In pnti libro gmentur subscripta

Imo pulchra z splenpnis informacoms postilla
Item notabile pulchrū de scto Iohe Bap qđe In eu vita lgms)ncrd
Item Sermo pulcher de scta katherina
Item tractatꝰ de arte moriendi
Item tractatꝰ Stella clericoꝝ qui incipit
Item Laudes z Gesta Trium regum
Item tractatꝰ de Antycpo
Item tres sermones de nouo saddte cū multis thematibꝫ
Item Sermo bonus de passione dñi
Item Concordantie passionū
Item planetꝰ Anshelm
Item passio fr̄m Anshelmi
Item Sermo de passione dñi
Item Sermo de morte
Item tractatꝰ de confessionꝫ z quibus petitis
Item Sermo de natiuitate dñi tm̄ q̄ exponit ista verba Ecce ego mitto angelum meum zc
Item tractatꝰ seu Iohis de Hasflach Ictor sabbatinus
Item dem tractatꝰ offertorij cuiusdam pentery
Item Summa matrimonij magri Wilhelmi

Iohis de Nat̄ in fine de confessione
de 10 gradibus peccatorum.

folia 233.

62456.

FERENCES KÖNYVTÁR ESZTERGOM

Postilla desanctis super euangelia per
anni circulum via am tertia anno
tato pulchriter per simones declarando.
ut sequitur primo de sequentibus

Postilla declaratus

Ambulans
iesus iuxc
te agathei q^o
primi eius
quia tangit
sue ponit q^o
gra vacant^s
ibi ambulas
deo vacatq
dignitas ibi
duas fratres
symone & andam &c 3^o forma vocat
cionis ibi venite post me quarto
obedientia vacatq ibi aut illi cotti
nuo &c decimo egit se in euangelio

Ambulans ihesus iuxta mare
galilee. vidit duos fratres symo
nem qui uocatur petrus. & andre
am frem eius mittentes rete in
mare erant enim piscatores &
Circa dnus ihus xpus ambulauit sme.
ce per sp^m usq ad esurem. Math. xij^o Abyt
ihus p sata die. li. aut esurientes cepe
runt vellere spicas. nec tm discipuli sed
etiam magr esuriuit. Luce xvj^o Agane
aut facto reuertens mane civitate esurijt
Ambulauit sme equus usq ad lapidi
dme Iohis iij^o Ihus fatigatus sui
me sedebat sup pontem Ambulat
sme sutiferi. usq ad extrema Iudee
Luce xxiij^o Ego aut in media vestri
sum. sc qui ministrat. 2^o mo dyscipulos
ambulare voluit sme sme sperus
Math. x^o Nolite possidere aur neq; ar
gentu neq; pecuniam. 3^o sme equis
ad eus & calciamenta abstulit Marc. vj^o
neq; calciamenta. 4^o pauperes & alias
pompas eius abstulit Luce xxij^o Qui
maior & minor fiat sc minor & qui
p decessor sc ministrator. Hic em

dei xpi disciplina ambulauerc cum mul
ti turbines & rotationes ep & dete
Zareth Deut. i. aurias generis quia
vanitas mdi & tribulatio membrorum
multos demergit in infernu. Sed
quando hic quasi simplices homines
primo vocauit ad predicandu eum in
dicendo q sic a piscatoribus aliqs simpli
cibus voluit ut p3 i ihis pistatoribus
ita etiu & aliquos literatos voluit ut
nathanael & nicodemu ut haberet
ihis primo & deo Quia si solos sim
plices vocasset posset credi q esset
ex simplicitate decepti. Vnde tame
assumsit magis simplices apostolos
& simplices predicatores euangelij
qua literatos ut magis euangelium alt
buere diuine sapie qua humane. Vn
m simplicibus fide radicata paulo
literatus ad aplatum & predicatione est
vocatus. Vocauit aut & gnosse ut
Bartholomeu & Ioseph ab arimathia
ne nobiles edem se a regno dei
& vocatione diuina esse excluses Am
bulans ergo ihus filius dni vos
tra humilitatis ad de celo i ute. virgis
de sterdet p redimendo gne humano:
1^o aut pietatis ad matrem i mundum
mi cordie petentes ad gram suscipie
bat. 2^o aut paupertatis ep vepres hmi
pleuenas & aues mdas. filius aut
dei nostris; ubi caput reclinet & to
ta dolores & tribulationis. ad abbre
uiandas diffinias & turmenta in mundi
tia passus sue ignominia cruis Sic
em xpianus decet post xpm am
bulare vbi sup nominibus q. xpus
dixit Si quis vult post me venire
abneget semetipm & sequat me
Si nomen dant eum ambulare ihus
cum matre galilee. ria in mari tranquil
est mundi fetidus petis turbulentis
ria tumidis superbia stabilitudus
audacia Ihus ergo in his matri no
ambulauit si penes matre qz his
fuit in mdo tm pia mdi & vanitas

6256.

ūs exercuit · m exemplū nob ut qui
i mdo sunt sm̄t tamq̄ cottidie non
fm̄t de eo tendentes · Quare ergo illud
vocat galilee: qđ mīst̄r tacia · quia
amatores mdi / in hac mar volutur
& tamen nūl dabunt̄ in paupt̄ate
nūl delectū mūstica · nūl deuotio
tate in penuria · & dic ut ps̄ · Vidit
duas fres Symone & andream Symon
mīsit obediens Andreas huius ul
vocil Solu em dns & spūt obedi
biles & humles Quia em parz pteptis
sanate mabs emie & in omnib⁹ opib⁹
suis no queū laude hūana · ꝑ merce
dem a dño deo · In illo dns deus ma
nā & spūt Dis ergo humilis & obedi
ens & vmil · ut mā dei videat abillo
q̄ occulta & cordiū cognit · Recta sūt
actus & astutie eoy̆dem · Vn Job · xviij ·
Qui mīsit in rectis pedem suū · assim
m auaricia Quilti em hom̄ recta sua
· actus · suas in mālq̄ mdi plus
ad deprauatiōm extendit qua ad salute
plus ad fraudem qua ad ueritatem
Vel moralit mare est cor hom̄is siue
mens · Retia sūt carnis desidia
Quia em desiderū desiderio carnis
apponit & mittit in mare dum
admittit cadē in corde · Qui in naui re
huntur · dum cogitationes actualit
psentit · Quis ergo in mālq̄ illo tion
ambulat sed usq̄ · q̄ in corde sedato
tolere no ualet · & id videt oculo
misericordie petr · i · agnoscentem
se in pcto & andreā · i · virilit
laborante in ꝑa pma · ut humilem
in suis factis & symone · obediete
& cpo ꝑparat̄ volūt̄ dnūq̄ · Et eis ut ſē

Et ait illis Venite post me fa
ciā vos fieri piscatores hom̄m

Notetis dixit post me · no post va
tatem mdi no post auaricia & fraude
ner dixit ante me ut eū ꝑdamq̄
stem̄ voluntate mea viuentes · Ner
dixit mecū equalis ambuletis ut
humper · ꝑa · xxiij · Qui uoluit
esse equalis deo · & post me valu
tate vram mee voluntati subiacedo
Et dixit facā vos fieri piscatores

Quidus em̄ vocauit & vocat hom̄es
ad beatitudinē / in q̄ beatitudo no tm̄
sequit̄ homēs, nisi meritorius actus
ꝓcesserit · ideo saluator nr̄o dixit venite
post me vos beatos · & piscatores · quid
nullus coronabit̄ nisi qui legitime
q̄ regno dei certauit · piscatores sūt
ꝓdicatores · qui i ꝑmitiua ecclesia
uno ꝑmone / multa multa hom̄ de
mare petry extraxerut · Hūc uero
forte sūt plus venatores huiusmodi
qua alia · Aliqui vero vix vnū
aut duos clamoribus extrahunt · Vn
Jer · xvj° · Ecce ego mittam piscatores
& piscabūt eos · & post hoc mittam
venatores · & venabunt eos · Sed
heu nūc diabolus est piscator · & ve
nator · & vndemiator · Xpūs vero
racemos · collector · Quisquis vis · Ve
mihi q̄ ſmus sm̄ sic tolletur · qui
colligit in autūpno racemos vindemie
Sequitur ergo obediencia velocem

Et illi continuo relictis retibus
et nauī secuti sunt eum

Sic audit̄ sancti petri & andree
pma · & ꝑfecta · omisso enī dicit
dicat ut petrus audiens autem
dm̄ sui totūme deliq̄ pte · & inquit
& xpm̄ quatū pot̄ homitate mittat
sup illud pdictum · iij · Ne dimas auto
tuo · & xpo vade & reuertere · trab da
bo tibi · Ideoq̄ sicp̄ alibi tractat
hoc vir quinto dicit porphyrius
& iulianus & augustus · de mirac
ystoria metuentis ul stultitiam
eorū · qui statim secuti sūt saluatore
quasi irrationabile · quelibz rationē
homines sūt secuti · & quelibz alius
homo vocat ex tuis tm̄ · Et ideo
irrationabile esset · post quelibz ve
rante nr̄e · q̄ xpus vero vocat ne
mīnūs · & ideo eū sequi rationi nr̄e
& utile · Et dicit rationē mtionē
dunt in psalmo · Audiā quid lo
quatur in me dns deus · & ſe

Et procedens inde vidit alios duos

fratres iacobum zebedei ⁊ Johannē
fratrem eius ī naui cū zebedeo pre
parantes retia sua ⁊ vocauit eos
Crisostomus componentes
uit eos ut ut reparantes q̄ maxime
pauperes videant fuit veteri ⁊ sufficiebat
q̄ nouā vnde emē nō habebant Nate⁹
ubi dicit vidit alios duos / duos em
vocat simil ⁊ duos / primo ppt duos
populos quos dandos / credendo ⁊ gentiles
2° propt duplicē salutē comparandā
s corpis ⁊ aīe 3° propt̄ securitatē iusto
dicē tūc īm⁹ electionis est esse duos
simil qua vno / 4° propt̄ testimoniū
veritatis deutnoy ꝓpoꝑ m ore
duoꝝ vel trium ⁊c / 5° propt̄ dulcedinē
mandati ꝙ dei ⁊ ꝓximi Et nōnē
dicit / q̄ vocauit Jacobū ⁊ Johannē
Jacobū m⁹ fr̄ subplantatorē / Johannē
gra dei Si ergo quis vult ut vitē
subplantatorē sit vitet petus ⁊ fugiat
tumbg diaboli exstendo Sic ⁊ Johēs
gratie dūne p scīa ꝙfessionē ⁊ pmaz
⁊ satisfactionē Ez ut differentia horū
fratrū cognoscat / dicit q̄ genuerat
arma habuit tres vxores ⁊ ex quibz
vtro filiū vna quit filia ⁊ quibz
extra vocabat matria / quas duxerat
viri ⁊ ex eis filios ꝓgenuerit utp
ihūs verbis arma solet dici tres
genuisse matres duas genuit viri p
adsim eleophas salomee q̄ has duxit
viri Joseph alpheus zebedei / prima
peperit xpm / Jacobū judā morem di
Joseph iustū peperit ac symeonem iudā
tertiā maurē iacobū volutreq; Jolez
Se hic patz q̄ xpus ⁊ hij fratres fuerit
trui sororū filij Sicp ihs lege pla ⁊c

Et illi relictis retibus et pa
tre secuti sunt eum ⁊c Sicp q̄ dicat
Crisostomus fecerūt em hūanē cures
delectione gaudes actiuas patres simil

pcepite tenuit ideo simil vocauit eos
ne tot homines quidē dissilis vocatio
separet Scda ratio nā adiuta cōmuni
dam quā requirunt primo reagnitio
inferentialis ꝓpe / sedo ⁊ io vocatur petrg
a grecismo / sedo consuetudo voluerit
mutue ideo vocat andreas a vilis
/ tio refrenatis ideo vocat iacobus
a subplantator / qrto exquit pncia di
uine gratie ideo vocat Johannes a
quo est gra dei Relictis retibg Chrisp
relinquēs apli vera nos docuerunt
q̄ nemo pōt terrena possidere ⁊ adhe
rere celestia quemē q̄ nemo pōt duobg dnis
seruire Amantes nāq; terrena sue m mūl
tiplici amaritudine / sed amantes celestia
sue m mentis ubilatione Hinc est
q̄ lignū mē velo ⁊ terram media set aqua
et aer aqua tam adhesit tre der vera
velo q̄ amatibg terrena m est lachrimas
amatibg aūt celestia m est mūl ubi
lacio Ad quā nos pducat pr etnū am

Sint lumbi uestri pre
cincti ⁊c Luce xij°
videamq; quo tempe dictū est hoc
euāgelium ⁊ legit̄ q̄ feria tercia post
palmas Ihūs xpus vespe egrederet
de templo huc discipuli ostenderunt
ei structuras templi ⁊ putauerūt ut
habet q̄ xxm° ⁊ quod q̄ xvj° Et as
tendens m monte oliueti sedens con
tra templū dixit discipul suis exemplis
templi ⁊ vrb ⁊ locutꝰ est de die iudicij
ponens similitudinē de patrefamilias
qui si sciret qua hora fur venturus
sit vigilaret utiq; ⁊c Jn hac etenī
prima data nos salutis exspectatione dui
iudicij 2a ambit primū dignē ex
spectandū ad dicit Sit sint lumbi
de primo habet hic ad dicit Et vos simi
lemb exspectantibus dnm suū
3° vero hora tā p exitū ibi hoc aut
subiūxit Circū primo natū q̄ metuēs
dicit Sint lumbi vestri ⁊ lumbi
ꝙ mentis ⁊ corpis lumbi mentis
sūt motiuus ⁊ affectus de quibz orit

cogitationes & mala desideria. lumbi
carnis sunt. exquibus oritur carnales
concupiscentie. impudica uerba & opera
Emctorum lumborum. sobria est assidua diuine
legis & uigilie meditatio. Ipse vt. Cin
gite renes uestros. lumbos uros in veritate
Item Job. xxxvi. pange sicut lum
bos tuos. i. fac humilitatem. vnde ille est
vir quem non frangit debilitas & fra
gilitas mulieris. vnde pe. xiiio. dicit
posside lumbale istud & pone super lum
bos tuos. i. fac humilitatem. no obstantibus
desideriis lasciuis. Sed ecce proh dolor
tota humilitas dyscessit a nobis ad miseros
qs prius opprimebat erat. Ideo de miserabus
dicit. puerbioy. ultimo. Domine fortitudi
nem lumbos suos. Ideo petrus aplus qsulit
virtus prima petri primo. de. Succincti lum
bos mentis vre. sobrii. et perfecti sperate
in eum. qui uobis affert gratiam. lumbos
ergo pmge. mihil aliud est. nisi casti
tatem mentis & corpis amare. vnde
Gregor. lumbos pmgimus cum uterius
luxuriam per continentia uastamus
Vn ysaias. xxxii. Accingite lumbos
uros super ubera & plangite castitatem
in carne & corpe. Sed q. sedm gregor.
agimus est mala no agere. nisi etiam
quisq; studeat bonis operibus insudare
ideo subdit. in fide ut sequitur. ne

Et lucerne ardentes in manibus uestris

lucerne scalig bonaq; opm. verbaq; & cogita
tiones sint ardentes no solum lucentes
per exteriorem apparentiam. sed etiam mag per
diuinam dilectionem. lucernas ergo in ma
nibus habe. nichil aliud est. nisi manifeste
bona opa. impigre & sedule exercere.
non propter humanam laudem. & extrinsecus
mundi. sed prope bona exemplo & me
ditatione hominum. ut bona opa. sint ad
edificationem hominum. & intentionem diuinam
Vnde xpc. in omne. lucernas quippe ar
dentes in manibus tenemus. cum per bo
na opa. proximis nris lucis exemplaria
ostendimus. quibus operibus dominus dicit
Matth. Sic luceat lux vra coram

hominibus ut uideant opa. vra bona &
glorificent patrem vrm qui in celis e
Duo enim sunt que nos uolentes et lum
bos restringere. & lucernas tenere. ut et
mundum caritatis sit nobis & lumen
veritatis in operatione. redemptori enim
nro nequaquam vnum sine reliquo pla
cere potest. Dic desimbus luxuriosis. Et
ergo castitas magna est sine bono ope
re. opus magnum est bonum sine casti
tate. Dic ergo etiam hic de cera & oleo
quomodo faciunt lumen ardere. &c debes
ergo habere lucernas de uaste cogitationis
. utili locutionis. largitate bonoq; opis
ad egenos. affectu de uaste contentionis
in omnibus mentibus diuine laudis. ut
in illis omnibus sit diuina laus. & non
humana superbia. Vtinam daret nobis
sollicite iudicium dei expectare ut se

Et uos similes hominibus exspectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis

Sedm Gregor. in omne ad nuptias
quidem dominus abiit. qui resurgendo a
mortuis & ascendendo in celum sibi multitudinem angelorum. hominum
copulauit. Ideo dicit. uos similes
hominibus exspectantibus dominum suum. i.
pallium & dyscinctis sitis sicut fideles sui
uidere dominum suum exspectantes
in omni conuersatione sit & uos intenti
eum sancti actibus legis exspectantes
dominum venturum in carne ut saluatorem
Sedm poly. Saluatorem exspectabo tum
domine. Pictores uero exspectant dominum
ut iustificatorem. Item xiiio. de
exspectatione exspectationis ipse salua
tor in tpe tribulationis. Iusti omnes
exspectant venturum aduocatum ut
glorificatorem. Sedm iii. Saluatorem
exspectamus dominum nrm ihm xpm. qui
reformabit corpus humilitatis nri figu
ratum corpi claritatis sue. Istud
ergo debemus eum exspectare ut dauid
dicit. Exspecta dominum & custodi uias
eius. i. mandata eius habeas in me
moria et obseruantie operis &
sequit. ut cum uenerit pulsans &

Vt cum uenerit pulsans con-
festim aperient ei ꝛc Gregorius
quippe dominici aduentum sperat pul-
sat tui cum pegludium molestia o
mortem uicina esse designat Cui o
festim aperiemus si hunc ad cum noc
suspicamur Aperiet etenim cito pul-
santi no uult qui de corpe exire trepidat
et uidere cum quem contempsisse me
minit uidue sermonem Qui aut d'sua
spe et securus est pulsanti
confestim aperit Qz letus iudicem
suscipit et ad ipsius p̃mque mortis
aspectum de gla exhibitorem hylarescit
Hec ille Vn paulus phil 1o dic Ci
pio dissolui et esse cu xpo Et andas
dicit Securus et gaudens uenio adte
o bona trux pulsat aut dnus p̃
p̃ntia mspectione In apoc iiio
dicte ego sto ad ostiu pulsans Et do
pulsat p pestes et signa celestia
que erunt homines In ezech xxxiio
pestilenc et uiores de celo et signa
magna erunt Cito pangim 1o cap
mo Et in uace archangeli desten
det de celo Ita ergo semp debem
prompti esse et bonis operibus apti
et tu fiuda certitude dnm expectare
ut cu uenit et pulsauit inuenidat
nos aptos ut apperiendo ei assen
sum plentes ad mortem expalc
et duentes aduenisti redemptor
noster fiat uoluntas tua sic modo
et mita Cte hoc i ma tu qui spi-ꝛc

Beati sunt serui illi quos cu
uenit dominus inuenit uigilã
Hec est sda pars euangelij qm
ondit qd ille em suus bius p xpm
ondit qui nomia antecedentia fide
lit et fmaliter opere adimplet Vn
de Inquatuor em consistit primu
bonum sui primo uigilando Deuigi
liam aut p̃net qd homo habeat
sanos oculos Sed heu multi hent
mspectus oculos trabe superbie obtus
vñ Quid aut uides festucam i oculo
fris et trabem in tuo no consideras
Qui sibi exteriori spectaculo cupiditat
Habebit iiio Exterius hmodi rubi
exeriant cum cadente in oculo eius
Cui nisi sibi illi qui hnt ssm et
cogitatione legis qd dnt reripere
de uoluptates ebrietatis in ipsa pullos
messes in subditis et rapuit Aliq
tia exterminit oculos cor Exterio
carnal quia exterit iij pc 1o
oculos hntes pleno adulterio
Hec aut sit tres caligines quib
multum homines excecant qui no
expectant dnm sui uigilant sed
somnolent qz oculos hnt et non
uident Manꝰ hnt et no tangut
ea que legis dei sunt Quo assi
mi bonum sui qsistit maiestatem domꝰ
ne fur veniet suffodiat Fur est
dyabolꝰ dominꝰ aut mq dyabolꝰ
sic fur subtrhit Quem Christm dicge
re eloquentie autem sepie uestes
uirtutu et lmbe amia gratiarum
Hinc assimilat bonum sui adiuuat ni fide
litate et prudentia Ille aut est fidel
suus qui ni nulla pseuitate a dno
fugit Et est prudens Vn aplus
Quis nos separabit a caritate xpi
uel dei Et est prudens qui nichil
admittit qd est tam honore dom
pic spualis appetitus ut suis ꝛc Exte
rius assimilat bonum sui est Ut ubi sum
lie sum exigentia tibuat Sit fidel
suus xpi animam sua mutat qnꝰ
medulla verbi dei qnꝰ corpus
xpi qnꝰ conscionis et pietatis ꝛc
Vn gregorius dicit Qui sui sui illi qꝰ
ad venit s in mente i venit vi
gilans Et Gregorius in omelia Vigi
lat qui ad aspectu veri luminis mit
oculos aptus tenet Qui suum
opꝰ qd tenet credit qui et se cor
poris et negligencie tenebras expel
lit Hec ille Et go sit sui illi
qui ita uigilant et factis suis q no
dormiunt pcis d'ill sepe ultimo

amen dico uob qz ꝓnget se z sau
et illos discũbẽ z tristiens mistrab
eis ꝗ ꝓnget se i qd ustu est
dabit eis ꝗ ꝓnget se i adre
tribuatone se ꝓperabit qz ustica ad
emgulus lucernaz eus z faciet illos
discumbẽ gl̃i. medias beatitudine
et ualit ꝓmanẽ z tristiens mistrabit
eis ꝗ in omel. qz de uidiuo ad
electis ad regnu dei trsiuit/ qua
ab quamtate formꝫ mdiuitat sue
contemplatiam electas suos eleuabit
dispositis. Christus mistrat suis
electis equalẽ eis uita reddendo
/ ut se ꝓpi mistrauerit ei uita et ipe
mistrabit eis qz mistrit quide eis
panem ulid de quo liuꝫ xm. bea
tus qui manducabit panẽ i rẽ celoꝝ

Si uenerit in secũda uigilia
hic nota bonio de uigilia xm ꝑm
ꝗ ꝓnc pma uigilia est custodia pu
cie spatiu qz incipit usꝫ ad mediu i pus
scda uigilia est custodia uincture
tia uigilia est custodia uirilio
ꝗ ꝓnc tercia uigilia est custodia
tu aliqui moriat i ergo inqualibz
debnt esse parati ꝑ iustica ad reci
piendu martem. Et iste quor uigi
lie tangunt a gallicantu xm. uigila
re qz negotiis qz dominꝫ uenit sero
an media nocte an gallicantu an
mane ꝛc Sequit

Et si in tercia uigilia uenit et
ita inuenit bti sui serui illi
r inuenit pmptas caritate/ ardẽ
tes caritate lucentes ꝓximis uita
exemplari i uigilantes obligui
expectatione xm ꝗ ꝓnc qui ergo
in pma uigilia uigilare noluit
custodiat fidem/ ut qui collecti
a pturbatiꝫ suis cauti i pudicia
sui neglexit ad uias uite saltem
in tpe uincturis emgilet Et qui
uigilare in scda uigilia noluit
/ tñ uigilie i media no ambitat
ut qui timuerit ad uias uite no
emgilauit saltem in pnctute re
sipiscat/ pensate fres karissimi
qz deligit dei pietas iudicia mea
no est ita qz homo exquisitiones in
ueniat/ deus ꝓspuit i expectat
i cotemptus se uidet i reuocat in
uita de exemplusio suscipit et
tam quiꝫ transeuntiꝫ pmia etia
pmittit sed nemo hanc eius lon
gamtate negligat/ qz tanto dis
tractore ustica mudicio exiget
quia longiore/ patiam an uidiuo
progauit hmc etiam paulꝫ diuit
ignoras quoma benignitas dei
te ad pemtia adduxit/ scim dui
cia aiẽ tua i cor impemtes the
saurizas tibi ideꝫ ira in die ire
i reuolucionis usti iudicij dei Ita
quisq dui ut cessant tollerat no
cessos no cessas dicẽ dnt ꝗ ꝓnc

Hoc autem scitote quia si sci
ret pfamilias qua hora
fur ueniret uigilaret utiqz
i no sinet pfodi domꝰ suam
Ser est etia pars euangelij inqua
fidute mencioi addit exemplu et e
tucio exempli talis est qz est meliꝰ
magis est eligendꝫ qz ad hominꝫ eli
git tempale in comodio ut comod
i ad ea uigilat siue ꝑ eo uigilat
qz e ciuitatiꝫ siue caduat adultꝫ
magis est uigilandꝫ i ꝑ hoc xm
ꝗ ꝓnc Respicite patresfamiliar fur
dominꝰ ꝑfodit/ qz diem a filiꝰ custo
dia spus dormit/ in pueri mors
uenies mee carnis habitatulum
irrupit/ et cum quem dominꝰ
dominꝰ inuenit dormitem/ neqt
/ qz du uenitia dapna spus immo
piudet hunc mors ad supplicia
rapit siue rapit nescientem
furi aut ꝑspicit si uigilaci/ qz

aduentu iudicis qui oculte animam rapit
pauens ei penitendo occurrat ne pen
tens pereat hora uero ultima dns
mr iberorum voluit esse in cogitation
ut semp possit esse suspecta ut du illam
putaremus possimus ad illam sine inter
missione gemere hec ille Sedm Greg
fures diabolus domus mentis / tanta amore
patrisfamilias domus homo Si ergo dya
bolus intrauit pnegligentiam custodis domus
psidiens omnia diripit Ideo diu pet
p. Sobrii estote et vigilate qz aduersa
rius vr diabolus tanquam leo rugiens
circuit querens quem deuoret Sicut
ergo homo si sciret circumdalle qua
hora fur venret vigilaret et no dormi
ret ne sibi nocturnus fieret Sic circumda
lat nos semp mortis qi fiere ad corpus
meum uenit ideo omni hora usq ad ad
uentum eius est homi in bonis operib
impleendum Hic aut xpus se furem
nominat respectu mortis corpalis et respectu
iudicii ceim vn Apoll vi Veniet ita
quasi fur ipe eam volens exire auam de
corpe uenet oculte qi fur Item aplus
Dies dnm sicut fur ita i nocte uenet
Item Greg Ille pfamilias spus est
sibi dominus aut sua corpa sibi domus
fur aut xpus est qui nulli dt nisi sepi

**Tuos estote pati qz qui horu nō
putat filius hois ueiet** s. mortis hora absconditur

Greg p mde fres mei in hoc tene
mortalitatis mentis vre oculos figite
venturi vos iudicis perspectus et lampa
des parate ut in certa mors et hora incer
ta aduenit inuenerit vos ad nuptias electi
esse paratos et securos adquos nos
perducat quest benedictus in secula se
**Pro themate de eodem uel ecia de
amore dei ut missa sequitur**

Sermus em qd vere amor semper
tenet amantem in ope et eo vere amor
ome opus fue allenuat tome amat
dulcorat et ome longu abbreuiat
Vt patz de Jacob de quo legit Genes
xxix. etsi fuerunt pauci septem
anni et tamen dies videbantur pauci

pta sinati in ymmania celestia amore
dei infirmitati mira sustinebat tormi
ta magna miracula faciebat propter
fidei confirmationem magis etiam abstri
nentias corporales propter diuinum
amorem faciebant Et ita sedm Gregm
signum dilectionis fuit exhibitum quia
Crucem fuit sibi petro in persecutione cruci
figi et flagellari Cruce erat pcta
Laurentio qd fuit assatus Sco Bartho
lomeo qd fuit vivus decorticatus Sco
Crispino custerulis et tm amor dni
mitius tormenta exteriora eis allenabat
qz vetus amor erat magis Et ita sedm
dictu sapientis dni amor in seruitis
sic mors fortis que omnes homines et
alia fortia vincit Nota hic qm amor
dei bn operatus est in sancto nicolao
aug hodie festum colit sancta mr ecia
qui qrta et sexta feria in tenera etate
semel p diem mammas seruebat nec
sue suggebat in signum abstinentie alios
vero diebus / plures mammas utebatur
sedm mutatem natu Nos vero nullo
ulta etate quia nec sexta feria nec // vide indeluys
nanq et si iuniores et sufficientibus
cibis et ita amor dni in nob sufficien
tatur Unde Hugo de sancto victore
Ois vita mundi huius multiplicati delicias
pestes nos sequit etne miseri et deplo
remus qz pro gaudia luctus post delicias
tristia Ideo exemplo sue nicolai in
hac festa tempe aduentus psymonie
adiecerunt ut post mortem corpalem
possimus adipisci securitatem etiam ad
auxilio virginis marie queat ter-

**Sequitur Sermo de sancto thoma
apostolo et primo ponit tale thema**

Dns est iuxta omnia quia
uenturi uadit commedare
lig quq in se sunt male ut primo
pcto / primate panni / sibi ferru
manganes equi teges et equites
terra et corpalis ac corruptibilis mis sedo
emendatio / vnius sete omnes debent
emendare / que de homine malo faciat
bonu et sanctu dicua sedm Gregoriu
libro ij [illegible] to popto [illegible]

De S. Thoma

virtutes sine quibꝫ homo absolui nequꝫ
ꝓmittit que videlicꝫ sit fides ꝓfectus et
caritas manifestum quidem horum pacien
tibus quę virtutes secm̃ eundem Gregoꝛ
in libro pastoꝛ/ in conspectu conditoꝛis
vicario sepe sublevant/ quę vna virtꝫ
sine alia omnino nulla est· ut minima q̃
validissimum tentatione fulciat· et q̃ prima
virtus et fides/ sine qua ꝑfici aplis impossibile et placere deo/ aqui fide stans
thomas· post passione xpi excidebat
/ q̃ xpm a mortuis resurrexisse non
ꝓcabat/ geliditas et duricies ꝑfidie
cor eius in duxerat· q̃ alios discipul
referentibꝫ q̃ xpm resurrexisse vidisset
credere noluit· et quia nos infidelitate
nra gaudem̃/ quia geliditate petri
mirabiliter constringim̃ et tui exemplo
b· thome no imitam̃/ qui postquam
vidit dnm ihm vere credidit et dixit
Ꝑ deus meus et dominus meus· et ego
famulus eius/ ita eni fides nra ꝓficiat
ad tuos aplos et alios ꝓfectus et ꝓficiscentes
meos/ et ꝓcul dubio firma
ac tui nominis ꝓfessio cunctis malis
tribulationibus ꝓtegat· ne aliquis
ex nobis geliditate petri· mirabiliter postulet deum omnipotentem ut dignetur sibi lumen
ꝓprie fidei et ignem sui amoris infunde
cui ut dignetur facere ꝓpter ꝓcem beati thome et
precem gloriosam mi auxiliu[m] et uigo

ꝓpandit dolos

Thomas vn⁹ de duodecim
et ꝯsortis xꝝ· hoc euangelium
ostendit quanta xpus habuit pietate
audire/ ut quelibꝫ homines saluari et
inquo erga passionem nostram ꝓximo
duricia aliquando ꝓnoscat xpus nouit
et mirabiliter· dicit thomas vnus ex duodecim· ꝓpter clementiam mi saluatoris
ibi et post dies octo venit ihesus
ianuis clausis· et stetit in medio nostre
fidei ibi q̃ audisti me thomam· et tactu
audisti me qui no uiderim et credidi
tui· Hinc primum notandum/ q̃ dicat vnus
de duodecim· quando eorum pene duodenus numꝰ aplorum· cui solus tue decem
apli erant/ nam thomas absens erat
et iudas suspensus interijt adhuc· unde
q̃ unus est q̃ solus tue decem aplis fuerit
et dicit aplis duodenus numꝰ ponit
hic· tue no fuit plenus tot ꝑsonarum
nam ille nullus erat a xpo electus
qui utiquid impetuum erat minuendo
et ꝑpus sanctus matthia sufficiendum aplis loco
inde prudebat/ et sic iam in electione
duodenus quidem erat· Quatuor aut duo
decim aplos xpus voluit habere· et no
plures ut· xx· aut· lx· aut· C· uel pauciores ut· x· uel viii· ꝓpter q̃ decem
sunt precepta dei· Hanc ista est· q̃ ille
nus sigit ꝑfectione in quo nullus claudit
omnia creata et increata· Nam nouem
chori angelorum decem q̃ autem undecim rez
creaturas duodecim creatoꝛ· ergo duodecimus nus est ꝑfectus et omnia creata et increata
mse claudit et sic xpus voluit tot aplos
habere· et no plures aut pauciores· ayora
bat thomas dubitet mentem· ut dubitaꝛet et ꝓpter homines duros malicia et petre
nobis dubitet a sancta mre ecclia
quoꝝ corda duriora sunt adamante
lapide· qui stingit ferrum mollitur
sanguine aut nec passio xpi et sanctoꝝ
eius poꝛ duricia mollire et sic dubitet
sunt a xpo fidelibus tanquam membꝝ
putridum a ꝑtis et nonne eum ꝓpter
pauit thomas vnus de duodecim· quia
qualibꝫ ecclie petor· ꝑt vnus· ꝑ solus
ad excludit petrus nobilibus a corporatio
sancte matris ecclesie et a fructione
celestis glorie· ꝑ quem deus tuis mi
se soli qui audiuit nos hꝫ qs et teneat ihe

Qui uocat ihesum non erat tu
nc quando venit ihesus
ad textum seu historia quatre thomas
et alios discipul no fuit secm̃ ipsa die re
surrectionis tui xpus aplis apparuit
Gregoꝛ reddit rationem dicens· Non
aut casu gestum hoc est aut celitus ille
tue deesset discipulus ꝓpter nuꝫ

unicomo supra ethnica. ut discipulus
dubitans / dum magro suo in na palpat
carnis in nob vsna sanaret infideli
tatis / plus em nos thome infideles
ad fidem / qua fides credendo aplorū
psiat. Quia dū ille palpando ad fidem
reduct. ma mens omn postposter dubi
tacois ne infide solidat. hec ille / Ch'i em
s thomas xpm r'surrectuy no audisset
t ab alys r'surrectuy eis pdicasset dice
sibi / tu hoc no audisti t loqueis aly
aut dicut q exuerat sperans q m
nia alicubi sibi apparet. Aly aut dicut
q mistereu loqd exuerat orraturus
ut sibi xpus post r'surrectoz appareret
t ideo hic cum dicut / didimg vocat
qd gre nipr gemig vel diplicatus
/ q gemne xpo r'surrecto agnouit q
aly apli illi falso visu / iste misi et
palpatone hec mihi mu solitu que
rulent voluit credere t no ea que eis
dicunt ut wicleph ipse hm sequit

Dixerūt ergo ei aly discipuli
s. a mortuis r'surrectuy
eius vidimus dominū. ille autem
dixit eis nisi videro in manu
bus eius figura clauoz et
mittam digitum meū in locū
clauorum t manum meam
in latus eius non credam.
hic datur nob exemplū ad em alicis
aliquid bonū fuit / vel ad adeo sibi re
uelatur no debet illud celare sed
altem primo reuelare / exemplo hoy
bazy aplorū. Quia dicit. plus primo
ethnicy. Bonū plus est quius tanto
est melius ideo apli resurrectionē
xpi sancto thome referebant ut p
hoc fides ma melius roborare vlgg.
ergo qms tenet suis subditis ea que mis
mone audit reuelare / qn illi dom ma
nentes nutrient eoz cibo corpali / illi
e cont eosdem nutrient qn fuit eos alio
spuali & forte hac mmie sanau [illegible]

Et post dies octo iterum er
ant discipuli eius intus et
ubi ad xpi aduentū papalem hic est fidi
thomas cum eis. nienbrum
huig euangely ubi ostendit ma xpi ad
suos fideles hic q̄stio quare xpus post tho
me sequenti die post r'surrectionē suam
non apparuit aut etia die illa qria aut
aliquarū noctiū / sed octauo die ut hic
in euāgelio dicit. Videt q hoc fuit
in mistica informatione. Nam qui est
induratus malicia diaboli t inuetate
t vult ut ē xpus appareat sicut sanctis
thome debet octo obscurare [illegible] que
p octo dies figit. prima dies fit auersi
one a peto seu habe dolore cum eius
2dus dies fit minui a peto peccandi
vn pt'm. 3ius a malo t fac bonū.
4tus dies figit primū. p peto suscepta
5tus desiderii regni celestis. 6tus
similitudinem in bonis opibz cui cōfi
lium saluatoris. 7mus omnia bn sentus
dicit q sui mutiles primo. 8ctus
dies fit directa intentione in bonis
opibz ne fiat siue faciat propter
laudem humanam. 9nus significat p
seueranciā in bono usq in finē mortis
octauus bona spem. Et si em homo
penitet hos dies obseruauit tūc fiet ei
sic sancto thome de quo dicit ut sē

Venit ihesus ianuis clausis et
stetit in medio illorum et
dicit ut ab omnibz possit videri ut
et nos omn t in omnibz medii teneā
mig. Quia stans plus in medio vlg
consistit mihi aut no medium qr ihe
s voluit ypocrisi alios prius [illegible] ut
ianuis clausis ut ondet se corpe glo
sum t in medio ad habē ei secundū

theophilu. Eodem mo surrexit adiatem lapidem sup monumtu. Et Augg sup hunc locum. Ille quippe hospes no aptis intrare potuit quo nascente virginitas mris maculam q̃ manifestat. Ad Augg in sermone paschali. Et queritis a me. et dicit. si p̃ clausa ianua ubi est corpus timetis. Et ego tibi dico. Si sup mare ambulauit ubi corpus ponderis si fecit illud dns. Quid dns. nisi deus. Augg ergo qui surrexit de clauso esse domini qd dicat. Augg. Sic fuit miraculose q̃ xp̃us sup mare ambulauit. ita et q̃ intrauit ianuis clausis. Et quid dicit ad discipulos aut iam

Et dixit pax uobis deinde dicit thome. Infer digitum tuum huc. Et vide manus meas

et affer manum tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis

scilicet q̃ omnibus et in omnibus que optasti. satisfactio uoluntati tue. Hic notandum q̃ petrus xp̃us in medio discipulorum suorum non expectat thomam interrogare sed mox sua sibi subuenientia loquitur ad eum dicens. Thoma infer digitum tuum huc. q̃ thomas dicat se non credituru nisi plus uideret et palparet xp̃m deo ꝑdm. Christum. Astat namq; ihus et non expectat a thoma interrogari. sed ut aperiret q̃m ad loquebat ihs ad discipulos ad eam easdem uerba que semp dicitare usus est. Et primo eum increpat dicens. Infer digitum tuum huc. Deinde ipm erubescit. et non est mirum. si sic. Christus in se suam deitatem debuerat q̃ absentis corpalis eius uerba precabat. Sed erat hic error. Quia ꝑ hoc. q̃ dicit. Videte manus meas et latus meum. Et hoc em videt q̃ corpus xp̃i esset uolubile et p̃ quas no esset ꝓfectum. Ad hoc tndz Augg in libro de sex quibus contra paganos. Est aut prima qd de resurrectione vbi sic dicit. Erat forte quelibet ipos ne ꝓficeret. xp̃m post resurrectionem cicatrices non nisi demonstrasse debuisse. Que aut false ipse cicatrices fuissent. si nulla uolnera precessissent. Et aut ipse essent. si eas esse nollet. Aut eas esse de deceptione. Sed ita est. ut eos quos edificabat in fide no aliud q̃ alio. Sed hoc ad hoc esse resurrexisse monstraret. Et ut predicta Augg. Ad hoc igit primum est q̃ in corpe xp̃i fuerint vulnera cicatrices no aut fuissent vel nisi plasmatum cicatrices. Eodem est hoc. Hac de causa cicatrices reliquit xp̃us. ad plenam veritatem corporis sui. Ita q̃ hoc corpus qd fuit crucifixum resurrexit. Eam est q̃ hec cicatrices no sic cum corpe glorificato. Sed magis sic nuda uolnera. Unde fulgt Augg de mirabilibus scripture. Ex. Cum no uult sanari a medicis qui signa uirtutis no remaneant. Sed de quibus quod xp̃us cicatrices uoluit in corpe suo retinere uoluit. Tndet Augg libro de similibus sic. Potest aut si uellet de corpe suspenso et glorificato omnem maculam cuiuslibz cicatricis abstergere. Sed uidebat quod cicatrices in suo corpore fuerat. Sic em demonstrauit thome. no credenti ita etiam manus suas demonstrabit in die iudicii. non ut eis dicat. sicut thome. Si ut quemadmodum eis veritate dicat. Ita hominem que crucifixistis agnoscite latus qd pupugistis. quoniam p vos et pro vobis apertum. Nec tm in true voluntis. Sed uero aliquas rationes ponit propter quas xp̃us cicatrices voluit in suo corpe sic. Videlicet ut habeat loco gentiles xp̃o allegiandi quasi no uolunt sibi resuscitata uolnera cicatrices quibz tndendo est q̃ no est corpus

ut qui maiora fecisse probat minora
facere nequit Sed certe dispensatorius
gra/ qui mortem destruxit signa mor-
tis delere voluit primo quidem ut per
fidem discipuli sue resurrectionis astrueret
Deo ut patri p nos supplicans qle
genus mortis p homine p tuleret semp
ostenderet Deo ut crederet qui mihi
credit sua morte sumus redempti et
postremo ut in iudicio simuli quia iuste
damnent impij demutent Qui aut
carnales volunt xpm nullam in corpe
eius deformitatem fecerint unde Augo
libro xxij° de ciuitate dei Negno aut
quin ecclia sit assumpta amore martirum
beatior Vt velim in illo regno sec
corpibus videre volunt carnales que
p christi nomine pertulerit Et fortasse
videbimus Non in deformitatibus meis
sed dignitatis eius Et quedam quasi
in corpe no corpus p vulnus pulchri-
do fulgebit Licet ideo si aliq membris
computata et ablata sint membra
sine ipis membris erunt in resurrc
mortuum quibus dictum est Capillus
capitis vri no peribit Deo eisdem
membris reddetis non perditis appa-
rebit quoniam omnia que acciderunt
corpi vitia/ no in appellanda sunt
vitia sed iudicia iudicia licet illec-
Super illud extende manum tuam et mit-
te in latus meum Quereret quomo
xpus prebuit carnem suam palpandi
qe corpus palpabile iubet esse in-
corruptibile/ qd qs est incorruptibile
palpari no pot Gregs in omel
palpandi aut carnem domini prebuit
quia clausis ianuis introduxit qua
in re deo anima et unus quando tot
valde deo comia dicit Do post re
corpus suum et in corruptibile et in
palpabile monstrauit Nam corrupti
nem/ qs palpet Et palpari no pot
qs no corrupit Et soluit Gregs
Unus dicens quomodo itaq mestima
bilem redemptor me et incorrupti
bile pg resurrectionem et palpabile
corpus potuit ut mostrando incorrup
tibile mutaret ad primum et palpando
palpabile firmaret ad fidem Et ille
Cin corruptibile ergo se et palpabile
post resurrectionem demonstrauit ut ondet
corpus suum et eusdem nam id corpe
qd fuerat corruptibile Unus autem
glorie qm corruptibile induerat
in corruptione Corpus enim glorium
no erit subtile como qe dicit enchiridio
qd corpi mod no erit palpabilia sed
subtilia admodum venti et spui si hoc
est ptm sic an dicit Gregs vim averte
sic dicit Corpi enim in illa re-
surrectionis gloria erit quod subtile
p effim spualis potestate et palpabile
p ueritate nature/ no aut sic dicit Tri-
cauis in palpabile et ventis aere qz
subtilius videtur esse et ubi requie

Respondit thomas et dixit

ei dominus meus et deus m

dominus meus/ quidem ad quam veritatem
qua p morte suam nos sibi et ut
suos compauit Nec illud s. pet qe
redempti eum ejus preciosi sanguine
agni immaculati et immaculati xpi
et deus meus/ quatenus ad diuinitatem
qua nos creauit Vñ theophilus Cum
prius infidel fuerat post laus tactus
optimus se theologi ostendit Nam
duplicem naturam utriusq hypostasi xpi
confitetur dicendo eum dns meus deum
confessus est unum et eundem deum et dominum

Dicit ei ihesus quia uidisti me

thoma credidisti beati qui

non uiderunt et crediderunt

Hic est unus membrum unius euangelii
ubi xpus ondit primum me fidei cul
Bti qui no uiderunt et cre/ Ac si dicat
maioris meriti sunt qui no uident
et credunt qua qui uident et credunt
et p hoc beatiores/ qt dicat salua
tor qui magis meretur beatior est qui spe

qua qui nō mereꝫ ꝑ sed qui non uidet
& credit magꝝ mereꝫ quia qui uidet ꝛe-
dit ergo est beatior in spe ꝑ sed hinc dubi
posset aliquis obiicꝫ illud dictū xpo hui
xpe ꝑ bti oculi qui uident que uos uidetis
dicendū est q duplex est bēatitudo una
rei que cōsistit principaliꝫ in aspectu
& exhibitione humanitatis xpi ꝑ de
hac beatitudine intelligitur illud dictū
xpi q apli uiderūt eius humanitatem
& in corpe cognouerūt meq diuinitatem
Alia beatitudo & spei & ista cōsistit in
fruitione future beatitudinis & ideo bea
tior est hermodo qui plus meretur
non uidens quā uidens ꝑ vñ gregl
loquitur aut uadē q dicit bti qui no
uiderūt & crediderūt ꝑ in qua fide spā
nos significat fidem qui eū quē
carne nō uidemꝰ mente tñ fidei te
nemꝰ si tam fidem rectam operibus
sequam ꝑ Ille etenim vere credit qui ex
cet operando qđ credit hec ille ꝑ Quid
aut dns de nobis futuris beatis non
direxit bti qui no uidebūt & credet
sed bti qui no uiderūt & crediderūt
dignū ordinē tenens ducens priꝰ ad
tpis usus & uerb tamquā ille qui
id qđ erat futurū p̄ fide mouerat p̄
destructionē iam facti vñ sequit
Quidergo nūc quis dixerit nūc nōs
poribꝰ illis fuissemꝰ & uidissemꝰ xpm
maculā faciente fregisse hic sic
dictū beati qui no uiderūt & credi
derūt vñ subdit theophilus xpus
p hec exprimit alios discipulos qui nec
plagis clauoꝝ nec latus palpando
crediderūt Sed queret aliquis
& dicet Videt enim q xpus dubitasse
dicit thome q me tetigisti te credi
que uidenti no sisse fidem sed agnici
one q no uidet bti dictū esse q
uidisti me credidisti Quia paulꝰ
dicit fides & sba sperandaꝝ rerū ar-
gumentū non apparentiū Videt dicere
forte thomas non tetigit licet expe
esserret se ad tangendū q no fuit
ausꝰ tangere ꝑ vñ no est scriptum
q tetigit xpm thomas Sic enim
iussus retulit ꝑ oēm sensū vñ dicit
audi & unde qua bene cantat & unde
qua dulce hoc sit ꝑ palpa & unde quā
laudū hoc sit ꝑ ita & hic usq accepit
p tactū ut dicat ꝑ infer digitū tuū
huc & unde manū meas ac si dicat
unde & tange Et gregl in omelia
thomas vnū uidit & aliud credidit
homiez uidit & deū confessus est
q dns meꝰ & deus meus uidendo
ergo credidit vñ homiez & huc vñ
deū quē uidē nō potuit exclamat
eum nos p̄ducat ad gloriā quam
Thēat qui ē bndict in sēcula sēculoꝝ
Amē

Sequitur Sermo de sancto Ste
phano protomartire & p̄o cleric.

Venus q̄ medias qui
m sirnū uult & intendit
curare duplex uitat medicinā quia
nūc debilem nūc fortem nūc caldū
/ nūc frigidū / nūc tepidū medicus
plet mōstrare uidet / sdm q uidet
dispositionē complexionis eius & pesti
tiā sdm exigentiā tempis / q alia
& medicina danda in hyeme / alia
in estate / alia in magno calore / &
alia in magno frigore ꝛe Sic xpc
celestis medicus qui uult oēs hoies
saluos fieri intendens filios ysrl
ad quos principaliꝫ missus fuit q̄ in
ipso erat / a uolneribꝰ curat pecca
uarijs utitur medicinis / nūc amore
/ nūc timore gehenne attemptauit
eos saluare / q̄ sepe contingit q
qui ex amore & promissōne p̄mioꝝ
a peccō trahi non pnt / ut frequē
retrahunt / p timore gehenne
a peccō suis ita xpus nos filios
suos ysrl & electos p̄ peccō obdu
tos uult ad salutē attrahē a morte
& pmissione pmioꝝ d̄ quibus inꝰ
penitentia agitur appropinquabit uel
tegnū celoꝝ cui aut a peccō quicti

Dr S. Stephens.

nolumꝰ ꝛ consiliꝫ eius contemptemꝰ
ipꝫ conuertit ꝙ ad vocationē penarū
infernū/ ut salutē propꝫ timorē penaꝝ
infernaliū homines a peccatis suis ꝙ auer-
tant ut narrat va hꝫ enī q̄ scauit

**¶ illo tempore dicebat ihesus
turbis iudeorum et principa-
libus sacerdotum /Math xxiii°**

vbi notāe debemꝰ q̄ turba ꝙ cōgregatio ꝛ dicit a turbo· q̄ ubi multi-
tudo indisposita ꝛ mō ordinata ibi con-
fusio ꝛ luctꝫ ꝙ multitudo malo ut hō
m apōl vīs testat· post hec ubi
turbam magnā quā nemo dinumerare
potuit ex omnibꝫ tribꝫ ꝛ lingnis/ ibi
ibi turbatio nō est/ ubi omēs idē uo-
lūt uel nolle· ꝛ unū regnū
¶ ista ergo uerba saluatoris nō sūt ad
illam turbam ꝙ ad homines peiores
qui sunt ꝛ erunt ꝛ qui sunt turbati
in sua salute duōs petit hec ergo tur-
ba ꝙ peiores duōs temptationibꝫ
diaboli ꝛ uanitatibꝫ mūdi ꝛ delectati
onibꝫ carnalibꝫ turbatos ꝙ hec tur-
ba dicit iudeos ¶ iudea miser confes
sio ꝛ ꝙ homines xpianos· qui secūm
aplm fide ꝛ uite deū esse confitent
factis aut negant/ ad illas turbas ꝙ
hec uerba saluatoris/ qui hmōi timori
ones male gerūt/ ad quos loquitur
p mīstrum inspiratione/ ut p ora
sancte nrōs eccē ut illam remissi
onem enūciant p sacra confessione
¶ ad hec xpus loquitur ad principes
qui principes fuit omēs homines secūm ꝛ
dicit· ¶ tua regna regis digne es
nomē regis· homo enī debz prin
cipari quōz sensꝫ rōne bene regendo·
ut scribit aristal ad alexandꝝ· d·
o alexandꝛ' suas ꝙ qm deus hoiez
fecit sue ei nobilissimū animal
ꝛ constituit corpꝫ hominis quasi quo
dam regnū/ in qua constituit intellm
quasi regem ꝛ quōz sensꝫ/ quasi ba
rones ꝛ instituit ut omēs obediant

tem· ¶ si ergo regis sensꝫ tuos et
affectus carnales mongerate prin
cipꝫ ei ꝛ mihi fortis· ¶ secūm dicit
tur in ¶lis qui dicit· qui fit lingua
feriadē sanꝫ ꝙ domad/ fortior est
illo qui frangit ornibus urbes· hec
ecīa turbe quibꝫ xpus loquit sunt
turbe philistinoꝝ ¶ baalis dicit quasi
sua dns/ ꝛ sigt statua sancte mris
ecīe ¶ omēs fideles, qui pfite per
ceperūt sacrīm fidei timentes sūt
ꝛ naturalibꝫ passionibꝫ resistentes
a stimulis xpi/ p que duo sacrīa
omēs fideles siue sancti/ ꝛ sacerdotes
qꝫ debent pbē de corporibꝫ suis
sacrīa sanctaꝝ uirtutū ut fidei nra
ꝛ sacrīa fidei nre habeant cōfir
macionē ꝛ corroboracionē operibꝫ
suis· sctis· ¶ quia secūm ¶ gsl· fides
sine opibꝫ uana est· hec ergo osten-
dit xpus qꝫ sibi ecclīe· d· dicebat
le· tue ui ꝛ pnūsa· ¶ qꝫ dicit dicitur

**¶ ecce ego mitto angelos duos
ydas ꝛ sapientes ꝛ scribas**

notetis hic sic xpus filius dei missꝫ
fuit a deo patre ni hic mūdo p
salute nra ut ipe dicit iohis xpo·
huc misit me pr ē ¶ ea ipe uenerā
ni huc mūdo misit ꝛ eliquit comis
sarios suos ut ipi euangelizent
salutem hoīnibus ꝛ enarrent que
sit uoluntas dei d· eis· ¶ ego mitto
uos· in mūdo ut eatis ꝛ fructum
afferatis filiis autem ¶ secūm hilariū
ꝙpheta dicit qui filiis reuelant ꝛ
denūciant p spūm sanctū mīstros
¶ sed sapienter ꝙ dicit qui cogni
tionē xpi annūciant ¶ scribe vero
dicit qui legis intelligentia habent
illos ergo xpus omēs misit ad mise-
rationē fidei ¶ absolute ꝛ ut pe-
nitentiam hoīnibꝫ p̄pter dei implen-
da· ꝛ ut impleant ꝛ propē testiō
dei ꝛ p̄ceptoꝝ eius ill nūtijs missꝫ
que facta sūt ꝛ sunt xpō ad dt

Et exillis occidens et cruciſi
gens et flagellabus mſyna
gis uestris et persequim
de cautate in cautatem ꝛc
Hic hic debemꝰ notare / qꝫ xpus nus
ondit quãta ꝓui eius pacient propt
testimoniũ dei et legem cũ dicit Et ex
illis occidet ꝛc Duplex est occisio, cru
cifixio, flagellacio / et ꝓscriptio / sm̃ du
as spes homis corpis et aie Nam sm̃
corpus multi sunt martyres propt testi
moniũ fidei catholice post xpm Stephs
ꝓmꝰ lapidatus est Iacobus abhero
de occisus Petrꝰ et andreas crucifixus
et multi sancti alij duris cruciatibꝰ fue
me empti sm̃ illud Cuple ꝛ. Inor
te turpissima condempnemꝰ eos.
Nunc autꝫ ut dicit Gregꝰ In pace viuut
ecclia Nam cũ homines ꝓtestimoniũ
fidei in corpe nõ audiunt ꝓ malũ
et ꝓmiciũ ꝓ detractione mendacem
Nunc em plures martires sui qui
pacti occisiones lapidacões et fla
gellacões in suis hominibꝰ / quã pus
cꝫ qui passi sunt in corpe Sanctus pau
lus ut legit in actibꝰ / ter flagellatꝰ
est Ipse uero ꝓ diem decies Ita ergo
homines boni et innocentes diffamant
malorũ pellunt de una domo in ali
am de una villa in alteram Ita ergo
in synagogis et in ecclesiis malos
bonos ꝓscribꝰ pacti ut patiãtur dicꝫ
vꝰ Conuocate dyabolꝰ xpm cepit de
minuere eos, ne amplius loqueꝫ
tem testimoniũ illud xpi Et xpus
ostendit tarione quare ꝛ. fit d.

Vt uenat super uos omis
sanguis iustus qui effusꝰ
est super terram a sanguĩe
abel iusti usqꝫ ad sanguĩem
zacharie filium barachie
quem occidisti inter templ
Hic hic no
lium et altare ꝛc ternus Qui
sangꝰ iustus qui effusus est super
terrã natꝰ et exprimit ꝓ istos duos
scꝰ ꝓ abel et zacharia ꝓ abel qui
fuit ꝓdus filius ade qui ꝓmudia
tus sui occisus e ut habet Genes
iiij to et ꝓ zacharã qui fuit filius
Joachim sacerdotis qꝫ reperit Iesꝰ
qui occisus est inꝰ templo et altare
ij o paliꝰ xpmꝰ Sed qꝫ hic a sal
uatore nomat filius barachie et
non pnide r. Joachim sacdotis hꝰ
ideo fit sm̃ Ieremiã Quia sal
uator uoluit hic exprimi sanctitate
pnide sacdotis / qꝫ nõ erant digni
udei ut audirent hoc nomẽ / ideo
saluator appellat eum hic barachia
r benedicti / uel qꝫ bmodi fuit
et hic duos multos sctos sanguis
fuit effusus / nec tam memorant
hic a saluatore / nisi hos duos hoc ideo
sm̃ Ieremiã / qꝫ abel pastor fuit
et in tempo occisus est Zacharias
uero sacerdos fuit et filius sacdotꝫ
et in templo occisus est / Ideo ergo
solũ hos duos xpus hic nominatim
et specifice memorat / qꝫ p hos ab
sanctis alijs qui occisi sunt laycal
et sacdotalis secularꝫ et spualis sta
tus designant Sm̃ Crisꝰm in e
uelia abel qmemorat hic dom̃
quoniã ex mundis occisus est / Zacha
rie autem mentionem facit / quoniam
duplex ꝓscriptio meus morte facta
est nõ em plures homines sancti occisi
est occisi et detracti a ꝑuersis et
malis sic ꝗuor qui ab ignotis / et
plus a deo puniẽt illi qꝫ extranei

& ideo hic xpus posuit nom abel qui a fratre occisus est q̃ mltū a fratribus suis & appinquis in corpe & in honse perdit famā cadent / ut xpus dixit matthei xxiii. Tradem em a fribus & cognatis & amicis & morte afficient uos Zacharie vero nom ideo exprimit q̃ nō a consanguineis / sz a nouis lapidatus est filius a rege yoas. cui mltā bonā ostendit yoyada pr̃ zacharie de quo in palipo xpus dicit & no est recordatus rex yoas mie quā yoyada pater ei fecit sed interfecit eū synagoga filiū eius & p hoc xpus ostendit q̃ ipe a multis malis suis membris occidit & blasphematur qui habent notitiā dei p fidei & preceptor eius suscepcionem in quibus propius eis xpus dicit / non scindes sz in corpe & alia / in corpe p lesione / in ama p detractione quia q̃ vm ex inimicis meis fecistis mihi scindas & q̃ sm̃ Crisz'm / gehenne pene quibus xpus comat quicq̃ mihi uita plongant deo domino committitur malus hominibus pena pnibus ut s.

Amen dico uobis uenient h omnia sup generacione istam

Que aut sint hec omnia dixit sup quibus ondit & quia em omnia bona singul generacionib⁹ a constitucione mudi qua oms sancti meruerunt illis nouissimis fuit donatū / quia fidem & opacione repperit xpm hic omnia mala que in singul generationib⁹ pati meruerūt oms mq̃ sup nouissimos venerunt hec ille & secundū eand̄ videm omnis gens cui cuiuis no statim ad peccat pmittit cum deus sz expectat p multas gnationes / cui aut placuerit deo perdere ciuitate illam aut gentem videt omnē gnationū precedentiū pcā punire / quia que oms precedēs meruerunt hec omnia sup Jerusalem miquitates omnē gnationū precedentiū passa est & sic pcā parentū punita sm filios que no obstat q̃ scribit psalmo xviii°. Ihā que peccauit ipa morietur & filius no portabit miquitatē patris cum hac dicim intelligit ubi filii patres in eor pcis no imitantur / ubi aut filii vestigia miquor patrū imitant ibi filii p patrib⁹ puniūt. et sic intelligit dictū Crisz'm supius allegatū & sic xpus conuertit sermonē suū ad eos ita dicens ut sequit

Jerusalem ierusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui ad te missi sunt

Ubi sciri debem⁹ q̃ hec duplicatio nois tribus scdm Crisz'm q̃ miserius q̃ valde diligenter compatiebatur ex magna compassiōe qui licet inimici eius essent diligebat tamen eos ad instar medici infirmos diligentis & scdm Jeron'm / no intelligit hic sacra ut edificia ipius ciuitatis cui dicit ierusalem / q̃ ad lapides & ligna hic xpus non loquit / sed ad habitatores ipius ciuitat / quas ipe prius plangebat affectu / quia petim eor gratia multis tribus primo ierosolimitani no babilonii no gentes. sed iudei. qui prophetas et legem dei habebant & hic & nūc quia quilibet homo habet maiore cognitionē dei & voluntate eius no facit tanto petim eius grauior erit cond deo / sicut dictū xpisti Grauius erit tre Sodomoy & gomorreorū quia gentilium vii p psalmista dicit. Di inimicus maledixisset mi sustinuisset utiq̃ Quo q̃ ierusalem interpretat pacifica illi ergo homines qui debent habere pacem cū deo illi eum ad iram prouocauerunt Hinc q̃ habebat ingratos

mse qui eis legem mse dei docebant
vn xpe iiii de ffon qbus lex & vm
dom de trib grauq ergo erit in
die udicij illis hominib qui legem dei
audierut & ope non impleuerut q
illis qui michi de lege fuerut non
dns sup qbus ayst ad te ysayam
& serrasti eum ayst ad te ieremiam
& lapidasti eum ayst ad te hezechiel
& tractu p lapidem ex cerebrasti
eum quomo ergo sanabeis que nul
lum ad te medium mittere promitis
& q sanctus meis no peptasti nec
tibi pcauit illoz morte no respexi
ne tua mortem uideret mihi me
dici spuales mte defecerut & tu
aiam numes s te pdere noluisses
& de tua morte gauisus fuisses nu
qua ad te nuntios meos misissem se

Quoties uolui congregare
filios tuos quemadmodum
gallina congregat pullos
suos sub alas & noluisti &c

In qubz verbis magna pietas saluatoris ostenditur cui lex mali insultat
et psecutores eum tu ad hec mirabiliter
dns ad petrum qbz fecit sic gallina cu
pullis suis Gallina enim uocat pullos
in unum congregat sic saluator p suum
commissum & p uocem sue legis congregat nos ad sinum sancte matris ecclie
et sicut spetatur natiue ipullis gallinae
plura nos facit Sic gallina est
valde pessima ecia pullos suos eos
defendit a milio p amore pullorum
congregat plus de pullis qua deserat eos plus qua se patrit mue
ta est eas in unum quocat p illoz
defensione homines infestat p amac
ipsoz vocem mutat & tanqua facit
plumas deponit & eis hyspida facit
& duos alios madit Sic xps magna affectu habet ad peccatores qui uocem
legis eius & precepti audiut defendit
eos p angelos suos cum milio misticale
& eius laqueas qz pcipit & aptabit
& sub umbra alaz tuaz protege me
p amac mee salutem in cruce languidus
fuit ut nos a morte eterna uiuificaret
plus pmutat aie mee dilexit qua
aie sue & corpus sui inuenta est
corpus sui dedit nob Quocuq mia
duxerut ex hac pene uiuet mortuus
p mea defensione diabolum expugnauit
mortem p nob uoce mutauit clamo
sicis no sitio aque & unum sit salute
animay ubi etiam plumas p nobis
deposuit tui mortalitate in cruce sumuit quamus ut alius extendit ales
omnes pcores ad se misericorditer
qui ad eum confugiut assumit deus
aiam has misericordias dum neglexerint ducitur eis ut sequitur

Ecce relinquetur domus
uestra deserta &c domus mea est
mea qz sic in domo omnia occulta
reuelata sunt sive sint bona aut mala
ita in corpa mea omnia opa bona
& mala sunt occulta uel domus mea
est aia mea quia scom sapientie
dicitur est sedes sapientie Sic
ergo aia uasti est habitaculu dei
& no deserta a bonis opibz et a
pceptis sanctoz Sic aia peccatrix
oppatur est deserta a fructione diuina
& a consortio sanctoz & astructione sce
matris ecclesie & dicitur ut sc

Dico enim uobis non me
uidebitis amodo donec dicatis
Benedictus qui uenit in noie dni

Quia a tpe passionis xpi mali no
uiderut xpm in carne mortali nec
uidebat usq mundi finale Vbi

videntes xpm dicant vere filius dei
ista in mundi caritate erat et bndictus
est z nome eius bndictū in sēp. Amē
Sequitur euangelium de sancto johanne
euangelista z primo ponit de the
Consuetudo est q̄ homines filios
suos quos tenerrime diligunt
amplexu quibus possunt consuant
z maxime si filij fuerint formosi z
uiues z sapientes / propria doluit tho
bias q̄ misisset remote filium suum ad
arnuid gabelum in ciuitate regis hyrcanie
timens ne ei aliquid mordinate sui
ceret et quia saluator noster xpūs
ihūs pulcher discipul johannem eum ceteris
plus dilexit / qui uniuersis sapiens et
formosus fuit et ideo xpūs ab omni cor
porali oc̄asionis molestia preuenire
q̄ per effusionē sanguinis iuuenis eius ut
alioq discipulaq̄ no finiret put nar
rat historia hodierne euangelij q̄
ipe met suis uerbis describit ut sequi

**Dixit iesus petro
Sequere me Io. xxi**

Sup quo beda in omel sic dicit ex
dne post resurrectionē suū discipul
septem apparuit quibus erat petrus
z johannes frustra in piscando labo
rantibus et ihūs stans in littore mare
copiosa multitudine piscium intrā
plenit mox q̄ mittam eggressi
cū eis manducauit et petrū ter an
cū diligeret inquisiuit / q̄ ter eum ne
gauat / qui ter confessus est d. q̄
diligo te z tu scis dne ei et post e
cum pfessione oues pascendas et
curam pastoralem ei cōmisit et dixit
ei sequere me sic mortem crudele
p me z ouibus meis patiendo / quia
no sufficiat tm xpm simpliciter sequi
sed etiā glorie eius aliq̄ pati / ut
scis petrus licet intellexerit q̄ xpūs
sicut sibi ut eū sequat mortem pro
nomine eius patiendo / tamen statim
surgens statuq̄ est eum sed sanctus Gregorius
valde turpe est q̄ nos nolumus dño
sequi patrem pacem et nulla nobis
hoc tempe dicat xpūs sustinere pro me
mortem corpalem / si tm inter illecebras
deliciarū crudelis carnis / qui ergo in patre desi
derā carnalia vincere nolumus / sed eis
consentimus quomodo p xpō mortem
corpalem sustinemus. Ad ergo petrus
petrus p̄ xpm rect quid sim sit on

**Conuersus petrus uidit illum
discipulum quem diligebat ie
sus sequentem qui et recubuit
in cena supra pectus eius
et dixit domine quis est qui
te tradet** Beda in omel sup
ista uerba ita dicit
diligebat ihūs johannem no ex
ceptis ceteris singulariter vnū illum
sed ceteris quos diligebat familiariter
vnū / quē special prerogatiua castita
tis amplioꝝ dilectione dignū fecit
omb quippe ipe diligebat qui an
passionē sua loquebatur discipul
suis dic dilexit me pr z ego diligo
uos manete in me z ego in uob
hinc autē pomibus dilexit q̄ uirgo
in euangelio p manifestat / et ad nuptias
matris xpi ab in mundicia caritatis
renuntiauit q̄ xpm xpus de mul
eris nube volentē uocauit / qui mox
annuens xpm sequi est et in uir
ginitate permansit sed dicet aliq̄s
sanctum petrū xpus debuisse plus
ceteris dilexisse / qui ter confessus
est / q̄ plus omnibus aplis xpm dilexit
vm johannis ultio simon johannis
diligis me plus his dic ei dicit
dñe tu scis q̄ tibi petrus plus dilexit
xpm in membris suis ideo cōmisit
tibi oues pascendas johannes

DES. Joan. Euang:

uero dilexit xpus sup oms aplos in
ferpo + ideo sibi mtrem post mortem
corpalem ad custodiend commist ℔
hoc est primu ptulegiu serv signum
dilectoms sti Johis / qr xpus tpm de ny
vrginitate usq ad morte conpuat
lis siul uncris pulchrimg / tho tri
libidini am subiecit / vñ petri da
miani cuius carnis sibi amputauit
illecebras celestiu epularu delicijs
perfrui mrs qr custodiam pmeruit
Secundu ptulegiu serv signu dilectoms
sti Johis est quia nom ppriu
am quasi me aplos amsertit / nullu
em aplor vocabat cum ppo nisi
Johannes sed discipulu que diligeba
bat ihus Tertiu ptulegiu serv sig
nu dilectoms sti Johis est qr ad
omnia secreta sua / que xpus fecit
quamq stim Johanne admisit
/ymo + secretu sua duas ulteri mor
tes sibi reuelauit ut patz in pri
m principio sui euangely / Quo dicit
Johannes de celo loquens + tom
tru ethere uacem emittens / ome
orbem circuit creatur pleuit / net
asper & iste sonus sed omi melodia
musica qr voluptuosior / illuterata
+ mdana homa postq xpm uidit
pstari cepit nisi celsa qr dogmata
referre qr nullu homo ant didicit
Tertiu ptulegiu serv signu dilectois
sti Johannis & qr xpus mrem sua
sancta Johem maiestatis pendens
in cruce tamqua thesaur nobilissim
qmendauit ℣ filie / Johem matri sue
ut ei pfilio suo adoptiuo obtinet
Cuius stim ambit xpus in hac uita
qnqz habuit que uolens mdi qmisit
Deprus suu mortis modernu et
Joseph ad sepeliendu dum pri
dem ihm tpalem licet egregia inde
tradutur celestem patrem / mtrem
Johem / patz ergo qr mr dei fuit
maiestatis + remissione & Johannis
+ ni pcte ipsius ℣ Cuius ergo pec
cata habeant ℟ sequi ad sanctum
Johannem / in cuius potestate est the
sauros misericordie suos tociq pietatis
uarui celi + spes omis desperatay
Tertiu ptulegiu serv signu dilectois
oms sancti Johannis est qr i ultima
cena xpi corpali sup pectus recubuit
optans ut sibi xpus ppetuo reue
laret / xpus vero no tm ppetuo
sed ultra oms mortales uiros tra sibi
fecit / dedit sibi cognoz ti mirabil
sancte / diuicias omis scientay / plen
tudine omis virtutu vñ tm xpo
libauit illi pane uite + mellaris
fte quamo sameliq satiatus est
ultra quid optauit & aqua sapien
salutaris potat eum fte quamo ser
ens illa diuina sapiencia + cognitio
Quamdiutem + exultatione thesau
sauit sup eum fte qualit iustus
ille pauper ad adeptus est gdiam
omis stoy ultra oms aplos arcana
cordis sui sibi reuelauit vñ petri
damiani pfert / xpus vbi in me
dia tradicionis / + tuby tuis senatu
aploy / erigi lingua petri / que cla
uis facta est celoy / tacet andreas
qui fr sno fonte pmo fonte onde
uite / non pfuit ob capte philippo
qui pfunda mysta patris md agat
Johannes vero aploy sine discipley
mysse pfana attepta / consultus acadat
Quintu ergo aput iudicem ppetuby
potuit / qui eciam p rpis seruantibus celest
curie meruit ad tpm ergo secure
mendia + inopes acube possimg
+ rpuis anxilio flagitat / que rpo
met aplis meresore habe poterunt
et qui aduersitatis + assumens a suis
quod humilit implorandu est a nris
Textu ptulegiu serv signu dilectois
sancti Johis & / qr oms sanctorum
p festiuo habuit vñ aut petri
damiani Quod in virtutibus Johis
corpalis no excedit aplus est / magis

m ēplis liuīta meuīt. Ypha m apoc
ayartur m mris / quo cū ceteis aplis
plexus ni carne uexit eo duraut
martyr tormēta sustinuit Ieronimus
cōmēmorando dicit q̄ Johannes
fuit ppheta aplus t euīta / ppheta
quia uidit m patmos insula Apoca
lipsim plena misteriis mfinitis t
aplus q̄ ppfit ceteris eplas ut theo
liuīta qui liber euangelioy condidit
patris de diuinitate xpi Septimus
phuleg̃ seu signū amoris sancti
Johannis e q̄ xp̄us de eo speciale
cūctis habuit / ad ipm q̄ filio mr
suo q̄ mendauit Octauus phuleg̃
seu signū dilectionis sancti Johis
e q̄ xp̄us uitam suis in pace fmi
uoluit. t sine dolore t effusione sāy
mis. Vñ christus dixit Sic eū uolo
manere donec ueniam Proquo nō
q̄ de morte ei Johannis quatuor
sunt opiniones Quidam dixerut
m beata rōne ipm accelera
ndo esse t ad corpe t aiam ad celum
astendisse Et hoc quemē dicant
liberalitati t dignitati eius / Deus
nanq̄ corpi beati Johannis uidet
liberal fuit m hac mundo Et ideo
no mg liberal sibi debuit esse m
celo / tam liberal fuit sibi i mundo
q̄ corpus suū custodiuit ne corrup
tioni subiaceret / ne aleū seruens
ipm aduureret, ne venenū bibēs
nocet / ne gladius psecutoris ipm
secuet / ne dolore mortis sentiret
Congruit etiā Johannis dignitati
sibi cū aliis aplis corpa sic absq̄
mrio honorent meritis q̄ fideles
aeternalitatis deducit pactis mundi
ad illa influit manifestū est q̄
corpus Johis sibi honore debeāt
honorare / q̄ tanti excellentis dig
nitatis predium fuit / dum audeliz
m sinu xp̄i recubuit / ad quo xp̄us
speciales familiaritatis habuit ue
gim male speciale societatis sentit
postquā ergo nullū honor suo corpi
in mundo a fidelibus exhibetur conueni
ens est ut corpus eius corpi christi
t mris eius societatis in celis habeat
Secundi dicut qm lege omi ipm
esse definitū t aiam eius ad ceus
aplos in celesti ylo ad xp̄m gaudē.
Corpus uero eius in loco hominibus
quidem ignoto deo uero cognito
reseruari / sicut de corpe xp̄i corpe as
sumpti est Quod aut dicta quidē
corpus dilecti sui uidetur oculandū
non t hoc nob disputandū / sed mi
secreti diuina quidē patens in aliquo loco sibi cognito
nob uero ignoto p̄ misteriū angelo
corpi sancti Johannis honore pre
mi mensio exhibet Tertij vero di
cunt ipm adhuc uiuere t inuisibi
terrestre insulam esse Tempe aut
antixpi debet diuia t fideles in fide
eius predicans confirmari t post
ab antixpo occidi vñ theophily
xp̄us no negauit Johannē moritu
nam q̄ dixit morit Quē psalmista
ait uir t homo qui uiuit t no uidebit
mortē scilicet corpalem / igit xp̄us
dixit Volo eū sic manē / scilicet
usq̄ ad finē mundi / t tūc p me pauē
martirio t ideo aliqui frequen
ter eū ad huc uiuē una cū helia
et assignant illi rōnem qui uiues
sepulchū q̄ nituit / t inde in nube ig
nis discessit Alii vero dicut ipm
ad huc uiuē / et dormire sub terra et
huc triplicē uolunt ostendē / p̄mo
p ubi xp̄us qui dixit Sic eū volo
manē. Sibi exemplo aaron qui
asserut ad huc sub terra uiuere
ex eo q̄ sepulchū eius no inuenit
b. q̄ in sepulchro eius non nisi ma
na inuenerit / q̄ ad huc de p̄fundo
fluere asserut statimq̄ exire cū
quas Tertio arguens sic dicit q̄
hoc q̄ hic dicitur Sic eū volo ma

ne est in plulegiu ser beneficiu spale
lebis qd dem esset detrimentu eius
et no beneficiu si tam diu differret
a fruitione diuina et abiret aplis in
gla exultbg est ergo spes hui tedi
in omelia hic eu uelo mane tam
quam dicit saluator nolo eu cosuare
p morte cruis sic te uolo petre
ad gladiu ferente uita finia pnte
si tam diu uolo eu manere in pti
culo donec longo tofectus semo
ne uacante trseat in pace ad me
ad requiem eternam no ip multa ad
uersa huius mdi esset pessimu et
ad ceteris aplis micuit flagellu
dictu mst Item adonicianu insec
uentis alei delui missus est dem
in insula pathmos relegatu uoluit
igit dns eum deloe passionis
sic alios aplos finire uita mirabile
et qr sub cruce omem dolore passos
p qpassione exoluit Ego xpus
dixit petro quid ad te de morte
tpiis corpali sic eu uolo manere
usq ad libitu meu in hac secula
Item Crisi ad idem Nolo ipsum
p martiriu effluxisse et expatiare
eu uolo p plaidam absolucois
tarmis sue qm ego uenies eripia
eum mecia beatitudine Demos
se uero rndet Augi qm scpta
manifeste testat ipm esse mortuu
si tm dicat qd uiuu habeat uiuus ap
parui potuit eu deus de facili
ad hoc suscitare sicut tam sepulchy
fuit et est absconditu ne eius corpus
eius uideri ydolatrie existerent
Vel ipm dyabolus manifestare uoluit
ut uideos ydolatrie fieret circa
corpus si michael archangelus
eum occultauit et ideo ne uideat
alicubi facta fuit sic scribitur
Quidam de morte vero gaudentes
dicut Augi et forte ppter hoc
fuit ut eius mors gloriosa omes
deterreret quia martiriu in omeda

Insup cu xpus eum vocans dixit
veni adhuc tempus est ut epulemur
mi coiuncio cu fratribus tuis si adhuc
subtra dormiet no utiq cu aliis
aplis epulare in cel re Nonu
plulegiu ser signu dilectionis
sancti Johannis qua xpm ad ipm
morientem qm mal debuit cum
omnibus aplis uenit ad alios vero
aplos angelus misit qm mori de
bebant ad Johanne vero ipsum
venit Unde petro dicentem dns
inquit xpus Vera non angelu
mittam ipm egredientem migle
claritate suscipiam Credente igitur
futurum hodie est hominibus qui
tpe auctor uite honorauit deus
seculo credente Iste igit fuit fe
lix aduentus propter appetitu sa
lutaris qr apparuit illi ihesus
et propter conspectu qr ad sepulc
et propter promissum cui dixit veni
dilecte mi tempus est ut epulemur
cu fratribus tuis ni coniuncio meo
hodie ergo dixit dominus petro audi
illud dyaphonu qd diligebat ihs utpe

Hunc ergo cum audisset

petrus dicat ihesu domine

hic autem quid

Obi sicut
de causa petro mitigauit de Jo
hanne primo scire voluit quod Jo
hannes esset passurus sic qua mor
te esset moriturus Deo petro Jo
hanne dilexit quem ut frequent
in solicitate voluit habere vel
dictu vel petro et Johannes ac
cenderit templum in ipsum ad hora
orationis nona est in pluribus locis
legentes simul fuisse Deo voluit
petro habere Johannem ministrum
predicationis consortem Deo dicat
hic aut quid ad te permitte eum ut me
ad sortem predicandi primus habeat
sicut sancto petro ut sequatur

Sed sic eum uolo manere donec uemam quid ad te tu me sequere quasi dicat xpus eius tibi petre de iohanne qualit' ipe morietur michi est stare et no tibi uolo eum sic in longeua uita huius seculi dimitte et qualit' eu uocabo de hac seculo et qua morte decedet quid ad te tu me sequere morte crucis qua dum erat iunior cingebas te tuis tua uolutate et ambulabas quo uolebas sed uenet tempus et alius te cinget sed causa propter nomen tuum meum et ducet te quo tu no uis tuis ad crucifigendu queris igitur et optas ut si iohannes ita debeat mori ut tradat ihesum non sit quod tibi de morte iohannis tu me sequere ut et ipse

Cruut ergo sermo inter fratres quia discipulus ille non moritur et non dixit iesus non moritur sed sic eum uolo manere donec

Explicit uemam quid ad te sancti ppositi illius occasione suppserut ex uerbo saluatoris qui dixit sic eum uolo mane donec uema ut ipi habebant intellectu scam ideoq; iohannes scm corpus non debet mori sed xpus illam aliam et alios qui dixerut iohanne ad huc uiue et in parabysim delatu destruit no dicit enim ei et no dixit illis no morit sed sic eu uolo mane usq; in finem seculi et tue mortis. Quia scm psalmista quis est homo qui uiuit et no uidebit mortem sed carpalem mortuus est ergo iohannes sic et tali explicit mox corpus sui glorificatione

percipit quomo et qualit' sit mortuus in legenda ipius patet et sequitur

Hic est discipulus ille qui testimoniu phibuit de hys et scripsit hec et scimus quia uera est testimoniu eius.

Ipe enim ipse iohannes testimoniu phibuit de hys que uidit scil' corpus et miracula aie et audiuit que deus sibi p angelu reuelauit de quibus ipemet scribit i. apoc. i. q. et audiui et uidi et iterum mre conuertebar ut uiderem uocem que loquebat mecum et no solu testimoniu phibuit sed etiam in libris scripsit propter hereticos cerinthum marthon cherintiu et ebyon qui tempe aplorum coperunt maculare fidem xpiana dicentes xpm humane corpus sanctum et no uerum et q no fuit an uirgine matre tam quam ipe scripsit in matheo et uerbum caro factum est et habitauit in nobis. In principio erat uerbum et uerbum erat apud deum et deus erat uerbum et uerbum caro factum est et habitauit in nobis et uidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre plenum gratie et ueritatis. Et in quo ondit xpm in sua humanitate fuisse sine principio et sine ad que nos producat pr et spus sanctus qui deus trinus in personis et unus in essentia uiuit et regnat in secula seculorum

Petrus damiani de sancto iohanne sic dicit quia iohannes mirabiliter in hac seculo uixit deus mirabiliter abstulit q. no quem uitam eius alios duxit deus no eius morte homines tui sunt alii sancti collocant in sepulchro iste uo spontanee in sepulchu ingressus est ut in legenda ipius clare habet

Sequitur euangeliu de purificatione sancte marie et pro themate

Fratres karissimi hodie sancta mater ecclesia colit festum uno nomine dictu lustrum q romani isto die ad honore februe matris martis qui erat deus belli sicut dicit eos q. p tota urbem orationes ad cereos et facibus tota nocte illuminabant ut filius audens homines

De Purificatione

honorē quē matri eius impendebat
uictoriā de inimicis eis concederet
Et quia consueta homines difficile
obmittunt / Igit̄ sergius papa hanc
consuetudinē paganor̄ siue paganica
difficile mutauit in melius Et ma
dauit ut in hac die candelas cōficeret
& toti die ad laudē dei & matris eius
illuminarent Et ita illud q ad honorē
diaboli impendebant p̄ mutauit
ad honorē dei fiebāt in cuius signū usq;
in hodiernū diem candelas cōficiunt
mus. Secundo cōsulo hac festiuitate
dicat ypapanti q̄ vulgariter dicā
dei q̄ sui ypapantes qui hodie xpm
deo patri p̄sentare templo
purificauerūt ut impleret illud dicū
malachie iij° qui dixit Et statim ue
niet ad templū scm̄ suū dominator
quē uos queritis s. desiderio ut li
beraret uos de potestate diaboli Het
aut ypapantis facta est a maria mre
eius & patre eius putatiuus ioseph
& a symeone qui ad magnū desidi
rium xpm uidē suis oculis carna
libus in ulnis suis habebat cū
uenerit / qn̄ nascet / qn̄ videbo putas
durabo / putas me meminerit illa se
lix natiuitas / putas ipsi oculi ip
si carnales uidebūt p̄ quē oculi cor
dis creduerunt Et in hac desideria
/ repleuit cōfirmauit / ut lucas testat in
euāgelio dicēs huius / a spū sancto nō
recessurū se morte / nisi prius uideret corporaliter xpm do
minū / q̄ qui hodie factū est · Dum com
plerentur dies purgationis mosaice / scdm
legem moysi / tulerunt / i. portauerūt
eum scdm xpm in ierusalem / ut
sisterent eum domino Hucusque lucas
& beda dicūt / huc usque symeon in
spū sancto uenit ad templū Beda in
nimirum spū sancto uenit ad templum
uidit puerū xpm / iudit & cognouit
uidit hominē in spū & cognouit
deū in homine latentē Et ita illo
quē oculo carnali siue carnis aspi
ciebat uidē uidit & oculo cordis cog
nouit Et cū ingenti gaudio gratias deo
egit / q̄ impleuit dñs desiderium
suum Et dixit cantans illud Nūc dimit
tis domine seruū tuū in pace / i. dimitte me
domine ut iam letus moriar in pace
q̄ hac q̄ optaui uidere oculo carnis
meo iam uidi / Igit̄ exemplo iusti
symeonis plectentes xpm in ulnis
cordis mei / ut xpus dignet̄ nr̄m de
siderium in hac uita impleat / & post
mortem ad suā gloriā suscipere
et ut fiet̄ dignet̄ vigesimo octauo.

Postquam impleti

Sunt dies purgationis

mariē huius m°. Iuxta euāgelium &
magnē edificationis significatus &
exultationis Secm̄ hildemū de sole
tenia q̄ meo ponit̄ m°. ysone
milud exemplares ad instructionē
hom̄ p̄ma p̄sona ostendit euīt̄a
virginis marie cū dicit postquā
impleti sunt dies purgationis mariē
scdm̄ legem moysi ac Beda ysi
onit vz ioseph in hac ubo ac dicit
tulerunt i. portauerunt s̄z pariter parentes
ioseph & mr̄ eius Tertia p̄sona
onit vz xpo in hac vo ac dicit illud
s̄z xpm tulerunt Et quartam p̄sonam
onit videlicet symeonis ac dicit Et
ecce homo iustus in ierusalē de p̄ma
ergo p̄sona dicit euīt̄a sic magnes
euāgelium Postquā impleti sunt
dies s̄z xl a natiuitate puī xpi qui
dies sunt mulieribus dati p̄ penitentia
come corpus & restaurationē uirtutū
qui in ptu p̄ dolores sunt debili
tati De quibus diebus dicit lex moysi
leuitici xij° 4ta mulier que filium pepe
rerit & in mēbris erit 4 semoti a con
sortio hom̄ septē diebus / & post has

septem dies ad conceptionem hominu
admittebat / aliquos vero octauum di
es libera erat ab ingressu templi. Si uo
femellam peperisset duplicabat dies quo
ad consortiu hom & quo ad templi in
gressum. Hyc ergo diebus insacte fuit dies

Purgacions marie secun

dum legem moysi

Circa q̄
puriſicacois nōdū est / quare ergo maria qui le
gi puriſicacois voluit subesse & cū im
plere ſi cū nō peperit exemē viri sed
ſpūs ſancti / hoc ex fecit propter
has causas. primo propē humilitatē ut da
ret nob exemplū humilitatis / que lic
sint mr & virgo immaculata / voluit tn
mē immundas mlēs imitari / ut d ipa
deus pdicat p salomonē cū ait
Tota tua ipa mē ſpinas ſic aīa tua
ihū / pce bene ergo maria nō ſtes
caupim nec tibi opus est puſicacōne
nec filio tuo opus erat circūcisione ſ
ego mē mlēres tamē vna illay & filiꝰ
tuus in medio puerorū tamē vnus ex
illis / quia ſpūs illud tria iii ſcripta
maior es humilia te in omnibus / ſicut
fecit virgo maria / q licz fuit mr dei in
te ſecundo voluit puſicari ut exemplū
pudicē nob plēret / q licz fuit ipſa pu
rissima nec aliquid mlēbrem i mu
dicia & dolore in partu pateretur
voluit tn lege cētie purgari / ut ſic
bonus exemplo cuius melior efficiat
ut dicit apūs xxiº & pcr. lauam
& mundi estote. Tercio ergo maria
voluit puſicari ut in mulieribus
puſicacōne ſua puſicacōne cōſir
maret. Cū enim xxiiii. mē bene
dictus ihūs circūcisus / tm die bus
ſuis corroborauit templū / ſ ſuo ex
emplo. Quartum virgo maria voluit
puriſicari propē obediencia legis
xpi cui & mr eius voluntē destruē
ſ adimplē legem / licet ipſe xpus
esset deus & mr eius sancta voluerit
tam legem q̄ homines peccatores obſuad
xpus cū ad esset absq; macula i ſua
deitate / moysi legem dedit / et cum
natis mlīs aggrauat / de qua leuit
xiº ubi ſup dictū est / que mlr cōcepisset
& peperisset filiū abstinuit a cūctis tu
& ab ingressu ecclie xl diebus Si aut
femellam peperisset abstinuit octuagi
ta / qs est cū mlēs contagiosa / qui
nec vna nec duas ebdomadas valuit
absq; excedentes mandatū esse / in
tanta virgo maria valuit puſicari ne
p eam mlēres alie scandalizarentur
si cū virgo maria sedm̄ modū mlē
ris ſuscepisset puſicacō / alie mlēres
p ipſam ſuſſent scandaliſate dicentes
modo virgo maria que & caput mulieru
hoc mō fecit / quare nos hec faceremꝰ
Ideo dauid in pſona eius dicit ahor
tui nocte nomis tu domine & custodiui
legem tuam. Sexto virgo maria voluit
puriſicari ut nob exemplū ſpūale p
beret vr dicit augo puſicacio ma
& p exemplū puſicacōnis mr mlīs
ut quocies homo fuit pcto pollutus
veniens puſicetur / q conceptus pec
tus & puſicacio virginis ſignificat
amorem & partu & puſicacionem
fidelis anime cuius ſponsꝰ & xpus / semē
verbi & gracia eius / filiꝰ fuit bonū
opa / & liz bonꝰ homo ſepē pecet
tat filios bonoꝝ opm no timen
puſicacōne debet detestari / pu
dicitiā xpi liz in omnia bene fecit
dicitur q mutules fuit dei famꝰ / ideo
Job dicebat capitulo nono. Verebar
omnia opa mea sciens q no parceret de
linquenti & sedm̄ illū / Johannes / Accep
ſi sumꝰ gra ul odio dign puſicacio
ergo mane & mā mſtracio & hō q
quatū ad primam pſonā sequitur

Tulerunt illum in Jerusalem

ut sisterent eum domino

hic euāngta ondit duas pſonas primā
Joseph cui dicit tulerunt ſc Joseph pa
xpi putatiū & maria mr xpi / Secundo

psona xpi ai dicat illum sic ihm lite no
tetis nulli debz esse dubiu q̄ Joseph pr
xpi putatiꝰ & vir virginis mat̄ putatꝰ
purificatiõi ei ea mansit / no em erat
congruu ut virgo mat̄ dyscumbat inꝑ
mliarũ uter sola laboraz si ea dum
grauat & fessa parturiõe pueri esset
p̄ Joseph adiuuaret Joseph ergo assut
purificatiõi / ut omis dissentia vicis
tolleret / que forte p̄ Joseph ad ea non
fuisset ei inponeret Hystie p̄ Jo
seph signant illi qui p̄sunt alijs ut
hospites officiales patres & matres
qui exemplo Joseph dñi amari et
timeri & informare suos mores
subditos ut sciat etate crescat ita et
moribus crescat vñ lit xviij° vij° filij
tibi sint erudi est / si deus dicit moy
si leuit xv° dicens filijs isr̄l docebit
filios uestros ut caueant meretrices
& ne inoriant in pcis viis / & hoc
a tõ illas qui puas adultas ad etatz
diebus sacris no cogunt adminstranda
legem dei intrare si etiã tõ illas
qui stam pueros tam adultos in lectis
primul qui illecebras & lasciuias muliu
excitantes eis inpostez exemplo malo
lasciuie ait̃ tpis prebuerint hoc a
ergo exemplu Joseph custodis qui
spiu sancto sciebz q̄ puer ihus & mr
eius licz omibz ablationibz non in
dignusset / uoluit tm diligenaa ordi
cta pueri & mris eius / ut exemplu
daret pribz eaz faciendi si mu
aliqui pres & mres tumant / solu
ut erudiant ples suas a nequitijs
inspsi superbie / & uanitati seculi
de quibz dauid / immolauerut filios
suos & filias demonijs & no deo
cruaz ergo etiã ta subdit dicens

Sicut scriptũ est in lege dñi
q̄ omne masculinũ adapries
uluam sanctũ uocabit dño

duplex p̄ceptu fuit in lege vnu quid
generale quatꝰ ad omes ples ut ea
pletis diebz purgationis matres of
ferrent sacrificiu p̄silio uel filia ut
habet hic leuit xij° Et hoc sacrificiu
erat p̄ expiatione pcti / in quo ples
erat completa & nati Aliud aut ea
ceptu speciale in lege de primogenitis
tam in hoibz quã mundis / quia
deputauit ds dñmo oia primogenita
& quia propl̃ electos pauserat in
egipto omia primogenita / ab homine
usq; ad pecus filijs isr̄l exceptis
Et de hac lege uel ceptu scribit moy
ses in hac de cap° xiij° & si filius
uel filia de tribu leui fuerint pmo
genita & no habuerint maculam
lepre lucz oblata sint in templo
& reportata domui tam ut educarẽt
& enutrita fuerint domio post usq;
ad mortem seruiebant Si aut de alia
tribu primogenita sunt dño quedam
ad hostia caustis offerebant & quez
siclis a numis a subiectione templi
redimebant Si uero primogenita
fuerut de primogenitis pecorũbus
& pecudis mundis sacrificiu erat adusq;
Si uero de immundis tue mutabat
cuiuis ergo illa lex vir
gine non alligabat q̄ semel cuiꝰ
no suscepit nec more mlebri pepu
cit tam homines eam sic alia mlem
concepisse & pepisse putabant Deo
adinstar aliarũ mlerũ uolut filiũ
suũ sciri modu legis offerri ut
sacrificiu eius conceptois & pus &
dubitatis xpd abmi fidelibz sit caul
tum & fidelibus reuelaret Et ideo
sequitur ut narrat euãta ic

Et ut darent hostiam p̄ eo
secundum legem dom̃ par
turturz aut duos pullos
columbaꝝ leuitici xij° nota p̃m

Sedam ḡet oblacio paupm' erat quia
properat dom̄s agnū ffilios uel filias
offerri simil & turtures duas/aut colu
bos duos/qui hec simil passent habe
Qui uero no tuc tm turtures et
columbas sed uidet ꝙ vnigo maria
potuit habe & tm̄ agnū ad offerēd
Quā sm̄ Richardū Hugi mag
pondera aiā ei obtulerūt hoc ꝙ
verū est Sed illud Vnigo maria
ꝑse totū non tetinuit/reliqua ve
patrem p̄ristin̄ mansione septe
annoꝝ m egipto repetiuit Ergo sm̄
aplm tū esset duos m̄ anīs paupm
oblacione redim̄ dignatus est ut
nos sua paupate ad diuinas fue
delitatis perduceret/Vel hys oblacio
nibus voluit redim̄ in mystica
significacionem/ut nos ei eadem
dona turtur/spualiē offerentes
sm̄ hys ꝙ turtur du tm̄ote
volut alie se elevat Sic nos deo
turture offerim̄ si alta exempla
sanctoꝝ imitem̄ Vn Leui xiim̄
& ebreos viim̄ Inspice & fac sm̄
exemplar qđ tibi monstrat̄ est
in monte i mysticis qui dicunt
montes propt̄ firmitatem & stabi
litatem virtutū Si ergo diligent
virtutibꝫ adhereres tuc deo turtures
offerres Secundo turtur vernū
nuciat & homo tuc turture offert
que uer nūciet/qn̄ afflictū in tri
bulacionibꝫ mḡ iustis letificat
Nam sm̄ Ysidorum damasc̄enū
flant in uere flagꝫ augmentatur
sic afflicti p̄ melancolia exstasim
p̄ consolacione reformantur/Hec
est em̄ vna opus ex septe opibꝫ
misericordie sc̄is mestos consolare
ꝙ thobias faciebat ut patz in libro
eius & hec ē sīdo turture offer
Tria turtur perdita tonge caste
vivit & tuc homo turture offert
ad perdita oratione pcu no re
assit/Vxor em̄ sepe vivos & mortuos

pcu dm̄ aplūs ī ad Cor̄inth̄ vii
Vre cogitat quomo possit placē vīo
sue Igit tuc deo turture offert ad
postpoīt in mundana carnalia ad mun
dana tua sinis/Dic ergo tib deq̄ tr̄
Qđ to turtur in nocte pullos fouet
& tuc homo deo turture offert qui
in nocte pullos suos nutrit ad sua
opa in secretario fidei simplē propt̄
deū facit & hac & cōm laudipetas
qui quid faciat dequibꝫ xp̄us dic
apls vbi Ame deus vob̄ misedem
suam reperit Vel hac & contra
multos qui secreta dei que exedut
sensu suam voluit mdagare ut mys
teria ēntatis/corpis xp̄i/Quere
deus creauit angelos malos et
homes stiens eos tpaneos dam̄
illos duit aplūs ad Rom̄os xi
Nolite plus sapē quā oportet sapē
Qđ to turtur mortuum pu vene
nati fugit/ad alienā no rapit
& suis preys bn̄ actiuus m tm̄ad
dei ptinet Quod quidē vngalū
sine eius velle ēripit/venenū alie
ne sue ēripit Vn p̄b̄a Dne quis
habitabit in tabnaculo tuo &c Vnd
Qui ingredit sine macla & operat
iustia & qui pcutit sua no dest
aduersa & multa sup̄ innocentes
no accepit & hec p̄tates turturis
patent plus ꝙs alta tur petit
/cantando gemit/vemes ver nūti
at/& caste vivit plus ꝙ mortue
/pullos nocte fouet mortuum ꝙ
fugit Nota volubilis ecclā deus
fecit esse que sm̄ vsū felle carent
que simplicitate cordis sīgnificat
& tuc homo deo talibus offert in
in bona simplicitate cordis sui opa
sua facit & hec consulit xp̄us dicens
Matth xo Estote ergo prudentes
sic serpentes & simplices sic colū
be Vera em̄ simplicitas sm̄ Ysi
dorū semp odit superbia Secundo
columba alie mundicie deputat
Quod habē & tuc homo calidam
offert ad ecclesie mansione coti

Vere ydiotes turturis

medicat quamo passi illud adpisti bn
ad philipen iij. Nostra conuersacio est
mcelis Et alias dicit ad hebreos xiij.
Non habemus hic ciuitate manentem
sed futuz inquirimus Quis columba simus
pastum no em cibauby utiq Et cui
simo caliembam que gmis deo pastu
deo offert / cu libenti verba dei audit
nam sdm Galienu sic magnu sig
dampnationis est qui multi vm dei
audat / q mltu pocu audiut anilibas
fabulas vanas / quia suspirent &
nutrient gmie verbi dei Vnde pta
/ narrauerut mi unqu fabulationes
s nom ut lex tua Recte columba pul
los alienos nutrit Et tue homo offert
deo columbas que nutriut pullos alieos
at homo aduersatys suis benefacit
deu p eis exorat Et hoc cosulit apls
ad thños xij. Si esurierit inimicus
tuus ciba illum si sitit potu da illi
Et dum columba aqua bibit uno oculo
respiat sup nichil ne capiat ei iniu
dat alio uero oculo contemplat celum
Sic homo dum capit aquas tribula
cionis seu pme tue uno oculo & uno
sensu debet respicere ne capiat inspi
ritm mundat vana gloria ei in sua
penitencia in mistendo fido oculo
& fido sensu meritum debz respicere
sua fragilitate cognoscendo & cito
dm fedam in omnia utraq; causa obla
ta gemitu gratiaru edere solet et homo
tristicia in hac seculo sigt qua xpus
pmisit eis d. amen amen dico uob plora
bitis & flebitis uos mundy aut gaudebit
sed tristicia vestra uertet in gaudiu
Recte ergo turtur et columba mihosti
am domino offert / q mundy simplex
& pudica conuersacio fidelium grata est
deo sacrificiu Hec ille Unde ambros
libro quito in hexameron / Nos etiam
in ternate fidei substantiam gratiam
ac amorem debemus immaculatam
custodire Et in mundi floreniby volup
tatibus non gaudere s gemitu columbine
& turturis deliciis mundum abstinere
/ sic turtur que perdito compare nung
amodo in utridi residet / que ergo olim
nos mundo & diabolo obtulimus / nunc
eam xpo & mri eius offerre studeamus
Et deno pbr in simone Quis fecit sic
dicat Quid tibi dei gemere ego maia
turtues & columbas aues gemebundas
opus offerri fuit / que magis gemebundi
& tristiae in conspectu & impetu pra
tulisti / no est recte hec oblatio causa
tue purificationis sed pnuntiatio mre
mysterie Offeramus ergo gemitu tor
dis nri ut dignet nos post mortem
ad regna gaudij celestia puenire
Atque nos pduc. ꝛc. Notabile
In candela tria sunt cera mundu stu
pa & lumen Que tria mystice sunt
xpm Cera em significat eius carnem
sanctam & mundam Stupa autem ihm
vero deitatem Si em deus no fuisset
nuquid tot mirabilia in mundo fecisset
vt ipe dicit Ego que ego facio testimo
nium phibent deme Quam si corpus
fantastice habuisset / no posset esurire
sine dolore & milia mi comoda non
sentiret / qd no tm habuit deo demo
offerre possem homi p cera munda co
gnito intelligit / quam debemus deo
offerre pccis nris & spacos usus
cadit in die et totiens resurgit p
ignis candele intelligit contricio &
ualde quemens / q sic igne omnia
in mundo purificant / sic contricio ne
fanda omnia pcta deleant / p stupam
intelligit confessio. qua homo debz
suspte pccis suis exemplo nostri
redemptoris & hac & quatuor ad s
ppnam / Qualit aut huius sacti
confirmatio facta sit narrat mi
chaus sequens legit em q temporibus
bonifacij pape facta est treme magne
contencio inter adeos & yplitos
de side catholica Quoda aut clerici
ecclie & bn doctis quoda tempe

aggressus est iudeos cū eis disputans de
diuinitate & humanitate xpi et eos fortiter
conuincebat tandem iudei impetrato
ei exercit & eū deridentes cuspe expue
uerūt xpus quē quemadmodū potuit tibi
uisum restituit qui nec semp potuit
a morte liberare uerū tn si i primo
mi potuit tibi visum reddē & te illumi
ne oīs credentes in eum ut qui credit
non habeat diuinū eternā habeat ait cepit
eos expectare triduo & iudebit mi
bilia dei & suggessit homicidis papa
qui festus letus omnes iudeos pūsticauit
sīe marie qđ usitabat colere & iussit
congregari fieri ad hoc festū pluimi
iudei & xpiani qui in matutinis
nona lectio cantaret letus ad altare
sancte marie redire fecit & inscribi
qđ an biduū composuerat cantare
cepit in quo errore iudeos confutat
& virginitate sancte marie ydonee
defendit finito itaq; uersu eiusdem
inscripti subsecuit omnes & cepit iustum
deuo uso xpianis gsa iubei fecere
quingenti baptizant reliqui uero
fugam miserunt placuit ergo tonc
ecie ut hoc i inscribi singulis annis
cantaretur hac in festiuitate sīe uir
ginis miraculo hoc festum pulcherr
et confirmatum & c Gaude virgo
maria cūctas hereses sola mere
misti dixe gabriel archangele
dictis credidisti dum virgo deum
& homem genuisti & genuisti & post
partū virgo inuiolata permansisti
Gabrielem archangelū credimus di
cimus esse affatū uterū tuū despō
sancto credimus impugnare trubes
cat iudeus miselix qui dixit xpm
de Joseph semine esse natum &c.

Sequitur euangelium de annūc
tiatione sīe marie & p̄o thema

Hodie fratres dilecti mater
ecclesia sponsa iesu xpisti
memorat mundi salutē huiusmodi qz
usq; hunc diem deitas ēternitatis sīe
tatis ita iustia erat cautamuta ut nullū
fmiret mutuō in regnū celorum
quia sedm̄ diuinā iustitiā dum
homes pene dapnauit ut homo
pene moreret allegans illud p̄s
ut iustificet ni fmiomby tuis dest
ut sis iustus ni fmiomby & quo diuisti
cuncta hodie comedens morte mo
rem & sic iustitia dei deum
patrem nullomo finebat michi
ad homes si tenuit eū ita ad quīq;
milia annoy & ultra quā deus ampt
sup homes qui sep minimos et
obedientes mittebat pestes &
clades dispis una hora .xxm.or
milia hom̄ morte subitanea oīa
deus & sic ut ysayas dixit homes
sīe minimi cuius nulli potuit mitte
regnū eius patres uero sancti cō
tinue clamabant p̄ plebacione ut
ysayas qui dicebat Vem ad liberā
dū nos dne deus veritatis & ultima
telos discipes & defenderes ad libe
randū populū tuū Item dauid di
cebat Vem dna & noli tardare re
laxa facinora plebis tue & idem ds
tende nob domine facie tua & salui
erimus misericordia vero pterita hoīs
allegabat & cū tu deus omp̄s pdes
omes ut minimus quos postea habe
bis ut amicos Nomine creasti homes
ut pticiparet homitate tua & licz
homo peccauit que tibi ultio erit
dapnare & condere homes quasi ver
micū qua gliam obtinebis qz misere
tus non confitebit tibi & no laudi
bit te & in mia tua est sep omnia
opa tua Absit ergo deus omnipotes
ut perdas iustū sicut qz tempus e
misendi ut misereberis syon & alie
ciuitie & sit cūctus sicut mota mia
quasi hodie vnd ppria erat plasse
libando misit in hūc mundū ut que
admodū deus homes fecit deus
redimet & sic quasi hodie michi
ta est salus humana tū de sanctis

Dñi Annūciationis

trinitatis sancte. Gabriel archangelus missus fuit ad mariā virginē annuntians ei xpi filij incarnatione cuius missionis seriem lectio hodierna sancti euangelij plenissime enarrat. Quia ut intelligē valeamus virginis gloriosam salutemq; diuinā que apud

Missus est angelus gabriel. ꝛc. Luc. i°

Quaqua nulli profecto ambiguum sit sacratum huius euangelice seriem uerbitenus debitissima et super laudabili uirgine mala contexta in qua salutationis angelice ad ipsam facte tenor modusue describit. Et quo ad ipsam hystoria plenā diuus forte mysterijs perpue admixtus plus admirabil quia enarrabil filij dei secundū carnē narrat gratia. Que sui mysterij omnem ingenij mortalis capacitatem omnem patet. Quanē lingue supat facultate. Sic igit deuota ac prudens anima vitate hēē foris agnita apis astu suā lēē minus didicit suauis mellē et sequitē. quibus mentis suē alue arta non mō sibi. vñ alijs grate dulcedinis suauē mellē pastu suadet alimonie ꝓmanda. Dum videlicet caulis intelligencie. sensū ad hominē mores tendens primū suos alienos demū rubus obliquitatis satagit emendare. Agit hystoria secundū euāgelia que de angelici tractat ministerij abmissa. qua nec ullum opus restat. Sic virgo maria iam filio in sua in marcessibili glorificatione resideat. Quatenus ad sensū morale nos conuertamus. Sit ergo hic hystorie angelus. Secundū petrum in reprobos morali. verbis quibus homo sit missus diuina. Angelica. primis impijs qui cognitam ueritatem sanctū ut ꝑ dicit. reuertū ad cor. i. ad conscientiam qui statuit. et ꝓmisit in eo emendare. Filius angelus dei ad corroborandū mittit. ne impijs suis desperent. Sedis hominibus angelus mittit ꝓficientibus. qui ut primi impientes obmissū tripudiū rebus reuersi sint ad cor. i. ad conscientiam et animi hac ꝓfectu habent in bonis operibus de peccatis suis penitentes. de ꝓteritis lugentes. et ꝓmia no admittentes. rememorando quomodo tot sup seruit mutauit annos. menses dies et horas. plus ad scandalū hominū et damnatiōē quā ꝑ salutem. Inquit ꝓpheta dauid dicit. Cogitaui vias meas et conuerti pedes meos in testimonia tua. q. d. Cogitationes verba et opera mea in qua et quomodo ea in testimonia salutis etne. Deus homibus angelum mittit adeo ꝓfectus qui a primis annis se deo obtulerut et diabolo et seculo et ꝑ istam vitam abrenuntiauerit. Hys ergo verbis quibus homo angelus qui nullus meritat sit missus primus impientibus in bono ꝓposito adaugmentandū. sedis ꝓficientibus. in bonis operibus ad ꝓficiendū. et deus ꝓfectus ideo ad delectandū. Vnde ergo dicit sancta hystoria et angelus. i. nuncius hominibus. ꝑ quis angelus ordinē ei dicit

Gabriel fuit considera quia non quilibet angelus adeo mittit homo. sed gabriel qui fortitudo mea. ut inferius et mox infra tibi deus meus in ad locū tēm in bono ꝓposito confirmet ut in eis dam peccatorū no exhibeas. et ne quasi crudo uento agitata. eo a bono inceptō corruas. et licet fortitudo data a deo. secundū gabriel. Armatura et arma ei tutū custodit. et defendit. Hac sapiens laudat. quibus ꝓpter diuens fortitudo et decor indumenti eius. Sis fidelis die. et videbit in die nouissimo. s. qui mutabiles et mudas ac iniquas videbit fieri et a dieb⁹ ista transisse. Cuius secundū dauid. Circuibunt impius et videbit vindictam

in homine petorē qui uoluit bona multi
angeli sustinē. Et si sustepit si noluit ape
implere. Sed nūc pmittendū est q
gabriel nō qualibz fortitudo deat sed
tm dei/q̄ dr ebraice deus dicit. Lume
dei ergo fortitudo. Ipm mittit/ quia
quicq̄ hom cogitam̄/ ul facim̄ mysl
mē patentie dūc debem̄/ Michil q̄
mis asscribē virtb̄ ē nua dr. Ipse en
non in fortitudine sua roborabit vir
tutē dei fortitudo. Z nō mea. Sequd
hom in nob est ipo teste qui dicit
Palus ē. Ome me michil patemis
facere. Et itm̄ iudamna bene fecit
dicte q̄ sui dei inutiles sumus
Quo aūt angelus missus est ēm̄
ostendit ad dicit ue. Sequitur

Mauuitatem. Et non sine causa
angelus mittit
in tuitatem hoc est/ no sine multa
spūali q̄ angelus no mittit i ciuitā
non impedid no insuburbid sed
in ciuitate habet quippe ciuitas me
lioris aliquid/ aliquid dignioris
aliquid eccā patriarchis ipis uill
& suburbijs ppdem bene sūm q̄
ulle apud suburbia omnib̄ tam
ciuiles tam inmines tam homes q̄
dicā pua sunt. Ciuitas ecclā in uille
apud suburbijs homes esse mgi
cultos/ mīng venustos/ mīg diui
tes/ & ideo splendores tuitatis in ciu
tates uillas dignū. Vt ergo aīa
tua digna sit ut ei angelus nuntiet
diuinū mittat ciuitas fiat no uilla
no impedid no suburbiū ciuitas quip
pe fiat ut in ea omnia unionem
teneant/ singula concordia nut
rint. Quid ciuitas michil aliud est
quā ciuium omnitas. Muros vero tue
ciuitatis i aie sunt potestie spūlis
rationabilitas inuisibilitas et
rationabilitas/ Si ergo mē hos
muros ciuitatis tue est conuersio
ecclā quidq̄ uolt ratio alie tespn
dent & ratio regit omnia/ & dispat/
anima tua ciuitas ē q̄ mea est
ciuium uirtutū. Si uero illi muros

destruendant q̄ insapibilitas uel irrationabi
litas uult dominari tua aīa tua ciuitas uil
la est nō ciuitas. Vnde ipse dicit. Vi
di ciuitatē impugnante & conclusionem in
ciuitate i. in aīa humana. Si apostol dic
ta est ciuitas magna in tres partes
diuisa ut aīa tua sit urbs nō suburbiū
apte ut mores & uirtutes urbanos habeat
ut d' ea dicat illud can°. In ciuitate sci
ficatoris ihesu. Tertio aīa tua sit
ciuitas nō apud se q̄ dei esse mu
nito ut nullo hostis mutare omnino
eam possit. Si ergo aīa tua est
ciuitas q̄ to mage est ut habeat uigi
les & custodes portas/ quos primus
est diligentia/ ut homo omnibus uiribus
animi ternalibus ornatus & munda ē
sistat. Deus uigil sit ei suspecta sutis
de peccatis priuatis & priuatis/ Muros ciui
tatis immedia & fossa humilitatis ple
a aqua & lacrimaz extrinsecus. Tertio
ciuitas aīe mee debz esse munita
antemurali i. pargbeo ut murus
que ē pudicitia/ ne ue eam tribuat
illecebras libidinis obserret. Septio
ciuitas aīe mee debz mund muro alis
simo fortissimo & tutissimo sc castitate
ecclā se muro & maximo & tutissi
mo ciuitas munimento/ a quo di
uitio non amplius spes tutele est
Dei dignitas uiolata amplius no est
spes/ ut eam quis usurpare. Con dugn
Me anima certissima reputo q̄ diuina
sit presentia expugnata/ iam ibi est to
tius pugna & tota uictoria. Ite
Verum. Quamq̄ utute paleas
quibuscunq̄ diuitijs uigeas si angelo
custodito careas omnia p̄ eam his
Si egit hys custodibus & munimen
aīa tua fuerit munita erit deo
acceptabil de qua dicit ppheta
Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei
Et ipse ciuitas Z galilee ē gentis
que transmigrauit interpretatur
ecclā homo demuntys mutuitus.
migrauit q̄ dicit nom huius
ciuitatis est andu ēm̄ ad dicit

Cui nomen nazareth ꝺ̄ nō ad
qualibꝫ cautarem illius ⁊ gnōis an
ꝫ mittit / ſed ſolū in cautite nazareth
que mēpri etiā ſpūs ſcī ſtantis ꝺ̄ ergo
ſpūs ſcī uult ut ſibi deus angelū mittat
oportet q̄ aīa eius nō ſit qualibet cau
tus ꝺ̄ ſolū nazareth ⁊ florida in bo
no ꝓpoſito / quia ſi ſpūs ſcī fluit preus
abſtuꝝ in duſtis deſideꝝs carnalibꝫ
tam debet eſſe ſtabilis p bona opera
⁊ exempla ſanctꝝ ꝺ̄ cui angelus in
nazareth ꝺ̄rexit nō tam adquelibꝫ
ſed ut ad euāgeliſtā dicit ut ſequit

Ad uirginē deſponſatā uiro
ſcē conſidera q̄ ſam ſorte aīa tua
⁊ cautus ⁊ non quelibꝫ ſed nazareth
ſi nādū uirgo eſt / nondū pura naz
/ ad eam angelus non dirigetur ⁊ ſed
ſorte queris ꝺ̄ quomō virgo poſſit
eſſe cū ſit uxor ioſeph ſcō
ender ambroſius in ꝓhmō d̄ uirgīte
q̄ nō ſolū virgines ille dicit / qui
ſua corpa aſpurcia carnali ꝓpria
uerut / ſed illi qui ab mmiſſ illecebꝝ
⁊ vanitatibꝫ / teſte xpō tota ceritate
integrā fide / firmaq̄ ſpe cōiugūt
ꝺ̄ ſi ſcīa ambroſio diffides · credo ſcō
auguſtino ꝺ̄ qui queris quid ſit vir
ginitas mentꝫ / ſic dicit / integra ſoli
da ſpe ſincera caritate xpō adhere
ſi ꝓpius paulus ſcribens corinth̄
iam virginibꝫ quid corruptio / tam
mlieribꝫ quā vmb ſic dicit / deſpondi
em vob vni viro ⁊ ſponſo virginem
caſtam exhibē xpō ecce omb illas
appellat ap̄lus virgines / qui ab mmiſſ
ſpurcuꝝ carnibus xpō deo mudis
cogitatiombꝫ adherent ꝺ̄ ergo aīa
tua ſiue virgo · deus ad ea ſepe mittit
angelū ad corroborandū eam in
bono vt angelus ad ea libenē mitta
tur / quā ut ait ſcīprianꝰ virginitas
eſt ſoror angelꝝ / ⁊ ipi angeli ea
ſibi modo ſororibꝫ libenē coniungūt

eos uſtendo / quā xpus dixit ſanctis
eſt angelus ſup vnū penitente pmam
agente: qua ſup q̄quaginta iuſtis lē
getur ſit in virtutibꝫ creuere ⁊ ſcīma
bona poſtulauis tue tuā aīa eſt
deſponſata viro deqs euāgeliſta ait

Cui nomen ioſeph ꝙ̄ nō
pretatur
creſcens uel augmentans / deus am
patens non uult ut aīa mea ſit ſmr
virgo · ſme ꝓle ⁊ ſterilis in vna tm
virtute ſ̄ caſtitate pmanes / ſed uult
ut ioſeph copuletur / hac eſt ut caſta
manēs multiplicat ḡtus virtutum
ne cū ſatus virginibꝫ alcō bonoꝝ
cpm ⁊ maxime mſericordie careat
ſi tal vir ioſeph ut ait euāgeliſta
erat de dom̄ ꝺ̄ de genealogia dauid
qui mſpe manu fortis ſ̄ p̄ſ ſig
nat q̄ ſibi aīa vite bona fruat
nalis fortis eſſipiat hoc eſt ergo
nomen viri ioſeph / aū virgo ꝺ̄
deſponſari cui nō euāt omb ꝺ̄

Et nomen uirginis maria
maria ex vna interpatōne dā
amara / ꝙ̄ aīa fidelis cupiens eſſe
ſponſa xpō ꝓnūd amara ſibi ꝺ̄
eſſe ut admiſſa p̄ca lachrimis ieiu
nijs at oribꝫ aliis / que corpi
amara ſunt ſolicite repenſet ·
ꝺ̄ amara mſpretat illuminata
⁊ ſignificat q̄ anima fidē debi
pmū ſe ſimꝫ creatore cognoſce
ut eū timeat dilugat veneretur
⁊ adoret ſup amā creata / ⁊ ut
damnet no corpi no cōcupiſcētia
ſic maria mſpe dna ⁊ ꝓ̄ q̄ aīa
fidelis ſi vult ut angelus ei mittat
aptꝫ ut omnibꝫ motibus carnis ei
bus impugnatombꝫ dyabolꝫ om
bus ſuggeſtis mundi eſſipiat ſi in
pia tractatis ſanat deinūd / ⁊ ſue
audiet angelū ſibi loquentem
ut euāgeliſta oſtendit ulterius ꝺ̄

Et ingreſſus angelus ad

eam ait Ave gratia ple
na dominus tecum
Ave audi quid
loquit angelus agnoste quid offert
divus nuncius / solue igit fastidii nodu
et mucres inmundam mentem ut dicit Ave
modiat sane verbulum / sed no modicum
claudit domatrum / quid em est Ave
nisi fine ve dagnu certe donum
qd ve removet et miseriam mortis
eterne fugat duplex aut ve a sponsa
xpi vz aia tollit pius et patris piu
bit in hac vita et perpetuus in fu
turo / in pmo nodo fastidii reperies
sum domatrum cu angelus dr gra ple
Ave post evacuatione pene post mu
datione culpe gratia divina animae
infundit / et ubi sup habundat culpa
sup habundat et gratia pmo sequitur
tecum dominus / ut dicat dominus trad
p speculu electione p grandi largi
tione qm ubi prius gra diaboli ibi
est gra dei to ondit quintu domatrum
evangelista ut dicit ut sequitur.

Benedicta tu in mulieribus
re me virginas et secundas animas
et quia sicut certas in homo pfecta et
ulte singulas multa precepisti tibi
multe filie congregaverunt divi
tias sciez virtutis / tu tam sup gressa
es omnias ergo benedicta es mee
sanctas et electas alias et cuspectione
ostendit deinde evangelista ut dicat

Que cum audisset turba
ta est in sermone angeli
Cmis em aia devota dei que ei dig
nu revelat pangelu suu / primo debet
exemplo mare nuncia audire et
audita prape et diligente ruminare
ne subitis verbis stolide respondeat
sp pvaus spus / et tone pbare si ea
que nuciant a deo sint ul a diabolo ca
sum Greg angelus sathane se in an
gelum lucis solet transformare et hom
mentes ludificare / deo aia fidel ea ei
nia p angelu nuciat audire debet et
turbari ei delectationes mdes et devoci
ones mea gratiam ut sciat virgo ma
ria de qua exordit dicens e

Et cogitabat qualis esset
ista salutacio
Ci em maria
timebat et cogi
tabat quale sit hec salutatio sz vz
ab angelo dubio ul angelo sathanae
vm Richardu gratia timuit ne esset
angelus sathane qui tam magf debet
timere aia de illusion sathane et
malil suis meritis asturbe / qm nescit
si qd odio ul gra digna sed deus
omnipotens nisi sperantes neminem
derelinquit deo sequitur in ira

Et ait angelus ei ne timeas
maria invenisti enim gra
tiam apud dominum
Dum
enim
aia fidelis quasi dubitando deliberate
et in mia diuia turbat pinedendo
pressuras iniquitatu qnoz divia con
solatio cum pangelo ne diffidat leti
fiat / ut dicat ne timeas invenisti gra
tiam apud dm / qm tibi plus fuisti in
mica dei tam es amica et sponsa eius
tam em invenisti gratiam p pmissa qm
amisteras paulatim / deo suadente

Fac cogitationes et vias filiu
tonapies gloriz sancti cogitationes
et panes fructifera operatione et qui
certe filiu no filiu hec e opus stabile
homis et virile sed contingit frequen
ter aia fidelis concipit bona cogitatio
et mala superuenente suggestione fetu
bon opis suffocatur et ita no parit
et si parit no altissimu filiu / e non

bonū opus ad salutem sed diabolū ad dep
nationem ℣ Et ideo sequitur in euangelio
Et uocabis nomen eius ihesus id est
saluator q homo opibus bonis saluat
Et hic erit magnus q opera bona
& uirtuosa homines magni primi faciunt
Et uocabitur altissimi filius scilz
ab effectu q per opa mala faciunt ho
mines filiū diaboli ita bona filiū dei
Licet quidā missam altissimi ut transf
ferat opus tribuat homini mitti dign
fuisse uolit q etiā hic mysterio auferat
morte uitā celestis gratie conferat
emptionem ideo sequitur & eccl.

Et dabit illi dominus deus
sedem dauid patris eius et
regnabit in domo iacob in
eternū & regni eius non erit

finis hic em iam satis patet q per
tinus ℣ q deus omnipotens dat filio
libus sedem dauid patris sui hoc est
domui fortitudinis ℣ q dauid mutui
sectus misterio ut patet tam per
mudū & carnē pugnet ℣ in domo ia
cob ℣ qui supplantas me per ℣ supplan
tantes omnes nationes libidinosas
hoc em q gula & dissolutā & magna
& in q secta filiū dei parēs genuit
saluatorē opus fac & sup uitia et
nationes regnare ℣ deo fidelis
anima suum agnoscens fragilitatē
sui considerans in sufficientia dicit se

Quomodo fiet istud quoniam
uirū non cognosco ℣ id est no
lens uiri
lis fortis ℣ & constans sic uir sed ma
gis fragil & mutabil ut femina ℣ deo
quomo fiet istud q uita eius uicissitu
dinis & super mens exteriales tribulatione
& diabolicas temptationes ℣ et sic
sequit misteriū illius ait dicat

Spiritus sanctus superue
niet in te et uirtus altissimi
obumbrabit tibi ℣ quasi dicat
potes fac fragilitate dei opa beneficio
domini spūs em sanctus sua uirtute &
calore omnes caliditates uitiorum mitte
tempabit & feruiditate bone cogita
tionis & operationis mitte augmentabit
& quia dominus frequenter sanctas
animas diuina & promissis suis pie
dubitantes aliqua certa reuelatione
assuefacit & aliquo signo certas
facit ideo euāgelista subdit dicens &c

Et ecce elizabeth cognata tua
et ipsa concepit filiū in se
nectute sua &c ℣ elizabeth ecce
est que cognata
est anime que caro contra semper
fuit & rebelli anime ℣ & tristas animi fi
lis mortis operibus fuit & usq ad senec
tutē in sterno murmurat ℣ manet di
uino auxilio nutrita ac subiciens tan
dem capit stabile effectum ut cum bono finem
ut ualeas dicat euangelista quia

Quia non erit impossibile
apud deum omne uerbum

quia erunt nouissimi primi & primi no
uissimi filii penitentes ℣ ideo igitur
ait fidelis certa est domus dei & stabi
lita uocat penna dei ℣ non tam debi
lis superbie q nō sui uituperat & illud q
est sed gratia solus dei cui se conclu
dit deo tota essentie conuenit ideo quilibet
fidelis anima dicat ad dñm in psalmo

Ecce ancilla domini fiat
mihi secundum uerbum

tuum scz in hac uita & in futura ad
quam nos perducat ℣ qui est bene
dictus in secula amen sequitur

Adalberto sermo ult ut seq²
Sequitur Euangeliū de Sancto
Georio & primo ponit tale thē
Quilibet uetus mitantibus de na
turis morboru ponit ex q
capite sumit imau cuti morbi sic
idem dicit plus in pleuritibꝫ / q
pestem primo sentit caput & si illud
pestem no patit & cetā membra Sic
mundie si prelatꝰ seu officialis sit hoc
pes seu hypocrita est ydiotꝰ & sanus mo
ribus & cetā membri penes eum idest
alios ypocritas qui ad eo ligantur qi aute
ille est pestifer manifestissime sanctis
& exemplis bonis / & alios pcm pesti
ferat ostendit Unde Hugo de sto
victore sup hoc ste dicit Sepe diabolꝰ
uore prelati errore sibi assumit
subdit & Gregꝰ in pastorali Sic
sibi simil & subditis mortē infert si
pecuniā elatio qi pastoꝝ / q ex quo
caput egrotum / & cetā membra
Georius em Georius erat Adalbertus
cuius diem hodie celebramꝰ Diem
sui caput esse suerme videlicet sui
pragens no egrotabat misericors &
mutibꝫ & exemplis / q sic statu &
dignitate populū preibat / scia et
sanctitate iuste ut membra eius
videlicet suerni videntes opa capitis
sui sita / sint agiles in bonis opibꝫ
sic ipe sui vnꝰ d'nūs milicie agi
lis xpūs Unde triplices sui mili
tes sc mundi dyaboli et xpisti
milites mundi debent vinci subiugari
regula quas sibi Johannes baptista
instituit dicens illud luce iij. Venerūt
milites ad ipsum dicentes Quid
faciemꝰ / Dixit nemini calumniam
in pecunia sua sit prima regula / neq; ca
lumniā faciatis & nulli falsum crimen
imponatis esse sua regula Sit quarta
contenti stipendijs vestris Alterna
bona non violentia rapiatis / esse
sui regula Has em regulas milites
moderni modicū obseruant / quas
tamen sibi Adalbertꝰ in toto imple
uit qi ipe nullū lesit / nec sim
timen alicui imponebat / sed et stipendijs
sui episcopatus & censibus caute utebat
qi eadem tripharie diuidebat / una pte
tanquam / qui adhuc census nō habebat
opulentos / sed tam pauperibꝫ / tertia plus
cū nutoribꝫ & familia metebā bñ qua
rtulas / quibꝫ obsequabat Sicdi milites
sui dyabuli & sui psecutores bonoru
& simpliciū / illi em sui membra dya
qui in uiste violenti sudores hoīm
auferūt & illi significant similites
herodis & pylati / qi sic illi xpm cruci
fixerūt & martirizauerūt sic xpm
in membris eius / qui dixit Quod uni
ex minimis meis fecistis mihi fecistis
Tertiū milites sui dei & sui duces
uni triumphatores sc spūs celestes
alij milites sui xpm fideles
qui militant aduersus mundū dyabm
& eius membra / et tertie suam eius
uoluntate no adimplentes Ethyos
em victoribꝫ xpō in pūritua cetui
terre bocme sui pius Adalbertus
qui uirilit pugnāt pfide catholica
usq admortē cū dyabolo & eius
membris / & ad hoc xpō firma spe
at fide quasi palmes viti & hoc de
xpō bñ testat euāgelium hodierni
ex ut mutilige valeamꝰ & ad salute
obsequare Unigenite gloriosam / ꝛc

Ego sum uitis uera
Johis xvo / Istud euāgeliū
sic processim habet Cū xpc
post terna pdicauit discipulis de lo
tione pedū & pdixit eis cpiū passionis
sue mine ut habet Johis xiij. pa
hoc statim dixit eis Surgite eamꝰ
hinc & in mechate dixit eis uerbū
huius sancti euangelij dicens ut sup
Ego sum uitis uera Unde notetur
q xpūs hic p similitudinē dicit se
esse uitem / q sicut uitis licet despecta
appareat / oīs tam palmites excedit
q omnibꝫ huiusmodi esse palmitibus
dulcis & xpūs & si mūdo despectꝰ
& parū appareret / tū oīs alios xpō
humore precipuꝰ saluti esse / debet

em uite puta xpo dicit Genes vl de
pmissa Videbā terram me autem
mqua erant tres ppagines / prima ppa
go xpi fuit taro eius spūs t plagel
lo punctata vn vpaut no erat ei
spes nec p deor / scdā ppago eius fuit
anima sēta muda que fuit om gra
t vrtute plena de aug plenitudine
accepim omia Iobus m Cīm i
tia ppago eius fuit diuersis / que
est mlūd flexibile ad mnia vn pb
patiens t mlūd mīsericors aug pūm
de hac em uite emanauit rub trr
humor Quia homo quibz erat
fluus peti ideo emanauit liquor
sanguinis ad petū delectos vn petri
primo / peter misericordiay t deus
tuus consolationis no corruptibi
libus auro t argento sz sanguine
filij sui redemit pcti mea Erat
ecia homo i mudus ideo d hac uite
emanauit spūs humor sz aqueus pa
lutaris ad emundationē t regnādos
vn Ephe v Quemadmodū lauacrum
aque i uerbo uite sz sue Erat ecia
homi inimicy deo pdeo ex pagine
xpi emanauit eius liquor arma
ad nostra iustificationē Si em ma
ria magdalena lacrimis de lactione
petri suxit abstersit d illud Iobus
Volo pe quos dedisti mihi fuliat
pfidem ut des eis uita eternam
Est ergo xpus uitis uera t nos sūt
qz omez vitale fuluit p ipm hemgse

v agy calend

Et pater meus agricola est

Quidā dugy notat ex aggiole ppi
au est p tram exiit mudat m pig
mat seminat custodit augmentat sic
deus pat p filiū suū xpm cor nostrū
qd est quasi tra arata aratro sūs
sui / semat semia pceptoy suoruz
t sue cognitionis Exstirpat seu mu
dat desideria i muda t delectatoes
petoy In pmigrat sacmenta fidei mee
custodit p angelica custodia augm
tat bona aie mee i virtutes sanctas
p sua bonitate t misericordia Ideo
xpus est quasi agricola vinee qui vineā
plantauit Vinea est ecclia vn ipe Is
xpi iij Ego te plantaui vineā
meā electam qua plantando augm
tauit in hac mudo vn p Cor iij
Ego plantaui apollo rigauit / dominꝰ
aut incrementū dedit Augmentando ag
todit vn mathi xxj In vinea nr
trim edificauit t sepē edificauit turrē
est augmen et excolendo ipius sēti
nam / sepis est diligens angelorū
custodia qz edificauit vineā fidelium
Turris ergo diligentia dei est agricole
seu custodis vinee / etiā duo sūt ecclie
uitem t palmitem / uitem ut eam
faciat / palmitem ut purget t euellat
Sed qz vitis que xpm significat de
qua hic euāgelista facit mentiō
p sancti erat / t non indigebat studio
agricole ideo addidit sz ad palmites d

Omnem palmitem mē me non ferentem fructū tollet eum ꝛc

Idest omez hominē non
facientem bona opera dei
pat separabit a uite i a xpo t a ꝯpatro
sanctoru p similem similiz sit qz hoc ostē
dit est qz no solū illi qui faciunt male
a xpo t a ꝯpatrib sanctoy excluden
sed et oēs illi qui pnt benefacere
t no faciunt hūc illud Iustꝰ xpm
qz dominꝰ sicut sterilem predi sccm
sterilis sterit t homo sine bonis opib
que dominꝰ p suum mortis eterne
precedet Mathi xiij Separabit malos
de medio iustoy Licet em electus m
sepe peccatis vitiis / no em com
petit eis esse i mudo qui e locus la
borioso rū Iobus v Homo natꝰ
ad laborem / vn Brisardꝰ sic aues
nate ad volandū sic homo ad labo
randū Nec em eis competit locus
merito vbi merces dabit laborā
tibus Mathi xxo Vade operare et
redde illi mercedem Nec eis competit
locus i purgatorio qi ibi purgent q

ni hac mudo laboram ꝓcus no timā
uerunt cū ꝑs ꝯa ꝑ in labore est ꝑme tid
hominbꝫ no sient ⁊ tid hominbꝫ no fla
gellabunt ſz impurgatorio nc impadisa
q̄ scribit Genes iij° dixit dns ſpenti
⁊ pfuit mpadisi ut operarē illud pa
ergo q̄ qui no laborant in vinea ei
ꝑpabunt a uite xp̄o ⁊ a cōsortio ſcōr
deo dicat ītii ix° ⁊ quinq; post ſpiritu
ſcti mtis mcessant oper q̄ nec
facilis opis nec facilis est apud mſos
in augustio in libro de uita xp̄iana
non ꝓhibet hoc ni xp̄iano requirit ut
a uitijs pcauat ꝑ etiā ut bonū faciat
ſine exerat Neq; em hac tm queri
a nob deus ut efficiam bonū ⁊ quia sic
cernat opibus vacuū mali ſic ⁊ equū
ꝑ ep̄lomis opibꝫ vacuū bonis Nō
quisquis nec bonus malus iudex esse
pnegligendo ſt quomo adeo adultā
potest ſtutis ꝑpetua q̄d bene faciendo no
meruit ſhoc em deus honores honorat
⁊ diligit qui malū negligit ſqui mentiri
non nouerit ſquocirca labia dolum no
loquitur ⁊ in quibꝫ hominis ⁊ puritas esse
uidetur ſt ultius saluator ondit dili
gentiā agricole cū dicit ut ꝑ quitur

**Et omnem qui fert fructū
purgabit eum ut fructū
plus afferat ū** hoc est agri
cole ut vine
atoris ai iudex em modo palmas
debilitatur detorquat corticē veteꝝ
d'ca ⁊ limit simo ut meliore ⁊ maio
rem fructū faciat Sic deus omnē
ſus fidelibꝫ facit oi em videt eos
mo mbis opibꝫ et ilicubꝫ debili
tant ꝑ curis mundis ſecularibus pu
gat eos ꝑturbationes dubias ſt ita
abeis amorem rey mundialis ⁊ alias
minias repellit ſt amore ſui quoſ
cumq; in eis augmētat ut plus fructu
salutis afferant qua prius ſt limit
eos dolore aliquo corpali uel damno
temporali ⁊ ita ille humor diuinꝰ
qui fuit ſuffocatꝰ ꝑ ſuppīa et aug
ones augmētat ⁊ tm fructu salutis
plus afferut Quia dom ꝓhibemur
apli libro Qui iustus est iustificetur
adhuc ⁊ q̄ nullꝰ ꝑt esse tam iustus
tam mundus ⁊ bonus q̄n adhuc non
possit meliorari ⁊ mundari tm dum
in amelius ⁊ quis est tam mundus
ut no possit esse magis mundus ⁊ q̄
ſ dicēmus ⁊ q̄ ꝑtm no habemus ut
testat ſohis ꝑma ⁊ nos inetipos ꝑducim
⁊ ueritas no est in nob hoc ille ⁊ dulces
palmes mundate mpīmo fiendamus
fidei apli fuerut d'quibꝫ ſt pluis.

**Iam uos mundi estis propt
sermonē meū quē locutus sū
uob** Hic hic manifeste audit verba
xpi ⁊ q̄ pulla apli sint mundati ⁊ ſpm
ſtm receperut ⁊ gnt notare debeus q̄
vm dei est medicina anie cuiuslibet
fidelis ⁊ q̄ sic medicina ſtus emplastꝝ
purgat vlnꝰ corpus ⁊ sic vm dei pu
gat pctī hominꝫ ſtus vlnꝰ animē ſt
etiā mutamentū mutatis hominis filiꝰ
animē ⁊ q̄ sic homo ⁊ exēplū hui est
corpus habet sine tabie mortalem
sic mutatur homo pcta aia ſz sua nu
dimenta ⁊ ex quibꝫ est vnus filiꝰ dei
vm dei teste xp̄o qui dixit ad dyam
dū temptauit eum Scdi iiij° Mo
in solo pane videlicꝫ corpali vuit
homo ſ in omni uerbo q̄d pcedit de
ore dei ⁊ sic corpus mortale tota de
fluit ⁊ morte dū no nutrit nutrimē
to suo ⁊ sic magnus signū illoꝝ hominꝫ
est quia mortui sunt in aia ⁊ qui vita
ul nequā autem sua nutrit nutri
mento uibo dei ⁊ sed dices domine
valde libenter vm dei audio ſz su
in memor ⁊ post modica hora tota
deme exit ⁊ quasi de cribro p oblivi
one ⁊ sic sorte no est mihi audiens
uerbi dei ꝑfecta ⁊ videt mgr Gualtherꝰ
ꝑ talem similitudinē ⁊ qui frequēter
aquā infundit ⁊ liq; aqua mse no
retinet est tam mundus qua siq̄
non infunderet ⁊ sic ille qui frequē

audit vñ dei est mudior quo ad deū
qua ille qui tacto / qz iste audiens aligñ
omittit & oblerit suspirat ad deū p
suis exaussibus vt scribit Jeronimo ex
multa scripta. Q quida uncus ad
quenda senem dixit / pr verbū dei
audiui si no fuit retentū michi ad
pdest. Cui senex dedit magna ampho
ram. semo denigrata / et dixit unde
asser aquam. Cui plena amphora
non potuit portare / et ad vacua
redyt tristis cui senex ubi est aqua
qui tñdit effudi no ualens portare
Cui ille nuquid est talis amphora
ut pruus fuit. Cui uncus no sed mu
dior Cui senex sic est filly d'audicione
verbi dei / licet homo illud quidē no
pau edimē ꝑ tamē p audicionem illig
homo a peto mudat & sic vñ dei
est sicut aqua medicinal que dum
mudat a pcede peti / vñ dei est
cita quasi lumē / sic em in lumine
omia uidem / quidē homo volt
facere / sic p audicz verbi dei homo
cognoscit quasi in luce oīa suos
defectus & quasi in speculo cospicit
omia maculas aie sue vñ aplus
ad hebr. xo. Oīma dut que agnit
a lumine sūt vi dei nam festantur
tre considera qua bene xpus dixit
Jam uos mudi estis propter sermo
nem que locutus sum uobis dum
aut sic p verbū dei eius ermus
mudati / quomo ei debem adhere
m̄ permanet nos xpus cū dixit us

Manete in me & ego i uob

Primo manet nr̄m aplus homo
mdo p caritatem / vñ dicit in
cano. Deus caritas est et qui
manet in caritate in deo manet
& deus in eo Scdo homo manet in
deo p sacm̄tū suscepcionis ut cor
porū xpi / teste xpo qui dixit Joh
vi. Q ceu manducat meā carnē
& bibit meū sanguinem in me mā
et ego in eo Item aplus ad hebreos
xo. multa dilectio pt esse maior

quāmē carnis xpi p quā vnusquis
que cū deo & sic p suscepcionē sa
cramenti manem in deo deus aut
manet in nob p sue gracie mstrium
in homo nos adunando & augmentando
sic reddit xpus tonem quāē in eo de
bem manē cū dixit ulcius i cum

Sicut palmes nō potest fer
re fructum a semetipo n.
si manserit in uite sic nec
uos nisi mānseritis in me
q. d. xpus sicut em in publico ui
detis in palmite manuali / q. sine
fructu no pt nisi habeat humorem
a radice / sic nec uos potestis sine
fructu bonay opm & virtutum nisi ha
beatis a mea inspiracione & caritate
& sic declarat hoc melius dicendo

Ego sum uitis uera et
uos palmites Aug. sic ma
gnum mihi uinum sitiui
do ridus est me palmite & uitem
sic magna est fiducia me xpm
et electos eius & p quē mortes
q. sic xpus ondit hominy suprema
dilectione p pris morendo. Unde
apostol primo dilexit nos & lauit
nos in sanguine suo. Sic & mrēs
stemus dilectione ad xpm ihūm
p fide ipius & lege suppliciis dum
patientes / & sic sect fuit cupi martis
ty ipoy caritas qua ad deū habue
runt & fidei vinculate obbuacio
dicens Aug. simon de mihi sup
ipius uerbo pt mi / iudica me deus
& discerne causā meā & inimicis
plemptitate multitudinis mstrorū xpi
dei / semem mecis no possessiones
& cupias passionū / ma si amares
passiones multas memineris qui
sodie peiora passus sum mali
sed cupi attende crucē tristi attende

ibi erat xpus ibi & latrones/ pena ig
nomie erat filius/ sed causa dissimilis
vnus ullog dāpnatur aliter saluatur si
quare hoc/ q; et si equal est pena/ im
par est causa/ fuge igit martiriu eis
siuis puenie ad māuey palmas &c
d. dnie/ mo tm martires in martirio
pfide/ nec martirisant pfide cuius
quomo mr possit fieri Pndz Greys
d. In patria viuit etiā/ tm no est
nie corpus mgladio exponi/ deo
etiā tm habet alia genā tormeny
ut obbrobria pati/ pinimico orac/
multus ambulac &c declara ut sis
igit quilibz mem mauy pe esse si mult
it de hys mribus dicit sanus Johes
in apoll ca lo vij. hy sut qui vene
runt ex magna tribulacone & lauc
runt stolas suas in sanguine agni/ ideo
sut ante throno dei/ seruis xpisty
onduit eg mansio in eo est valde effi
cax & natu hom ad salute & ad aug
mium sanctay vrtutu/ ut sequit

Qui manet in me & ego in
eo hic fert fructu multum

Potuit dicit qui manet in me &
credendo dilgendo/ opando & pfec
endo/ hic fert qdruplice fructum
pmo p abstinencia a peccis pnibz
suis & dolor de pctis cui aplus
ad Rom. vj. habet signu vere in
sanctificatoe nem/ Secdus fructus est
augmtu in bono qui dicie in diem
cogitat esse melior/ Tertius fructus
est edificatoe pximoy exemplis
cuy vn pba de fructu opm tuoru
sacabitur etia Quartus fructus & pmus
beatitudinis ex lo nali/ q; post labo
rem fambo dat requies &c Sed
sic dicat Bnus Brnhardus/ q; sut quida
qui fructu faciut/ sed no sicu/ quida
sunt/ qui nullu faciut/ quida sut
qui faciut fructu sz no sicu tempore
sit sunt sic arbores infructuose silueste
ut est quercus & alie quas nullus sapies
plantet in orto suo/ quia & si fructu fa
ciunt no in humano usui sed stirpimo
li tles sut omes seculares/ qui utem
ediuit in ebrietatibz & messpotatibz
in cubilibus & impudicys &c sunt
sic arbores que no fructu faciut in tpe
debitus & sigrit omes illos/ qui priam
agunt antequa pcedant ut post libe
tius pcedere valeant/ ut ille homicida
qui confessus est/ Homicidiu feci homi
& postea vnu occidit dicens habeo in duct
os duos/ Semlit philippus erupit dispe
sacone sup tres pueros & postea vnu
pereant dicens habeo duas mduccllo
Alie sunt arbores que an tpus fruc
tu faciut/ & sequit illos qui in principio
magnu feruore in mupsit habere
ad deu/ sed in medio aimay & in fine
penitut nullu/ Illi aut qui nullum
fructu faciut sut omes mali dispati
t xpus subdit causam in eo manedi. d.

Quia sine me nichil potes
tis facere &c

Quasi dicat nichil
bom cogitare loqui
& opare potestis/ sine adiutorio meo
sicut recte palmes nullo vmiditate
nullius folii/ & sino fructu pot fieri
sine humore traducis sic &c vn aplus
ad Corinth iij. Non q; sufficientes
simy cogitare aliquid a nob quasi
ex nob sed sufficien mea est ex deo
p gratiam dei est nra q; spiritale/
& spuale vn aplus primo Cor xv.
Gracia dei sum id qd sum Vn Augy
de gracia xpi cont pelagiu sic dicit
negauit primo petrus tres flenit quia
no respexit eu xpus/ negat pdo et
tcio & respexit illu thic & flenit amu
rissime cui dicit primo Scribe cordia
sua latent subuenit cor tetigit me
moria reuocauit interiori gracia
sua ingressum petri interiorem lacry
mis usq; ad lacrimas mouit sicut quos dign
uocat/ que vult religiosum fa/ hille.

Petrus xpm consilium pstat m eo
manendi si uolum cuadē multiplicē
penam ait dicat m sequentibus

Siquis m me non manserit

mittetur foras sicut palmes

et arescet et colligent eum

ut m ignem mittet & ardet

hic ondit xpus multiplicem mseram
& penam que mali post mortē dabit
pē palmiti arefacte / prima pena depm
salis expulso a gloria etna & hoc
ostendit cu dicit / mittē foras / salis
a gloria eternitatis sancte & adspicia
sancto / Matth xxv° Sepabit eos ab
muicem sic spat pastor oues ab
hedis & tala pena & arefactio / hoc
est q nuquid aliquit suo supplicio post
sibi coacq deo pmerebit sic hoc ondit
xpus cu dicit arescet sic lignu uel
palmes arefactu nuquid habet spem
fructu faciendi / sic depmti nuquid
habe spem ut sua supplicia pueniat qd
pmeruerut tercia pena est malos
angelos associatos sic hoc ondit xpus
cu dicit colligent eum salis malignis
spiritibus hoc etiā dicit Matth xiii°
colligite eos ad fascinulos ad combu
rendu q quā mala societas hoc
erit ut paulo m obscuro quanta verecūdia
pauent ubi cū malignis spiritibus
no ym ut m hac mūdo vsurabant
corpus / sed etiā alia in eos pena
Secunda pena erit sensus ignis q
homa tam m corpe alieno extra / quam
m aiā ab interi ignem mternalem
m expugnabile senciet / sic hoc xpus
ondit cu dicit & m ignē mittent
eum eternā pena erit eternitas q
homo etherialē pmiet / q sic homo
m hac vita m sua etate nuquam
voluit a peto cessare / sic deus m suo
etno sine fine homez punict sic
hoc xpus ondit cu dicit & ardet / i ar
debit sine fine Exemplū hui cū hoc
esse possibile q esset cumulo papauis
usq ad celū & p mille annos accumu
petes vnu granū deret adhuc libent
homo peto vellet & spectare m igne
mternali / qui illu annis tanto cumulu
reponeret / si post ista esset fine sue
pene haberet Huius xpus i xvii°
ondit alia causam maioz i eos et dt

Si manseritis m me & uer

ba mea m uobis manserint

quicq uoluerit petetis & fiet

vobis Hic nascit qualis utilitas &
xpo ad herē & verba & verba ipsius
obtinere qui dicit si manseritis in
me sc credendo amando meditando et
cū eis & sim sily mi diligula mandata
mea / & ad eloquia mea mihi ma
nere tuū / salis obediendo & implendo
ut ne recedant ab aure tuis scilicet
meditando / custodi ea in medio cordis
tui sc meditando & si fecerimus qd
aliq pecierimus salis que spectant
ad honorem & salute aie dabit nob
a deo compatre / adquā nos pduxit
xpus deus noster aē Sequitur
euangeliū de aplis philippi & ja
cobi & thema hui non pōt & alibi

In illo tempore dixit ihesus

discipul suis Non turbetur

cor uestrū neq formidet

Johannis xiii° In hac euangelio
xpus ihūs in magna tribulatione
de qua nobis xpi° dicit turbatus aut
ihūs conspicatur turbatas discipulos
dicens Non turbet cor vestrū sc qz pe
mei breue absentia & neq formidet
propter inimicos & persecutiones & tua re
pe xpus illos qui in deū qz patrem
et in xpm credunt & tribulationes & persecutiones
inimicos liberabit ideo dicit ait

De S. Philippo & Jacobo

f. patrem

Creditis m deum & m me credi
tis filiq; q; eiusdem potestatis sum
te stat pat m diuinitate. q. dicit ei
em creditis m deu & m me esse deu
credite / q. potestatem habeo liberadi
uos a tribulatione seculi & p securione
tyrannoy / Non turbet ergo eos vem
hc Symon de Cassia libro xvj. dnsa
cui mitigat gaudiu / Un ad hec va
xpus laetos fuit met tristis fuit et
no tm apli Item dicit eis dns
ame dico vob plorabitis & flebitis vos
mundus aut gaudebit vos aut debitis
ignominia mortis me & passionis / ps
illa uertent in gaudiu die resurrec
tionis mee Item pdixit eos q. p
nomine eius multa debent pati dicens
psequent eos de ciuitate in ciuitatem
contristabimini & flagellabimini
& eritis odio hominibus propter me / Deo non tur eos ve. ne sit /
Item Symon de cassia dicit eos apli
tristabant bona tristicia christiana
uero melior non est nisi tristari p
peccatis quibus homo offendit deum
& sanctos eius & talis tristicia hic
no phibetur exps Eis ergo consi de
rans magnitudinem mroy pctoru
non turbem desperatione diaboli
q. expit dnt aplis Creditis m deu
filiis patre / qui me misit / & m me
credite / ei ut debitis me oculis non tm
corpis sz mentis & cordis male trac
tari & turpit conspui / dure flagellari
dui tanquam latrone me latrones
tamq; malefactu crucifixu confixu sine
affixu Non debetis ergo desperare
q. p peccatis hac patior. Quis ergo
pctor debet de spe venie audiens con
fitentem dicentem / Non tur eos ves
trus debet formidare ei exposito
audit / neq; formidet / q. uado vob
parare passione mea locu armens
mu in celo. quasi exulibus gaudiu
tristibus Iterum enim veniam & accipi
am vos ad me / & ubi ego sum & vos
sitis turbari ergo q. petri no potui
tis & suarpibus in pperis si dabit
uobis primu sequio subbrit in eum

f. beatitudinis seu regni celoy

In domo patris mei mansio-
f. principes duces et tribunos / pl. mihi et
nes multe sunt / pal dei pmis
speciale regnu celoy est liz deus po
testate ubiq; sit in qua domo mansio
est vita etna / que est equalis omnibus
nemo alio amplius vivet / quoniam
vivendi erit omnibus etimas / sed mul
ta mansiones dicuntur multis in vna
vita significant dignitates Item &
si alius alio est prior nullu aliena
ubista domo / ubi mansio quisq; ac
ceperit & multo / Un Gregs sup hec
hac rone quemlet mansiones multe
in uno denarii si q. si ale mig ale
amplius exultat / omis tam vno
gaudiu condituis sui ipsione letificat
Hec ille Augy Neq; ita erit deus in
omnibus ut quos deus caritas est per
caritate fiat / ut q. sunt singula
que sit omnibus / Sic em quisq; eta
tpe habet ad amat m alio / q. tpe no
habet / non erit inuidus alicui mundia
m patria caritatis Licet ille / Ibi em
erit equalitas / & in equalitate equa
litas in sic erit q. omnes deum vide
bunt / qui erit obiectu beatitudinis
quod illud habitus vite. Hec & multa
etna ut cognoscant in solo deum
vno / & vnus quisq; exterius contem
tabit suo gaudio sit equale erit
vita etna nulli longior nulli bre
uior / q. sine no habebit in equalitas
erit ut patet p hoc exemplu / Si em
vasa magna minora & minima mag
nitudine maxima aliquis liquoe essent
plena sit paruissimu eoy esset
plenu Hec considera q. omnia pari
ter pleritudine / & in illoy quod
magis queba vno timet Sic ei
desanctis in illa celesti mansione
q. vno &c Un Hugo in libro de
archa noe dicit / Q. homines exules

Triplex ē status mōdi

in hac mūdi sūt triplici statu. Quidā
enī sunt qui nō cognoscūt deū. et per
consequens nec fidem hñt ut sūt pa
gani qui nolūt scire quis sit deus. qui
estimant q̄ nō sit melior uita. nisi
in hac mūdi. q̄ futura nō credunt
esse. Quidā sunt qui partim cognoscūt
deū. et partim nō. Verbi gratia. q̄
uidā sunt in ecclesia uite audiūt ea
ducatoribus. q̄ in die iudicii ad opa
que nūc facūt in hac mūdi. oportz eos
manifestari. cū talia audiūt nō estimāt
sic esse ut audiūt. et diuidunt alias ma
lefacta dicūt modo pfitēri. et alia hñt
hac facta. tam captis pdixit deus
nō creauit. Nam tu uē dicā. ymth
xvj. q. dñm deū tuū adorā. et illi soli
ampleris audacia. et alios cuilz debem
tonem reddē. non est vnd sic. quia
esset finis. et sic illi qui una pte credūt
verbis ypd. et cetera nō. et ergo sunt
qui habent pfectā fidem. et hoc opa
attestancia fidem. q̄ fides sine operib
vana est. et mūdi. p hec aut. va q
xps dixit. In domo pris mei mans
ones multe sunt. Indicit nob ad bona
fidem. atq̄ spem bona. et spectabu
illos qui in ultima tena. i. etate in
apud penitere. Hi dicūt. quecūq
necessitas cogit precatūre ad pmz
nec ex hoc quantitas nec temporis
brevitas nec uite enormitas nec
horis exēptas. excludit penitentem
a uenia. si p festa sua voluntate in
mutuo. sed in amplissimos finus
suscipit eū mr mia caritas. Dicit ille
ty. in desilio pdigo. et latine. et hoc agit
ut hec uerba in domo patris mei. sepe
dixit prope sancto petro. qui post
quā eum debuit ter negare. nec de
speraret eundem cōsolatur. q̄ p pe
nitentia. et contritione. mansionem
celestem patrum recuperare ut sic
legit. Numeri xiij. Exploratores
i. specher. hec pmissionis tue fructū
portabimus. sicut botry. et poma mala
granata. et quidā illi exploratores
dixerūt populo israhelitico de terra pmis
sionis ipi eis tradiderūt. Hec mystice
exploratores sūt sancti quos audi
debem credere. quidā locum sūt de
celesti mansione. q̄ tria nob sūt pdi Nota
cenda attulerūt. primo fructū. et significa
tat dulcedinē diuinā. qua sancti in
celo utunt. p botrū significat gaudiū
ineffabile sanctoz. q̄ hñt in regno
celorū. videntes illa eterna. que in hac
uita crediderūt esse vera. et nō falsa
vñ pb̄m. Si vmquam homo certifi
cet. p malignatū q̄d cū vna certi
tudine cooperit milia gñā. quoz quedā
sūt rubea. quedam alba. quedam
alba partim quedam nigra partim
significat uisio diuina. que et obiectū
sanctoz. Grana alba significant vir
gines utriusq̄ status. Rubea p mar
tires utriusq̄ status. qui sanguine
sui p xpo nomine effuderūt. Grana
partim rubea. et partim alba. p nt
status oīm electoz. qui diu meruit
sua in celo habent diuinas mansiones
Et sic in malignato q̄dā gñe scor
sum. Et mansuetudo seu domicilia
et omnia vita colentiū regnū. Tam in
celo sancti quibz cooperit sua ma
sione. Quidā primum quod in hac uita
dereliquerūt. et omne ambitū obiectū
dulce mansionis. Nolī ergo
desperare q̄ mutuetur ad vitā eternā
deo placuisti. Tuc in senectute
et semy mansione. et locū in celo
obtinebis. Si cum quibus no pl̄ displi
deo in uita contemplativa. sic in ac
tiua laboriosa. fideli. Et sic in bona
spe mansuetudinem aliquid obtinebit. sc
Nō Dicunt q̄ vna dea. et ny. y. si ita
no esset. Respondeo dicit Dicunt. a. si. nō
i. si nō q̄rent mansiones vas pacis in celo
p̄ p̄dictas. dixerunt vas

Dicunt nobis dixisse nobis q
uado parauit nobis locum

xpistinꝰ suꝰ nꝰ. ꝟ si uero nō. ꝟ si nō
essent pate p̄ p̄destinatōne dixissem
uobis ꝟ q̄ ego uado parare uobis locꝫ
sūlig; m ceteꝝ sicꝫ manseritis sed hoc c
m possibile q; ego parem ꝟ q̄ impossibi
le est q̄amꝫ denouo p̄destinarem
p̄t dicit Augꝰ ꝟ hoc dixi ꝟ q̄ tam man
siones in domo patris mei sint tam
pate p̄destinatiōne sed adhuc sunt
ꝓparande p mūd fidei ꝟ que marme
habet meritū ni absencia ꝟ nō subdit

ꝑ passiōē ꝛ ꝑ mortē passa/ mee
passionē

Et si abiero ꝛ p̄parauero uo

ꝑ mā sepe mortis ꝑ gloz ero3 ꝛ finale
ꝑ gloz

bis locum· uterum uenio ꝛ

ꝑ gloz ꝑ adhuc ꝛ mortem

accipiā uos ad meipsum·

Vnde Augꝰ dat dns ibi ꝛ ꝑ̄ret
locū dat ne uideat ꝟ latrat ne credā
dat eis locus ꝓparatur ꝟ si ex fide una
credit si despetat ꝟ ut desideriis habe
atur ꝟ despectū dilectionis ꝛ ꝓparatō
mansionis Vadit ergo latendo ꝟ uult
apparendo sed mi tuneat tegendo
ꝛ ꝓficiam bene uiuendo ꝟ nō pabit
locus ubi possimꝰ mane p̄fruendo
h Augꝰ ꝛ sequit igitur ulterius

ꝑ ꝛ gloz ꝑ ꝓparabitur

Et ubi ego sum ꝛ uos situs

Hoc idem dicit dns ihc xp̄s ꝛ si quis
michi ministrauit me sequat ꝟ ut ubi
ego sum ibi sit ꝛ mi⁹ meus ꝟ unde
p hoc ostā nob ad fidem ꝟ et ut fides
habeat mūd si absentat dicit sicꝫ
Gregꝰ fides nō habet mūd ꝟ misi
usus quam ꝓbeat experimentum

ꝑ ad mortē tpāle

Et quo ego uado scitis et

sūlig; si in me
uiam scitis ꝛc moria habetis
que prius dixi uob quia xp̄s ihc
ascendens ierosolima ꝛ crucifigabit
omia ꝟ que scripta sūt de illo quia
tradetur enī gentibꝫ ꝛ illudetur
ꝛ flagellabit ꝟ ꝛ conspuet ꝟ ꝛ occide
tur ꝟ ꝛ tcia die resurget hec ꝓ

hoc hic dicat quo ego uado scitis
sed si in memoria habetis que p̄ius
dixi uobis sequit ultra ꝛc

q̄ uie tue ꝛ gressꝰ ad ablatiōē sue ꝛ ibid

Dicit ei thomas dñe nescimꝰ quo uadis et quo

modo possimꝰ uiam scire

ꝑ q̄ mihi nō possit

Dicit ei ihesus· ego sum·

ꝑ ducēs ꝑ q̄ sū ueritas nō fallens ꝑ omia viuificans sicut ꝛc

uia ueritas et uita ꝛc

sūlig; uiuificans omia Thomas
carnal ꝛ grossus mellad nō caput
inspectū passionis ꝟ ideo dicit nesciꝫ
quo uadis ꝛ quomō possimꝰ scire m
telligē ꝟ ideo edidit ei ego sum via
ad celū ducens qua non erratur
ꝓuerbioꝝ iiij ꝟ Dum te ꝓmittis
equitatē/ quas tui ingressus suis
non attribuunt gressus tuꝰ ꝟ et cur
rens meis nō habebis offendiculꝫ
ꝟ ꝑ̄ eund est una exemplaris dicens
Dispite a me· q̄ mitis sum ꝛ humilis
corde ego sum ueritas non falles
vñ p̄ mꝰ fidelis domꝰ in omiꝫ
vys suis ueritas lucens ꝟ ubis vitꝫ
ego sum lux mundi ꝟ Veritas falsita
tem odiens ego sum uita mortem
mortificans ꝛ uitā dans ꝟ O bone
iesu ex quo es uia rectissima ꝟ da
recte ire ex quo es ueritas da recte
intelligē que sit uoluntas tua ut
eam impleam ꝟ ex quo es uita de
manu pestifera pcutū mōrium
q̄ omiꝫ bona actio a te māpetur
p te agit ꝛ pte fruit tu es ergo
via uitas ꝛ uita corpis ꝛ ame sc3

ꝑ ꝓgnoscꝫ fidei

Nemo uenit ad patrem·

ꝑ p̄ꝫ ꝛ ꝑ fidē

nisi per me si cognouisset

ꝑ in me manente

me ꝛ patrem meū utiqꝫ·

cognouisses et a modo cog-
noscetis eum et uidistis eum
Hic notetis q nullus venit ad cognitionē dei patris nisi p filiū eius que coequal et coeterna deo patri dulcitē q si p radios cognosceret pl si pater p filiū Et hoc nōt xp̄us dicēs si cognouissetis me ista plena fide credentes q ego et pr̄ unū sumus cognosceretis et patrem meum p me p ut et post mortē corporalem p clara mutuā cognoscetis in regno celorum Et sequitur

Dicit ei philippus dne ostende
nob patrem et sufficit nobis
philippo no percipit ydonē que est p creaturas speculatione dequa ad finem primo dicit Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi p ea que facta sunt intellecta conspiciuntur Si percipit patrem visione que erit in patria p aperta manifestationē que michi habet cognitionē ut dicat primo ad Corinthios xiiio videmus nūc per speculū et in enigmate tunc autē facie ad faciē Item ait veritas quod perfecte est exaltabit q expte est licet enim ipse est anime suauissima Inquit in libro de libero arbitrio Tanta est pulchritudo iustitie et tanta felicitatis eius iocunditas licet est enim ea mutabile veritas atq sapiencie Si sic non liceat amplius in ea vacare quā vnā diei hora propē hac pro iucundissimis atq dulcissimis omnibus delicijs plenā et copiosissimā letitia tempora alia tunc illius mitiora cotemnerent licet ille Ideo philippo no percipit seculi dignitate ut alij discipuli christi q̄r xp̄o da nob ut vnq sedeat ad dexteram et non percipit finitos suam Vt apostolus xxiiio d. Etsi licet erue et q signum-
net minimus vindicta tm licet iuxta uis dicam ut defendat ignis deleat et consumat eos q̄ illa omnia fide conspicua percipit ergo ipsius patris que est etna beatitudo finis et summa letitia et uite etne hinc Iohis xvii. Hec est aut vita etna ut cognoscant te solum vm deū et quē misisti ihm xpm Et olim de patre tria erant abscondita sapiā gracia et fides propē q xpc venit ut mediator ut patria nobis sapiencia reuelaret Mathi xio Nemo nouit filiū nisi pat neq patrē quis nouit nisi filius et cui voluit filius reuelare Iob primo Deū nemo vidit vnquā Vnigenitus dei filius qui est in sinu patris ipse enarrauit Ideo ut nos patrie gracie reos celaret vii Aplus ad thessalo. primo sed cum nimia essemus dei et proximi sui mortē filij eius Ideo ut patria nob ostenderet visione Ideo dicit philippus domine ostende nob patrem et sufficit nob Sequit ipse xps

Dicit ei iesus Tanto tempore
uobiscum sum et non cogno
uistis philippe qui uidet me
uidet et patrem meum Quo
modo ergo tu dicis ostende no
bis patrem non credis quia
ego in pr̄e et pater in me est
Credebat philippus in xpm et credebat
in pm esse equalē patri et vnum in substā
tia q̄ tm sed non credebat distincte in
patrem Vn audiens distincte loqui
xpm de patre volebat eid distincte
cognoscere Et ideo dixit ostende nob
patrem petiuit tm philippus et
ideo exp̄a correptio est ut sequit

Verba que ego loquor uobis
a meipso non loquor pater
autem in me manens ipse facit

simaculosa que vade ad videre

opera non credis · quia ego

in patre & pater in me est ·

non credis q ego in patre sum
p vnitatem essencie / q ego & pat vnu
sumus Iohis x° Est ecia pr in filio p
amorem & eom filius in patre / Et
pat in filio tamq orignalis mor
gnatus / & filius in patre tamq origi
natum in orignante ideo sequt

simaculosa

Illoq in pter opa ipa credite

vade videre ille

ipse ipsa & formosa

amē amē dico vob qui credit

simacula

in me opa que ego facio & ipe

facet · & maiora horū faciet

& oscūq; pecieritis patrē in

nomine meo hoc faciam

opa ora hoy faciet Augo queritur
que sunt ista maiora opa an forte q
ihesus ipis insentibus cuncta egit vmb
penabat q vanus em est q sanet vmb
qua simbria opera ergo q ego facio
& ipe faciet ipe corpus fuit & opat
medicine manu / sic xpus p sua / Et
ista opa nulla alia fuit / insicut
exempla vsus fuit / ep utiq in illo
sed nō sine illo xpus opat Prosp
manus hac asserit quia creature celu
& terram / Celū & terra fecerunt pdicatio
hoy aut salus & iustificatio predicatis
ortia aut spem vite promisit suis
auditibus d · Quicūq; pecierit in
nomine meo hoc faciam Dignet go
nos deus pr p filium suum ihm xpm
redemptore nrm in hac vita die
petendi remissionem & post mortem glam
sempiternam ad quam nos suis ptcipare

Sequitur alter sermo de sanctis
missa pasca & festum pentecostes

Dicat ptholomeus in sexto libro
animaliu & oms aues pe
nalite que venam viuut du arboibus
insident ut frequent pedes decumbat
hug rei est / nam pedibus venant
cibum & quasp reperint tanentes pe
dibus vertunt & ut frequent in pedibus
fragmenta cibi manent illa videntes di
ligent depedibus removent Aues pre
dones moralit sunt homines qui debent
venari vanitates & opa pecata quibus aia
eoy debet in hac vita nutriri & sustina
post mortem / Et hoc contingat eis p pe
tuum repere in arbore viridi / si
fuerint electi statu & honore sue dig
nitate & officio huius mdi illi debent
despuere pedes suos qui sint sine vite
huius mdi & memoria aduentus mortis
que omni die & hora quocūq; venit
semp hominis sequit / Deo quis seruig
dicebat Que comedo bibo vel dormio
vel quodcūq facio semp mihi terribil tu
ba & vox diuina & pcabo sonat in aure
mea dicens / Venite mortui ad iudicium
& surgite / O homo despice pulcritud
orignis tue q in spurcitie & immundi
tie conceptus es & natus fetoris
es / & cibus vermium eris / Et audiang
in libro de humanis actibus dicit Quis
magis quis honore huius mundi &
status ac dignitate & officio prestellit
tanto pfecto necesse est ut p humilitate
sua sine morte & timore contemplet
Et pius Gregorius cum hodie die
passionis celum / diu esset in alta ar
bore / & in magna dignitate & honore
huius mdi q erat rex Burgundie semp
despiciebat pedes suos & semp cogitabat
hora mortis sue & in omnibus actibus suis
se humiliabat cum dicto sapientis qui dt
quanto maior es humilitate in omnibus
equa xpum dicit sine ait omnib qui
se in hac vita humiliat & sursum exaltabit
Et qui se hic exaltat sic y sursum et
exaltone ibi humiliabitur p damnacoi
sicut ait Gregorius & cuius
aliqua virtus possit immitti Saluteg &c.

ustorū amme in manu dei sunt
et non tanget illos tormentu
malicie siue mortis .s. eterne
Sapiēt primo seruētis In hys uerbis
trā ostendit sapiens de sanctis martiribꝫ
s. Sigismundo & sibꝫ cpiis li primo me
ritu eoꝝ ꝙd uocat eos iustos d. iustoꝝ
anime ē. Ideo ostendit auxiliū anime
eoꝝ adeo eis impensū vi dicit in manu
dei sunt / Secūdo ostendit primū eoꝝ
ai dicit le no tanget illos tormen
tū malicie sīz mortis et fne. Circa pmā
notā dicit Aldin. de florencia sup ista
uerbꝫ qꝫ iustꝰ homo dicit tpliciter
primo ꝙd opa iusticie diligēter implet
ut xpūs dicit Sic oportet nos implere
omnem iusticiā. Secūdo facit
iusticiā quātū suoꝝ opm sic iustus / qꝫ
primo debꝫ homo iusticiā habē ad deū
ipm diligendo honorando & timendo
homo timore filiali & nō coacte
timore pueli Tertio homo debet esse
iustus ad pximū ut homo primo fue
rit in cōscientia sit iustus p̄ bonitate et
eandem iusticiā & bonitatē pximo
ostendat Tertia sancti ex quibꝫ sanctus
dicitꝫ sīz & dicitꝫ qꝫ iustus /
Secundo iustus homo dicit qui oculi
tā credendo credit / ut de sancta trini
tate corpe xpi oculos / & de articulis
fidei & resurrectionis mortuoꝝ Ita dī
paulꝰ ad Rōnos iiij. Abrahā crē
didit deo & reputatū est ei ad iusticiā
Quid credidit certe qui deus dixit ei
p angelum. Exi de terra tua & de cog
natione tua & unde meā / quam
monstrauō tibi & crescē te faciā
in gentē magnā / & multiplicabo
semē tuū sicp arenas maris & stel
las celi Certe pē gentē fortē & dure
tutū animoꝝ & malis fieret / Et ta
men ille credidit deo & stetit fidei ei
ductum ipius dīni deus ita ut posset
fieri Ita fecit qui a sacerdotibus &

pastoribꝫ xpi audiebant de side trī
tatis & mysterio sacramentoꝝ / side credide
runt & fidem operibꝫ & uirtutibꝫ
fortiꝫ confirmauerunt & ita uocati
sunt iusti p fidem & uirtutes dexio
homo iustus dicit / qm p xpm damna
sustinet cum publicoꝝ detrimento dei pu
pit dampnū propter animā iustitie
animoꝝ mr dānū ihūs est / qm ipse
ut dicit apostolus pro nr peccatis nostꝝ
nostr p crimis assumptione et demptor
p̄ saluandis propter illū animū nrm
ihūm xpm quicqd optimi nos dampna
sustinemus ut sancti sustinuerunt quoꝝ
dapna fuit tripliciā primū detrimen
tū temporalium ablatum / multotiens
tytum ut dom̄ in iuste p iniquos
aliquoꝝ in misericordiā in hamicis
reputū talia / Et quicqd tm̄ uis sīz
naturē & scripturē ut de uolucionibus
et que fiūt ex lenibꝫ lanuginibus
Sanit quas aplus ad hebreos xo dicit
Rapinam bonoꝝ nostroꝝ cū gau
dio suscepistis / hoc bn ostensum
in illo impatore Juliano apostata
Vbi dicit de uiris ipius ꝛc Eodem dep
riuit & armoꝝ & ppinquoꝝ in utroq
Nūc xpi dicit dicentis Frater
tradet in mortē
& pr filiū & insurgent filij contra
parentes suos & morte eos afficient
Et eritis odio omnibꝫ propter nomē
meū Et qui pseuerauerit usqꝫ in fi
nem hic saluus erit Ita in sanctis
in primitiua ecclesia magnus adhesiue
tes suppleuerunt a cognatione sua / qꝫ
maior est pena sustinē a pximis
gentē quā ab extraneis / Et ideo sancti
uocati sunt iusti propter penurias
quas ab armis sustinuerunt Quod
dapnū sanctoꝝ est propter qd vocati
iusti & ipoꝝ corpa lesio & marti
rium Bn dixit ad hebreos xpūs Alij
sīz sancti ludibria & verbera uincula
& carcer passi sunt Alij temptati
sunt inquit in fide Alij pelago submersi

Sustinet damnum

seri viui sonari / erupti dyscuti / & dui
gemis primme xpo in primitiua eccla
martiry sit ausi / sed ut dicit Greg
Iam in pace viuit ecclesia & primmet
& habet alia genera tormentoy ut corpy
ieunys macerat / in cilicio ambulare
/ abstinencia sustinet / depictys carnis eo
no consentire / & varietates fraudi vin
cere / sic nri sancti vocant iusti
q habent iustitia sanctaru diuitu
& oim bonoru sua quia sustinet dapna
tam in corpibus quia cum iacturis
& detractionibus / sic hoc e quod ad primu
qd sapiens dicit iustoy anime &c
Deo sapiens audit auxilia sancta
adea eis collata / aut dicit / in manu
dei sunt / videmus enim q homines con
sueuerut portare in manu pulchy
ad decorem ut annulos / item viuo
ra adulatione ut lapides preciosos
item odorifera ad confectionem
ut panna & alia / sed quia sancti mar
tires / sicut hic spectates fuerunt pul
chri in multa bona & constancia / sic
dicit in manu / & pena / sic odorifi
feri in fama bona / idea fuerunt
in manu dei / i impressione diuina
sic hoc libus modis primo q dominus
deus dabit eis auxilium ut obbrobria
& illusiones & detractiones possent
sustinere / Secundo Dominus
meus est tanquam bellator fortis
vsque xlimo / Qui tristes / pignem
& aqua terui ego ero / si ad patiendas
passiones / si minimas paruas / et
magnas / ego ero tecum / p auxilium dei
pienam q audiam & sapientiam
dabit eis in respondendo / & quo
ad secundum illas quiggmta phas
uerit spue sitius & duc in auxilium
adiuuabit eam / & sapiencia diuina
insendebat ei / unde xpus dicit ei luce
xxi / Ego dabo vob os & sapientia
me cui non poterunt resistere omnes
aduersarii vestri / Tercio q temp
tamini pene & martiry eis sinebat

on dixnet iny / Anglus dni descendit
tu dextra & scyo tuus misericordiam
& tuus en sanctoy patiussi tantas
penas sustinet nisi deus eas adiuuas
set / Ideo psalmista in psona coy aut
Tentissimus p aqua & igne & eculeis
nas in frigeru / & ideo hic sapiens
dicit / iustoy anime sut in manu dei
i impressione / hoc e sicut filius au
rilius dei ad sanctas / Tercio sapiens
audit primu sanctoy cui dicit / man
tangat illas tormentu mortis /
Tormentu mortis est timor mortis
temporalis / si hic timor sanctos no
tetigit / q sancti morte corporalem
q xpo sustinet no timuerut / quia
dicit Johannes in epa / in hoc / p
fecta caritas foras mittit timore
& hoc bene apparet est in timore
terreno & corporali / quia ubi quis
vera caritas & amor est ibi nullus
timor est / sic sancti cu gaudio ad
mortem transiebant quoniam digni
habiti sunt / p nomine ihu mortem
corporalem sustinere / q vera caritate
ad deu habebant / & sancti no
timuerut tormentu siue mortis
set certe desperationis / seu pericu in
ferni / q ipo corporali pena uiderut
pena infernale / & morte corporali morte
eternam / Un Greg / Cum pena te
poralem luce putabat / q p hanc
pena eternam euade no ualebat
ut ipse dixit / Quam vere beati qui
pfectus pacti / propter ustra / qm
i pace / & regnu celoy / si aliqn post
penas purgatorij / Tres est / quia in
mediate post morte corporale anime
sanctoy & bonoy ad gloria duntur
in celu ostendit / ut ostensu est
in ystis sanctis / Et hec sufficiant
de q filius eius &c / De inuentione
sancte crucis / Nucere retro ut de
exaltatione / Igit hic d eo mobil
constribit / Sequit ergo etiam gelud
de sancto uito & primu ille thema

Fortamius seu fontem in de
sarpicombus vnuersi sic
diat sed lapis int aqua petrus fiut
quatuor mea effectus ondit primo spu
mam gignit 2o pnuo sero strepitu
effiat 3o aqua fursu pcliut 4to
caulad fero gritu mea facat hic morad
dd deus omipatns alam grā sua ui
fitat que p lapidem signatur/quatuor
mea facat 1mo spūs my ea gignit
t̄ contritione z dolore spūs tāu
excitat 2o strepitū laudis fue my ea
facat 3a eleuat tpam p uigil me
ditatione regm celestis 4to gritū
mea ostendit beatitudinis future
pn̄ salem in dulcedine auc sīc em
xpus p gram my mente veni nsmata
dulcedine ei nsfluit laudes suas in
serit totū homes fursū p trahit se
ipsū vem felicitate ebuit hoc bndict
sum est in hor beatissimo martic beato
uito cuig hodie diem passionis celebrm
cui deus omipatns gracia sua quasi
lapidem pondere su my ams puerilis
nfundit z mox spūmas deuocois
my eo excitauit/qui et strepitū die
noctuq laudis dulce faciebat dulcis
orabq deū omipotē laudando sua
menta suam my tīm meditia despe
ria eleuabat ut spretis seculi vanita
te z obmissis pcis dei side firma et
fundis adsereebat sua bona spe cu
lū beatitudinis dulcis nse habebat
p qua beatissime dulci tormenta
martiriū usq ad mortē libentissime
z gaudens tollerabat/z no tantū
ad pcas z seculos z eay membra sed
a ppo patre/qui homē diabolus fiuit
z ydolat qui amabāt am̄ ipius
a bono ppositu auertē cui ipe non an
nuens firmus nside z tribulationibus
usq admotis fuit a ipis exstitit z
deus pat omipotns especie my me
a confirma me sīc in bono ppositu
maneam ut no valeat dicere inimicus
pdce my me valuisse suam si scirem
aliqua dulcia omia cauta temptacois

ab eo sunt fugati sed et angelus
dom̄ sibi dicit datus sum tibi custos
ut te custodiā usq modie exitus tui
et audita a nobis dicens/vite exau
dite sūt oīones tue p quibus tu oras
filii eius put ei gratū gloriosū ostendit
et ut intelligat a alijs ad
iuuari sanctis ut in gla eius ma
ni aliqua vbertate eius imitare valeat
regnicm glorioscm mutatus de

l. tonitruis ejus

Nolite arbitrari quia
l. cogitetis quic colligatis seu atte
attentis sit i pace pctor vt deus
uenerim pacem mit
l. qui
vare
a. mala
sine cum
hemidio
tere mittam non uem pa
mquid
a. separatim corde dist tropis
cem mittere sed gladium
In hac euangelio dom̄ ihesus mo
nat nos ut nulli prope ampingua nec
tatem alteri in malo consentiat nec ei
adhereat nec ad eo uertere et hoc at
tendit cū dicit/nolī arbi qr te/Cassp
sup quibus fiat quemcm uta de patre
pepi discipuli dicit dno ihesu/nūquid
adhuc verisi/ut nos messias et
mittim̄ promittis/z ut tram plis
impleas/qr dicis no veni/pacem
mittē sed gladiū/et tā tieb tu ux
oris d. inquiunt domū mittuer tes
pmū dicit pax huic domui et angelo
z ppete pacem in tuo aduentu mit
tauere ut et dicit Cassp uta dicens
Christus fuit sic medicus qui uidens
membra putrida z vicina/illud ab
alijs membris secat z diuidit/ne alia
membra misceant/ita xpus videns
milites pace mala colluctus destruit
illud vinculo male pacis et ita xpus
hoc intelligit qr ipe venit no ut pa
cem malam mittat me/homines sed
ut gladiū. a separatione me malos
faciat/ipe em non est cupidus nec auc
tor male pacis fuit/hoc em dom̄
misit ni eram ignis no ut ardeat
mundus z tabescat huic ign̄ sūt ho
carentie habeat ad deū z proximū
sic hic dicit/non veni mittē pacem sed

malam ꝙ duorum male pacis que
est nisi hominis malos & peiores esse
uos ergo xpus malam pacem no pmit
uenit ꝫ mundo mittere / bona tamen
pacem secum in mundo portauit Iuxta
illud ysaye oriet in diebus eius iustitia
& habundancia pacis / Deus triplex
est prima temporalis de qua aplus ad
romanos xiiio Si fieri potest quantum est
ex vobis est ad omnibus pacem habere
Secunda pax est hominis peccatoris vbi
homo pacificat deum per penam eternam / Tercia
pax est eternitatis celestis regni celestis
on ꝓpter xpm. Debuit populus
meus impulchritudine pacis Et illas
a deo debemus optare & maxime
ut habeamus pacem in alia nostra
etate aut illam pacem destruit dicit
gladio qui est triplex ꝙ gladio in Nota
structuris verbi vni aplus ad hebreos
xiio Viuax est sermo dei & efficax pe
netrabilior omni gladio ancipiti Ho
gladio correctionis vnde dicit xpus
gladium qui phibet gladium suum a
sanguine ꝙ correctionis 3o gladio
minationis penetrans usque pcidat
nisi conuersi fuerint gladium suum
vibrauit arcum suum detendit Et in eo
parauit vasa mortis Et hec melius
declarat xpus cum dicit in evan-

1. Studet et mat
tua & miquate
malis pace

Venit enim homine separare

aduersus patrem suum et

filiam aduersus matrem

1. patre et filia 2. matre et nuru

suam et nurum aduersus socrum

suam &c Notatus hic ep dominus ꝙ hec
uerba no phibet filios ut honorem
honore priuent no exhibent et ho oppo
nit precepto eius Audi xpe phi dicit
honora patrem tuum & matrem tuam
Ihc venit xpus separare filios a pribus
& filias a matribus in malicia Si enim
tu audes patrem tuum nullo ul mrez
adulterem ul adulterij ul sacrilegium

Nota pax & hec
secunda pax
est triplex

ul furem violentum inferentem & noli sibi
timere illos enim filios et filias hic xpus
venit separare ꝙ si tu consentires illis et
eorum mala exempla imitatus fueris
ibis damnatus sic & pat tuus ul mat
tua sine consideratione quomodo parentes debe
rent exemplaria vite suis pueris filij
eum qui audet odire patrem / hec et ea
dem opabit Si audet modo pat tra
pit deuiationes in iustis ul aliquas
census in iustas / vel si audet patrem
secularem in morigeratum sine moro
patris uestigia sequi Sic et filia ma
trem dicit de moribus mulierum & lapi
dis Et ecclesie si tu audes filium in quo
ul filia no corrigis in quitates
eorum ne separeris ab eis ꝙ eis in ma
lis consentiens portabis in quitate filiorum
tuorum sic heli de quo ꝓmo legit in
Sed iam pessulor miles pui fuerit
tanquam captiuorum / ꝙ multi dicunt
pueros habeo optime eis adherere
& pie nullum sequi vult abiurare ꝓpter
pueros / nulli filiorum suorum statum & acti
onem vult exhibere Sed si aude alia
malus violencia in mea vult & ter
rena pius acquirere Et si in quid pud
essent in quid hec uellent facere In
uanum est congregari sic falco filij disci
pabuli sic noctua Deus sapiens est
de talibus dicit quales estis no gaudebit
talibus heres / Quid igit prodest homi
si omnem mundum lucretur animam ve
sue detrimentum patiatur Aut quid dabit
homo commutationem pro anima sua dampnei
xpo Ita pius vitus videns patre
suum in quid age separant se ab eo no
lens in quitate imitare Ita debent
filij facere si vident patres suos
in homines spoliant in iuste rapi
entes deuiationes audientes legem
dei / no debent patres imitare Et
post mortem indebite in no patres eoꝝ
in inferno ꝙ illo torquent & ipsi in
regno celorum regnabunt ut patz
in sancto iuto Hec ergo xpus plen
dit cui dicit Venit separare filium ꝙ

periplicem separatione cordis psidem
corpis p habitatione operis / pcutia
tionem di em pat tuus male tredit
tredē tu melius di male opat opare
tu bene li duide te corpis ritatione
in deutronomy 9ª cui dicit patri
suo & matri sue nescio vidi & no inti
tr uos inquitate uestr & frib ignā
illas / hoc est tonsuratione mala cū
illis no fuerio hy custodierunt legē
tuam domine consequē di i cūm

s. sunt & fam
pharet

Et inimici hominis dom
ei pdē me
estici eius inimici domestico
rum sunt pcores qua aliem & ma
nifesti hic in statu christianitatis
cognosce sepe sunt pcores inimici
hoīs qua alij q ut frequent pat
destruit filiū no deus sibi mane sur
gere iemare ciuitate duce p statim
& primis anis pcus pm duat ad
superbiam vanitatē / mat filiū ad cu
ream & lasciuiam hinc ipi sunt eis pc
ores inimici qua alios / q illi qui de
bent eos ad aiaꝝ benefacē faciūt eis
male hinc greg m ayor / mi. Cali
dus naꝝ aduersarius ad abominu
cordibz se ex pelli conspicit eos qui
ab illi diligent sequunt / & p eorū
uerba blandiens loquit & duos
amoris pperat facile p sua fraudē
gladius eius mtima tetigit dmis tar
trempat autem habemus nullū em ap
eos iura pius custodiri pssimi / inī
quos fidei bellū est ego christus
melius hoc debuit ei dicit ut se

s. amore inordinato q plus obedi
uerbis patris & matris qua meis & duic

Qui amat patrem aut
legē sup me &c
matrem plusquam me
non est me dignus
q d. xpūs qui plus obedit uerbis
meis / qua uerb legis mee & plus
applaudet consilijs eoꝝ eos amando
qua conscijs legis & mandat meis
non est me dignus dicit dñs christianis
domꝰ hic no phibet ut homines no
obedirent & no amarent preceptis suis
ut sē mandatis eius sed vult q in illi
plus sit eis obediendū que no iacent
religiōi duic qui em pueri habent
inordinatū amorem ad suos pentes
ut propt eos & ad nutū eoꝝ bene no
faciant & pm fit ad sita nephitia
& ad simultates nequaqua xpo digni
sunt vñ hylarius / li em qui domesti
cas hoīm cupiditates dilectione eis plus
cui futuroꝝ bonoꝝ opm indigni
erunt hereditate sed q dñs dicit
de aquo sup / 9ª inordinatū plus
pentes diligent filios suos qua pentes
deo dicat ultr eius saluator &c

s. inordinato amore / s. carnales

Et qui amat filium aut
filiam super me non est
me dignus &c
Quasi dicit et
cuida multi
iam pusillor
patres & matres ad suos filios
siue filias in ordinatū amorem
habent q puas suos iniquitatis plus
inducat ad iuuamitate seculi superbiaꝝ
cordis / ad elatione uestiū in honestaꝝ
& ad oīa mala no vt eis consenti
unt sed eos inordinatū dñm habent
placet aut signat illud duos consor
tio esse indignū q consanguinitatē
carnalem amore spūali amo
dei & sic ducit origēs / que dicta pa
rentes aut filios in aliquo ordine debz
ad eam aiam spūm que est diligibil
habeat propt se ordinē & mortē si
cruas exponere & ideo sequitur

s. ho
i. obsequiator
corale & spuale

Et qui non accipit crucē
i. no iuxta s. exhortatio mala. mihi tuo quando
in hac vana gloria
suam & sequitur me non
est me dignus
Quasi dicit &
denotat absti
nentia que

triplex est prima ad propē fidem xpi Abstinencia triplex
martirū sustinemq; Secūda ei penitēce
long; assumimq; Tercia ei ppetuis cū
patrū prima abstinencia p̄mer ad
sanctos martires qui fuerūt in p̄ma
tua ecclesia Secūda ad confessores/ Tercia
generalit ad oēs xpianos De hys
duabq; dicat ultimis Gregor in omel
duabq; modis crucem baiulamq; aut
ei p abstinencia corpq; affligimus
aut ei p compassione xpi natiuitat
ut nostram; putamq; Hec ille Sed
ne crucis assumptio sinistra fiat pleq
addit & sequit me i. no p ho queut
ymitate imdi no tribuas; non
vana gloria; sic mihi opposite faciat
cōsimile deo suos m̄ ymitate mū
dana & delectatione carnis de quibq
thr̄ysus ultimis dicat ut sequitur

s. ihc imdo ymitate

Qui inuenit animam

hoc i

suam perdet eam venigy

sic exponit dicens anima in hoc
loco no substantia intelligenda sed
ppria uita Et est sensus Qui inuenit
animam suam in hac mundi i. qui uita
suam deduxit in uoluptatibq; delec
tationibq; carnis & ymitatibq; uite
futurum s. in regno celorū perdet
eam Iudaei hypocrites carnalitatis
amatores Qui autē qui sic p̄dem
nitate sui desiderij & ymitate mū
di uiuunt illi animam suā in futura uita
p̄dent Qui uero abiit abstinent
illi in futura uita animam meritis sa
lutis inuenient Sequit

assumet rationabili a mundi

Et qui perdiderit animam

no ppt mundū & eog glām

suam propter me inueni

et eam q. d. Qui perdiderit et
contempserit uoluptates & delectatio
nes carnales propter me & no secun
dum uoluntatem suam p̄ mea ille i futura
uita animam suā inuenet Et notanter
dicit qui perdiderit animam suam ppter
me, & multa anima suam perdunt
propter & ut fures & mali ypocrite sal
si christiani & deo illi quibq; placuit
& non propter deum sed propter scipos
placuit Et sic superbi & vanegloriantes
propter suam malitiam animas perdut
deo illi animas suas in futura uita non
inuenient imo hic & infinitum perdut
vn Christ dicas est uita pnis hys
qui affixi fuit cruci Si uero quis ad
eius respexerit iudeos que illic fiunt bo
nis contemptui uitam pnitem Et
quanto apparuit melior tanto con
tempnet ut peior Clarius xpus osten
dit primum illoq; qui illis bñfaciunt
qui pdunt ita animam suam ut sicp
dictum est cum dicat &c

s. hō i. animas suas vel bñfaciendo inimi
co perdido vestimento

Qui uos recipit me reci

pit Et qui me recipit reci

s. michi imdo

piet eum qui misit me

Licet hic ondit xpus quā largam gram
suam effudit in suos electos q; qui
aliqui bñfecit vni eorum illi qui ad
uitam eternā sunt predestinati tamquā
filio xpo et eius patri beneficit Et ho
norat xpus ad dicit Qui uos re
cipit s. uos subuenendo recipit me
Et qui me recipit recipit & patrem
meum p hoc ecclā xpus ostendit eq
litatem sui & patris equalit est patri
secundū diuinitatem et mduisus &c

i. aliqui legit pro qui su
scipiat nec sequitur

Qui recipit prophetam in

uidelicet & dmissione celestis ecclā

nomine prophete mercedē

s. homine

prophete accipiet Et qui re

pmittit, ingressu pacis

cipit iustum in nomine

r primu — f mcclo

uſti mercē uſti accipiet

Sedm̄ remigiū qī xp̄us dicit q̄ recipit aliquem ꝓ m dom̄o ſua z ei beneficit in nomīe alicuius ſcīi remunerationē ab eo accipiet ob cuius amorē recipit ꝓ ideo compatiē ſcīo Gregō in omel dicit homo aliū ſuſtentat / qui in hac mūdo aliquid poſſidet / illius uſurpe libertatem principem ſibi faciat ut dicit apl̄s uſurpatē prima repulit / Deo ꝓm̄ potuerat aliquis causare z dicit paupertate coactus / quo mō diuitie miſerorum z hoſpitalē eſſe non poſſum / ſtante excuſatione xp̄i leuſſo pcepto adimpl̄o.

p potaꝝ

Et quicūq; potum dederit

nō ſolū ī me ordinē ſed ī ꝓximū

vni ex minimis meis calicē

aque frigide / tantū ī nōīe

ſ bredenſ — veriſſie

discipuli Amen dico uobis

ingreſſo primū ſuū

non perdet mercedem ſuā

Thomas d'aquino ſup q̄tū / aque frigide calicem qui dederit z no calidē nē in calida paupertate z penurie tēporis nec oratorio quereretur. Quia deus magis ad piū affectū dantis quam ad quātitatē rei exhibite reſpicit / Et nōīe dicit cum ex minimis meis ne aliquis dicat no poſſū sine diuitijs / Et dicit frigide no calide ne aliquis dicat / no poſſū ſemper dare pecuniā veſtes z farcula vinū ceteraq; / ſed tū / ſi ex bono affectu vnū pocillū frigide ī nomīe dei dederis / mīſericordē cōſequeris ſed qua nō pōtuit ꝛc

Sequitur Euangelium in die S. Johannis Baptiste Et primo ponit tale thema ut ſequitur ꝛc.

Vita S. Joannis Bapt.

Dicit hugo de ſancto victore q̄tuor ſunt cauſe tēptationū / prima z boa animi tabs / ut ſcīt virtutes opida / que nō ab animitate laci ſz a gloria ī habitantiū multas vanitates z diſtractiones hoīm̄ adducat vnde dicit Metuiſta Consīs eſto lupis cū quibus eſſe capis Secunda cauſa z nobilitas generis z copia diuitiarū / licet em̄ falſa no bilitas multos admiſerim̄ deducit q̄ mea mihi aliud eſt miſi vana gloria / ideo aplus petrus dicit / in veritate dico / deus no eſt acceptor pſone deus em̄ in ſibi penſat paſtorem ſic regem ſic talia diuicie que eis mirabiliter crescunt / plus ad vana gloriā quia ad virtutes multos admiſerim̄ deducit / ideo dicit augustinus Scit ſibi nullū miſtrum̄ pegrinacionis no irritamē cū cupiditate / vtuſ eis no ad delectationē / ſed ad neceſſitatē / z vē diuicie ſunt virtutes anime z no cenſus mūdi / Scit em̄ petrus hec aute nūquam talia cauſa eſt prioſi ornatū veſtium prioſi / et tota equoꝝ pcuniū licet em̄ eſt fomes peti / quia ut dicit Gregorius Nullū affectat habē bona veſtimēta z prioſa admiratiōē ſz vēt Et Criſoſtomus deus em̄ veſtimēta arguit no adventa gloriā ſed ad tegumētū nuditatis vt dicit ī Geneſ dominus deus mduit adam̄ no veſte prioſa ſed pelliceā Et Bernus dicit Natura quātū paucis contenta eſt / ſed voluntas quātū diſtenta / Cupiditati cauſa eſt miſerū ſpes laſciuie q̄ ſic pulcritudo / ſol eſt amena hoīmbus et diem facit que eſt delectabilis ad aſpectū hoīmbus / Mundi mīe corrupta eſt q̄ ſpl̄ delectabat ad laſciuia / Et mulieres m̄ cauſe multos ledunt ſuo aſpectu licet ille / Nichil em̄ baptiſta aug Gadie natiuitate celebrem̄ / Hunc ſub

teneris amb̃s hos laqueos deuitat lic
em fuit m loco amentiuꝫ videlic mi
utate iuda/ qđ est nom̃ auctꝰ distans
a ierusalem qtuor miliarib̃ i mente
t non nom̃ ꝑpe uel religiõe tam
amentiale fugit/ Item lic fuit mlto
generosius t duces q habuit patrem
extribu ꝓdotali t matre extribu
regia nõ tam fuit mflatus vana gla
net etã que fuit ornatu ꝓsperitatꝭ
tũ t fallera equoꝝ/ ut lic̃ aliud pul
chritud mlieris/ sed fugit mdestum
amb̃ teneris ne leui saltem maculare
uitiũ famie posset/ hoc est cõ illos
qui fiut nocte m hos laqueos maderut
constantes mleres amplexantes mulꝭ
tibus t diuitijs gloriantes/ illi aute
suam uestitꝰ exuuiantes dicut mi
patres mi hoc fecerut/ mlti nestiũ
q antiquitas est mat̃ errorꝭ/ q
quicquid de nostris antiquis factum
est siue sit nestiũ/ q forte forma
uite honeste audire noluerut/ sic
t tu t bñ scis q omis qui errant
t nolunt mformari sunt antiqui su
modeꝝ peccant/ nolo ergo m anti
quos retorquere q̃ mei autrib̃ audi
nequit uta uolunt festa sanctoꝝ hono
rare certe nõ sit/ Sed sicut dicit augꝰ
locutus em dies natalis sanctoꝝ
celebrauimꝰ quatenus utiles eoꝝ
imitatõ t tolimꝰ/ quib̃ claruerut
meritis/ licet ille ego audiuimus
uitam sanctissimã t exemplarem
sti Iohannis/ qua audita uita meam
possimꝰ emendare ad auxilia regis
glorieq̃ sine cuꝰ miserꝫ labo
re mutuus exitat/ tribuatur nob̃

Elizabeth impletũ
s̄ ꝑ me fiũ
est tempus parien
di et ꝑperit filiũ t au

s̄ dñs q fecit q erat
s̄ eliza.
dierunt viam t cognati eiꝰ
magna fecit
quia magnificauit dominꝰ
s̄ dñs ihũ plen cum mat̃ q sterilis
t s̄ q erat
miserordiam suã cũ illa

Luce primo/ Gaudeat elizabeth mr
piatur dei mei sacramẽtis t significat
etiã q̃ mẽm̃ in pñti pene t sanꝰ
ne dom̃ sacrat̃ Tempus parendi
impletũ est illi m apacione lateris
xpi dñi em̃ conabat̃ ad partũ sed
no erat ei tempus pariendi/ Vñ ysay
xxxvij°/ Veneriũ filij usq; ad ptũ
t virtus non est pariendi Ope
re no Da eis dñe tuliã fine
liberis t ubera arencia/ vñde sqs
nascebat̃/ abortiuus erat/ q adm
feros defendebat ad̃ xpi passione
Licet em̃ pepit filiũ/ salutem/ mq
gra dei est/ nã qui ex deo natus
est caritas dei m eo habitat/ natus
aut tal est ex aqua t spiritu sancto
ihũ m̃ aqua que fluxit d̃ latere
xpi significat baptismꝰ qui est q
matrix ecclesie m qua filij gignunt
Cuiusdã xpi° libri fons patens t
latus dñi apti domꝰ dauid t ecclie
m ablutione peccatoꝝ q̃ si aduue
rut populi t gentes/ Iuxta illud ysa
ye vj° filij tui de longe uenient
t filie tue d̃ latere surgent/ Sed no
tandꝰ q̃ partus ecclie est multiplex
s̄ p baptismꝰ p primaꝝ et plus
illius qui implet̃ contritione cõ
fessione satisfactione De quo Iohis
xvj° ayte cõ paui tristicia habz
cũ aut pepit iam no meminit pres
sure/ q̃ ia natꝰ est homo i mundꝰ
Licet mlti ecclie que pauit petores
in sit prima que consistit in tristicia
t dolore p̃ cõ fuerint nati in de
gaudiũ habet/ Et cũ vicini audiut

¶ angeli qui fuit cognati nostri i gra dei & congratulant de coniugatis petro bus / & in deo natus Iuxe illud Luce xv° Gaudium est angelis dei sup uno pec catore penitentiam agente / Vel p filiz habet uxorem Zacharie intelligit eam spu salutata / qz se vir castigat & corrigit uxorem / Vel spus debz regere carnem ne lasciuiat & ne quos semel habeat dissolutos Licet enim filiu parit ad spus p carnis officiu bonum opus exeret / ut p dat elemosinam nudu uestit / pascit famelicu / visitat infirmu / sepelit mortuu / hic uxor illius hominis sic uitis subiugalis est & filij sic nouelle oliuarum sed hi filij dni nostri ihesu xpi non sunt filij i gra dei / qz nemo debz sibi opus ascribere p gra dei / Iuxe illud Gra dei sum id qd sum - Sic qz gaudiu vicinos & angelus ut ultra sup dictum est &c

qz cognati & quicunq; erat

Et congratulabantur ei

qz angelj dixe multi i natiuitate eiꝰ gaudebit

Et factum est in die octauo

Vulgata illi veg nati

ꝑ qsecutudinē legis

uenerūt circumadere pue

circumcidebant

rum & uocabant eū no

qi phogenitu a vmgonitu

mine patris sui zacharia

Hec precepta fuit circa xviij. infans octo dierū circūdetur spualiꝫ In octo dies circūcisionis octo unitates sunt quibꝫ circūcidit homo pfectē minor prima dies est fides que illuminat / secūda fortitudo que roborat tercia prudencia que eligit bonum & reprobat malū / quarta abstinencia que corpus solidat / quinta paciencia que maliciam temperat / sexta pietas que bona sua p pauperes ornat / septima dilectio fraternitatis que bonis aliorū congaudet / octaua caritas que totū consummat Ad litꝫ quatuor Johannes fuit circūcisꝰ / qz fuit in utero sanctificatus vñ qz in exemplu fuit qz no dū lex expirat vñ tenebat subiici legi dñi. Johannes aut circūcisus est ut legem impleret & nisꝫ spualis circūcisionis Vbi Deut x° Circūcidite ꝫpucium cordis & cervicem vestram amplius non indurabitis Iherē iiij° Circūcidimini deo nostro & auferte preputia cordis vestri Et uocabant eū nomine ꝑris sui Vetere aut post circūcisionē nomen imponit / qz omne qd circūcidit finit a peccato filij dei liberū uite aspiri nō mabant / p illos uero qui filios suos nomen patris imponūt ꝑ nt illos qui uolunt ut filij patres in illicitis imitent Ezechiel xvj° Sic mr eius ita & filia eius / no sup illo verbo Et congratulabant ei exagnum gaudiū & exultatio debz esse / qn enim parit unicum filiū populo Johis xij° exultat cū parit tristiciam habet cū aut papit no meminit pressure / qz natus e homo i mundo Johes i gracia dei cū quinto peccatore Luce xv° dicto uo. gaudet ang. dei sup uno peccatore penitentiā agente qua sup quinquaginta iustis Huic enim Johannes nascit cū petit penitencia ꝑ eius agit Sed cū quinto ꝑ peccatore coleretur Et sic multi gaudent & gaudebūt de auctore honoris Vñ psalmo xlix° In multiplicatione uestra letabit ut nos Sed proh dolor nūc licet mlti pauci parit qz nūc impietas & iniquitas regnat & no homines homi / Ideo dicit ibi uitis In multitudine multiplicantur scelerati / & tuas coronā uisi cudebunt / &c / Sequitur

s. pud

Et respondens mater eius

a nullo

s. consanguineorum

dixit nequaquā sed uoca

s. cognati sui

bitur Johannes Et dixerūt

ad illam quia nemo est in

cognacõne tua qui uocet

hoc nomẽ / Vocabit Johannes / q
ꝺ ꝙ angelus nomauit ysaye xlix°
deuentre matris mee vocabitur
ꝙ nomis tui mei ideꝙ dedit michi
nome Johannes Sed querit quo
quit mat nome pmutatu aban
gelo ad vrẽ eius fuit muty t non
poterat ei nutiare fnsio dicit appu
sanctu t spu pphetie Vocabit Johes
ꝙ nome eius Sed p illas qui dixerit
nemo In cognacõne tua qui uocẽ
hoc nomẽ significatiõ illi qui mul
tos suis uerbis scandalos a bono
ꝓpsito trahunt dicentes Tame
nulli ꝙ est in cognacõne tua / qui ita
esse qꝝ ꝓphetia / deuotus mntat
cognacõne tua m moꝺis sls stabant

Innuebant aũt patri eius

quem uellet uocari eum

Et postulatis pugillarẽ

scripsit dicẽs Johes est no

men eius / t mirati sunt

vmulsi sibi strendit ꝙ Johannes
baptista multiplicit nomat dicitur
pphete / amicꝰ sponsi / lucerna / angelꝰ
voꝛ / helias / baptista saluatoꝛis / p
cursoꝛ regis / In pphetis designat
progitiua progitatis / In amicis
sponsi / progitiua dilectõis / In luce
na ardenti progitiua sanctitatis
In angelo progitiua virginitatis
In voce / pretogatiua humilitatis
In helia progatiua feruoꝛis In baptista
progatiua mãbꝰ honoꝛis / Si pcur
soꝛe progatiua ꝓdicatoꝛis / vel Si p
cursoꝛe progatiua ꝓphetatoꝛis

Aperꝫ est autẽ illico os

eius t lingua eius et lo

quebatur benedicens deũ

Ambros Jam soluit fides linguã
quitin mirabilitas ligauerat
Beda in originali Cum uox cla
mantis in deserto & natꝰ merito
linguã pentis & soluta nec silere
a laudibꝰ deberet qui uerbo prone
sibi natꝰ gaudebat / Ambros Nemo
desperet nouit dominꝰ mutare sua
si tu nouus emendator existas Nece
ssum Si primum egerit gens ista
a malo suo agam / Et ego primam
suꝫ mala q̃ cogitaui / Chorsalis
Aperꝫ est os nati Johannis / Ad
ti gracia dei uel ope boni facto
appetuit as ꝓdictoꝛis qn antea
gram clausam erat Nola enim gra
dei os aput ad utile ꝓdicandum
Quinq; enim sunt claudencia os p
dicantis primo est pcti conscientia
Ezechiel xv° Vaes q̃ ego dormio
et claudes / t cõsendet / t no stet
ultra aperire os p confusionẽ tuã
Item Ignorancia / Vn psal. boꝛ
Speculatoꝛes eius ceci omes nesci
erunt vmulsi canes muti no ua
lentes latrare Timoꝛ / Deo &
Ezechiel xxxiij° no aperuisti ꝙdusq;
nec apposuisti lus muꝛo ꝓ domo
isꝛl ut staret in prelio in die dom
Et propt̃ quid iactat se diabolus
mordens ꝓdicatoꝛes Quia ysaye iij°
vmulsum eram ego cauꝫ & non
fuit qui mouet pennã / & aperet
as / & garriret Quarto / Malicia
populi Vn Jocha iij° lingua tua

fragam adhere pallatu tuo et eris mutus
usq; in memoriam beneficium dei pbi
adhereat lingua mea faucibus meis
si non mnmerero tui hec hec omnia
temouet gra dom ai dit hom sa
pientie mi. Sapia aperit os muto
et linguas infantiu facit disertas hz
iam dictus colligit q mlta spualis quq
prope sua uicia etiap prope timore
psecutor duuz, no audent loqui de
quor sum ego mia, pdolor, et ma
le qui plus timem perde temporalia
bona quid etia ic sequit

(exemplum sancti

Et factus est timor magnus super omnes uicinos

eorum · et super omnia

i. montanos et
finitimos

montana iudee diuulgabantur

s. quia ioh⁹ predicabat de deserto, inde et ipse
et quia per totum mundum et sequentia nascentis pueri

Et posuerunt omnes qui audierant uerba hec

dnica mirabilia in solitudine d' concep
tione et natiuitate iohis et restitutione
loquele zacharie patris eius quibus
audiebant Ita profectus bonorum
debet diuulgari ad dei honorem et
edificationem proximorum. Vnde thob xiij
Confitemini deo israel et in conspectu
gentium laudate, quia ideo dispersit
uos inter gentes, ut ignorantes eum
ut uos enarretis mirabilia eius
et ideo de iohanne dicebat Quis
putas puer iste erit Ista est ques
tio plebis, qui respondit angelus
erit magnus coram deo Vnde pater
ipse puer prophetabit altissimi uocabitur
Hic premet iohes iohis s. ego
uox clamantis, parate uias domino
recte facite semitas dei nostri Vnde
saluator quod exercitus in deserto
iudee prophetam dicta uos, plus q
prophetam hic enim est de quo scptum est
Ecce ego mitto angelum meum ante
faciem tuam, Voluit esse aue esse
magnus coram seipso, sed prius dixit
Cuius non sum dignus procumbens ter
rigenam calciamenti soluere Nec voluit
magnus esse coram mundo, p templates
ductus et dignitates, q; genus filius
fieri spernatis omnia deseruit, et in
heremo habitauit Nec voluit esse
magnus coram homine qui deum iudei
cu p reo habent, dixit, ut patet
iohis 1°. Non sum ego xpus Voluit
aut esse magnus coram domino deo
cuius magnitudo attendit istum qua
druplici dimensione Nam alius fuit
p celestem contemplationem, et sic spm
sctm in specie columbe in bapti
smando uidit, patrem audiuit, et eum
tenuit et cognouit, fuit p humilitatem
ne quia fugiebat xpm
baptizare, sanctu dei uocare tan
gere non audebat ut d, sed tutus
timebat ut d. quatus me iohes
aut prohibebat dicens ego a te
debeo baptizari et tu uenis ad me
fuit longus p patientiam Nam
in deserto sua dispositoz patienti
spectabat ut dum uenit s. erat in
deserto usq; in diem ostensionis sue
latus fuit p caritatem qua extendit
ad dilectos ad amicos, ad sinistra
ad inimicos Et sic not euangelista
ai dicit ut sequit in textu

quasi s. iohes

Quisputas puer iste erit

vere et uidit plus dicta

Etenim manus domini

s. pueri

erat cum illo ac cetera

Bernhardq ad Eugenium papam
Qui in bono proficerat habet lon
gitudinem, qui amore sui dilatat
usq; ad inimicos habet latitudinem
qui respect et contemplat maiesta
tem dei habet altitudinem Qui pauet
profundum iudicium dei et penas hz profundum ic

Et zacharias pater eius

repletus spiritu sancto et
prophetauit dicens benedic
tus dominus deus israhel
quia uisitauit & fecit re
demptionem plebis sue &
Nota q elizabeth etiã prophetauit
spiritu sancto cũ impleta fuit in
domo zacharie vero mutus verbis
usus est prophetando / q ordo depri
mum exigit ut mulier pauca loquat
& magis audiat deinde quid doceat / ad
cor xiiii apulieus in ecclia dei tractat
no enim eis permittit loqui ut d̃ / ad
cor xiiii apulieus in silencio discat
ad omnem subiectionem & sic e finis hu
Sequitur euangelium in festiuitate
beatorum apostolorum pauli & petri
et primo ponitur tale thema &

In illo tempore sanauit
Ihesus plurimos infirmos quos xpus
sanauit languidos / corpe uiri / ihesus
ascendens in ierusalem etia pisinam
probatam & hac in sabbato erat unde
pharisei psequentes eum querebant
eum interficere de hinc medium sanas
mutum gallilee abiit / ibi q de septem
panibus & paucis piscibus quor mi
lia hominum saciauit / inde q naugio
transiens / ad discipulos venit & plures
magdalam / ubidem tertio sanauit
& a fermentis phariseorum ut ameretur
eos docuit venies aut in partes tetra
rche philippi fidei confessione a petro
p omnibus accepit eique claues ecclie
se dandum promisit & sic huc erudi
tionem habet processum ad illa subsit

Venit ihesus in partes
tetrarche philippi anno xvi
hoc aut euangelium tria continet p̃o
q̃ miraculo fidei facta a xpo ibi
quem dicunt / scdm est fidei meritum
sue confessio facta a petro ibi vi
dens aut symonem petrum dixit tu es
xpus filius dei vivi tertium confessi
& confirmate fidei remuneratio ibi beatus
es symon petre &c circa primum
nota q ihesus venit tamquam salua
ubique lumen sue doctrine spargens
ubique perditos quesiens / ubique pecca
tores saluans / unde luce xix venit fi
lius hominis querere & saluum facere
quod perierat / venit tamquam mediator
in mundum ut nos reconciliaret deo
patri & mediator debuit participare
ad extremis & ideo xpus qui habuit
duplicem naturam in una suppositi
scilicet diuina & humana erat ve mediator
dei & hominum & per quos aptissimum ut
esset salutis redemptionis primum
unde ad litteram nonne est q tetrarcha
philippi & una dicitur & est nomen
tuetitis que quondam vocabat lau
quondam semei / cuius erat vocabat
lepodori / si quis tiberius imperator
romanorum diuisit totum regnum inter
quatuor partes / filios herodis
a salomite quorum unus vocabatur
philippus / iste aut philippus adiecit
sua memoria tetrarcha cesaree et erat
sui nominis eandem tuetitis / que per
longum tempus erat p gentiles destruc
ta renouauit & tetrarcha philippi
vocauit & est tuetitis ad quam tributum
terrestre capitale deferebatur / quia de
septimus fuit unus orbis filius dauid
tetrarcha vt dicit lucas q congruum
ergo fuit ut rex regum in hoc loco
fundamentum fidei q & qui quando de
bitum die ab apostolo exigeret &c

Et interrogauit discipulos
suos dicens
Quem dicunt homines
esse filium hominis At
illi dixerunt Alij iohez
baptistam Alij aut helia
Alij uero ieremiā aut unū
ex prophetis Non interrogat quasi
dubitaret aut ignoraret / sed ut
p responsone eoz errore hom
eliminaret Nota q opmo om
eloquencia de ip mortalitate et
resurrectione fatua fuit / q anima
separata a corpe sit maioris operacois
siue actus qua unietur corpori
et simile q homines post resurrectoz
erunt maioris etatis et q debuit
xpc maiora miracula facere quam
aliquis prophetaz / ideo credebat q
unus de prioribz prophetis surrexit
a mortuis et maiora signa quā antea
fecit et etiamo maius est herodes
q iohannes baptista esset vt lucas
dicit Audiuit aut herodes de
tetrarcha oīa que fiebant ab eo
et hesitauit eo q diceret q a quibusdam
q iohannes surrexit a mortuis / a quibusdam uero / q elias
apparuit ab alijs aut / q aliquis unus
de antiquis surrexit et maiora signa
quā antea faceret / dicebant ergo
xpm homines esse iohannē propter
eminentia actus quia iohannes ha
buit / vn herodes dixit iohannes
baptista surrexit a mortuis et ppter
hoc potuit uirtutes / ut dicit luc xpc Alij
aut dicebant eliam propter zelum
uitutis uel propter euidencia patroni
q ignē de celo deposuit sicut scribitur
ut dicit iij regū i° et ignē super
altaria ut dicit ibidē iij regū xviij°
Alij uero ieremiā propter pacem
iij aduēt uel propter psecutionē me
et populi petit plāxit cū scribit
xpc Gladius dabit capiti meo aīe
tc aut unū exprophetis sc antiquo
vz eliseū propter excellentia sa
pientie habuit em duplicē spm
helie vn iij regū xo et hoc ad
huc veteran homines cernus quasi
ponit beatitudinē in eo q diligit
vt dicit sapie xviij° oculi sunt
omnis hominis in quibz no est sa
pia dei quoz deus venit est et
lauma gloria mdi dilectio libidi
nis et delectatio libidinis et vidi
auaritie / quoz finis eternus
interitus ipse em bn quem dicim
xpi quē dicūt homines esse filiū

homis illi pñs erud uolunt & desi derui putant beatitudine sic in im quitatib⁹ inuenie qđ no fiet/ no sic

Vos autem quem me esse

dicitis

Audita opinione qm ipm quer hic opinione disti pulor⁹ dicens/ vos felicis electi dis cipuli mei qui mecu estis & videt miracula que coram vob⁹ fecit que me esse dicit/ hic enim xpus primo exaut electos in apostolatu in fide dicens vos aut que me esse dicit/ secudo in dilectione. & quememe/ qz fides est celeste fundamtu dilectio uero est celeste complemtu/ integret ergo hic vnusquisq; si habet fundamentu fidei/ que consistit in diuinis & operibus sanctis quia fides sine operib⁹ mortua est/ & est sic lampas sine oleo/ item si habet dilectione qua deu debz diligere sup⁹ anima & anima & mensure in deo sequitur

Respondens Symon petrus

dixit Tu es christus filius dei viui

hic est filius me brum huius euāg in quo pomitur fidei confessio facta a petro cui ridens dixit/ tu es xpus filius dei viui/ contra dicat scribe pomitib⁹ & pharisei/ qui oib⁹ presse & pdesse debuit/ tues ergo filius dei viui & no alius q multi pphete pseudo uement dicentes mendacia/ ergo sum xpus/ sed tu es filius dei viui/ non mortui/ ad differentiam illorum qui mortui colebant tanq; dij qui os habent & no loquunt ut gentiles/ quia fuit optimo qp tales excellens psone/ qui mortebant ad ultia deoz trāsmutarent/ tu es ergo xpus filius dei viui/ no helias in paradiso delitij no iohannes d'collatij/ no ieremias sanctificatus/ no vnus eppheteꝝ in omnib⁹ humiliatus/ confessio uestra in petro qmeditur/ ex eoꝝ & vera non falsa/ quid em verus potest pfiteri/ qua xpm esse filiū dei ihū sed deus est mendax/ nisi is qui negat qm ihus no esset xpus/ ille qui fuit integra & no diminuta/ qua cum pleant utroq; natura xpi vn⁹ pt tues qđ rex meus & deus meus Item fuit edificatoria/ hic em alij apli loquente petro tacuerut & eius responsione acceptū fuerunt hic mos tes debm deferre maioribus honore tū xpi & Coram pncipe cessabit loqui & digitus imponent ori suo Item fuit prompta/ vñ statim dixit cū xpus cessauit loqui tu es xpus filius dei viui/ qp qua cō fessione petrus a xpo remunerat

Respondens autem ihesus

dixit ei beatus es symon

petre barjona quia ca

ro et sanguis non reue

lauit tibi sed pater meus

qui in celis est hic est finis mebroꝝ huius euāgelij in quo pomitur confessio & dedimate rei remissio & est triplex prima beatificatio ei dicit Beatus es symon petre/ hoc tm supra ibi & porte inferi no vincent que fuit pena mortalia hereticis & tertia hec omia vincit fides/ petri unde ego pro te rogaui petre ut no deficiat fides tua sic & gregis nauis petri luis fluctuet/ quia tame meigit net merget & hec est pena

tollamo ibi. Et tibi dabo claues regni
celorū. Ergo videns ihūs dixit ei hu
em petrū loquebat. sc̄ dns in petro
omnibꝫ tribat dicens. Beatus es nūc mihi
post premia. nūc spe post re. nūc
beatitudie. post nūc patrie. Symon
barriona. i. filius columbe. Sed qre
est hoc q̄ xp̄us petrū cōfitē. & symo
beatificatur. Ipse. s. petrus agnitis
Symon obediens mīstrat. q̄ cognitio
fidei laudem ꝑ se non habet. sed obedien
& operatiā. q̄ multi fatentur esse deū
nosse. factis aūt negant. Ideo dicit
Beatus es symon obediens & opans
& petre agnoscens. q̄ fidei ꝓfessio si
operibus bonis nūa est. Ergo sequit
Quia caro & sanguis no revelauit
i. homo mōrtalis expertis gratis non
revelauit tibi illam veritatem quam
dixisti. vel caro & sanguis. i. scribe
& phariseus de quoꝝ carne & sanguine
tu existi quēadmodū dicit de se
paulus ad Galath. j°. Ego aūt ei pla
uit qui me segregauit ex utero
matris mee non acquieui carni & sanguini
i. scribis & phariseis vel caro i.
carnalis sapientia & carnis inflatio
illam confessionem domini ihū absconde
a sapientibꝫ & prudentibꝫ huiꝫ seculi
& revelauit paruulis humilibꝫ & non
inflatis. Deside em petri scīm me
ruimus q̄ debēs esse una. Sed de di
lectione ter q̄ tres debemus diligere
deū nos metipsos & proximū. Hec in
notanda dicit de portulegys & adul
teris. Sed ꝑ meus qui mellis
est ecclesia. qui illustrat metes hom
ni de cel. lux exortus. Het em confessio
no fuit p adulationē sed ꝓphetie
dignē. firmiq̄ q̄ uera ep̄a est. ac nec p
falsam ymaginationē ut hom̄ carnalis. sed p diuinā revelationē est
ergo ecclesie. quo ad unitatē dicitur
xp̄o nē humane. & diue. Vel quo ad
gloriā. & ecclesiasticos. Luce ultima
Surrexit dominꝫ ue. & apparuit Sy
mon petro. Vel quo ad sacerdotale
m regnū celoꝝ. sedebit sup sedes
xii. Ideo sequitur

s. qui sū xp̄s filius dei viui ut asserit

Et ego dico tibi q̄ tu es

r asserit pet. quia confessus es s. xp̄m

petrus & sup̄ hanc pe

s. ihā mundo in eternū & in futuro triumphantem.

tram edificabo ecclesiam meā

Et ego qui sum veritas & mobilis
viam docibilis & sapiam fatibil
& sum xp̄us filius dei vivi ut tu asseris.
Ego tibi dico. q̄ tu es xp̄us petrus dicor
a me petra. & sup̄ hanc petram qua
confessus es. i. firmitate tanquā
sup̄ fundamentū firmum edificabo ec
clesiam meā. i. mihi mundo militan
tem & in futuro triumphantem. Non
ad deū nisi fundamentū nemo pt
aliud ponere p̄ illud qđ positū est
xp̄us ihūs. Et sic xp̄us est primum
fundamentū. Ppheta vo & apli sedm
hoc illud apli ad ephes. ij°. Sup
edificati sumꝰ sup̄ fundamentum
aplorū & ꝓphetarū ergo petram
i. firmitatē fidei ihū xp̄i est ecclesia
catholica fundata que in per
petuum tuta non poterit. Sequit

i. ꝓphetarum spiritu malignoꝝ subditorum

Et porte inferi non preua

do eam a recta fide.

lebunt adversus eam.

Porte inferi. i. suggestiones demo
nū vel peccata mortalia. que ducūt ad
infernū vel seductio hereticoꝝ vel
crudelitas tyrannoꝝ. Hii licet vio
lauerint venti & venerint fluuia
& turbauerint ꝓ domū illam. & non
ceciderit. fundata enim erat sup̄ fir
mam petram. que erat xp̄us ihūs
dicit de structuribꝫ edificiꝫ siue sa
cerdotū & tyrannoꝝ non stabit spiritale
nauis petri. Ut sup̄ dictū est lig
structuret non tam magistri aīe de

alios no excludendo i. catholicos mlitantes

i. plebes & populos

Et tibi dabo claues regni

celorum Et quodcūq; ligu
ueris super terrā erit ligā
tum ⁊ in celis Et quodcū
q; solueris super terram
erit solutum ⁊ in celis ·

Claues quas dominꝰ ihūs dat est pia
disternendi me leprā ⁊ leprā
me lucem ⁊ tenebras / hac carens
expellit a sacerdocio huiꝰ iniq
qua tu sciencia repulisti / ⁊ ego te
repellam ne sacerdocio fungaris na
labia sacerdotis custodiūt scīa
⁊ legem ex ore eius requirūt con
quos dominꝰ dicit ꝓpter uos no ag
nouerūt uias meas quibꝰ iuraui
in ira mea si introibūt in requiem
meam si non Sed claues ⁊
potestatem sanctitatis qua iam
mixeme abutimur Ad absolucioꝝ
cui petit requirit gra dei prueniens
⁊ sit principalis deus / Sed pec
catoris contricio ⁊ auditorie pec
candi confessio / ⁊ tūc sacerdotis erit
instinctu scīa absoluto parte ergo
potestate ligandi ⁊ soluendi ⁊ ꝑ
gendi apli habuerūt ⁊ ꝯcredit
oīmbꝰ uicariis apostolicis ⁊ sacerdotibꝰ
Sed ecclesia uim huiꝰmodi potestatis
limitauit ne minus populꝰ ad ꝓfectū
esset promptꝰ quē mihi sūt gaudia
in dicit ꝙ in articulo mortis oīm
sacerdos habet apli potestatem Sed nūq
quis sibi eam dixit cui plus eam
no habuit Sed forte dicit ꝙ ha
buit ꝙ no utebat propter limita
te etatē Respondeo ergo petro sibi
⁊ beato ut nos petrus ligatos auctē
apli uirtute ut ab eis gaudia
que nūc possidet possit quemlibet
que nos ꝓducat p ſ ⁊ ſſ Amen

Sequitur Euangeliū de uisitatio
ne beate virginis marie Et primo
ponitur tale thema ut sequitur

Postquam dicit qm in consueta
hominibus in consuetudine
m ducē ⁊ dissuete, sit consuetar
imquē cuiꝰ ratione dicat plus
cuiꝰ consuetudo ⁊ alia natura
Igit̄ cōs consuetudine aliquid
mducē ⁊ cōtra naturā facē in mi
mur ⁊ in detrimentū populi Et qz
festiuitas ꝙdam nā est nup orta
⁊ instituta ⁊ in consuetudine in
ducta Igit̄ hominibꝰ aliquātul diffici
lius ⁊ contraria apparet Cui in
sidit ambiguitas mixta quoꝝ gaudioꝝ
tion sint nouā uina ueteribꝰ / qm
mediate hec festiuitas post angli
cam annunciationē sicut luca et
doctores / ortū habz Et ideo hoc festi
uo ⁊ nouū sed antiquū Et super
omnia festa beate uirginis decretauit
mā diligencia ꝯ datatū ⁊ ornatū
ducēs apostolus applicari uidelicet
ab octauo festi in octauū / Et ab
homisso nono confirmatū Sed
q; hūt usq; hoc festū uirgo maiā
no manifestauit no ꝺ alia causa
nisi ut eo diligencius homines hoc festū
in reuerencia haberēt Et qz etiā nūc
homines sūt pniores ⁊ fragiliores
ad malū ideo plus auxilio indiget
Et ideo uirgo matrū hominibꝰ mo
dernis ny auxilium ostendit ⁊ ma
xime reuelauit Et aut qui cō
hoc festū murmurauerūt ⁊ ei detrax
erūt indignatione dei ompotēn
tis ⁊ uirginis marie maxime
tenendū est ne illis contingat
sic illis / de quibꝰ narrat uincē
cius / in suo speculo dicens / Ad
tempꝰ quodam accidit q quidam
sedentes ad mensam ludorum
am habentes / ex qua ꝺiuisi
in duas ptes / unꝰ eoꝝ notabil
dicebat blasphemias Videamꝰ si

Visitatio B. V.

venat deus ad omnes suos suos et dis
ponet ut euolet hic assus gallinaceus
aly dicebant mittite q̄ venat bea
ta virgo maria cū omnibus virginibus
nō em̄ potuit effici / ut hic gallinaceus
eius posset euolare / sic sē blasphe
mantibus mox ille gallinaceus
euolauit et quocūq; volatus cum
illa celsa aspexit omnes leprosi facti
sunt et nō ab aliud causam nisi q̄
diuine potencie detrahebant et eius mi
sericordie amis murmurantes cōtra hec festi
nanter agricole recedebant in
dignacionē virginis matris et erant
leprosi maxima in hac vita et
infinita in corpe et anima / nos
igit̄ nō murmuremus sed deo
omnipotenti gratias referentes virgini
gloriosam maximam auxiliū nostrum ut
felicem finem cōsequamur vitam eternam
adipisci valeamus cuius ut fiat hoc
dignetur salutem nobis eam ducentes

Exurgens autem
maria abyt in
montana cum festina
cione in ciuitatem iuda
et introiuit in domum
zacharie et salutauit eli
zabeth Luce j. Ecclesiam hystoriam
et sensum literalem misticum nullus
dubitat q̄ hec euangelium secundum suum
tenorem est de visitacione beate
marie / qua visitauit elizabeth
cognatam suam visitauit / Sed quia
oratio hec festiuitatis habet secundum
Ambros sic dicit Cū angelus vir
ginem matrem absentia nuntiaret
ut fides astrueret exemplo feminē
sterilē conceptū virgini angelo nūciā
tē dabat ibi hec audiuit maria
non quasi incredula de oraculo / nec
quasi incerta de nūcio / nec quasi
dubitans de exemplo / sed quasi leta
pia / religiosa p affectū / festina pre
gaudio / fecunditate amice sterilis
euangelio parens in montana per
rexit ipam elizabeth admonicionē
hec illa / Surgentes / Hic enim qui in vtero
eius erat festinabat adhuc inuenire
matris exitus / Johannes sanctificare
ideo xp̄us voluit ut maria elizabeth
visitaret hec ille / Sed quo tempore
et hora hec facta sunt dicit Gorra
sup lucam Sed virgo angelica presagio
cognouit dicens / fiat michi secundum ver
bum tuum abeat angelus despiciat et discedat
maria ceu ingens in alia loca abyt
ad elizabeth et ita inuenit sic angelus
ei predixit hec ille Et q̄ secundum hugo
omnis xp̄i actio est nostra instructio
et dulcis lectio condit sensus viuificat
Igit̄ secundum sensum moralem hanc clau
sulam euangely sub breuitate hus
mittemus dicit enim trinitas Exurgens
aut̄ &c In quibus viis trinitas triplicem
statum homini describit primo statum in
capiendo ut dicit abyt maria in mo
tana / ad festinacionem 2o statum pfi
ciendo ad dicit in ciuitatem iuda
3o condit statum perfectum ad dicit et mi
nuit in domum zacharie 4o condit
conclusionem illoq; tutum ad dicit
et salutauit elizabeth ¶ Circa p̄m
notandum q̄ homines sapientes dici
illi qui duo misteria reuertuntur
ad cor ut ps̄a dicit / Si qui obmyss
tenebris fluxis erroq; reuertuntur
ad lucem dicit augustinus / memo
rantes et reuoluentes animis dies noc
tes et horas quas in omni spurcicia
vanitate et illecebris in nullitate
infinite plus ad dānationē quā
ad salutē consumpserunt diuina aut
gracia eos inspirante proponit in
animo suo emendari et sic venit

ma pientes q̃ ꝓmouit & statuit in
anima a talibꝫ fugiũs peccatis di
ligenter ꝓcauere / vt dauid qui dr̃
cogitaui uias meas & auerti pedes
meos in testimonia tua i ne ni legem
tuam / Deo cũta dicit Surgens
quasi exgrauet sopno cuigilans ut
qz obrepto sẽ pẽtens & mito dicit
exurgens / Quia condico seu statu
pctoꝝ sdm hildemu de florencia
est ut ide ni cautꝫ propẽ quatuor
caussis primo q̃ status malus pctoꝝ
facit de suo xpiano dyabali / vt dr̃
Johis viij° qui facit pctm seruus est
pctiꝫ / Secũdo dicit ñ pcm̃ sẽ q̃ quo quis
superatus est eius seruus est Tertio pe
ꝛ̃ dicit Seruet sẽ dyabolus aliens dy
aliem filii pctm dyabli / p que homo
voluntate eius fiat Deo q̃ quilꝫ
homo bonum facit melius pt̃ hoc meri
t̃ omnia mortua fiũt que ni pctis
fiunt / ut dicit Johes Gualt & doctor
ꝛ̃ Tertia homo ni pctis mortalibus
nec placuit / nec mer̃ / nec placuit
deum nec meret primum
licz aliqui dicant q̃ bona opa in
pctis mortalibꝫ facta ꝓsunt ad tem
porem & temporalia / ꝓ melius est
Vñ pdictus ꝓpha iniquitates eorũ
auferet impius / & funibꝫ pctoꝝ suoꝝ
quilꝫ constringit / sicut no possit
quilꝫ meri quo ad premia eterna
etiam Deo dicit Josue Surge aur
ares pronus mitti Tertio dis
soluit ecclesie communio & amicione
Quia sdm dictum ad romanos xiij° Em
gruit aut alteri membra / ideo p
ticipant sibi mutuo / sui bona aia
que p xpianitate pagunt̃ bn pbr̃
participes ego omnium timentium
te & qui sunt dei timentes mali q̃
i pctis pcauent & sunt in statu gre
pctore aut a tali consortio petim
dimidit / q̃ no participat bonorum
que a fidelibꝫ in ecclia militante
pagunt̃ bn Secundo xxij° Cum mu
latus fuit lepra & pctis in anima
non uestet̃ illis que sanctificata fue
runt mecũ & ille qui i pctis
est non ꝓticipabit̃ bonis que a
mundis xpifidelibꝫ in ecclia pagunt̃
Quarto patet facit hominez turbu
lentum semp enim ut mare fluctibꝫ
pctoꝝ de uno in aliud agitatur
& pellit Quia sdm augo in vitia
sunt ibi annexa / sic uirtutes / bn vsa
lvij° Sor impij quasi mare fluens
& sic homo peccatos multos quasi
strophas uoluturo in pctis per
manet dicit aut̃ em gra inspira
te homo mouet̃ animo & intelligat
ad ut sui erroꝛ cognoscat & re
linquat ꝓnat & hoc est quando
ad primum ubi tangit̃ sensu mapi
centia ad dicit cũta Surgens
Secundo ostendit sensu ꝓficiendi
ꝓficientes no vocant̃ qui abmissa
turpitudine sue vite opm confessionẽ
habita de pctis pctis lugent et
pentent / de futuris pcauent / pnia
uero admittit corpus ieunijs &
orationibꝫ macerant & cũ pfectu
in bonis opibꝫ habent & illi in
telligunt̃ p maria que abyt in
montana ad festinatione in iudea
cum iuda Maria sdm ysidorum
interpretat̃ amara / uel illuminatrix
uel domina / p qua congrue sancta
ꝓficiendi designat̃ Quia pentẽ
tes / ꝓficientes debent primo esse
amari / ut admissa lachrimis ieunijs
orationibꝫ que turpi fuit amaritu
dine solutis repensare studeat / ubi dr̃
de figit dauid de pctis / bn pbr̃
Lauabo p singulas noctes lectum
meum lachrimis meis &c Te fiert
in lachrimis mee panes die ac nocte
& xpus dicit hec genꝰ pctoꝝ
demonijs nõ eiciet̃ nisi ieunijs
& orationibꝫ / Deo maria meruit
illuminari / q̃ abmissis tenebris pctoꝝ

t significat psistentes / qui dicuntur illuminati / qz obtenebrati tenebris peccati p bona opa cognoscunt sui creatore t / que sit voluntas eius Ihs xpus dns dei lucem habet / i cognitione duntaxat ut filii lucis in bonis opibus ambulate. Tertia maria mipreet dna t sigt psistentes qui motibz / t desiderijs carnalibz vitiis resistunt t / animas subiacentes carne anime quia scdm apli carne concupiscit aduersus spm. Et istos duos scripsit dominus deus scdm hylarium d'florem attribuit se modis primo predmonitionibus / que fuit multe in scripturis sacris ut dicit scripture vij° peccatis hoies t admones alloquens eos ut eluctata malitia credent in te domine. Sicut p comminationes luce xiij° / Misi priam egitus omis finem pibit / vn pbta misi conuersi fuerit gladium suum vibrauit arcum suum detendit / i parauit. Tertio promissiones / vn ayath iij° penitentiam agite appropinquabit nob regnu dei. Dic ayath xl° / Veni te ad me omes qui laboratis et onerati estis / t ego refiam uos / Jere xxxv° Nouissimi unusquisq; a via sua mala / et habitabitis in terra quam dedi uob / t patribz vestris a seculo vestri sunt sancti qui nob meritis prefuerunt. Quarto p beneficia longanimitate dando penitentiam ut conuertatur templum vn publicay xxxvj° / Extendam manu mea super te et palmam meam extendit ad populos / vn actuu xvij° / In ipa vidimus mouemur et sumus / Sic actuu xvij° De telo dat pluuia / t tempa fructifera in pleno cibo / t letitia corda mea. Item bona nature elo quentia pulchitudine fortitudine / et cetera / Quinto p flagellationes vn ad hebr xij° flagellat deus omem filium quem recipit vn apostl. Ego quos amo arguo et castigo sicut in corpe / t tempalibus hec pbta / peccatoribz perabat / Impie fiunt cum ignominia / t queret nomen tuum domine. Et dugy hic vra hic sua. Sexto p demonstrationes ex emplis sanctoy / patry quo salui facti sunt ut beatus wenceslaus adalbertus affra maria magdalena / maria egipciaca. Et / vn ad hebr xij° Tantam habentes nubem nob impositam nubem i congregatione testimoniy / deponentes omne pondus / t circumstans nos peccatum per patientiam curramus ad propositum nob certamen / hys ex modis homo attingit ad dei cognitionem currat primonitiones sue maria. Quod monitoria ubi scdm dugy in omelia maiorem xpi precepta significat / qz moysi vndecim data sunt / Deus enim vndecim per moysen precepta decem dns noster mechi ceteris. Nob vero p xpm duo data non concupiscas uxorem proximi tui / Et vndecim dictu est diliges amicum tuum et odio habebis inimicum tuum / Nob vero a xpo dicit diligite inimicos tuos / benefacite eis / hys qui vos persequuntur / t calumniantur. Certe qz grauora sunt precepta xpi / t ponderosa quam mosi / Deo animam penitentie p illa nos tenuam debet currere precepta obseruando Ita scdm psalmista precepta dni lucida est illuminans oculos. Item / Et dicit evangelista abyt ad festinationem quia homo no debet salute sua plangere / t pretergredire / vn Exi v° / Ne tardes conuerti ad dnm / t ne differas de die in diem / qz repente si die furiosa veniet ira mea / Ibi dicit dns vgme saltante in terra quo no tardauit in salutem / Et Jerog omne tempus tibi impium reputet / t quiescat a te quomodo sit expensum a te / Et quo debet currere cui festinationem dicit evangelista in ciuitate iuda / videmus enim ipsum tales de luto pollutas pluuia detergente mundari / Sic mortalis dei creatura anima hec est per quam peccatis pollute de pluuia diuine misericordie lauantur / Item tenetur lauari peccati p confessionem emundare / Quia

uda mīpiat confessio sm apostoli
obsecro vos ne muamini gra dei ac
piat sit qui i uacuu gram dei accipiat
nisi qui tribulia t mssiones dei
sueda aute pertransiuit Et in hac
tangitur status pficiendi deinde
ondit statu pfectoy cu dicit Et mo
uit mdomu zacharie pfecti aut
dicunt qui a pmis tmis puenib9
sdns abuulerut ut in pmitiua
ecclesia stus uiuus mcolaus trin9
et vgines t nuc sanctimoniales
heremite t vidue religiose ac sanc
que studio t opibus eius ab retinu
uauerut quibus michil scripsit nisi
deus mquis semp delectant uerbo
mentem t facta sicut illas adhoc
adhuc sciunt quidor sm Guidonem de
florentia primo conditio naturalis
homo em ut bnhetdg dicit natus
ad labore qi auis ad uolandu vt dicit
sm ps deus posuit adam ut ope
retur t colet illud Secdo ad quod
dei adiutus em ipse t locus labor
un Johis xvijo in mundo pressuram
habebitis Et bnhetdg in mundo qui
in campo certamen sumus tertio oport
tunus tempus vt dicit ad Galath
vjo dum tempus habemus operem bonu
Quarto ordo rationis Ordo em exigit
ut homo plus laboret t posteriora
quesiat Apostl xvijo Amodo ad
dicit spus ut requiescant ab labori
bus suis quoz porta transierunt
t mhac uita Isti em pfecti intrat
mdomu zacharie Zacharias
mpiat illuminans qz oms pfecti
sunt in domo t in ysticia eoru
illuminati sapientes t memorantes
que sit uoluntas dei Et in hoc tangit
statu pfectoy qd cum dicit intra
uit mdomu zacharie Quarto t
ultimo tangit ecclesia omy pdic
toy cu dicit Et salutauit elizabeth
Elizabeth cum mpiat dei mei sa
pientia congrue cum fidei anima
saluetur dei sapiam du in ea nocte die
q meditat t delectat un Gilbertus
sup cantica ut ubi sup habundauit de
latitudo ibi sup habundaret gra diuina
et qualem habuit delectatione in pcto
eandem habet in deo licet ille ipsi
em sapia diuina instruxit hominem
ut sm Aplm hic no quereret sibi
mansione sed futura inquirat Adq9
nos pducat qui est benedictus in secula
seculoru amen amen

Sequitur alter sermo de eodem festo
visitacionis Sancte Marie vginis

Festiuitas hodierna uocatur uisitacio sancte marie
q virgo maria ipam elizabeth cognatam suam corpalit visitauit
t xpus in utero latentem baptistam
salutauit un sm Origenem ipm in
utero sanctificauit et spu sancto
replet Debet uisitatione marie hre
Luce primo ubi dicit Exurgens autem
maria abiit salutq qm ab angelo au
dierat q deus sua gra elizabeth
visitauit t secundu tempus cum natura
ei dedit Et dono gratie sublimauit
ut dicit Luce 1o et elizabeth gratulat
cu zacharia dicens visitauit nos
oriens exalto in quibus obis eum tri
buta ostendit primo quis uisitauit
Deus Secdo quare uisitauit Tertio unde visitat
primu tangit cu dicit visitauit sdo
tangit cu dicit nos Tertiu tangit
cu dicit Oriens exalto Quantu ad
primu notandu qd ut dicit magr petrus
in reductorio morali sup petrus
ravenn in suo stilo aureo Quadruplex
est duplex una corpalis alia spualis
Corpalis t duplex quedam bona alia
mala Visitatio mala est qua mali
t peruersi sectatores sectaru sectatores
visitant unus alium sue errare et
exemplo nocendo qui letant cu
male fecerit quoz finis miserij et eterna
hec uisitatione uisitabant iudei et
pharisei abusus hmoi Salute siquidem
Joh xjo collegerut pontifices et pharisei

concilio · congregatione cum quo
chrysᵒˢ sup actus de ope pfōis dicit
videte istos simul uictos in culpa qui
post mortē simul ungent in pena sup
illud vna pena cruciat quos vna cul
pa mēme lugit illi dicit comedag
& bibamus nr cras etas nostra flo
rida in marcescibile p̄ripiet hoc
em sumus & fratrū tactum habemus vt
vnus alius vndiret & defendat lib·
hac em visitatione malus homo est
fugiendus si vult a deo uisitari sup
doctrinam boecij de cōsolatione phie
lib⁹ mᵃ primo metro cui dicit cui
sere in genium volet agrum liberet
arua prius frugibus sulcet terpes
silicem q̄ reserat ut nouas fruges
gius teres arat-cat· qui volt a
deo uisitari & bonos actus sequi
optet illas puras visitationes ferat
relinquat cuius uox dicit psalte
rio sanctis sanctus eris nr visita
corpalis bona expectate ut consi
lentur in infirmos eos uisitemus
eis opibus in pricordie subuenientes
Vt legit de thobia in suo lib⁰ ado
sando si hac 1ª religio nuda et
in mackula coput deo hec uisi
tare pupillos & uiduas hac uisi
tatione usus est suus wenceslaus
ludmilla elizabeth sed hac visi
tatione usi est maria q̄ exterri
tute filiam cognata uisitauit ut
dicit ambros· Venit primo ad proxi
mum ad socerum maior filius
dignitate ad minorem domina ad
ancillam· quia nec dignitas pls
nec aspitas nec torpor pigritiae
ab opibus pietatis retrahit
hec ille exemplo enī dei nr disci
pli· eas fac ut dicit ambros· q
disite tibetes exemplo ihu sedu
litate quid pregnatibus infirmis
debeat exhibere hec ille Nemes
q̄ ad elizabeth ei ea tribus mi
sibus comansit met ex domu exibat
Sup quo ambros· dicit nr nemes
venientes ad amicos· no circumspi
p alienas edes no gmorari in plateis
no aliquas in publico miste sermones
caria em tribus mensibus q̄ mina
mansit in domo· no q̄ ea domus
aliena delectaret· sed q̄ frequentius
in publico uideri displicebat Dn
ieronimus ad eustachium ipla hec exim
dicit Petrus si egressus in publicum
fuit tibi semp spes quas cras plat
& uita hec ille Nat aut uirgines
sint inde grantes lapillos & vani
tates mag· qua ornamenti cultum
querut cont quas chrysᵗ in sermon
exim dᵗ valde em est mirandū
illuc ad studia & aurū properarint
que aut fuit salutis pigritarint
si quidq̄ ex domu puerpa cantica
prius cū caperunt hec domū referut
& mlta que nō sunt nō gnabilia
ab hominē & que sūt ab homa
bilia odio no habent q̄ mlta a se
pubicis uentes ad habitant &
spectauit aut reuertentes no inge
miscuit hec ille Hospitio aut cor
palis no tm consuit in quibus mē
sed etiā in pctione pupillos & hac
visitatione usus est quib⁹ moysen
qui tres infantes innocentes morti
addictos liberauit Item damel su
sanna ut dicit damel xpm· Sequi
sit sedm exemplar matre & filios
& sic facies visitatoz corpalem· Seda
uisitatio & spualis & illa & spualis
& ad hac & duplex prima & qua
mens homis p̄ gram dei visitatur
p hac addipiscenda etiā clamat
p baptistam pbā dicens visita
nos in salutari tuo Quoties
em diuina mmenta ad bonū admo
neris toties sit mihi uisitatio diuina
noli ergo ut dicit aplus in vanū
gram dei accipe Seda & qua ui
sitat deus homines ab aduersitate
& imperio ipm liberando vt dᵗ
sere xpm· Retardate mei domine

et erue me ab hys qui psequunt me
hac ustratione fuerut ustati filij israel
du p manu mlieris judith eos ab alie
gena liberauit Judith xiij° Item
Sara filia Raguel uxor tumorius
thobie / a demonio e liberata / que sep
tem uiros eius iugulauit / et ho e quadam
ad pmu / dnus cum tri endit quas
ustimuit ni dicit ecclos s petrus
oz sdm qui aut uolt ut eum deg
suā gra ustaret / oz sdm dnm nūl
de florentia ysti septe habe / primo
pmaz ppsius extissibus / qua quida
suspitit in senectute qui dicit ad
pē tm dnm in senecta et senu deus
ne derelinquas me tm sac et bonu
si melius qui infidelitate vilitate
vn decem iij° / bonu e vū qui pa
tiuit ingm ab adolestri sua / optiū
qui a uitute sue vite. Malag
chias sc Bap̄ta ac secundo e bonū
mitione finr fit propt deum
qz quidam absumet propt vana
gloriam aut alterius / quibus vt
timent eis facere suas / ut appe
tant hominibg uenerantes / vn
ysay lvij° / Iudicie uestrū vide m ue
nit ualitas vra / vn Jerem · Iudg
e hac ciui qd elegit anima mea
dicit xpus dxt / Neglut fimst tua
quid faciat dextera tua / Unum
est castitas uera et quida castita
tem amant / sed solū mente qui
similes fiūt sepulchris ab ex depict
q ornat / ab intra uero feditis et
in mudis vn ysa j° Quatum
s abet et midi estate sitis ab eo
q psalmista optabat dicens cor
mundū crea in me deus / Quidā
aut ignē castitate in corpe q aiā
si malus hac no zelant i amant
nec alios ad hac mouent / sic thiz
deq° in pl° · Qui in se bonq fuit
si filios ab illicitis no correxit so
lo deo tot ep tus est dic nunc
mihi Gasputes et Gaspute fuit casti
bom si humiliam se et timet in
muda dic ut fuit Tertiū est qud
litas que est magis in statu subiectionis
maior in statu patrie et maxima
in statu placonis vn tm mo Sinto
maior est humilitate in omnibg / qz
licet inter plantet deo Judith ix°
humiliū et mansuetos tibi placet
deprecatio / humilitas pte spiat in
telo et mitra Quintū e mā uera
que est ex cordis compunctione et a
maritudo vn ad Cor xij° Quib
mfirmatur et ego no infirmor
quis scandalizat et ego no uror
Item ex operis subuentione vn luc
vj° Date fructū elemosine nobis tubia
tanē Sexto e ceteris ut homo
omnia opa sua caritate ordeat
sit pale vn ad Cor xiij° Si lin
guis omnū hominū loquar et angloz
et si distribuo omne facultates meas
in cibos pauperū sine caritate
michil michi prodest hec est em
lex mea / diliges dnm deū tuum
ex toto corde tuo et proximū tuū
sicut teipm Hanc
caritas e relinquit parentes ppt
deū et maior relinquit sua Ultra
ma relinquit seipm / et abne
gatione sequit Ita paulus dicit
hac ad Rom viij° Neq; mors
neq; uita potuit me separare a cha
ritate dei Septimū est ppetuitas
bo vera in bono Quia multi in
cipiunt et no ppficiunt / de quibus
xpus luc viij° dicit ad temptus
credunt / et in tempe temptationis
recedunt / vn Exodi xxxij° dicit
dns deleam eos et delebo eos a facie mea
tales sunt sic mileres que
concipiunt / et mortua parunt / vn
ysay xxxvij° Defecerunt filij
usque ad partū / et virtus no est pa
rendi · Quidā ad tempus bona
opa incipiunt sed semp sunt sci
bes / de quibus Job xxj° / Qui dix

ertunt domino deo · saluis p opa mala
cessede a nob sctam uiaru tuaz nolimg
ciuda aiu fiunt qui magnul t ppitiu
ton tab xxxiiii. Viam eius custodiui
t no declinaui exea Qui em ista sep
tem sup dicta habebit deus eiu sitia
gratia ustrabit t ho quando ad pdm
ai diat nos / detrio odit unde
ustruit ad dicit orciens exaltu t
exiens decolo / luz em domg p pdm
cta ubiq sit ut dicit ps. Qi aspe
dero medio tu illic es / sic tamen
sdm dyamisio qualis deus maz
in supnis terrenisq la cel ubi est omne
bonu / qd nec oculus uidit / nec auis
audiuit nec lingua t sensus possunt
exprime ad qd nos pducat qui est
benedictus in scula amen t tantu

Sequitur euangelium de sancta
margareta t primo pomit thema

Theophilus in libro breuiloquy
Quemadmodu artifex sic dicit Corpo
ream ignis ubiq reperio in manu teneri
no potest nisi manu homo ignis
unde agitet Quig tactus nra diu motu
pdule suis fuit calor mg manu ad
hereret ut asserit galienus q mmg
ab igne ledit qui arta igne ignit
unde ventilat / q pdalem motu
ventig se mi uidetur in instituer
t ita tempiem generat Sic spua
lis nullig homo pot nisi habere
amore dni qui p carbonem
significat nisi fuerit in labore
t motu assiduo sanctaq uirtutum
in pso de sermo dno Absq ex
ercitio sanctaq uirtutu nemo cerno
rem dei metuu gustabit Quia
sic in possibile est hominem mortuu
tuba corpali uti sic impossibile est
homiez uicijs in uetitu diuis amore
uesti nisi pius purget t sit in mo
tu uirtutu Unde haymo sup actu
apl̃oz homo sine uitijs t opib
bonis q tamquia auis sine pennis
que supra uidere no pot nisi media

graditur sic ille nisi mundanis delec
tari t transitorijs q̃d considerans
sancta uirgo margaretha cuius ho
die diem passionis celebramus
t solicitu pdule t constanter in omni sanc
tarem uirtutu pfectebat unde
cuius d ipsa carnifex dicebat de uirtute
in uirtutem ardens pugnans animo
salutem ut ugit exemplo sancte
margarethe uirtutibus sanctis ad
hereamur precibus q̃ eius salutes

Similis est regnum celorum
thesauro abscondito i agro
Ut dicit xiii. Astucia homi
nis est q ubi pnt libenter pax q multo
t mille pciosa dant t eque hec in
mundanis t transitorijs rebus fuisse
multo magis in spiritualibus debet facere
ut deo saluator mr parabola hadier
ni euangelij nos pdoctina mduxit.

Similis est regnum celorum
thesauro abscondito in
agro quem qui inuenit
homo abscondit t p gau
dio illius uadit t uendit
uniuersa que habet et emit
agrum illum dicit xiii°
Ubi debemus scire primo q̃ saluia
tor uocat p regnum celoz / q celo p
thesauro quid notet / 2° q notet
p agro primo p regnum celorum
xpus uocat statim pntis ecclie / 3
est qualibz fidelem animam in qua
deus semper requiescit p gram q̃
mundo t plus in alia mundi quam
mundo Nouia sdm augustinum
celum est res corporea / et in mun

ligibilibus deus no delectat̃ nec
delectabiliorem mansionē habet deꝰ
mſi in aīa iusti qui bene regit eam
quasi rex regnū suū Unde Gregꝰ
in omelia de uirginibꝫ Sepe in sac
eloquio regnū celoꝝ pnūs tempus
etiam sigt̃ ut alibi dicit Mittet
filius hoīs angelos suos ⁊ colliget
de regno eius oīa scandala ⁊ eos
em̄ in illo regno celesti in quo prae
sue uita est nullum scandala patiūt
que colligant̃ Sed in hac uita mſi
delibus suis Ergo bn regnū celoꝝ
dicit xp̄us notat fidelem aiam Quia
sām illud sapientie dīa iusti est
sedes dei Ergo p thesaurū xp̄us no
statū virginitat̃ ⁊ hoīm sām statū
castoꝝ Et hoc sām Hildmū de flo
rentia sup ista uerba duplici rōne
simo propt̃ thesaurizari de spōne
sed propt̃ thezaurū stabilitatis uir tu
tionem De spōs thesaurū e talis
thesaurꝰ est de spōso no quarubꝫ
sed pciosarū ⁊ durabiliū rerum
Et licet de spōso tria nisi contineat ps
quātitatē Ꝙ de modico uel uno
talento greyssi uel floreno thesaurꝰ
no pōt esse Ideo dicit thesaurꝰ est
congregatio no quarubꝫ rerū sed pcio
sarū Quia de nullibꝫ uel de simo
uel pilis thesaurꝰ fieri no potest
2o de sto 3o thaurꝰ omittit duabi
litatē ut dicit thesaurꝰ ⁊ congrā
no quarubꝫ sed pciosarū rerū et
hoc duabiliū Ꝙ de floribꝫ ⁊ folijs
thesaurꝰ fieri no pōt Ꝙ illa cito ui
olant ⁊ no fit duabilia Et bonus
thesaurꝰ maxime intēdit adiuuet
ps auro argento ⁊ lapidibꝫ pciosis
qui ut iam dictū est ꝓnt statum
virginitat̃ ⁊ hoīm castoꝝ ꝓn sanctꝰ
Per aurꝰ ergo intelligt̃ caritas ꝑ
fectus ⁊ hoīm castoꝝ qua debent
habē ad deum Quia sic aurꝰ me
dia ornamenta thesauri est pciosꝰ
⁊ notabilius sic ꝑfecta caritas

⁊ feruens plus hoīes reddit deo cary
quā alia uirtutes Sm̄ Aplus ad Cor
xpi maior hoc caritas Et sanctꝰ Iohes
in Apocal̃ im̄ in pssna dei dt Quadeo
sibi qmā aurū ⁊ argentū ignitum
i caritatem feruentē Hoc dt quo
homo debz habē se ad deū Ꝙ hoc
est primū mandatū dei Diliges dnm
deū tuū ex toto mlū hoīes timore
dei post posito plus caritate feruent
ad uanitates ad lasciuias Quia ad deū
oīm penitens ⁊ saluare animē suā Nunc
se ad amore mundi torqueis exactatēs
mūd ornatibus mundis ornatis hausta
tionibꝫ mundis honestis ⁊ diuersis ꝛc
Et maxime talis cultus diuā mūdi
tijs tpibꝫ in virginibꝫ ⁊ suffocatiū plꝰ
quā in alijs hoīmbꝫ eo Ꝙ Virgines
maxime ad illam castitatē cōcurrut
Ꝙ argentū etiā mūdicia intelligt̃ mundicia vir
ginalis Ꝙ sic argentū est album et
sonorosum sic mundicia virginal̃ sanat ho
minē deo sonōsum ⁊ acceptū ⁊ dilectū
Quia sic fetor ⁊ im̄undicia corporalis
dicit in homine ⁊ hoīes reddit abū
detestabilem sic in mundicia mitior
mala facit ꝓpm deo detestabilem
Ideo considera quātū hoīes debent
studere ꝙ mundicia animē teneāt
sicut pfidelior plus patris ⁊ mres
suas puras in anima desiderant sanā
in primis amb̃ est mūdicies ad vani
tates ⁊ ornamenta corporis ꝛc Quia
aduersitates Et ideo statim in primis
amb̃ hoc argentū mundicie mūdi pul
mi latius lasciuie spūal ⁊ communi
nant Per lapides pciosos intelli
gunt̃ uel nomē duose virtutes quibꝫ
homo debz ornari dei laudē Sic
sām illud Cant̃ Homo sic quasi
uas aur̃ solidū ornatū omni la
pide pciosō hoc est Virute fide spē
caritate iustitia patiā ꝛc Et hoc mul
xp̄us p thesaurū mundicia virginale
⁊ alioꝝ statuit Ideo propt̃ eandi
tionem thesauri Ꝙ sic thesaurus

est absondit⁹ intra ut aurū argentū
lapides p̄ciosos sic mētē mūdicia vir
ginal dēb⁹ a vanitate mūdi repuat
ecclia si valde bene & diligent⁹ no
custodiat leue violatur ecclia p̄m⁹
dplm̄ ad cor mū no mīstrmo nec
extra ḡnū thesaurū / sed in vase fictili
i corpe qđ valde leue mouet ad
luxuriā Videmꝰ etiā q̄ thesaur⁹
no deseruit in trapul nec publice
sed occulte / sic mūdicia virginalem
homo dēb⁹ deo occulte custodire nec
gloriari d'ea / ut ꝑ Greg⁹ claudis
appetitu meretricem fetebripiat / q̄
multe virgines delectāt in hac ut
putent virgines & sic ille volunt esse
ad oculū humanū virgines sed non
diuinū Ihū Greg⁹ in omelia Impiū
etenim vitā quasi in via sumꝰ · qua ad
patriam celestem pergimꝰ / & aliqm
aut spus ut ita dicā quasi quida latro
uli obsident / deprehendi ergo despdat
qui thesaurū in via publica portat
hoc aut dico no ut p̄mi nostri
opa vra no videant ad xpus duit
videant opa vra bona & glorificet
patrē vestrū qui in cel⁹ est Sed p
hoc q̄ agimꝰ intus et exterius
laudes no querāmꝰ Si aut opus
sit in publico intenco maneat in
occulto ut de bono ope p̄mia ex
p̄hebeamꝰ & intentione soli deo
placere querāmꝰ & hoc nos xpus
docens Simile est regnū celoꝝ
i status fideliū thesauro i mūdi
cicia virginali / absondito magro
i corpe humano / que homo xpus
p incarnacionē sua muenit / et
omnia vendidit i reliquit / videlicet
suam mansionē celestem / suū corpꝰ
& aiam / que omnia ad gaudia p
ma salutis obtulit / & emit agr
illud i homines suo pcio & sanguine
redemit Ihū p̄ma petri i / Non
corruptibilibus auro & argento
sed etiā / hic si placz potes dicere
vitam illius sanctā &c & p̄mo ḡtias
deo hec virgo gloriosa diligens et
sapiens custodiuit hunc thesaur⁹ p̄mo
recta intentione q̄ simpliciat propt
sponsū suū xpm / virginitate suam
obseruauit / et ob reuerencia tpus vir
go vocari voluit Deus custodiuit
hunc thesaur⁹ p̄ coercione sensuū
exteriorū / qui cū caulis suis lingua
tactu & alias sensꝰ in cautē regit
nec curat eos custodire fideliter
sue infernal aiam de prebat
deo dominꝰ p̄ ysaiam xxxvj⁰ dicit
vade populus meus in cubicula
tua claudens hostia tua sup te
Deus custodiuit hunc thesaurum
per desertionē seculi / huius fuit mundo
no tam vanitates seculi ut cete
puelle querebant quesiuit / q̄ puel
la ut frequent diu vanitati ad hec
sponsū suū deserit & amittit ꝓ
maxime in oreis / imo omnis casti
tas hoīm violat in vanitatibus
si no actu tñ delectatione et sensuū
pollutione ꝓ hꝰ est si illa va Simile ne

Iterum simile est reg-
num celorum homini
negociatori · quereti bo-
nas margaritas & inue
ta una pciosa margarita
abyt & vendidit omia que
hab; et comparauit eam
Iudicēdimꝰ de florentia sup ista
verba in parabola ista / onditur pie
tas saluatoris / q̄ ipe tamquā ne

gotiator p̄ nãuitate carnalem venit
in hūc mundū ut negociaret animas
& iste negociator est xp̄us qui
p̄mo dat sua p̄ciosa munera p̄ulis p
tio nō more huius sed diuino Unde dicit
dicit in p̄sona dei Venale habeo quod
me regnū celorū quo emit pau
tate regnū dolore gaudiū labore
requiē ignominia gloria morte uita
Ideo iste negociator nra vilia tanq̄
emit q̄ suo p̄cioso sanguine & corpe
non prima pecunia non corruptibilibus
auro & argento sed p̄cioso sanguine
eius empti sumus Et dicitur ad Cor
vi. Empti enim estis p̄cio magno
glorificate & portate deū in corpe
vestro Dico iste negociator p̄pus
dat sua bona gratis p̄ nullo merito
& p̄ nulla satisfactione ut patet in p̄ma
baptismi post baptismū de credentibus
qui sola fide saluant nō merito &
Quarto q̄ iste negociator p̄pus
bona sua tam temporalia quā eterna
secundum qualitatē dat Non enim xp̄s
Iohannes debuit quicquā talentū alicui dare
immo secundum meritū eius Tertio
negociator iste p̄pus dans bona
sua papue negociandi dicens Emite
mercimonium usq̄ dum veniam
scilicet morte visitando Exemplo iste ne
gociator p̄pus de suis dominis et
amissis exigere a nobis strictam
rationem Non licet p̄pe Redde rationem
villicationis tue Iste inquā nego
tiator p̄pus inuenit vnā p̄ciosā
margaritam Ihesum in Arsenico in libro
salutis gratie ex ore celi se aut
p̄pria in Baptismo sanctificat voce
Uiuite spiritu sancti Non Genesis
primi Dixit autem dominus de ore celi
& de pinguedine terre benedictionem
Sicut Leonina margarita sapia in le
ge dei & p̄phetis contenta p̄ciosissima
aut me omnibus aliis sapia
xp̄i de cursu a p̄re diuino descendens

ac ydo margarita potest figure ciuitate
negociator homo actiuus qui cum
bus mercimoniis bona temporalia
vendit pauperibus et temporalibus emit
celestia Non licet principi negotiorum du
vemo [illegible] morte corporali talis ne
gociator mutentia eternitate dei quam
margarita emit et omnia temporalia
pro Ihesu arbitratur ut lucrum
ut xp̄m lucrifaceret Sequitur

Iterū simile est regnū ce
lorū sagene misse in mare

et ex omni genere pisces congre
ganti &c Dicit Gregorius Sagena
est rete quod mittitur in mare pisces
omne genus simul bonos et malos simul
mixtos Non Greg in homilia ad populum
uera sapientes et finitos liberos
et seruos diuites et pauperes fortes
et infirmos notat Et hec signabā
in Genesi cum in archange erant
duabus mutua et in muda Et eadem
ratio Omnia utraque tempestate
usque ad messem triticum ad horreum Sic
regnum celorum tota eterna est simi
litudine quis gustauit Ut aut
Greg in omelia Itaque mentes
amantium libenter aliena delinquere
in temptatione eius vilescunt omnia
deserunt habita conculcata despiciunt
mortalitatem animum de furore desperā
quique decorem rei placentis speciem
qui sola speciosa margarita tantum
fulget in mente De tuo dilectione
p̄ Psalmum dicit potius est ut mors
dilecto tua Quia si mors corporis
nutrimenti Sic ab amore temporalium eterne vite caritatis accendit mo
que p̄sentia abstrahit ad eterna
p̄cia desideria velut ad sensibile
trahit Neque enim sic hec tuum hodie
natalitium celitus morientibus domino

possisset si pus aeternis desideriis mor
tua no fuisset in mente. Fletus nasq
in uirtutibus sublime animi tormenta depul
sa tollauit / an armatos reges et
presides ducta strauit / feriente rubus
tus / indicante sublimior / quid me
fiet nos barbati et debiles dicimus / q
re ad regna celestia puellas p fer
ri uidemus / quos ira stupat / superbia
inflammat / cupiditas perturbat / luxuria
maculat / cui si adipisci regna celo
per bella pcurauimus possimus hoc
ipm nos tempe sit qd deo uolumus
salutem placem sequi. Fine nulli mem
hoc tempe dicit deus p me morere
si illiciti timore mee desideria cauere
fiet Gregor. Cui ergo mpace strin
gere armis desideria uolumus / quo i bello
ipm carne p deo deuicimus hec Gregor
in omelia quig festiuitatis ore

Que cum mpleta esset e
ducentes et seuus luctus se
dentes elegerunt bonos
in uasa malos aut foras
miserunt Sic erit in con
sumacione seculi. exibut
angeli et separabut malos
de medio iustoru. et mittet
eos in camminu ignis ibi erit
fletus et stridor dentium

elegerunt bonos / hoc dan xiio. Migut
et de albabunt mlti. malos aut foras
mittut. Apoll xxiio. foras canes ve
nefici et impudici homicide et idolis
seruientes et omnis qui amat et facit
mendacium ibi erit fletus ꝛc / Gregor
hoc magis timendu est qua exponendo
nam ibi apte tormenta petimaud
dicta sint / ne quis ad ignoratie
sue exaspatione trahatur / siquid ob
scure de eterno supplicio dicerem sequ.

Intellexistis hec omnia
dicunt ei eaam
Jeronimus
Apli. mero
gant a xpo
qui hoc tali modo exponere debent
ad hoc em impabat spiritus est presby
ecclesie militantis. ut apli qui erant
tunc fundatores post xpm p sagine
sui martirii genti essent pastores et
hoc est qd dicit Intellexistis hec
omnia. qd. ad uos primet intelligi

Ait illis Ideo omnis scriba
doctus in regno celorum
similis est homini patrifa
milias qui profert de the
sauro suo noua et uetera
Ideo omnis scriba Gregor. dei si apte
te ducere et ille in sancta ecclia docto
peritus est qui et noua scit proferre
de sanctitate regni / et uetusta dicit
de timore supplicii. ut ut pene tacent
quos prima no mouent / audiat
de regno quid amet audiat de sup
plicio unusquisq qd timeat / ut tor
pentem eum et ere vehemt in hoc
tem / si amor ad regnu no trahit
ut timor certe eum de geheme

expressione dicat ibi erat fletus et
stridor dentiu. Sed quia prima gau
dia statim lacrimarum precurrunt. Unde fres
karissimi letitiam vanam fugite si illic
flere formidatis. Hemo enim pot et
hic gaudere in seculo et illic regnare
cu deo. Templum ergo lacrime fugat
restringite carnis voluptatem do
mate, studeq animo expetri sedu
ardet, et considerate enim ignis
amaritudo studeq in mente pullu
lauerit hoc disciplina uniuersitas
sensus coherceat ut dum sponte tem
poralia fugitis, eterna gaudia sine la
bore capiatis. Hec Gregorius. Similis
est homini patrifamilias qui educendu
de sicut paterfamilias habet pastores
filios et filias. et familia pane corpis
sui. sic predicatores et doctores panis spua
li. proferet de thesauro suo. et de ista
sua materia abstondit noua et
vetera. i. auctoritates nouu et veteris
testamti. Et p hoc patet q Christus sui
ipsius successores apostolos et predicatores dni
habet suam et nostram utriusq testimo
nia ut plebi dei enutrient in aug
mentu spiritualis cremu
deferunt. Est ergo nab deus empti
thesaurum mundicie cordis nostri
ut post mortem possimus in celo the
saurum glorie adipisci. Adiuuante
patre et filio et spiritu sancto Amen.
Thesaurus est virginitatis ager ecclia
in quo ad cor[pus] imo habemus thesaurum
istum multis spiritalibus comparatum
comparat aut virginitas thesaurum
primo per proprietate. Et ista est dignitas
dignitatis due continent. Unde
propter paucitate. Non omnis capiunt verbum istud
sed quibus datum est. Unde matthei xix.
non nubent neq nubent sed erunt
sicut angeli dei in celo hec est q
nostrum thesaurum. Huic thesauro contrarium
secundo mentionis. Cum dicitur in
si autem seruus ille dixerit in corde suo
mora dominus uenire et cepit percutere conser
vos bibere autem et inebriari. exibit dominus
seruus illius die qua non sperat et hora
qua ignorat. et diuidet eum partemq
eius cum hypocritis ponet. Ibi erit fletus et
stridor dentium. Ecce quam grauia
sint hec uerba quia ibi erit fletus et
stridor dentium. Sed quia prima gau
dia sunt hic lacrimarum precurrunt. Unde fres
karissimi letitiam vanam fugite si illic
flere formidatis. Hemo enim pot et
hic gaudere in seculo et illic regnare
cu deo. Templum ergo lacrime fugat
restringite carnis voluptatem do
mate, studeq animo expetri sedu
ardet, et considerate enim ignis
amaritudo studeq in mente pullu
lauerit hoc disciplina uniuersitas
sensus coherceat ut dum sponte tem
poralia fugitis, eterna gaudia sine la
bore capiatis. Hec Gregorius. Similis
est homini patrifamilias qui educendu
de sicut paterfamilias habet pastores
filios et filias. et familia pane corpis
sui. sic predicatores et doctores panis spua
li. proferet de thesauro suo. et de ista
sua materia abstondit noua et
vetera. i. auctoritates nouu et veteris
testamti. Et p hoc patet q Christus sui
ipsius successores apostolos et predicatores dni
habet suam et nostram utriusq testimo
nia ut plebi dei enutrient in aug
mentu spiritualis cremu
deferunt. Est ergo nab deus empti
thesaurum mundicie cordis nostri
ut post mortem possimus in celo the
saurum glorie adipisci. Adiuuante
patre et filio et spiritu sancto Amen.
Thesaurus est virginitatis ager ecclia
in quo ad cor[pus] imo habemus thesaurum
istum multis spiritalibus comparatum
comparat aut virginitas thesaurum
primo per proprietate. Et ista est dignitas
dignitatis due continent. Unde
propter paucitate. Non omnis capiunt verbum istud
sed quibus datum est. Unde matthei xix.
non nubent neq nubent sed erunt
sicut angeli dei in celo hec est q
nostrum thesaurum. Huic thesauro contrarium
secundo mentionis. Cum dicitur in
si autem seruus ille dixerit in corde suo
mora dominus uenire et cepit percutere conser
vos bibere autem et inebriari. exibit dominus
seruus illius die qua non sperat et hora
qua ignorat. et diuidet eum partemq
eius cum hypocritis ponet. Ibi erit fletus et

virgo propter sponsi ppm. Tuc tota
corpus tuu lucidu. i. mudu erit
et inde virgies delectant in hoc q
habent nomen virginitatis. Ad
exhibitio sensus eptionis. Vn Jeh
xxxi. Pepegi fodus ad aur meus
Narratio oculoz est sigmd corrup
te virginitatis. Unde Jeromg Im
pudicus oculus est sigmd impudica
cordis, dezio fuga faciatis ut
uersutiis. Vn ppheis xxxvi.
Vade populu meus intra cubicula
tua claude hostiu super te. Ibi dic
de ceteris et discurrentibus exteris
castigans corpus Vn i. ad cor. ne
Hic pugno no quasi aere uerbe
rans. sed castigo corpu meum
et mpuritate redigo. Unde alanus.
Subtrahe ligna focu sunt enim epotmg
uere flamas. Et uirgines et
ibi dic de gula et superfluis vestim
tis et crispibus. Virgo semp
debet prospicere oculo interiori et
conspue sensus suos et mores et
debet obliuiscere populu suu. Dest
ur talem delectacione. que sug
gerit ut virgo subdat impiis
gaudeat amplexibus uiuis seu
detur plena. Illa debz abmittere sed
delectare. in sponso suo xpo debz
obliuiscere domu patris sui que
est fomes peccati cogitatus cu delec
tatione. Quia virgo cogitat que
domi sunt ut sit sancta tam in

Sequitur euangelium de Sancta maria magdalena por[ro].

Scribit esse symon. qui

Rogabat ihm quidam

domin. a lep. curauit

pharizeus ut man

ducaret cum illo Et in

gressus domum pharizei

discubuit. Luc. vii. In hoc cum.

Maria Magd.

ponit tria genera egritudinū quibus
em egritudinē fidem cognoscebant
t medicū requirebant / de quorū
nūo extitit maria magne ihūe
Gregs / ut hec mlr turpitudinis
sue maculas aspexit lauanda ad
fontē misericordie accurrit / Alij qui
egritudinē fidem non cognoscebat
ꝑ egrū t medicos iudicabat / de q̄b
nūo fuit pnc̄ pharisei / Alij d' alioq
egritudinē egrotabant / de quoq
nūo erant illi qui dicebant ecce
est hic qui peccā dimittit / Unde Gregs
Ecce que ad medicū venit sanitatē
est / sed de salute eius alij egrotā
bant / in medio ergo istorū egrotā
tiū erat medicus / qui primū infir
mū sanauit / dum confortauit / cui
in infirmitate dereliquit / ut primo
infirmo peccatores spem caperent
remedij / a sedo religiosi docti supp
mant psumptuosū iudicium / ne de
sua deuotione frustrā se extollat
tetas temeratie iudicantes / Iste
aut similitudines quā manducat
xpc̄ ad phizeū ut eos tangeret t
superbiam eius confutaret / Pedes
ad publicanos t peccatores man
ducauit ut cath̄ xp̄o t luc̄ vtr
ut eos in anima sanaret / Heres
ad amicis t familiaribus ut martha
t lazaro / Ioh xij° ut in eis animo
rem suū augeret / Quarto ad
cognatis t paupibus / Unde Ioh ij°
vt defectū supplet / Rogabat ergo
pharizeus ihm ut cū eo manducaret uerbis / sed mlr peccatrix
suspiriis / ille pascebat eū uiscerib
hec aut lacrimis / In domo phizei
sedebat ihūs corpe mortali / mu
lier uero corde mleris sedebat diui
tate in passibili de qua subdit

Et ecce mulier que erat

mansuete peccatrix ut cog
nouit quia ihesus accub
uisset in domo pharisei
Attulit alabastrū vngen
ti et uenit ut egra ad medicum et
ut peccatrix ad saluatorē t ut
creatura ad creatorem ⁊c ꝯ

Et stans retro secus pedes
eius lacrimis cepit rigare
pedes eius t capillis capi
tis sui tergebat · et osculā
batur pedes eius vngento
vngebat / Gregs / Ungebat ad
refrigerium talor t mitigationē
doloris ego labore uineris / Ecce mlr
uenit ad eū qui dest dicat / Prime
qui uenit ad me no cuiq̄ forsan
non em uult mortem peccatoris
sed ut magis quirit t viuat / Qui
i mudos mundat / ut deo i munda
mlr ad eū venit ut mundicia et
misericordia consequi ꝯ mlr
que erat meretrix peccatrix
Ieron libro / de Iuda traditore
et traditione ppo / Paulo an me
dio subito pudicia perisse / et ꝑ
fundis obruta puto seremitatis
portū agnouit / et qm ꝑstituta
lucrari nequit / tūc discipulus
ichenia mutat / qm illa mitidem
sui corpis abdicauit / tūc iste proiu
sui sanguis sui negri postulabat
Hec ille / Ambrosius papa i primo
Rogabat ihm ⁊c ut ad domū magnā

vespuas que mlr erat in cautrice
peatrix ad quā omnib patebat ac
cessus / & nullo ab ea passus repulsam
& indimissa sunt ei pata multa quoz
dlexit multū ¶ de confessione eius
non legit ois / qz tuc confessio oris
non erat in precepto ¶ vel quia credi
bit pata sua xpm penit no latere
qua tpe est scriptus corda & renes
alabastr & genu murmor in quo
marmore pfuant vngenta / et olim
mlta solebant vti vngentis / quibz
licet mlr usa fuit in malo / sed illud
post conuit in bonu licet mlr quor
in se habuit vecundia humilitatem
confessione & satisfactione ¶ Secundia
habuit qz plus pudebat xpm mtr
in cestien sua quā homines ab ea pta
cticebat eam qz xpus in psentia et
aud eius pta multi cognoscebat
que ab ea homibz aliqua latebat
ergo sicut retro pcedendia magna
& pmultitudine mquitat ¶ Sedo fuit
humilitate ideo sicut pedes dm
indignā se indicans ad pedes xpi
transire ¶ Tercio habuit contritionē
que lacrimis multipliciby est ostensa
unde Greg ¶ Cuy quidā mgressa
no ausa venit nec epulas lacrimas
obtulit / Iuste quo labore erube
bat que flere nec epulas no erubes
cebat ¶ Specialit aut q ter flenit
primo ex contritione ut sic / Sedo ex co
passione de morte fratris sui lazari
ut scribis xpo / Tercio ex dolore pas
sionis xpi ut dicit Luc xxi ¶ Sequie
bant mlres xpm ¶ Ter ex amo
re post resurrectionē xpi queñ
scribis xpo ¶ Maria stabat admonu
mtū flens foris plorans ¶ Felix
mlr que toties abluisti pta la
crimis / tu es exemplar peccatribz
pententibz / sed heu plus sequi
peccandi formā / ꝙ no pentendi
normā ¶ Sm dd tonos vbi dic

exhibuistis membra vra seruire
im mundicie & iniqtati ad iniqtate
ita nūc exhibete membra vestra
iustitie in sanctificatione ¶ Sapie
xo ¶ Qui que quis peccat p luxuriā & tor
quetur ¶ Tria habuit satisfactione
qz omnia opa sua nephanda voluit
im opa sancta & vtuosa Unde Greg
Deo obtulit de se holocaustū qd in
se habuit pcm delectationis / quia
ad num vitiū nūm erat / ut totū
haueret deo in prima quippe esse
dnm contempsit in culpa ¶ Rego
capillos capitis sui pedes dni ihu
tergebat ¶ Contrarium de crispan
tibz dicit ysaye p ¶ Incalluabit dns
vertice filiaz syon & crinem nuda
bit ¶ Ibidem peo qz elevate sunt
filie syon & ambulauerut extenti
& tollo & nutibz oculoz ibant
& plaudebant mambz suis oppa
sito gdu incedebant ¶ Bernhardꝰ
filie babilonis quaz gloria in con
fusione & indutū purpura & bissus
& subpannosa transeuntia iacent
& fulgent in monilibus & sedent
in mortibus ¶ Mulier ergo ipsa qz
manifeste peccauit / manifeste
penituit / no erubescebat vnguē
tas crinnas / sed plus xpm / qz illi
videbant qz foris est ¶ Expie vero
qz mtr est ¶ Et illa longe turpior
fuit monstra sua qua foris in
fama potuit eam dicere ¶ Pie ihu
qui venisti ut peccatores saluos fa
ceres nā me expellas indignā / no
confundas in mundū no aspernaris
abiectā ¶ Confiteor qz digna sim
confusione & dampnatione ¶ Sed tu
miserere dne miserere mei qz
peccatis de celo descendisti / sed
qua qui putant se aliquid esse
alios aspernant ¶ Deo sequitur

Videns autē pharisēus qui
eum uocauerat ait mirā
se dicens. hic si esset ꝓpheta
sciret utiq; que & qualis est
mulier que tangit eum
quia peccatrix est Et
tem xpd qui ex ns rex regū et
dns dominator ad sui detracto
ris domū descendit / q excelsus
dominꝰ humilia respicit & alta alon
ge cognoscit Attente benignitate
ipius qui tā esset mundissimꝰ ab
omni pcto ab illa mulierē que erat
plena sordibus mōrbū pctorū
contractat / nob exemplū exemplo
ut pctores humil & benigne re
cipiamꝰ maxime sacerdotes ut
pnitentibꝰ pctoribus ostendat
benignitate dei & no austeritate
/ exemplo eius qui no uenit uocare
iustos sed pctores Et q sani no
egent medico sed infirmi & aīa
iste autē phisēus no fuit sic sed
natus ne ꝓpter ea se
detrahebat obseruare alīs dns
pulchro exemplo venenū diabo
li ex corde eius euelleret, ut sequit

Respondens autē dominus
ihesus dixit Symon habeo
tibi aliquid dicere At ille
ait magister dic Et respon
dit ihesus duo debitores
erant cuidam feneratori
unus debebat denarios qn
gentos et alius quinqua
ginta Non habentibus ill
unde redderent donauit
utrisq;. quis ergo eū plus
diligit Respondens symon
dixit estimo q ille cui plus
donauit / fenerator xpus est q
mi baptismo dat gram / in uiduo
aut requit eam tēmquā faciem
& bona opa cult faciem / Ssi ergo
fenerator debitores simꝰ quisq;
simꝰ non / ad cor sꝰ ꝙ empti
em estus pcii magno & deo qdq
habemꝰ non / ad cōmodū mꝰ
quod habes qd no accepisti / quid
gloriaris qd no accepisti Non simꝰ
unde reddam q pctores exentes
membꝝ sitis malis eritis melius me
rent Deo no habent unde reddant
meritorū aliquid ꝓpter suos
sed quia uenit ad me deus non
est causa ꝓcurandi pmittē valen
tibus in ꝓpria bona stabilitatē

At ille respondit. recte iu
dicasti Et cōuersus ad mu
lierē dixit Symon uides
hanc mulierē Intrauī
in domū tuam aquā pe

pedibus meis non dedisti hec autem lacrimis rigauit pedes meos · et capillis tex sit · salutem mihi non de disti hec autem ex quo in trauit non cessauit osculari pedes meos · Propter quod tibi remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum Cui autem minus dimittitur minus diligit Dixit autem ad illam remittun tibi peccata Hieronimus in epla ad Eustad de heretrix lacrimis pedes saluatoris rigauit et crine de terxit / et in tepido cene de gerebus congregite meret audire dimit tunt tibi peccata mihi tua / phisi ysmaia pecit superbia et publicani humilitas confessione leuat hille

Et ceperunt qui simul accumbebant dice intra se Quis est hic qui peccata dimittit dixit aut ad mu lierem fides tua te saluum fecit uade in pace : beate marie magdalene fuit prima ordinata · quia data / vni cuncta dicit · Ite tagnauit qz dominus huius autem habuit in domo · et / non plangauit sed statim tamquam egrea ad medicum uite cene cucurrit · Et hoc exemplo penitentibus eluquit / ne sperantes primam procrastinaret / qz homo nescit si crastina dies ipsum sibi minime / Deo tua vita breuis ne tardes conuerti ad dominum et xpistum dicit Ne dicas animo tuo uade cras tibi dabo cui deo patris dare · et quia cras accusatur tor mentum · Et dicit eius non est hodie cras mihi aptus erit · Secunda prima cuius fuit verecunda / Nam simon inuisendo crubescens est magna pars pene / Deus dicit contra suos retro q. d. · non sic dignatus · et hec quo inuisendo deus non prestitit attollam oculos meos ad tempus patrem · tam mala filia qui multotiens non tenui unde publicum fuit vitium · Erans alongue nolebat oculos ad celum eleuare ysaye vilitatem pecti · et quanus crubescencia debet esse in prima / tamen in confessione pecti propter verecundiam non sunt celanda / non inuisendo crubescere potuit / si tamen aliud enarrat in confessione dixit cum propter malum timore quia peccata celant · et leuia dicunt illi quasi palleas expositum si grana exuant · et illud timorem malum ab homine tui expellunt primum facias malus · si cum homo non crubescit sicut quod malum est quare crubescens deus quod bonum est / Eadem est pecti iuuene

contemplacoñs q̄ sanctis dñs oñia
nuda ⁊ apta sunt ⁊ si illud no erubuerit
hoñez omo no ꝛc Tertiū est reuela
cio dñice futuꝛe cōfusionis ⁊ ei em in
hac uita homo vm hom-ſ sacdoti
no reuelabit tm deus reuelabit ne
vm nawm vm ⁊ reuelabo pudenda
tua ⁊ ondam gentibꝫ nuditatem
tuam Tertio pma eius fuit quibꝰ
vñ dicit ecōtra scans scalꝰ pedes
no ad caput ꝫ pedes affectus tales
signature quos ad libitū ordinat
q̄ quisq̄ actu no pfert affectu ad
mpleuit ideo ad pedes ꝛc Quarta
fuit lacrimosa eius pma vñ cōtra
dicit lacrimis expit rogat ꝫ vñ
Ita amare flebat q̄ oñia tuste
erant mota m ei dolore Sexta
pma eius inca fuit ordinata cōgru
em est ut p que quis peccat p ea
⁊ pniteat vñ Greg⁹ Quot mſe
habuit oblectamenta tot tuse admet
holocausta / tollit tm̄ viaꝝ ad-
nim virtutū hic em quemes fuit
ſm̄ dplm ad tonos vl hic q̄
ſuſtis membra via ꝛc Septa
pma eius fuit in fide ⁊ ſpe / ideo
xpus dicit ei Vade fides tua te
ſaluam fecit / ſpes em remouet de
ſperatione Septio pma eius fuit
p ſcientiā Quia ſm̄ dictū xpi Sci
ant pſciant usq̄ ni fine hic sal-
uus erit ne Amen Sequit

Sequitur ewangeliū de sancto
Jacobo maiore ⁊ pō tle thema

Ratio humana ostendit q̄ maꝝ
pma exigunt magnos la-
bores / ideo agricole cū magno de
ſiderio laborē messis expectant
⁊ sperant pullo labore maꝝ pma
ſe accepturos Similiter milites in
bello pugnant vtilit ⁊ laborant
agriter / ſperantes cū victoria pluriū
q̄ magna pma sibi accepturos Sic
qui vult venire ad pma m ecclīa
tribulū ⁊ m̄ audita regni celestis
Sed vtilit ⁊ agriter laborare i vir
tutibus ſanctis ⁊ in vinea fidei catho
lice cōtra dyabolū ⁊ eius ſuggeſtiones
contra mundū ⁊ eius vanitates cōtra
carnē ⁊ eius delectationes ⁊ quata
pmia victoriꝫ dominꝰ dabit oculus
quang no vidit nec auris audiuit nec
in cor hoñis ascendit que deus pparauit
diligentibꝫ eū / Que aut illa
pmia sint quibꝫ deus electos suos
pmiat suis Augustinꝰ ondit ꝫ mor ne
pmiū est requies sine labore cū ypō
Requiem dabit tibi dominꝰ deus tuus
semꝑ Ibi em sudor laborꝭ no erit
nec lassitudo corpalis / nec temptatio
dyaboli / nec vanitas seculi / nec mole
carnis seu lasciuia oñia cessabunt
Item est sanctus sine misericordia tale
Ibi nec oculi / nec dentes nec caput
dolebit Unde ps dicit qui sanat omes
infirmitates tuas ⁊ cū talis letꝰ
in hac mundo sanꝰ ⁊ in mortal in
uenirēt utiq̄ multi illum cū uxoribꝰ
peterent Tertiū est iuuentꝰ sine
senectute Ibi em canities post mille
milia annoꝝ no erit / sed ꝫm ps re
nouabit ut aquile iuuentꝰ tuci
dit naturā aquile ⁊ opus ⁊ hic
causa brevitatis obmittit Quartum
pulchritudo sine deformitate Ibi n
no erit lusciosus / nec claudus / nec
mutilatus nec deformis / sicut in
hac uita ꝫ oñia tuta erunt ⁊ membra
perfecta ⁊ in violati / sed pulchriores
pale / quasi ergo erit claritas in
celo / ⁊ tali congregatione bonoꝝ
⁊ iustoꝝ Quintū gaudiū sine tri
stitia vñ ypō Gaudiū ⁊ letitiā
obtinebit ⁊ fugiet ab eis gemitꝰ
⁊ dolor Ibi em homo no habebit
laborem ⁊ tristitia d̄ amissione
rei ⁊ tempalis / nec d̄ amissione
filioꝝ / cū adhuc firmū transient
⁊ eqlis Quia dicit ps letabit
iustus cū uiderit vindictā Sextū
uita sn̄ morte vñ pubiorū pmiꝝ

multiplicabunt dies tui & addicent
tibi ann vite q̄dem longitudo dierū
in dextera eius ibi em no expectat
mors q̄libz sive corpalis sic in hac
seculo qualibz hora expectat ne mors
etna que dyabolo est data si ibi inue
lo qualibz homo vnct̄ unitate ulitate
& duia et etna septimū primū
erit cognitio omn. rey abeo creatry
cuig nature & vtut in hoc mudo fuit
et erant quelibz herba cuig virtus
est & lapis ibi em erit cognitio
omn cogitatuū in verboy & operum
ibi em mali cognoscentur abomb
& equeso qui in hac mudi sive oculi
sive homo considera quata bona
prima & quasi inenarrabilia deus
electis suis est daturg ab illa em p
ma suis patribus cuig ecclesia dic
passionis volit sine labore voluit p
uenire sed tam no fuit sibi datum
put ewin hodiernū testat & quod
ut abbreuiare & opē impleā valeag
vnicime gloriam saluatorem qui m d

f ossilia phito ad silvā f fiducialy
& dyny

Tunc accessit ad eum

zebedey sive pr̄ jacobi f corde
& johannis

mater filiorū zebedei ado-

f vō f subrepēne

rans & petens aliquid abeo

quibi xp̄o & apostolo in hoc ewn
gelio notant primo in ordinata pe
titio ibi accessit ad dñm sc̄do li
uoris exercitio ibi & audientes dece
cio ipsius p suasio xpi ibi ermuat
q̄ meritos voluit maior fieri sit
vt minor tertio ibi scitis ergo filij q̄ h̄o
ewngelium sic processum habet quid
xpus ultimo anno sive p̄dicationis
lazarū resuscitauit & iudei ad id
consilium fecissent ut eū morti tradent
sed q̄ nō dū adhuc tpus passionis
xpi aduenat ideo xpus transiit
finibia Samariā & galileā et
ibi decem leprosos mundauit et
misit duos apostolos iacobū & johannē
fratres in ciuitatē Zenacrib horū
ut eis vim dei p̄dicarent qui ab eis
no fuit receptus cum nati iacobus
& johannes dixerunt ubi vis dicimꝰ
vt veniat ignis de celo & consumat
eos sed dñs prohibuit eos dicens
filius hominis no venit animas perde
re sed saluare et in tm̄ stu dixit eis
cito ascendimꝰ ierusalē & consumma
bunt omnia que dicta sunt de filio
hominis p̄ prophetas tradet em̄ gen
tibus & illudet & flagellabit & cō
spuetur & crucifiget & tertia die a
mortuis resurget tūc cepit xp̄s eis
hec verba propi ista duo apostoli
& fres uerbg & johannes a xpo au
dierunt conceperunt in animo xp̄m in
hoc mundo ad resurgere a mortuis
tuc valent regnare d̄ quod factum
ad mgr̄ nr̄ xpum resurrexit & reg
nauit sanctꝰ q̄ no est mundus qui
em sepiꝰ donauit hominibz quod
regnū sui quietare no donabit pe
tentē ergo negligenter reprehenditur
ubi mia dantē no dubitat ergo
accedamꝰ ad eum & suppremu desiderii
regni ipius imperetemꝰ et sic
cundū xp̄m ubicuq; licet diuersis
tue pom̄ semp aliquid mobile sigt
et pacē in melius locis cuiam tay
lhic aue sigt affectu cordialem
mis tu filios zuine sp̄ postquā
consilium fecerunt filij ad mtē ut illi
tu sit eis pater a fre suo xpo supplia
officia ad post resurrectionem in hoc
seculo regnaret dubiꝰ nr̄ annuens
dixit nō vos petitis sed ego si hoc
fecit quatuor decaup primo ne filij ipui
duos apostolos scandalisarent & ne esset
in mala suspitione q̄ ipse affectat
esse ubi esse superiores & dignores
2o ut ipse nr̄ quasi amicꝰ xpi cuiq;
quicq; peteret impetraret 3o si quis
indistincte a xpo peteret ipse sibi facilꝰ
indulgeret 4o ne publice nota ambi

aoms mattrē hoc em notat ḡr dnā
tuē sed q accessit ad ihm ꝑ fiduciā
habens q̄ quicq petet impetrabit
ꝑ sdm Ambr̄ / Omnā habens i xpo
ō omnā animā accedit ad xpm / si
volūg animē vite curare vis / accede
ad xpm media est / si ḡuitatis imā
tate ustura est / si auxilio indigeo
refugiū est / si fūbribus estuans
fons est / si medū puemē desiderat
via est / si tenebras mihi effugere
vis lux est / si vis animā tibare
tabus salutē est / Vñ ipe dixit ego
sum panis vivus qui de celo descendi
/ si quis manducauerit ex hoc pane
ſtilig pura cōsciencia & corde / vuet
medūm Si ergo quis timet morte
etiam accedat ad ihm cū fiducia
& obtinebit petita / Quia dixit ꝑ
Accedite ad eū & illuminamini & facies
vē no confundentur Gustate &
videte quoniā suauis est dominꝰ
bus vir qui sperat in eo. Hulia
em oppone fecerūt filius nephtalim
factis / no em accedit ad ihm / sed
ad diabolū cū vadit ad solempni
tates & dedicationes ydꝰ. Dic desidi
lomdg bibulis gulaꝭ & coniuratō
bus & aliis iniquitatibus hmōi
Accedendū est ergo bona mentē
& deuoto corde ut ipse mihi que
accessit adorans & petens aliquid
ab eo / Cdm Crysost̄ / Carnales
adhuc hy filij erant cū matre
& carnalia affectabant / nec dum
diuitate in xpo cognouerunt / q̄
ipe in cognitā & occulta cordis sua
in cognouit petit cū ipa mulier
aliquid a xpo / quasi prophetā eius
fubripe tamen / cū ipe est cogni
tor omniū cogitatiōnū & occultorū
occultor pnūsquā fuit / Cdm
ven hylarium Adorando plenet ad
effectū cordis mulierem petitio ve
verbis onerosa / petit ergo duobꝰ
modis sit primo modo p affectū cordis

ac puerba oris & valenciam & ad
tactū cordis quā petito oris / q̄
multa petiū deo tribuit & verbis
affectus aut cogitationes longe per
illuciti diuagabitur / Vn ysaias plus
populus iste labys me honorat
cor aut cogitatio est a me dyssi
tem plus deo orone cordis peciuit
quā orone vocis / Quia sic cor
no orat in vanū lingua laborat
Sicut quidā lapidā dixit pr̄ me
qui in celis Cide sequit pellunt q̄
illi cū deū no decipiūt tali mō
orone sed se in suo petitu fallunt
ut ḡr mulier de qua & euāg dicit

Qui dixit ei Quid vis

Cdm Crysost̄ no mirogat xpus
quid nescius ḡ ut illa exponente
irrationabile petitionem filioq; ondat
/ nam frequēs dns patiē discipulos
suos aliquid no debite dicē ut facē
illi cogitaūt ut p eos mutemat omnes
nos docendi ut pro petro dixit
Ad quid & tu sine causa es ad queruē
me / q̄s tibi exponendo quid dixi
Nunc q̄ mirat p os no cognat
hominē / q̄ in successu emittit de cor
de no exeunt male cogitationes &
odia & cetera mala & illa animā com
quinunt & q̄uē egit petitionis
affectū quā optabat filios suos

Dixit illa dic ut sedeāt hy duo

filij mei vnꝰ ad dexteram

tuā & alius ad sinistram

in regno tuo / Cdm Crysost̄
opponit cui ysus duos Aplos & filios
quibus tuleras illud dictū q̄ Aplis
ad salvatore dicerit Ecce nos re
liquimus omnia & secuti sumus te / q̄
primo ab nob exuibꝰ ipe dixit
Ame dico vob in regnatione sua
cum sederit filius hominis & in die iudicij
sedebitis sup sedes xij iudicantes

duodecim tribus israel. Et sic qui duo fratres audientes / primatu et supremo officio a xpo optabant mire p̄ris nupcellante / q̄ credebant hec dum xpc in hac seculo fuisse impletum Ces coram deo officio et primatu fugi entem sequitur et desiderante fugit Jeroms Mulier hec audiuit se mea filys suis prima iupit in me mor futuro audace ea fecit affectu naturae et no primu celeste / Eadem Gorra / Mulier cui tria petit filys suis primo quietem tribuit ut secum / q̄ optabat eis ut sine labore et tedio et ebulatione / essent supim officiales xpi in regno deus / Tu sum Job Felicia sit uita homis sup tram / Et xpus dr Aplis / pressura habebitis in mundo Amen dico vobis / q̄ plorabitis et flebitis vos mundus aut gaudebit ſ tristicia vestra vertetur in gaudiu ſ in regno celorum Et in hoc hec mulier cui filys errauit cui in hac mundo officia sine labore optabat cui sit oppositu Et ita multa affectant adeo ut in hac uita sine labore et tedio sum eorum velle et desideriu vacuant / Cu tam beatu Bern. oppositu ducat / Volue te et euolue ad dexteram et sinistram siue sit et de ossum / in hac mundo requie non inuenies nisi in solo ihu et costia pura et bona Secundo hec mulier optabat filys suis honore ad diut unus ad dexteram et alius ad sinistra tuam. p dexteram notat status secularis spualis / per sinistra / status seculares hac ego affectabat filys suis hec mulier / ut mutuaq̄ statu secular et spuali fily eius sup alios dignitates et bona habitores essent Et hec mulier erra uit cum naturae / ad omnes siumq̄ fratres et fily dei et heredes regni celestis Et hec mulier affectabat filys suis duitias terenas cui dicit in regno tuo et in duitijs tuis Et in hoc errauit / q̄ vere dutie non consistit qui in auro et argento et sed in virtutibus hec dei Jesus dns qui est in mundo aut est cum aliqua carnis aut quacunq̄ cultoru aut superbia vite plus ergo debeq̄ a deo affectare duitias anime s. virtutes sias / quia duitias pecunias terenas / hec Gorra / Et est qd multe mulieres pro et viri filys suis diuitias dignitates officia malicias tota diligen acquirunt sed ut timore dei eis acquirerent minime curant id qd sepe ad pdic eor est sollicitant qd vero ad salute minime / Si iuderint illas pauper in hoc seculo tristentur et supprimant Si iuderint illas pau pes in aia melius curant q̄ corpa filie mtes et no aliter / Moraliter Mulier hec quanda natura figi que habet duas filias / i. corpus et anima que optat ut illi fily duo vnq̄ s corpus sedeat in sinistra i. in pniti uita / ut utat deliys et vanitatibq̄ et alius scilz anima sedeat in dextra i. ut in beatitudine gloriet Sed no gaudit nisi plus in hac seculo bibat calicem passionis q̄ non intrat ad astra deliys Sed qui vult venie post xpm abneget semetipm et tollat crucē suam et sequat meum sim bonitate Cassi vero dicat / hec mulier miratur q̄ errauit primo mordime mundi cum fily eius laborauerint et pro eis prima petebat / Secundo in intentio q̄ carnales xpo animi erant ideo hec q̄ carnali lege habe volebat Tertio in affectu q̄ vana et instabilia in hac seculo eis affectabat / et no etna desiderauit / eas in hoc seculo duraci / et no consideraut

Dic depuis qui no bri corrige

quid mihi uidi seculo sint passuri
quid ergo xpus eis respondit ondt

Respondens aũt ihũs dixit

q. d. mulier vana & curiosa petis

Nescatis quid petatis

Increpatorie homines ihus qui scit
cor eorũ est cognitor no ad blanda va
lentis intendentes cedit sed ad cordis
affectũ filioy eius dicens nescitis qd
petatis / non dixit ad ppria salum
nescitis / nescitis quit petatis / sed nescitis
quit petatis / Quia per auaritie co
sideracoz & intelligenia spualem
in uobis exclusit / Non audistis a
me qd dixi uobis / Filius uenit filius
hominis sc, michi uidicij in sua ma
iestate / diuidet oues suas / i. bonas
ad dexterã / i. ad gliam suã etiam
sanctos veros / i. pectores ad simistra
/ i. ad penã ppetuã / Quid ergo affert
tuus simistra petioy / ego uos retraui
ad dexteram uestroy / Quid optatis
a me primatu & diuitias tronas
& transitorias / ego vobis disposui
celestes etnas / optatis a me in hac
seculo honores / & dignitates et cet
sucia alia / quibus pompa siciana
in tiecit illud no promet ad me
ut uos dicam / qr uolpes in hac
mundo sint foueas & aues nidos
filius aut hominis no habet ubi
caput reclinet / Non em veni ut
vobis disponem regnum hoc mundo
sed michi / Ergo nescitis quid a me
petatis / ergo xpus instruit eos
quomd possint esse in celo magi
strales & digni ad subdit d.

i sustinuit / i. passiones penurias
mdi & gliciam

Potestis bibere calicem

i. que ego sustinebo

quem ego bibiturus sum

Eadem increpatio / Calix hic significat passionem seu penuria & est
ste sensus potestis me imitare
passione & morte corpali qui ego
p uob mori debeo / Et dant hic Crisp
com duos / Quibus nescientibus dns
qr passione & morte corpali possunt
eum imitare / Sed ideo eos interrogat
ut nos omes audiamus / qr nemo pt
ad xpm michi regnare nisi qui
passione eius mqualiter potuit
fuit imitatus / Deinde xpus dixit
ad illos xpus / Qui vult venire ad me
et / Nullus ergo homo pot venire
ad regnum celoy nisi p martiriu
seu passione / Aut em homes oz
pati in carne ieuima tiliata fla
gella sic xpus passus est / dit ibi
ex[ce]m a passione / Aut in alia abbre
uiatione illisiones gueliias / sic ego
maria passa est / Vel ergo habez
oz esse mrem in carne sic xpus
passus est / sic in alia sic ego ha
passa est / sic em sic due vie que
ducit michi / p quas si aliquis
homo no transeat seu transeat regnũ
celoy no intrabit / Ideo dixerunt
Et mortui fuerimus ad xpm simul
& viuemus ad eo. si sustinuerimus
et regnabimus / Sed aut intellexis
sent hy duo fres s. Jacobus & Johes
qr xpus non intendit in hac se
culo corpalis regnum tendere &

Dicunt ei. possumus

Quasi dicerẽt possumus pro te
mortem corpalem pati ut post
mortem tuum in celo regnes

talium / aduersa uidi ut ab breuiata
detractibus gueliabus & misere morte
corpale p nie sustinebit

Dat illis calicem meum

quidem bibetis · sedere au

tem ad dexterã & simistrã

i. no quiet michi dare qui quos uult

non est meum dare uob

libe calice pmunie

sed quibus paratum est a
patre meo tam dixit hic xpus
ondit q nullus homo in adulta etate
pt pueme ad regna celoy nisi p mar
tirii corpale aut spuale ut supra
dictum est / exceptis elis in nocentibg
qui post baptis in innocen baptis
mali debit seculo decedunt / illis
em aptis celesti p passione & morte
xpi parand est regnu celoy / qui
sola passione xpi / & fide sancte mris
ecclesie saluantur Qui uero pollut
innocentia baptismale non mit
bit in regnu celoy nisi diligent
pius suis calice pme sacre biberit
q ad magna pmia uenire non pt per
magnas labores pueme ut in
prothematis dictum est sequit

Audientes uero decem dis
capuli indignati sunt de
duobus fratribus Jesus
autem uocauit eos ad se
& ait Scis quia principes
gentiu dominant eoru
& qui maiores sunt po
testatem exercent in eos
hic est sdm membz ubi ostendit
quare exemplo dei dispulorum
cum duos & sdm Origenem carna
les em discipuli adhuc erant
xpi & cu intellexissent q hi
duo fres affectabant qsi digni
ores & excellentiores in hac uita
sup alios / merito idp cum eos hi

buerit Sed xpus qui no uenit
in hac mundo ut regnaret per
auaritia & superbiam / si p mansu
etudine & humilitate adipisci adnd & ambitio
remouit d Scis q principes ge
tiu dominant eos & qui maiores
sunt potestatem habent & exercent in
eos &c. d. honores & dignitates
excellencie / & dulcie no ita acq
runt in celo sic in hac mundo
hic superbia / violencia / ambitione
& fraude acquirunt In celo uero
iustitia / humilitate / mia fide ueritate
& bonis actibz opibz dignitas
& primatus acquirunt q gentes
habent modo / ut unus alium sibi
subpediat / unq alius sit potentior
diuior / excellencior in hoc mundo
vos autem non sic Ideo sequit

Non ita erit inter uos sed
quicunq uoluerit
maior fieri sit uester minister
hic est tertiu membz huius etus
ubi ondit humilis pfuasio xpi / q q
cuiq uolunt in regno celoy esse
maior dignitate in hoc seculo
debz esse minus humilitate ut suus
famulus / qui suis clientibz
plus tribuerint qua ipse eis / unus
calciamenta eis causa humilitatis de
ducebant / pedes lauabant exemplo
xpi Cruda sdm Ambr dignitas
& excellencia humana sine ueritate
& maxime sine mia & iustitia rusti
citas est & malencia Et beda
in omelia hodierna Dominus con
ditor ac redemptor me / uulnera
superbie mee sanare desiderans
& ipe cu in forma dei esset hoc
homo accepta humiliauit semet
ipm factus obediens usq ad mortem
& nos si sublime uere sublimitatis
comprendere volumus Inter humilitatis

nos accipe pmoniut ti uita etiã
uidere aspnã aduersa quoq; ferri
priꝰ & ipam quoq; mortẽ patient
ferre pãpit / pmisit nob dona gle
sed pmisit certamia pugne / dixit
pmittens sit merces vra m
celo multa & erit filiꝰ dei. sed pre
dixit uolens diligit minimas vras
& benefactre hys qui obtulit nos &
ille / deo xpc ultimꝰ discipulos
ad humilitate multat ut sequitur

f. discipl̃ f. hñ mõs
nõs dignãr offic

Et qui uoluit inter uos pri
e. esse tma f. humilitate
mus fieri erit uester seruus
e. ut sibi mistrẽ ut ut impiãte
seruari sit dignior e. excellen
sicut filius hominis / non ue
nior minor f. humilitate
& bonitate
nit mĩstrari · sed mĩstrare
e. esse e. volutate exp̃le
et dare aiam suam in
redemptionem pmultis
im xpc tm̃ tradidit aiam
suam p multis · i. pe est pmutatã
pretiũ tuum mihi · f. Job ij°

Sequitur euangeliū de Sancto laurencio et ꝓmo ꝓmit̄ tale thema.

Quelibet alia humana aut ē sponsa christi aut diaboli. Unde augo. Aut aliq̄ est sponsa xpi qm̄ pxpa ꝛ ad xpm̄ pauit tribulac̄ones ꝛ pscuc̄ones ꝛ dolores. Aut aut ad ulla ē sponsa diaboli ad eadē mserit alys sine causa. Omnis ergo homo qui pie vult in xpo viue ꝛ ꝙ anima ꝑpius xpo sponsa sit. debet libenter in passionibꝫ ac doloribꝫ letari ꝛ gloriari. Sicut ꝑ paulū dicit. Libenter gloriabor in infirmitatibꝫ meis vt in me aut in me habit gloriabor. Et beatus Jeronimꝰ sup illud psalmi. Gloriabit̄ in te omis qui diligit nom tuū dne. ait dicit futura beatitudo mea que ꝓmittit de futuro est. Alii igit hic regnent. alii possideant. alii glorient nos uero hic simꝰ miseri. ut postea simꝰ felices in gloria. Cui em dicit se in xpm̄ credere. dꝫ quia ille ambulauit ꝛ ipe ambulet. Sic xpm̄ filius dei no uenit ut imparet. sꝫ ut pueri. no uenit ut illi lauent pedes. sed ut ipe alys lauaret. no uenit ut crederet. sed ut crederet. no debuit alapam. sed sustinuit eam. no crucifixit. sed crucifixus est. no occidit. sed occisus uiuificauit. pauit ut nos duites faceret. ipe passus dolores tribulac̄ones abnegauit ut nos sequm uestigia eius. Hoc em fecit. Quis laurencius aug. hodie diem passionis celebrauit. suis animā fuit sponsi xpi. qui sibi desponsauit fidē. ꝛ ipse imitauit uestigia xpi. ꝙ passiones ꝛ dolores. at tribulatus libenter passus est ꝓpter xpm̄. Ideo in celis in regnat cū xpo. Et hoc illud ewm̄ hodierne declarat. Ait. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit. ipm̄ solum manet. Hec est prima huius ewngelij in quibꝫ verbis locutꝰ est ihūs xpc̄ de sua ac ꝑsecutionis ut sup patz in ista. Ad huius aut sensum est iste. Sic granum frumenti no multiplicat nisi prius moriatur. no propē hoc ꝙ amittat. virtute suam germinandi. sed ꝙ mutet in alia spem. Sic ꝙ ad christū xpm̄ insipiens tu ꝙ semetipm̄ non uiuificat nisi prius moriat. Per granū ergo frumenti xpc̄ hic semetipm̄ intelligit. ꝙ sic granū. utuntur homines ut pane faciant. quo ꝙsortent. Et quo ad multiplicandū ꝙ ex uno granō plura eueniunt. Hic in xpo duo sunt ipe ē granū nobilissimū. deq̄ patris angelo creat. Un Jeronimꝰ patris confitat ab eternitate ex antiq̄ ꝛ nouo. de quo ipe dicit Johis xvi. Ego sū patris unus qui de celo descendit. Ipe ꝙ est illud granū ad multiplicandū ꝙ siquis digne manducauit de hoc pane xpi. habebit fructū ꝙ vitā eternā Johis xiii. Et dum sederent cenantes. cum. ꝙd sic ꝛ pressum. Ad philippus ꝛ andreas nuntiassent ihū. quod quidā gentiles eum uidere cupiebant. Venit aut ihūs ut glorificet filius hominis ꝛ statim subiunxit verba huius ewm̄. Dicit amen amen dico uobis. Nisi granum amen amen ꝙ est certissime simonis xpc̄ ꝙ hoc fiet ꝛ tm̄ subiz ꝙnto ne ut peruenit. Et ewm̄ ꝙd specialiꝰ exaudit ꝓ xpi passione ibi mꝙ granū frumenti cadens in terram mortuum fuit. Deꝰ ex hortatione ad eius imitatiōz ibi. Si quis mihi ministrauit me sequat. Tria ordinat imitationis primū ibi ꝙ dicit ubi ego sum. Et hoc primū nondū est ut

Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipm̄ solum manet

hic est prima huius ewngelij in quibꝫ verbis locutꝰ est ihūs xpc̄ de sua ac ꝑsecutionis ut supra patz in ista. Ad huius aut sensum est iste. Sic granum frumenti non multiplicat nisi prius moriatur. non propē hoc ꝙ amittat. virtute suam germinandi. sed ꝙ mutet in alia spem. Sic ꝙ ad christū xpm̄ insipiens tu ꝙ semetipm̄ non uiuificat nisi prius moriat. Per granū ergo frumenti xpc̄ hic semetipm̄ intelligit. ꝙ sic granū. utuntur homines ut pane faciant. quo ꝙsortent. Et quo ad multiplicandū ꝙ ex uno granō plura eueniunt. Hic in xpo duo sunt ipe ē granū nobilissimū. deq̄ patris angelo creat. Un Jeronimꝰ patris confitat ab eternitate ex antiq̄ ꝛ nouo. de quo ipe dicit Johis xvi. Ego sū patris unus qui de celo descendit. Ipe ꝙ est illud granū ad multiplicandū ꝙ siquis digne manducauit de hoc pane xpi. habebit fructū ꝙ vitā eternā

Amen amen dico uobis

D. S. Laurencio

Crispinus enim fuit quid frumenti videns messem uteri virginal/ accepit palea mee mortalitatis/ ex qua sum aurea penalitatis/ malum fuit quidem et obbrobrium et iam tercium est an propinquarius beatitudinis esse/ quod quid fuit mortue mortuo mihi fructum attulit/ quia vita esse/ qui iudei et gentiles p morte ipius omnibus mihi fuit vm Jhesus xpc ego si exaltatus fuero a terra omnia ad meipm trahem/ hoc aut dicebat xpus quid mortificandi in infidelitate iudeor et multiplicandi incredulitate ipsor/ Intergo dicat ipm psalm/ Si enim filius dei xpus ihesus non credidisset meam virginal et p mortem et morte humiliatam genus humanum non vivificasset/ et ad se non traxisset/ merito dixisset tome psalm magnyfical/ In ambr. in ppositione michil nobis nam ppe fuisset/ si redemit non ppfuisset i se

f redemptio proditio

Niſi mortuum fuerit m

ultum fructum affert.

Hic xpus utilitate sue passionis ostendit/ et fructus ille est multiplex primus fructus passio xpi attulit nobis remissione pcor vm i per m. xpus semel ppcis mis mortuus est usq; p multis ut nos offerret deo patri iustificatos quidem eterne vivificatos aut spu et eadem fructu xpus sua passione nobis attulit christianem genus ad fidem vm Jhesus xpc ego si exaltatus fuero a terra/ et Laud fructu vivificatoz amicor meaz xpi habemus in pelicano/ cuius pullis magnime insidiat ppens et dum videt quod pelicanus distrahit a pullis/ imo eos veneno mortificat/ pelicanus aut vomes conspicit pullos veneno mortificatos/ et statim ma motus pungit rostro cor suum et emittit sanguine validum i pullos ut eos sic vivificet/ pelicanus xpm significat/ qui pullis i genus humanum p ipm creatum conspexit p serpentem infernale diabolum/ veneno mortis esse vivificatum mortificatum et ma motus super illos dedit sibi penetre pectus lancea acuta in cruce/ et sic emittendo sanguinem de corde validum/ a veneno mortifero genus humanum sanavit et vivificavit/ Merito fructu xpi passio nobis attulit liberationem diabolo/ a passione enim xpi usq; minime modo diabolus non scivit tantum pietatem homines venandi sic habuit/ Cum fructu attulit nobis xpus passionem reductionem omnium electoz ad beatitudinem

Sedm Augustinum fres mei est hoc documentum Nemo enim ex nobis potest p duce fructu bonum et multum mihi placidat meritum p humilitate monstrando et precibus et vivificat christus hic fert fructum multum et hoc xpus melius declarat cui dicit ut sequi

f hoc f ihc modo . i voluntate am pale

Qui amat animam suam

f fructus spualis

perdet eam &c

Hoc dictum salvatoris melius exponit David dicens/ qui diligit iniquitatem odit animam suam/ et prendit q duplex est amor bonus et malus sic duplex et odium bonus amor est de quo Johannes xxi. Petre amas me pasce oves meas i si amas me sup omnia ex to anima tuam et voluntate et memoria et ppter me deo sic tenpm ille est bonus amor de malo vero amore dicit spus Ihu mathei iii. Vos homines serpentes amantes i amore carnali mundo et lascivo omnibus odii est

est duplex bonū de quo ꝓba ꝙmquas
odio habuit & legem tua dilexi bonū
odii malicia hom̄ odire & corpus
& animā quor in xpo diligē & amac
qua ſcom̄ augustinū aliud e odisse
q̄ fratrē aliud q̄ fratri ſicut d'malo
odio dicat iacobus & iohis q. cui odit
frem ſuū homicida est ergo qui
male amat animā ſuam malo
amore ſubuertendo eam in mundiis
vanitatibꝫ & malis cōcupiſ in hoc
mundo perdet eam in futuro cui
uero odit animā ſuam bono odio
in hoc mundo ſubuertendo eam ꝓtrā
& duce rubentiū multa etiam
custodit eam ſibi in vitā. Unde augſtinus
ille amat animā ſuā in hoc mundo
qui deſiderat eius manifeſtationē
facit odit aut eam qui no con
ſentit ei noxia tanq̄ piſte. Scom̄
aut augustinū occaſione iſtorū
verboꝝ no debꝫ quis cogitare ut
ſepim̄ debeat inter me & q̄dā
facinoroſi & pueſi homines
qui aquis ſe ſubmergunt ꝓpter
tonitrua ꝓmunt & collidunt fortes arā
dunt hoc em̄ xpianꝰ no intendit
hic q̄ maior hō mundi est quā
qui ſe occidit quia ſi aliud occidat
q̄ occidens aliud ꝓprio corpꝰ occidit
& eius pena ꝓmittit qui vero ſepi
mit in corpe & animā occidere
hoc aut facit ad q̄ petitū mē
volit ſpretis pati nullū volit primo
implere & pe tedio affectus &
ſuggeſtione diaboli deiectus homo
ſepim̄ interimit & in deſperatione
odit Sequitur ibi

ſ. hō — ſ. i malicia diaboli

Et qui odit animam ſu-

am in hoc mundo m-

— ille q̄ occidat ea

ultā eternā custodit eam

Et. d. ſic qui odit animā ſuam
in hoc mundo ſcom̄ deſideriū eterna
lucis & ſcom̄ ſuā voluntatē malā et
vanitate ſeculi vuendo ille ꝓdet
animā ſuam ſic qui no ſentit con
cupiſ carnalibꝫ & vanitatibꝫ ſecu
lare cuſtodit aut ſuā i vitā etiam
lucis xpi. Siquis venit ad me &
no odit prem ſuū matrem vxorē
filios ad huc & animā ſuā non
pt̄ eſſe meus diſcipulus Sequit

— aliquis — i. voluntate ſua

Siquis mihi miniſtrat

ſ. ordinem ſibi collocando — hic eſt ſcom̄

me ſequatur ꝛc membrū
huiꝰ ethimologiē ubi xpus ondit se
hortatorē ſue mortalitatis ait dicit
ſiquis mihi miniſtrat me ſequat
hyb em verbis hortat nos xpus
ut imitem̄ paſſione eius q̄uelias
& obbrobria ſuſtinentes & qua ſcom̄
apm̄ ſi fuerimꝰ ſocij tribulationis
eius certi & conſolationis Ideo
dicat Siquis ſibi sua voluntate libi
miniſtrauit mihi & fuit ille ſeqt̄
me q. d. mos est bom̄ miniſtri q̄
no querit ſuā voluntate exire ſed
dom̄ ſui Sic qui mihi miniſtrat
no queñdo ſuā voluntate ſi honore
meū & voluntate mea me ſequat
adiqui mihi collocandū vn̄ ꝑ
xpus ꝓ nob paſſus est nob velim
quē exemplū ut ſequam veſti
gia eius & qui ita in hoc mundo
ſequit xpm̄ ſequet eam etiā be
atitudo Unde beda ſcom̄ iohē
Siquis mihi miniſtrat hic eſt
me imitet ac ſi dicet vias meas
imitetur quis ondit dicens diſcite
a me q. mitis ſum & humilis corde
& ſic xpus in omnibꝫ factis ſuis
no quesiit queſiuit voluntate ſua
ſed patris ſui ſic & nos in omnibꝫ
ſtris mis voluntate dnica requiꝝ
& ſic xpus in hac ſeculo multa
mirabilia ꝓpter ſalutē meam
ſuſtinuit ipſe ad montē ſic &

nos p nomē eius debemꝰ gratias
libenti aīo suscipē / et quibꝫ tal mer
cedem xpō acquiet ut sequitur

Et ubi ego sum illic et
et fructus est finis

minister meus erit

Hic est textus membri huius euāngē
lii ubi xpūs ostendit primū fructū mi
tacionis sui dicit ubi ego sum ibi
metha beatitudine illic et minister
meus erit / Verba sūt salvatoris
quibus fructum / qui mercedē quo primo re
muneratur qui xpm̄ sequit ondit d.
ubi ego sum illic et mins meus
erit magna merces magnū pre
miū / sine quo nūquā est bonū esse
/ et ad nūquid malū est esse / Ergo
dulcis est pna uita hys qui
affixi sunt ei Si uero quis ad celū
respexit uidens et considerans que
illic sunt bona / cito contemnit
uitam presentem / id est considerat
uitā melior contemnit pessi
Deo dicat Aplus ad Colloss iijo
Que sursū sunt querite ubi xs
est in dextra dei patris Concludit
ergo salvator dictū suū dicens

Si quis mihi ministra
uerit honorificabit eum
meus qui in celis est ꝛc

Hic xpūs ondit primū fructū mi
tacionis sui / ad dicit / honorificabit
eū pr meus qui in celis est / q̄ no
solū ad xpm in celesti gloria regna
bunt hēs et pr celestis / illos q̄
xpm fide susceperunt / et mandata
eius opē compleuerunt et imple
uerunt primabit prima merce / q̄
plabore dabit eis requie eterna
plebulatione letitia sempiterna et
p fide q̄ in xpm crediderunt dabit
eis uisū diuinū / ad q̄ nos p̄ducat pius ꝛc

Alius Sermo de sancto laurencio

Qui mihi mīstrat me sequ
Johānis xijo Verba ista hodie
lecta sunt in ecclīa qd de bto laure
cio dictum et fuit verbi quius sum
pdicatoris dm mediū xpm / qui mho
mundo exīte me cum dulcissima salu
berrima melliflua verba q suos
discipulos pduxit / Hec verba cum
sibi dixit dicens Qui mihi mīstrat
me sequatur / bn operando / me sequ
adversa patiendo / In quibꝫ vis
ipe saluator duo facit / primo ipe in
uitat ad suū mīstrū ad ipe dicat
qui mihi mīstrat et bndo ondit huic
mīsterij excellens fuisse copiosum
primū ad dei honorificū eius pra
hanc mutatis fructus plenissime
bti laurencij abilitatis se ad eius
mīsterium hodie exhibies copiosū
sui primi primissi Secūdū premiū
ep bti laurencij meo dicto et suo
triplex exhibuit mīsterium et hec ei
a quibꝫ nrm equit primo animam
suam mūde conducendo 2o ecclīam
in eius nomine largiendo dispergendo
3o corpus proprium ab eius dilectione
ad duras penas patienter exponendo
primo dico ep bti laurencij mīstrat
deo dulci sua mūde operando deq
mīstrio dicat ps Si ambulem in
medio tribulationis viuificabis me Hic in mīstrat hanc
veram et immaculatam bn ambulauit
bti laurencij / qui virgo fuit et cas
timonie vixit / Un pr de eo exponi
3o Regū iio de Samuele / ubi dicit
q puer Samuel accincti ephot
ministrauit coram domino Samuel
meritat postulatus a deo Hic bti
laurencij postulatus a bto sixto
qui fuit missus ad pdicandū verbi
dei et rogatus a rege et regina ut
deos supplicaret ut hereden eis
daret / hic statim vellet fidem
nostrā assumere et baptisari qd et
factum est / hoc mundo dicebat

se informa pauperis assumpsit et beatus Laurentius de eius thesauris accepit et eo tempore sublauro posuit. Vnde Ambrosius est Laurentius a lauro sub qua arbore inuentus fuit. Qui uero postulatus fuit a iudice et interrogauit eum iudex ubi esset thesaurus ecclesie et impudenter irreligiosus uir potens dixit illud uerum. Ego autem innocentia mea ingressus sum et castitate et mundis seruiens deum suum et rebus eius fuisque cum eo et pauper emit. Vnde petrus dicentes quia non corruptibilibus auro uel argento redempti estis sed pretioso sanguine quasi agni immaculati et incontaminati ihesu christi. Implet eum est spiritu magna. Vnde cum reddit eam pauperem tam nobilem sicut ei promisit quod est cum liquuit ipse et alios multos. Vnde potest illud dicere. Iesus enim dilexit me cordis medicina animam habebat regere celos. Et ministrauit ei res proprias animae largiri distribuendo. Vnde de ipse habet tanta dispensit debet pauperibus debet non diuitibus nec amicis carnalibus. Non propter fauore nec principibus nec hypocritis sed pauperibus qui hic despiciunt hic despiciunt hic derident. Non sicut sic quidam faciunt cum aliquos dant pauperibus dant ad mercedem eis et in spem et terrenum totum eos despiciunt et contemptibiliter non sicut beatus laurentius ille desiderii. Vnde scriptum est hylarem enim datorem diligit deus. Vnde ad theasaurum beati sancti abeo expetere dixit se dedisse pauperibus et hoc fuit materna causa pressionis sue. Non debuit ad tanta gaudia et remuneratione sic hij qui dant equos vestes argentum hypocritis ut ab eis laudari et non attendunt quod dicit hieronimus hypocritis dare est demonibus immolare. Ideo non ipsi uendo iucundi nec de laudendo nec pbi sup

bendo a diuitibus. Et mihi primum pauperes fame prece frigore morti et non eos ad domos recepi. Etiam sue abiectus uestibus. Non uestiui et non aduertit. Et eius imperabili mandatum audiui a summo deo. Et illa omnia habuerunt dicere ad eos. Et seruiui et non dedisti mihi manducare. Sitiui et non dedisti mihi potum. Nudus eram et non operuisti me. Si plus. Et beatus laurentius hilarem animam largiendo adimpleuit et deuote et humiliter non ad pompa. Aplius hylarem datorem diligit deus. Vnde hieronimus. Valedictus dispensatore cuius dominus est largus. Deus vocandum a nos diuites et tenaces. Quando tradiuit fidelis dispensator. Et sibi michil habuit nec abstendit. Vnde dicit beatus laurentius sexto quo iuit ad martirium quo progrederis sine filio patrimonii me derelinquere presumptuose. Et thesauros tuos quos mihi tradidisti tam expendi. Non primi erogari nec subtrahi abstondi. Et pauperibus distribui in nomine ihesu christi. Et medico est fidei admonitor. Primauebit. Vnde ecclesiasticus fidelem. Dominus emendat diligens. Diligere bene et fidelis et. Et hoc est cum infideles dicitur qui fierandi defraudandi decipiendo adulando. Sed infideles illi mittunt in infernum. Et. Deo ministrauit ei corpus suum voluntarie et patienter dulces passionibus exponendo. Vnde potuit dicere. Aplius minister christi sum et ego. Sed me passionem gloriose et more eius subeundo sine expectando. Vnde quis audiuit umquam tale et audiit huius simile in auditu. Illud sient erat illis sanctus mercy. Vnde dicit. Aspicias sum iam uersus sum et manducat via stultitiae eius quas et quis et signe

me scrutinasti / et non est inventa in me iniquitas / sic aurum non examinat et purificat ignis sic iste sanctus bn compatit tubo que audit moysen ardere et non comburi non consumi tubus et bnt laurencius qui est spinosus qui ardebat ret non consumebat sic iste non deficiebat in mrca patia unde in passione eius magnus gras deo egit dicens Gras tibi ago dñe qr unicas tuas / ingredi merui / in passione hac est cum multas in prosperitate diuicias et honores et reseruat gras deo / Plus in omnib gras in cibi agentes / in prosperitate in aduersitate in diuicijs et in paupertate Nota qr bnus est spinosus et aculeatus / sic ipe tota nocte corpus suum sanctissimu passum tradidit Qui dic de passione eius et de duob supplicijs Regem ign dñe

Item in eodem euāo dicat Amen amen dico uob / nisi granū frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipm solum manet / si aut mortuum fuerit multum fructum affert Ista dicta sunt de xpo et de sancto laurencio et de ppo notandū est qr nisi granū frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipm solum manet / si aut mortuum fuerit multum fructum affert /

uerba ēdem sanctoꝝ corpa ut puta petri ⁊ pauli iacobi ⁊ aliorꝝ propꝫ venerauit ⁊c dic ō reliquis aliorꝝ sctoꝝ
Deus tam gloriosa ⁊ venabilia tabernacula ⁊ honore tam mirifico sublimauit ut deputet locus congruus corpi venerationi et ō ipā ifrequetet mūdꝫ vniuersus / si ergo corpꝰ mauē sup trā esse dicat / ei nec deuota frequetet deuocone ⁊ visitacone fidelium / nec ei specialis deputet vena cōis locus in mundo uideret xpūs materiaꝫ desponsi se corpus / ac cōtemptisse / cui tame sup ētram alioꝝ sanctoꝝ corpa sic honorauerat hec ille / Item augustꝰ in sermone de memoria condicois sue mortem subisse tempalem dixerat non timeraꝫ / si si dicimꝰ eam corpalem solutam in gremium putredine permanere cineres / libēdi est / si tante cōuenit sanctitati / Nuquid vo ptinꝫ ad benignitatem filii mris honore fruare / illud igit pcissimū corpus in ecclesiam vnibꝰ traditum / consentire no valeo / dixerē primesto / hec ille
Ergo pie credendū est q virgo gloriosa ad corpe ⁊ aiaꝫ in celum est assumpta / cui magno studio celestis exercitus / ut damasceno testat ō tibi virgo gaudia obuiarunt angeli ⁊ archangeli / oēs qꝫ cuncti celica assensu tuo pauent spūs in mundi / ⁊c
s Gerhardus epūs ⁊ martir in suis omel sic dicit / hodie virgine matrem celi letātes susceperūt atqꝫ oēs cuncti angelici ymnizando ad eternū sponsi perpetue maiestatis deduxerūt / q sine dolore ⁊ corrupcione virginitatis xpm peperit / Item sine dolore ⁊ corrupcione de hoc seculo migrauit hec ille / ⁊ exq sancti angeli in suffragiū eius collaudauerūt ammirantes eius sanctitatem ⁊ dicentes illud Cantic vno / Que est ista que ascendit de deserto affluens deliciis / quomodo homo pctor poterit eam digne ⁊ sufficienter laudare:

Idem sanctus augustinꝰ dicit / nulla enim mulierꝫ uerba sine quibꝰ debita nulle alteri excellencia virginis matrem exprimere / si eam herbis ⁊ lapidibus comparemus ut ita omnē sua sanctitatē extendit / que esse totius mundi tue diuina protulit / si pistibus matris ⁊ volatilibus celi ac animalibꝰ eam comparemus omnē naturas excedit que esse creatore omnē creaturaꝫ edidit hec ille / Et licet sit pulcherrima mulierū / pulchꝫ sup omnes pulchitudines tamen sctōm doctores / tota erat spūs sancti vallata / ut nullꝫ eam mspiciens / motibꝰ carnalibꝰ luxurie agitaretur / sed quato plus eam mspiciebat tanto plus amore diuine accendebatur / Deo sctō aplm sitientem ad cornua / si linguis homm ⁊ angelorū loquar nec sic laudem virginis exprimere possim / q excellencior est omni creatura / pē bridum fructum ventris sui / p que facta sut omnia / cui sup humanū intellectū vinculo indissolubilis caritatis est vnita / ⁊ prima post ipm sanctitate mris cepit locum obtinet / pqua deus omnipotēs membra fidelium sua gracia nrigat / vnusquisq / q sit mortuꝰ p virginē liberum in mundū mtruit ut puginē bene dicta maria salus hominū ⁊ vita etna est restituta / q tpā omnes sctoꝝ sanctitate mste trānuit / unde brisaudus in iulius ut angeli / plena fide ut apli / patiens ut mrtres / pia ut confessores / mundi ut virgines / ⁊ sta stans / Item Greg / Virgo maria cum hodie in celū assumpta es ad tuum filium ad quē nos nondū pueniꝫ tu uero tamquā aduocata nostra ora p populo memorem pleto mitte de p deuoto femineo sexu sentiat omnis tuus iuuamē / quamuis celebrit tua assumptio / Item ambros / omnes qui se mane maturiꝫ deuote gratiam dauit tardius lucis etne spetiue potuit / Igit diligēs ēd suffragio auxiliū virginē nancisci ipaꝫ salutē hec oro / d ⁊ ni
ut salue ⁊ gra

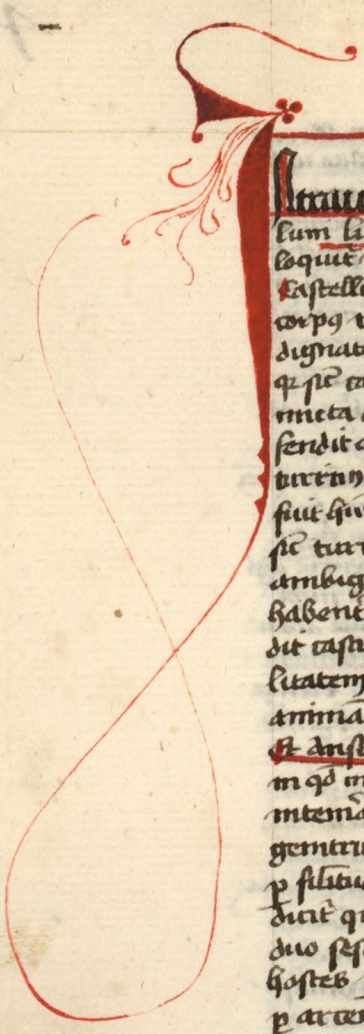

salue singulare corpis mirie

Stauit ihc in quodā castel
lum luce x^mo Cui hoc euangelium
loquit Innocencius papa in^q sic d.
Castellū hoc in qd ihc intrauit
corpis virginis maie sigr / nisi xpus
dignatus est sua diuitie intrare
q sic castellu vocat ubi tris est a
meta antemurali / utriq; treus de
scendit ante murale / illud contra
turrim Sic in virgie maria tres
fuit humilitas / munditia castitas Et
sic turris ptegit murus. qd circum
ambigit turrim ne minimi attingat
habere Sic humilitas virginis defen
dit castitatem / et cum castitas hu
militatem / ut nunqua alicui illecebra
animā eius possit inquinare Et ille
Et anshelmus in Omel castellum
in qd intrauit ihus singulare et
intemerata virgie eusdem ihesu
genitricem / alia scriptura regula
p filiū dme accipimus Castellu n.
dicit quelibz turris / muri / que
duo sese mutue defendunt / ita ut
hostes p murū abatre / a muro
p artem arcentur / fuit em castello
non inconcusse virgo maria as
similatur / qua humilitas / virtus
mentis / corpis / ita valuit /
ut nullis unquā libidinis ad ea
esset accessus / nec sensus eius ali
qua corrupcē illecebra Et illud
castellū dicit qdā / singulare
qz in beata virgine nunquā fuit
nec est nec in futō erit
vm Rupertus / virgo gloriosa / te lau
dabo de initio virginali / multe fue
runt alie virgines inde / te laudabo de media / multe / alie virgines fue
runt mirifice / sed vnū restat
propē qd dignus es laude qz virgo
/ mr extitisti / / no mr hominis tm
sed et hominis / dei simul Et ideo hoc
castellū mitto dicit quadda / singulare
/ quia singulare mal / virgo fuit
qd nulla alia fuit nec est nec erit
Porta huius castelli virginis matris
fides est firma xpus / p qm xpus
ihus in corpe eius intrauit / dum
dixit angelus vatinio ostende mi
hi anchilla dñi fiat michi sm
vm tuū / Statim ille gigas magn
& fortis germē sce spūs quame et
dūe xpus ihus in ea plene in
corpatus est / & fuit / Et licet porta
sdm eandem Anshelmū no fuit
aperta nec corrupta qz dñs deus
no conquiuit sed inuidit / qz sce
salutis no penetrat fame corrup
cone / & lesione / uti dūitas corpis
virginis sine corrupcone & lesion
virginali penetrauit Et lig ans
helmus dicit qz ad castellū eque
runt tria scilicz turris muri et
fossatū Et innocencius addit quartū
scilicz angulos / tam sdm delatum
sanctoz doctoz ad castra firmā re
quirunt ista sex que in virgine maia
munita fuit Primo ad castra equit
solitudo / qz ubi castra uel castellū
est mansuetu / ut sacre scie in exem
plis / qz cuncti ab hominibz hostibus tūt
quia si esset solitudo Et hoc primū
bn quemt maie virgini / qz ipsa
tota diuinā tumultu quamuis & mu
dana fugiebat / qz sdm Jeronimū
non in tumultu inuenit dilectus dile
ctus spūalis qui uolt esse castellū
dñi / in hoc habuit xpus / optet
ipm habe turrim humilitatis
& muru castitatis / et ut fugiat
pestiferes mōdi / mala spūalia
hoīm nūdanoz / qz eu sanctos suos
eruit / testante dauid / In cuius ex
virgo maria in annūciatone an
gelica inuenta est in tumulto sola
vm bñuenit Ave mea esto
sola sinas aia mea / qz dilectus
tuus qz prudentis / no em loquit
cū tui multis loquis / nec si alius

diligis bnde hec bñdc de cuitate
& claude domu tuam tuitus est ui
tas mdi de illa homo debz transire
& claude domu suam & constrain sua
a natiuitate ymo & mditione / quia
mlti forte corpe sunt soli / ut hermite
claustrales & ctri sed bn manitate
& vanitate sunt depdis & mitrcone
sc equso / Vado ad castellu & quirit
ut sit in monte firmo sim dicum
qons firmg est fides firma quod
bti virgo ma sup oms habuit
bn Richardy charia sanctor est an
gelis humilitate patriarchis et ppbe
tis sua / aplis fide que in passon
in eis erant extincta / confessoribg
ma / martiribg martirio / & alij
sancti passi sunt in corpe / ipa vero
in corpe & anima defectus uicium
lux in anima gulielmi / virgibg
castitate / qua ner uerbo lesu / ner
cogitatione coinquinauit / Quam ergo
oportet habe fidem firma ut virgo
maria habuit / qui volt castellu esse
ingd xpus sua gra inhabitet / Sed
multi homines sunt castella diabuli
p mundiam superbia edificata nu
bilem / dubitacois & pfidie / dubitat
em multi de corpe xpi / Ibi dic
d'corpe xpd ut inde dubitantes
& no credentes q vng est deus
in essencia & trius in psonis / diuna
tiones & sortilegia facietes / dic ihc
d'illis ut inde / Alii em habent
fundamtu sup arena turbilem
Alius ad castellu siue ad castrum
requirit fossatu ample & magnu
qd significat voluntaria pauptate
qua virgo maria habuit / que
lux fuit imitatrix & dgna tanq
ciuitate habns filiu / deu / cuius si
oms thesauri mcelo & mera valuit
in fide paup spiritu / q legimus
d'ea q opus eius erat lana &
seruat que nebat & vendebat et
ille mutrebat usq ad septuginta
annos Consilio pris dic d'sco
Alexio & sua pauptate Dic & tale
d'sco laurencio / qui post aug no
abyt ner spectaut ni thesauros pecunie
ne dic ma cogitabat ad dictu vog
domn augh vr bti pauper spu qm
ipoy est regnu celoy &c Ita exo
beate uirgis male nite qt nobis
habe fossatu voluntarie pauptat
/ in cuius signu nasim oms mdi
die d'morte Alexi quo fiut potes
mitia / & cruca dulcedo eternus
no debemy diligere / nisi quatu
ad sustentatoz natale / q sic desse
cato tra erat / ita amore superflui
et dilectione diuicay / De cordibz
nostr debemy euel uxe consiliu da
uid dicentis / Diuicie si affluant no
lite cor apponere Et hug est nim
ut diuicias temporales habeamus
quas ad timore dei & iustitia ac
quirimy / illas etia no debemy ex
ponere in delectatione sed dare ne
cessitantibg / bnde Greg / No aufias
ab alio q alteri ebias q illa anima
no expiare habit tibi peta sed am
plificat / Ambit / deu offert sa
crificiu de rapina pauperis / quasi
qui mactat filiu in conspectu
patris huc / Date & dabit vobis
mensura bona confecta & cal
mensura qua messi fuit / reme
tietur vob Dic vnusquisq stem
statu & artificiu no debet in illi
delectari q fuit instituta / Igit
quilibz hug habet diuicias ut sn
habuerit / pot tam habe possessiu
uoluntarie pauptat et esse spiritu
pauper vilipendendo diuicias
ut sterquilinia ton deu & eius membra
Certo ad castellu seu ad castrum
ptinet an murale qd omnia tela
ictus a turri remouet Et illud
stem dnisselimi significat castita
te Et stem innocentia obedientia
que in bta maria bn fuit ostensa
que gens virgo d'tra nimis sup

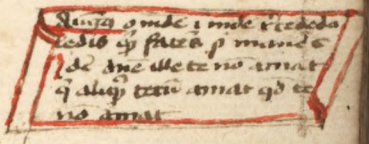

pulcritudine mulieru / exuis etia mr dei
/ et tam obediut Iacob antiquo · a de
clino ad eo ambulatus in egiptum
· p tias Quid obediut legi quotq
em lex perpiebat tamquā nil peta
tur omnia diligent faciebat · c iebat
virgo sanctissima q̄ Samuel ppheta
dixit primo Regū xv. Melior est
obedien quā victima Ihū Greg⁹
in mayor libro xxxv. cap⁹ ñ sed
q̄z obedien victimis ꝓmit / q̄
victimis aliena carne ꝓ obedia no
ppa voluntas ymolatur · q̄ tu ga
homo exemplo matris virginis
volt esse castellum xpō debz diligent
obedire legi dnāe / et ope legem
dei adimplē q̄ no auditores legis
sed factores iustificabunt / vnde Iac
in can⁹ 3t / Et sic p obediencia
prim⁹ viri · mulieris mors etia in
tuit in mūd / tu p obediam christi
· matris eius vgis maiā uita etnā
hom adquirit / igit si fueris obedies
filius sce matri ecclesie eris castel
lum / si vero no / eris castellū dya
boli / sic mlti sunt / · fuit in
obedientia cautionibz defendit
· tenta ad castellū ul castrū ppe ut
ugiles armati defensores / que
omnia mirargme maiā muenta
sunt / p̄mus ugil hec vgis maie
fuit ab renuntiatio vanitat⁹ huius
seculi / q̄ ipa nūquid mirauit ad
aliquia spectacula / que tpis et
dissipatione cordis ac leuitate in
ducit · Et licet nouitate vrgente
ꝓpter q̄nq optebat tpore inter
homines hec fauebat sic capiūs
/ que licet volat ad flores ꝓmptos
tam puctione non · capit ab illo
sed dulcedine hec maiā virgo
lig mē hominē transiebat cauta
meritus / non tam maculā alicuius
peti a petoribz accipiebat / sed semp
dulcedine dnāe in mētis ei corde fuit
vsq̄ hic · nos licet simus in mūdo
mēte tam in aia semp dulcedinem
dnāe mētis in corde suis vsq̄ hic ·
nos lic simus in mundo mēte tamen
in aia semp dulcedine memorie di
ne possimus habē · illū ugilem in
castello anime retine vz abrenue
cīatione seculi / q̄ sic castellū tanto
melius est tanto maiori custodia
indiget · Iudas ugil hec vgis
est exspectis in tonuerstione hom
quia hec virgo habuit q̄ nil inuenit
in hoc seculo exspectet / et sine om
scandalo q̄ ei mūdo · omnibus
sanctis in exemplū est data vnde
· Insuper dicit q̄ uerus quotq
salutis est exemplar maie nobis
p monstrauit / Et ergo homo petor
si volt esse castellū dei optz ut ha
beat illum sctm ugilem videlic
exspectatione / ut futura peta pre
caueat / ꝓmia no admittat / et
preterita lugeat / · sic erit ugilis
castellū armati defensores qui
castellū defendut sunt opa mie
que in hac virgine inuenta fuit
copiosa / Ipa enī est fons lacrimā
de quo mutuat cum mīa cordis
ut omnis lepra sui mōdi · anime
sua emundet ad eam accurrens
lauaret / Hec est oliua speciosa de
qua mutuat oleum mie / quo limiti
petores salute adipiscant / sempit
nam / Hec · platanus in qua aqui
magna puta xpūs consedit / et
ex ea medulla sue humanitat⁹ ex
traxit / quis enī vmq̄ petor ei⁹
mutauit · est derelictus ab ea ·
no evadit / exemplo ergo virginis
matris debem⁹ habē armatos defen
sores / in castello anime mē ꝓ opa
mie / egenis elemosina / · petoribz
orone subuemetes / hic die de opib⁹
mie corpalibz · spualibz · ac vitia
ribus petor⁹ · tedimo tego colligo cond
Dic consul castiga polire · remitte
fer ora / Qui sic exponit vsq̄ to m
firmu / petor penitente / cibo efficien
tem / tego mundo / colligo viantem

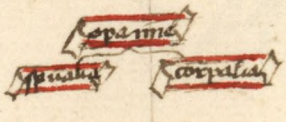

uel pegnu/ ords mortuos/ dic r dow legem dei· consul r consule simpliciby /castiga peccatrice/ placare r complac triste /remitte miurias ser r tollera abbro bria/ ora p mmm cs r p psequentibz Sexto ad castellu requirit topia expen sarii r figit caritate beate virginis marie/ qua totu genꝰ dilexit hua ni dilexit m filio suo/ q rpa est mediu me deu r hoiem petorem/ ita sp ptare si volt esse castellu xpi/ exepla virgis maie/ opt habe ad pximu caritate ut m deo amicos/ r prope deu mmicos dilegat Et sic perose castellu liz omna sup dicta mse co tineat si copiosam pfessionem mse no habuit stare r durare no poterit Ita sine caritate impossibile est que piam saluari hoc est em sup mum r altissimu instrumentu anime Cari tas/ sine qua nullus homo potest viuere vilitate dubia Sic impossibi le est hoiem sine anima vare sic mquemes est hoiem sine caritate ad celu intrare hoc ergo castellum est mquid ihus intrauit r intrat corpus virginis maie r anima tuig libet fidelis hemto ergo ut sis cas tellum ut habeas trinꝫ iudicatis/ muru castitatis/ scdm tuu statuum montem firme fidei/ fossatu volun tarie paupertatis/ antemurale obedie cia ut habeas angules. pmꝰ abre nuntiato veritat huiꝰ seculi/ sps cuspecti quesato me hoiem ut cia habeas/ defensores armatos sp opa mie· ad egenos/ Et ultimo ut habeas topiam expensarum r caritate dei r pximi r mscordia habebis uitam etiam ut iste mleres de quibus subdit ut sequitur

Et erat mulier quedam

martha nomine accepit

illum in domum suam r

huic soror nomine erat

maria que etiam sedens

secus pedes dom audiebat

verbu illius Scdm anshelmum

Duo res iste due maria r martha duas vitas fint videlicz vitā actiuā r vitam contemplatiuā Sicut legi euangelium hoc de beata virgine maria que vtramqꝫ vitā in hac mundo p fecte sup omnes sctos duxit videlicz vitā actiuā martheā r vitā contemplatiuam marie magdalene Vita actiua co sistit in ste operibz mie/ que martha sedule ad pauperes obsequebat Martha vestiuit pauperes tunica de lana sed virgo vero maria filiu dei vestiuit carne Martha potauit pere grinu vino Maria vero xpm suo ube re lacte Martha captiuos redimit Maria vero totu genꝰ humanu de captiuitate diaboli p filiu suum liberauit· Martha infirmos visitauit infir mos Sed virgo maria no tm infir mos visitauit/ sed etiā medicinā corpus r anime in mundi sum attulit ihm xpm saluatorem Martha dubat hospitiu in domo materiali Maria uero filio dei in suo sacro corpe hospitiu dedit Scm ergo euangelia dicit Et mlr quedā martheā nomine/ que sollicitudo nem pr/ susceptit illū in domū suā Et sicut virgine maria que saluatū ut omnes petores p filiu eius mediū assumant Maria uero magdale significat vitā contemplatiuam q post conuersione suam nulli la bori corpali subdita erat/ sed

m dnūs eloquio et amore sedens secus pedes dom̄ delectabat. Et hec virgo maria melius et frequentius ac seruentius faciebat / qz omne eius actus in deū tendebat / quod em̄ sapiebat semp anima eius qz tanto in dnūs amore ardebat / ppter em̄ ultra omnes mōres plus in dulcedine ihū xpi delectabat. Et sic erat ultra omnes alios mōres istas duas uitas scz actiuā et contemplatiuā perfectius ipa adimpleuit. Unde Jeronimus ad elio dorū / hymne legem bñ uirgo sibi statuerat / qđ a mane usqz ad tertiā orōm instabat / a tertia usqz ad nonā sacra lectiōi usitabat / sicq; tripliciter passos egō / et post nonā comedebat / finita comestione gras ꝑ ceteris deo omnipotenti referebat / reliquū vero tpus ope corpali cōsumebat texendo vestimenta. consuendo et in libris legendo. Et sic ipa istas utrasqz uitas usqz ad mortem corpalem duxit. Hyspice alie martha laboriosa que xpm suscepit in domū suam / significat scriptū hoīm laboriosoz / qui exemplo sancti martiris dum in labore et artificio suo negligūt uitā contemplatiuā / tūc xpm suscipiūt ad mensam suam i membris eius / qz ipe dixit dyath xcxo / qđ vni exīmiis meis fecistis michi fecistis. Et sic laboriosi hoīes suppleūt uitam spūalem opibus misericordie / Non sic ille cuius romanq; de quo scribit Rupertus de chalgoth sicq; libro Ezechiel / qui cū hastiū suū scalpserat ysu metra xv decretū datur ut non mitret nec ingrediatur / hic gens vitiana. nisi actiuales plato aut dyana / p achillem strenuū militē iste duxit intelligebat et intendebat ut multigenū suam mitteret nisi homo hymnus. Ex p̄platone sapientes huius mundi / p dyana pulchre intelligebat Anglus aūt dom̄ scribit sibi sua illis versibus istos qui sequūt

Hyma d'crend et suscipe sanctor crem
Mundū maximū leta y iacobiq; pegm
p maximū mundū anglus denotat
pauperes nudos. quos homo debet
suscipe in domū suam. propē deū
p lazarū mīrmas, p iacobū pe
grinos. Igit dem augustinus multi
dedignant suscipe xpm in suis dg
matibus membris et dyabolum
suscipiūt in suis huis / qui pestifera
et dnm domq; expellunt / et substantiam
eius tollunt. Et igit homo no pt
utrasqz uitas debite ducere sicut
uirgo maria tūc vna labor cōsumpta
in opibus mīe eterna sic maria mag-
dalena in uita contemplatiua
qz saluata. Ita martha in actiua
sic et hoīes sing qz licet homo
laborīosus. no semp pt in deo cō
templari, tamē in suo labore fi
deli, qui sit in timore et iustitia
dei pot saluari. Bene ergo dicit
et huic erat soror nomine maria
/ qz uitā contemplatiua et soror
uite actiue / qz sic in uita contem
platiua pt homo saluari sic et i actiua

Martha autem sustinebat
tanta frequēs ministerium
· que stetit et ait domine nō
est tibi cure qz soror mea re
liquit me solam ministrare
dic ergo illi ut me adiuuet
Et respondens dñs dixit
illi Martha martha sollicita
es et turbaris erga plūma
Porro vnū est necessariū

tate notatis p hec uerba q licet uita ac
tiua habeat spem salutis in quo labore
z conuersatione / sed tam nulla impe
dimenta habet / q fragit homo quis sine
timore dei z iustitia primo laboret
suus sibi ad pmd reducit siue ad lucr
dcuat ubi aliquam mutuet / Oportz
ergo exemplo marthe maria rogare
ad adiuuandu actiuam contempla
tiua ut sibi adiuuet in acquirenda sa
lute / Oportz ergo quis sollicite z tepa
te alicubi trenoz z spiali labore
mlgare / exemplo marthe que sollic
z turbt dne nonne tibi cure q soror
mea reliquit me solam ministrare
z domine deus nonne tibi cura q ego
minor obnixa cura salutis mee plus
siu sollicitus inquirendis necessarijs
uite mee / sed rogo dic illi sic actue
spiali ut me adiuuet sic ut quanta
habui sollicitudine z diligentia ad
uitam actiuam tantam habeat ad con
templatiua z dns respondit martha
martha sollicita es z turbaris circa
plurima z unu homo laboriosa sollicita
tus materne tuo labore ut habeas
mala nature que sunt transitoria / pro
uno autem certo unu est necessariu
querere salutem anime z uitam contem
platiua z post actiua / q septuplum est
quam ois pmu querite regnu dei
z oia adiicient uobis sic nra corpa
lia Concludes ergo saluator dicit

Maria optimam partem elegit

que non auferetur ab ea

quasi dicat licet est bona uita tua
actiua o martha / tamen est melior ui
ta contemplatiua pcoris tue magda
lene z licz sit bona uita laboriosa
tamen est melior uita contemplatiua
licet una sine altera non possit stare
Ergo qui contemplatiue vite adhesit
optimam partem elegit sum / mmoratum

tate pars marthe non reprehendit sed
marie laudat / nec ei bonam partem
elegisse dicit sed optimam / ut certa pte
marthe iudicetur esse bona quare ad
pars marie dicit esse optima cum
subiungit ei dicit que non auferetur ab
ea / actiua enim uita hic incipit z cum
corpe deficit Contemplatiua uero hic
incipit z in celo uita non habet finem
enim parem essentiam in celi patria per
tingit ubi nullus esurit sitit ubi potu
sitientes bibunt ubi nullus sitit / cuius
mortuus sepelitur ubi nulli morientur
ubi mors ipse est mortua corpe aut
quamo morientur uita actiua moritur
z desinit / uita aut contemplatiua hic
incipit / z in celesti patria augmentu
ad premio recipit / ad eam optimam
partem maria elegit de triplici statu
gratie / de dignitate elegit maritum
z dimisit sterilitate / q uirgines
sunt casti sic sterilis / licet aut casta
z predilecta / de matrimonio elegit
prolem z dimisit i mundo / quia
coniuges fine fecundi sed in mundi / licet
aut feconda z munda / de uiduis
elegit mundum z reliquit i mundi
tas / q uidue sine pollutione primi
licet aut nullo / Ergo maria optimam
partem elegit / quia uite mi gloria
filij sui Ad quam gloriam nos perducat
ihus xpus qui cu patre z spu sco
uiuit z regnat deus i secula seculorum

alter Sermo de assumptione beate ma
rie uirginis ex declaratione veris testa

Hodie magnificata est anima
mea pre omnibus diebus
uite sue Iudith xvi verbum
quid potuit dici bta virgo maior
q ad celum fuit assumpta z sup ois
angelos exaltata z ad dexteram col
locata / hodie magnificata
z anima mea p ambos dicit vi fi
xo. Quamus magnum gaudium ha
buerim i filij mei conceptione in eius
natiuitate z in eius resurrectione en
tm illud gaudium nichil est in compa

huiꝰ gaudij qđ mō papie metina eg
fructone ⁊ langore aut mea duo in
verbis pdict̄ ¶ primo est celestis gaudij
beate virginis mitel collui ⁊ misit⁹
hodie est illius ⁊ mensis⁹ in compa
bilitus ¶ primo ibi hodie magnificauit
dñs ibi p̄ om̄ dixi ¶ nota q beata
virgo fuit hodie in celis magnificata
siue exaltata ¶ propt̄ eius qđ ⁊ mō
habuit humilitatē, fuit ea hodie
letificata cū eam qđ ⁊ mōdo fugit
penalitate, fuit ea hodie pfecte be
atificata cū ea qđ ⁊ mundo p̄tulit
miſiam ⁊ eruginositatē ¶ primo dico
q fuit hodie magnificata propt̄
eius humilitatē / qr ipa sup̄ oēs hoies
humiliati mētis ꝙcū fuit / ut sup̄
oēs exaltare⁊ in celis / hēt xj^mo
fons puus creat fluuiū maxi^m
fons puus fuit beata virgo maria
que pua ⁊ humilis fuit merito ista
fons hodie creat⁹ in magnū fluuiū
qr hodie beata virgo celestibꝰ deliciis
habundanē repleta est ⁊ sup̄ oēs
angelos magnificata ⁊ exaltata
est ¶ Richardꝰ loqr ad ea ¶ Magis
sup̄ choros angelor̄ sublimata es
tendisses mīs plus mīra omes
homines humiliata descendisses / ppt
qđ dicit hic ¶ Respexit humilitatē
ancille sue ecce em̄ ex hoc beati
me dicet̄ oēs generatiōes, qr
fecit mihi magna / ¶ quo nō
qr xp̄us fecit hodie magna mea
sue triplicē stilū ipam tamqua
matrem karissimā exaudiendo
¶ ipam tamqua sponsam amatissimā
suū cubiculū introducendo ¶ ipā
tamqꝫ regina nobilissima sup̄er
oēs choros mīpudia regis celi du
¶ primo fecit ei magna ipa tacp̄
mecū exaudiendo ipa em̄ pfi
guꝛata fuit in Bersabee mea ⁊ sa
lomonis de qua legit in ystoria
dixit Bersabee ad salomonem

Petenane vna habeo ad te, qui dixit
pete mr̄ mea nec em̄ pfas est ut ab me
gem tibi ¶ Vis siue que fuit petitio
qua hodie fecit beata virgo maria filio
suo, Fi mihi mici mqꝫ gratiꝫ in oculis
tuis · dona mihi mqꝫ pfm̄ meū p q^o
obsecro / hēt viij^a populi iste fuit
vnus petores qui habuit beatam v
gine / p quibꝰ beata virgo ingt̄ orat
laudi nis a virgo ⁊ orui p nobis
ni te filium mihil negas honorat
talem nat̄ ihc ⁊c / Noli desperare
o peto^r mr̄ xp̄i qr mr̄ tua filius
agit̄ pmaꝫ ipa orabit pte ad filium
vn⁹ tus ¶ Richardꝰ / tu mr̄ dei ti
mr̄ rei · tui mat̄ regis · tu mr̄ equi
tis ut ysti mr̄ dispersa mr̄
filios fustime nequis / ¶ in hui⁹ sig
nu ipa deprngit hūc cruce sub
brachijs ⁊ versus aquilone ut si xp̄i
extēdet manu cū petrem ad p
cutiendū eū ⁊ pcutiendo eū in te
hemā ipa se mīpomit pcibꝰ ut
petrem ofensor reconciliet ¶ Richardꝰ
Nemo tam idoneꝰ qui gladiū fe
rentis p nob manū abstinat / ut
tu dna amatissima p qua pma
susceptio mea de manu dom̄ dei
mei ¶ Beda fecit ei magna ipam
tamqua sponsam amatissimā suū
cubiculū introducendo ut ¶ hēt
scā ¶ Iuxta est hēt ad cubiculum
regis asseri / ⁊ adamauit ea rex
sup̄ oēs mulieres / ⁊ posuit diadē
regis sup̄ caput eius hēt mīpt
elevata ⁊ sedit beatꝰ virgo / que
hodie sup̄ oēs catulos elevata est
iste assuerꝰ ⁊ xp̄us dixit hodie regi
hēt ⁊ beata virgo in cubiculo
suū ⁊ mecū ut dicit Richardꝰ
introduxit me rex in cellaria sua
hec ⁊ sponsa spetiosa qua xp̄us lau
dans ait Cant̄ mīs ¶ Quam pulch
es amica mea ⁊ macula no est in te
Beatus spetiosa dicit Caspue
nus hec ⁊ spetiosior sole ⁊ sup̄

omem dispositionē stellaꝝ lunę tota
ti mutat̄ pulcior vis fieri qua sponsa
audi quid de ea dicat Hęc q̄si
ctus est ista que pgredit̄ q̄si aurora
consurgens pulchra ut luna Et
vide q̄ prope eius pulchitudinē
ammirabile nitet aurora nitet sole
nue lunę comparat Hęc est que
lucet de nocte nō purius & lucet
sed mītra que lucet de die nichil
purius est sole nō pulchius Hęc
est que lucet mē die & nocte nō
pulchius qua aurora habet pulchr
sponsa hodie xpus meruit cu
beatitudinē suā Vnde augt̄ Ille ipse
rex q̄ regit ut mrem veram &
decoram speciosā p omnib⁹ diligēs
amoris amplexu sibi associat
Et hortatus est hodie btam vgiez
que mr est & sponsa ut p te mi
cedat ad dnm Tertia stella ei deu
magr ipam tamquā regina nobi
lissima sup omnes telas collocando
p uiros vltro Gaudete filie ierusalē
Et vnde ipa p̄figurat̄ est per
regina saba qua dicit hesp̄ nō habuit
gratiā coram rege & magr coram
eo sup omnes mlieres & posuit dya
dema regis in capite eius Hęc e
mīs illa mirabilis decorata de
qua dicit apostl nō Signum magn
apparuit in celo mulier amicta
sole & luna sub pedibus eius Et
mulier hec figit beatam virginem
mariā que fuit amicta sole qui
xpc sol iustitie cum deliciis mūdi
& ei splendet & gra sua illustrauit
luna fuit subpedibus eius quia
mutabilitate huius mūdi que figit
p luna transierat Corona xpi stel
latu erat in capite eius qz xpc
virtutes que m duab⁹ sanctis fulget
eam singulariter decorauerut
prima stella & pulcras que iuem
in anglis hanc ipa habuit excel
lentiam Hapte vñ hec est species
sor sole & sup omnes disposicōs stellaꝝ
& angloꝝ lunę quātū mutem pior
tantē pulcritudē fuit hec ego q̄ de ipa
xpus nasci voluit anselmus dece
bat ut illuꝝ homīs cōtepta de pul
cra mrē fieret ut ea pulcritudē mi
teret ego qua sub deo nec̄ intelligi
maior Secunda stella q̄ constan
que fuit in patriarchis hāt ipa habuit
excellentiā constantia in exilio ad
videlicet fugisset in egiptū vbi constanter
exspectabat reditū ad suā patriā
habuit etiā constantiā in tēpo ad
queret filiū p triduū donec inue
ret vt dicit lucas xpi habuit etiā
constantiā usq̄ ad cruce p̄severando
vñ Johis xix Stabat iuxta cru
cem mr eius & soror mris eius
maria cleophe & maria magdalene &
Tertia stella & cognita que fuit in
ꝑphetis qui multi secretū dei no
uerūt Nunquā tñ aliquis ꝑphetaꝝ
tot secreta dei tam p̄fūde scivit & na
uit sic beata virgo mr dñi ihesu
xpi cuius de deo nō sapiebat
minima sapia dei latitabat & in
utero eius sibi corpus aptabat.
Quarta stella est fides que fuit mag
in aplis hāc ipa excellentiā habuit
q̄ aplis in fide dubitantibus et a
xpo fugientibus ipa firma perdurans
stetit & xpo semp adhesit De huius
fide dicit fulgentius In huius gratie
mrē gra dei mentē suauit
& carnē menti contulit firmā fi
dem carni abstulit animo libidiē
Et q̄ ipa in sabbato omnibus discipulis
in fide dubitantibus ipa in fide
p̄mansit deo subditus in publico here
ticali tolit libenter potest eam
laudare ut eius meritis meus in fide
solidetur Quinta stella & centum
que magi fuit in martiribus qui

misereare caritatis sustinuerit monte
p̄ xp̄o / vt dū cant. vm̄ sanus est
ut mōs dilecto tuo / Atque mitem no
potuerit extinguere caritate hanc
ipa habuit excellentiā / Nec mirū
si ipa amplius dilexit xp̄m · cui
me cui / quod p̄ meos qui erant
frui eius / vn̄ Jeronim̄ / Stā dei ge
nitrix cui candor virginitatis sicut
pulis rosē in martyrio / Spiritus
sanctus effecit splendidius emicuit / cum
dulta officia caritatis / Sexta stella est
humilitas que fuit magistra confessō
bus / qui in humilitate deo placuerūt
Et ideo magna gratia apud ipsum
promeruerunt deus superbis resistit
humilibus dat gratiam / Hanc excellentiā
habuit virgo b̄ta que p̄ssa humili
tate meruit fieri mr̄ dei / vt dicit
luc. i° / Nunc respexit humilitatem an-
ne b̄te virginis / Sine humilitate / Audeo
dicere nec unde dignitas deo pla
cuisset / Septima stella est exem
plaritas que fuit in doctoribus
quibus dicit apls̄ / Sic luceat
lux vra coram hominibus ut videant vr̄a
Hanc ipa excellentiā habuit, cui
tota vita exemplū sanctitatis exhibuit
vn̄ Jeronim̄ / habet in ea quod eligat
quod respuat quod sequi debeatis
habetis in ea magistra p̄bitatis
& expressa / Octava stella est dilige
tia ministrandi que debet esse in pa
toribus de quibus dicit ad Corinth. i°
Sic nos existimet homo ut min-
istros xp̄i / Ideo dne esse valde di
ligentes mandata dei & mysteria sua
Diligentiam hanc ipa habuit excel
lentiam / Ad quos p̄t exprimere
quod diligens fuit ista ministratio
nem / ne delicati & tenui eius me
bra ledet / aut manus eius & pedes
eius ligaret & impediret eglmarz
Augustin̄ / ministra xp̄i fuisse ma
terna / omnib̄ qui sane sapiūt mys-
teria dubio apē mistica xp̄i exhibuit
que uterō gessit partu p̄ciosa aluit
fouit & nutrivit sirmiter credo ipsum
virgo milicies de nocte surrexit
ut lactaret infantulū ut eius vagitus
puerili / quē vagientē sine dolore
cordis audire no potuit / Nona stel
la est deuocio que debet esse in religi
osis / qui ideo postponere curas
ut liberius vacare possint deuotōn
Hanc ipa excellentiā habuit / cuius spe
culatibus continue intendebat / unde
ipa dixit / Magnificat anima mea dn̄m
vn̄ Bte Brigide / Virgo sancta & so-
bria deuota nupta tu castior illa
nupta deuotior &c / Decima stella
est castitas que est in virginibus
Huius dicit ap̄s ad Cormth. x° despon
di vos uni viro virginem castam
exhibere xp̄o Hanc ipa excellentiam
habuit et castissima omnium virginū
fuit / Propter quod ipa dicit virgo
vn̄ Bte Brigide / Tu crederem
meum gaudium tuā virginea
carne extra omnem extinxisti / ut nec
in eius aspectu nec astra mutet
sideratio mundicie carne tuam
mutauit / nec etiā sue diuine pu
ritati cum agglutinare no despexit
Undecima stella est fecunditas que
nuncupatur Hanc ipa ha
buit excellentiam / cuius plenus Benedicta
sit omnis retributus b̄te b̄te Brigide
Tenta putas veritatem digna est
nupta humilitate exaltari fecunditas
partus tenuit virginitas / Hanc hac
excellit omnis fecunditas eius
ipm non puru hominem, no hominem
peccatorem, sed deū deum hominem
mundi redemptorem genuit Unde
de ea canit ecclia felix namq; es
felix puerpera virgo maria & omnibus
laude dignissima / q̄ sole iustitie
xp̄m deum meruisti portare / Duode
cima stella est patria que debet
esse mundus / quibus multe maleste

irrogent q̄ no habent defensore hanc
patrē habuit excellenciā omīb⁹ iudeis
hec vrgo qđ maxime pat⁹ meū/q̄
ad dilectū filiū suū videbat alapis
cedi conspui illudi/obbrobriū hoīm fieri
mortē suspendi/quasi gladio
doloris eius cor transfigeret/nequid in
vm blasphemie/vmquāte maledictis
cōmedeas p̄tulit von ambrosius n̄
corum in actis mane mecū sit mi vbis
pax/mecū mactū vereatū ut ipa
spēs corpis similitudīm mentis sic
figura gubernatis/hoc pat⁹ p̄mū p̄
cipale qualit⁹ bēt vrgo fuit hodie in
celis magnificata prop̄e sui quan
i mudo habuit humilitatem Deinde
principalit⁹ dico q̄ fuit hodie letificata
cōm eam qui i mudo sustinuit pena
litatem von ut ipa hodie gustaret
celestia gaudia potest dici illud ps̄
Secūm multitudinem dolo⁹ m⁹ in cor
m⁹ cus⁹ ut le a m⁹ nota quasi bēt
vrgo maiid i mdo milies sustinuit
dolores/propue i mudo fuit de
hoc q̄ filiū suū p̄ tōtū amisit
von luc ij⁰ Ecce filij quid fecisti nob⁹
sic etc Non fuit dolore hodie leti
ficata est q̄ filiū suū sine timore
amittendi inuenit/ut d⁹ cant⁹ iij⁰
inuenī quē diligit aia mea tenui
eū nec dimittam/Secūdo de hac
doluit q̄ filiū suū vidit stantem coram
iudeis ab hoīb⁹ despici & derisi
ve von barrabā in p̄sona bēte mat⁹
virginis cū fuissem illū minutā
puta alapis cedi facie conspui/spis
tarondi obbrobriū hoīm fieri co
mota fuit omnia viscera mea Tertio
fuit dolore letificata est hodie q̄
vidit eū ab omnib⁹ sanctis honorari
& laudari von apoc vij⁰ vidi turbā
magnā quā nemo dinumerare
poterat ex omnib⁹ gentib⁹ & tribu
bus & linguis & popul⁹ stantes ante
thronū in conspectu agni amicti
stolis alb⁹ & palme in manib⁹ eor
& clamabāt voce magna dicentes
salus deo meo sedenti sup thronū
& agno Quod eciam letificata
quia habuit bēta vrgo de hac q̄ audi
vocē angelo & cum spū laudantē
filiū suū Tertio de hac maxime
doluit q̄ filiū suū in cruce pendentem
patri & mori inspexit von luc
Tuā ipius aiam p̄ transibit gladius
doloris cōm fuit dolore letificata
q̄ puenit illuc vbi videt filiū suū
muquā de ipis moriturū von ad
Romanos vj⁰ xp̄us resurgens ex mor
tuis iam no moritur mors illi ultra
no dominabit/von ipa pl̄ dicere
ad filiū illud Confitebor tibi dne
in toto corde meo narrabo omnia
mirabilia tua/letabor & exultabo
in te quēt morepasi gentes & pe
ipius no⁹ eius de me et & ipse sic
quasi dicat bēta vrgo ad filiū so
letabor & laudē nom tuū/quia
inimici qui te oderunt pierunt
fu aut p̄ nubes & voces medius
Et sic pat⁹ sōm principale ad
Tertio principalit⁹ dico q̄ hodie
fuit beatificata cōm eam quia i mdo
p̄tulit martiriū & cruciatū
von Cant⁹ vj⁰ viderunt eā filie syon
& beatissimā p̄dicauerunt vt patet
dicē illud Hodie luc⁹ 1⁰ Beatā
me dicent oēs generatiōes Hemīe
dei dna mudi regina celi que
omnib⁹ gr̄iarum⁹ vita & gloria
gemisti in te em angeli gloriā
ausi gloriā petere vena tuem
unt meum/Nota q̄ beata vrgo
excellēt beatificata est patēt
quātū ad tria primo in ly⁰ q̄ expo
vitissima exhibet hec figuralit
est in ly⁰ postius est tronus
uteri regis/que sedet ad dexterā
eius p̄ assumpt⁹ regina a dextris
tuis dc/De Esther⁹ 2⁰ scribit ad
ctherem quēt exhalatus ad cēs
tudinē thronī in termitū matris
& vrgo gressū dirigit in regni solio
sublimata post xp̄m gloriosa re
sedet Secūdo in hoc est beatificata
q̄ medio alio p̄ impare & prope

vñ tñ xcm̃ ꝓ celis ꝓtas mea bñ
ieronim ꝓ celis regnat tam sublimis
tam mpiosa qua q̃ ꝑtem quibusꝫ
q̃ velut conferre ualeat propt̃ q̃ ꝑa
duit regina celoꝝ dña angloꝝ et
mr xpi certo mhac beatificata e
q̃ glorificata & tam in corpe quam
in anima bñ bñhatrdq; cenregnat
audacter dño btõ ugo maia cũ filio
filio alc & corpis ſcdm
ſcdm glorificata
ſit filius ñ eq̃ em ꝓtis ſt dicere
q̃ pas corpis filij in ipa ſit glori
ficata & pars in matre ꝑ pfecta
caro em filij caro mris de eadem
dicit augustinus credimus meritũ
lętari lętitia in enarrabili corpe
& anima in filio ſpo ꝑ filiũ ſpm
nec vllam debere ſequi corruptois
ruinam, quia nulla ſcientia tm fi
lium parendo integre corruptio
ut ſit ſemp incorrupta. quia tanta
ꝓfudit gra fuit beata dgmina fa
mulemur ut eius meritis ad ce
na gaudia ꝑuenire mereamur qd
nob̃ concedat bñdictus filius eius dñs

Sequitur Sermo super euãgelio
de sancto bartholomeo Thema

Qui homo uult uenire
ad regnũ celoꝝ ſpectat
quatuor sunt sibi necessaria
primum est pacta mandata & ſdm
ieronimũ hic gramen non fiat in prop
tatrio nisi prius tribula verbere
pie homo petens ad regnum celoꝝ
non admittit nisi plus ꝑ pacientia
purget hinc xpus dixit ioh̃ v
vtique ꝑfectos pacatos propter
iusticiam qm̃ ipsoꝝ est regnum celoꝝ
& nõie xpus dicit qui pacati ſpi
ritus ad bonos ſpos opm̃ multi em
pacati prope noxia suoꝝ
malorum opm̃ nec tm beatifican
ut fures & malefactores qui ꝑdm
ſua merita tormenta diuersa pacati
ut suspendia rotationes & callatos
ferros illos xpus ꝑ non vult btos &

sed qui pacati ꝓ mansuetudine & humili
tate sui in culpa de quibus rebus in
culpant & alias ſdm Aplm ad hebr
xij dns deus flagellat tamquam filios
quos recepit ad regnum celoꝝ &
augm dicit hic xpiane qui exceptus
es a passione flagellorum exceptus es
a nuis filiorum & iterũ & magnum
signum fuit dep natos & quem nullus
nullo turbato & molestia nuꝫ ſcdm
ſcdm nam est uolenti intrare in reg
num celoꝝ mia que plurimum maxime
admittitur & ecia ad egenos, unde
xpus dixit apud matth xxv Esurivi et de
distis mihi manducare sitivi et de
distis mihi bibere venite benedicti
patris mei capite regnum celoꝝ ꝙd
uobis ꝑparatum est ab initio mundi Iuuat
ergo & iuuates pacti qui se substrahi
no possunt ad pauperes & egenos ꝑ
ſed diabolo refutant & eius filios
antixpo ſ fiet eis sic dicit xpus
venter ipsius in quo ꝑ impatientes
optabunt a deo mali & denegabitur
eis, pulsabunt & non aperietur eis cla
mabunt & non exaudient ſ ſed dicet
eis adhuc deo & cũ omnibus meis
non fecistis mihi non fecistis Ite ma
ledicti in ignem etternum Iterum nũ
ꝙ est qui uult intrare regnum celorum
vij certus ſ quę est uestis nuptialis
qua homo tenet deum diligere ſ ex tota
corde memoria & intellectu ſ quam
xpus mandauit & ꝓximum ſicut deum
diligere ſ in deo & alia omnia ꝓ in
mutuo ſicut propt deum ſ ꝓ finem hanc
uirtute nemo ꝑ intrare in reg
num celoꝝ unde dicit xpus
dixit homo quidam hic intrasti
sine ueste nuptiali i tu homo qua
ma uis intrare in regnum celoꝝ
non habens caritate diuitis ꝑ quam
deus pluit iustis & peccatoribus homi
nibus & malis plenum sinum orientis Item
legit ſ hic ſ mt cũ nullus mit
tit ante regem regem Assueru
indutus ſacco ut veste nuptiali Beati
ergo qui custodiunt uestimenta caritat

quia nuditas & turpitudo peccatoꝝ
xpo⁹ in celo cogetur Ex hiis nullus
est valenti intrare regnū celoꝝ huiꝰ
litatis uera ut homo in omnib⁹ opib⁹
bonis non appetat laudem
vñ xpus dixit supra xviii⁰ Nisi co
uersi fueritis ut efficiamini sicut par
uuli non intrabitis in regnū celoꝝ
vñ subdit Quicūq⁹ ergo humiliauerit
ipm esse qui fuerit ꝙ in celis / i celo
angeli i pueritia / sine / nullū appe
titū superbie / pot⁹ regnū celoꝝ
ingredi sine illud Ideo xp⁹ qđ dixit
xpus Ego sum hostia / p me si quis
intrauerit saluabit sic dicit hostia
regni celestis qđ humilē & declinantē
& si uoluerimus ad gaudia celestia illa
intrare opt⁹ nos humiles & declinates
esse no superbia inflatos Et quanto
magis in hac statu bonis fuerit
humilior tanto in celo erit excellentior
& hoc euāgelium hodierne ostendit
dicēs ut audientes opē impleāt valeāt
ingressum gloriosum saluatoris &c

i discipulis sero discordia nascens
exemplū ostēdi humilitatis i hoc seculo

Facta est contencio in

ter discipulos iesu quis eo

i discipuli, dignitate aut officio
aut meritorum &c.

rum uideretur esse maior
huc xpus / Ex hac hominis fit dis
cordia siue dissencio nāt est ꝙ me
diator seu sequester sit sapiens
qui iuxta equitatē & veritatis statuet
partes concordare / ne ex tali dis
sensione mistrages & pugna deue
nirent Quia sicut saluator huiꝰ
xp⁹ dicit Omne regnū in se diui
sū desolabit & omnes homines discor
dia diaboli in se diuisi desolabit
a gloria celi Et sicut Ieremias discordia
parue res in magnas crescunt
discordia uero magne res dila
bunt Et ideo omnes homines et maxi
me xpiani pacem & concordiam
debent amare & custodire Christi pa

ex fragilitate uel diabolica instiga
cione patis & amaritudine contigit
eos uiolare / ex hac sapientiores et
seniores sensu / tenent litigantes
in uinculo fraterne caritatis per
concordiam traducere / exemplo
saluatoris nr̄i / qui uides discipulos
suos primos xpianos / inter se discor
dantes caritatiue & prudenter eosdem
in unitate dilectionis informando
in diuersis ut euangelium hodiernum os
tendit / qđ sicut Lucas xpi⁹ ait lo
quens facta est contencio &c In quibus
uerbis duo debemus notare primo
in dignationis motionem ibi facta est
contencio Et deo debita & utili xpi
instructo ibi uos autem non sic / si qui ad
sint sic &c. Circa primū nota ꝙ dr
facta est contencio inter discipulos
ihu / licet ex contencio unumquodq⁹ potuit
esse ex humilitate & caritate / ꝙ sicut
apli inter se uerbis disceptarent siue
cogitatis / quis ex eis post mortem
xpi ad tenendū locum ipsius esset apt⁹
& dignior ceteris exigentibus / Et si
hoc beda in omi mittendit ait dicit
deo & nos ad omne studium contende
debemus semp in bonis opib⁹ / aliis
aliud prestare in omni sanctitate & hu
militate sic bonum siue dei mitatis no
stre / i uerbi veritatis / in mansuetudine
sanctis / i contemptu in castitate / in
iocundis / in angustiis / i oneribus / in
patientia / in mansuetudine / i obe
dientia / spiritali in deuotione / ut de
nobis possit dici illud ps⁹ / Ibunt
sancti de uirtute in uirtute hec ille
Vere talis discordia non est culpa
sed in primis Aliomo hec contencio
potuit esse ex elatione sicut Crysp⁹
qui dicit Discipuli xpi passi sunt
aliquid humile de principatu co
tendentes / Ostacio aut huiꝰ con
tencionis sicut ipse idem Crysp⁹ Cum
xpus precepit dari pisces & petro
tributum / qđ nec tpis solu⁹ & capi
tuicis dabat & p hoc intellexit

Ex contencione discipulorum apostoli

alij discipuli petrū esse plausū aliorū
discipulorū siue apl̄orū. Et sm̄ Beda
ait xp̄s dixit petro tibi dabo claues
regni celorū capitū xvj°. Item alia vice
fit ait uiderūt petrū iacobū Johem
ductos in montē/ ubi orā eis xp̄s
trāsfiguratus est. Item alia occasio tem
pōris filiorū zebedei petiuit vt vnus
filius in regno xp̄i sedet ad dexteram
et alius ad sinistra/ ideo volentes debuit
nec mirū q̄ adhuc discipuli xp̄i erant
carnales/ et nec dū implenda
recepant spūm sanctū sic postmodum
qui eos de carnalibus fecit spūales
habm aut huiusmodi non em exemplū
contendentes hic sumamus ex hac q̄
discipuli xp̄i contenderūt/ q̄ multi
meruti asserūt dicentes si pax
discordia esset/ discipuli xp̄i non
contendissent/ cōm quas leges dicit
dic bonū libenter meminit explendi
licia malitie/ quibus suas negligen
ob tegerent. Non ergo dicemus/ extenu
no est p̄tm/ ad explendū contendere ut
p hac em exemplum apud deū de
peto no habebimus/ si caritate et
dilectione mēbros dñi nō habeā
mus ad sūm mandatū dei sit dili
ges p̄ximū sic tenet/ Hic ergo
hoc mandatū voluit adimplere/ quo
ad xp̄m potuit cū p̄mo trahere
xp̄m igit temptādo optimi magistri
docuit discipulos litigantes/ quis
maior sit mēbris et dignior et dicit
q̄ ille qui mēbris cās cū humilior/ xp̄us
em fecit quasi bonus et fidelis oculus
q̄ evulsit de cordibus eorū veritatis
superbie/ et plantauit in eis lilium
humilitatis cuius dicit p̄phēta
Superbo oculo et insatiabili corde
cū hoc no debem/ nec habitabit in
medio domus qui facit superbiam. vel q̄
habet appetitū dñandi qui p̄cedit
ex superbia vel nobilitate/ Legitur
aut hoc evm in festo Bartholi

qui fuit primceps et generosus sūm
dignitatem seculi/ sed cū cognouit
voluntatem sui magri xp̄i et audiuit in
formationē de nobilitate huius seculi
uoluit primcipatui et dignitati seculi
huius mīsterce/ sed xp̄m sequens hu
militate/ adeptus nobilitate in regno
celorū/ q̄ in hac mundo no nobilius
non dignius ab hominibus est affectan
da sed humilius/ cum Gregor in Regist°
dic locus desiderantibus est negligen
tia fugientibus et offendus/ dicit xp̄s
dixit lucē xvm°. Cum se exaltat sī
in hac seculo humiliabit sī vero futura
et ideo debemus nostrum sūm velle mu
dare affectus nobilitatis et dignī
tatis p̄cidit in multis ex superbia
que quis habet aliū ex dono ne
quis ex dono fortune seu fortue
quis ex dono gratie/ Dona nature
sunt sanitas pulchritudo fortitudo
agilitas et ex illis p̄cedit affectus
nobilitatis et dignitatis/ sibi dic de
ultimis/ qui conspicientes pulch
rudinē sua et cetera/ nobiles volue
runt esse primcipes iudices ꝛc/ dic de
illis ut videt/ Dona fortune sūt
temporalia ex illis p̄cedit superbia
et affectus nobilitatis et dignitatis
sm̄ multitudinis qui cōm statum
suum uestes/ preciosas triticas balistas
et cetera ornamenta sibi acquirūt diui
tes possessiones habē/ dic exemplū
de araculo/ qui se voluit facē pauo
nem videns miserē pennas pulchas
sed postea cum duces deplanxerit
dicentes/ qua temptam fecis que
tibi natura no dedit/ Hic illis ad
latus fiet ab vno domus ꝛc

Dona gratie sūt humilitas pau
pertas/ quia deū
diligē tenem et omnia alia mi de
et propter deū sit ex illis evm domus
p̄cedit quis elatio seu superbia
ut hic mē discipulos xp̄i sed qual
de patuit est de illis gloriosis/ que

omn bona a nob pne auferri / quia
uita mea est quasi uapor ad modicu
apparens / Ideo Ambrosius dicit hoc
ubiq nos expectat & si sapientes
& cautos fuerimus ubiq mortem
sapiens expectabimus / Hamus enim
humana semp est in timore qr semp
mutabilitate mortis expectat / Et
multi dicunt & si sterem extra aquam
meam in celu cisterna nollem ad
huc mori propter fortem iuuenem
vxorem domum repugnantem diuine
voluntati / Quid enim sepulchrum die
superbia mistant / et tu omnis ho
est quasi sterquilinium mucus vermis
aqua sdm Ambrosium homo est plenus
stercoris / esca iumentum putredo et
fetore natus & ab hominibus horribile caduc
& post mortem terribile & abhomina
bile quomo pulchitudo hominis nec
tat in abhominatione & multi ulte
dum dei pulchitudine sua colorare
et ultra suam naturam / Dic de cer
pitijs lilithombus miseru distractia
corpali ne essent spisse &c / fortitu
dine prudencia eloquentia industria &c
homo tenet ad distractione ultra / ne
multis exsuperbia manifestat / quia
modica pestis hominem mutabilem
tem omnia destruit / Corpus debili
tat sanam auferet / eloquentia im
obtuescit industria cessat / De nobi
litate & dignitate homo no debz
gloriari & mistieri / qr omnes ab uno
patre & una matre sumus procreati
sz ab adam & eua / Nam no legit
q dominus deus creasset aliud ada
& euam de auro & argento / in quib
nobiles processissent / sz unu luteu
creauit a quo omnes ortu habemus
Vera ergo nobilitas & dignitas
sdm Tullium est que nulli turpitu
dini subiacet / Ille ergo est nobil
et generosus / qui vitia odit et ur
tutibus ad hereat / et qui pauet pre

Nobilis &c

ceptis sancte mris ecclie & sdm
eundem Tullium matrem signum no
bilitatis est in quoq; famine mansue
tudo & mia in quo signum regens
xpianoy sacro oleo mi unguntur
ut sint manifesti & mystice docs
exemplo legamus qui du mundu tra
nsiit qui ad aures mordebat
dicens / me gloriosum nihil puto aut
a no liz vindicari & dimisit mulez
illesum sicut sdm Hieronymum
Iustus in ira austeritas est / mia
sine iustitia scandalum est / sin nullu
ergo re homo debz gloriari nisi se
paulus dicit mihi aut absit gloriari
nisi in cruce domini ihu xpisti
i. morte p que saluati & liberati
de potte diabolica sumus / Ini ergo
dicit Luce in cviii^o facta est contro
uersia inter discipulos ihu quis eorum
uideret esse maior / domus superbie
nutre fortune et gre causa inter dis
pulos xpi erant status tres / no
biles sapientes & simplices no
biles ut bartholomeus & tres xpi
sdm carnem / Sapientes ut mat
heus nathanael / Simplices ut
andreas ratione / Bartholomeus eos
aspectabat in corde suo primu locu
post xpm sdm sua nobilitatem
Alij sdm sapientia suam Alij
penes simplicitate & humilitate
Sed xpus qui est auctor cogni
tor sedauit discordia eorum cum
dixit ut sequitur in littera

s. quis & inter quos eorum maior

Dixit autem eis reges

non debuit aspectare ut unus sup alium dne
ut unus alium sequeretur & ille ei subderetur

gentium dominantur eorum

s. a regibus gentium

Et qui potestatem habent sup

s. maiores uel officiales uel subditos

eos benefici vocantur

Sedm̃ wilhelmū duobꝫ modis nobilitas ⁊ generositas mundana inuenta est / vnomo p dñm deum ⁊ p dyabolū p dyabolū ex superbia / qui est pater ⁊ origo armꝫ superbie Hic legit in ecclesiastica hystoria sup Gen̄ post duo milia annoꝝ post cationē seu actiōe adam / fuit nimrod / ⁊ post orti sunt gigantes / ex quibꝫ nembroth xpi autitor fuit / qui cepit homines vexare ut sibi tributa soluant / ⁊ milias regiones / sicut tyrannidate sibi subiugauit dyabolo fastu suadente ⁊ sic legem nature violauit quē fiunt / ⁊c̄ tibi no uis ⁊c̄ Sic ergo nobilitas inuenta est p dñm deum dominꝫ em deus elegit saul primum regem de statu pastorali / qui asinas pastebat ⁊ post eum dauid depastorantes / ⁊ sicut eos sacerdotibus in vngi oleo / in signū nobilitatis ⁊ ratio quae deus de statu pastorali regia dignitatem ⁊ nobilitatem elegit / ut superbiam dyaboli uitarent / Christus ergo rex est superbior tanto deo ab hominabiliore ai aliqꝫ cord̄ statuꝫ pastoral pt ⁊ superbi est quāto plus fluemaior es humilia te in omnibꝫ ⁊ hec dignitas regia per deū adinuenta est propt̄ rem publicā ut rex no permittat homines in suo regno iniuste vexare in mustis questibus / Imperialis vero dignitas ab hominibꝫ inuenta est ut pax in Gramus comunis / regem em qui milia litigia ⁊ bella mese habebant ner vng alii uolunt ab temperare / fecerunt edictum ut qui ex regibꝫ nollet exercede filiū deuenire nati / ita q̄ no sit natꝫ modo quamo ut ille sup reges regnaret ⁊ regibꝫ imperaret ⁊ factum est q̄ inlius cesar primus p excellēz ortū habuit / ⁊ vocatꝫ cesar. i. excessus ⁊ imperator. i. alys regibus imperans et post eū oīes alij hyb duobꝫ nominibꝫ appellant / Dignitas aut dicit̄ a magnitudine principū militū nobiliū p imperatores ⁊ reges inuenta est propter rem publicam quibꝫ data sunt insignia ⁊ ornamenta ex eo q̄ sunt coadiutores rei publice / Notet̄ ergo intentu xpi ai dicit reges gentiū dominant̄ eorū quasi dicat vos discipuli mei ⁊ noui xpianī affectatis in cordibus vris dignitate huius seculi ⁊ nobilitate ⁊ alta officia que ex superbia ⁊ dyabolica vexatione pcedit sciatis q̄ talis affectus elationis in gentibꝫ regnat qui nescit quid est deus ⁊ iusticia dei ⁊ pxim / sed quo eos affectus ⁊ mala uolutas ducat illuc opibus transeunt / q̄ non audiunt esse futura autem si forte appetunt pntia / deo hic dñari appetut ⁊ pferri vt omnis alius sibi subpeditet debitū et tributet ⁊ sic mūdo volunt nome grande habē sed xpianī debent laborare ut nom magnū ⁊ dignitate meliꝫ habeāt ubi sine fine mansuros se sperent eruia stām dplin non habemus hic ciuitate manente sed futura inquirimus / ideo xpus discipulos suos informat quid debent facere ⁊ quomo velit ut magni sint meliꝫ ad dicit ut sequatur

Vos autem non sic sed qui dignior est fiat sicut minor ⁊ qui p̄decessor sicut ministrator

sic est data pars huius euangelii in qua ondit debita ⁊ util xpi mistica hic em xpus ondit quomo dignitas ⁊ nobilitas mūdana in hac modo debet esse ad dicit / qui maior est verum sm̄ dignitate ⁊ nobilitate seculi / fiat sic minor sm̄ humilitate dei q̄ omnis qui se humiliat exaltabit nullꝫ ergo dicit ego sum nobilior dignior ceteris omnis ex vno semine

ꝫ vno ꝫ eodem mō oēs nascimur
ꝫ omēs vnū deum patrem habemꝰ
aut dumꝰ pr mr qui es in celis &
ideo petrꝰ in cathᵃ ꝫ luce in actibꝰ
aplōr dicit q deus no est acceptor
pſonarū Si aut quis dicat aliqua
ego sum melior ie ꝫ dignior alē
debet ei inde gīari actiones refer
dno deo q tibi hoc donauit / sed no
tyrcare in contentiās ꝑtumpe ac
nas ꝫ odia q̄uā ſdm wilhelmū
Sicut ex vno calamo multa gña
equalia nascunt ꝫ ex eis fit mdā
farina ꝫ furfures / furfura mdā
fuat / sed superfluā vō strophis
dant Sic ex vna matia ꝫ scie
multi nascunt hoīes ꝫ multi homi
nes uero ꝫ mdi qi farina alba melo
reputabunt / mali uero qi furfures
strophis infernalibus tradunt
Item ex vna radice pcedut rosa
ꝫ spīna rosa q̄uā odorifera ꝫ
util / spīna uo q̄uā inutil Sic
ex vna matia oēs nascim̄ / vnus
ut rosa bonus / alē ut spīna malꝰ
ꝫ sic rosa seruat / spīna uero in
ignem mittit Sic homia deo in
celo copulabunt / mali uero in igne
eternum pcient ubi erit fletus ꝫ
stridor dentiū Item ex vno ſti
pite poma pulchra ꝫ putrida
pcedunt Sic ex vno patre et
matre vnus pcedit bonus ꝫ alter
malus / non uitio patris ꝫ matris
sed ſdm maliciā illius qui eam
fecit ꝫ sic patrū furfures propē
farina / ꝫ spīna propē rosam / ꝫ
putrida poma propē pulchra sic
exemplo dei debemꝰ patri malus
propē bonus / ꝫ nescimꝰ quis sit
malus ꝫ quis bonus Si deo ſdm
exposse ad regnū celorū no pue
nit p fastuosam dignitatem huius
seculi sed puritates q plurimoꝝ
magis uident esse misteria qua

honores / sic uidet honor esse / q
oculis illuat corpus / ꝫ in hoc ocu
lorū non est honor sed lucis
idcirco homo no magis pedem
contemnit qua oculū Sic nec
prelatus ꝫ officiat huius seculi
debet sup alios insultari et extolli
ad sic mihi dignitate / qz plus
est in seruo qua plurima et dig
nitas Si hoc valde tractabile
est / qz nescit officiat ꝫ pluatus / si
suo subsit coram deo sit melior ut
non / vn Gregō homo q mebz
habet honorabile ꝫ q ni hoc stud
cognoscit ipm aut membꝝ / hoc
de serpō no cognoscit q sit summa
in corpe Sic dicim̄ homines
cognoscit solus deus aug membꝝ
nus sumꝰ / nob aut hoc no est
datū / ne de homitate in aīe glorie
mur ꝫ ne vnꝰ alterū vilipendat
ꝫ contemnat / videmꝰ em epm
dignitate simplici sanctate dignꝰ
orem esse / quis aut homitate co
ram deo exilis sit melior non cog
noscimꝰ nisi solus deus / Sic uideꝰ
mlitem dignorem esse clientē sim
plicia / homitatem illoꝝ solus deus
scit ꝫ cognoscit / Et tutio est q homo
uidet in facie / deus aut in corde
Ergo cōsmo est ut homines qui in
hac mūdi dignitate ꝫ officiis alios
sibi sup alios eleuati sint humiles
affabiles et benigni exemplo xpi
qui uluus de serpō exemplū posuit esse

Nam qui maior est qui re
cumbit an qui ministrat
nōne qui recumbit ego aut
in medio vr sū sic qui mīst

Hic xpus discipulos suos mouit
ad sui exemplu imitandu. Vbi scire
debemꝰ quom iudicau & existimauꝰ
hom maior est qui sedet qui ille
qui ministrat siue cora eo seruit &
quo ad cognitione dei iudicau / sicut
ille qui ministrat est melior quam ille
qui ministrat. Ideo xpus ita p hec
uerba intelligit hic ego uen in
hunc mundu no ut mihi seruirent sed
ut ego seruirem & ut dare meam animam
meam in redemptione plurimis
qui & uos si uultis esse mei discipuli
& uultis me imitare / no debetis
affectare in cordibus uris ut esse
prelati & alii officiales / ac quosli
in hoc mundo / & ut uob seruiret
sed ut exemplo meo uos humanis-
simis saluti animaru deo seruire
Non est uerus discipulus qui non
imitatur magrm suu / nec est uera
ymago que non est simil auctori
Et eadem essentia in persona xpi dicit
Si ego dominꝰ qui nullo indigeo
& munda celestia & terrena me egent
ad administrabile grande descendi
& uita me humiliaui ergo & uos qui
estis hui mei debetis in hac sede
humiliari & unus alteri seruire sicut
ego seruio / sermone uos informando
in firmos sanando pedes uros la
uando corpi & animæ sanitatem
tribuendo / & p pedes uris mundos
fieri uult. Hoc ergo exemplu instituit
xpus nobis reliquit & uestigia
nare uestigia eius ut laudaret nos
sic discipulos suos de quibus subdit

f. xi discipulos q audire acquieta
bunt illa exierunt & peruenisset

Vos autē estis qui permanf. ire cum eis q tribulationibus
egis ad mortem.
sistis mecū in temptationibꝰ
meis unde unꝰ. Vbi intendu q discipuli
xpi in temptationibꝰ exterioribꝰ quas
audeis xpus passus est / affectu

et effectu / mentis & corpis tui xpo priu
seruire ad quo no erat timor manere
sed in existimatiõe hominꝰ quia plurimꝰ
& odiosus iudeis erat / & ubiq persequebant eum una cu discipul
eius / Ideo dicit eis xpus / vos estis
qui permansistis mecu in tempta
tionibꝰ meis cui xpo dicebat Io
bis cuiꝰ. Nonne benedictus nos
qui sanauerunt eos & demonia habes
& unus ex hominibus uinu potator
uini & amicꝰ publicanoꝝ / & alia
multa in contumelia detractiones sona
cui discipul xpus passus est / Ideo
dicit vos estis qui permansistis me
ad in temptationibꝰ meis Vos si
xi q ut dicit Iohis xmi sedas
cui accepisset buccellam statim
exiuit cotinuo Ideo hec uerba xpi
audientiu no fuerunt / q huic cui
xpo temptationibꝰ corporalibꝰ assuit
affectu tam cordis defuit / quit &
nunc mihi xpiana uere deo seruit
corde & ope absit ut audias linguas
sunt / unde Beda in omel non
illis qui inchoant patientiam
sed qui perseuerant ipam patiam
dicunt propter deum celestis regni
gloria dicit sicut aplis a quibꝰ
subditur cui in sequenti dicitur

ordino mihi sicut pater meus patri meo & ego
Et ego disponо uobis sicut
& sedeatis super thronos meos iudicantes duodecim tribus israel
disposuit mihi pater meꝰ
f. mihi licet
regnū ut edatis & bibatis
f. xi ad cenandum
super mensam meam in
regno meo / & sedeatis sup
sedes iudicantes xii tribus israel

hit dcliem septem notare que asten
dit illud omnium gmendabile / primu
& huiusmodi dignitas ibi scriptis & ego
sum qui sum filius dei & sum creatore om
nium / cui angeli seruiunt & contremiscut
aug pulchitudine sol & luna mirant
qui sum eiusdem potestatis essentiae
sic pater / a quo omnia / p quem omnia
in quo omnia sunt / Ego potens in es
sibilis extens principio & fine ergo
dicit Ego &c Secdm gmendabile
est communitu ordinacio cu dicit dis
pono & ordinate collocu quemadmo
modu unicuiq; secm merita sua
sic Joseph fres suos ordine etatis
Genes xliij° Quia ipe dicit Johes
xiiij° In domo pris mei mansiones
multe sunt / si sdm exigentiam meritoy
q ipe filius dei qui est sapientia
patris omnia fit & nouit a principio
seculi usq; ad consummatione seculi
& omnib; mercedem retribuet bona
ut multum uxi opa / Ideo dicit Ego
dispono &c Tertiu gmendabile &
grata societas / cu dicit uobis filiis
ministris & amicis meis qui secuti
udutate meam & pris mei / q no
omnis qui dicit mihi dne dne intra
bit regnu celoru / sed qui facit volu
tatem patris mei qui in celis est ergo dicit
Ego dispono uobis sic qui imitati
ones me obtrectari tollerantes in pa
tientia & humilitate / Quartu gmenda
bile est vultus hilaritas / cu dicit sic
dispositu mihi pr meus / & sic pater
meus mihi die assensionis mee i mea
iucunditate hilarue me susceptit mi celu
ubi est summu bonu / gaudiu & leti
tia enarrabile / ubi est omne bonu
qd nec oculus uidit / nec auris audiuit
nec in cor hominis ascendit / Illa dicit
uobis do / ad hilaritate & hilaritu vos
suscipiam / Quintu gmendabile est
mensa fertilitas cu dicit ut edatis
et bibatis meam / & bibatis mea dulcedine inebri
cant vos / admonet nos / Comedite ami
ci & inebriamini carissimi / Die apli in
die pentecosten / inebriati erant
melle spus sancti & cui xpi meo
Cui cedunt me adhuc furienti & qui bibit me adhuc sitiet / Deo dicit
xpo suo qui manducabit panem
in regno dei / Sextu gmendabile
est loca securitas cu dicit in regno meo
ubi est leonis securus quietus gloriosus
ibi enim homo no timebit parabolu
nec suggestiones eius / inidias & in
imicitias eius / terrore & eius motibus
& castimus / nec molestiam de amissi
one terru pabuli filioru et pecu
ris eoru cum pis ei letabit mansue
ui uidebit vindictam / Septimum
gmendabile est etimitas & magnitu
dinitas cu dicit sedebitis sup thronos
xpi / Sedes lignee nec lapidee ibi
erant / Igit p xpi sedes xpi articuli
fidei designant / in quibus apli primi
xpum / fide et ope sederunt / & qui
homines ab eis illos articulos psidem
susceperunt & eosdem ope ut ipsi
impleuerunt / in illis ipi in die
iudicii p recognitos sedebunt cum
iusto iudice dicent / Isti sunt digni
regno dei / q in eis opatione signa
fidei micuerunt sunt / Vn Gissm
omnis xpianus qui susceptit uerbu
petri sedes est petri / qui verbu
iehis sedet est iehis unde & sdm
compendiu theologie vitanis duobus
ordinibus in iudicio exemo erunt Qui
dam iudicabunt & no iudicabuntur
un p° ad Corinth xpi° Finitas met
ipas iudicatremq; no utiq; iudicate
mi / Quidam sunt / qui iudicabunt &
no iudicabuntur ut infideles unde
iehis in Qui no credit iam iudi
catus est / Ergo sunt qui no iudicabu
sed iudicabuntur & damnabuntur / qui
mali iusti sunt domus dei & spalibus
quibus dicet Matth xxv° Ite in

t non dedisti michi manducare / ne
quando sint qui nō iudicabunt pō
iudicabunt t saluabunt / sz qui bn
usi sunt dnō dei t talibus eubg
dicet ysaie xxv°. Fiarui t dedisti
michi manducare ic Premitte bndo
pcipue regnū dei, qđ eis patrum
est ab initio mūdi ad qđ nos pducat
dnūs ne ihūs xpūs qui est bnedict
in scula sculoy amen ~

Sequitur sēgrmo de natiuitate ste
agate uirginis nō sup lām° qr lām°
post pmones inuences in omelia
si primo ponitur ille thema ~

Qua lux orta est gau
dium t honor t tripudiu
apud oms populos / hēs v°. In hys
verbis magnificat solempnitas
hodierna triplicē primo ex parte
natiuitatis / qr noua / sdo ex pte
nascentis / qr lux / tcio ex parte uti
litatis / qr gaudior t honor ic Dici
uit noua vrginis natiuitas primo rone
pmiy qr processit / fuit em natiuitas
illa vgis figurata t sanctificata
in patribg ut patz in archa t vga
t in plūbus alys / et prfectiy ista a
pphetis yn ys xl°. Egrediet vrga
de radice iesse ic Yn fuit ecia lau
data in cantic ut patz ubi gmedatis
eius ortus patuit transiuit t assign
at dicit noua rone plulegy qr habuit
t hec triplicē s. rone sanctitatis
qr ortus fuit sctus yn b bndus
fuit prut dubio nr dn ante sctā
qua nata / et rone reuelationis / ut
patz in reuelatione sci spūs hereē
mitti sancto qui plūbus annis ti
die audiebat psalmos cantry in
celo / t dictū est ei qr tali die nata
e mr dei vgo sta / De cuius natiuitate
sancti t cuius festū celebrāt in
celis et audiet pcipue t hilarent / qr
tante erat sanctitatis t festiuitatis
tue creditū est t instituū festū
illud et ideo dicit noua lux oritur
visa est i celitus manifestata / et
celebratius di noua qr solempnis
ab ecia celebrat yn Greg° dyalū
eius natiuitas celebrat, que non
filia re s gratie nasci tercio
dicit noua rone gaudij / qđ attulit
t nuncia vmūs mdo et no qm
tuitas ista gaudiosa fuit angelis
qui erant in celo / qr fabricata est
dom in qua inge habitabit ange
lice t patrum yn pubiay xe no
Sapien ēdificauit sibi domū / et
noua t gaudiosa fuit hoībus qui
erunt in mdo / qr fabricata est
archa in qua reposita est pax
nostre redemptoris yn Geneš
vi° / fac tibi archam de lignis
leuigatis / et natis ista gau
diosa fuit sanctis patribg qui erat
in limbo / qr nata est illa que par
tabit t pariet puerū eorū libe
ratorē yn luc 1°. Visitauit t fecit
redemptōne plebi sue / Igit mihi
mate dicit gaudiū quo ad angelos
celos / quoy festa est t pax honor
quo ad hoīes in mūdo / quoru
facta est redemptio / t tpiudiū / quo
ad sanctos patres in limbo / quoru
facta est liberatio t sit patz et laus
sz utilitas dicat sdm nō qp vgo
maia dicit lux duplicē sdm qp
duplex e lux sz illuminans t illuminata
illuminata quidē a deo fuit triplici
luce sz pfis ad amorē magnitu
dinis yn cant 1°. Ordinauit in
me caritate ic et illuminata fuit luce
lune, quātū ad mūdicie puritate
yn luc 1°. Quo fiet ymāgo mea ic
et illuminata fuit luce stellay, quo ad
cōtritio plenitudinis yn pū xxxi°
Ayultre filie cōiugauerit ic de hys
tribus 2° dicit xij° ayulier aucta
ple i. ornata caritate / t luna sub
pedibus eius i. exaltata in domo sue
archi eius / et in capite corona
xij stellay. i. in mente eius vnū
cuius virtus / fuit ecia ayar sta
lux illuminans triplicē illuminat n
anglos radio letitie yn Iudith xij°

Ad Nat B. V.

tu gloria ierusalem tu letitia isr
el tu iustos fiut illuminis rubio
gratie, qua eis impetrat. Impe
iustus confert gratia tm̃ xem̃.
Ego sum ut michael. i. in celestib⁹ qui
ortu tuime mdeficies. s. gratie. Im
petores fiut illuias radis mdulgen
q̃ eis venia & mia impetrat. Im
p̃ te reis dat venia. Im puerbioꝝ
m̃. Flagmd uite est hys qui apphen
derit eam. De hys tbus dicit. Bus
bernhs dg. Ab ei repit angelus
letia ad iustus gram. & petor venia
De natiuitate ei⁹ scripte legenda
marie vrginis in libello liuet
apocrisso. que ieronim de hebreo
transtulit in latinu. Ita scribit
ei⁹ Ioachim alias Eliachim duodecim
q̃ bmonig. fiut pr beate ei⁹ gris
marie & erat de tribu ei⁹ rpus
dauid. & duxit sibi uxorem. Debe
thabem nomine anna de tribu sacer
dotali. Et ambo erant iusti & ti
phatie sctam suam seruebant.
una parte templo & mnsteriis tem
pli dabant. Eodem parte paupi
bus & pegrinis. Tertia uero pte
ipse & ps̃ua familia refuabant.
Erat in diebus istis. xxmti sil
remansit prole carentes. Ro
gabant tame deu omipotentem
ut si dignaret eis prolem dare
vellent eam pretio. fructu templi
mancipare. & offerre. Factu est
autem cu Ioachim cu suis tribu
festo encenioꝝ in Ierusalem
ascendisset. & cu ceteris ad altare
astantis oblatione suam faceret
Exaudi me ysachar nomine eu cu
indignatione repulit dicens. quomo
ad altare astare p̃sumis. cu sterili
legem sterilis & infecundi male
dicti essent. Cui se maxime con
fusio videns dominu rogauit. ne
confusione sibi factam a viris suis
haberet. Tenuata. Sed uit ad pastores
suos. Et cu aliq̃t ibi esset pastores meos
fuisset. mestitia gdulo depabat
deum omipotentem. ut illam maledictam
ab eo tollere dignaret. Hic angelus
dom̃ apparuit ei. d. Ego sum angelus
dom̃ tibi a deo missus. Hic em̃ annuncio
tibi tuas pces adeo esse exaudidas &
elemosine tue ascenderut in cospectu
dei. Vidit em̃ deus pudore tuu que
patiens fuisti. Et ideo annuncio
tibi q̃ uxor tua pariet tibi filiam
& vocabis nome eius maria. Sit hec
ut vouisti ab huc in uto mris deo
sanctificabit. & spu sancto eplebit.
Et sic ipa exsterili mre mirabiliter
nascetur. Ita ex ea filius dei vigilate
eius incorrupta mabiliter nascetur
& sc̃p ipam & filiu eius salus gnd
quanto nascet. & hoc e do signum
vade in urbem & occurret tibi uxor
tua in porta que vocat aurea. & hys
fidem adhibe. q̃ quito q̃uara deo
fiat tante fuit mirabiliora consi
dera ysaac filiu abrahe. qui fuit natus
ex sterili mre. Considera sanctitate
Samuel. Sephias. Salomb. Fortitudie.
Sampsonis. & hys omib⁹ p̃cessit. a mle
tribus sterilibus. & hys dictis angls
dom̃ ab eo disparuit. Anna uero mul
to tristabat. & quo vir suus euelisset
penitꝰ ignorabat. Et ita eu dicto
suo lametabiliter tenebret confusione
viri sui fretum. & discessum eius an
gelus dm̃ apparuit ei. Et eadem que
mro eius nuntiauit. Patefecit et de
signu dedit ei ut in urbem ret. Et
uerso suo in pta aurea obuiante sibi
muemet. qs̃ et sum est. uix ductu
angli. ibi quietes. & semuit sa
lutantes. Sicut de ple exentes. dno
in templo adorato. ad ppa remeauerut
& sic sta anna no post multos qepit
& pepit filiam hac nocte maiam. orbis
petoibꝰ ingressum. & salute. Cuius hec
nativitas ita me exta tolut. q̃ ut p̃nab
mitte. Se digne tpat. salutem. d. dom.

Que est ista que pro
cessit ĩ aurora cõsur
gens pulchra ut luna electa
ut sol Can vñ Cubet vas salomo
assistat quam virginem gloriosam cuius
nativitate cetus rebus pulchrior omnib
me oms retonabiles mudi cacumus
que deus creauit videlus aurore/
lune/ et soli nam mdie quid pulchius
in nocte quid pulchrius luna/ me
diem et noctem quid pulchrius aurora/
et primo ihesu maria p sua nativitate
comparat aurore/ et ualde quementer
nam sic aurora noctem finit et diem
mchoat sic uirgo maria p nativi
tatem suam finuit noctem peti pm
pentis/ qd in toto gen humanu prede
bat/ hodie ergo nox malicie est finita
et dies salutis est mchoata/ ysaie
dicit ipse ad nos ẽ/ nos presse
dies aut appinquabit/ sed dum
aurora tradit et exit est media me
diem et noctem sic virgo maria
p orbem nativitatis sue est mediatr
mr dei et hominu patronem ihesum sug
pat in libro reg. cu abigail reco
caliauit naabal xpi dauid/ et non
maledixit ei usq; mane i. sequen
tem abigail mpr fulgens et vir
gine maria significat que me
oms stirps sua nativitate est fulgi
dior pre fructu ventis/ cuius ihm
xpm saluatore naabal mestat tur
pitudo et peccatum significat illum
virgo maria reconciliauit deo dauid
i. deo xpo/ qui fortis manu mestat
et no revelat hoc homi peccati mst sepu
lcie i. post mortem/ Clamemus igit
ur deum ut digne nos reconciliare
filio suo/ Tertio dum aurora exit
oms aues nemat latibula querut
aues uero mdi et lucide mapue
unt et gaudere/ sic et virgo
maria fecit ortu p sua nativitate
oms aues i mdi et nocte i. spali
m sua uirtute sut debilitari/ quia
iam aurora i. virgo maria sua na
tivitate ortu faciebat in corpe hua
no/ vn Job/ Si subito apparuerit
aurora arbitrat umbra mortis
Sed aues mdi sut angeli qui quasi
hodie oms magna leticia habue
runt et habent/ qui ista felice aurora
i. virgo maria ortu sue nativitatis
fecit ut p miraculu mfine audiet
Certe qui aurora i. virgo maria
exibat angelq dedit jacob prudentie
bndictionem sic postquam virgo ma
ria fecit ortu nativitatis sue tunc
deus omps dedit gem humano bndic
tionem/ vn cum tamen nativitas
tua dei genitrix virgo gaudium
annuciauit vniuse mdo exte cm
ortus est sol iustitie xpus deus nost
qui saluum malediccõe dedit bndic
cõe et confundens morte donauit
nob uitam sempiternam/ Certe
quido aurora exit oms dolores et pes
tes leuesunt et mitigant/ ut dicit
philaretus phus de natur febriu
aurora astendente morbus mitigat
et leuesit vniuse/ Item galienus di
cit sug tritus quom ptholomeum
est in aurora dulcis illa i fructu
tue caui obtinet ni languidus vni
uersus et oms medulle ossium con
fortant/ sic dns virgo maria quasi
aurora pua nativitate cor palem ortu
habuit nie oms pestes et finudes
dyabolice tempestebant bndictus
eus in ipsa ad ptam virginem du
que filiu nob edidisti tu pestilente
cunt nas adiuuare fac ortu mi
tigas et sedas/ que sua nativitate
xpo quasi aurora diem predas/
Quidem est que febres tremebu
das et luctuosas amaripas i nob
mitigat et deu i nob placat/ vn
Ysaias in pphane de nativite
mate dñi ne dei pte oms dixerit

gratia/ si adte aspirauit uoluntas nostra
/ tu es enim illud alabastrū/ mq̄ unguen
to dulcedinis xpi quecunq̄/ que oīm
petentiū limina frequentie ac preces
ut dicit Cantic. vij°. ¶ Ecce vox me mee
mee vitam & salutem adno
¶ Texto sic illa stella viam & cursum
suum a creatore traditum nunquam de
seruit ¶ sic virgo maria via i nacēs
& misericordie nunquā defecit nec
defecet ut oīs petentes ad eam secure
& ad fiducia accedant quibus ipsa
sua mia semp est prona/ vñ ysa
xxxvij° Iustificabo mea quā tenere
cepi nunquā deseram ¶ propē hanc spe
tales/ ipe salomon virginē matrem
eius puritatem assimilat ipaq̄ aurore
ut dicat/ que est ista que pgredit q̄
aurora consurgens ¶ Ulterius no
q̄ salomon assimilat eam eius natiui
tate lune ut dicit pulchra ut luna
¶ electa/ q̄ sicut luna post solem
est pulchrior & pollet omnia sidera
celi & lumine a sole recepit/ & recepta q̄
alys gratiā ¶ sic virgo matria post
xpm quasi luna post solem est oībus
sanctis sanctior & pulchrior virtutibus & dig
nior antequā nulla vgo nata fuit/ nec
est nec erit secundū ¶ Unde Richardus
¶ sic luna post solem omnia luminaria
pellit sua claritate/ sic maria virgo
post filium suum pellit oīs sctos orna
tu virtutū & cetera ergo lingua/ & quis
sensus eius dignitatē post explicare
hec alle/ & sic luna illud lumen
q̄ a sole recepit alys gratiā/ sic vgo
maria illam bonitatem sue misericordie
quā adeo habet omnibus hominibus
peccatoribus gratiā ¶ sua quātū est
in ea uellet q̄ oīs peccatores essent
iusti & sancti & ut essent filij dei/ vñ
ysa xxxiij° penetrabis inimicos pcti
tos & in spiritu oīs dormientes
infideles pctos & ecce fiant corda & cetera
dormientes sui peccatores in peccato
dormientes/ quos vgo maria sua
misericordia aspirat/ ne dormiant
sed luna illuxit nocte/ propē q̄d
a gentilibus nuncupat dyana i. dea
siluarū/ q̄ in tenebris illuxit veris
sic virgo maria ortu sue nativitatis
illuxit omnibus desperatis qui sunt
quasi i nocte damnatis ne despera
rent dicens/ Venite ad me oīs qui
onerati estis et ego reficiam vos ¶
mea misericordia ¶ Consonū est ergo
omnibus desperatis ut habeant re
cursum ad hanc lunā/ dicentes illud
ysaie xxvj° Anima mea desiderauit
ad te in nocte quia ipa est illa co
lumpna ignis que i nocte precedebat
filios isrl̄ dū ibant ¶ egipto ut hic
exodi ¶ & ergo debemus ipam flagi
tare ut dū anima mea voluit exire
de tenebris huius mundi ut ipa pia
mr dignet nos sua gra prevenire
& illuminare ne laqueuli uteri exeuntes
hic mee obpediant/ vñ ¶ ea tenet
Maria mr gratie mee me tu nos ab
hoste protege in hora mortis suscipe
¶ alias mitius ¶ Deus vgo maria co
parauit lunā propē pedes & caudā/ nā
pedes lune me oīs plenetas est
ultimior ecce/ & ecclā stellam albuzaar
plm ipa luna suo motu purgat
vapores & aerem/ nec em homines
nec alia possent expirare si aer p
motū lune no purgaretur ¶ sic vgo
maria est minor & ymmediator ad deū
minor ult oīs sctos cuilibet petenti
ipam deuote inuocanti/ ipa em est
que petentes vapores affectionū
carnaliū cordis mūdat sua mia purgat
ut digne ad deū accedere possint
suppliciter/ vñ Richardus ¶ deus dna
q̄ benignissima es & amore mul
tibilis & inestimabilis nos amas
quos mte & pcte filius tuus dilec
tissimus ¶ redemit vgo maria sua natiuitate
lune comparat propē motū/ q̄ luna
suo motu impetu fremitu curre
tis ecclesiā ¶ sic virgo maria impetu

res dei mitigans omnipotens tardat
sua petitione / ne contra petentes pgre
diatur / quidem deus omnipotens
petentes quos ecclesia morte subitanea
xemplor mlia / quos hec mlia via
die & amb adimerunt Descenderunt
no dd erat hec advocata Vn Bus
Bnhardus / advocata primst pegna
tuo mia que tamquia me audius
& me exulis sua mia causa nostra
fidelit & diligent tractat Et prop
has petentes Salamon / virginem
maria sua natuitate assimilat hic
ad dicit in primis pulch ut luna
Tercio salomon virgine mariam
sua natuitate assimilat soli ad dicit
electa ut sol Primo / qr sic sol q
splendore incomparabilem ceteris
Inferiorem Sol est em deus orbis
& formator totius calonis Sic virgo
maria sua natuitate excellit omnes
pulchr & lucidior omes ornatum
sanctor / qr sic aliqui sancti ut jere
mias Johes baptista nati fuit sancti
fi no ut esset ista sancta & spu
sancto repleta qr corpus eius erat
tabernaculu filii dei Vn Bus Bnh
mone de natuitate marie
Prima gloria est post deu videre
re / adhere tibi & in tuo mumme
domorari / qr sic sol sup omia corpa
mdi luce sua est clarior et splendi
dior / ita & tu virgo maria p omnes
sanctos es altior & mudior pulchr
& sanctior Sicdo virgo maria sua
natuitate competitur soli / qr sicut
sol gaudet ingore valde mirabilem
& talorem mollerabilem Unde
dicit Dyonisius i libro de diuis
nominb capitulo vto / Sol inquit
sensibilid essencias & qualitates
equidem multas & diversas celestib
illuminat em & fecundat / augmentat
& plantat / terminat & omia vivificat
Et sic sdm Ambros in Exameron mi
fecundissima neq; crescit ubi solaris
radius no tangit qr sol calore et vi
vificatione omia nascunt tam in
hominb animalibg plantis & herbis
Sic virgo maria ortu sue natuit
omnes peccatores qi mortuos corpa deo
& corpentes in omni tempo vivificat
confortat & spem mduat ne desperent
Unde Anselmus in meditacionibus
dicit no loquar de beneficiis tuis
quibus plenu mundu cognita est
ma tu es femina mirabilis singulis
& singulariter mirabil / p clemtia qua
clemtia renascunt & in serena spe
ciant demones exultando / homines
salvant / angeli reintegrantur / sic
ergo in toto mundo solis scripture
efficacia / sic & beate virginis i eccle
i mundo miraculis & misericordie
sensibil beneficia Ergo bene quod
ei illud dictu repd Jesus xpc Sine
me nichil potestis facere / sine me
meo adiutorio Ergo clamemq
ad eam dicentes / O advocata ma
illos tuos misericordes oculos admo
vere Et obtine nob indulgen
tiam omnium / Tercio virgo maria
sua natuitate soli comparat / qr sic
sol est omnibg quibs & omnia loca
tam mundi qua i mundo sine sua
violatione penetrat & omnes rimulas
& aperturas / ubi pot subintrat
Sic virgo maria omnibg suis mirabi
cordia est prona / quicquid affli
cordis sui reserabit / Vn Bnhardus
monet huius diei Gaudia omnia
omnibg facta est / sapientibg & in
sipientibg iustis peccatoribg omnibg
simul me apparuit ut deplemtudie
eius ampliant vinculi / captivi re
demptione / tristes consolationem
egeni oratione / peccatores veniam
iusti gram / angeli letitia / tota
trinitas gloria ut no sit mirabilior
& mirabilis / qui no poterit deplem
tudine eius Recte ergo mater
ecclia debet hac die concordare cu
celesti curia / ubi qi hodie sanctis
angeli in die natali maie magnu

gaudiu habuerut. Unde legit. Erat quidā iuxta stus qui singulis annis in omnibus suis psalmis hac die melodiam scōrū angelorū audiebat. Et cui pie bat sibi a deo revelari. Audi angelū dicentem. Hac die regina celi in mundū nata est. In qua nos letitiam ineffabilem habemus. Quia per ipsam. Et filium eius ruina nostra est restaurata. Igit vade et dic apostolico ut faciat omnibus xpi fidelibus hac die celebrare. Et nobis cū lętare et commorare. Quia et sic est. Igit gaudeamus omnes in dño diem festū celebrantes. In natiuitate sancte marie. Ut eius adiutorio possimus adipisci. Ad gaudia angelorū. Ad que nos perducat qui cū patre. Amen. Amen. Explicit.

Sequitur Sermo magistralis de nativitate Sancte marie virginis

Quę est ista que progreditur quasi aurora consurgens pulchra ut luna electa ut sol. Terribilis ut castrorum acies ordinata. Sicut magnitudo serpentis antiqui ut hujus generis virus in petris tumescat et ministeria nasceret. Et ex hac in petra defluat damnationis angustiam et miserorum. Hic enim primus natus ex hominibus tu pollutus exeret originale peccatum. Sparsus mox in ore flenau principium orbis cū sisteret exercitus et hujus generis subsecuta natalis admittere. Hinc ab eterna nobilitate dissimilitudo. Hujus tam virginis gloriose nativitas ab hujusmodi lege tristitie liberata. Cum sanctificatam in utero in gaudio mundo produxit. Unde et plenitudine plurima orbis omnibus exultat. Et per quatuor mundi climata. Et per tres. Cui donat gloriose virginis festivitatis. Huic festivitati in sancta ipsius ecclesia celebris et famosa. Hic enim aurora consurgens rorem augmentat. Hic virgo gloriosa surgens nascens rore nobis attulit benedictionis

et gaudia atq; gratiae semp̄ine. In nativitate enim ipsius quasi in nocte diu nationis et angustie duces in medio gentis augustis noctue ululae et bubones querelis videlis quod demonum voces terribiles et lugubres. Cum nos emittebat hinc aut quia apud deum veri primi hec nostre illustri animis aurora duces hujus effugerunt et iam tugurii eorum tenebrae. Cantus auis alaude philomene et aliarum avium mulcerum audire. Vox in nedum soli magi turbatur. Audita est in terra mea. Imo vox militum spiritualium in celo celebratur. Gaudium mentis humanum et omnium sanctorum patrum in limbo degentium et in regno dei nuntium exaltationem et dilationem. Tu gloria mundi. Tu lux mundi. Tu letitia israel. Tu decus populi. Tu dei et hominum mediatrix. Tu singularis humanitatis ultrix et patrix. Tu in perenne salutis mirifica restauratrix. Benedicta ergo tu pulchrima inter eas. Unde et virtutis quilibet poetarum accepit materiam predicandi et deum qui nos talem voluit adiutricem habere. Ut cum angelis collaudandi deum aut nos tumultuosi. Quid autem pusillis. Quid in eius laudibus referamus. Nichil prorsus laudis nec iniquitatis pollutionis virtutum tenebris depellit valet ipsius attribuere sanctitatem. Nisi ipsa doctrix disciplinae papa fuerit nobis data. De cuius magnitudine dum ut nobis sit et nobiscum laboret. Deus me potentiae et vos audientibus cum dei et ipsam gloriosam virginem laudantibus. Et eius filium benedictum. In primis gratiam eius meam et in futuram gloriam. Et ergo hec toto mentis affectu cupimus obtinere. Ipsam interim gratiae ut hoc nobis obtineat salutatione angelica amen unanimiter salutemus dicentes. Ave maria.

Quę est ista que progreditur quasi aurora consurgens et cetera Ista mirabilis est excellentissima virgo benedicta deo in cuius primis rebus

excellentibꝫ cumpat̄ sit ꝑmo aurore
propẽ tritu/ ꝑmo ꝙ admixtar aurore
fuit nocte mee creatꝰ illuctre/
Lucem dei siue veritate annuntias
Bo nequitia hostilitat̄ refrenas/ ꝓmu
em · ipa nocte mee creatꝰ illuauit
gn m sue mudu ꝓdiens · lume ui
tatis ꝓpetue adimplens/ lume etiam
effudit ihm xpm dnm nrm ꝑdca
dese potat̄ dice illud ysa xxxm° ego
feci mcelis ut orꝫet lume mdesi
ciens/ du em medio silenau tenent
omia · nox mi silo cursu medio u
p agret qn neq; sole neq; sideribus
iam appentibꝫ noctis tempestas qui
acupauit ḡn sol iustice no orieba2
ꝫ stulis fuit mgr quasi stultis ciuitatꝫ
qn stelle no ꝺderut lume · custodib⁹
suis/ Sed crauerit decelo/ qn lux
no lucebat plene in diebꝫ suis/ sed
erat omnia eclipsata/ qn lucerna
nra no erat ardens & lucens/ sed
erat in nocte tribulacois extincta
ut quasi nemo speret/ p qua uam
lux sparsurꝰ/ sic scribit Job xxxvm°
Tulit repente ista nam lux orta e
sanctis patribꝫ in inferni limbo
hominꝫ mitra · anglis sanctis ilelo
ut ipi oms no in nnia admixcentur
/et dicant que est ista que ꝓgredit
qi aurora consurgens ista est stella
gedemis de qua scribit iudas visꝰ
Quid confracta lugena ardente manu
extendit cõ inimicis/ q habuimus
videlicꝫ · amalechitas did medie in
sterent vigilie noctis/ assumptis seni
viris trecentis/ quibꝫ similis stultus
dederat q tribus/ vt extensa manu
rep̄ssit lugens/ se illuminet · hostes
siue exterminio auertret · audent
clangentibꝫ tubis · acclamantes vic
toriam dno et ecia gedemi ei⁹
est iste gedemꝫ n filius dei/ qui an
qua esset bnduꝫ filius matris
fuit ab eno dnatus genitor mus
ꝓpa teste que dicit ecce ego xpm̄ to
qui creauit me requeuit in tabnaculo
meo Ecdem cui mittat̄ ꝑuenies
mutero q nulli utiq; miserit eius co
uenit filio simil & genitori ille mul
uerꝫ gedem lugena ꝑturies · uerꝫ
sterilis ante fecundans hanc ar
dente faculam matris virginem
in medio noctis siue diei natalis
extendit vn tredecim illuminat
electos/ videlicꝫ tripharie diuisos
in celo in terra · in limbo inferni
vn hostes trini fugiebat · audebant
hec faculi trini · ecia exercitus vn et trecentorꝫ · omi vnius
status electorꝫ sic illuminati acclamant
victoria · laudem dno · xpo re
demptori gedemi Sic p hanc auro
ram noctis creatur mee est illuminati
ut pcta · tenebras nocturne sue
ayadum fine fugati sum illud
Job nisi expectet lux · no videat
· xpm nec ortu serpentis surgent
aurore · natiuitate vigil gloriose
lucem mmmꝫ gnis quam tamꝫ
madum expectauit xpm · vigi
p peccatu creatur · noctis apprehendere tamen no apprehendit sed fu
gatus est · pcussa sunt castra
ayadum qui mirꝫ de causa/ qꝫ
sme causa pfectꝫ est xpm et
eius mrem benedicta Sed
vgo bnduꝫ ad instar aurore lucis
veritatis vel dei nuncians/ quia
in eius ortu deperdibili sanctoꝝ
patꝝ anxietas qua dei filiu flagi
tabant · cepit · potuit respirare
de hoc potuit expam illud q dixit
angelꝰ ad iacob Gen xxxn°
Dimitte me aurora · iam em
aurora ascendit/ p angelum
pt deus significat̄/ Ex iacob
uero sanctoꝝ patꝝ affectus qui
ad deo p oracões suspiria et anxi
etates q̄tinuas luctabant/ Ad
dicens/ vltima dissipes telos &
defendes ut vis si illud putas
indebito putes durabo/ Si me

muenē illa nativitas. & hoc ut symeon
dicat hybz & alybz suspirijs oribus et
affectibz ad deo si pres sc̄ iacob angelo
luctabant. & ad virgo beata accepit nas
tendi exordia. tue est nox angelicis &
mistem. quasi ad auroram quietavimo
& respiramus adducti. & tue potuit de
patz desiderio rendere. Dimitte me auro
ra est. qi dicit. cessat amor. cessat da
mor. cessat dolor. qz ad astendit aurora
quam natus virgo cuius est nativitas
gaudiosa. & deus cuius tota nativitas
tua dei genitrix virgo gaudia annuntiat
vnusquisq; nido. qz tue potuit dare aliud
ad tonios xp̄m. nisi posset deus ad
appinquabit. Lectio Inducta virgo
adspice aurore spūalitat. nequam
refranant. hic em aurora surgente
omnis fur & latro apparē timet. m
stue. hic nascente virgine. & demū
plem xp̄m adducente. omnis fur &
latro diabolz & hij qui sut exparte eius
fugerunt & fugati sunt. sicut illud
Reb xxvm. hi subito apparuit aurora
arbitrati umbra mortis. Ipam ergo
filiam mummentū cōtra omnium
cotū impugnationes. qz ipa cōtruit
caput serpentis antiqui. hi ergo suis
aliquo temptatoris periculo impulsatz
& angustiatis. deude ad castellum
firmissimū qd debellari
no potest. sic dicit Anselmus. Mo
nelia sup bonū. intrauit clius in
quoddam castellū. sic in quens cas
tellum in quod intrauit ihūs singu
lariter inseminata virgine. cuius
ihū genitrice. saluat sp̄us. & regula
p similitudinē accipimus. Castellum
em diuinq; quelibz turris & munus
mentum eius que duo sese muni
defendūt. Ita ut hostes p muriem
abscidere & amuro partem auferant
huius castello non deest. Beata virgo ma
ria assimilat. quia virginibus mentis
& corpis. ita quasi murus undiq; val
lauit. ut nullus unquā libidinis
esset ad eam accessus. ut assensu eius vn
quā aliqua corrupēt illecebra. & quia
virginitate aut libido no possit. solet
impugnare superbia. & est ni eadē virgi
nitatis hūilitatis. que a muro virgi
nitatis omes expellit superbiam. & quia
hūilitate aut superbia no possit. eadunare
solet impugnare libidō. quare virginitatis
& hūilitatis omes expellit libidinē.
Ita ut hec duo videlicz murus virginitat
& turris hūilitatis ab altuto muian
ut nequā in huius virgine fieret
superba virginitas. nec nequata hui
litas. Sed semp in eadē permaserit
& hūilis virginitas & virginal hūilis
vel econtro. Hec Anselmus. Sequere
ergo ipam ut no timeas pericula
nec telum inimici. qz dicit scriptura
stup missū est. O quisquis te intelli
gis in huius seculi pfluuio magnis
procellas & tempestates fluctuare
qua peregram ambulas. Ne auertas
oculos a fulgore huius sideris si na
uis fluctu procellis. hi insurgent
venti tentationum scrupulos tibi
lauando. respice stellam. vocā mariā
si iactus superbie vndis. si ambitio
nis. si detractionis. si emulationis
respice mariā. hi timuit in maris
turbatus amisse fiducie qfusus lubri
cy horrore procellis. detractio incipias
absorberi tristicie. desperationis abiss
cogita mariā in periculis angustiis in
rebus dubijs. mariā cogita. mariam
nomen non recedat ab ore tuo. no
a corde. & ut impetres eius suffragiū
oronis. ne desperationem uestigiis ex.
ipā sequens no deuius ipam cogitans
no desperas. ipam cogitans no erras.
ipā tenente no corruis. ipā protegente
no metuis. ipā duce fesso fatigatus
ipā propitia pueris. hi sic mitemetipo
experiris qua merito dictū sit. hi no
virginis mitria. Hec Bus Bernardus
Ite aurora nocte nostre tenebras illu
minis

lucem dei siue veritatis amittamus et
nequicia hostilitatis refrenab et se
lunia a sole etno illuiata nubi nocte
illuiamus / et sole glorie amicta esplen
dens ades rpm no solu salon / sed
et oms electi sue angeli nata am
rantes dicit paterunt. eque est ista que
pgredit quasi aurora consurgens pul
chra ut luna electa ut sol eque fuerit
verbi vre caritati ppositi / in quibus
verbis insignia benedicte vrginis
describunt explicat primo eius nasce
tus puritas castus mentibus celebrandi
et hoc ibi / eque est ista que pgreditur
qi aurora consurgens / secdo eius gene
rantis fecunditas pys affectibus vene
randi et hoc ibi pulchra ut luna /
tertio eius regnantis sublimitas hiuli
bus gressibus imitanda / et hoc ibi
electa ut sol / quantu ad primum
nascentis puritas et hec est / quia docuit
esse castam de qua xpus castissimus
nasceret oim maculas purgaturus
sic dicit anselmus libro de concepcu
virginali capitulo xviio / dicens erat
ut ea puritate que maior sub deo ne
quit intelligi virgo niteret / cui deus
pat vnicu filiu quem de corde suo
equalem sibi genitu / tanquam seipm
diligebat dare disponebat hinc et
augustinus eius puritate emendans
dicit cui de peccto agit nulla de ma
dre volo facta mentione anselmus
aut in libro de conceptione beate virg
cum illis qui asserut eam i peccto ori
ginali conceptam loquens sic dicit
insanie furit et impatens sapientie
dei et iustius nudu sibi oim tempe
rie pcipit habitaculu eande tamen oim
labe omnino liuine / anglos alios
peccatibus a peccto fuisse / et feram
eam matrem suam fuisse ab aliqua
peccti expertem fuisse no valuit in
ecclie siu filij sicu statuit eam dom
matrem et regina fore angelorum
et nuiem ferore gram alios natam
in conspectu acceptam et eximiu hom

peccti hesitmet hoc qui wlt argumet
sius pbet qui wlt / hys que dicimo
aduersetur ego donec deus ostendat
mihi aliquid dignius excellentisse
me mee posse dici / eque dixi duo ti
que ipse no dimitto et past longa
passum sic subdit / siquis eam pme
ordinis pcti non omino expertem
fuisse pnunciat ad eam ex legali con
iugio mariti et femine conceptam vers
sime constet / si ista catholica est
ego a catholice et vniuersal ecie veri
tate nulla ratione volo disputare nec
dissentire magnificentia tamen opi
nionis vestre duxie quidq quasi in
tis lippitudine ipsius considerans / vi
vdeor mihi videre eque siquid ori
ginalis pcti in pragmone matris dei et
domini mei exstitit pragnans / no ppter
gratie plus fuit / et sumit exemplum
de castanea dicens dicende si deus casta
nee confert ut mira ipsius ipsis re
moti emaculate / aladare et formetur
non potuit dare corpi suo / quod
sibi templu fecerat / in quo corpaliter
habitaret / et de quo in vnitate sue
ppne psone flamo fieret. Vt lig
nee ipsius pcti emaculet / ab ipsis
tamen ipsius aculeis exsors omnino
redderet / et ideo si obicit verbu apostoli
qui dixit omes homines in adam
peccasse ipse anselmus videns
obsequens sic dicit cu enumeratam
gratie dei mee virgo considero et su
te no me omnia si sup omnia que
facta sunt inestimabili modo mirabiliter
ita te no lege nature alioquin tui
conceptum deuitatem fuisse opinor
sed singulari et diuino intellectui
penetrabili diuitate virtute et optatem
ab omni pcti additione libertima
fecit dicit. et gratia qe tollit
peccatu eque aute in viris ha
buerit pualere in conceptando desti
dit ambrosius libro secdo de virginib

tate pte prima hec ē vmago vrginū
tatis talis em fuit maria / ut eius
vmus ista oīm disciplina / sic augst
auctor / non displicet opus plemus
t quicqz sibi eius exoptet primu imi
tetur exemplū eius / a i vna bgne
species vnius emanet Secundo vere
cundie vexillu fidei deuotionis ob
sequiu virgo mitra domu / ornes
ad mīsteriū / mater ad templum
q̄ qualis illa vrginibz accurrit
qualis amplexa ad dīm thau
·9· hec thoriū filio mei / hec thalaos
nuptiales i maculata fuauit pu
dore (Item libro pdo sup lucam
capitō vijo Diste bgne moribus dis
te vrgīe vereūdia diste vrgīe ora
culo / diste mīsterio trepidare vrgi
nū est et ad omīs viri affatus ver
ti pstant mlēres q̄ apud pudoris im
tari Sola impenetralibz qua nemo
virorū uidet solus angelus reperit
Sola sine comite / sola sine teste Ne
aliquis degener depuaret affatu
ab angilo vbi salutat distevirgo
uerbor vitatē lasciua auaria eiud
salutatōne angeli debat Grat mqt
cogitans qualis esset hec salutatio
et ideo ad verecundia qua pollebat
di prudēt q̄ benedictionis nouam
formula mirabat / que nusquā lecta
est nusquā comperta est Soli marie
hec salutatio suabat Bene em sola
gratia plena Sola que dicat solam
gram / qua nulla alia meruerat on
stenta est / ut grata rīpleat auctore
Erubescebat ergo maria erubescebat
eiud elizabeth Et ideo cognoscamus
quid mesit mē mulieris a vrginis
uereundia Illu de causa erubesce
bat / hec puereundia / m mlere
modus pudoris ad hibet / In virgie
gratia pudoris auget hec Membris
tue quo mo pudicate sua ag mqrent
puritati suue ut Benedictē deo pri
mo fabricatus es stulti p spm sanctū
auctorā i virgine purissima a sale
i xpm p humanitatem purificatorem
t hec quidē ad primu · Secdo dici
q̄ mulieribus primissis tangi virgis
gratuitis feminis pbs affectib; vene
rando vt sit virgo t mr / q̄d nulla
alia nusquā potuit ut potuit Nam
t si alia filiu potuit gignere virgo
existens / q̄d impossibile est / ut dicit
Anselmus / in Omel sup evāgelia
Intrauit ihūs in quoddā castellum
nō tamē filiū dei videlicet et
homēs gignere posset / De eius ergo
feminitate virginali dicat qui Bñ
sup missus est / audis virginem
audis Iudeam si nō potes virginitatē
Iudeis imitare / Iudicate virgis /
laudabile vinus virginitas / sed magis
nitida Iudicatus Nulla consulit. ista p
capite Ad illam mutatus adysta
cogeris De illa dicat eius pater
capē caput De ysta dicat insi essi
tam sicut paulus iste no mitri
tuus in regnū celorū Illa remu
nerat ista exigit. Potes demq̄
sine virginitate saluari / sine iu
dicate nō pot. Potest mquā placa
Iudicitas que virginitatem deplorat
amissam Sine Iudicitate aut deo
nec marie virginitas placuisse
Sup qua mquit requiescet spūs
meus mīsi sup Iudeam et quietu
et tremitam simones mēse / Sup
Iudeam dicit / nō sup virginem
Si ergo virgo maria Iudicis no fuisset
spūs sanctus sup eam nō requieuisset
Si sup eam non requieuisset nō m
pregnasset Quod em de pō sine
ipo concepet spūs utiq; qui
de spū sancto concepet Quae fecit
Iudicitas Sic ipa plibet desiderare
reperit Iudicitate amicitie sue pa
tuis qua virginitate Et si placuit
ex virginitate / in ex Iudicitate placet

con cipiat / q ut placet / vgmtas hu
litas paul dubio hac effert / quid di
cis vrgo superbe maria superbe
maria sc vrgmc oblita glorietur
de humilitate / t tu negligendo humilitate
blandis tibi de vgmtate respexit
aut ulli dicens humilitate amalle sue
cue illa vgo vtup sine sola vgo so
bria deo deuota / nuquit tu castior
illa / nuquit deuocior / aut nequit
tua forte pudicitia grauior castita
te marie / ut tu sine humilitate pla
ce facias t sufficias / ex tua / q illa
no potuit ex sui / Denq quo homo
tabilior ex singulari munc casti
monie tanto tibi tu maiore in tu
tum furis / quod eius iute de iore
fedas / p inuetione superbie aliogn
expedit tibi vrgme no esse qua
de uirginitate m plepte / Non om
quidem q vrgmtas angelo pau
cior q tu vgmtate humilitas bi
ergo vrgmitate m maria non
potes / huic humilitate imitare
t sufficit tibi hec deus Bndicta
sec est luna plena sc dicit tibi
c.mo quia sc natue qn luna ple
na stat ad aspcm m principio dei
tui pl orit / sic tu vgo beata m
omnsti huius vite ventibus plena fuit
tue ex ea ortus est sol iustitie xpc
deus m t bs quadro ad stom //
Eccc dici q vobis promss cum
regnante sublimitas humilibus
gressibus imitanda et hac ibi dicta
ut sol ipa cum iuste sup omia reg
nat claritate p dotes corpis t
aie / sup illius creaturas / sic sol
inte omb alios planetas clarius
lucet sdm illud tin c.mo Ecce sol
resplendens / sic effulsit in tem
plo dei hec est ergo mlie que de
scribit apoll xpi angelica armata
pole t luna subpedibg eius et
m capite eius corona stellar xpi
Ipse xpi stelle sunt xpi progra
tie regnante eius claritate sic
quas habet respectu omn aliorum / t
cue militante habet quor / prius
q ceteris ombg / exaudit benignius
tandesiderii humilis / agit efficacius
/ fructu frequentius / Item respectu
cue triumphantis habet quor / q ceteris
ombg collor t aluus / resplendet
lucidius / amat feruentius / t hono
ratur amplius / Item respectu cu
tatis beatitatis habet similie quor
progatiuis sine stellis / q ceteris
ombg nitet limpidius / effulget
erga illum mundius / gremplat
matutinq / t fruit felicius / Cuius
ergo virgo induta plus ombg
creatuis sua puritate t claritate
mulcra diuus luue pmiquit / q
ipa est emanatio claritatis / omi
potentis dei sincera / t ideo in
inquinatu in ea mittit / Candor
est em lucis cene t speculu / sine
macula dei maiestatis t ymago
pfectis illius et mira hec est
em speciosior sole / t luni to pala
mutemk por sic dicit Sapie vii
Ideo cui sublimitas t claritas
regni eius sup omb caturas fir
sanctas regni etno sublimiq appm
quat Audeamq ergo cu fiducia
ad thronu gratie eius ut cons
quam mas / t gram mueniag
in auxilio oportuno / Cuius et si
pcta mia nos trahunt / tn eius
mia nos ad se trahit / sic pscia
dct Anselmq in libro qrempha
tumo Vbi sic dicit Quo pectauc
ni filiu pcipiu matrem / sine
in uria filij / Quid ergo fiducia
adquie fugiam / quis me etiam
fabu filio mi mia mee Cuius
mihi placabit mrem mato fi
lio Sed et si ambo offensi estis
nobis et ambo clementes estis
fugiat ergo reus ingri ut offensi
dei · ad piam matre misericordie
dei fugiat reus offense matris

ad pñd filiū benigne matris ꝓ
gerat se reūs ut ꝙ ꝑ
mat se mē pñ filiū t pñ
matrem t dicat/ pie dñe pare
ꝓpter matris tue/ ꝓpter dñe pare
ꝓpter filij tui bñe fily place
matrem/ seruo tuo bona mr
reconcilia ꝓpter tuum filiū tuo ꝙm me
mitto me duas tam i mensas pie
tatis/ ꝙ mittam me duas tam po
tentes fiducialiter/ Dic mihi iudex
an pareas/ dic mihi t dolentē quē
reconciliabo Si tu dñe dampnas/ t
tu dñā aliter homines/ Mea bona
ad amore sua mala ad merore
consistentem/ Dic saluator mihi
quē saluabo/ dic saluus me ꝙ q̄
orabis/ si te dimē ꝓpter/ t te dña
consentiente tormenta ꝙ exhibe
pertulerem/ si miserꝝ absorbet
reū me sperantē desperantem
/ t me ab sperante/ Aut ergo mise
ram mei/ aut ondite mihi mihi cor
diores/ Sed q̄ no sic ideo ad nullū
aliū confugio quia aduos/ t si e
go mo q̄ est magna iniquitas mea
ardua fides mea/ t ꝓpinqua caritas
mea/ t tam fatua oro mea/ ut nec
mear patior vema/ nec saluus graz
hac ꝓpter est q̄ amplius peto/ ut
iniquo mei mercata mihi no iudetis
sufficit/ ubi vna pietas ergo me noli
despare/ vbi vna ꝙ exaudire me/ no
propter me/ sed propter ea/ ut eiꝰ
meritas dolores dampnatorum
/ t miseri in gaudia beatoꝝ/ ad que
nos ꝓducat/ qui vnit t regnat deꝰ
in secula seculoꝝ Amen Amen

Nota interpretatiõ Hodierne enim
natiuitate Sancte marie virginis
habet Ex omelia que est liber ge
neracionis ihesu xpi fi dauid filii
uemes in libro de catalogi que stre
ste fabet/ ubi consuetas/ Sequit
consequenter Euangelium de eadē
tacione sancte cruꝛ Thema

Consuetudo est hoīm pugnan
tium utpote militum qui di
tes habent statu bonū t arma firma agi
lem t ꝓfuturos opponit se inimicꝰ
ut tractat luctans de bellis assiduis
sic moralit omīb t specialit xpianꝰ
dū in hac uita est qui in campo certa
mis est/ t pugne q̄ pugnat ad mi
nimas sꝛ carnis motus t diabolo
cū carne t eius castimonia homo as
sumat statū abstinencie/ ut paulꝰ qui
dicat Castigo corpus meū t mbra
tute redigo ne forte corpꝰ lasciuiet
t fimat ac anime dominet/ sed equꝰ
ut aue eos ac domitet cū sedu
minimas sꝛ motus eius carnalit
homo existimat arma subtilitatis t
despectionis vn Richardꝰ exemit
quod homo q̄ omīb ex t patus
sperat ac esta ōmnū nimo abhorra
bile cadauer quid ergo homo stup
bus an se q̄ spretꝰ mue cooptum
habet pulchꝝ ab mira uero fetidū
cū tetus minimas sꝛ diabolus et
eius suggestiones homo debet
fieri studio t cruris/ q̄ diabolus
mho trida nulla rem vtalimet se
stam ꝙcrucem vn Cassianus in
libro collationū sctoꝝ patꝝ dicit cū
em venanda erigi de mōtibꝰ appa
uit mox strepitꝰ t ululatꝰ eoꝝ
minebat et ydolorus d'simo bonꝰ
ad em signū sancte crucis menti
ꝓtendit ab ei mox oīs malignꝰ
spus caliginis elongatur t hac
pꝛa ꝓ exemplū cū quida iudeus
ꝓfanus signo crucis in omībꝰ mem
bris se signasset/ de mombꝰ illuc
confluentibꝰ quida ex eis dixit
t quis est ibi cui ale d'mon tradit
/ sine cui vis vanum est/ sed signatꝰ
talis em iudeus sum dixit dyabꝰ
erat vas vanum q̄ fidem nec opa
fidei habebat/ licet signa redemp
tionis mee in fuissent in eius
dixit Christꝰ Tota nempe salus tam
mentis quā corpis/ ex signo et

e vnctaue sancte crucis hominib⁹ pueniat
vniuersis / Igit consonū est ut omne ho
dū velit quieste seu dormē / signet se
signo sancte crucis & nullenne mhod
crucis aie nre / ut ipm diabolū in
mhōd passū vincere / Et igit in bello
spūali cū illos aduersarios possimus
esse agiles / pter vnguē gloriosam
m auxiliū postulemus ipam salutem
ad deuocōm ducentes duce gaudia

Illo tempore dixit iesus discipulis suis et turbis iudeorum

In illo tempore

Sq̄ Annotatio

pdicatorū xp̄i videlic̄ sēa trāi pas
palmas / qm̄ nec̄ gabāt phariseos / xp̄m
uig filiū dei / aū dixerūt q̄ dauid⁹
duc ihūs dixit vā pnūs euāgelyū ut
scribit sup̄ dixit ihūs discip⁹ & tur. inde
m hoc igit̄ erūt hostia ihēs duo
primapalit̄ ostendit / pmo genq̄ pas
sionis ad dicat ego tū exaltatꝰ fuero
s. moriar / dō ondit fructū illius
passionis ad dicat omnia trahā ad
me ipm / dicat ergo ego qui sum filius
dei vnus q̄ iudei iudebant ipm mlta
facientem / sd nō credebant ipm esse
deū nec ipm defectus humanos iudebant
patientes / credebant & dicebant deū
non posse mori nec defectus pati
s exaltatꝰ fuo altari s. mortuꝰ
augustino sup̄ illud nūi xp̄s. Sic
aspides exaltauit serpentem m hēmo
mligno eneum / tacente veneno
si plus qui mordebat appetitibus
terrestribus / attendebat eneū serpentē
suspensū mligno & inspiciebat eū
& sanabant a veneno & morsu erat
serpens eneus significabat xp̄m q̄
sic eneus est metallū purū / sic xp̄us
habuit cor purū pter veneno non
pollutū & quauis hamine morsū
fuit letalis ei⁹ veneno / q̄ diabolꝰ
suggestione mouerat iudeos ad cōtrās
affectū xp̄m filiū dei exaltatum
mori & sanabit a lesione anime
sue Non em̄ potuit mors etiā mfu
si mori nisi plus vita xp̄i in cruce
morere / Sed questio est quare xp̄us
voluit eleuari in cruce in homo aut
subtrahere / sed in aere q̄s & elemēto
quia ad ipsū suū hōmo potest
habē p̄am tam aquā & ignem
s. nō aerem / deo sic aer & quies
sic passio xp̄i & quies q̄ p omnib⁹
peccatoribus facta & hec nata ad subdi

Omnia trahā ad meipm

hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus

hic est questio ad dicat Omnia tra
hā ad me ipm / Numquid omnia ter
restria aut omnes homines / aut omnino
mūdi plures fuerat & fuit mali qua
boni ipso duce. / Non omnia xp̄us
traxit quātū ad vniuersitatē oīm q̄
non omnes homines sua morte ad
uitam sunt eterna tracti / sed quātū
ad integritatem / nature s. ipsam
animam & corpus / Trahit spiritum
dando nature fidei dogmata Trahit
animam p gratie infusionē Trahit
corpus per beatam resurrectionē
Vel hec dicta omnia pnt referri ad
omnia genera hoīm ad duritiē cog
nitionē homines sint tracti vel ani
mi homines qui sdm Greg⁹ in omne
habet aliquid quod ad omnem creaturā
habet esse in lapidibus / creste cum
plantis & herbis / sentire cum animā
libus / intelligere cum angelis / Vel xp̄s
p passionē suam traxit animas / pre
celeste ad petrum reconciliando
/ gentilem populū ad fidē vocando

patres sanctos qui erant in limbo
de pena liberando / deo valuit p caput
manus sursu eleuari ut posset ad
patre reconciliaret / pedes deorsum
voluit habe ut misericordiam consolaret
/ & manus extentus voluit habere
ut qui ad eum confugeret amplexaret
vn Bulgardo / qui no caput fidu
tum ad spem impetrandi / qm eius cor
pus vnderat dispositione / Caput
tenet dextra / sinistra tenet dextrum
ad osculandu / brachia extendit ad
amplexandu / manus perforatas ad
largiendu / pedes confessione / ad
habitu manendu / Te Christe
deprecor & laude laudabilis Crux em
sancta est causa tactus beneficiis
hec nos detenebris / ad lucem duxit
reduxit / hec alienatos deo quos erat
longe constitutos & propinquos facit & fe
/ hec discordie amputatis pacis fer
mentu / hec eorum bonorum habenda
largitas / hec causa hodie gratulan
qr crucis beneficia gratulan hec ille
tu aut plus uerba xpi intellexisse
factum est ut sequitur in littera

Respondit ei turba &c

hic qr questus qualiter iudei intellexerit q xpus sua futura crucifixio
voluerit exaltatione / qr erat puerbium
apud iudeos q crucifixio vacuabat ex
altatio & ad huc homines tali modo
loquendi utuntur / & dicebant hodierna
die aliqui ex eis dicat Tu eris exal
tatus sup exaltabis te / Deo iudei in
telligentes uerba ihu xpi & qd
ipe messias & saluator esset non
credentes dixerunt / ut sequit

Nos audiuimus ex lege

quia xristus manet in

ternum & quomo tu dicis opz

exaltari filium hominis

qs est iste filius hominis

Notetur q iudei credentes xpm hanc habebant
etiam de xpi deitate dicat dicebant vir⁹ pris
eius pris eius / Item mystice vir⁹ egressus
eius ab initio a diebus eternitatis eius si qr
eternitas comitat mortem xpi / Deo dicat h⁹
dicat Nos audiuimus ex lege qr xpus iudeor messias qd est saluator mundi
non manet mundum / quomo ergo tu dicis
opz ergo exaltari filium hominis i mori
eleuari in patibulo crucis / Vel loquit
de tempo ut d'alia / si de tempo loquit hic
tu no es xpus qr xpus manet mundum
Si vero loquit de alio / dic nob quis
ille filius hois / & no homo impliciter
qr in hac mundi xpus mortem habet
sedm humanitate & no patrem. Quis
est hic homo qui sine sine & eternaliter filius
homis dicitur sic exprem & mortem / petiit pris
filio xpo qui in celo habet patrem sedm
diuinitate & mortem sedm humanitatem Christe Ihu Audiui quid queritis
dicentes / quis est iste filius hominis
numquid no dixistis / aut xpus vos mi
rogasset a patre xxiiii d / Quid nobis
videt de xpo cuius filius sit / qui dixit
Dauid / quomo ergo mihi quidam / qui mihi
prius cognouistis / qr virgo maria
mater xpi descendit a dauid Ergo a
udiei malicia diaboli vos excecauit utsq

Dixit ergo eis ihus adhuc

modicum lumen est in vob

Ambulate dum lucem habetis

ut tenebre uas no comprehendant aiam
diui lumis cognitoms dei / iudei / ad
xpm habuerut / qi in humanitate diui
tatem et eternitate eius credere noluerut
de eternitate p damelem 7 ayschia supi
dictu est / Sed de humanitate eius scri
bitur ysa lmo 7 lemie suis admodu
mia ductus est / Item Jeremias 7 ezech
ultimo / Spus oris mei xpus dns
captus est in peccis nris / cui diximus
in umbra tua uiuemus inter gentes / Quia ergo
men iudei in corde habuerut / qr xpm deu
7 hoiem eode esse noluerut / Dicit ergo
eis dū lucem habetis / ambulate i luce
i. cū me cora uobis iudeis / credite qua
ego sum deus 7 homo / et opa que ego
facio testimoniu phibent de me / Credite
ergo in me qr tenebre pcor vram mdul
gentia possint illuminare / Vn augu. tene
bre metuende sunt no oculor sed mor
tis no oculor exteriorū / sc mtuor / no illoru
quibus dmostrat migas 7 albu / sc uisus 7
nisus / Ideo sequit exemplu xpi p
qd meliꝰ iudeos informat 7 nos

Et qui ambulat in tenebris nescit quo uadit

hic xpus exemplo
corporali pbat qd quicuq; homo no credi
derit qd ipe sit verꝰ deus / 7 homo et
verꝰ redemptor gnis humane / ille est in
tenebris erroris 7 pfidie / Vn ipe dicit pha
rmeo / Ego sum lux mdi 7 homines sibi
pfidi magis dilexerut tenebre malicie
diabolice qua lucē virtutis diuine / Sic ergo
absencia lucis naturalis e causa erroris
Sic ni qs credit d'est lumen iustitie diuine
e in tenebris erroris / Deo aplius dicit ad
ephes v°. Ut filii lucis ambulate concludit ergo
saluatore omiū dicens ic

Dum lucem habetis credite in lucē ut filii lucis sitis ic

Hic dom 7 iudei et credentes ac timentes
deū vocant 7 filii lucis / Ric i iudei fidelium
inobedientes ac incredeli qui no credut
uerbis legis diuine / sc sdm caput suu
uolut uiue 7 quo eos ceca
uoluntas eternal duxit euntes / sicut
in tenebris diabeli / Quia sdm ps
Oculos habent 7 no uident sc pricipa
pcta 7 principia scta sua nepharia qr
excecauit eos malicia eoꝝ / Qui ergo
homo vult filius lucis uocari 7 i luce
diuina ambulare / si qui vult lumen adqui
rere habe debz libenter uerba legis
diuine audire / audiendo / credo credibis
7 ame conspice 7 ope implere / Et
sic sdm Crysm qui xpus filius dei vi
uu post deum audiri exaltari sui migli
dei patris ut videlz vnus 7 mortuus
thet meritum homis ad cognitione
sue dignitatis 7 sensu corporeos ad gla
rificatione sue humanitatis ubi corpus
7 aia homis gloria in effabili imple
bitur ad quam nos perducat ic

Sequitur primo Secundus de eode
festo exaltacionis sancte crucis ic

Hodie sancta mater ecclia
celebrat principaliter festu
ubi xpi / eode exaltatione
sancte crucis / in qua xpus dignatus est
facere redemptione humana / Tercio i
nouatione miraculoꝝ que facta sunt
in exaltatoē sancte crucis ad confirma
tione fidei catholice / Circa em ab
hominibus fit questio utrū sancta crux
de uno ligno fit / que fuerit / de pluribus
Et tenet Holcoth doctor / sc de quatuor
generibus lignoꝝ crux xpi facta fuit
Arcuatis in quo crux xpi stabat erat
cedrus / Stipes erectus erat cupressus
ad quā pedes erant clauibus affixi
Lignū transuersū ad qd manus erant
palme erat palma / Sed tabula su
pior in qua erat scriptū ihus nazar
reꝰ inde erat oliue / Voluit aut
xpus habere crucē ex illis lignis ppter
mysteriū informationis 7 sue mee assi
milationis / Cedrus sdm phos altius oim
lignoꝝ extollit / 7 sic sua altitudine

Expositio S. crucis

pcellit anima gnā lignoꝝ ꝑ ꝑt cruciate
xpi / qui habuit ad nos petores que
oms precures pcellit sic cedrus omis
arbores / vn Cermith viij° dia / maior
horū caritas / cruci illius ligni pfiendi
ulit omia lignā crexit / ꝑ ꝑt sic hui
litatem xpi que hūilior ꝑ pfiendior
fuit omi sanctoꝝ / ondit ergo xpus
nob maiore suam caritate / ai ipse
p nob corpus ꝑ aiam exposuit pena
liter dicens / Illud Johis xv° Maiorem
caritate nemo habz ut aiam suā pōt
quis p amicis suis ꝙus em hom
est ille qui vellet p altero corpus
ꝑ aiam dare / sic xpus p nob fecit
Xpus etiā maiore ondit nob suam
humilitate ad em ipe est cuctor totiꝰ
orbis cruce rex regū ꝑ dns dnan.
volunt tam qi latro nequissim m
loco detestabili pati / Vn phi vj°
demamunt se taniqua latro nequissi
mi sic demamunt semetipm forma
sui accipiens Scite noteris q ideo xpus
in hoc ligno pati voluit sz cedro
ut nob caritate ad deū et ad nosmet
ipos ꝑ pximos habeamꝰ dimittendū
diligendo / nosmetipi in bono pficiendo
ꝑ pximis benefaciendo / sic
xpus nob ex sua caritate fecit ꝑ
ut in omibg opibus bonis humilitate
habeamꝰ Cruci pōt Johannes
in canonica / Nesciamꝰ q sumꝰ quā
dei vel dignū odio ꝙ ꝑ caudicis lignū
e crucis fuit cypressus mgo corpo
xpi pependit ꝑ pedes clauibg affixi
erant sine omā lignū directus
crexit ꝑ nequid oblique Et ideo in
cruce xpi signū fecit Cruci prope
oms homines qui sunt fuerunt vel
erunt ꝑ indo xpus prope oms
passus est / ut omes saluentur ꝑ lucem
videāt Crucis ligno fuit pdm humā
tatem voluisset ꝑ ut vidas p mortem
eius saluaretur / licet diuinitate dīp
natione eius pstitit ꝑ directe em
passus est xpus prope salute om
hom ꝑ indirecto ligno ut ꝑ nos iustitia
ad pximos habeamꝰ vñ actū xc° in veritate
em compleri q no est ppna ꝑ acceptor dēo
Vt et nos nob cōm iustitia ppnas muta
nas quatqua no pensemꝰ Et maxime offi
ciales iudices / stabim / purgatiū / em dent
quatqua contra ꝑ simplice ad voluntate
dnoꝝ suoꝝ aut amicoꝝ flcē ꝑ iudicare
cogitantes q xpus in directo ligno iuste
passus est / sed mihi oppone fuit ꝑ lignū
lignū fuit palma ꝑ illud lignū erat
trifuryale / ad qđ magnū xpus erant per
clauos amixe ꝑ sm doctores illud lig
nū habet radicem amarissima fructu
vero dulcissimū Amandū vero illius
ligni sit angustiam passionis xpi ꝑ fidei
xpiane Cruci sm hylariū ita ignominiose
xpus in cruce patebat q in omibg aplis
primis xpianus fides catholica erat exalta
ta p totam virginē mariā oms em apli
erant in amaritudine no habites spem de
xpo q ipe est filius dei ꝑ redemptor mdi
ꝑ propter mortem eius passione ꝑ ignoiaꝝ
passionis mortis fructus in passionis
eius est valde dulcis q salus animaꝝ
ꝑ victoria mimicoꝝ Vnde dauid in
Cruci manu in crucem ꝑ cruci affixi debe
lauit aereas potestates Crucis lignū fuit
oliua et sic erat tabula in qua erat scriptū
Jhūs nazarenꝰ rex iudeoꝝ grecis hebraice
ꝑ latinis literis in maiore detestationem
xpi Et illud lignū ꝑt patrem q romanam
primates ac quibg hominibg pace mit
tant mittebat eis ramū oliuarum
in signū pacis ꝑ signat q xpus p sua
mortem me deū patrem celeste et
homines petorem fecit patrem Unde Coll
pe pacificans p sanguinem suū que cel
ꝑ que terris sunt / ꝛc Hic hystoriam
sancte crucis exaltationis ꝑ miracula
facta que hic causa brevitatis obmittuntur ad

Illo tempore Respiciens ihūs

vidit eos qui intrebant mulia

mgazophilatium duuites uu
du autem z quendam uiduã
pauperculam mittentem duo
era Et dixit uere duo quia uu
dua hec pauper plusquam
omis misit nam omnes hy
exhabundanti sibi miserunt
m munera dei hec autem ex
eo qđ de est illi omne uictũ
suũ quem habuit misit zc
Istud euãgelium habet pressiõ huius
ẽ dñm immediate luce xpo causã loqẽdi
saluatore de uiduis dicens Attendite uob
a scribis qui uolunt in stolis ambulare
z amant salutationes in foro z primas ca
thedras in synagogis z primos discubi
tus in conuiuiis qui deuorant domos
uiduaꝝ similantes longas orationes
hy accipient dampnationem maiorem
Et sic loquens respexit eos uidens ergo
suos discipulos suos mystice ne aduersi
tatem z errore phisey z scribaꝝ imi
dent qui dicebant qđ ille plus habet
de omni absolute qui plus offerebat in
templo qđ falsum est qđ quantitas mu
nus accipit non quantitate dom absolute
sed p comparationem ad facultatem dantis
z promptitudinem salutationis aut dei
nomis Et hoc dns primi eius probat ha
sicut quidam qui habent temporalia ad
superhabundanciam Et de suis elemosinã
facit est magnum munus Erit aute quod
qui sunt temporalia ad sola sustentacionem
et de illis facit elemosinam z manus
munus de suis dicit modis dicit
dabit mꝰ z munus tibi fuerit
tribus habundanter z exiguum erit
exigue impte studet Erit quida
qui habent ad mediocritate extrema
z de ipsis facit elemosinam est magnꝰ
munus Et de nullo istoꝝ fuit uidua
ista de qua xpus in euãlio ipso la
Erit aut qui nec habent ad mediocritate
extrema z isti du habent voluntate
bona etiam faciendi no sint sine
mitis dicente beato leone pp Bone
uoluntatis magnã annuã si archa mi
cordie repleri est bona voluntate
Et debemus nature q̃ hominies
qui ppter largiendũ labore ppos acq
sitis plus merent quod si bona q̃ dis
buant aliena pe predones qui bona
ecclastica erogant pauperibus illi
no sunt sed q̃ que pauperũ sunt erogãt
z in fine mitis no sunt igit no
quantitate obligꝫ deus duntaxã
im pensat uim z puritate obligꝫ
pauperũ euãgelium ergo ipsum spec
tat aduentus de quo mitis z pius
tuus ecclia tres habemus fuisse sanctas
Ludmillã paulinã que vere z ple
deo compatuit duo era corpus z
animam Sequi legꝫ q̃ fuit filia
Slaslibori comitis qui duxit Borzyw
moduge primeps bohemie ad
huc paganus vuelz more suo aut
duxit nutu laudatu facti baptismatꝭ
postpunt nati sunt eis tres filii z tres
filie quo aut psatus comes deuote
cu coniuge Ludmilla misse xpo p
manens dies suos morte clausisse
In eius sedem filius primogenitꝰ
Spitigneus successit qui ut pri
mus fide xpi multu fuit deuotꝰ sed
mbreui dies claudens migrauit
ab hac scala In cuius sedem frater
eius Wratislaus successit z duxit
sibi uxorem nobe Drahomiz Et
genuit filiũ nomine primum Wenzeslaũ
quo aut Wratislaus completis eius
suas suens uxore sua pessima
paulatim filiũ suum uoluit ei eo

cōmendare/ sed potius matri siue sue
ludmille que fuit dua sue werusliy
qui tūc erat uuelis ꝯcta aūt ludmil
la sedule deplorabat q̄ antea culpe
pōloy erat/ et illius tempus q̄ muta
uit ad laudem dyaboli consupsat
respondebat/ et liz eam venē impul
siones agitabant/ tam vilit ēspstebī
ad quā venem puterut eam mduc
pmo nobilitate gnis & copiose diuīe
et in pa pomeit humiles suos an
gulo gimencie ꝯdo quitp̄ morp̄
fortuit & vrilit timauit no fuit
claudicans m duas ptes· sed uxit
stām dictū xpō dyathi xpiāno ꝯcu
aūt pseuerauit ustp̄ in fine hic sal
uus erit ꝯdo quia vrilit domaī
sue tbene· audacia erat sibi mlīa
adibil· nam erat mr pauper pes
claudo· traulus tecto· & viduitu
pia complexe· ꝯmā aūt gmendi
bila que dnt esse in mlere ipa
habuit pmo humilitate vn· bnhtdo
fugit superbia deo ꝯt adibil/ uta sit
humilitas amabil· et liz in omnib
hominb deus respiat humilitatem
tamen specialit in sexu femineo
vn apostā ihīs luce 1o dicit de
spexit humilitatem ancille sue· hero
nīg dixit mulier superba est dya
mantq̄/ dic de populis sic nunc
deficiunt mleres deligis sic nunc
deficiunt tui emlui/ licet aūt ipeplus
sit mlerem honestum decebat· &
q̄dm est castitas/ et liz castitas
sit laudabil in omnib in specia
in mleribz/ q̄ i mdicia nālis
i vico no est ita in dissima sic
in mlere hoc em ostendit tegim
capitis eius· tercio moderatma
in sermone· vn ad colloss iiio·
sermo vr sit sale condit⁹ et
liz ꝯsuetudo sit nociua omnib
hominb spāle tam mleribus
vn pueribus vn· mulier garrula
m patiens nec udens in domo ofiste
pedibus suis fmīe est papilium hmī
mde disturbanti/ coquactas i mlere
magna detestat· & ons dystracti ordī
certo pudor in facie ut quitp̄ agat
ut loquatur pudore habeat· vnde
tūc xcvio· bona sue gram mlr casti
& pudorati· ꝯmad acquisiuit bone fame
apulieres em mlīa dnī laborat/ q̄
de eis bona fama trīsat· vn tūc
xcvcix/ floreat flores q̄si lilia et
date odorem· i· bona fama/ diffusa
plus nocet mleribz quia vnis mhere
lis utriusp̄ sit malū ꝯcta opacio stay
tiuitu· & admissio victoy illicitay· ut
magdalena fecit cōuit mūy vicitu
i mūy vitiu· et pta ludmilla similr
ut multa eius legit gentiles modos
uiuit mexpiamtat/ dantes· & apa mc
septimo firmitas mtribulatōne/ quia
mleres valde sut fragiles ut arundo
si no fuit cuspecte sleut p modica
temptatōnem tradunt/ ut mr mra
bilia fecit em omnia stupenda mienta
fuit in sancta ludmilla· primo fuit hu
lis in anima 2o casta in corpe 3o
moderata in sermone· 4o pudorosa in
facie/ 5to acquisiuit bona fama/ qua po
tuit in hermia et potuit ustp̄ ad diem
udiy in etna patria· 6to mei fuit
mienta optio stay vitiu/ 7mo
firmitas mtribulatōnib/ licet em hys
omnib viutib anima eius ornata fuit
specialit tam mdisputate patiens· & cel
lerabil fuit· unde de ea legit· dugdas
eius nempesta/ uita eius laudabilem
conspexisset/ cepit soy suam exoptam
habe sctam ludmillam· d· vt q̄ mi
ser q̄ dna perdam eam· et dnabus sme
impedimtis· et sic ossilis nuto cu eam
sibi uir ste leretus· vz duobz gatellitibz
dictis thūmi & guno· et uel lamon
mandauit eis ut sanctam ludmillā
uita priuarent/ promittens eos ꝛmunatos

que residebat in bolesslauu antiq dum
aut sancta ludmilla cognouisset spiritu
sancto mortem sibi immic corpe et
sanguine xpi animens ad thetm cas
tellum more xpi volens paupibg p
spuale fieret p̄ceptaut. Et no post mlt
tos dies iniqui consiliary vementes
in thetm sub specie affabilitatis lenitat
vna nocte hostid in familiam dei evolsert
alys dormientibg tpam in orone flec
tentem inuenerut Et sine omi tricentia
tpam p caput in pauimentu traxert
et pepulit iniquo erat cui tollit to angus
tauerut Et illa obstero iniquit caput
meu mucrone amputet ut more
stroz mrim aut mea usu xpo com
mendatm Set illi verbu pacifici con
temnentes tpam ipsi ad mortem
strangulauerut Et qi sobrie amatm
suum xpm in corona martiry gmen
dauit Et sic p morte temporali recepit
uitam etiam Luc xx. ne em mori
ultra poterunt Item pdicatr tremo
recepit celestes qr quing affectus affer
tabat habebit p̄mios p̄ habitandim
p̄fruetur Item p tribulacon tpali re
pit letica in hiarrabile qua pacier
medium ysaie xxxv. Gaudio et leti
tiam obtinebunt Item plabor salutis
recepit glorificatoz anime ad qua
nos perducat qui mecum vivit et
regnat in seculi oz bndict Amen
Sequitur Euangeliu de Sancto qui
theo et primo ponit thema de eo uel de
eo de quo plus quo sepe modis pec
tores trahuntur ad xpm ut uidebis

Sic em modis dominus deus
attrahit peccatores ad se primo
per admonitos que multe sunt in scripturis
vn Ysaie xvi. Et qua bona et suauis
est spus tuus in omibg nob deo qua
plus qui exercent corripis et de quibg
peccant homines ad mores et alliges
ut reliqui malicia recedant mte dne
Secdo p gmationes vn Luc nisi pmi
egerit omes simil pibit Et p̄s. nisi
conuersi fuerit gladiu suu vibrauit et
vn Job xv. Collegit furore suum
in me et gminans mihi minauit
con me dentibg suis Tercio per
p̄missiones vn Exodi iij. Ymago
gite appinquabit regnu celoru
Et Jere xxxv. Conuertim vnus
quisq a uia sua mala et habitabit
mecu qua dedi eis et patibg vris
et scripto p bn̄ficia collatam siue
largitone vn ps. Expue tu ma
tua et implet ome aual bndictm
Et Actor xvii. In ipo viuim move
mur et sumus quid hoc qd no ac
cepisti vn Et Bnhardus Extenta
manu habet deus quibg tempalia
et etnu tribuat si plus hominem
ad sinistra m̄spiciat ut tempalia
accipiant qua ad dextera ut et
mis fruant Scripto flagellatoi
bus tam in tpalibg qua in corpe
vn ad Hebr xii. Flagellat deus oem
filiu que recipit et que diligit Apoc
iii. Ego quos amo arguo et casti
go vn ps. Imple facies eoru
ignominia et quer nom tuu dne
Idem post adulteriu et homicidiu
Castigans castigauit me dominus
et morti s. etne no tradidit me
Exepto p exemplu sanctoz propt
hoc em p̄dicatr nob exempla
sanctoz ut eos sequam Unde
paulus scribit ad Hebreos xii. ponens
exempla duxit quomo sancti duri
mode passi sunt dicit deo Et
nos tanta habentes imposituu
nubem testiu deponentes ome
pondus et circumstans peti p pacia
tia ad ter tam sanctoz cursum
agit tot modis deus nos ad salua
dum attrahit et speculu p exem
plu sanctoz Audiamus in tota
diligentia vita morigerata et
exactme huius sancti d̄ qs et cui

Illo tempore Cum transiret ihesus vidit hominem sedentem in telonio Matheum nomine et ait illi Sequere me Hath re ayaz ri et luc xo

In illo tempe s pmo ano pdicationis xpi qñ conuertit zmaritanam ad puteu sedens aut am in galilea siluit regulí absens vbo sanauit filiu hoc tñ ita magnifice fuit scribit euangelista transiit ie ihs sede zc ubi supra in hoc euangelio ostendit scti matthei meritos p xpm electio zo xpi pietas et misericordia qñ ad publicanos et peccatores manducauit 3o phisei induratam obstinacia qo p mirabilis spes atq consolatio Dicat ergo po sic vidit ihesus homines sed non tm visu exteriori nisi tu homo sed miseri nisi tu deus sed dauid optabat dicens respice in me et miserere mei Nam deus habet duplicem oculum vnum quo respiat cogitationes verba facta et voluntates malorum ut eos ultione nec sic et vindicte reddat scdm xo In peccatores respiat ira eius vñ pbs vidit dñs et ad iracundia commotus est et quia peccauerunt eum filii sui et filie sue hoc oculo vidit zodomitas et delenit eos in die natalis suis Gen xviii Secundo oculo s misericordie quo respiat cogitationes verba opa et voluntates bonorum ut eos eripiat a tribulatione malorum et a laqueis satane vñ pbs respexit in oratione humana et non sprenit petrum coram hoc oculo respexit petrum negantem et ad fletum contritionis eum conuertit Zacheus cupiens videre ihm xix et ad mul

eum conuertit qui dimidium bonorum dedit pauperibus et quos defraudauit quadruplum reddidit Sit hic zacheus publicanus conuertit in signum ut nullus de sua salute desperet vñ Gregs vocauit aut dns matheum tributorum lucris seculi mundane ut de gratia dei nullus desperet vocauit aut eum a cupiditate terrenorum et a superflua cura temporalium ab illicita conuersatione a turpe lucro bonorum opum Sit nomen dicit vidit dns ihus hominem sedentem Sessio enim in scripturis sacris vita significat Ideo nota q sedes multiplex inuenit videlicet carnalitatis sanctitatis Permutatis voluptatis et flebilitatis prima est hominum mundorum et luxuriosorum de quibus legitur xxxii Sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere Sit illi sunt omnes gulosi ebriosi luxuriosi voluptatosi et carnalitatis quorum corpora eorum mala voluptate et illicita illecebris fructuosis influmat zc Secunda sedes est auctorum qui nullam sancte diem volunt obscurare sed semper in luce sedent et sunt sicut arma nec ut nubes vehementes erupuit ibesturbat homines et hi sunt mutatores et theolonarii negotiatores ministratores et omnes homines auari qui cum pretium eorum erunt pro foro quietes lucra sectantes plusquam salutem amarum Et isti significant per eum natum Sequere me luce xviii qui sedebat cecus viam mendicitatis Sic enim isti sue cecitatis obstinatos sedent cecus viam per misericordia qui nec deum nec homines verentes mendicant per audacie attributa et nimie malicia Tertia sedes est superborum qui in omnibus domus corporalibus et spiritualibus vanitate querunt Sequibus dicit vo Sedem superborum destruxit deus Quarta sedes est tyrannorum Sedibus dicit ayxeti tyrum sederunt in mei throno Quinta sedes est falsorum detractorum Sedes dicat pbs Sedet in insidijs cum diuitibus in occultis ut interficiat innocentem Sedet qui diuites malicie et fraudis dicit in occulto ut me

Bibliothèque nationale de France

pnsanna in nocente in honore Sexta
ꝑs est puoꝝ fidem firma xpiana
non habenaꝫ du de rebeas que ma
cultant fidem uiuere Septima ꝑs
est pigray & tepidaꝝ diu instruit dor
mientiu / aliaꝫ dei negligentiaꝫ Cum
quos dñs sua xpeꝫ nunquid strati
uadunt ad pugna & nos hic sedemus
Octaua ꝑs est flentiu homi & dampna
tay est / vñ ꝓta Sedentes in tenebr
& in umbra mortis / vinctas i mendi
citate & ferro Ergo dicat uidit huc
sedentem in teolonio & in loco ubi ser
mquo tributu a mercibg que uehe
bant ꝑ uias & mare dabant illud
ergo tributu suis exactoribus fine ma
xugebat / qd offeraꝫ fine peto tra
ul nunquid est Sed quid uty teolonia
licitu dare sit ul non / dicaꝫ qd no sit
licitu ad defensione transeuntiu / ad
emendatione uiaꝝ & pontiu p nia te
rei publice ut ꝑ defensione dare ꝓ
aut expet alia mnticone no debe
rent homines dare & Sequi

ſ assumpsit me ſ abscessit
e tepus ꝓnicaꝫ

Sequere me & surgens sequebatur
est eam ſ. mortuꝫ Sedm Grſm Nec
ipsum neq; domum abire neq; renuere
ꝑd obediendi ostendit ergo dignus
mia fuit Sed sicut dicat dugs mihi
ꝓsequor capitis sui ꝙ anser ego me
quo pauꝫ obliquitas mea tue recti
tudini ad equari cui dicis sequere me
tu dne diligis pollutudine & ego mi
tutudine tu silentiu ergo clamore
/ tu ueritatem ego mendaciu / ego mors
tui uita / ego uulneratus tu medicus
non em uidet sequi sua patientiam
sapia ꝑd humilitatem qꝫ dicit Disputa
me / qꝫ mitis sum & humilis corde
non dicit disputa me mecum sustr
tare sup aquas statas pedibg ambu
lare Si tibi aliquis dicat ut mia
cula que fecit xpus debeas imitaꝫ
iusta potuit esse excusatio / qꝫ miracula
facꝫ non omnibg datu est / Iuste aut
mue & iuste & caritate habe omnibg
datu est ymo & mandatu est Sur
gens ergo a malicia sequere xpm ui
tute & humilitate Quidaꝫ aliqui dic
no sciunt xpm ꝑd maneat qui in de
peccatore / primo hoc sciat intuitu
patet Sed tales dicit mihi petr
negante que dns ouit mne te
spexit / & maria peccatricem qua
pueris xpo fuit lachrimante Ubi
huc fuit verecundia cohibendi / Ille
dicit cogitaꝫ mlierem deprehensa
madultiu ut dicit Iob vjo quamo
erat excusata a dno Duo dicit
mtas peccandi qui considerare
debent latronem in cruce qui
in breui tempe a dno maz est
consecutꝰ Certa hoc sciat ꝓdicto
rem meam sectari tales debent co
siderare Zacheu & matheu quos
peta fuerut ꝑ tuta erant publica
ti / qꝫ publicam ducebant Ergo
noli pertinaciaꝫ ut sequaris dnm
propter multitudinem enim / cruia
quacuq; hora peto ingemuerit
aia eius in refrigerio erit Item
dicit exercitus nuitas exigit peto
rem ad pniam / nec etas christiana
/ nec tempus brevitas / nec uita
enormitas nec orus exemitas
excludit auenia Si ꝑfecta fuit
voluntatis immutatio / statim in
amplissimos fructus fructificat eum
sancta mr ecclia Hec ille Ergo
surge qui dormis malicia / se
quere xpm humilitate ut matheꝰ
fecit Surgens a publicanu sequi
tur xpm in apostolatu ꝙd

Et factum est discumben
ſ matthei ſ publicanꝝ ꝓnicꝫ
te eo in domo Ecce multi
ſ pubicani & publicani
peccatores uenientes discu
bebat cū ihesu & discipul
eius Quia multi sui exemplo

scandalisauit / z multos admodum no fuit
electus petr z rpi xpni sequate
chula publicam qui querebant
huc stauli p phas z nephas erant
pcp sancti matheu vn beda m ome
nmq publicani conuicia / multis ex
emplu fuit pme nam sanm augm
et bedam publicani dicut qui ab
mnsp pudore publice peccatu fi
scalis erant publicam ex actores
romanor / quos iudei sic uocabat
/ qui de re publica cura gerebat
z traxerut nom a rege romano
publio qui pmg eos ordinauit
qui multa abbrobria pfis dei infe
rebant hic ostendit clemaciaz
saluatois qui ad peccatos quarere
z reinducere dignatus est / suos
inimicos z aduersarios / qui eum
petis irridebat ad se affabiliter
attrahebat vn glosa sup illud
sapien xi° Dissimulans peta hom
potencia dei bonitate plena ope
suo propi peta no despicit sed p
pniam abluit / pie fouet mitet
z allicit sequitur ic

s. scribe iudee

Et uidentes pharisei dice

bant discipulis eius Qua

re cum publicanis z peccatoribus

manducat magister ve

stodus est malos multos z detractos
si bonum no pnt uere in malo tunc
uero detrahunt bonitati sicut ergo
uerbis ostendit pestis pharisaor
pma uidelic murmuratio de qua
supra pmo / expressit uas ammu
racois z 2da pestis pscipue quia
murmurabant illud qui no erat cor
rigendus qui erat melior spis
z medius animar / 3tia pestis
erat qp se iustos credebant et
alios malos z peccatores qui z nuc
temporis multi sunt qui hoc sequit

luc no egt sam medico
h q male hnt

Vt ihesus audiens ait non

est opus ualentibus medico

s. misericordia

sed male habentibus ic

Ihesus gloriosus ne cui tibi displicuit videre
questionem soluit phicos ne eis z sibi detri
herent vn saluator exemplu euc assumpt
dicens Sam no indigent medici q uer
sacione sed infirmi Sic qui sunt i aia
egri plus egent querimone saluatis re
dii ergo ille saluat / medicus
xpus ihus a pre celesti ut ysaye 2 hec
adamutiandu missit ne ut medicus re
centibus corde Sed dicat augm sup
hoc aliud est primo esse aliud sana
bile aliud insanabile Qui sanus est
non egret medico qui egritat cui spe
sanabil est / qui egritat cui desperacione in
sanabil est hec ille Sam sunt viri spu
ali no egent medicis quatu ad curam
morbis culpe si egent ad consolacionem
in gra sanabiles aut sunt peccatores
penitentes isti indigent medicis et
quatu ad curacione culpe z ad consola
cione in gra / insanabiles sui absimili
ut supra similiter / isti no egent quatu
indigent quatu ad p curacione i gra
qr eam no hnt / nec quatu ad cura
cione culpe / qr eam no requirunt indi
gent tame quatu ad plenigracionem
z expectacione adpmiz Deus em electis
aliqn diu expectat ut ad pnitia ue
niant vt dicit ysaye ns dns expectat
vos domine ut misereat vri et ideo
exaltabitur parcens nobis ic

vos phi s. hic deus esse vi

Euntes autem discite quid est mi

sericordiam discite uolo et

non misericordiam sacrificiu

Cui misericors deus plus miz placet

qua sacrificiū corpale deo p̄t dicat
sacrificiū deo spūs contribulatꝰ cor cōtri
tū & humiliatū deus nō despicies Item
p̄malū deo sacrificiū laudis & redde altissi
vota tua plus em orā deo valz vna la
cryma p̄cis ex corde cōtrito delata qua
tna flōrenay mare fluvia cōcludens
ergo saluatore nostre dicit & cēt⁹

Non uem uōre uustos sed pec
catores ſ ad pnām Bernhardꝰ non
vent vocare iustos falsos qui de iusti
cia sua & bōitate gl̄iant sed qui se
pctores cognoscut vel qui iusti erāt
se natūrael legis Xp̄i qui no
erant ad pnām tuā vocādi, q iusti
& sancti Vocat aut milit̄ ostendendo
celum pulchꝝ miserū credidit vōt
aut retro adextris a sinistis flip et
subtus/ omnia data ostendit quis est
qui nos ad se vocat qui & inducit
in celia Amen Amen Amen
Sequitur Sermo de sancto Wenc
eslao & p̄mo ponit tale thema &c
Rationale et cōuenies est ut
seruus qui sequitur dom̄
in pugna sequat eum in p̄mio triumphi
& si fint socius tribulationis debz esse
socius consolationis & hoc ondit evangelium
Radierunt in quo xp̄us ponit sue mitta
tionis exemplū dem primū triumphi
scz suū resurrectionis gloriam vn xp̄us
ſ mūdū dixit
Siquis uult uenire post
ſq; abbreuiando ut adregnū celoꝝ
me abneget semetipsum
tuę gl̄iam gl̄iosam deus no vult tractum
habē fautore no em dixit opus meū/ sed
sequi vult sua libera voluntate vn Chrisp
qui deus consilio non violentia nos fecit
non ergo sed consulere & dicit/ Siquis vult
milius em est unū opus laborū, milit
p̄cail si scuti fuerit me sine illud
scripē/ fily no accessuris ad seruitū dñi
prepa cor tuū ad temptationē/ non enī
vocatꝰ ad quietē/ sed ad pugnā/ non
ad otiū sed ad victoriā/ Multū em est
qui vt nolut esse in regno celoꝝ
sed nary est qui volt ferre pugna
p regno celoꝝ vn Bernardꝰ in ser
mone xxxvj sup Cant̄ O dominꝫ
ihu xp̄e quo pauci post te nec
volunt/ ad te p̄cipe nemo
est qui nolit/ cū regni de⁹ ut pul
sed compati no curant Ergo xp̄e
salutē meam in libertate mea dereli
quis O siquis vult sum gl̄iam
ſ pt vr ul mlr/ t ex ul suus
regens ul retro/ quicūq illoꝝ vt
vemē post me ad celestem patria
p̄no abneget semetipm sum gl̄iam
no det voluntate tam sua/ ut qp
volt cōcupia & delectus carnal/ no
consentiat nec omno ope impleat
vel abneget semetipm & tollat cr
sum/ scz i omnib⁹ suis t opa sua
malā mutet in bona vn Greg⁹
super cū & qui scripsus fuit si quez sus
sua ad xp̄m Gaulis suus est semetip
reliquit Si luxuriosꝰ est ad cōtinenā
utam mutet abneget unqꝫ q fuit
Si auarꝰ ambitiosꝰ desint/ & largꝰ
ppa dicit qui pus capiebat aliena
p̄cul dubio scipm reliquit Secundo
qui vult post xp̄m in patria celeste
vemē debet sua abnegare i. dēz
facultate/ & omnia que possidet cōn
dei voluntate & sua salute vilipendē
vn xp̄us dixit Luc xiiij. Qui no
renunciauit omnib⁹ qui possidet
no pot meus esse discipulus Et ea
dixit p̄phēta Diuitie si affluant
nolite cor appone Deo b. Wenc
ludens mrem suam mique agente
dixit ei nec amplius volo filius
tuus nominari sequo sic mal agis
Tertio qui vult vemē post me xp̄m
debet abnegare pentes scz eoꝝ
malicia aut no imitando vn xp̄i
dixit Luc xiiij. Siquis vemt ad
me & non odit p̄rem matrem
filios fres & sorores no potest
esse meus discipulus Ita sctus
Wenceslaus qui videns mrem sua

non adhesit ei in malicia dic de uita
eius actu puctu ieronimj set si pal
tuus in limite stetit & ff tuus ollis
tuo se suspendit & mr tua ubera que
te lactauerut ornidu p aliquid pge
prem & ad signu crucis euolat &
go bn dicit cui volt veme post me
ff sua bona & pria voluntate non
uactus quia dicit ps[alm]ta voluntarie
sacrificabo tibi & confitebor nomi
tuo dne &c. Et hoc enim xpus locu
tus est ultimo ultimo siue p[ro]ximus
in modum ante mortem capitis
xpi p[ro]fert aplus q[uo]d multa debent
pati assimens se petro ne
uideret coram populo magistr
corrigi dixit xpo ihesu absit a te
dne istud q[uo]d filius dei vult mereat
grauia & enormia supplicia cui xpus
dixit vade post me satanas q[uo]d sta
dalum mihi es q[uo]d sapis non ea
que dei sunt sed ea que sunt hoim
xpus ad turbam alta uoce dixit
si quis vult ire uult in quibus vbis
monuit nos primo ad abnegandam
se voluntatis 2o ad mortificandam
carnis 3o ad recta intentione 4o
ad finalem in bono p[er]severantia

Et tollat crucem suam

et sequatur me

Hec sdm glosam cui vult veme
ad celestem patriam post xpm
debz crucem suam tollere id est
legem suam in patia ferre Et est
sapiendus sdm statu suu caste eden
biare & honeste sine scandalo vide
origenes cui magnus magister
volens deo caste imbuere & nem
pedret in p[ro]ximo verbi dei gra
tuitus se priuauit sic pie timebat
suis liberis in xpi p[ro]fectione
& etia laborauit Dicit em ihe
ieronimus habuit zelum dei non
secu secum & cui sibi libidinem
meatus & corpus absulerit quo p[ro]fluere
& mortales delibidine debent abstrahi Si
quis in custodia sdm statu sancte mris
ecie vult si ex casu sdm tenorem
ingressus certificio viri sui &c. Dicit m
omel. Duobz modis crux tollitur aut
si p abstinentia corpus affligit aut
si p compassione p[ro]xim affligit animo
Et hoc aplus nat q[uo]d homo p[ro]prius sue
debet portare crucem p[ro]prie in suo corpe
ut tollat omnia vitiosa delicta tua
de rebus alienis delere ut de suis olim
eum paupe penuriam cuius no propet
deu & salute aie sue ut auari qui non
audent bibere et comedere ut cum alia
ne eis deficiat nec omo egentibus esse
superbi & vanegloriosi erga fratrem suu
& no p[ro]pe ihm in hostiludio magnos
ictus sufferens quibz tu fraternis suis
debent ignosce qualis vana gloriam
abhorrent luxuriosi erga grauem
autem in corde suo portant si non
propet xpm quodq[ue] cum fiunt semp
mens eorum in libidine uertat Et sic
de alijs pecis ergo ille crucis et passio
nes non sunt salutifere sed actus et
malefica erga cruces pauit ut suppe
stones tortiones detractiones sed
no propet ihm sed propet malicia
eorum ergo no sunt imitande Et dixit
xpus non tollat crucem suam in mea
q[uo]d nullus mortalis passionem xpi potest
adequari ut velit tanti p[ro]fecto pati
sic pro nob passus est Ergo homo
suam crucem ferat ut quatu potest
sustinere p[ro]xpo & pecis suis pauat
Item qui vult post xpm venire ad
celestem patriam opus sequi ipsum
ut pe dixit sequat me in humilitate
cum dixit discite a me q[uo]d mitis &
no superbus in superbia no mundi
i vanitate no carne in sua stupi
tia Et xpus post capitas tuas
meas & a voluntate tua esse si
pres adquiescentias eius tue faciet te
i gaudia mimici tui & hoc meliis de
clarat xpus cu dixit ut sequatur

q[uo]d no pe precedit ut q[uo]d
nudus q[uo]d est sibi

q[uo]d nudus hz
quia q[uo]d est

& amator ne
gat pauper

ut post me
tuus q[uo]d est

vinea qui aut
horas abstinet &
vinum q[uo]d edit

& propet diuite ne corpus
castiget & pinde regni

Abstine egere egenus cupidus gula Esymea uirtus celestis

Qui enim uoluerit animam

suã saluam facere perdet eaz

qui aũt perdiderit animam

suam propter me inuenet

eam ꝺm glosam ei⁹ uolui⁹ aũz
fua filiu facẽ .i. uitam carnalem
a martyrio & pena psuad⁹ ul⁹
fuare mutat futura perdet enim
q̃ meret eẽnu dolorem a morte et
nam q̃ui aũt hãc uita perdiderit
animaz fuã passionibꝫ ea subdendo
in fidei uitam vemet eam in gl̃i o
st nomẽ dicit prope me / no prope
mudi caritate ut milites / no ꝑpe
erroris desperatione ut infideles no
prope desperatione ut iudas / ergo sic
semen preciu⁹ mecu⁹ no auferet
fructu⁹ mꝰ plus morat / huc uiuit
& affert fructu⁹ sic & corpꝰ mi⁹ non
habebit gloriosam sortem / mꝰ plus
in hac uita patiat mortificationem plus
seqt

Quid enim prodest hom si mu

ndum uniuersum lucret aĩme

uero sue detrimentũ patiatur

ꝺm ysidoꝝ q̃i homines sequam salo
monis & iudas fortitudine sequamur
philistinorum absalonis / longitudine
enach / si ꝑfectam octauiam / lucret
quid ꝓdest si tamen caro tua det vmbꝝ
& anima demonibꝫ ꝺm augustinꝫ
hic saluator cõsulit ne propꝫ aut eaz
perire aut negligamꝰ quia quod
ꝓsunt diuitie temporales tu amittis
cere / quid ꝓdest hom / iudas huiꝰ
mdi adquirere & animaz & corpus / post
mortem ꝓde ut patz in boleslao qui

valens principatu⁹ boemie habere
fratrem germanu⁹ mitemꝝ & ideo
saluator ihũs xpus dicit ut seqt

Aut quam dabit homo

cõmutationem pro aĩa sua

& quasi dicat nulla ꝺm ꝓ pue
diuitias corpꝰ alimenta mutare aiam
no ualẽs & rõnm si nec donata
anima ꝓ puto q̃ no habet aliquis
homo q̃ dans ꝑ quo cõmutationem
anime sue habet eam d̃ morte deꝰ
aut pro aliquibus hom dedit cõmutatum
.i. pretium pro anima sua seqtur ibi

Filius autem hominis ven

turus est in gloria patris

sui cum angelis suis

Istem nomẽ dicit filius hominis
no hom q̃ xpus est filius vnig
homis ꝑ humanitatem ꝑ matris
sue marie ille venet in die iudicij
cum senatoribꝫ curie celestis & cum
xpus homines vocauit admittendo
sue passionis / deo ne erẽtur ab
phꝝ passionibꝫ & morte corpali
ꝑmittit eis primum cui dicit
.i. est gl̃iosa aie & corpis mali ignominia
& penarum ei

Et tũc reddet vnicuiq; iuxta

opa sua ꝺm q̃ homo demeruit
opibꝫ suis uita eẽna uel mortem
pena ꝑ nomẽ dicit unicuiq; q̃
deus no q̃ auctor ꝑ sonay / uno
& miserit pauꝑi & diuiti / ibi no una
bit dignitas nec honoris sublimitas
mi bona q̃ta & opa bona ꝺnabi
dit ergo saluator & dicit

Amẽ dico uob sut quidã de hic

stãtibꝫ qui no gustabũt mortẽ

do uiderit filiu hois uenientẽ

m regno suo hoc dixit discipulis suis
q illi no erant mortui donec videnr
oculi corporalibus xpm ascendentem in
gloriam patris sui Et dixit quidam
q pfuerat nudam qui debebat se
suspendere Extensum ergo eius m
celum omnis aplica meruerunt et caui ca
nalibus cum cunctis mirabiliter audiret
Quod nos perducat xpistus ihesus deus qui
Sequitur Sermo bonus d'angelis
Deinde fugit ecclesiam et 2o sermone

Disputatio maior erit in
regno celorum quam xpi
Augustinus doctor de florentia
Loquitur sic verba ista sic dicens
Hodie hac festa sunt celebranda primo quia
hec festa angelorum celebramus secundo quia
hec festa specialiter apparent isto quia
michaeli archangelo Tertio quod homini
similia nobis angelis Primo ergo decet
ut nos festa angelorum celebremus
Quia misericordia qui redemptionem nostram
fecit eis gaudium et festum in celis unde
Luce xv Gaudium est angelis dei super
uno peccatore penitenciam agente Quod
sit nonagenti quinque iustis qui non
indigent nobis cum festa celebramus huic
eis gratias plurimas referimus Unde
Hebrei xiii Quod dignum potest esse
beneficiis eius et loquit antiquus to
bias d'angelis Quia multum honorabile est
sanctitati angelis sanctis quatenus
curam pro salute nostra habent ut in
fine patebit Tertio deus noster cum
festum celebramus plus ad maiorem
diligendum ut nos admonemur ut nos
iuvant memoramus Unde psalmista
Levavi oculos meos in montes
ad angelos Unde iuvenat auxilium
mihi qui fuit firmum sic mons
in sua natura angelica et immo
tencia quia quicquid per primum corruerit
Tertio festa eorum celebramus ut eorum
unusquisque ad eterne beatitudinem
quia pro nobis habent possimus pervenire Unde
apostolus xpistus Sunt sic angeli dei
nostri ministri spiritus beatitudi
nem hanc sic propter has tres debemus
festa angelorum celebrare Et ideo hodie
nos est festum virginis angelorum omnium angelorum qui fuit missus deo globus
homo at die die suo angelo custodi
quem pro patrono offendisti pro reconcili
ari Dico quod specialiter hac festa sancto
michaeli archangelo assistit et appropriata
hec sit propter istas causas Prima est
quia ipse est princeps ecclesie Unde daniel
xii In tempore illo consurget michael
princeps qui stat pro filiis populi tui
Dico quod pro nobis specialiter tractant nos
misteria et secreta dei Unde apocalipsis xii
Significauit deus de tercio quod ipse spe
cialiter habet officium suspiciendi animas
ad paradisum Unde sancti liber de re
surrectione ihesu Christus paradisi custos quarto quia
ipse specialiter ad draconem et iumpo pug
nauit et angelis suis michael et victo
riam obtinuit pro nobis de celo obtinebo
sive custodiendo Ut dicit apocalipsis xii
Draco cum diabolo alitatus est de cor
pore moysi ne illud pro deo et ne illud
populo videretur pro dei adoratus Sexto
quia plagis egiptiis nocuit Septimo
quia mare rubrum in xii vias duxit
pro duodecim generationes Octavo
quia populum perfecto duxit miseram
promissionis Nono quia tempore antixpi
electis cum antixpm consurget ad
quod defendere et protector ecclesie de
cima quia ad impium dum ipse antixpm
occidet Undecimo ad iudicium ipsum
mortuos resurgent Duodecimo crucem
et lanceam et clavos et coronam spineam
in die iudicii in testimonium passionis
xpi proferet iustis ut videant quod
hominum per xpm sunt redempti Malis
vero quia iuste dampnabuntur Tredecimo hodierna dies specialiter assistit
sancto michaeli quia quasi hodie pro
visibiliter hominibus apparuit Unde sibi
in prima parte Richardi de festis xpi
Et anno dni millesimo cclo in mole

Gorgano apparuit ac diu hystoriam et ppter has rones & causas ꝓdicte appar hac festum ꝑtin dicitur Zacharie ¶ Tercio quod & quarto boni sti angeli nob sicut propter que debemus eos honorare ꝓmo quia qui sunt ministri nostri vn ad Hebr. 1° omes sut administratorios spiritus in ministeriu missi propter eos / dicit omes / qui sicut ad medios / medy admissimos / nissimi vero intenditur ad nos / Secto honorandi sut angeli sancti / qui ipsi sut mei fratres / & amicus / vn dicit in Apoc. Ad Johannes voluisse adorare angelu dixit ei / Ne fecero qui cu fratribus tuis sum / & sum tuoru in re erga mali sac fides cu quibus habemus intelligere & eciam esse / demus eos honorare Tercio honorandi sunt qui ipsi angeli sunt nrar admirator in salu partitores / vn Ysaie xxxvi° sicut misit angelu meu qui te custodiat in via & deducat me tecum / quia primi si patribus tuis / Item Luc xv° sicut est ad morere mendicu & pasceret in porcis abrahe &c / Tercio honorandi sunt ꝑter angeli qui ipsi sunt ꝓsentia tercio nrar oracio ad deu vnde Ysaie xxxviii° dixit ezechias ego rabam ad Lacrimas & sepelichar mortuos ego abstuli oracionem meam tua dominie Item Zacharie primo audit angelu dni & dixit / dne exercituu usq̄ non miserebers ierlm & ciuitatibus iuda quibus iratus es / Tercio honorandi sunt angeli a nob qui ipsi sunt cum ejus militer / vn Job Numq̄ est nus militie eius q. d. No sudemus aut q militer quidē semp an ejus sunt stant & ad honore eius cantici letitie dicunt / Eciam mmmus expugnant &c milites celestes / ad laude & gloria dei Dauid nocte diecq̄ ci tica illa de quibus Johannes in Apoc. vii° / & omes angeli stabant i circuitu eius sue thronu & ceciderunt i conspectu eius & adorauerunt deu dicentes Benedictio & claritas & sapia & gratiarū actio honor virtus & fortitudo deo nro in secla seculoy / Te ymnus Sanctus sanctus sanctus dns deus Zabaoth Item alij milites celestes sunt qui custodiunt ciuitates · ciuitates virginu maritor viduay & mne cia congregatiy ecclesia & religiosoy deuotione alij sut milites qui cū mmmis regis pugnat de Tercio honorandi sut angeli qui ipsi sunt tribulatiy & afflictiones vn dicit Zach. xiii° sorti tercio ignis in puro & probabo eos sicut probat argentu & uram eos vn dicit Daniel x° Ubi in Daniel certissime tetigit eu angelus dni d. Vir desideriorū tibi pax tibi confortare & esto robustus / Septimo honorandi sut angeli a nob qui ipsi sunt angeli & custodes nri Eccli; cum homine duos angelos fecit deus / vng ut pugnat / alius ut pmuniat & de hac materia loquit Augi; in libro de ciuitate dei ita d. Tercio angeli dei in celestibus mansionibus constituti in mōrles sunt ac beati / qui cuius fuit participatione cognoscere / cuius eternitate fruit firm / cuius veritate sibi certi / cuius pie sut pti / qui nos mortales / bonis suis miserior diligenter / volunt sibi satisfacere / sed ei qui sunt & ipsi satisfaciunt / nos q custodiunt nocte diecq̄ curare ergo dei angeli a deo omnipotente cuiq̄ homi / primo adhuc exente i vitā mortis nr aia a deo missa fuit Beda de utero egredienti tuo i medio conuente / Tercio d medio primor tem ad futura uitam & gloria gradiente / sibi em quibus statibus necessaria est custodia angeloru & primo du homo in utero matris integrat & aia a deo mittendi si no esset custodia angelorum seruus ille in ingressu nature posset insinuari mali angeli optim

tuta agrā duā sequi vñ ꝓb mꝑ
ulos mutero oppressos loquutur
ſuare de vlua eripuisti me/ quo uiaꝫ
o ſupbi essem/ ne oculo me videt/ ideſq
quare ad nichilū ẽdactus ſum/ mutꝰ
matꝰ/ ne vnq̃ audq̃ bñdicꝫ me ho=
miꝫ esse cõſpexisset/ item/ ſtõ naſ
cens t veneꝫ in mundū ſi nõ esset
custodia angloꝝ homo posset ad mil
ti enormia petā deuenire/ ſed an=
dom a deo datus hominꝫ pmunit
t custodit/ vñ ꝓb/ Sup aſpidem
t basiliſcū ambulabꝭ t conculcabis
leonē t draconē/ p aſpide qui aure
mēta ſigit/ ne mi incantationes audiat
ſignant audi/ qui cor ſuū mēta fix
erunt ne deū audiant/ p angelos ad
bonū animentem p basiliſcū qui
habet uſū venenatū luxuioſi ſigntꝫ
q amatores t amaſie mutuis ſe
aſpectibꝫ ad libidinē puocant/ p
leonē qui alioꝝ aūlū ſe regem ſanc
ſuperbi ſignificant/ p draconē qui
mordet dentibꝫ caudā ſtringit viſu
mſſiunt tria gnā patoꝝ ſignificant
ſtꝫ mundi/ qui videntes viſu ſuo p
ſſm ſuccessum ꝓximi ſui ſe ꝓſoli m
undia meſſciunt detractores qui
mordent aīmā q̃ bona ſuoꝝ ꝓximoꝝ
t in mala ſuis detractionibꝫ uertunt
ſi ex ſſicuidine peccantes qui q̃dq̃
petm ſuis ſit mſe magnū ex ſſicuti
dine illud in credulē mſe leue ec
t quaſi nichil/ Necessaria ē ergo
custodia angloꝝ hom ut hās beſti
as/ eius adiutoriū posset vincere
t ꝓcauere/ ſ. aſpidem auaritie/ ba
ſiliſcū luxurie/ leonē ſuperbie/ drāco
nē inuidie t detractionis/ Secūo
necessaria ē hom custodia angloꝝ
exeunti de mundo per mortē/ q
dyabolꝰ quos nō potuit in uita de
q̃ mittē in morte in fide ſtruere
ſi quos nō potuit decipere in uite
tute que ē ētis ꝓpria hominꝭ ill

ni senectute que ē ētis ſtōa/ Nec mi
decipe media videlicꝫ in exitu anime
Tertio nāta ē custodia angloꝝ hom post
mortem/ nā tūc sunt milie mſidie
et laquei vñ ꝓb/ In media hac qua
ambulaba absconderunt ſupbi laqueū
mibi/ tēi em sunt cauteli mſnales/
qui ab exeuntes de hoc mundo volut
ētia salute ſpoliare/ ergo q̃to nāta
ē angloꝝ custodia/ ut ipi tanq̃ ia
mati ūtute diuina t balistatorꝫ teles
tes ab eā ſiſtpientes in conſpectu dñi
t diuinū iuuant vñ iudex custodiuit
me angelis dñi t hinc eunte tibi
manente t mdo huc teuentem t
ideo hodie nō ē tantū feſtū ſancti
michael archangli/ ſ. om̃ qui sunt
in celo angloꝝ cruꝫ ſuffragijs nos
ꝓtegat rex angloꝝ adueniat etiam t
Iſte ptatus sumo de angelis extractus
ē de ſuma richardi t hyldmo d'ſtetin
ſi ergo mihi ſeq̃t ewm t ꝓ nō thema

Quoniam in libro de mpeſ
ſionibus aeris dixi/ montes
de materioribꝫ meatibꝫ ēre ſignum
attrahentes quare aque que nisse
nebule ſurſum mittat ad mundū
regionē fuigentiores ē nā montes
ſunt porosi t quedā vene meatuū
aque de abyſſo magna ſtendūtur
uerſꝫ montes/ ut testatur pandolfus
in libro meatuū quamobrē fontes
montū mōſtrabiles/ vnusi/ t ſic mo
tes foramiosi exentes quorum ex illis aque
que mittē ex/ in nebula iſſus velum
emittunt ſic mſtice ꝓ montes ſignifi
cant ſti angli/ qui sunt in celo/ q
illi sunt qui t fuerunt t erunt premi
i bona/ t in natura ſua ſti montes/ illi
em montes/ ſ. ſti angli ſunt illuminē
q̃ deſiderii bona d' corde nostro ex
truunt/ t cōtruunt t aranei
t post morte duab ſuſtpiunt t onna
ulta uersus velum in aſpectu dei
maieſtatis ſuſtollūt t ꝓferunt
vñ ꝓb leuauerunt flumina deus

montes vñ venit auxeliū mi/ montes
.i. ad ſtos angelos ut veniat ab eis auxi
liū mihi vnde danielem ihesum ſiqđ
angelus dñe de ſuis exemit de leois
atq; cōſpectu pñtam altiſſimi ſtem
augustinꝰ deſide xpiana ad petrū / deuo
cio ſiquidem ihuana du ad mag angelicas
deuenit cōfeſtim dei auilio plenarie
in notefit / ſtem caſſianꝰ in libro de
lacrimis ſcoꝝ patꝝ / igneꝰ eſt ergo ſa
lutem humanam affectus angelorum
nam deſiderio qđ a deuotis hominib⁹
aſſumit aſpectus an duos aſſerut
ſtetiſſi ergo angeli ſunt ſic mons / quia
attollunt et exerunt humores deuotos
in nobis / et eas pcis nris offerunt
conſpectui redemptoris vt ergo hac
die poſſimꝰ hos humores deuotionis
contritionis et amoris ex corde meo
ad ſalutē animaꝝ nraꝝ et honorē dei
et ſanctoꝝ angelorꝝ emitte digne glosam
et ſanctas angelos in auxeliū nostrum
concordet mutuaꝝ ſalutis dicēs / Hue

In illa hora acceſſerunt ad ie
ſum diſcipuli dicentes Quis pu
tas maior eſt in regno celoꝝ re
ſpondit xpiꝰ / Sedm ſcm hieronimū / du
apli viderunt p dñm et petrū tributum
redditū qđ ſolid a capitaneis ſoluebat
arbitrati ſunt omnib⁹ eis petrū eſſe
prelatū et a capitaneū / Sedm aut
chriſoſtm / non diſcipuli xpi paſſi ſunt
aliquid ſuetum qđ etnica deſignat
.d. In illa hora acceſſ. ad ie diſ. d. Quis pus
te / Percaudati ſiquidē paſſionem
confiteri qui paſſi ſunt no audet mam
feſte / nec petrꝰ phonereſti nob⁹ ſ⁹ m
dernate mendicant / quib⁹ maior eſt
ordo eoꝝ aut tres pordinatos viderunt
ſcm petrū iacobū et johannē in trans
figuratione meliꝰ tale paſſi ſunt eoꝝ
uero i vnū ſolum quidē honorem
tue doluerūt qui no du erant p ſpm
ſtm affirmati ſterilleſ / phoc autem
m formā qđ qrē debem⁹ ſalutē quam
maioritatem in regno celoꝝ / nō in
regno terreno conſequi valeam⁹ qđ
melli abmiſſa gñe de regno celoꝝ
querut quomo poſſint mihi mudo
magni fieri / diuitijs honoribus / pote
tatib⁹ fama et vanitate ſeculi mundi
ut volentes ſibi fare nome magnū
ſicut erant / ſi no melo queꝝ tam
poſt nomi in obliuione eūt et mig
nomaꝝ uertet / et ergo xpiꝰ voles
extirpare illam mundiam et appeti
tū magnitudinis / no videt eis ſtui
ul illud / ſte ut ille ſi ferui ut dñs eius
crauc no
mendaꝝ

Et aduocatus ieſus paruu
ut ad eū uident
lum ſtatuit eū in medio.
erui parvulus iſte dicat fuiſſe petrus
marcellus / Sedm glosam / Statuit xpus
puerū in medio eoꝝ ac ſi diceret / Si vult
eſſe magn⁹ in regno celoꝝ / puta ſic
ut quis ibi maior ſit / Et iſte puer
andit vas qui eſt imanis amuli
cia in nascens a petro et ſimulis a ſuꝑ
bia / ſic et vas ſi fuerit / in hac mūdo
puer eris in celo magn⁹ / Credo
hac euangelia legit mdie angeloꝝ
qui pri dicit puerū / primo prope
humilitate qui erant ſuperbia / qui
mali angeli crediderūt p ſuperbia
iſti aut nūquid / non apoſt vñ
omnes angeli ſtabant in circuitu
throni / Secdo angeli dicit puerū
propē benignitatem / qui carent in
udia ſic puerꝰ / non Bnhardus
Benigni ſunt extenti caritate p
tendentes uſq; ad nos / quibꝰ gratia
qui habent no mutuent / ſed op
tant / ſic dicit angeli dicit puerū
prope conſortium et patrem / qui ca
rent malicia ſic puerꝰ / qui nō
malicia no ſunt ſic et illi lux
pctis meis qmouent⁹ no time
mus ſunt eſſe angeli vocant
puerū propē puritatem et ſimpli
citatē qui in eis angelica mūdi

violauerut ergo quis volt esse magnus in celo ut angeli opus hic interius fieri ut innocens puulus quid aut dixit xpus discipulis sequit &c.

t vero ... i discipulis eis

Amen dico uobis nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum / hic si dicat xpus / secundum sermonem hic ille puulus cuius exemplum ego uobis tribuo / non peccauit in malicia / cessus non mentit / uidens pulchram mulierem non delectatur in libidine / non aliud cogitat & aliud loquitur / ad pugnandum se fugit & cauendum hic sancti angeli petius uitam estimate quasi lapidibus lapidati et uere uitam qui flagella pessimis flagellati semper ad nos accedunt & securitatem nos valentes nos in deo suo recreare sit ergo sin xpum dicit nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut puuli non intrabitis in regnum celorum i. nisi habueritis eandem modum unus ad alium sicut angeli habent ad uos non habebitis patrem in celis quia sicut illi diu petius meis laborantur non possunt sicuas premia mea non debemus nasci / nec con eas superbia inflammari nec omni uerbo ficta & intentione in corpe & sua eorum eos ledere sed eis parere & pro eis orare & hoc melius xpus declarauit dicit ut sequitur &c.

Quicunque ergo humiliauit se sicut puer puulus iste hic maior est in regno celorum

S. secundum Glosam Quicunque homo sic ordinatus et dispositus erit in hac uita in humilitate & ornamento uirtutum erit magnus in celo sic puulus i. angelus / ut sicut nisi nos in innocentia

Quia sic uxor dicit / ac in camera deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam et ideo quanto quis in hac uita fuit humilior & uirtutibus ordinatior tanto maior in patria habebit gratiam dei maiorem & post mortem in futuro gloriam eternam / Amen

Et quicunque suscepit unum puerum talem in nomine meo me suscipit

S. secundum Crisostomum non solum si tales efficiamini ut puuli sed si etiam alios tales propter me honorificabitis primum regni celorum habebitis unde illud mathei xxv. Quamdiu fecistis uni de istis fratribus meis mihi fecistis et item xo. Quamdiu non fecistis uni de istis minoribus nec mihi fecistis quidquid malum bonum facimus soli deo facimus unde illud dicit in. Saule saule quid me persequeris quidquid ergo angelos sanctos de honestamus / fratres nos & patres qui omni hora nobiscum sunt / salua dei dilectione et in xpe ulnis dicit

Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui in me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris.

Item &c. S. secundum Crisostomum Qui suos scandalizat propter me mercedem habebit Qui autem suos scandalizat detrahendo uel detrudendo / uindictam etiam habebit quia per molam asinariam intelligit S. deo secundum eundem Crisostomum Quanta pollutione mentes debent habere ad suos pueros ne eos petius suis & moribus & consuetudinibus malis scandalizent et detrudent ne eos in letus suis & commodis collocent ne sumant malum exemplum peccandi quia puuli serpentum & cetuli lu

lupor; ⁊ si mores sint qualitate corpis
tam pares sint quantitate malicie. Omes
tales peiores sut pharaone qui sciat sub-
mergere pueros ebreos, q̄ ille sciat sub-
mergere pueros alienos, isti aut ꝓpr
ille m corpe tm, isti m corpe ⁊ amma
Luc. xvij. ergo homo pueros, i innocentia
petis suis ⁊ malis exemplis scandalizat
⁊ patis deꝰ ꝓcis ꝙ pmam, no sciat ꝙmedꝫ
est ne mola ethis damnacois comprimat, et

r. Gaudg mdaus

Ve mūdo a scandalis ⁊
Gdm Grſſm. Scandalū est dictū uel
factū minus rectū ꝓbens aliū corpaz
ruinā. Qui ergo aliquo fcto uel dicto m
duat aliū ad pcm ruinā, si sint hoc ex
intencōne sēmp peccat mortaliter. ec
ut si dicat mendacium aliquē cōfundendi
uel ledendi, volens eum attrahere
ad pcm talis ex intencōne mortalē
peccat. q̄ uidem scandalizat ⁊ suus in
tencō illius est mortu mortali. Et q̄
proch dolor quā plures sut ille mun
pule gr̄e xp̄i dicat. Ve mdo a scanda
lis. dē in dicit. ut sequit.

Necesse est ut ueniāt scanda
la. Verumtamen ue homi
illi perquē scandalū uenit.
Gdm Grſſm. Hic xp̄us sua passione
exaltat ꝓ qua scandalū iudeis mal
⁊ gentilibꝫ uenit ostendit. Mirē ⁊ ut
veniat scandala sz pmea passione
q̄ libz illa mali subtrahi ⁊ pagim sint
p mortē xp̄i scandalizati. In nob exe
cratibus ⁊ inutilibus ⁊ mbono cor
roborat⁹. q̄ aliꝫ saluꝰ no fuissemus
nisi ꝓ passione xp̄i ⁊ effusione ac ab
luctione sanguis xp̄i. Ergo illud scand
alum ⁊ nob ⁊ sue nōi. ac in dicit
Ve homi illi p quē scandalū venit
sz mee passionis iudeis denarius
qui vendidit eū ꝓ xxx denarijs. Sic
ve hominibꝫ qui ex sequunt ultra

v. epg

Si autem manus tua uel
pes tuus scandalizat te ab
scide eum ⁊ proice abs te. bm
est tibi aduitam ingredi.
debilem uel claudum quā
duas manus ⁊ si oculus
tuus scandalizat te erue
eum ⁊ proice abste. bonū
est tibi unū oculū habentē
uitam eternā quam du
os oculos habentem mitti
in Gehennā ignis. Gdm Grſſm
aduertendū est q̄ nulla ca si
lis homes ꝓpm me sicē nec me
bri aliqua adeuitanda pcā amputare,
nec est hoc de mente xp̄i
ut quis amputet manū uel pedem
uel oculū sibi eruat. Sz sic intellit
ꝓ manū intelligit auxiliator in
negocys. Exemplū ꝙ tu pcis dns
tuo es manꝫ eius q̄ auxiliatur in
agendis. Si ergo dnus tuus scan
dalizat te faciens tibi illud mesice
uel illud spoliare, uel aliꝫ nephana
fuerit q̄ fuerit & similia, melius est
tibi illud dmi a te q̄ualē manū abscidi
ab eo ꝓuteri ut ergo dnus tuus
malo quā ei consentiendo in malo
aliꝫ in Gehenna detur ꝓ oculo ꝙ
denar⁹ completur q̄ ꝓ oculo ho
consentit siue cōsilium tribuit ꝓximo ꝙ

uel illud/ sic consilio bono pagit bene uel male hoc ergo xpus notat p adm si nos consiliamus consulit & male qc ad cruciz aie tue uel hoies ppoluere mg iuste mcis ibuta ecclie nauas admonitiones m eis facere laboriosu pensi m misericordie penas m eis re pere/ uel si unus aliud mistruit fulse & fraudulente actasiau laborare/ o pce mqm oculo abste/ excie eum a tuo corde ne mouerit anima tua ad dampnacione/ per pedes qui ois membra portant & totu corpus xpus signat homes labentes qui militantes ad dnos suos currunt & sup alios mundia ducta coram dnis cupiant ut dns penas exhibeat m eis exigat. d. Dne satis habet & est homo auarus & malignus suis/ no habes petm/ dns quis talcat sup pedem illum. & consentit illi adula tori & spoliat in nocente. d. dne qui tellus es absde tibi pedem illud pce mqm applausum carne qui te uolt mode m aia tua damnosa em talem qntumcuq sit nisi seruiat ad tempalia/ tame est removenda q est ecclie tunc m petm abelus est em absq talibq annus paupertate ducit quia abuite prius habundantia ultim certa perdere. Ergo mali qui mouent homes ad cruciam animar semp sunt uitandi/ bom vero qui mouent hoies ad bonitate & salutem semp sut amadi/ ut p.

Videte ne contemnetis unum ex illis pusillis

cuius ratio est/ qr bom sunt semp assistui ante conspectu dui qui sut m innocentia. Sed d. hilarius ex hoc xpus p pusillos angelos dicit angelos quos no debemus cotemnere dicit qd nos hom in spnatu/ cui propt custodiat quos nob a nullis exhibeat die ac nocte

ei propt extenden hereditate qua nob sui tamqua fres vocauit. Concludit ergo saluator aiam dicit videte ne eom

i. apostolos

Dico enim uobis quia angeli eorum celis semper uident faciem patris qui in celis est

d. d. saluatore. stam. Sup. Sicut angli dei semp circumstant facie dui et in ea delectant & quibz bom homines fa ciunt ipd angli an conspectu diuino deferunt & sunt familiares & amen pales dei sic post bonis fiunt hic in hac uita mortali affectu tam semp sunt cu angel in celis. Quicuq ergo aliquem bonu in aliquo lederit angli qui hoc conspiciunt dno deo ad ultiones deferunt. Ergo propt istos angelos homis ad hereditatem mala uitemus ut post mortem adipiscamur eam ad quam nos perducat pr. cui gloria

Sequitur euangeliu de apostolis beati Symonis & Jude &c

s. ad predicandu/ saluandu/ no ad dnandu & pcurandu/ cultu exigendu/

Misit iesus duodecim apostolos suos imperans eis & dicens in uiam gentium ne abieritis & in ciuitatem samaritanorum ne intraueritis matth. x.mo

& luce. nono. xxxiiii. Mc. vi. In hoc evm dns ihus pdicatores instruit & roborat et eos qui vim evangelij no suscipiunt grauius dampnat. Gratis suscipiet dere/ & mercedem gloriae expectare vn Greg. m. melius nolite operis vrd m hoc modo exhibere. querere qua cu tanta cum salutate verbis offensa sic mala acta/ abstinendi voltis ne aliq videant/ iuste & bona ne ad inuidiam

laudem apparebant sīpm testem vnde
vri opis querite que iudice sīpsimet
autem aut eos quid ꝓpit eis audiag
mea genau ne abieritis sī oppositū
habit ultra / euntes docete omēs gēs
tes dicēs ꝓdicate eu̅ m̄ onn̄ cātuē Vnde
Ieronym dlud ꝓceptū fuit an resurrectiōis
istud post vn dctū xp̄i paulg et
Barnabas dixerut iudeis / vob oportebat
prīm ꝓdicare vbi dei Sī quoniā illud
repulistis ecce conuertim adgent Sed qre
phēi fuit apli ꝓdicare gentibg / prius
quā iudeis multiplex ratio est sed hec
dicent prīm ne iudei habent excusatiōē
q̄ p xp̄m et eius aplos de fide xp̄iana
no fuit eis ꝓdicatū / Beda rō 2 Iero
tropolaya scripta No nos qui xp̄i no
me censemur in via sceleruꝫ et er
rore malog ambulemg ut quog eligio
sepulā est sperēt et nūti ihū sequit

ite
Sed potius ad oues que perie
ꝓ hec
rant domus israhel ic̄ ꝓ dicit
ite ad laborē eos mittit nō ad ociū
ad atra spūalem animaꝝ et nō ad secula
rem siue carnalem Congruū est ergo
pdotibus officiū querē ad quod missi
sunt et prīm querē oues dom̄ sī fidel
ium aias siue gregis his aut̄ fidei ꝓpe
nanne obligamur officij mō exhibē
tam spūalē siue plebi ic̄

Euntes autem predicate dicē
tes appinquabit regnū celoꝝ
Gregs in omelia Ecce mundus sacerdo
tibus pleng est sī tamē in messe dei
rarus muenit operarius / et officium
quidem sacerdotale accipimg sī opus of
ficij non implemg / licet igit dicat Cum
non accipiat̄ impleteis et mutatis et
quicūq; homo spūalis penitus appin
quabit sibi regnū celoꝝ Sequit

Infirmos curate mortuos susci
tate leprosos mundate de
Quare aut
mones eiicite ic̄ xp̄us dicit
aplis tātā miracula in ꝓdicatiōe
facē Ieronym reddit rationē hēbus
rusticanis reddens rationem et absq;
eloquij venustate pollicetur regnū
celoꝝ nemo credet dicit ergo xp̄us
eis preter miracula facienda ut sig
nis confirment verba / igit quoꝝ
genā miracula siue eis data ministe
rium sicut pctores ostendentes
mortui petā ope operientes / leprosi
qui mala consuetudine peccandi tem
pus aut̄ alias ut leprosus lepram
alias insert demoniaci siue qui
inportunitatem animē permittat /
siue contempnut igit sequit ic̄

Gratis accepistis gratis da
date Quasi d̄ p̄ns Gregorius No
lite opis vrā m̄ hoc mō retribuꝫ
querē quā ei tanta / velocitate
cursus desistere Curate ergo ne
bona que agitis p̄ temporali verbū
cone fraudet licet ille Gratis acce
pistis sī penitem facitis ministri
menta porrigendi Gratis acce
pistis no p̄ re temporali Ac tm̄ ministris
eccl̄ia sacramenta de misteriis mutat
et tegat / q̄ qui are fuit ara utat
sed ne auaricia illud mutat ic̄

Nolite possidere aurū neq;
argentum neq; pecuniā in
Quam
m zonis uestris Sīm Gre
gorium tanta debz esse fiducia p
dicatori mdo ut prius vite sup
no queruꝫ / vnū sūt xp̄i et mdo
missi uas sine sacculo et bacu
lum aut simplicē hoc dictū sit intelli
gendū ut sacerdotes no deberent
habē pecuniā / ad constat q̄ iudas

fruabat pecuniaz quā dabat christo
seu que dabat xpō ꝙ discipul in loculi
p quibꝫ ꝛ panes suis petrꝫ emerat
de quibꝫ christus corpꝫ suū ꝙsecrat
dictū est supra/ ꝙ qui are seruit uita
am/ Cauendū ergo nō quemit habere
aurꝫ ꝛ argentū non ꝙ superfluitate
quarere/ sd ꝙ necessitate scriꝫ

Neqꝫ peram muia neqꝫ

duas tunicas neqꝫ calcea

menta neqꝫ uirgam

Christus eaꝫ phibet pdicatoribus
ne peram portent in via/ pcipiꝫ
in quo pmittit simplicitatē/ ne pdica
tores habeant maiore sollicitudiē
ꝛ cura de cōmestibilibꝫ caternalibꝫ
quā spūalibꝫ quibꝫ alios hom re
ficiant/ Non em pdicatores debnt
habe cura seculare/ seu carnalem
p quā studiū negligit auctrī/ Neqꝫ
duas tunicas/ Ex eo sic possit qs
arcere/ vna nō sufficit in frigore
tolere/ cū ꝫ nāta sit ꝙ vno re
pcare/ Vnde Jeroīa/ No ꝙ in
locis glaciei ꝛ niuei indigentibꝫ
vna/ quis tunica debet esse ꝙdentiꝫ
sed ꝙ mutari vestimēto intelligiꝫ
ne alio uestiti/ aliud adminarem
propē hoīm ostentatione/ ꝙz multi
erubescant se ꝙ honestate ꝙpriā/
cum honestior pciosiꝫ vestium
no ampliet ꝙ minuit/ Neqꝫ calcea
mēta/ dñs nō sbuit ut pedib ad ꝙsecā
dū/ calceati pedes/ in ꝙparationem
euāgelii/ Item dicit xp̄s/ Dicit an
gelus petro/ pcinge te ꝛ calcia cali
gas tuas ꝛ sequi/ Et cui xp̄s xpc
dixit aplis ꝛ nō misit vas fine
sacculo ꝛ pera aut calceamēta/ nūq
aliquid defuit eis/ Videtur michi
Vndē Jeroīa Crisp̄i/ hic nō phibet
nūtatē/ sd sup fluitatē ꝛ superbie

dine que pdicatoribꝫ non queunt/ ꝙ
nemo pt duobꝫ dñis seruire/ Neqꝫ virgā
p virgā intelligit laborem seculārem
p quē spes habendi diuitias inducitur
pdicatoribꝫ em ꝙ nō valet nec debent
laboribꝫ seculāribꝫ implicari/ Me labor
diuitū scripturaꝝ meis tepestiū/ ꝙ
p illud laborem terrenū diuitie acumu
lant/ ꝛ diuites seu celestes fluctuant se

Dignus est enim operarius cibo suo Inquācunqꝫ autem ci
uitatem aut castellum intra
ueritis interrogate quis in ea
dignus sit/ Dignus est ꝛc Hic xp̄us ondit
augustinꝫ quare ꝓcepit discipul sibi dicta
qm omnia debent eis abundantibꝫ/ In
vagate quis ꝛc Si em pdicator ille dnus
cuius cognoscet conuictione peccatores hospi
tio sine interpellatione ꝛ absqꝫ dubio in
tritate tenet hm ꝛ huius doctrinā hospitē
suū hereticū ad fidem catholicā quātū
in se ꝛoma testimonio vitioꝝ ꝛ p
famā eligendꝫ est hospes/ ne eius in
famia pdicatōi lesam/ Vnde qm in
dubio legit obi bonus hospes sit a vitia
toribꝫ interrogāt ꝛ sequē/

Et ibi manete donec exeatis

Intrantes aut domū salutate

eaz dicētes pax huic domui

Ibi manete/ Cautio hic est ne in im
mutatione crebra hospicij fiat suspicio le
uitatis/ vel quiēcia grauitatis/ ꝛ hospes
infamia suspicetur/ Intrantes autem
domū/ Intrandi pdicatorē mō ornatꝫ ex
esse ad adoperanē salutē ꝛ pacis diuine
In modus faciendi ad domos hoīm
intrant ex esse ut homines verbi bland
a pectō mundent/ Cures enim debent

sedare ⁊ pacem inferre / odiū diabali
de cordibus hoīm exterminare / vt xpc
dum fuit multatis sepe fecit ⁊c / Exeuntes
eam ⁊ familiam no lapides ⁊ lingua
aut structuras ꝙ homines / eis pbibe aliis
nuciantes sequit ⁊c

⁊ pacis ut hoīes
illius domꝰ

Et siquidem domus illa fuerit

ꝙ
⁊ qua videl a pace eius

digna fiat veniet pax uestra

gratia

super eam · si aūt fuit nō digna

⁊ aduentu ⁊ amicitione

pax uestra ad uos reuertetur

Greg. pax que a bore petentis affert
requiescit in domo si mala filius pacis
fuerit / aut adeuntem predicatore reuerti
qz aut eū quisq; predestinatis aduersa
/ ⁊ celeste uerbū sequit qz audit / et
aut qz audire uoluit xpi predicator fine
fructu non erit / qz ad eum pax ⁊ fructus
pacis reuertit Et ideo xpus sacrilegii
fine penā pene prohibuit / Sed sepius
⁊ alimia exemplum predicatione contradit
nam sequit / in eadē aut domo manete
edentes ⁊ bibentes que apud illos sunt
digni est enim operarius mercede sua ⁊c

⁊ cibaria ꝙ habuerūt

Et quicūq; non receperit uos ·
neq; audierit sermones uestros
exeuntes foras de domibus
uel de ciuitate excutite pul
uerem de pedibus uestris ·

Pulueꝝ excutere de pedibus domꝰ
predicatoribus ⁊ sacerdotibus fuit ut si
minuerint domos stipulares si quid
scandali audierint aut viderint et m
corda ipoꝝ adueniet / ut per contritionē
⁊ pnāz de cordibus exeuntes / quia
pulueres pedes assus tardis / ꝙ pulueres
momenta pedū fere scandalū significā
Multi enim spūales dum visitant domos
seculares defedant oculos ꝙ aspectu
pulchritudinis mentis ⁊ cor ꝙ appetitū
lingua pueriliā inutilia / audiūt
ꝙ verba lasciua mendacia ⁊ multi
lia / illa enim sacerdotibus fuit exa
minanda / ⁊ sequit

verē
qꝝ pro lege ne fiat transg
ro me
manus

Amen dico uobis tolerabi
lius erit terre sodomorū
in die iudicij quā illi ciuitati

Ciuitas si sodomite tanta audiuissent
de deo ⁊ lege diuina / quanta nec gentes
audiuit ipi salui fuissent forte Vn
archiep. x.mo de Capharnaū si in
sodomis facte fuissent virtutes que
facte sunt inter forte mansissent usq;
in hunc diem Considerate xpiani
qui plus in inferno patientur
quia meruistis q̄ cuncta meretur ex
mei legis diuine ⁊ no opis facti
tanto maior cruciatus / Grex omnis
quisq; christiani nomen habet ut adgau
dia eterna possit peruenire / adque
nos perducat qui sine fine ⁊c

Sequitur Sermo de omnibus
Sanctis Et primo tale thema

Erat plenus in speculoria
Ab omnes aues tenebrose
diurne lucis odiue / ideo patriis
in nocte quia in die volant huic
tamen pius dicit cui exercitide
tenebras ⁊ umbras queruit Et q
exercitus est altus natura ut ⁊c / Sed
ut dicit ysidorus in ystoriis nullus
est huic aues tam sanguinem tur
bulentū ⁊ in mundo / ideo lucis
munditia odiuit si nitentes gau
dent eadem ibidem dante quod
si existimet noctua pulchritu
dinis ꝙ si in die volaret / totus
mundus ea obscurissima pulchritudine
tepe vellet Et moralie omnes
aues rationabiles vz homines pec
tores tenebrosi ⁊ umbrini plus gau
dent sedere in tenebris vanitatū

huius mdi et delectat/ et quibz deus nichil sapit/ nisi eoz voluntas nulla de quibz Ysaias: non placari. o qua exercent quasi non memores sue aue fuit pctores/ qui plus quierut tm fictma et vana qua etna vnde cassiang in libro collationu patru. Idcirco quippe celestis glorie delicys et vanitatibz perdit fugiuite illi em sunt vespertiliones qui hnt caudas venenatas mutu/ et pctores habebunt fine suu. et exitu mortis sue venenatu. et morte etnam sue dapnatoz etna illi em pingnem suu et amplectia suam polluerut mala cosuetudine peccandi/ plus polluti tinctes quo laute/ quo ocide et libere sibi eoz vellz viuat/ et no sm voluntate dei/ Non sic sancti quoz hodie sub una celebritate memoria agim. vixerut in hoc mudo et ipi sua voluntate in omibz subiti erunt voluntati dei/ fuerut et mortui sibi/ viui vero xpo. Quid aut eoz uita erat in hac mudo/ et quo ad regna puenerut celestia. Aplius subiens ad uerba xpi. ondit. Aly in ludibria et verbera et multa et cartes passi sunt. Aly lapidati Aly temptati. aly in fide aly pena submersi. aly ferro cesi. gladio mtempti. et dicit gnis maturo pro nomine xpi/ et fide catholica etna eccsi sunt/ Hinc aut ut dicit Greg. Ecclia in pace viuit et pmiu habet alia gena martyr/ ut corpus iciunijs macerat. in alicis ambulare/ obbrobria sustinere. temptatus carnis et vanitates mdi etna et alia. Idcirco aplius ceteris dicit. Erubuerut in meloris. desti muestibus/ restitis apparis/ ut alius ut sanctus Johannes baptista habuit uestem de camelis textam/ de caudis et ubi. et meli et equoz cauerut impelli sanctus asperius. Causa sm Bacuu Planca humana pauca gtenti est. Impiis aut vero humana multa exigit

deus atpeit pt pelles mortales/ mutatoz no ad tegmen nature et calorem sed ply ad vana gloria. Idcirco ulterius dicit. aplius angustiari. i. sit pauptate nuditate afflcti/ vexpulantes corpa sua. Ysaias cathenis p. pctis suis/ in solitudinibz morientes/ in speluncis et cauernis terre. Ex tmperauit impetu animis. i. malitia et verba. qualiacq. malox hominu/ que eis miserebat/ uterent. Iudicatz et ta ultimate. Hec em sut. nulla pmitis celestis dei. ergo tenebis pctoru fugiut et in lumine eoz sancte gaudebunt et gaudent/ quoz exemplo ut in hac nuda vita moriger. et tam duce valeamus. et ad eoz beatitudinem pmigd. Virgine gloriosam ac omibz sanctis in xpo. Amen. dicam. Sue maria

Videns ihesus turbas. Ad matheu. quito. et in hoc ecclo. sue matthe ecclo. Ad ondit eloquia psalmistis ait dicit videns ihesus turbas/ ascendit in montem. Ideo ostendit actus beatitudinis omnis sancti ac p ordine dicit. Beati pauperes spu. Ideo ondit primit. aug. Beatitudis ait dicit. Quia ipoz est regnu celoz. Hec prima mater q. dicta misericordia ostendit. p hoc ait dicit. Videns ihesus turbas/ pz odio mee turbis. i. huius geng. dicit pctis turbatis/ qi turbei a turbo dicit. et suggestionis et fraude dyabolj suscepta. Ascendit ergo in montem. i. in utero virginis marie p carnis assumptione. Quae bn montis comparat propter eminentia virtutu/ et vite sanctissime/ de quo monte dauid spu. pphetico dicit. Mons in quo bene placitu est deo habitare in eo. Ideo monte deus dixit ad Lath. Genesi xixo. Salua te fac in monte. Et sic teste simia virtute/ quibz pctor pt salute aggredi purgine beata. De hac em monte. Dan. pdixit ad lapidem. Absq. manibz. i. sine opitu natu est de

de virgine sine virili semine post laude
ergo trinitatis sancte / in matutis i medi
ate ad honore beate virgini laudes d' an
tamus verba sancti Gregorii / scire nā
q; es sancta virgo maria t omni laude dig
nissima / orte em ortus est salutis
xpus deus nr &c. Hic ergo patr clemaa
salutatis qua respexit gena humilitatis
fuit meritis filii deitate in utero vir
ginis t in mundo natg t docuit homines
omem iustitia duntaxat si h' est q' ad ip'
q; eos etiam ordinat actus beatitudis et
primu eorundem que beatitudines sine acto
ut patuit in evāo de cibo aduersum
he quibg acto beatitudo mihi prime quer
primet ad statu noui testamti huc usq
huc primet ad statu veteris testamti
ps qui fuerut an legem t sub lege t septua
uero beatitudo sc beati paupes prope
primet ad angelos deitatis sc beatitudo
ps ba qui pfectus patuit primet ad
homines mitia mitigante i qui sient
ad huc in hac mdo i pugnat tm spūm
mundi t carnem / t pfectus ab hys et
corp membr' patuit / prima ergo beatitu
do est beati paupes spū &c / si bet beati
tudo primet ad apl'os qui p xpm nra
omia huius mundi reliquerut / ut sancta
petrus mysma omni apl'o dixit ecce nos
reliquim omia t secuti sumus te / quid
ergo dabit nob's qui xpus hmi dixe
rat in regnatione / id est i renouatione
cepm huius / cu sedet filius hominis
in sede maiestatis sue sedebit / t vos vos
cantes xij thronis iudicabit / omnia ergo apl'i
reliquerut propē propria voluntatem
relinquetes / potestati dei subdiderut
quia in voluntate humana omnes res
mundi ps stitut / cui ergo voluntate sua
mutam reliquit omia reliquit / et
ultimū xpus dixit apl'is omnib qui
reliquerit patrē t matrē fratres t
sorores / uxorem autem non dixit / tu
pluraliter / accipiet centupla / et vitam eternā possidebit

Sed d' a tam deus precepit ut homo
honoret patrem t matrem / et vnus
quisq ad ducat uxori sue quo hic
dicit omnis qui relinquit patrē
&c Ad hoc tendit Ihesus sup dixit d
q homo debz relinquere uxorem sua
patrem matrē in deo / i ita eis dili
gere debz t ad eis comanē ut deus
sit ultior nam si habes patrē bonū
matrē t uxore bona virtuosam et
morigeratam / diligis eas q tales
sūt / sed deus altius / q eis dignitas
q ebus bona talia / t ita relinques
eas respectu dei / si ergo vis esse bea
pauper spū / relinque omia male ac
luitur in spū equia duplex est pau
pertas / prima necessitas t indeuota
qua quida dm patiūt tristant et
plus querut ut eam euadant quā
anime salute / si bet paupertas non
q; beat / si pot esse domo hominem
eam libenter / qi p' flagella dei eam
susterint / si etia q; pauptas corpal
et inductiua aduersitates / t humilita
tem modestia &c Alia pauptas
est voluntaria et deuota qui apli
habuerut t bona hominū ad sue hmi
tatis duntaxat humanā sustentac
quietis habent / respectu tamē dei
t salutis anime sue ut scriptura ui
dendit si his phi habuerint sic
paupertate spūs / ut scribit plato ego
non tam bene erut respectu dei / deo
non sunt meritoria Ita ergo pius
Venerabilis Hieronimus / et diui
tias corporales habuerut t tamen
paupes spū fuerut / q illas tenūt
dei t paratas anime promptu ha
buerut Dicit aut Augustin in Omē
exponit sic dicens / Beati mundi cor
pore superbia / sic etiam timor dni / dicit sapie
est timor dni / dicit p' que timo
rem ab humilitate t de humilitate
ad regnū celorū puenit / Ideo dns

beatitudines a paupertate spūs inchoat
q̄ omnis qui est humilis / humilitate vera
est pauper spū na mlti sūt humiles
naturales sī no ex fide et deuocame
deo hic recte intelligunt pauperes spū
humiles et timentes deū et no habentes
mentē spūm Et huic beatitudini xp̄us
ostendit primū cū dicit quoniam ipor
regnū celor / q̄ ipi possident illam
aiam celestem et in cēmo iudicio erit
iudices omnis hominis / vt iob dicit deus
omnē iudicat pauperibus ebuet / Gregorius
in omel / deo aūt inchoat beatitu
dinē ab humilitate spūs / quia sicut
superbia est fons et radix omnis maloy
sic humilitas est fundamentū omnis virtu
tis qua destructa pereunt quecūq; congregā
tur Secundā dicit / Beati pauperes spū
i beati qui sūt pauperes proprie spūm
sancti voluntarie paupertate imitando
Secunda beatitudo est / Beati mites
Et hoc primet spāliter ad beatitudinē
martirū qui omnia verba mendo
sa contumelias et verbera mites p̄ nome
xp̄i pertulerūt de quibus p̄ls Gemuit
sicut aues accipitris Ouidius
sicut auis dū ducit ad carpentem
no clamat / sic sancti martires in
tormentis no resultabant / vn
Augūs in omel exponit ita dicens di
cit / qui vultis malis in bonis
dominis cum qui mitis est necadueesi
tate fragilitis nec p̄speritate ele
uat / ut patrem illo heremite aui
demonium dedit alapam Et ille
respondit Diabole tange ad petrum
plendo ei et vertendo petram pacie
faciei Et petrum demon a filia iudei
clamando fuit beatitudine mititatis
et humilitatis exuit Quam aūt beatu
Gregorius triplex est martirium sc̄m
singinis confessionis p̄fessionis et mitis
tatis maioris vn dicit Explue ad Ebrl
xp̄o Ecce mea fremēta et ego no p̄sti
mor vn Gregorius / qui dolore habet
in mentis patiencia possidet et in sanitate

fremitate cruce p̄tat in mente Quam
martirium est dilectio inimicoy vn dicit
adiente diligē est martirium mentis occulta
cogitatione / quam enim viuit in patria celesti
sed typo maioy grauiq; pueniat ad beatitu
dinē sempiternam / vn dicit Quis in mente
dei pietas que martirum meritis vult esse
mā mitis illos exaltat ut nos eruditos
illos conterit ut nos sibi acquirat / illoy
triumphis meis vult esse profectus / Et igit
vis esse beatus optis te esse mitē et gaudiis
martirū in alia portare Et ostendit
primū huic beatitudinis ad dicit in fine
quoniam ipi possidebunt eam / sc̄z in ui
tam celestem / que sc̄m dicit in Omel
Et stabilitate hereditatis eternitatis que
dabitur illis qui no frangunt aduersitate
nec elevati p̄speritate sī sūt stabiles in
fide et mitis et opibus virtutū sic terrā
hanc possidebunt / Tertia beatitudo
est beati qui lugent hec beatitudo primet
ad consolatos qui deflebant peccata aliorū
sue alieni tamq̄ sua et inimicam alienā
tamquā suam / vn dicit dominus Et plorans
plorauit in nocte et lacrime mee in maxilla
meis / sc̄p petis ipsi Diue aūt Gregorius
libro moral in quā compunctionis fon
tibus pont quibus iusti afficiunt primo
q̄ hanc considerat ubi sunt / q̄ i pctis
p̄ q̄b offendit deū et tota natura penes
eum / q̄ turbato domo verba et facultā
tes ubi sit q̄ i nudis futuro maio
mestus est sī tanti mali bonū mī tanti impia et ome malū
Tertio ubi erit q̄ i iudicio iusto. aq̄
nullomo pot separari ubi nullo alteri
unitate potuit mī opa et mitia Quarto
quo tristet utrum celum ul in infernū
Et eo dicit sicut Luca dicit Et ipe sedet Martirium sine sanguinis effu
q̄ iste pauper spūs et mitis / mentis q̄ ho sione et triplex
pter est lugubris petis / q̄ beati qui lugent
nunc proprios suos in hac vita quos tempo
rabunt in futuro / vn Gregorius quia
sua peccata quidem lugent sed
beatiores sunt qui aliena lugent ut
sua / Terciam dicitur in eo est hic no mor.

nec amissione rei q̃ sed flauit flenit samuel
saul paulq; illos qui post i mudicia corpa
lem fuit mortui/ Si igit ḡsmo mortuus
est m alia lege luge q̃ hic qui lugent
ei sequit primu lugentiu ai dicit dñs
ipi consolabunt/ Secuda ḡdm dñm
Si enim spes tribulationu sitas enim
tam solationu thomas deaquino dñi
uemẽt primitit lugentibq; cosolatia
quia qui tristat p petis in pnti gaudebit
m futuꝝ/ maior em retributio est gaudẽ
m regno qua habẽ & possidẽ multa ḡd
& possideri pnt q̃ ad delectu & passione
hec ille/ Quarta beatitudo est hic mun
corde/ Et hec beatitudo ptinet specialit
ad ihymes uidisp̃ deus q̃ sic manula
crepalis impedit oculu ne posset vide
sic i mudicia in ista impedit aiam
ne possit habẽ visione diuinã/ cor rectũ
habens aut deus no mi dicendo corde
conspicat/ Et dicitq; de monte dei
multi sunt qui istis oculis exteioribus
deu uidere querut/ ad a mudo corde
pcaus iudetur/ Et Grẽg m omelia
dicebat aut hic aut vmquã dicit ois qui
templũ viuum sdm status suos & tempꝰ
te ergo viue in mnoma & statu tuo
dies & noctes sacros obseruando/ & eris
mundus corde & habebis primu ut sequi
cẽm ipd deu videbis/ Sdm thomam
d aquino dicitur istã cmmendationem
habent qua plures q̃ illa etna celesti
no solu quuntur sed et facie ẽmalis
ꝑspicuus contemplari dicitur i duobꝰ
contemplatiue quiuunt & tam facie
ꝑspicuis modice contemplari sic re
ceratiq; dicitur est dicã me ihymes &
nuptias quasi ame bonũ & melius & di
gnũ tuus esse tuus & videre ꝑspicue facie
diuinitatis sue ẽmitate/ sancte sis castus
& deus semel amissa virginitate vltra
virgo esse non possum/ Ad hoc tribet dñs
Bernardus libro de virginitate. Dicens &
no solu est virgo q̃ mcorrupte cone
carnis sed eadẽ ẽmtegritate mentis
Ille q̃ sensus no solu est ille virgo
qui carne sua no polluit actu luxurie
sed eadẽ virgo mente dicit ille vel illa
qui abmissis curis & molestiis
vacat & pronit ad mundana ce
nali se fusime & sic mente quilibꝰ
virgo esse potest/ Decima beatitudo
est/ Beati qui esurunt & sitiũt iusti
tiam/ Si hec beatitudo ptinet specia
ad sos patres vetis testamti sili
ad patriarchas/ qui rebebant vi
cuiq; q̃ suu est/ de aia eius & man
data & legem obseruantes & proximo
veritate verbo & ore exibentes Si
igit vis esse beus sua iustitiam
& esuri eam sine no pensando
suu ꝓximu/ nec pris neq; mris
fris nec sori/ neq; amici neq;
muneꝝ q̃ cognatis est mala mala
ut Salamon dicit exercitui adas
iudiam & stabimoꝝ qui ut frequẽ
timentes dampnu amici & sibi
cum esse mali causa in iustitia
timeant ruinant sibi in iustis homines
mdampnia & salutones dns ei
templantes sientes q̃ dñi non
parcent/ Hi vero p excusatione
homines euadunt dicentes mihil
tibi in iuste facio, quia exipio iuste
ui exipio/ q̃ pdecreta stabimoꝝ
& sic illi auas suas & suoꝝ dnoꝝ
ad infmu deduxi & dñi dicenti
illas muenciones saluantes stru
ctiri/ ob q̃ causa uix seue ul gue
uste ul m iustam mhamne &
rape & strita iustica mitigandia
moderate/ Deus Grẽg dicit/ Ille
em esurit iustica dei, qui sdm
iustica dei desiderat cognosci ille
qui sitit iustica qui aliena ut
sua cupit acquirẽ & sequitur
eoꝝ primu/ Sic ipi saciabunt
si illa summa iustica dunitatis thu
xpc qui dixit Ego sũ via vitas &
Decima beatitudo est Beati mites
corde/ Et hec beatitudo ptinet
specialit ad ꝓphetas dicta sdm
Remigiu missores dei q̃ mitis
cor habens ꝓpe em alios dñs

t mibiam ut suam reputabant t de
malo alterius quasi de suo dolebant
Vn Jeramg una hic no salu i eis
intelligi p my omn peto alterius qdole
do t qi egit de elemosinis bn accessit
paupibg subuenis / uel si no haberes
vn tbuas affectu gpaciar / bus eris
t habebis primu qp sequit tuoma
ipi maz consequent tqua ut dicat Crist
Vemet tpue in quo i implicandeb opta
bunt a deo mam t denegabit eis
eternabunt t no exaudient / Septia
beatitudo 2 / Beati pacifici t her bea
titudo primet specialit adangelos sos
qz ipi habent a dyabolo muda / et
sguana carne t factue t pacifit homb
mibus pacem t a demonibg eas pre
tegunt Vn Johannes in apoc al
vii / vidi angelu dei descendente
de ecclo ab ortu solis habnte signu
dei i victoria xpo t clamatem
uace magna t dicente inj or
angelis qubq datu qt nocet ere t
mari t arboibg / solita nocere ere
et mari neq arboribg / petam) mitel
ligunt audiri qui eterna plus queriut
qua celestia / p mare tumdi intelli
gunt superbi mflati p arbores lastiui
qui tui sui amore qi arbore tradite
mam in delectatione statuerunt
angli em sancti illas custodiut et pa
cem eis tempalem t sanitate ut possit
penit pacifant ut pax dei ppo
tio exercatg furie vellet penit eli
seu t perde eliseu ppham t cum
descendisset ciuitate / puer eliei da
mabant dicens Dnne quid facies
ndit ei / nali time / placet em hic sug
quad eu illuy t aperuit dns oculos pue
t uidit montem plenum dnabile angelog
populu defendente Si ergo homo
volt ad tanc beatitudinem angelog
puenit debz puc diligi specialit
ad sepm tquia sum Crist) tquid
valet habe pacem tu primo / am
m corde gerunt bella victorum

primu ergo pacifica gverras m corde
t demu habe pacem ad primo tuo / t
bnis Bnhardg / Value t euolue a late
ad latus a plenti ustq aduenit t non
muenies requie neq pace nisi in solo
xpo t corde tuo t habeb primu sug
beatitudnis / qz sequit tuoma filij dei
vocabunt / Angeli em sum creatione
sut eta filij dei / et qui sunt filij in
celis sut liberi t hereditet Angeli qz
sut liberi ab omn corruptoib macla
homies vero sut vam t frules / Vn
aplus ad Rom vnj / Vanitati omis
creatura sb quana subiecta est creue u
meas est multiplex t abilis homo
liberabit in mstia angloy ut dicit aplus
omis creatura sulig quana liberabitur
a seruitute corruptionis in libtate filio
dei sb angloy / Octaua beatitudo est
Beati qui pscutoz patiut propt iusti
tiam / t her beatitudo primet specialiter
ad homines in hac uita mlitantes / Cuj
quo Jeromo dicat Christe xpiue dicit
Bti qui pscutoz patiut / qz multi em
patiut abbrobria propt sua malicia
t propt peta sua t nequitias ut fures
raptores rapis t tn no sit beati / tem
Crist) sup ayath Non ait dicit xpus
Beati qui agentib pacient pscutoz
tm propt iustitia fidei / p omnis qui a
quocuq propt iustitia suam pscutoz
sust corona martirij accipiet / t ideo
ante m etiam no posuit psonas psequen
tiu p causas pscutionis ut no aspicias
quis te psequit p propt quid te per
sequit / Beati ergo estis ad maledix
erunt uos homes t dixerint omne
malu aduersus vos mentientes propt
me Christ quo Crist) / vt blasphematus
sit bnis duo debent quem primo ut
mendacio blasphemie aluas / veracio
tue primu exposuit t acty Deo ut
propt deu qz multi patiut t blasphemia
propt se t sui nepharia ideo no sunt
beati / t exegt sup Ezechiele quod

aut patul abesse si nob hannes deroget
ui cura dei nras cotra defendat xpm
Qui aut om est qm qui calide aque frigi
de portigt p nomie xpi q merces eius
no perit Sit nec qui vnq vi leuiss
in carne passus fuit vacuus a mercede
no erit Gaudete ergo & exultate qm
merces vra copiosa est in regno celorum
ad quod nos perducat &c Amen
Sequitur euangelium de Sancto martino quere in
festo dñi sancti nicolay Sequitur ergo
euangelium Secund qnq; statum cū textu

v Vigilate animo habete

Attendite a fermento pha
riseorum luce xpc Saluator
in hoc euangelio docet fideles suos ut a hoc caute
a duersarios deuitent Quos manifestos
tyrannos ne timeant De quibq; dicens
in morabilibus dicit Petra ecclesia tribue
sine labore temptacois no pe[ccare] y seu
que & si forte habet no habet in eis tamen
tollerit fictos fratres Ergo nos qui dñi
Christus hic in ei[us] no sint hic aspicite
& attendite aspice qt sim[ilit]er videre Atten
dere aut est caute cōsiderare Vbi aut
certa res aspicit Vbi aut incerta & dubi
tabil attendit Quens em xpc q est
in pis aliquit q p alio videt aliud
desiy postq aliud melius ideo dixit
attendite hec illa Attendite ne forte
allectam eloquentie & auctate legis
duce q multi q similitudine simulatis
ore bene dicebat & no ope illi audiet
& nos facient Hoc est ergo fermentu dya
boli aliud q xpc hic no mal ut sequit

Quod est yporisis Notandu ergo q
yporisp nichil aliud est nisi malicia
tecti bonitate tu em homo aperta
aperit adoculu quanq bonus fidelis
simplex rectus quilis Simlq aut est fal
lax capax tutus malis quarq imitdq
luxurio[sus] om ei[us] mis fur Nullu eni
nulla res sit extimat bonu sic simlatu
bonu Nam mal[us] simlat malu q malum

fugit & aliud aliq aut sub specie
boni celatu diu no cognoscit nec ta
metur si qs bonu simulat hec ille
Sed uemet tpus qn hec revelabunt
sam dicit xpc ut sequitur

Nichil aut operti est quod non
revelet[ur] neq; absconditum
q non sciatur Quocirca quecunq; in
tenebris dixistis in lumine
dicentur & q in aure locuti
na in all cubs ghit cum tecta plana ubi co
gregant homes ad spectandu & audiendu
& ro illa q dicit ubi sunt pulc
estis predicabitur in tectis
Hec notetis verba saluatoris quia
oms malicie & omes hominu ficte
revelabunt in die iudicij & qn homo
morietur illa q[uo]q tribulationes que
nunc caute fiunt revelabunt Vn
Christus in ecclia petrum cum gla
dio pollui cauere que pctis offendi
culpa qua cōmisit Diabolq cui fuit
& cuiq voluntate facit Septies enim
qua q[uo]tiens & transgressus fuit ta
cendo, qua abusus est Quid ome
q mutuis cōsilijs hec ille Non
apostl xpc vidi & aure cōcepti sui
aperti sut libri & iudicatu est de
omibq que scripta sunt in eis Ubi en
oms cogitationes verba falsa et
fraudulenta & malicie cordis et
oma opa bona & mala q sunt
in libro cōscientie scripta revelabunt
Nichil ergo est opertum q[uo]d no revele
tur neq; absconditu q[uo]d no sciat
& que in tenebris Id ny caute scrip
ta tecta cordi tota creatuni revele
bunt Ubi nullq dubit compater
qualis confusio mo oma nuda et
aperta erunt &c Sequitur

Dico autem uobis amicis me
is ne terreamini ab hys qui
occidunt corpus z post hec nõ
habent amplius q̃ faciunt
Hic saluator consolat suos fideles
ne formidarent seuitia suoy mala
tyrannoy/ pius ab ypocrisi excentes
refugiat hec em duo maxime ecclie
xpi perturbant/ h̃n nõ aliud est
timẽ dolore mortis aliud timere
mortem timere dolore mortis pnt
timẽ bom z mali Ideo xpus hic
hortat nos ne timeamus vitate mor
tẽere z ppatra propẽ tyrannos
z detractores legis duce Et si nos
morte tali machinant/ q̃ licet illi
corpa mãle occident/ plus no pnt
facere deus dt occidet eos z alia z
corpe ro

Ostendam aũt uob quẽ timea
tis Timete eũ qui postquã
occidit habet potestatẽ mitte
re in gehennã ita dico uobis hunc timete
Secunda ars pena eternam
Secundo in omel quia duo sunt
genera pcatoy vnu pala seu caua
alteri ficte fraudulenti⁹ q̃ dicendum
cõ utriq; minus atq; instruere vales
saluator Et ab ypocrisi pharisæoꝝ
et a timore dedit ppit no timere
q̃ vi post mortẽ nec q̃y crudelitas
nec illoy similatio pre ducat Illum
ergo est timendu qui scit et punire
pot z q̃ vult liberare vn deuteronomii
xxxii. Ego occidam corpa hoim impioy
morti eterne tradendo Et ego vuere
faciam corpa bonoꝝ in mortalitate
vestiendo Ego p tuca animas impioy
eterno supplicio ferendo Et ego pena
bo animas bonoy eterna saluatore glo
ficanda Sed d aliq; quomo hec com
petat iustitie dicit ut homies pulpa
tiria pena puniant eterna Ad ha
endet Gregi q̃ propẽ eternitate pec
candi non dicit in horalibus inulti
dicat finis fine pueri no debẽ/ q̃ sit
ad finẽ iustus nimis z deus/ et q̃d
no eterno peto q̃missum est eterno non
debẽ pueri tormẽta Quibꝰ causis indeg
q̃ recte dicit/ si iustus iudex no tor
quet hom p facta pensaret/ inique dicet ei
si fine fine delinquit/ q̃ in fine
vixerit voluisset quippe fine fine vixit
ut fine fine potuissent inequalitatibꝰ
p mane Sic ergo in suo eterno homo
peccat/ sic deus in suo eterno punit/ hec
ille huc ergo z timeo ut pie dicit

Ita dico uobis hunc timete
et non tyrannias mortales quibꝰ ppe
tyrannidem veritate no abhorreat
Et ideo dicit hic timete sz propẽ patri
am sapiã iustitia z clemẽtie de eiq
patricia dictu est Ego pascua z ego
pascabo de cuius dicit ps tu
es Si ascendero in celu tu illic es Si descen
dero ad infernu ades Ideo deus ei nulli
bi latet potest De cuius iustitia dicit p
uerbioꝝ xxi. Nec acquiescet iniquoꝝ
precibus nec suscipiet p redemptione
dona plima ista timenda est eius
hominis q̃ sume odit malitia Et ideo
dicit hic timete/ qui h̃z patrem sapiã
iustitia z benignitate mortales z caducos
tyrannos propẽ vitate ne timere/ et
hoc probat exemplo ut dicit ibi

vedunt

Nonne quinq; passeres uen
unt dipondio z vnus ex illis
in est obliuion coram deo ic
Notetur passeres in lege veteri erant
oblagia pauꝝ z dicit dico p asse

dipendius aut est duplex Ut assis .i. abulg
Crisp) sup actu. Deus forte aliqs dicet
ut quid timeri iubemur est date malis ut
eam cum voluntatem dei habeant i bonis
prodesse nocentibz absit michil pnt deo
uolente .I. one duo passeres asse veneunt
et unus ex eis no cadit sine voluntate
dei positi sunt / no in pte habemus
quos deus fecit ad usum hom / quanto
magis nos quos deus fecit ad gloriam
suam Si ergo passer euentui non
mont nec euadit q opus dei est / quanto
magis homo usus / quid ymago dei est
/ sed aut deo tradit mortē / aut a deo iudā
tus euadit Si in passeribz siue tēne ign
quasi duobz pauc unus ex assis .i. nīta
mag i verbis siue deo michil agitur
quos pauc est xpo sanguis Si sic sinitur
passeres quoniā habent filii dei hec ille
Nullam ergo pte in habent tyrannus in
iustos et bonos nisi desup fuisset eis data
ut pilato et herodi in xpo Ideo sequitur

Et capilli capitis uestri om

i. etiam Crisp mg

nes numerati sunt: Nequit
aliquis mutat deus ut nūm eius aliqs
cognoscat qui abimis sua sapientia
omnia in nullo ponderet et mensura creat
Sed ideo mutat ne aliqs perdat vn̄ pbet
dicit Ilimis honorati sunt amici tui deus
Dmultiplicasti eos et sup arena multiplicabu
qui aut puteri sui no sunt mutati petores
aut ut quid nutrient qui sui no estimāt
Illud aut mutat deus qd vult possidere
ep aut no vult habē ut quid nutriret
no petores / non mutant / vt quicqd ex
illis perierit no seniat neq; auferet
deus qi no dimittatis / sic scptm est
prmchilo habebit sine gentes Ille

Nolite ergo timere multis

i. melius et pulsat. de vnq; ver
plus viz. qua passeres tocq; mdi

passeribus pluos estis uos.

Hic saluator removet fidelem suum ab

abortos qm q est valde periculosa et
causa oim malor ut ii. Thimo iii
In nouissimis diebz sibunt tempa
periculosa et erunt homines se ipsos ama
tes cupidi elati fraudulenti blasphe
mi nec amor ergo dei haberi non
pot nisi relinquat amor sui Sic mdit
aliqs dicens / pcedat spūs suus in me
dul et amatori suo detur / vide me
strue / uole / contempne quodcunq; tēn
contempsi pay feasti / quid amplius
qtempne / qdcunq; delectabile est / co
tempsi / pay feasti / quid amplius
contempne terpm / cotempsi / sic me
mueisti sic ne sic / sic amare / sic pa
ne qt ad deū pueniē h ille Et ista
e finis paluatoris sui. ihū xpi Siquis
vult post me venē abneget semp

f. aut. meus

Dico autem uobis omnis

f. incipit

quicūq; confessus fuerit me

f. q. incipit corpus f. incipit

coram hominibus et filius ho

minis confitebitur illum

Crisp mg

coram angelis dei ic̄ sup ista
m dr. Quis dicat dns primus cui dicat
confessus quicqd fuit me vel et pos
tea pena qm meres deus / pcessor
est ad emittendū qua ad pdendū
m dignas / vide ergo quanta mutat
est primus dei qua mea iustitia Si
eni confessus fuit xpm coram hoibz
confitet xpm / qui michil pater pri
te xpo Si aut ille te confessus fuit
coram deo te confitet qui pot te fate
ri mortalem Si tu negauit xpm
coram hoibz denegab / qui michil
xpo nocet potes Si aut te denega
uit xpus coram deo / denegat qui
pdere potest in igne eternu / sit qs

est tam lapideus ut no deposit habere
iustitie sue xpm testem / Si ergo magn
est esse xpm testem / quato melius est
habe testem xpm hercule ꝛc

(pro morte corporale

Qui autem negauerit

me coram hominibus de

negabitur coram angelis

Dei negacio corpis & nomis xpi ff
est petm mortle / ergo negans xpm
digne est etna dapnacione & mortle
no confitd & tacte aliqn & mortle
petm / ut qn ex tacitmtate aliqua
tollit honor dei Sic in casu cum
aliquis mandatus de fide & tacit
mitate sua nigeit alps / qp ipe opm
one no sit xpianus vel qp fides ita
esset desiderabil / qp nullq audeat
eam confiteri / tuc tacte & confitei esse
mortle petm / Et ex isto colligit et os
tendit / qp ille qui no pmittat libe
veritate / qua libe mittare debet
aut no libe voluitate defendet queu
quibz tal potior est veritatis
tam sit facdas debitor est ut veri
tate legis diuie / qua legit libere
plamat / & placet / si no facit mor
lit peccat Sic clayci debitor est ut
mitate qua audit a facdotibz libe
placet / & defendat / qd si no facit co
trumpit veritate legis diuie / et
potior est veritat diuie Tacte em
veritate diuiaz cora detractoribus
nulli no putat esse petm / ymo magn
quemit merita & magn queut obtue
vitalis detractori Sanct hic xpus
dicit Qui me negauit obtrectado
propi fauore aut pauore mortis
corpalis / Denegabo & ego eu cora
patre meo & angelis / Cruciaz ergo
propi honore mundi / propi timo
rem mortis corpalis / propi fauore

& amicicia propi mysq ventre in eo
uiuo & collacombo aiz collocatoibz
detrientibz veritatem palam no recta
tacte uitate dei negas & filz dei eo
pctor Qui dicit Ego sum via uita &
veritas / tacitmitate tua vitate contep
tibile facit / huic ergo qui loquit veritat
tem legis huic siquide qui audit eam
& defendit eam / huic qui vitale legis
ape implent / habebunt pmiu in uita
eterna / ad qua nos pducat ꝛc

Sequitur Euangelium de Sancta Ka
therina vrgine et martire ꝛc &

Hoc euangelio docet cristus ut qui
libet homo habeat conscientiam mu
dam ornem deuotem & ulla bonam
fit ni huc exortacone euadere nos qua
debemq vuie & conuersari in hoc munda
& quomo fiet nobis in nouissimo die
& quomo fiet omnibz bonis et malis
post iudiciu extimu bonis em bene pro
bonis opibz pmiabunt / malis vero filiz
p mala factis iustu iudicio dei eternaliz
pumient ea ipe dicit in euglio ut sequit

Simile est regnum celo

rum decem uirginibus ꝛc

Mathei xxv. Cobi nomis qp triplex est
regnu celoz in quo deus regnat primu
ecclia militans / congregacio omnium iustoz
stoz bonoz in regno celoz exaltau q
uis mita sui plaborem p labore suo
prima in regno celoz preperet / in quibz
deus regnat p gram suam / Illi enim
vocant militantes / qi ea cumplere
in suis inimicis carnis capitas vicerit
diabolici suggestiones siq auerunt
tamtates mdi euaserit / & tam regn
celoz est ecclia militans / congregacio
omnium fidelium in hac uita exaltau qui
pugnat aduersus suggestiones diabolici
& eius fraudes & eius membra cont
carnis capitas & cum mdi tamtates
de quo regno dicit Mathei auferet filius

De S. Katherine

homines angelos suos & colligent de regno
eius omnia scandala dñs Greg. in omel
Regnum hoc de quo scandalum tollitur non est
super regnum celeste. de quo scandala tol
lent qui ibi non nocuerunt ut tollent / mi
nimet. p multa angelum sunt nocentes et sa
tis sunt ablata. Nam ecclesia ibi est firma
pax & beatitudo. nec ibi scandala pmit
nocentem nec nocendi metum. Sed de
isto regno ecclie militante dns deus
an diem iudicij mittet angelos suos
et tollent de eo omnia scandala in
quitatis & nequicie & erunt vnus pastor
& vnum ouile. dum hoc regno deus omne
regnat p sua gratia qui in hac vita cuius
petrecuq; rpm non ficto corde imitantibus
est misericors. Tertium regnum ce
lorum est misericordia ac sine qua alia met
ritis hominis fidei in quo deus regnat
p sua dona p fidem firma & ang
merone sui nominis quia dicit Salomon
Ama vitam et fides stipet eam dñs Greg. In
quo ama est fides stipet a deo / Ergo est
regnum celorum. qui ubi deus habuerit ibi
est regnum celorum. et p sententiam augustini
plus delectat deus habitare in ama iusti
qua in celo empyreo / Intelligere ergo
verba ihu xpi quo dicit. Simile est
regnum celorum. congregato omni genere
qui fuerunt sunt & erunt. Cui autem
est simile audiat. Decem vir
ginibus dixit. Decem virgines dicit omnes
homines quia vita ordinat decem sensibus
de quibus eternalibus & quibus spiritualibus
de quibus nisi abstinemus. Decem ho idem
dicit in hac ergo omnes homines queunt
p virgines vanas. qui omnes innocentiam
baptismalem acceperunt. Sed i medio
quemut qui omnes decem sensus preceperunt
Tertia quemencia xpi audit ut dicit

Que accipientes lampades su
as exierunt obuiam sponso & sponse

Notes q omnes virgines acceperunt
lampades & exierunt obuia sponso & sponse
& mox quemut. Isti lampades
fidem significant / qui si lampas
accensa domini illuminat sic fides sus
cepta animam. Et hanc lampadem ho
mines a patre in baptismo suscipiunt / Diabolo & pompis eius et vi
tiis huius mundi renunciantes / Et exeunt
obuiam. i. magnifico dño deo / Hic via
gnificus dñs deus significat & sponse
ecclia qui omnes vnit in congregatione
iustorum. Quia quidem Isti. Quia qui
sponsus dei / qui ipse fide & iustitia
sibi desponsat dñs Oseae ii. Desponsa
bo te mihi in fide & iustitia quia
aut possimus cognoscere bonas & malas
hoc xpus consequenter ostendit ut dicit

Quinque autem ex eis erant
fatue et quinque prudentes.
Sed quinque fatue acceptis
lampadibus non sumpserunt
secum oleum prudentes au
tem acceperunt oleum in va
sis suis cum lampadibus

Hic primo orit questio quia xpus
fatuas virgines ponit cum & sapien
tes. Sed scio est vbique xpus in eum
sapientes vane gloriantes ponit
ani signum qui ibi in hac scala vult
stam eorum velle & no stam velle
dei & stam affectus eorum / qui pulsa
bit & no aperiet eis deus suam
misericordia / clamabunt & no ex
audient / Deo hic ante ponit eas
& dicit quinque fatue / qui quinque sensus
stulti eternalibus ad mundi vanitates
& astucias diuertunt / Vsi sunt et
vtiunt qui mihi tales dicit / quid

ego curo verba facio tu dic ergo ha
beo prudens sum. & decens & bonus
et hoc mendosum est. q̄ in illis sensi
exteriorib⁹ quo ad talia beatitudo no
consistit. ideo illis opponeret. q̄ sunt
prudentes virgines. in cora deo sue
sapue. q̄ plus vim sensibus admo
mentanea quā ebria. illi em licet
habent lampades. & fidem tam oleum
no habent. q̄ signat virtutes fidei exx
sdm doctores augi. Gregi. fides
sn aplis vinit mortua est. qui illi
no habent caritate ad deū ut sup anīa
deū querent. & regnū dei. nec vnum
sdm statuta. & mandata ecclesie fac
diebus currentes. p̄sens luxuria sequi
querentes plus pensantes grossa
qua iustitia. premia. illi em sicut si
mul qui genuit filia p̄hos. adducta
etas. Unde dicit Salomon. Ecclastes. i
Stultus vanitatu. & amis vanus
est sola cōsuetudo bona. Deus ergo
habē mille. i. mō consuetudis q̄ hec
opa. virtutū in fide ut caritate ad deū
& ad p̄ximū. iustitia in suis actibus
qualitate mō pperet. mag ad ligentes
pudicam mō correctom by suus. hoc
est deū in vasis hic. & prudentem
virginē esse. unde ad prudentē
virginē esse sex requirunt. primū
est sobrietas. in cibis & potu. Un
aplus paulus nolite inebriari vino
in quo est luxuria. hec em vinū quā
sit potū mōdē a virgine vi luxuria
virgine prudente no deū esse constat
si em vis esse prudens. ego te co
brius. q̄ hoc vitiū pulsu quia duxit
homines ad omnia peccata mortalia. Deus
dixit Brihardo. Caputius pecuniā in
deliciis. Loth in ebrietate peccauit
ad filiabus incestu. h⁹ patet exēplo
dit exemplū sicut quālie heremita
inebriatus cum p̄t hominem adulterium
oīs em bibuli sunt fatue virgines
Sedm ethusium ad prudentē virgi

est labor corpis & studiis & hec vitus
p̄mit ab homine dicendum. Un Sedm
Brihardū. Seruū dei no licz esse actiue
q̄ actiuitas & gulositas sedentibus sunt
contrarie subuersionis. Ideo dicit Brihardg
vel cōtra ul lege ul manibg q̄ utile
est corpi & homi dic labora ne ignā
muemiat te cogitantem. Sed sdm Sera
contrarius m̄ mutabilia mala hom adue
nit. Deus Benedictg. Ne monachi otio
vacarent. diu grandi legendi studiu
habent seu habent. Utpotē cogerentur
in aliud portari eis displiebat. Secundū
est habitus debitus & huius dr hec vitus
a prudente virgine removet superbiam. dns
deus. p̄mo hom legit dedisse vestem
pelliceam tapre ne ipm pulsa veste
ad superbia pduceret. Ut ideo mundi
nostrū ne occasione cōra deo habeng
decentes natus sm veste p̄tiosa nudo
mundo. si petrus esset no michi deus
dedisset. Dic de nullatenus mulieribus cri
talis & pulsu in cedentibg. Sed illis
diuci promissione dīn faciens sicut cra
tulo auctor scripsit. que se fecerat pau
perem. Sic. Similiter & milr dū vir com
patit ei tunicam bona no vult mō eam
tedere nisi ut emat sibi & pallium. Cōm
quas miles dicit aplus p̄ma Mulieres
ornatus. mulieres mundant cū verecundia
& sobrietate. no in tortis crinibg aut
auro & margaritis. aut veste pretiosa
sed q̄d decet sdm timorē dei quia
aut illi homines p̄nt esse contra deo pru
dentes. qui varias & inaudītas modas
fercendi vestes cōtra mores hominū
adinuenit. Nobilis pueste villanus
vult esse ciuis. Baro princeps. prin
cipis rex. sacros veste cuncti vult esse
seculares. Quomō ergo volumus ne
nos deus rapuit. quādo nūc nullus
status suo suis debite utit. Fatue ge
simus virgines & prudentes nomia
x̄pianitatis habemus sed no opera. &
exterius & q̄ oīs dicit homines esse prudēte

virgine / custodia sensuu exteriorum / per
que ad hoc que nob remota ostendit ut
est ipse audug & licet custodia tm habue-
rimus abauaritia cruda oculg auad
homis est ut matre inspiabile ut habe-
mus / & audacia no pot adducere ad huiusce
temporalibg spa eca massentibg carnalibg
/ illa enim compuens ullum pulchz cogi
tat mitra se & affectat dicens / o si eum
habem / & ille unicus m cautg similr / deo
dicat Jeronimg / impudicg oculus est nul
lus impudicus cordis / & audg enim est
m corde / hoc oculg exterior ostendit / si
est castitas dei ul spurcitia diaboli quis
ergo homo qui ua m cauue & distracte
sensus suos pargit & dicit coram deo ca-
sta est virgo / & no prudens / q pellas
senestras sensuu no custoditis / mors
ecia ad aiam intrat / Crutu requisitu
est modestia hominis / et hoc remouet
ab homine nam mendacium / loquacitas
enim m moderata ex homine fecit brutu
/ q sicut strophia cognosci plinguam
/ q est mtius ranulis & mundi / sic
homo alaquantute / deo dicat Jac m
epla 1o / qui dicat se esse religiosum
& non refrenas linguam suam huius
vana est religio / Et apli p ad Cor xvo
Corrupit mores bonos colloquia pua
cruda ergo illi sut virgines bom / q
raro veritas ex ore prodit / cruu mel
more gerunt & venenum in corde tradi
tionis & falsitatis est ut inde & quay
lingua retro ul nuqua quesit / huic
illi no sit medacia sedm augustin
ubi & nuqa sut mundia verba / Si em
esse volumg virgines dei & prudentes
attendamg primu Jeronimi qui dicit Sit
homo virginis prudens modestus uirg
& breuis pudore ornatus augustinus
Studg laquei & puritate mentis
restituam / Et pauli dicat Verbum tuum iustificabitur
ex uerbis tuis condemnabis / ppendat
itaq garrulus & vane gloriantes
q ppa lingua ouadit auas suas.

sedm Salom Secundest qd offendit
hominem cura deo esse virginem
prudentem fuga otiositatis petendi
virgine em no debz sola ambulare
imo & ad parentibg remote / nec
debent ee virgines simis in secretis
habitare licet sit amicg ul frater
Quia legit pdo Ieroe xeno / Cy tha-
mar virgo que sola in domo fuit
in fratem corrupta est a deo / si ergo
homo volt esse virgo prudens curam
deo no debz habere plus / habitac
aut solu no est aliud mi mi mazli
pito pmanere / vm pta lingue a peccatis
salus / qz deus & nd eo omis creata
deserit eu / qz est simus quid est no
lepatet Sedm aut Crism cruata
cura hominis debent habe ut vng
altei esset occasio peccandi / Consida
tu pfecte que situa tua duas / ad
oculos ad spectacula mudi / sputg
ipa pulla pecuit actualit & metalis
tu placet in inferno pea sicut
Bely & filyis suis / Duc de oculis
fenestrarum & secularibg & domo
matres in formati filiat / ut eum
eis oculos ducens ut eas amaret
Sanct hus dicat Jeronimg & Bnhg
dicat hominis qui volut esse pru
dentes virgines semp dni pauli
esse ne eis thesaurg gressus persiue
& diabolu subtrahat prudentes go
virgines & situe coram deo pcog
nosunt du homo inist ad peccatum
habeat in corde suu humilitat / depat
superbia superbie / claudat oculos lasci
uie / componat labia aripi superflue
lingua & mendosa / & superflua loqu
tionis / habeat affectu cordis a lapsu
ua / caueat ne pt occasio alicui ad
peccm / has em virgines xpus h nob
prudentes / que anteperuit lampade
fidei / & oleu pietatis operis
& exterue nationis carnalis, obuia
& in occursum dei & sponsi uenie
Bed quia ut ita scpt dicit est / Homi

ui malis sunt mixti prudentes virgines ai fatuas / et cui ipse i fine mundi, Ideo dicit ulterius eiusdem

Moram autem faciente sponso dormitauerunt omnes et dormierunt / Sedm Crysm mu

dicta ista tpus ab ascensione dominus ad diem iudicii mistq mora omnes virgines fatue et prudentes homines / ab initio seculi usq ad finem mundi / debent morte temporali / ab hac uita decedere i de hoc seculo. Sed q dr dormire cum et dormire vult q omnes homines nascuntur et sint in peccato nec insans vmg dici est sine peccato hoc ng hic significat peccm / sed usq solum peccato dormitant mali vero dr ille cuius qui dormitat viuo excitatur / qui vero dormit siue sternit nec leuat excitat se licz bene sint parati tm peccato tam leuat ad clamorem sancte mtis ecce surgunt / et ipsi cum prudentia et bona spem / hi vero abducti et oppressi sopno peccti et male consuetudine no leuat excitari a sompno peccti / q non audiunt clamore sancte matris ecclie non curant Ante sopnu dormitare est qui morte a salute longe recedit q prondus eligendus quem ad sopnu mortis / Et Crysm / Retardante existimatione seculi no solu peccatores iusti et spuales ad negligenciam sunt deuoluendi et ad carnalia delectamenta / Vel dormitatio siue dormitio hic significat morte corpalem q sic a dormitatione et dormitione homo excitat sic a morte ista corpali homines in die iudicii excitabunt Vnd' damel xii° Multi qui in pulue dormiut euigilabut / Sed qui dormitat et dormit suo corpe a labore quiescat / sic post mortem corpalem homines a labore pene iam requiescent / Vnd apostol xiii° Amodo iam dicit ut requiescat a laboribus suis unde et subditur in hra

Media autem nocte clamor factus est ecce sponsus uenit exite obuiam ei / nocti p mediam noctem q est hora mirabilis significat homo extimus iudicii qui a nullo sanctoy in celo cognoscit nisi a solo deo i thymoth vi° Dies dni sic sicut in nocte uenit clamor siue est subita angustia i thymo vi° In tuba et in uoce archangli descendet de celo / et hic clamor erit dicens / Ecce sponsus uenit exite obuiam ei / Ecce sponsus xpus filius dei uenit ut ondat lampades fidei vre

Tunc surrexerunt omnes uirgines illae et ornauerunt lampades suas / Ecce notetis q dicat hic surrexerunt i statim / etenim plongatio enim erit qm deo placet aut placuerit siue fiet resurrectio mortuoy siue uelint siue nolint / optis bonos et malos resurgere et dicit omnes A primo homine adam usq ad nouissimum / Et dicit ornauerunt lampades suas sc uiuus et operibus pris non peremptis oleu siue uirgines que fidem operibus adornant / Ille aut non habent que deu uoce confitent factis vero eius negant Sed aut sibi est

Fatue autem sapientibus dixerunt Date nobis de oleo uestro qr lampades nostre extinguuntur Sedm Crysm in hoc in die iudicii ampliantes lampades suas esse uanas et no ornatas / operibus eius optabut adiuuari bonoy dicentes / Beata dei genitrix maria adiuua nos

O beata katherina t omis sancti orate t suc
curite nobis / hac ergo mali aptabunt
dicentes / Date nob de oleo vro q̄ dumt
te nos vris oramby t meritis q̄ fides mea
est extincta sine opibus / Vn gregorius omel
Tue lampades nre stinguy / oregnie ex
tinguñ eti ea q̄ opa q̄ clara fore hu
bus / apparuerint m aduentu ei⁹ iudicē
mus ab⁹ste bunt / Sed q̄ nūq; iustus
saluabitur igr sequit

Responderunt prudentes:

dicentes / Ne forte nō sufficiat

nobis t vobis / Ite potius ad

vendentes t emite vobis id

Qdm gregoriū Ati terribile illud
iudiciū dei erit q̄ tūc iustus de sua
~~mirabilia considet con deū sterile~~
m conspectu eius nō sit mundū / Et
tabi sine crine nō est (Qdm) (Jerom⁹)
Ubi mā lasciuo nō habebit / neq; mitrā
ergo nec sta mala nec aliquis stro
dulus fuit / p aliquo potore tue exornē
tu quibz ea q̄ sponso placebit / Unde
gregorius / q̄d facet virgines despti
du tenuit cadrus pudis / t si iustus
tūc saluabit⁹ multus qualis apparebit
Hec ergo erit ēnsum sanctoy ad malos
forte nō sufficient nōb a vob / opa mea
bona ad saluandū igo nō valemus
vob nūc m hac vita subuēre qui illa
neglexistis bona opa mee q̄rere / Un
augustinus / Video te t plangere te / no
erit tibi ut corrigas te / optabis auxi
liū ei⁹ quisq; tūc suo merito saluabit⁹ io dr
m libro / Ite potius ad vendentes nec
Hic tibi assignat defectus mali / quā m
hac vita p malos affectus carnales fluxe
rant opa bona / virtuosa / Illi em fuit
virtus dyabolī que despexit gemma tute
ctē / videlicet affectus diuinos / Hec ergo
erit ēnsio sanctoy m die iudicij ad ma
los Unde vos ei optati pola / maz
duriam lig illa plus nō optastis emē
ergo nō q̄t aliud nisi optare diui⁹
auxiliū / Qdm ergo (Jerom⁹) q̄ sti
dicent / Ite potius ad vendentes
hoc nō facient q̄ auaricia ul mundi
sed extimare q̄ quilibz habebit
p se satis / Unde / cū d'omnes vo tangi
tatis malignū vitiosa sentiūt reddi
tūr⁹ diuū saluatorē / Quare sequit

v vii assentiret t optarent mysteriū
diuinū / venisset ad ipsum ēstrenue
malū t pessime

Dum autem vent emere

sū ut primū et mūdet omē sordē
t omē spūalē fetorē mūdi ea q̄ conspi
cere ea ornamēta

Vent sponsus t que pa

rate erant intrauerunt

cum eo ad nupcias t clau

Si q̄ tutius / p certo tenendum / Hec
verbis que dicit que parate erant
Hec aut ppato in hac vita debz
esse nō in illa / Unde q̄t ergo ut
ad illius nuptias habeam⁹ vestem
nuptialem / Abbam mude ēstrenue
rubea dilectionis dei t pximi ha
beam⁹ pectus / misericordie misericor
ēstrenue t obsequia diuī precepti
t sancte matris ecclesie / Illa sunt
p̄mantia quibz ornemur prudēs
virgo sponso adornari / Un gregor⁹
Osi sepe in cordibus palatū possimus
quid admirationis habet / si nos
dicat sponsus vent / quid dubitemus
mittere eos ad nuptias / quid amā
tudinis clausa est ianua / Vent
quippe ille qui aduentu suo electo
rū mentes erudit / conspectu celum
t ētra contremiscunt / Un (Jerom⁹)
dt (Bao aut dicitur clausa est ia
nua / q̄ post diem iudicij bonay
opm t supplicie ostia non aperit
ne miseros nuptias post sue
aduentus ideo sequit⁹ in lra

Nouissime uero veniunt

et relique uirgines dicentes Dñe dñe aperi nobis

Item Grossm nouissime dicit et ultime que in hac uita dum no curabat in ore auxilium etiam ame tempus/ neglexerunt in hac uita penitere go nouissime et uenerunt no pedibz ꝑ affectibz optantes dumtaz mdz et dicentes Dñe dñe apri nob ꝑz sponsu tue mee Sed ꝺ̄s ꝺ̄s dux⁹ ꝓces offerent et ꝑ no suscipiet/ qz nec deus uelut in cognitas deserit/ quas in hac uita p mia no agnoscit/ qz hic tpus penitentie/ ibi iudicandi/ hec em est are dumtaz qz nescit uirgo sapiencia et scit ea iudicandi ergo sequit cum ipso in hca ꝛc

Amen amen dico uobis nescio uos at ille ꝺ̄ns

aut ꝑz dignos esse nupcijs beatitudinis Grossm nescio uos qui estis signa uos ꝑpus mei no uideo in uob in magme mea no agnosco in meis ymago aut mea est fugere uitia malu et sequi bonum uos aut eccl̄e fugitis bonu et fugitis malu no potestis meoꝝ milium prima accipere/ qui ex diabolo tyrannum portatis uexilla/ ergo nescio uos deus em ei in hac uita cognoscunt et fruit ualitate eius ipe etia post modum cognoscet eos et uoluntatem eoꝝ implebit/ ꝺ̄nclubens ergo saluatore per abolam dicit ꝛc

Vigilate itaq; quia nescitis diem neq; horam

ꝑz aduentus mei sicut meretrix uerba

saluatoris qui dicit uigilate no malicia sed diligenti custodia etiam sanctus Hero⁹ ꝺ̄s dominꝰ uelut et uolt horam et diem mortis a nob esse occulta/ ut semp apti simus et semp exspectando uigiles/ un dugz in libro de spu et anima/ Nichil certius morte nichil in certius hora mortis Bulgarda/ certum est quid moriens/ sed qn quomo et ubi nescium/ hora em ubiq te expectat/ et si sapiens uigilauit ubiq sapiens morte exspectabis Det ergo nob dominꝰ ut post hanc uigiliam adipiscamur uitam eternam Ad qua nos ꝓducat ihesus dns noster qui est benedictus i secula seculoꝝ Amen

Finis huius operis in Hamburgia in uigilia s̄ci Laurencij Anno ꝛc 1392 ꝛc et eodem anno migrabat in die martis que erat die sexta post Cantate et quasi omnes omnes fuerunt puste p totam austrie et etiā ut audiui p frioncoma et alsatia ꝑ in uindicta ualuerunt

Ho qd i uigilia ista milia fuit que i nulli sanctoꝝ uigilijs cōsueuerit fieri/ primo ignes magni fuit ho⁹ sign qd ihesus erat ludicia ducens qo ad ꝑsp quo ad ꝓximū hic habuit affectu seraphicū ardens/ 2o pnd gladius portat et ho⁹ sign qd duos fuit gladij uerbi dei pcelis un cantatum de eo pastus as meus dnus qui gladium est huius affectu cherubim/ qb mentis plenitudo fuit/ Etia scalaris cū lauri pugnat ho⁹ ꝑt qd ihesus arguebat heresim diaste/ Mani lux mea uita ꝛc et sic habuit affectu eternaq; quaq; e ubiq/ homines qd letam exercitant ho⁹ ꝑt un amici qui aut et multi in nate eius gaudebit/ Sexta hominis incarnatio plant ho⁹ ꝑt qd duas ecclesie fuit aureola ꝑz ignis doctoꝝ mein un cantatum. Decem dierum alias tenuit/ ut respt et plaga in mailbg plant ho⁹ et qd ihesus tractauit et baptisat ihesum in quibusda etia locis ignes ex amicitie in campo dormiunt ho⁹ ꝑt qd ihesus cu 4t uiri armati hereticu percut/ un cantat de ipso ant deserti terre filiam ꝛc

Sequitur Sermo bonus de sancta Katherina siue de quattuor ℞ virg

Qui te assimilabo pulcherrima mulierum? certe melioribus que sunt in celo Ecclī. xl. primo. Primo Iohannis baptiste in deprehensione te assimilabo. Sic enim Herodes arguebat Herodiadem propter Herodiadem. Sic Katherina arguebat Maxentium. Ideo assimilabo te ℣a. baptiste in apparitione. Q̄ sicut in nuptiis debes ad celum tendere. Sic Katherina vnā vox de celo venit dicens. Veni electa mea & ponam in te thronum meum. Ideo assimilabo te Paule in luctus emanatione. Q̄ sic de collo beati Pauli lac exiuit p stigme sue de collo sce Katherine. Ideo assimilabo te beato Clemēti. Sicut sic angeli dei transtulerunt sibi habitaculū marmoreū in matre sic Katherine in monte Synay. Ideo assimilabo te beato Nicolao. Q̄ sic de sepulchro dicti Nicolai fluxit oleum. Sic de sepulchro sce Katherine sic angeli cum clemēte sepelierunt in matre sic angeli sanctam Katherinam in monte Synay. Ideo margaretē i pdicatione. Q̄ sic illa p ambos oculos exiuit ea venerantibus sic beata Katherina vnā vox de celo Katherina p quibus oculos salui erunt tui letitiā ifelices angelos. Hic dic de michael qui eam confortauit & consolatus militum genera p ea pduxit tui magnificentia pli multos sitos tuos. Qui sic in celis dei virgines em de ea letari debent quia virginitate preposuit nupturem xpm perdē noluit & coniugate q regina venit ad xpm. Ne milites & vnicq porphyreū cū ducente militibus ad dnm venerint. Ne pessimates q quinquaginta magnas errores conuertat abnegacione et errore. Regem i dnm ut & nos dignet quite eius meritis & precibus et pduc ad patriā tuā gla ihesu. i sanctoꝝ qui sic in visione patet. Vñ sanct. Qui te assimilabo pulcherrima milex. Et sic pfectus nōre & firmē dicit q amat ea rex sup omnes mulieres & plus quā mulieres. Explicit. Ista vā que leguntur

de virginū capite que me plat. Exaltata in populis quemē pnt beate Katherine que fuit regina. Et dicit mo. Exaltata in populi q̄ nab in patria amicissa in quibus pria diuinit. Sic xpus i rex gentis xpūs ea amauit i uita. & sibi dedit i morte. & manū sibi fecit post mortem. Primo amauit ea in uita. Vñ no amoris spons ad sponsam duo fuit signa. Et vnū & q̄ vnc ipas eisdem vestibus pciosis. Sicut indut sic xpūs ponitur. Exemplū ueste ei uestit sic candida p puritate. Rubea p passiōs & varia p diuitū varietate. De hys dicit Cant. v. to. Dilectus meus candidus & rubicundus. Electus ex millibus. Sic vestibus indut fuit sancta Katherina. Albus p virginitate rubeus p passionem & seruente caritate. & varia p virtutū multiplice varietate. De hys eius dicit puer bis q̄ ultro strangulata uestem fecit sibi quis ad primū. Nam sicut ysaie strangulata uestis & que varia textura vel textura solet amicti vt & byssus vel purpura. Byssus & purpura eam vestimūt eius quis ad alui duo. Quam signū amoris sponsi ad sponsa q̄ multus gratus ei fuit. Dedit ei q̄ angeli ei filii virginitate suadet q & ipm angeli. Vñ dicit de virginibus. Cum virissimo. Equales sunt angelo dei. Et dedit ei quodā diuinū sic gessit pducere q̄ fuit ipm effectui xpo. Cui xpo. Alys multitudo optet me eius regnū dei. Dedit quod ad spuale q & dnm spus sc. sic morte p pio subiice. Vñ plus pl dictū est p xpo no plus ut in ipm credat. Sed etiā ut pella pactum sit etiā ultimū debilissimū q̄ vincit morte. Nulla pot aliquid magis pati de hys ebg & pribus. Quomodo in pretiosissime membris suis quis ad virginitate. Brachium ergo suū ad martyrū magistri gustauit. Et inde quo mō bona & negotiatio eius quis ad

quo ad pdicatoñs gratiositate glo
apte quo hoñ est p justicia pdi
candi quasiq; ad una virtut adducē
causa aut potissima quare vr uxorē
diligat est qñ sibi filios gnat sepie
tes katherina em gnauit filios sa
pientes qñ quinquaginta plures & ma
gistratus aduxit sñi ad patria xpi
conuertit Gnabat ystas aut & alias
doctñs mñauit & exemplū vñ dia
apost iñ° De trono procedebant fulgura
tonitrua & voces dei fiunt
katherina in cuius aula requiescit deus
aquis predebant volgura pdicatoñ
tonitrua miracula & tonitrua ei
employ het fiut que scripture dicit
dias in petris dormient Dedit ei xpus
gratiam quod petris dedit in morte
quedā em priuilegia i morte sanctoꝝ
concessit immediate primo & xpi imi
tacio & illud fuit in hoc quia ipsa etiam
ad cuius tristitiā ihus ad discipul dixit
& illud simile fuit in hac katherina
spiali amore dilexit / ideo ad eas
spiales in morte venit ecce xpus
Si quis diligit me sermonē meū ser
vabit & pr̄m fuit spiale effectū &
quod fuit in maria magdalena que
spiralibus affectibus pascebatur
illud etiā fuit in hac katherina cui in
carcere existenti p reuelacōem deus tanti
nue manna ministrauit & illud attesta
tur temptu mudetur dilectus / quia
em carnales dilectiones contemptit
ideo celestibus contemplationibus pascebā
tur & quasi cito fluus ifel defecit
pfectus de egypto tam citu recepe
runt manna de celo Tertiū est pcti
tertiū grauditas & illud est in sta
Thaysia & margaretta que in sui pas
sione deū rogauit ut quicuq; i no
mine ipaꝝ aliquid petet obtineret
illud etiā fuit in sancta katherina
que hoc idem pecyt & illud impetrauit
& illud attestat siue magne sanctitati
vñ dicit d' vmos sanctis in ps° Ma
nauit ad me & exaudiui eū repe

Quartū est celestis unue reparatio & id
fuit in sancto Stephano qui celos apros
vidit / illud fuit etiā in sta katherina / cui
uox de celo dicit veni electa mea / cui ego
etiā unice celi aperti sunt & illud attesta
tur magne pfectum celū em aperit vnctis
pfectis martibꝰ & baptizatis & ipa fuit ego
valde pfecta martir preciosa & in suo sanguine
baptizata Tertiū est angelay attestio
& illud fuit in sancto martino / ad cuius obi
tū angli in morte assequū pfuerunt / illud
etiā fuit in sancta katherina cui angeli
i morte assequū pfuerunt & illud attes
tat siue dignitati / qm em angli sunt virgines
p natūram & ipa fuit virgo p gratiam / ideo
libenter cū ipa morabant Ecce xcevij°
volatilia et sibi similia quemut Dextrū
& lactis emanauit & illud fuit in sancto
paulo de cuius corpe unda lactis effluxit
illud etiā fuit in sancta katherina que p
sanguinē lac dedit Septimū Dulce lucis
cruciatus illud fuit in sancto petro in cu
martirio magna lux emicuit & cui ipa
lucis aut ipius in celū ascendit & illud
idem fuit in sancta katherina q ad fluss
in carcere tenebroso & clauso magna clari
tas eius claruit & ibi resplenduit & illud
attestat siue lucide fame & gustum Octa
uū° Quia pulcher est Tertio fecit sibi
deus magna magis post mortē ipsa ma
nibus attendit primo q corpus eius
admirabiliter honorauit qm p angelos
patris sepeli fecit / angli em corpus eius
ad montē synay plus quā xpc diey
tur deduxerunt & ibi honorifice sepe
lierunt vñ ps xpi & erit sepulchrum
eius gloriosum & in hoc assimilat sco
clemēti cui angli in mari monumentū
marmoreū fabricauerunt & illud attes
tat siue magne sapie Sepulta est em
in monte ubi deus membra virginē
ibi oleū emanat sicut & in hoc assimila
tur nicolao de cuius corpe oleū emanat
& illud attestat siue magne mee quia
p oleū mia designat Tertio q eius
aia cruciatoria prima dedit / vñ cruci
xiiij° & ex seme iactu in terra bonam
fert fructū aliud tricies aliud sexage

Terza bona faciens tricesimu fruc
tum coniugati qui in fide trinitat decā
legi seruauerunt & ideo prima tricesima
habebit Terza bona faciens fructu
sexagesimu fili bomi gementes qui in
re opibus mie decem precepta seruauerunt
& ideo sexagena prima possidebit Ter a
bona facies fructu centesimu fili vm
gines pdicatores martires qui de ceua
pnitis iuste transeut ad dextam celestis
patrie Et ep sancta Euthymia virgo pdi
catrix & martir extitit ideo tricen ba
prima a deo recepit Fugemq ergo ul
timus finis huius primus i die appollonie 1537

Inapit quidam gloriosus tractatus de arte moriendi ubi docet quo homo se debeat disponere & offerre in mortem & quid[em] miser pticulas ut patebit secundum ordinem in quibus finaliter ponunt multe pulchre ornes que legi debent super agonizantem & sic inapit ꝓ[bem] huius In nomine sancte ac individue trinitatis pa[tris] & fi[lii] & spūs sancti Amen

Cum de presentis exilij miseria mortis transitus proprie morienti nichil aliud nisi pleni leyus vel ecclesiastice & religiose atq; deuote assistentie fuerit / nichil eq; periculosius / imo quod terribilius atq; horribilius videat valde pluribus de carne imperiti materia que de arte moriendi est / quedam breuis exhortatiuus modus ecclesie eos qui in mortis articulo sunt constituti / sic mentis intuitu & subtili considerationi tradendus atq; pretendendus est / & quoniam modus esse generaliter omnibus catholicis ad arte & notitia bene moriendi cognoscenda plurimum valere ac prodesse potest / continet autem hic tractatus sex titulos / Quorum prima particula de laude mortis & sua bene moriendi exstat / secunda tentationes morientium continet / tertia interrogationes / quarta quondam instructionem ad obsecrationes omnibus / quinta exhortationes / sexta continet ores videndas sepe agonizantes ab aliquo assistentium / prima particula qui est de laude mortis & sciencia bene moriendi

Cum omni terribilium mors corporis sit terribilissima quam plurimi ethnicorum dixit mors tu quam tanto horribilior est atq; detestabilior quanto alia a te pene & nobiliora atq; pulchriora dicente psalmo / mors peccatorum pessima & in his mihi clamor ecclesie / propheta attestante / pauci semper & in conspectu dei mortis sibi eius qualiscunq; est morte morientes / non solum quia pulchra est mors sibi mihi / vere etiam alicui vitiosi / bonorumq; christianorum nec non & peccatorum / quatenusq; magnanimi

lignorum vel contritorum / & in misericordia fidei atq; in sancte matris ecclesie unitate morientium / & dum illud / & pulchrum / beati mortui qui in domino moriuntur / ꝓpter quod etiam diuus ait paulus / & iustus si morte occupatus fuerit in refrigerio erit / & in mortibus intemperatorum atq; abyssus in mortis agonia sibi nimis constanter atq; prudenter tenuit atq; retinuerit / quemadmodum sequencia manifestant / & ideo de laude mortis dumtaxat bonorum / quod sapiens sic ait amore michil aliud est quia exilij de carcere[m] tristissimi & corporis onerosissimi / & depositio oneris grauissimi & corporis omnium egritudinum & miseriarum omnium peccatorum & omnium malorum & stipes omnium malorum & diruptio / & debiti naturalis soluti / & reditus in patriam / & ingressus in gaudium domini & amicum dei & melior & dies mortis die natiuitatis / quemadmodum de bonis & electis tantummodo est intelligendum / quia malis atq; reprobis nec dies natiuitatis nec mortis bona dici potest / quippe bonus christianus / imo etiam peccator quilibet vel contritus & fidelis / & mortem corporalem etiam qualemcunq; / qualiacunq; ve de causa sibi illatam contristari non debet / nec perturbari nec propterea pusillanimis & sine sapientie atq; salutarie mentis tranquillitate sensualitati utique dulcat / mortem suscipiat / atq; sufferat / patienter & sustineat / suam in hac re voluntatem plenarie deum conformans atq; committens voluntati ut bene & sancte fiunt egredi uelint atq; manifestum sapienti sit dicere / bene mori & libenter mori / & subdit idem / et patius universum nec amen nec dies sanctum sed amarum sit ille / dicit ego debitus atq; utique mihi omnibus mori nitide sit imo & cito oporteat etiam quantum & ubi deus omnipotens voluit / & quoq; ipsius dei voluntas semper & ubiq; bona sit iusta & recta / & quoniam sic expressimus in libro collationum testatur fidelissimus deus omnia que uidem[us] vel audiam[us] vel

pferat p mō utilitatibꝫ dispensat magis q̄ ꝑ ſuū ꝓfectū et tōmodis ꝓpudus atq; ſalubrius quā nos ipi ſibꝫ ꝓ nob̄ cupiꝫ morte tot pcellēm ſubterfugere et euadere atq; i mutare nr̄me valeamus ꝑ cuius mortē ipſe ꝙq; etiā ſenſualitate ꝑ ſalutarite/ exemptis tandē bene dispoſite/ ualutud̄ et habēdi abſq; murmure et tondicione q̄n deus uoluit debem⁹ acceptare ⁊ Seneca Nō ſenes no culpes q̄ i mutāt̄ no uideꝫ ⁊ tūndicat idem ⁊ Finis iſte q̄cūq; uegeris euadere atq; effugere/ no ut alibi ſis oportz· ſ̄d alius ꝓtera ut ſimꝰ xpianus bn̄ et ſanc̄ moriat· mūt ei ꝙtat ut moriꝫ ſciat ⁊ Care aut mori ut quidam ſapiens ait ⁊ ſat patū habēt et aliū oēm tempore ad ſuperfluū ut q̄cūq; mores uenē patiat eū mutet ut abſq; oēm tribulatione eam tranſpiat q· qui ſuoꝫ ſui dilecta aduentum deſiderātū ꝙſpectat ſer ille ſer eſt ſapiēcia utiliſſima/ nq̄a religioſi ꝓpue magis q̄a ſeculares ſine mē miſſione tot die atq; oīmue ſolicitū ſtudē debnt/ ut eam ꝓfectū apprehendant ꝑſertim ad religionis ſtatus ad ꝙm exigat et ꝙrat/ quaq̄a etiā quilibet ſeculāris et clericus et laīcꝫ ſue ad moriendū diſpoſitꝫ ac ꝑatus ſint ſiue no multiplicitꝫ obedie deo q̄n ei placuit teneatur/ debet utiq; nō ſolū religioſus uēd etiā xpianus quilibꝫ bonus et deuotus qui bene et ſcaute mālt deſiderat talit̄ uiuere et ſic ſe habē ut oīm ſpēa q̄n deus uoluit mori poſſit ⁊ ita uita habē debz in pacia· ⁊ morte in deſiderio exemplo pauli qui dixit Cupio diſſolui et eſſe ad xpm ſer de ſenecta moriendi breuē dicta ſufficiant Nunc de temptationibus morientiū de q̄bꝰ eſt ſecunda pars tractāda aduertendum

Sciendum autem q̄ moriti/ in extremis grauiores hñt temptationes tles/ quales in uita ſua nūq̄a habuerūt Cui aute hūmōi temptationū q̄q; ꝓncipales ꝓma eſt in fide eo q̄ fides totius ſalutis ejectat fundamentū Teſtea poſtolo qui ait fundamentū aliud neo pt̄ ponē p̄ter q̄q; fides et bona om fundamētū et huane ſalutis fundamēt̄ ac mau ⁊ deo itey dixit impoſſibile eſt ſine fide placē deo Vn Hebr̄ xio/ ⁊ qui no credit iam iudicat eſt ⁊ ergo talis tentaq; in fide ceſſat ius/ ut ſine ea nulli omo ſalus eſſe poſſit deo ꝙ abolꝫ totis viribus huius mēdi ſ̄ms ab ea tacitē auertē nitē ⁊ uel ꝑtem ad deuiandū i ea· aut a quibus erroribꝫ ſuperſtitioſis uel hereſim ſapientibꝫ ipm ſtipe eluſorat ⁊ bong aut xpiaꝝ no ſolū pnūs fidei articulis vm̄ etiā tm̄ ſacre ſcripture oīmodꝫ implicite· ac etiā ſancte romane eccie ſtatutis ſubiectus eſt et in his firmit̄ p manē alꝫ i mori alioq; qua cito maliquo pmiſſoꝫ eccie mapit tam a una deuiat uite et ſalute ⁊ caendū tm̄ indubie q̄n temptatione iſta atq; alijs ſequentibꝫ ꝺyabolus nulli omo qua diu libēt arbitrij uſū bene diſpoſite romē habuerit/ niſi ſponte ei conſenſum aliquatenꝰ ꝓbet ſiue potiꝰ ꝓbāt̄ Nequaquā egrē bonꝫ catholicus ꝺyabolicas illuſiones errores atq; ꝑſuaſiones oīmo timē debz ⁊ una mendax eſt et ꝓ eius ipam vitate attentate ſ̄ ferm̄iſſime/ in uera fide/ ac ſpe mris eccie vnite et obedientia diligēt ꝓſeuer atq; moriat ⁊ eſt autem utile atq; bonū ſpe in quibuſdam religiombꝫ fieri ſolet ut ſymbalum fidei ſua agonizantes alta ducatur uoce· pluriesq; repetit/ ut ꝓfecto in firmꝫ ad fidei conſtantiā animet ⁊ ab eo demones qui illud audē nequeunt abigant ⁊ Porro ad uere fidei conſtantiā ⁊ ꝓpalit̄ auere debz in firmꝰ fides antiquoꝝ fidelium filiꝫ Abrahem yſaac et Jacob filii

& fides mſi dicit ut Job xxiiij. mendax
dicitur & stulti, ac ecia fides aplica nemo
p nubilii martyr confessor aut virgi
iam pfidem amis antiqui & moderni
deo placuerit q ut dictu est sep
impossibile est sine fide placē deo.
Item addem ecia in ducare debet
mſr mū duplex utilitas fidei Vna
est q vera fides omia pōt teste dño
ihū in evāº Omnia possibilia sunt
credenti Alia q vera fides omia
impetrat sic idem dns aut ecuiq
orantes petitis credite & accipietis
ecia si diceret mōti huic tollite &
de montes eſſtos petente alleº
magno adornati sunt & hº dep
Secunda temptacio est desperacio
que est contra spem aliq confide
cia qua homo habe debz in deū ſtum
em mſrem dolorib⁹ cruciat & corpe tue
diabolq dolorem dolori sup addit obiu
endo ei pcta sua modis quib⁹ potest
ut eū ad desperacōz inducat Insuper
exam ſdm ſm innocentiū papā iij. lib
tio de vilitate conditionis humane
cuilibet homo tam bonq qua malq
antequa ecia de corpe eius egrediat
videt xpm in cruce positū malis
ad confusionē, ut erubescant se sciut
ad redemptōm no habe fiducia
mſtr q diabolus pſertim hom
pcta no confessa que commisit magne
timat ut eū ad ſpe in desperacionem
trahat Sed cū prope de vena nr
homo debeat desperare ecia si tott
latrocinia furta & homicidia ppetrass
q sūt mala grue & aerue huiusmodi
de eisdem pius nunqd aliqd egisset
penitencia dignā ex ea ostensus fuisset nr
ecia no ad consistendū eadē habet
fiducie michi dnm de spem non
debz Item mihi ecia sufficit sola ad
ventricis mitis teste ps. Misericors
tus & miserator dns no despicit
& Ezechiel aut Quotiēq; fuerit peten
tē gemuerit salvus erit Unde
aut maior dei pietas qua quis
iniquitas & augo sup Job dicit
de nemie desperandū est dū est
hic unica sola em desperacionis
onen est q medicinā no pt unde
& idem Non nocent mala plura
si no placent Nullus ergo desperare
debz ecia si plus tanq mundi pcta
commisisset m ecia quo ecia dei costaret
q de nūo deplanday esset cū q
p desperacōz michil aliud agitur
nisi q p ea pessimo deus multo
magis offendit & pcta alia sunt
aggravant pena quoq; ecia ustq
in infinitū augmentat Spm ad co
fidenciā ecia qua perpue mſtr
in deū habē debet in agone mortis
eū debz dispositio xpi in cruce.
de qui dicit Anshardus clunis no
capiet ad spem & ad impetrandā
confidenciā si attendit in cruce xpi
corpus dispositum Vide caput mili
natū ad desolandū te fraudia
extensi ad amplexandū te cruentā
pforatas ad largiendū tibi latus
apertū ad diligendū te & cetera cor
extensione ad se totū impendendū
hec ille & Anshardus Nullus ergo mo
quisquā desperare debet q deo ple
narie confidēcia hec virtus valde
est laudabil magni q meriti cora
deo de qua habetur q plus diuerse
nobiles armate confidencia vrāq
que magnā habet remuneracionē
preterea q nr pietas inquitatibus
magnā deuenia debeat desperare
Exemplū habem⁹ evidentissimū
in petro xpm neganti in paulo
ecclesiā p sequenti in matheo &
zacheo publicanis in maria mag
dalena peccatrice & in mulcere in
adulterio deprehensa in latrone pen
dente in cruce dūe xpm in maria
egyptiaca nemo nr multis peccā
tibus fuisse creditur aut fuisse de
Tercia temptacio est impatia
que est contra caritatem qua

tenem deum diligẽ sup oma / nam
mortuus materna dolor carpit
amdiu / hys pcipue qui no morte
mali que vera est sed mam festi
dos experiencia sed frequent exami
dentibꝫ puta febre vl apostemate
aut alia infirmitate gui & afflictiua
atq; longa dyssoluit eue quidem
infirmitas plerosq; & pcipue ad mor
tem mdisponit & mute morientes
ac defectu vere caritatis habentes
adeo reddit impacientes atq; mur
murantes ut plerusq; extremo de
lore & impacia amentes & insani
videant de quo vel constitit q tales
utiq; in vera desiuit caritate Teste
Ieremia qui ait Quis est iste hymnus
an dolore vl morte suscipit / signu
est q deu sufficienter non diligit
Vere est ergo omo hmn qui bn mod
voluit ut in qualibꝫ infirmitate qua
cuiusq; afflictiua longa vl breui an
mortem & in morte no murmuret
Deq teste Gregorio in omnibꝫ iusta
sint cuncta que patim & ideo valde
in usu est si de iusta passione mur
muratis deq patiens pcipit hoc illud
fiat impacia vestra possidebitis aias
vras Nam sic p pacias aia possidet
atq; custodit sic p impacia atq;
murm aia perdit & dampnat Teste
Gregorio In omelia qui pcipit Regnu
celoꝝ multus murmurans accipit
Si aut sic p quid Ne allectus mag
nus deuera contritione dicit Vere
conteritus ad omes afflictiones infir
mos & primitos letanter se offerret
ut possessa deo satisfacere dignꝫ
posset deuoto magis infirmemus
quisq; sua sibi sedem solam infirmitate
multis aliis infirmitatibꝫ sine to
patione leuiora debz patienter & libet
tollerare & sustinere Presertim cum
infirmitas ad mortem sit quasi
quoddam purgatorium ad tollerat
ut oportz Fiat aut tollerat ut opꝫ
qm videlicꝫ patienter libenterq; cu gra
udine tollerat Nam quam debitu
no solum gratitudine indigemus in
hys que sunt ad nrm corporalem
sed etiam in hys que sunt ad nram
afflictos Inquit Gregoꝝ aut Quid
desperatione agit ut plurimi vite
pleriq; egritudo ad libet Dicit
quispiam infirmus & pcipue moriturꝰ
ad dnum Fiat fiat hic vre ut in
etnum michi parcas Inquit Gregoꝝ
despicere deus tempalem ad libet
serenitate Ne etnam miserat vlcz
deus aut temptato ista imitet cu
caritatem / sine qua nulli omo pot
esse plus Deoq caritas vera paties
est / atq anima fulcit / Teste apostolo
vbi sudicose nondu atq ponderand
exstat q qui dicit omia / michil penit
excipit omis igit corpis egritudines
sine murmre & difficultate menus
nec tollerande sint Unde Augustin
Amanti michil difficile neq mpsi
cucurrit temptatio est sui ipius
complacentia que est superbia
spualis pcipua diabolꝰ deuotis et
religiosis atq pfectis magis est infestus
eos omes ad deuiandu a fide
aut ad desperatione vl ad impacia
no pt induce tui aggredit cum
p sui ipius complacentia atq
vacuans cogitationes q qua freqnt
es in fide / qua fortis in spe / & qua
constans in pacia / & qua multi bo
opatus es in fide & huiusmodi Ex con
hac dicat ypsarg Non te arroges
no te iactes / non te in silentio
extollas / michil dete pstimas / nec
bom tibi tuas / Nam tanti posset
esse sui ipius complacen ut p hoc tm
tramo deprimere Inquit Gregoꝝ de
tempendo bonu q gessit du sapit
se erigit caput autore Iacobo
cadit debz ysti mortuus esse tanq
ad pspiciam sentit se tempta
ubi ut se tue studeat atq deplorat

sua petit recogitando / q̃ ignorat an odio uel amore dignꝰ sit ne aut desperat debet mihi homo erga creatorem ad deum erigi p̃ spem / dei maiꝰ que est sup omnia eius opa / cogitando atq; ponderando / q̃ fidelissimus deus qui est ueritas infallibilis / iurando p̃ phetã ꝓmisit. dicens ego dixi dns nolo mortem peccatoris sed ꝓmittat magis homo beatitudinem diuinã / antiphona uel dorsale dicit / Antiphan mihi me vicisti cui ego vale te exaltare tui te deprimis / et ad te uolo de primo tui te exigis. Qui ergo scrutat quis q̃ sit sanctꝰ siue iustꝰ q̃ uultꝰ dei / Scrutatã temptatio que magis secularem atq; carnalem offendat Summa autem pia rex templum atq; ecclesiam. etiã uxores liberos / et amicos carnales / diuitias atq; alia que ordinate iuste sint diligere ut deum qui bene et recta mandauit / debet omnia temporalia / exteriora simpliciter atq; totaliter postponere / et se totum deo deo plenarie committere. Unde status sup quo primꝰ dixit / Quis misericordia super me ad uidet moriturꝰ / uolt mori / et plene consentit / in morte ac si ea ipse eligeret / pena mortis sit paciens sustinendo satisfacit pro multis venialibus pctis. imo auffert aliqꝰ ad satisfaciendum q̃ mortalibus existat propter / valde utile est atq; ommodum mihi meritum actuale / voluntate sua p̃ amia diuina conformari voluntati ut oportet / Clero aut de secularis ad carnalis est religiosꝰ / uolt se ad morte disponere aut q̃ deterius est q̃ quia de hac re actu dne sua cui ea pia facta agonizat speranꝰ se euasisse q̃ reuera periculosum atq; abhominandum est in homine xpiano ut dicit sanctus ysidorus / Notandꝰ uero q̃ diabolꝰ in omnibus temptationibus / pcutus homines nequaq; unq̃ potest nec

eum ei alias aliquatenꝰ preualere ut eis consentiat qui dei iussum habuit rotundi ꝓponere ei uoluit consentire / quod certe no solu bono xpiano / imo etiã cuilibꝫ petori quantumq; magno sup amia est tenendum / in Apulus fidelis est deus qui no patit nos temptari sup id q̃ possibilis si fuerit etiam ut temptatione pueniat ut possitis sustinere. Ubi sic dicit Gla / fidelis deus et verax in promissis / qui dat nobis ipse potenti utilitate et preuenit dat potentiam ne uincamur / gratiam ut me teamur / constantiam ut uincamus fiat / puenit ut possitis sustinere / ne desperatus / sed uincat q̃ sit p̃ gratulationem in Augꝰ Illi no carpant in sorenne qui no sint uerbum superbie. Gaudet ergo se homicidio p̃ter subpotentiam dei / et uictoria obtinet pctis / dum auxilio tribuit omnipotentis ne extremitate et tribulatione malorum / et dolere usq; ad morte meritis sue.

Tertia pars tractatus de interrogationibus faciendis a morituris.

Unde sequuntur interrogationes que fieri debent a morituris dum adhuc habent usum roms et loquendi et hoc ideo ut quis minꝰ dispositus fiat ad moriendum de meliori in formã atq; in eodem to facet / debent ergo interrogantes iste sanctus anselmus tpm̃ fieri istamo primo q̃d sit frater karissime q̃ mihi de christi moriens / Videt etiã / fateris te no tam bene uixisse sicut debuisses / videt etiam penitet te / credis etiã / habes uolutate emendandi si quid uiuendi haberes / videt etiã / credis q̃ pte mortuus est ihus christus dns filius dei uiui qui egis ei exhort / unde uoto gratias etiã / credis te no posse nisi p̃ mortem eius saluari / credis etiã / Age ergo tu mite est anima tua ei semp gratias et in hac sola morte solam fiducia tua constitue / nulla alia re fiducia habens / fuit etiã morte te totu co

mitte hac morte te totu tontegre huic
morte te totu in uolue ¶ si dom̃g uo-
luit te uidicare dic. dñe morte dñi nr̃i
ihu christi abluio me me & te & iudiciu
tuu/ aliu teu no cotendo ¶ si dyeu
q̃ mortuis meruerit dapnatoz dic
dyarte dñi nr̃i ihu christi abluio me me
& mala mita mea/ tpusq; digrisse
passionis nr̃i tu offero p merito q̃ ego
habe debuissem & heu no habeo dicat
iud. Dne morte dñi nr̃i ihu christi
pone me me & nrm tua/ dem dicat
tibi In mag tuas dne cmendo spm
meu ¶ idipm dicat quenq/ ex si no
pt loqui/ dicat quentus ul astantes
In mag tuas dne comendamo spm
eius & sciuq morit nec uidebit mor
tem in eternu Porro cu metagetur
pdicte solu pdms religiosis atq; de-
votis competet atq; sufficiat uideant
dñi tam oms xpicolas siue secularres
siue regulatres sdm ¶cancellariu pri
sien modo subsequeti de suo statu &
salute in agone. certaus atq; clarus
in quiri atq; in formari ¶ si no sit
credus oms prelatos fidei articulos
et mandata patre scripture p amia
sdm scam katholicam atq; orthodoxam
fide eccie doctoz expositione/ et de-
testat oms hereses & errores atq;
suppstiones ab eccia ppbatis & detes-
tatis mandatis q̃ in fide christi & sancte matris
eccie vnitate & obedientia moriens
¶ deinde queras sic ¶ recognoscis te
creatore tuu sepe & multiplicat atq;q̃
uter offendisse nam fatebit deus si q̃ ca
tua sic ait/ ¶ deus nemez absq; tui
recognitione saluat. Dequa mimy mi
salutis fiducias aut/ et timor dom̃i
qui & rpe sic inicia & principia & salutis
¶ terras debes dolere & oibus pctis
& toto corde tam tuu dei maiestate bono
tem & bonitate tuis missis & bonis ab-
missis & grauis neglectis. no solum
timore mortis uel pene nuq̃ q̃
magis amore dei & iustitie ex caritati
te qua tenẽ deu sup amia diligẽ-
et pctis sup oibus ctus veniam
optas misq; cor tuu illuiari ad obliti
cognitione ut de eis specialit valeas
penitere ¶ Quarto mo promis veraci
te uelle emendare si sit vnde deus
& quid plus mortue peccatis sentis
& ex promis ¶ pauis anima quatu
cuq; citra dnm tm̃ imo etiã uitam
corpalem perdere antequid deu plus
uelles offendere ¶ regis misq; deum
ut det & gram hoc efficaciter ipetrandi
& non reiudicandi/ ¶ Quinto in dulges
corde omnibus qui tibi vnquam
aliq; nocuerunt uerbo uel facto mtu
lerunt atq; offendere uel ab amore
& reuerentia dom̃i nr̃i ihu christi a
quo & tu uenia speras/ petis etiã
consilio in dulgeri & remitti tibi
ab hys quos offendisti quouis modo
¶ sexto mo uis pcte ablata restitui
integraliter in qualibet tenoris uirtu-
tuaq; facultatu valorem ¶ deinde dom̃i
bonoz tuoz tessionem atq; ordinari
ubi alias satisfactio fieri no valeret
¶ septimo mo queras sic ¶ credis q̃ pro
mortuus sit xpus & q̃ aliter saluari
non potes nisi p merita passionis
ihu xpi & agis eccia de hoc deo gras
ex corde in quatu vales. ¶ Deinde igit
ad pdictas interrogationes ex tenacia
bona & fide no ficta vel potius affirma
tiue credere satis cernens argumentu
salutis habet si sic declarerit q̃ sit
de nris saluandoz. ¶ Insuq; vero de-
missis ab alio interrogatu no fuerit
ipsum ad satis sint pauca atq; tam
qui huiusmodi actus habeant quam interro-
rem interrogans semetipm frustratim
considerando dm talis sit dispositus
ut pferatur ¶ q̃ absq; tali dispositi
one nulli omo pt esse salus ¶ cui
aut sic dispositus est ut est dictum ipse
passionem xpi eo mendet ac gratiam
& continue in quatu peccat & infirmitas
permiserit eam timet atq; meditet
ita p̃ho oms diabolicas temptaciones &
insidias maxime sup̃ntes &c. ¶ Quarta
pticula est de quadam institutione

Petereat tum secundū Gregoriū
oms christi actio nostra sit
misericors / Vnde ea que xpus
in cruce moriens fecit / eadem
nobis moriendo p filio modulo atq;
possibilitate mediatis exercere curauit sancta
fecit aut xpus in cruce quia dixit
em / Nam dū crasse psalmos ipse
deus deus respice in me. et octo sequentes
usq; ad finem ipse in cruce fuisse / In manus
tuas domine cōmendo spm meū fleuit teste aplo
ps clamauit / atq; patri qm dedanit
atq; spm tradidit ut euangeliste attestantur / sic et nos in mortis articulo
constituti oratione debet pectora corde
si no possumus vocibus / Deus cor
contritum et humiliatum non despicies
qua solū uerbū sine mentis
motu debz clamare pro tui filii
corde no uoce / plus em attendit
deus cordis desiderium qua clamoris
uocis / Nam corde clamare no est
aliud ni petere remissionē vita q̄ et
nam forte deliberare / Eodemodo
debet plorare non oculis carnalibus
q̄ lacrimis cordis sic uō penitendo
Quarta atq; deo gmendet dicens
in manus tuas / Quando spm tradat
uirtute uoluntarie mortis uoluntate
sua / in hac duplici forma uoluntatis
fuit ut optz / Pri qua dei agnoscens laqui et ruinā oms hoīs debē ponit
sequentes dicat obsecrationes

Oratio deuota primi oīs

In mentis bonitas clementissima
et gloriosissima bonitas Suma dilectio
/ amor et caritas miserere mei misero
peccatori tibi em gmendo spm meū

Deus meus ppissime 2a oīs
pr / pr mihi / misericordiam
fac huic pauperule creature tue / adiuua me / nut et iuua nutante fluctuare
domine iam egenti cito et desolate
aut no dormitabo infernalibus dormire

Oratio altissime et tercia oratio
amantissime domine ihū xpe filij
dei vini ab honore et virtute tue beatissime passionis iube me recipi mentem tuam / delete dilectoy / saluator
et redemptor meus / redde me tibi
tibi / no me reuuas / ad te venio no
me expellas a te ame q̄rta oratio

Domine thu xpe paradisum
tuū postulo no abundatore meoy
meritoy ac sim pulvis et cinis et peccator
miserere mei / p memoriam tue sanctissime passionis / qua me misericordem
redimere voluisti / inde paradisū tuū
tua preciosa pagine emē dignatus es
Item dicat plures repetendo ut ad
mē terrui veritatem ducupisti dne
vmcula mea tibi sacrificabo hostia
laudis / Nam ipsius iste dēm Cassiodoy
tante virtutis credit / ut peta hoīm
dimittat si in fine vite terna confessione dicatur amen Quinta oratio

Sanctus deoru angeli beatissimi assistite quesō michi miserie
exhac seculo et potenti me eripite ab
omni aduersitatioy meoy mundiis et aia
mea in mortem confectui assistite tu pri
pue angele bone custos meus michi
a dno deputatus / Et m apls martires
confessores atq; virgines spōsales tui
illius sitos atq; sanctos quos ul quas
pius sanguis redemptionis huius et dilexit
in aduersitatibus mei tuoiet misto mentis
articulo diligenter ut duat dem ter
ter ul ultra hec verba ul familia
in fine que hic dūgustio assumit

Per christi dni ihū et vulnus passionis eius et signū sancte crucis et
integritatis beatissime / virginis marie
et benedicte oīm sctoy et custodia angeloy / nec non suffragia oīm electoy
sint mihi me et oīs inimicis meos
visibiles et invisibiles in hac hora
mortis mee amen Demde subiungat eadē ter dicendo vexilla regis
largire clarius vespe quo vita nusquā
decidat ps primū mortis gaudia per
hēmis mereat gloriari Et aue mīa

ꝑdictas obſeruationes omes / non ſciat
ull⁹ infirmitate ſua lateſcente dicere
no poſſit dicat eas aliquis d'appſten
tibus dicta uoce tota illo mutatis
que fuit mutanda / ꝑe uero agen
tes quã diu infirmi ſue poterunt
tome erant mit ſe conde tin atq; deſi
derio ꝑut ſciat & poſſit / Et ita erã
do ſpiritui dño reddat q̃ ſuũ erit ⁊
Quinta ꝑticula eſt de exhortatõe.
Notandum de inde ſane atq;
ſtudioſe aduertendũ q; ꝓ
riſſime aliquis etiã inf̃ religioſis
& deuotas ad mortẽ ſe diſponit tem
peſtiue ut optĩ ea q; quibꝫ dubius
ſe uidiũ eſtimat nequaq̃ ideus
& moritur q; minus inſtructi ſpali
fieri certũ eſt Nam ſicut luce clarius
conſtat plurimi ꝑ talem inanẽ ſpem
ſe ꝑpas neglexerunt aut intestati uel
impuſi & indiſpoſiti morientes Qua
ꝓpter quãtis cautele & timore dei
necnõ zelũ habeat aliꝫ tãs utiq;
vnuſquiſq; ꝓmoꝝ egrotante / aut
in alio corpis ul anie puulo con
ſtituti ſtudeat ſolicitꝫ inducẽ &
mouẽ quatis ꝓmo & ꝓcipalit⁹ oĩbꝫ
poſpoſitis de ſpuali medicina et re
medio quã citius ſibi puideat mdi
late / frequẽtem ut queda decretal
dicit Corpalis infirmitas ex anie
languore oꝛiũ habet Et io ꝓpter
eandem decretale cuilibꝫ medico
corpis diligẽte / ꝓcipit ne quicquid
egroto corporea conferat medicinã
niſi quod ad ſpualem medicinã ꝛeferre
du eundem moueat & inducat Hꝰ
res iſti tãquã ab oĩbꝫ ſcripturis
mandatũ cauẽ ſaies carnalem
querit medicinã qua ſpualem
ſibi & anie malã alia & adueſa
pro pctis nris dei ſolent euenire
ꝓpheta attestante / qui ait Non e
malũ in ciuitate q; dns no fecerit
Intelligẽ no malũ culpe ſ̃ pene
puulpa Quãobrem infirmꝰ quiſq;
aut in alio conſtitutꝰ puulo ſtu
dioſius erit medicendus / ut ꝺn
omnia cũ deo patẽtem ſibi faciat ꝓuidẽ
ꝑ amicꝫ & ꝓbos medicꝫ ſana
videlicꝫ etiã ſua de uota ꝛeſpiendo
& teſtmtũ ordinando / domũ ſuã
atq; negocia alia ſi qua habꝫ legitime
diſponendo / nullatenꝰ aut infirmo
detur / ſpes minima corpalis / amicꝫ
conſequende / Quꝫ tamen ſi cito ad
frequẽtẽ fieri ſolet a nobis ꝛ puulo
ante / Quã ꝺn illas qui actu agoni
zant ea q; nullꝫ eoꝝ aliquid audire
vult de morte / in ſuã camellã
peſtẽ / Sepe ꝑ una talem ⁊ anẽ
& ſuã ſolatione & ſuã ſanitatẽ
corpis confidentiã certa mouit
homo ad ꝓpriatorẽ / Et io hortandꝰ
eſt infirmꝰ / ut ꝑ uera contritꝰ
puraq; confeſſione die ꝓuideat ſam
tatẽ / q; eiã ad ſalutẽ corpis
ſi ſibi fuerit expediens valeat potiꝰ
& ita quietior eũ atq; ſecurior ꝺn
aut teſte Gregoꝛio / uera contritio
tota ſit diuꝫ ſcẽm dnũ ⁊ q̃ ſuã
ꝺn cõe aliosq; doctores / ꝓpria
que uidet habẽi in extremis uite ſit
uera ꝓua ſufficax ad ſalutẽ / In
illis ꝓpriꝰ ſit conſtat / qui toto
tempe uite ſue ꝓcepti diuini no
tauꝫ / ꝓtinaces nuꝙa ꝛebelles atq;
veraces ſ̃ ſalu fidei atq; ſpernentes
fuerunt / Et circa vm auꝫ illi ad
mortis articulũ deducti eſt ſuadendꝰ
ut ſcẽm ſua poſſibilitate mentis
rone laboret ad pmaꝫ ordinatã
ſeu vera ut videlicꝫ no obſtante
dolore uel timore in hereticꝫ vitat
rone quatꝰ pot & rone habẽ diſ
plicentiã uolutoꝛia / ꝓpter ſine
debitũ ꝓpter deũ & trita male
merendi modũ ſitus & delectatiõem
ꝓcedendi / Et laboret ad diſpli
centia quatꝰ potẽ habẽ lic breue
Et ne in deſperatiõ mittat / ꝓponã
ei illa que ſupius in ſcda ꝑticula
de temptatione deſperationis dicta ſut
Similit⁹ moneat⁹ ut eiã cõ alias
temptatiões ibidem poſitas diuꝫ
exiſtat ſortiꝫ atq; viriliꝫ reſiſtendo
preſertim cũ ꝑ dyabolũ anime

posse cogi Item moneat eund ut dete
dat tamquā uerg xpiāg fidei Itē
dat mfip an vncto exēmquamis as
trutus teneat ut mformet quibus in
totis viribus ordinatiōm sēte matris
ecclie se submittat ut absoluat Qe
si morituro gplexum tempus spaiū
ad fiam reliquez habeat ut non
morte festina puenīat legende sūt
cora eo apīlibz hystorie et orones
deuote Inquibus predem sanus
amplius delectabat et uersendi
sūt diuia precepta ut pfitendus me
duxit si quid mueme se cōtra ea ne
gligenē deliquisse Si mfirmus
iustum loquendi pdidit habet tn
sana et integra natiua ad nutū
gaumes sibi factas ul ones cuz
eo vcitatas signo aliquo extendi
ul plo cordis consensu rpondeat
hoc em sufficit ad salute Curand
tn estat ut mterrogationes fiant
antequā loquendi usum perdat
Nam si mterrogationibz visus appa
reat cessiones mfirmi no ustq; qq
sufficientes exīste ad salute remē
dia p mfirmatoz nutuz apponā
mo quo fieri potuit melioi Etia
si mansepandū ei sūt quem qp
maneret no absentute si de hac
plumū treat Justig est enim
ut ad bene salubrei copiengat et
saluet quatp adblandicijs et dispi
mulatōne noxia redemptetur
absedū quippe mis est et xpiane
religiōi contrariū ymo diabolicū
ut homīm xpiano moriēdi mortē
i die putet exhiano timore ne
conturbe abscondat Quo cant
ymnus pphe regem Ezechiā egrotā
tem iustū ad morte salubrit ereuit
dicens eū morituz ad tn adhuc
mori no debet Et gregorius
domaisbū expectatiū in mortis pi
culo restituit ut in 4° dyalogoz
legit ereuit ad salute Item pntē

mfirmo ymagi crucifixi que sp
cora mfirmos est habendi ul ecc
beatu pregrinis aut alcuis sancti
quem pdem sue sanus venalia
habeat eciā ibi semp aq bnedicta
que siq; mfirmid etiā alias diu
quatz frequenē asperserit ut ul sit
ab eadem demones expectati si no
omia pmissa breuitas finat sup
nendi sūt oones ille pserim q
nostro saluatoi dno ihu xpo dnicā
gunt Nequaquid eiā aliquid no
centi anno etenales uxor libi
diuicie ac alia talia ad meoz
educant mst multo ad mfirmi
spualis salutis postulat et equid
porro in matoi istu que extime nūi
tatis extat subtilissime cōsident
atqz ponderent singula puncta et sine
quibz adicctu sūt adubia eo qp
no uerbis sed adueibz meretur put
in compendio thaolice vitatis lo
quo alio io cautime Cui aut placz
et libent sine pcio bn et suauit
mori uelit mitterie tibi curad
debz studiosius ut morienti certe
eius et dispositionez primissa deo
adsint sang sit pluiuig studeat
et ad dextat Nequaquid mortis
expectatus ingressum ria dei
deo tibi grat crisissime in ultate
crede tndp morte aut grii in
firmitate ingrediente pa deuo
cio egredies et quato ppinquig
hoc acciderit sei minabit utute
longius illa fugiem dat Si ergo
nouis decipi ner errare si uis
sanus esse mstanē age qp potes
dum sang sis et usū habeas bn
disposite rome ac dnus tuaz
actui esse possit Quia multi ymo
mfiniti ultiaz punite expectatiōs
terpos decepert atqz neglexert
vide ergo te atqz caue si placz
ne tibi se contingat nullu aut

m congruu ul mry uideat de tam
plenti atia & plena dispone ac
studiosa exhortatone tpis morientibg
ut primitt adhibenda · cuid mmry
tibs tantaq uis & nuitas tpis est
mducti ac mumbit ut si possibile
esset totu uultas ad morientē quem
debet festinant sic mquibusdam
religiombg mone exat ubi statut
qn infirmg morti appropiat/ tue
opt ut mox audiri/ tabula/ quotq
hora oms sicē ubiuq fuerit prins
pis armbg accurrat/ quatinus mo
rienti hnde & duc qp religiosi & miles
ppe sui status honestate/ aut non
debeant nisi ad morientē & adigne

Tertia & ultima pticula continēs
orōnes dicendas super agonizan.

Ultimo faciendum qp ortb
sequentes dna prit super
infirmu laborante in agone
qui si est pena regularis tibi quocūq
primo occurrat tibi tabula ut moris e
primitt latina ai oromibg & psal
mis consuetis aliq ordinarie/ mod
pleris/ postea vero fiat si adhuc infr
uuit subiungant ores subsequentes
ab alapio principiū qui aptius fuit
& tpis patuit/ que etia pluries itera
pnt ppe infirmi deuotione & usū
habuit vons hoc in de salutis nīa
te no opt si ppe infirmi gmodicate
alīq deuotionis laborantis/ mox
mis sicd pe petro aput infirmas
seculares dicti ores iste qui deuo
& dispositi ac gmodius tpis ac assi
tenciū ad eq̄nit & tpis fuiat &
sic seu paucissimi no solū aput
seculares/ vūd etia in plesp reli
giombg/ qui quig sue habeant
cellas & monachos ad tabulā suis ppri
mis fidelius assistant mediantibo
amonendo & confortando/ ac etia
p tpis exorando ut pfect/ pfectis
ad etia ipi morientes no dum
mori velint/ & ita due moientiū

mnser abilis pdicatū/ & cetera
ōnes dicende sc̄d̄ prima oratio

Piissime qui te dignissimū
mnoratissimū & delicatissimū patre
ueritatis filiū p nob sem hominē fecit
redimendi ac mōi p salute hominis
mdulge famulo tuo .N. mnia quecūq
ibi/ ome qd cogitauit uel uo ul fo
fecerambg uerbis ul motibg/ vibg
& sensibg aie & corpis deliquit &
mi pāis remissione & huc illi fiat
tissima emendatio ullam/ qua tuig
mdi culpas deluisti/ ac impleta
supplenume oim negligentiaru
suaq; a te illi p sanctissimas gressus
illa/ qua ab hora cōceptois tue
usq; mhorea mortis huius & mis
fructu oim bonoy opm que tibi
ab initio mdi usq; misme ab omnibg
electis placuit/ uel placet poterunt
equi vius & trāsgr Secunda oratio

In nomine sanctissimi amoris
qui te vitam oim/ quicquid cogit
maturad & anxiato spu meute
mori pulsamq; ad medulla being
missimi coedis tui/ ut aia famuli
tui .N. fratres nostri/ omna pcti
drimenta & tua sanctissima dilectio
tamē ut pdignissimo passionis hui
mito/ omissa suppleat/ fiduciaq; ad
experiri suppliabundantissima mi
tudine misericordie tue/ hospi
oms & specialius illam p sonatq
s. sacramtum/ que p me iuere
dispositis patres plantissimo tibi
modo/ sibi qp & omnipotenti ultissimo
eu dulci patricia veri pma ple
nissime fide recti/ spe firma
& caritate pfecti/ ut mpfectissimo
me dilectissimū amplexeū & sua
ussimū aspectu tuu felicit exspect
ad tuā etna laude amē 3a oro

In manus m extinguibus
tue nīe pat sancte pater
uuste & amatissime/ cōmendamq
spm famuli tui .N. fris nostri

sidm magnitudinē amoris quo se
eidem alie filij tui sanctissima in cruce
tibi cōmendauit / suspirauit deprantes
quos p illam in estimabile dilectois
caritate qua tua diuina paternitas in
se totum traxit illam sanctissimam
aiam ut in multa hora famuli tui .N.
fris mei suspirias in eode amore
spūs eius Amen Quinta oratio
Sancte michael archangele dñi
mi ihu christi fuctre nob apud al
tissimū iudicem q pugil mauti
sime assiste huic famulo tuo .N. fri
mo in ḡmis ualide laboranti et
defende eum potenti aduersarie in
feruli / ab omi fraude maligno
spūum / Inuoc ḡcoramus
te petay atq decore missy sime
dulatus / ut in hac extima hora
uite sue mei benigne suspirias
ac leuet fletus quos diu in sinu
tuo sanctissimo / pduces eam
in locu refrigerij patris / quietis a
Omnemerata Quinta oratio
a metrimq; bnduta uirgo maria
adiutrix tocius angustie / mūi
fuctrix nob dulciter / ostende
famulo tuo fri meo tua gratiosam
faciem / sultra ciuitate sua / dis
pde oms inimicos eius / uirtute
dilecti filij tui dñi mei ihu christi
/ sancte crucis / libera eum de
oni angustia corpis / aie ut lau
des dicat dño deo in secula sea
lorum Amen Sexta oratio
Aiam eternissime ac dulcissime
redemptor pissime / ihu benig
nissime p illam lacrimabile uoce
qua in huanitate moriturus p nob
dolaibus / laboribus passionis a deo
cosuptus est / ut te delicium a
patre clamares / ne longe faci
as a famulo tuo .N. fri nostro au
xiliu tue misericordie / in hora
/ momento afflictionis aiame

sue / pdefensore / cosolatore pe
te mitissime maxime deum non
sed pcumpsit sancte crucis / pdu
te saluifere passionis / amarae
mortis tue cogita / ea cogitationes
patris / no afflictionis / sed me /
complacentis / libera eam ab om
nibus angustijs / tristijs / malis quas
p eam sancta crucis figi pmisisti
clauis acutissimis / ihu bone / dul
cissime pr / / dampne eius ea tor
mentis / deputatis / pduc ea mise
ricordia requiem ac uoce exultationis
/ confessionis Amen Septima oro
Misericordissime dñe ihu christe
fily dei uiui / omnis illius gmenda
cōis qua aiaz tua sanctissima pri
tuo celesti in cruce marcet / amen
dasti cōmendans / effabili mie
atq pietati tue aiaz famuli tui .N.
fris mei / orantes inspectionissima
aiaz bonitate tua quis p omnes homo
rem / mitu eiusdem amicie tue sanc
tissime p quia saluant oms aie / /
amoris debita liberant aie famuli
tui .N. dilecti fris mei inspectionis
liberatus eam inspectionis ab aliq
miseriis / penis / perditis ea
propter amore / misericordie tue
dulcissime mitis ad contemplan
dam gloria tue coiugissime inspi
ens qui cū eodem patre in uni
tate spūs sti uiuis / regnas deus
p oia secula seculoz Octaua
Quesumus mitis deus / clemes
deus qui famulis tuis / misera
cordie tuaz / pcia penitentie dole
/ pitatis christum culpas uenia re
missionis euacuas / spiritus sup
huic famulo tuo fratre nro .N. re
missionem oim pcoz suoz / totius
uite confessione postente / exaudi
deprecatus / gratia in eo pyssime

pater quatꝫ m eo terena fragilitate
corrupuit uel quatꝫ diabolica fraude
uoluit est / t vnitate corpis celeste me
bis redempcois aggrega misere dne
gemitus suos miseri lacrimas eius
t no habentis fiducia in tua mia / ad
tue pietatis cleamentiu confugiat
te p xpm dnm nrm. Comendacio
Commendo te omnipotenti deo
patissime frat et ei tuig es creatiu
gmitto / ut cui humilitatis debitum
morte mediante / p solius adoptionis
tui qui de limo tre te formauit
reuertatis / gredienti ꝫ atꝫ alia de
corpe tuo / splendidus angelos tuos
occurrat videre aplos / tibi senatus
candidatos / tibi martires triumphatore
exercitus / obuiet aliacta cuncta
te confessos tuerna circumdet / tibi
laudis te hymnis chorus occurrat
/ t beate pacis in sinu patriarchaꝝ
te amplexus appareat. Cui te me
astantes t assistentes tibi iugiter
misse cum decertant / gnoes omo
p horret in tenebris / p stridet
in flammis p cruciat in tormentis
dedit tibi dextera saluatoris
/ t beate pacis in sinu patriarchaꝝ
te amplexus appareat. Cui te me
astantes t assistentes tibi iugiter
misse cum decertant / gnoes omo
p horret in tenebris / p stridet
in flammis p cruciat in tormentis
dedit tibi dextera saluatoris
satellitibꝫ suis t aduentu suo te
comitantibꝫ angelis totremiscat
atꝫ in ethe noctis chaos timore
diffugiat. Exurgat deus t dissipen
tur inimici eius t fugiant qui oderut
eum a facie dei. Sicut deficit fumꝰ
deficiat / sic pereant peccatores a facie dei. Et
iusti epulent t exultent in conspectu
dei. Confundant t erubes
cant qui cupiunt te tartarea legiones
t nullis satellitibus te tuu impedire
non audeant / libet te accusatu
xpus qui pro te mori dignatꝰ est. Con
firmat te xpus filius dei viui qui in
paradiso suo amena / ac semp vire
nia cuncta me duce pascua tue
pastor agnoscat. Ille ab hostibus
petus tuus te absoluat atꝫ ad dextra
m electoꝝ suoꝝ sorte te constituat
ut redemptore tuu a facie ad faciem
uideas t pro semp assistens mani
festissima tuis oculis aspicias vitale
consortiu iugiter. Me agmina beatoꝝ
contemplatoris diuine gaudia patriaꝝ
in secula seculoꝝ. Amen. Allocucio
ad animam statim morientis alicuius
Proficiscere anima xpiana de hoc
mundo in nomine patris qui te creauit / in nomine ihu xpi filii
eius qui pro te passus est / in nomine
spus sancti qui in te fusus e / occur
rant tibi t fulciant angeli sancti
t archangeli / throni t dominationes
principatus t potestates atꝫ virtutes cheru
bim t seraphim gubernet tibi
patriarche t apostoli / t euangeliste
martires t confessores monachi t
heremite virgines t vidue / in
fantes t innocentes / aduenient
te omnes simul sedebunt t letentur
cum eisdem celesti tabernaculi gaudii
ut in patria sit locus t habitatio
tua t iherusalem celesti per eundem
xpm dnm nrm / Item alie
Quorones bone atꝫ notabiles dicende
sup agonizantes in mortis articulo
sumpte ex tali exemplo sequenti
Fuit quidam papa qui ad extrema cum uenisset me
dicebat capellanis suis viris idoneis
t deuotis quos primo diligebat
quibus suffragijs post mortem ei vel
let apud deum adiuuare. Cui tandem
dixerunt omnibus modis quibus posset et
quecunqꝫ iubet p salute eius / que sibi
placere cognouerit. Tunc papa ait / non
petas a te aliud subsidium nisi tu uideris
me magnam poenam / dampnatam
animam per me tribus uicibus dicas
cui se hoc libentissime facturum
promisit. Ad quem papa dixit igitur
primum per me deus dic mihi quare

agonie ihu xpi / obsecrans ut multitudine
sui sudoris sanguinei quem ptimoris angus
tia p nob copiosissime effudit ꝯn multi de
peto y meo + pri offre + obtende dignis
p omnib⁹ angustijs quas pctis meis exi
gentib⁹ merui Tu ꝑom pr mr dexis
dic m hanc oim passionu + amaritudi
ihu xpi quas mortuce sustinuit / Et ma
xime mlsta illa / qn alia eius sanctissima
desuo corpe egressa est / patri offerre
+ obtende dignetur ꝯn oim penas
+ passiones quas pctis meis timeo
meruisse Tu dexteris tecum pat nost
dic m hanc messabile caritatis ihu
xpi / que tpm de cel adtras ad tolle
rancias oim hoy passionu traxit
ut me hac caritate saluare + celas
m apperte dignet qui meis meritis
saluari nequeo / nec celeste regnu obti
nere hys dictis tps impsit capellanus / hec
oma libentissime se facturu / q + fecit
om diligencia + deuocione qua potuit
post mortem teneretur est papa sibi debitus
+ coruus grates m mensas sibi re
ferens / autendo sine om pena se fore li
beratu Nam post ꝑmu pr nr dns ihs
xpc sudorem sicum sanguineu p meos
tendens / omes mea ꝑtulerunt angustia
Post ꝑom pr mr q amaritudine om
passionu suaru oma peta mea ut nube
delerent Post thu pr mr caritate sua
celas reseruaut / + me cu gaudio mira
dixit / prope hemt reuelatus quem
pdictus capellanus plurib⁹ referebat
m multis locis mos in oleum / q pdus
modus orandi apti⁹ mortentes deuote
fiatur / sub spe certissima q ꝑpa oro
valeat homes ademorib⁹ peta delue
+ celeste regnu aperte dignetur dm
mr ihu christi qui est benedictus m
secula seculorum Amen · Dic ergo
primo sic K yrieleyson X peleyson
K yrieleyson D omine miserere nobis
Pater noster A ue maria S
aluator mundi salua nos qui per
cem tuam + sanguine tuu redemisti
nos auxiliare nob te deprecam deus

D omine ℣ mr Alia + Sca oro
ihu xpe p agonia + extreme tua sanc
tissima qua orasti pnob in monte ol
iueti / qn sudor tuus sic gutte
sanguis decurrent⁹ mihi obsecro
te ut multitudine sudoris tui sanguinei
quem ptimoris tui angustia copio
sissime pnob effudisti offerre et
obtende dignetur deo patri omipotn
ti cum multitudine peto y huius ꝑmbu
tui + libera eu in hac hora mortis
sue ab omnibus penis + angustijs suis
quas ꝑctis suis se timet meruisse
Qui cu pre + sancto spu vivis +
regnas deus ꝑmia secula seculoy
amen Secundo dic sic K yriel
X peleyson K yrieleyson pr mr
Ave maria D omine miserere nob
S anctificet nos dne 2a oro
signaculo sce crucis ut fiat nobis
obstaculu cum seua cuncta mimicoy
oim defende nos dne / pligniu sctm
+ p pciu usti sagnis tui / cui quo nos
redemisti h'e oro
D omine ihu xpe / qui pnob
mori dignatus es mortuce / obsecro te
p amaritudines oim passionu tuay
/ quas p nob mpus pctorib⁹ sustinuisti mortuce / qn sanctissima aia
tua egressa est d sanctissimo cor
pe tuo / offerre + obtende dignet
deo pri omipotenti p aia famuli
tui / + liba eam mhac hora exitus
sui p omnib⁹ penis + passionibus
/ quas p ctis suis se timet meruisse
Qui vivis + regis deus p oia
secula seculoy amen Tercio dic sic
K yriel X peel K yriel dne mise
re nob Pater me A ue maria
dn̄ protege saluu hunc sanctificet dne
famulu tuu crucis ꝓsigno morbos auer
te corpis + dce hac cum signo nullu
sinat pcm amen Tercia oratio
D omine ihu xpe qui p hoc

prophete tui dixisti In caritate perpetua dilexi te et ideo attraxi te miserans mi
serans tui / Obsecro te ut eande caritatem tua que te de celis misit attolle
tanquam ad passionis tue trigesimum / offerre et obtende dignus deo patri
omnipotenti / cum omnibus penas et passiones
huius famuli tui / quas pro suis suisque
timet meruisse / talia alias cum
hac bona exitus sui speri ei tanta
uite / et fac eum gaudere tui sanctus
tuis in gloria Qui vivis et regnas in
unitate spiritus sancti deus per infinita
secula seculorum Amen Alia oratio
Domine ihu christe qui rede
misti nos pretioso sanguine tuo scribe
in area huius famuli tui vulnera tua pre
ciosi sanguinis tui ut discat meis legere
tui dolore / et tui amore / dolorem
cum omnibus dolores et penas quas pro
peccatis suis se timet meruisse. amore
ut veniat tibi amen invisibili / quo
a te et omnibus electis tuis nunquam
impetum possit separari / fac eam
domine ihu christe pietate gaudere
sine intermissione passionis et sanctissime
et aspectus tue / fac ea principe
sanctissimorum misericordissime tuorum
/ fac ea propitius omnium bonorum et bene
factorum / que fuit mecum tua sancta
/ fac ea principe omni beatitudinis gratia
mitate / et gaudio cum electorum tuorum
qui tibi placuit ab initio mundi / et in
trede ei ut tu ipse omnibus in tuo con
spectu gaudeat mecum Amen
Cum autem tota salus hominis in fine
consistat / sperare autem debet homo
quisque ut sibi deo suo vel animo deuo
to ydoneo ac fideli / in morte sui
desiderat qui ei in extremis fideliter assis
teret / ut ad fidei constantiam / ad pa
cientiam quoque atque deuotionem / necnon
confidentiam / et perseverantiam ipsum
plurimum muniret / atque auxiret
ac eius demum agonia / omnes errores

prudentes sicque eum fideliter duceret
ad attentionem et intentionem debitam et
deuotam / ad quam in omnibus / efficaciam
omnis etatis natura / disposuit prudentissimus / sic in prudentia sua di
xit morientibus / et expressim
unde unusquisque bene et serene mori vo
lenti sicque omnia est nitide / ut plus de
qua mors accipiat mori distet / et
finis illius tractatus de arte moriendi
feria sexta ante festum Ascensionis domini anno 1439

In nomine domini millesimo quadringentesimo
quadragesimo octavo prima sexta qua
post festum sancti Gregorii pape obyt
peregrinatus mea filia nobilissima
margareta nata in antwerpia
que erat etatis in festo omnium
sanctorum georgius in domo et curia
sancte katherine ubi ego tunc
sedebam apud antwerpiam desanctam
aciam et nonnullos possessores quorum felix
anima requiescat in eterna pace amen

In nomine domini millesimo quadringentesimo
quadragesimo sexto feria quinta prima post festum sancti gregorii
papae obyt anima mea pulcherrima et
nobilissima hora tercia vel circa solis
et sub presentia filiorum sebastiani et ge
orgii nominatorum dominorum possessionatorum et aliorum
requiescat in pace
In nomine domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto feria
tercia die vicesimo festum beati thome apostoli
obyt filius meus unicus lodewicus in
tercia etate annorum vite sue 3° cuius anima
requiescat in pace

Incipit quidam Tractatulus bonus
& breuis tractans d' actu sacerdotali
& structura eccl'. Et nuncupat Stella
uasi stella q̄ clericos
matutina in medio
nebule. i. populos ducentes
ecclesiastes
em huiusmodi stelle p̄ne tenebro-
mari ad quelibz sacerdotem
siue ad quelibz fidei doctore
et continent in hys uersibus lucis splen
dorem sert sensu sert quoq; tute rogens
dat lectu vigilans q; docens pit ipsum
sole defectu lune cetuctas hyemisq;
tempe lucescit te deus etatis quesitis
eloqs / lucis splendorem sert sensu re
ui dicit vos estis sal tre / sert q̄ rore
i. mpductione / Vn̄ ppheta tenebrosa
aqua i nubibz aeris indigens / vn̄ sapie
tie sacdos magnus / dat lectu i. fruit
porem lectu qui est in tenebris ignoran
cie / vigilantiq; vn̄ apostol' dicens
nus quis ue ut veme dns inuenit vi
gilantes i. instruens q; p̄ bonā famā
& honestam quepactionem pit ipm̄ sz
plem i. xp̄m qui est verg plusquā
ciu miles dnm suum predit ostendo
inimicis suis gladiu acutu ut mortu
mundi vincat xp̄us defectu lune come
sponte etate / p̄ compassione / vn̄ illud ecc
confirmat & ego no infirmor hyemis
q; ui lucescit. i. in tempe tribulationis
ignis in calore fidei ardens et quies
cat in nullo tute a feruore luxurie &
ceteris vicys / Vn̄ qui potuit trans
gredi & non est transgressus salomo
& illud dicendo tabernac tuu rē / Duū
Diuisiones ministrator in ecclesia
dei sunt sz distinui & contemplati
plau vnusquisq; in sua vocatione &
ordine & misterio tradito ut studeat
vnusquisq; in via virtutis siue fidelit
in vinea dn̄i operando vn̄ Ieron̄
dicit sui sacdotes siue plati nomine
pueri sui dignitate / vn̄ Iohes chrisg
est esse pastores tales qui milites in
viles / vn̄ Luc. Hostis quide mihi
operarij & pauci fideles / vn̄ Ieronim
Si tractas pecu sicut in rebus ut caig
deo & hominibz tam ignotis atq; bonis
& vtile pascere. Io. Bonus pastor
animas suas ponit p ouibz suis vnde
tere dicit est pec̄ petre animas me
as / animas meas plus qua tuas
cognatos. & alios. plus q; tuas res
tempales plus qua terrenas pasture
meas / vn̄ dns in hymno. Deus ad
animā sua plus qua me. i. supra no
est me digna ipsu Clā / illi debent
se pas amare qui honore sui tempa
lem & spualem comodu plus diligut qua
honore & comodu dei Ie Augustin
dicit de ecclesia xp̄iana ille vere deu
diligit qui insi aliud vt nom dei glo
rificet vn̄ iam pauci valet p
xp̄i nomine pauperate sustinere / vel ep
tu ut aliquos alios dolorem ei⁹ accipiut
iniurias & honores fraudantes huiq
vite tales em no sustinent aliis
alicui ut placentias propter honos
ut propter augm̄ diuin̄. & propter ho
nore tpalem dicta em alicui no
debet esse honor & onerosa rē

Multiplex em est questio
quomo pastor ut sacdos aut
suam mittant / ut quomodo eam
vocent ut qualem eam recipiat / ut
quomodo patrimonium xp̄i expendidit
ut propter que sine ea susceperit / ut
quomodo pastum sibi gregi omisso
verbo & bono exemplo & ut pastor
a grege vn̄ hat vn̄ pastor non
decruat ab hat vo pastore eius sed
ab hac vo pastore ceteris vn̄ Ieronim
pastores pascebant / in ultima em
redendā rone dicit Joseph. xp̄us
qui est verg Joseph fratribz suis
i. pastoribz ecclesie. Ame dico vobis
no videbitis faciem meam donec addu
catis fratrem vestrum minimum ecclesia
i. qui min⁹ est quid / vn̄ Ieronim dicit
rone eius de manu tua requiram i.
animam eius. Greg. Tot mortes digni

fuit negligentes pastores/ & negligi
duab⁹ ꝙ fuerunt omnisquisq⁹ pastor
ul pecudes quoma uera sua mitret ul
quoma eam rigat/ ul qualis in ea
uuat ul propē que sine ea fustipiat
ul quoma patrimoniū crucifixi ex
pendat ut pduxerit. Vere abiecti
ei illud adno quātū amice quomo
huc intrasti no habes veste nupti
alem/ & extrinsecus. eiusā no propē
exercitate & propē deū qui est uera ca
ritas/ extra sua intrasti nec ut grege
tibi ꝙmissū pascēs ꝛbo & exemplo sic ut
pastoris ab eo negligens & actiosus
& uuus uoluptuose & luxuriose & ebri
mutrestente dicit dominꝰ ligatis ma
nibꝰ ne possit pedē & pedibꝰ ne pos
sit fugere pcute eū in tenebras ex
teriores & ibi fletus erit plus di
ligunt lucē tenpalem quā lucē aucto
ris quibꝰ filius dei fustinuit mortem
& ꝙ hic luxuriose & otiose & totus fluxi
uus/ & potus totus fluxus est in pe
nis eternalis & quātū gloriatur est
tm deliciis huiꝰ temporis tantū date
sibi in tormentis/ & facite eū mon
tem ardentem in ignis & apportate
te ficum sicut gallus gallinaciū qui
portat de foro pedibꝰ sursū erectus
& eū repite dominū & de coquē i olla
Hic tu d'coquens/ in alia uehemali ui
ris cruciatibus ut pena respondeat
culpe/ ꝙ no exercuisti no genuisti
& in alijs maior reputabere/ sic gal
lus gallinaciū est maior & altior
& maiores in ecclia dei ul famuli
se minores in scripturis/ ubi est grex
qui datus est tibi pulcus meritus
& valde gloriosus/ & ne tredas deū
pasce dupe aut dubitē aut d'aliq
due dicit ad hoc inspice primaꝝ
nutricis pastor debꝰ habe curam
manducandi pane in pera uirgam &
baculū in manu/ fistula & tybiam in
ore/ platus sic d⁹ suus subditus ex
emplū sue quecumq⁹ exerbe dan
nam vere & sincere pdicatoris/ sub
sidiū de uita eterna & beneficia diuī
de copiatoris & mulcēs ingrede torren
tis/ & quos pabulū temporalis sus
tentationis in scripturis & domine
pastores tui mutuli sui mercenarii
agni ni lupos despensores mendicipa
tores qui debent esse pobri sui cot
tidie ebri & qui platei sicy sui pyllati
qui casei sui in testi & qui sacerdotes
sui seductores non actiose tutiens
est repetitu pcte eternas me de
portatione beneficij qualis se habeat
Cū autem alium beneficiū
portugit gaudet ualde sed no qui
primo quia sanctus patronꝰ sit
in ecclia sed quātū uideat in pali
bus/ in ia pueri curant quomo
uera sua sustinent ul in trent
ul regat uel uiuat sed deū ut symo
ma abstorquent sero. Sed heu eum
in pluribus dnat/ in gregi Christi
ea intentione gradus ecclesiasticus ul
beneficiū queritis/ ut inde habeat uite
nitia hic puerso ordine volt me
tari celestia longe cum ei melius
esset mendicari fame arare/ unde
viuet. Sequo deū in eum habis
qui no intrat p hostia sed ali hic fu
est & la: ferendos/ sibi ydolos &
alios destruendo/ hic cum no ueni
mus ut furet & mactet & perdat
furtū ydolos mactat corpus & p
dit duos ac dat in ecclesiam/ quibꝰ
cum pastor dꝰ tria habe mse sine
pedos sublimis & quam eloquie actum
& bona uita quam debꝰ habe domus
libros intelligentia in quibus
deū primo cognoscat & se & alios
in scripturis & multa milia stulti
& serpos nesciut fidem qui serpit
no cognoscit ul sit & hec est pha
tissima fina meretrices
platē rpm q⁹ ecclias augustinꝰ

in libro de sinceritate cōscientie / ꝓfert grecie
telesphū ecclesiū & infernoꝝ proprie
cognoscit mfirmitatem. Domine da mi
scire te nosse te me diligere te quoꝝ
tā cuā debet habē discretā ut que
pit & intelligat alys ꝓdesse ne absto
dat pertinaz domꝰ sui hāc ecclesiā
unde ꝑpetuas clamā ne tacere & annū
tiā populo meo scelera sua. do. pe. cōf
& tubus celsus est loqui cōpose
& prudēter quā cogitare dulcissime
sime eloquentia ꝓbus efficacius &
audire utilia quā audiri / ōn quor
dās tenē habē scientiā cū eloquentia
In Greg. Inscia sapientū nec est eis
uerba nec exercitatio ꝛc. cui aut
docti fuerint fulgebūt. q. sple. firma
& qui ad ꝰuersū multos q. stel. p. ꝛc.
Unde duplici honore honorādi sūt
sacerdotes primo propter officiū dignitatis
2do propter doctrinā / precipue illi qui
fideliū laborant in verbo & doctrina. Quia ex
do fideliū doctor est pūpurus sanguis
debz sacras habē uestes ut quic
orē ꝓdicat opē cōmpleat In libro
Que scripsit uitas sanctorū Jeronimꝰ
quid aliud ꝓbr loqui nisi ꝓdicare & p
uersū uitā quia ipso orē ipm se dispo
nere Gregorius Qui scripm non docuit
alios docē non pōt Non uerbo sed ple
dore & opere uirtutis ꝓdicator gle
riet Jeronimꝰ Doctoꝝ officium est
lapsus manū porrigere adultrie
uel errantibus ostendere uia ueritatis
Gregorius Jeronimꝰ doctor est qui humilit
seruat uitā & disciplinā ut per
pauꝑ no macerat superbiam /
In Jeronimꝰ Difficile est ut homines
laudant laus humana no capiat
Gregorius Vis scius apparere contra
uita tua esto austera cōtēnat alioꝝ
pita benigna. Laudat te homines
qua mandata & quia facientem
Gregorius Cuius uita despuit repit ut
eius ꝓdicatio condempnetur

Omnis enim sacerdos uel pastor
sit sedulus mētē sibi cōmissi / cū am
bone fidelis ꝓdicator / & precū deū
ut paret dño plebem ꝓfectū / in cathe
dra pius & districtus iudex. s. in cō
fessione mediator mīe dei & homi
nes petorem / In Greg. Districtū primū
impunentes / nonne melius est reddē
propē mala tenēm quā propter cru
delitatē ea ubi pfamilias cautus
est dispēsatore cuius debz esse terna
ri deus benignus cōfessor ut est pa
das austerꝰ In Greg. Austerm
genda est sub nomē pietatis nec aliq
ad agendū prius qua cōsulta mens
ad tranquillitatē quā quocūmq
tempē priuat usu esse q̄ fecerit /
Cuiusmodi igitur sacerdos uel pas
tor sit sedulus & fidelis solicitus pro
grege sibi cōmisso. s. p. uigilans & desuls
ex oratē non ꝓsperis acceptus
quia xpūs oīs uno eodēq; p
cio a suo sanguine redemit Cōsi-
derandū illud rpm ut mercēa domo
gmendādū. Fuge serue bone & fidel & ꝛc
cuo ordine ille tenebit qui semp
est absens a cura sua / nec pre est
ut pastor nec regit ut mereandū
in illo ordine estimo quo nullū
ordo sed semp̄ horror mīa dat
In Ambrosius. Honor clericis ad est
qua q̄ apparent. vestitu & habitu /
aliquandiu fuit clerici questu & actu
fuit laici nec regit se ut clerici
se debent nec pugnat ut laici
sed in ordinate plures ex eis uiuat
cōtra canones & statuta eccē consuēti
dines sepes / & tutius clerici hoc
tutum est q̄ hic cū omnib; pueris
uiuentibus mundo & uita plurimū
omīs in futuris pena puniēt / In
Greg. / Unusq̄q; pena habet suū
demone & unusq̄q; demonium
adducet suū supplicium Intendite
go uos prelates ad q̄ voti estis / et

electi & constituti ut p̃cutiat & fructi
dño in sanctitate & iustitia In apostolo
Non em vocauit vos deus ad immundi
tiam sd in sanctificatione Hec est em
voluntas dei sanctificatio vra / ut sciat
vnusquisq; vas suu[m] corpus suu[m] possi
dere & sanctificare In ps. Ambulas
mea i[m]maculata hic in no[bis] ministrat
i. i castitate mentis & corpis in tercio
misterij corpis & sanguinis mei misterio
& ego ex audicia eu[m] In Augustino ad
prodest si castitas fuat in corpe & in
tus polluat in integritate mentis Le
ctorius / integritas in corpe mlt̃ pdest
si tamen a corde rudit & fraudulus
nec iam carnis integritas fuatur
si animu[m] timore superbie corrupit
In Isidoro / Superba castitas no
est vera castitas q̃ ornat diabolo
possimulo Augustinus Aduertite
o vos sacerdotes in qualibet puritate &
timore alt timore debetis accedere
ad illud sacrificiu[m] ad qd xpc accessu
rus p angustia guttas sanguinis
fudauit vbi ipe est saldos sacrificii
mirabilis & ineffabilis vnde legi
de sancto loco capta Capta tamen
mulier & no audiuit tangere xpm sed
tui mlt̃ & indigne sacerdos quasi
ad epulas mutuatus sine reuerencia
& timore accedis cottidie ad altare
& pollutis manibus tractas & ore
pdido suis corpus xpi preciosu[m] / Im
pudenter / turpissimu[m] est manus de
dicatas & sacrificiale ministerio
pudendis misceribus ingerere & post
hec sanctissimu[m] corpus tangere
Dest qua temeritate est & quanta
nephariu[m] est pollutis membris tractare filiu[m] virginis & immundis
labijs osculari & ore pdido summe
que mentis no[bis] rapuit ad extremum
quis oculis no[bis] erubescit / quis audi
tus no[bis] erit vbi mdi p̃cul pulset
mi luteu[m] / mos mi digne sumentes In
Augustino Augis em talis temeritas
qui iam regente mundu[m] tempnut
corpus dñi mdigne tractantes
& sumentes qua qui eum crucifixerut
ambulante in terris no[bis] quasi crucifixores & tanti sacrilegi indigni sa
crilegores & pollutores cruda
illi semel deu[m] crucifixerut meris
sti quotid in eis est cottidie crucifigut eum / si mdigne sumentes deu[m]
deu[m] no[bis] placare si mugis offendut

Quid igitur dicendu[m] est de
sacerdotibus manifeste cu[m] habitatibus
mulieribus aut adulteris aut fornicatoribus aut aliis cuiuslibet violentibus
ebriosis & secularibus negociis plurimis
mbutis & vanitatibus implicatis cum
multis eam committunt eam ostie
pcij & cet̃a plaris In Jeronimo Hiemi
errores non est vtru[m] tedet tacitis
q̃ placet Et Isidorus Integritatis tue sis gloriosus meptator siue
explicator no[bis] aliene Quod em de
illo audiendu[m] est / qui sponsa xpi
violent violant In Gregorio Nichil
festius est sacro sinodo celesti destruere
temeritate qua damnu[m] plebem dei
celestiu[m] est violare sponsa xpi
quid uxore legittima Illis fuit leue
& demones fuit cum pcto gaudebat
siue gaudent fornicatorum pcipue i
sacerdotibus & religiosis qui fuit in
stri altaris In Jeronimo Arcebiscopi
vehemte tormenta fuit quibus fornicatores & adulteri debent
Quod tibi cu[m] misericordia tu sacerdos
qui ad altare dei famulatus manus
tuas die sacras dic sacerdos qui eisdem
labijs osculatus filiu[m] virginis quibus
osculatus es filiu[m] verus & mundi
osculo tradis filiu[m] Inferendo q̃ sa
cerdos tuu[m] cottidie efficit sepul
chru[m] christi quomo ex ore tuo egre
die falsitas p qd mgredit veritas

f xpc Quomō sauli oīa aspiciūt
ramitate qui mspuuit veritate eiusd
mang tue tenduc ad illuitia que tuc
tant tenente omia Qi fideles fiut
vas m contrecie & libidims uyeta
filiu vnigenis statuet ydolū m altaū
& ad orc pfert vt cnomis os eius
amaritudme plenū est & quauis
oret ad alios tam exspuit m faciem
pluatoris & quomō pfiut sieme corg
domaū m os eius palluit lenig ei
esst q pcul eu m luto Ite dugy
m pona domi / O tu m digne sue
dos noli me amplius pcutiendo
affligere plus em me lesit volng
pcu nut quid volng latens mei Ut
leo papa dt magis ammirandū est
dei humilitas qua sua maiestas / &
augustmg Ite oma tempa me
dea que abmcio mpensa sunt
pluitori ssm m mrabilibg mi
excelsius qua q pmuda cruci foeus
est deus / Idem pfessus mia cruen
singuis xpi ad redemptoz gnis sua
m & ideo maior copia sanguis da
ta est ut copiosior clareret asumps
nos diligentes / Item Bnedictus ps
em amore xpi nos diligentes m
ymnere lateris & tm de illo tes
Sequuntur Secūda pars illius tractatuli que
est de mitate & grū sacerdotali ut sez

Dictum est de sacerdotibus
in digne deo mstrantibo
nue dictendū est quare vitia & gradus
sint sacerdotes digne deo famulantes
Nos igit plati & pbri m nob pen
dim cue subditoz mozu nob gmis
serū Ita pbr dicit qi pbens uter
gregi sibi cmissa vō bone vite &
exemplo Dicā em sacerdos qnq de
causis primo qi pcis dotatq & sacris
ordinibg qrpe est in sumo gradu
q est sacerdotal Secdo dicī qi pcis
dedicat & sclmentis ad dei sticanda
sacmta / tertio sicut em sacrosctm
corpus dominū verbis & signis
& prodigijs & cetera sacramenta Ter
cio dicitur Ianos sacra dat em bap ma
confessione pniam mdulgentia et
eukaristia bndictoz & extrema vnctoz
Qrto dicit sacra dctens / docet em
uerba sancti evāl & articulos recte
fidei Quīto dicit sicut dux qi ducit
tut pbens populo dei ad regnū celi /
vo sue doctrine bono vite & exemplo
& pcis dotatus & sacris dedicatus
dcs sua dicet & dux sue ego sacerdos
legit m 3o Reg cū regina Saba in
aula salomonis esst mtuita ordies
mstrantiū ad mensam regalem /
& omez statū & ornatū patris sui
dauid ordīē pmichat Erant em
vmus habitus aula salomōis signāt
etiam dispēsa eius regia / sumi regis
altare mquo consitit tractat sum
& fidelis mstrat sacrosctm corpus
xpi Qui mense sancti altaris sacer
dotes defuuit & etiā angeli mfimi
qui diuine virtutes angelor q ī celo
huig mēse regie ī altaris / sacerdotes
sue pmiche Qdeo debent esse vmg
habitu & vmg sancte conuersatōis
m aula sumi regis ut possint dice
cū ps ta In domo dei ambulauimus
ai consensu ī m dei voluntate &
pmiche sue sacerdotes pōmibus sue
electi & constituti ad vina libami
m fundentia & ad honorē sumi re
gis & familie eius ī fidelibg ipma
da Unde eis dicit p pheta aymodum
qui fertis vasa dm ī mundate illi
corda vra m oīm mundicia mea &
exterius mea pcritate / exterius
plona fama & honestam conuersatoz
ut digni sitis bibere vnu & mand
dom Quia calix m manu dom
vini meri pleni mixti cū psal ta
Et calix meus inebrians qua preda
tus est Et cant Bibite vnu quod
mistum vobis sz i mea passōe sāgne

t aquā de meo latere p fluente
& m ebriam vino mee dilectionis
nec em dño nero ꝙ merotissimo
& sanguine filij dñi mi temate vue
illius uite que dꝛeit Ego sū vitis
uera & pat meus agricola est nobil
vinea est mquia deus agricolā est
nobile uitis est ꝙ filius eius nobiles
palmites scdm apli nobile vinū
cuiꝰ sacerdotes filij pmedie scdm
illius sanctissimi vini & sanguine xpi
que fluxit de torculari qꝝ dominꝰ solꝰ
mara crucis antequā pateret calicꝰ
p omnibꝰ meū credentibꝰ sanguine
vue pdicte ꝓprias meritissimū
que assumpsit homo finis d'mudissia
carne gloriose virginis Ego vos
sacerdotes pmedie veri salomonis
& thu xpi & camerarij atq; scrutatores
& dispensatores misteriorꝝ dei diligere
attendite mquo gradu & dignitate
sitis constituti sicꝰ omnia bona dom
in lugd cuius patuit deus plus
plus dare sacerdotibꝰ quā sepm̄ cōtre
tractare sumere & ministrare mirandꝰ
& venanda sacerdotij dignitas Et
digne & sacerdotalis uxercitio mi
queꝝ manꝰ velut in utero virginis
dei filius incarnat & per uos
pt & filius & spūs scūs mirabiliter
operatur sicꝰ hoc tam misigm pri
uilegio supet celū mirā terra ve
retur homo horret miseriꝰ cont
mepsit dyabolꝰ venerā angelica
celsitudo ꝙ vno eodemꝰ momēto
deus xpc qui ppdet mcelo mymā
bus vris est misacrificio cuius ergo
retribuā dño ꝓ omnibꝰ que retribuit
mi verbi gra Ille qui creauit me
dedit me cōtra se cui me cōmut sm
me cōtra mediante me Quid ergo
retribuā ꝓ tam singulari dono salu
sacerdotio cuius dono optimi et
ppitij donū credimus Nequio ni duo
mima sꝰ corpus & anꝰ corpus i pa
tria anꝰ uero in laudem eius in
psalmista Laudā alia mea dominꝰ
O venabilis sanctitudo mumus
felix ereaui dicere mudi gaudiū
in petrꝰ in canonica Vos estis genꝰ
electū regale sacdotiū gens scā
populus acquisitionis in augustinꝰ
vas eius mquit genꝰ electū non
solū tm electione gratie sed electionis
ut sitis ecclie ꝓdestinationis in
explus Elegi uos an mundi constitu
cōz qui dicunt no erit ꝓdestinatus
in dugny dicat quare requirunt
ad ꝓfectionē gratie pntis & pdestina
tionē glorie future primū est vo
luntas retribuentis Deus est liber
tas voluntatis Secundū est pdestinatus
no gentis Quartus sū meritū acti
pientis aliquid no esset gratia
m pntia nec sequere gla m futuro ꝙ
Considerate ergo in encarrabilis
vrē excellentie dignitatem qꝝ
vas deus no solū ꝓceteris gnē hūa
na honerauit sꝰ extra pceteris creā
turis quas ad laudem nominis sui
creauit & hoc est qđ dns dicit ꝙ
Ego Ego constitui te sicꝰ gentes
& regna ut euellas pcta maculā
& edifices corda hoīm pmaz agē
tes & dissipendas errores &
plantes virtutes in malis vitiis
in domino Ego elegi vos dicit dñs
ut eatis & fructū afferatis fidelis
operando & fructꝰ vr maneat mer
tum meum Et vos inscrutabi
nullus fructus deo carior ꝓ quo mor
tem sustinuit qua fructū animarum
ihc dicit augustinꝰ Cuius em mysteria
animā lucrat actꝰ deus eas ꝓ
baptismū regenerat cuius eas ꝓ
pnaz & confessionē reuocat & eas
reuocatas eucharistia cibat nisi sa
cerdos in malachias labia sacer
dotis custodiunt scientiam scripturaz

Qui angelus dom̄ creatui est In lib
melchiane angelus in gestatione In lib
mugi gray dicitur Angelus in credo
creatus In lib in subiectione hiulutat
vino pluit tēuencia angelor quoru
meffabil tēuencia est Dico q̄ maiores
eis qua angeli & pelliris dignitate
largo mō loquendi Cui nūquid angelo
tradidit deus q̄d datū est sacerdotibus
Quodcūq; ligaueris sup terrā &c Patet
q̄ duo sint sūe & potestates date a deo
beato petro & cēteris omnibus s. suis
successoribus hoc est sacerdotibus
Hoc ut patet ibi Dabo vobis &c & sequit
Fecit em deus pluit pter dominicalē
in cēteris ul nūquā sine suis ministris
sacerdotibus dimittit Ex hō potest
phari p leprosis quos eū dominus mū
dasset dixit Ite ostendite vos sacer
dotibus & eis hiulū obedire Qui cū
mente mutata sint phari etiā potest
p lazaro quē eo dominus suscitasset
a mortuis dixit discipulis suis Sol
uite illū & sinite abire Et q̄ ipse
dominus nō soluit cum a vmaū cor
qui fluerat ex vmaū aīe & mor
tis Et quā nō iuuerit martha ul
mariam sorores eius solue eū ul
ideo ul suas cognatas qui p̄mq
ores erant ei debitū naturalē qua
discipuli dm̄ p̄ hoc euidēt patet &
phāt q̄ soli sacerdotibus data est
plas ligandi atq; soluendi Ite
quata dei beneficia & sacerdotū dig
nitas q̄ ipse deus q̄nq; p malos
bonū opat & hāc ideo ne clauis
ecclie aliqn fidelibus vilipendant
Et si aliqui sacerdotes non habent
exercitio tñ habent ex officio tñ
tam dignitatem Et si aliquis sacer
dos indignus sit q̄ absit hoc sibi
nō sibi Ite quātū potentia quāta
dignitas nob sacerdotibus est ostensa
q̄ singule vice claues celi facte sint
Et hoc deus Benedicta ondē dicens

O quāta dignitate extulit nos deus
o quāta est prerogatiua ordinis sacer
dotalis si sacerdotalē vsurpet nam p
sulit eos & regibus Ite prope credes
atq; omnib hominib q̄mo & alaus
loquax paulit eos angelus tronis
& dominationib Hic em nō angelos
sed semē abrahe apprehendit deus ad
faciendā redemptionē Hic nō an
sed hominib & salis pdotibus sui
corpis & sanguis quimsit ostensaq;
Vlacri q̄ hec vā sacerdotis stanti ad ara
dicentis hoc est corpus meū quibq
vis deus vim dedit mirāda phāt
ul in lanceadone sagine & aqua de
suo latere p fluente dicens hoc fa
cite in meam qmemoracōē chor
celi celor apuit & ipe xpus qui est
in sinu patris vere dignat in
manq sacerdotis vbi virtutes celor
descunt Et panis in altū in verū
corpus dom̄ xpi & vinū in sanguē
vertit & transmutat & sub modici
forma panis totus velat deus & ho
ni pravas vē deus absondit in hō
pane ut mediana sub nebula & pō
derabilia opa tua dne tuis sacrāt
corpis & sanguis tui & aīa mea
cognoscat nimis salus firmē credendo
Cum igitur sit tante dignitatis
sacerdos q̄ creator sui creatoris
ipm dapnari in quemēs est vende
ysayas patrem filiū mactare in p
est Hic a creatore perdē creaturam
Et Brihtrēd Hic in ecclia requiescit
reliquie sanctor quor aīe sint in cela
Hic ipe xpus requiescat in cor de
digni sacerdotis Et eēa augustus
flegi ut pre elegi in cor dign sac
dotis in habitaculū dignū me ma
sions utrinqua in vase vitreo lucet
cum vitā sit deuli matia in splen
didus & auro & argento Hic etiam
sacerdos dignior & maior & terrā
deo omnib regibus & principibus

mudi in sua dignitate vñ sacerdotes
sint honorandi nñto quibꝫ dns i mdo
tenet̄ p omnibꝫ hoīb gram gratit
& honorem vñ dñs / Qui vos audit
me audit & qui vos spernit me spnit
& qui vos conturbat conturbat & me
vñ Zach pphe Qui vos tangit affen
dendo tangit & pupillam oculi mei
Idem dicit dns p pphm nolite tangē
xpos meos i sacerdotes quos ecc
pphetas appellat & in pphetis meis
nolite malignari vbi na exemplu
Legitur de Alexandro rege mag
no quādo venit ad expugnandū
velim occurrerūt ei sacerdotes iudeoꝝ
in ornatu quesiuit quis esset & dictū
est ei q esset sacerdos dei altissimi
ipe vero rex descendit d equo humiliē
mēkmando honorauit eū & sic p eū
iudei obtinuerūt gram regis Quato
magis sacerdos xpianoꝝ hūg epūs
honorandus est & consequēs omīs
honorandi sūt Qui oīm regā & dna
torem terras creatūre creat tractāt
simul & alios mīstrant & si aliqui
indigni sint mīs eos tñ propē officiū
sacerdotalem honorandi sūt Quia
ipe deus in ipis honorat auctorē carnē
retrō sūt & mīstri vñ dicit Salomō
Dabit illis si sacerdotibꝫ electis fidei
donū & sors in templo dei altissimi
si sors duplex gratie & glorie Dē
sorte gratie dicit pba In manibus
tuis sortes mee Iordā vite eternē
de sorte glorie dicit in dñm Stabis
in sorte tua in fine dierū Salomō Re
quomō computāt & si sacerdotes mī
filios dei & tue sanctas sors illoꝝ est
dñs erit ergo gaudere & benedicere vos
sacdotes dñm dnō laudate & sup ex
altare eū mactata Qui vos in terra
gram & dignitate elegit Gratias a
gite ei plantis beneficijs ptibus pm
tubus & futuris & p temporalibꝫ & spua
libus & eternalibus & virgite eum
simplicit dicentes Confirmā hanc deg
qđ operatus es in nob p in mensa gram
tuam in pnti & pea ut ei omnibus nob
commissis fidelibus & ei omnibꝫ sanctis
tuis & angelis tuis in futuro in regno
celoꝝ confiteatur nomī sancto eius tuo
& gloriem in laude tui methum dñe
Ad sanctum autem venit vir in
hebemo dicens Egredere & osten
dam tibi arcā hanc & egressus est
vidit ethiopem nigrū cui statuit sin
dentem ligna fascemq grandē facien
tem & temptabat leuare cum & no
poterat sterni sedit alia ligna ad
dens sarcine & mox leuare potuit
Aperiendit ei aliud flammeū stantē sup
caput hauriens aquā misit in cal
leturulū p foratū p qđ decidit dq
& ita laborās Iterū vidit edificiū tem
pli & duos sedentes in equis portan
tes sing scapulas vterq lignū vnū
valentes parū mercedi & no valu
erunt Qz pasim illi cui lignum
portant sūt qui grū nigrū vngum sīm
stant morboꝝ qz iustificantes sep
sos in corde suo cū exultatione su
perbie non humiliant cōmunē & no
mitrabit portum celestem nec mue
ment tequē duabus fruis qui vngu
dei contempnit Cedens aut lignā
est homo qui honoratus est pcīs
multis & superaddit actꝰ quē diporta
bat deponē Qui aut aquā de
fluū haurit qz homo qui aliqua
bona facit qz q mala addit ideo
bona perdit & requiet illud
Oportet ergo cum timore et tre
more hominem salutem operari
Frater quidam orauit & exaudi
ta est oratio eius Subintrauit
animā eius q vellet inde quomodo
cum pctoris & ipsi abstraheret de
corpe & nō volens ds detrahere
eum in desiderio suo cū videret
in cella sua ingressus est lupus ad
eum tenens ore suo vestimētū fris
traxit eū foras / Quem frēs sequ

ductus est in cauernam & dimisit eum
sedens foras & cauerne uir monas
terii & erat habitator quid habens
nomen magni solitarii qui & gemi
bat expectans hora mortis sue frat
qui generat vidit ibi mirabiles patres
terrores & lampadas & prope salutauit
eos & dixerunt qui hic si fuerit
simil omnib⁹ moriem. Sancti hora
exitus eius vidit fratres tartareum
demersorem descendentem super eum ha
bentem ardentem ignem & audiuit
uocem de celo. d. & sic ait ipse no me
fecit quescere nec tu misereris
eius & euellas eum & agens tridente
more solitarii diu trequiens eam
abstraxit animam eius. Post hec missus
fr⁹ cauerne vidit homines ardentem
platea egredi nullo secum
ferens manes cui illo die illam dem
ente hora dormitionis eius vidit fr⁹
angelos michaelem gabrielem descen
dere vnus a dextris alius a sinistris
eius sedere rogant animam eius ut egre
diat & non exibat nolens relinquere
corpus. dixit gabriel ad michaelem
assume animam istam ut eam. Cui mich⁹
respondit iussit nos deus ut sine do
lore exeat iam no possumus eam
ut deceret & alte clamauit michael
dicens quid uis d' ista que no audet
exire egredi. Cui uox venit dicens
ad eum ut ueniret & omnes psallentes
venissent & audiens psalmodiam
aduocum eius egrediat. Quo ostenso
omnes mirantur. Ait illius audientes
sic ait illius dixit m⁹ magne michael
& assumpta est cum gaudio ad salute

Rudam abbas seruos suos tolli
gere fruges fecit. Dicens ut vere
decimarent. Et cum considerans plebanus
formicarum iudicauerit melius esse
suis monachis cum medere quia tam
turpem sacerdotem. & detinuerit vnum
manipulum libenter plus detinuissent

si latere potuissent posuerunt in cu
mulum collectis frugibus venit abbas
ut estimaret fruges vidit demone
desuper sedentem dixerit quid facis
hic mala bestia respondit demon sum
& custodio frumentum dni mei magist⁹
dixerit quale sui sit dicat quoma
dum ei ficerat sunt manipuli & po
suerunt in acerno illo & quotiens
curas modium frumenti corrupit tot
massam video quid talium mercedem
habuis abbas restituit secum in duplo
sacerdoti sit frumentum & ita purificans
frugibus abiit demon & tum de illa
die sancti magni confessoris sine lud
dito consessoris per hec exempla ihesu xp̄i. l. g. 3. c.

Explicit stella clericorum tractatulus
pulcer & de illa materia plus mue
nies in mondog sextino hemelg ad

Scandum laudes ⁊ gesta trium regum beatorū ⁊ hinc atq; sepe multorū regnoꝝ tū notabilibꝰ autentias quam plurimis diuersarū regionum ⁊ per patebimus.

cam primū

Cum uenerandissimorum trium ordinis gloriosissimoꝝ primus uerus trium regum gloriosissimoꝝ primusq; mundo aboriri solis ipse ad ortum finem laudibꝰ ⁊ mitis iam sit plenus Sed ortus solis post radios Sic ⁊ ipsoꝝ trium regum sanctoꝝ mitis pfulget Nam in ipo solis ortu videlicet in oriente uerū deū ⁊ hominem eorū muribus ueris ⁊ mystice idem tres reges beatam carne viuentes quesierunt ⁊ adorauerunt ⁊ primicia gentiū ⁊ ex gentibꝰ primicie virginis. ipm ortu solis persidem gentiū primis dedicauerunt In quo tam ortu eius ortusq; quasi autoꝝ valde exultans clarum aurum sequente pfigurans iam fulget Nam ipm ortusq; solis pfati tres reges ac eorū reliquis venandis ⁊ figuris ante pluui multiplicat ornauerit ⁊ in pso solis ortusq; primicias suas ⁊ fidem gentiū virtutibꝰ ⁊ figuris approbauit Sed q; in solis ortu quo in huiusmodi egerunt adhuc quaplurima in aliis duobꝰ libris ⁊ locis de ipsoꝝ mitis ⁊ actibꝰ ⁊ gestibus sint scripti / que ni ortusq; solis adhuc forsan fuerint ⁊ sint in cognitā fidem visū auditū et gratum hominū dei ⁊ marie virginis matris eius gloriose ac ipsoꝝ trium regū beatoꝝ aliquā uero usq; sint scripta ⁊ exduobꝰ libris in unū redacti ac collecta uel

capitulum primum

Materia uero gloriosorum trium regum beatorū ex prophetia balaam paldatis madianitis prophete gentibꝰ origine trahit Cum me prima alia prophando pcedit Orietur stella ex iacob ⁊ exurget homo de israhel ⁊ dominabit omnibꝰ gentibꝰ / put

mueti testamti plenius continet ⁊ de ipso balaam ⁊ alterato ⁊ alterius in oriente mei xpianas ⁊ iudeos ⁊ tam iudei dicut in libris suis balaam no prophetā / sed arcolū fuisse / ⁊ arte magicā ⁊ dyabolica prophetizasse / quapropē in scriptis arcolus ⁊ no prophetā mitis debeat appellari Unde libri xpianoꝝ in oppositū dicut ⁊ allegant q; balaam fuit gentilis / ⁊ fuit primus prophetā gentiū ex gentibꝰ ⁊ valde gloriosē de natiuitate ⁊ ipsoꝝ trium magoꝝ aduentu prophetizauit Nam si eius prophetiā exacte magicā nō dyabolicā fuisset / ipm dyabolo admaledictū ipse no prohibuisset / sed magis suis ⁊ ad hoc ipm primouisset Sed deus magna dilectione ⁊ primitione pangelū suū ipi balaam signis demonstrauit / antequ ipm primitus fuid tam filiū ad creaturā q; uocauit Sed ut iam dictū est / q; balaam fuit gentilis ⁊ primus prophetā gentiū ex gentibus ⁊ no ex iudeis Deoq; iudei balaam in libris eoꝝ ipm arcolū appellant ⁊ detestant Quid in eisde libris ⁊ questio de trib⁹ magis quos deus ore suo q̄medauit de quo iudei patrū nil mirū obstupuit ex quo fuit gentilis ⁊ no iudeus Sed ad exhypocrisim ⁊ palliatam eoꝝ dictū ceu nos fuit ante legem temporibꝰ moysi ⁊ habitauit in mesopotamia ut forte scriptura dicit q; fuit mitra suos in syria ⁊ habitauit in quada villa q; nūc ibidem balaach vocat / que distat a damasco fere p unā dietā mirq; quo eius sepulchrū in pmissa dicit ⁊ mirat ⁊ miss eandē villā in campo beati pauli fuit pstrata ⁊ collecta magis iudei omnia que p balaam ⁊ nos trib⁹ / fuit dicta ⁊ pphetizata pessimis obstitit Sed in libris eoꝝ detestantur dequibꝰ pfingla longū esset narrare

cam tiū

Adpresens igitur regem ergo dum ⁊ postq; egressione filioꝝ

ysrahel de egypto omem ibide t ad
ram subiugaysent sibi t ego tremor
sup oms gentes in oriente t regna
tradysset t in ombg partibus et tris
ac regins orientis pilles nullus in
trare ausus fuit Ex tuc quida mons
nome vanis qui ibide victoriale duc
in oriente fuit situs t adhuc ille
mons qui dia vanis ello nome in
pntem diem z sic vocatur t super
iunt monte primo pfilys ysrahel t
postmodu promanis die ac nocte
p speculatores iudeoz custodie obser
uabant Ita p quauis ptes t regi
udeoz armata manu intrare ppo
nebat Ex tuc denocte pugne de
die p signu p speculatores aliog
montiu speculatoibg in tpo nocte
vanis existentibg declarabant et
significabant Item idem mons
vanis oms alias montes illaru
partiu t terraru orientis et indaru
altitudine excellebat t excellit t
ex tuc speculatores hug montis
vanis speculatoribg aliog montiu
eisdem signis die ac nocte significa
bant Et tuc visis talibg signis om
nes ptes t regiones se prauebant
ut ad resistendu ppetuabat bn tuc
temporibus illis p balaam tam glo
riose esset pphetatu Orietur stella
ex iacob t exurget homo de ysrael
t dominabit omi genti Ex tuc hꝫ
pphetie impletionem q homo ex
surget qui dominare omi genti
oms maiores natu t ormisus po
pulus in yndia t oriente multu
desiderabat t speculatores hug mo
tis vanis mutabg omnibus et
mutatis undiqueret ut si die ac noc
te aliqd lucis vel splus in aere
celo ut firmamto remote longe
ut ppe dyscerne q prius ptinq amit
tarent t demonstrarent Et si de
primis ombg in ultimis partibg et
terris orient plonga tempa de p

missis ombg queuis fama primaret
et ex hug montis nomine vanis
put sequit post mod t adhuc ysra
que ibidem adhuc habit pgemes
de vanis vocat in pntem diem Hec
est ea maior ut nobilior ut potentior
pgemes in ombg tris t regnis ori
entis Et ipa pgemes exsurpe tyrsi
a belchiore qui dno ihu cum obtulit
presit t fuerexit put infra audie t.

Ista autem arca armoꝝ dñi quartu ac tm gloriosa cantus dicun que in tribg ysrahelis alteris uocat in sua utilitate t gla
ficaret t p qua primos nobilissimos principes nobiles t barones t duces
reip t regiosos ordines t alias diuisiones t vadas linguas diuisas nationu
t tribu Et eius nome ad extrema mdi
peruenisset Et ad ea diuisa sub celes
tialibus t cardinalibus tribus t regnis
confluebant t omnia mdi mirabilia
mira t rara t monstra ibidem p
terram t mare deferebant t portabant
et adultimu tre tpus cantabat.
Altera nobilitas t gla ac potentia
fuit narrata t hug⁹ fama et
mirabilia maiores natu exhat
pgeme vanis de mdia in dicto
quenerut t videnb ibidem omnia
esse maiora t mirabiliora quam
in mdi ptibg audierat orientis
Ex tuc causa delectationis ibidem
permanserut t fortissimu t pulchri⁹
altare in dicto modo t forma
regali construxerut Et quapluma
rara t mirabilia ac nobilissima
ornamenta t clenodia diuissima
more regione yndia t orientis
seu ibidem portare fecerut Et de
tulerut Inde que picque dyademata
aureu gemis t alys pciosissimis
lapidibg ornamt margarit
fimbriis lapidibg ornatum
habuerut Et fecerut ad signo
crucis hec caldarie t stelle in
forma t plitudine put tribg rgibg

cap⁹ⁿ⁹ qrti

beatis in natiuitate dñi apparuit et
illud dyadema asserit fuisse / Melchior
regis nubie / qui dño auxy obtulit et
p illud dyadema dñs / p mitra xpo / tria
regi beatry ibidem quaplimos vexatos
et infirmitates ab hominibg depulit vadas
et unctr et quicqz epilentias morbo
rudius ul caduci habenti in eod mpo
nebat sutem surrexit sinus et illud
dyadema cui quia plimus alys nobilissis
ornamtis / mgr et ordo templariorum
p maximu thesauru sibi adquerut
ex quibus dubiu maximu fructu ha
buerut ex post destructom ordinis
xpo / quo illud dyadema cu alys plu
bus et multis ornamtis p manserint
mpite diem ignoratur de quibg
magnus planctus fuit mptibus tpe
p tempa longora // Gaspar eidem
pncipes de dams portauerut et
detulerunt seu dendia libras thu
ture et baldate septus de mirra et ges
tis et ommbg materys tocu regum
beatry qui de dum in Gallia sunt
tnslati et trnsepti et in pfis ptibus
adhuc pmanserut et ex pfis libris
conscriptis et exaudituu et visu et aliory
relatu / licet sint septi et quod ex
alys duplis libris et pnomibg et
amchys sut extracti et hys addita
et pntibg sunt mserta / et in hunt
libellu in unu conscripta et redacta
et omns pnogenitri huig stirpis
ostensis stella cu signo trinis in
firmad put xpo tribus regibus
in natiuitate dñi appuit / habent in
eoru armis et vexillis in pte dex
/ et sunt et est in oriente et ommbg
pribus ultramarinis qsuetudinis
qp omnibus exercitibus et bell xpia
noy tm sartatenas semp e sig
trinis p mdu ecclie pcessit in
nomine et honoe trinu regu trium
et p mdu ecclie vexilla trinu
et stella antecessit / Adpositu
p mdu supradictum

est unqz het stella p Balaam ppha
sup montis montes p longa tpa
p speculatores expectare quato plus
expectabat tut tanto magis aput
magos et caldeos ipius stelle fama
totidie actiuit et augebat et aput
ab omnibus desiderabat tempibus
Ezechye regis Inde / Aspetizauit ps
de uxgmis patru ysaye Cui ulys
contiuet et pariet filiu et huius
ystye temporibg idem Ezechias rex
iudee / egrotauit usq ad mortem /
Cui ai idem ys in nomine dñi quod
morte siam sibi imminet Ezechias
idem Ezechias uersus parietem flenit
/ no metu mortis / sed qz filio Calaam
et ystye / in tpo debuit defuit et pre
unde dns eius miseritus et qndecim
annos vite sue addidit / sicp quibg
tpe Ezechias signu petiuit qp sol
retroredet uersus suu ortu et cum
impossibile sol retrotrasisset / ex tuc
caldei qui tut tempibus in astro
logia multu delectabant visa ta
rara et in solito signo in sole et
celo ultra modu mirabant
et audita fama qp prope Ezechia
regem Iudee hoc signu factu fuit
sibi qua plima mira mpserunt
et ipm adorauerut et adorare ppsue
runt sed qz Ezechias a meoria
cordis sui simplicitate hoc dissimulat
non dans deo gla / et exinde in
aliquale simplice arrogantia
cordis sui fuit lapsus / quad dns
aliquatulu corda contra eu co
motus et ma qz caldeis et mul
tis demonstrauit in Babilonia
propter ho dessetti debe eidem Ezechie
regi peuindem ystyem demandat
qui in biblia plenius continetur
Tamen Ezechias rex Iudee esset na
tus et in sole et in celo propter ipm
tam rarum et insolutum signu esset
sim / tam tpe no erat ille homo
qui exiret de ysit et dominaret
om genciu qui Balaam ppheta
et sciendu qp caldei et greci tu

tempibus in astrologia multū vacabant & delectabant ita ut ancille dei ea frerent circa astra & planetas & adhuc ostendit & assidue in oriente & ptibus ultramarinis astrologie mysteria et speculatiue reges & principes / qui astrologos & alios ingenios in hac arte tritos de longinquis ptibus sibi ad se stipendijs vocare fecerunt in primis dei Ezechias post hezechiā regnauit manasses qui meruit ydolum / post hunc amon & post hunc regnauit iosias / cuius temporibus ysaias & Ieremias & in ipsis temporibus Nabuchodonosor & caldei & nrm obsederunt et destruxerunt / omnia vasa ornamenta de templo dom̄ regis & ppli ysaias predixit in Babilonia que a nrm ea quadragesta dierum distat iudeas captiuas duxerunt & ibidem in captiuitate hec omnia p manserunt quibus Ieremias ppheta / misit & dedit librū legis dom̄ & ppheciās ne obliuiscent̄ & put Biblia testat / & in hac captiuitate ppheticauit dei mel de virgine petra mirabili glaciē de lapide absq; de monte sine manibus consideranda & me tetigit ppheticauit iudeis dicens ecce veniet sancta sanctorū egredietur unctus vera de & exaltabit unus rex ppli & caldei oms libros iudeorū ppheciās ysaie Ieremie Danielis & balaam & aliorū ppheta de abraam in caldeam trāsferre & trāscribere fecerit & peperit medos qui prima in venerunt que p caldeos & persas dom̄ nros ppheciās debent adimpleri & speculatiue de ppheta balaam ppheta gentil / qui me tetigit ait orietur stella ex iacob & exurget homo de ysrl & dominabit omn̄ genti & has ppheciās & libros per iudeos legis doctores magos & medos & caldei & persi eas exponē & medos & de liberare fecerunt & illo tempore

indi caldei & persi mox spectatore huius stelle / p balaam · itaq; ppheta ardentiores & studiosiores sue effecti q̄ ex magis quidem diuina ad templa omnem & fidem meam & amicitiam esse sim̄ · q̄ balaam prima ppheta ex gentibus ea ppheciam primitus vocatis omnes gentes ppheticauit sic dicit orietur stella ex iacob & exurget homo de ysrl & dominabit omn̄ gentes & hanc notationem gentes deus p sua natiuitate / p has tres reges primitias patrie gentes ppheciat / & licet persi caldei gentiles essent / tam in hys libris & ppheciis q̄ in libris iudeorum reperierunt mle hesitabant & diuine plenissime q̄ quemq; p suos suos ppheta potens esset sicut & adimplere & hic studiosiores in astrologia & magis doctos ex omnibus eis & regnis elegerunt quos sub magna eorū stipendijs habuerunt de quibus diu aliquis decessit contingebat alius doctus vel studiosus loco defuncti assumere & hi duodecim in monte de quo sup dictum est alternatim hanc stellam debent obseruare diligenter & expectare hereditatem non tm stellā sed homines qui dominabitur omni genti que stella significaret dum exspectabant asserunt indi & caldei qui nrm & alias ea ptes orientis habuit & quemuis cuiuslibet regna omnes mercimonia / vel alia cuiuslibet cuiusq; frequentes peregrinos / qui primadi p te omnes in astrologia sue patrie & docti & q̄ in iudea et in alijs regionibus eam / mlte stelle de nocte apparent & disparent / que in india & caldea & persida non videant & speculatiue sup isto monte altiores in aura clara / quasdam me stelle rare de nocte disparent que ea latius monte non possit comprehendi tari & ea dum sit q̄ ipe mons omnes alios montes orientis altitudine

ecedat ⁊ extellat ℔ desup nosti maio
ris capacitatis quã vna pulchra stet ca
pella qua ibi tres reges beati fieri fece
runt ex lignis ⁊ lapidibus desuper
sumptis Nam ut ipe mons sit tam
altissimus que p primos ydus ⁊ ciuitas
desup aspendan ⁊ ipe mons in gyro
⁊ in ciuitu rupis ⁊ herbis ⁊ diuersis spe
cialibꝫ arboribꝫ nobilibꝫ mltud sit for
mosus ⁊ ameng. aliogn̄ pulcritudine
tam arte ipm monte nullus aspendi
posset ℔ ab illo monte oms r̄giones
orient⁹ per montana ⁊ signa ⁊ stellas
vndiq; lucide tonsiderent ℔ dicit etiã
q; filꝫ ipm ipam capellam stet voluptua
liter ideo mire altitudinis ⁊ pulchri
tudinis de sup certificatus fuit ⁊ mag
fumitate stet stella multu magna
optime de aurata / que se uertere
plet ũi uentu / que dic ex plus splen
dore ⁊ lume de nocte in longinqs
locis videat ⁊ qua plma de hac mo
re dicit mira dequibus diuerse esset
mis longum ℔ ut adpositu rddeã

Cum autem deus pietatibꝫ
misereri uoluit ⁊ venisset
plenitudo tpis in q̄ deus filiu
suu vngenitu mittꝫ voluit i mudu
de maria virgine nasciturꝫ in tpo eiꝰ
tempe octauiani Augusti frena
tamarini imperij ⁊ monarchiam p
vniuersum rexit mundu ℔ cuius anno
imperij xlio̅ qui tulas narrat scpt
edictu a cesare augusto ut describerẽ
vniuersus orbis / ⁊ hec descriptio prima fuit
est subpresidẽ Syrie Cyrino ⁊ ybant
oms ut pfiterent / ⁊ singuli in sua
ciuitate Ioseph ad maria manentẽ
ibat dauid que uocat bethlahem eo q;
esset de domo ⁊ familia dauid ut p
fiteret cu maria sibi uxore desponsata ⁊ pregnante Factu est autem
ut essent ibi / completi sunt dies maie
ut parer ⁊ pepit filiu suu vngenitu / ⁊ pannis inuoluit ⁊ reclinauit
eu in presepio q̄ no erat ei locus in
diuersorio ℔ pastores erãt in eadem
regione custodientes vigilias noctis
super gregem suu ℔ ecce angelus
dom stetit uic illos ⁊ timuerunt
timore magno ℔ dixit illis angelus
Nolite timere ecce em euangelizo uob
gaudiu magnu q̄ erit oi populo
q̄ natus est uob hodie saluator
qui est xpus dns in ciuitate dauid
⁊ hoc erit uob signu Inuenietis in
fantem pannis inuolutu ⁊ positum
in presepio ⁊ subito facta est cu angelo
multitudo celestis militie laudantiu
deu ⁊ dicentiu Gloria in altissimis
deo ⁊ in terra pax hoibꝫ bone uolun
tatis ℔ intuendu q̄ bethlahem vnꝫ
non iudet esse magne reputationis
vel quatitatis ⁊ habet pticulu fundu
tu q; ibi fuit mlte ciuitate ⁊ speluncẽ
subterranee / ℔ distat ab urbe p̄dicta
pua miliaria illius r̄gionis · ℔ est
mdu opidu no magnu ℔ dicitur
ciuitas dauid p eo q̄ dauid natus
fuit in ea ⁊ in ipo loco quo quondam
steterat ⁊ fuit domꝰ ysay prius dauid
℔ in quo etiã fuit natus dauid ℔
in regem unctus p samuelem vnctus
in eodem etiã loco deus de beata
uirgine maria fuit natus homo
℔ iste locus fuit in fine vnꝰ pla
tee que nunc ibidem platea nuncupa
uocatur / q̄ pmestimabili salus fer
uore cu pannis mgris ⁊ huiusmodi
rebus put ibidem est consuetudinis
desup fuit tacta / ℔ in hac platea
eodie duxe res / et speciales an
tiqua uestimenta ⁊ alia mlta uetera
ornamenta vendebant ℔ semel in
septimana dux stare fuit in hac
platea q̄nue fori / ⁊ specialiꝫ sup
lignoꝝ ℔ in ipo loco qui etiã fuit
in fine huius platee quo quondam
steterat ⁊ fuit domꝰ dauid ⁊ ysay pris
sui fuit / et adhuc manet vnu tu
gurium cu vna speluncula ⁊ rupe
factam in modu parui celarij for
mata ⁊ in ipa spelunca ysay pr
dauid ⁊ alij homines huius loci ⁊ dog
habitatores postmodu pferuore fi

aliqui nūa reponebant ¶ fuend
q mmbg partibus ultimarimis ciui
tatibus & villis mquibg aliq̄ uis con
sistit / abantiquo fuit · & ē ad hūc cō
suetudmis cp sui dom̄g speciales que
ibidem ¶ latum vacant ¶ mihps do
mbg sut quili tqui dfim ac camela
ut dū aliquis pegrīg ull mrator ull
viator tendit ad aliqđ loūd longe
ull ppe / et si indiget aliquo equo ull
alali ull uento ppe ull p fius rebus
ull mercimoniis ad portand ull equi
tandū / ille uadit ad talem locū ull
domū & conducit pcio qđcūq; alal
sibi placet / et cū puenit ad aliam
ciuitatē quo tendit / ex tūc dispositus
suis rebus dimittit illud alal qđ cō
duxit m tali domo que ibi dl tan
cūa potat ¶ nqua utiq; talia alia
cūa cōducit / & tūc custos illius dāg
ripit tpm ciual & pabulat / & dum
potū domino suo cū lucro dimittit
ull rimittit ¶ el si no statim rimitti
potū extūc tpm alal extra ciuitatē
duat ad ala & solū utit ad ciuitatē
/ & ad domū dom̄ sui vñ exiuit / et
talem partū & ysuetudmē ¶ lubent
mterse / omb⁹ ciues tūc domū
pdutay / na quilibz ciuis talū do
moy cognoit equos & alia altius
normatim / licet remote dyset / ¶
talia alia que ita conducūt cog
nouit omia utmera & sepe p longa
uiay sola reuertiū absq; aliquo
pculo / alalū / sicut / & latrones
& tales dom̄g mquibg utiq; talia
alia q̄runt & pcio cōducūt sue
ullay prūd & terray dnoy / qui ex hys
magnū ripuit theolomū / ¶ custo
des talū domoy ¶ ex hys mag
luera tonsarunt ¶ huiusmodi dom̄g
an natiuitatē dom̄ fuit m loco quo
deus homo natus fuit ¶ sed temporibg
natiuitat dom̄ npa dom̄g tūc talis
fuit destructa / ita q̄ m npō loco per
tibus mlt rmansit nō pariū ull vile
tugurīū an rpūm speluncā sed
parietes fictiles / & mutales lapidei
& diruti ad hūc ibidem steterūt ¶
sicq; dicam rpūs locū an rpm tugu
riū panes vendebant ¶ quam tonsue
tudmis est m omnibg partibg orient
q̄ m omnibg ciuitatibg & villis mpi
m vno loco panes apportāt & veni
dunt ¶ & d omnibg venditis rebus regis
& terray dom̄ de ueppe rripuit pies
suas ¶ postquā dauid rex ysrael
fuit effectus ex tūc & postmodū dom̄g
ppay pris sui aduersus regios pmapt
¶ sed pcedente tempe ad ysrahel &
totā ecclīa totiens fuit destructa.
Utq; de tpa domo nullus ciuium
ꝑ pmansit & fuit totalit destructa
ita q̄ ml nutri & lapidei & fictiles
diruti ibidem ad hūc pmanserunt
¶ m eius area ut dictū est panes
vendebant m signū q̄ locus ad usū
regios permanet ¶ sed m spelunca
& tugurio ligna & huiusmodi ciuium
que ad forū puenerant & vendi no
poterant / ꝑ supmanserūt quousq;
uendi poterant rponebant ¶ & asim
& alia villanoy que ad forū per
uenerūt ibidem / & ita tugurīū ad
ligabant ¶ sed ad ut pdictū est &
oms populus utriusq; sexus propt
edictū cesaris ad pfitend quilibz in
ad ciuitatem & villam de qua natꝰ
erat redyssēt & cōuenissēt / exiuit
Joseph & maria virgo de m
crepusculo venerūt ¶ q̄ erat tarde
/ & oma loca & hospicia essent occupa
ta & hominibg extēis ac hospitibg
essent plena / ¶ etiā q̄ pauper erat
tota ciuitate circuibant / & nullus
eos hospitare uolebat / ¶ speculū
ut homines / vidissent / maria iuue
cula sicq; / & ama pdente · utrūq; lapsa
lassam gemente & suspirante / &
giudam partiq; virginā / in tali ciui
tate milig ea in tecta / ul hospitiū
ul domū ripē valuit ihc Joseph ·
Maria virgo in illud diuersoriū &
speluncā duxit deq̄ubg tūc nullg

hom̃ creauit / Et in ipa spelunca eadꝫ
nocte deus p nob in tanta paupta-
te de maria virgine absq; dolore partus
put dctuit fuit homo natus / Et in ipo
diuersorio cui spelunca adhuc sim̃ pre
sepe lapideu cui vnq; vlne longitu
dine longius in muro mutatu adhuc
ibidem ab antiquo remansit ad qd
vos pauper quia ecia rusticus haspi
tare potuit fuit alligatus / uide qua
et Joseph asinu suu alligauit et in
illud presepe beata virgo maria par-
uulu suu vagiente pannis vilibus
inuolutu cui asinu et boue put me
lius potuit insimul posuit et reclinat /
Un scriendu est q in omibus p tibus
orientis est consuetudinis q in oib
stabul suis quadrima psepia latera
ilia lapidea et vnuq; psepe est ita
cu pedu longitudinis vtru q semp
quinis equis ill aial habet vnu p
sepe q ps spetiale / et tale unu lapi
deu psepe in diuersorio abantiquo ad
huc pmansit qm qd beata virgo mala
filiu suu reclinauit et in stabulis
regu principu et nobiliu suu bona
psepia in quibus sunt mgnifica pro
quinis equis ill aiali et tm loc
ubi angelus dm pastoribus appa-
uit cu luce et magna claritate
deu homez natu nunciauit / et ille
locus distat a Bethlahem per dimi
diu miliare ultus patrie et in eod
loco dauid ecia oues pascebat et
fundibulis rosi et leonis ibidem ecia
ecclesiam erpiebant in quoda libri in-
uenim q pastores et gnomis illuc
bis in anno s in solsticio vnali
et hyemali vigilias sup greges
suas cu sudore q fuerunt / Dequibꝫ
est scriendu q ecia ecia Bethlahem et
ecia p missionis et tota ecia orient
mirabile est dispositu et p maiori
parte in montanis et in aliquibus
locis hyems ab estate vix dyscer-
nit et dysmguit / Et in aliquibꝫ locis
est multu frigidu et in aliquibꝫ locis ꝑ
suu tpus est hyemps et estas simul in
ptibus istis sm situationes locoru in
vallibus planicie ill montanis plani
frequens in aliquibꝫ locis montanis
in mense Augusto nix repit / que aut
lamis in spelunctis comprim et in pa
leis ad foru deportat / que anobili-
bus emit et in pelui sep menses ad
refrigerandu potu eoꝝ ponit / Sed
dum dyscoopit more suo paum
et dyssolvit et qm̃ in omnibꝫ partib
orientis in estate p mesim̃abili ꝑ
feruore / penitꝰ nil viditatis crescere
pot ill nasci nisi aliquibꝫ nemoribꝰ
uel umbraculis ille uite frutecta mo-
mquibꝫ cu quater in septimana p
oma fundit irrigant ꝑ septembre
et octobre sup cremetibus sole ibidem
pululu dctm̃ante / Fertile grana et
frugmen vnda ibidem in campis at
tenuit nascitur / sic in ptibus istis in
marcio et aprili / Et in hyb mensibus
marcio et aprili in aliquibꝫ locis se
getes metunt et reseant / ꝑ qm̃ in
malo sm̃ loco situationem / Sed unp
Bethlahem plus qua in alijs locis fiunt
multi locu ubertimi et pastuosi / et cu
festu natiuitatis dm ordeu ibide ma
dit crescit et habet magnus spicas in
agris / Unde q ex alijs locis homines ibi
dem mittut equos suas et mulas ad in-
pmg westendu et emut ibidem ordeu
in agris p mensuru vendituꝝ modiu
et habent ad hoc stabula spetialia in
campis in quibus equi et muli et
alia animalia multim / quousq; in pmg
uant et uocet ibidem qm̃ ab mor
dita natiuitate dm tempus adhebas
in eoꝝ lingua et q temporibꝫ na
tiuitatis dom̃ erat bona pax in tot
mundo et m̃ Bethlahem et deus mq
angelus dm tue apparuit erat dim
diu miliare et via aliquantulu longi
ter erat ecia aliqua fruges in qui
bus esset fetus ibidem pastores per
totu hyemem die noctuq; de low ad

esai oi sius gregibus simul i pascuis
pmanserut put adhuc ibidem simul
in pnem diem / Sequit ad pposit ca^m viij^us

Diebus illis dum ihesus
tum exyt a cesare augusto
erat herodes rex iudee a cesare et
romanis constitutus et no erat iudeus
ul rex iudeus natus ex idem cesar
augustus et romani regnu iudee /et
plurimas multas alias tras et pvin
cias usq ad fines indie possidis et
yldee sue potestati subiugauerut
et patenter possiderut bn annis haues
in omnibus partibus indie et orientis
yldee et persidis optime fauerut
p herodes alienigena a cesare et
romanis rex iudee fuit constitutus
et no de semine regali ut iudeus na
tus ut in ipis temporibus in deo fuit
homo natus implere ppheta daniel
qui me alia ait Ihu venit spus sanc
tus abit unio vra Secundam in partibus
orientis et ultimarunis adhuc iudei
in sua ppfidia et duricia psuerant
dicentes; plongu post natiuitate ihu
xpi eor vnitas non cessauit sed
quamplimas reges habuissent ex non
negant hec eadem fuisse ppheta
expatre iudeo / et matre gentili bga
nissa ptrahu in ppriam eccl
psidem ex eis eccl pricipia
laus ppheta tamstendit qui sic ait
non auferet sceptr de iuda et dux
de femore eius donec veniat qui
mittendus est et ipe est expectatio
gentiu et quamplimi quesitus
dic fuit me xpianos et iudeos in
orientr de quibus dixi me eas in
hys partibus non est eis facil deduce
re singulatim tamen de quibus per
singula longu esset pulcherrimu narrare.

Cum ergo ut supra dictu
est in bethlehem iudee
deus homo natus esset exortus dies qui
idem deus omps qui semp ipse est
obiectu mirantibus qui in veritate
xpam stellam p balaam pphetam
et plongissima recreata ipa / p ieu
stalagis ab indis perses et caldeis
sup montem ephrem ut dictu est ostitu
tus timore tremore exacta et absq ulla
hanc stellam ea nocte et hora qua ipe
deus homo fuit natus Hec sup mon
tem ephrem / in modu pl radiantis
orire sensit et illuxit eis firmamtu
/ et paulatim in modu aquile super
ipm mate extendit et p tota illam
diem in uno loco sup eundem mote
in pfundo meridie aeris i mobil per
mansit ibi eu pl in meridie per
transiit / quasi nulla erat distancia
me quam stellam et polum in claritate
bn quod libri tenemur / ep ipa die na
tiuitat dum elapsa / hec stella as
cendit sursu ad celi firmamtu Ex
ipa stella put in partibus depingitur
in ecclys no fuit sic formata / sed
habuit quasi unius longissimos radios
instar ardentiores et quasi aquila vo
litans et alas aerem verberans
sic radij stelle circumluebant / et ipa
stella habuit in se forma infantis
et de sup signu crucis Audiui est
magx in stella de tanto actus est
hodie rex iudeor qui est expectatio
omniu gentiu et dominat eor Ite ad
inquirend et ad adorand eu et ppitiu
ca^m x^m

Probandum ergo si
dem gentiu et confir
mandu matiz et rem gestam
dixit deus / aug prudencia in
siu dispositione non fallit / qui put
ait paulus verat ea que non sunt
tamquam ea que sunt / ex sua prudn
tia hec egit et disposuit / ut qui in vet
testamto videm deberat ex stirpe
balaam hanc stellam ppheticauit ep
et messiatem / nou testamti dicit
quoniam ex stella procedem / balaam
ppheticam ppheciam ex gentibus in
tuit unius hominis ubiq; spus
am illay clay orientis partiu et
egressu visa tam mirabilis vara
et insolita stella et ab tali loco ex ipa

audita vera modu fuerit ꝓbrii et admi
ratu / et ꝑtm esse stellam ꝑ Balaam
ꝓphetam gentilem ꝓphetata / et alongi
retrauit tpibꝫ desiderata et expectata
tam esse no dubitauerut Et ex tunc
tres reges qui mptibꝫ ptis Indie tali
dee et persis regnabant de ipa stella
informati / et de ipa ꝑ astrologos et
doctores et ꝓphetas instructi / intellexe
ranꝫ si quis ex ꝓphetis ꝑtm / tam longis an tẽpibꝫ ꝓphetata
tam rude mercuerut / quia tamen
an longissima tempa oms populi ex
angelic expectauerut et rude desidera
uerut Unde hꝫ tres reges gloriosi ꝑ
minima et maxima eoꝝ terraꝝ et regnoꝝ
distantia spati / et quinis de alis pe
mitꝫ ignarus ꝑ uno tempe de ipsa
stella informati ad ditissimus numbꝫ
vectis et mstis ac nobilissimis or
nauit / et varys duꝫ vestimt at orna
tu regis / de equis mulis alijs atmel
et thesauris mfinit et maximis et mge
ti commitatu et ꝓuisionibus et ꝑut ornatꝫ
et nobilius potuerut Ad inquirendum
dum et regem natu iudeoꝝ et ꝑpiu ado
randu se ꝓparauerat / ꝑcꝛa ut vox
de stella dixit ꝓcepit et ꝑdicauit Et
tanto nobilius et honestius natiꝫ regi
nauerut que inquirẽ et adorare ꝓpone
rut Et ex eop expeditiõe in Robus
et grecꝫbus et armentꝫ / ad alys eorũ
electis strenuis et utensilibus et ditissimis
et nobilissimis ꝑparatꝫ / et omnibus
neressarijs que ptis et eop exercitibꝫ
ac commitatui sufficere possent copiose
ꝓuisere in multitudine qua
plimoꝝ et uemtaꝝ Nam ꝓsuetudo
est in oriente et in omnibꝫ ꝑtibꝫ ultra
marinis / exceptis in magnis ciuita
tibus / et in omnibꝫ locis et villis fu
qua plena delectabilia hospitia et
amena in quibꝫ ꝑ maiori ꝑte oia
comestabilia et potabilia / et huiꝰmo
di optima foro inuenut et reperiut
Sed ꝓncipibꝫ et dnis qui cum
aliquẽ multitudine incedut / ipsis
no sunt comoda sed lautissima et huiꝰ
utensilia ad cameram et ad coquinã
ꝓuisionia nata ut ꝓncipibus et omnibꝫ
nobilibus ꝑtant in equis et uictus
ac camelis Nam cum omes homines
ibidem prope mestimabile et mirabi
tabilissimu ꝑlis ardorem semp dimitte
equitant ambulant et vagant Cum
de regnis et locis ꝓpinquis et regnum
gloꝛijs / que se itaꝝ tam nobilis ad
inquirendu et adorandu dnm ꝓpinquã
et ꝑsequendu ꝓ tres sui mdie / qui
oms tres regiones ꝓmaiꝝ ꝑtes
insule sunt / et sue oms tres hec / age
et desertis ac serpentibꝫ maximis
et aliabꝫ ꝑiculosissimis venenosissis
et palustibꝫ horribilissimis plene in
quibꝫ truncꝰ tam grossꝰ et alte ex
tunt / ꝙ ex eis in ꝑtibꝫ ipis domus
et naues ꝑfecerut Sue ꝙ unusquisq et ab
inuicẽ separate et in unaquaq ꝑtiũ
terraꝝ et regnoꝝ / locis et insulis / nasunt
et crescut herbe et alalia ac bestie spe
ciales tm ꝙ ultra modu ꝑiculose et
laborose / de una tm regione et insu
la ad aliã ꝑuenit Unde legit ꝙ aliquo
regnauit / sep centu vigintiquinq
uinciaꝝ ab India usꝫ ad Ethiopiã

cap^m x^m

Iprima igitur India fuit regnum Nubie In qub tem
poribus natiuitat dnm regnauit
melchior rex Qui dns aureu obtulit
cuig eciam alias eras fuit regnũ
Arabie / in quo mons Synay est situ
et mare rubꝝ et ꝑ illud mare rubꝝ
de Syria et Egipto ad Indas ꝑualet
nauigat Sed mercatores et alij Chris
tiani de ꝑtibus ꝑsarum / et hec
non ꝑmittũ Quia Soldanus ab
ista ꝑte maris rubri in insul fortissi
mas habet castra / in quibꝫ captiui ne
biles detinent / et ab ill castris aliq
ne aliquis homo de ꝑtibꝫ citra marinis
natus / ad ꝑtes et eras Indie tran
seat nequis ꝑro ꝑsam dnm Indie
uel alys regibꝫ in India et oriente
aliquas eras de regnis xpianoꝝ
deferat / uel comꝑeatꝰ / ꝑ hoc

modū de ptibus ultimarum nati
tisse pmittunt / sed no de negotijs
eorū quae tisant multū bñ examī
nant / et eorūs (pbr) Johannes dns
Indaz ab alia pte maris rubri etas
habet tristia fatissima de quibus etiā
eodem mō tacuit ne aliquis de ptibus
istis tisent ad dnm Soldanū in suū
detrimentū Unde fres mores duguz
tmenses Carmelite et pdicatores
et mercatores et alij homines de ptibus
ultimarum nati / et ad ptes Indie
volentes tisunt et ebenerunt / pignū
pfectū pula multū longam tediosā
et laboriosam / sed pegrini et mercatores
qui de India p mare rubrū tisunt
dicūt q totus ifundus maris istius rubri / est
tam rubeus q prorubedine fundi de
sup existit / aqua et vnda rubeum
apparet / licet sit ut altus aque co
loris / et ē salsa et clara / q ipsius fundi
mo eius lapides et pisces ul aliqua alia res bñ dyaphan
et tpm mare rubrū ē triangulare
formatū / et undit et influit mediterraneū
ex occidentali / et est etiā quadragenta
ul quoz miliariū latū / et eius
lati lacuri / ubi filij israel siccis pedi
tisserut q pharao cū exercitu suo
eos fuit insecutus / et ibidem filius mersus
et exposito mari rubro alius fluuius
effluit / qui undit in ultimū fluuiū
paradisi / qui fluuius tisit p egyptū
et pullū fluuiū / quā plena dulcissima
et nobilissima mercimonia / d'orientis
et India tisunt in egyptum / Aden
et Babilonia et Alexandria quae de
India p vnusquodq orbem deportant
et deferunt / Cetera tota ista arabia
inqua mons synay et multū rubea
et lapides p maiā partē et quaplurima
speralia ligna que ibidem crescunt
et quotidie detalibus crescit vel nascit
et repit est multū rubeū bñ in modū
et forma tenuissimaz radiū ibidem /
optimū et multū minus rubeū aliz
repit et etiā ibidem in monte / vena /
smaragdina que minus laboriose et
artificialiter excidit et multū diligenter
custodit a ministris soldani et ista ter
ra arabia quondā pbro Johanni timebat
totaliter / sed nūc z maiori parte / timet
Soldano Sed tñ q mercimonia de
India tisire pmittunt pacifice / et
propter alias causas Soldanus ex illa
terra arabie dat tributū pbro Johanni
ipse in presentē diem ꝛc ¶ Item ca^m xl^m
in secundia India fuit regnū Sedo
liem quo tempibus natiuitatis dom
regnauit Balthasar / qui domino
thus obtulit / cuius etiā me alias eius
terras fuit illius antiquū regnū Sab
la inquo plus quā in alijs terris
et partibus orientis speraliter crescit q
pluuima aromata / et speraliter plus q
in alijs Indijs siue Indie partibus
crescit ibidem thus et stillat ex speciā
libus arboribus in modū gumi / et
in alijs partibus pauciter ul nichil repit
¶ Item media India fuit regnū tharsis ca^m xcij
inquo tempibus natiuitatis dom reg
nauit Caspar qui domino mirram
obtulit cuius etiā me alias duabus
terris fuit ista fertilissima in
sula Cryse ubi aurū vacuta / inquā
nitet corpus beati thome apli quiescit
/ inquā etiā plus quā in alia parte
mundi ul eius crescit mirra et crescit
sup herbis in modū spinay adustay
formatas in maxima quantitate et
dū in herbis manet crescit / est tam mollis
q vestibus tisentiū se amittit / et
extrahi quaplime Zane et turde p pias
herbas trahunt / villis sic cetera mollis
abstrahit et comprimit et eodem modo
et forma crescit thymyama / et Lageg

Quapropter ex magna p
uidentia et predestinatione
dñi nostri factū q tres
reges gloriosi celebrior Caspar et
Balthasar / extribus illis terris inquibus
talia munera crescebant que domino
offerre debebant in antiquo pagio

p prophetam plus ꝙ̃ de eor̃
maioribus regnis debebant reges
appellari Unde aut dauid Reges tharß
& insule munera afferent Reges ara
bum & saba dona adducent / & eor̃
maior̃ regnor̃ munera suscipient
Nam tut̃ tempus ipi tres tres reges
gloriosi fuerut̃ omn̄ / exparte
eor̃ regnor̃ & etat̃ Nam melchior
rex nubie & arabie vocabat̃ & bal
thasar rex Godolye saba dicebat̃
& Gaspar rex tharsis & insule Ogri
pulle appellabat̃ / & regnū tharsis
nominabat̃ / p ipi insule fuit armor̃
ad dram aliar̃ ciuitatū & insular̃
eor̃ nomina specialit̃ exprimit̃ ut leg̃

Postquam ut dictū est hi
tres reges gloriosi Ita
cum thesauris propter ornament̃
ac comitatu ac diuersa expeditione se
notabilit̃ in omnib̄ & p̄ omnia ꝓparas
sent / et exeuntes fines regnorum
suor̃ & quinus de proposito & intentione
alterius penitꝰ ignorantes & ignotus
propt̃ multā inimicā & longā dyta
cū / mꝭ eas & terā eor̃ cū vnusquisq̄
regem suū edictū & comitatū et
expeditionē / stellā eque bene ꝓce
debat / & ista stella nō euntibus ibat
nō stantibus stabat & de nocte no
ut luna uel stella / sed ut sol radias
in virtute sua omnia ꝓpa utmera illumi
nabat & in omnib̄ ciuitatibus & villis
que tute propt̃ patē diu noctuꝫ no
n̄ audebant̄ in vnius mudi / p̄ quas
transierat de nocte videbat̄ eis esse
dies / Unde homines & habitatores
omn̄ istar̄ ciuitatū & locor̄ / p̄ quas
& que itaꝫ de nocte transierunt
stelā modo fuerut̄ p̄ terā & admirati
Nam viderut̄ reges & inq̄sitores ei
ꝰ eū magna milicia & expe
ditione p̄ eas transire / cunctis p̄ dez
eor̄ quod dies erat nescientes in
venerut̄ / nil quo tendent̄ & de
mane viderut̄ eras in lacus eor̄
uestigijs equor̄ & iumentor̄ comitatus

et omis hominis p̄ quos itaꝫ transi
erant facti fuerut̄ quasi extasi / &
ex hijs maxima questio fuit ꝙ populi
multis temporib̄ longis & postqua
hij tres reges gloriosi fines regnor̄
suor̄ fuerut̄ egressi & ad alias ter̄
& regiones ignotas puenerut̄ / exiuit
per omis aquas / deserta montes
& valles & paludes horribiles absq̄
omi impedimento transierut̄ / sed erat
eis prima omia pia in directa
& aperta in vias planas / & nusquā
de die uel nocte quiescebant uel hos
pitia capiebant / sed tam ipi quā
equitus & expeditus equor̄ & omia
eor̄ animalia & iumenta absq̄ cibo & potu
ac pabulo quousq̄ bethleem pue
nerat & p̄manserut̄ / et ipis oib̄
m̄ in̄ia nisi vna dies vnusquisq̄ que
iudebat̄ & sic deo & stella duce
xiij° die natiuitat̄ dñi cito ad
pile de tribus & regnis nr̄is nr̄m
puenerut̄ de quo nulli dubiū
Nam adhuc chaldei & magi antiquis
simi in loco & p̄lumen qua nat̄
fuerat in presepio muenerut̄ et tā
breui & stelleri transitu eor̄ multi
libri inuenti Nam aliqui libri dicut
p̄ hunc modū eor̄ in dromedarijs
alij p̄ huc & illuc modū in nr̄m
& bethleem eos cum breuiū & stellē
puenisse de quibus scripsit dicit
in amelia Exegesi & dauid
quod quāda ratione comprehendi
posset nā esset amirabile / nec fides
habet̄ nisi cui quāda ratio ꝓbet
exprimitur Nam ipe deꝰ qui in vete
testamēto abacuk ꝓpheta de Judea
in babiloma & chaldea ad damne
in lacu leonū ulti tentu dictus in
crinib̄ & reductu cū capillo duxit &
reduxit ipe idem deus stante &
mystante nouo testamēto nros tres
reges de oriente & chaldea in xiij
diebus in Judea educt̄ erat potes
ni simul absq̄ omi impedimento
& ipe deus cuius nr̄egimus partum

idem habacuk in medio duu animaliu
cognouit se ipm̃ fore natu in signo et typo
huius puli virginis sancti et christi de
aptis domini in latibulo leonu prandiu
assumpsit et portauit quia ipe deus in
sancte nouo testamto p naturalitatem
sue ad humanis oculos clauso virginis
utero no fracta exiuit et post sua
resurrectionem ad suos discipulos ianuis
clausis intrauit et sic domini et saluatoris
nostri in carne ignis potius ignis non
lesit nec odor fumi nec ignis erat
in eis qui ostia trui regis gloriosi
templi sed utique magis deu et
hominem genuit et intacta permansit
et si diligens scriptura perscrutari omnia
que deus in uetu testamto p domine
nostru habacuk prophetam et alios suos
prophetas in typo prmisit
et euidenter hec idem deus in sancte
nouo testamto in his et cu tribus
regibus gloriosis primicijs gentium
et eoru vocatione ex primicijs ex gentibus
virginis misericorditer et totaliter
factis adimplenit et confirmauit ut
Constasset eum deus hos tres
reges et eoru exercitum
per habacuk in momento in oriente in
iudeam perduxisse licet ipe omnipotens deus
ut in exercitu semetipm et per hanc
mortalitatem paupertate humanitate
et fragilitate fuerat natus tamen
ipe natiuitate sua voluit omnibus
demonstrare miraculose et sua deitatis
et maiestatis patricia omnibus in cel
et in terris gloriosa nec
Quam utique hos tres reges
gloriosi quintus ex ultimis
finibus cu exercitu suo ex pedissequis et
ornatu mutatis primum ad duo mil
itia appropinquasset ecce tunc nebula
densa et caligo tenebrosa omnium
oculos eorum et in ipa nebula et
caligine stellam amiserunt unde
aut prophetas surgere illuminare primum
qz uenit lucem tuam et gloria domini
super te ortus est et ecce tenebre operient
terra et caligo populos et super
reges ut scriptum est qui uidit cu
suis exercitu et comitatu expedito me
et exercitu speciali ultimo prope urbem
hierusalem Ecce melchior rex nubie
et arabum cu exercitu suo primo quia
urbem uenit et in ipo monte caluarie
scripsit que postmodum crucifixo christo
in nebula et caligine repperit unde dei
et erat tunc temporis mons caluarie in
ipso fere cubitis altus super quem stelle
cuncti plectebant et miscebantur
et in ipso monte erat triduo sepultus
ibidem prope nebula et caligine
et uie ignorancia melchior cum
suis remansit comitibus nec ultius
plius processit et propter helena
in monte caluarie sepulchrum
xpi et alia loca sancta in urbe inuenit
hendit etiam Ecce tunc postmodum phebes
iabes et alii principes de regno nu
bie de quo melchior erat exierat
rupe durissima per una capellam
laboriose exculpere fecerunt in qua
honore dei et sue matris et trium
regum dedicauit et construxerunt
in memoriale sempiternum Sed ca
pella primet plurimo xpianis de
regno nubie qui ibidem nubiam
uocant et illis plurimo deputata
est et uocat ibidem capella trium
regum nubiarum in primo diem ex
nimia barbarum inimicus ecclesie
lapidibus obstruxerunt et illa capel
la est subtus monte caluarie exci
sa Ecce postquam melchior rex
nubie et arabum itaq cu exercitu
exercitui suo monte caluarie in
nebula et tenebris parum inuenisset
Ecce tunc in ea nebula et caligine
Balthasar rex Saba et Godolie
cu exercitu suo uenit ex ultimere
speciali et in ipo monte diuerti in

m nulla patria que ibidem Galilea
uocatur resedit m tenebris & umbra
& de eadem pria nulla mihi locutus
est nisi tantum scriptura pa m ea apli
& discipuli an resurrectoz dñi & post
prope modum iudeoz exit ciuitate nisi
semp secrete tantum quesierunt
& in pria patria nulla dominq post
resurrectoz suis discipulis suis scripsit
Unde dicit scriptura precedet uos
in galileam ibi eum uidebitis sic uos dixi
nihil alia de hac pria nulla scriptura
narrat sed est alia ytalia que est pro
pinqua que ecclesie Galilea & dis
tat a nisi tres dietas vel tria [illegible]

Quum tunc hy duo reges
melchior & balthasar
in locis suis dubitus in nebula et cali
gine subsistebant ex tunc paulatim
nebula & caligo astendebant et stella
ma apparuit Unde du se prope ci
uitate vidissent esse / ex tunc quinus
rex adhuc d'alio ignarus / ad suo
exercitu viam versus ciuitate arripuit
& ad venissent ad montem ui montem
caluarie / ex tunc caspar rex tharsis
& insule egripulle cum exercitu suo
suppiamit & tunc hy tres reges glo
riosi cum omnibus suis exercitibus et ex
peditionibus / quinus de locis & regnis
suis in una speciali mansione conue
nerunt & licet unus nunquam altius
persona vidisset tam in statura et am
plexus in simul / pgrudo ascendebat
& quamus diuersi essent ydiomatis
et linguis tamen omnes unusquisq
q alter suam locutionem loquere &
ad unusquisq ciuitatem sua & sui ammi
exposuisset & in hys p omnia concor
dassent ex tunc multum letiores et
ardentiores in eoz negocys sui
effecti & extunc nebula & caligo to
talit abscesserunt & tunc mopmate
et in puncto orto iam sole ciuitate
tunc intrauerunt & ad pri regis
nouissent / q illa esset ciuitas regal

tunc quia ciuitas olim priscoz
eoz et caldei sepius obsederunt
et destruxerunt nisi fuit gauisi
sperantes in regem iudeoz nihil
inuenire & de tam forti valido
in armatu & impugna eoz introitu
herodes & omnis ciuitas & omnes
& turbati iam tantus erat eoz
exercitus expeditus & comitatus q eos
intus capere no potant / sed pmaxi
parte ex ciuitate pmanserunt
et eam quasi obsidione obsederunt
et circumdederunt Unde mi alia ut ait
ysaias fortitudo genuit vemet tibi
in viridario camelos opiet te dro
medarij madian & epha omnes
de zabba venient aur & thus de
ferentes / & laudem domino annun
antes Omne pecus cedar congre
gabitur tibi arietes nabayoth ministra
bunt tibi & in est scriptu q put est
scriptu q isti tres reges omnem
expeditionem sua in multitudine patet
duplex q put inscriptis illis & consue
tudinis prius fecerunt et de generi
bus arietu nabayoth inscriptus ill
adhuc sine permanserunt / et sunt
magni arietes / qui omnem pinguedi
nem quia alij arietes habent in
posterioribus corpis / & quia minus
habent ipi arietes nabayoth sunt
in caudis & quasi pene nil inde
habent in corpe & latitudine pinguedi
tandem extendit se usq latitudine
coxay / et longitudo ultra medietatem
eorum posteriorum & aliqn
talis repit arietes / q cum est exami
natus q cauda plus ponderat quam
reliqua pars corpis ill medietas
eius & ex illoz arietu grande deue
nerunt arietes siluestres & sunt
multum magni & pinguis & fortes
sintes magna cornua grossa &
pilos ut capreoli nisi / & in maxis
superius in simul in tedul & veneti

et arripuit ad tambg et leopardis / et dum
venant et curruu p uentu / p maxi
spacu audiuit / sed dii a tambus et leo
pardis tenen pemig mi se manet
uel defendi uel liz mihi fuit fozter ro
n diebus illis cum uenisset hy tres
reges gloriosi ut dictu est cum
eoru exercitu hierusalem mirauer
tue herodes ibidem plus hieroslimis
et erat ibidem a cesare et romanis
rex iudee constitutus et erate cum esp
q tue hy tres reges de rege iudeoz
nup nato ab omnibg mirabile que
bant unde aut cuiꝰ ta qui ihus nato
esset in bethleem in diebg herodis
regis iudee ecce magi venerunt
ab oriente hieroslima dicentes
ubi est qui natꝰ est rex iudeoru
vidimg em stellam in oriente et
venig adorare eu iudies enim
herodes turbatus est et omis hie
roslima cu illo et congregans omes
pncipes sacdoti et scribas populi
sciscitabat ab eis ubi xpus nascer
et illi dixerut in bethleem iudee
sic em scptu est p pphetam et tu be
thleem tra iuda nequaq̃ minima es
in pncipibus iuda ex te em exiet dux
qui regat populu meu isrl et tue
herodes clam vocatis magis diligen
ab eis tempus stelle que apparuit
eis et mittens in bethleem et dixit
ite interrogate diligent de puero
et cu inueneritis renuntiate mihi
ut et ego ueniens adorem eum cum
audissent regem abierut et ecce
stella quam viderant in oriente
antecedebat eos usq dum veniens
staret supra ubi erat puer videntes
aut stellam gauisi sut gaudio
magno valde et intrantes domu
inuenerut puerum cu matre eius
et procidentes adoraverut eum et apti
thesauris suis obtulerut ei munera
aurum thus et myrrha Et quia
aliud qce veneret. Herlin. vi.

cap xvii

Et hoc quare isti tres reges
prius in hierusalem q in
bethleem venerut multi libri diuinoꝰ
declarant et exponut / de quibus qua
plimi cuiꝰ sut scpta de quibg pmagna
longu esset narrare / sed mi ceteras
causas esse una q herodes et ciuitas
propter miraculu eoꝝ cum regib glo
riosis fuit turbata / q uidebant ipos
reges esse et exercitu eoꝝ esse de ori
ente et chaldea / qui pmissione ex
diuina ipam ciuitate ab antiquo
sepius et eam undiq obsiderunt et
destruxerunt et eius reges fuerut
pstituti et hy regem iudeoꝝ nuper
et nouu et breuis natu ex remotissis
tris et longissimis patribus orientis
et chaldee ad eandu puenerunt
et q herodes erat psetinus et alie
nigena a cesare et romanis rege
iudee pstitutꝰ / et de eius expressu /
herodes et iudei timuerut d eoꝝ ve
rege nouu nup et breuis natu / q
alii reges adorare venerut no timue
runt sed maior causa fuit q ipi
tres reges amissa stella pudencia
diuina ulti coacti ex impulsu mirueri
et diua ultio ciuitati fuit regal et reges
iudee actu semp in ea habitauerut
et doctores in lege et scribe in pphet
et pphetis semp uisi pntes salue
fuerut / ut ipi iudei et scribe natiuitate
dni et eius natiuitat laudi pstare
nulla de meritis possent pretendere
uel habe excusatiom ad eoꝝ pfidia
ab omnibg detestandi et fidem geniu
roborandi Nam cum in emel
pi aut iudeos pfecto bn pfacturꝰ
suos filios suos bnficere pstigauit
qui caligans oculis et pphetizans i
pntia filiu no videns cu tam in pas
tey nichil putat equa nimiꝝ
iudei pphetie spui erant plem / si
cut / q eu de quo in scriptis multi
pdixerut tue in pntia positu non
cognouerut iam xpm natum

despexerunt que an nasciturq̃ longe
psuierunt & no solu qꝫ nasceretur
Iudee herodi demostrauerunt/ ut
rpa eoꝝ sententia fieret rpis mtesti
monio dapnaturus & nisi ad iuuenu
credulitatis/ ad ꝓpositu sequi ca· xviii

Quum itaq; hy tres reges de loco natiuitatis regis

udeoꝝ nisi nouerq; nati/ p herode
scribas & doctores & udeos essent
plenis informati & ad eoꝝ expetitu
et expeditionibꝫ ab herode & ulm
recessissent & autrite essent egressi
ex tue marie palatio & priori itinerii
stella eis apparuit/ et eos sic prius
in Bethleem antecessit que distat
ab iherlm ad duo p̃ miliaria illiq
patrat/ & in ꝓpo itme/ usq; eundem
locu pastores quibus angelus dñi
i multitudine celestis milicie in
magna claritate natiuitate domi
nuntiauit/ usq; hos pastores hy tres
reges ad eoꝝ expetitu transierunt
et rpi pastores ad udyssent stella
statim abscessit/ & ep in ea fulgore
& claritate rpis angelus dñi
appuit/ qui rpis natiuitate dñi
nuntiauit & omia que rpis aban
gelo fuerut dicta/ & pdm que in
Bethleem viderut et audierunt
& acta fuerut p omia narrauerut
que rpo reges & eoꝝ expectatus auide
& libentissime audierut & verba
diligentius considerauerut & ex vis
et estimonio pastoꝝ milliu sꝫ gaudi
& de oblatione stelle & voce ex ea
audita tam pentꝫ mil hesitabant
dicut em quida libri in oriente ꝙ
vox de stella audita fuit/ erat uox
angeli/ qui erat pastoribꝫ & rpis regi
bus natiuitate dñi nuntiauit
& dicut erat udei torrente qui
ꝙ credit me udeos ꝙ angelꝫ qui
erat filius iesse post egressione de
egipto ad voluptia ignei antecessit
ꝙ idem angelus sit aug ꝓp ex stella
audiebat/ & ad rpa stella rpis tres
reges antecessit rpa ad rpo reges
itaq; ad pastoribus loquent/ stella
magis ad magis mi fuit claritate ful
gebat & put aut fulgoratus i suos
mone hec due ptes sꝫ reges & pas
tores fuerut duo pietes qui ex
duso venerut & lapides qui frus
est ni utput angli unitate fidei ag
nouerut/ hinq; partes veit exudeis
& alis exgentilibꝫ/ longe a se dissi
erant qn duisa credebant/ postus
aut in medio lapis angulatus qui
ad se utrumq; parietꝫ adduceret
& utrumq; nomine uno nuncupatet
essentiq; unu nomen vocabuli/ qui
erant in una gratia sacramenti ꝙ
xpm em qui est pax nra fecit am
utrumq; unu udei & gentiles fa
cit unu/ Ad lapide ergo angulare
utriq; pariet venit & verum anglm
vitus fidei sciut hay pariet unq
adductus & qn pastoribꝫ udeis xpm
natu angelus nuntiauit & alis pies
adductus est qn gentibꝫ magis nouu
sydus apparuit/ Illi sulis pastores
fuerut primicie udeoꝝ/ & isti tres
reges fuerut & sunt primicie gentiu
& isti pastores de primis fuit ad
ducti & isti sꝫ tres reges dalonge
fuit adducti/ ppe em erat udei
qui xpm colebant/ & longe erant
gentes qui ydol fruebant hec utriq;
significabant pastores qui nascete
xpo ꝓpe fuit mutenti & magi qui
delongissimis partibꝫ orientis fuit
adducti/ qui tamen venerabiles licet udei
non essent/ tamen regem udeoꝝ
ꝓfessi sunt et rpm ad adorandum
diverut put dicit evangelista ut ca· xix

Quum itaq; hy tres reges cum comitatu eorum

& expetitu a pastoribus datis mutuꝫ
de cessissent/ & usq; Bethleem se esse
cognouissent/ ep tuc se regalibus
vestimentis & alys ornamentis put nobi
lius & honestius poterant se dili

gent̃ parabant & uter eos stella an
tedebat & quo magis bethlehem ap
propinquabant tanto magis stella
in sua virtute fulgebat / & sic eadem
die / qn hȳ tres reges a trib⁹
horis prima recedebant / eo tient
in bethlehem quasi hora septa per
uenebant / qr p platea de qua sup
dictu est / qua ibi platea coopta
erat / transierunt in aliq̃ fine erat
tugurium & spelunca in qua fuit natꝰ
ps statim sup dcam que fuit an
tugurium / in qua paries vendebat
stella stetit in mobili & intra muros
lapideos & tectales / qui adhuc ibide
ab antiquo permanserut / p mobi
liaria / stella tm tuli & tanta
claritate & fulgore se demisit qd ota
in tugurio & spelunca fuerunt il
luminata & uter⁹ mox in aere fuit
astendit & sup locum in mobili stetit
sed splendore i mensus in spelunca
p manst & put aut euangelista
dr intrantes domum inuenerut puꝫ
cum maria matre eius / & prudentes
adorauerut eum & aperitis thesau
ris obtulerut ei munera aur⁹ thus
& mirra & eo modo puenit in eo
rum mentibus istis / qd nullus
talibus manibus / & absq̃ osculatione
tre an pedes / saltem uel altius
ipis in oriente ipis loqui potuit
i mitte diem / unde tres magos or
dinis mendicantiu / ipis offerunt
muneris & regnis eoꝝ poma & pira
allegantes qd aur⁹ & argentum no
possint possidere / que cum mag
reuerentia & humilitate a Saladino
& a regibus pquam⁹ petimus
& sitimus / ꝛc ad pr̃m cap̃ xxe

Fulgentius nazianz in
suo sermone ut p istoꝝ
trium regum munera in uno eodem
qd puer diuina maiestas & regia
potestas & humana mortalitas design
at & intimat / dhus primat ad
sacrificium aurum ad tributum myrrha
autem ad sepulturam martiroꝝ & alia
hec sancta fides offerre desinit dum
omni / omnq̃ uero deum uerum rege
utriusq̃ hominꝫ credit & ipe deus qui
sibi omnia in vetꝰ testamto primicias
offerre iussit / eidem deo homo natꝰ
primicias gentium suo cultui dedicauit &

Sequit de effigie matris dom.

Ipso die quo itaq̃ hȳ tres reges
in bethlehem domum quesierut
& adorauerut / sibi & munera obtulerut
erat ihus in humanitate infantulus in
etate xiiii dieꝝ & in humana ipsa
sum sua etate erat aliquantulum pue
rilis & pauperculi primo usq̃ ad brachia
i presepe & feno iacuit multotiens
& mat eius put etiam in aliis plurimis
exemplis & libris reperit / erat in ipsa
carnosa & aliquantulum fusca / & inspectu
ipoꝝ tri regu / tuc pallio blaueo &
pauperculo fuit coopertꝰ / qd clausum
ante se manu tenebat sinistra et eius
caput excepta facie primo circum
totalꝫ fuit circumvolutum / & supra
presepe manu dextra / caput infan
tuli leuabat & postquam ipi tres re
ges intra domum presepe & magi infan
tuli fuerut osculati ihesum / ex tuc
munera sua in infantulo ihu deuote
& reuerenter obtulerut & ipa munera
ihu caput infantuli & genua sue
matris in presepe deuote deosculare
& quod de ipis mumbris factum fuit
postmodum audiet / erat autem rex mel
chior arabum & nubie qui dno aur
obtulit uirtute myrrha & Balta
sar rex Godolie & Babilonie qui dno
thus obtulit erat in ipsa media inter
& Caspar rex tharsis & insule ethyo
pum qui dno mirra obtulit erat
in ipsa nubia & ethiopia magna dequo
nullu dubiu nam me alia etia ppa
aut coram illo pedent ethiopes & in
mica eius terram lingent pement
ad regni dei scientes tibi & adorabit
vestigia pedu tuoꝝ ꝛc erant autem
hȳ tres reges & eoꝝ exercitꝰ simi
statura homines tuc temporis reliquoꝝ

& psonis & statura multū pusillis
ita ꝙ omis populus mirabat & hō
testimoniū ipis phibuit de remotissis
& longissimis partibꝫ orientis et fini
bus tre illuc puenisse / nam quo
magis est uersus ortū solis tanto mi
nores & debiliores siūt homines et te
neriores nascunt / sed herbe fiunt
ualidiores & meliores & aromata me
liora & nobiliora / et serpentes et huiꝫ
modi uermes pniciosi siūt ueneno
siores longiores & grossiores / et
alia oīa uolatilia siluestria et
domestica / siūt maiora & minora
nam diuīl Indi & alij homines
qui de partibus orientis in thesuale
& alias ꝺa ptes causa peregrinationis
uel mercimonij / uel delectationis
cotidie & frequē ꝓuenerūt ꝙ in ptibꝫ
& regnis ysury tenuit regium in ortu
dei & aurora solis ad tali & tanto
strepitu & sonitu & stangore sol
oriri audiat / ꝙ nisi qui sit assuetꝫ
nullus posset tollerare & ultra illas
tras & partes nascunt homines miri
parui / qui presumtu sūt mirabili nas
sunt surdi & p signa emūl et ven
dunt ac opant tra & sūt homines
intemperatibꝫ multū astuti et diuissimi
mercatores & tales homines & quam
plimas alij homes trari ad ptes iu
dee Syrie & egipti ꝓuenerūt sic
quenē de quibꝫ singularē longū
esset narrare sic Ad propositū ca xxxiiij

Est sciendum pro ut etiā
supradictum est ꝙ hij tres
reges de regnis eorū quia plima
diuissima & nobilissima munera et or
namenta more regali ad offendendum
dno sēm supponerent / videlicet ornamenta
que Alexander philippi macedo i
Chaldea India & perside reliquit
& oīa ornamenta que regina Saba
in templo Salomonis obtulit et
uasa & supellectilia de domo regis
et templo dni Ierusalem que
per Chaldeos et persas i destructione
Ierusalem mira eoꝝ fuerūt pulcra
et trifaria & quamplima alia ornamenta
in auro & argento gemis & margari
tis pciosis / que hij tres reges de
tris eoꝝ ad offendiū dno sēm supponere
& magnifice detulerūt hij ad nām
tulū ihū in presepe & feno positum
pauperime inuenerūt put etiā ꝓpis
tuā pastores retulerūt & ut dm
est ꝙ stella uaga me paretes ante
spelunā in qua xpūs natus fuit se
dm̄sit / & ꝙ tugurium & spelunca fuere
tūc ꝙ in tanto ignis / & tūc hij
tres reges de dromedarijs et eqs
eoꝝ multimode ornatis defendē
tanto tmoꝛe & calore fuerē pfecti
et tenuissi / ꝙ d̄ omnibus ditissime
& nobilissime ornamtis que secum ad
offendiū dno detulerē / ex thesauris
suis tūc aptis mīl mīsi ꝙ unicuiꝫ
semel & primū ad manū eius per
uenit ceperit videlicet melchior rex
nubie & arabū supposit xxcim denarios
aureos & parūd pondus auri sic
manui concludi potuit et mīsanulo
ihesu de nocte abstulit Item Gaspar
Balthasar rex Godolye et Saba
thus obtulit sic ad unaꝫ eius pulcri
& dem Gaspar rex thaxsis et insule
Ophiquille mirra lachrimose & tanto
thesore erant hij tres reges pditi
et tam deuoti & ardentes in oblā
tione effecti / ꝙ in omnibꝫ uerbis que
beatus iurgo protulit quasi mīl consi
derabant pter ꝙ quemlibꝫ regem as
sentem inclinatu capite suū deo
gras dixit / parūd autem ꝙ melchior rex ad xxcim denarios obtulit
quondā fuit Alexandri magni & is
fuit maior quatuor quia totalit
manui concludi potuit / mudū signi
ficauit / ꝙ exemplis principū aurū dm̄
tributū mudi et oīm pncipatū
significare fecit · & ipm semp i manu
portauit / et ut melius sua potentia
totū mudū in sua manu colligit

et ipm pomu m Indiâ aũ alys duas ornamẽt remansit qñ de paradiso ter restri reuersus fuit hoy trũ regũ mundũ mspretũ & sigmficatũ i multis libris est diffmode exposita / p diuos doctores et declarata / ic ad ppositũ

Sed quãdo rex Melchior pomu aureũ obtulit / diuissim no ipit ab aliquibus nam ipius rotunditas i mensa sigmficatũ est ipi soli nota / qi sic aliqs rotundũ & absq; pncipio & fine fine sperã mudi concludit vmusale et altitudinẽ celi / & nouissima mseri fue potnie volubilitate & velocitate cuit fines ere Et quia ut uolut quidam rotundũ est mobile prima pcatury & ex illo tempe creature fide xpiana & religione pmo in oriente dem p mpatores & post hoc p reges p uem mansuetudine / qb hugmodi sigmficatiõibg / mpatores & reges terre / & spualibg tempibg in mambg ulunt / pomis aureis in pnte diem &

Ca xxm

Thuris deinde / thure et mirra que ipsi tres reges domno obtulerunt plures libri diuersimode loquunt nam aliqui libri tenent qd aur fuisset oblatum ad matre & infantuli in opia subleuandũ Et thus propr fetore stabuli et mirra ad vermes infantuli depellendos Unde est sciendũ qd in oibg partibus orientis est consuetudis ut domnũ Soldanũ / vel aliquis rex xpianũ uel Tartarorũ aliquã sua auctrite vel villam mittit / uel pertransit ex tuc omi domino ianuas hamus thus uel mirra offerendũ cuiusq; sibi sua facultate / Et qui aliq; no facit punit & ut rebellis habetur ad que magna diligenaã adhibetur Un thus pocio & accensio in oriente sigmficat subiectũ pstãm & debitã obedienciã uel mi ydolum uel mregem in pntem diem Unde in simile ab antiquo mores no tantũ vrgebant adorare vbi qualitatem ponendi & attendendi thuris / et adhuc

Tartarorum no requirit im a xpianis ne negare in templis eor aũ ipius adoãtes / qñq; p thus in templis eor sub ipor expensis spontanea thura ponunt ut attendant / ad ppositũ reddeat

Ca xxm xm

Voluit omnipotens deus in mira fragilitate & humanitate et ut ea manifestaret semen pm paupr rimq; propẽ nos fuit natus / tam in hyb oibg mundibg trũ regũ no mdiguit ad aliquid in opia subleuandũ uel subleuandũ / qr ipe dixit & facta sunt ea tam pomu aureũ oblatũ p allevandũ tam potẽs congregatũ & arrogans conflatũ / Cum pm de melchior in panno aliud obtulit Cetus i momto statim sua impuluem & nullid contritũ & ad nichilũ redactũ nam sic in typo lapis sup metallũ / constituendũ de manu abscisus / & statua horribilis qua denebuchodonosor vidit ni septimo comminuit & in fauillã contriuit et ad nichilũ redegit sic admstat in suo ipe lapis est deus / tale denarium in manibus complectendũ / qui depasuit potentes de sede et exaltauit humiles ipm pomu qd vmusio mundo signi ficauit sui humilitate & potnie magnitudine i momto oculi contriuit et ad nichilũ redegit Cetm qd de hys alys trũ regũ mundibg fuerat inseruus dicit & audiet re & ad pientiã.

Ca xxcm

Postquam uero hy tres reges dominũ adorassent et sibi munã obtulissent et omnia ad que de oriente do mo quesiuissent gloriose pfecissent / & quesiuissent extuc statim ipi tres reges & eorũ exercitus equi & animalia & aliã eorũ munera que ibidem ex timoryssimis et longyssimis finibg tre et orientis p omem viam absq; longissimo cibo et potu alio pabulo pueneruit / Cetum more suo & mortalium & humano esurire & sitire & dormire ceperit p totam illam diem in Bethlehem & abys tra Iouis

quieti & solatio se dederut / et omnib⁹
causam quare defunct⁹ fuer et de
extremis mundi partib⁹ stella eis mira
culose diuerat uiulus exposuerit / ut iu
deus confusio maior & gentib⁹ maior
crudelitas in solatiu oreretur. Cetm
puer aut puis & accepto in somnis
ne redirent ad herodem p alia uiam
reuersi sunt in regione suam Et ex
tunc stella quæ ipos precedebat ultra
ipis no apparuit Sed diuertentes ad
eras & ad regni sua quarto more
hospita die ac nocte in una capiebat
Et ipi tres reges / qui ex ebus ois &
longissimis suis eris & regnis ueo
tissime distantib⁹ mirabiliose & mo
p mare quenerut / tue i unu ad eras
& regiones suas in simil quenerunt
ac redierunt Et p omes eras et re
giones ac puincias p quas olim
holofernes ad exitu sui & aborete
& caldeam trasit / et in iudea puen
p eas eras & regiones ipi tres reges
cu copa exercitu & comitatu de iudea
in oriente & caldea sut reuersi Et
cu tali ac tanto exercitu & comitatu
et diuersa expedicone p eas eras
et regiones ex improuiso trasierant
q omes homes illay gnu & regionu
eaꝝ audito antiquay & relatu / pu
tabant holofernu iterato p trasire
et d'omnib⁹ uillis & ciuitatib⁹ & omniꝫ
popul sue bemginime erepti / in
quib⁹ arma que uiderant egerant
& audiuerat / & que ipis auferant
p egressione eray suay omnib⁹ hiulus
p dicebant / Et ad q̃cuq; puenerut
omnib⁹ popul more regionis beng
benesitu fuerut Unde cop ueritu
siultitud & meltoy fama audiens
in omnib⁹ ipis eris & puincys / nuq
potuit abolere / et de omnib⁹ ciuitas
& necessarys & deteris & regnis
suis seu supstetit tam ipis qua
eoꝝ exercitu & equis & animalibus
& iumis quousq; ad predicu montis

Hermis et ad eras ac reg sua puene
rut pernig mi defecit / sed fam et m
ulones riu suis ad ppa sue reuersi
Sed uum qua detribus regnis suis
stella duce in xpi⁹ die⁹ pcedere
i pad una p hyemu in reditu pdic
tores & mepretes laboriose per
manserut / ut ipi & alij homines
sterent dystanad mi oppidu dnaz
& siuana Cetm herodes ac scribe
ipis p milia uia fuerut secuti &
p unusqm eram qua tri fuerut
/ et spalit Charsenses ciliciæ / que
reperut pasci eos decimad / et coy
uirtutes & mibi pduare. Quare
herodes ipis Charsenibus exmudia
culpam mipasuit / qp ipis stuid sser
p trasire pmisert & coy naues tam
buyssit / et coy eram / que sub eius
sunt potate p qua trasierat multa
deprecauit Cetm herodes & pbe
et iudeu ipsis regis fuerut sciti qi
ab omnib⁹ audiuerat qua mirabiliose
p omes eras die ac nocte cu mag
claritate & luce & speciali stella
duce mirabiliose in xpi⁹ die⁹ sibus
absq; aliquo impedimto trasierut
Et qua laboriose stella amissa per
ductores & mepretes retulerint
nam omes gentiles quay terras
& ciuitates & loca ipd reges et coy
exercitus et comitatus in exitu tri
serut cu maxima admiratone
plene narrare no sufficiebant q
mirabiliose die ac nocte & p eoru
eras loca & regiones trasissent
Et de ipis omnib⁹ & alij uidei / qui in
ipis eris & locis me gentiles habi
tabant dyspesi & heradi & semani
sub ar scribis & alys undiq; iudeis
in ipis & eris & ppriys pssus ore
tenus testimoniu p habebant Et pl
talem & tanta inreprehensibile am
ratione & iter gestum gentiles sp
turas & natiuitate dom ignora
tas / ipas tres reges glanigas magos

appellabant / atq; iudei meris gentilib habitantes / & alij ubiq; terr iudei ppe turas & natiuitate dom & natiuitat loci scientes / ad hec gentiles ubiq; exmundia manebant & vndiq; exp fidei confirmabant / & q; eoꝝ genit & natiuitat dom p plaga tempa tempa usq; post assensiõ dom / postmodo gentilibq; fuit no pdicata / sed usq; ad illa tempa alibi i vniu mundo pmansit ignorata fuit / p mu m cõsuetudine quemt & mysti p ma pit q; tpe tres reges gloriosi in toto mundo uocati fuit magi in hac diem. de hys tribus regibus gloriosis multi libri diuine continet oppiones quare magi fuit uocati. Nam aliqui libri continent qd uocent magi si alij continet q; uocent magi / quasi mg sapientes & alij libri continent q; magi fuerut malefici p postmodo ad dominu conuersi & alij plurimi libri diuersimode exponut et declarant quae hy tres reges magi fuit uocati & de hys declarationibz et omnibz expositionibz non est nrae. Nam absq; aliquo dubio fuerut reges maxime. & ghost & de regnis & eis potentissimis put ipse regna & homines xpiana in ipsis habitantes & nati adhuc testantur q; exinde morientes & omnibz patribus ultimarijs volut habe progenitu & habent me tetos & pcedis xpianis put miserius audiet et continetur in pntem diem. Rogemq; go dñm

am xxv

Assumendum ergo ommu dubium in premissis et ex surgendo radicibus uideor exui habile mundia et pfidiam et ad erudie dam gentiu ignorantiam et eoꝝ misericordiate adiuuandam & nostra fidem roborandam ompe deus qui semp est mirabil in sanctis suis et in sua maiestate gloriosus omnibz fieri voluit / que qualis & quanta esset dyssenteria me opatus diuinus & omes opatus magnitu & fortitudo Nam ipse tres reges cu

omi eoꝝ exercitu expeditione et omni tatu absq; cibo & potu et pabulo in Bethlehem in xiiii. diebus absq; aliq impedimento de oriente & regnis ipoꝝ miraculose tu stella & potestate et operatione diuina fuit perduxit / quia viam per hyemem in hyemis la boriose vie poterant pfici p mul tes & ductores operatione diuina & ad ppa redire & puenire Nam si aliq res ctes prius in vpe p sperie assumsi sed ompe deus hec natiuitatis fue rit secreta noluit esse populis omnibus / q; nom suu gloriosu q; ipse usq; ad natiuitate sua tenuissime in iudea latitabat ipm omis gentes tribus & populi absq; salis usq; ad occasu vniuersi collaudarent &

cap xxxi

Postquam uero ipi tres re ges cum exercitibus et ex peditionibz eoꝝ ut dictu est cum maximis laboribus ut perductores et mysteriales ad montem Gamus victo rialem post hyemem puenerut & hic fecerut capellam regis iudeoꝝ nati que usq; quaq; fuerut & munda obtulerut laboriosissime & diuissime fieri fece rut & multimode more regio orna uerut & mopido qd subtus monte situ fuerat a laboribus utneris quieuerut & ibidem more regio p aliq; tempa se solatio dederut & ibidem loca eoꝝ sepultuie amare dilexerut elegerut & deinde singul anis cu alijs eoꝝ regibus & prin cipibus ibidem quemt conuenerut & firmitatem promiserut Unde post modum tempus omi terrarum et reg noꝝ eoꝝ principes & nobiles et ho norati ac vniuersi populi ipius ibi obuiauerut & ad eos vniuersi confluxerut & ipse put decuit so lempnissime receperut et de aduentu eoꝝ multu gratulantes et audientes que & qualia & quanta p eos es tunc eis deus esset opatus mirabilia

timore ac amore obstupuerunt et in
munda reuerencia & honore & timore ex
hys ipos ceperunt habe/ & sic tue ipi
tres magi detestantes eor dyspositus
& ornatus deo gratias egerunt/ quibus
cu suis ad tras & regna sua sanus &
cu gaudio sue reuersi/ & corporibus
& non credibus abnuite nos sumus se
pan/ & omis popul ea que uiderat
et audierat & ipis audebant huiusmo
di dicebant/ Et in omnibg eor treis &
templis stella cu infantulo et desup
signo crucis p omem modu et formam
priu ipis apparuit honorifice fieri
& sculpere fecerunt/ de quibg quamplm
gentiles teluris sue errabg & pdi
mi sente cu ipi tres reges deuote
munda obtulerut/ ipo adorauerunt
Et capella sup monte damus factam
ex longinquissimis partibus duisay
hoim nationes deuotissime uisitauerut
/tam postquam ipi tres reges ad ppa
sue reuersi/ omnibg hominbg huiusmo
di deuotionis sue effectu & omissay
terra & regionu in oriente natibus
de eor uertutibg humilitate et deuocom
plene no sufficiebant enarrare Et
sic in laudabili uita & honesta conu
satione usq post ascensu dom et
aduentu beati thome apli per mi
nistru laudabilis/ sed ut ad ppositu
reddeamus de Eugenio ergo dom &

Post recessum trium regum de bethlehem ondo domino

muna obtulerut/ ex tue bte virgo
matria cu infantulo suo ihu in tugurio
& spelunca quia natus fuit homo p
modicu tpus p mansit cu ipsa et de tribus regibus tam mira
bili forma/ ex tue de ipo tugurio
& spelunca in alia spelunca subt
ranea in ripe factum ad infantulo
ihu metu uidelicet intrauit/ Et usq
ad diem sue purificationis in ea per
mansit & lactauit Et qd plus dicitur
utriusq hominis sexus senes & iuues
bte virginis materna diligebant

ipam & suu infantulu ihm Et quos
poterant diligenter colebant Et ipis
matia de quibg indigebat pie mi
strabant/ et ex eadem spelunca mq
beata uirgo matria utaq cu infantulo
suo ihu lactauit/ postmodu crescente
fide xpiana/ facta est capella in ho
nore trium regu & beati nicolay co
fessoris/ & fidem p ipam capellam
comunis tinitus fuisse/ & quonda
duas ianuas habuisse uidebat sed una
ianua nuc lapidibus est obstructa
Et in hac capella uide adhuc lapis
sup que beata uirgo matria sedere
consueuit qn suu infantulu ihm
lactauit Et quadam uice modiam
lactis ex casu de sua mamilla sup
ipm lapidem extendit/ cuius lactis species
sup eundem lapide in presente diem
p manet Et quanto plus abraditur
tanto magis accrescit/ Et tale lac
dicte marie virginis plenius exclesiis
demonstrat Et ex pregnis undiq de
portat Et postquam beata virgo matia
cu infantulo suo ihu de spelunca in
qua ihus fuit ita q metu uidelicet
eam celerius & festinanter exiuit Et
in hanc spelunca subterranea deq
dictu est fuit & intrauit Et cu ea tam sola
sua & pannis quibg ihus fuit in
uolutus in feno & presepio patris
in uolutus fuit oblita Que ustq ad
tempus venabit helene matris cu
stantini/ put deo placuit terenb
et integri in eod loco in presepio p
manserut Nam iudei ipm locum
quo natus erat ihus ab illa tpe
post modu p longa tempa exemi
dia habuerut p loca pfanata pchi
lego & maledicta/ sicq p nec pedes
nec pecora ull gentiles ipsum
locu intrare presumere ut & tantu
horem sensibus & uniuersis creatu
ris inferebant/ q ipm locu nullus
fuit ausus intrare Nam omnem
intrante grauabat & potenter multo

habuerit Letm did in purificatione sua
beata virgo infantulu suu ihm lege
moysi in templo cu turturibg obtu
lit & ipe Symeon in vlnas suas acce-
pit dicens Nunc dimittis dne me
tuu in pace &c Unde dixit septum et
eodem tempore tam ipe Symeon q
anna a multa de ipo infantulo
ihu plurib; qz iudeis et ecz sacerdotib;
pncipibus & scribis astantibz plena
psetabant put dicit euangelista Ex
hiis de relatorib; uideam qui utriq;
aderant in templo stima maria &
infantuli ihu de naui in ptem
q pudeis & herode in ipa spelunca
uel aliquo loco beata virgo cu infan-
tulo ihesu diucius no potuit latitare
Et extuc put aut dicit Angelus
dni apparuit Joseph in somnis
dicens Surge accipe puerum & matrem
eius nocte & fuge in egiptu et esto
ibi usq; dum dicam tibi Erit
enim nuc q herodes q herodes quit
puerum ad perdendu Qui consurgens
accepit puerum & matre eius nocte
& pcessit in egiptu et erat ibi usq;
ad obitu herodis Et quanto ulq; beata
beata virgo cu infantulo ihu pernocauit
et inde redierit in libro de infantia
ihu plenius reperitur Sed per prima
loca multa periculosa hom siluestra
& alia periculosissima pertransiens
inuenit & p nescio quos omnib;
locis & uvas p quas manducatu et red
ditu beata virgo maria cu infan
tulo ihu inuit ad huc crescit rosa-
arida que undiq; rose mariche
uocant Et hoc multos peregrinos
multu libenter uidere in patria Letm
Lucas inquo beata virgo maria
cu infantulo suo ihu utriq; in egipto
habitauit Distat a bethleem ad
xij^m dietas puta qua utriq; beata
virgo transiuit & no alibi nisi puta
crescit ipe rose de hericho in
memoriale sempiternu Et ipsas
rosas libenter colligit Galles qui ibid

Peregrini vocant qui de loco ad locu
in ipo deserto cu peregrinis vagan-
& ppane ipis vendut in magetma
multitudine & ante hominib; mcat
qui poetice insinuat & pegmis pergo
ultius vendunt & p mundu deportan
Letm Lucas inquo beata virgo cu
cu infantulo suo ihu in egipto per
septem usq; ad obitu herodis ha
bitauit fuit usq; ciuitate Babiloma
noua & altayn que nuc est habita-
to soldani Et ille ciuitates modicu
distant & sunt maxime ciuitates
Qz altayn est maior Babilonia
& reputa maior qua septem ville
p posteriores & in ipo loco quo utriq;
beata virgo p septem cu infantulo
suo ihu habitauit nuc est ortus bal-
sami qui no est ad iactu lapidis
magni Et in ipo orti sue septem
fontes aquay in quib; beata virgo
infantulu ihm lauare & balnari
& sua uestimenta lauare & mundare
consueuit Et propter ipos fontes orti
est dispersa sitis & no est murata
& murata Et crescit balsamu ex ligis
quasi rubis Et est modicu altior
ulme & modicu rubi tota y forma
tus est Et folia eius q trifolia sut
formata Et unusquisq; rubus hab;
ciusdem speciale ptectu saluu
de captiuis Soldani qui ipm rubu
quasi corpus sui custodiut tractat
& mudat & in mense maiy tue
Soldanq; ptimie & ppinquis pri
mat hortu Et tue virge balsami
in modu vitis scindunt & vulnerant
& tpe passure bombice colligant
& subtus bombice & passuras pua
scapula argentea nuc pendunt hic
inquib; balsamu ppassuras & bom
bice pe aqua exulte effluit & stillat
et ex ipis pauit fundit in amplio
ra argentea que ibide pozia uasa
que modicu est maior qua sexterna
vini que tam ex om balsamo usq

adimpletur ⁊ tūc ⁊ Roldang recepit
omem balsamū plus ꝫ cū legatis
aliarū regis obeūd mittū ipe dat pūd
vitriolū in modū digiti magnū plenū
balsamū ⁊ utarq; ann balsamo expillatū
⁊ Roldang redit ⁊ omus tūc dmustrāt
cp rubi custos sūmt vigas de suo rubo
cuppas ⁊ ipas i mundissima olla bulit
⁊ balsamū qui tūc exurgis bulit ⁊
pinguedo sup natat ⁊ tale balsamū
est spissū ⁊ ut brassica coloratū ⁊ dū
aliquis homo ab equo uel alio altitudie
cadit ac enormit abeq; uel mit recipit
⁊ quassat ⁊ ad illa balsamo locus
p unguē² consolidat ⁊ cicatrices tolluntur
dū sūt recentes dū tū tali balsamo
p unguēt² modicū de cetero apparet
⁊ fuit ut altius utrius uel pellis spēs
⁊ tale balsamū custodes rubroy tūc
vendut hominibus ⁊ pegrinis ⁊ undiq; p
mundū de portu ꝫ in illa compatria
est erūd tūc ⁊ nobilitat⁹ sūt
balsamū ⁊ nāliē sūllat equitē. Nam
cū tales balsami gutta in manu pom²
ipam penetrat ⁊ alteri parte resudat
⁊ ille locus in corruptibil p manebit
in ecclīa ⁊ ē quasi omū vtūde temue
aliquantulū turbidū coloratū ⁊ tū²
ubidem balsamū uetū. ⁊ ꝫ alius
balsam nobilitatibus ⁊ utilitatibus longū
esset enūrare ⁊ ꝫ accedit fremēt mori
ente ⁊ in ombus partibus illis cp ille
locus adhuc ex eo talem habeat uir
tutem cp in eo balsamū restat ⁊ cp
beata virgo cū suo infantulo ihesu
p septimū in spo lauo habitabat
⁊ in pis fontibus ꝑ ⁊ suū infantulū
ihm frequēt ⁊ eoꝝ uestimēta lauā
bat ⁊ ad maig signū ipm ortum
omo nullus homo mortal ꝑ ipiang
valere potest uel custodire cū sepius
est exptū ⁊ si em alii homines genti
les ipm valerent tūc tubus balsami
⁊ eius virgē fructū arcerent et p̄uert⁹

capitm xxxvm

QUārtum de muneribus
que ibi tres reges domino
obtulerunt ⁊ qm̄ frend⁹ put ⁊ alius

libris tenūr cp melchior rex nubie
⁊ arabum obtulit dño pulū pomum
aureū cp ut dicūt est oblatione mīe
rulla ⁊ ad modū fuit redactū Item
idem rex melchior obtulit xxxx den
arios quos abrahami egrediens de vr
chaldeoy in pegrinatione reliquit eis
et in hebron que tūc arabia vocabā
⁊ ad ipius agri sepulturā sua ⁊ et
Isaac ⁊ filioy suoy ysaac ⁊ iacob ⁊
pmit ⁊ ejdem domino denariorū
moneta regū persie tēpe pr abraā
ex parte regis mesopotamie nomine
myus ⁊ idem tempore iacob filius
denarios ysmahelitis filius eius ⁊ quos
abraham agri sepulturā emit Joseph
a suis fratribus fuit venditus in egypto
⁊ post hoc idem xxxx denarios a pdictis
fratribus filius ꝫ Jacob in egypto p
frumto rpo Joseph fuerant reportati
ei ⁊ de mde idem xxxx denarij post
obitū Jacob ad regnū Babba p eos
matribus ad sepulturā Jacob a Joseph
fuerūt missi ⁊ mesopotamus regius
reposuit ⁊ post hoc temporibus Salo
idem xxxx denarij quatuplicati
alijs ornamētis in templo domini
in urbe a regina Saba fuerūt oblati
⁊ idem temporibus Roboam filij Salo
in captione urbis ⁊ templi domini
depdatione ad magnū regis Arabum
qui tūc temporibus fuit in adultois
egypcioy pueneruūt ⁊ multis orna
mentis templi aureis spoliatis multis
aureus regios mittebant ⁊ post hoc
nauo testamēto melchiorre nato
domino in bethlahem ⁊ tūc melchior
rex nubie ⁊ arabū cū gēplibus
ornamētis aureis ⁊ vasis templi ar
gētis varijs ⁊ ditissimis mumbis
que secū sup secūlit has xxxx den
ros aūd arabie puriss̄mos ⁊ qui
tatis ⁊ nobilis auri mitescūt
fuit no reputū has domino ad alios
pduēs ornamēt⁹ asserre proposuit
⁊ solūmo has obtulit ⁊ alia ornā
ta primoē ptēmsit ut dictū ꝫ regis

cap 29

Cum autem beata virgo cha
metu herodis fugit in egyp-
tum ex hac bos xxcx denarios ad alys
muneribus thure ſz et mirra ſic
fuerunt ſibi oblata in primo limeo
ligata in deserto annsit que quibam
pastor unus ex hominibz qui ibidem
babyam vocant degens in ipso deser-
to / qui ad gregibus ſuis de loco ad locu
in pascuis vagabatur repit a ipso
ad modicu tempus an passione dñi
aput ſe retinuit / Et ex hac idem pastor
credit in materiale mfirmitatem
ſi ad de fama ihu qd diuersas mfirmi
tates et varios langwores plo vo
cantes fama p omnes partes volaret
Retulit idem pastor in se transtulit
et p fidem ſua dno sanitate mox
est consecuta a omnes ſuis Retuli
idem pastor hos xxcx denarios au
reos ad alys membris thure ſtuz
a mirra / p ut dno ut pius in ſua
misericordia in Bethlehem p tres reges
fuerit oblati / idem pastor put in
deserto repit de uno in alio / hac obtul
dno ad devotione / qui dns agnoscens
iussit pastore / ut ipa munera ponet
ſup altare in templo unde suerdos
dom sorte qui tunc erat in signum
tam honorabile oblationis / thus ſup
altare intensoy attendit ſi qd mirad
erant rara a gloriosa / hos xxcx ta-
denarios ad mirra in Gazophilacio
misit / et post modicu tempus tercia
die an passione dom princeps sa-
cerdotu ut omnes iudei in differe p tres
essent in passione dom et eius morte
has xxcx denarios ex comuni bursa
de Gazophilacio ex templo dom ſup
stetit / Et ipos inde sanctos discipulo
dom ut eum tradet tradiderunt
ſi parte mirre primo / qd ore domini
mortue obtulerunt / mistuerunt / Et
reliqua partem mirre modernq
princeps iudeoy ad aloe et alys aro
matibus addidit ad dom sepulturam
Et postqua iudas hos xxcx denarios
retulit et ad pedes iudeoy in templo
posuit exiit iudei dederunt xxv denarios
militibus qui sepulturam dom custodi
erant Et ad reliquos xv denarios eme
runt agru figuli in sepultura pere
grinoy / dñi et ait evñ-tui Et complu
rito emerut agru figuli in sepultu
pegrinoy / Et sciendq p idem ager
figuli est ppe trin ſtius / et est uie
ad sem iactu lapidis longus et latus
Et temporibz qm trin fuit xpianoru
ex hac de npo agros p ſtindissima fra
est fossa a spelunca et ab omni pte
ſiusd a timdo circumdata / et desup
testudinata / p que corpa mortuoy
in ipsum mittum a ponit / net mo-
veat aliquis qd idem xxcx denarij
in evñ argentei vocen / qr fuerit
ex auro arabie purissimo / sed qm
more argentei vocabant / sic denarij
aurei nunc vocan ducati / mutones /
vel florem / a ſilitudo hoy denarioy
xxcx exactio vel aptro in ſilitudine
ponderc a qnitate a forma / et ſi-
tudo in longitudine a latitudine me
tuta dom mensurat mltu artifi
cialis fcta in oriente a put qua pri
mas principes et nobiles adhuc here
ditate pmanserut in pnte diem
Et unus illoy xxcx tu denarioy eta
tres florenos habuit in pondc a va
lore Et in una parte talis denarij
minima stat aptr caldaice / qne
ab omnibz modis no pnt lege vel
distin / Et em de militibz qui ayso
debant sepultiz xpi est sciendum
qd in omnibz partibz orientis et ultra
marinis est consuetudinis / qd omnia
bona mlitu fuit bona feodalia que
ab aliquomo non dividunt nec sepan
sed totalit tradut primogenito Et tota
bona pendut a soldano vel alys regi
bus in re feudali Et aliquo patre
mortuo Et hac filius suus unigenitus
et primogenito qua primu pueneri
ad annos discretionis ex hys bonis

essiat miles / et ipa bona fendalia no
possint abaliquo mo de membrare aut
fmu aut analiā ex hys vendē ul alie
nare / sed aliqui necessitate copulsꝰ
deliuencia superioris dom pōt aliqua
meliora pro deterioribus assignando per
amia dare vel p mutare sed sint
aliqua bona fendalia aliqm tam bona
q̄ aptꝫ q̄ miles eoꝝ dnās habeat sub
se & suis stipendys duos ul tres ul mꝭ
milites ul plures / et cū ul in illis ptibꝫ
aliquis miles essiat / et tūc cū mario
ornatu prompta & comitatu de nepte
cū suis consanguineis & amicis deꝝt
tys multū ornate incedit p uicos &
plateas / ut si aliquis inuenīat qui ip
ex aliquia mfamia ul alys causꝫ quibus
cauꝫ dicat se tūc in medio sui eum
miticia fore indignū / et si aliqs
non repīt qui eius milite cōdūcat
/ ex tūc in medio sui / ul dom sui pal
lacij stip etiam inperiū sterniī laus
optima / pānis aureis & alys duꝫ
ornamīt duīmode ornatꝫ super
quē ille qui miles debet effici et stei
elata die ambꝫ pritibꝫ nudus asten
dit / ad quā sic in ptibꝫ ysus ad mile
tes in puertiu fuit omīs amia ad eū
accedit sibi congaudentes / q̄ mili
cia digna sit inuentus / et tūc exno
bilioribꝫ pncipibꝫ & alys nobilibus
dom̄is / vestimīt aureis & sericis et
alys duꝫ ornamīt ornatꝰ uestit
cingī & calciat / & de lecto leuatur
q̄ sic in signū q̄ sic mudꝫ sdūs sup
lectū astendit / et ex eo aprincipibus
& nobilibꝫ leuat ornatꝰ / q̄ sint ab
eis mgnamto vigoꝝ & miculis
& iam in meliores mores & vtutes
se conuertat / et ex tūc idem tyro alios
de familia sua meliores tot efficit
sic de bonis suis fendalibus habe
tenet / et tūc cuilibꝫ tali militi dat
tin despendys de suis bonis q̄ cū
duobꝫ equis & ebus familis se posset
sustentare / et illi milites cū domo
suo inplateis & curys comitantur
et dom̄is eoꝝ superioribꝫ fruit in
armis / & eos secum tempibꝫ opor
tunis et tales fuerut milites supe
dary qui dnm crucifixerut & eius
sepulchꝝ custodierut quibꝫ iudei xxx
denarios dabant Nam idem denary
a tempibꝫ abrahe vsqꝫ ad passionē
dom̄i semp in simil & mdmisi per
manserut / et p quadrima lacta in
simil ptinserut / sed statim de hys
pfim fuerat q̄ cū hys pfin debebat
et ex tūc abmutte fuit sepatꝰ & duss
& postmodū vnduꝫ dyscapt / et qua
plima alia de hys xxx denarijs
& vpon tūd regni murmbꝫ legunt
& scripta inuenīt / quē propē ablumꝫ
in scripturis fuit ptimissa / sed ut ad
propsitū reddeat sequit / ¶ ¶

cap̄m xxx

Cum elapso tempore quo
beata uirgo maria cum
in senculo suo ihū ex virgine reno
tabatur / puit aut eom tēt defuncto he
rode tūc angelꝰ dom̄i apparuit Ioseph
in somnio dicens / surge am
pe puerū & matrē eius & vade in
tram israel defuncti sūt enī qui quere
bant aiam pueri / qui consurgens
accepit puerū & matrē eius & venit
in terram israel audiens q̄ archelaus
regnaret in Iudea p herode pre suo
timuit illuc ire & amonitꝰ in som
nis secessit in partes galilee et habi
tauit in ciuitate nazareth ut implē
qđ dictū est p ppheta dicentē q̄m
nazareus vocabit / et que & quanta
& qualia in hys & in illis tempibꝫ
dam̄ ihūs in sua deitate suauīte
et humilitate egerit ul ferit uel pas
fuerit / supp ad eius passionē et re
surrectionē & ascensionē in celū ge
hys plenꝰ repīt / tūd aut dom̄ps post
suā gloriosā ascensionē specialiter
ad ptes petrū & thomā suū dilm
in sorte pdicationis mysterat / in
quibꝫ ipi tres reges yconiensi qui
dno in sua infancia / munera obtu

lerunt habitabant & regnabant
ꝙ liret thomas mutus officiū ꝓdicatoris
i ꝑtib⁹ orientalib⁹ & regnis Indie fuit
repat/ ad ex magna pudēs ipsius fa
lapidis angularis qui fecit vtraq; vnū
thomas sore fm qui thomas cum
passione dom et eius resurrectionem
quem digitus palpauit ꝑtib⁹ regnib⁹
& gentib⁹ ꝓdicaret & annunciaret/ que
cū gens eiusdem dom̄ misericordiam
de remotissimis & longinquissimis
orientis partibus quesiuit vidit et
mumbg eius veris & mysticis deus
tissime adorauit Et put dit Gregorius
Cū nob⁹ ombg ꝓfuit ꝙ post resurrexit
dom thomas cuius volūtā digitus
palpando exploranit Et de nobis
ombus dubietatis volūtg amputauit
Sit admodū nob⁹ ombg ꝓfuit ꝙ hij
tres reges & hec gens eiusdem dñi
nrī m fatuis quesiuit et oculis vidit
& deuotissime mumenbg adorauit
et ꝓbauit Licet moueat aliq̄s ꝙ sūs
Bartholomeus Symon & Iudas apli
dom & m ꝑtib⁹ illis ꝓdicabant
nam plures sūt ptes Indie quarū
vna est longior & latior quā tota ps
nōi aīarum de stribuit m illis ptib⁹
omnib⁹ no plus quā tenuit totū
deitas mq̄ iugebat & florebat fides
xp̄iana ¶ Letery ū thomas apl⁹
m ꝑtib⁹ & regnis Indoy eiusdē
dñi ꝓdicasset feliciter & vnissas illas
insulas & primas euasset et demones
signo crucis effugasset & duros langro-
res & infirmitates curasset Et deus ibi
quaplima mirabilia fecit & quaplimas
gentes ad dñm conuertisset & repleuis
omnibus templis ydoloy stellam ad
infantulo & signo crucis/ put ipsi tres
reges m ombg eoy tris & regnis et
ꝑ templis fieri & sculpere fecerūt
& preperūt qm de bethelem fuerūt
reuersi Cū ū thomas a pontificib⁹
temploy & ydoloy audisset ꝙ talis
stella ad talibus signis & longis
retractis templib⁹ & monte Cetinis

m signū nati regis iudeoy/ put ex
illei stella fuit auditū apparuisset
Et propter hoc ꝑ tres reges ipm̄ puer
natū ad adorand⁹ cū mumbg quesi
erūt & mīraculose in xiij diebus in
Bethlahem leuissime puenerūt Sed mīl
tū laboriosissime ad terras & regni
sua redierūt Et de ombg que ipsis
tribus regibus acciderant Et que ꝑ
reges viderant & audierant & ege
rant Ydeni pontifices temploy
& ydoloy p anna thomā in forma
uerūt que ū thomas p anna audi
uisset ex tunc in gentī gaudio & spū
sancto repletus ipis pontificibus
& ombg popul⁹ & gentibg ardenti
alo dom̄ nrō ihū xp̄o in sanctū dei
tatem & humanitate passione & resur
rectione que digitis palpauit incre
dulus & exploranit fideliꝰ & ardenter
annunciauit & ꝓdicauit Et grā spūs
sancti signis & prodigijs ac doctrinis
omnes temploy & ydoloy pontifices
et quaplimas gentes ad fidem conu
tit & baptizauit & significauit et in
ꝑtatem huius sigm crucis et stel
le at infantis que ꝑ tres reges
gesserūt & mumbg adorauerūt
deuote & humiliꝰ thomas ex posuit &
declaranit Et ex ombg templis simula
chris & ydolis erectis/ ipa templa in
honore dei ac ipius infantis quā ꝑ
tres reges fecerūt & mumbus
adorauerūt & deuote gestauerūt
Bn dom thoay & p vniuersay gentes
p quā thomas transierūt/ audita
est eius fama ad varyos & ducis
infirmis langvoribus et obsessis
ad ipm̄ veniebant et confluebat
quos ambo in nomine ipius infantis
& signo crucis sanauit & ad fidem
conuertit & baptizauit Et ibem sana
ti & curati & baptizati multis/ ad
quos thomas no peuenerat/ p sig⁹
crucis quaplimas infirmitates
& varias langvores curabant

lum ꝙq; btus ꝟ thomas fidem in
ſanctā paſſione reſurrectionem et
aſcenſionē ꝙ euangeliū ꝑpis tempi
bus vndiq; ꝓdicaſſet ꝙ quāplimas gen-
tes ad dom̄m ꝙ ad fidem conu
tiſſet / ꝟ idolor templa deſtruxiſſet
ꝙ in honorē ꝑpius m̄ſentis conſecraſſet
ꝟ in ꝑpas ẽccl̄as ꝙ ſcolas ꝙ dei miſſ̄
ordinaſſet ꝙ inſtituiſſet / ꝟ audiēs
ꝓpoſ triū regū regna qui domo
in ſua m̄ſencia mutua abtulerūt
nutu dei ſe trāſtulit ꝙ pruenit / quas
adhuc in carne viuentes / ac ꝑfec
ta etate ꝙ decrepita ſanctos reperit
ſuos exꝑtatores iuſti ſymeonis
exꝑtantes ꝑuit dudū fuerūt dep
tati ꝙ exhac inſpo acepto in ſpu / ſz
morte eius non iubē nec ſuſtinere
m̄ſi plus aqua ꝙ ſpu eſſent retenti
ꝟ de ꝙpo m̄ſante ihū q̄ ꝙq; q̄
fierūt ꝙ eū membris adorauerūt
plenius eſſent informati / vnde eū
ꝙq; hȳ tres reges ab omnibus audi
erunt / q̄ quida homo nobie thōs
ad ipſor regna ꝙ tras pueniſſent
qui ꝑpm m̄ſentē q̄ in ſancta ſua
quonda q̄ſierūt ꝙ adorauerūt publi
ce ꝓdicaret / et de ꝙpo quāplima mi
bilia omnib; apte ꝓdicaret / et dul
cas infirmitates ꝙ vetres lāguores
in nomine ꝑpius m̄ſentis ꝙ ſigno cr̄is
curaret et demones effugaret / vn̄
ꝑpi tres reges luce eſſent indeꝑtu
ꝙ mpuiſu ſe ꝑparabant / et cū oib;
eor̄ regibus ꝓncipibus ꝙ nobilib;
et ꝑpor regnor̄ popul̄ / ad btm thom̄
aptius pueneruṅ / cruce btus thomas
cum ingenti gaudio ꝙ ꝛcepiſſet de o
bus que ihū in ſua m̄ſancta deitate
ꝟ humanitate fecit ꝙ docuit ſin
gulariter explicauit ꝙ eius paſſione
et reſurrectione que dignē ſuis in
credulis palpauit in ſeptuis et
ꝓphetis docuit plenius et moſtrauit
/ et ſpecialit̄ de baptiſmate / Johānis
ſine quo nullus regnū celor̄ in
gredi patur̄ eos plenius informat

et ꝑpas tres reges cū omnib; eor̄
popul̄ grēca ꝑpue ſancti baptizauit
ꝟ ꝑpi tres reges ẽccl̄ie ꝑpius ſancti
ſpu repleti ꝟ cum thome ꝙ verbo
dei ꝙ adꝓdicandū offitio fuit ꝙ
uulti / Nam omnib; popul̄ tribubus
et linguis qui ibidem tūc aderat
ꝙ pueneranṫ / a pncipio uſq; ad
finē ḥoma que viderat et audi
erant et ꝑpis acciderat / q̄n ihm
m̄ſua m̄ſancta in bethleem cū mi
neribus q̄ſierūt ꝙ adorauerūt ꝑſi
gula fideliṫ ꝙ gnalit̄ omnib; expo
ſuerūt ꝙ apte ꝓdicauerūt ꝙ omn̄
ꝓpoſ tūc regum ſimone / Btus ꝟ tho
mas ꝑ expoſitam ꝙ m̄ſpatam ſig
m̄ficauit et declarauit ꝟ eor̄ ſpo
nea que btus thomas de paſſion̄
ꝙ reſurrectione ꝙ aſcenſione dom̄i
popul̄ ꝓdicauit ꝑpi tres reges de
ꝑpius m̄ſancta ꝑuit audierant et
audierant confirmabant / vnde
ꝑpo tres reges glorioſi cū omni
eor̄ exercitu ꝙ comitatu ꝟ alys qua
plimis populis ad montē vaims
cū btō thoma ſe trāſtulerūt ꝟ
ſup̄ huius montis capellā cū ſtella
ꝙ ſigno crucis fabꝛicata in honore
ꝑpius m̄ſentis / cuius ſtella ſup eum̄
montē apparuit / thomas conſecrauit
ꝟ omnib; populis qualit̄ ibem m̄ſans
in illi ſigno crucis ꝑuit ſup̄ ſtella
apparuit / ꝑ quam̄a pluuia / validaq;
ꝙ ſpontanee fluit ſuſpenſa / de dño
ihū xpo totaliṫ ꝑ ordinē expoſuit
thomas ꝙ ꝓdicauit ꝟ fructa eſt leti
magna in popul̄ / quor̄ utriuſq; ſexꝰ
ſenes pueri ꝙ adulti qui tūc
ꝑntes in tumultu no fuerūt de
longinquis partibus adſunt non
tem / vaims ꝙ expectans deuotiſſe
pueneruṅ ꝙ propē tale ꝙ tantam
deuotionem ipi tres reges maxima
ꝙ nobiliſſima ciuitate in pede huius
montis conſtruxerūt ꝙ fouerunt
et diuiſſime eſtimauerūt ꝟ ꝑpa
ciuitate / Kemwarū vocat / que ad
huc ꝙ nūc eſt maior ꝙ ditior ciuiṫ

in omnibus partibus Indie et orientis
in primam diem. Et in hac civitate est
habitatio domini Indoy qui primus habes
vocat ac thomas Indoy patriarcha et

capitulum xxxvi

Q Ui cum postquam thomas
in omnibus ipsis partibus
et regnis omnis populus ad dominum
conuertisset et baptizasset. Hec tres
tres reges in archiepas consecrauit
et archiepm effecti alios episcopos
et presbiteros et diaconos ex omni
populo elegerunt et ordinauerunt pla
rorum templa in honore dei et sue genitri
matis marie qui construxerunt et ubi
et alys dei ministris dona et predia ac
possessiones large donauerunt Inde
bus thomas ipis regibus archiepis
et alys episcopis et presbiteris ordinem
missam celebrandi et verba que dns
in cena in sui corpis et sanguinis consec
tionem expressit et dominicam orationem
tradidit et de hys omnibus fideliter instruxit
et informauit et specialiter ordinem bap
tismatis ipis dedit et ipm baptisma
nullus umquam debet obliuisci monuit
et hortabatur et precepit et utique beatus thomas
ibidem omnibus populis ad dominum conuer
sis et baptizatis et ad cultum dei omnibus
quatenus ad dei ministros vite et laudabilis
patris et ordinatis ad singulorum preces
Indie ad predicandum verbum dei se transtulit
et ibidem per quamplurimos populi ad dominum
conversos et varios miraculorum apatus
vitam ibidem martirio sue in passionem
eius legenti laudabiliter gloriantur et omnes
homines veracissime fateri qui nascuntur
in ipsis terris a quibus thomas beatus
fuit martirizatus naturaliter sanctes hmt
in modum tamen formatas / ita non pfectas
hmt in primam diem. Nam semper
in una quaque terra et insula in media
nascuntur semper et crescunt et fructus
et herbe et bestie et alys specialibus
de quibus per singula longum esset dicere et

Post recessum et decessum be
ati thome apostoli ex tunc
ipsi tres reges in archiepas ordinatos
gentes ciuitates et villas et terras circumdant
in quibus quamplimas ecclias fundauit
et in ipis suos presbiteros ac dei ministros
ordinauerunt / quibus predia possessiones
large per omnia tulerunt et eleuata quo
modi vanitate in ciuitate Jerusalem
qua impedit monstrauit viam fundauit
pretiosa mansione elegerunt / et ibi ad
iutorio dei et aliorum episcoporum et presbiterorum
terras et regna sua in spiritualibus et
temporalibus adhuc gubernauerunt et rexe
runt / quibus omnes gentes non timore
set amore non ut domini sicut patribus
in omnibus per omnia obedierunt / et tan
tate non secta eos dilexerunt anno va
sesundo ann felicis eorum expleuit exitus
ipi tres reges archiepi ordinati omnes
alios reges et principes ac maiores
natu de terris et regnis eorum ac omnes
alios suos presbiteros et dei ministros in
unum locum conuenire et vocare fecerunt
et erant iam longo sermone decepti
fessi / Nec habebat aliquis libros uel
heredes nec ut omnes omnium alias primi
consuetudinis est unusquisque habuerat
regnas uel tumultuosas firmas et
firmiter credit ab omnibus libris in
oriente eos virgines fuisse et usque
ad mortem permansisse et asserunt
quidam libros / quod sic fuerit primum
genetiui in virginali dignitate qui
etiam dominum virginale dignitatem
obtulerunt put et quidam libri in
eorum numbus qui dno obtulerunt
/ me certi ex superfluo exponere fulgi
dum obtulisse domino in signum dig
nitatis thus in signum
virginalis deum nobis et oro mirra
et mirra in signum mortificationis
qua nata negauit usque dum sapiet
incarne vite sine carne. est vita
angelica non humana sed ut ad
propitium redeamus / regnemus et

capitulum xxxvii

Q Uum itaque hi tres reges glo
riosi ut dictum est omnes reges
episcopos et nobiles et omnes populos

in vnū fecerūt cōuentū ex tūc ipos ad
hortabant ut in fide qua ipis thomas
p̄dicauit stabiles & fideles p̄manerent
Et q̄ qui reges tp̄i p̄bri nobiles & uni
uersi populi ibidem in vnū congregati
vnū iuxta p̄doneū voluntate in fide hñte
ex omnibus ip̄lis ibidem congregatis cū
iuate vnanimi consensu eligent / qui
in loco beati thome ap̄li i spūalibus
omnibus popul̄ perpetue p̄esset Et cui
oms populi vnanimit̄ ut patri in
omnibus obedirent / cui etiā in honore
beati thome ap̄li in memoriale sempi
terni patriarcha thomas ab omnibq
p̄petue appellari & ab omnibq debet
p̄dari Et post tercessū & obitū talis
vnus p̄uarche sic electi / ex tūc oms
archiep̄i et ep̄i alij p̄bri debent in
vnū locū q̄uenire et alium locū deficti
sam eorū ritu ipsi etiā tercio die
alium eligē / cui vni ūsi populi ut p̄ui
p omnia debnt obedire Et tp̄i tres
reges tm tali p̄uarche decimas oms
terre suar̄ dabant & regionū p̄petue
assignabant Et ipi tres reges & oms
alij tp̄i & p̄bri & oms populi tercio die
archo antiocenū ad tenā / qui ab ipis
partes b̄ti thome fuit secuti / et mp
mū eor̄ patriarcham elegerūt / cuius
nomie multo nom thomas imposuerē
Et post hec tli patriarche qui thomas
vocat̄ ut nos pape obedirent & obe
dirent in p̄nte die Et sequit̄ ca^m xxxxm

Q Eterum p̄dicti reges glo
riosi quia liberos et he
redes no habuerūt ex tūc etiā de
q̄m consilio & vnanimi assensu oms
populi ibidem congregati elege
runt tūc strenuū nobile et illus
tre / qui omnib⁹ terris & regnis suis
in tempalib⁹ p̄petue p esse deberet
Ut si aliq̄ malivoli uel malefici p̄
archam hanc seu p̄bros no tractarēt
uel ipis rebellis starent / seu a fide
apostatarent q̄ p brachiū seculare
ad hoc tenū possent cogi uel compelli
Et illud dom^m p̄petue debent seruare
p̄ hereditate & dotare et tale regnū
et ubernacū in tempalib⁹ no rex
nec imperator debet vocari sz ab oib⁹
popul̄ p̄bris debet vocari dabet
ex eo q̄ p̄bris nullo dignior i mdo
tocius potestate hñbit iustis & iustis
telū claudit & aperit / et in cuius
tensione manuū et eleuatione / oms
aplī imperatores & reges & populos genua
& colla curuant / Propter hanc quam
plimas virtutes & alias virtutes et
dignitates idem p̄bri Johannes qui
& dominus Andreas in suis lr̄is et p̄ris
talis specialit̄ scribit & exprimit in
p̄nte die / Et lr̄e & epistole siue quas
regibus & p̄ncipibus mittit sūt reuoli
In quibus in p̄ncipio scribit & mandat
ap̄ salutationibus omnibus archiepiscopis omnib⁹
populos & suos seruos & ancillas
aliis alias agros & vineas / et
spetialit̄ vicecomites & gubernatores / et
oms que ille rex uel p̄decessores seu
homines possidet in dominibus uel in
tempis tui lr̄as suas mittit sub
tenore eius cui lr̄as mittit
aut p̄bit uel mandat / p salutationibus
benedictiones / Et habet de cetera de
scriptiones in giro cū sigillis sigil
lata in suis sigillis & vexillis Item
idem dns Andreas p̄prio debuerat
vocari p̄pis Johannes a duobus vi
delicet Johannis euāgeliste qui fuit p̄sbr. altus
p̄cipuus electus & dilectus Item alius
dns Andreas Johannes p̄sbr debet
vocari nomine & honore Johannis bap
tiste / qui dñm baptizauit cui etiā
maior non surrexit inter natos
mulierū sicut thomas ap̄lus p̄dicat
ipis in formā tc Reges qui etc

Q Eterum hi tres reges glo
riosi omnibus regibus
p̄ncipibus & nobilibus tp̄is et p̄bris
ac omnibus populis thome p̄uarche
& p̄bris Johanne et eor̄ dnis et
rectoribus in spūalibus & tempalibus
tunc impetrauit assignabāt quibus

tant omnes reges & principes et nobiles ac omnis populi obediencia
et omagiu[m] sibi fecerunt / et se eor[um]
dominacom & potestati subiacebant
et leti & gaudentes & dlauri co[n]de sup
omia que viderant et audierant atq;
audierant actui & ordinata fuerit
ad ipa sint reuersi et sic idem dn[u]s
& gubernatores Judoy in spualibus
et tempalibus priarcha thomas et
pfbr habentes in omnibus modis sibi vo-
luntatem gaudentes diem &c sequit

Qui reuersi hy tres reges glo-
rifi[ca]ti ex p[ro]missis et dispo[sit]is
et ordinat[is] ex tuc alios principibus de
sanguine eor[um] regali quaplurimas alias
terras & insulas dederunt & ppetue here-
ditare assignauerunt cui principes de
tanto in ppetuu[m] deuocari in memo-
riale sempiternu[m] & ad huc hec pgenies
que de tanto vocatur e maior &
potinior ac nobilior pgenies in in
dia & oriente / usq; in p[rese]nte diem /
et hec pgenies ut sup dictu[m] est in diuin
propi[n]quitate mirabilia que ibidem
& circuit & assidue videbant & audi-
ebant castru[m] fecerunt / et ex illi qua
plurimi alij primates propi[n]quorum
nobilitate in duos ceteris vxores duxe-
runt de quor[um] finie domo dn[u]s
ait hi ad huc sremui principes fue
runt suppositi in aurea romana im
peratorem / sibi ut ad ipsum redeat

Quum itaq; per ipsos reges
ita essent laudabiliter dispo-
sita & ordinata ex tuc ad ciuitatem
bemetry ppetue manendo se instal-
lerunt & ex tuc modicu[m] an natiuitat[is]
dom[in]i quedam stella noua & tetra alias
inusitata sup ipam ciuitate apparuit
p quia eor[um] felicem resolucionem mistice
intellexerunt & q[uo]d a deo vocabant
omnibus nitimabat unde ibidem in
eadem p[ro]pria legem sua[m] tamen sibi
more regio ppetuo fecerunt & p[ro]-
mistam natiuitat[is] dom[in]i festum
diuinum officium solempniter pegerunt

de obitu eiusdem regis

& octauo natiuitat[is] domini die ex tuc
melchior arabum & nubie rex diuino
officio solempniter celebrato primo etatis
sue centesimo xcmo cora[m] omni populo
inclinato capite absq; dolore in dno
dulciter obdormiuit cuius corpus alij
duo reges ac alij principes & nobiles
ac omnis populi optimates pontifi-
calibus et regalibus eidem aromatibus
more regali put decuit in tumulo
deposuerunt & post hec quito die que
est festum epiphanie dom[in]i ex tuc Bal-
thasar rex Gadolie & Zabba anno
etatis sue centesimo xcmo celebrata
solempniter missa cora[m] omni populo
absq; aliquo dolore idem in domo
quieuit / Cui tunc rex Jaspar &
omnes alij principes & nobiles & populi
uxor corpus pueris regis defuncti eod-
modo & cultu regio in tumulo humo
rifice posuerunt & post multum tpus no.
videlicet vjo die sequenti ex tuc Jaspar
tunc rex ethiopie & insule & cyrispulle
anno etatis sue centesimo nono di
uino officio deducte p[er] acto cora[m] omni
populo & omnibus astantibus sine dolore
alias duas reges sequebat ad do[mu]m
qui du more regio put decuit cum
corpa regis ad sepeliend[um] defuer[unt]
ex tuc cora[m] omnibus populi astantibus
corpa duorum portu regis in sepul-
chro positi quibus mpte requiescit
corpus thy regis in medio eorum
receperunt & utraq; hy tres reges
gloriosi quamdiu in uita sua dilexerunt
se uti & in morte no[n] fuit separati
stella tetra & inusitata / que modo
eor[um] obitu apparuit / quousq; eor[um]
corpa transferent put dictum / indy
in mabil sup ciuitate bemetry
pmansit &c sequit a[n]o xxxxvj[to]

Post discessum et obitum
ipsorum trium regum gloria-
rum ex tuc deus qui eis in uita
dilexit / ipos & in morte quaplurimum
honorauit nam diuinos vtriusq; sexus
homines quamq; misericordie dolore

ac angustia captiuitate vel tribulatione
detinebant Longe ill ꝑ media uel
in mari ꝑiculis qui auxiliū ipor trū
regum implorabant et deuote munera
bant deū p ipor mīta eudens libauit
Ita q ex longinquis ptibus p trā et
mare populi in maxima multitudine
ad venerandū et laudandū cui ad
eoꝝ reliquias confluebant / et fidem ad
beati thome multa ꝓdicabant tam
manabq virtutibq et signis in morte
et post mortem confirmabant Et ipor tor
pora uestimenta regalibq et pontificalibq
in sepulchro positi tum quoq mortuor
ꝑ ut dormientiū et melius qua / uita
coloratis omnibq populis appetenda
post in illo vero tpis tu itaq fides
xpiana in ipa nobili ciuitate Con
uentu et omniū ꝓceꝝ et regnis itaq
floreat Te tuc minime omnū honoris
fuit me tritiad Tiziana ꝙ inter
uulta catholica diuersaq hereꝝ offa
et errores ꝓpter qđ tuc tor pa et
reliquie ipoꝝ trū regū reperunt
ab omnibus indulgentiis et negligē
tiis in reuerentia haberi et mīa hono
rari Nam ere et regna eoꝝ in fide
diuidebant odiose Et statim ipsoꝝ
trū regū tor pa / que ut dictū est
ipse in illud tempꝰ qi dormientiū
in caruptū ꝛmansserunt Te tuc eoꝝ
carnib multū de ossibus eoꝝ soluebā
et in oresius in puluerē reuertebat
Cū homines de regnis arabie et nubie
Sabba et Sydolia etiā fide stut diuersi
Cum itaq illoꝝ trū regū regna
et omnia plagi orientis essent cor
rupta et in fide et hereꝝ essent odio
se diuersi Et propter minima multitu
dine distancia et discordiā ꝑ patri
archā ꝓtri thomā ꝓsbro Johne
ab ecclesiis nō possent reuocari
Te tuc etiā meris et regnis illis et
in hac dissensionis dissensionē ceptū
gentilitas reuerti / et ydolatria re
pullulare Unde in tali miserā haues
de regnis istoꝝ trū regū beatoꝝ
nati / qui in ipa ciuitate Constantī
patris habitabant / Et in fide odiose
diuersi erant ex tuc quoniā pars tam
ex reuerentia / qua exhumidia corpꝰ
sui regis desepulchro sustulit / quia
ad partes adiacentes quietē no voluit
et ad locū maioꝝ sue patrie reduxit
que ab omni populo put venientes
qui de bethlehem venerunt cū ymnis
laudibus et reuerencijs maxime sut
recepta et in locis diuinis ade ornat
reuerenter sut melusa Et in hys ꝑ tpa
longiora permanserunt Sed nil pla
cuit deo / qꝰ tritiad ꝛsene fidei itaq
longo tempe laborauit / nec ziza ad
itaq fuit seminatū / et qꝰ ab alys ꝑ
ceptoribus et impedimentis diuersis labo
rabat mīa / ut et in talibus singu
laribus varijs et inusitatis etiā appareat
in grime Con etā annis domini tri
centesimo nono tuc glosius constantinꝰ
Imperator in accidente ꝑ sanctū Silvestrū
gratia dei signis et prodigijs ad fidem
esset comissus Et a lepra atrinis gen
tilitatis et ydolatrie esset mutatus / et
in nouū hominē vita et moribus
esset in melius mutatus Eadem tpe
venerabilis helena sua mr me ꝑfidos
iudeos in oriente conuersabat / et
iudaica perfidia / qi in esset ꝑ mīsericordia
et corrupta ꝑ mirabilē ad dominū
conuersi / put hec omnia in libris
dominicis sancte ecclie plenius
reperiuntur Et ex tuc venerabilis helena
quantus magis plus i veri testamēti
iudaica perfidie misterebat / tanto magis
postmodū i nouo testamēto eiusdē ꝛs
studiosius erudiebat Et omnia loca sū
que in illo et alijs ꝓphetis fuerunt au
thentica sua deitate et humanitate per
pmicad asserauit / que plus ex fugges
tione iudeoꝝ ipsi ꝓphetata adiacē
qꝰ habuit et quamplurima / Laudabilia
loca helena postmodū ad laudem
dei et ꝛsipsorum iudeoꝝ qui illuc visitat
et deuotissime honorauit ditauit
et amplificauit Cū postquā vēit

helena crucē & clauos dñi nri ihu xpi
meaulo[s]t muenit Exinde fūp eūs
lorū & monte caluarie & sepulchrū
xpi & locū quo tres marie steterūt
& lapidē de sepulchro reuolutū ui
derūt Et locū quo ihūs maie mag
dalene apparuit in spē ortulani sin
hec oīa loca & alia locā sancta pcā
in singul tam phendit & tradidit Et
postmodū pbr Iohannes & homines
de regno Arabie & nubie nati qui in
illis ptibg nubie in vocabulo sub tus
monte caluarie ex rupe & pet diuso
capella & sepulcr' fecerūt in qua emo
rale qd melchior rex arabū & nubie
ibidē in caligine & nebula repedit
qn anīa in infirmā fuit ad adorandū
quesiuit Et vocat illa capella in ptibg
illis capella nubianor ad reges in
pntem diem Sed Barzatem nul
lus patz animā tpūs capelle lapidi
bus p muduū dest abstruxerunt &

Caput 31 Ulterius in omnibus locis que deus in hac tota terra sua principalit signis et prodigiis consecrauit & illustrauit in tpibus helene matris eius & ecclesias honorifice fundauit Et in hys pat triarchis archiepos et tpos abbates & pbros ac dei ministros constituit et ordinauit Quibg pdia & possessiōs et decimas habundanter erogauit Et exinde ecclā helena sūp lacū quo pastoribus angelus ad multitudie milicie cū celesti claritate nativitate dñi annuntiauit pulchrā nimis duplicē q ecclesiā construxit Quā gla mexcelsis vocauit Que adhuc in omnibg partibg orientis gla mexcelsis vocatur in pntem diem Et in pa latio fuit quonda ditissimū collegiū monachor Qui ex speciali priuilegio omis horas atonitas cū gloria mexcelsis deo meruerūt sic mabg ysis plurimis cū deus in adiutoriū & adhuc manet ibi horas cū gla mexcelsis i pntē diē Exquo

Postquam hec ecclesia fuit sca et perfecta extunc helena de
mens Bethlehem ad spelunca et tugurium
in qua deus fuit natus et fuit ut sūp
dictū est in tpo loco spelunce & tuguri
post nativitate xpi usq ad illius tpus
sic erat deo placuit ex inuidia videl
nullū hominē ul aliā mirabile primse
rūt nam tpm locū p maledicto loco
& tam termato ac pfanato habuerūt
et omē mirante habuerūt p totum
to & in tpo loco muenit Cui helena
ppsepe in quo ihūs infantulus i feno
cū bue & asino fuit positus & tpos
pannos quibg ihūs fuit inuolutus
et senū & tam istam beate matre q
in presepio dñi sit oblita qm in infan
tulo ihū de spelunca fugit metu iudeor
et ibidē fuit Hec oīa helena i tpo p
sepio tam ibidē muenit put dic
vngo ibidē reliquit Cui exepto
de presepio oīa senū i costantinopolim
trānstulit Et ibidē in ecclā pantte so
phie reuerē collocauit Et alias multas
xpianor ad tempa Heraclii pmanent
cui dic Berlin & alias multas xpianor
et Zacharia patriarcham et alios xpi
anos de mltibg Barzatenor exibus
et pnstantinopolim in reditu tu
lius exuuiis trāsiit & ex tue tam pa
beate matre semis & pannis quibg
infantulus ihūs fuit inuolutus pcyt
et abstinuit que cū alijs reliquijs
quibg ibidē est alibi latent fuit hon
orate sepe suppst Et aquis gratia
in ecclā beate marie qua idem fun
dauit honorifice collocauit que ibid
ēst deliciis de longinquis partibus
visitant et honorant in pntem diem
Sed de latitudine & longitudine huius
tam pie mlti homines mirant Dicq
est quend q in partibg ultramarinis
et orientis multū limi limū gnt
dis in anno vnde effici pannus lineus
multū long & subtil et in optimo
foro et omnibg partibus illi omnia
vestimenta pretiosa & mile q pmaiad
partē fuit linea & fuit multū longe

ꝙ lata ꝙ larga ꝙ nullo modo ꝓpe ꝓ mal-
lerabilissimū ꝑlis audere fuit facta ꝙ
specialiꝰ cū misse mlex ꝑ maiꝝ parte
ꝰquibꝫ vis aliqua cōsistit fuit tam
longe ꝙ fimbrias oīm aliox vestiū
tox / etiā tres vel quior vel quinq; vlnas
excedut auro ꝙ margaritis et alijs ge
mmis pciosis ꝑsonā plaritate mlex por
tantis ditissime est ornata / ꝙ did aliqui
nobili vel diuiti mlere nupturē filia / ex
tūc mr in mediate incipit fieri tles
camisias ꝙ limteamina ꝙ talia ornamēta
ad dandū ꝙ adnupcias ptia et
apta q uisp pār ꝑsiliū usq; ad tempꝰ
suū siue filie maritus ꝙ dispensator
ꝙ did aliqua sponsa vel nobil siue di
ues dna cū plateis equitat aliquis
nobil vel mles seu famulus pedes
portat illam ꝑtem camisie ornata
suis brachijs extensis ꝙ did tales due
et mulieres vadut extra ꝙ trahut ꝑte
camisie anteriorē subtus brachia et
posteriox pars camisie ꝑ aliquē militē
seu famulū vel pedissequā leuatur
ꝙ portat versus brachijs ꝙ manibꝫ
extensis / et alie mlieres que no habent
camisias tam pciosas ꝙ ornatas hec
in habent camisias nisi longas
nudas et albas / oīa alia vestimēta
multū excedentes duas aromatibus
ꝙ herbis odoriferis sternatas ꝙ aqua
rosacea latas / iam vbicūq; equitat
vel incedut eox odor ꝙ fragrancia
p totā platea sentit / vn camisia bte
marie que est aquisgrīn ꝑsm quē
assuetudinē pdicti illay ꝙ statuerūt
tale tpus homines videre erāt illud esse
ꝙ fuisse breue ꝙ huius / et in oībꝫ
libris legit ꝙ dicit etiā in ptibus
ibidem / qd beata virgo maria fuit
puella aliquātulū grossa et carne
sa ꝙ fusta ꝛc / Ibi ad ꝓpositū a[m] 38[m]

Super hanc spelunca[m]
tugurii et locum mbe-
thlehem quo deus fuit homo natus
in quo etiā tres reges munera obti
lerut qui locus ut supra dictū est
utiq; vndeis fuit adiacēs / sicq; fuit
in q; latus / ven[t] helena nobilissima
et pulcherrima etiam fieri dauit ope
mosayco ꝙ marmoribꝫ ꝙ auro sub
vtris diuersimode ꝙ regaliꝰ ornatā
et in modū castri ꝓpriq; nomine stām
sed no est capitulariter / sed sup ligna
ꝙ tigna tabrina & plumbo cooperta
et in hac etiā an altox descendit
in spelunca ꝙ locū in quo erat bes
homo natus ꝙ directe subtus maius
altare qd est sup altox in ipa spelunca
est altare in loco quo deus homo na
tus est et no longe ab hoc altari
est ꝑsepe lapideū ut ibidē est moris
etiā mensura trium pedū vel minox
longū / in quo beata virgo mistica
lū ihm an bouē et asinū involuit et in eod
loco usq; ꝑsepe tres reges dnm
adorauerut / et ei ibi munera obtu
lerunt / et in ipis spelunca sancta
Jeronimi paula ad cuius corpus / nobiles
romane que ex deuotōe ibidē ad
beatū ieronimū degerut sunt ꝑ
pulcherrima in ipa nobilissimi et pul
cherrima etiā sunt iuxta / ecce
voluptuē marmoree / tecta ꝙ lig
et alia sustentantes et portantes
et anno dm millesimo cc xlj mo
Jarratem pulchores voluptuas
extripere voluerut ꝙ in templū
eox ꝓponē ꝓposuerut / sed horri
bili visione ꝑterriti ipas stare ꝑ
miserut ꝙ ultra modū mira ꝙ foris
est deuotissime ditissime ꝙ nobilissi
me ꝙ regaliꝰ facta cōstatat et ꝑfecta
et venabil helena ni ipa ecclesia
archiepm ꝙ canonicos ꝙ pbros ꝙ
alios dei ministros instituit qui ex
ꝓuilegio speciali in oībꝫ missis
etiā in missis aliox gloria in excelsis
decantabant / et in festiuitatibus
oīm horas canonicas / ad gloria
in excelsis deo incipiebat / et quia
plurimas alias reuenias ꝙ prouē
tus habuit hec ecclesia pre alijs

et habet plut deg de quibg singula longu esset dicere & enarrandum
Sed postqua hec sancta ad mang et
potestatem puenit Soldani tuc qui
cuiq xpiano intrare voluit dat offici
ato soldato duos denarios venetiales
et nuc gri sub certi pensione ppse hnt
chorid et maig altare ad diuinu
officiu eoy pagendu In nacte na
tiuitatis dni ex tuc omn ydiomatu
et lingwaru homines pegin et xpi
ani qui fuit sub telo in ipa ecclia co
ueniut & tuc omnia hospicia in be
thlehem pegrinis inty & extra sint ple
na & propter huiy soldani exceptis
suis officiat no pmittit ibidem mi
xpianos habitare Ctm omis xpi
ani qui ibidem in nocte i natiuitat
dni ecclia queniut licet in fide et leg
uis sint odiose diuisi tam ginis ps
& secte hom xpianoy in ipa ecclia
speciale locu deputatu in quo sing
ritu eoy diuin officiu habent & faciut
et agunt tuc solempnissime put deg
bn latini qui se habent ad fidem ecclie
romane agunt diuin officiu suu
impedita in altri et loco quo deus
homo est natus Et tuc in ipa nocte
diuersa ydiomata licite & canty i melo
die in uocys & diuersis lingwis au
diuit & tam nullg homo impedit
aliud in suo cantu / nec aliq risi
uel cachinnatu & tuc celebratu missa
ibi que incipit domin dixit ad me
vadit dem omis ad ecclam dupliter
que gloria in excelsis vocat vbi an
dam pastoribus natiu dominu annu
nciauit et ibidem due tuc celebrat
missa que incipit lux fulgebit Et hec
due ecclesie distant per modicum
dimidu miliare Et ibidem illi mis
sa celebrata ex tuc omis populi cu
magno gaudio & cantu redeunt
in bethlehem ad suas missas tuc in
eisdem ecclesiis omnia euangelia pn
cipalit ibi legunt de quibg tuc
tocius ecclia catholica de longinq
loquit et tractat & tuc utriusq sexus omis
homines quocuncq lingwag illi sectarii
existunt pueri & adulti in ipa ecclia p totu diem
cantat illam ant iphania in latino
hec est dies qua facta dom & ceteram
in omnibg psalmis illis in latino cadetenq
simul expositi Et est sciendu q ubi dei epm
iudia Helena mesa stabularia ad relaxa
runt qd Guigmol nobilissima ecclam
sup stabulu & tam vilem locu eius ex
ostim fundauit & edificauit unde omi
nocte natiuitatis dom tabula de laude
& meritis venabilis Helene fuit dicta
stabulatia que fuit presepe dom sui fide
liter que fuit et alia quaplima de
meritis & virtutibg venabil Helene in
tabula sunt conscripta In festo Epipha
nie dom fit ecclia in ipa ecclesia max
imus omi populoy & linguay coni
fluus Et in loco uiy presepe quo tres re
ges dny adorauerut et ei munera
obtulerut magna stella optime
decorata pendet confuerut que
p totu illam diem artificialit de loco
ad locu in ecclia tot diis trahebatur
et regebat Et de alys huiy ecclie
in Bethleem nobilibg assuetudinibg
et specialibg priuilegiis & progatiuis
que licet ecclia p alys ecclys put deg
habet singulat longu esset enarra
re Et qualit festu Epiphanie ibidem
honorat et celebrat misteriis audiet &

Deterum postquam hec et ca. 39.
alie ecclie utriq essent complete
ex tunc Helena se erexit Nazareth
que est ciuitas multu delectabilis
et amena in valle florida sita et no
est murata et habitatores eius & dom
sue ignis & inde dispexe Et in ipsa
ciuitate ecclam magna & pulcherrima
ciuitate si ecclam fundauit In qua
archiepm sanctimoys & pbros & dei
ministros instituit & ordinauit / pdys
ac possessionibus qua plurimis specia
liter ditauit & amplificauit Et in eade
ecclesia Helena adextis pte chori
camera beate marie annexuit In
qua fuit & stetit / quado gabriel an

dm̃ cam̃ cepcionē sibi annūciauit ⁊ ex
rpā camera nūc facta est capella mj
est colūpna sc̃e m signis est impressa
⁊ adhuc nūa illius camere ⁊ capelle ipi
orientē est fons de quo mr̃i sepe
aquā hauriē ⁊ offerre solebat ⁊ ibid
angl̃us sepius rpam̃ salutauit ⁊ con
solauit ⁊ ex hac fonte p eḡm ad lau
gmquas ptes deferebant ⁊ quia plūm
infirmi ex ea sanitates reperiunt
Vn abundāc sarracen rpm fontē
sepius obturauerūt ⁊ q̃nto plus ob
turabant tanto plus ⁊ magis erūpe
bat nec sarracen ad huc ab aliqua
uerunt rpā aquā ℔z pegrīs ad lau
gmquas partes deferri ⁊ ex ea vale
infirmitates depellunt ⁊ in rpa ca
pella fuerūt speciales plūr qui om
die de annūciatōne dn̄ca die ⁊ nocte can
tabant ⁊ celebrabant ⁊ unica hab
capella ⁊ camera ⁊ colūpna lapidea
in qua a die pasche qñ angl̃us marie
dn̄o annūciauit usq; i pnte diem
signū p mansit ℔z dū p tot dies an
nū sol tetigisset illud signū an ei
occasū/ tūc fuit ⁊ est hora qñ gabriel
maria salutauit ⁊ deū de rpa pnab
hominē naturū annūciauit ⁊ tam
pōnibus xpianor̄ fuerūt in rpa come
ta ⁊ capella speciales mīstri qñ sol
tetigit illud signū in colūpna/ qui
tūc ter trahebant patrua campana
lia que sup̄ colūpna pendebat ⁊
tūc oēs homines tūc genuflexione
dicebant ter deuote ave maria q̃
rpa hora angelus maria salutauit
⁊ exinde p omnēm mundū p cuncta
in tranquillitate q̃ an̄ satis audiri
ter trahit tampona/ et dicā a fide
libus ter tūc genuflexion ave maria
illa capella ⁊ in omnib̄ partibus
orientis ave maria vocat ⁊ a fide
libus de langmquissimis partibus
visitat in pnte diem unde dicit
ibidem ⁊ in aliis p̄tib̄ illis altius
clāmq; p̄mulgencys nazareth ad
ave maria ⁊ in illa capella est extra
in qua rpa camera male ⁊ maliose
ibidem omēs hore canonice tūc fuit
maria inuenit sc̃e in p̄tib̄ istis ad
iutorium ℔z nūc in rpa extra
nobilissima sarracen̄ potuit mon
strari. ut mihi ⁊ petro videbatur/ sed
capella fuit illesa q̄ de qua ibi pauper
nobiles sarracen̄/ qui vocant nobiles
de sēs qui experiuntur quietudine a pe
gris valut vnū denarium tale vene
tianū ℔z tūc homo tūc omnib̄ suis
rebus in illis partibus est securus ⁊
rpa ciuitas nazareth est mūra et pul
cra patu galilee/ ⁊ sup̄ fines galilee
est mons no magnus ⁊ sup̄ modū
altus ⁊ vocat mons thabor sup̄
quem ihūc cū rpa discipul̄ suis fuit
transfiguratus put in eius ḡmetur
sup illud monte ⁊ pēnes se tenera m
agnū ⁊ pulcherrimū monasteriū ad
fortissimū clausū fundauit ⁊ i modū
castri turribus ⁊ muris ⁊ propugnaculis
undiq; firmauit cuius ordinis ab
bas benedict̄ insula ⁊ baculo ac an
nulo pastorali a bulla plumbea vebt
⁊ accepit illud festū transfigurationis
p̄ die ℔ti felicissimi ⁊ agapiti
⁊ tūc in omnib̄ partibus orientis
celebrant missē tūc vino nouo
⁊ oēs ecclesie archiepiscopales et
cathedrales in oriente in honore
transfigurationis fuit consecrate ⁊ p̄o
die in omnib̄ ecclesiis et missis ca
tat officiū dns dixit ad me ⁊ alia
dies sanctificata ⁊ cum ih̄us ascendit in
discipulis ⁊ ascendit in montem ⁊
⁊ p̄o die oēs reges principes et nobi
les barones ⁊ milites ⁊ oēs in
rpa dyocesi plāi ad dedicationē
fue cathedral̄ conuenit ⁊ oēs
homines vexilla ecclesiastica tūc in rpis ac
rpoy crucis sup̄ curuis fige ⁊ pone
faciunt ⁊ oēs populi illā nocte
in ecclesiis tūc gaudio ⁊ letitiis diuti
nis sp̄ne ⁊ multū ornāt ecclesias
suas duas ⁊ varijs ornamentis ⁊ oēs
ecclesie metropolitane ⁊ cathedrales

mombꝫ partibꝫ orientis vocantur
ecclesie sancte Sophie. r vexbugene
est titulꝫ oim ecclie. Cathedralis ibid
p ad sanctā Sophiam. vocatā. Et dyrut
hit mons Thabor a urbe ad tres dietas
ad ondiā. Et me ibidē. r illic mo
tem fuit via. r no plus. p quā ibi
iuit ei discipuli suis in qua mutatus
mqua sanauit docuit. r signa fecit
et pdicauit. Et ultius p me ierē
r huc monte. r loci me eos steti
ibi in ecclia. no iuit ul presbit
Et ipe mons thabor desup non est
muris circuitus. qua illuc mō ad
emphendit. Et an capem. Latoy. par
tacem hoc monasteriū repert. r occi
pauerūt. Sōn quos Ie pians in pede
montis aliud ecclie fecerūt a quo fre
tacem⁹ astensu. r destensu. desen
derūt. Cui nome Blanseghardi impo
suerūt. Et exillo. r nome maxima
r nobilis pgemes fuit exit qui ibid
nobiles Blanseghardi vocantur
in pntem diem. p̄z mic illuc ecclie
r monasteriū fuit destructū. r desertū

Cum itaq; venerabil helena
in hys et in ombus locis
quibus ei expedire videbat archiepos
r epos atq; abbates plures. r alios dei
mistros mistruisset. r ornasset. Et ois
ad laudem. r honore dei pie. r pfecte
r laudabiliē pficisset. hec tuc de corpibꝫ
suis. r reliquijs ihu xpi. r dni nri qui
dominū ibidem adorauerūt. et ei
munā obtulerūt. cepit animo cogi
tare. Et ad eius pmanasse. dei. p̄ndia
adhuc romano imperio pmansurū
nō nobili. r maximo comitatu pe
rexit mquibꝫ omia templa. r aras
idoloꝝ. fuit ibidem idolatria repul
sulauit. patenē destruxit. Et p hys
in laudem. r honore dei ecclias et mo
nasteria fundauit. inquibꝫ episto
pos archiepos. psbros. abbates. ac
alios dei mistros mistruit. r ordinā
r cultū dei in ombꝫ hys partibus
mombꝫ. r p oia repauit. et am
plificauit fidem xpianā. que illis

partibus. plus dilatabat. tuc mlto. plꝰ
honorauit helena. exaltauit. et glorificauit
adquā tuc oēs xpiani. r catholici viri
mlti venerūt. r confluxerūt. Non au
dierat. quāta mirabilia. r magnalia deꝰ
ondit de inuencōne sancte crucis. r clauoꝝ
ac tam pabilē. nauē vestimē. sem. r
pannoꝝ. quibꝫ deus in sui sanctabilē
r misericordia fuit inuolutus. p̄ quā
venabilē helenā deus fuerat opatꝰ
Inquibꝫ helena vnanimiter exultabā
r mside tam fortabant. r undi. r gen
tiles ydolatre. r hereticī. de hys mlti
dolebant. r confundebant. Et ex
tuc in ipis sequentibꝫ partibus quā
plurimos ecclesijs. r monasterijs fundauit
vndiq; r episcopatibus. r mlis dei mistris
de nouis instituit. r omnibꝫ pp̄itatis
mse consortiū. Hec tuc venabil helena
de corporibꝫ. r reliquijs trium regum
beatoꝝ. cepit magnopere. r diligenter
inuestigare. Et cū ipsoꝝ trium regum
regnis. r ipsoꝝ vita. r gestis p̄ quos
reges sanctis. r ordinatis. helena ple
nius fuisset instructa. r informata
de tuc de ipsoꝝ corporibus. r reliquijs
cepit studiosius. r frequentius atq; ardenti
us cogitare. et diligentius laborare
cuius desiderium implens omnipotens deus
qui semp̄ ipse est omnibꝫ misericordiā
eum in veritate. Et qui prius ipsi
helene crucem sanctam. ac clauos sanctissima
p̄fundissime abscondit. reuelauit
corpa. r reliquias trium regum de
monstrauit. Quoꝝ duo corpa. s̄z
melchior. r Balthasar. r patris ei
thoma. r dni andree. pbri. Johne
r alios illius ecclie. pastoꝝ principibus
et plebis ad ampliandā honorem
et diuinum cultum miraculose. r studi
ose impetrauit. Et qz tuc ppter te
morem impiorū p̄timebant. et oēs
vere vnanimiter audierunt. r viderunt
quanta magnalia deus p helena fecisset
apostolis sibi ipsa duoꝝ regum corpa
Colonie et treuere tradiderunt
et dimiserunt. Quq uero caspar thy
regis. Sathorum heretici. de regno

ipius ⁊ Caspar regis nati sub eoꝝ pieta
te habuerut ⁊ in sui requiem ⁊ hereſ
pauentes diu ꝙ ipi ad sanguiē datę
vestierut ob mudia ⁊ negauerunt
Nam tullius ad melioꝛē ⁊ seruoꝛem
⁊ maioꝛē insula indie nomie hym
pulla de qua etiā rex Caspar rex in
sule vocabat sicut corpꝰ mirabiliter
et sereniſſime abstenderut hena lis
aiē helena habitis utiq; duaꝝ regi
arpby nobiles ipas pati duxerꝰ
y multos solempnes legatos pbi
importus ⁊ mumbꝰ miſis aput po
tentiores insule ipas ⁊ negotiorum ꝙ
ordinauit ⁊ obtinuit ꝙ corpus beati
thome apli ꝙ tuc erat impetrauit
p corpe terry regis Caspar debebat ⁊
p mutuauit Et idem ipm corpus beati
thome apli nesterinis bis est ablatū
Et exercitus causs ipius totidem ipsius
tū Sed in pntem diem adhuc est ine
piciamiū omnibꝰ pteritis illis ꝙ
adhuc corpus beati thome apostoli
eius etiā iuste debeat auffertri Et colo
mad ad tūc regū corpa inferri et
ibidem spetue p manere Sequit

Caꝑ xlij Ceterū dum utiq; corpus Caſ
par ethiopis regis de insu
la poteretur et alys duaꝝ regū cor
poribus ingeret extuc talis ⁊ tanta
odoris fragrantia ⁊ suauitas abeis
exiuit ꝙ oms a longinquo venientes
flumina ſ odore replebant et inebiabā
Et extuc venabil helena ipa trā regū
corpa in loculo ditiſſimo in nobili
oꝛem ⁊ meliore filyi sui ciuitatem
quā fundauit s. Constantinopolim
que est caput grecie tū ingrema
exultatione ⁊ reuerentia tū alys duab
reliquys quas hinc inde impetra
uerat ⁊ congregauit inportauit ⁊
ab omnibꝰ popul ad hoc idem spectā
congregatis ⁊ tanto cū tum pompis
⁊ laudibus ꝙ dicit multū honoꝛi
fice sunt recepta Et ibidem in eccia
Sophie reuerenter collocata et ab omnibꝰ
veneꝛata Et est sciendū ꝙ ecclesia
sancte Sophie in constantinopolim
est ult modū pomibꝰ ecclesijs in mdo
multū magna et lata ita ꝙ nullis
magna ⁊ lata omnibꝰ velis illis ⁊ suis
explicatis ⁊ extensis in ea se posset om
de se vertere ⁊ gyrare Et ipa ecclesia
ibidem vocat eccia sancte Sophie qđ
mgreco dici verbigena Et ut supa
dictū est oms eccia metropolitane
et cathedrales m oriente ad sanctā
Sophiam vocāt qua constantinus
fundauit Et eius tres marmoꝛeas marmo
reas columnas tū adutorio dei cum
in sancte solius leuauit ⁊ duab alys plu
ribus ornamtis decorauit Et in ipsa
ecclesia est tunica dei in consutil et
clauus dñi ⁊ pars columpne ad qua
dhus fuit ligatus ⁊ flagellatus Et q
pluime alie duse reliquie verende
de quibꝰ ḡtis non est curta Et temporibꝰ
sancti ludouici regis francoꝝ adhuc
corona spinea mea pmansit Et tm
tpibꝰ turcoꝝ ⁊ Saracenoꝝ Constantino
poli ⁊ impioꝝ ḡtoꝝ multū destruxe
runt Et imperator trē auxiliū sancti
ludouici implorauit qui multa pdia
⁊ deuastata ad auxilio dei repauit
Et p suis expensis trē imperator sibi
ludouico ipam coronā spinea tradi
dit ⁊ obligauit Que ni ḡtoꝝ magnā
fame etatem ⁊ francoꝝ exultatione
in crastino beati laurentij ad nau
gia fuit ducta ⁊ ad villā pysiensis
miſlata aqua ḡti adhuc recuperāde
sperant in pntem diem Ceterum
in hac eccia sancte Sophie magna
stat columpna marmorea sup qua
stat ymago imperatoris equestris
enea optime de auratā pomiy
ratiuy more imperali mfinistra
⁊ vñ oriente rebellibꝰ gmmans
dextra Et huic ⁊ subtus hanc colump
nam hena lis helena ipoꝝ tria regū
corpa mirabiliter diuinitus ordinatis
honorifice specialit collocauit Et tū
isti tria regū corpa in hac ecclesia
in ciuitate utiq; essent collocata Et
tenuit a longinquis tris ⁊ pribus ab
omnibus populis huiusmodi ⁊ deuotissime

sut visitata & longo tempe vexata &
adeo vt reliquas deus domi mee fuerit
timore est langueis & pea multa mirabilia
opatus / tam oms qui mstr & deuocõ
eor auxiliu implorabant adeo ut
laore meca ill in matri detinebant
eor initis deus liberauit / Post abitu
& decessu gdsi mpatoris constantini
& vxis helene / Iuliano apostatri
regnante exte ydolatria & gentilitas
repullulauit & grauissima psecuto gladij
mxpianas & martires tempibg longis
put in passionibg duop & martiriu
& alys libris pleny reput / Et ipa p
secuto gladij tot martires cepime
ex tuc cepit in vnusq3 die alia de
nouo psecuto hereticor & pfidiator
duop & errop fexit durior cõ catho-
licos & fideles / Et ipa psecuto hereticor
& errop fexit durior & maior fuisse
pfectime gladij antiqui / & fides xpi
ana ac catholica tamq3 triticu eri
berat / ut nullus pulus erroris
in eo decreta vinc nec / & in hac tbu
laõe gci licet habuissent quam
plimos sanctos / & egregios doctores
& romanos / pontifices de gcia natos
tamen ad ecclam romanã in arti
culis fidei put in stis audiet recurrere
/ & sibi spõ patriarchã p̃ceteris
elegerit tũ ab illo tempe in oib
& p omia / ut nos dño pcpe usq3 in
pntem diem obediut / Et in hac tam
pestate corpa & reliquie ipop & tũ
regum absq3 alicq3 tenencia in mul
lius certa permanserut / Inde dns
gciam & armenia tradidit i mang
Zarzucenop & pfidop / qui has terras
multũ destruxerut / Quos mauricij
pnĩ mpatore romanop ex gcia
tũ auxilio mediolanensiũ ruperunt
vn ut fert eiusdem mpatore consi
lio / ipa tũ regũ corpa / tũ alys
reliquijs postmodũ fuerut translata
& legit q3 manuel gcop mpator
egregiũ virũ religiosũ & prudẽte
nacõe gcũ in legatione mediolã
mpit & quia prudens erat & apud
mpatore potens / ppũ mediolanenses
in archiepm elegerut / Eodem tpore pri
bus / & mitibus ipi tritũ regũ corpa
/ dequib3 tãt nullg multũ curauit / ab
mpatore impetrauit & secũ ad ecclesia
nã trucẽ trãsportauit & in ecclesia pali
que tunc est strata pdicatop / cui ppms
& laudibg / tũ oms populus honorifice
occurrit / Vbi cura ad ipop merita
lotis & tempibg put in locis pribus
multa mirabilia & virtutes est operatus
Anno dom̃ millimo centesimo lxxiij°
Ciuitas mediolanensis fridericũ primo
Imperatori rebellis fuit / quã mpator
destruere prosilit & ciuitatem vndi
nobiliores & meliores & maiores
in ciuitate pauis sentibg / ipa tũ
regũ corpa secretissime abstondere
& tũ mpator auxilio Reinaldi archi
epi coloniensis & alioq3 dnoq3 ac
diolanũ absedit cepit et expugnauit
& tunc Reinaldus archiepus Colon
ensis palatiũ ad dom̃ detuxit / quod
mpator ex alys oms3 ex eisdem
habuit cepit & mittit & admanus
suas obtinuit Ex quo dns assanus secũ
accessit ad Reinoldũ Colonensem archi
epm petiit / ut sibi gciam caput mpi
torem posset & vellet impetrare &
tunc sibi tritũ regũ corpa tũ alys reli
quijs vellet dare & absondita demo
strare / Et tũ Reinoldus archiepus
Colonensis fecisset & pfecisset & tunc sibi
ipas reliquias dedit & demonstrauit
Ex quo habuisset ex tunc pfatos fideles
res & secretarios statim versus colonã
direxit destinauitq3 & misit Ad post
modũ mpatori indicauit & tunc
pdictus ipos ab mpatore postulauit
pecijt & impetrauit & dyalis mpa
tori prius indicat / Nam ipas reliquias
venandas dubitauit & posse impetrare
& ex tunc archiepus ipa tritũ regũ
corpa tũ alys reliquijs colonam-

publice & honorifice insulit & aban-
populo circumpositus & laudibus excepti
in ecclia sancti petri ibidem reuerenter col-
locauit. per quos dns ibidem mirabilia
quamplima & virtutes in proximo diem
operatur. & a principibus & nobilibus et diuersis
partibus et provinciis ad maximum
concursum querentium & visitantium.

Legitur enim in quibusdam
libris q postquam corpora
trium regum de constantinopoli
in mediolanum et de oriente maxime
tempore fuerint translata q tunc omnes hereses
& schismatice errores & opiniones, quibus
lampardia & tuscia ampulia, et omnes
circumstantie fuerunt manifestati, per declaratum
et expositum trium regum munera
que isti tres reges dno obtulerunt
fuerunt confusi & confuti, ac sicubi
post sequitur annichilati. In auro thure
& mirra, peristi trium munerum gratia
in uno eodemque xpo, diuina maiestas
& regia potestas, & humana mortalitas in
timatur. Thus enim primum ad sacri
ficium, aurum ad ebrietatem, & mirra primum
ad sepulturam mortuorum. Omnia licet fa
lides xpo verane offerre nisi destruit
unde unum eundemque unum deum unumque
hominem credit. & in oblatione thuris de
confusus est arrianus qui soli patri
sacrificium offerre contendebat. In ab
latum mirre confusus est manicheus
qui xpm vere mortuum pro nostra salute
non credebant. In auro simul omnes
confusi sunt omnia manicheorum depra
dando, solum carne natum non credidit
regem & arrianus dei unigenitum male
mutat & mutabile putat. unde experte rege
quo possidemur negat. Sed aquino per
misericordiam omnium purificat, qui ab uno
diuinitus, et ab alio uitam carnis de
negatur. In isdem etiam muneribus con
fusus est nestorius, qui xpm in duas
personas duabus mentibus alium hominem ab
inuocando suppliciter obtulisse. Non ergo
dubitatur mysteriis, qui diuinum non
est in domo propter unum idemque ysus
muneribus adorat. & unus idemque deus
& homo cognoscitur. Letare in quali et
quanta reuerentia hii tres reges qui
dno munera obtulerunt honore habeantur
in omnibus terris & provinciis in oriente
et ab omnibus regibus & principibus et
nobilibus & omnibus populis ibidem ve
nerantur & est scienda qui presbyter iohes
dominus indorum & omnes reges sub eius
imperio & rex georgie superior & rex
georgie inferior & omnes alii reges
xpiani hii omnes in die epiphanie sic
in die coronationis eorum vestimenta rega
libus & aliis ornamentis in honore
trium regum beatorum fuit ornatus & coro
natus & tribus turribus in missa offert
oblatus. Sicubi ad mercatum missa, ag
torum & communitate afferuntur. Aurum hii
& mirra. Sed maxima humilitate et de
uotione & alii principes & nobiles qui
uis palio se onerat. Sicut est maiori
nobilitate & facultate & sed offert
tur oblatus in missa. Item in quali
& quanto honore hii tres reges offerunt
& reuerentia hii tres reges gloriosi
habeantur ab omnibus hereticis & schisma
ticis in omnibus provinciis & partibus
orientis, qui adhuc ibidem degunt
& primatus erit. Est sciendum quod mo
rientur & in omnibus partibus ultimarum
fides xpiana in duabus partes, et
homines sectas est diuisa. Sicut hos
homines quos nomina sequuntur.
Arubum Zoldim Nestorini Latini
Indi Armeni Greci Zuruti Geo
rgiani Jacobite Nubite Coptiti ysmaelitarum
yperotimi & mandopoles, & ex hiis
omnibus xpianis Ibidem latini, super
omnes predictos homines et hereticos
per quos regnis & terris habent prin
catum & vocant ibidem propterea
latini, qui missas & horas & diuinum
officium cantant & legunt & agunt in
latino. Sicut inpiis istis ex multo
sole mundi epiphanie diu nullum
pagium quia impiis ysus &

& cantant cũm in mssis p notas
spualibg melodijs Item nubiam fuit
homes de regnis Arabie & nubie In
quibus regnauit melchior qui dño
aurũ obtulit nato / & hȳ pcipuis xpia
nis mside stabiles p manserut & sic
rex eoꝝ / domo obtulit aurũ Ita
nubiam homes de regnis eius nati
ppe mside splendide fuit statui Nam
sic aurũ in camo ignis positũ non
minuit nec aliqua etrugine uel ru
bigine pot consumi Hic isti homes
nubiam aliqua hereꝛ non poterat
corrupi Vn specialit ibidem nubi
ani vacant & in omnibg partibus
ibidem xpianoꝝ voluerut exmbꝰ
habe pogatiua & habet p alijs xpi
anis ꝓb honorꝫ sui regis usq; in
ptem diem & quocũq; tendunt
pgunt mſimil mtimb / et obsperia
lem reuẽcia in omnibg locis xpia
noꝝ habent p se ecias specialeꝫ
/ & cmitatꝫ / in quibg specialit sepe
liunt / sic frygnies aquis gratã &
hoꝝ pbri ad coronã aureis et de
auratis sum eoꝝ siculitates ad altare
coronaria ducut reuẽnt et hec faciut
in signũ tcũ regũ / qui domo coro
nati munꝰ reuẽnt obtulerut Item
Zoldim fuit homes de regno Sodo
lie & Zabba in quibg regnauit bal
thasar rex qui domo thus obtulit
hȳ gentes mside fuerut corrupti &
a quada hereticu soldmo pueꝛsi &
habent se ꝑtem ad ritũ Grecorũ
& parte habent hereꝛ Zoldim &
utuñ eccia bis Sabaitis & habent
pse ꝑpꝛiũ ydioma / & hȳ in ptibus ai
entis mẽ cetis / at pcipuis xpianis
nis habent talem & tantã reuẽncia
& pogatiua sic nubiam Nam sic
in fidem plenã no cusodierunt
nec ꝓfecerunt ꝙz sic Balthasar coꝝ
rex dño thus obtulit / cuig ador
migne / quibuscũq; alijs mysterijs
addens / omno no tollit mysi ipius
ador sentiat & adoret Ita abbys

fides totaliꝫ nis est abolita lig in ipis
aliquãlu sit corrupta & pbri coꝝ tu
aurꝫ & dyaconi tu thure & subdyaconi
tu mrrã ad altare accedut dũ missas
celebrãt intendut & hec facilit misig
nu q tres reges domo aurũ thus et
mrrã obtulerut Sequit.

Alterũ homes de regnis thar
sis & insule egrisoille nati:

Inquibg Caspar rex Ethiops regnauit
qui domo mrrã obtulit in omnibus
partibus et tribus orientis Nestorini
vocant Nam a quodam hereticu noie
Nestorius fuerut corrupti & pueꝛsi
hȳ irrenunciabiliꝫ a fide Catholica re
cesserut & apostatauit Nam sic mir
ra / qua Caspar rex coꝝ / domo obtulit
nullis alijs mysterijs pot assimilari
Sic hȳ nestorini a mill doctoribg uel
pdicatoribg ab coꝝ hereꝛ vnquam
potuerut nec adhuc possint reuocari
& hȳ tres reges in nulla habent
penitꝰ reuẽncia ꝙz qñ ipi coꝝ conse
crant & ordinat pbros rapiunt ab
eis sacrmtũ / qd omnes confundas et
fluctuet / debeat in omnibg mysterijs coꝝ
anathematizare et execrare / quoꝝ co
silijs et auxilijs ipius corpꝰ / Caspari regis
coꝝ fuit ablatũ & hȳ in omnibg partibg
orientis omnibg alijs xpianis sunt ex
osi & despecti & coꝝ hereꝛ / secta xpi
regna fuerut infecta & fuit p manus
gentes Ethiopes nigri mores ipsoꝝ et
regnis / in litteris coꝝ promittunt deꝰ
& filium matre Maria & tres reges
& sanctũ thomã nigras & diabolos
albas in despectu aliorꝫ pulc misericors
plurib de quib audiunt Item Vndy
de regnis pbri Johannis nati sunt
bom xpianã et habent p se primatũ
qui thomas vocat cui ipi in omnibg
& p omnia obediut ut nos domino
pape & pbro Johanni obediut ut nos
imperatori uel regi & hoꝝ amboꝝ est
mansio in ciuitate Semmary inqua
ipi tres reges decesserut & despul
chri fuerut recepti & ad aliam de

absq; aliquo tributo uel impedimento
ut uictus suos alios sarracenos sicut
annabilitores & mercatores & ubicunq;
morabat religiosi uel seculares semp
cantant canticu de tribus beatis re
gibus & eorum meritis & signis Item
fide alij xpiani qui Georgiam uenit
& nati sunt de regno Georgie mirabi
liq; nunc regnum ab eis tractatur & dicunt
q; sit tra p omnia montana & olim ar
menia maior uocabat & in hac tra
est mons sup quem post diluuium archa
noe quieuit & dicit q; primus et alius
clausq; horribilibus non sit uia uel in
gressus ad ipm montem p3 eius latum
ultra & sup omnes alios montes ca
cumen eius attingit & uidetur & sup hui
montis cacumine apparet q; lignum
magnum sit sit arbor combusta magn
& dicunt alij credunt mirabile fore illig
illud exercitu noe ibidem adhuc
permansisse & in hac tra & quedam
alia tra que ibidem habitant & est
in longitudine tre spatium
quinq; miliarum & per[m]ansa terram
tigris fluuius & est in tali & intanta
caligine & nebula tenebrosa stetit pad
q; in mense augusti in mercuri sol
antequam ipsam tram q; intrat sol mi
quod pot uideri uel discerni & dicunt
homines & mirabile regni illius q; in ali
quo libro no sit scriptu uel uniquam
audituq; aliquis homo ipsam tram
tenebrosam intraret uel exiret tam
a dictu balistre & ipa tra ab alijs hom
bus & malis undiq; circumdata tam
in circuitu illius tre sit lux nisi
uberima & pascuosa & no & aliqd
obstaculu uel impedimentu illam
tram intrandi uel exeundi / nisi so
lumo caligo uel nebula densa & ipa
nebula condensa & in ipa tra tam
tenebrosa & habitata humana tam
in ipa frequente audiut hymnitus
equor & tympanorum tinnitus & eu fluuius
qui p ipam tra intrat uenit et de
scendit lignu & stamina & huiusmodi
alia mamb huiusmodi facta & tractata
& legit q; temporibus heraclij romanor
imperatoris dum sarracenorum
potentia eruperunt et xpianos undiq;
infestassent & effugassent q; xpiani
& alijs tris ad illa tra montosa in
fugissent ipsos ad sarracenos & mobilis
obsedissent q; ad deditionem fuit ad finem
tram no potuerunt declinare & tue
xpiani auxilium dei inuocabant q;
mita trium regum beatorum qui tunc
temporis in oriente & in uniuersa terra
multum ueneabantur q; deus eorum mise
ricors subuenire & liberare dignaret
statim locum ubi sarracenos simul cum
ceteris & pauci ac paucis & qui
ibidem ad manendum pretio uenerant
fuerunt trucidati & conuulsati in
ipm locum / tale nebula tam densa
& caligo tenebrosa orta & crudelis
q; ab illo tempore nunquam aliquis eor
exiuit / nec aliquis homo postmodum
ad eos intrare uisus in presentem diem
Quare xpiani de regno illo / qui erant
congregati in seruitores uocantur
quatuor instar pergunt intrinsecus
sicut fecisse memorant in quibus primis beatorum trium regum
fide facta uel depicta in habitu eorum
qui eorum meritis deus tam euidenter
tam miraculose eos liberauit //

Item Nubite fuit heretici homines in
mundi tris & regnis mis alios ho
mines habitantes & a quodam heretico
nomine quorum fuerunt primi ti hoc
non credunt sancta trinitate sed
unitate / in cuius signum an se faciunt
signum sancte crucis uno digito & eor
presbiteri sunt simile in altari & sacra
rium eor pectus crucem quinquies
& hoc ideo fecerunt q; tres reges
simul & semel deum in presepio munera
obtulerunt Item quando ante fuit
xpianum a quodam heretico nomine
quorum corrupti erant in diuersis regnis

Nubite heretici

Greis habitantes dispersi et eor pbri
subdyacon et dyacon sic vocati et p
tatu tmo nisi semel hoc ni festis paste
et natiuitat dom no celebrant missa
missi de sancto thoma et dcbus regib
celebratm et hy me alios suos errores
ex facili caupi habent eccias eor ppha
natas vel si pluuia uel guttu pluuie
mtus fulgur uel radius solis aliqs finra
meu penetrat uel si aranea pinstret
et alys huiusmodi leuibg causis et hy ex
consensu et voluntate vnius sepant mat
monia ptr alia no vocata Item
cepti fuit xpiam hereticu et sectam p
se habentes et me alios homines hmc
mde sparsi et habitantes et eorm pbri
utunt me cetys suis quadam libros
fabulosos a sede apli reprobatos et pe
liber sancti petri vocat et in missis
eor legunt evm Nicodemi et epi
eor utunt cappis sic pdicatores et in
omnibg missis addut collecta de tribus
regibus gloriosis Item ysm fuit
xpiam hereticu et sectam esse habentes
pmaui patre in egypto degunt sub
dno soldano et eor missantes diem
baptizmi petrus pbr in fontibus
mstrum signauit et cruce cu cerzo con
denti et dicit cuius crucis signu in fro
tibus eor omnibg diebus vite sponsi
p manebit et hy firmit credunt
qd adhuc meretrix multitudinem ysrael
qd violent in babiloma qua sabatum
habuerat pgrint et omnisquisq; cupide
signat et pmultitudine eor ibidem
lapillus no debz p manere Unde anno
dom tricentesimo xlo dum in damasco
et in egypto exemplar mitto a volgo
et qm populo pfectus et mstrus xpi
anor fieret sic mpribg ipis mpsit
lenitia videor que pres menses dia
bol passionis p soldanu multu fuit
vindicata et in hac pfectione istri
ysm p vmissos egptios et zarzaricos
aput soldanu de pax eor mote fuit
plenius actigata cuius tue soldanus
tradit qd no esset aliqua dies in anno
nisi ultra mille uerbas lapidum
ad structura uehrent et quilis lapis
in plenas partes duodat et portaret
et impossibile esset qd tot homines et
ysmi passent nasci et talibg vi
blandis et simulatis tuc populu ab
eor pfectione et miserione cepit
et pduxit et hoc ysmael pbri post
mssam dant populo indultu qd deus
eos regat et conducat sic tres reges
qui nros p stella in bethlehem ad suu
psepe conduxit Item arrouani
sic xpiam hereticu et habent sectam
ipse me alios xpianos et zarzaricos
sicut in mde dispersi degentes et
pmaui patre suo ad tuu reposi
rmor et no recedunt tu quocuq;
agul uel age mapuit semp dicunt
in nomie dei et triu regu beatorum
Item Nicolaite sic xpiam hereticu
antiquiores i mundo dehys legitur
in apocalipsi et me alios qua plurimos
suos errores habent reputant et pre
dicant qd in misericordibili pcto ut si
uic misereri uel in mlc vtru p con
tributu rogaret si quis alii denegret
et quecuq; peta que pfert ex alys
passim contingit et cuncte deus re
mittet et eligeret cu misericordys et
pdicant ecia p misericordia dei demos
adhuc esse saluandos Unde et pcepit
qd illi maledicti et anathematizati here
tici et specialit isti nicolaite post mor
tem origenis magne auctoritatis virum
suu nome gloriosu obfuscare et
denegare intebant et laborabant
nam oms errores suos et hereses ac
tenebras in libris origenis ipserut
quasi eor erroribg et hereti consentire
viderent et isti nicolaite ipserunt
in libris origenis ad confirmandum
eor hereses terrenis et contubiis et
fidei qd opa que deus fecisset non
operet tu ecia in alys libris sic
scptu esset de hys que deus fecit no
dixit et qplimos alios errores
et hereses in libris origenis ipserut

4 eos addiderut 4 alij simplices xpiani
ishs hereticis magis 4 melius consen
trent 4 oms libros origenis/ quos in
oriente muemè potuerut/ precibus et
pcijs sibi attrahere rut/ et emerut ac co
busserut/ 4 nouas libros sp̃serunt
/ 4 sic queuis fetor omi scripturay ad
mirare coy confirmatom 4 auctoritate
errores suos in libros vet̃is origenis
sp̃serut/ vt in ipis erroribus eay co
gnitè videret Vnde alij xpiani sim
plices libros origenis tomburè mite
bantur/ 4 aquaplimis epis quaplima
consilia in oriente sup damnatom
libroy origenis fuerut debarbata pd
libri sui in tombusti in maxima au
toritate permanserut 4 oms hereses
errores quos hereticy libris suis in
fuerut 4 inspserunt in excip rebat
4 deleuerut Nam in ipis libris an
tiquis origenis pemity ml erroris
miserunt 4z cùm oms hereticos 4
oms coy errores gl̃ apis omelias ea
posuit p eron̄ Attendite a falsis ꝓphis
& sup eron̄ dicit apathei & alia quedam
sibillin̄ hereticoy errores quemce
videbant omelias multu gloriosè
compasuit/ p quas omelias ereticoy
errores confutat 4 eudenè reprobauit
4 annichilauit/ que in pnte diem p
omelys autentic habent/ 4 leguntur
in ecclesijs vnis/ 4 alie quedam omelie
sine titulo sup euangelijs leguntur
quas aliqui origeni attribuut asser
tes ipm dapnatu Ideo sine titulo
legunt si no attendut qp ptim atten
titus in titul Cathalogi habentur/ sic
que adtitul leguntur & alioy homis
uduum non est origenis ul alicuius
homis esse paluatiu ul damnatiu
vn i omnibus partibus orientis de eo
legitur/ qs post apostolos qui tam
ꝓfunda vsta sequere sic origenes
nō est mirum Nam sup eccle semp
vnus fuit mduus/ 4 nuqua tot
nes comedebat nec vinu ul siceru
ul omnino qs mebreare potuit vnus

bibebat & quot erat sua doctrina tot
erat sua vita & de nocte et de die sp̃
scriptores a put se habebat/ qui ex ore
ius libros/ quos compasserat exspi
debant 4 quaplimos diutes 4 mirta
4 sanctitates in oriente d̄ipo 4 sua vita
legit de quibus longu est enarrare
Nam epistopi 4 alij sancti patres 4 doc
tores ab hoc noie origenis sibi cog
nomen origenes compositerut et im
posuerut & oms hereses 4 errores qs
hereticy in libros suos adtransferat
errory suoy 4 post mortem sua sp̃serat
4 pfectum suam cp ipi 4 libri sui post
mortem patiebant honorifice ad bonu
finem puenerut & in omnibus ptibus
orientis p vnos eximios 4 mirce sancti
tatis/ et doctrine egregio 4 libri sui
p multu autentic habent in pntem
diem hy ꝓfuit modicu luxet sint
hereticis tam pisi/ tam anni die pau
pibus tres elemosinas p ipm/ vxore
suam 4 libros optulat in honore trui
regum porrigunt Item in oriente
4 in omnibus ptibus ubi maxime sue
homes coplum multu speciales/ qui
ibidem chrisopoles vocant hy non
tenent nec habent aliqua specialem
fidem ribi ul hereseos/ nec habent
missas pbros 4 cu vxoribus 4 puulis
4 asinis in maximis turbis 4 tumultis
metuut/ 4 no sernant/ nec metuut
& nec in hyeme ul estate in pluuijs
ul frigore nec in estimabile pulis
ardore/ nec die ul nocte in domibus
dormiut nec mulieres eay in domibus
pariut si de loco adlocu de villa ad
villam p totu annu vagant 4 cp
dui in uno loco mora trahunt tunc
tribus 4 stugmoi in domibus ul
villis nutria apant manibus ps in
uno loco ultra triduu manere non
pnt & sepius est experta si in uno
loco ultra triduu tenent/ siue si p
una die in aliquibus domibus fuis
tetis moratent ul dormiret stabu
moratent & hy homes habent
missas speciale ydioma cp nullus hom
nisi ipe missas pnt intelligere sic

uel dare ſi ſe quaſi ma hom cum ibide
ſtrunt & intelligut lingwas & poyoma
ta & ghit nuqua me ſe diſtorebas vis
uel ſubs & ꝯ dū aliquis alteri ibide eſt
qſtuudinis aliq̄ ſtrat uel aliquis
alui cū vxore ſua maſculo uel cū
filia ſua aubitu repit no reaſtit / ſed
did pauē redde ſibi talione & ꝯ habes
adquestuq̄ loci cuſtodes uel villas xpi
anoy uel hereticoy cum pdictoy uel
zaracenoy uel thuricoy uel tartareoy
uel quoruncuq̄ hoy puenit quia dū
me eas ſint uel amiſtā tam diu
ſtdm omem ritū eoy legem mores
& qſtuudines ſe habent & uiuunt
& ubicuq̄ reuiat celebrā amedie
bibit uel aput dolet plangi gtu
latur & gaudent / me ghil antiquas
pſtnas nec ghil ſe ad aliqm ſpeciale
legem / uel fidem ritū uel hereſim
ꝯ mquaruncuq̄ xpianoy uel here
ticoy infirmant ſdm ritū eoy fi
cut confeſſione / & rtipiut cmone
& mortui ſdm ritū eoy tradantur
eccleſie ſepulture ꝯ mquoy xpi
anoy uel hereticoy loca mteres
eoy parent ſdm fidem & ritū eoy
mſentes baptiſent ꝯ in quibuſ
cuq̄ locis xpianoy uel hereticoy
ſunt / mdmo die ibi de mane
cū tibys & muſt mſtmentis omb
cū vxoribus petrunt a mmo uſq̄
admeridiem ieunio deuote ſimul
& ſemel ad eccliam puenit / mltū
ghiulū deū adorando & ibi & tunc
ſemp miſſa de tribus regibus facit
celebrare & deus pſpat merita
p totā ſeptimanā / deſtā tempeſ
monetna ſanos alia m periculo v
mmo dalio pduat & conducat &
hy homes ac vmuſi hereticoy & piſ
matia ſiepduti qua plimas alias
habent conſtuudines ritus & mores
que pmittunt & dem de pis ſingu
lariter & ſpecialit dicere eſſet longū
niſi ea quibus nos tres reges & eos
venant & tutant ut eo mauis di
lugenq̄ ab alys katholicis honorent
Item fuerut in oriente alij peſſimi
hereticoy qui arrianoy vocabant ſ hy
nos tres reges in nulla habebant
reuencia ſpecialit & nouy hereſi tot
mūdo fuit infectus & hy nunc ſim
dutus fuit deleti & radicitus exſtirpati /

Caꝑ xxvi

Cæterū omes ſupradicti xpi
ani et hereticoy ſcilicet ar
meni Georgiani ac Neſtorini et
Jacobite Jacobini Nubiani
ani Greci ſimiani et gri et omes ſe
ctas pdicte quedam ſecta de eis habet
magis de hereſi quedam mīg ſed
quelibet ſecta habet aliud & aliud
ac grauia alia hereſim ſiue ep̄m dictā
nec vna ſecta volt cū alia aliquid
gmittere uel ptinere & quoy ſectay
pbri obediut epis de quoy dyoceſi ip̄i
uel eoy pentes ſint ſeparati & in omnib⁹
locis & pouincijs orientis no eſt aliq̄
cautus niſi aliquis omb ſint ſecte / de
pdicte habitent in ea & quelibet ſecta
vbicuq̄ degunt / cui ꝓ obediendo
ſi eoy dece eſſent ep habeat ſpeciale
pſbrum & ꝑ maiꝝ parte ſint vere dif
cretiſſimi & optimi medici vel diſ
ſimi nūtatores in tempalibus multū
aſtuti & experti lig hyb mſcrys
mſide & ritui ſint tam odiose inde
uiſi ꝯ cū cōm zaracenas & in
veneratione trium regū ſemp ſunt
vna mimes & concordes & tūc i vna
ꝓceſſione ad eccleſiam vadunt & tūc
diuſe lingue & melodie audiuntur /

Cæterū omes pfati xpianos hereticoſq̄
pace & ſtinatiu ſeculares & religioſ
ſapiēt & ordinati hy omes in ingilia
natiuitat dom uſq̄ ad crepuſculū
ieunat & tūc quilibet ponit mensā
ſuā cū pane & tybarys / que durare
poſſunt uſq̄ ad diem ſcī petronelle tūc
mensa cū mensalibus cooptim & cū
tibarys ſiep poſite ſdm ep̄m alicuiq̄
facultat ſtare ꝓmittit & in ingilia
natiuitat dom candelā uel lampade

attendit quia usq; ad diem epiphanie
usq; mansim ardere permittit die ac nocte
nay elevat omnia tabana ibidem in
optimo foro erexit & augilia natalitat
dom usq; in diem epiphanie / itaq; tu
ioconibus & pmul de ipa mensa potu
comedit & bibit cu maximo gaudio
Illos dies a natalitate dom usq; ad diem
epiphanie deducit ¶ Cetercu in vigi
lia epiphanie post prandium exeut
quinus armay vadit adomu amici sui
ut cognati ad candela ardenti & ip
m mittu dom dicit bona dies sit
vobis & si aliquis diret bonu vesper
ut bona nox sit uob p eo ipis m
udicio p maxima miuta imputatur
ut actipiat & itaq; p tota nocte epi
phanie cu maxima letitia & solempni
tate de domo ad domu eundo ame
dendo & bibendo & salutando ac candel
ducut in sopnes & hec fecit i meanda
q stella ardens que i natalitate dom
apparuit usq; ad epiphania hus treb
reges et eoru comitatu in bethelee
dixit & pcessit quibq no erat aliqua
nox sed ac i mensa claritate eis
una dies videbat ¶ Cetercum
in epiphania dom cum xpiana in
cole & pegrin fusinatia & hereticis
de longinquissimis partibq ad eoru
epis abbatibus & pspuueris & religi
osis & ordinatis ac trutibq argen
teis thuibul & candelis vadunt
& puenut ad Jordane qui distat a
Jhelm ad quinq; miliaria pauca & ex
tunc omnibq xpianis fusinatis et
hereticis usq; Jordane congregat
quis pars xpianay fuit simil in
uno spali & cu magno silencio sto
i populo ponit crucis reuente mesa
& quenis pars xpianay / cuq quoru
q pximatio sit ut lingua y legut
ibidem a dom ihu ad natu esset ihus
xp & sic seu euangelio quenis pars cu
ru sium ad maxima reuencia et
deuocone adorat & oblatus offert
reuene sibi q quinus & similit
& mi signu crucis regni qui tuc domo
mundi abtulerut ex tuc una pars
post alia ad ripam iordanis ad locu
quo baptizatus fuit ihus ordinate p
cedut & tuc quinus pars legit eua
eu in hac modu Cum Jesus
in illo tempe venit ihus a galilea
ad Johannem ut hic baptizare ab eo
in hac Jordane in isto loco ic & sic loco
isto euangelio inducut aqua & cruce
baptizant & ex tuc anis claudi ceci
& infirmi quay maxima multitudo
tuc ibidem quemt & portu mudi
ab Jordane se in mezgut lauant
& balmant quay quaplim ex fide
sanant & tuc anis homines habent
flagellas ut vasa inque eripiunt
aqua inducta ex Jordane cruci ad
langnigs fluxus portant & mittunt
q p totu anne p manet i corrupta
et ex ea infirmis bibunt ut se lauat
quay quaplim infirmi dei sanc
tuz qsequut & itaq; p acto lupta
Jordane ordinate diuus officio & tuc
anis partes xpianay ad spa patrie
redut & cua est ibidem tuc maxima
custodia armay exparte saldam ne
fiat ibi aliq rixe ut dyscordie seu
conspiracois & me Jordane & Jhelm
est quedam pars deserta que ibidem
moraf vacat & in ipo deserto Jo
hannes baptista habitauit baptizat
& primam pdicauit & ibidem venit ihus
ab Johanne ut ipm in Jordane bapti
zaret & in hac deserto ihus xp diebq
& noctibq ieiunauit & ibidem dyabolus
eu temptauit & tuc Jordane chri
stus quo baptizatus est ihus adiecit
Calixte in monasterio ordinis sancti
Benedicti Cuiq michi sancti Johannis
ordine dicit habet / quia Jordanis
in uero suo q in flexu et meatu est
cua spacio xij passuu lata & habet
in alueo triq; fundu & ripas altas
et paludes / nec aliq vada / nisi milites
qui ihus fuit baptizatq & ibidem filij
isrl stans pede inserut qn Jerusalem

pstruxerut ⁊ Jordanis aliquado
aliquis pluuialibꝫ dꝫmonte libani
⁊ alys montibꝫ vemetibꝫ tm mundat
⁊ ꝯstit / qꝫ fines suos usq; ad illud mo
nasteriu extendit / ⁊ portare posset na
ues onustas ⁊ ideo monasteriu
a Jordane trslatu ⁊ ortu Jordanis
ad radices montis libani ex duobus
riuis quoꝝ unus Jor ⁊ alt Danus
vocat qui duobꝫ locis in mare
galilee madit ⁊ a petre per illud
mare trsit ⁊ m unu fluuiu ex
eunt / ⁊ Jordanis vocat / ⁊ durat fluxꝫ
Jordanis ad xxtm or miliaria ysti⁹
patrie / ⁊ a lacu qui baptizatꝫ fluit
ihm medit in mare maledictu
⁊ ultra no appet ⁊ est quarto quale
aqua tam benedicta intrat in aqꝫ
maledicta / ⁊ dicit quida qꝫ in suo
introitu ⁊ influxu altra absorbet
Nam aliqn Jordanis intactu ꝯtinuat
⁊ mundat / qꝫ esset impꝫ le si ipm
mare intrasset qꝫ fines suos non ex
cederet ⁊ inundaret ⁊ alij dicut qꝫ
aqua Jordanis tam benedicta ꝑtim
trahit aqua maledicta / qꝫ nulle duo
unus ꝑ bnditꝫ altius tempet
⁊ sic utrusꝫ est credendu Nam mare
mortuu siue maledictu quo Sodo
et Gomorra Jabamin ⁊ Adama ⁊
alie ciuitates ⁊ ville ⁊ tastra sne
rexit / que deus subuertit / est eta
hoc xxo miliaria illius patrie lon
gitu ⁊ latu ⁊ nulla creatura uiues
ꝑ maledictione mea ꝛput ⁊ dum
ventus tempestate agitatus ꝑ illud
trahit / ex tuc omes homines ꝑ maxi
ꝑtem trahabuntꝫ habitacula eoꝝ
claudunt / nec exeut / nec aliqua
pecora eoꝝ exire permittit dño
qui ex eius intollerabilissimo et
pessimo fetore insurgent ⁊ in tali
tempestate quadrimas pulchras
lapides / ⁊ alias pulchras res erat
quas ad aliquis in manu sua tulit
infra triduu fetore / a metu na

pot abolari ⁊ lauari ⁊ eta illud
mare usq; hodie est multum
pulcherrimu ⁊ delectabile terra
⁊ pulchitudine arbores pomifere
hyeme ⁊ estate eque uiides ⁊ ad
poma ⁊ fructus eoꝝ dum ex delec
tamines frangunt sient mtꝫ omes
⁊ faulla / tu pessimo sint ysti fetore
lꝫ foris multu pulchre ⁊ delecta
biles ⁊ eta illud mare sient pu
tius venenosissimi ꝓmones hyem
qui tyri vocant un tyriaca uoc
et efficit / qui in alys locis pl'm ill
maledictis nusq; reperit ⁊c ¶
Ceterꝫ alij scriptam hereticu ⁊ pfi
matici sceleris duci qui in alys plibus
degunt ⁊ no pnt ad Jordanem
attingere nec uerne / hyb a mauo usq;
ad medie in die Epiphanie ad eras
puerunt / ⁊ tu maxima deuotio
⁊ solempnitate hora debita / omes
conuenerut ⁊ cu rpis abbatibꝫ ⁊ pbris
ordinatis ⁊ religiosis cu crucibus et thu
ribulis ⁊ candelis ad ꝑma aquam
fluentem ad qua attingere ⁊ uerne pnt
ad pressione solempnissime uadut
/ ad aliquem speciale locu ⁊ tuc mag
na silencio facto in populo unanimi
cruci trina munda in signu uere fidei
offerunt uenient ⁊ deuote / ⁊ lauat
tur illud eoꝝ dñi natus esset ihs
in bethlehem xx ⁊ quatuoꝛ annis
nec linguam / nec naturam nec retum
exprimit semp tamen lauit illud eoꝝ
in latino ⁊ greco eoꝝ dñi ⁊ tuc pbri
et epi benedicut aqua in signum
Jordanis ⁊ in ea cruce baptizant
⁊ extuc quamplurimi infirmi claudi
cani in ipa aqua benedicta se lauant
quoꝝ quamplures p fidem ꝛcipiut
sanitates ⁊ in meritis xpi nostri / nec
Saracenus semp ipo die Epiphanie
in tali populoꝝ congregatione a pl
dano ⁊ alys regibus adhibentur
magne custodie armatoꝝ / nec
uilgo ⁊ in populo fiant discordie

ill rite seu aliqne male emptratos
& tue ammbg rite pacti omis populg
ai gaudio redit & in itine iactant pe
tis pomis que poma granata vocat
ul volant que tue ibidem sue matua
Sed ut ad ppositu redeat sequun
tem omnes Episcopi abbates
et presbiteri bonor xpianoru
et hereticor cuiuscuq ritus et condi
tionis ul nationis existunt / in albg
parabus orientis cum die post missa
sam legunt illud evm^m Cu natus
esset ihus in Bethleem Iuda &c Sic
in partibg ipius post missa legitur
evm^m Sabbatis In principio erat verbum
& legit in earu lcis & linguis
tis non latinis nisi in die Epiphanie
Sed tam leget dusmodi sermonem
ibidem illud evangelium est p autum
nam in Ybrlm et in sua dyocesi legi
sic Cu natus esset ihus in Bethleem
in diebg herodis ecce magi ab oriente venerunt hic regis Ecce
magi aboriente venerut hic dicit
tes ac / Item in Bethlehem & sua
dyocesi legit illud evm^m sic Cum
natus hic esset ihus in Bethleem
iudee in diebg herodis regis Ecce
nostri reges venerut ab oriente
de regnis suis & de ptibg mris se
ptentrionalibus dicentes &c Item aly
xpiani & hereticy p quoy tras et
loca tres reges meridiani insteterut
reddibum speciale honore quem
eisdem habere voluit meoy tris &
alys ubiuq degut legut illud evm^m
mhic modo Cu natus esset ihus
in Bethlehem Iude m diebus herodis
Ecce magi reges gloss cu magna cam
pitate aboriente venerut p nas
tiserut &c & sic omis xpiani in
missa & post missa legut illud evm^m
in pnia sic in eoy tris & ptibg est
patru Item Zarzacem qui est
de lege machometi & aly sarracy
& turci circa pdas tres reges glosas
habent in aliquali veritatis spali

tam in omnibg partibg & tris earu
in Ecclesijs xpianoy p eos pe eas
destructis et desertis omn ymagi^m
in hyb sculptoy ul putoy nu cultell
oculos eruduit & nasus detur pmit
et absindit quid pnt ex ymagines
noy triu regu beatoy semp mtegs
& illesas permittunt Item Iudei p
fidi habent tres reges glosas in me
ria & reuentia sed absurde fabule
tame / put ppheras & scripturas in
telligunt et exponut tam exqui
rpo tres reges glosi in Ytalm eoru
nutate regali tam rara irradiate
& flamea stella duce iudeoy regem
natu que fuerut nec inuenerunt
vn in huiusmodi signis & regu & stelle
memoria / ab illis tpe stella ex arge
teo ul ere fusam / in modu lampad
plurib^us lucmbg mensam irradiatem
& tuta eoy dominu illuminantem / in p
cipuis eoy festiuitatibg de vesperis
& nocte sup mensas eoy in pntem
diem pendere sueuerut Item in
eoy libro sacreto qui Talmut vocat
continet / p iudeoy rege qui ayespas
vocat / ad hut no sit natu / sed diuy
ille aduenit & nascet / ex cuius salus
in vmuso mdo mille annis impabit
& xpianas subpediabit / & iudeas
sup ipos & omis gentes & populos ex
altabit & ipos omis tras & omnia
regna niquibg nisi Iudei sient
& degent dyspersi ad uolutate eoy
subiuget & subiugabit Unde in libris
iudeoy in oriente ad fidem eorum
scriu con hoc in Talmuth iudeoy
huiusq expositones cotinent videlicet
q ipe angelus qui filios Israhel in
egressione de Egipto cu columpna ig
nea duxit & antecessit & cuius exstella
sit audita, que ipis regibus & omnibg
tunc iudeoy regem natu annuntiauit
& ipm adorandu & adorandum
hortabat & mandauit Unde a illo
iudeoy seniores scripturas scientes
in huiusmodi stelle apparitione ypsam

et complanone ut pag ego memoria
subpalatine secreta / ut sup dictu est
m eoy pupilis festis mdominbus hec
stellam attentam posteris eoy mstr
tuerut & m omnib partib orientis
ab illo tempe usq; m pns eoy synagogis stellam pingt ut stulticie sec
tuit put mptib afmarunt ad mpli
bus synagogis repit ic & est stiend
q uidei habent quendam secretu libu
qui talmuth vocat m hebayco mo
omb pphcie & evnlia sient scripta
& omy sptuaray vetis testamenti
& nouu testamti spetiales actuali
& sicp hys & cm has vare & diuerse
opmones ac pueise expoitones
& quaplima fabulosa qua no m biblia
net mulliquibz sptuis applatis re
puit / ad quibz omes pphetas evm
& sptuaras equare ad eoy uolutas
exponut et declarant Item pari
licet sint absq aliqua fide ut legen
tib ad xpiamis m eoy ecclesys oriant
stim q aparentibz eoy & albys sint
mstructi Tamen dicut q pastquia
corpal terui regui de partibz eoy
orientis m accidente fuerut tristati
q ex tuc stella maris m partibus eoy
& regnis Nestorinoy postmodu no
sint visa Vn nestorini pessimi here
tici pessoy virtm ex mundia odiose
alligunt / m oppositu dicentes q stel
la maris m pside / et eoy regnis no
videatur / hoc non sit / nec euenisse
ex pay terui regui tristicie / sed sit
ex plaga & regione eoy situacois
& q uomo m partibz illis ex quo
mundus i modu pmi sit rotundus
& mare mediterraneu circa de sicp
stat / cuig altitudo quasi omy montiu
aliay pcul altitudine excedit / et
magnu mare occeanu m mfinitis
partibus mundi circuit / & ucsus
septemtrione usq; constantinopolim
/ et occeanu effluat & me calabria
& apulia ab altitudine admiranda
cui tanta uelocitate descendat q aliq
naugia absq; ducis speculi no
ualuerit / p tristicie cuiusmodi tpm
mare mediterraneu et ex qua ui q
mfinitis mundi ptibz / ucsus meridie
me hyspania & marochia cui tanta
uelocitate ex magno mari
oceano mfluat / et tanta altitudine
mundi ostendat & ipa questio ibidem
no sit soluta / sed adhuc

Istorum persarum viam

De quibus est supradictu

sient homines de regno Charsis et
msule Cristicule nati m quibz regnat
cassar ciuis repe Ethiops qui dnomi
nuna obtulit & i mundo no fuit pepo
res hereticu & eoy hereses m oriente
cu scl regni fuerut mfecti et cor
rupti & hy mt alios suos errores
ut uidei studuit / & hy a fide catho
lica & dno pbro Johanne eoy dnm
et a fide thome Indoy / & ipoy pri
cipi se potenc alienabant apostata
bant & rebellisabant & p longa tpa
ab aliquibz dictoribz & sanctis pa
tribus & pductoribus / ventibz et
regnis / ab eoy hereses & nequicia
nuqua potuerut reuocari Unde
ill^mo dnm ayllimo duce sm o
hevm^o deus homes rudes & vilis
qui m hoc Nestorinoy ciuspasto
res erant / cui has nestorinis mi
tauit / qui se tartaras vocauerut
& sibi fabrid m capitaneu elegerit
& pfecerut / qui tuc potenc erupert
& occupa regna & terras eoy Nestorinoy
destruxerut & ipas uuienas & sanct
put deo placuit absq; aliqua ma
mfecerut & deleuerut & tombas ciu
tates & villas & castra & terras ac regn
reperut m quibz nuc tartari ha
bitant & regnant m pte sic & &
reperut tenballet & m xxxo diebz
obpugnauerut Baldach q fuit

Zacharay Califfa successore machameti
in eoꝝ lege sicut papa successore sancti
petri / et itaq; ei omia obediuerut et
ipam califfam sume acciderut et post
modu zacharam califfam no accepim
habuerut / nec habent in pnte diem
et eciã appugnauerut tpibus et hec
tres ciuitates fuit meliores et diuores
qua totu dominiu soldani Nam de
fortissime ciuitatis carnalech est et
duoꝝ nullꝫ pot enarrare et valdach
est ciuitas que abantiquis babiloma
magna vocabat in qua fuit turris
babel Sed est a loco quo babiloma
quonda stetit propꝫ paludes et ver
mes et bestias periculosas ad omnia diu
mitiare tristitia et illa ciuitas tpibus
abantiquis vocabã sitis in qua rex
uit dyverg rex et in pta ciuitate in
templo thaxaroꝝ est arbor arredi
de qua quaplima narrau i vniuso
mundo / que iuit madiu ad armigeris
et stipendarys austoriti et seruis et alys
diuersis muris et fortis et est multiplicat
serata et contigua ac melius Nam
abantiquis in omnibus ptibus orientis
fuit et a vim qsuetudinis qp si quis
rex uel dns vel populꝫ tam patet
effiat qp scutid uel clipeu suu nulla
arbore patente pendet et violenter illi
regi vel dno applo rentid et xxv
pouincias ab india vsq; ad ethiopia
absq; tributum aliquali illi regi
vel duo in omnibus et p omia obediut
et mtendut qz si aliquis rex uel
dns uel populus ipsam ciuitate ple
ne expet et expugnaret et milla
arbore scutid uel clipeu suu pendẽ
no posset / qe tue ptis obedirent et
ipam ciuitate oms ibidem mqrie
defendunt quousq; ab ipa violenter
depellant Nam ad obtinendu tota
terram aliqui ciuitate nisi thamie
non querit uel euadallat et nunc
dom tartaroꝝ in illis ptibus magno
tamo imperator Carthagine vocat

in pnte diem et nuc no est / maior
uel potentior uel diuior domo a mudo
Nam deus breuibꝫ temporibꝫ / sibi oms
terras / regna et pouincias / et gentes
quibus natus fuit dns tradidit ppe
peta eoꝝ et subiecit Nam idem ipse
imperator sub se habet et regnat in
omnibus terris et pouincijs et regnis in
quibus Nabuchodonosor dictus bal
thasar dessecat et siverg et Remum
ab antiquo in oriente regnabant
et ipe imperator tartaroꝝ postmodu
in omnibꝫ mltis partibus fauebat
et fauet meris et regnis suis xpianis
et fides xpiana que in omnibus pdictis
terris et regnis p infideles et hereti
cos et nefarios fuit ablata tabo
lita nuc p pessimos mores Fugiens me
pes predicatores et alios doctores ac
Carmelitas denuo incipit efflorere
Nam mercatores de lampardia et
alys ptibus durissimi qui inpijs ptibꝫ
degunt et frequent puerul tractut
has ordines ad alias partes et eis
ad auxilio aliorꝝ mercatorꝝ et fideliu
claustra fiendant et oma necessaria
largiꝫ ministrant / sperãs qp quilibꝫ
ordine diligit aliqꝫ et ipi mercatores
indies pouincijs emulentes
pueros duplis lingwis eruditos / qbꝫ
dant ordinibꝫ qui tue ab eis non
pnt abstinu et apostatare et tales
pueros tue pessimos docent latinu et do
cent et exponut eis libros in quibꝫ
quilibet oms qsuetudines ac qsuetas
iudeoꝝ et hereticoꝝ et omniꝫ eoꝝ opinio
nes et errores et tales libros et
eoꝝ expositiones dyaut ipi pueri
ordetenꝫ qui scolares dyaut in
suis ordetenꝫ regulas uel donatu
et tales pueri apti et duplis lingwis eru
diti dant et portant et mittunt ibid
ordinibꝫ de longinquis partibus
amore dei / et illi tue non pnt fugere
ab ordinibꝫ unde frustul si astrictu

& p talem mad fres mendicantes in
pribz illis / milos egregias habent p
dicatores / ipd mpatori & quapluribus
regibus & alys hominbz dilas & ille
mpator qui regnauit anno dñi
millimo cc xl.mo fuit homo statura
breuis & nichil humilis & deuotus adoras
deu in mozlem / hic dedit & statuit edictu
in omnibz tris & regnis suis qd quis
homo posset uti quacuz lege / fide
ul ritu vellet dummo vsola no ado
riret sed deu in mozale & ipsi
fres de ordine mendicanu quapluz
mas disputy erzay & retulit hominem
ad fidem catholicam attraxerut & etiã
eidem fratres mpatori mduxerut
q ipm bibliam mduxus lingvras
& libz in sserte fecit / & omia que deus
p ipos tres reges / in quoz regimine
ipe regnauit fuit opatus semper
in predictis & temis legis fecit / & deo
gratias egit qd ipm adhuc pdestinat
qd ipe sig tot regna alioz vtpote reg
nare & semp an predictu benedixit
& post ge predictu gratias in lingvra
sua lege qsuevit & habuit quor fi
lios primo optimu vatã & deus
valthazar & thus lappar & qrtus
dauid vocabã / ac constituit in petuu
ura filios nominandos & ille fuit thus
mpator tartaray ex causa ut infra
audietur qd ad ppatu. Ca.m xlv.m

Quum itaq; populus thartaray
rorem etupisset et omes ei
ras & pvincias & regna infidelium &
specialit ysoy nestorinoz putadeo fuit
dissimulatu cepisset et destruxisset & ipos
sine ma misericordia & sanguine deleuisset
& ad ipi nestorini a psbero Johanne
auxiliu implorabant et ad fidem
pristina & ad suu dominu subtributo
se conversuros se responderut & ad
psbr Johannes sine ppsisset & ad
ipos tres tres reges beati ipse in
sepius monuerit & ne nestorinis
auxiliu uel consiliu infert inhibuerit
Nam aput deu esset dissimulu qd debent
deleri & prius & sanguis existimari Nam
deus eoz nequitiam / diutius nollet
fustime abstinata Unde nestorini
consiliarios psbri Johannis minuerit
& cludere cepit & psbro Johanni dixerut
q septima no debent curari & ipm in
eoru auxiliu miserut & mutauit
q daud suu primogenitu cu valido
exercitu in auxiliu misit nestorinis
que tartari ad nestorinis & cum
eo exercitu suo mistuerut & quaplimas
tras & regna / psbro Johanni absu
lerunt & quaplima alia absumpsissent
& ad psbr Johannes prima dictus
auxiliu dei & ad regis beatoy in
vocauit & implorauit / qui ad de
mente ad validissimo exercitu mpatoz
thartaray in septimis apprecuerut
horribile & prepotente / ut a pfatoz
psbri Johannis & suay tray statim
depulsis & ad ipo. pace & firmas am
icicias in cepit & pacis pmanere inter ipos
duratureas & ipz tras psbro Johanni
propter eius inobedientia ablatas
ultimei ny. memoria & suis post
eris / ut et alys insteret in exemplu
non ipe mpator thartaray fact
vision p literas / hic esset absq; lege
in scitu legatos suos misit ad psbrm
Johannem & pacis & firma
amicicia ad sedi fecit & mittit qui
videlicet q in petuu primogenitus
vnig filius alius vtpote deberet
filia sua in conthoreale & talis
pacis amicitie contracte & me ipos
in hadiem diem & ad mpatore
dictibus vtpote que sibi & ita humiliter
in septimis apprecuerit fuisset misit
/ et eoz regnis & tandiumbz & eoz
viris & gestibz fuisset informatus
& ad tue constituit q semp suus primo
genitz / & alys sibi suoz succedens
sicu tuu regnu tumbz debent
appellari & in memoria ipsoy tuu
regiu impeiu nominari & ysti

nestorini sic fuerit deleti et de regnis et eius eorum repulsi et nullum hinc inde impiis partibus et alys ecclesiis sic miscis partibus Judei undique degunt dispersi et meoy ppys ecclesiis et nequibuscunq; locis degunt semp pallys ihesum in eccle ebreo et abhominabile habent adhuc subsse sub tali ebreo fortissima et famosissima insula que crepulla vocat de qui aspare ebreus rex ethiops qui dno nrm obtulit de insule vocabat in ipa insula corpus beati thome apli absq; aliquo humano quesit et illud corpus nestorinis bis et ablatu et ipis ex causa legittima totiens restituto et ad hanc insula nestorini nequit in eis et verte pnt nullis omo hominis nisi sit de ritu eoy ul p affectatos impatores tartaroy ensse ul pueniat permittunt et omnia eoy mercimonia ad vendendu ex hac insula ad alia de portant ad quem insula alui mercimonia de alys partibus ipis orientis ad emendu deportant et in omnibus partibus orientis no est homo xpianus catholicus ul pegrinus aut mercator visus qui dixisset se in ipa insula fuisse et corpus beati thome apli vidisse nam quamvis vatis in est in omnibus partibus illis q adhuc corpus beati thome apli tres reges debeat sequi et coloma trifferi et ibidem impatrum mandet quomodo equalit et p que modu hec fieri debeat et p sui publice vatinit et diuit videlicet q adhuc venet tpus cu hec deo placide q erit et adhuc venet vnus dectus qui coloniensis que deus adhuc elegerit tam prudens et potens q ordinet copula et matrimoniu inter filiu et filia impatoris romanoru et impatoris tartaroy quos deus adhuc pdesinauit et tu po tractu et amicicia reddet eccliam ihesu sancta et omnia ibide querent et reuuent in bonu et in statu pfectu et tu hys et mhys corpus beati thome apli ad corpa treu regu coloma debeat transferri et talem et tanta custodiam nestorini et corpi beati thome apli no adhibent reuerentia sic propter fama ex mundia ad unde sint destructi et adhuc plus debeant annihilari et dehonestari

Caxlvj

Literum hys nestorini utuntur quodam libro exuetis et nouo testamto tollerto et tut iudei laudunt et qn patantes erant ex tuc maiores et parentes habebant secud hereses cuiusdam post obitum regis et regemb in locis in quibus ipis expedire videbant libris suis inuerunt meoy exoy reuentia et honore ut ipis meoy exoribus consentiu et eos confirmat videlicet de eoy ingratitudine qd eis deu et bis tres reges habuerunt pannibus ihesus in oriente in alibus xpianis et hereticis et barbaricis plus siue exactis ann stipendia et pontia et honore apud deu et homines sicut priuati de quibus diuse p singula esset longu Ideo sequit

Capitm xlvij

Literum festum beati thome apli p alys apostoloy festis celebrimu habet in omnibus ptibus orientis sed dequa plurib; maiulis que in ptibus istis de eo legunt et dicunt de hys in ptibus illis nil iudei et ipsi nam legit in ptibus istis ep mutilate qua corpus beati thome apli quesit ibidem pannu no possit unde hereticus ille iudeus de hys ibide mo nil sit qz eius corpus absq; aliqua reuentia inf pessimas hereticas quesit et legit ep corpus beati thome apli in bathedra aurea resideat et signis in eucharistia tradit et indigis ministrat et hys omnibus et alys que de beato thoma in hys partibus leguntur et dicunt penitus nil sint nichil iudetur sed quonia in corpus

ai corpus eius m alys locis nisi Gades
Kathalicus quesiebat / hec omnia et
quaplima alia mirabilia venit vide
bant Item in omnib partibs orient
/ quaplima mirabilia dentibus regibs
diunt & legunt / que maioma non
vident / videlis dunt & legit / ibide q ipa
stella que ante trium regu bt[ra] d[omi]ni
fuit cuntis & semp[er] i monte Vatmo
apparuit / quousq ipi tri reges tropa
coloma transirent sup montem Lati
no mutant & postquia ear corpa
coloma fuerut translata & tunc demde
ipa stella cetis stellis pulchrior et
splendidior sup coloma transit &
in nubil p[er]manit ut inde in p[re]sentem
diem Item dicit Jndy & in eor[um]
libris legit q coloma an honestissim
ipor trium regu Latinu sit stella mag
aurea in medio pit ipis tribus re
gibus in natte natiuitat[is] dom[in]i appa
ruit formata & trium splendore tan
dem lat[er] antequam tota ecclesia resul
geat & illuxet Item dicit Jndy &
in ipor libris legit q in coloma dem
brachia ipor trium regu b[ea]t[or]u fuit mul
to venabilis et diuissime alys brachys
aureis m clusa / & in vno regis br
achio manu sit aur[ea] In secundi re
gis manu sit thus & in tertij regis
manu sit mirra & ipa brachia p[re]d
ti pibs & pedibs ex reuelacoe de
monstrent & tunc ipa ossa sacra
ai instrumto exegentes & fundome
tegent & quo plus fecerent / tanto
plus in medio aromatu q[uo]terent
q tota ecclesia mirabilis odoris fragran
cia ex ipis ossibus sacris sentiatur
Item dicit Jndi et legit i ipor libris
q qn aliqua tribulato petis exigenti
bus tre / nil tunc sine cuitate colom
ensi inferit nil imminet & tunc
ipa brachia p[re]dicta / ac libris p[re]sbris
torqmis aureis coronat / cui stella
aurea adhec fuit / an sacramento
dominu / q ciuitate coloniense poten
t & ad quercendu ad aliq[ue] ecclesiam
qua ad hec elegerut & tunc ipi p[re]sbri
coronati fuerut ipa tri trium regu
brachia alternatim / unus post alium
ad dominu sacramentu in altari patru
t in medio trium regu asserut dna sue
domino sacrato munia que ipsis b
rachijs fuit annexa / & q tui tanti
populi concursus & confluxus / & tan
tarum et deuotu ab omnib populis
euenias orat & accedat / q deus
quantacuq tribulacoe & angustia
imminente ab ipis auertat Hec
dicit Jndy & legit in libris ipsor
q sepulchrum ipor trium regum in aula
Lemuary ni quis prin defuncti fuerit
popti & postmodu excepti / adhuc
ibidem integra remanent tradunt
a longinquis partibus & diuersis
nacoibs & hominib deuote inuisent
/ et deus p merita earu trium regum
ibidem multas virtutes operetur
& dicit q sicut idem sepulchrum adhuc
sit stella aurea / que ab illo tempe
qm ipi tres reges primo fuerunt
sepulti remansit & deus p[ri]mitta
ipor trium regu venientibs & ipos
venantibs multa munera & virtutes
operetur in p[re]sentem diem Item dicit
Jndy / q frequent in Alem / et alias
tota partes causa deuotionis meri
monij / ut delectatus fuerunt
q adhuc in ciuitate Lemuary hi
beant reliquias Barlaam & Josaphat
& alioy plimoy sanctoy de semi
regali reliquias venerabiles &
Jndy qui in Alem / & alias tanq
frequent fuerunt habent & plant
peneres se anulos & denarios au
reas quas a pedibs trium regum
emunt qui reliquias trium regum sicut
in colonia tetigerunt quas ad he
uoribs multu venerant & frequ
ostulant & asserut q p[re]dem et
deuocionem p ipsas quas primos

miserim famtates qsciant Item fuit qua
plm̃ pegrin̄ qui de ptibꝫ ꝯsimilib⁹ ad
alias ptes frequent̄ puenit & aliqui
mercimonia / de ptibꝫ ipis ibide varius
vsus / et me alia a prra & raru clero
dia ibidem deferut / que de tolomia
asserut detulisse & ex eis quida defert
ibidem hba / quia decimꝰ xp̃i mlia
vgmo asserut esse septa / & talia cle
nadia & talem hba querut / mdꝫ in
hoppidis talia pegrinoꝝ & de talibꝫ
mdꝫ mque & asserut ip̃m ptibꝫ eoꝝ
mirabilissimis plausibꝫ & aquis
me omia alia a alia / sine m comodi
in aquis nigemay venay patien
vexationes sed nō de tali hba in pa
lude vel ad alios aliqua pueat omi
vane fauste fiant & quaplima
alia mabilia de reliquijs vtriusq;
& xp̃i mlier virginis in omnibus ptibꝫ
orientis dicunt & leguntꝫ plusquā
in ptibꝫ ipis de quibꝫ p singula
longū esset enarrare Bn quaplimi
ymdi qui frequent̄ in yhelm & alias p⁹
propt̄ diuersas causas pueniūt / multi
ardent ultius tolomam
tristicie desiderare & si frugꝫ & statu
patrie possent vallerare quoꝝ cra
quaplim̃ in utmꝰ morunt & qua
plim̃ resurrectiõ nam mdꝫ pestisꝫ
hba eoꝝ & partes q̄ndie egrediunt
nullū frugis pati possunt / sed sta
tim mouit pellicia usq; ad talas
longa / que fuit fruta expellibꝫ no
bilissimis nobilissimoꝝ a alia nalia
rubeis / & multū nocuis / et his in
gusto misericordissimo solis ardo
ribꝫ eis vide q frugꝫ tm in alienis
hbus no pnt vallerare / q quatoplꝫ
uersus ortū pilis / tanto plus sunt
homes debiliores & mores sed
fuit optim̃ sagittarꝫ & in ombus
multū astuti sed ad yhelm et alias
tas partes quitat pueniūt / omnia
que de regibꝫ & pntibꝫ trax
& regnis ytay plura cismarinis
et specialiꝫ de ebus regibus & tolomia
& eius clero & populo possent mgre
& ni uestigare / filis alicuius epi vel pn
ap sigillo / vel hra septa petut vel repi
unt aut pbra tolomi & patriarche thoe
tius p̃nt mittere & d̄mo facere pa
ny omnibꝫ mdie & orienꝫ partibus
oms populi multo plus / quia in hys
partibus habent in reuerencia speciali
& honore si mto ab omnibꝫ populis
tribubus & lingwis / hys tres reges
gloriosi / primis gentiū et exgentibꝫ
primis virginū specialissime sunt
honorandi & glorificandi quam hys
sunt operij qm in mchaelme nauī
gationis / vocatione genow / ny nauis
simus mudi partibus & temporibus p
celestem patrem stellā ny vnea
stella missi circa mane hora prima
tercia sexta nona vndecia in pa
vnea fidelissime laborauerit & absq;
murmure mercedem aliquē equale
premia reperiunt in omni videlicet
yhelm bethlehem / hys tres reges glori
me videas ex pa vnea diuersimas
& inexpressibiles vndaue pfidie et ny
uidie lapides feras longe miserit
et cecierunt hora prima hys tres
reges glos in carne viuetes me ge
ipam vnea duos ebul cordonibꝫ
& primis duos exercitus ydolatrie
occupata vna ad beato thoma apto
mudauit & nouas fidei catholice
palmites & uites in ea misse plan
tauerit hora tria hys tres reges
gloriosi defuncti p venabile helcaz
denuo congregati & vallati / huiꝰ vi
nee materies / diruta etia denuo
reposuerit & palmites fidei que
in ipa vnea ad maiestē & pceat
accepta teperit / virtutibꝫ & signis
rutilauit / & duos martires resuscitet
ip denuo fidei catholice vnias et
fructus p duxerit hora sexta hys
tres reges gloriosi quasi in me
dio mudi ny grua videlicet in con
stantinopolim tristati pueniet vnea

uterid vtutibꝫ ⁊ signis putauerut et
purificauerut / ⁊ plus fidei fructus
faceret ut eius ꝓgmes ad oms fines
rre perfidem / ⁊ notiam eoꝝ extendent
// et se extenderet / ut oms populi tbꝫ
⁊ lingue ac nacões de eoꝝ fructibꝫ
at vmee vmes vnis ⁊ botris saciate
⁊ mebriate ꝓnome dom / qꝫ ꝓtius
solid in Iudea latitabant ab ortu sol
usqꝫ ad occasum collaudarent Horea
nona hꝫ tres reges vmee dom Zab
baoth ꝏparij gloriosi / cū oparijs in
pa vmea plus opandi ꝙ mare tyre
untes de oriente in occidente videlicꝫ
de constantinopolim in mediolanu
trslati / de po vmea duersay hereses
et errorū hereticoꝝ volumina que
ꝓpaꝝ vnicam duꝫ erroribus hereꝫ
demolliri nitebant / ꝙ declarauitꝫ
et figuraliter et exꝑpotam et me
ritam eoꝝ munerū que dnmo ab
tulerut et qꝫ fugiendo expulerut
⁊ effugauerut ⁊ radicitꝫ extirpauerut
Horea xp̄i nta sol occasus hꝫ tres
reges opatij gloriosi de mediolano
in Coloniā trslati etiā merito et
equali ab eis · a · celeste patrefirmi
tas recepti ꝑpetuu quiescendi locu
ibidem elegerut / nec tam postmodū
ꝓducta vinea dom Zabbaoth vtutibꝫ
mitis et signis ibidem in mitte dies
valere defecerut // Quicquid enī
in veteris nouiq testamti ꝓphetis reperit
aliquis uel aliqꝫ stans ab ortu solis
usqꝫ ad eius occasū tam veteriꝫ ac
glariose specialit ⁊ mirabiliꝫ sanctis
tribus tres reges gloriosos ad loca tam in
signia fore trslatos ⁊ nauisse ad
ecclesiā ⁊ aultare absqꝫ dubio ab
ompotenti deo ad hoc specialit ꝓdesti
nata electam et deputatā / nam quā
q̄ eius ab ortu solis usqꝫ ad occasū
sint quaplurime ecclie ⁊ ciuitates et
loca magna maiora uel maxima
que deus sua dextera / ⁊ quam tale
rese ⁊ alias quaplimas suas m
ulta ⁊ in morte ⁊ specialit postmo
dum honorificauit ⁊ glorificauit
⁊ quaplimis ꝓrogatiuis honorat
et transmutauit et dulcꝫ vtutibus
et signis et reliquijs venandis il
lustrauit ⁊ decorauit / tam me hab
/ et hec omnia ecclesiastica aultaria ⁊ lauā
dria qꝫ aliqua ecclia tam nobili
tatis mitre ⁊ collegio / qui deo m ꝓpijs
ꝓsumis / adiuuandꝫ sint assimuti / sic
ecclia tolomeriꝫ ornata / ita aliq
aultris tam honestissima ꝓ populo
⁊ alijs dei mistris / sic ciuitas tolomeꝫ
decorata / ꝙ ex duua prudēcia stag
specialiꝫ fore estimo / ꝙ ampli deus
i ipa ecclia tam nobiles suas mysti
rialiter instituet et ordinabit et in hac ciui
tate / tam honestissimū populū
ꝓdestinabit / in qua nobilissimas tres
reges suas primitias genau / ⁊ vir
ginū ꝑpetue collocabit manendo

Clare nobile Capitulum

collegiū ꝙ te deus tam
singulariꝫ priuilegio amavit et ꝑ
cipuis prerogatiuis honorauit / ⁊ natiōis
mis / p cuius collegijs ꝑmanuit et
ditauit / te in suas nobiles mistas
pelegit / ⁊ ordinauit ⁊ tibi specia
lissimū suū thesaurū / tres reges ge
nu ⁊ virginū / et eoꝝ fundamētū
aborsu sol palus latus et celestis
egregijs ⁊ insignibꝫ specialiꝫ nra
bilibus domus tibi destinauit et ꝑ
destinat / unde de hijs semp deo
gras agens / et in eius et sanctoꝝ
primeuay laudibꝫ ⁊ suauijs decantat
honestijs tonsurat / nisi quā tesseꝝ
/ uel fatigari / nec ipse suū vere
amoris / ne ut nestorius de suis
primitijs ⁊ hominibꝫ despecti et exosi
trahat ad se fiscal dnm aliqn vastet
uel arguat / et corripiat aliqꝫ
extremis ⁊ tam specialissimis
prerogatiuis quibꝫ auctos ꝓtulit
ꝓ magnitudine pie zsti / nestorium
plurimū ab omnibꝫ honoribꝫ abutis
⁊ merito indicio tui sinistre rep
hensus / tu nubiam gloriosa deo ⁊

et suis primcys et bonis dilcis et elcis
dq̃ quibꝫ in omnib⁹ mdo ex hys pbis
collegys excellens et ab omnib⁹ ꝑplus
singularie venis in die iudicy tui
nobilissimis tbus rẽgibus / primcys ge
tiu et vgi⁹ a dextris tuis gla collocavis
per eaꝫ absq; ꝓfugio illa ciuitas glosa
que ab antiquo a greco ma uocat / mul
zortima e nom a colendo deu caloma
nuncupa Nam in omnib⁹ ptib⁹ orbis
in omnibus ecclys oratorys capell
et locis in quibꝫ ystoy tui regis glosoy
celebrat venerandi meoma laus
dulcis leuis lingua y est septa medulla
que mis eoy laudes libenter ulp
sayre in latino st septa put subsequ
situm reperitur ⁊c Ca xlvmo

Helena crux inuenta
post hec regnis est mitra
ingregand regibus Inde reges
pegrini ornant urbem Constantin allus
orpibꝫ tandem in sit exaltati qm
dati ciuitati ei no Ambrosius Ser in
uentus tre exaltatos / nutu dei sibi datas
colit has caloma Laude sel ye caloma
q ex spali gra et pudeni diuia tam
nobilissis ebꝫ rẽgibꝫ / primcys gentiu
et vgmu / tam nobili collegio / et mistis
honestissimis ornatis dequibus plus q
omnibꝫ opibꝫ tuis gloriat / et ubiq;
leat ab omnib⁹ bonis ꝓspectabiliter
aaris / et prope hys tres reges glosas
sup ciuitas ciuitates mdi et loca ꝓdile
et mdesmen / que reis et venaris et
frequent p omnib⁹ mdi ciuitatibus
regnis et locis a regibus et pncipibꝫ
tribubꝫ et lingwis usq; adfines ebe
nomar / Unde quito plus dei et suay
tuay q primcys mis et eoy nobilissis
mistris pbis mdi ciuitatibꝫ et locis
insignibus / et eggiocys venaris
et amaris et excellis / tantis obligatus
mdei gratis autore et suay alis tuay
primcys et eorundẽ nobiliu mistroy
reuenda vite uespi temis In deu
qsias tuas ꝓsumas et eoy nobiles
mistris in talibus et tantis reuenciis
olas tam debitis gratis autore et my
die iudicy sis causa reddendi ratiõ
Amen finis huius opis p magistꝝ Ebe
hardi de rau Canᵒ in hamburg 1357°
Explicant laudes et gesta trium regum bto
rius et sate milton regnoy cũ nobilibꝫ
autentice ꝓpliurimis diuersis regionũ ⁊c
Sequitur registrum in eius tractatus
In primo capitulo huius libri qui est collatus
de gestis et translationibꝫ trium regum tractat
quid est ꝓprium opis pntis / et q sit orient
illustratus est ꝓfide trium magoy q xpm
venerabiliter in ecclesia adorauerunt / sit audiens
ornatus est eorundem magoy reliquys venerand
¶ In secundo capitulo quomodo Abdalam magister sancti
Galileus ꝓphetia et quomodo iudei exspectant
de illo Salua dispendant / et de bto Rab et
¶ medio capitulo de monte ¶ eius sepulchro
rarius et exuuijs que flebat meo et ꝓpria
tenebꝫ huius montis et aquis eo eius ⁊c
¶ In tertio capitulo de ciuitate Saron et quomo
nobiles inde apparuerunt de illius arena
aurea que postmodum fuit sub alia templa
roy et de libris iudeoy in dicon applatuy
¶ In quinto capitulo de ꝓphetia ysaye damel / et
de egressatione Ezechiel de reconciliatione
gentis / de morte ysaye et de destructione Hierlm
de exaltatione libroy ꝓphetay in Caldea
de depressione Jeremiay in monte Nabo
despecto eius capelle site in nate ꝓdicto
¶ In sexto capitulo pomerium seu ebutus et de
scribit Bethleem et domus quod ex qua
eduxit alia ꝓdicto mihi a puero dñe
et loco ubi erubescebant angeli gla me excelsis
deo et alia loca et gentilium ritus ⁊c
¶ In septimo capitulo natiua de Herode Aliemge
et duce ꝓphetia damel et quomodo filii ejus
deputati in ꝓbis infirmantur ⁊c
¶ In octauo capitulo de apparitione stelle dicte
apparentibus in monte Vaus eisq; fere
¶ In nono capitulo dicta quomodo stella ipsa tres
reges ad se ambiendo ꝓparauerit et de
situ quarundam paganoy et de ꝓpinquitate India
¶ In decimo capitulo de situ regnoy melchior / et
quomodo ꝓfecti Saba et Soldano babilonie
terie eius suam et mare rubei despicio
tneodi capitulo gtmi et arabie aq et ꝑ ibid ꝓpi
¶ In undecimo capitulo de situ loca regnoy Bal
thasar et gaspar et ubi corpa beatoy trium
apud quos quesit et quo tulit mea et ubi
¶ In duodecimo capitulo tan ¶ recitat ejus
quod deus patriarchis quibusdam regum exhibuit
de stella sua stella duce pueneret / Hierlm
¶ In xiiimo capitulo et xiiimo quo deus patriarchis
eos ꝓpe vna hora ꝓduxisse ¶ Hierlm

sic abaath & quomo tres reges ppe Jherm
mquada nebula absistent & dzquada
capella constructi in Jhomonte Siluade
In xiij° ca° quomo tres reges post re
cessu nebule se agnouert & Jherm mt
uert & de arietibg nubioth uel nabaioth
In xiiij° ca° quomo tres reges laqueliam
cu herode ferm xpm in natg esse Ihc
In xv° ca° uerum cuius quide tres re
ges mtrauerut primo cuitate Jherm
In xvj° ca° quomo credentibg regibg
a Jherm pastores laqbam cu regibus
de stella illa que precedebat eos & de duo
bg planetibg & lapide angulari mre lagl
In xvij° ca° quomo magi mtuert
bethlee stella duce & quo maluert i
illis ptibg consuetudo q nullus va
cuus manibg alloquit regibus
In xviij° ca° mirrha allegoria tru
mutiey sancte trie regio &c
In xix° ca° quomo magi sancti ad
xpm in bethleem venert & mutieu
abtulerut & de dyspositione loci ubi xpc
fuit natg & detegumt Ihm xpm et
sue matris & de dyspositione Jhom orie
In xx° ca° mirrha dulcitas mutey
p magos xpo dat & de pomo aued
qd fuit quonda alexandri et cuius
pomi & mutey expositio & tropologia
In xxj° ca° quomo pomu aureu
pductu fuit in maibg pp tumbru
& tpus lapidis & statue dbg damel stb
In xxij° ca° quomo magi domu
per tyrrenu fluerut reuerp psequte
eos herode & tentes naues thars &
In xxiij° ca° qre uerten magi
cu me quomo absq cibo & potu & pa
bulo unt magi mfra xpm dies re
nerut in bethleem qd ut mfra duas
annos redeunte stipuose pferet
In xxiv° ca° quomo beata virgo
maria magi receptt ad monte ueru
capella in dicto monte fecerut consti
cipto egio & form ymagis pud quos
Ite in xxv° capitulo constituerut
quomo bta virgo maria cu puo suo
salutauit in quada spelunca ubi post
modu sta fuit capella & delacte exue
virginis de camisa eius & de pannis
fasciis cunabuli Ihu xpi & de pulsatione
beate virginis alt de fuga dm in egiptu
et d'rosis que crescut in uiam eunsdem
dum fugientes & d'arto balsami
& eius cultura alt eius concisione
In xxvi° ca° narrant multa mirabilia
& notabilia de xxx denariis quos
melchior dno Ihu offerebat videlz
quomo p uirtutes ipm additus locus fuert
In xxvij° ca° tam quomo beata virgo
in fuga ad egiptu huiusmodi denarios
perdidit mdepto & p manus cuiusda
waldim pueueret in templu postmodu
adnimg unde & damita dno ablata
& quid ulterius cu dictis denariis fuit factu
et d'agro empto cu ipis denariis &
quidam patet argenteis & deserenia &
valore xxx denariorum & de bonis
mlitum confirmatis & quomo ordinat
in militas et de militibg qui fuerant
custodes sepulchri dom nri Ihu xpi
In xxviij° capitulo quomo beata maria
de egipto cu filio suo reuersa fuit in
judea & quomo btus thomas mittebat
in indiam ad predicandu In xxix°
ca° narrant multa quomo btus thomas
fuit in india & q eo pueniebat ad tres reges
In xxx° ca° narrat quomo btus
thomas tres reges ordinat in epos
& constituit in superiore india & ibidem
martirus fuit & de forma Ihom illius
patrie & multa alia quedam reges fe
cerunt & fecerut post decessu btu thome
In xxxi° ca° quomo in latu beati
thome apli tres reges ordinauerut
patriarcha nubia introitum mutato
nomine thome variabant & de vigin
tate beatorum trium regum predicatorum
In xxxij° ca° quomo pbr johannes
primo fuit ordinatg & de eius digni
tate potestate ultra & tribus regnare
polentibus vacat & de potestate pa
triarche & pbri johannis & nobilitate
quarundam dignitatum sub rege dicto
de ventis In xxxv° capitulo
quomo tres reges fuerunt ad xpm & d'apparitione ang
In xxxvj° capitulo dicti stelle
quomo dicti tres reges post mor
tem suam multa fecerut signa & quo
post modu eorum corpa fuerut inventa

que nebula

gens ¶ In xliij° ca^lo quomo una secta habet alia odio et de Seuerio occidendo et deueneratione Epiphanie et quomo visitant Iordane d' monastio sancti exuchary et defluxu et de dyssenteria Iordanis et de ozto et fine et mari mortuo siue maledicto et vnctuarii fiat et de quibusda alys natis libus ibidem contentis &c ¶ In xliiij° capitlo Seuomo eunuchus huc Ionathy esset ihuc mduct Sodas diuisim de legit et quomo sarracen veniant ymagines trium regum et de quoda ritu iudeoy et de quoda libro talmut et messia futuro et de ritu peryay et hereti nepotinoy et de dissipatione tocc ozdinis In xlv° narrat quoda ritus nestorinoru et de ozdine templarioy Seuomo tambaleth et baldach oppugnauerunt et califham sucessore eoy metu misererunt et de arbore crucis que est thaurus et de regno Saba troy et deficatibus mendicantibus et quomo pueros instruit ad confundend hereticos et iudeos &c ¶ In xlvj° ca^lo narrat de Iuo dauid filius presbi Iohannis pimagentus qui venerat in auxilium nestorinis fuit auct sto et de pace ac treugis factis int regem tartaroy et presbm Iohannem ex adhuc cum trium regum et ubi corpus beati thome fuit repositu Seuamus et qualit colume sint tisseri hyspheri etia in eod capitlo quedam mdula que ferunt de bto thoma Ita in eod capitlo narrat multa que ferunt in libris iudeoy et diuin mptibus insinuantis de loco ozdinatu et mdatu trium regum Balthasar in Iumentis seua sto et reliquys Barlaam Iosaphat et aliox et de denarijs in quibus tanguntur trium sanctoy regum corpa et quomo

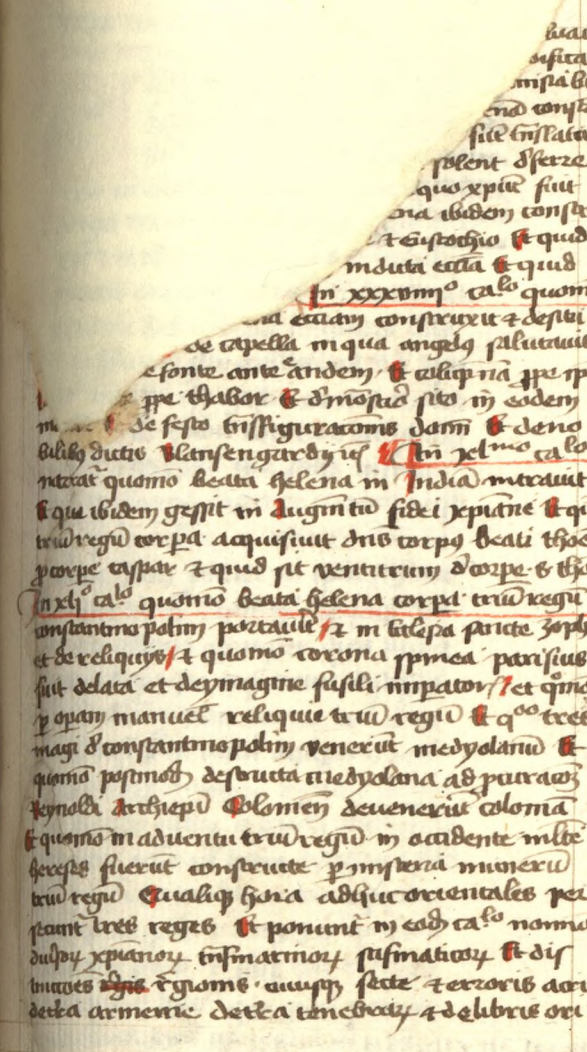

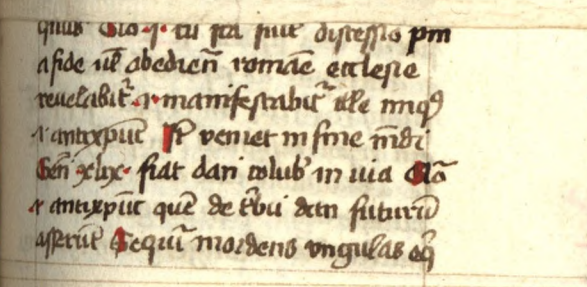

renaſcunt rane expulſe portulo de caloma & quomo
qua pluies gentes iudeoy & inſimarme viſtae ut tres
reges maloma ꝑd ꝓhibente ſrigore no ꝙuomo in
vmea dom zabaoth tres reges xpi ſ. ſancti p duſti
tumpy cuncta virtutibꝫ & ſignis clarueruꝫ ¶ In
xclvi° & ultio calo deſtbuim laudes & rutus conſipti
ni duſtis patribꝫ inſimarimꝰ de ſtmis illius regiſtri
amatuꝫ ex libro dom vicary georgy dreiſtm
duc ipis in hamburga p mang liudhardi anno dñi
ꝛc xcxcvto in octa epiphanie dñi eodem anno abpt
Greenmuus ac illius vir georgius de fukkendorff
ciues in hamburg in die circumſcionis dñi duq dia
requeſcat in pace ꝛc Amen

Auctarium

Legitur de tribus magis qui uiderut ſtellam quia pro
phanauerat balaam ut habetur numeri xxiiii°
ca° Oriet ſtella ex iacob et ſurget homo de iſrahel
de monte venientes domu ſemor habuit duem que
duatur ſtruto cum ſedebat p longu tempus p creatce
pullos ſuos q impſpectas impediuit ipe ſemor magi
remens domu vidit q ſtruthio precauit duo oua per
unu p creauerat agnu albu p ſdm leone ſeruꝰ et
ſortem agno uero dycit ad dñm feſtina ad iſtu agnu
pui & manſuetu qui manſuete & pie uexillu cruis
ſubire non timet leo uero dycit feſtina ad illu qui
natus eſt fortis & potens iudicare uiuos & mortuos
Secuꝺ magus qui uenit domu habuit in ortu ſuo az
borem balſam qui mcrauit ortu uidit q ꝓuycit
rubeam roſeam ſedens ſuper murru ortu et dycit
tibi natus eſt ſuper quem deſcendet ſpus ſanctꝰ in ſpe
columbe, cum baptizabit in iordane a ſancto ioh
feſtina adorat eum qui puer ac nocte natꝰ eſt ex
intemerata uirgine maria que impleta eſt ſpiritu
ſancto ¶ Tercius uenit domu vidit vyolacem in
pregnatam que in ſantulu maſculu peput ſtatim

[illegible] ter emensi uirtus ac tecta latinorum

[illegible] maria magi receperi ad monte [illegible]
capella in dicto monte fecerit conſti
ſupto regio & ſacrm ymagis pud qua
Item in xcxcvii° capitulo ¶ Quo ſtauerit
& quomo beata virgo maria cu puo ſuo
ſaluatuꝫ in gruta ſpelunca vbi poſt
mod ſta fuit capella & delacte aruc
virgims de cuius ſpa eius & de palmis
fluc cenabut ihu xpc & de puſtuon
beate ymagis alys de fuga dm i egyptu

[illegible] auſe & ꝓbra ꝓcamus tres mane
quaerendam deſtme ſiu regi dom
de natms ¶ In xcxcv° capitulo
quomo tres reges fuerſſiue mi
graueri ad xpm & d apparicion ang
In xcxcvi° capitulo ¶ dem ſtelle
quomo dicti tres reges poſt mor
tem ſua mitra fecerit ſigna & quo
poſt mod eoꝝ corpa fuerit tranſlata

qre marbula

Incipit libellus compendiosus de anti xpō uenturo cū approbationibus ·i·

Antixpūt uenet in tpe habundancie peccatoru sic dicit dñs vnq̄ cū creue rint mq̄tates ·r· habundauerit cōs surget rex impudens facie Glō ·r· anti xpūs ·7· intelliges ꝓpositones ·r· intelligē sapiens que nūc ꝓmittūt ·7· dicitur ·2q· Quomō habundauit iniquitas Glō ·r· infidelitas sectō infidelitas ·7· h̄ pleo tpe antixpi ·r· frigescāt caritas multoꝝ dñs ·xp· ·C· stabit loco eius abiectissimus Glō ·r· antixpūt qui solus in fine mūdi consurget degente modica ideſt de populo iudeoꝝ ·7· venturꝰ ·2· de bi bilone Item venet in tpe suffimatꝰ ·7· dysordie ·ij· Thess· ·ij· Nequis nos seducat ullamō ·q· nisi cadat dies dñi ·r· dies iudicij ·qm· nisi venit dyscessio ꝓmū Glō ·r· non venet dñs adiudicare nisi ꝓius veniat dyscessio ·7· nisi ꝓius gentes a romāo dyscedāt imperio ut dyscessio eccliæ a spūali obedientia romane eccliæ ut homo dyscessionis a fide ut nisi ꝓius reuelat̄ ·r· manifestus fiat homo ꝑcti ·r· antixpūs homo n deus ꝑcti ꝑpetuus ·7· filius ꝑditionis ·r· dyaboli qui ꝑdit homines aut̄ filius dicit antixpūt no ꝓpriam h̄ ꝓpriatam ·r· ut filius ꝑditionis dicit quippe perdendoꝝ ·q· ·7· alios per det Sequit ·7· tūc reuelabit ille iniquus Glō ·s· cū sūa fuit dyscessio ꝑm a fide ut obedien romāe eccliæ reuelabit ·r· manifestabit ille mq̄ ·r· antixpūt ꝑ venet in fine mūdi Ben ·xlvj· fiat dñs tolub in uia Glō ·r· antixpūt que de ebu dcm futurū asserit Sequi mordens vngulas eq̄ Glō q· in mūdi fine venet ·7· mulꝰ equū dicit q· ato xp̄ūs gla eius mordebit vngulas equi ·r· extima mūdi seducere nitet ·r· eos qui erunt in fine mūdi morsus morsu callide serpentis ·r· fraudulentis ·7· infectos veneno sui erroris ut cadat ascensor suus retro Glō ascensor huius eq ·r· mūdi ꝙ quilibꝫ i mundo spem ponens iste ascensor cadit retro Glō mūdi dignitate elatus ·7· ignorans ad que suppli cia repente ducat cadit retro ·r· mi tram vñ assūptꝫ est Deo ne equus et ascensō pleat in matre Deꝫ equo lō ꝑbra fallax equus ad salute ut retro ·r· in pcm ꝙ facit aiam esse retro a deo ut retro ·r· in finē vñ nō reuer tit ꝙ in fine nulla est redemptio Item in ſo· in Iudicijs de antixpo ꝙ venet in imminente die iudicij ꝛc

Sequitur Quod in fine mundi sit

Quod autem simus in fine mundi multis signis potest ondi· ꝓmo ꝑhae ꝙ dicit apūs ·r· dns Nas simus in quas fines seculi deuenerunt Glō ꝙ in ultima seculi etate simus Iāt vō Cue iudex an iam exaſt apocalipsim ut reuertamur uelociꝰ Hebr· x· Adhuc modicū quantulumcūꝫ qui venturus est ue niet ·7· non tardabit Deus ꝑhae ꝙ dicit ·r· Ioh· filioli mei nouissima hora est ·r· sciamus ꝙ absq̄ dilectione uenet dies iudicij Nō hōr Glō ·r· in xp̄o hanc sciamus de qua dicit apūs xp̄s Circa hanc vō xp̄s exaſt ibi dicit Glō xp̄s ma vero hora ·7· abundantia damnati erit absq̄ fine mūdi Secundū signū ꝙ dicit ·ij· Thy· ne cito moueamini neq̄ terreamini sicut a nobis dictum est quasi instet dies dñi Nisi uenerit discessio primum ·7· reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui aduersatur et extollitur supra omne quod dicitur deus aut quod colitur ita ut in templo dei sedeat ostendens se tanquam sit deus Memento quia cum adhuc essem apud uos hec dicebam uobis ·7· nunc quid detineat scitis ut reuelet̄ in tempore suo Nam mysterium iam operatur iniquitatis tantum ut qui tenet nunc teneat donec de medio fiat ·7· tunc reuelabitur ille iniquus quem dñs ihs interficiet spiritu oris sui ·7· destruet illustratione aduentus sui eum cuius est aduentus secundum operationem satane in omni uirtute ·7· signis ·7· prodigijs mendacibus ·7· in omni seductione iniquitatis his qui pereunt eo quod caritatem ueritatis non receperunt ut salui fierent Propter hoc mittet illis deus operationem erroris ut credant mendacio ut iudicentur omnes qui non credunt ueritati sed consentiunt iniquitati Glō ꝙ ·ij· Thy· ·ij· ꝓmo ꝑhae ꝙ dicit apūs ·r· dns Nas simus in quas fines seculi deuenerunt Glō ꝙ in ultima seculi etate simus Iāt vō Cue iudex an iam exaſt apocalipsim ut reuertamur uelociꝰ Hebr· x· Adhuc modicū quantulumcūꝫ qui venturus est ue niet ·7· non tardabit Deus ꝑhae ꝙ dicit ·r· Ioh· filioli mei nouissima hora est ·r· sciamus ꝙ absq̄ dilectione uenet dies iudicij Nō hōr Glō ·r· in xp̄o hanc sciamus de qua dicit apūs xp̄s Circa hanc vō xp̄s exaſt ibi dicit Glō xp̄s ma vero hora ·7· abundantia damnati erit absq̄ fine mūdi Secundū signū ꝙ dicit ·ij· Thy· ne cito moueamini neq̄ terreamini sicut a nobis dictum est quasi instet dies dñi Nisi uenerit discessio primum ·7· reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui aduersatur et extollitur supra omne quod dicitur deus aut quod colitur ita ut in templo dei sedeat ostendens se tanquam sit deus Memento quia cum adhuc essem apud uos hec dicebam uobis ·7· nunc quid detineat scitis ut reuelet̄ in tempore suo Nam mysterium iam operatur iniquitatis tantum ut qui tenet nunc teneat donec de medio fiat ·7· tunc reuelabitur ille iniquus quem dñs ihs interficiet spiritu oris sui ·7· destruet illustratione aduentus sui eum cuius est aduentus secundum operationem satane in omni uirtute ·7· signis ·7· prodigijs mendacibus ·7· in omni seductione iniquitatis his qui pereunt eo quod caritatem ueritatis non receperunt ut salui fierent Propter hoc mittet illis deus operationem erroris ut credant mendacio ut iudicentur omnes qui non credunt ueritati sed consentiunt iniquitati

apidi elati supbi ꝛc Cxcud signu dicit
liu xpm homa quibꝰ sedat tena magna
& uocauit mlos & misit suu filiu hora
cene dicẽ mui ut re qꝑ sᵗ omia
Glo hora cene finis est mdi mbꝰ fine
mittꝫ suus & ordo pdicatoy admuta
tos p legem & prophetas ut repulsa
fastidio adgustand tena ꝓparent quia
ad oia pata sunt xpo nr nuciatu
mtratoy regni pati ꝛc Gregoꝛ Ideo
hac comiuio na pndiu dicit sed tena
qꝫ post pndiu tena restat post tena
uero nullu restat conuiuiu De pnti
milli de tena nulli cibꝰ ꝛc qꝫ et hui
dei conuiuiu nob mystico ꝓparꝫ non
fuit ut h nõ pndiu sed tena uacue
Cxcud signu habẽ ag xxmo & pdi
cabit hoc euãm regni mundo se
be in testimoy omibꝰ gentibꝰ Glo &
omi genti no credentibꝰ in xpm
mum siue damnationis ꝛc
Sequitur qꝫ multi antixpi spetant
precedunt antichristum ꝛc
ADuentum antixpi multi id
antixpi ꝓcesserunt & Jo ij Sicut
audistis qꝫ antixpc uenit nunc aut
multi antixpi facti sũ Glo qꝫ baptiꝫ
crismate muncti xpo & cathe eius sũ
comuniõ Item alia glo Antixpi sunt omes
hereticꝫ omes qui fidem quã nos fatem
destruut actibꝰ omes xpo contrarij qꝫ
uentatõ suo capiti reddit testimoniu
qꝫ misteriu mquitatis id operatur
Ibidem qui negat qm ihm est xps
Glo & messias in lege ꝓmissus hic e
antixpus & i Jo iiij Omis spus
qui soluit ihm ex deo no est & hic
est antixpus Glo Soluit ihm qui
membra a deo diuidit qui uerba
dei male mutat qui pcepta dei ne
glegit qꝫ a deo male uiuendo recedit
De loco ubi antixpus nasciturꝰ ꝛc
Ubi aũt antixpus nasciꝫ et de
qui ebꝛi dicat Glo sup illud Ezech xxvij
Dñi patꝛũ suoꝝ no reputabit Glo
paty sicut Abraham ysaac & Jacob
de quay pgenie nasciꝫ in babilone
antixpus de ebꝛi dam sic ait Dñs
Gen xlix Stat dan coluber in uia
& antixpc qui de ebꝛi dam uenturꝰ
assumit & sup illud ij thy ij uir re
uelatꝰ filius pdic & dicit Glosa
nasciꝫ antixpus in babilone de ebꝛi
dan Unde qꝫ Jacob ait Fiat dan coꝛ
ba in uia ꝛc & cu uenit ierosolima
circũdabꝫ se dicens iudeis Ego sum
christus uob missus ꝛc Sequit
Ezechiel iudei antichristum recipient
Iudei qui ante noluerut recipe
xpm recipient antixpm tanqꝫ
messiam suu & credent in eum In
sup illud ij thess ij Nisi reuelatus
fuit homo pdic & dicit Glo Cu ue
nit antixpus ierosolima diuident
se & huc confluent ad eu omis iudei
& reedificabit templu a romanis
destructu debebitqꝫ ibi dicens se esse
deu ut sequit in textu Ita ut in te
plo dei sedeat ostendes se tanqꝫ
sit deus ꝛc Jo v Ego ueni in nomi
patꝛis mei Glo ut pme per glorificẽ
& no accepistis me Si alius uenerit
Glo & antixpus qui ꝓpriam gloriam quã
no de in nomi suo Glo qꝫ dicit se
esse deu illud arripiet In Iohis j
in ppa uenit & in mundo qui factus e
uit in humana natꝛa & sui eu no rece
perut Glo ꝓsidem ꝛc Sub xpo ipe
& antixpus ad sepulchꝝ ducet & in
priuatoy coꝛdibꝰ an eligiet ꝙ sepulc
cꝝ regni designat / in quibꝰ extinc
te a beatitudis uite aut uelud in se
pulchro latent & in congeries & in
multitudie uel congregatoy mortuoy

r pcutiu fugabit r aquila fua m
ſſus exercit cum aut multi ſut mali
recte angelis nocant Item ij dre ij
ſt qua ueritate aſtruat no recepiſ
ut ſalui fiant r xpm ideo mittet illis
deus r pmittit uenire adeos operum
errois r antixpi qui eſt tpa ma
lia q eſt pe omnis malicie r errois
ut credant mendacio r q antixpus
ſit deus ut iudicent omes qui non
credderut ueritati r xpo qui uere eſt
deus ſed tm ſenſerut mala r centu
Sequitur q dyabolus ſit in antixpo

Quod in eo ſolus antixpo ſit dya
bolus per quem operatur r mul
ta fauet teſtat Iohes ij to ij Cuius
eſt aduentus ſm operatoñ ſathane in
omi uirtute ſignis r prodigijs ꝛc Glo
Cuius r antixpi aduentus eſt ſm ope
ſathane q dyabolj miſtrante et co
operante qui illud paſſebit tanto fauet
no tm ſine ſenſu ut frenetici qui
culpam no habent de mal q fiut
no imputatur ei quodq faciat Vt Iob
xl Stringet cauda ſua qi cedrum
ſt uehemot r dya Glo Cauda ue
hemot r antiqui hoſtis extremitas
duit eu illuſ potiꝰ homines r antixpꝰ
qui uult ſpm mijdit r q modo ſo
nibꝰ ſeculi mira ſignis r prodigijs
eleuari permittit recte cauda illius
cedro compat Bene aut cauda ſm
ge dicit uehemot r dyabolj quia
tota uis in illo damnato homine
congeſta denſat Vt tanto p illum
fortia r mira faciat quanto illud cole
bus miſtrat Item dan vij Post hꝰ
aſpiciebam r eſt ecce beſtia quarta
r antixpus tribul r fortis ꝛc Glo
Ne putemꝰ eu ſm ſpem opinione quoꝝ
dam uel habitamꝰ eſſe uel demone
ſed unu de hominibꝰ maloꝝ totius ſa
nctis habitatiõis eſt Item dan vij

roborabit fortitudo eius q no in iu
ribus ſuis Glo dei aqua omes ptas
ſt Greg in glo Illius ſpmis fortitudo
no in ſuis uiribus roborabit q ſathaſ
uirtute mgliam pdeo attollet ꝛc
Sequitur Quante poteſtatis erit
antichriſtus uirtute dyabolj ꝛc

De poteſtate autem dyabolj
qui in antixpo habitabit habe
xpoſt xvij Bestia qua uidiſti ꝛc Glo
r dyabolus qui beſtialer fuit qui ipe
antixpi platem accipiet fuit r no eſt
Glo fuit ſcdm in platr an aduentu
xpi r no eſt glo q xpo nato platez
pdidit Ite alia glo an aduentu xpi
habuit maxima poteſtatem dyabolj
ſi plus diu no potuit ammpit non
modicu tam eſt debilitata Ite Apoc
xx° Et uidi angelm r xpm deſce
dentem de cela r habentem clauem
r catenam in manu ſua r apprehendit
draconem ſpentem antixpm qui eſt dyabolj r zathaſ
r ligauit eu r pcipitauit eum r ſigauit ſup
eum ut non ſeducat amplius gentes
donec conſummentur mille
anni glo r dormet antixpus uenerat
poſt hec oportet illum ſolui modicum tpe
Glo ut rapiat platem qua habuit
an aduentu xpi Sequi r ad qſtum
fiet fuerit agille am r ac ſſiatio fiat
tpus a paſſione xpi uſq; ad antixpm
quo tempe prius homines pfecti fieri
debuerut Zacharias glo r rapiet pene
poteſtatem Dicit ſua r de cordibꝰ
vꝰ probor quibꝰ modo ligatꝰ eſt ne
p uelle ſeuiat r ſpet r ſeducat gentes
Sequitur de ſeductione antichriſti

Tempore antixpi dyabolus ſe
ducet gog r magog et adducet
eos in prelium quoꝝ numerus ſicut

habet apoc xx & cū consūmati fuerint
mille anni ꝛ solvent̄as de carcere sue. & pode
ut seduc̄ ꝛ exeat ꝛ seducat gentes que sunt
sup̄ q̄tuor angelos ecce gog ꝛ magog
cōgregāre eos ad bellū quoꝝ numerus est
sicut arena maris. & ascenderunt sup̄ latitudinē terre. & circūdederunt castra sanctoꝝ ꝛ civitatem dilectam. & descendit ignis a deo de celo ꝛ devorauit eos. glo. & ve
nerunt mittit ꝛ diabolū qui seducebat eos missus est in stagnū ignis ꝛ sulphuris ubi bestia ꝛ pseudo ꝓpheta cruciabuntur igne die ac nocte in secula seculoꝝ amen Ezechiel xxxviii et xxxix p totū dicit ergo Ezech. 38
fili hominis pone faciē tuā cōtra gog
ꝛ magog terram magog glo. cui
pugnabit cōtra multitudē dei et castra
Item alia glo. Gog ꝛ magog cōtrie
sunt. gb ꝛ mumie scythe que egrediuntur
ab anglis ecce recta stulticia timea celum
quentes Item alia glo. d̄ principe gog
omnes qui ei subditi sunt magog appellant. & alia glo. Judei ꝛ quidam
nunc Judaizantes putant gog ꝛ magog gentes sanctas esse in montibus
ꝛ in maeb qui in montē tamaxim
ꝛ meotidam paludē ꝛ ppe mare ad
mediam usq; tendunt ꝛ has post mille annos regnū esse diabolo cōmo
uendas ut veniat in terram israel ꝛ pugnent cōtra sanctos gentibus multis
sicut arenis primū mesophe quas
Josephus expalantes dicit deinde
tubal. quos idem uberes ut yspanas
malas suspicant habentes faciem per
sas ꝛ ethiopes ꝛ libios gomor quos
ꝛ togorma. quas galathas ꝛ frigas
dicit Gog Sedecie quoq; ꝛ de sapia
ꝛ cartagine vel cartagineti ꝛ h̄ dicunt esse ep̄m Job aut in apoc ꝛ cum
finiti fuerint anni solvet satanas
ꝛ exibit ꝛ seducet ꝛc ut sup̄ sequit
& ductus ad eos fuit dicit dns deus ad
gog cadagim te ꝛ deducā te ꝛ omnē
exercitū tuū equos ꝛ equites vestitos loricis mirabilis multitudine magnam
hastam ꝛ clipeū arripientiū ꝛ gladios
ꝑse arripientiū ethiopes ꝛ libies cū
eis omnes scutum ꝛ galeati gomor ꝛc
populiq; tecum multi o magog glo. subtecti sequit in novissimo annorum
ꝛc & ascendes quasi tempestas ꝛ quasi
nubes ut operias terram ꝛ omnia tua agmina ꝛ populi tui mecum ꝛcm sequit
in die illa glo. in novissimis temporibus
ascendent ꝓmones sup̄ terram tuam ꝛ dicēs Ascendam ad terram absq; muro
vectis adquiescentes habitantes q̄ secure sequit̄ venies de loco tuo ab
extremis aquilonis in novissimis diebus
ꝛc glo. in ꝓpe civitatē ꝛc ꝑduxisti ꝛ adduca ꝛc sup̄ terram meam ꝛc sequit
ignem ꝛ sulphur pluam sup̄ eum
& sup̄ exercitū ejus ꝛ sup̄ populos multos qui sunt cū eo ꝛ magnificabor ꝛc
Item xxxix in monte israel in magog
Sequit̄ cruc ꝛ quales erūt ōi antexpō

Quod autem antixpm habeat
septem reges ꝛ principes ꝛ populos
multos habet in multis locis primo xiii
xvi vemet in multitudine magna ꝛ ve
niet ꝛ mentietur plurimos Et apoc xiii
vidi demari ut glo. i. de colore
latum principū bestia ascendente de
antixpo habente capita septem. i. principes unius ꝛ cornua decem. i. reges
p quos impugnat de caligula Item
Apoc xvi Et vidi bestia glo. i antix

& reges ecc. v. ap̄s eius & exti eius &
omes ei fuentes coniugios adheuerdo
prelio ui illo qui debebat mecio. xpo
& ei exercitui eius Et. pū. ne. omn̄ inimi
suos. dnabit glo. dñi em omes reges
supatus ut salus regnet & sedeat in
templo ee tollens se sup id qđ dñi dr
Item dñs. xp̄s. Et in tpe pstitio serv
pfimto pliabit adhesus eu & antex
rex austri. & egipti postea libias et
ethiopes supabunt & q uenus sit in
iudeam & milte ei urbes & prouicie
deuice fiet in manu eon sequit & in
trobit in terram gloriosam. i. iudeā
& multe corruent sc̄e urbes & regiones
& prouicie dñi eon & alius rex tostuq
post eos glo. i. antixpus & tpe patri
tor erit pontifex & tres reges humiliabit
glo scilic egipti libye & ethiopie Et
dñs. xp̄s. & conculcabit sozutudo eius
& cor eius adhuc rege austri & egipti
glo. de antixpo nulli dubitatio sit
sine nulli ambigat qđ pugnaturus
sit adhuc templum structuram & p
mu eon regem egipti & rege pmu
superabit Ite ibide Et sciet que non
fecerut patres eius & patres patru
eius glo nulli n iudeoy sit tam
magna regnauit in toto orbe Item
Apostol. xem. Data est illi potas in oes
tribus & populis & lingua & gente
& adorauerut eu omes qui inhabitant
terram. i. dñi. tremis ec. Demalicia
Demalicia autem. antixpi.
antixpi habetur in glo in ebreo
vbi dicit glo xpc in xpo omne plē
mudo diuitie habitauit ita malitie
omn plenitudo malitie tanta inq
tas habitabit q in po erit tā omn ma
lis sp̄s dyabli qui est rex sup omes
filios superbie Item dñs. omp. dicit
glo Sciat xpian est caput omn bonoy

uta antixpi omn malop In ps. sub
lingua eius labor & dolor glo. i. cogi
tationes eius sunt de labore sanctop
& dolore ure porro q cogitabut qua
lit̄ sanctos audeat & affligat dñs
omp dr & dolget dolg in manu eius
. i. in ope in glo In manu eius dolg
dirigit q nonulla fraus p admixti
q n fallendo debet hec mira fa
ciendo asserit Nam qđ mendax
lingua fimlat hec qi om esse mag
operis ostentat ec Qualiter anti
xpus decipiet et seducet multos ec

Omodis autem qui deceptus
antixpus & peruertit homines
habet dñs. xlix. fiat dñs coluber
multa glo. i. antix ill qui multis
malis meruit erit talis illis blan
diendo promissionibus & fallacijs ad
latitudinē delicie mundi inuitando
& veneno erroris sui infundendo & fuen
do erasses in semita eos qui per
angustā uia tendut ad patriam Dolta
eius angustior est qua uia Vn illi
in semita ambulat qui no solū implet
precepta & consilia sed his erit erasses
qui dñi pbens cornuta Vn terniste
grece latine cornuta dicit p qua
re antixpus intelligit qui cōsist
hec qi quatuor cornibus amabr
stilis callida psuasionis malitie
operatione hostiaq sue doloq lar
gitate & miraculoq erore habebit in
pitatem a deo & gressum ut quos
uerboy calliditate uel miraculoq
multitudine uel donoy muneru
largitate uel miraculoq erore potere
no potuit illos potestate sibi concessa
duris supplicijs faciet interire Item
de stilla & deceptio Antixpi Abbas
. i. quomodo mentis potestatem dei
pit sic erit superbus vnc. i. anti
christus ec Sequit de p̄dicatione

De predicacõe antixpi & eius fallacijs

Primus modus deprehendi erit per calliditem persuasionem seu predicacionem p̃dicabit enī eis legē nouā & priuam contempta lege xpi vñ ꝓ no constituc dñe legislatore Glo. r. antix̃ leg̃ siue latorē sicy eas r. rutilz eoy & sic gentes r. gentiles viuentes stuant r. crucijs expiā quo homines fiāt ut r. stulti fierit legem eā xpi propasse suo dñstruet dan. xj. Et debit ab hominibus r. antixpm desolatorē templi Glo. In tixpus in templo dei sedebit quasi deus ut legem dei auferat dan. vij. & putabit q̃ possit mutare tempora & leges Item no solū destruet legē xpi sed etiā putabit esse meritū per dan. viij. Et ab eo absolui ingē sacrificium & deiecit loca sanctificationis eius Glo. Iugē sacrificiū tollet quia studiū conuersationis esse in eis qb̃ cepit meritū per Ibidem & prosne veritatis in terra Glo. Vitas in terra p̃sterunt q̃ fides tue rex telesphorus ab desiderijs iuste talis mdmodū Item dan. xij. & a tempe ꝙ ablat fuit ingē sacrificiū Glo. r. ꝙ antix̃ etiam possidens dei cultū mutabit & posita fuit abhominatio r. cultus antixpi in desolationē legis & sanctoy ut se saltz velendum persuaserit.

De miraculis que facturus è antix̃

Secundus modus deprehendi erit per miraculorū multitudinē dyabolicā Cuius aduentū fm̃ opa dicunt fabulose in omī virtute signis & prodigijs mendacibus Glo. In omī virtute huius pluris & diuersis & signis moribus & prodigijs maioribus ꝑ mendacibus ꝑ magicam artem no ueras faciet illa vel mendacia dicit q̃ mdaciū confirmat ſ. illū q̃ deū & in omī seductione iniquitatis hijs qui pereunt Glo. quia perditionem dedicti sunt Item Apoc. xiij. & fecit signa magna ſ. antix̃ ut & ignē faceret descelo descendere ſicp̃ eam in conspectu hom̃ Glo. r. malignū spūm sicp̃ suos faceret q̃ videbant̃ sanctū & p̃dicabat eis ibi dem Bñ Hermacs cōtra exclesios loquentes & sanctos altissimi contē Item Apoc. xix. & vidi bestiam & antixpm & reges r. aplos eius & exercitus eay r. oms ei pugnantes cū gregatus ad pliū cū eo qui sedebat in eo r. xpo & cū exercitu eius r. suis Item Apoc. xiij. Et datū est illi bell̃ antixpo bellum facere cū sanctis & vincere illos saltz corpalit Te ps. Gauli eius in paupem exprimit Glo. Gauli eius r. antixpi exprimit ſ. corpalit in pauperes spū q̃ iustos & pauperes quoy est regnū celoy maxime persequet Ibidem In laqueo suo suū capiet Glo. r. iustū id pauperem spū quia q̃ntū mirabiliora signa fiunt tanto & sancti virtij magis cotemnunt & p̃mptiō habebunt Sequit̃ q̃ antichristus erit mutabilis r.

Deluxuria aut & immundicia uite antixpi habet dan. xj. Et erit in contuptys siue xp̃i &c. liz in apato p̃ypocrisim simulz castitate Vn Glo. Antixpus castitate simulabit ideo ut facilius decipe possit Te ps. Non est deus in conspectu eius Glo. r. antix̃ & ideo uie illius r. cogitatus & filia & opa inquinate sūt r. sordent mali tempe. r. Ad cumulū oīm qui fuerunt in aliquo tempe. Erit superbus

De superbia uero antixpi & pre sumptione dicitur Dan. xj. Et faciet rex iux uoluntatē sua r. antixpi

elevabit supra omnem deum et adversus deum deorum loquetur magnificari et deum proprium non reputabit nec quicquam deorum curabit gloss elatus superbe omne quod dicitur deus aut quod colitur ut deus gloss qui adversus christum et membra eius unde et antixpus dicitur et extollitur et efferet se super omne quod dicitur deus ut dominus gentium atque colatur ut deus et in templo dei sedeat in templo dei scilicet in ecclesia tanquam sit deus gloss in templo autem destructo quod iudei tunc reedificabunt cum tanta erit eius presumptio quod faciet se deum Job v° Si alius venerit in nomine suo illum adorabitis gloss et antixpum qui quidem gloriam quam debet sibi deo dicet se esse deum mutatus sed mutatae erit homo purus Unde ps ix Constitue domine glos adiudicandi et non timeant homines i antixpus qui est homo purus non deus set se fingit esse deum ii dicit nisi revelatum fuerit homo peti gloss i antixpus qui non est deus petri sed servus Item dicit se esse messiam siue xpm i legem promissum vn ii dicit gloss Magister aut xpus in Babilone Babilonia dicitur et advenit peroptatus clamans se dicens videis ego sum xpus quem misi tibi et fluent ad eum omnes iudei et re

edificabunt templum a romanis destructum sedebit quod ibi se dicens esse deum Item descriptionem eius dicit vii et putabit quod possit mutare tempora et leges gloss mentita elatus superbia ut leges et sacramenta mutare omnia tempora i tempalia id ordine id est tempus ad persuasionem eorum eius pertinet quod non putabit se adeo placendo eum possint auferre iudicia tua a facie eius i putat quod deus iudicet quod non differet tuum iudicium non putet se placendum auferri faciem suam ne videat me finem i mortem iudicii Ibidem propterea quod irritauit impius deum gloss i antixpus dixit enim in corde suo non est deus non credens deum posse non requiret deum quia facio ps o tu deus tu vides quod nostis ut i qualiter tradas eos i antixpo et complices suos i magistratus i vindictas tuas quasi qui tui laborem et dolorem considerans quod misereri suis Ibidem iudicare pupillo et humili gloss quod eius pensa sententias cum antixpus ut homo scilicet superbus ille antixpus qui est homo purus non deus non apponat ultra ut fecit extra magnificare se super eum idest se magnificare faciat fecit vt Quod erit blasphemia

De blasphemia aut antichristi contra christum habet apoc xiij Et datum est ei os loquens magna et blasphemias Dicit vii Sermones contra excelsum loquetur scilicet blasphemie et superbie gloss sermones quod deus loquitur et qui dei assunt patrina verba quos dicit maiestas assumat et dicit xi Adversus deum deorum loquetur magnificia gloss i blasphemias defendere ut loquantur varios linguis et

Sequitur de numeribus quas dabit

Tertius modus decipiendi erit per donorum seu munerum largitiones dans xpi auro et argento et lapide pci ois habundabit .s. antixpc Ibide et dnabit thesauros auri et argenti et oim diuitiarum egipti et ibidem et dabit eis scilicet suis ptatem in multis salus sup bonos et eam diuidet gratuito sz satellitibus suis Glo antixpc deceptis multis donabit et eam suo exercitui diuidet quas em suo exercitu subiugare non potuit auaricia subiugabit vn pb cedet in mstris qi diuitibus sz antixpc diuitibus huius seculi qs ditabit et munibus ditabit quos sulpicius seuerianus ad alios decipiendos ostentabit et h' dicit paulus i actibus in ambiguis ubi no scitis intelligitur qd appetendo et qd no ut mesi dat immanente ex matth fando narrate de tormentis que illaturus est

Quartus modus decipiendi et tormentorum seu supplitiorum varietas quas em pdictis modis pcedit non potuit illas diuersis supplicijs facere mitescere dan ix penetrat i multitudine magna et arguet et mestificet plurimos dan viij et sup qua credi potest vinum in tabernis ita antixpc et pstabit et facit et mestificet robustos et populu sanctorum sum voluntate suam Gr in glo robustos hoc mestificet ac eos qui robusti ac fortes celebrant adnutu siue voluntatis trahes ibidem et in opia rerum oim ac tradet plurimos eos multi credent antixpo.

Quod multi tunc peruertentur habetur Job xxxi. Post se omnes homines trahit et ante se innumerabiles Glo. homo humana sapiens h' multos et in glo. post se omnes habens trahit

et auctas quas carnales muenit sub suo iugo uix deum capiet qui et ne prius qua appeat in mirabilem trahit et si non omnes et maiores multos a carnalitate detrahunt Apoc xij et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum deli et misit eas in terram Bn Gre Cauda draconis illa antiqua hostis existentes dicit ac illos pditi homines et antixpm qi vas spm ingredit trahebat Glo desidie ad infidelitatem tertiam partem et desiderium exprobat Gregor Draconis cauda stellas de celo deiecit qz illa sathane existentes p audaciam assumpti homines erecti quosdam quos ad electos dei in ecclia muenit obtinendo ppositas ornat stellas itaq; de celo cadere dicuntur spe celestium illos dum ambitu seculari gloriose ppetrare

Quare deus seductis permittit mitos

Causa autem quare permittit deus illos decipi est Quia non crediderunt veritati vn 2 th 2 Et quia caritate veritatis no receperunt ut salui fierent ideo permittet illis deus operationem erroris ut credant mendacio ut iudicentur oim qui no crediderunt veritati sed consenserunt iniquitati Glo mittet illos deus permittet venire operationem erroris i antixpm qui est pater omnis nequitie malitie et erroris ut credit medacio i qz antixpc sit ut iudicentur oim apte qui no crediderunt veritati i xpo qui ue est deus sed consenserunt iniquitati idest antixpo Quod permagnos artes facturus sit signa hoc sequi

Quod autem permagnos artes facturus sit signa que facit

antixpus habē n dhm ihū. Cuius ē aduentus
: po satanē in signis ⁊ prodigijs mē
dacibus glo. vñ dicit mendacibꝫ quia
ymaginem autem nō vera faciet illa
⁊ pstinacissim̄ deducet homines sicut
Symon magus ps. ix. Dixit em̄ non
mouebor a generatione in generatione ps
in glo. hic ondit q̄ p malas ⁊ nephā
nas artes ad d̄m in ane culmē ⁊ dnā
tionē veniet dixit em̄ in corde suo
r apiut se nō mouebo a gene in gene
al. fama mea non infirmabit debet pma
gnatione ad posias sine malo. ⁊ sine
malis actibꝫ putabit em̄ antixpus
se malis artibꝫ ⁊ nō alis venturū cum
corpe demōli gnationē adethā de ebra
meos. q ⁊ symon magus putauit
ad scelerates artibꝫ celū se arbitratꝫ
est adepturū ⁊ de humana generatione
in diuinis artibꝫ magus existeret
ad sanctā martyrē persecutionē pacatā

M. Axime autem persequitur
sanctos ⁊ iustos vnde daniel vñ
aspiciebam ⁊ ecce cornu illud. r anti
xpus faciebat bellū aduersus sanctos
r dñm patrē suorū nō reputabit hec apoc
xiii. ⁊ apiut as suū solum antixpus
in blasphemie ad dñm solum cōm deū
⁊ negādo dñm esse blasphemāt nomē
eius ⁊ tabernaculū eius ⁊ hec ps
ix. Cuius sic antixpi maledictione os
plenū est blasphemie ⁊ quelpe et
amaritudine in amaris vis nimis
⁊ dolo. r verbis dolosis ⁊ blandis
Item ibidem Exacerbauit dñm peccator
r antixpus dñm ⁊ deū vnū execrabat
r irritauit ul in nra pueritia ut abeo
putāt stolti multitudine nre sue nō
quēt glo. Deus qui solet alios q
tere ⁊ malos punire nō quēt. r
no attendꝫ petitiones eorū ut hic ulciscat
in suis futuris ⁊ hoc stolta malignitas
nre sue. r. dei glo. Lugē magnanimitā
dei est qui peccantē nō corripit sed
uagam licentiā uiuendi ⁊ petendi permit
tit Item) dan vii os loquens ingnia
dñi Os loquens ingnia ul loquit
ingnia quia nulla hūa qualis forma
ermit ps uerbis ulcia homines elenia
ad suam ymaginem faciet adorari.
⁊ suo caractere hominēs signari

H. Omanorum autem dei omnipotēs
faciet antixpus ymaginē faciet
sibi ab hominibꝫ adorari ⁊ omnibus
suo caractē signari vñ apoc xiii
Et datū est illi glo. Ad diabolo permis
sione dei ut faciet spm ymaginē bes
tie. r. antixpi. ut loquat ymago bes
tie glo. qz magica arte faciet statua
loqui ⁊ futura pdicē ⁊ faciet p pn
apes sancti ut quoniꝫ. nō adorauit
ymaginē bestie dest antixpi aurea
molte corpis ⁊ faciet omnes pusil
los magnos diuites pauperes liberos
⁊ seruos habē caracterē i manu dextra
aut in frontibꝫ suis glo. in manu ⁊
fronte ponit signū antixpi ut omnis
deum suum confiteant uerbo ⁊ ope ⁊
nequis possit uendē ⁊ emē ad licē
nisi habeat caracterē aut nō bestie
aut numerū nominis eius ꝛc Sequitur
Epilogus qualis erit ventura antixpi

E Xpeditus patet qualis erit
antixpus Erit em̄ luxuriosus.
dan xi. Et erit in contemptu sanctis
Et erit superbus ⁊ elatus dan xi elevabi
tur animus eius ⁊ magnificabit
se ⁊ in. th. ii. Qui extollit se Item
erit blasphemus Apoc xiii Apiut as
suum in blasphemias ad deum. r. cōm dñm
impudens sine uerecundꝫ dan viii
Cū venerit mgtates confurget rex
impudens facie glo. r. antixpi hic
erit dolosus ⁊ malignus daniel viii

dnuget dolus i manu eius Ite iniquus
in ih n duc reuelabit alle iniquo
Item homo pdi t pdicoms filius suus
habet ibidem Item impius i pietate
auens vn ps ic Gaudauit dns peir
ibidem Conte beatum petrum t ma
ligm idest antixpi ꝛc Sequitur de
aduentu prophe elie et Enoch ꝛ
Sciendum aut q tempe antixpi
venturi sut elyas et Enoch et con
uertent iudeos adfidem xpi vn qal ule
Ecce ego mitto vobis heliam pphm antqua
veniat dies dni magnu t horribile t con
uertet cor patu ad filios Glo i admstrac
tionē posnoy defide saluatoris mque
t ipu tradederut t cor filioy ad pres
coy Glo quia sciupient fidem qua illi
habuerut vn t nidei t xpiam qui tue
mese dyscrepant patri in xpm religion
ofenant Sequit ne forte veniam
s iudicatus t percuta terram i qui sanat
Ecena anathe sit il sepulcro ouis ab
edis Glo i iudei dicut an sui xpm
helyam venturu t omia restauratu
vn quis xpm mendacauerit illm dipu
puli sui dicentes Quid igit dicam ad
te mgla uidemus q heliam oporte
primu venire Glo an aduentu dnm
tuu Ast ille ꝛsponsens ait ill helias
quidem ventus est Glo pluxpr iu
dias t restituet omia Glo i conuertet
corda patu ad filios t equso ꝛstl
uet eccia morti q t dui vuendo
sequlit restituet ergo omia primo
ecclia hoim illius temporis adcreden
du in xpm t ꝛsistendu antixpo dem
de ponet autm pro xpo Sequitur
cuiusto tempore predicabunt ꝛ
De predicatione aute helie et E
noch idest quamdiu pdicabunt
et de eoy sanctu quisquame loquit bs
Johes in apoc xi Et dabo duobus
testibus meis prophetabunt helie et Enoch t
prophetizabut i pdicabut mille ducti
ent t lx Glo i anno tribus t di
midio i sic ipe xpus pdicauit anno
ui sanus Glo pdicatiõs primas t expo
nens hy fuit olive i spus sanctus vn
ti t duo candelabra in conspectu
dei veli t ecce stantes Glo i dentes
lumen alys ez antixp occidet eos
Sequitur t cum finierint testi
monium suum Glo q erut tantu
p tres annos t dimidiu Bestia i
antixpus qui ascendet de abysso i per
terebrosos adreynu faciet aduersus
illos bellu Glo dyspulatibus t vincet
illos t occidet illas Glo i cor i cor
pora eoy iacebut inplateis ciuitatis
magne Glo vbiq olim magis mutilatis
tue in malicia vt t dns eoy i xpus
eoy i helie t enoch crucifixy est
spualit sic tamdiu dendo veritati face
but inplateis Glo ut quicuq vide
rint timeant eos confirmat et in
debut depopul t tribus t linguis
t gentibus cor eoy p iii dies t dimi
dium videbut Glo quod actis quibus
fama t corpa eoy no sinent poni
in monumtis Glo ne memoria eoy
habeat t in habitatiõs eoy gaude
bunt sup illos t inundabunt t mu
nera mittent inuicē Glo in signu
applicus impioy est exaltatus Sequi
tur quo hy duo pphete crucifixi eos
qui habitabant sup terram Glo tam
dendo impietatem ꝛ ez ꝛsurget ille
Sequitur ibidem as et Enoch
scribit apoc xi Et post dies tres
t dimidiu sic post morte antixpi
spus vite a deo intrauit in eos
Glo i aia ecclie vivificans t stete
rut sup pedes suos Glo tam in
mortales t impassibiles t timor
magnus Glo in pondus opimens
teridit sup eos qui iderut illos in

glorificantes & audierut uoce magna
& magne ptatis de celo dicente illis
Ascendite huc & ad compositu sanctoru
& ascenderut ad celu in nube Glo que
illas refrigeri & minuus creat & iubet
illas minui eoy & in illa hora ideo
in illo tempe glorificatoms eoy uel
in illa hora ait Enoch & helias ausi
sunt fuis est Ere mota magna ideo
Item mota fuit qui permut in instno
& decima pars ciuitat cecidit glo &
homo qui ad hec confutatq iubet ut
de ing credo Rhauerunt reddit in peis
de celesta &c Sequitur q maxima
tribulatio erit in illo tempore xta d

Q Extissime faendu q tempore
antixpi maxima tribulatio erit
in ecclia sic ipa veritas testat Mathi
xxiiij & mathi xxm Erit em tuc t
bulatio magna qualis nuq fuit abin
cio mudi usq modo neq fiet Glo h
pdo tempe antixpi qn crebriora et
acerbiora tormenta inferunt fidelib
vn deo xpo Et uerum tpus tbulationis
quale no fuit ab eo exquo gentes esse
ceput usq ad tpus illud Glo & antixpi
se Mathi xxm Surgent em pseudo
xpi & pseudo pphete & dabut magna
signa & prodigia ita ut merore indu
cant si fieri pot etia electi Et pensemq
ergo que erit huane mentis illa temp
tatio qn pius martir corpus subiuit
& tam crebre eius dn oculos intuen
la sicut Nuc em fideles nri mira fa
cere de puera potuit tuc aut dese
mathi huiq satellites & de puera
inferut mira facturi sint si fieri pot
Glo & si aliquanta fieri posset ut p
sanctos mutaret etia electi Glo non
q dubia electio frustrare q qui hec
no audierio credent electi Io d xxm
Et multi pseudo pphete surgent & se
ducent multos Glo h plene tempore

antixpi est finitum Hec Quale erit illa
Hec autem tribu tribulatio sequi
latio partim erit violenta partim
fraudulenta ps & insidiat in absen
quasi leo in spelu su- Glo Pcute antic
compat leoni exeti in spelunca sua
q in eo uis & dolus operat Vis in in
pys dolus in inracuit hec est Etia Glo
composita ceu & fraude due in sunt
an pseuasione antixpi per sint violenta
ui mres termit & cedibq cogebantur
ut pfiterent ydolis Alia sint fraudu
lenta que nunc fit p hereticos & falsas
fres Illa uero erit violenta & fraudu
lenta Vis em violenta & fraudulenta
p leone dolus p spelunca intelligitur
que duo in antixpo erit Vn & p.r
hac vm Pcute ut leo insidians dicitur
insidians p miraculoy speciem leo per
fortitudine secularem q em antixpus
hostis multas suis uiribq seuire patip
primit ut tm eius mirabilibus & fe
aude & virtute laxet Virute p potm
fraude & persigna &c Sequitur ex
parum durabit illa tribulatio &c

Q Ebreuitate aut huiq tribulationis
sequitur in mathEo xxm Et ni
si breuiati fuissent dies illi no fuisset
salua omnis caro sed propter electos bre
uiabunt dies electi illi Glo Erit em
hec mala tribq diebq cu dimidio tm
Et Glo sup mathi hec tbulatio quato
cetis grauior tanto brevitate mode
ratior tribq annis & dimidio tm
ex dei & apostolis omitti potest
breuitati dies Glo sup mathi non
mensiua sed nua ne mora tpis fi
dei exigat credentiu Et sup hec
dicit Gr q eius & suppleat nos & in
firmas respicat deus Dies quas fin
gulariter malos intulit insurrectio
breuitatis dicit pfecto ut et super
bum creat d adustate temporis et
infirmitate faueat de breuitate &

Sequitur q̄ ipm̄ pbat auctoritatibus

Quod autem hec tribulatio non durabit nisi pcrtres annos et dimidium pbat̄ multiplicat sz̄ p diuisa tpa septuarii & primo p illud dānel vii. Et audiui &lo̅ scz̄ a deo in manu ei⁹ ptate eius s. antixpi usq; ad tpus i. annum & tempa i. duas annas & dimidiū tpis i. vi menses Item dan xii. & ua aut scdm alios anglos p vnū ebdomadē mediū q̄ in tpe vnig dm & tpa duoz̄ annoz̄ & dimidiū tpis i. vnig dm &lo̅ h⁹ spatio dieī sanctuariū depolato subtanti xpō i. p tres annos & semis i. dyalle dueti nonagīta dies vñ sequit in xxviii & atpe cū ablatū fuit iuge sacrificiū glo̅ i. cū antixpō orbem possidens dei cultū mundi usq; ab mōte eius & popta fuit ab hominū & cultū antixpi in depolatiōne scdm̄ legis dei & sanctuarij cū se scdm̄ calendarium p fluxit dies dyalle dueti & vigīti erūt glo̅ i. tres ann & semis Item alia glosa p ipsos tres & semis annos de antixpo dicit Sequūtur & semis annis dyalle dueti vigīti diebus sanctos p̄sequet & postea torrebit in monte sancto Et apoc xi. & tui tatem sanctā &lo̅ i. ciuitatem calcabūt i. p̄sequent antix & sui mensibus quadraginta duobus &lo̅ tribus annis & dimidio quibus regnabit antixpc Et apoc xiii. Et data est illi ptas i. antixpō sicut i. operari menses xlii.

De confusione Clemētis illo tempe

Item Matthei xxiiii. & Marci xiii. statim aut post tribulationem dieī illoz̄ i. antixpi sol obscurabit & luna no dabit lumē sūm & stelle cadūt de celo i. lūce carebūt &lo̅ lūa & stelle ad pristinū suū lucē puabunt ut virtutes dom̄ mouent cadentes & pactī die iudicij i. modo manūs luem recipient ut fiat illud ysaie xiii. Ecce dies dñi venit lux lūne sicut lux solis septemplicabit lux vii dieī ysaie xxx Et glo̅ sup Matth & ydera in iudaea videbuntur obscura no lucis sue diminutione sed supuenīte veri lucis claritate i. sue iudicis & eius angli mirenēs reputabūt quamus nil phibeat intelligi Vere cū solem & luna cū alys sideribus ad pristinū suū lucē puari &lo̅ sol in passione dñi & luna cū esset subtus latebat vñ et adhuc impsum est illud Ioel ii. Sol conuertet in tenebras & luna in sanguinē antequā veniat dies dñi magnus & manifestus & ysaie xxxiiii. Erubescet luna & confundet sol &lo̅ pactī die iudicij cū suū celū nouū & terrā nouā tuc fiet illud ysaie xxx. Erit lux lūne sicut lux solis &c Sequitur ex antichristus ascendet in montē oliueti tanquā astensurus i celum

Ascensu autem antixpi in montem oliueti habetur Danel xi. Et ueniet in multitudine magna &c i. antixpus & figet tabernaculum suū & tremū pālij sui sup montem inclitū & sanctū s. sup monte oliueti q̄ inclitus dicit q̄ ex eo dñs ihc ascendit adpremit & ueniet ad finitatē eius et uesperum montis oliueti & uenio auxiliabit ei &c Sequitur qualiter antichristus moritur et resurget &c

Et ficta uero siue simulatoria morte antixpi & resurrectione: habet apoc xiii. Et vidi vnū de capitibus suis i. antixpm q̄ occisum i. fingentē se tanquā mortuū & post triduū latens se dies suputabit & discipuli sui apli poterūt eius de resurrectione vñ sup illud apoc xiii. Et fecit signa mag &c dicit &lo̅ apli antixpi debent spm̄ maligni & hꝰ simulatā resurrectionē antixpi poterūt ne faciant fundamētū

sunt ꝛ apli xpi fecerut ꝛ dabit eis
r sius potestatem ꝛ multis sigis super
hamines ꝛ cera druis gratuita ſ. satel
litibq sius ꝛc Et p̄ sūet astendē r celu

Expresuptuosa ascensione anti
xpi mtelium fuit apoſt xm Et
plaga mortis eius curata est Glo arte
magica astendit antixpi macra sen
sibq eid demonibq ꝛ sic curabit plagā
mortis eius q̄ plus mortius credebat
post viuens r putabit ſt pūs yr dyt
em ꝛ corde suo antixpi Non me mo
uebor a gnatiōn ꝛ gnationē smenia
lo r sine mal actibq Glo putabit n
antixpi se malis actibq ꝛ no abr
uenīt ad corpe de morti gnationē
metiā de cera medio ſ ꝙ ecia
Symon magus ad stelatus actibq
celum arbitratu est ſ adepturu
et de humana gnatione r diuis actibq
magus trasiuit ꝛc Et mittet spūm
malignū ygne sequatur

Assurus est etiam antixpus
malignu spiritu ꝛ discipulos su
os in specie ygnis vn apoc xm Et
fecit signa mgā ut etiā faciet ygne
r malignū spm sup suas faciet de
stendē ut loquant vasa linguis ſt
dia Glo Vt apli xpi datus spūs
sanctus ꝛ ygne sine ꝛ spe ygnis sic
ꝛ apls antixpi dabit spm malig
ꝛ spe ygnis ꝛ hy similabi r assurexerit
antixpi p̄ducentis sue faciet funda
mentū sic ꝛ apli xpi fecerut ꝛc
Et sup hys omibq signis mirabit

Vos autem mirabilibus usus
mirabilit populq ꝛ adorabit antix
vn apoc xm Et admirata ē omnis
tra post bestiā r antix ꝛ adorauit
draconē r dyam qui dedit potestate
bestie Glo r surgendi Vt videbat
ꝛ adorauerit bestiā idest antixpm
duentes eius filis bestie ꝛ quos
pugnabit ad illa bestia ꝛ cetera ſ

depnationē ꝛ dampnationē antixpi ꝛ
siorum aqua pumentur De hoc habe
ps xvj Iudicium p̄cipitis fiat malis
r antixpo ꝛ ad diem furoris ducet eos
arguet coram eo mas eius ꝛ que fecit
quis reddit illi Glo dns ihus xpc qui eū mactauit spū oris sui ſ. bal
ꝛ ab ꝛ Ne pūs yr propt̄ q̄ irritauit
templum dei Glo r antixpus Dixit
enim in corde suo non credens deū pastore
suo requiet deus que fecit ſ quoniā
tu labore ꝛ dolore considerasti que in
fert sanctis ideo vos r nestis ut r
quatr trades eas ſ. antixpo ꝛ compli
es sias in manū tuas r vindicas tuas
Videbit Iudicabit se ꝛ cadet repentino
interitu sibi ad dnatū fuerit paupm
r tu sanctis supplicia intulit De morte

Quo ꝛ quomodo et ubi antixpi:
occidetur Antichristus dicitur ꝛ
dyo ꝛ Et tūc revelabit r manifestabi
ille iniquus ſt antixpi qui nec mo
nec tūc est timendus Cave dns ne ibi
xpc interficiet spū oris sui r plepta
ſ. patientia usionis sue sive ꝛ se occidu
rum sive ꝙ alii ſt archangli michaelem sequit aut m glo occidē aut
ut doctores dicut in monte oliueti r
in papilione ꝛ in filio suo in illo cō
que dns astendit ad celū ꝛ dat
vim Et me mali conterē Greg sine
mali sibi conterē q̄ no angelor
bello no sanctor clamie sed per
aduentū iudicis solo oris spiritu
eterna morte feriet Istum pūs yr In
clinabit se ꝛ cadet Glo repentino
interitu sibi ad dnatū sive paupm Glo
r tu sanctis supplicia intulerit ꝛ

Sequitur quomodo admirabun
tur post eius mortē sui sequaces

Admiration malorū post mor
tem antixpi habet apoc vn no
bestiam qua vidisti r antixpus
astensura est ꝛc ꝛ in interitū ibit et

admirabunt̃ in hũantes tram quorũ
nõ sũt ꝓpũl nomia in libro uite Videntes bestiã que erat & nõ est Glo dñi
derint mali potestatem suam in tam magnã
latam. Dolebũt non quasi pententes q̃
mortuo antixpo nõ habebũt amplius
locum temptandi &c Sequitur De
tempore post mortem antichristi ::
Q Et spacio temporis post mortem an
tichristi habetur in Zhy ix. superex
id quã dñus iḡit mactat spũ oris &c
dicit Glo q̃ dño mactato non statim xpc
aduentũ veniet ꝛ ut ex libro dan intel
ligunt contendunt ad p̃mã dies xlv
q̃ aũt dñus post ventus sit penitus
ignorat Debet habet dan xij & cũ
ablatũ fuit iuge sacrificiũ &c ut sup
dicit ducenti nonaginta erũt qui ex
pectat & puenit ad dies mille trece
tos triginta quinq; Glo mic post morte
antixpi dies quietus & pacis xlv supe
rioribus addunt ad refigendũ sanctoy
& ad p̃mã subidoy Item alia glosa
mactato antixpo sup ꝓfatum numẽ
dies xlv erũt postquas dñus in ma
iestate ventus est q̃ aũt post mor
tem antixpi xlv dies silentij sit dei
ꝓpe est Ros forte regni dilatio sanctoy
pacis est applatio &c Epilogus de pdñs
Item de persecutione tempe antixpi
ps lxxxix cum cete minima tua :
Glo r antixpi membra sentiet & so
labit̃ tenduendo ueritati Glo nouis
sima tempa antixpi designant quo
plumbũ metu in labrum uocem erum
pent que uox quia rationabile erit magis
timtus qui laicis dr Sequit & qui
oderunt te gla iam dui nõ nouerunt
extulerũt caput glor tuũ leuabit
caput Glor antixpm extollent & tu
dicit caput no capita illi in qui ode
runt plures sũt ꝙ vng caput eoꝝ
antixpus q̃ ita erum est ut deus dicit
Sequit sup populũ tuũ malignauer
runt consiliũ &c mlã Ps Glo Sequi
Sentencia Damasceni de antixpo
Q Damascenus my l. c xviij. Ois
qui non confitetur filium dei et
dei venisse in carne & deũ esse ꝑsonã
& manẽ dñi antixpus est / Dñi ꝓpre
& ꝓpius antixpus dicit qui in tosta
peculi ueniet oportz n. primũ pdicari
esse eum in omnibus gentibus sic dicit
dñus & tuũ venit in redemptione ad
israhel dei iudeoy Dicit em eis dñs
Ego ueni in nomine ꝓris mei & nõ me
suscepistis veniet alius in ꝓpio nomine
& illũ suscipietis Iudei ergo illud exime
dñm ihm xpm nõ susceperunt erronee
aũt dñm scripm ducente suscipient nõ
aũt nob sed iudeis veniet nõ ꝓxpõ
sed adversus xpm & adũas eos qui xpi
sunt Deoꝝ antixpũ dicit Oportet
ergo primũ pdicari esse eum in omnibus gentibus & tuc revelabit iniquus
iuig est aduentꝰ scdm actũ sathane
in omi uirtute signis pdigijs et mẽ
dacij &c Non ergo ipe diabolꝰ sit homo
scdm dñi incarnationẽ absq; ꝙ homo
ex formatam generat & suscipit omẽs
actũ zacharie ꝓphete in deus iniqui
tatem eius future salutis contendit
in eo habitare diam gratiã ergo esse
in utero ut diuinꝰ & educatur caute
& repente insurgit & elevat se et in
pat & in principatus regni sui magi
quida tyrannidis similat dissimulat
usurpatã ad aut donator suus fuerit
p sequet ecclam dei & manifestat se
in iniquitate sua Venet aũt in signis &
pdigijs mendacijs factis & no veris
et eos qui in habitabilem & in tostanti
bilem mentis sue sedeat & apostatare faciet adeo vulente ut electi
si esse possibile est etiã eos mutat
dicit Enoch & Elyas Thesbites & tenditur patrem in filio hac & sua
gogam ad dñm nrm ihm xpm et

ꝛ apl̃oꝝ ꝓdicatorē ꝛ ab ipo mḗ ficien
ꝫ uenet dñs de cla· qđ admodu
ſancti apli uderūt eū euntē mcliꝰ
deus ꝓ ſuis ꝛ homa ꝓ ſuis· ꝫ gloria
ꝛ urtute mḗ ſuet homes ꝛmiquitat
ſilu ꝓdicoꝝ ſpꝰ oris ſui nullus n
deſea exſpectet dñm ꝑ de cla ſaut
ipe nos teꝛeꝛaut ꝛc Sequitur
Sententia yſidori de anticriſto·
Yſidorus in libro de ſumo bono··
xcv· Omnis qui ſuꝝ profeſſꝰ
normam aut no uiuit aut aliter
docet antixpe eſt· plꝰ aut antixpi
tpa no uſturi ſūt ꝛ eam i membꝛ
ſuis xpi mucrendi ſūt Antequa
antxp̃ multa eius pꝑperit ꝛ pue
eius mito amoꝝ aput ꝓm̃ pueue
rut Magnitudo ſignoꝝ ſubantix̃o
ſuet ut etiã quamo ſint mcrzoꝛem mt
tendi ergo ibūt in erzoꝛe tbulatiois
ad modum pmultitudme prodigioꝝ
animo tame deſtuendi aſtabilitate fui
terzoꝝ mpulſu· atq; ſignoꝝ vnde ꝛo
mnt ſi fieri pt ꝙ etiã ꝓre no ꝓ
ꝫ ato ꝛpuentes cordis eraoꝛe religi
one aſſeꝛtebūt ꝫuentes pdm eſſe a
dño dū hꝰ ſuerit adſpꝛꝝ no coꝛu
bunt ſancti Hic mira ſiabunt ſig
ꝛ prodigia du vemt antixpꝰ ut etiã
elitis quodãmodo cordis gugemt ſcrupul
ꝙ tm cito exſtipabit m illis tanto
pquaſtent deceptionem reprobaꝝ
ꝛ elatoꝝ perperturbatiõ cadẽ fieri ꝓ
digia ꝫ tempe illo ꝓ patiũ gloꝛioſi
etiã ſcti no ꝓmiracula ſic fuerut
ſores Illi aut ꝛ pfectores ſuſtmebt
ꝛ facientes pradigia ꝓnde ꝛ durius
bellum ſuſtmebut ꝛ no ſolu tm̃ ꝓſe
quentes ꝑ etiã tm̃ mracul coꝛtuſ
cantes dmnabunt fut Graui ſubian
tixpi tempibꝰ ſtuet ſynagoga tm̃
etiã qua m populo aduentu xpi
ſaluatoꝛis xpianos eſt pſecuta Cum em
iam m martiꝝ dyabolꝰ magna exer
uerit crudelitatem etiã ligatꝰ crudeli
or mde erit tam ſubantixpi tempibꝰ
qm̃ etiã erit ſoluendꝰ na ſi tanta liga
tus facere potuit qnta ſoluꝰ faciet
Cento ꝓmiquꝰ ſme mdi dyabꝰ mdet
tanta crudelis pſecutiões exercet ut
quia ſe tantmo dampnando anſpi
at ſcos ſibi multipliet ac quibꝰ tebeꝛ
ne ugmbꝰ abducat Cꝛta breue tpe
ſibi dyabꝰ mdet teſtare tanto mp ſeu
tiomis ra magna manet dnaꝝ iuſtiti
ꝑmittente ut gloꝛioſiuent mlti ꝛ ſor
dident mmqui ꝛ ut dyaº durior ꝛtat
dampnatiõis ſma ꝙ Item m eſte la
xcv· c· Antequã antxpꝰ appaꝛeat
uirtutes ab etia ꝛ ſigna ceſſabut qis
eam abuerant abiectiore ſequatur
audacia abhanc ugit utilitate ſubian
tixpi ceſſabut mdulꝝ ꝛ utiles ꝛetia
ut ꝓhº ſanctoꝝ pareat patia ꝛ te
plaꝝ qui ſanda ſizabum leuitas
oſtendat ꝛ ꝓſequentiõ audacia ſero
ne effugiat ꝓ dñm ꝛc De mach
meto ꝛ de lege ſarracenorum
Machmet utiq; parente tur
bato ydolatra fuit tm totꝝ gen
te arabum vt teſtat m Altoꝛano ſuo
deu ſibi dixiſſe angelꝝ ſuſci ꝛ ſiſte
pi te pauꝝ ꝛ locupletaui te poſtea fou
eſt mcnaiq; ꝛ dnam quonda nobile
ꝛ diuite cui ꝓnuit accepit m uxoꝛe
ꝛ ꝓpꝫ hoc aſpiauit ad regmi ara
bum ſed qua no ꝓualuit ꝙ notꝝ
erat quis ꝛ qualis fuiſſet cofmxit
ſe ꝓpheta ꝓpꝫ verbamtue elaꝫre
qua apprehendit aput diſſos natos
mḗ quia negociator fuit mḗ arabes
nḗ uero erant ꝓuoluit ꝛ ſic reſſ tui

qui ciuitatem p̄dicant ꝙ xp̄m deū ne
gent esse & tm hominē credit & d̄ spū
sancto conceptū de uirgine natū non
tm crucifixū nec mortuū fuit em̄ eo
eo tempe in regione Antiochie archi
draconis quida machmeti amicus &
hui Jacobita propt qđ in consilio pub
lice fuit dampnatus propt ꝙ cōsp̄s
fuit & ad machmetū p̄uent Omnes
alij duo udei hereticī ad machmetū
se uenerūt / qui in lege machmeti
quasi fidē heresim confirmarent & ex deo
venisse asserueri ꝙ multi udei & chri
stiani hereticī fuisteperūt & multi tmoē
gladij consenserūt nec aliā miracula
d̄ eo nulle compte ꝺ · licet quidā illud
mentiti sint vn̄ in Alcorano scio dicit
d̄ omnibꝫ p̄phetis Multi multa menti
ti sunt ꝙ ne deme uenit aliquid
plū deme vn̄ teneat ꝙ Alcoranū fulsit
aūtē p̄dicat & infra Dominꝰ dixit adme
Ideo te miracula facere nō p̄mitto ꝙ ne
tibi sic alijs p̄phetis in miracul cōducā
tmeo p̄phetam aut fecit p̄phetas tute
mmeraculoꝝ exemplis detēꝫ om̄ uerbis
firma Machymet aut tatus erat luxu
riosus in tm ut in eo quadries suprā
quātū nadū habuisset & de hac dn̄
sibi congratulari dt multa bella & dt
se dn̄o p̄cipiente minuisse in quibꝰ den
tes sui contriti sūt nec eleuatꝰ pluoru
pluoru fuit Cōiques in die orando
dixit · ꝙ ei udei ter in die xp̄iani uero
septies orent medū inter hec duo te
nuit Ui orandū est p̄cepit omnis membra
corpis lauari ꝙ sic faciebant cultores
stelle uenis ꝙ admodū femine illi se ap
tabant ora & aculos emgen̄ & quā in
puncto stelle uenis tze effluxit ideo
hec fieri p̄cepit Tempe oronis alta uo
ce unde dn̄m confitent & machymet si
delem eius p̄phetam esse Semel in anno
ad ecclam machymeti conuenē iubent & ibi
orare quia dixit esse domus dei p̄gentiū
et filiꝰ Nam duo filij Loth Amon & moab
hanc domū honorabant & duo ydola ibi
dem ab illis colebant alterū ex alba alterū
ex nigro lapide patui migri in honore
saturni albi in honore mart Arabes
uero filii moab & Amon adorabant
ꝙ demutare nequierūt machymet
p̄misit suas ibi nudas adorare & lapides
me ecclam tactare retro ad lapidandū
diabolū ne ydolatrie uidere consentire
Diebꝰ aliqꝭ in anno iciunat ꝙ noctu
bus omia timebat Bellus multos crebr
coegit & tandē in alcorano suo dt deū
loquentē ꝙ violencia no debet esse
in lege · nec aliter cū alijs gentibus
nisi mollibus uerbis cum lib̄tate
talis est & pastor p̄mū destruit & q̄
sic pecū sui post morte sua sepserunt
& uoluerūt Quatuor ꝓcores docuit
& qualibꝫ studiata aliam ducere &
uino semp abstinere nisset ne socij in
ebriati secreta eoꝝ detegerēt Inuidi
cultibus concordant cū lege moysi
in multis p̄ceptoribus Quāq legis p̄mi
pit deus p̄dysum & cetum deleuerūt
in quo umbra arboꝝ p̄tegunt nec
calore nec frigore affligunt seruis
mouent animalibꝫ tubas deluys fiunt
pulcherrimas uirginibꝫ ungen̄ in
uasis aureis & argenteis epulent
ministros habebunt anglos Quisquis
aut pcepis obnoxius erit in die iudicij
meliamente machymeta saluus erit
Machymetus etiā dixit post mortē suā
corpus suū defendū esse mel ꝙ
posset sim no est & fetere cepit ꝙ
dyabolꝰ corpe in huanata Successor
aut regni eius unus de de socijs
eius cullide excusans mendacia dixit
machymetū tm dixisse ꝙ an sepultū
insidendus esset & sic deluso popu

tenuit marore Machometq; ecta dixit
xpm no fuisse crucifixu nec mortuu fi
quid ita iustum est populis ꝛc Sequitur
Inter vdola gentium quedam pma
ymes erant tantum ad memoria
aliquoy mquibꝫ mobil esse credebant
ee habitacla deoꝝ alij quibusdã credebant
virtute mstiam quia sub eis habitabant
horis fiuidebant uel fabricabant pma
causa ydolay & dolor d armos amisso
cap viij uerbo luctu ꝛc Quida causa
principu regnoꝝ qui se toti fecere ut
nabuchodonosor qui solus voluit deus
deus dei ñ & principes adorari fecerut
ymagines suas qui erant emotores
Cap xiij Tertia adulatio ut minores
hint gremiu maioꝝ Cap mj Amor rei
publice ut libertas procul se ee polient
Deificabat homines Quarta v actu apis
uel alterius creature Cap vj patrona qua
credebant esse mbyb quas deus puta
bant ianuare homes uel cessabat lede
Item credebant eas pnostice futura q
ꝑcurebant quedã que facturi erant
Item q; iudebant fore quedã que erat
sup natu ut in plagis egipti pma spes
ydolatrie & cultus demonu Quida liu
ut solis & lune Quia elementoꝝ quia hom
quicquid ex ymagine vel quis
uel pedu eius Et ecta ydolatria alia
rez explicat nisi de ydolis Sequit
Sequitur de Incantationibus
Incantationu multe sunt spes
pma fit in igne que dicit pyro
mantia Secda fit in aere que dicit aeri
mantia Tertia in aqua que dicit hydro
mantia Quarta in terra que dicit geo
mantia Quinta fit p phytones mobꝫ
malignoꝝ spuꝫ Sequit Hec fit primo
tuas fumitates que dicitur ingromãtia
Septima dicit augurium que fit in arietu
& volatu auiu Octa attendit ora sternu
tumue Nona octa Decima octa

partes quas falso dicit aplay Vndecta
cta fictam mspectionem ꝑtis & aliay
scripturay Duodecima mathematicoꝝ
qui constellationes considerant & ecta
dicunt magi Tredecima & eoꝝ qui
dicunt arioli qui manibus ydoloꝝ de
manu trita accipiut Quatuordecima
est eoꝝ qui vacant auruspices quasi
horay speculatores qui dies & horas
in opibus agendis custodiut Quindecta
in cantationes Sedecima ꝑhibet que
dicit ivocatiõ q fit in vadibus
uel in mari uel in spatula agni Decta
septima & maleficia qui qd diligendo
est adibile fiaut & econtra Decimaocta
qui fidem adhibent dictis homiñ uel aui
lium qd diu anegangl & pruritu in
brayz Decimanona coniurates Vicesia
bndictiones falsas qd dicit anspreciñ
Vicesima pma vnhalon que eras per
agrum Vicesimasda remedia falsa
que dicit lupen Vicesima tria alfalles
qd dicit cruten Vicesimaqrta carac
tres falsi Vicesimaquinta alligature di
cesmasexta ymagines terre Vicesima
septima q defectu qui sepelitur ad ma
tre fiat alp qui illudit femine Vicesia
octaua qui p bndictiõ frigidas
uel aque feruent eras mutauit Vice
simanona p tactu atticis mutat homi
cidam Trecesima p dictas defunctoꝝ
signatas statua auay & qui demones
consulit Trecesimaprima qui credit
feminas siluestres esse & homines in
lupos tactu Alij credit q quelibet
domus mane habeat q plus uel
mg oranti se det uel subtrahit si
luem qui ornant mensas ꝑhibet Qui
credit permutari in fantes & eas ledi
a pilibus Qui credit q fatui equitet
paruus Alij utuntur remedijs nuga
toriis ut asseres tunge ut tempestas

pellat Aly noyys p que impedit contemptus Alie quelibz que ad amore aue dunt q̃ sit p crisma q̃ui maleficijs impendit potiatiõ coeundi q̃ui sterilitatem ꝑpetuã & tẽpalem pariant q̃ui abortiuum informe uel formatũ pariant q̃ui morientes obligent ut post mortẽ redeant q̃ui dentes oppositum in patu saporem duoz drez mouue & sic spoliant eos rebus &c

Sequntur Secte ypocritarum &c

Ypocrite qui Stratser dicuntur

Aly fuit miserabiles aly honorabiles In prima secta fuit qui se fingut pauperes uasa confractas uergidas p herbam putridas p sanguine suis sanguinis p sanguinem mingesta bracham mortui alligant femine gestant in pueis alueos pallida se colorant In secta fuit qui se fingut pegnas sic pauli plumbatu & ultra marmos & spaculatos pmittes Item barbatu ad longis cribus cathenati ad collu ferreis Item nudo femoralibz ad flagell bonis sanguine patis se liberat sine lesione dicut se esse pmissas Item femine in habitu religionis mendicant Alie habitu & gestus inutiles assumut Se fingut sibi diuinu mittu de celo mentiens se mebrues fuisse Aly demonianus se fingut Aly se uideos esse uel fuisse dicut Aly medicus se fingnt matronas corrupuit Aly fingut se armites & milites Aly p karactes decipiut & res auferut Aly p aduocationes Aly p pestigia Aly meritur se uidi p miracula Aly fingut ymagines lachrari uel sudari oleu uel Aly cucurrisse in carne uestri Aly fontes sacras & arbores venant Aly ecclesias falsas Aly aduersus capiedi Aly sanctos falsas Aly demones adiurant Aly fingut angelos sibi loq

destrui bonu ut spus & bus & matronas corrupuit Aly fingut ubilibz & deo cum Aly promittut thesauros absconditos reuelare Aly placetu spetial collocatis femias corrupuit Aly ospi bonu pricipe ordiunt & pessis bus sicut collectis quas turpit expendut predicantes errores Aly bona dicut & pessime uiuut Aly hnt habitu sanctitatis & uitu no habent Aly fingut abstrahi ul domino se rapi & ibi meritu & penas audisse uidisse dece Aly de pona que deu pessimus ymagine sculpsit qm mandragoram esse fingut Aly radicibus norma dat sa imponut ut lieb uis & camisa sic deludut Aly fingut se nudos & sic nudos se fingut uentia petut Aly dicut eram esse uidendi ut in pberma Aly q̃ mortui redeant ad armos Aly cõsumut matmony spiritale & femias sic corrupuit Alius cognit ad xxx q. ams & finxit &c Sequntur q̃ue iudei obiciunt christianis

Hec sunt que iudei obiciunt xpianis Primo q̃ pceptu dei deus septem ni deu no seruamus primo credere & multiplicatim Cui pceptu affirmatiu no obligat nisi cu fuit pauctas boni Item in ubys exsiccati erant pmi pentes & scelyas &c Crescite net multiplicabimini net replemini plat milia annoy ergo sine copula carnali pot esse salus &c Si mala sue uasa pulcra maxime cinerib Item dñi melius est mori sine libis quid rõnque silua negnã & stultos Item cu homines pauci essent Adam plangens Abel cernit amis non cognouit uxore & ysaac cum quadragenarius duxit uxore cui unus hes esset Item hy legunt na huiusce uxores Abel melchisedech Jeremias helyas Azariel &c tres pud & tertiu

gines fuerut nec fuit Adam aliam duxt
t nubit Lamech de cognitate tu gla t honor
populi q castitate amarit Ite lege accep
tis duab Ne appropiabis uxoribus v
t ozia archam tangens statim q nocte
dormierat ad uxore Cap im Quid
pulchra est casta generatio cu claritate Et
infelix sterilis t coinquinata que nescit
operari uidel re t spado qui nec est opare
p manus suas mqtatē re Dabit dnō
filiis electis vm Deo q aliū no possit
esse mi deus del t hac rōne erat sapia
tore cuig esse hoc dono In corruptio
xpm esse facit deo ye Lvi Eunuchus
dabo loco t nomē melius sterili que
non parit Sterilitas qn quis naturā
est ex complexione plus calida ul e
tenuis ul plus sicci ul exiguo Cuig
no est excusa femine p uiri q est fri
gidus ul impotens q ergo d'fus nā
femine imputat ut sit maledicta Ite
si pā in nuptiis castitas deo placet
ergo sepe ul semp esse castū deo plac
Item patriarches gentiliū casti erant Ga
lieng Athenien sium tempe festiuitatē
agnū castū idea pentaplū super
humeros habebant ul dextr dormie
bant et omnib ab eis excludebatur
libido Ecce q sanguinem phibitum
ut medicinā ante legem t mi lege et
ab aplis t q sabbatū no seruamus
q seruabat etiā ante legem Tertio
q Non veni solue legem t Sed lex
precepit circumcidi t ihūs circūcisus fuit
ergo tenem circūcidi Solo abolitionem
spualem tenem huic Gratia dnī deo
t auctore pueru ordiu ad eternalem
uero trā qui de genē abrahe fuit
Quarto quomō fuit aqua baptismi
delear pctā t mundet aut Indeo quo
mō loco arcis t uestis mudat eas
Sed nōne sit q sanctificat qua sanctificat

t xpi premend t sumu uatis t sanguis
hircoz sanctificant ergo uiliores sit
qua sumg vatis Denio obiicit q vna
gines habemg cū Enay Enas cepit
mutare nom dei i primus extinguit
ymagines dei homine dei Iosephus m
luteu templi t mithrone salomonis
erant xp baues sulphi t m carone
mense m uelo erant ymagines regu
qui fuerū a dauid usq ad sedeci
am t inde ea habuit ymagines
m clipeis t purpuris Benadryb t sugil
lis sculpis leones t baues cherubim re
Ergo hoc habē putarus no abuenand
p admonendū t ornandū Petto
q sanctos adoramg re cū Si emu
deo moysi no pdest nob ergo mo
ris meriti est nec qa tuc p pdest
ergo sanctos orāe debemg Septimo
quare nome ihesu nullg pphetar p
dixit Indeo q panglas mpatbe
sibi nomen Item ihm blasphemat
dicentes miracula sua sathan facta
de lapide que de lamna aaron accep
tū ergo t signa moysi duat Sa
Item blasphemat vgine maria dei
mem no esse q dr ayt Ioseph non
cognouit eam donec re t Ioseph uir
marie et hic ergo t pr meus re et
Iohus Quid m t tibi est mlr n Item
q colamg tres deos Ite q credamg
i mortui Item mirabent nos q stes
reliquias venam cū essa Eliseus que
mortuus tetigit resurrexit Et ideo se
pulchra eius t ppheaum venantur
ergo t nas sepulchra t reliquias sanc
p que miracula multa fiunt possimg
venari Ipd honorari archam t uir
gam Aaron tabulas t manna t ur
lum Deuteronomii t sepulchr pphetar
t serpente eneu t pulueru tres se
Ite subsumat nas q sub euangelista

credendo corpus xpi q adeo detestant
q nutrices eoꝝ quando q̃ matrū non
poterāt p tres dies infantes ipoꝝ lac
tere gas blasphemias nephandas re
tundat zelū dei habēs t amās ihesum
t iurgme gloriosam ⁊c. Dtormentis
martirum propter fidem christi ſc̄z

Legitur in octauo libro eiꝰ hyſtoꝝ
ria q pſuriam t affricam t
egyptum omīs ecclīay pncipes m eccl̄e
dauduꝝ cauſas t expleb̄i viri t pene
nobiles t ignobiles rapuit t flebat ubi
q̃ spectaclm miſabile Nam m ciuitate erat
silenciū m curte conſpectio m plateis
erat hom̄is nullꝰ m carceribꝰ locꝰ
locus nullꝰ Cathene que homicidys fue
rant fabricate ep̄oꝝ t pb̄roꝝ t religiosoꝝ
colla constr̄ingebant ita ut ꝯmoueri
nec locus ergastuli habebat Exqui
rebant duplia genera tormentoꝝ sibi inuicē
dentata flagris p omne corpꝰ martiꝝ
carpebant Tradunt ad bestias leones
ursos t ad omne genꝰ ferarū ſ̄ nō lebuit
ab eis ſ̄ ministratores bestiarū dilexerūt
vnde super ingens omīs qui aderat
multitudo videns homines nudos etiā
pueros i medijs ferocū motibus extenī
tis ad celū palmis t cauſ mente tota
ꝯ deo nō solū nō uitare ferina sed ecc̄
ulipendē carne sua Quidā est etiā
post uerbera t alias cruciatus horribi
les igni traditi sunt Alij in mare
mersi Alij mendacia capti Alij pati
bul affixi Alij capite deorsū pressi
t pedibꝰ in sublime sublatis Alijs si
mul corpꝰ laceratum donec omnem
carnis eraderēt ulcerū Mulieres eſ
nudas usq̃ ut nec pudenda tegerentur
uno pede ꝑcussū extensas sue suspe
sas t capiti m̄ram Duplas p diem
pendē sinebant Alias ubi pectine or
bores dicerāt in flexis tm̄ se tamꝫ
eis q̃ singul singulas pedes mor
obligatnes subito ramas quas insec
erant velociter abant Egredient̄ aut
t tm̄ parcul tempꝰ nō ad mistum
ne rebus trahi sed fidei vnitis obligati
omīs spūm in vno t alle alter pre
uenies tenuies plebant nulli est
puerꝰ amore patuerit detineri
t ut pores ungulatent reliqui pplle
bant t in dei laudibꝰ spūs exalabat
Erant eciā expoſiti omnibꝰ p libidi
nem uolentibꝰ t ferre supplicia nouā dly
post ignē uictus membꝰ appendebant
Alij unguibꝰ excoriati nō solū latera
fodiebant ſ̄ eciā uentē t femora
t usq̃ ad ungues ungula uenebat
ex nec facies a tormentis manebat
in mumis t ut totū corpꝰ torrent
fluxisset absciſū trahi iubet nudū
p plateas ad carcerē t ibi sup stra
menta terre uolutari x̄c̄ In frigra
qui dem urbs tū populo xpiano in
tempi est nec unus eoꝝ ualuit euade
Item in alexandria multos truncat
auribꝰ t naribꝰ ac membꝰ et cetis
membris truncau finebat abire deni
simꝰ xm̄ In primo uō harundines acu
te sub unguibus digitoꝝ infigebant
Alijs plumbū t oleū feruens super
fundebat t minutissima urgebant
t sal in corpus exustum spargebat
Et femine tandem uō tendentes et re
uſi eas ardentes mergebant perpu
denda uisceꝝ t naturalia secreta me
broꝝ Iussit est eciā in dextris oculis
fro effossis eisdem cauſe duplis ſ̄
ministro eciā publice tante debilitatis
p singulas p̄uincias meris fericq̃
metalla uel opus uel pene grauia de
portari Iussit est eciā militibꝰ ex me
p plateas totius urbis t omīs qui ad
astiterant cuiuscuq̃ etatis t sexus
gladijs uidere Senatores eciā roma
nas t hijs honoribꝰ t opibus claros

erant commixtis vmbq; tamq; rei publi
q; ppti sunt. Mulieres etiã nobiles
q; grauie medie sustinebant. q; puellas ex
uteris rapiebant. eorũq; ppinquis
q; sanguinibus deuorabant. Plures etiã du
mihil sibi adiuta tuta putant. relic
tis agris pabuli loca eunt. animi
studio agros colendi cessante fame pe
bant. xpi. virgines. q; matrone stupra
audebant. aut mi mergebant. ne ab
ipis perderẽt castitatẽ. Blasphemie con
fingunt. q; constituunt. q; dicunt ut pius
ostendo. q; dictando memorie q; mendẽ
legat. eiã xpianis omnibus vngssiõ
q; mortuis sepultura ꝑ aut vmbq; uel
in mare aut in cloaca iactant. Et nulli
manducare nisi cibus aut potus dabat
q; sic multi media necabant. Item ux
ores eorũ q; qui mysterium mittebant. seruis
suis in matrimoniũ dabant. ꝛc

De vnduta promere christi ihesu

Legitur in primo libro ẽte
hystorie capitulo decimo
q; ppsalgo in saluatore q; missõ est in
equemos eius ulcus duũ prosit here
dem. Nam amarior morbo eius mo
es urgebat. lentio enim igne in superficies
corpus urebat. interius uero tam
mendũ grebatur. duduum mesple
bilis semp merat. ibi nec tam sanã
potuit inguinies. intestina ulceribo
q; dolore tali maximo vena putredie
permbo sibi trahebant. vetor durior
omembroq; putredine. medici dice
bant non esse morbos corpus ꝑ duce
ultionis supplicia. Cui a medicis oleo ta
libo fomentatur. cui resolutus e ombo
membris. ut etiã oculi eius suis sedibo
soluerẽt. Iosephus in primo libro. Fabiolo
captiuata sunt ducenti. xv. milia. Et
di. q; xxx. milia vendita. Item muro
rum ierusalẽ ostendi patet longitudo ui

dauerũ. q; ciuitas plena cadauerib; Item
tanta cadauerũ multitudo ꝑ omnes uias
congregata est. ut etiã via claudere. q; sup
cadauer nec. Item in iordane in finib
sub mersi sunt. Item du milia in lacu
mersi. q; lacus sanguine huiatq; Item plus
milia exercitus sunt. ventres ꝓpter
aurũ q; gluttiauerant. Item sanguis
largior fuit igne extinguens. Item
plura milia serpes comederunt. Item. xx. q; v.
milia se mutuo occiderunt. Item. i. die
pasce. q; in templo plus milia se occisi
Item matres pueros q; medebant. Item
calceos. q; cetu clipeoq; simul. q; sceptra
harum. q; cloacis trahebant. q; maritq;
rapiebat alius de ore uxoris. Item
in libro ẽte hystorie. Sub adriano
imperatore multa milia sunt occisa iudeoq;
per eras. q; ciuitates. vbiq; simulq; cuius
q; mutato nomine helya. q; iudea. Item
ex centena milia. In isto libro ẽte
hystorie. Cap. vi. Gaius loca que duus
supplicationib; erant consecrata. iussit
statuis. q; signis ꝑfanari. eiã templa
sancte ciuitatis vocant eadem ioues. q;
pecuia spoliauit. pylatq; etiã qui in
saluatore unquã iudicij sanctq; & assis
tantis ac talibo membroq; malorũ
claudibo cruciatq; est. ut ꝑpria manu se
occideret. ꝛc. Et in de isto compendio
ac libello de aduentu antixpi. Scripti
p manq; liebhardi. q; olastriq; tue ipis
in hamburg. Finitq; in augusta pinci
patus laurencij. Anno ꝛc. 1234. ꝛc

Sequitur sermo de novo sacerdote
de simonibus angelica de sanctis

Ecce sacerdos placens regi et omes servi eius dili
gunt te primo regum xviii°
verba ista fuit saul loquens p suos
suos clam ut sineret david ecce places
regi de et eciamen pmit exemplum de
novo sacerdote ac de nova stella que
hodie sancte epiphanie orta ac visa
est dicue est autem ista nova stella mys
nauis milles dm nr ihu xpc que
hodie lucet et splendet sancte matris
ecclie mo plicame oim peccatoy vivoy
et mortuoy / quare / qr hodie effluxit
de supe ecclie dotatis et fons est on
gorge et rippa ac fons inc qr dicit
aplus di lignus sonm loquatur et
angeloy sacerdotes dei ad plendum
valeo emendare et ideo possit vera
ac regi celesti que admodu i dema
stratione sancti ysaias capite vigesimo
dicitur ecce digna dei hic code
mo loco dei dico ad navem sacerdo
tem tu places regi celesti / et oms p
ui eius hic est turba angeloy cum
comitate oim sanctoy diligunt te /
qui mat inc q bn sitem loqui vel
dulcius qd immo valeo / pbabilitate
mei ingenij de clericali sne et p de
deo quid loqui fructuose aptz me
habe gratiam dei sine qua nullus
hom aliquid opis hom pot pficere
dicit loquamur in evm sine me
nichil potestis facere de quo erad
vocat in dedicacionem phie / in pri
mis angelis opis muscandus est pat
em sine quo nullu nte fiendat ex
ordio et volumus habe gratiam dei /
optz nos impetrare gratiam oratiõis
et quod dicat dicregenes sicp leuit
de exponendo siquid sacra scriptura
non est lucidu ingenio ingenue in clerde
dum si pticipat oratiõis ad deum
recurrendu vn boetius de ce
lonie phie non est em phas
ne posse homm cuctis dm opus
magnas ingenio complendere
nil simonibus explicare / oratione
Ecce places regi de in verbis
positis tria sunt notanda primo
qua placitudo qr placet regi ideo dicit
ecce places regi secdo subiungit alia
dignitate ad emendatione plectissim
ordinis sacdoy tertio subiungit una
quae pius eius diligit eu et una at
pius eius diligit te / primo dicit qr
ipe placuit regi celesti super omem ter
ram qua deus unquam fecit mare
et terra et quae qr ipe est lux qua
deus predestinauit in sua diuinitate ab
qua celu et terram fecit et hoc patet
per primu in principio fecit deus
celu et terram / terra aut erat in
anis et vacua et dixit deus / fiat lux
et facta / lux et statim sequit potuit
terra herbam virentem et lignu pomi
ferens unumquodq sm genus suu spi
rituali loquendo per terram in anem
et vacua significat quilibz peccatore
qui est de terra formatus et de cuncta
terram vn dicit per primo celi et
mundi oia que mouent qm uel
mut ad locu proprium quiescunt
Facta est qr deus cuncta que fecit
sua fecit creatio sic et sancto cultus e
extra eccliam erant / cuncta in terram
oms planete crescunt de terra
et crescunt in terram et sic de singulis
herbis / petor erat in anis et va
cua tam diu donec deus dixit fiat
lux et facta e lux quid em significat
nisi ecclie militat aliud nisi lux
que hodie nata est nob omm magnu
dei et copulatione diuinoz et corpus
qm cum hec lux fiebat tuc statim
fecit herba / petor potuit fructum
militie et vita quecqz arbor / et sancto
protulit fructus suos sm genus
suu hoc est virtutes et gras qui qui
multiplicabas fructus die petor hodie
potuit qm illa nova lux sic nouo
sacerdos stat in altu offert filiu

dei pnibus astantibus ꝓpe em tres
exclamacões fuit prima i mudi p aubg
pctoribus pme fue miſe astantibus
ei dicit ꝙ cito cito dne familiaꝝ fa
mulaꝝ ꝙ tuaꝝ t om christianꝰ quaꝝ
tibi fides cognita est / Secuda excla
macionem fuit ad ihronu sue trin
tatis ut ꝓpe deus suos passiones ero
rues t pfidiaꝰ sui acepta rapiat
ai dicit / nube leꝛ pferri p manus
sancti angeli tui in sublimeq̃ altare
tuu it tertia exclamatoꝝ fuit ad pur
gatoriu p aubg misia de fidelis ut ꝓpe
deus mediante fua mia eoꝝ dig
netur allenare penas ei dicit ꝓpe
mitto cito dne t eoꝝ qui nab pcesse
runt ad regno fidei it maiores seue
tus p ducat qui lucebit p pscuos
in correctione peccatoꝝ / p oronē
t p petoꝝ absolucionē tuit mediate
dei gra infinitas subtraxit dyalo
animas / Hic quid legit leuit v.to
vbi legit dñs homo peccabat pec
cabat aliq̃ aual sacerdoti sm̃ cpme
lius potuit uice facultate sua t sacer
dos offerebat illud aual pcium illius
ut deus illi placaret / Secuda time
bat sibi pcione pmie fustentacois
sibi offeui hug nouu sacerdotis
est docentes ꝛeanaliare omnibus
instructionibus exemplis t doctrinis
t illos deo celebe t p hac hnt timuꝰ
pilem / vn origenes fuit leuit
si assumpserit mgi patrem ma
uendo orando docendo t instruendo
t dixeris eum ad p̃fectum / t ab erro
ribus correxeris t a uitijs emun
dauis t sanctis eum valeꝝ ut timo
rus p̃mus fiat ei deus si igit
talis fuerit sacdos t talis fuerit
doctrina tua t pmo tuus tibi das in
pmiu salus t laus cara deo luce
ꝛo aug suam / Hic quid duc ꝛsos
fructus pferat lex ista s. nouu sa
cerdos ꝓ offeui tebi adeo collatus

ꝓpe em est angelus de quo scribit in
Apocal vidi angelu magnu fortem de
scendentem de celo amictu nube t iris in
capite eius / Angelus iste est pns ac
nouus sacerdos qui magno est come
mittendus s dei pcio / qui ad huc ple
be t tote expectanti hodie mittit ꝓpe
em duce potest a memetipo no tem
ꝓ pater meus celestis misit me t e
gressus vn pb.ta domino gressus t potes t
ꝓpe em gressus est p uiaꝝ suaꝝ patri
am quibꝰ filiꝰ dei descendit de sinu
patris in manu suas ad dicat hoc est
em t circubg vis dya.m lugat mise
ru spoliat celu aperit / Sequitur t
amictu nube t arcus in circuitu / Hec
celem nube tegat t arcus huius sacer
dotis sub circuitate abstondam dem
dicit iris in ca.te eius t / Viridis est
duo colores rubeus t viridis / Hic iste
sacerdos vnctus debet uere rubus ut
alios vnctos faciat mitis t doctus
color rubeus est eius sanctitas t
eius pdicatalis ptas que maior e
om sanctoꝝ t sic est uerum sic dam
piamq̃ aliquo de sanctioribus t digni
oribus / Exemplu primo / scim Iohem
baptistam cui deus magna sanctita
tem contulit ut dn ꝓphetā dixit
me natus miles na quitq̃ ꝓfecto
inter natos mulieꝝ surrexit / hic ꝓpe
digito suo monstrauit
dixit hic agnus dei et hic fuit tam
sanctus tam magnus tm ad debuit
baptizare suu creatore tremuit
no audebat tangere eum t dicebat
se esse indignu / vn dicit de eo ꝓ
hemes vocē clamabat no sum dign
baptizare dnm t alibi baptista gemuit
tangere vltra dm / sed mo pdicatibus
tanta gram tulit ꝓpm tangendo no tm
capite sed totu corpus sui ciuis filiꝰ
verus deus t homo / Deo ampliamq̃
Iohannes cui qui fuit eternal cum
dm t qui in aluo creatus fuit supra
pectus dm et cui dicit bibam
et potauit suo corpe t sanguine
d. accipite t comedite hic et tem

aut dns meruit matre qmendauit fr
pcardos dignor est q ille dignor qui
haput q̄d volt quā cu pertigit sed
ipm portexit cor suu fr sacardos ac
aput quātūd indiget ad salute corpis
t aut t pt eā rape tantu q̄ abbs ei
dnit sacdoti q̄d no im qmendauit
suam merem fr eād serpm sua dnitate
q dignitate Tercio Purgatiu maūt
magdalena de qua dicit dnūs dilex
q dmlt ei peta omnā t expulit
de ea vij dēmonia t rplenit eam
vij dōnis spūs sancti Et ad hoc qm xpc
surrexit a mortuis primo apparuit ei
t tū eum videt statim precit pedes
dm valens retingere pedes eius hic
dille recessit dicens noli me tangere
q.d: no es digna ut me amodo tan
gas q ma huanitatis dignitas sit vn
ta filiis uis q primo michi pati vole
q omnā sit impleta que pati volui
t debui propt̄ peccatores Sed pedes
hodie tangit corpus dom mquo e
pa dignitas coniuncta tu humanitate t
deo petre m hoc loco dicit
Vos estis genus electu no solū im
electionis sed eādē spāli
ethe predestinationis de hac em dilectōe
dicit Aplus ad hebreos Vos electi sumus
in mundi constitutione ut simus sc
i macula in conspectu regis Ipse n
elegit nos p emplione sapie cog
nois dei nos em sumus filii fideles
quos constituit dnūs sup familiam
suam t Unde Augustinus Deus n
tredi vestra sedat dubie sic plena
ut vnusquisq; dubitās q̄d sit hoc e
deo gram t honorēs fidis fiducia
plenas obedientiā p̄xim̄s cordia
egens compassione ac mia subdu
cristicos atq; docēdi Q sacerdotes
de nob̄ post dicit illud q̄ scribit regu
lariū beati sci filii tui domine qui
scribit ora de cottidie t de beati q
no estis sili filii illius electi fr alia
dicit solicitus cōfr Iam no dicam
vos seruos sed amicos q̄ seruus nescit
quid faciat dnūs eius Vos aut vocati
amicos q omnā que audiui a pre meo
nata feci nobis Hec karissimi fr q̄libet
nob̄ datū est nosse mysteriū regni ce
lestis t no solū exterioris ymo q̄dam
tionis regni Vn em dicit quis ubi
rex ibi regnū Vbi papa ibi curia
Vbi mūda cōscia t pura ibi xpc t
vbi xpc ibi regnū Q quā felices
mres que tantos filios gnauerūt
siue genuerūt q regnū dei mēt nras
est t vm caro factū est t habitauit
in nobis Et q tanto honor exhibendus
legneo sacrificio mquo requiescūt
corpa sctor siue reliquie sanctorū
quāl t quanto honor exhibendus est
sacdotibus in quibus requiescit spūs
sapiencie t timoris t mitissimus salu
tis xpi ppe Deo Augustinus compat
eum vasa vitrea d elegi t palegi michi
tor sacerdotis in dignū habitaculū eterne
mansionis ut hic vim in eo tanquā i vasa
vitrea t lux vitrea sit de vili materia in
splendet t lucet sup aurū t argentū sic
pedes splendet sup omnes reges et
principes q̄ q ipe sit celū dei pbat
Deus hō sui celi m quibus xpc habi
at t ac eōdem placat dicit Q sue reliquie
sanctor requiescūt in sancta ecclesia
sic corpus xpi requiescit in corde viri
habet sacerdotis Et ergo stultus videbit
tetat t horret sacdotes dei dicēs ut
ne omni diligentia alias sic meritis
custodiant t ipm cultore ad summa
reuerentia suscipiant d Q pastores
dni t ministri dei vivi t custodes alay
estote fideles ut sic admonete pastem
gregem q̄d xpus suo proprio sanguine
redimauit pastentes vos pastentes
exemplis pasce dnūs sacramento
t oues singulis ut custodiens nec m
telis desmigil mercedem recipiat
ejus Adeliz corona glorie q̄d
nob̄ donare dignetur q̄ pius iudex
marie filius tui sit honor p infinita
ta seculā seculoy Amen Hic m
Deficit hic pricipiū huius sermonis

secundo subiungit ut doret quatn felicitatem et dignitatem sibi deus omnipotens instituit scire hec est incomprehensibilis q. plenarie explicare nequeo qua deus fecit eu dignu sup oms catulas totius mundi vn pbr̃ constituit ad sup opa manuu tuay que sut aut opa manu dei nuq celu et tra et alia cathe certeno q ipe dixit et facta sut vbi lig opus manuu dei est homo In psalmo ayatmus tue domine secerut me et cathas subiecit domino pedes. pas oues meas et pecora campi exemplu et vox vn pbr̃ omnia subiecisti subpedibus eius oues et boues oues et simplices ut doceant boues et laboratores ut complant pectora capi et male viventes ut corrigant volucres celi et pisces ut instruantur pisces maris et diuites auari pauperes mundi deglutientes ut adiungitur peccantes imo no solu tribuit eum sup catulas bestias sup catores oim catuay et specialit sup ingenia ymo sup anglos malo sup pectatores in mundo sup diabolu in infernu et debet dici ut Benedicaris sup domu mea tibi obediat tibi exemplo oris tui imo magis fecit eu dignu sup anglos mitibus primo in amissam amnitay q vnusquisq angelus est custos omnium alterius vnius et mortuus. Deinde pedes et dignior anglis et hoc tibi patet q oms angli existentes in celo non put peccatibus amisit amittimo peccatum mortali qua venali libare set patet sequenti verba et arriet ad pedatem et amplius debuate patim tibi etiamsi cum xpo et admittet ei peccata omnia tam mortalia quam venialia Unde dns dixit petro ad quem ligaueris sup terram erit ligatus in celo dextro dignior est angelis manifestacione corpus xpi vn angelo q venabil dignitas pedagogi in quoy membris dei filius tamquam verus virginis

matre incarnat Ipa qua magna et suprema dignitas q nulli mortali et mere concessu est nisi pedagogis Ito nos pedagogos pensate q est primogenit dei salomon et xpo tanquam secretary et dispensatores misteriorum dei in altari gradu ecclie constituit sup omnia bona dm vn angelu Quid potuit dns plus dare angelis quia seipm creare tractare sumere et ministrare Ego educite ad verbis meritorum et reputate privilegia pre dignitatis Gregl q dignus et misericors felix exitus dm qui nisi quia celebrant mysteria qui duo vinosa opa operuit sc̃z vnus petrus omnipotens et vnus qui a penis libauit et duit Tues te vn Gregorium missimon Hodie mapud te modo q missa petitur scripsi scribai et mudarei ymendare te hodie nouo pedagogi sue militi ut a petis mudatis et cultoris tua si dilexisti patrem et matrem fratres et sorores et illas quoyres et honores possessiones emenda aliis omnibus illoy sibi ut a purgatoria libent et sit pax pedagogis est dignior anglis Item placuit dextra mdignitate q mali et mali pp̃d et placuit xpm nouem mensibus p pedagogis nisi est pater xpi et plus fuit filius et portauit eu in ventre suo no solu ix mensibus p pedagogis nisi propter peccatum nostrum et ideo placuit maiz tute pedagogis placuit in dignitate regas et principes diuites et pauperes et oms catulas totius mundi vn angelo pedagogis si altissime celi et splendidissime solis et stellay amatus pulchior es si dignitate anglay dignior es polo cathe tuo misericors es Sup oms reges et principes dicat angelo sup nobiles et ignobiles sup auy et topastion clery et constitui pedagogis et hodie pedagogem q ipe optatur i mente et vis qs reges et principes apare

non potuit ℣ nulla alia uerba nec
ppone hoc fecit mꝰ licet auditu ꝓpi
ta videlis hoc est em corpꝰ meu ꝑ sa
cm formā primꝰ simplex formā
m vni deū ꝛ homes ℣n ℟ Inde dꝫ
o celeste mīsteriū o mestimabilis
dignitas sacdotu qꝫ ꝓ uos pat ꝛ fil
ꝛ spūs sanctus tam mirabilit opatur
sup tam mestimabili mīsteriū q̄ idem
deus qui psidet mēbris m simu pris
vna eademq; hostia m sacrificio ẽ
i mamb ℣ vris ℣n deus glorīt
angelus admirat usus cōfortat pleb
consolatur ꝛ correpit dyabolꝰ gemis
it mīsericordiā qui plena angelo
rū celitudo que ecia maiꝰ ℣
vis traxit m uterꝫ suū ad deponi
fiat mihi sm̄ verbū tuū ℟ sac
dos traxit deū ℣ vis m manus
suas ad dicit hoc est em ꝛ ꝺ petrꝰ
tractabe eu ℣ vris m corde tuo ꝛ dic deꝫ
ꝓpitius esto mihi petori ꝛc ℣n ℟n
o celeste ꝙsentiū o venabil cēstudo
manuū obi ꝓpus tractat ꝓpm
sacdos dei filiū aug delicie sent
ad filios hoīm ℣n ℟ Augustīꝰ dicit
me dedit me cātare ꝑ ℟ Item o uc
mde gaudiū obi sentis vnū ꝑ o
ugiēt ℣n hic nauis sacdos qui
usq; huc filius dei fuit effat made
homo ꝑ me ℣n mpꝰ le esset
sm̄ ꝓphas filiū mīsit pater ℣ mr
gaude qui tem habes nepate filiū
ꝓpm qui suus ẽ filius tui fily de
quo angeli mecū gaudent ꝛ deū
tent cuius gloriā ꝛ laudem ora
facie dei ℟ Beate em qn sacdos elevat
corpus ꝓpi ℣ Tuus vene qui te prauit
dū elevat ceū tem dicit ℟ libera
que tu fecisti ℣ Deo rogetis ꝓ nro
sacdote ut deus ꝓuenit ei ad effm
q̄ ꝓficiat filiis effim ꝛ ecia ꝓ dꝫ
net nob impetrare q̄ nūqua d
visione dei sēparemur ℣ Amen
Lectio breuiter notetis quare
filius dei angeli cū cōmunitate sibi
ipius dilexit cum dicte ꝓpter
gaudiū magnū sibi ꝙ eis gemue
parat ꝙ hodie audiuit de sua missa
coepit vnꝰ pctor ꝛ vna alia liberat
apertis hoc est anglis magnū gaudiū
fuit ℟ Gaudiū duo mala ẽ anglis
sup vno pctore ꝛ ℣ Augustīnꝰ dicit
plus gaudent de vno pctore conuerso
quā de ℣ ꝓpꝓ iustis ℟ et ecia non
solū angeli gaudent de illa dign
tate ꝑ ꝛ tota curia ꝛ mala cū
celesti aula ℣ Deo petrus in ꝺ cīn
sua sibi vos estis gens electa regal
le sacdociū gens sancta populus
acquisitionis ℟ Hoc ẽ vos estis gens
electa ep omn alia gens sancta q̄
pctis me ꝛ nom meū in cordibꝰ
vris portare debetis ꝓpter quos
q̄ melios populos acquirit de misera
qui vocati essent filij dapnationis
qui erat p̄mstruos vrām filij et
ne beatitudinis ℣ Deo dns dicit ego
constitui te ut euelles pcta maula
ꝛ edifices cordi hoīm ꝓua agere
nolentes ꝛ dissperdas vitia errare
ꝛ plantes virtutes in alabꝰ vim sicu
dis ℟ Et deus dicit ego elegi uos de
mundo ꝛ posui vos ad gram ut eat
volendo ꝛ fructu afferat feliter
opando ꝛ fructus vr maneat met
num mecū ad regnandū ℣ Qualis
em fructus 2 gloriosior qua ꝓpri
fructus vox sua alay ꝙ quo fructu
filius dei surrexit mortē i cruce
de qua ꝓpositate dicit ℟ Bulgardus
o alia m signia i magno redepti
sanguine dedicati ꝓpi sio locata
ad anglis puteps ꝛ sup terrenis
ut papa etne beatitudinis quos eab
xpo ꝓbaptismo ꝓpi regnat mīsi
sac ordo vocant quos eab patrio
cultu anguisque abat mīsi sac credo dicūt
deus eas egredientes ab hac sede
mūdi ut demonū mancipij dela
fiunt ordo clericus ℟ Quid em
valet mundus sine sole ete messis
sic mundus valet mundus sine cle
clericus ℣ Deo ℟ Hoc ẽ vos estis
luc mundi q̄ mundus vera doctrina
illustris ut tenebrosa de malis dis
posset illud psalmiste ℣ Armis ho
norasti filii amici tui deus fine q̄

sublimatus sacdotio q̄ hmōi eor
sancte sue eccles celi p̄ vā em oris eor
celi aperuit & ostendit ceruis angloꝝ
& deus vent assumo celoy mō m
enarrabili & que celi capere no pnt
continet sue manibꝰ obtulit verba
oris sui panem carnis & vinū in
sanguinem salutē quārit Ideoq
ergo sacdotes dñm qui nos p̄cipuis
gentibus honorauit Gratitudine
agentes dño cū ps̄tū gaudēt
retribuā dño &c De fide taceam
quā tribuā ei p̄ solo dono sacer
docij qđ est donū optimū & ossū
excellentissimū Q̄ pie deus leua
mentis tue oculos tuos rude omne
isti congregati sue & teneat tibi
O felix hodierna congregatio q̄
principes populoꝝ principes flores
& honestatis lilia puritatis rosa cū
tatis speculū ornatus plausū eius
venerant tibi & congregati sūt tibi
ujri ex finibus mūdi ala seculoꝝ am

Nota septem misse leguntur p̄ qua
cumq; necessitate uel tribulatione
Die dñica de s̄a trinitate ta lua 3. cleic
fia 2a d̄ anūc ix lua & nouē eleoīe
fia 3a de ctōr vñ lua & vñ eleoīe
fia 4a de aplis xij lua & xij eleoīe
fia 5ta de s̄c̄ vñ lua & vñ eleoīe
fia 6ta de s̄c̄ cte v lua & v eleoīe
Sabbato d̄ bēa vgine .j. lum & v eleoīa

Sequitur alter sūmo Venerando sa
cerdote etiā ex angelico collectus
& tomadit quasi ad priorē igit̄ non
mīa ōsēda ꝑ que m priori n̄ hīt

Qui es sacerdos meteernū
secundum ordinem mel
chisedech Inuictissime rex deside
rabilis & plus & plus
aspectu ordine pontificale & dicit q̄ sic
excellentissimus & est nōnd q̄ xpus sic
dicit̄ omnibꝰ alijs officijs ecclesiastice
honorauit ſ in templis & in spūalibꝰ
& in celestibꝰ & in qualibꝰ eor dicit
aspectu tpalium magno honore aspectu
tpaliū spūaliū maiori aspectu spūaliū
sine celestiū maximo honore Unde
quidem in comparabili honore dicit sacdos

nouū testamti sacdos secm ordinem
melchisedech De quo dicit q̄ fuit rex
& sacerdos stemi dei & vere xpi sac
dotes sue reges sup omnes reges hui
mi uig rei xpi euidentissimū signū
videlicet coronā in capite deferunt
sue alij reges sicut ecclesiastes non
portāt coronā nisi in papatus festis
Un vere dicit & in plus de eis
vos estis genus electū gens sancta
In eadē dicit plus q̄ sacdos dū
q̄ sacra dans & sacra indulgentiā
& confessionē Ite dicit sacdos q̄ sa
cerans creat em ipm creatore
obis & signū p̄digios dicit eccla sa
dos q̄ sacra certificans certificat
em ipm damnādū corpus Item dicit
q̄ sacra deos q̄ alijs hominibꝰ post
confessionē dat pcij corpꝰ christi
q̄ tales & tanti sue sacdotes ideo
ipos dns p̄ alijs omnibꝰ hominibus
ut p̄dixi honorauit eos dominꝰ
honorauit eos dominꝰ in talibus
duplicē tribuit eis singulare
corpis emunitate & rey tpalium
quieta libertate Hinc quia singlaꝝ
emunitatū q̄ quantuꝝ ipsi possit mu
nere manū violenta mittere ma
ledictū ex q̄ malus est eo tempe
q̄ui vero in subdyaconū ex q̄ malus
est malus ex q̄ mīca tanta terra deo
& hominibꝰ Et ideo precepit dñus ps̄
nolite tangere xpos meos & in hono
rauit eos in rey tpalium liber
tate quieta Iohis Ego misi mele
que no sumasti sicut dauid ab & &
holocaustū & ideo honorauit eos
in ppetuū alibꝰ maiori honore &
hoc duplicē Duo em que habuit
carissima in celo & mera fidelitatis
eor q̄ in pit & dilector que sibi fue
ra ara q̄ nulla earū tamen
tela quia mera credit utrumq; q
misisse excepto sacdote solo Aet
duo sue ecclia & ipsemet Ideam

eis qmisit qi dixit petro Quodcunq; li
gaueris sup te erit ipm qmisit eis ut dix
ret quecunq; fecerint vnmei meam
faciant. Vn Augustinꝰ Q sacerdos si
alius & eidem altares Si pulchꝝ sp &
sol admi pulch eis Si distincꝫ an lay
ypocaris distinctor eis plo tuo cultore
mserior eis. Ambrosius Q venturꝰ
sacerdotiu dignitas in quoꝫ manibꝰ
filius dei velud in uteo matris hymne
natat Q soluas sacerdotes si facer
dotiu vrentis Q celeste misteriu
qp nos pr & filius q spus sctus sacrꝫ
tam mirabile opaꝫ sup terram messa
bile misterio qp eidem deus qui psidet
celo in virg manibꝰ e in pficua
vt deus in ygia anglus admiratur
Iussus conspectui petri ostiatim aud
liberat horrepit dyabolꝰ quesat
mstm eluctet quid plenius angelica
cessibo Quid retribuā dno deo
magno dono saldacij michi i pensa
qp dant optimi domi & ppetui vi
ra Si cpis duc Qui caut me fine
me dedit me creare se cati & mediatꝛ
me Q uenerandꝰ sanctitas matrimoꝝ
ubi xpus tractat xpin sacdos filiꝰ
dei i mancipiū ihuꝰ debuit fieri
esse tu filius hominis Augꝰ Elegi & pe
legi michi sacdocium in condignum
ministerio hitualiu & compatu sac
dotem vasi vitree qd lignū vitis de uili
materia in est splendidius sup aurū
& argentū Hic quilibꝫ sacerdos ligꝫ
st petꝛ in plurꝫ regibus & pncipibꝫ
& dnor omni cultue huius mundi In
possibile est in ergo sacdos sit cultor
creator xpin dñare in quemcunq
est Ambrosius Q tota qd licet duo sacram cultum
& xpm no qmisit sue karissime mi
hi tm vnū illum ut ipsum honore
ma dicam est scz xpm ut ipsum
honorem cui dictū est Angelus cui
filie quas vultu diligent licet duo no
commisit h tm vnū illum scz xpm
etiam & suas fidelium sacerdotibus
vero utrunq; qmisit. Vn Iosue Vos

sacdotes vestre archam federis dni
& corpus dni / Ubi Dictum est i ps
qmmisti eu paulomꝫ ab angelis
Huc vero dicat Vis honorari sicut
animi tui deus Hic qui dicit eos
animas & no spus & mihi spus hor
matur est potius honor Iterato hortat
eos honore maximo s. michaelis duby et
hoc duplicius primo qꝫ alios sanctos im
una corona coronauit p martiriu ut
martires uel virgines reges apostolos vos sacdotes
vna coronā coronauit videlicet p vnū or
dinem ut sint lectores exor
cistę acoliti subdiaconi diaconi ps
byteri Deinde honorē honorat eos
q ipse multos assessores s. suos fidelium
quos xpo nomine p orationes eoꝝ suas
p doctrina pduxerunt a penis liberat
& hic est magnus honor & gaudiū
vbi dns & qui adiuuati eruditi
multos qi stelle & in ꝑpetuas d'illo De
Ad idem Sermo tertius de nouo sa
cerdote ex angelico collectus ad populum

Audite mapiam te exal
tare coram omni popu
lo ffil ut sciant pr suu in mobꝫ
uti ero tecū omnibꝫ diebꝫ quibus
vixeris sup terram. Hec verba spta
sint possint tecum & sint vā salutaria
mr alloquentis ipa possint qm legit
de eadem q̄ mox tuo nomine constituit
pugnatore filioꝫ ffil possit cui
conuenit solempnitati mre qua
agimus hodie scz primi sacdotis sue
noui celebritus sua prima missam
qui hn est hodie spus iussit qꝫ sic
rossit fuit exauditus petitionis sue
ergo deus sit deus ibidem possit in
sol & luna no meneatis exemplꝫ
deus orationem suam / & stetit sol
spacio vnius diei domes sciant
mmmatis filiis ꝺ. ffyes gamarre
ami & gebusey Hic hodie sacdos
ste quem hodie dnus constituit p
pugnatore ppli s. xpianoꝝ ꝺ. illud
Jeremie ecce hic dedi verba mea
in ore meo & constitui te super

gentes & regna ut euellas plantes
& edifices corda hom̃ prauis agre volū
tates & dispergas horrores & plantes
vrtutes in animabus viuificantibus & multip
ergo hodie a suo creatore petierit in
primo de pugnet siue absit dubio ex
audiet possum aut in vbi premissis duo
considerare primo exaltatio 2o premissa
suor adimpletio primo nota ibi hodie
mapiat te exaltare & dm ibi vt sic
ad moysi siue &c primo dat gra 2o
patria & primo dicit ps. exaltauit
electio de plebe mea de 2o dicit apls
quadruplex liga sit ter &c possumq
ea in primo notare electos pro
gatiua ut dicit gregorius vbi ex
altatio ibi electio de hac electione
dicit apls elegit nos an constitu
tione mundi hanc eam electionem
attigerunt petrus in epla. vos estis
genus electum regale sacerdotium gens
sancta populus adquisitionis dispo
sitate ergo in enarrabili excellen
tiam dignitate / q nos deus preto
genere suario honorauit / ss preciosis
catibus quas ad laudem & gloriam
nominis sui cauit michael & mitra
michael vltr angelos / q q3 angelis
no concedit nobis integritatis dul
mitra ultr hanc q deus mulcta
ritum hom̃ tantum contulit sac
dotibus vn augustinus elegit &
pelegit &c hugo & ergo sup legit
em de alexandro rege magno qm
venit ihrlm expugnare adorauit
ei pontifex iudeor in ornatu q sunt
quis esset / dicit est ei q esset sa
cerdos dei summi spe vero exhi
bite se mirabiliter honorauit eum
exinde magis sacerdotes xpianor
huius temporis honorandi sunt qui
omni dnor & regem efficiunt trac
tant & ministrant hanc & electa
sacerdotalem attestatur psalmista
d. ego vos elegi de mundo largo
loquendo requiro in presenti
sermone & pmo eius que elegit
& assumpsit 2o nro patrem magna
& potestate sacerdotalem & hac ibi sic
sui ut moyse dicit moyse em fuit po
tentialis vn deuteronomy dicit qs
flagentes te affligam & ero tenen
in omnibus vbicunq mee habitis mei
cie ad sacerdotibus vn gregorius mai
or est pena sacerdotibus qua omni te
gum dnatio sub celo posita duplex
potestatem sacerdotalem primo q sepm
dat in misterio dicit q deus potuit
deus qui omnia potest plus dare sac
dotibus qua sepm de pane & vino
dare ut sicut tractare ut ministrare
vn sacras dicit qi patres dabatur
& patris ordinibus datur dico dei
patris dedimus & scimus ad rectifi
candu sacrificia certificat em sac
stm corpus dm vis & dignis et
signis 2o dicit sac dans dat em
baptismo confessione primas mulc
genus eukaristie gemina vnione
& bibitus 2o dicit sac dates dat
em vt euangelij & articulos vere
fidei 3tio dicit sacras qi dicatur pre
bens & ut populo dei vbiq sancte &
sancta ut ecce sacris datus & sacr
dotibus & sacr dicit dicens ut
sit dux sac ecce. de ea dignitate
aut b bn q venanda sacratu
dignitas mira quoq mamibus dei
filius tamquia mr vtr virginis mam
in eternat qi b9 est vent qui x̃m
partuit premissis sum tuta q dicit
beatissima dicit corda & corpa m
quibus filius frequ sunt lapsuum
q bibita sue ubera que xpm pmulus
fixerit stem debet esse os eius qui
carne & sanguine xpi vtitur tract
tat & sumit hec est pena prima
dicit patesfus collatio thimi reg
in celestis ut ibi quadruplex liga &
hanc em pleuem nem tradidit
nisi solis sacratibus debat pulc
decre melius si potes hanc em po
testate hodie tradidit filio sermo

suos. nouo sacerdoti/qui est erad finis
pfite-na habic stat. & erat. q uinis
& pdefinitis b qnnsp/& pquoq hore
sodie arauit exaudiet dic exemplu
d'aabis que erabat impugnatoris
viri adulter alia uxor adplantam
& suis patris pluid colligere ex pcur
tibus pmonsq p her dicta causa
brecitatis pmissa sut & hys sfut
& my dispo terzio pmone ad .q.39.
Beantur aliquot themata secundum
ordinem ut substrahere ordinare ?
Gen Accipite semina & serite agros
ut fructu habe possitis Vsauerba sut
Ioseph ad populu egipti Ioseph pdi
cator dei & semo verbu dei & q ap
dicature dat ut fructu habe possitis
& bona opa quibq aud vult ne mor
morte petua/rogo accipite a me mdg
no semia mdegne uita/& serite corda
vra ut her digne fiant orate deum
Psalta lucerna pedibus Sedm the
matis vbium tuu & si aliqs debet ti
fire nia lubrica & luxoriam/ut tenebro
sam tenes theasuy aut liquore pcio
sum/puto q utile gre suscipet &
rutpet ut qsit illuidy m hac uia qui
libet nim ambulat nia lubricam
& pleria laqis dyabols & tenebrosam
q sensus nr exercitatq est/q no possiq
discerne malu a bono/utile abmutili
& portamq m uas fractis & marcidis
mis liquore pciosu & alis sanguine
xpi redemptoris & nia est nob lum
& vm dei ideo quilibz istud deuote au
diat ut possit illuiari m via huius mdi
et ut utile illud loquar orate Dau
Cu xps dicit Si repleti fuerint nu
bes aqui ymbrem sup terram effundent
ut patz mineli. Nubes sut pdicatores
sup illud Greg Qui sut hy qui ut
nubes volant Terra i corda pcto
& q ego vmis sum de pctoribus
aqua gra spus scti nam timeo q vmbe
deuotionis non effundant/& tu ut
liber nr no sit mamis/orate Dau
psalmiste Omes estatq ab hominis
est aut eoy ideo dicitq ad p. mort
En aliquis infirmat & ei ubi adfuit
fistos ribas abhominabit segnis est
mortis si aut comedit & rupit segnis
est sanctis ribus die est uerbu dei
qui illud abhominabit morte si aut e
dimet affert sanitate/q dicit sapiens
neq herba neq malagmata sed
mo tuus domine sanat omnia
Samel dicit ser pridie q ciuium
habes da daniel dicit angelus ad abi
luck p angelus pdicatore qui panes
sacre scripture meruit in cor suu/& dixit
dicit q uolat in babilone & mlt homes
& facias siue ferat cibu salutis i. vi
du da daniel i. pctori/qui est in lacu
septem leonu & in uno mortuus pctis
q patre gustato mortem euadat sem
piterna ut ergo digne valeam ipm
cibum mistrare uob/orate Sextu
Job xxxvi dicit Si uerba mea au
dierint complebut dies suos i bono
& annos suos in gle Si aut no audi
erint transibut in gladiu Consuetudo
homis est optare bonu sine & si a
liquu dicat aliquid adsaluendu p bono
sine credo q facet ut dicat Qui cut
verba mea & ut ergo va domi
digne loquar & ut uos libenter audi
atis verbu dei dic orate Septm
Augustinus dicit Quicquid deu mi pro
posui opus no mutaremur ad pfectu
quidquid educet no valebit/& ideo
ut opus pdicationis deo in laude
& nob ad salute valeam exercere/orate
Iacobus dicit Omne datu optimu
optimu dat datu optimu gra spus
sti est sine qua nulla pdicatio digne
verbi dei sequit pot ut dicit Ihe
p Ihesu me nichil potestis
facere ut digne aliqd loquar/orate
Ezechiel dicit Aperiet nonum
bredsqu & verbu dei & dicta eu
& memoare emendat & more tuo &
morde erit dulce sic mel vm pc
dicta dulcia faucibz meis eloquia
tua & ut vm dei dulcia loquar/orate
Exodi dicit/Dominus dicit deumum
ad moysen & aaron loquim ad
petrum & babit ueb aqua Dic dicit
dns nullis petri ut loquat ad
petrum & ad petrum & pdicatum

uerbi salutis & statim ipe dabit aquā
cōtricōnē & ut hoc digne faciā/ orate
Dominꝰ dicit p euangelistā vndecimo
Johis. Mea doctrina no est mea sed eius
qui misit me patris. Quia tñ aliquis
dnus vult suum mittē p aliqua tam
diu explicanda/ decet se suus exaltā
abnegare in sufficiencia sua/ sic eius
pdicator suus est dei excipere se debz
de sufficiencia pdicationis. Orate xij.
Nota si quis mediꝰ aliquid egrediū
solo verbo sanaret equa acceptus
esset eis mediꝰ ꝙ dicit & pdica
tor qui vā pdicationis sanat animas
in peccatis egrotas. In Jacobo in ma
suetudine suscipite insitū verbum
qd pt salvare aias vras & ita orate
Exodi dia dicit dns ad Moysen xiij
sen vem mittā te ad phāraonem
ut educas populū de egipto/ p moy
sen intelligi pdicator qui populū
dei puerbis pdicationis educit de e
gipto peccati/ & debilitate diabali
et ut digne faciam/ orate xiiij thē
Nota qm exultator & debilis & habz
hic flagellū in manu/ & manipulos
magnos & horreū dicit no patet
quid hic a palea separare & frumē
in palea & aia in pcto exultator & qui
pdicator/ ꝙ ego mea sim contrita
& tota flagellū & verbū dei hic e
mi ad regnū/ ꝙ horreū & locus
granis & ptis breue manipulū
ꝙsone corā me magne & ego debil
no possum dare. Petrus ideo tangit
pay/ ut hoc utile fiat. s. ad separā
dum me a palea & petrū ab aia/ orate
Ad cōd dia vas electionis &c xv
michi este &c. ꝙ dicit de omī pdi
catore qui & vas electionis dicit
mi & verbi dei & rebbit hominē
marruptū qui eū ut salvet
dz intendꝰ p aliquis mediꝰ dicat
pcone christianꝰ vnde methum pu
to ꝙ mihi emendā. Ista pcia est
vim dei ꝙ ypus dixit deum audiui
uocem filij dei vivere methū sed
quia ego sum ipse vas indignū
ꝙ aut illud potui valeā mīstrare ideo orate
Dominꝰ ihc dixit discipulis suis xvj
ibi. Et omnibꝰ pdicatoribꝰ similiꝰ
qui vos spnit me spnit & qui vos
audit me audit/ Dominꝰ voluit ut
mundus pareat/ posuit pdones & pdi
catores qui multo voluntate dom
mīmarent populū pdicationis et
ut hoc digne fiat orate deū xvij
Gen dicit ꝙ pnitente dno fames
magna orta est in tra egipti & ita
manet ppls ad phāraonē almitā
petens quibꝰ dixit ite ad Joseph
& quicq dixit facite phāraō ē est
xpus qui populū in egipto esurien
tem & peccatis in peccatis existentes
mittit ad Joseph & ad pdicatorem
& cibo verbo dei esurianꝫ ut cibum
illud digne valeā mīstrare orate
Augustinꝰ dicit Ecce qui xviij thē
vult ut doceat utiliter ea nāia apta
ut placeat patreat & moneat qui vt
ut placeat dz loqui orante pro me
me/ ꝙ patreat debz loqui apte & sim
/ ꝙ moneat aptꝰ ꝙ placeat debz loqui
ad seruū & ita compute nostro loqui
io vas no placebit vā mea/ qm non
habeo tanta sapiam/ eo ꝙ no sū plen
spu sancto/ io no manebo verba vra
dz tm omnib defectus ꝙ oronē tradit
ideo orate &c xix thema
Matth dicit Quicunq nos accepmt nos
nec audierint sermones vros exe
dite extra vas tollendo pulū excutite
ty dicit zodomoy & gomorreoy sine
qua deputabile est no audire vm dei
& ideo ut digne loquar orate xx
Nota Esaie dicit effunde sicy vas
aquā &c aqua ista & gra spus sci
que maxime dat p audituꝫ verbi
dei ut patet actu. xo. dū loquente
petro cecidit spus sctus sup oēs q
audierūt verbū dei & ut ergo vas
qtmplit orate &c xxi thema
Gregorius mss spus sctus assit cor
di audientis ocioso erit verbū ei
pdicanti. Vn Augustinus in celis
resedet qui cor da hom docet sine

/mutando aut spūs est stus ut nos a
sua gra non recedat & ita orate 22m
Exodi dicit dñs domino apparuit moysi
volens eū mittere ad pharaonē ut deduceret
populū de egypto dixit moyses ad dñm
aliud quia homo impedite lingue sum
tandem dñs quis fecit homini os aut
tem/ nonne ego vade & ero in ore tuo
& docebo te p moysen p̄dicator qui no
pt loqui verbū dei cōi pharaonem
& diabolum nisi deus/ det sibi suam
gram & ut nos amplectat sua gratia
gratiam vocando ad ihc̄m 23m ihc̄
Jeremi dicit dñs ante quā te formarem in utero noui te
& priusquā exires de vulua sanctificaui te dixit Jeremias ah ah ah dne nescio
loqui q̄ puer ego sum cui dominus
voli dicere q̄ puer ego sum/ illud vi
dit pot aliquis deo aliquā p̄dicanti ne time
as a facie eoz q̄ ego tecū sum/ ut
ego domine meam sit tuo ysto orate
Dominus ihūs dixit dicti 24e tūc thema
pauli ihūs q̄d dicit pot aliquis p̄dicatori
Vos estis sal terre quia sic sale mor
tua faciunt vermes sic p̄dicatores mortifi
cant peccata & sic sal corrupit a putredi
ne sic p̄dicator cōpungit a corrup
tione p̄dicatoris & ut nos conseruam
Nota magri scholi // orate 24 tūc thema
cū solent habē lectores p̄se scholari
bus legentes hic xp̄us qui est magi
ster q̄d patet Matth xxiij vnus est
magr vr scilicet xp̄us qui habet multos
scolares & omnes fideles p̄quam habet
hos siue lectores & p̄dicatores populi
fideles dei doctrina p̄dicantes quorū
vnus minimus ego sum & minus
tandem lector ignorat lectionem
informat a magro & ut sum magr
inspiret vā sua gratia nos ideo orate
Salomon dicit sapientia 26 tum
optimum & dulce est michi sensus meus
cui dñs & dulce est michi spūs sa
pientie & gre spūs sti ut digne
valeam opus p̄dicationis exercē
et ut hoc fiat orate &c 27m ihc̄

Apis dicit gladius salutis fuit q̄d est
verbum dei q̄ si aliquis esset me hostes
capitale & fortis eos vellet puto q̄d
p magno reputet si aliquis sibi gla
dium fortem & acutum porrigeret ut se
defendet & hostes fugaret hostes
siue demones qui fortes dicunt sui
temptatoribus quos homo vincit
gladio verbi dei & ut istud gladium
valeam tibi porrige orate 28m
Sapie xp̄e dicit Nec herba nec
malagma sermo tuus dne sanat
omnia q̄n aliquis infirmus de cuius
vita non esset spes vellet aliquas
de se habē herba vel medicina p̄
infirmitas depellere puto q̄ nullus
talem hominem contemnet infirmi
tas aie mee est quā corpus & ut
sanam ab infirmitate aie orate
Salon dicit vij am 29m
Pie disciplina p̄ sermones meos & p̄
decerit vos q̄ si aliquis ceciderit ue
mortuus ab aliquo deus ei lapidem
de petra illud lapidem & sua eum
q̄ p̄decerit tibi in rey p̄fectu & corpus
sanabitur nullus esset ex nob̄ qui eū
grate repetet & diligenter sustinet
Salon in p̄sona p̄dicatoris dicit dul
cis disciplina & correptio per
sermones meos quos ego loquor
illi sermones p̄sunt medicabuntur vos
& augmentant bona vra & eterna sani
tas/ confert q̄ aut dignoloqui va
leam Innocentius ay & gl d 30m
Paulus dicit ad ephos Surge qui
dormis & illuminabit te xp̄us quando
aliquis nimium dormit qui solet operari
solet eū amici eius excitare q̄d si
ille pugnando tenet adhuc tenebre
siue amici dicat xp̄us illuminabit te
Sic p̄dicator tenens typum scripture
homo qui dormis surge & ad
homo iste desertus no volens sur
gere ad laborandū dno & vineam
p denarios ductus adhuc exercit
te p̄dicator & surge iste & ut digne
exercem asperime peccata orate

Nota ꝓdicator dñi pastor ouiū 31m
i xpi fideliū quos debz pascere pabu
lo verbi dei ꝙ adno dicit Ihc xpc
vbi grege tua tu ut ergo dignetur
leam uob ministrare oratiē Item
ꝓdicator dñi esse venator ꝙ venā
aiaꝝ petrꝰ ꝓdictus vbi dñs in
cen Asser michi de uenatione tua
t ut sic valeā exercere ꝓ te dñe
Nota ꝯ dicit ꝙ iacob ꝑa 32m
triarchā dixit filijs suis congregami
ad me oēs ut annūciē vob que ven
turā sūt Sic ꝓdicator debz oēs fi
lios suos t oēs fideles vocare ut
audiant vbm sūd mqđ ꝓfic ꝑdicet
ventūd ꝙ si voluntarie faciūt t verbū
dei libent audiūt etiā vitā ꝓpriā
t ut digne nob regnū dei sūt date
Consuetudo est ꝙ cū ꝑa 33m
creatus est tūc cardinales t alia
cantant cantica magne letitie s
te deū laudamꝰ venit barones de
anglia t genu flexū assentes munera
ꝑdmo dant ad crucē ut sibi det coro
na Sic hodie fuit et dies ꝙ le
magnꝰ papa xpūs deus mr creatꝰ
est ꝙ nauit mudo natꝰ est t ideo in
signū magne letitie cardenales et
ꝓceres curie cantauerūt cantico mag
letitie s gloria in excelsis deo Silue
stronesꝰ celestib⁹ cuē in epiphania
dñi genu flectens ꝰ cruce adorule
tud et mūda ꝓcessionē solepm
t illi qui ex speciāl ei⁹ edicto
abnuāt sibi ad solepm cantum t
postea offert deo sūd obtūrone
Sic t xpūs sedet venit ad ꝓcessionē
s ad maria t ioseph t symeone
t oēs sibi cū letitia obuiauerūt
ad cantica ut pat 34m dhe bñ
Bernardus tria sūt nob ꝓcūd audi
endū vbm dei primū est voluntarie
audienda ꝰ sūdm est studiose mten
dendi ꝰ seu intelligendi ꝰ 3m est

reminencia diligendi ꝙd q mens ꝙ
habet intelligentia nubil voluntas in
habet ꝙdeo reuertendū est ad fontem
aiaꝝ hominis i ad fontem trinitatem
primo adpatrem cui attribuit potentia
ut memoria confortet ꝰ ꝓdeo ad filiū
cui attribuit sapia ut intelligentia
illuiet ꝰ tertio ad sp̄m scm cui attribuit
clemencia ut voluntate stabiliz t recti
ficet ꝙdeo dicit Bñhardꝰ Verum
simone dei ita diligenter ut tu corpis
tibi vñ ꝙ nō in solo pane vt
homo nec Regem ego te 34tio
Quomo audiet me ꝑdicato cū sim
cautus labys ꝙdeo vij videmꝰ ad
sensū qđ aliquis homo habz loqui
causam magna erra dño magna
ira valent ipm impedire Primꝰ est
defectus audiencie qđ tangit ibi
ai dicit Quo audiet me ꝑdicato
q d nō libenter Nō qm aliquis
audet qđ eō sua no libenter audiūt
solet despici Certe vm dei non
libenter audiē ꝙdeo equeū dñs
no audiunt plus iuste mea vñ ihu
xo Verum t no fuit qui adnunciet
vm nob vm Sed ex deo est vt
dei audit propt vos no audiūs
qr ex deo no est Secūs ꝑ defectū
bone ꝓnūcie Ideo dicit ad sm in
cruce sitio hoc est i mdo qui aliqs
sanabat qđ vita sua no est utilis
ꝓ debet esse qr no est laudata vñ
valet valent eruberare loqui ut leuit
xxvj Eruberauit me cultro meus eoq
qr dicit Respōdit ihc et dixit pat deꝰ
de testor cubile i crucifixū Secūs
defectū eloquencie qm aliquis no
habet bona lingua ut bene loqtur
timet loqui ꝙdeo dicit Medicine
labys qi dicet nō bn loquuntur
hoc est qr eius no est ꝓficiens qui
debz habē sapiam vñ malachie
Labia sacerdotis custodiūt sapiam
et vñ requirūt qr dñs
pat ob aperire vñ publicū vñ ihuā

labia mea ut recte pdicem et pe
dne labia mea aplebit te tagema
Replemitudme eius nas 36 tum
oms attepimg gram p gra ihu xpi
vñ ta tangunt / que solent consi
lari aliquem qui habet petē aliq
magnū et utile ab aliquo magno
dño primū est qm ille aquo petit
habz bona habundantia / Ideo
dicit de plemtudme eius / ita aliqn
pt si aliquis excusare dicendo
no habeo qd petit / et si aliqn de
habet dicet pot pay habeo / sed
dns me ihūs xpūs a quo ad pmā
petē debemg habet gracie plem
tudme et tu din est tra et plem
tudo eius . p. ad coll. 1°. In omnib
ipe primatū tenes qui ipo placuit
omez plemtudme in habitare
et deo ad tph iij°. Implecam ab
plemtudme dei Sedm est qm
ille aquo petit habet ebuendi
benuolencia / Ideo dicit nas ob
attepimg na plet dei de hac
qui dat omnib / ipe liberalit
dat omnib qui tentib Hic est de
isto qui pot qmis qui petit
accipit. ii / et pbi / Aperiente te
manu tua omia implebunt bñ
dicte / Bo qm quis res dñi
habet efficaciā a sac tangit tu
dat gram p gra / Ad hoc e homo
assumptus qm dat ei res dñi
/ gra alii dei mōsil ihūs / Ideo
dicit ad Thess iij°. Vnusquisq
vem dñi est gra tua faciamg
sm illud ad hebreos iij°. Accē
damg ad fiducia ad thū gre et gri
Elegit dominꝰ pos me 37 mum
audire gentes vñ tuas dicit ii°
Ihūs vñ ta tangunt que que
pdicata ph̄ a qm dns eu elegit
et sustineat / ita dz eū pdicte mpi
a deo habeat auctoritate et mpi deq

adiuuet ipm / Ideo dicit Elegit dns
pas meus ve. 22. Rectus meq com
placuit sibi aruna mea millō
pona spm meū sup eū Et actiū
uicesimo / vas electionis est mihi
iste ut portet nomen meū ac
pdicator dicit qd dei vñ Semias
26. Si separus preciosa a uili qi os
meus eris et exdim̄ tpo ero tor
tuo et dicēs te quid loquar / Sedm
qd queruit pdicator est ut audiatꝰ
Semulos habeat et deo dicit Audie
gentes qi libenē debz audi vñ d
m̄ xl 33°. Sd vmūsa erra deplo
rabat sicut salomons et audire sa
piam eius / nec mirū qr frequē ibi
acquirit gra dei Quare illud pri xxxm°.
Audi tacens et plona reuēncia ami
det tibi bona gra Sed coquerutur
domng d / no audiuit pplus meq
uotem meā et isel i / sacdotes non
intendit mihi / no sic qui dicebat
Exodi 20°. Loquere tu nob et audiem
te Bo requit ut veritate teneat
Ideo dicit vñ livñ tum em debz
dicere mpi ita vñi sit sic evangelium
no truffas no pcuras / que no
facuit ad corrector sz ad correctoꝛ
vnde dr Aplus actu suo p tri
plebant evangelistes / vñ dei
et ad Gall. 1°. Vtcas evangelizē pmā
neat apud uos tagema et 38 um
Oportet solem pueme ad bndcoz
supie vñ. No qd aliquis indiget
sume ab aliquo aliquit petē ut
petē ab aliquo de quo sperat abtmd
solet tā specialit sicut / que pti
nuatre ad hoc qd sua petro exau
dit primū est qd debz in sua petiōn
modū congruū obsuare Ideo de
apto pueme / gre puemat mane
et genua flectā deuote mplorare
debz hoc sit in oratione vñ pe cu
ad te dne clamauī et mane oratio
pueniet te Ideo rquit qd ille aq

querat valeat eam impare Ideo dicit
Salomon cum vult impare non habeat
oculu ad aliquem mp ad illu qui pat
uiare vn Ecce vn species eius
ad orientem & adorabit ad ortum
plem. Ite q de re populata valeat
modu reportare Ideo dicit ad bene
dictione frustra petere de peccato iustus
no fit hic ad benedictu vm pbi. Be
nedictu debuit legislator tribui. Suppo
pulu iudeoru benedictu tui regis. 39m
Nestro loqui q puer ego sum cui
aliquis vult imitte aliquem nuntioru
suoy ad aliquid causam arduu page
dum solet multiplicie se exaltare aliqn
q impandas aliqn propt impedi
mentu hoc no fere ppheta faciebat
que deus ad predicandu mittebat ppo
udeoy erebat eum causa esse magna
& arduu vm dm predicare Ideo dice
bat ysa verba & ego possu dicere
uta vnu i vie ipse excusat se pdi-
cendu corpliat primo pte defectus
sue lo dicit nestro ve. 29. habet lib
nestreti linas sed prope desint elo
quencie Ideo dicit nestro loqui vn
ducebat moyses quia volebat dns
mittere ad populu deo m. no su
eloquens dein pte desint potens
ideo dicit q puer ego sum. 3z ter
vnu confortat predicatore q dom
fuit te voli dicit q puer ego sum
q ad oma adque imitta te ubi
& vniuersa que mandauo tibi loquis
ad eos ne timeas q ego tecu sum
hic dicit sententiam con impatiam
dat sententiat con mala eloquencia
vn dicat Actu primo quod loquebat
put spus sanus dabat eloqui illis
dat sententiat con ignorantia q
ipse linguis ut sanctu fecit defectus
vn Ecce ego ero more tuo et doce
bo te quid loquar. Vegesimo 20m
Mosit suus suos vocare ad nuptias
achaz xvii confectudo est qm pndu
est paud sol clamu adebulo inti

gramby pulsat cymbalu uel compana
ut sceb congruent certe dom me
celestis pauit nos prandiu preciosu
stilus gloria beay Ideoy q nuncy
predicatores vocent ad nuptias glo
riosas stilus predicandi igit i vie
primis tria tangunt que copetut
predicatori primo de habet predicandi
auctoritatem Ite dicit apostol. deus
aquo e auctoritas cuius predicabit
dicat tonus & ideo achaz xxo d
tur ego mitto uos sic oues in medio
debet m eo esse iudicium & ideo dicat
puos suos q. puus & stulis unde
superbi & pompoy ad magnos audis
cu magnis equis no uident pu
dom prima fuit maiores domus sua
achaz xo nucy & puus maior dno
suo q. d. no Ideo dicat ad ermis
no. non em predicamy nosmetipos
sed dnm nem ihm xpm nos aut
puos sui debet esse in eo
officio predicandi Ideo dicit vocate
ad nuptias nuntios officiu predi
catoris & vocare predicatoz vn de
ieremia. Ite populu ad montem
vocabis & luce xmo thomo quod
fecit tecu magna re & ad tertiu
vocauit nos p euangelium & ideo
legemy deuote dns. Et mittet
Ponia spm meu super eu iudicium
gentibus nuciabit Dere xlmo
nubis ihs tria tangunt que dnt
esse i predicatore primo debz diuina
gram obtine lo dicit ponia spm
meu q qui docebat eu vn 1o Ioh.
Insiliet mte spue meus. s. dom
& ppheticas & necessitate. spm
bonu dedisti eis qui docet eos
2o debz suu spm gubnare sic dicit sup
eu & ipm tegit vnu usq vm. Ite
erit sup eu spus dom vn debz
dice illud pbm ve quia dns
sup me re tecu dz diuina sapientia
iudicium gentibus

udicabit vñ ꝓ̄ta Annunciauit iusti
cia tua in ẽcia magna i populo
gui vide vñ xlv. Iudicii ẽ libꝫ
ysaie Et ideo rogem⁹ xlij⁹ thē
Cognoscetis vitatem et vitas liberabit
vos Io. in hys vñ ea tangit que dz
fuit ꝑdicator primo est qđ docuit qđ
intelligibile Ideo dicit cognoscetis
q̄d ne nos cognoscam⁹ similit vñ
cognoscimus bonoꝝ et malorꝝ nichil est
ad salutem Ideo dicit in lue cognos
cerit dñm in fractione panis p pa
nem intelligit sac̄ scr̄ia qua dicit
effici que dz frangit et ꝑdicatur
deus cognoscit Ideo vquit q̄ docuit
veritatē Io dt vitare via truffas no
palpitando vñ dicit m⁹ Zacharie
loqmini veritatē vnusquisq; cū pximo
suo sed decq; hui⁹ p. d. vñ xxj⁹ cor
ruit vitas implentis Iterum debz
ꝑdicare veritatē et ideo dicit liberabit
vos ista liberatio est instructio aliis
liberandi qđ sit ꝑdicatoz vñ dicit
pueribꝰ vicesimo qñ to liberat dicit
tepis fidelis qñ ad dextrarū vitia
et opinionē bona inserit temporalia sp
untq; et liberatiōi Et q̄ ꝑdicator esse
no pot ꝑdicare intelligibilia sine
bona eloquentia vacat sine bona
et magna sciencia veritatis sine gra
et patientia Ideo rogem⁹ xlm thē
Corrusti iniquitatē tuā tollite vo
bisc̄ verba et querimoniā ad dñm
Osee xlm Si aliquis scriptꝰ est malū
magistrū et malā scientiā et venit ad bonū
bonū magistrū ut doceat d̄ipso scilet
ipse magr̄ ostendē sibi scientiā sua
et mores quos intendit ad sua scientia
et malā vitā dimittit Sic in lta
scripti sunt et docent malū magistrū
s. diabolū p peccata cuius scientiā
mala Et qui venerunt ad hanc bonā
ad bonū magistrū venit Et ideo p
dicatore debz facē ꝑdicatōi tue primo
dz auditoribꝰ ostendē scientiā sua

dispositionē suoꝝ peccatoꝝ Et ideo dicit Corrusti
iniquitatē tuā Corrusti sua gratia
a culpam a culpa in penā vñ qui
vñ in impietate corruet impiorū
coram demonibꝰ xij⁹ xlij⁹ Multi ex
populo corruetes mortui sunt morte
culpe xl⁹ dz male adulterij intel
ligentia Ideo dicit Tollite vobiscū i
terminē no sic aqua intribus vñ
tab iij⁹ Audite filij mi verba mea
et qi fundamentū in corde meo sic
sed a pud no rapit stultus verba
prudencie no sic Iudas de quo
dicit Lucas satanā intrauit cor ma
vā licet confessē in corde suo Io
dz mouet ad iuste sanctimoniā
ita dicit Conuertim ad dñm vñ magis
debz ꝓpheti nuq; intelligere quia
stultus d malū uitā Et io vñ xxij⁹
comite ad dñm deū tuū et kapꝫ
Sapia ꝓfluit mensam in xlviij⁹
sti crudelitas suas ut vacaret adiacē
ꝓuerb ix⁹ ad sensū videm⁹ qñ aliqs
vult aliquē gratiose festinare tra ne
cessaria ꝓpterit et ista tra ꝑmittit
nob sapies in hys vñ dicēs volete
nos festinare primo optz quēuis
largire petrat qđ tangit oī dicit
sapia ꝓfluit mensa Ista mensa
fuit septies mūte in qua tat fuit scientia
q̄ fuit bona doctrina Et Et ista scī
entia nīstrant doctores et ꝑdicatores
io ꝑtinet eis transire hospes et or
na mensa et ea que habes aba
cteros vel ista mensa est altare
in qua fuit scientia optima diuitiis
et qualitatis vñ in psalmo In loco
pascue ibi me collocauit Et pasti
in conspectu meo mensa cū ista
malia tua erit pugnus vñ Iuel
xxxij⁹ Ego dispono tibi sic disposuit
mihi pat meus mensam edere et
bibatis sup mensa mea i regno
meo Et io optz cupialis mutare
et hoc tangit cū dicit mittit an

tillas suas vocare/ deus nō volt suā
nas/ nḡras/ ymo aūalē volt nas in
uitare ꝓdicatōēs qui vocāt ancillē
/qz sē ancillē suāt magr̄. dēscretꝰ
dne sue qua alie ꝑdicatores magr̄
descretꝰ dei sp̄ua & ꝑ sp̄m scm e
docti sūt/ dicit ergo suu qz portant
nutrit vi dei/ multitudo venit ad
dnm Ioēl iij°. t sanctificate sp̄m meū fi
lios meos/ & filias ancillas meas vn
matth 22. ꝓpter suas suas mutare
ad nupcas/ sic ordine ꝑdicatoꝝ
mi qz p oz eū nabilit ḡsputi qđ
tangit ad dicat in ecce & sic/ sedu
qui est glēp locꝝ ubi nulla qz indi
cia sc qz tpe demanebāt/ qui i indi
erant/ ꝓtim/ deus aūte tali mudat
ab illis qz ipos ꝑturbauit/ in mysteriū
vn matth xiij°. audiuit aūte ysrahel
ombg & ideo baūssim qz mensi
est ꝓpatia & iubent ꝑ ꝑdicatores
quoꝝ ego mimo sū mystrat fabula
ideo ꝓgenq vbique gēpa xlv^tu
Orabit ad te omis sctus in tempe
oportuo/ ꝑ nō videmꝰ qm aliqđ
indiget petāt ab aliquo inultū plz
tpus & hora utpe/ quo plus sibi pe
titio sibi valeat ꝑficē/ qz si petet qn
nec tpus nec locus/ nec indigentia
se offerret/ minime debet obtinere liz
em homo semp indigeat aliquid
a deo petē specializ tū ꝑdicator
indiget tempe quo debet ꝑdicare
& ideo dicit sic orabit ad te omis
sanctus/ in quibg vbi tā facit que
debet ꝑdicator facē/ ꝑmo debz hre
oronis instanciā ut fructū at
sc dicat orabit ad te omis sancty
hac est videlicz fiducia remedium
qz oro qz portat nutrit/ hoc illud
oro tribulatiōis se nubes penetrat
vn xp°. ad essem amaro aīa ora
bam ad deū. vn ps. intende voci
oronis mee rex meus & deus meus
qz debz habē mūdiciā vite ne con
dempnet sc dicit omis sanctus
petentes nō sue digni exaudiri sed
contempnit bonā desine exaudiri
vn ysa vj°. nō condiciā ꝑmonibg sed
vn in tribug loquit dnūs locutꝰ
in ꝓto suo/ sc tempe erat debet
tempe quenienciā ne repellatur
ideo dicit in tpe optuo illud no esse
sufficiens/ petitio & sc tps. ꝑmne
gratia tempus est optunitatis & qua
modo est optunitas ꝓpter xlvj^tu
Venite filij audite me timorē dni
docebo vos/ ps. ꝑ hoc vis tra tim.
que debz fieri bonus mgr qui vult
discipulos instruere que erga debz fieri
ꝑdicator/ ꝑmo debz mane ad scolas
frequentia qz dicit venite filij audite
me/ qui no libenter sic ꝑceptū scolas
no potest ꝑficere sic qui no sic ꝑceptant
ꝑmones/ ideo dicit publicaꝝ q.no
venite quidditie panē meū/ qz sic
panis t fiat ut panis vt sc dei
spūalis qz no in solo pane viuit
homo/ sic tales oz mane ad sanctā
audiencia sc dicit audite me/ sed
tra venet ad scolas quis cōsi au
dirent & retinent sic mihi venit
qui no audit/ & si audit non ꝑ
cipit sc dicit publicaꝝ tm̄ audiuit ba
audit ad om̄/ qui pia sapiam/ qz
oz docē/ rem que habet efficacia
sc dicat timorē dni docebo vos/
certe timor dni utilis est qz dicit
publicaꝝ xp̄s. ꝑ timorē dni declinat
omis homo a malo & sc dicat
ꝑdicatū filij tui sint erudi illas.
& tm̄ vt. hic aut ꝑdicator michil
ꝓsit fieri nisi a deo adiuuet xp̄s. ꝑ
Quiens vitas qz amatꝰ xlvij^tu
astricta & alaz tua liberasti vt me
nubis iste ita tangunt depdica
tores ꝑmo debz peti t ꝑhendē
sc dicit animā tuā ei vt. 2a ꝑpit
animā pro meo sterili mea
cor & ps. animabit os meū

uſpiā tuā ⁊ luc̄ ꝯ̄ pcipit̄ amittā
regnū dei ⁊ deb̄ ꝓdicatoꝛ i pa
nitā reprehendere ſiue reppmē
io dicit̄ uiaz tuā liberaſti ⁊ io dic̄
Ezech m° ⁊ſi aut̄ amittat ab impio ⁊ ille
no fuit̄ conuerſꝰ ab impietate ſua ꝛpe
quide iniquitate morietꝝ tu aut̄ aiaz
tuā liberaſti ⁊c aut̄ no amittauis
a ut auertat̄ a uia ſua nociua ⁊ uiuat
ipe impius ⁊ in iniquitate ſua tuet
moriet̄ ſanguie aut̄ eius de manu
tua requiā ⁊ 3° deb̄ p̄ dicatiōe
pitor uitā corrige ille aut̄ qui plus
erat malus ⁊ mortuus coꝝ deo
uita uiuet ſtulꝰ gratie coꝝ deo hec
deb̄ eſſe mitenda pdicatoꝛ ut haec
uiuificent in gra vñ Ezech 1° amitti
aiaꝝ vob̄ uitam eterna ⁊ ut beatus
uitam eternā pdicamꝰ ⁊ Job ego
uos ut auertat̄ uulta ſyderis ideo ⁊ſ
genꝝ dñm ut peccata nra poſſimus
reprehendē ⁊ gaudia nuncupare ⁊ ut
poſſim animā meā liberare ⁊ ꝑdā
poſſitis corrigē dicit̄ oms luc̄
Emundabo eos ⁊ erunt xlvm̄ mi
mihi populꝰ miſtē vos tā tan
que ſint ſmo dei in aia ꝑmo ꝑtin
dei eſt aia apto emundata ideo dicit
emundabo eos vñ aia apto emundā
⁊ purgat̄ purgnt̄ em intellectus
ab ignorantia ⁊ illuſit̄ ad cognoſcendū
ueru purgat̄ affectus ab mordia
tā cogitū ⁊ illuſit̄ ſiue i ſtema
ad diligendū purgā effectus a negli
gentia ⁊ correcti erunt ad mitterē opimū
⁊c dicit̄ Aggeus xxm° Vas mōi eſt
propt̄ ſmonē quē locuti ſū vob
⁊ p̄ vim dei aia ⁊ dm̄ gra deſup̄ ta
io dicit̄ Aia eſt creata p̄ potiā ⁊ dmittit
eſſe gre ⁊ forma ideo dicit ꝑ bō
deficiat peccatoꝛ de terra ita ut non
ſint ⁊ alibi peccauit ⁊ no ſint qui
admittat ⁊ſ p̄ dilectiōe reſor
mat̄ vñ dicit ſalvator 3° vos vos

que ego loquor ſpūs ⁊ vite ſunt
vñ ad Thomā m° Dñe nō ſcim⁹ quo
as ⁊ quom̄ ea q̄ nō ſcim⁹ tamq̄
ea q̄ ſunt dico p vim dei aia
ad deū ordinat̄ ⁊ io dicit̄ m̄ pfect⁹
luc̄ eſt aia deo ordinata q̄n deo
obedit tamq̄ populus dño ⁊c io
dicit Ezechiel xxxvm° In iudicijs meis
ambulat ⁊ mandata mea cuſtodiet
⁊ faciet ea ⁊ ſequit̄ ego ero eoꝝ
deus ⁊ ipi erunt mi populus ⁊ ideo
tangit auctore omi bonoꝝ ut p mem
mſterium valeāt alie a pcō mdarei
⁊ migra reformari ⁊ ad deū ſma
ordinari q̄ ut fiat ſalutē xlvm°
Aperuit illis ſenſū ut ſcripturas intelli
gerent luc̄ xxiiim° Ad hoc q̄ aliquis
in aliquā doctrinā pficiat tria ſunt
neāria que i vobis pntibus ſunt reperta
primū eſt inge erudiens io dicit
Aperuit illi ſenſū ſ ille de q° hec
Apoc m° Qui aperit ⁊ nemo claudit
claudit ⁊ nemo aperit ideo dicit ad
Theſſ m° Orate ſine p nob⁹ ut deus
aperiat nob⁹ hoſtiū ſmonis ad lo
quendū mſterium dñi ipi Jesu
ſequit̄ diſcipulꝰ io dicit ut intelli
gent ⁊ audirent ⁊ dia v° eſtoma
ſuetus ad audiendū vim dei ut intelligas
Sed in pō dicit̄ noluit intelligere ut
bene agent neſcierunt neq; intelle
exul in tenebris ambulant ⁊ ideo
dicit ij° Thimo ij° Intelligeq; deo
p° ſequit̄ eq; prīa ſit pfectus & h° can
ad dicit ſcripturas diuinas ſ in quibꝰ
ſunt utilitas vñ ij° Thimo m° Omis
ſcriptura diuina in ſpiritu utilis ⁊ hoſſ.
Noſeph loci facie egreſſꝰ ⁊ l.m the
Deo m° Dñe vos tā tangent que
debent eſſe i pdicatōe primo debet
pdicator eſſe in ſua gressu ideo dr
Recta facite ſtatus ipis ⁊ coſſa Vnde
dicit facie tua clara ſuper ſeruū tuū ⁊
deb̄ eſſe circūſpectꝰ in bonis operibus

deo dicit Joseph qd nupr augmtu
ill appoiat qr debz semp apponere
vel augmtari i bonis quibz vn dicit
Gen xlix° filij accrescent & adorej as
spectu & eo debz esse i suo officio cui
oslus qd nota m hr° qd dicit egressus
est iste egressus no z ad qz egressus ad
pdicandu ut hoc pderet qd homie
ad salute ad adiutoiu dei deo dicit
habacuc m° egressus es in salute ppli
tui in salute cu xpo tuo sin hyb o
bus sencio me in suffituente io tegrj
Dne vociferabor ad te vim li^m the
faciens habacuc x°. qn aliquis hz
magnu negociu facr libenr abet
ei qui pot eu bn uuare in ill thes
ta tangre q solent facr nidigr
diuite aliquos que dz fac pdicator
vj dei pmo debz allegare suam
potestatem deo dicit dne sta pau
pes solent dnos nostre deuotissimj
m° x°. deus deoz dnator iudith
ix° domine nom tibi pali & x°. ado
nej dne dei magnj es tu & pcab
dz ostendr sua circualitate io dicit
vociferabor ad te q d. clamabo ego
ad te audi dne & io pe ad te dne
clamabo & ad deu meu deprabor
& alibi ad te orabo dne, vn ij paralip
x°. vociferata sut filij israel ad
telu io dz ostende sua nitate
do dicit vim q d. ego su i mag
tribulacone & pena, sic debz dicebat
ille vir xxxvm°. Dne vim pacie
tnde pme & egr nre habeo veri
ferae ad dnm ut det mi gratz &c
Sanctificat quis p vim dei li^m the
& corone thymo m° qn aliquis
habet facr aliqs opus difficile qn
mstruit ab aliquo de mo faciendi
& eam exequendi gaudet & io pdicato
sit difficil actus deo ne
homo diffidat mstruit eu & plius
de mo exequendi in hyb vbis m qbz
ta tangre pmo dicit m tncuz
nhr° qd dicit Sanctificam nmen
em pdicatoiis dz esse sanctificatis
prope deu no prope laude non
prope vana gla deo dicit Lud
xix° nde ad populu & sanctificabis
de sanctificat pdicatoz m hr° qd dicit
p vim dei q d. no debem pdicat
trussus p vim dei vim m xpi li. vm
dei m oré tuo vm est & Joh m°
verba que ego loquor spus & vita
sunt io excitat ad deuocionem
inhorep dicit & coronem & empe
pdicatur dz nupe ab orone vn
pba offendo i conspectu tuo oro
mea & ideo dicit pdicator illud
j thymoth m° Orate fratres ut
sues pmo dei cicit & clarificet sio tegr
Regnu dne gloria d. Que mad
dam no muemes plura themata
sed sequr de uerbo dei quid valeat
de inde sequent plura themata
Verbu dei est magne pmid
efficacie & vtutis pma tendis oculos
illuat pba preptu dm lucado illuans
oculos s. aie ad stim dei & i his
d ara in pma sui citatone dud 2 ad
qua tabula reqrit in qua mostil
est depictu de pnugit aut aud sui
bj stiar & vtutu que carpunt
i vbo dei p quod aud mabilis il
luat ut patz motu ad que veni
amb an verbo lucis ix°. & cunde
plo vo illuauit dicens & spice & fac
hdiuerna dei debem illis ceteris
tos luce cognitis spualis illuatoe
Vm cra dei signifia & stellam
de qua dicit habb n° que antece
debat magos quousq veniret
ad locu vbi puer erat hic cra
stella spualis i vm dei dicat nos
& antecedat sicut dicit ps cxviij
pedibz meis vm tuu & lume se
mitis meis Secundo vm dei
Nota vm dei aliam laicat a petis
sed aqua matial corpl cmatial
de illa aqua ppheticauit Ezechiel
& testimda sicy vas aqua mda

& mudabim de ista aqua sm dei fuit
sue figurat p aquid iordanis / in qua
anaam fuit lepros adusso fluvi
phete a lep mudat est. De ea eram
xpus dicit vbis vs Jam vos mundi
estis / propt sermone que locutus sum
vob / qr apli p doctrina xpi dum erant
segregati aberrore iudaice superstitois

Verbu dei cor petrus qd decies
mduratu est ad omne bonu faciend
mollificat hic patz m° xl° xxj° In
achab cui quondam qmadm sicut dns
morte miserabile dicens / Si mortuus
fuit achab maledicte comedent eu
canes / Si aut mortuus in campo
comedent eu volucres celi hoc audi
ens achab nudus celicio cepit & ieiunauit &
dormiuit in sacco / & ambulat dissi
cipite Si aut dns ad Eliam nomine
pidsn achab humiliatus est coram me
dicit dns Quia humiliatus est non
inducam malu qd dixi adusm achab &

Verbu dei omnis malestia cauenda
hamus effiat dulcia vn magr Petrus
lomeo dicat in regu natus est pl ce
sit vapores / a paludibus sursu ad
nubes / & ibi efficiut dulces / hic
destendit ad nos ut ros & pluuia
& germinet in ipis missionibus flores &
gramina & alia delectabilia hic vm
dei & quos habes sp dns In principio
erat vm illud trahit vapores &
humores in nubes de paludibus in
cordis sursu ad se / hac est qd meu
in nobis & ita nos removia a nob
q sint istri gnia / ex qb si muemerent
in nos post mortem aliqua possent
saltari Ex ipe i mittit in cordibus
nra d'orta voluptuis rore suetudis
& pluuia / mne que gnat in nob
flores & fructus virtutes Vitia spa & fructus
vite eine facit nos afferre & sic
omia nos que sue malestia dulcia
sint p vim eius Hec pe in dicit
Tua dulcia faucibus meis eloqa

tua sup mel & fauum ori meo &c

Verbu dei frequens pre cauendo
monet homes ad bonu faciendu
vn sle est si homo & hz liberatores
si ullus loquit mihi eos / psalat & re
citat nras ad laborand / qd figurat
est Vutz que dixit suis nesseribus
Cona va dicens dns vsq; quo est & alia
filia quibz eos latificabit hic dicit qr
contingit i nos dnus q hyp quibz la
pdicator vm frequenter multu p
monet Lucy bo hat nu vna hpe
hac q tm gat in hac audit p precepte
audiens vi dei Jacob m° angelu
dm tetigit & exatauit me tamq
homem dor me volente hic dicit
in nu es p nos / mpium dei quasi
dormiens / semp dnus mittit ad te
suu angelu / sic ad Eliam / suu pdica
tore qui te exatat ab omi malo
vn ahulach habia sacdat custodiat
statim &c Sexto verbum dei

Nota vm dei dyabolu ab hanne r
pellit hic patz primo & xvj° de David
q pulsabat cu Golia in nate dom
hic ena debemy ipsu Golie / dyabolo
que vmens i vo dei q fortis est ut
volut Job / q sit fortior quia omnis ho
& hic intelligit homine no existente
ibi homo vero valens defendere
est multo fortior e illo / vn Gregy
debut qr hostis qui no pot vince
mp volente / deo dicebat apostoli
Immane tue demonia subiciunt nob &c.

Verbu dei homem luga Septimo
tu a dyabulo pluit hac patz prima
Regu ubi legit q a rege saul fuga
bat demonia p cithara & psalteriu
hic dicit q psalterium sue citharis
multis turbat / & p dulcedinem ad
doctrina que dat nobis ut dulcia
i verbo dm fugat dyabolus & pluit
homo / hac ena patz in utab patz
ubi legit de quada gurgite serem
qui peccata paulo q in semel venit

ad quondā tulam / ad audiendū vīm dei
& vidit hoc ibi q̄ dyabolq̄ duxit vnū
pctorem vinctū cathenis / ille aut an
helans ad vīm dei audiēdā / cōi dyabolo
& ad ita staret in hostio audit q̄ p vīm
dei q̄ ille in eod̄ loco / stando audiuat
saluatq̄ fuerat & liberatq̄ a cathenis
dyaboli fuit ⁊c Octauo vīm dei
Nota vīm dei hominē venenosio ꝑ
nat vīm p̄ctā q̄ fecit vīm sibi & ꝑna
eoꝝ ⁊c / sed quidam p̄lē sunt ser
penti qui ad audit incantatōne
& venenū omittit ipe / ne hoc q̄mgit
pmit vnā aurē sup̄ dū / talia ob
struit cauda ne audiat vocē incan
tantis. Dic duo q̄ multi homines q̄n
p̄dicat eis vīm dei / ne venenū pctī
a se dimittant / pmut vnā aurem
sup̄ terrā / & tempe p̄dicatōis aurē alt
terā obstruunt ad cauda
luguē Vnde dne Iesu vīa / aliud
credit sanus via & tu cautus est / i
sup̄ corda expauti temptatōibꝫ
demonū sp̄s liuide & rauidē quib⁹
impugnatis a dyabolo Nono dz
Verbū dei facit homines felices qui
libenē audit ut patz Luc. 12. vbi dr
d̄ q̄ dixerat illa que fuerant i spō cu
filius dei vīm dei p̄dicaret d̄r Beat⁹
venē qui te portauit ⁊c / sed multi
sunt qui audiunt vīm dei & medul
fiat in eis q̄ opē no adimplent
vt dr Iacobi 1o Estote factores vi dei
& no auditores tm vallen⁹ vos
metipos / ⁊c Decimo dic⁹
Nota q̄ vīm dei homines optī⁹ fecit
ut legit Luc. 10. de martha q̄ solicita
erat circa cura domestica rogabat
dnm ut moueret p̄ceq̄ eius ad hoc ut
ei iuuaret / & laboraret Sic ei dne martha
martha solicita es turbaris erga plima
q̄nā optima p̄te / te q̄ue e
illa p̄s optima certe nulla alia nisi
audire vī dei que felicitate confert hoc
multa pmia purgandi a peccis & illic
nō futuros que eternaliter coronanda
sed heu mihi sum qui audiui vīm dei
fraudulenter & hoc sunt illi qui querut
aliq̄ mali in illo / s̄z ut capiat p̄dicatōe
i vīs suis / qui simul ut grillj quis
munt ad hoc ut aliq̄ gēm mutuat sub
uertit totū modū auri / auri & argēti
& gēm textili vl filigre vl aliene que
rens / sic isti miseri simul qui male
audiut vīm dei & mutuē faciēt ad
vel salutē & vnusquisq̄ accipit p̄ q̄d
p̄dicatore ostendit & te qui omnes
hoc audientes scandalizant vīm aliq̄
cum⁹ dicat dne Iesus Ve homini illi
p quē scandalū venit vī talibus o
tingit / sic illi qui accepit eas dom
& eas q̄busdā io morieba mala mor
Verbū dm conforta Undecimo
audiente cō. est in nitidate hec p
miduth que du staret p qm bona
& p nitidate magna / auitatē q̄ od
fiūt digne no poterat sine consilio
dei regebat dnm dicens Domine
da michi sermone bene sentientem
& ab meā qui placerat m̄ q̄ dm
hom̄ / hoc ch̄ patz in ore qui ad
vallatē vellet ciuitatē in reuelio
fuerexit de populo suo volens expi
ri de cuntat sibi / apput ei angelus
p quē sunt milia pereūt qui teme
dauit sicut sibi missus ut ē daret
viam / ad huc hūit / ille gladiū i manu
sius / iste gladius sign̄ vīm dei q̄ spūal
aliquos / sic aliquos qui effert gladio
sions animosius / hō ad ephes. 6.to
vnus est sermo dei & efficax & pene
trabilior omni gladio anapti Duo
Nota vīm dei efficit hanc Decimo
mortuū in anīa vnū vt homo
ad magna distancia / currēt utputo
qui letalit vulnitus esset si posset ut
medicū / peritissimū inueniret q̄
a suo dolore & plagis curaret cum
& sanitati redderet Mortuus es i de
linquens quoties in conspectu dom
mortaliē peccasti / p̄ illud Ezechiel
18. Anā que peccauit ipa morietur / sed
nec tm medium tuum plagis quere

turcas nec p ipm̃ morte etnā euadē
posses qua plus peta pessima i trist
q̃ quis est iste medius mst deus q̃te amor
te petius suo verbo bnducto curat vos
vii° Amen amen dico vob siquis ꝑ
mone meū ꝓuauit morte no gustab
meū q̃ aut homo ꝑmsꝫ pat
p vm̃ dei no ẽt mrs q̃ filr ivem
mrcy natura videlic in leone qui
sua nate excitat suos suuos mortuos
& si hac pat fuit leo nullo magno
ille leo de quo dic̃ apoll vicit
leo detribu iuda / qui est dereuelā
libus regibus / ille leo suos mortu
os homes m aia de morte excitab
m̃pe dicit Nobis vt° Venit hora &
nūc est in qua omb qui in monumtis
sūt audient vocē filij dei & qui audient
viuet medium sequit Tredecimo
Verbū dei ab homine mala amouet
q̃ sic auis mfirma euit sic lepfus
propē morbū q̃ tagiosū exponitur
& sic eaīa putredinis existimatur
q̄ō io ne aialia peant exgratia coy
sit sicut dns deus ne in pctis pcat
& dapnet / sus vo tanquā gladio
oīa uicia a te resecat vn yō pmo
posuit os meū q̃ gladiū acutū fi
ri° fece dedi verbi mea in ore
tuo ecce costitui te sup gentes et reg
na ut euellas & plantes et edifices
& quida mutat plantā vineā dm
destruē de quib dic̃ Ezech° Capite
nos vulpeculas puulas que demal
lunt vineā vulpes sut qui male
intelligunt & male exponut sacra
scripturā sic si bonū intelligunt ad
que expone ex ho sāctā vitaltey
nolūt & illi destruūt vineā xpianey
Vn iste vulpes sut capiende et euerte
ut ortus mr floreat Vn dt canon
et decretū tūc descripsit & exibut
urgud ad eo q̃ est eius descriptor
fraudulentus ꝓpē q̃d sūt q̃ legi
frantic in signū huius cui legit ensm
extrahit gladius suus a comesano
suo & ponit ipm̃ rex tūc sup hiere

suos / propē ho q̃ si quis vellet impug
nare fidem & sibi cōdūc q̃d hō defen
dere vellet sequit Quartodecimo
Nota vm̃ dei homes frigidū celesti
sic dom̃ sunt Jeremie xxxiii° Nunquit
verba mea q̃si ignis / q̃r hoc expat
Apls ad hebreos xii° Ignē veni mittē
in terā & quid volo nisi q̃ ardeat
Iste igne accenderat dns corda duoy
discipuloy euntiū in emaus qui
dicebant Nonne cor nrm ardens erat
dū loqueret nob in via In signū huius
mysty est spūs sc̄us in linguis igneis .
Actuū 2° ut et apli apli ferueter
dei diligent & mseruare spūm ihū
dm̃ pōderent tota aūs a terrenis
elongando & ad celestia & etnā cle
uando Veniens em illa celestis dul
cedo in cor hominis subito tota aiam
in mutat & q̃ a se alienat sic de se
ipm̃ restat Apls actuū 9° Cui cū
dns dixisset Saule saule q̃ me psequ
re Diffícile ad vm̃ dm̃ rendit Dne
quid me vis facere Ecce subita muta° / rec
Verbū dei hominē Quindecimo
a morte ꝓpulsat etnā & vita etna
ꝓcurat / sm̃ illud Apls vnus ame
ame dico vobis siquis sermone meū
seruauit non videbit mortē in etnū
Seruare & custodire mlt
aliud est quā opē ad mplē Sed q̃
quida dicut illud q̃ vix dura est
sermo quis potest eū audire qui mmē
attendut q̃d dicat Augustinus duy
& vob pmaz agē et rati / q̃ audituī
est̃ auditoz mala sermone dulcissimo
te maledicti in ignē etnum te Se
Nota vm̃ dei hominē Sedecimo
m aia sustentat sine illud deuteron
vii° & habeb m° Non in solo pane
vivit homo sed te dicit king papa
qual est ille qui post multos dies
no recipit panes / cui abit / tal est
aia que assidue no pascit vb dei
Sed heu hac quida mne attendut
sed diligentiaz ad fabulas seculi
conuertut / hoc est evidentissimum

signu q ex deo no sut h pauus ex
dyabolo vñ dns ihs dix Qui ex deo verba dei audit vñ
vos no auditis/ q ex deo no estis Et
ideo dixit ex ore dñi Qui ex deo est verba dei audit
negligenter audiut vñ dei t ideo
grue peccant Nec illud dictum dubij
non imj reus est ille qui negligenter
vñ dei audit Item de vo dei de
luce xo no em vos estis q loqm h
spuc scd qd qui ex deo est verba dei audit
tardi assit auditores atq; re Et
luce xpi Ait qui audiut vñ dei et
custodiut vos dei intelligenda est
opacd pceptor seruator em custodit
mentes si eas no custodit uita Vt
ait Qui audit vñ dei et
no factor re Item de vo dei dr
Ysaye Lv xo dns sequentes me
te adaquat Quis ergo sitit ex
verba dei vemat ex deuotone et
bibat t no sitiet metiu Ista em
aqua sapiens facit t sitim extingt
Ioh iiij Qui bibit aqua quam ego
dabo ei no sitiet metiu Ioh iiij
Effunde deuotu meo sup suas t
anallas t ppheticas libros t sluc
vce Apertis midat Ezech Effunde
sup vas aqua multa t mdabim
ab omnibz manans vcab Ie xxxiij
Iam vos mdi estis re Et unde
em multes pueni ad plus per
clangore tube ut sonus agatur
Duc pdores dicunt ad spuale pug
nam p tuba i tuce pdicatores Quia
multa e uita homm sup terrum
Vn Iob xxxo de hac tuba dicit ps
co Clamia non cessa qi tuba re

Notabile pulchrum.

Quare in vigilia seu vobis antiqs
ignis desero cremat Quae Gualia
deseruit Cere unguent absinthio
Cere pud gladius deseruit Cere
crezant Cere ieunat Cap h
de Corra Primo signe p sic qsi
lume ul ignis plet lum intendit
i ondit uiam i nocte Duc pmo Ihs
luciia gent ondit nos tenebrose

Xpc ihc Amicae mmea i effugibz
pena nati malis nil tmptus depellit
salutis Amestmo gaudia delectabilis
dedemone/ malis natia/ hom uloc spetu

i mfidelibz vera via ad salutem
/qm baptismu mittit t pmiz pdi
cauit t postmo xpm digito mo
De 2o s. de Gualibz dr qd Gualem
hom in coronabunt sc vymes
pdicatores t mgr Gyb Gualem
beatus Iohannes coronatz Primo
q ergo fuit sdo qd fidel pdicator
fuit 2o q martirio passus/ causa
Guig Gualia portatur qd sua felix
coronatur De tcio Gre absinthio
anglant qd compatur/ qd sanat
absinthiu qd herba amara sic sanc
Iohannes amaritudinem sui in om
nia sua bona ad cam redarguit
my corde meditando ungulant
absinthio De qrto qd pud gladios
deserut qd sanctos Iohis gladius e Gallus
ly Et qd ipo dixit ihc pastor
ab meu ut gladiu acuat re De qnto
Gre unguant ut illud impleret qd an
gelus dixit Gualia em i maturitate sua
gaudebunt De sexto Gre ieunat vigi
liam qd sc Iohes no bn ieunauit
sed cam austerissimu cibu sustentabat
ut s mel silucstre i solua Gus lign
manducabat re tm de illo no ti

Nota tu que dicit Gales admistiu aqe
tales in muda vin malu t opus
pud Item tu que ut met Gualem
in ope bono Amor dei timor seruilis
desideriu regni celestis Et tria sit
que necessaria hoc psalo necessaria sit ad
mutuu cui blasphemat deu qui de
mia dei desperat qui no credit i
sanctitatz dei Et tu odit ab homo
misericordiz pauperate t scepticus

Sequitur Sermo bonus de passione
dñi in die pasche ꝯ templatus

Respice in faciem xpisti tui pp
consuetudo em̄ est qm̄ pauper
et mendicus egentes et nudi et de
biles et infirm̄ ac tua sedent membra
maxime infirmitat deformatia et lacu
publica emlantas extendunt ut tran
seuntes pietas in spiciant eos et eius
misericordia misericorditer subueniant
compatiendo Sic amicus fidelissim̄ mihi
vnic filius tuus acutem eleuatus paup
et nudus no habens ubi caput suu re
clinet ostendens nob manu p foram
tas aues ꝯfixatas pedes vulneratos
oculos lacrimis rubricatos latus lan
cea p̄forat Do felle et aceto paratu
sue amaritudo caput spinis cruenti
tu vulnerat paludu et migy tamq̄ lep
sum Spinis undiq; coronatu crucis
membris et pedibus tanis vnibus ostip
tis verbis blandicoribus nos supplant
p vm̄ pphetia dicitur respice in fi
ciem xpi ut si aliquis sit qui hodie
ei mutuetur et eius i mensa dolabis
compatiat dicit deus p Quas ab
qui transitis p uiam dic deus Inclyte
o amatissime puer ut quid ad nos
dilect caput tuu meneas ut quid
pedes tot effudisti lacrimas ut quid
nos lacrimabilibus vocibus adtenu
tas litt omnes a te instruat et omes
dolore tuu condemptuit vn aut pp
omnes declinauerit simil i vales sili
sunt p3 complet hodierne ut dyc
quida versificator Ihu moriit diues
ut surgat vndiq; caues ad pauper
moriit vsq; ad ima ad qs videt quodo
fees him nos debemy hodie pedis
hre nostri sui dolore gpatiendo
ne de nob conqueri ut ordi le
mias q. Sed adeu diuina diligen
uemt et no mfacte eius tantu sed
eius tui corpis die vulnerati mtuci
oculas turbis et corpis ispice sed
ps hostiu et pcipit p hec ut cirp diu
respice in faciem christi tui ꝛcetera

Debemy ispice in eu hodie q dicit
1o tamq̄ mstrum admediu patrem
2o tamq̄ filiu in patrem amantem
3o tamq̄ respice in suu mstrantem
4o tamq̄ discipulu cingentem i pientem
Circa primu notandu et q debemy hoc
respice in faciem xpi tamquam in
firmu i medio q tria in medio
sue laudemur primo labor ei fide
litas sua mediatmi pcipitus
tuo remuneratus gratuitus primo dicit
q valde fidel medicus esset qui dicit
qua te mei p̄mittet et ut te ab in
firmitate sanaret p̄cidy de suo corpe
abscindet et tibi daret ut pote pedi
tanq̄ d pede uel digitu de manu Hic
medicus tuus fidelissim̄ mercie
filius non debet tibi hodie pedem
depedibus sed ambas pedes non
digitu de manu p3 ambas manus
non parte de corpe p3 totu corpus
ut te a morte liberaret Vn dicitur
quidam magnus medicus vehit iacet egrotus Item quidam
medicus a pcipitate mediatmi vbi
aut undiq; expensis fuit a deo pi
ssimu mediatmu p alicui infirmi
tatione Sic sanguis que p te effu
dit hodie mihi filius de latere suo
mortua de quo una gutta pretiosa
totus mundi opibus argento et auro
et omnibus lapidibus preciosis Vn dicitur
quidam quid preciosi aut no aut no argen
to no opibus mundi redemptus p3
preciosi sanguine agni in medium Et
quia medicus a remuneratione
gratuite vbi aut undiq; medicus
a te gratis recipit recipit tam mo
dica munera sic nr medicus qui p
nob hodie passus est et crucifixus
Quicquid patris ei dare tam modi
tam coronam p̄e tam modicam gene
flexione tam modicu completu
tam modicu de tuis pp labiis
elemosinam qui gratis recipiet et
insuper undiq; recipiet et vt dicit
quidam Centuplu accipies et vita

Creat ꝑm̃ nati q̃ hodie debem⁹ ꝙ
ſpuꝫ in fidem xp̃i ouis cordis nostri
tamquã filius m̃ patrem fidelissimu
de quo ayt ꝑs̃ Nonne ipe est pater
tuus qui possedit te Nota valde esset
infidelis filius uel filia propt̃ cuiꝰ
culpam pt̃ eius imperabilit oꝫsus
ad sepulturã deportaret̃ a omnib⁹ uicta pectus tunderendo ca
pillos euellendo t magã faciendo ac
rissime flendo sola sing sequerẽ si
puer no fugat tã patre matuu
arrabel a eu ad ecclam sequeret̃
mrem̃ consolaret̃ a pat̃ uerba lam
tauit Ecce pater tuus fidelissimus
omnipotẽs dei filius qui aliq̃ mali
non fecit net inuenit̃ z dolor m̃ are eiꝰ
propt̃e hodie mestus est a si ꝓb⁹
omnib⁹ mortuus est pr̃ me fidelissiꝰ
Ita a nos debem⁹ hodie eu sequi im̃i
tando ad cuiꝰ libit culpã mam
planctu patris uerba conquendo a
matris eius pyssime toto cordis m̃
mens doloribꝰ condolendo t nota
q̃ dolor matis maior hodie fuit mag
no maior maxim⁹ ꝑmo magno
em dolor esset mri si omnes filius
eius corã oculis eius ocideret ab illi
quibꝰ nuqua aliquit mali fecisset
tanto magno dolor esset matri si eiꝰ
pdilectus filius ocideret ab illi ubi
nullo consolante se muem̃ posset
quicquã conspicere Nota matris
mrem̃ maior dolor mrem̃ fuit qm
qui omnes eius filius corã facie sua
fuit occisus crudelissime ab hyb⁹ ꝺbꝰ
nuquid aliquid mali fecit net fecit
Vn cui dns n̄r ihesus christus xp̃us tas
tante iustissime tamquã latro ad
iudicium duceret̃ Cernens impyssiꝰ
princeps sacdotũ corã omi popl̃o
maudeuanta plangat magnã pio
rem̃ matrem eius pressit ihesus aut
huiusmodi iste patienti rndit dicens
Si male locutꝰ sum testimoniũ phibe
de malo Si aut bn̄ cur me cedis

O qua innocente facie mea possisti
tali plagã qd̃ tibi in hoc mundo nõ
fecit ut molestia aliqua Et matris
mee dolor fuit maior hodie quã
omnes filius eius fuit m̃ oppressus ei
cepit auisꝰ quibꝰ mihi⁹ mia
bona fecit ut pote quibꝰ olim cum
lacte a melle manare debuit pro ꝓ
eius facies pulcris conspuerunt a colla
eius colaphis ceciderunt quibꝰ olim
pugnando omnes inimicos eoꝝ me
fecerunt ut corda eoꝝ letificaret ce
di eius hodie volentes lanceam
dederunt a qui olim p̃ manibꝰ
sicut gressus pedibꝰ eoꝝ ebuit ꝺce
pedibꝰ hodie duo uenã reddidert
a qui olim pene decem dum sapo
rem suauitatis linteum manibꝰ eorũ
ebuit hodie fiat mihi duabꝰ clauis
hostiliꝫ p̃forentes reddiderunt ei ma
liu ꝓbrio Et qui olim depectra me
sita morent aquã ebuit hodie di eiꝰ
arebu a fel amarissimu restituerunt
a qui eas omes d̃ morte eripuit hodie
omes dubitat eu ad mortẽ Vn cogit
p̃ ps̃ Retribuebat mihi mala pro
mis a odiu pdilectioni mee Vn et
alibi dicit Et no erat qui cognosceret
me Et maior mihi dolor fuit mqꝫ
qꝫ eius unicus filius p̃fitys stirps ꝑ
ciosissimus mihi despicientes angeli
videntes corã ea lacrimantibꝰ oculis ca
pud latrone ocidere ubi ueronica
consolantem se muem̃ ualuit Vn
dicit ꝓphta impperuꝫ expectauit con
cidi a mihi cum̃ Et cunctis ergo fecit
Ioseph stabat autem iuxta crucem ihu
a mr̃ eius Cleophe stabat eam a
specialis filius mansuetissimus cum
quia magnã dicentes potuit eam
dicit Anshelmꝰ O mqua amasse
puer quid meruisti cp̃ tui patris
a tui ex mille ꝓtibꝰ corã corpis
tui egredit sanguis qui-d O amatis
sime puer Ecce mater tue ꝺbꝰ
mihi sepe tam dulcis tã amica

bilis porrexisti ac quibus me modis
mleres bndixisti qm eas hodie crucis
udeo viris clauis pfixa tenes. O anima
tissime puer q̄ mihi q̄ ita pater
ste pedes tui sanctissimi quos meis
manibus tam dulciter tractauit de p
nullum finu meu locau / quomo
eos hodie video hic tam dirus vul
neribus pe morte afflictos. O anima
tissime puer hei mihi q̄ ita patibu
ere crepusculo tuu q̄ gessi meo cor
pe & utero & pannis meis m uolui
m psepio in quo fugi in egyptum
q̄ nutriui ac mea & fuga quomo
ergo hodie illud hoc video nudu
pendens in patibulo. O amantissime
puer hic cor tuu bndictu quo tu
me puerus dilexisti q̄ me crudelia
tua flagella in utero elegisti quo
ergo illud video hodie dira latro
frangit & sanguinem & aquam ad tibi
mpetu effluere. O amantissime puer
hei mihi q̄ ita pateris hic os tuu
bndictu q̄ lacte ubere ꝑ̄ nos potauit ma
terna quomo ergo illud hodie hic
udeo sitiere tis ut ꝑ̄ste clamaret
dicto nec tibi hausto aliq̄ p̄ebere
valeo. O amantissime puer q̄ ita
pateris hic oculi tui qui emanabi
lent quibus tam sepe tam benigne
me respexisti / quibus mihi i cunabi
bile placidu genitrix quomo illos
hodie udeo in lacrimas ac lachrimas
quid ergo patri dicet mi illud regn
quis mihi det ut moriar p te fily
mi te ut impletu est in ea q̄d dictu
est p ꝑ̄phetā Jeremiā / factu est
filia gentiu dicit te cor dicit patri
o sol tu nō compateris hodie tua luce
subtrahendo. O terra tu nō compateris
hodie stridendo filiu tuu mortui / cōpa
tiuit nob hodie & resurgentes & volue
nob tempestu vim hodie / dolore hui
usmodi q̄ret me mi te deu Jeremie
ploras ploraui i nocte & lacrimis cre
ta tecum nocta q̄ debemus respice
mi fratre, q̄ cordis mei tantis hasputes
in huius fidelis instrumēto de quo luce clyo at
in medio crucis sum sic inspice qui instrat
Nota q̄ nob instruxit humilis virilis et sub
tilis / primo humilis laborando deo viriliter
pugnando / deo subtilis allegando. Et
q̄ nobis huiusmodi humilis patris magna emu
hulitas esset / si aliq̄ nobilissimus q̄ regis
vel regine filius p amore tui domini tui
stabulu meruerat tuu / mundissimu suis
q̄ uestibus mundis purgatos ab omni sor
de / hic homo cor tuu / mundu stabulo
ab omni sorde peccati sua preciosa xpi mu
dauit & sicut hic in mundo stabulo ēgrile
hospitiu suscepit tui simplex animal mundo &
maledicte luxurie sordes & corpus tuu pessi
moribus in mundo reddas q̄ eu tam purgati
do tibi simile compellas Nam hodie q̄ssi
p ypocrita seruile me satisfecisti in patibu vite
plebuistis mi labore iniquitatibus vestris
reducite ad memoria & vivet / &c & non
solu hodie tu sed seruit ut finis vite
rita ut uenias hic aut p̄ta ut uenias
filius sum caput te / q̄ s / homo q̄p̄ filius
de uentre tuo hic fecisti de me hodie
hic uentre tuo hic ungit impositi pe me
hodie ungi giussisti me impositi s. crucem
& pe uentre ligat & stringit pe me ad
voluptua tanquia latrone stringeris te
pe uentre ad martellu ducit pe me hoc
ad martellu latronis dixisti & pe ut
mihi exoriat pe me hodie ex carne et
deute exoriasti & pe uentre no exoriat
mihi moriat tu aut exoriasti me vivu te
pe vitulis suspendit in martello hic me
hodie suspendisti terra matre mea i pa
bulo crucis & pe vitulis mutā tondit
pe me tu mihi male fecerim tibi bar
rabam latrone dimittendo fm omnia impi
tudia me audisti qi latrone & pe caro
vituli vel uentris aptat pe caro mea p desin
gimus hic pendentis aptat & aceptat ut
nec caput meu valeā crimē & punit
caro uentris vendit & comedit pe caro
mea no vendit & gbs aut fidelibus et
comedendis. Vn aut Richardo Hong mihi
qui carne sua nob in cibu & dat sanguine
suu i potu & aliis i preciu mihi dat pe
huius nob dris virilis pugnando Inde

Deadus/ fugiamq; ffrabele dominꝰ eum
pugnat pcis & sic dns pugnauit nostris
tus die p nob hodie pugnauit milesq;
tuus maruitq; Deus pugile suu de
victoria reuertentem gloriosu assistim
sanguie limbis q fessu & vulneratu gratu
ter in domu sua/ cepet/ ssp eu qui p
mittet pulsare & du aperiet ei omnia
vulnꝰ mostraret dic & pugil nostre
gloriosissimꝰ ut Gabierna die de victo
ria reuertens ad tanta cordis tui pul
sat p yphan/ Jeremadicente/ sed redi
ed mea/ cessate/ lassatu i xpm hodie mil
tes tribulatiombꝰ lassatu &c. ⁊ homo
dilecte a pi michi tanta tardis tui et
cessate caput xpi tui p te pugnatis & ut
caput tuu valeā in celo coronaꝝ sume
am coronam hodie in bello susteperisti
Jesuste manꝰ xpi tui p te pugnantis
& ut manibꝰ tuis mestimabile bonu
tibua manꝰ mee duas acutissimas cla
uas susteperut Jesuste pedes xpi p te
pugnantes & ut pedes tui ad ~~venendu~~
veniam veli ad mesabile gaudiu dig
nant pedes aureolaraꝝ na pedes xpi
tuo pfundā vulnā susteperut Jesuste
cor xpi tui pugnati p te & ut cor tui
meu in celo sine sine gaudeat &
meu hodie dirā lancea p te susteput
Jesuste in facie xpi tui p te pugnanti
& ut facies tua sempiternaliꝰ septem
plicit sole pulcrior fiat p te hodie pu
nas ~~tuinas~~ alapas in bello sustu
mea susteput Jesuste oculos xpi tui
& ut oculi tui sunt ~~tui~~ gloriosissima
mq desiderat angelꝰ p pte in celo
mirtud vide valeas & oculi mei velati
vile susteperut & mesabile/ desyt
ombꝰ & Richardus/ dixe homo expt
verebuntꝰ/ angeli/ tremebundꝰ spmtibꝰ/
duezpetta spmat pungit/ facies pulcꝰ
pribꝰ glam putus uidetꝰ detur pdire
oculi luridiores sibi caligint i morte
luces q; videat angelicas cantus audiat
petri mfulmis dic q; deus angelos
suos & actus patrii pedes quos stabellu
adorat/ quoma p anthi est cruci clauo
affigit/ manus que telas foremuerit
sibi mercede extensa & clauis affixe

corpus sanctissimu coherent latus
saurati pforatu/ on michi meo
illesum p manet mi lingua ut p
petuitatibꝰ oraret & matre dimitte
q mendaret dic & suauit mihi tanqua
fidelis aduocatꝰ p nob subtilis alle
gando/ unde aut plus aduocatu hemꝰ
aput patrem xpm ihm & no p sigis
in altissimo depensꝰ ponet in ar
cam ubi diligenter custodiret ne umq;
ad uia egredederet si expectaretur
& penitus ignoraret qn ussi ipse
carceratus eu exire compellet
& morte latronis subiret & tuby
spet si posset & aduocatu no dimit
qui ad regem accedet & p eo subtilis
allegaret ut sibi regis gratia impe
traret dic ubi primu morte pbi
qmisisti/ si latinu pegisti q; prio
rem alam sandyn ubi pedellus missi
te/ monstrauit in arcem q; secutus
pbi ubi te a deo libne custodiu ut
nec ad ecclam nec admissa nec ad
ulla contritoms nec ad fletu ansse
ioms nec ad opus satisfactoms nec
ad ultimu patri corpis xpi te tran
sire permittit & tam penitq; negus
qua hanc te arcem q; quidem mors
& dy alibꝰ iussu regis celoꝝ & hac
sentencia mortis etne circuit
landucamq; exp caros duo ultimu
q; hec vos peccatu & egenu gra
dei ostenda nob aduocatu quem
miqua a deo magno petit q; dixit
& tempauit qn dimisit omnibꝰ pbis
deo patri retorquauit hac & malo
ca & eius dilecti filius de quo ait
~~tuus Gabierus~~ ~~yspias~~ ~~in omnibꝰ~~
fuit nocet/ tuus Enchirdy & homo
secuꝝ accessit habes addeu & p
totu hec q; pte d quo dyt ysayas
in omnibꝰ hos mos ~~fuit~~ adiuuat
sicut eius fr adiuuat & exemplu
eius quia dixit ego pauca misericordiam
imputabo pedes eius
ne umquā celestem iamus mgdut
q; velates eius pedes ad essim
dendi singulos eu/ Vn Enchirdy

filius ondit patri latq; t volnera
quasi dicit. O pyssime pat quamus
pedibus suis peccator te offendit peccte illi
tamen hodie propt pedes meos in sanguine
ne rubricatos quos tibi obediens usq;
admortē mortis aūt crucis dr. In ps.
Adhuc manus eius extenta q. d. Ego q
tucia misit peccta; imputabit mag
eius ne celeste donū unq; carpiet
q. mag eius plene fuit sanguine undiq;
ostendit filius patri latus t volnā
q. d. O dulcis pat ligna te offendit
peccator manibus suis parce illi hodie
propt manus meas sanguine rubricatas quas tibi obediens usq; admor
ta mortis extendi. In ps. Adhuc
manus eius extenta q. d. Ego pec
tucia misit vulnerando cor eius gla
dio etne mortis bis acuto t auferā
abeo oīm leticia superbia q cor
eius exhumbauit malicia. Deus Jm
hardus filius ondit patri volnā q. d
O dilectissime pr quamus peccator offendi
corde suo pte tamen illi propt cor meum
q tibi obediens mortue propt sanctissima volūtari t pforā. In ps.
Adhuc manus eius extenta q. d. Ego pec
tucia misit peccatorem amputabo
ab t lingua eius ne unq; valeat gus
tare celestem dulcedinē q. sanctis est
voluntate t quesiuit mendacia. Jm
filius ondit patri latus t volnā q. d.
O felix pat si offendit te peccator ore suo
propt os meum pte benedictū precor
illi quo filius tuus dedit mihi
t acetū tu felle tibi exprimis. Adhuc
manus eius extenta q. d. Ego pecta
peccatorem fellendo oculos eius ne
unquā meā t ignem fecit videre
q. oculi eius deficiunt dicit eius. Jm
filius ondit patri latus t volnā q. d.
O sanctissime pr si peccator offendit
te oculis pecta tam illi propt oculos
meos quibus tibi obediens mortue
fili dilectus q. p invidiam aū tantā
impetu fluxerūt q. cruā pecta m

compassi fuerūt. Bernhardus. Jam
huiusmodi qua p nos assumpsit dei filius
offert volūtati patris ut nra imperarent
Jesum eius quatuor nā q. debemus hodie
ppter oculos cordis mei in sancte xpo crucifixo
discipuli in myrrham pfectissime in sancte
de quo ipe ait. Unguentum eius myrre electe
et mire doctissimi tanquā suos dilectissimos discipulos deus noster vtilissima
i hodierna die filios nostri operari
desiderari. In quo libro quē deus abinico
dicebant fuisse mille ducenti qnq; q
ad eram eius estimabant, p quos angelica
multitudo exultauit q. Jel septimanis
in quadam nobilissimo ascensu exultat
sapientia exultauit ei. Egressi eius ante
matutina clausio reseranti hic in celo pul
pito et hodie elevati t collocati t ppo
pulo reserati. Et quanq; fidelium libri
sue didicerit t contribue in eo legis diligēt
meditabit via i celu t vitabit via que
ducit ad mortem t cauā que ducit ad pe
ctorum t insibit plurima via que ducit
ab ore pio ad celu. Vbi forte d. quomo
sue libri legerit qui nunq; locus dedit
audi ergo sue libri te docente ut eum
diligente audiat t in aulas cordis tui
regnum t semp in eo amet meditetur
lege valeat. Hic em liber e unigenitus
dei filius quod pr celestis pnas peccatorib
de celo ad eram estimauit in sepultura
nobilissimo sc. ioseph bymis mandatu
amulatus t quod ppe mi. eius clau
sio ipsum in sue petulo hic hodie est
collocatus in altissimo cruce patibulo
t ligatus t ad salute oīm populo fi
dei lib explicant folia pi explicari xpi
crura t brachia ut in passion eius hodie
eamq; in libro legis t omes mei
aue tue moriens suauitate t nouitate
eamq; ore eos ad eos loquit hodie tec
d. O mi dilecte homo prope que crucē
ascendi lege habie in me tanquā i libo
quibus detestor eius superbiam t vana
gloria qui hodie despectissimus lignum
elegi in quo nuda pendeo mee duas latines

qi me oms despectissimꝰ ut dignas in me habitari ne vnqꝫ propt superbia & vana gloria me a te finas separari O ho dilecte mi p qui crucē astendi lege hodie in me quātū detestor maledicta auaricia qui hodie reliqui aurū dilecta scapulo. la cerne peradipsa vestes dedi militibꝫ carnē pus crucifigentibꝫ diuꝫ deo patri qui me tuus pietate mihil retinui mercede/ut dignas pietate opari ne tu vnqꝫ p maledicta audacia mea a te finas separari O ho dilecta mi propt que amare mortem sustinui lege in me hodie quātū detestor carnis concupiscentia & luxurias qui carne mea primi calo physari & tam turpit penetrari ut dignas hodie in me carnem tua p quācunqꝫ coartari ne vnqꝫ p maledicta luxurias me a te finas separari O homo dilecte mi propt que amare mortem sustinui lege in me hodie quātū detestor mundum / que quāt cupias cura tendente no aperui os meum ut dignas in me paciaꝫ & lingua tuam frenare ne vnqꝫ p maledicta ira tua deꝫ me a te separe O homo dilecte mi propt que amare mortem sustinui legem in me hodie quātū detestor omnes mundum: que accusatibꝫ meis lux me vnqꝫ tu gauisa sit codemnari & p pias prem supplicia regnū tecū rari. vt dignas omnibꝫ tuis coronare immitt ne vnqꝫ p maledicta mundi me a te finas separi O homo dilecte mi lege in me hodie q amare mortē ppt te sustinui quātū detestor oris gula qui ore meo vinū & poti no ebrius sit. & refusis acetu cū felle bibi ut dignas in me os tuū ab ebrietate & gula tabuare ne vnqꝫ p maledicta gu lam me a te finas separi O homo dilecte mi lege hodie in me quātū detestor dau & auditum qui in labentib ut ceca sanguinem fudore effudi ut dignas hodie in me sanctis aptibꝫ auscultari ne in vnqꝫ p maledicta auditū & oculum me a te finas separi O homo dilecte mi propt que amaꝫ mea exposui lege hodie in me quātū te dauī qui iniqua petri ppt petram p tuis pctis ploraui & morte sustinui me ppt videas me vacantes nec ppt discipulas flentē in aperto crucis de stende te cui ut ppt me pcta deflē abs te crucē pnte nunqꝫ despiciās O homo dilecte mi ppt que amaꝫ morte sustinui & amaris effluxi lege in me hodie quātū fidelitate post morte tam dulcis ami cus habui ut cas a corde nūqꝫ tradā mi obliuiō & ut a penis liberat me in sacrificiū patri dñi & pcis admisceri defendi ut dignas in me hodie fidelitate exire post mortē dū pervenit ad dñs ne cas obliuiō tradas sed am dili genda qui pabis cas studeas sus stagari ut p tuas pias manꝰ va leant depugnata a nris libendi cure hic est liber venande passus qui nos sua ostendit p que xpus ad celū astendit ut quicūqꝫ post ad regnū celoꝝ migrādi dilect p eandem viā pias dilegentiꝫ sq ut dicat pcula pcul passus p nos nob ēmunes exemplū pium dauit nos magr celestis dilegenti labenda dicens. Qui tim dū duc est hec est em duc nunqa mare fluus cum meus salue aquas fuit nunqa nabis hodie quadrui exemplū relig in ea. exemplū em dedi uob ut & ut facias. primū exemplū est p hodie xpus ihus ducis fuit ad pylatū ad heredem ad iudeas ad iudicium. ad mortē pdie duit p duplē locum hodie propt nos gruelia patiens tulerat ut nos ppt eū cruciamꝰ dignas cruces & sanctas limina sibi honore re uerentia impendendo. dom ex-

est stetit eum hodie manus nudis pedibus
usq admodu prope nos veniat ut
nos nudis pedibus prope eum humiliet ac
cedamus Terzum exemplum est quod xpus fa
cto quod dicit pes veniant in sede et adore
prope nos ut hodie veniamus panem
et aquam Quartum exemplum est quod xpus
extendens manus suas et pedes admodum
crucis in lignum hodie humiliter accepit
adhuc prope nos ut hodie simul
omnes prope eum extensis manibus et pe
dibus humiliter accedamus Notandum
est quod largus existens libenter haurit quic
quid suum suos hanc emendare contenderit
et quis magis largus quam rex regum
et dns dnantium qui hodie obsequium
quod sibi hodie exhiberi debemus meritis
illud remunerat in celum in celis qui
delaberer valet adhuc de delatore
ad gaudium de fama infamiatis in
quem venite ad me qui laboratis
et honerati estis prope me
ego refficiam vos Item docuit nos
fidelissimus magister celestis accepto
vinum quando regium et dicit ac
cepit calicem patrem et cum gratias egisset
dicit quod filiis dei si cum diligenter oratis
quidquid petatis deum gratias agentes ut
dicit omnis magister debemus hodie gratias
agere de quibus nos hodie ab eterna morte liberant
maledicti eramus esset puer dilectus quem
pater suus pannis vestibus pretiosis
induisset suis manibus fortissimus
in bello fuisset ad mortem patrem adduxisset si ei gratias non ageret
si fine aliqua occasione in eum quicquam
latrare insurgeret Item cum per unum te
stis qui dicit tua in tua diligit
quod ei qui vestimenta sua glosa vina
gine induit et filiumdare dereliquit
suo corpore pretiosissimo quod sanguine suo
redemit Suus fortissimus manibus
pro mercede habiti usq ad mortem pug
nauit Si gratias ei non agis quam
dignum quod pretium suum es oblitus et eum crucifi

xeo crudeli in supplicio Unum quidem exem
plum crucis defendo quam pendens xpus
pendit et docet populum meum quid feci
tibi aut in quo contristavi te O homo
mi dilecte prope qua quidem manus
suo suspensus hic quid male fecit mihi
peccatori inde mihi dic ego vendidi filium
quod xxx denariis ad manus inimicorum meorum
O quid ergo imputatis mihi quod tu ple
bis me sputamentis me quod tua maledictis
audivi quod mihi vendidi populum meum
quid feci tibi umquam mala mihi nimis
inde mihi dic eum hodie spinis coronam
sum quae me pro sua dignitate usq ad
cerebri violaverunt quid ergo mihi
imputatis quod me hodie in quadam mi
tra et veste me spinis coronas pro superbia
et vana gloria populum meum quid feci
tibi in hac peccatori inde michi dic de
sum mani et flagellatum usq ad effusionem
sanguinis quid ergo mihi imputatis quod
me tu flagellas pro tua maledicta mi
randa populum meum populum meum quid
feci tibi mali in hac vita inde michi
dic meum collum colaphizatum propter te Ego
credam ami populo decruciasse quid ego
imputas mihi quod me tu colaphizas pro
tua tactum inedicta lingua populum
meum quid feci inde mihi dic facies mea
sputis undique et immunde commaculata et
facta sic deformata O quod mihi imputatis
hodie quod me tu cospuis pro tua male
dicta lingua populum meum quid feci inde mihi
dic crucifixo volunti quod manus pro te
hac quod mihi imputatis quod quid me tu
crucifigis pro tua maledicta inimicam
populum meum quid feci tibi inde mihi dic hodie
pro quibus fui illusus amicus quod
mihi tu imputatis quod me tu tactum illud
pro tua maledicta blasphemia Christo pro
qui queda immunda turgida bubuli tu
imbuti sunt dum blasphemantes
dentibus quibus et me cede de auditu
et de futuro vitia inequas unquam misericordiam
aliquis aut audet ad omnes eum

deripm̃ a cliis q̃ affirmat oms cathi
nantes esse deputatos. Interea
intrauit quidam pallidus & robustus pes
tulens vnū facies q̃ bibat & sedens
querens quid tractarent. Ad quos di
dit ille infelix qui declinas fuat loquī
voluis cū meā quia lenisso fora
ebuam. Vāb ademend. Habitabi aut
tum oms ista qđ qui intrauit q̃n
pcy eius aie. Iste infelix dit. Ad hec
ad quinū debibimy & bibe possimy
Quo audito ille robustus grauiss. ef
ip̃ solutus q̃ pau se cunit amāz eius
bibut oms mestil extantes q̃ autem
vendidisset. Hodia aut nocte q̃pm
quante deuenerut oms ad sua red
dire. Ac emptor ille robustus & pal
lidus fugiens fetut ip̃ medio eor
& dixit. O socy mei oms distincte m
datur ac nocte anteq̃ sperem. Nūq̃
qui equū emit frenū eius accipit
vtiq̃ oms dicut q̃ se. Hec ille cū
ipsey apprehendit psalmū. Dēmi nie
cū ab tenebris ut creatore tuū non
videas & dentibz suis illū erex
et. Adiectis oculi ad mīa mō deduxit
O quā felix est ille que ut ait ille
quida felix que suaut alliena pcta
cautū. Faciamy ergo hoc pe suaut
pie auxiliū. Que q̃n ip̃y ecy q̃ q̃pm
ex eis aliqua accidit. Ā mamito oms
in fugā q̃libet. Sine mora festina
quatinus q̃ potuerut ad tanī uictore
ecclē & nos fugamy hodie. Ex q̃ ip̃s
ille ip̃y corpe & cuā aucty est hic in
isto seculo. A tocius mūdi ac hostem
oms inimicū. Qui nos adhuc oms
insequit & accidē intrē. Se illuc fugi
amy adquerēq̃ locū tuōrem. Pessy
abeo qđ & dux. O se que tuōrem
loci quis mūdi. Ad quē ni hac ebri
tatem q̃fugiat. Audite oms quos hūc
hodie hic q̃gauit. Est ne hic aliqua
petitx. Vel aliquis petit. Qui se vel
actis vel dicte. Ne vicibz vel oms ip̃y
petis malibz fuit. Et ab oms
petis suis que vnq̃ fecit ac q̃n
fuit mīs. Seculo valuit. Saluā ac
a diabolo inimico suo. Mōdi hic
i modicū tpe defendi. Et si ab his
mdo egredi debuit a morte eripi
& sanctis angel peciari digne efen
dam ei in isto loco q̃ fugiat ut
autū sua a morte eterna libidet ac
saluā fiat. Fugite q̃ amici
dolentes qui deū vnq̃ offendistis
& fugite q̃tū cuiq̃ potuit ne nos
comprehendat. Fugite ad tūc tutissim
mare silū ut qui a nob inimis per
cutientibz nuc mat. Paratus stando
suis pedibz nos expectat apti
late ut mea clamabit. Sacra pta
eius sanctissima auribz velcat tua
extensis brachys ut nos dextere
petores eripiat. Et at apis malig
ut nob pcat hic dimittat. Et at
mediato capite ut nob celeste cōsi
lium at & peragat. Et at sanguinis
pedibz & manibz volūtas cruentis
aptis ut nuqua nos oblivionis
det. Vn dicit ppha. Nūq̃ pe mr obli
uisci infantis sui ut rideant filij
sui. A si ella obliti fuit ego nō te.
De ergo flectamy genua oms quot
manibz oculis flentibz vos supplica
bus clamemy vnanimes. Salue
regina celestis etnie tuig nie
ne delinq̃te nos hoc exilio sed adiu
torio. Ho mdo a exilio tu sussimo
crucifero filio q̃ p nob hodie pte
colit. Cumplet. Morte morte sup
mortē ppetuā. Captiuas duxit libauit
ex eclipsi celi. Celū reparauit. Vnde nob restat
hoc grauī. Ppetuā. Cū aduocato. Venī
a sig. Et. Qui hoc. Mortuy ondat nos
i celo. Qn celi mansiōi. Sp. Aperta
se nos limites videamy. Asistite nob
fauore tua & pluri crucy ut te videamy
facie ad facie. Vbi mea leti no habi
sine. Ut ad hec lotica leti pueniamy
te duce. Q̃ p nob hoc pie passa. Et de
o nob preste digne. P. A. f. A. s. m.

Scantur Concordancie passionis
secundum quatuor euangelistas.

Scias quia post bi
duum pasca erit ut
fiet. Mathei xxvj°. ubi no
ꝙ passio xp̃i celebrat. Ama-
theo capitulo dicto.
Marci xiiij°. luce xxij°.
& Johannis xviij° capitulo declarens
tamen diffusius & expressius p̃tractat
& concordat ut ea tractet. Si lucas dud
ꝑ obmittit que isti posuerunt quia
ꝓsupponit eos sufficiente p̃tractasse
tamen aliqua ponit que matheus
& marcus obmittit. Johannes vo
mmie depassione xp̃i scribit. Qz ultio
scripsit euangelium suum & ꝓsupposuit
ny alios sufficienter p̃tractasse & sp
sisse. Vñ continuat p̃cis ista ad p̃cedẽ
plus breuiꝫ determinauit de xp̃o ingressu
in mundo primaturam & sanctam
conuersatione sic determinat de egressu
de multis p̃ceps morte & passionem
& qz ꝑpue plus poterit dilexit
suos possuit suam ad dixit sitio aste
dimq; terosolimam & pluis gaus tradẽ
gentibus deridẽ xp̃m passione suam
a iudeis michaam suos p̃gnales &
sumatã agnũ xxij° & luce xiiij°. In
primo dimense que accipit duplicat
vnumq; primense solã filiam primo
se luare & hens solare accipit sdm
cursũ sol & incipit a kalendis & finit
a kalend sequenti mens sic annuatim
mutat adie dierum & finit in
se & pasch ubi pam kalend ibi in
cipit februarius sic in vigilia pasch
tacens & hꝰ est mens solar & hens
lunaris incipit sdm cursũ lune & sic in
cipit abincensione lune & durat ad sequẽ
tem incensione & tal mens luar dicit
a mense inquo finit lunaris. Nota
de tempe solempnitat pascal sdm iu
deos ut sic habet exodi xij. Iudeis
fuit precptũ celebrare solempniter pas
calem & ꝓpter illud fuit festa ꝓpter
nouũ & veru ꝙ passionis xp̃i dñi fiendi

exo xij. dñs voluit liberare iudeos
a captiuitate egyptiaq; scat multis plagis
egyptijs tandem ad finalẽ voluit eos li
berare ut duceret misericorditer gemitu
peccq; & ploratu & qm̃ hoc facere voluit
tue precipit filijs isrl ꝙ mense primo illo
die mens eusdem sumerent de grege ag
nũ agnũ i. vnũ ann masculũ & sin
macla na ꝙ velleis. f. corpis & no de
calandis uel ceris ꝙ illud agnũ debe
bant quasi a decima die ꝓm mens
qui apud iudeos dicit nisan apud latinos
aplis abapiendo q̃ tue erat apt adduc
tisendi usq; ad 14am diem adueperã
sdm̃ que tue fuit in fia 5ta. qz prima
fuerã fuit fia cruci tue quelibz domꝰ
debuit habere agnũ & immolare talem
agnũ debuit accipere in mense domꝰ
ista ꝙ accipere ptim abinit & pactim ab
extera & tue debuit carne de agnũ assa
agni & panes insup limatis & in supra
limnan lactue & qz iste adhuc recens
fuit ideo deorsũ fluxit & sanguinabat quasi
hastile truncꝰ & tue de eodem sanguine
debuit ungere & ponere sup utrumq; postẽ
sic fuit figura crucis & sic hoc factum
fuit in figura passionis xp̃i. & qm̃si
ꝙ isti fecerunt sdm̃ ꝓceptũ dei hoc fecerunt
tue in media nocte transiuit angelus
ad ꝓceptũ dei & occidit omne ꝓmogeni
tum in tota egypto ex qm̃ venit ad
domos iudeoꝝ tue transiuit & no occidit
ꝓmogenita eoꝝ & propterea iudeoꝝ transitus
angeli pasci iudeoꝝ aplis dicit a phase
transire. qz tue angelus transiuit & no occi
dit. qz nos ꝓpue ꝓ passione transimus de
morte ad uitã. no etiã dicit nos pas
ca a transitu xp̃i ꝓ passione a mundo &
ꝓceptũ fuit eis ꝙ istud agnũ assum
q̃ medente & cuꝯ pane azimo & non fer
mentato & cũ lactuc agrestibz que
amare sunt & sic ꝓceptũ fuit ꝙ quil
pe familias debuit habe agnũ &
no ꝙ sdm eos xx. se capita sicut una
familia & ad ꝙd agni pascal pauci
tas no debant esse. qz. si. pauciores
no sufficiunt ꝓ ꝓpinare debent tot vi

emos paupes talliqe q ḡsent decrem
Sed habebat viaꝝ duite tue debuit de
eo vt ꝛtrpe q essent .10. adesum agni
Bubui quare aprilis fuit primo
mensis iudeoꝝ dico q sedm antiqs
aiam mapiebat a marcio Ez inima pa
pilui mcpit annu sicd a ianuario 4h.a
mense luari Ez Julius cesar mcpit annu
sicd a ianuario 4to mense polai a quidam
dei fuerut duuisi ababys meditacion 7 in
titu eoꝝ sic aiã deus voluit eos distingue
ababys quo ad ipue pcipiens eis q aplis
esset pmg mens eoꝝ vnde sicnd iudei
sed mensem luarem abꝰuabant 7 non
platem vn in ipcio qn luna 2mg ta
tue pasta mcpiut 7 pma dies sequeꝝ
ip fuit solempnis dies paste / no q pas
ca acpit .4te modis alegndo accipit
ptra ebdomoda solempnitat paschalis
sꝫ a pma die adueppam usq adoctauã
diem vn actuu .12. videns aut q placet
iudeis apposuit apphendere etiã petꝝ eãl
dies azimoꝝ q̃ que oꝝ apphendissent mi
sit eũ in carcerꝫ tradens q̃ quaternionibꝰ
milit custodie. 2o post pasca 7 post
tota solempnitate aliqn acpit pcipere
ymolacionis agni paschal 7 post vesperã
ip diei vn agnus .26. Dicit q̃ post bi
duũ pasca fiet 7 post hora ymolacionis
agni sic mapit a .14. dicit .16.mo
fiat pasca 7 azimoꝝ post biduũ dicio
acpit p pma die solempnitat paste
que fuit magꝝ festiua sic acpit .18.mo
.12.mo ante die festũ paste 7 luce aut
.22.mo acpit sic appinquabat dies festi
azimoꝝ & magꝝ solempnis q̃tanto
pasca acpit pfectionis epulis que
fiebant tpe paschali p octo dies septem
7 sic acpit palipasmon 2o vbi dicit
no fuit pasca simile huic in israhel
a diebꝰ samuel pphete q̃nto acpit
p agno paschali vn luce venit in quo
nocte q̃ occidi pasca 7 agnũ paschalem
q̃cto acpit ꝑcedẽbꝰ azimis vn .18.
decimo sexto die .14. iudei miserut implorãtes ne
cio q̃ clamatores sed ut manducaret pas
ca 7 panes azimos Septimo acpit

p xpo vn ad carnifi .1o pasca nrm
ymolatꝰ q̃ xpus xo .6tis hora
dies epule petꝝ azima xpus 7
Primo mihi tangit verecundus xpi
ymitator qua xpus pdixit discipulis
dicens Scit q̃ post biduũ pascha fi
et hoc habet .26.to xpi. q̃ sabbo
vigilie palmay xpus venit in be
thania que distat a urbe vno lapide
sue passo mihi audi lambardica 7
in eade ciuitate in domo symonis
leprosi sibi cene facte quidam aliqui
dicit a symone leproso, alii uero q
magis credit a martha 7 maria
q̃ lazarꝰ mansit 7ac sexto die an
festũ paste iudeoꝝ vnde dicit in
sohanne Ante dies sex paschę pas
ca fuit impastum p nos nũc. 7 tue
sequeꝝ die sc̃z die palmay xpus
venit in urbem q̃ dictũ fuit q̃ agnus
debuit seruari 8 ꝛtribꝰ sic xpus ve
nit ei 7 intrauit ciuitate urbem 7 sic
dicit est q̃ agnus debet accidi in limine
q̃ fuit primus mit 7 primus ex domu
sic xpus vere agnus passionis nri
ultate incepit 7 tandẽ ex ciuitate
in crucem q̃fixus est 7 eod die pal
may xpus exiit cum discipulis 7 ven
dentes de templo q̃ prius exi
erat ut habet luce .19.no 7 pdicat
in templo usq̃ sero 7 tue exiuit
ciuitate urbem 7 uuit in bethania
vn ieronimꝰ dicit pauper 7 nulli
adulatꝰ nullꝰ in tota urbe eum
in hospitio ꝛtrpe voluit 7 sera pos
urbem uuit in templo 7 ibi docuit
Ez iudei tue primi ad indignationem
hoc mouerunt in templo tam ita
erant obstinati q̃ xpo loqui non
potuerũt 7 eod die apposuit eis mi
tes parabolas 7 tue phariseꝰ dixerũt
xpo Ing ptate facis q̃ mireꝰ in
miraculoꝝ exercet 7 xpus voluit
inde q̃ voluit dom retinere 7 q̃sunt
habeis in bapting iohannis esset
ex deo vel hoĩe 7 ipi nesciebãt

bñ xp̃ dieb⁹ f̃ m̃ resurgam
lazari a mortuis quomo

ei rñdē vñ post hō xp̃us p̃fuit pa
bolam q̃ qdā pr̃ habēs filios t vñ
dixit q̃ rest ad vnēā qu rñdit nolo
a ne tñ uult t vō filio dixit vade ad
vnēā qu dixit fiāt t nō fecit tr
quesiuit quis voluntate patris impl
uisset t uidere q̃ fr̃es q̃ suo fuit
post hāc tam viderūt q̃ melius p
fecerē t recesserūt ab eo t plus cupi
entes eū capere miserūt suas su
bb ab eo quentes ut licet tensū dāē
capti quibꝫ rndit date que sūt cēs
res cēsari t nūcijs ita pie t bñ rndit
q̃ venientes ad phariseos dixerūt
nūq̃ sc̃e magr̃ est hō homo t dic
q̃ vnq̃ nūciay fiat ch̃alchus aū
sanaut chuc auūculam t dic q̃ sc̃
volens coā pontifice in meor bene
ficij accepti alitpā dedit dicēs sic re
spondes pontifici tales t miles pa
bolas xp̃us eis feria tria p̃fuit t
misse quasi missa in templo xp̃us
dixit scribis t phariseis sup̃ cathe
dram moysi sederūt scribe t t hec
eodem die dixit discipul suis q̃
post biduū pasca fiet t filius xp̃us
mādo feria ut in cena comedit
agnū ligit pascha cepit phoca q̃
agnū pascal comedebat t filius
hominis tradebat post cenam feria
quinta iudas exiuit t eū tradidit tūc
congregati sūt principes vbi tangit
consilium eorum venditionis filius quamo
fecerūt consiliū ut tradent ihesum
admorte t hec fuit sexta in q̃nta feria
in vigilia cene sedm nos q̃ tūc fuerūt
congregati ad pontificē caiphā qui
tūc fuit sexti pontifex Vnde licet
vnq̃ fuit sextus pontifex quod diu vixit
tamē qn sup iudeos regnauerūt romani
tūc tp̃ibus mali vendebat sacerdotiū
t fuit sextus pontifex t hinc sē caput nos
dominū papa t in domo eiusdē con
gregant sē phē t phariei tractant
de morte xp̃i Nota ut habet pal
xp̃i Collegerūt pontifices t vnde

hoc an fuit sextus quamo dicā ergo q̃
q̃tā feria fuit sexta dico q̃ qn iudei
dicunt q̃ lazarū suscitauit qui fuit in
signis t solempnis tūc mihi ēdidert ihm
t etia querebat mittere laz at cum
iudei intellexerūt q̃ xp̃us vellet reg
nare t sic dixerūt si dimittimꝰ eum
oēs credent in eū t sic capiet reg
nare t prohibebit hō romanū male pos
sent t q̃ncuent nos t tūc venient t tollent
locū t gentē Tūc dixit caypha ex
pedit nob ut vn̄ moriat hō q̄
t dixit illud non ex sua q̃ d licet
no possimꝰ habere causā cū xp̃o in
sit ista nob causa sz quātū q̃nq̃ hom
ne tēm venient t tollant nr̃m locum
t gentē Tūc dixit illa aliquā mate
rialiter sancta t tūc cognouerūt xp̃m
esse sed h dicit de mō Nota q̃ illa
in aliqualit̃ motꝰ a sp̃u sancto licz
no intendēs illam suam q̃ d expedit
nob ut vn̄ moriat hō sz morte pa
li ne tota gens t totū genꝰ humanū
pereat sp eterna morte t tūc ad q̃stiū p̃d
apostle Dico q̃ tūc cognouerūt in actibꝰ
xp̃m t sz hec dicūt de mō p q̃ne modo
sñ tumultꝰ populi xp̃m possent occidē
q̃ milites de duob⁹ gremijs cohortebat
milles festo filius paste t tūc iudei co
gnouerūt q̃ non in die festo xp̃m occi
dent ne tumultus fiat in populo ex eo q̃
milites crediderūt eū cognouerūt eū post
festū occidē t sz p iuda habebat apostu
tute q̃ occulte fieret qd consiliū mutauē
runt sedm traditorē iude t qd dicit Tūc
congregati sunt principes sacerdotū sz de
mō quomo dolo tenent t occident
t dicebant sup̃bi non in die festo
aliquid dedisset eis opportunitatē ne forte
tumultus fiat in populo t q̃ plus q̃nq̃
ad hereticat xp̃o t credidit in eū t ti
mentes iudei cognitabant si forte in die festo
vellent eū occidē q̃ vulgꝰ violenter oppo
nere se eis t xp̃m eis ēripere t sic tūc
illud consiliū p̃mutatū fuit ex p̃sumptiōe
iude Cum ihesus esset in bethania in
domo Simonis leprosi accessit ad eum
hic tangit actus venditionis xp̃i vñ no

q̄ Johis xp̄i dicit quo tempe tal mr
io facta fuit q̄ p̄xti die ā passione
xpi sz m Zabbo my vigilia pascharū
ꝫ cruth fuit alio tempe sm̄ fuisse
no tm̄ q̄ tūc tpe fit. s̄ q̄rta feria ī vi
tne sz q̄ cruth fuit verdicto rude acta
sione que habuit ortū a tli vngenta
q̄ prope ē compensatiō tūc vngenti
xp̄m vendidit ꝫgit cruth estimāt
q̄d plus absumpsit d̄ illo vngento tē p̄mo
hic d̄ ipo narrat ꝫ Thus Joh sequī
magr̄ ordinē rei gestē ergo dicit ut
patz Joh xij.mo Ante sex dies festo pas
ce venit Jhūs m Bethoniā vbi fuat
lazarg mortuus / que fuscitauit a mor
tuis / fecerūt aūt ei cenā magnā ibi
ad̄ cenā ergo accepit libram vngenti nar
dipistice p̄ciosi ⁊ vnxit pedes ihū ⁊
extersit pedes eius ꝫ orta est dom de
⁊ dispensatiōe mīe doctrē / unde fuit eadē
mīe que xp̄m vnxit in Bethoniā de
qua habet luce xvij. Vocabat ihūm q̄d
phariseus ut manducaret cū illo ⁊ ec
ce mīe que erat in ciuitate attulit alabastr
vngenti Verū ⁊ optimū ad hō dicūt
q̄ no fuit eadē mīe ꝫ Augr Beda
⁊ Gregorius dicūt q̄ fuit eadē mīe scīe
Marie Magdalene / vñ Augr dicit q̄ fuit
pdon marthe ⁊ lazari cōs affuit bis
facta semel in galilea q̄n stans pedes
dñi tamquā peccatrix xp̄m accessit ⁊
semel in Bethoniā q̄n no fuit peccatrix
nec data s̄ xp̄o devota ⁊ pnta ⁊ sed
subintrātiue q̄ in Joh habet q̄ pedes
xp̄i in vnxit ⁊ in cruth habet q̄ fudit
sup caput eius Augr solut ⁊ dicit
q̄ vtrūq̄ fecit p̄mo pedes xp̄i vnxit
quo facto totū vngentū fudit sup ca
xp̄i. ⁊ quare totū contulit ei p̄ quo
mō dignū xp̄m fuit Vnde nōn q̄ vngē
tū ē liquor p̄ciosus de re aromatica
expressus ⁊ ēra palestina nīq̄ nūc hi
habitabant in qua xp̄s tūc ambulabat
est valde calida ⁊ nisi homines exigen
se p̄ fructus aromaticos nāle frigidas
parit magnū desiderium cruciū colorē
unde exercitatiō mīe illa exercebat

xp̄m crucifigerat ⁊ vngē ⁊ dicit ha
libram vngenti nīquo tāri q̄tus
alabastr fuit Alabastr est genus mar
moris candidi habens q̄dā vngēm
a corruptiōn ⁊ de tali marmore
fuit vas illud nīquo fuit vngentū
Notā m Joh Dicit Nardi pisti ꝫ m
cruth nardi spicati Quidā q̄ nardi
est herba brevis hūs spicas exquib
liquor expīm ex quo fit vngentū
⁊ ergo dicit nardi pistici ꝫ pistus
grece est fidelis latine Ergo Joh ꝫ
dicit nardi pistici ⁊ fidelis pro vn
genti no admixto alio liquore
Videntes aūt discipuli mi dignū
Jo. hic tangit discipulos immūdos
m Jo habet q̄ Judas scarioth is
pulsus immūdabat ꝫ alij eūnte dīm
q̄ erāt ams discipuli immūdabat q̄
⁊ visile q̄ dicit alys videtur esse
mīe mutabile expendit tam pciosū
vngentū q̄tūd em vendūdat plurib⁹
denarijs ⁊ dāt pauperib⁹ Vn
notā q̄ alij discipuli no immūdabāt
tali mendacio qua ⁊ Judas q̄ iudē
murmurabat exemplificatiōn alij nō
discipuli immūdabant expectate q̄
cogitabant maiorē fructū posse
si daret pauperib⁹ ꝫ ipe iudas
immūdat exemplificatiōn / q̄ fur erat
⁊ loculos habens ⁊ ea que mitte
bant portabat q̄ p̄cātor discipu
erat ⁊ Jo tonc p̄cātoris sibi de
bebat Denarij denarius ⁊ nūmisy fuit
fuit ipe nummi ⁊ loculos habebat ī
loca in quibus ponūd Ista que xp̄o
⁊ discipuli dabant ꝫ q̄ fur erat
ideo parte ut aliqn totū furabat
Unde dicit Jo ea que mittebant
portabat imo asportabat furta ēd
illud vngentū q̄d mala fudit sup
caput ⁊ pedes ihū valuit ccc.as
denarios usuales ⁊c quibus si ue
dari fuisset aliquid ut totū pauper
ut fatt de nūo pcātorius cessisset
sibi xx̄o denarij q̄ semp x.mi
cessit sibi ⁊ ergo q̄ putando ccc.tos

Nē vngento aromatico
laudabiles signa nota

semp de detem vng erut xxx^ta
t is m hug' recompensa xpm pro
xxx^ta quas tue amisit m effusion
vngenti tradedit Ait illis ihesus
Quid molesti estis huic mulieri
hic tangit immundicie discipuli
ipsi[n]se d quid mo. ff. quasi d
gratis murmurātis aduersus ipsā
mlierem Opus em bonu opat'
est in me Nam semp pauperes hz
vobiscu me aut non semp
habetis vobiscu. ff. ydm corpalem
presentiam t possibilē hz in sacro fm
vobiscu usq ad cōsūmacōz seculi utpz
duth vltimo Mittens hec mlr hō
vngentu in corpz meu ad sepeli
endu me fecit Amē dico vob dicit dñs
facē qd fecit hic dicit aliqui qd
xpc dyab dicit qd aliquid de
vngento furaret ut corpus suu
mortuu vngeret ff illud dicē no vz
vñ sbz qz dimitte facit qd mlr fac
vt haberet vngentu qd pro sepa t hac
fm fuit / qd vngentu qd post mor
te fecit cu quo venit ad sepulchru
illud hauerit / qz tu xpm vnges
venit utm resurrexerit Vel sic
exponit dimitte facit qd mlr fac
quod qd antiqui patres vngebāt
mortui ut eo ducig possent ppter
corruptōn t odorē t p qms
anie eius possent eos de plangē
Sed xpc hn dicit qd ams mlr
t anie eius abeo fugient t passion
t qd vngere ab eis eo mortuo io
voluit in vngi eo viuente vt go
illud qd flebat antequis pabig
post mortē ipsi flet xpo cū morte
io dicit dimitte ac vñ dicit in
lra ad sepeliendu me fecit i sepul
tura mea mlr pfigerunt Amē
dico vob ubicuqs predicatu fuit hoc
euāgm in vniuso mundo dicit
qd hec facta in memoria eius f. xpo
quātu ad eius passionē t sepulturā
Sequit in hec Intrauit aut zathan
nas in Judam qui cognominabat
scarioth vnus ex xii^cim descubitus ad

ducmis xpc qsultatio hui sermonis
ducmis xpc modo t ordine ff primo tan
diabolo instigante ad xpm vendendu quo
tangit ordo venditionis xpc ibi ff abyt
ff totius est ad principibus sacerdotum
scarioth qd zathan intrauit in iuda non
p essentia ill habendu qz sic deus spūs
ill habit aut qz sic sathanas intrauit qz
venditor xpc sibi suggessit Nota dya
ill suggessit tradituru me fuit in corde iude in sabbo qz in vigi palmarum
qn mala vnxit pedes xpi tue dya
in misit in cor suu qd cogitauit xpm
vendē iudeis p quo rei exitu pcessa cona
ff sexta quarta ultra dya in eu mit
qd tue malu ppositu magis effectuale
in eo qd tue iuit ad sacdotes t vendit
xpm t spopondit aut trade eis sine tbis
sed secreta quia post supam bumelle
desero utrū demo intrauit in ipm utpz
Jehus xps qd tue malu qd in suu ter
minat t complenit ff et abyt et locu
tus est ad principes sacdotu t magistros
quo ad mo trade eis vbi tangit modu
t ordo venditionis xpi Nam scarioth
est nulla de qua sint oriundus iudas qui
cognom eius fuit scarioth vñ abyt
ad principes sacdotu t seniores qui dici
an y conspirauerint quomd xpm morti
tradent Non tn in festa cogitauerūt
eu trade ne tumultus fieret in populo hz
in festa sera fuerint congregati quando
me ff de mo quomo xpm morti tra
deret t hic iudas stens venit ad eos d
Quid multis mihi dare ut ego uob
eu tradam qd d secrete t sn tumultu
Ill illi gauisi pacti sut sibi dare xxx^ta
argenteos quos no statim sibi dede
runt sed primo in die pasche vñ
in sera qua tm primerat d dare
Et nulla vendito pfecta fuit licet
tm xxx vii. Ad filios isrl vendidere
fratrem suu Joseph in egipti pro
xxx^ta argenteis ff dicat Theus Anselm
mo qz fuerut sub denario qz quibus de
diuis fuit Joseph t iusto gratiosus de
uno ad alium puenit quousqz ppius
peruenit ad eos t vnq eu valuit

Demo venditionis iude scarioth

Ista q illi scarioth

de xxx dy

de venditione ppe cōsilium

xe vsuales Dicit tam ebrey q ebraica
veritas q Joseph venditu fuit p xx d
ideo q indignu esset q huius tri pcio
q venderet sic dnm Unde qn tes ve
dunt si est pcios q tanti alq tanti
tuc vendens no pomit pau in arbitrio
emptoris Si aut est vilis tuc vendes
pau pomit in arbitrio emptois Sed
iudas rem pciosissima sz xpm vile
q no tanti reputauit qz eius pau in
arbitrio iudeoz posuit Q Quid multis
mihi dicre vñ si reputasset eu tem
tanti q pcio sam dixisset ego vol
dare p tanto q no posuisset pau in
arbitrio iudeoz / Dicit in lra qm
1 a qrti feria sz in vigilia tene quere
bat oportunitate quendi tradendi xpm
in finalie venditio xpi fuit facta feria
qrti in vigilia tene Ideo eadi die legit
ystoria in missa an epla in q scribit
de eode mercede eius ad eo / vnde xpus
tuc venditu fuit in qrti feria Unde eadi
propter hoc in tenuio pmali post feria
4 feria qrti pncipale Eadi habet
vel tenet Quia in feria qrta venditu
est Tanti q iudas miliplicia pau pmit
primo p auaritia ad qm dixit quid vultis
mihi dare Secdo p furtu vñ Joh xii fur
erat q loculos hns Tertio p pditione vñ
dixit q ego vob eu tradam Quarto p pjuratu
qz deu pacta sacra q vendidit vñ sub
didit pacti sui ei petendi q spondit
Quinto p oppetitu vñ Luce
xxii Sexto iudeus iudas qui tradidit eu q damnatu
esset prima ducta retulit xxx tos denarios
q pcios argenteis in templo t dimisit
Septimo peruenit p homicidiu vñ ibidem
et abiens laqueo se suspendit Sequi lucas
Venit autem dies azmoz in quo nece
erat agnu pascha Unde tangit lucas ppe
venditu traditu si primo dixerit pascha
tuc mutuo dicit qd xpus ad discipul suos mandauit
ad patenda eucaristiu D. de ac. Dicit qz ista
4 feria habet prima die azmoz accessert
discipuli ad ihm dicentes / Ubi paras nob
tibi qmedu pasca Notandu q attenco est
me lunas q quis Greci dicit q
xpus comedit in pane fermentato q
latini quos sequi dicit q in azmo
q gre habent esse illud q dicit Lauit
discipul suos pedes q deducis corpo
suu q dicit In diem festu pasce In
ad dies festus mapiat Luna xiim si
si an diem illu Lauit pedes dyaboli
q mandicauit ad eis pascha Ps fuit
luna xiim xiim si ad hoc primo fer
mentatu in domibo iudeoz fuit
ex tali conficit Altera Lohis xiii
dicit q iudei no intrauerut mp
toriu ne pollucrent sed mandu
carent pascha q pascha mandu
cabant luna xiim si xpus precedit
die agnu suu mandicauit Igit unde
q xpus azimu pane fermentato edit pa
schas q cotinde sequit q azimi
dypcia sine sigual antedicit luna
xiim igit xpus eadi debuit patibulu
xiim si eadi sedm eos xpus passus
luna xiim igit precedit die qmedit
pascha Illa fuit matua eoz in
dicit q duplex opinio
sppstrunt q Lohis Bn qui ultimo
sppsit q alios correxit q illud est
sedm q si duplex opinio q luce sedm
sppsserut tuc infideles dicere posset
q eadi in alys sedm sppsserut si
sit eoz esset sedm sicp q tota fi
des finat tuc p quos tota fides
mea esset falsa q sedm dicut Unde
xpus eu depsit suus qmedit eo
tempe quo agnu sedm legem dimi
dei qmedebat q luna explus sente
xiim ad ueppam q tuc instituit
pascha nouu sz corpus q sanguem
suu sub spe panis q vini Luce
ad euangelista alios Ad primu in die
dicit q ps pascha est equiuoce q ps
accepit pascha primo die solemp
nitatis me eius que fuit luna xiim sz

Agnus paschalis quo hic ... [illegible]

ſ3apit nos dies paſtoues ut ẽ illū
comedit agnū xpm̃ luā ad ſdm̃ quado
dicit iudei no introierut dm̃ q̃ ibi paſ
ca ampli ꝑamb3 azimis quas iudei
p vij dies comedebant ad 3m̃ q̃ vitas
dz corrinde ſignē q̃dit agnū tripli
ſiut amſus luā ꝗ xcmij· q̃dit ꝛ dicit
ꝛ xpc luā· xv· paſſus ſiut ſdm̃ nos
vñ diē 3 dies ꝗ ñalis ꝛ crucifixal
ꝗalis conſtat q̃ xxcm̃ ḡnis vbi tūs
mapit ꝛ computat ab eod̃ m̃ ide
ꝗ crucifixal eſt lato ꝗalis ſup ẽra
ꝛ computeſt· dñice uſq; aduesp̃a
dño dm̃ q̃ xpc paſſus ſiut die ñali
ꝛ hō luā· xcm̃ q̃ m̃ uesp̃a luā· xcm̃
mapit die paſſionis ſue ꝛ vesp̃a
luc· xcm̃ ꝑtinebat ad ſequēte die
paſtoues nr̃o paſſus ſiut ihū ut ſit
vitis corrindet ſignē ꝛ paſſus ſiut
eod̃ die ñali quo agnū paſtal occiſ
eſt ꝛ tut dies tūs diēbat aduesp̃a
luc xcm̃ uſq; aduesp̃as luc xv·me
ſequē m̃ luā· Et miſit petrū ꝛ
Johānē dicēs euntes parate nob̃
paſci ut manducem̃ ꝗ m̃ matth̃
habet q̃ prima die azimoꝝ accepti
dixit ad ihm̃ vbi vis ꝑamus ꝗ
vbi determinat de agnō paſcal ꝑd
cōe dicūt q̃ tūs fuit ordo q̃
m̃ feria quinti m̃ qua luā fuit· xcm̃
diſcipli in bethania diuerſe ad xm̃
vbi vis ꝛ cū p̃us feria tcia dixt
eis ꝯtus q̃ poſt biduū paſci fiet
ꝛ eod̃ tcia ſria fuit m̃ nr̃m ꝛ deſpa
rauerūt eſt m̃ bethania poſt feria
quarta mancipit m̃ bethania ꝛ non
uult m̃ nr̃m q̃ ſtruit q̃ iudei ꝛ phā
riſei eſſent conſpirati ad tractand̃
demo mortis eius ꝛ ut noluit m̃
pdie eos appoſito ſuo q̃ tempꝰ
paſſionis xpi completū fuerunt ꝛ
tut feria ſexta vbi de mane diſcipli
dixerut ad ihm̃ vbi uis ꝛ mꝰ
dāmo· paremꝰ tibi comedē paſca

dixit eis euntes ꝛc ꝛ ecce occurret uob̃
amphora aque ꝑtans ſequi m̃ eam
dicit lagena aque q̃ ſdo eſt ꝯsequi
m̃ eū ꝛ dicet paterfamilias domꝰ
ꝙre dicit tibi vbi eſt diuſorium vbi
paſcā tm̃ diſcipli meis manducē
ꝛ ipe uob̃ oſtendet cenaculū grande
ſtratū ꝛ ibi parate ū qui ꝑtat
aquā no fuit p̃ſcriptus ꝑ ſcriptā
ꝛ illis ſcripti fuerut in domo m̃ q̃
intrauit ꝛ hec eis p̃ſtamliat dñe
ꝙre dicit ꝛd Nata q̃ hō no magꝰ
xpc eſt· propt̃ doctrina bona ꝛ gra
tem· qua frequent̃ docuit obtinuit
quaſi fere ab omnib̃ dilectus magꝰ
Nata diſcipli accepti diſpliue vnō
plaū· qm̃ vbi eſt q̃ns triſtiq; m̃
platea ꝛc accipit in luc ꝛ no erat
ei m̃duſorio aliquo accipit plaū
ſecreto· ad quē hanneꝰ diuitū ad
tractandū ſecreta negotia ꝛ ſic
accipit ihc vñ dt vbi uis ꝑemꝰ q̃
pascha· i· agnū paſcale ꝛ dixit m̃
luc ꝛ ipe andet uob̃ cenaculū magꝰ
grande ſtratū ꝛ ꝑatū ibi diſpli
venerut ſic cōſtituit illis ihūs
ꝛ paraverut pascha· i· agnū paſcale
dicūt doctores q̃ idem paſchalis
ſiut ſimile dyū ꝙ ꝙre ergo eos
ad tale mīſit Nata q̃ xpc dixit
diſcipul ſuis ite no ad quendā no
mittens eos ad natū ꝑ ad alicū
cōe ignē ut innuet q̃ voluntē
pateret q̃ ꝑ ſuppoſitū cor illi
alieni q̃ sibi m̃ hō paty ſiut ꝑ
patet ſuppoſitū corda iudeoꝝ
ne eū meſcognoſcent vñ habetur
m̃ ſcō. Nemo tollet ame animā
meā vel alia cōe voluit aput
alienū comede agnū paſcalem
adimmendo q̃ ipe eſſet cōmis sibi
ꝛcipientib̃ ꝛ quientib̃ eū vel
adimmendo q̃ uellet habere m̃
cordib̃ oīm̃ deuote agnū paſ
calem ſtemerut dicūt doctores

ordo tene dm̃

q̄ eundem agnū quē xp̄us ad d̄iscip̄l
suos comedit hospes eis dedit q̄ simul
exemplum tuppiū sancti q̄ xp̄us ad eū
venerē & pascha cū discipul suis m̄ d
mo sua comederē igit̄ prudit d'agno
vn̄ ante diem ordinauit duos agnos
vnū ꝑse aliud pro xp̄o ¶ Notari q̄ in
eodem cenaculo multa signa bona facta
fuerūt / p̄mo xp̄us agnū paschale cū
discipul suis ibi comedit / 2° in eo
cenaculo xp̄us corp̄ & sanguē suū
sub ꝑtib⁹ panis & vini discip⁹ suis
dedit & ibi instituit Et in eodem
cenaculo discipli xp̄i & alia mre
dñi a xp̄o ascensionē usq̄ ad festum
pentecost̄ manserūt Et illis diebus
apl̄i Mathias in apl̄atū loco iude
elegerunt & tūc vigo maria & q̄ cū
eis mansuetudo erant sp̄m scm̄ recep
perūt igit̄ vn̄ dicit cenantibus magr̄
no tm̄ ad hanc ꝑfectionē sed etiā mā
dūcatoz sacrōne Regnū mihi Et cū
facta esset hora distribuit xij apostol⁹
cū eo hic agnū paschalē manducatiōz
dicit Cū desiderio desideraui hoc pas
cha ꝙz vetus & agnū typicū manducare
usq̄q̄ antiq̄ patres ¶ Notā q̄ hic
fuit magr̄ scōz & ordine hystoriē tang⁹
vnde ordo talis est q̄ xp̄us p̄mo
comedit agnū deinde ꝑ hoc dix⁹
hec verba desiderio &c. ꝙz Beatus
dicit q̄ postq̄a dedit eis corp̄ suū
dixit ista verba similr & ait Dico
vob⁹ q̄ nō c̄t ita / ymo ꝑ m⁹ q̄ hic dicit
ita finis est ꝙz q̄ dulcis & mansuetus
dicit / vn̄ postq̄a comederūt agnū
surrexit a cena & lauit pedes dis
cipulor⁹ quo facto resedit vn̄ & ac
cepit panē & benedixit & fregit et ded⁹
eis corpus suū quo facto dixit vnus
vel tpc vestrū me tradet Vnde dicit in hoc
fuit hec hō ꝙz cenando in quo frustū
no mandūcabo donec impleat in regno
dei. ¶ Notā q̄ donec ibi tenet exclusiue

ꝑ donec impleatur / nouū sacrm
& pascha instituat in regno dei. i dest
in ecclā militante & hoc statim factū
fuit q̄ corp⁹ & sanguē suū statim
post latronē pedū discipul dedit et
& sacrm nouū instituit ¶ Notā dicit
aug⁹ to talitur / talis in quo fuit vr⁹
q̄ tenuit q̄ q̄n comederunt agnū tūc
habuerunt vinū tūc dixit xp̄us Ama
pute & bibite me⁹ ego & illud fuit
vinū pur⁹ & no sanguis xp̄i Dico vob⁹
q̄ no bibam de generatione vitis / i
de vino q̄d nascit de vite donec reg⁹
tuū dei veniat ¶ In christi habetur
usq̄ in illud diem ad bibā illud vo
bisc̄ nouū / i nouo modo ꝙz post
resurrectionē q̄n no amodo potū
vn̄ de passione sua xp̄s comedit
& bibit & illud comitebat in gloria
sua ꝙz post comedit & bibit et
cibū masticauit & illis cibis no con
uertebat in naturā suam sed eua
nuit & in mattiaz pulvere insuit
Unde dicit in regno patris mei / i
post resurrectionē in qua mihoabi
tabit verū vel in regno / i in resur
rectione in qua apparebit regnū ce
leste ¶ Notā ut habet Exo. xij⁰ mo
q̄ plures conditiones fuerūt requi
site ad comedentes agnū paschale
p̄mo agnū paschale comedebant
solū circūcisi / 2° solo comedebant
eū ad lactucis & aggrestibus / 3° cū
ad panibus azimis / 4° cito vinctis
lumbis calciatis pedibus
5° ille ritus arguit tū q̄ xp̄us
portauit talaros / q̄ preceptū fuit
ut calciati comederēt agnū pas
calem 6° exto · tenentes baculos
in manibus & q̄ agnus paschalis
figuret corp⁹ xp̄i vn̄ / ideo no
lentes sumere hoc sacrm corp⁹ xp̄i
vn̄ dñi istis ꝙz conditiones suas

hec sup no tñ q̄ hō simil

q̄ agnus paschalis vetus testamti

primo debent esse triticei quo adhuc etis
in honeste quidam depascit, Sed
debent comedi cū lactuc̄ & agrestibꝫ
quātū ad primā cōmēdationē Secūdo
ni azimis panibꝫ quātū ad ecclie
pūritē & sinceritatē Tertio studiose
tenēbꝫ p̄ castitatē Quarto alleviati
pedibus p̄ affectū elongandi a terris
Quinto debēt manducare habentes
baculos in manibꝫ quātū ad hāc
operationē Et ista fuit ordinatio patrū
hominē ad declinandū a malo Et iste
agnꝰ debꝫ comedi a familia in una
domo per quā signat̄ q̄ qui sunt
corpus xp̄i debet esse in vnione ecclie
Unde homo p̄ petrū mōrē euitat
a vnione ecclie Quia agnꝰ debet sui
ri victimꝰ p̄ quā signat̄ q̄ qui sunt huius
sacrī debet habē in se fraternā amicā
Et quia agnꝰ debebat sirmē assimi
p̄ quā signat̄ qui comedit vnū agnum
debent ei firmē quātū ad deuotois
fidem Et totaliē debet sui sit qui
simul vnū agnū debent q̄m simi
totaliē quātū ad fidei integritatem
Quia agnꝰ debebat sui festinanter
quātū ad delectationē & auidi te
Quid debet sui totaliē, q̄ p̄cepit
fuit q̄ nichil debet ex eo q̄mmui
Sic & qui simul vnū agnū no dent
aliquit q̄mmue ex eo quātū ad sim
plicē huius sacramēti veritatē, Et nihil
debet ibi esse compositū in fidelitate
vno simplē debet credē vnū corpꝰ
& sanguē ihū xp̄i Sequit in textu
Cenantibꝰ aut illis accepit ihesus
panem & gratias egit Circumcisionis
despexit vetus pascha ymolatoꝝ hic
describit nouū pascha & sacre eukaristie
ymolatione siue institutoꝝ Et primo
tangit sacramentū xp̄i corpus sub spe
panis instituo Secūdo tangit institu
tio sacramēti xp̄i sanguis sub spe vini
ibi Simile & talice &c Circa q̄ illud
sacrū sciēdū duplex effectus habet pla
nonna Unde aliqn dicit sacrificium
in quātū est rememoratiū passiōis
xp̄i in qua passione xp̄us fuit sac
ficiū Sic dicit hostia in quātū in
sacro q̄nent xp̄us qui est hostia salu
taris ut habet ad Ephes v. Sic etiam
dicit q̄nuo inquātū p hoc sacrm
vmitur in ecclia militante & mēb
participamꝰ de tali corpe xp̄i & sacrō
Dicit etiā quātū in quātū nos
p hoc sacrm delet via aduersa beatā
Et dicit Eukaristia mēb in eo xp̄s
q̄nent qui est plenus gra & mēb
nobis in eo bona gra confertur
Unde eukaristia dicit ab eu q̄ est
bonū & karis gra qi bona gratia
Unde nō ad literā q̄ eius fuit ordo
q̄ postq̄ xp̄us comedit agnū pas
chalem cū discipul tue surrexit a
cena & lauit pedes discipulorum
post hec ut̄ residebat & tūc accepit
panem azimū & nō fermentatū
ut ḡlis dicit q̄ panis ibi fuit & Sic
etiā mathi huius sacri est triticeꝰ
panis & azimus alioꝝ alibi Unde
in patria ordinatū consici no debet
sed triticeꝰ ad esta gratia admisce
gruent & q̄nant in specie Unde
aliqn alicubi ubi seminat & triticū nas
citur siligo & ecliso ubi nascit sili
go nascit triticū ibi cū nascit
siligo mistio & cōmixto & sit eius
speciei, ugit ibi no solū ex pane tri
ticeo vni etiā in pane siligineo pot
consici illud sacrm cū sint eiusdem
speciei Item albin magnus dicit
q̄ etiā in spelta consici potest illud
sacrm Et tūc distinguit d spelta
q̄ duplex est spelta vna que est
eiusdem speciei cū triticeo & mistica pot
consici ut in ptibꝰ sirenie aliquibꝰ
plurib est Et d ista intelligit albin
alia est spelta que nō est eiusdem
speciei cū triticeo & in illa consici nō
potest Et d illa loquit sanctus Thomas

h ind quā agnus debet fieri & quo
h sacrm nouī testi hz duplex effectus

que est in lombardia vbi scus dñs
fuit vñ illud sacrm consta debet
ex pane tritico vl grano qđ est cuꝫ
dem precei ai tritico / Nota q cđ ne
cessitate huiꝰ sacri no requirit q
conficiat in pane azimo q mfermi
tato etiã conficit / In greci in pane
fermentato conficiũt & tñ conficiũt
sic & nos in pane azimo / Dicme
conveniẽcia est ut hoc sacrm in pane
azimo conficiat propt plura / primo
propt xpi exemplũ vñ xpc in
azimo confecit & nos sequi xpm
in hoc egit exemplo xpi debemus
conficẽ in pane azimo Secdo propt
mysteriũ quia sub quãt in corpus
xpi & corpus xpi fuit sn omn cor
ruptiõn enigaũq; petu ergo ste pan
ai trãseat in corpus xpi debet esse
sine corruptiõn fermti Tertio sit
ex pane azimo ut p ho sign & puris
& sinceritas fumentis ho sacrm q.
sant panis ille est sine fermto Qrto
ille qui sumit hoc sacrm debet esse sn
fermto malicie Dñs aplus Ephesiũ
inqt no mfermta malicie & nequi
tie sd in azimis sinceritatis & veritatis
Vñ ysis conditoribꝰ q̃rentibꝰ cõue
niẽcia sacri confecõ sit in azimo
qua mfermtata Nota etia ho q
dicit hoc & corpus meũ hic actꝰ
forma consecratois corpus xpi
q xpc panẽ benedixit & eisdem
vis tlem vtile tradidit / q tunc
qn illa vba a pdote sue pfata
q tñc instituit in mstanti sba pis
convertit in sbam corpis xpi Non
xpc no seruauit ordine talem sic
evñ te describit Dñs xpc primo gratꝰ
egit post benedixit & fregit & dedit
discipul suis Vnde Augꝰ in libro
de consensu evñgelistaꝝ Evñ te
vñ dixerit sed no semp ordine
rei geste in omibꝰ tenuerit Vnde
evñ te solũ rem gestam sipserit
Vñ no fuit alia hostia q̃ hoc sacrm
hoc qđ corpus meũ qđ ho pan
to no tenuerit quo ordine sederit
Vnde talis fuit ordo q xpc post
lacõe pedũ sedens / accepit panẽ
sanctũ azimũ in manibꝰ & benedixit
d. i. talia vba dixit sanctũ hoc est cor
meũ / qi hoc sacrm sic altaris p fuit
ni consecratõe matie no mutu
sic baptisma & alia sacramta Vnde
qn dicit ista vba hoc est corpꝰ meũ
sentia & corpꝰ xpi ducente benedixit
i. talia vba dixit hoc & corpꝰ meũ &
& xpc talia verba dicendo dedit
eis potestate & virtute quidi sba
panis in corpus xpi Nota q ibi post
verboꝝ placitã no manet sba
panis sd tm accidentia que sicut
ibi sin subiecto & ho virtute divina
& sup nali Vñ cũ xpc dixit ista
verba hoc est corpꝰ meũ due sub
speciebꝰ panis ibi fuit corpus sui
modo sacramtali Nota qn dicit
hoc est qđ illud p nom hoc no de
notat accidẽs que fuit ibi nec etiã
d'notat sbam panis q ista ibi no
sunt / sd no accidens nec substãtia
panis sd q subiectus speciebꝰ q̃ tñ
est corpꝰ meũ Nota q ista forma
Romana etiã a bto petro cepit
qui cõ a xpo cepit sed etiã apli
fuit cõuncti eiꝰ que no est d essẽ
tia forme Vnde si aliquis eam obmit
teret sic by eni / dñs huc ibi esset vñ
corpus xpi, dicam qui ex malicia
illud facit peccaret mortaliter Vnde ista
omissio eiꝰ additi est ad designand
dictã mstãciã vbꝝ sequentiũ cum
precedentibꝰ ut in mstãti q precedit
finẽ sequentibus nichil faciãt / sd in
ultimo mstanti placitis omnꝝ vbꝝ
tũc fit omissio subie panis in subiam
corpis xpi & alia alia successive
& in ultimo mstanti placitis tota
substãa panis transit in corpus xpi &
Nota dicit hoc corpus / qđ pro vobis
tradet & non vra, quasi dicat vos

deberetis credi ad etnā dapnacōne
Sed corpꝰ meū cuꝛe vra tradet̄ in
morte & passione vñ quocienscūq; hoc
corpus sacramtaliꝫ fuꝛis hoc facite
in mea ꝯmemoracione idest in mee
passionis & vre redemptionis memoꝛia
Nota q illud sacrm est instituū mlt
plia de causa primo in recordacione
passionis dñice vñ aplis p̄o ad cor
vo Quocienscūq; manducabit̄ pane
hui & calicē bibet̄ morte dñ annūcia
bis donec veniat ¶ Secūda est institu
tio in signū perpue dilectionis / vnde
magnū signū dilectionis est / qñ aliqs
exhibet sua p aliquo ¶ Sed signū maxi
dilectionis est qñ aliquis suos p alio
morit̄ aliū signū dilectionis est qñ
aliquis exhibet sepm p alio & in tali
dilectione adhuc est gradus altior q
magnū dilectionis signū est quādo
aliquis exhibet se alteri in fratrem
/ & hoc xpūs fecit in sua carnacione
dūc em nām assumendo humanā
se in effectus est ¶ Tꝛia manus signū
dilectionis est qñ aliquis p aliquo se
vendidit in pauꝑtē / & hoc fecit xpūs
in passione sua / qr tūc se p nobis in mo
tem tradidit / vnigēnito filio suo no pepe
cit deus et ¶ Tꝛia maxima signū dilec
tionis est qñ aliquis se in cibū alteri
exhibet & hoc xpūs fecit in carne sua
& adhuc hodierna die facit in sacra
mentali ¶ Vñ primꝰ duobꝰ modis est
dignꝰ me donū & donante ¶ Sed tri
no qñ aliquis alteri exhibet se in ci
bū tūc sit primo me donū et ꝯ illud
qui donat ¶ Vñ in sūpcione corpis xpi
homo fit deiformis & spūalis in corpe
xpi ¶ Vñ dicit in libro sapiencie
Non tu mutabis me in te sed cibū tu
mis tue sed tu mutabis in me dicit
no illud sacrm est institutū in mu
mentū vite spūalis ¶ Vñ debemus
vo Nisi manducaueꝝ carnē filii
hominis & biberis eius sanguinem non habe
bis

vitam in nob ¶ Quīta est institutio
in terra & pigno cuius hereditatis
habende ¶ Vñ apūs est vltio cuius ego
nobis sum usq; ad consummacōz seculi
no solū pncia corpali sed in sacramto
altaris ¶ Quinta illud sacrm est institu
tum in redemptionē p peccis nostris
¶ Vñ apūs xvi° dicit q̄ mos efficiende
in remissione peccoꝝ &c ¶ Similiter
& calicē postquā cenauit dicens hic
est calix &c quodo tangit institucōem
sanguinis xpi sacramtalis ¶ Sexta forma
consecrationis est ista s. sanguis xpi q̄
nos habemus non tangit in eucr
eo ordine quo nos habemus ¶ Vnde for
quia nos habemus est ista hic est
enim calix sanguinis mei novi et eterni
testamenti mysterium fidei qui p vobis
& pmultis effundet in remissionem
peccoꝝ & patet hoc in canone ¶ Ista forma
data beato petro instituit et sanctis ex dictis
eucr tacte collegit atq; elegit ¶ Unde dicit
hic est calix &c in quibus dicit hic
est sanguis &c in quarto habet novum
testamentū &c tacte interponit in sanguine
meo ¶ Unde ex istis habemus q̄ verba
sequentia scribunt̄ ponenda sicut
sic de veritate huius sacramti & hoc
tenet eccia ¶ Unde dicat q̄ omnia ver
sequentia credimant ponenda sicut
sanguis ¶ Unde in hac eccia habetur
qui p nob tradet̄ / Nota q̄ ista cō
tacta em eccia no est de veritate ut de
essentia forme sed est expressio eccie
adducta ꝑ ut denotet concomitanciā
sequendo ad precedēs ¶ Unde sensus est
hic est em calix sanguinis mei &c sanguis
in calice quando est meus sanguis & pōi
ibi quando p contento ¶ Unde nota
q̄ dicat ibi calix sanguis q̄ sanguis
mst crudus & horribilis sit adsiendo
& q̄ sanguis xpi dat̄ p modū potus
tm sub spē vini & ideo addit vas
de quo potat aliꝰ potus quib / &c

diat nouu & eñ testamti Nam testamentū est pactū ut firmitas / vnde ibi noua pacta facta sunt qr de nouo mchoatur / ut noua qr mutatis vetustis figuris portretur Dicit enim testamti / firmitas esse hereditatis & addit mysteriū fidei propt̃ actualitatē sanguis xpi m h̄o pacto subsistere vim Dicit eciā qui p nobis ffūdet ad eciā iubet a pre p̃ordinatus & no solū p nob⁹ aplis ut sacerdotibꝫ illud sacrificiū qđ faciētibꝫ & sumentibꝫ effundē sed p multis & signat addit p multis qr si diceret solū p nob⁹ effundē credidisset aliquis qd illud sanguis solū p aplis & sacerdotibꝫ fluxꝫ institutū & no p laycis Ad hoc dubiū removendū addit & p multis scz laycis fidelibꝫ qr eciā p illis institutū est & eciā pro eis offert Nota qd xpus dedit discipul suis corpꝰ & sanguiē suū & ipe met sumpsit Vñ Jeromꝰ dicit erā xpus fuit in cena quinta & cruentū comedens & qui comedebatur / hoc idem dicit glosa sic hūanꝫ in⁹ xpus corpꝰ suū dando discipul suis & met sumpsit Item ad Hebreos in⁹ pñ cruciabant corpꝰ & sanguiē xpi & ipe figurabat eosdem vñ xpus talem ordinē seruauit qd postquā vñ p̃sulit tuc tres pres sumpsit & corpus suū eciā ut est in sacro sumpsit & tuc aliud fregit & cuilibꝫ portionē dedit similiꝫ facit de calice / de sanguine exeūte in calicē vnusqꝫ lex sedet / cena turba timet / diabolꝰ tenet in mētibꝫ ꝑ quos ipe cibus Nota eciā qd xpus corpus suū iude dedit hoc dicat hylarius qd sibi no dedit tam fidelibꝫ qꝫ infidelibꝫ dominus dicit qd eciā sibi dedit & h⁹ propt̃ plures causas ꝓmo ne oculat⁹ petrus posset / nos in exemplū ne aliqs

oculta petra prodat petrum xpi corpꝰ deneget tm licet sciat eū esse peccatorem sed petrum qr occulte ꝑ uenit me alios fruendis corpꝰ xpi debet sibi dare / qr si retrahere minus posset ipm Ho ut auferret ab ipo omnem occasionē ipm tradendi / qr si alys corpus suū dedisset & iude no cognitus fuit tuc ex quo alys hoc signū di lectionis audit & mihi no tuc ego eū tradam Nota qd xpus dedit discipul suis corpus passibile & mortale qr sed petrus cognoscebat xpm in corpꝰ qd tuc habuit scz qua habuit xpus corpꝰ passibile tuc / ergo dedit eis eciā passibile Sed dedit eis no impassibile qr passio fit p̃ occisū corpus & cum tactus corpus fit mediantibꝫ actibꝫ no corpus sacramentale no compatitur ad alia corpa cruciantia p diuersas species panis / Vñ tuc sub panis couertebat in corpꝰ xpi passibile qr in tle quiebat quale habuit scz sub panis couertebat in panis in corpꝰ xpi impassibile & in mortale & tuc dat hominibꝫ corpꝰ ꝫ xpi impassibile Hic vero dedit discipul suis corpꝰ suū passibile scz no impassibili Vñ primo tenus dat xpus tale corpꝰ discipul suis dedit quale habuit scz tuc habuit passibile ergo dedit passibile Nota qd vtute istoꝝ verboꝝ sacramentū plen fit quātō in illud qd pbā exprimit scz qđ hoc est enim corpus meum p vi solū exprimit corpus xpi ergo sub panis solū quātū in corpꝰ xpi & no in aliud Scz qr corpus xpi nūc in celo impassibile est no qr sine sanguine nec eciā sine alia de corpꝰ & alia xpi no sine diuinitate go exiit vox / sacramentū sub panis continet tm in corpus xpi dicimus qr nūc corpus xpi in celo no est sine

no bn

sme sanguine ergo ex nali gamitatem
tia ibi est sangs xpi & aia & deitas
vñ qñ aliquis celebrat & dicit hoc
est corpus ds ibi exui vñy & corpus
xpi & aia est ibi sangs & divinali
gamitatia & deitas & sic similr
qñ laici sumut xpi corpus ibi est
sangs & deitas & sic liqet qñ sumut
xpi corpus sub vna specie / tm sumt
sc sacdotes sub duabus / qr lic corpus
xpi sub spe panis sumat tm ibi
& sangs xpi ex nali gamitatiõ
Vnde etiã nota si aliquis sacdos
obmittel nisi consecratõz hostie
& sup talitem dicet hoc & sangs
meus &c Nequit esset ibi sub spe
sangnis vñ corpus xpi propt rõz
dictam Nota si aliquis fuisset de
prie consecrato a xpo in cena in
pxide in diem passionis xpi / fuisset
ne illud corpus in pxide passim
ut mortuum sic corpus xpi passibile
in cruce Dico q corpus xpi sub spe
panis tale fuit sdm substãm quale
fuit corpus xpi dñi sedit in cena
cũ discipulis suis tm no eadem / qr
corpus xpi ut fuit in cena & i spe
forma sine specie corpis ad alia
corpa adiacẽtia & circũstãtia p accidẽs
species sacrãlium vñ ex quo sdm
essencia corpis xpi sub speciebus
panis sacrãlibus & idem tm corpe
xpi sub spa forma sine specie Io
quatũ ptinet ad corpus xpi in sua
substancia sine essencia & sdm q in
se por attribui ei & in spa specie & in
sacro exitu sicut vivẽ mõi actum
qse dolere in nisi / quemadmodũ vero
convenit ei p compactionẽ ad corpa
extrinseca / ptin ei attribui in spa spe
exitu non aut put est in sacramto
ut spui crucifigi flagellari & pati ab
extrinseco & hujusmõi & ideo totũ qd
sequit corpus xpi sub spe essencia
vel substancia cõsecrati fuisset corpus
xpi sub speciebus panis &z que con-

secrata fuissent corpus xpi in patre
p accidẽs extincta no fuissent essen
tia corpis xpi in patre aliatis & in
pxide / Vn omnia que cõsecrantur
corpus xpi sdm nãm ppriam & essen
tiam talia fuissent consecrata corpus
xpi sub specie panis in pxide / in
corpus xpi in pxide moriui fuisset
& no passum & doluisset no cum
dolore ab extrinseco illato sed in nato
Vn xpus sub spa forma flagella
bat & taliphizabat & tlia passos
corpus xpi in pxide ab extrinseco il
latas no sustulisset & tm illa que
consequebant corpus xpi sub specie
panis spa natia illa sustulisset
Nota corpus xpi in pxide passum
Vnde fuisset mortuum & doluisset
dolore innato no tamẽ illato ro
pxide passo potuit sufficere dolor
innati sed no illati quem illi
Sequit in luca Verum manus
tradentis me mecum est in mensa
sed ay thes pleno pronuntiat ihesus
& capiat cuius hra Amẽ dico vobis
vnus vrm me tradet &c plus evan
ondit agni paschalis ymolatione
& sacre eukaristie institutoz h ondit
pditoris gnalem manifestationem
Nota ay thes & ay thes potuit qd
sm sunt antequa xpus discipul
sus corpus suum dedit & istos sc
cyp in stolistica hystoia sed Ioh
& luc posuit q ista dixit postquam
eis corpus suum dedit & illud cõtra
tenẽ / sz uter sit ill sit no est contra
fidem Nota q in hoc aggnat culpa
tradentis / q xpus ipm sed in tẽ
agni paschal assumpsit & corpus suum
sibi tradidit / & sicut illa bestialia ora
a malitia sua non est corrupta sed
pstitit in sui qualitate ac primitiva
& malicia ergo manus petri habet
Vnde hoc xpus innuit in luc cũ
dixit Ecce manus tradentis me mei
& in mensa quasi dicat Sequo e
meum in mensa no debet me trad

in mortem. Et dicit Johannes ut scr
tura impleat Qui manducat mecu
levabit cōtra me calcaneū suū. Et sequ
in capite Et conturbatus est singulis ddn
Nūquid ego sum dne. Hic tangit discu
pulos de traditōe mquisitio. Et in qn
discipuli audierūt q xpūs dixit vnū
vrm hic isti xpi status fuerunt q fuerit
principales Erat Judas stabat. Et
sciuit se reū et cognouit q xpūs sciē
q ipe eū esset traditurus In talē stet
q discipuli aspiciebāt ad inuicem
hesitantes de quo dixit Et omnes ipi
cogitauit vtr vnūq in corde cogitass
q vellet tradē xpm Et certū fuit
rūt q xpūs sm non dixit quis ipe
eū traditurus. Et hic repetit singli
Nūquid sum ego domine Judas etiā
dixit Nūquid ego sum rabbi Dicit
xpūs tu dixisti Nota papie est
idem q scutella vel discus Nota au
tmū est gnis neutri sēm ysidor
Et e vas fictile mquo sumus lactu
tur accipiū ponebat Unde discipli
sederūt ad mensam p circulū sicut
dicit doctor Et in una scutella
habuerūt salsam vel sucū de lactu
cis & aspibz et quilibz eoy mtin
gebat d agno in eandem scutellā
Vn xpūs nō legit nisi in die tene
ro comedisse carnes Nec etiā legit
eum oppositū Non no est cōtra fide
sine plus comedit sine no Nota
q xpūs paturem in gnali pasce
discipulis suis et no in speciali ppter
plura primo ut iudas occulte dubitans
se no posse cuadē a malo proposito
suo deprehendi Secdo ut ostenderet q
xpūs voluntarie pati vellet vn ec
cū magnali prodidit ns tm in pte
psona ppria notauit et ac propt
pericula prīa ne manifeste caperet pti
a xpō impudenē sicī Tertio ne
nob occulta diuina prudentia for
detur Quarto ne aliquis discipulo
eu arguet cor dicit Vbi super
Johannē Et petrg traditus xpūs
a juda timuisset eu deinceps suis de
serpisset Quarto in illū filius quē
homīs tradit sic dissimulu est idest
ab eterno predestinatū Et in Matth
dicit sic scriptū est a prophetis vel
xpūs voluntarie passus fuit vn ve
Oblatus e q ipe voluit Ve autē ho
mi illi p quē filius hominis tradē
Nota q ue actiue quātē in sāctitia
p eternā damnatione Vn ve illi i
eternā damnatū erit illi p quē tradē
tur sequit Bonū erat ei si natus
no fuisset homo ille. Dubium dicit
dicit de libo arbitrio Considera
quātū bonū est esse q bonū et mīs
nolle Et hic dicit aplus q melius
fuisset q no esset natus homo ille
Item Petrus dicit melius est no
esse quā male esse et vide q dicit
ille fuit cōdemnatus Nota q no est
aliquid bonū primo sēm se mēlius
est prius quam esse et sic no hz rōnē
boni nec est appetibile q nichil
appetit nisi bonū. Et sim no esse
tollit omne bonū go no ut prius
no habet rationem boni et ita
nec mīs appetibile non esse q non
est appetibile. Aliquo cōsideratione
no esse inquātū est sublatum pene
et sic prudentibz hz rām bonū q hz
rationem sublationis misere et ratio
ne pene. Et no esse tm valet
sic extrē malo et e quod bonum
Et habz rationem appetibil et sic etiā
intelligi dictū Heroi q melius e
no esse quā esse. Et inquātū no
esse habet plures mīsias etiam ea
tiā melius e no esse quia esse
sine mīsia et sic intelligit h
Bonū erat ei si natus. q no esset
natus ad tale mīsiam. Vn etiā
damnati eternaliter no appetunt esse

ꝑ bñ apparuit no esse in misteriis aliis
exponit illa lra Domine tu mihi natus
no est &c Hinc notat q duplex
natiuitas una in utero sic est audacis
hominis alia exutero sic est quando
nascit in mundo Quodo ista qui in
utero matris moritur tm punitur
pena dampni que est carencia
visionis dulcis Qz qui nati sunt
exutero & in peto matris decedunt
ista non solum puniunt pena dampni
sed etiam pena sensus i. eternaliter
& tuc exponit sic Domine erat ei
si natus non fuisset sp in mundo
sed q in uto matris mortuus fuisset
& tuc fuisset solum pena dampni
puniti & nunc puniet utraq; pena
tam pena dampni quam pena sensus
& ad singulos diuisset nunquid
ego sum Domine Indicit iudas nunq;
ego sum rabbi Cogitabat in tristi
cequo omnis proclamat Nunq; ego sum
Dic si ego non tacebo tuo aduersus
q ego sum ille de quo xpus dixit
unus vero me tradet ergo etiam
dixit nunq; ego sum Rabbi Tuc ihc
tradit Tu dixisti & xpus no sic
tradit ut ꝓ talem ensione tangat
constatq; inde no tm hoc natis
sanct iudam alios in speculi quia
discipuli no intellexerunt hoc cum xc
dixit tu dixisti q credebant q
xpus vellet dic tu diuis & ego no
dico mihi de te hoc Nota Johes
xpm dixit q ad xpum non dixit eis
unus vero me tradet Aspiciebant
ergo discipuli ad inuicem hesitantes
de quo diceret Erat aut recumbens
unus ex discipulis in sinu ihu quem
diligebat ihus Hic innuit ergo
huic symon petri & dicit ei Dic
est de quo dicit magr Tangit ad spe
rabuisset iste sup pectus domini &
ei Domine quis est qui te tradet
Respondit ihus Ille est cui intinctu
pane porrexero & tuc cum intinxisset panem dedit iude symonis
scariothis & post buccellam intrauit
in eum Zabulus Dixit ei ihesus
Quod facis fac citius Nemo ad
erat aut recumbens unus ex Johes cum
vir mos est mensa sumpturi cum aliquis
doctor uel euangelista descripsit descripto
tuc scripsit descripsit tamq; & alio & sic ecl
Johannes facit hoc idem patet de epla
Carmithi xiiiq; qui sic de scripto tamquam
de alio scripsit cum dicit Deus homines
in xpo cognitus In illis fuit inde in
mensa dni in cena q Johes sedit ad
latus xpi & appropiauit tuc caput
suum ad pectus xpi & tuc petrus innuit
sibi ex hoc q ita ꝓpe xpm sedit ut
occulte a xpo quereret quis iste tra
ditor esset Dubium quare petrus no
ꝑ se quiescit a xpo dicit q ꝓpius in
lauanc pedes petri a xpo fuit correp
tus prius dicit a lauacrum cui dixit
xpus Tu no lauabis mihi pedes in
ternum Tuc & respondit ihus Si no la
uero te no habes mecum partem in cel
& ideo no ꝓsumpsit interrogare xpm
Ex Johes postea occulte interrogauit
dnm in & tuc xpus & dixit submisse
q ille esset cui intinctum panem daret
& illud alii no audierunt & tuc Johes
q tutius & prius fuit & ita no aute
fuit in amore dei sicut petrus nec
cura ita ferox fuit cum ꝓditurem
ergo obtinuit Hinc liz xpus plus
dilexerit Johannem diligere Johannem plusquam
petrum in petri magis arrexit fuit
in amore dei quia Johannes & post
buccellam intrauit in eum sathanas
intrauit i. totaliter eum possedit ꝓ
pter sui malum ꝓficiendo cum sequi
in Johe dixit ei ihus Ex hoc
fac citius q. d. tu es ita obstinatus
in malo q nullatenus uis dimittere
fac ergo q ꝓpius venit Sequitur
Hinc autem sermonem nemo

dyatumbencia ⁊ intellexit ad quid
dixerit ei ꝺ̄s suas sat actus quid
em putabant q̄ loculos habebat q̄
dixit ei ihūs eme que opus sunt nob
ad diem festū ꝺ̄s ergo accepisset
ille buccellam exiuit statimq̄
de cenaculo ⁊ reliquit ibi ihm et
discipulos ⁊ dicit bat erat aut
nox cū exiuisset ⁊ statim ipm tra
didit Nota q̄ hic dicit glosa sup
illud tui mirabil pane / q̄ talis
buccella no fuit xp̄s corpꝰ sed pus
⁊ simplex panis Nota q̄ hic habem
q̄ dictis eoꝝ tāz q̄ xp̄us post
cenā agni paschalis dedit corpꝰ
suū discipulis suis ⁊ ex hac aliqui
sumpserūt errore dicentes q̄ nos
cenā eundem modū debeamꝰ guar
⁊ debeamꝰ confice de ecclesia:
Sed illud no valet q̄ aliud fuit
de xp̄o quod de nob⁹ q̄ xp̄us vetꝰ
pascha plus voluit timare denq̄
nouū instituere Sed nos q̄stiꝰ
⁊ siamꝰ cenā sol sacrā ⁊ sac ꝑ
receptaculū sacri ut nully abus
plus sumptus ab sumentis misceat
p̄ qd signat immundicia cordis sic
p̄ immundicia oris immundicia cord
signficat Sed dō illud sacrū sum
cenis stomacho propt actualem
deuocōz que requirit in sumente
corpus xp̄i ⁊ hoc ipsa deuocio
maior ⁊ cenis stomacho quam
habeat q̄ q̄n homo comedit
⁊ bibit tue vapores ascendunt ⁊ maty
duūt sunt ⁊ sunt impedie deuocōz
In m sumente sol sacrū duo requi
runt vnum actual mundicia sz
q̄ sit sn peto mozli Sed requit
actual deuocio q̄ ad dependo illud
sacrū accipiat Nota q̄ hic habem
ex dictis eoꝝ tāz q̄ discipuli xp̄i
post sumptū corpus xp̄i aliquid de
cibo sumpserūt ⁊n xp̄us p̄cepit iude
dedit buccellam tue iudas statim
exiuit ⁊ alij aduc sederūt ⁊ mensa
⁊ comederūt sic adhuc honesti viri
pastqua comederūt sedent ⁊ mesi
⁊ successiue vnu morsellū mingit
vino ⁊ sumūt / sic ecā possibile ē
discipulos post exitū iude aliquid
comedisse Sic hoc q̄ discipuli xp̄i
post corpus sumptoꝝ comederūt stat
no debem⁹ nob⁹ simile q̄ ecā
⁊ nos post xp̄i corpus sumptum
statim comedam⁹ ⁊ bibam⁹ Unde
dicit decretal de consecratione dis
ul xp̄s ihs mane postq̄ edit dicta
⁊ corpꝰ xp̄i misit usq ad horam
sextam iuuet / q̄ tn illud no teneō
no ner est de necessitate facti
q̄ homo ita diu abstineat p̄ sumptō
sz bn de honestate sn bene q̄
mediallū requirit me sumptū corpis
xp̄i ⁊ aliquis alibi in quo aliquis
dicat errores suas no tame de mille
requirit illud mediallū q̄z si aliq̄s
post abstinet ad tpus propt reuen
cia sacri debet duc ad decretale
dicti q̄ illā decretal ⁊ ea abro
gata ner tenē sn plantina ecclia
habebat q̄n studentes fuerūt deuoti
simpli ⁊ homines ⁊ sequit q̄ xp̄us
dixit iude q̄d facis fac actius ⁊ no
dixit sibi prohibendo ner assentiendo
q̄ traderet ipm sed dixit q̄ facis ⁊
facies / fac actius ⁊ citius ⁊ q̄n xp̄us
dixit hoc iude tūc nemo de xp̄i
intellexit quid xp̄us intendet ⁊n
cognouerūt q̄ xp̄us vellet dice
q̄ iudas ex quo proditor fuit debet
emē ista que nocta erant ad solemp
nitate festi q̄ mos iudeoꝝ fuit q̄ tu
nuabant pistos dies festi tūc paste
Nota q̄ hic habem⁹ exposita erat q̄
no est cōis psoꝝ uite aliq̄s habē in
gn̄ q̄ discipuli xp̄i ⁊ tpe habuerī
equibꝰ emerent nocta sn lite
Secta est autem contencio

mē discipulos quis eorū uideret esse a-
ssta pax timuit adpetentē plus ēt
ostendit agni paschalis immolatione
et pane eukaristie institutū et traditio
ne manifestatione hic reprimit dyta
pulos elatione et primo sanat hos qui
tangit discipulos ad humilitate exhor
tatione ibi reges gentiū dñant et natu
dicit xps. mg. q discipuli xpi alios
quamu fuerūt passi de principatu
contendentes hinc discipuli occasiōz
contentionis ex hoc suppserunt q xpus
in mediate prius dixit eis unus
vestrū me tradet ergo cogitauerūt
eqs quis eorū esset maior mē nos quem pronacrimo
nos in retinere dixit illius reges gē
dominant eorū hic tangit discipulos
exhortatio ad humilitate et primo dis
uabet paulatē superbiā in intentio
xpi fuit q debent se humiliare et no
exaltare si in aliqua dignitatem
constituerent dicit reges gentiū
et gentiliū dominant eorū suaues sibi
subditos et qui placabiles sp ordinabiles
habent malos propē utilitatem
bonos colendo benefica vocant qz
dant q benificant et propē hoc etiam
vos aūt nō sic. et nō debet sic sup
biē in dignitate posti p magis decus
humiliari et qui maior est in omnibus
sit in dignitate sicut sic minor et
puer qui est humilis nam qui maior
est xpus voluit dici. sēm uidiuū
seculi ista qui ministrat est dignor
quia qui recumbit et ego in me
dio vestrū sum. qz plus e decus
tibi xpm. vos uocastis me magr
me et bñ dicitis sum etenim et tam
ministrui uob qz pedes vros laui
ergo uob et vos facitis. qui maior
me uob est sit sic minister et qt
ego in medio vestrū sum. et sicut
qui ministrat vos aūt sp. xpm est

qui permansistis mecū. sp. p corpale
pena et mentale no sic uidas qui
dicet hucusq. p pmia corpalem
mecū mansist tame p mente cogi
tando de traditione mea dixi a me
repetit et ego dispono uob regnū
sicut dedit michi pat eos ad humilitatem
p mittendo eis mercedem. dicit
q illud duc exponit s. regnū. vide
d ecclia militante ut ibi et ego dis
pono uob regnū. i. regimē spuale
et ecclasticū in hoc mundo et mili
tante ecclam ut edatis et bibatis
corpus et sanguis xpi mei. et ecclia
alys dyspensando misteriis et hoc
in regno sc ecclie militantis dicit
et melius exponit regnū sc ecclie
triumphante ut ibi et ego dispo
no uob regnū sc celeste. ut edā
tis et bibatis. i. ut essēt et dicit
uisum studium sup mensa mea
i. no solū esse diuina fruitiū
sed ecclia delectando in mea humā te
hoc in regno i. in ecclia triumphante
dicta q dicit tangit multa bona q
sunt in cōmunio celestis patrie primo
tangit quantū communis nobilitas
sc deus. vñ dicit ego dispono sic
dedo tam mihi fruendi et ordina
dilectas q dicā dispono. secūdo tam
communem istā societatē q uob
dedit tam mutatis aliis. q sic
dispositum mihi pat. et eadē dispositiōn
dispono uob. tertio tam loci ame
nitatē q dicit regnū. quarto tam
messis fertilitatē. q dicit ut edatis
septimo societatē in cōmunio vñ
sup mensā meā octauo loci se
curitatē q in regno meo. q multi
differē a uob ut sedeatis super
tronos iudicantes duodecim tribus
israel illud est infine ad finale
iudiciaria potestate. q tūc debet

qñ hoc dixerut vñ dixerut ī no sim
mentiti sed sim dixerut Unde menti
est cñ mente ne sed discipuli habuert
hoc in mente sua q uellent in morte
re Un bi quib sim dixerut si
qñ aliquis dicit aliq esse qd no
est ille dicit sim si no mentit fit
cū apli dixerut q essent pati me
ri christi hoc tue habuert in mete
sequit in q qd etiā petri dixit si
oms scandalisati fuerint in te ēt
ego nunq scandalisabor dixit xps
ame dico tibi petre Antequā gallꝫ
cantet ter me negab Illa hora
pam in matth ⁊ in luc ponit
dico tibi petre nec cantabit hodie
ī hac die nāli cōpiendo nocte cōtī
nua dr cū die sequēti p die nāli
vñ in marc dicit Ame dico tibi
q in hac die nocte antequā gallꝫ
die nāli Dubiū ⁊ de law in quo
xpus dixit hoc matth ⁊ marc
dicit q xpus dixit qñ ymmo
dicto exierut in monte oliueti
⁊ luc ⁊ Joh dicit q dixit
in latos vbi tenauit cū discipul
suis Augꝫ dicit q pe dicit q prim
duo filiꝫ ar ⁊ hr dicit patuit
patrē ⁊ alij duo dicit precepta ꝛ
Sed sic dicendo adhuc maꝫ dubiū
vñ postea q xpus ter dixit petro
ter petrꝫ ter tñdit xpo p mo
xpus in cenaculo cū dixit omes
vos scandalū patiem in me ut
ponit in matth / Beda sup luc
⁊ in eod loco cū xpus dr q primo
fugam ab eis expetiuit ꝛa ut habe
in latte ⁊ hoc potuit esse qñ fuert
in tenaculo cū petrꝫ dixt christo
quod no possum tu sepiꝰ modo
tñ dicit Augꝫ q matth ⁊ marcus
sequūt ordinē memorie Sed luc
⁊ Joh ordinē rei gestē vñ ha
tota dicit sim esse in tenaculo

Dubiū de tria negatione pet matth
luc ⁊ Joh dicit q petrꝫ ter ne
gauit xpm an gallicantū ꝛ marꝰ
dicit q semel negat xpm an
primū gallicantū ⁊ bis an sedm vñ
dicit Antequā gallꝫ bis tantū
ter me negab Augꝫ dr q xpus
dixit affectu petri no actu in dr
q timet timor in uasit petrꝫ qñ etiā
parati fuit an gallicantū ter negad
xpm Alie dicit aliqꝫ ⁊ cōcordat
in eo cū ipo hieronimus ⁊ petrꝰ
li dicit q tres etiā te ꝛ matthꝰ
lucas ⁊ Joh es attendūt the negatiōs
in ebreo ⁊ q an primū gallicantū
semel xpm negauit ut sit sensus
Antequā gallus cantet ter me ne
gabis ī etiā negatione meā pries
Sed aliꝫ intendit the negationis
tamplecꝰ cū dicat antequ gallꝫ
cantet ter me negab ī etiā ne
gatione mei pries ⁊ tamplebis
ita q an primū gallicantū semel
⁊ an sedm gallicantū bis et hoc
tenē qñ ⁊ hoc intelligendo tūt sic
utrobiq in dixerut Dubiū utrꝫ
apli etiā xpo passione in fuga abeo
rint omes mansiē permanuerit li vide
q non q fuge timōe mortis no
simp est pctm ꝛ discipuli fugi
erut timōe mortis nr. Quor no
ē q xpus hoc fecit ad videi vole
bant eū lapidasse tūc abscondit
se ⁊ exiuit de templo Dor patꝫ q
discipuli fugere morte Oppo tūd
dicit glosa sup ysto ps. Ego aut
finaui tolepnias in vob Dicit glo
⁊ aplos qui in fide tpe tribulacois
⁊ passionis tribulant ꝛ qui du
rant in fide pueni mortalit ergo
etiā videt q apli etiā mortalit
peccauerut Nota q apli an spūs
sancti emissione ad robur q sim
fuit in die pentē patuert peccie

mortuꝰ & venialiꝫ q̃z post spūs sc̃i
emissionē nō potest peccare mor-
tal̃r vn̄ b̃tus Aug⁹ p̃fert fidem Petri
fidei aplor̄. D. Huic enī fides lat⁹
mis in ligno fluctuū q̃n fides aplor̄
mansuit & subdit quanti est
in latrone mensura qui in xp̃m
credidit q̃n aplī xp̃i in fide defe-
cerunt. Ad tō q̃n dicit timōe &c
gredat q̃ xp̃s dicit q̃ hoc etiā
aplī fecerunt dico q̄ nō solū fugie-
do peccauerūt / sed etiā in fide de-
fitendo peccauerunt q̄ dubitauerūt
etiā xp̃i diuinitatem. Dubiū vtr
q̃n petrus xp̃m negauit peccauit
mortal̃r & inde q̄ nō q̄ dicit quod
glō petrus peccauit p̃sumptionis
sine deliberatiōne & tale p̃cm nō
est mortale. Item dicit alia glosa
Caritas in petro fuit spūalis nō ex
infusa q̃z caritas p̃cm mortale
extinguit ex quo sequit caritas
extincta nō fuit q̄ si spūalis non per
cauit mortal̃r q̃z oppositū dicit b̃tus
Gregor⁹ in libro moraliū d. petrus
a faucibus diaboli est ereptus / q̄
nullus est in faucibus dyaboli mortal̃r
petrus mortale. Item thomas dicit
q̄ absq̃ dubio tenendū est q̄ pe-
trus negando xp̃m peccauit mortal̃r
& ideo q̄ negauit fidem & qui ne-
gauit fidem & ubi fides fuit extincta
z petrus mortale q̃z petrus negauit
fidem coram illis qui p̃sequeba-
tur fidem & ideo petrea arguit b̃tus
thomas & allegat b̃tum Aug⁹m
cui dicit periculosissimum est medi-
cinā hys que sunt fidei q̃z petrus
tunc meliora fuit q̄n dicit non noui
hominē. Vn quidā xxvj⁹ cepit
detestari & mirari &c ad glosam q̄n
primo dicit p̃sumptuosus / dico q̄
fuit reprehensibilis considerat duplicit̃r
dnūs q̄n duxit cū deliberatiōne
& hoc est petrus mortale venialiter
illis fuit reprehensibilis fuit in petro q̄ habuit
tpus bñ deliberandi. Dnūs tñ post
in quātū distinguit cū electione
& fuit reprehensibilis fuit in petro quia
ex passione timoris peccauit non
ex electione. Ad sedam gl̄am q̄n
dicit Caritas in petro nō fuit ex-
tincta dico / caritas mortalis extincta
fuit in petro / sed caritas nō fuit ex-
tincta in petro quātū ad p̃sentiam
diuinā & sequit. Et q̄n misit vos
sine sacculo. Vbi ondit cōtra quos
xp̃us p̃dixit eis timente turbatos
& primo tangit vita qua habuerūt
apud tp̃s pacis. Circa illa tria
dicit sedet alia & tegula viuentis
tp̃s pacis & tp̃s p̃secutionis & tp̃s
pacis p̃hibuit xp̃us discipulis ne
aliquid secū portarent / vn exēplo
sint fratres q̄ q̄n eis caligit ad
infideles ut mundentur p̃ fasci-
culi q̄ propter deum michi eis ammittit
q̄ victum nouā secū deferunt. Dicit
ergo &c. Cū misi vos sine sacculo &
sine pera & calciamēti / numq̄d aliq̄
defuit vob. Ac illi dixerunt / nichil.
Dixit ergo eis q̃z nunc qui habet
sacculū sumat̃ pera tollat eum
Hic cōtra tam stabilit q̄ xp̃us ac-
cepit eis tp̃e p̃secutionis & qui
habet sacculū mq̄ pecuniā pro
nouis compandis deferat / tollat
sibi secū / & pera mq̄ similiter
tunc p̃let tollat secū & Aug⁹ dicit
Hic dat exemplū ut nō vnquā
causa nocendi instante quod nob
p̃mittitur q̄ ea facere possimus que
extra talem causam facere non
debemus & sic etiā apli p̃sentem
instante patent portare pecuniā
& compandi victū que tempore
pacis nō licuit & qui nō habet
gladiū sp vendat iste tunicam &
emat gladiū. Hic dicit

Glosa / gladiu uel habitu assume uel habitu emē dnit ꝙ xpus prmsit fidelitate arma defendi no dubitauit ꝑ ad defendendū. Vn in eleminio dicit ꝙ si aliquis occidit in uastre sui ꝙ alit euadē no pot uel potat no est irregularis. Dicit aut nob ꝙ illud qđ scriptū est de me scz in ysaya et cum iniquis deputatus est / opꝰ impleri Item ea que scripta sunt de me finem habent. et sunt ꝓpe finē. Et illi dixerunt Ecce duo gladij hic. Ihesus dicit ꝙ eosdem duos gladios duo magni cultelli intelliguntur quos habebat ad diuidendū agnū / qz petrꝰ habuit unū et possibile est ꝙ iohes habuit unū / ꝙ ad parandū agnū ut petro missus fuit Nota ut dicit Dixe duo gladij hic / hic exponitur de duplici gladio scz mali et spuali Vn dicit Glo Duo gladij primitus et testimonia ꝓpter salutē ꝙ tue discipuli unꝰ exaggerabat gladius ad aplos amore ardendi Alit uero aduertendū ꝙ discipuli no fuerunt inuisi facē ꝙ facē uolebant / uel intelligendū de gladio spuali Dicit duo gladij sunt unꝰ nouī testimti / alter ueteris testamti / quibꝰ duobꝰ gladijs ut. dyabolꝰ nos munit Vn dicit duo gladij sunt scz unꝰ spualis qui est uerbū dei / alter malus addefendendū et subdit gladio spuali utuntur fideles admittit scz gladio mali utuntur imperator Dominꝰ albinus dicit ꝙ duplicē gladiū intelligit spualē et malem ꝙ spualem unꝰ dei Gladius malus pleni no debent extrahē ut ꝙ ꝑ iudicent ꝑ defendant scz in debent uti ea primꝰ ingressꝰ fuit aliqui sed plenitudinem iudicandi habentes gladium spuali et temporali ꝑ temporali ꝓpria manu uti no dnt ꝑ magis laici Dicunt multi Et ecce

ihus erat sedm consuetudinē montē oliueti in quo dicit huc venit ihus ad ullam que dicit gethsemani Sed in iohanne habet hec ut dixerit ihus egressus est ut discipuli eius. in forte tem tedron ubi erat ortus / primus ewiꝰ ordinat scandalū discipulorū ad eos confirmatus hic ordinat ihesus desiderium ad nram redemptionem et illud desiderium patz in hꝰ ꝙ xpus voluntarie ad suam passionē iuit et primo ordinat qualiter xpus voluntarie ad locū traditionis iuit et illud diffusius habet in matheo / ergo textus sinus ꝓsequat dicit ut dicta uenit ihus in ullam que dicit gethsemani Vn ordo hystorie talis fuit sedm augꝰ in ꝙ mons oliueti dictus fuit ita ꝙ milte alibi ibi consite fuere qui mons est ꝓpe urbē et me nominē et ciuitatem est una villa uallis que dicit iosaphat ꝑ que crebat torrens que dicit cedron i tedron qui gitus quia multe tedri ibi fuerunt sicq eandē ꝛpcm consite et postq xpus ad discipulos suos denuo ꝓpere tenuit et in nocte ciuitate exiuit tunc trisinuit eandem aquā et uenit ad ullā que dicit Bethsamam q est sita inter montē oliueti et ecclesiā nullā fuit ortus quem xpus frequentē intrauit ut mitiuit et maxime in sollempnitatibꝰ sic in pascha et zenophegiorꝰ et illum ortū etiā tunc xpus intuit tanꝑ liuā ꝓcedendo et ꝓficiendo ut in eo discipuli quedā alloquerē dicit dixit discipulis suis sedete hic et in ista parte ortī donec uada illuc et orem Tunc assumpsit petrū et duos filios zebedei i iohannē et iacobū et cepit contristari et mestus esse et dixit eis tristis est anima mea usq admortē

In marco dicit cepit tedē & pmexe
nota quō ille passiones in xpo fuerī
circa qđ intelligendū q dūa intellec
tiua sđm fidem est forma nālis
corpis quam alia tam q sđm in
tellectū & voluntate est in mēsu
corpi sic q sđm intellectū habeat
organa corporea inquibus fiunt
yste potiāe sic in subiecto & sicut
in essencia alie & sđm illas potiās
dicit alia elevatu sup corpo sed
omē alias potiās ut appetitū
sensitū habet alia ad corpe & ideo
alia sđm duplas potiās scz intellēm
& voluntate no coīcat corpi dicit
salē parte alie superiore scz sđm
alias potiās in quibus tangit
corpi dicit salē parte alie inferiore
q alia dicebat in duas ptes in in
feriore partem & superiorem parte
alie superiore constituit nillans
& nobilitas scz parte inferiore alie
constituit potiāe sensitue & ideo
alia xpi immanenti tamen fuit
dicta vita q p intellectū videbat
essencia diuinā & probilitatem
fruebat essencia diuina In marcho
se invidie diuina eius beatitudo in
alia xpi fuit suspensa no diuinā
in corpe tui corpe xpi fuit passi
bile & mlr etia beatitudo alie
xpi in intellectu & voluntate non de
riuabat ad alias potiās sensuas
& ideo in xpo iste potiāe inferiores
poterāt scribē & sđm operationes
nāles & ideo alia xpi quo ad inferiores & sđm operationes sensi
tiuas & affectus appetitus sensitui
pertinebat q sepe corpe aialis ledi
p audiens alia sensitiua & q ut
usu est in xpo fuit appetitu ideo
sđm appetitu talem trahebat vita
q alie fuit appetitu sensitus in xpo
& alie in nob Dicit primo quatuō ad
dicit

obiectu q in nob obiectus appetitu
sensitui frequēr fuit ad illicita
& in xpo tm ferebat adhuc & ideo
quo ad principiū q huiusmōi affectus
appetitu sensitui frequēr pueniunt
tam mali & in xpo tales appetitu
trahebat sđm vis dispositione
Vn dicit damasceng passiones
mē nales in xpo sđm naturam
q assumpsit tam xpo agē
& pati naturē erāt fuerūt in xpo
sicut natura q in eo voluntatem
sua no puemebant & magis eas
racio disponebat Vn hug moi
passiones nāles in nob no solū
fuit in appetitu sensitiuo & tam
puertit & past pē mēmat sed in
xpo fuerūt sic q in sensitiuo appe
titu sensitiuo & tam no impedie
bant Vn sic xpus habuit affec
tiones appetitu sensitiui q eo eius
in nullo impediebat ab eius & ugi
xpus in actu passionis que sđm
alie parte superiore fruebā essen
dūa & delectabat in ea scz sđm
parte alie inferiorem cepit tristari
& mestus esse & sic tristitia vere
fuit in xpo & timor Vnde tristi
tangit exapprehensione nocui
prius & timor tangit ex apphen
sione nocui futuri scz tui instabit
tpus q scuit ad ipm festinare &
eū videns ligare & hoc pestualius
abhorrebat vigit tristis fuit & ti
muit sed tam hug passiones
no subiacebat rom in xpo sed
fuerūt tam subiecte & ugi non
fuit tristitia in xpo que fuit ppe
dicta passio q ista subiacuit tamen
scz sđm Iero fuit tristitia in xpo
que q ppa passio q ista tristitia
que est ppa inam in appetitu sen
sitiuo & no subiacuit tamen & er
fuit in xpo Vn contristari est ppe

vmcl rom Sed etiã dicit cepit cõ
tristari nõ dicit absolute contristatꝰ
fuit ꝙ cepit & ille passiones manifestãt
in effectu sensitiuo qz nõ subiacebat
rõm Vñ Ambrosius Qz tristis fuit
xpus nõ ipe sed alia / nõ em tristabat
sapiencia nec subia diuina, ꝙ alia
xpo fuit tristis usqz admortem qz ex
pom̃ dupliciꝫ usqz ad mortem siue
ul extensiue intesiue usqz
admortem i. qz pot esse intensa ista
tristicia Vel extensiue usqz admortem
i. que tristicia finiet p̃ mortem / qz
tristis fuit ab hac tempe usqz ad
mortem i. absine mortis Nota qz
xpus diu pati uoluit ozõd mãuit
18 ho doctoreꝫ duplicem locum
scripturarum ut exhibet pe tempꝰ in
terrenis nre quia voluntarie nre uoluit
siue pati Qz Augg dicit qz mãuit
ozõd ut satisfaceret pro primi hominis
qz amisso fuit in ozõe paradisi vo
luptatis Vñ pe in morte fuit huiusmodi
gnis deprecatio ozõis / si in morte or
tio est huiusmodi gnis deprecatio Alia est
causa quare ozõd mãuit siue in morte
xpi uoluit tamquã in loco priuato
ubi nõ fuit tumultus hominũ i. nõ in
ciuitate / nec pr̃sentibus discipulis mq
xpus sic captus fuisset qz eo se me
posuisset i. in aliqꝫ pcm̃ mortis
exparte xpi Hoc voluit deus pue
me Iustificate hic & irregulate
meam & processus pusillũ paulũ
in faciem suam oras dixit cui pe
hic tangi quomodo xpus oravit
ad patrem Doctores dicũt qz deo
rediit paululũ a discipulis ne in
orõne discipuli eius rugientem &
gementem audirent Et in orõne
ista primo pauit in faciem faciendo re
uerentiã deo patri post hoc se erexit
& flexis genibꝰ orabat Nota qz
aliqui voluit dicere qz ista oratio fuit
sensualitatis Alii dicunt qz fuit rõnis
& utriqꝫ bñ dicit qz aliqꝫ istarum
sensualitatem orare melius dupliciter
vno modo qz oratio sensualitatis fit actu
& sic xpus nõ orauit secũm sensua
litatem / nec erat sensualitas ut sic oat
qz oratio est assensus mẽl mdm / si sensua
litas nõ assentit mdeo nec eleuat
ur̃ ut sic talis oratio Alio modo ab
dicat orare secũm sensualitatem sic qz ratio
affectus sensualitatis apponat deo & ut sic
xpus orauit qz affectus sensualitatis / rõ
proposuit deo Sequitur qz alle affectus
sensualitatis essent subditi rõni nec rõ
eius ab eis subiti passit / vñ dicit pe
si fieri posset transeat a me nõ dicit absolute transeat
Qz dicit finis & p hoc exprimit in xpo affectus
sensualitatis fuisse rõni subiectus tua
exprimit qz iste affectus fuit in xpo sub
iectus rõni Ad dicit veritatem nõ
sic ego uolo &c / Vñ secũm Augm et
Damascenum in xpo rõ p̃posuit deo af
fectus sensualitatis ut ostenderet in xpo
esse veritatem nãe humanã / qz ista nã
turam pati abhorruit Secundo fm̃ S.
Thomã rõ p̃posuit deo affectus sensu
ut ostenderet qz in xpo voluntas nãlis
p̃cedit voluntatem deliberatiuã vñ
voluntas in homine est duplex sz nã
lis & deliberata / Quomodo voluntas
humana considerat ut nãlis sic
homo aliqꝫ licite pt / qz deus nõ
pt nec uult ut homo plene nolle
mori Qz voluntas humana deliberã
tiua est que sequitur iudicium rõnis
secũm tale voluntatem sc̃i debz
esse conformis voluntati diuine
& sic erat sua in xpo qz vo
luntas deliberatiua sequens rationem
posuit nõ velle mori vm dispositionem
ser talium & morte Quomodo illex
andrinus exponit sic / pat sanctus sp̃s
gens humanum aliquo modo uult tem
tristem &c si in subdito Verum nõ

fuit

sicut ego ꝙ sic tu ⁊ fiat voluntas tua
vel sm̄ hylarius xp̄us voluit dice
bi⁹ ⁊ breue tristat passo ⁊ mœs
ut no dū nī dormiē ꝙ tua dic re
surgam ⁊ sic fuit exaudit⁹ xp̄us
vn ad hebreos v⁰ cū clamore valido
⁊ lacrimis offerens exaudit⁹ est pro
reuerentia sua vn sic xp̄us petuit
pt eid exaudit⁹ fuit q̄ sm̄ rōm
petuit vn dyxit tacō deliberatiua
veritatem dr ⁊ venit ad discipulos
⁊ inuenit eos dormientes dicens
pt no potuistis vna hora vigilare
mecū exuasi d⁹ debetis vos no
dormē mīa tribulatiō q̄ d⁹ no est
pt faciend vigilate ne intretis
intemptatiō beda dicit no est
possibile huana aiam no temptari
ergo xp̄us no dyxit vigilate ut
no tempteris sd dyxit ne mītis
in temptatiō ⁊ ne vincam a tep
tatione xp̄us quid promptū est
caro aut infirma sm̄ hylarius
ad refert ad discipulos xp̄us me pm
ptū est ad temptatiō caro aut in
firma ex huius lemmatis refert
ad xp̄m q̄ dixerit desse ad osten
dendū infirmitatē humane nature cū dicit
xp̄us quid promptū est ad patien
dū caro aut quidē ad sensualitate
infirma iterū sēd sudo abiit ⁊ orauit
eundem sermonē ⁊ iterū venit ad
discipulos ⁊ inuenit eos dormē
tes q̄ erant oculi eorū grauati pri
cipaliter ⁊ no solū de tristitia mortis
xp̄i sed et de timore passionis
pt si iudei xp̄m interficerent ⁊ hoc
eis interficiet ⁊ tercio iterū orauit
pdicto sermone sequit m̄ huc appa
ruit aut ei angelus confortans
eū vbi ondit quomodo xp̄us ab
angelo fuit confortatus cū vere
q̄ statim post prima oratiō angelus
apparuit ei ⁊ confortauit eum
q̄ subdit ⁊ factus in agonia plenius orabat Du
bium quod xp̄us ter orabat hinc
admuand⁹ q̄ amīs oratiōes essent re
ferende ad deū ⁊ ad fratres dicit pe
rauit ter admuend⁹ q̄ di debeg
petē ꝙz petra remissaz voluerō
borator ⁊ glorie celestis adeptoz
vn anglus nuntiet huana assumpt
xp̄o consolatus rpm vn beda ⁊
alibi legim⁹ q̄ angeli xp̄o ministra
uerūt ut deo hic legim⁹ q̄ angelus
xp̄m confortauit ut homines q̄ ho
vn tio confortauit quo ad pten dic
fuisse ꝙz misisse ꝙz sensualitatem
vnde theodosius dicit q̄ glorificatus
eū dyxit tua est ultus dōne tu po
tes eū mortem ⁊ infernū huanā ꝙz
liberare dubium hic xp̄us no est
exaudit⁹ in prima petitiōe sua vz pr
ꝙ possibile est trist⁹ ⁊ dr q̄
voluit exaudi ⁊ quod tūc orauit
dicendo q̄ hoc fecit nob in exemplū
ut nob in tribulatiōe pacis exemplū
orandi prebet dr ⁊ factus est in agonia
agonia idem ⁊ q̄ agon dr ⁊ agon
est pugna qua aliq̄s agit p vres
corales sic antiqui fecerūt luctando
⁊ sic fuit in xp̄o qui tūc quo adappe
titū sensitiū timēt mortē ⁊ tūc vres
sensitiue se agebant volent⁹ morte
effugere ⁊ ideo talem angustiā deo
exposuit dr factus est sudor eius sang
neus beda dicit nemo putet sudo
in infirmitatib fuisse q̄ cū natura
est hominis sanguine sudare horaq̄
aliqui voluit dicere q̄ xp̄us talem
sudorē habē no potuit pt alit ho
⁊ hoc ideo q̄ xp̄us moditū suppsit
de tribo iuda q̄ nulla superfluitas pa
tuit ibi esse vn aliqui voluit sic
p reuenā ad xp̄m ⁊ huane nature pu
m xp̄o dicūt ⁊ dicit rpm huius
corpus celeste dr ⁊ q̄ ibi superfluus
no cōtingit in eo ꝙz illud est
flm ⁊ heretica vn q̄p potest
astendē virtute huane nature
in xp̄o hoc totū fuit in eo vn

in eo fuerunt q^or humores s3 flegma
melancolia colera & sanguis & alij
humores permetes ad dispositate humane
nature sic in alio homine cum sanat
ab egritudo qn exuerit sudat / sic erat
in tali agonia xpi sudare potuit
huic erat aliqui volut dicere qd xpus
no potuit habere egestiones sic & nos
qz in fine est vn si velim loqui
naliter huic nuqua potest esse tibus
ut pius qn aliqua ibi sint feculen
que opz exire per egestiones modo
xpus comedit pascha sum d agno
paschali sic alij discipuli usi si apli
egerebant sicpsentialiter erat xpus
s3 dicet aliquis dalia sic egestio
erat in sua nos ppe petm s3 xpus
nullu petm qm nisi usi sic ad hoc
dico qd vm est in xpo no fuit
petm & erat illis egestiones inquantu
diuit indecentia fetiditate sic fuit
a peto s3 inquantu ex necessitate ne
in fuit & tame imundicias alimenti
sic egestiones no fuerunt a peto
& sic erat fuisset ein petm Unde
duns thomas dicit qd homo no
si homo no peccasset & imundo
manisset adhuc indigusset alio
& talibus no fuisset ita puro qd
totus fuisset comissus in corpus
s3 fuisset ibi aliqd feculentu qd
per egestiones exectu fuisset / sed illis
egestio an petm fuisset sine sedi
tate & turpitudine & illis egestio
nes fuerunt in xpo una naliter esse
patebant s3 una sicp
nali egestiones in xpo paterent
impedri / qz illud qd in cibo fuit
feculentu potuit a nitate sicpali
fieri purg / sic illud qd comeditur
in substanciam Unde illud qd debet
egeri potest eodem calore uel po
terat fieri qd sicpsum in christo
esset in materia placentem

fuit fuit post resurrectionis qn xpus
comedit & aliud qd muente traiecit
no comedebat in stas sua sed redyt
in nas placente huic ad gestu qd dico
xpus potuit habe sudare sic ego uel
alius homo / s3 qn xpus sanguine sudat
hoc fuit sicpnaliter ut ostendet qd
de toto corpe suo sanguine effendet
propter humana salute Unde dicit de
trenus meum / nis qd sicpfluet ut
rumis metra qd aliqui sudare putant
s3 fluxit de corpe suo ita qd pmixe
bat aduersa theophilus dicit qd pot
dus qd eum te publice laborat / sud
en aliquis sudat uehemet huic dus
sanguine sudare & xpus grosse sudus
sudauit / & uehement in eum te vo
luit dicit qd sanguine sudauit s3 dom
theophilus aliqlis in hoc no tenet
vn dicit qd ex anxietate sudauit
sudore naleu & ille sudor mixebat
sanguine in pores exiuit ita qd gutte
fuerunt sanguinee sed adhuc eo la
quente / plus onis est xpo vendito
& tradito huic modo ondit xpo cum
pheusio Unde talis fuit ordo qd post
qua xpus oranit & ibus uicibus
reddit ad discipulos & dixit dormite
iam & dicit illis uicibus surgite
eamus huic ad discipul sus ibus
& alys acto fuit turbe uideo / obuiq
qui putarunt luchas ne lumen
extingerent & faces in eas ad illum
nisu qz nox fuit ne xpus posset
effugere / uenerut etia ad armatu
illuc ne aliquis eis xpm raperet
qz multi conuenerant ad festu et
qm populus diligebat xpm Unde
dicit qd huc usque dna xpus exire
iussit eos ne xpm agnoscent nec eu
dus eu agnouit / in huc xpus
voluntarie accessit ad eos & dixit
Quem queritis huc rnderunt
ihm nazarenu / huc pe rndit ego sum

Et postquā hec dixit tūc oēs reddere retrorsum mētem & hec factū fuit ꝙ tute diuā ℣n mutate huāna christi opabā diuitas ētens eos & sic xt̄s fecit eos ne aliqs diuīt ne mendo eis abuiam duxit eos ostensionē cū capiendi ℣n ondit eis ℣tute sua q̄ esset deus ℣n dixerā diuit Cum hec cuncta q̄ vna uice fecit eos decipere duxit & credē q̄ ipe esset filiꝰ dei Nota ignorauit ne ihm̄ quem querent dicō q̄ no/ q̄ pmissū est Ecce ens aūt ihūs que ventura erat sup eū ꝛc̄ pmittit ergo euāgelista q̄ hoc est ens duabꝰ d'causꝭ vna ut ne xp̄us uideat ignorare quem querem/ 2o ut uideat voluntate se offere passiōm/ ℣n ypocrē d' oblatus est q̄ ipe voluit Nota sup isto verbo Joh ut ergo dixit eis ego sum abierūt retrorsū & ceciderunt mētem dicit Ecce duos armatos insultare videtis ubi nūc tabor⁹ militū ubi nūc tāta armatoꝝ dō vna vox hodie turba ferocē armis horribile sine ulla telo atq̄ mētem pstrauit et adhuc Quid ꝛegibus ut uidetis facient qui moueri hō fecit & ad dit quid queritis mihi q̄ sic voluit q̄ patuit quādoq̄ voluit Tūc ergo eos mitigauit Eccē queritis illi aūt dixerūt ihm̄ nazarenū dicit ihūs dixi uob⁹ q̄ ego sum/ si ergo me queritis sinite hos abire/ hoc aliꝰ exponit & adducite mihi famulum ut ergo eū ceciderē/ q̄ in hac parte illa lra Sinite usq̄ huc/ q̄ pḡa petrꝰ abscidit malchꝰ auriculam Hec xp̄us illa uā dixit Sed aliꝰ exponit aliꝰ Sinite eos psistere voluntate coꝝ usq̄ ad mortē mea q̄ hec mortis est mea: ꝙ3 in Joh arma dicit Sinite hos ut ita dictū est ꝙ3 discipulos abire ut sint pfectꝰ de discipul ne ipsi: ceperēt & mhoc pat⁹ eius potentia q̄ discipulos potuissent capere si no fuisset sibi ex mandato opatione ℣n no q̄ dubiū q̄n xp̄us sua potentia habuit eos exemptos a captiuitate & dixit sinite hos ut uidetis sno⁹ Joh xviij. Et non perdam ex eis quemq̄ go ad pmissū illud xp̄i eos dimisit net eos lesit̄ul q̄ no sibi sui fuit ex simplia psuasiōm ꝙ3 ex mandato opatione & hac pat⁹ q̄ voluntarie se ad passionē obtulit Cū ergo xp̄us ihs mitigasset eos Eccē queritis & pḡa bis dixit eis ego sum Tūc appuit oculos eoꝝ q̄ eū nouerūt Tūc ultus accessit ad eū/ dedit aūt eis sūs signū d' Eccē q̄ stulatꝰ fuero ipe est tenete eū & cū accessisset dixit ad ihm Ave rabbi & osulatꝰ est eū Dixit illi ihūs Amice ad q̄ venisti/ & osculatꝰ est eū amicū q̄ d' ego uolo adhuc tibi ostendē caritatem meā & pius militas familiaritatē tibi ostendi & uolo unde uix aptō uelis uenisti Dubiū quare talis fuit traditor eū dicō q̄ phoc voluit tra ditionē suam amicitiā q̄ d' quādo nost̄ erat q̄n aliquis nrm̄ fuit ab sens nec xp̄us osculabat nos ꝙ3 ego sui hac nocte absens ideo osculabor eū & credent alij & ipe q̄ pluto more sit sua Tūc ait ihūs ulta osculo filiū hominis tradis q̄ d' Lucretius consuetudine huāna/ q̄ osculū est signū pacis/ sed tu das mihi osculū in signū traditionis At illi in uerunt manꝰ in ihm̄ & tenuerūt eum Videntes aūt discipuli dixit Domine si percutimus in gladio q̄ voluerit pcutē & n audierit Voluntate xp̄i audierūt n plus a xpo Deus pauisset te in maxilla una pbe ei aliā Sed petrꝰ mis sus fuit in armis christi q̄ eius tensione no expectauit ꝙ3 famulo

pontifias ad abscidit auricula eius
dextera erat aut nom servo malchi
vn petrg cogitauit sibi totu caput
amputare / sed ex dnia ordinacõ
impeditu fuit / t quae pauus prosit
illi qua alii / dicendu est q fuit
victimor ipo xpo in detencõe qua
alios t manib xpm tenuit / Dixit
ergo ihus petro mitte gladiu in
vagina Cris. dicit mitte q. dicit
licet zelus tuus bonus sit / tn secun
tuu est mordinandu / q no potes me
defendere / Dixit aut ad principes sa
dotu r. ad famulos principu / q pnci
pes fuerut ibi in ydea t auctores
sua q no ipsa ysona Cotidie eram
vos eram in templo docens / No en
ipe q quo ad tempg eis passionem
fere cottidie docuit in templo sed no
me tenuistis · q · d · q tue uolui sic
ria si nue vellem no potuisse me
tenere sed hec est hora vra r. potes
ve deputata t potes tenebrar
r. demonu Dubitat vn petrg ita
subito gladiu habere potuit d q in
tenu audiuit a magro q traditus
esset in manus petri / Ideo sibi de
gladio prudit ut resistere posset illi
bus dicit q no sunt gladius sic ma
terni habent q sunt magni cultelli
quem habuere in manu ad dundendu
agnu pascalem t talem cultellu tue
petrg habuit Et sequi in aream Hic
discipuli eius relinquen eu Cons
pius discipuloy fuae hic ondit dis-loy
fuga extimore Et pmo ostendit
eoy fuga in gnali / pdo cuiusdam
discipuli fuga in speciali / ibi Adoles
cens quidã / prima pars patet q
udei manus in ieterut in ihm tui
oms relicto eo fugierut Adolescens
aut quidam sequebat eu amictus
sindone Dubiu est de isto iuuene
quis fuerit Theophilg dicit q po
terat esse iuuenis de domo mgi

xpi erat uestitus agnu in no sequit
assertiue Rudatm dicit q fuit
se dom lazarg mor q Greg.
dicit in moralibg q unde fuisse Io-
hannes / qui licz postea in vocem
dom audierat reduct ad crucem
ad ebrius fugit Beda dicit ena q
fuit Iohannes evan. q longa pa
eius uita d'murat Cn post xpi pas
sione dni vixit q dicet aliquis
quomo uestiebat una tũ q ipse dr
dese Sequebat aut thm Symon
petrg t alius discipulg usq in atriu
principis sacerdotu Indut Beda q ad
horã demandg ducentes xpm
elapsus fuit t relicto testimõio re
dyit t tuũ ducentes xpm se in imi
cuit Nota sindon est uestimtu lineu
sive uestis linea / Amictus sindone
sup nudo r. corpore t mor quo
uta modica vestem habuit Cn eu
eu tenuerut ad sindone tuit re
licto sindone de se t reliquit eos
t nudus euasit ad tenebras t post
hec resuppt testimoiu suu t seque
bat xpm / Sequi m Milie Cohors
ergo t tribunu t ministri iudeoy
Nota cohors dicit congregacio
militu q milit de familia pylati
fuerut ibi / Tribunu dicit esse ille
qui pest mille et mgro dicit chi
liarchã Nota q dicit in Iohanne
ligauerut / q modo iudeoy fuit
sic adhuc est q dignu morte pse
tabat iudici ligatis manibg t hoc
ena xpo fecerut Nota q no mo
duxerut xpm p illam portã p q
exiuit Cz introduxerut eu p mal
lem Iosaphat t p aurea portam
que uocat aurea piancto / q aurea
salomon atrũ t omes res aureas
nitentes t ena sacrificia que offere
bant in templo introducebãt p
ystam plan Alie alia rõ q ipse r.
in medio p aurea porta sic dicit

uter⁹ ingressus e/ sic dignu fuit ut
ab hoc mdo volens egredi ad prez
introducere p portā aurea Etiam
p tanto introduxerut eu p illam
portam q multo eos ꝓdere
tutiꝰ scribe & phizei/ nisi propter
maiore securitate ne xpus capet
a vulgo/ & capent eis eu ex ptam
sup uallem in longa distantia duxe
runt eu usq ad illam portā que
ducit in uiam sbaz phiconz & ponti-
ad
& primo ad Anna qui in eadem pla
tea habitabat & hoc pmū Iohes
tuig ditis in hoc est stupdū licet
etiā alij dicant q duxerut/ ad cay
phā eu duxisse/ q Iohes ꝑsens
fuit & eo quia xpm duxerunt
ad Anna primu/ q qm introierut
ciuitate tue primo ingressi sunt domu
Anne/ qui iste anno presenti fuit
pontifex & princeps sacerdotū igit
faciebant sibi reuenciā m h⁹ Etiā
q preter cayphā & seniores tpuis
ideo no ꝑsumebant ꝓtinꝰ mp adeu
intrarent Alia causa quare xpm
ad Anna primu duxerūt/ q Annas
fuit socer qui cayphas & q ubiq
semp primo ꝑsens est ad semores
go ꝛc Alia ratio ⁊m Iosephū q An
nas & cayphas singillatim & primo
uallū annos ꝑmebant sacerdociu
a tūms semp vnq vno anno & alt
sdo anno ꝛc Sequebā aut ihesu
Symon petrus/ hic enī in defect
de petri negatione & primo d'negi-on
petri ad domū Anne adductore
Vñ q̄m xpus ducebā ad Anna tūc
sequebā petrꝰ & alius discipulus
dubꝫ quid quis fuit ille discipul⁹
& dicit no est tempus assendi/ q nom
eius tacē cōsueuit aut se sic nouere
ꝑ se/ q qm desse ꝑsūpsit tūc semp
se ꝑ no nouauit/ si tñ mo ut dtm
est & hoc fecit propter humiliacōz

Item dicat Crisō q alius discipul⁹
ille fuit qui ꝑsūpsit hanc dubiū que fuit
causa q ille discipul⁹ fuit notꝰ pon
tifici Iuuda dicit q Iohannes fuit
doctus in lege io aliq̄n conferebat
ad pontificē de his que pmebant
ad legem & sic notus fuit pontifici
Sed illud no valet q adhuc nouit fuit
piscator quomō ergo didicit legē
Vnde dicit Ieronimꝰ in plogo super
bibliam Iohannes tustin piscator
m doctus erat Alij dicūt q defectu
aliquis pontificū fuit de stirpe
Iohis que aliq̄n frequentat & eo
illo fuit notꝰ pontifex Alij dicūt q
piscator prius erat & p se q̄q pisces
vendebat & portabat ad domū pontifi-
& ex hoc notus sibi fuit Alij dicūt
Iohannes ita mansuetus fuit q tāte
pietatis ab omnib⁹ etiā inimicis christi
amabā Petrꝰ aut stabat foris tūc
Iohannes exiuit & introduxit eu in-
atriū exterius/ ubi vulgares stabant
& familiarizabant se adinuicē & xpus
fuit in atrio interiori an Anna tūc
ancilla dixit petro Nūq̄d & tu ex dis-
cipulis hominis illius petrꝰ dixit
no sum Crisō dicit Quid dicis
o petre nonne prius dixisti paucis
horis in morte tua & nō abnegasti
abiecta ancilla xpm negas/ non
em erat miles qui dixit tibi nūq̄d
Licet etiā fuit gnis militū militū
dicentis nūq̄d & si quasi nos mi
serius & subdit Deus vera pdixit
homo de se falsa ꝑsūpsit Vota
q iudei imponebat xpo q esset
seductor & prauus multotiens
seduxit homines & etiā imponebat
sibi q falsam doctrinā docuit hanc
& ergo armas que fuit xpm de
disputū suis & de doctrina sua illa
est vera & tonsona legi mosi
Dicit thus ei Vñ nō q xpus m
cidit ei de discipul⁹ suis quanto

q̄ fugerent abeo ꝙ̄z rndit sibi de
doctrina sua ostendēs sibi q̄ ista esset
autentica q̄ no in occulto q̄ in mani
festo docuit & qui hoc facit huius
doctrina est autentica vñ q̄ palam
i in manifesto loquty esset et
dixit Interroga eos qui audierunt
q.d. tu forte plus credis alioꝝ
vs quia michi vñ ministri qui fue
runt ab eis missi ut caperent ihm
mḡmone / dixerut / nūquā locutꝰ
est homo sicut hic sic homo iste lo
quia xp̄us fruit eos huiusmodi loqui
lus fuisse / ideo cogitabat eos hꝰ
no negare si presupposit q̄ deberet
mitestimoniū sibi esse et ideo dixit
Ego palam locutꝰ sum i mundo
& occulto michil ꝙ̄z illa erat ui
habē dubiū q̄ semp locutꝰ sit ma
nifeste / ad in parabolis locutꝰ sit
tm dicit q̄ in occulto locutꝰ sit
michil q̄ etiā no inde esse vñ
q̄ sepe docuit discipulos suos occul
te & talia que no fuerut alys fas
audiē Intendꝰ q̄ sic q̄ xp̄us dixit
palam locutꝰ sum semp potest
intelligi ul palam semp omnibꝰ
clare & manifeste & sic no semp
fuit locutꝰ palam / q̄ no semper
placuit eius ḡmo si placuisset pala
no q̄ tm appetuerit / tm postea in
situo claruit postquā discipuli
acceperut sp̄m scm Erat pala
q̄ plerumq̄ coram omnibꝰ in templo
docuit ideo plurib⁹ patuit dicēs
de se / quatus discipulos aperte
no docuit q̄ presente tpe epi hꝰ
debebant / q̄ q̄ intenebē audiꝰ
dute in lue & q̄ in aue audiste
plurie sup tecta ui sp̄m scm cti ac
ceperut intellexerut Hec aute
cū dixisset unus assistens ministra
dedit alapam ihesu / & ihc dixit
si rndes pontifici / q̄ xp̄us notasset
animā de stulta & imprudenti ser
mone siue mitergatione & ideo
manū extendit & ipd alapā dedit
q.d. ita irreuerēter rndes pontifici
& dicit Ipse q̄ ille fuit malignus
cuiꝰ auricula xp̄us cū sanauit
& tue xp̄us pacifice rndit ut pz
discens huc Si male locutꝰ fu
testimoniū phibe de me si autem
bene cur me cedis ꝙ̄z inde q̄ xp̄us
male fecit ipm sic corripiendo
/ q̄ plus dixit quis te posuit in
una maxilla prebe ei alia Augꝰ
dicit q̄ qm xp̄us hoc dixit nolui
dare doctrinā semp desito / q̄ ita
esset faciend / si de animi pparan
tia q̄ hic debet esse paratꝰ illud
facē si esset ad honorē dei sic &
xp̄us fecit Si no statim aliam
maxillā pbuit tm prudenter
homīs ad mlti manus se extendit
/ primo potuit dem flagellatꝰ vltio
crucifixus & mortuus Et misit
eum Annas ad Caypham / hic ewn
ondit xp̄us ad Caypham adductꝰ
vñ postquā xp̄us ab anna exa
minatus fuit missꝰ ad caypham
ligatus Quare alie de domo an
ne ad domū Cayphe fuit missꝰ
Ratio litteralis est q̄ cayphas erat
pontifex anni illius / ideo etiā cay
phas erat uerspectus & totius
astutus ideo psumes Annas q̄
ipe debet mutare aliquid malū
cū eo & casū aliquē dignū mor
te ipi misit eū ad Caypham
Et dicit q̄ Annas misit eū ligatū
Hic pt intelligi duo primo ligatus
fuit xp̄us in domo anne cū ab
eo debuit expiari a ligamētis
resolutꝰ / nec sic xp̄us fuit ligatꝰ
& postea ab anna fit dissolutus
ad exame & tue in domo anne
iterato ligatꝰ / Vel q̄ fuit ligatꝰ
ductꝰ ad anna & postea sic q̄ne

ad Caypham & hoc possibile est
q̃ ei fuit captus statim ligatis fuit
& ductus ad Annā primū & postea
ultra ad Caypham. Cūa possibile
est ei debet ab Anna exaudiri
q̃ tñ fuerūt dispersi eius vmdi
& post exaudacōne tūc ligatus & sic
ad Caypham missus. Et postea ultra
Caypha & ligatus. Nota cū cūa ne
gacōne petri cūnte vale locutre
Gracā prima negacoz oīm bn̄ cū
cordant p 2as & 3as petre locutr
quātū ad psonas cū astantes
Matheus & Lucas dicit q̃ sūdo cūa
negauit aduoce ancille hic. Et
q̃ aduoce homīs stulti viri. Sed
Johes dicit q̃ ad uoce militis. Hic
de tūa negacōne. Dicit in Johe
q̃ negauit ad ūs uoce cognati ꝑ
ui illius cui petrus abstulit auricu
lam. Matheus dicit q̃ 3o negauit
aduoce militis. Lucas dicit tam
talem valetate cūnte tāq̃ cūnte
ntendebat. de ꝑbē negacoz petr
ꝑ no curabat. Nec dicit de ꝑsis
cū astantibus nec de locis ubi
tles facte fuerūt & c. vadam. Unde
talis fuit ordo de tūa negacōne
petri. q̃ primo facta est primo ad
uoce ancille nigre cūnte non
disturbant. Sed de sua ut no pe
trus sic stabat cū alys ad ignē
hic vides q̃ aliquis notat eum
ducentat se & voluit exire. & q̃n
se sic disponebat ad exeundum
dixit ancilla dixit sibi. Tu es vnus
ex illis & tu hic quida illoy astan
tū cūa accusabat eum & sic aduo
cem ancille & cūa viri plures ci
rcūstabat & dixerūt. Vere & tu ex illis
Et sic de sua negacone patet co
rdia & q̃mo aduoce ancille sic
dicit Matheus & Marc. & aduocem
homīs & viri ut dicit hic & aduo
cem militis circūstantes ut Johes
petrus negauit. Et de tūa negacon
dicit Matheus q̃ aduoce militis Johis
dicit q̃ aduoce vnius ex cognatis illius
cui abstulit auriculam. Et patet negauit
dico q̃ q̃n sic voluit exire hic mlis
ei tamquam dixerūt. Tu existi es &
quos sciuit suus magister. cognatus
alludit. Et ille ei magis acrē arguit
dicit. & hoc aduertens. Johes in nar
rat eundem. Et Matheus mlis. Et utrūq;
vm̄ est q̃ aduoce illius. & tenet aduo
cem militis. Sed astantes ter negauit
Dubium est de loco mgio petrus xp̄m
ter negauit. Beda & Hieronymus dicit
q̃ primo in domo Annē negauit & sūdo
& tūio in domo Cayphe. & sic exactē
cumpsit ex hiis vbi dicit q̃ post prima
negacoz Annas misit xp̄m ad Caypham
ligatum & 3o. Ergo. dicit q̃ primo ne
gauit in domo Annē & cūa sūdo & 3o.
& sic tam q̃ q̃n xp̄m negauit primo
q̃ Annas misit xp̄m ad Caypham
& petrus remansit in domo Annē &
post hoc bis negauit. Et illud no
stat stare q̃ hoc tm̄ fuit in domo
in qua xp̄us erat. q̃ dicit q̃ xp̄us
misericordiam petr post tūa negacōne
Item dicit Lucas dicit in hoc de
cordia eius. tāq̃ prima negacō
fuit facta in domo Annē hic
sūdo & tūio negauit in eadem doma.
& q̃n dicit in Johe q̃ post primā ne
misit Annas xp̄m ad Caypham.
Dico q̃ sic hoc Johes dicit pantuipa
cione adducit ihm ad Caypham
mptorum tenend. ergo est q̃ ille
tres negacoes facte sunt in domo
Annē. Et sic statim gallus cantauit
Alta q̃ post primā negacoz semel
cantauit & tūc sūdo & tūio ne
sūdo vice cantauit. Et de illo gallo
ventu dicit Beda Augo Hieronymus
pabz medici ꝑ impleti ꝑcuti
egregii existimati ꝑsiperiti. Et fabbt
Non em̄ sine est q̃ ille diceret
dicam meā prote primo / sed illud

impletum est q̄ ille dixerit ſ̄ ihuc
ante quā gallus cantet ter me negabis
& dicit Exp̄ſ. de illa negatione tam
cordie omē euāngte dicit de petri
negatione no quod discipulū attinḡ
ſ̄ nos erudie. & patz. vñ in armas
mee volentes quia nichil ꝑt deo
negare. no to⁹ q̄mitte ſ̄ de nob tam
sidere & deppos viribus aliquem
ꝑsume. de ista negatione petri monz
dom bnus gregz. dū xp̄us statuit
bn̄ petr̄ futur̄ pastore & caput to-
tius ecclie q̄ fuit papa post xp̄m
& vicarius xp̄i. Deinde xp̄us cū
in labi permisit q̄ ei ter negaret
indut miquidē omes pastores & bis
peccatū commendat ad eo ideo per-
missū fuit ut ipe petr̄ ex ꝓpa cul-
pa exēs omn̄ caput addiscet compati
tulpe alior̄. vñ dicit ihs̄o petr̄
tanq̄ orbis terraz doctor & magr
xp̄m negauit ideo pleuit & uelut
impetrauit ut in hac norma et
regulam omnib⁹ ꝑbet indulgentiab⁹
vñ datū est regula omnib⁹ qui hñt
iudicare ut in hac dictum. & subdit
ideo nō angelis sed hominib⁹ arbi
tror esse traditum potestatem
sacerdotalem & plenā potestatis
sacerdotal⁹ est traditū hominib⁹ et
no angelis. me tu q̄ angli in
me peccat petim in petentibus sine
mā vindictam & subdit Exp̄ſ
ſ̄ ut homo ꝑfectus ut ꝑfectus pas
toralis in gregib⁹ culpis cognoscit
compati alienis & alijs peccantib⁹
dixerit esse mitis & exacta
fidē patz q̄ quia debent eligi
prelati meliores vñ prelati & q̄
debent esse prelati ut ergo petrus
disceret compati aliene culpe
ideo xp̄us quinq⁹ negatiōs admisit
& tonsus dominq⁹ respexit petrū
hinc Augz dicit q̄ no intelligeb
est q̄ oculo corpali xp̄us petrū in
spexerit ſ̄ oculo mitiori & mē & in
tuitu diuino vñ xp̄us q̄ dixerat
xp̄m mitis matriū ſ̄ petr̄ flebit
foras & xp̄us fuit ſipsis petrus
vero mīs ignē sic intelligendū
est dominq⁹ ſz deus tonsus ſz d
iustitia ad maz respexit oculo
mē & mitiori sibi inspirans q̄ o
scientia dētia negatōe christi
habeē & sic ad pmaz redit ꝙz aliq
cita uolut dicē q̄ cita oculo
corpali eū respexit. Dicit naz
q̄ animas pdit ad ianua atriꝰ
exteriꝰ & tūc ianua mitioris atriꝰ
fuit apta & sic potuit aliquis re
spue in atriū extius & similr cita
de mitiori & superiori. Dicit potest
tūc por sīa magr̄ adoctoribus
tenet & egressus foras fleuit amare
pemituit. contritz habuit & venia
meruit. Ideo dicit lachrimas petri
legi ſ̄ eius satisfactz no inuenio
tuig signū est q̄ fleuit & pemituit
ita amare q̄ ultior contritio de pctis
cito no fuit nūcia & ex hac capi
argumitū q̄ tanta posset esse con
tritio q̄ omnia pcta dimittentur
sic patz impetro. qui no sustinuit
alia pena qua minima sua tenta
tione ꝑpetuā in luc & uitri qui
tenebant eū illudebant ei Red
q̄ arctiꝰ magr ordinauit ptrac
tat. Ideo capiat eius lra. prin
cipes aut sacerdotū querebant
falsū testimoniū plus cita ondit
xp̄s ad mortē uenditaz & venditi
confessionē huic describit christi
complexi alligatz & primo descr
buitur falsa testimoniū accusationem
& patz vñ tu armas misit ihm
ligatum ad caypham tunc prin
cipes sacerdotū & omne ꝯsiliū quebat

de xpo dicens dns dixit dominus
es filius hominis cui aperuit dauid
dicit xpus deus dauid in lib° ps°
dixit dns dns meus
meo &c. vn dicit di mihi rogabo
vos. glo ssm de xpo no respondebit
mi neq; audiret me ssm liberum
me fr adhuc ad mortē condemp
nabit me &c h° erit filius hominis
illud exponit duplicē primo sic exh°
i tempe passionis mee erit filius
hominis sedens in dnis posterioribus
adextis patris et hoc fuit in xpi
ascensione qn xpus stām in quantū
sedit ad dextā patris &c stām exsp°
exh° f. in tpo mee passionis erit &c
Quia xpus p suā passionē meruit
sue glorificationis exaltationē Dixe
runt ergo oēs tu es filius dei
cui ait nos dicit sequit in quib°
tue principes sedebāt sedet vesti
ta nata mas iudeor fuit qn
audierūt blasphemia non decen
tia sondebat vestimenta sua et mox
iudices et hoc scdo tue fecit patris
tota blasphemia et qn aliquis illud
q; creatoris tm attribuit creatie
sed qr equabant xpm patri dicēs
et p se dicit filius dei et scdo fuit
qd dixerūt blasphemat dicit
adhuc egemus testib⁹ q. d. non
egemus testib⁹ qr nos ipo audimus
ab eius ore qr dicit se filius dei
tue expuerunt in facie eius Vbi
tangit xpus unqua illustre p passas
illustres In nos fuit indecens
qn aliquis sputabat eadem pena
ad mortē tue spuebant sibi in fa
ciem Adiphus e passio super
cilio dixerūt pphetiza quis te
pauit ut sic pphetiza nob xpe
quis te pauit. q. d. populq dixt
te esse pphetā et qn pphetia patet
iudere qn nos solū de pnibus sed
eadē desiderius dicet si ergo es
propheta tue dic quis est qui te
pauit et sequit in dato xpiano
tio extne aut facto consilio inierūt
et in hac xpiani et surgens omis
multitudo et ista patis grauiata
ad pcedentem plus detrimenti et dt
quamo xpi passio fuit mutata p
iudeos fuit ondit quomo fuit con
summata p gentiles et primo tan
xpi coram gentilibus exaltatio et dt
extne aut facto inierūt consilium
oēs principes sacdotū et seniores
populi adiuū ihm ut eū morti tra
derent et vincto eū adduxerunt et tra
diderunt pncio pilato pside Petrus
dicat q christ tota nocte coram pncī
fice illusus et male tractatus fuit De
mane cū iudeis prima diluxerunt
eū adpilatū Ipse erit quia no
mesfecerunt eū iudei oculte indit
et dicit qr sic hoc no fecerunt qr ipm
manifeste oderunt qr ipe bn esset
condemptus et qr ipi essent in
mues a morte eius ut sua ergo
noluerunt eū manifeste vincere
et occidere Alia ratio qr timuerūt
si oculte eū occident qr tue pateret
adpilatus et qr tue pilatus et cesar
eis pueret et rebq eoꝝ priuarent
Nota pilatus et nom ppria natiq
patrenū ꝑ Ato et pila ꝑ poncio
est cognome qr romam inserit
eū in insula pontiana ut ibi in
dex esset et ibidem exularet nam
ponaus pylatus latine dicit qdam
qr poncius sit nom suū ppm et
pylatus nom appellatiū et ratio
hm grammaticos qr no ppm semp
ponit appellato ꝑ poncio ppm
appellato nō ꝑ pylato et tam ꝑ
dictū qnit tenet nec grecitici in
hac turbant sequit tue iudeis
iudeis qui eū tradidit qr dīp tuus

Judas plores peccauit de
ppsandi ꝙ xpm ꝯdemnb

Sedm Origen illud pot referri ad
xpm sc̄t Tue iudas qui eu tradidit
s xpm qui eu uidit ꝙ xpus esset
sentiaty admonꝫ dbyt ꝛc Et
quomo uidit dicit Origen videt
ꝓ aput se ꝯdemnit ꝙ esset dap
natus ꝙ audiunt ꝙ iudei cucurri
uerut eu ꝙ esset dapnaty ꝙ tlis
m lege debuit cordi ꝙ uidit ꝙ
esset dapnaty Alit expm̄ refe
rendo adiudicm Tue iudꝫ iudas
qui eu tradidit ꝙ propt̄ petm
traditoms ipe met iudas esset
dapnaty tue pnia ducty/ tam
fme spe venie/ ꝙ bn eu fecisse
pemtuit ꝓ no debuit ppm demia
dei ꝙ uenia obtinꝫ posset ergo
iudens laqueo se suspendit Unde
Jeroms dicit ꝙ iudas plus pecta
dispandi quid xpm tradendo ꝙ
vendendo xpm· pemtuit m xpd
tate ꝓ mdispando pecta
tum dri mag & in spm sanctu
retulit triginta argenteas dena
rios dicens pccaui tradens sangue
iustu/ At illi dixerut quid ad
nos tu uideris/ quasi dicent ad
nas si iustus es tu ita/ uel si
tu in hac pcatis tu no tu uideris
hoc tue tu uidisti qm nob eu
tradidisti & es pcm tuu tuctiu
ul tu uideris t tu uideb & tuu
& finm tuctiu Dubiu quare
laqueo se suspendit Dico ꝙ hoc
pmiss fuit adminuendi ꝙ esset
pcus demonu qui m de torpt
Alit ut arteric guttis quibꝫ uoce
traditoms emisit tostringendo per
laqueu pementeret Nota torbam
& domu ul oblatio cotidiana un
dei qm ex uoto alicui domu uel
oblatoꝫ ad sustinand uictu te
pli dederut & illud domu dicebat

corbanan ꝙ laicis iniquo tribuebat
talis oblatio ul domus dicebat cor
bona & quia pncipes attendebant
ꝙ isti xxx denarios in quatu ꝙ iudei
a traditon essent accepti & esset
mala pecunia & ex ea in corbona
ponere nolebant/ ꝙ tamen ibi pe
cuniam bonam ponebant ꝙ ex filio
rum emerent ut agrꝫ figuli in sepul
turam peregrinoꝝ propter hoc vocatus
est ager ille Acheldemach ho est
ager sanguinis usꝫ in hodiernum
diem Nota Acheldemach & nom
ebreu & signat tm quasi ager
sanguinis Nota dicit usꝫ in hodier
nu diem sic vocabat tue imple
tu est qd dictu est p Jeremiam
Nota Jero· dicit ꝙ in toto Jeremia
liꝫ non inuenit ꝙ dicit hic evm ꝙ
ꝓ Zacharie xpo Quo ergo ꝯtra
posuit hic Jeremiam ad illud Zach
sibat Augs dicit ꝙ quidā dicit
ꝙ no omes codices habent Jeremia
ꝓ m in uoluminibꝫ vetꝰ Jeremia
ppte & quasi tue posuit Jeremia
qd dictu fuerat per Zachariam
dominꝫ dicit ꝙ dictu sp̄us sc̄i
inspiratu fuisset evm ꝙ ꝓ me
remia habe ꝙ Jeremias emit
agrū a primo filio & m Zach liꝫ
de ipis xxx denarios & sic dictus
instinctu sp̄us sc̄i & repit utrꝫ
pphetis & ista autem tollauit ꝙ
multi tangit agrū alt denarios vñ
ꝙ Jeremias emit agrū a primo filio
sunt figuꝝ ꝙ iudei ea debent
eme agrū illi pden illis & ꝙ
Jeremias est magis principal pphā
qua Zacharias & est mos demonstra
tiꝫ pphetis ignot ꝙ Zach ponit
Jeremia & no Zachariam ꝙ dicit
Jeroms ꝙ in libro quodā ebreo
que iudei Jeremie ascribunt

ſtam autem de verbo adverbii ſic
dicit ponit ſpiritus mutant vt dicat
in hac. Et accepit xxx^ta argenteos
pro apprecio ſ. xpi que apprecium
a filiis iſrl i. a iuda a filiis explicibus
et debebat. Et dicit ei dns
i. ſic dominus per ſpm ſcm revelauit
ut ſic ſcribat Mathei Zacharie xi.^mo
ſic ſcribit. Et appenderunt mercedem
meam xxx^ta argenteis et dixit
dns ad me proice eos ad ſanctuarium
decoris pulchri quo appreciatus ſum. ab eis
a iuda xxx^ta argenteos et proieci eos
ad domum dni in figulum. Adduxit igit ihs
Adduxit igit ihs ad caypham
imperatorem. Et in actibus patet. Ihs
vero ſtetit ante preſidem. Ihs enim
etiam tunc quo ihcis fuit ad caypham
ductus et ab eo examinatus hic mo
dicit quomodo ad pylatum ductus
ſit et ab eo examinatus et primo im pu
blice poſea quomodo ſecrete dicit
ibi hic queritur an iudei non intrarent
imperium propter vicinia a paſche
ne contaminarentur per cauſas ſanguinis
fuſi per familia ſolemnitatis. Quare
ergo caypha cum ſint iudeus in
troivit imperium adhuc videtur ex
ſe caypha voluit mittere xpm
ad pylatum tunc dum eſſe tot ſacerdotes
que comprehendit ihm una anticipat
pylatum ut ihm accuſando i. eius
malicia ederet pylatum et ſic
ex conſilio ſuo eum traderet. Et hec
ut poſtea ſunt ducti ad pylatum
imperium tunc caypha ſunt cum
pylato et ſic dicunt ihm ad cay
phan imperium. Alii dicunt quod
caypha fuit ecclie epus et habuit
domum ſolempnem in qua fuit que
habuit duplicia habitacula et ea
domo cum pylato habuit habi
tacula et hinc ex. Adduxit ergo

ihm ad caypham i. in domo caypha
imperium i. in habitaculo qd habuit
pylatus in ea. Vel alii caypha no
exeunte iudeam habuit hanc pragmaticam
ſ. intrare imperium. Sed ad eſſet pon
tifex dum illius deum ſolitum pontifi
calia habituit in aula qui attinebat
palatium et ſic exercuit ſolitum pontifi
calia introivit imperium. Sed alii
textus habent. Adduxit igit ihesum
ad pylatum imperium et tunc eſſent
ibi multe ſtancie et illud magis veri
ſimile eſt quod ſic dicit et eſt ratio duplex
prima quia quia nullus dies duo ad locum
illum in quo actus eſt ex antiquo ihus
venit ad pylatum plus fuit apud
caypham dum ductus ligatus ad
pylatum igit iſta littera eſt mala. Sed
duxit igit ihm ad caypham. Sed
verius eſt quod conſtat quod hic ioh.
qui hanc historiam ſcribit in greco
ſuum ſcripſit evangelium igit queri
tur habenda veritate dicendum eſt ad
literam ipſam. Sed iſta ſic habet ergo
illa littera eſt vera. Adduxit ergo ihm
ad caypham imperium i. intra pretorium
ex ſe ad caypham et ipſi iudei no
introierunt imperium quia dominus gen
tilis erat a quo abhorrebant ſe
contaminari ſi intrarent et maxime
in tali feſto in quo debebant eſſe
mundi ideo ut mundi purificarent ad
manducandum agnum paſchale. Et circa
azimos panes quibus tunc pluribus ute
bantur noluerunt intrare dominum alie
nigene ne in mundarentur ſi pacis
agnum paſchalem manducarent. Et
eſt mirabile quod iſti reputabant ſe in
mundari ſi introiſſent domum pylati
et non reputabant ſe immundari quo
quod volebant tandem innocentem ſanguine
iuſti et magna veritas honeraverunt
eos ubi enim eis patrem petunt ad
eos. Et quod pretorium ſibi eum ligatum

ut dignū morte noluebat eū con
demnare mḡ audiēs accusatores
eoꝝ & dixit eis accipite eū vos
fenderre posset vñ dixit Quia accusa
tione assertis tm̄ gemmaꝝ huc rede
runt ei Si hic malefactor nō esset
non tibi tradidissemꝰ eū quasi
dixit nos satis sibi sufficeremꝰ p
damnare & mucrone eū dignū mor
te Sup illud dicit Augꝰ in origi
nali Videant p xpō a malis
spiritibus liberati mortui risus
citati languidi sanati cęci illuminati
Vtcū verū sit q xpus malefactor
fuit licet verba dicebant de quibꝰ
ꝓphęta dicit in ꝑsona xpi dixerat
Circūdederūt me multi canes
Cū pylatus audisset de corum
satione dixit q. d. Eas dictus q eū
examinans ex quo iguit satisfactū eis
ut digne morte tali crimine iudicata
eis satis legem vrām & hoc dixit
derisorie q. d. Grāma mortis non
habetis alicui inferre & illud p
timet adgentiles Ergo patet q no
dixit illa vba Aurpite vt plantis
q eū arcebant & ideo q volebat
eū extra de manibꝰ eoꝝ sed
iudei qui maxime sitiebant eius
morte dixerūt nob no licet
occidere quemquā Circa dictū
dubitat vtꝝ vere dixerūt nobꝰ
& videt q no q iudei habuerūt
potrē aliquos finali morte ex
lege iij. Quidam timēt pena que
apud iudeos puniebat morte
vñ dixit Exodi xxij. Maleficos
vos no patiaris vivere Item da
& alij multos damnauit finali
morte Deus ergo dixerūt nob
no licet &c Augꝰ videt p̄ma di

qn dicit Nob no licet vnī est similis
diebꝰ solempnitatis azimoꝝ & illo
tempe paschali nullū mittebant
Ez videt Chrisostomꝰ q vnī est similis le
gem duasꝰ primas eis fuit audere
& mittere malefactos & secūdam legem
fuisse romanis ei ꝑtinuit non
habebant potestatem audiendi sanguinis q
extendebat se ad mortē Ez romani
sibimet illud reseruauerūt ideo dixe
runt Nob p̄mittere mo no licet aliquē
quicquid q auctas est ablati a nob.
p romanis Circumspice nob no licet
nisi pp diē iudicii & istius diei
no est iudicium & populus mḡ eoꝝ
dicit se regem esse ideo no mittit
mi eū mittere & tui Ez cōsiliū
emptoꝝ habet actum si q iudei la
pidabant stephanum Ambꝰ dicitur
q cum primitus iudeis maliqbꝰ
ut patrias leges quas possent
futores cum legem eoꝝ lapidi
rent sic cum fuit gressum q mille
stum stephanum & eis tūc no fuit
excessū q aliquis suspenderet
vel dicit q pretium habebant
quod & no publicā potestatem
ut punendo ps̄s iudices & tantus
discutiē spectacles & no habebat
potestatē publicā ut m tanto at
tmetibꝰ tūc & ps̄ns famos
Ad ergo xpm fuit ps̄na grauis
igit no erat eoꝝ ipm interfice
re quare iudei xpm nolue
runt lapidare cum ex lege debue
runt hoc dico q nolebant eū
lapidare propter hoc ut mortem
xpi gentilibꝰ imponerent et sic
hac excusarent Ambꝰ propter
hoc q xpus tali morte morere
voluerit xpm magis in famam
cum lapidis sibi a morte turpissima

tandempnemq; eū herodes noluerit
eū occidere tali morte ut dicti xpi
mpleret qđ dixerit ut habet matth
xx. Hic ascendimus ierosolimā et filius
hominis tradet principibus sacerdotū et
scribis et flagellabit et crucifigetur
et istam causam tangit plasses eū dicit
vt primo xpi mpleret et quomodo
iudei audierunt q̄ pylatus regnū
egit dā xpm quasi uellet eum
dimittere tunc reperiunt eum accusare
de tribus ut habet in luca Inueni
eum subuertentē gentē accusabāt
eum eum d' gentis subuersionē et ibidē
prohibitionē et regni usurpationē De
primo scribit q̄ esset subuertēs gen
em pylatus no curauit q̄ erat
gentilis igit no erat sibi curae
an esset a lege legalium discedens
nec de isto quesiuit q̄ pius puerit
ad xpm aut a xpo fuit questum
si licitum esset dare tensum cesari q̄
xpus tradit dare que sunt cesaris cesari
vbi patet eū sim dicit ergo non
curauit istum q̄ de illo quesiuit
q̄ erat preceptū a cesare q̄ nullus
nominaret se regem nisi ex iussu
imperatoris et igit pylatus de hac
quesiuit a xpo Vñ sequit in glosa
introuit igit pylatus in pretorium et
dixit ad xpm Tu es rex iudeorum
quasi dicat hoc dicit gens tua
de te Subinfert igit quod pylatus
plus introuit ad ihesum in pretorium
huc q̄ iudei tumultū extra faciebant
dicentes mactetur xpus / et q̄ tumultuose
querebant igit xpus in tumultu
nosil tradit istum consilium sapientē
vbi no est audire ibi no sentire
sermone se in tumultu et strepitu
it q̄ no audiuit exactum ideo py
latus dixit eis statum soluere ex

amando Tu es rex iudeorum dicens
Tu es rex iudeorum q̄ de hac eum
accusabant Respondit ihus Utrum hoc
tu a temet ipso hoc dicis an alij dixerunt tibi
de me q. d. Dixit tibi aliquis q̄
velim esse rex ille queris ex propria
opinione me esse regem Respondit py
latus interrogando / Numquid ego iudeus
sum Gens tua et pontifices tui
tradiderunt te michi Ego michi
sum de lege iudeorum et alij te ac
cusant Quid ergo fecisti / qui
dicet mihi no apparet quid feceris
Et principes mei eas dixerunt
hoc dic ergo mihi Respondit ihus
Regnum meum no est de hoc mundo
q̄ si esset ex hoc mundo ministri mei decertarent
ne aduersantibus ut no traderer
iudeis / Voluit sibi innuere q̄
esset rex quo ad regnum spirituale
in cordibus fidelium quo ad regnum
celeste et q̄ no intelligeret de rege
no spirituali quali ego dico Regnum
meum no est de hoc Quasi diceret
regnum meum no est in hoc mundo
et ideo pylatus admirabat et fuit
sibi mirabile cum esset rex
vbi esset regnum eius / q̄ no sub
esset romano imperio ideo quesiit
de hac d. Ergo rex es tu / dixit
ihus Tu dicis q̄ ego sum rex
sed tamen mihi quasi de facto Et
hic ihus declarauit sibi condicionem
regni sui dicens Ego ad hoc natus
sum et veni in mundum scilicet tempa
lis p assumptionem humanitatis ut
testimonium perhibeam veritati Unde
omnis qui est ex veritate vocem meam
audit Vocem meam intelligendo et in
huiusmodi corde p gratiam meam regnum
Dicit ei pylatus Quid est veritas
Et no quesiuit pylatus de veritate

dyffimone & diffimtie / sed qsiuit
de illa ueritate / p quia aliquis essi
cat de regno spuali xpi / ista est
ueritas fidei & ꝫ ysius q̃stionis
ns̃one pylati no expectauit
ꝫ adnudeos exiuit & tacte e ista
qr mdugng fuit q audiet a xpo
quid esset veritas & ꝫ dicat Nota
demg in euñ sno q xp̃us dixit
veritas no qt mitta ꝫ macto Vndt
pylatꝰ quae dixit xp̃us / qr motes
iniuste atra iudicat & ecia tacito fuit
q pylatꝰ no audiuit ns̃os gamos
qr cognito veritat fuit spual / sed
ipe no audiuit spualia sed tempa
lia Alia tacio qr pylatꝰ audiuit
tumultu iudeoꝝ ideo exiuit ad eos dicẽs
q postea magis quereꝝ de vitate
certa tacio qr magis fue mti q vnꝰ
arphuꝝ dimitti debebat propt
solempnitate & sic cogitauit q
potius xp̃m petent quia aliud
Item Augꝰ dicit q pylatꝰ adiutens
q esset innocens / cogitauit quos
cum de tribꝰ iudeoꝝ liberaret
& plurim quesiuit se adnudeos & dixit
ego nullã in eo inuenio causa
q. d. ego intendo eũ dimittere
sequit in fine Ut illi mualestebat
d. Formauit populũ dicens prim
uerã iudeam seducendo populu
doctrina sua a galilea usq; huc &
usq; adytum ciuitate ierusalem
pylatꝰ audiens galilea patria eius
audit quomo xp̃us fuit exactꝰ
tora pylato pplꝫ hic audit quomo
tora herode tege Vn pylatꝰ audi
ens q esset de galilea que fuit a
dictantibꝰ ubꝫ esset galileꝰ dest
de galilea Vn nati in bethalem
fuit natꝰ & hoc fuit in iudea ꝫ
in naz creuit coeptus & nutritꝰ
& ꝫ fuit in galilea / Nati q illo tpe
fuit terrimus herodes antipas filius
aspolomite qui que ñdo xp̃m occidit
milꝰ puas & adillu mpit pylatꝰ ꝫ
& quare fuit ultimus dico q fuit ali
quomo iudeus & pr̃ suus aspolamita
fuit genus & dixit ipore iudeam
nomie eleopatram & ab amorem
illius accepit filiã & fuit filius
ysehuus & ex quo antipus fuit filius
cuiꝰd milcus probabat legalia iudeoꝝ
& ugit ecia isto tempe vent terim
Nota dicit & mtrogat eũ milus ꝫ
mombg Aly dicit q mtrogauit
eũ utꝫ esset ille qui magi natꝰ
fuisse dixerut propt que pr̃ suus
milꝰ pueros occiderat & xp̃us nõ
rndit & hoc p tenta q exuñpta
te volut audire nouã ab eo ergo
ecia malitiose mtrogauit eũ ut ex
ns̃one xp̃i aliquid elicet quomo
eũ accusare posset ergo xp̃us no
rndit Item mdugng fuit ut vi
tate a xpo audiet & igr no rndit
ut uitaret ps̃ptione dicendi aliq
tora tali Dubiũ quae mpit py
latus ad herodem vn causa & pea
qr audiit q xp̃us esset innocens
cogitauit ego mitta te herodi
qui te ecia muemet mocete
& mittet te libere Alia causa qr
ecia malitiose mpsit eũ / qr cogi
tauit herodes muemet mecu cum
motibꝰ & tuc ego ero magis ex
cusabil de dampnatione sua & sic
iudei ecia sublatis tora herode
constanter accusans eũ & herodes
premit eũ reputans eũ furiosũ &
illusit eũ Unde modus fuit qñ
aliquis fatuus reputabat mduc
bat uestẽ alba sic herodes fecit
xpo Nota muemg mxpo ples
illusiones fictas quas quas ecia
in ipso patre & honore uiderit
primo fuit xp̃us facie uelatus
& hoc sygnificat ihu̅ercle quo

Veritas nõ ꝫ mitta sed
mi tolo

sacerdos uelat caput sui. Eodo fuit
illusus alba uesta. sic hic. & hec &
Albam predictis dicuo fuit indutus
uesta purpurea qd significat tribu
lam que aliqn est purpurea. qd
fuit ligatus & significat stolam &
cingulu. Ito fuit coronatus coro
spinea & hec &. mit epalis. Eto
fuit illusus p bastu arundineu
& hec sicut bastus pastoral. & sic
cum illusione xpo fuit comixtu
in usum ecie. & prauitate & qui
ysa no tractat recte xpo sicut
illusores ut iudei. Nota que fuit
causa mee hic minutie mee hero
dem & pylatu & fuit hec. q ut
legit luce xmo. qr pylatus misit
sanguinem galileor. cu sacrificys eor
in dicit Gregorius qr dicuo vo di
qr Hermaliel dixit iudeis cum
dispulit ita pdicatores fuit & iudei
psequebant eos. tic dixit iudeis
Viri fratres attendite. & Et adduxit
duos ex uno de quodda nouo theo
das & & gt misit mad. post hic
extitit iudas galileus in diebus
professionis & auertit populu post
se & ipe perijt. & omes quotqt co
senserut ei dispersi sunt & nunc
utiqz diuo uob distribute ab hominib
ysis & finite eos quoniam si ex hominib
qz consilium hoc opus dissoluetur
Unde idem iudas galileus ante
xpi passione fuit ait homines de
bene se profiteri. sub esse comito
mpto. dixit iudeis qr no debent
dare censu cesari. & debent satisfacere
deo & ondixerut censu dare cesari
hec audiens pylatus retuit eos
eos & misericordiam. & galileos
omes qui secuti fuerut eu & mis
cuit sanguinem eor cu sacrificys eor
& hec fuit contra heredi & propter
istam causam fuerut inimici. Alia
causa minutie fuit ait mage
in scolastica hystoria. Quod
fuit quidam magus qui dixit
se filiu dei. an xpi passione
xpo cum nato qui dixit se velle
venire in montem garasim & ibi
uellet ascendere in celu. & ueni
in montem garasim & fuit ibi p
triduu tue veniens ibi milli et
abtulerut sacrificia sua. Huc sicq
uenit ibi pylatus & audit magos
& alios qui fuerut cu eo. & quia
hic fuit in galilea sicq. ubi hero
des dominabat. & sicut minutus
est. & sacti sunt amici herodes
& pylatus in ipo die. Nam antea
inimici erant. Dominice. Et in hac
& pascha mdut eu veste alba
remisit eu ad pylatu. pylatus
aut conuocatis principibus sacer
dotu & magistratibus. Postquam
ostensa est xpo a pylato & hero
de exclusio hic tangit xpi iuste
dampnatio. & primo ondit xpi
innocentia. 2o misert cum xpm
iusta sua ibi. Hic igitur
tradidit eu pylatus iudeis primo
ondit qr pylatus coram principibus
& plebe. idest populatibus dixit
Nulla causa mortis in eo inuenio
Nam & ego misi eu & vos adsce
rodem si aliqua causa in eo in
uenirem. & cum michil dignu
morte actu est ei. Emendato
ergo illu eu dimitta. Ubi tan
valuit pylati dimittendi xpm
qr dixit Emendabo & flagella
tu ut corrector & hoc no quia
rei vitale qr malu no fecit &
quia reputatus. veram dimittam
eu. Quia uas reputatus eu dig
nu torrentione martis ergo xpm
emendabo dimitta. Huc sequi
tur. Erat. Herodi. autem sollepnia
constituit ppe &. Nota quia
Iudeam no fuit preceptu legis
ut iudeis in festo paste aliquis

vnutus dmittere lib ꝫ ꝙ fuit exactiquis deducta ipse ad illos ⁊ ergo p̃ mysteriu eis hac romam ut in festo pasche coru vnq dimitteret lib in memoria liberacois eay debitute egreptia ei de qui cura in festo pasce libari fuerit ⁊ quia pylatus stabat ad q̃ xp̃us dmittere liber ꝫ ex alys vnctis quos habebant eis ꝓmuit vnu nome barrabas qui fuit insignis ⁊ famosꝰ dema leta sua q̃ malꝫ fuit vn legi in liu q̃ homo sedicios erat vta q̃ ciuitate ⁊ sedicones mo tutite facit ⁊ dr̃ io q̃ latro fuit vn pylatus cogitauit ergo ꝓmo eis illu qui valde malu fecit ⁊ tue ꝓmuit xp̃m dmitti ⁊ bar rabam cuide preapi sua mali tiam ꝙ ꝫ ho ipe abstinuit no fece rit ⁊ ideo clamabat no q̃rit ꝫ barrabam ſ dmittas ⁊ dedit aut illo pribunali sedi dicit q̃ tribuat est sedes iudicialis q̃m iudex in sede iudiciali sedet tribuit ⁊ dat iudiu vel p̃cipit dicit tribuat q̃ oms tribus adistu ludi an iudicium quemul ut causas dijudicat ⁊ iudicia eis tribuat ⁊ nati sum pepigim q̃ ingressꝰ pro ide ē in la tino q̃ an ul in vn iudex sedet p tribunali i an ul in ⁊ iste locus iudicial dicit in ebreo lithostratos vn sm̃ ysidoꝝ locus gre est lapis latine in lithostratos quasi locus pa uimentatus lapidibꝫ ⁊ hic uxor pylati quo dicebat ptula misit ad pilatu dicens nichil tibi ⁊ iusto illo dest nullatenꝰ deb eum condemnare admortem q̃ iustus est ⁊ nota q̃ dyabolꝫ patrauit tradicione xp̃i p̃mo p̃iudic dem per p̃ncipes sac dotu qui ad pylatu tradiderut post hec dyabolꝫ p̃tendes q̃ esset filius dei ⁊ hac ex multis p̃mo exp̃ssis in plenitudine q̃ nauit p̃sp̃tiras temp̃ messie esse completu ideo cosidera ex miraculis xp̃i q̃ ex passione ipm esse filiu dei / ⁊ ex pace xp̃i ussione q̃ ad anima sibi illata pacem fuit unde ysay liº hic anus ora tonde te se admuniret ⁊ no apparuit as sua certo ex aliis in limbo existentiu exultatione qui cognouerut xp̃m p̃ mortem descendi adimbu ⁊ eis re dimi ⁊ ideo exultabant q̃ pre erat salus eay ⁊ hoc dyabolꝫ p̃tendes cogitauit ipe est xp̃us / ⁊ cetera fuat post mortem xp̃m descendi ad limbu ⁊ liberari alias suas a plate sua ugi cogitauit illud metipe ⁊ p̃posuit q̃ posset illud q̃ uxore pylati effice q̃ nutrit ugit ei q̃ ussione in nat ei apparuit ⁊ admonitiones ⁊ terres fecit ut p̃suadet pylato ut eu non tangeret ⁊ dicit eam in q̃dam somnis q̃ pat esse q̃ ussibile demane ad pylatu fuerit ⁊ uxore in lo reliquit dyabolꝫ ei apparuit q̃m nando ei ⁊ terrore mittendo ut pyla to persuadet q̃ ihm dimitteret p̃nipes aut populaꝝ p̃suaserut ubi pam eay resistentiaꝝ q̃ pastores persuaserut populaibꝫ q̃ potius barrabam dimitti unde dicit in lu oms multitudo clamabat / ⁊ hac ꝓ cerut induti p̃nipes quod sic etia manerut latus sm̃ glosa ut illud q̃ no patent habe ex tractatu pasce fac habens exclamationis vn alia glosa dicit q̃dam iudeay trudelitas in hac apparet q̃ eis non sufficiut xp̃m flagellari ꝓ eam voluerut eu crucifigi ut dui terminare ⁊ petuu fictione insanis efficeret ⁊ tata q̃ pylatus multas occasiones q̃siuit ut xp̃m liberaret p̃mo q̃ iudeam mutauit ut eu ad herode misit

Oda q̃ ad mmorente astand̃ dicens
nulla causam mueno mec̃ Iterꝫ
q̃ compat̃o xp̃o ad barrabam fecit
ut eū crucifig dmittent. Et q̃ finaꝫ
martꝫ xp̃o diu dissulit dnte mag
nas ora populo timq̃ mmanes
in huig morte clamit Exeta ipsum
flagellauit ut dicit lucas pylatꝫ
xp̃m flagellauit no ꝓpꝫ mamis
sd manibꝫ impioꝝ ut iudei sacri
dū nisflagellationē xp̃i ipm dimit
terent Exta ipm flagellauit ut eū
fueudmē saluaret romanoꝝ qui ctra
affigendū primo flagellauerut sed
euāgelistaꝝ queruit ex quo libenē
dmisisset eū et ad inde fuit gr̃a q̃re
no dmisit eū Inde q̃ timuit impa
torem Ite timor iudeoꝝ nec dmisit
q̃ nolut amittē fauore iudeoꝝ
Ite fauor iudeoꝝ no dmisit ergo
petiuit pylatꝫ no dd eū no dimit
tendo ꝑ iniuste suaꝫ sicꝫ eū ꝑse
quendo Item pylatꝫ ꝑtrabat sꝑ
penuma ab eis recipere si eoꝝ
voluntate ꝑficeret ergo petiuit Iame
udas petiuit maxime q̃ multa
a xp̃o audit ex quibꝫ ꝑpendē potuit
q̃ essꝫ filius dei et erta q̃ fuit
discipulꝫ xp̃i et xp̃us multa bona os
tendit sibi q̃ eu creatorē cognouit
sibi et corpus suu sibi dedit et omnibꝫ
beneficijs istis no obstantibꝫ adhuc
ipm exiguitate tradidit ergo
pluspia aly petiuit ꝓpt hoc
principes sacdotū pluspia aly petiu
iuerut q̃ ex ꝓphetis sciebat tempus
aduentꝫ xp̃i esse cpletu et erta sig
aby iudeoꝝ adhuc ipm ex rancore
et inuidia ipm tradiderut et populꝫ
iudeoꝝ petiuit in hac q̃ consenserut
principibꝫ sacdotū tam mg quā
principes sacdotū ꝑ plus qua pylatꝫ
qui gentil fuit sd ipi ex ꝓphetis de
bebant scire tempꝫ xp̃i completu esse
ꝓpter quod plus peccauit quā milites
quia extimoie cesis et fauore iudeoꝝ
ipm audit sed milites hoc fecerut
ex mandato dni sui Videns aut pylatus
q̃ nichil ꝓficit clamit mag quasi di
cens ego ꝑsona innocens inmorte
istius hominis vos iudicius et videat
vos quid faciat Tuc rndit vniuersus
populus ex ꝓpria ꝓsuasione sacdotū sanguis
eius sit sup nos et sup filios nros et pena
sanguinis eius sit sup nos Et hoc
factū fuit qm tytus et vespesianus
venerut et oēs occiderut eos in nichil
vnde reputꝫ q̃ adhuc ex missione
diuina sanguis xp̃i venit sup eos Vn
in quadam cronica romanoꝝ iuenit
q̃ quidam imperator constituit q̃d
nullus iudeoꝝ capucium portaret
sꝫ collu aptū in signū q̃ habent
collum semp paratū in quo xp̃o
am offensione merita sanguinis x̃i
vindicarent no tam hoc vindictę
est semp luctu Inde exactiones iudei
homo efficere hominibꝫ sic xp̃m
Exquirit in solsumme Tuc apprehendit
pylatus ihm et flagellauit vn hoc
totū fecerut milites pylati volentes
complacere iudeis Vn stim euāgly
et bedam aliqua petiuit a iudeis
recepit vn xp̃m sic tractarent
Nata clamis stim ysidoꝝ et pallium
q̃ ex una parte mduit et sibula
claudit et ill veste utebant reges
Nata duit veste coccinea et dicit a
colo vn cocus est genꝰ tinctur
et est grecū et sonat idem q̃ rubeū
Inde in solsumme dicit veste purpurea
quidā ad matutinū et colore sui ab
Nata q̃ntū a matre in quibusda textis
sut pistuli qui dicit cocuti qn ipi
inducunt tūc effluit sanguis et pauci
intinctus in tali sputo sit rubeus
et tūc dicit veste purpurea ul coc
cinea tam veste coccinea tendit
ad pastorē aliquē magis qua ꝓpurea

& sic xpus fuit illusus duplici veste
sulis purpurea ut coronei & alba
& dicit q pylatus coronauit xpm
corona ferrea que est rome cum
qua coronant imperatores & post
modi plectentes i complicantes co
ronā de spinis i dest de uncis mar
mis valde acutis & illam posuerunt
sup caput eius & deridendo gali
& illam imposuerunt capiti sic uti q
acutei pungebant usq; ad ossa ma
pite xpi ita q sangs defluebat p
faciem eius & no solu sangs per
faciem fluxit imo etia fleuit &
tue dederunt sibi arundine i manus
p sceptro regali & dicebant Ave rex
iudeoy & dabant ei alapas et ex
spuentes in faciem eius post hec
condempnati ad mortē & post hec
exuerunt eu clamide & induerunt
eu vestimentis eius propris vota q
xpus fuit ter illusus prima uelati
facie in domo Anne alapis q cesi
vn Bn dy voltu tuu mque cinxit
desiderant ipuū spuntis mq nauert
membris pulserunt uelo apertuerut
Sedo fuit vsta herode derisus et
alba veste indutus vn Bndus
Tu homo habes sertu de spinis
et ego deus habeo corona spinea
tu habes cyrotecas & ego habeo
clauos in fixas manibus meis Tu
in albis vestibus incedis et ego in
alba veste illusus ab herode Ecce
fuit illusus in domo pylati vbi in
fecter clamidem et coronea ei eam
dederunt & corona spinea sup ca
eius posuerunt xm Bn dy pudei
ut xpo eciam a corpe euellerent
quesierunt in capite eu spinis usq;
ad cerebu desierut In sangine ei
eius venas in manibus & pedibus
aperuerunt In corde eu eius lan
eu lancea perforauerunt & propt
istas tras illusiones etia ordinauit

q mdie patrē nr adoramus
cruce flexis genibus dicendo dns &
sed q xpus mortue fuit dulnde
illusus ita quartemo tota corpe
mo prostrata adoramq cruce sed
q iudei psiuaserut emulabi & pua
uerut tra eos ut xpm sic illuderet
flexis gembus xpm sic salutando
Ave rex iudeoy q dicent tu velles
esse rex ps no potes & ego qn q iudeis
oramq tue no flectamq genua
q ipo p timuerut xpm sic illudi
Sequit in Johe Exiuit ergo pylatus
foras Hic ponit pylato in ordine
vel sic Postquā pylatus in ordine
ppe offensa est ambitus xpi illi
sio hic ponit a pylato in ordine xpi
aspersio vn pylatus punit eum
p mlitis propt hoc ut iudei ista
punitione videntes facilius a
morte eius desistent & ideo dicit
dicte Adduco eu foras ut cognos
catis q nulla causa mea mecu
& cum misit sibi ista vota q
flagellatus & cetā coronatus & christi
fuerint facta impetrato & domo
pylati & quia iudei foras fuerut
& no introierut propriu ideo pylatus
exiuit & sequit Exiuit ergo ihus
de pretorio plenus corona & veste
purpurea dicit Ecce Exiuit
ergo ihus no clarus impio sed
plenus obbrobrio adductus iudeis
ff p pylatu et dicit eis pylatus
dicte homo q ex corona impressa
tatu caput xpi fuit volutatu ita q
sangs defluebat & tota facies eius
cruentata fuerut & apparuit &
tue dicit pylatus dicte homo quia
dicit vos iudeus qua irreuerē
tractatis est et si quid mali egisset
ultra pietas est & ego debetis &
compati & eu dimittē Cū ergo
vidissent eu iudei sic cruentatu

ns fuit mors mea sed magis attendi
feruore furoris / vnde clamauerut
crucifige crucifige eu vñ lucas / iudeo
rū in audia proemi ignominia non
sustinuit sed potius maluerit amplus
a exercitū + clamauerūt bis crucifige
propt seruitutem eoy deside
rū qđ sibi optabant penis morte et
qm no essent contenti de tanta pena
sibi illata dixit pylatus accipite
eū vos + crucifigite ego nullā in
uenio in eo causam mortis / quasi
dicet / si gratis crucifigendū eum
hoc apud me esset iniquitas qm nō
vel intelligit qđ hoc dixit de xpo dicit
quasi dicet / nisi ego sterā sinā, cō
eū no habeus ipm crucifige / si vult
eū crucifige facialis ego nullā mor
tis causam inuenio in eo / ergo non
crucifigam ipm / Responderūt ei iudei
legem + hic tangunt rones qre
assignabant propt quas debuit
mori + arguebant se omne blas
phemū debet mori si xpc filiū dei
ipse dixit / dixerat phibebant qr filiū dei se
fecit + dixit qui debet mori vnde
leuit xpm / preterea fuit qđ blas
phemū debet mori / + qr xpc se fi
lium dei fecit + equa patri deitatem
fuit / ideo hoc imponebat sibi p
blasphemia qr credebat eū esse
purū hominē qđ tam no fuit si lo
dixerit qđ patrem legem eoy debet
mori qr filiū dei se dixit Cuare
magis iudei clamauerūt crucifigat
ur lapidet vel de collet Dicendū
qđ ho aliud sibi est patrem intuitum
iudeoy + aliud patrem dei eoy genera
liter eoy fuit eū degenerare
turpissima morte vnde vltra illud de
ministerio mi / haleduty qui pependit
merito fuit in ligno / si patrem dei
respicimus aliud erat qr patrem dicy
mors erat in cruce dignissima
qr xpc fuit redemptio mra et qz in
veritatis ut ergo nob ostendet qđ
nulla morte timerenū ipe mori
qr passus / quia fuit mihi tm videnī
qđ mori debent ut optent / patrem
mihi mortis eligut potius tandē
nari, qz morte vitandi fuit de vo
luit qua suspendi / xpc aut in
exemplū morte turpissima voluit
voluit tandem primi ut nos nulla
mortis genū propt eū timeremū
Secūda ratio qr ut penā extinguet
culpe na primū hoīm in ligno pec
cauit / ideo xpc in ligno satisfecit
Greg dicit qui per ligna vincebat
in ligno quoq; vincere debuit
pylatū audiuisset hui sermone mag.
timuit hic pōt aliquis dubitare
qr pylatus voluit facere disquisitionē
de accusatione vñ ad pylatū audisset
hui sermone timuit hoc dē referri - i. dicebat
patrem dedam ad hoc qđ est legem hoīm
+ patrem illum debet mori / ita qđ
propt hoc timuerit qm no obseruaret
legem eoy qr gentilis erat + lege
no utebat / sed propt hoc timuit
ex quo audiuit eū esse filiū dei hoc
fuit primū primus se maledixisse
in hoc qđ plus sibi tales penas
infixerat dei filio + ideo dixit
eū pilatus de magnificis est in
primis ultimū + dixit ad ihesum / vnde
es tu / es ne filius dei / vel es de
generatione diuina / hinc
aut tm patrem no debuit ei primo ideo
qr pylatus gentilis erat + idolatra
voluit + no fuit digna aliquis sic
degenerationē diuinā / vel no timet
propt difficultate questionis dege
nerationē eius etna / sive illud
ysaye / Generatio eius quis enarrabit
Et quia xpc erat gentilis / ideo
no erat capax diuine generationis
Richardus qr si ipse respondisset ipse eū

utiq; dmm fisset & sic fuisset impedi
tu mist'iu mre redemptoris q̄
to q; tui ibat ad pitiu ul dapna
tois ul salutis & ideo no in-
q; potuit fuit ysaye. lm°. sic ouis
ad ois̄one ductus est & quasi
agn⁹ coram tondente obmutuit
& ideo ut ista ꝓphecia impleretur
in eo ipse tacuit & debet dici Chr̄s
dot & tribꝫ sibi inflictis & illatis
ipe ihūs silens fuit Tu ergo audi
ens hec in mente habeas xpm
orbis & dmm angelor⁹ q̄uelium
audiente & mihil rndente ipm
ergo debes imitare & dicit bn̄.
tract ihūs tota pside mclinata
capite voltu placido ꝓmune tamen
voce submissa defixus mtram as
pectibꝫ patꝫ ad obbrobriu et ad
uerba pudꝫ dixit ei pylatus cuius
no loqueris/ q; pss admirabatur
deh° q; xpus fuit in pncto final
sententie adiuuend⁹ ul moried⁹
& q; sibi no rndit vn subiunxit Nes
tis q; habeo potestate te dimitte
di ul non q. d. Cur ergo non
loqueris mihi & dicit Chr̄s ing
q; hys vis pylatꝫ se ipm condep
nauit Nam exquo tabu in sua po
testate positu fuit & in eo nulla
causam mortis habuit ideo sic
dicens se ipm condempnauit &
ideo post sibi dici Deore tuo te cu
dicto bene nequa dixit ihūs non
q; uellet sua passione impedire
sed iactantia pylati ꝑpm vn
dixit Non habes in me ptatem
nisi tibi esset datu desup-1 a pre
celesti vn oblatꝫ est q; ipe voluit
& ꝓpius ad honos proprio filio
suo no pepercit deus/ Vbi ꝓdm
Augꝫ in ocurmali qui dixit q; ali
qn tacebat aliqn rndebat & qn
aliq; tacebat h° ad exm cuius patie
tacebat & qn rndebat tue ut
pastor docebat De tribꝫ ergo do
cuit pylatu ihūs / ꝓmo q; potes
tate a se no habet sed a deo a quo
oms potestas est & ideo docuit
q; extens sua potestate ipe pecu
& hoc xpus mnuit ei dixit propter
quasi dicet tu habes potestate
ut uidey eis & tam uis q; dem-
nare sine causa vn h° q; & ꝓpte
rea debet referri ad pcm idest
no est imminus a pcto / q; potestas
ipa no est a te ꝓ mte Tertio do
cuit eu q; h° faciendo pcm alioꝝ
qui xpm tradiderut petro pylati
maius & aut mnuit ei & Qui me
tradidit maius pcm habet Nam
certu est q; pcm ude & udeoꝝ
magis fuit qua pylati q; maiꝝ
& compatis & dixit compatione
ad mꝫ igit q; maius peccatu
fuit qua pylatꝫ q; eam ipe
peccauit nec a pcto ipe excusati
pot sequit & ex eom querebat
pylatus dmittē eu audiens x̄i
tatem valuit eu dmittē libe
& si mh° ꝑsuasiss bn scisset quia
fuerat se male fecisse q; puni
erat xpm & igit tue si magis
punitet peccauit Iudei aut ha
mabant & comabant pylatos di
centes & si hūc dimittis no es
amicꝫ cesaris q; statutu fuit a re
manis q; nullꝫ debet se nomare
regem sine consensu imperatoris
& ipe dixit se esse regem & mlt
fecit cōtra preceptu romanoꝝ igit
mori debet & ex qui subiunxit
omnis enī qui dicit se esse regem
contradicit cesari pylatꝫ ergo cū
audisset has ꝓmos adduxit eum
foras ihūm & sedit pro tribunali in lo
co stratus dicto Ebraice aute
golgatha & dixit q; posuit sedem

suetm ãm ꝓterit qui fuit stratꝰ la
pideus. Nota lithostrata ē locꝰ stratꝰ
lapidibꝰ & hoc sc̃m bedam & ibi pa
sluit sedem ut nr̃am festꝫ iudicaret
ibi. Dei ꝙ finã mortis xpi no tm
ponerẽt sibi sꝫ iudeis. Erat aut
hora quasi sexta. Nota pasteuer
ẽt hebreu & sonat tm quidam
completo uel ꝓparato. Et omnis fria
sexta dicebãt caput iudeis pasteue
& hinc ortꝫ ex hoc ꝙ tanta plem
mitate habebant ꝙ no licuit in
sabbo ꝓparare cibaria ꝛ̃ in pceden
die pasteli putant fuisse pequa
in sabbo & habem̃ simle in hoc
loco iudeis iudeis pluit manna
in deserto de celo aereo ipi sem
sexta feria tm tollegerunt de man
na sic alijs diebꝰ duobꝰ. ꝙ die
sabbati no licuit eis aliq̃ operis
exercere. Vnde dicit erat pasteuer
i sexta feria in sabbato ꝛ̃ tm
dicim̃ pasteues a ꝓparatione
q eo die xpus ꝓparabat ꝓpassio
ad mortẽ & p mortẽ ad resurrẽ ꝛ̃
& dicit Aquilinꝰ ꝙ xpus voluit
pati sexe feria. ꝙ sexta die fuerus
e homo & septima die requieuit
ab oĩ ope. & sic xpus feria sexe
passus ẽt pro redemptione humani
generis & sabbo quieuit in sepul
chro. Notꝫ in marco habẽ & erat
hora tria & crucifixerunt eum ꝛ̃ in
ea dia hora sexta. Augꝰ dicit
ꝙ xpus die & crucifixꝰ primo ma
nibꝰ & linguis suis iudeoꝝ & hoc fuit
hora tria qn clamauerũt crucifi
ge crucifige eum & hoc vult marcꝰ
ꝛ̃ post hoc fuit ve crucifixus
manibꝰ militu hora sexta & hoc
tangit Johes cum iudei volebant
tuta morte xpi gentilibꝰ imponẽ
fuit ipi magis rei essent & quia
quar ꝓpter eorũ fuit gentilibꝰ i
pe crucifixione impiꝰ iudeis & ꝛ̃ ꝛ̃ ꝛ̃

ut mulieres Ibi ad finē patuerūt
ut latrones Natā dicit baulans
sibi crucem q̄ primo met crucē fieri
portauit Et cū ducerēt eū ut cru
cifigerent Symonē cyrenē cū
imposuerunt crucē ut p̄ḡ xp̄m por
taret q̄ tūc ita debilitatꝰ fuit q̄
no potuit portare Et p̄ sudoribꝰ
defecit Et cepit deficere q̄ crux magꝝ
& longa fuit vn lignū erectū siue
stipes habuit xv pedes in longitu
dine Nota cyrenia ē ciuitas in
libia quā in habitant gentiles
Aquia ille dictus fuit cyrenes &
illū compulerūt portare crucem
Ly dicit q̄ symon cyrenēs fuit
gentil & tam ciuis & p̄ selitꝰ
ps̄lita vn ſ xpuꝰ cupiet cū
ascione diceret ps̄lita Debuit
quidē non p̄misisse videri xp̄m
portare crucē in augmentū eius pene
dicendo q̄ xp̄us tota nocte debilitatꝰ
& fatigatꝰ fuit multū q̄ no potuit
velocē ire sed lente incessit siue lente
& ipi tolerē volebant ad locum
crucifigendi Ideo nolluerūt symō
cyrene compulerūt portare crucem
no imperio xp̄i allegando sed quia
estimauerūt ad passionē xp̄i & dicit
Augꝰ q̄ fecerūt sibi hoc magnomi
nio q̄ imposuerūt eū portare lignū
in quo debebat poni supplicio et ubi
portauit crucē q̄ hoc p̄dictū fuit
in ysaya d̄ eo Et principatꝰ eius sup
humerū eius Principatꝰ p̄p̄ fuit
crux eius q̄ia fuit sup humerū
eius q̄ portauit lignū crucis mag̃o
passionis erat In qua signata crucis
re triumphauit & principatū pec
catorū eis hostis malignus obtulit
ut ille qui plagis vulnerabat in
ligno quoq; vincere & deq̄ui ſ ſic
sequebatur autē illū multa turba

populi & mulieres que plangebant &
lamentabant eum Hic tangit illi qui
sequebant xp̄m ad sibi compatiendū
q̄ mulieres duplex enim sequebantur
me quas erat maria magdalena
& virgo mr xp̄i & multe mulieres de
more que fuerunt secute a galilea
vn quibus fidelis pot bn attendē
quāte amaritudinis fuit tūc virgo
gloriosa vid tunc bn potuit impli
ri illud dictū Symeonis Et tuā ipsi
animā p trānibit gladius hic dicit
ysaya q̄ no plu mulieres sed eā
vere sequebant xp̄m lamentantes
oculte propē metū iudeoꝝ sed
mulieres non timebant propē eoꝝ
fragilitatē femineā aut ignē aut
filie ierusalem Nota q̄ licet
multe mulieres sequent xp̄m que
fuerūt de galilea vn ppriē plus
illis de nomine dicit filie nomi
ne sexus designando & ostē
dit ciuitatis ierusalem & cristi
ani qui ibi fuerūt q̄ tūc possi
bilitas fuit p tyrannidē & persecutionē
post xp̄i passionē p romanos armatos
dicens filie mee multe flere
fuit me quasi dicat q̄ cito cessa
bit armata sed flete sup vos
ipas & sup filias & filios vros
simile qui tūc patient stragem
& crudelitatē Dicens ecce dies
venient in quibus dicet bn feri
les & mulieres que tūc no sunt
ni pregnate q̄ tūc leniores se
ad fugiendū & liberi que non
lactauerūt quasi dicat mulieres
que tūc no habent plus que ma
gis ducent beate q̄ ille pbitatē
fortitudine de se & no deficies
in dicit Josephus q̄ tanta fuit
calamitas tūc in ciuitate tūc
indeuastatione xpi & crucifixi

q̄ multe mulieres comederut ꝓpos
pueros pstime. Que incipient dicē
montibꝫ cadite sup nos ꝑ no ad opp
mendū sed ad occultandū vel dicut
collibꝫ cooperite nos q̄ potius sic uel-
lent montibꝫ oppm̄ qua abhominic
mifici Joseph dicit q̄ fuit pns tēp
pē ad vel comitibꝫ fugit & latitat ē
qua ꝑ in viridi hac faciūt in arido
quid fiet ꝑdm̄ gloriam xp̄i com
parat ꝑ viridi ligno iudeas arido
& bn̄ quia utebat gentibꝫ & ritui
bus / sed iudeas comparat arido
q̄ no habebat aliquem fructorem
virtutis quasi dicat dñs in me qui
plenus fuit virtutibꝫ tanta ostensu
fuit quid igit fiet in vob quasi di
miltoplus debetis pati ut peccatores
stulti &c Ducebant aut aliq̄ duo
nequā cū eo: hic tangit illi qui
ad xp̄m ducebant ad simil patiendū
deducebant Non q̄ xp̄us fuit nequ
sed ꝑdm̄ op̄nēm iudeoꝝ reputabant
ipse eū malū Nota quod xp̄us vo
luit mori inter duos latrones ꝓ dicit ut
ostenderet statū q̄ ꝑ talē mortē
tur hel alia cām ut ostenderet
statū quē habet vellet in finali iudicio
q̄ hic collocabit bonos a dextris malos
aut ſ a finistris & ista ē ratio leonis
pape & ꝑ hoc voluit xp̄m
inter me duos latrones ut crederent
eū participem omnīū eoꝝ quasi
esset socius maleficiorū & sic ꝑ hoc
in fame populo rubboret Alium
ratione assignat cron & ad minꝰ
reputatū est & quare voluit in
tali civitate pati dicit propē plus
simo q̄ statim civitate sibi elegit
quia fiebant sacrificia mea que si
gurabant vīm sacrificium scz xp̄m
qui ibi pro peccatis mīs voluit imolari
& voluit ibi pati ut ꝓ totius pas
sionis cuius debet offendi ꝑ totū
orbem & q̄ste quemadmodū sit a me

& quia civitas ista dicit esse sita
salutis in medio sui umbilicus terre
dicitur ut ostendit q̄ sua passio hab-
eret originē a principio seculi
& populi & ipsa habitabant magis
in ierusalem. Quarta ratio xp̄us
propē nos humiliatus est & factus homo
ad esse domini omnīū Ideo causa sue
humilitatis in hac solēpni loco passus
est ut ibi sua dempsa & verecundia
maior esset & quod voluit extra
porta crucifigi dico q̄ hoc voluit
facere ut ventas torenderet figuris
q̄ propriū fuit in lege q̄ hostie que
offerebant pro peccatis debebant cremari
extra porta templi Sed xp̄us qui
fuit vera hostia propter nīs etiam
voluit an portam crucifigi & mori
unde ad hebreos xp̄s propē q̄ et
iam ut sanctificaret populū suū
p̄ sanguinem ex porta passus est
Cribo passus & an porta ut daret nob
exemplū eundi ab omni iniquitate
& conversatione mala & ita ut
onderet q̄ no solū p illius iniquitate
& p loto orbe terrarū pateret unde
ad ebreos in. q̄ sic moyses fuit
fidelis tanq̄ filius domini sic xp̄us tanq̄
unus unde dicit ibidem amplio
ris em̄ gloriae iste p moyse habitus
est Nota q̄ xp̄us tres fuit xxxim
annoꝝ & quando est circumcisus
usq̄ ad festum pasche & quod voluit
in tali etate mori dico q̄ hoc voluit
facere propē plura primo voluit mori
in tali etate iuuenili ut sit magis
nob ficta exemplaritate ostendere q̄ ꝑ
nab in perfectissima etate & statu op
timo moreret Secundo voluit in tali
etate mori & hoc convenienter ut
in pfecta iuuentate nulla diminutio
natie ostenderet & quia tres xxxim
anni fuit in pfectissimo statu
natie humane / ne ign amplius &
natura senilis sum causā quem
sibi aliquis defecisset tue mori vo-

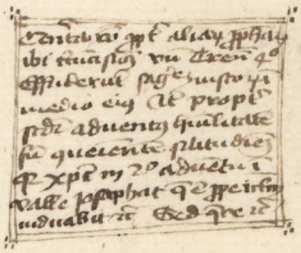

vñ post istam etatē plus deficient
qua sanctificent in sua natura Sz
in tali etate mō voluit ut assumeret
qualitatē resurgendi tpe in generali
resurrectione quilibz in tali etate
.xxx. apparebit / in qua xpūs passus
& mortuus est & ead mte etate
resurrexit / igit ead omnis homo
resurget licet semper ill iunior mor-
tuus quis fuit tam in etate xpōne
surget Sequit in Matth Et vene
runt in locū qui dic Golgotha No
Golgotha est nomē syrū & hebraū
& in latino tm valet quātū Calcis
Calvarie Fuit aūt ordinat de xpō
crucifixione & primo tangit locū vili
tatis Sz specialy xpūs in dignitatis / in
quit dicit Et latrones cū eo Nota q
xpūs acerbissime passus est quia
fixus manibz & pedibz ubi est to
tus nexus & in passo quem in
flixit illis partibz multū dura &
acerbissima & / propē nexus miles
in pedibz & in manibz contrectā
tes / & ideo passio xpūs acerbissima
& ideo passus fuit & ptanto dicit
ysaie in tremis / no est dolor sicut
dolor meus Nota calvaria est testa
capitis hoīs pelle & pilis denuda
ta Et dicit ideo loc⁹ calvarie quia
multa capita ibi ulcera de calvaria
ibi solebant cēm homines deputati
decollari Et xpūs ideo passus est
ibi in tam vili loco & tam fetido
propē immūdā humilitatē inuendo
Et sic dicit aliqui q ibi fuerit
calvaria ade qui ibi sit sepultus
Vt Ambrosius dicit Sz Ieron dicit
q hoc dictū est fauorabiliter nisi
tam nitens adeo si michil sonet
veritatis Hō constat q sic habet
Iosue xv⁰ In ebron maxie abā
sepultus fuit Et Hebron dicta
fuit cariatharbe i ciuitas quor
patriarcharū ibi quator primitus
ut vxoribz sue fuerūt sepulti vz
Adam & Eua Abraham cū sara / ysaac & Iacob Ad dictū Ambrosij
Ieronimi saluando ambrosiū q in
dictū persalparias qz in setū dictis
ambrosij & q ipe no dicit sic ead
dicat q multa p salparias dictis ori
genis sint mixta Sed dicat aliqs
quare fuerūt deputati pnitē
tes ade Dicat oratius q licet po
ete dicat quod uolunt sic pictu
res depingunt sic uolunt Dicat
in Ieād loc⁹ ubi cū crucifixerunt
ibi stilitz in loco calvarie Nota q
ut dicit q milites crucifigentes
xpm primo perforauerūt brachia
crucis contra q parte magnis
foramibz ubi mag xpūs debuerit
applicari Et primo una manum
clauo lato & magno trucidauerūt
Deīn ad pedum manū ad crucem
figere uoluerūt tūc brachia xpūs
no potuerūt ibi tendi qz mā
longa distancia foramia fecerī
tūc repletat fimes Et cū illis
manu sedem traxerunt usq dū
potuit pingē ad foramē tūc q
quasi rubebant nexus & exhu
meris cum brachia trahebant
Similiter factū fuit de pedibz
Et postea tūc exercerūt cū in dere
Sequit in Matth Et dederunt ei
vinū cū felle mixtū / & in Mar
dicit vinū murratū Glosa ibide
sup exa murratū r amarissimū
Et talis amaritudo tangab Et extrinz
primo quia fuit vinū acetosum
unde milites qui debebant custodire
suspensos se patriauerunt vinum
ut habent bibere & illud vinū
fuit debile & acetosū Alij dicit
q uidei putauerūt hoc exemplū
ut hoc facerent ppō ad bibendū
Alij dicit q milites putauerūt
deceū ut illud darent ppō bibere

ut cito moreret ut ab eo absoluent
acto crucifixus adbibend cito mo
riat Sed dom albertꝰ dicit q
illud sit falsum ymo ea ducatus
vinum si eis detur acto adbibend
Sed quodꝙ desit sit dict q iudei
ipm potu p̄uauerunt ut no solu
ipm exanis tarmitarent ꝙ etiam
mtuis ipm amarent Unde dede
runt sibi vinu cu felle mixtu / quia
fel est amaꝝ & mirratu & natalis
in spibꝰ & hoc sic p̄uauerunt
ut etiam mtuis crucifigeret In quib
dicit & cu gusta sset noluit bibe
In charis dicit Voluit bibere / cui
pere ergo videnꝫ contrariari Dico
q non q xp̄us recepit adgustand
ꝙ no recepit ad bibend sic utꝝ
hu dicit charis dicit & no recepit
vnd est adbibend ꝙ hu adgustand
sequit in hoc & lacrimes vnde
adextꝝ alius a finistris ssp crucifix
vbi tangit scripta ppd indignitas
ut pat sequit ihesu aut dicebat
pat Dimitte illis vbi ostendit
ad petitores xp̄i pietas quia
etiam peiorib⁹ magis sibi ondit ora
do patre p eis Dicens pat dimitte
illis no em sciut quid faciut Ideo
q doctores dicut q xp̄us pdm
veritate semp fuit exauditus in
oronib⁹ suis / sed ibi unde q no
fuit exauditꝰ q mlti de hys qui
crucifixerut eu postea puti ꝙ
ul tempꝰ ut q tyrus & vespesia
ul ethalie qui sic sine penit
pma mortis fuit Ergo mꝰ dꝫ
qu debet intelligi pat dimitte
illis ssp si penituerut & sic cas
sant oms instancie Sed Iudei
dedi dicut q xp̄us no oravit
p illis qui xp̄m dei filiu esse mtel
lexerunt sed p illis qui ignora
uerut hu fuerut maledi & hores
mores ut volgares ut qui xp̄m ibi
deriserut et ex lege eu p̄missum
no intellexerut & p illis oravit dns
Iores sui p̄nces sacerdotes & scribe
& om qui ex lege statuerut xp̄m
esse messiam in lege p̄missu Sed
dicret aliquis no noverut mste
riu in eo diuitatis Dico q ex ma
nifestis que fecit noverut eu esse filiu
dei Dicet unꝰ aliquis etiam alii
fecerut maiora / Dico ut q no
plus ex maiori si minus auctoritatibꝰ
sacre scripture noverut eu esse filiu
dei Sed ex odio noluerut eu fore
filiu dei hu⁹ dicit thomas dicit
q in eis ignorancia affectata fuit
ut noluerut fore ipm esse filiu
dei & ex quanti p illis no oravit ꝙ
alii fuerut mores qui ex maiori
noverut eu esse filiu dei & tamen
p p̄nces iudeoꝝ fuerut puersi q
no credebant & xp̄us etiam p illis
no oravit Ex alii fuerut qui
xp̄m ex pura ignorantia & simpli
citate crucifixerut non scientes sic
tantis ut milites & alii & pil xp̄s
oravit & etiam p illis exauditus
fuit q postea conversi fuerut ad
fidem Sequit in solemne Scripsit
aut pylatus titulu hic tangit
tytuli scripti ypetus Nota q crux
xp̄i fuit hastula sive hastile ten
dens sicq qd fuit lignu positum
extinsiveq & clauo firmato & sic
habuit tantu figuraz thau Sed pi
latus nolens sibi titulu retinuit
tabulam & infixit illud sicq thau
sive crucis Alii dicut q retinuit
lignu & illud infixit cruci & ta
bulaꝫ ad lignu illud infixit ex
infixo posuit Inquia tabula
tytuli fuit scriptus Et iste tituli
fuit scriptus quor de causis primo

propē xpō causam/ut ꝑmanē causa
mortis eius/& talis fuit tunc fuerunt
romani/q̄ sicq̄ crucifixus ponē
bant scripturas/ que dabat intelli
gere causam quare esset crucifixi
& sic voluit fieri pylatus vñ in
greco dicit & imposuerunt scripta
eius causa ipius scriptam Secundo
fuit scriptus propē xpō ab alijs dra
ci ut haberē xpō distinctū & dra
ab alijs litteris eidē pendenti
bus & ut me eos nosceret Tertio
propē iudeos tumultum fecit py
latus sibi causam mortis & meo
reverendum ut quilibz legeret
Regem eos esse crucifixū/ q̄ ipe
ex voluntate sua ipi eū crucifixerit
Certo ex diuina ordinatione fuit
factū propē passionis ppe huius
memoriā que nob fidelit debet
teneri Postea pon tituli explica
quid fuit scriptū in cruce ista et
fuerūt licet verbi Jesus nazarenus
rex iudeoꝝ/ Notā q̄ audax Christo
pō mōdo & sancto scolas frequentanti
appetunt xpm ut puer & mirabunt
illi q̄ debet se signare & benedicere
ad illis nominib Jesus nazarenus
rex Judeoꝝ omn sero & omn mane
& nūquid mala morte morere vñ
mihor titulo xpm emendat & dig
tas sua ostendit in tribz primo
em emendat a nomine q̄ ihūs/ a
regione q̄ nazarenus de ciuitate
Nazareth que interpretā florida
a dignitate q̄ rex iudeoꝝ Dicit
primo q̄ ihūs a nomine emendatur
2 salus singulis vñ exactis &
notabis nom eius ihūs Ipe em sal
uū faciet populū suū a peccatis & cetera
forma exemplaris vñ de hō ad
ebreos xp̄m Aspicientes in auctore
fidei qui ꝓposito sibi gaudio fidei
spreuit & sustinuit crucē & est

uita saluatoris siue salutaris de
quo Jesus xp̄s fuit & uita et
na ut cognoscamus te solū deū
De isto q̄ tangit ibi Nazarenus
dicit q̄ in nazareth xpūs fuit
nutritus & in bethleem natus
& in ierusalē crucifixus de tribu
a quo emendat dicit pdixit
Jerem Justitiabo de dauid ger
meni iustū & regnabit in domo
Jacob michee Vel sic aliter in ista
tituli explicatione adhuc emendat
ihūs nam dicitur ut contempla
tus desiderabil q̄ ihūs & ideo in ap
pocal dicit dne ihū Et apostol
Saluatore expectamus ihm xpm
Et bn dicit desiderabil q̄ sum
mus deus ipe est mel in ore meo
in aure & ubilq̄ in corde uestro
Iesus describit ut actuus mirat
q̄ nazarenus q̄s interpretat floridus
Tertio ut utrusq̄ venerabil/ quia
rex iudeoꝝ & ideo dicit apostol
ad hebreos Regi in mortali & visi
ui honor & gloria/ & sequitur
Hunc titulum multi legerūt
iudeoꝝ Et dicit in duo in tres
ptes Nam primo pon tituli latio
ipius latinis attasio 2o milia &
tituli exaratio Ista tria simil pon
tituli latio/ q̄ dicit huic titulum mul
ti legerunt iudeoꝝ huic lectionis
attasio q̄ ipe civitate erat/ quibus
erat ex civitate tam no multū
distabat & ideo victimas huc fiunt
causa/ q̄ multi legerunt Huic pomit
tituli multiplex exaratio ut primo
q̄ erat scriptus ebraice grece & latine
& no est intelligendū q̄ vnus cui
libet ipius tituli fuit greci aliud
latinus aliud ebraicus & fuit ib
tulus scriptus tripliciter in lingua
ebraica greca & latina Istaq̄ multi
fuerunt in scriptis ebraice greca & latina
& ideo fuit scriptus ille tribz linguis

ut eum quilibet legere posset m uere
andria uideo q rex eo esset cruci
fixus sed queri quare nullis ebus
lingnis t no in plurib fuit scptus &c
ma ratio q ille lingue magis erant
famose in mundo t principales prio
in lingua ebraya propc udeos in
lege dom dntes / t etiam propc spe
cialem religione t cultu dei lingua
gra propc gentiu sapien / lingua
latina propc vnis multis gntibus dnan
seu imperantes et est alia ro titulo
ideo fuit scptus triplex propc regnu
xpi qd debebat se extende ad omes
gen / id patet sapien t populos t
duces deu cognoscen / duo primo
q adpatet sic ad romanos q hic
imperabant romam t ideo scptus fuit
in lingua latina q romani fuerut
latini Item ad sapien t ideo titulus
fuit scptus in lingua greca q magis
hic ugrint sapien / et ad omes pau
pes t duces deu cognoscen / ideo
scptus fuit titulus in lingua ebraya
q udea deu cognoscen / nesp / Nota
hic est dictu ebraice / sed utr nazarenus
sit dictu gra no mueni in scriptura /
Unde dicit doctores q ultimo due
dictiones sc rex udeoy integre
fuerut scpte / eius grus t integre
eius ebrayas t integre eius latis
Nota q beda dicit q triplex est
titulus sc memorial premial et
triumphalis / Titulus memorial est
qui scribit sup sepulchra ut epi
taphia t hoc in memoria defuncti
premial est qui scribit in portis ciui
tatu t domoy preoy nobiliu t hoc
meay laudem solempnis triumphi
habiti de aliquo / et quia xpus in
cruce solempne triumphu animo
suis obtinuit igit digne triumphalem
titulu habuit super crucem / Et iste titulus
fuit memorial q in memoria mortis
sue / fuit etia premial in signu q no
lolia dei filius pendebat merito
Postea subnectit titulu a udeis con
tradictu / unde udei uidentes q titulus
esset scptus mutare andria eay vole
bant eu immutasse dicentes pylato
noli scribere rex udeoy / sed quia re
spondit q rex sum udeoy t no fuit
et fecerut ideo q populu volgus
sue volgus t eius p ho haberet
q ex ista causa esset condempnatus
q usurpasset sibi q esset rex / t ido
sic auferebat sibi ultra ne valuerit
sibi auferre fama / Unde pylatus
ait scripsi scripsi hic ponit ultius tres
ductores triumphi t p quos titulu a
pylato confirmatu / in dicit q scripsi
scripsi t firmit scripsi sic q no immuto
Unde ambrosius in aigrali sup isto
vo notat duo primo not q scptus titulu
indebitus fuit dui petri tm in ps
de xpo passion fuit intimata ista
ma ne corrumpas titulu sup scptus
Secundo notat q pylato ex duab causis
fuit truelitus illud dictu ne corru
pas ul deleas titulu mysteriosum
t ex eo pylatus fuit dictus q dixit
ait scripsi scripsi Nota quale xpus
voluit patibulu lignu Augustinus dicit q
hoc genus mortis in ligno cruc fuit
quemes saluator omnibus huiusmodi
qz sic ligna fuit assumpta petri ade
sic crucis lignu debet fieri assumpta
tollendi peccatu alia ratio est Augustinus
qui dicit / hoc genus mortis fuit figu
ra multis modis in veteri testamento
Unde dicit q sic totu genus humanu
materia lignea fuit saluatu sic
p mortem xpi totu genus humanu

titulus triumphal t qui scribit in memoria t laudem

in ligno crucis est saluatus de eterna
dampnatione Ideo q̄ sic filios israel
volentibus exire egiptu pacifatam
ligne arm abstaculu fuit ammotu
sic p lignū crucis obstaculū peti est
ammotu Inquatū xp̄us p nros
peccs passus est Terra figura sic lignū
de liso in aquā missū aquas dulces
fecit Sic xp̄us totā humanitatem
etne dampnacois in dulcore unte celest
vnuit Certa figura q̄ sic ligna
sustentabant manna moysi ut isrl
vesceret et melcet sic lignū crucis sus
tentabat xp̄m ut vesceret omem plate
diabali Ideo adhuc huem triplex
victa quae valuit pati in ligno / q̄
sic diabolū p lignū vicit sic unū
fuit ut p lignū ecia vincet adpl
hominē vñ fulgentius Type ligni tri
notat ut aqua ligni saluet Et
Gregorius / dicit saluta huani generis
in ligno crucis q̄stituit / Deo q̄
pa desuper p lignū clausus fuit ideo
necesse fuit ut p lignū aperiret / vn
hoc tenet ecia aperta est ianua regni
celestis / saluti / Deo xp̄us ascendit
crucē ut reig muemet fuit em eo
tempore antiquitus ut reos perditos
qui muemebant in patibulo suspen
debant / Deo ut xp̄us mōi se ostendet
plate mūdi et huius rei signū crucis
fuit diuisa in quatuor partes / insig
pb crucis sign̄ eos qui a
ligno fuerūt liberati / Ministra
tus penitentiarū absolutus / Dept
pars penitentiā q̄ferens / Superior pb
angelus p totā aiā instruendo et
ideo dānatis mercede pueri mori vo
luit quid autē morte interueniat / Ia
dicit deus Ambrosius / Mira res est
angelus venalis hominibus adorandā
prestare quippe diabolus est cupidus
ut mundi liberatio miseria deppo
latio patrocinus laudatio et omnis
xp̄ianus populus ad regna celestia
mutatus / Nota quare xp̄us voluit pti
in alio sign̄ aere huius triplex ratio
der quidem est clemtia qua potest
ens homo habere pram tram vel pram
aqua vel pram igne dere vero pmi
nemo pot habere sic passo christi de
bus quia est tam passiones aliorum sanc
fuerunt spe q̄ sua petri fuit passio
propē se sibi paulus et sic
xp̄us no fuit passio propē se sed quia
propē nos / passio eius fuit quia
illius qui fuit medio et angelus qui fuit
reputi / illius qui fuit in medio qui p
sua passione fuit saluati / fuit ecia
quia illius qui fuerunt sublata et sanctis
patribus qui erant in limbo qui
in fuit liberati / Deo dere est clem
tia medium inter deum et homi
nem ideo xp̄us fuit mediator inter deū et homi
nes ad reparatio / ut mediator vnio
nis q̄ est natura et duarum sit duarū
et quatuor erant n. quedā disparitas
inter deum et hominem / nam deus tam
quercebat de homine q̄ eius mandā
tum non fuisset homo aut conqrebat
de deo q̄ sua creatura et similiter
ideo xp̄us venit et mediatore dei et
hominis se fecit Deo / dere fuit
clemtia in mundo sit ex primo homine
idolus immolatus ideo xp̄us voluit
in aere pati ut ipm sanctificaret
et mundaret / anima enim clemtie erat
in munda si ea mundauit spiritualiter
quod et sanctificauit totam ecclesiam
animas et plus scip eam ambulādo
aqua in qua se baptizari faciendo
igne ppm sanctū in specie ignis
mittendo / Ideo no voluit misi ut
sanctificaret et mundaret in ipso pa
tiendo et moriendo / Sic xp̄us pmo
pati voluit in alio ut aere mundet
se sanguine suo decente / mera ut

terra mulieret Sed in alio patuo
luit ut nos phas pbet ostensu i celu
Homo ut ab omnib⁹ posset uideri i
signu q̄ prio modo poterat Nata
q̄ frequent in auctoritatib⁹ sanctoꝝ
dicit q̄ q̄ dei filius est passus Vn nō
q̄ dei filius duplicat⁹ cōsiderat Vno
pōt abstrahi hoc q̄ subsistat in duplici
natura diuina & humana ut dei filius
nō est passus nec mortuus q̄ est ibi
ad patre Homo compositus dei filiꝰ
no pōt dici put subsistit diuine & humane
nature & ut sic dicit filius dei est passꝰ
hoc totum adhuc est ambiguum
q̄ filius dei secundū humanā naturā est
passus & no secundū diuinā Vn in xpo
est tm una psona filius diuina & duo
naturē misce distincte quāq; quelz
spetabiles suas seruet & sic xpus singulis
creaturis celu & terram similiter quando
accipimus psonam xpi tm passus dicit
filius dei est passꝰ crucifixus & hoc
quidem ad humanam naturam & no diuinā
Judei ergo ad crucifixissent uel pcussissent
ergo ad crucifixissent eum &c Hic
est quinta pars ubi tangit militū
cupiditas que patuit in hoc q̄ diuiserūt uestimenta sua Circa istam duas
partes In primo ignominia ex eo q̄ xpm
nudū crucifixerunt 2o crucifigentiū
cupiditas ex eo q̄ uestimenta sua in quatuor
partes diuiserunt Circa 1m patet ut dicit
hugo duplex q̄ milites fuerē in⁹
crucifigentes cum eo ex eo q̄ diuiserunt uestimenta sua in quatuor partes & cuilibet
militi cessit pars uestimentoꝝ exceptis
3 partibus istas partes sup erat adhuc
una tunica que erat inconsutilis sed
sed contexta q̄ no diuiserunt sed super
eam sortem miserunt quis eam cum
tolleret Super illud q̄ dicit in Psalmo
diuiserunt uestimenta &c Quod est per glosam
dicit milites aut ad crucifixissent
eum diuiserunt uestimenta sua in quatuor
partes unicuiq; militi partem sed in
illis uestimentis duobus quibus milites habuit plenum & tunicam glosa dicit tunicam
eam similiter acceperunt si non similiter
diuiserunt q̄ ipsa non fuit consuta
sed deorsum inante ea integra ipse q̄ ea
habuerunt & sicq; illam sortem miserunt
aut ex eis ipsi cadet & addit hic
etiam q̄ milites quidam hoc fecerunt
ut scripturam implerent quamuis non
intendentes scilicet scripturā implendo
que dicit diuiserunt sibi uestimenta
mea & sicq; eis miserunt sortem quod
sequitur q̄ sicq; omnia uestimenta in
seruit sorte dicuntq; placuit dicentes
computando tunicam inconsutilem
ad alios uestimentis aut dicit sicq; eis
miserunt sortem non q̄ sicq; omnia uestimenta miserunt sorte sed hoc potius dicit
propter tunicam inconsutilem super
quam miserunt sortem quis enim
tolleret & huius ratio q̄ sicq; ea
miserunt sorte dicuntq; placuit & postea
in hra Et non similiter eam q̄
scripsit non habuisset si rapta fuisset
unde dicit quidam hic videt q̄
xpus habuit quinq; vestimenta integra
q̄ tribus scripsit integra vestimenta &
post sicq; tunicam inconsutilem miserit
sorte Nota dicit & patris sient uestimenta mea hoc intelligi de primis
uestimentis de quibus tunq; scripsit una
pars integra & in mea vestem
sibi tunicam inconsutilem miserit
sorte Nota dicit Crisost q̄ tunica
inconsutilis est duplex vestis una
sicq; alia pastoris sic nos pastoralia
pallia duplicata sed no videt
similiter mentiri q̄ si sic tunica potuit
diuidi & hic etiam diuisissent

Vnde alib dicit Crysost & Aug Luca
in constitut i no ista pars ei parte
sicut mtuus mis plica ei plica
consuit sed fuit facta opere reticulato
ut arcotere fieri solent di virgo bta
xpo in pulua existente fecit sibi tlem
tuicam que ei ipo cruit dic desup
totexta ptatu Aliqui dicut q mstip
fice fierit contexta filis serteus
ut solet fieri domis & illud no vide
valere q xpus emendauit aliquate
uestiu in Rosse tapta / q igit ipse
uestes ornatus & supbas gesserit
no iudetur Intexponut doctores
desup contexta i mparte sipiori
tm ollud bene firmata parmo fir
mo ut no rumpere defacili sicut
adhuc fieri solet in pelliceis que
mstipiori parte firmari ne defacili
rumpant Vnde dicit Crysostmg
xpus humilib uestib fuit mdutus
se paupes ad mdu rethus operte
reticulato facto quib utebantur
pauperes mpalestina tali regione
pleruntes aut plasse nebant
hic tangit de xpo illusione pendet
marue Vnde tristum blasphema
uerbu eu dicen Vach qui destruis
templu dei / Vach opt mteuto sub
stantiua / Similit & principes
hic tangit mo quamo xpus a pna
sacerdotu fuit illusus & patz Pulsu
quae xpus no defendit decrue
ut credent Dicit si defendisset tu
potant credidisse isti qui astabant
sed alij qui no vidissent no credi dis
sent Sed q xpus venit psalute
oim predestinati credent & saludent
Ideo defendi noluit q mors sua
sic diffimta a patre fuit / Natim
fuit dicit Vnus aut dehis qui
pendebant ad eo & ny matheo
dicit Similit & latrones q cruci
fixi erant cu eo mpperabant ei
go uidet q sint cotry Ideo pluit
dicens chatli pont pluralem psingu
lari Sed Beda Ambro Aug dicit
q primo detrdebant eum ambo &
post hec ille adextis tamus penituit
& hac subdit statim cu dicit Vnus
alt dixit Nec tu times deu nec
quidem dicit filius i penas dignas
p nris malis factis recepimus &
subdit a tento mi domine du venis
in regnu tuu Vn Beda dicit Cruci
fixu deperfid dmi confitebatur
audit contemptu admirate adhuc
confitebat xpm esse regem Et
xpus dixit Ame dico tibi hodie
mecu eris in paradiso Sic dicit
Crisp Si deus electis p mstt regn
celoru & latrone in paradiso dixit
quomo ei prima reddidit Soluit
& dicit q p petendisse ustato nole
mtelligit regnu celoy Q. hodie
mecu eris mparadiso i mstructum
essencie dme Qe in Io Stabat
aut iux crucem me ihu & soroz eius
mris Cui audisset ergo dsup mrem
& discipulu quem diligebat qui dis
btus Rabes fuit Sic tangit ppd com
passio dom matre eius Nata
m dicit dicit Maria mr Iacobi & Io
seph & in Iohanne dicit Maria
Cleophe go uide q duo fuerint eon
mi / Dicit q Maria & Maria uocant
eandem mariam a filijs sz a Iacobo
& Ioseph & Iohannes uocatur
eam a patre eius Cleophe Ergo ille
benedicit Vn cui huic audisset mre
sic crucis stante & bin Iohannes
habuit pollicitudine d eius & dixit
Mulier ecce filius tuus q. d.
Hic usq ego fui filius tuus & mihi
sequum & mo deputo tibi Iohes
ut ille pt tibi custos & mster / Dem

diat discipulo ecce mr tua. q. d. Ego deputo tibi eam ut filiū ei in mr̃m
& custodem ~~illam~~ q̃ sicut eū filiū mr̃
sē reputauit eum ad eius fructū
reducat esse cōtuerpā me ~~dep~~ eam tas
Nam hui pmt mlieres multe
sequebant sed alonge sed hic pmt
Iohannes q̃ iuxe crucē stabat mat
ihu Vnde q̃ a principio crucifixionis
xpi iste & alie mulieres debuate fuit
apte ad ppe stare q̃ xpus poterat
eas loqui sed isto cōsolato q̃ xpus
q̃mendauit mrem filio beo Iohanni
& qm quodāmodo finem & cōsolatio
mortis q̃ talis huc fuit fuit turbe
multe circūstās ideo huc retrocesse
runt & ideo q̃ aliqm earū te dicat
q̃ mlte mlieres erant alonge stans
factū fuit post cōmendatos male
sed q̃d hic dicit cū cōmendatione
filii fuit ista principū & quare xpus
mrem in tanto dolore audit ita affec
tuosa fuit p mlte voluit dicē mul
tas q̃ si dixisset tunc ipa hec audies
exemplū & amoris teneritate. sed
possibile fuisset plus gladio pertrā
sissa quā mali pferato ista si
dicat ipse si dixisset ad ea mal
pie ipa ita cōmūtata & dolore plē
si possibile fuisset q̃ pdolore mortua
fuisset Ideo ut ipe mquatū mo eo
fuit no augat dolorem eius appellat
eam nomine q̃m mlte & dicit stabat vo.
dicat Beus Iohes admirans q̃ beata
virgo in tali angustia & dolore potat
fuit q̃ si plus eius expresse illa
vi non dicat cuilz credet q̃ beata
virgo steterit iuxe xpi mortē Hic
ende q̃ multe passionis xpi fuerunt
pastores xxxvem cum fuerunt tri
ath q̃ xpus fuit ipi materie ab
angelo nuciatā & tue dutue fuit
ei hue grā plena & ipa tue hm
paterat duce no plena gratia sē
acerrimo dolore repleta Hic Iohes
& angelus salutatione & tandem
deducant filio mo Nati q̃ super
pdicto vo natali & tuus Richardy
si xpus no dixit me orē tm po
tuit dicē manente & experimente
Mulier inquit mde filiū tuū quē ab
angelo annuciante spū sancto te ob
vmbrante concepisti vide laniatū
confossū cruentatū ante te miser
pendere audi inq̃ filia & vide audi
pmity malleos & pulsiones clauoy
& vide faciem inquē angeli depbe
rant q̃ sputere sputis maculatam
unde cap a patespatibz principaty cru
delit p forata vide inquā in ligno
me q̃ pctis mortē subdit q̃ ad
hanc vocē quasi no in ore tame
mentis p impta & plata Hic potuit
videre maia O filij dulce vnice &
singulare gaudiū vbi ame meū
salutaui fuit ut morar tecū qui te
genui & morte veraui Subdit &
qualit supbndicte mres eius alias
gladius pertransiuit qn filios adulos
suos ad eā querens dixit Ecce fi
lius tuus & subdit Richardy & filio
mutato / tradit q̃ dño suus pro
magro discipulo q̃ filio dei filius Za
bedei f Iohes q̃ creatōr tali & tāte
pfectōis De vsu aut cōmendatione
qua xpus cōmendat beatā virginē
matrem suam queritur quare potius
illi quā alio cū q̃ erat virgo plus
& idem Iero mercuit hoc sua virgte
& virginte suce virginali capitate ut
sibi virginē virgo cōmendaret &
ut esset mr eius audiri pietas &
floribus asperis Et ex illa hora
accepit eā discipulus in suam filius
officia & ministeria quibz ei obsequij
fuit & alia vita habet in sua filius
custodiam idem audiet & exequitur
in vita quotidiana & sororia aut hora sta

fuit tenebre p vniuſam terram &c
plus evāt determinauit de xpo crucifixione / hic determinat de xpo morte
& exspiratione & primo tangit diuinitatis xpo primaculo omnes ut ait
xpus meridiante hora sexta facti sunt asserere
ut magis ostenderet esse filius dei
ordinatio fuit diuinitus q tenebre fie
fierent Nota q aliqui dicit q solis
fuissent tenebre mundi ſ hoc non
videt vnde q eclipsis in egypto fieret
tenebre & hoc tetigit dyonisius
qui in egypto fuit Unde eclipsis dicit
hic tenebre facte sunt p vniuſam
terram & sol obscuratus est ibi & tene
exponitur q idem est idest tunc ec
clipsis fuit pre-maturalis Nota
Chrisostomus dicit q sol radios suos retrax
ne impij xpm blasphemias suas
luce frueren Item non potuit videre
minima sui creaturis mutata ideo
radios suos retraxit sed illud dicit
non videt valde q sol non est corpus
animatum ita q ex sui voluntate sua
possit radios suos auferre & dicere
ſ tunc eclipsis non solis fit facta per
radios retractionem sed fuit facta
per lunare interpositionem interpositionem
me lunare solis & terram Unde dicit
dyonisius in quadam epla ad poli
carpum martirem q tunc eclipsis
q tunc eclipsis primo passionis lunare
facta fuerit & dyonisius videt
velle q dei eternus eclipsim tunc
maturam fuerit facta que ostendit
xpm fuisse filium dei primo quantum
luna fuit in xo die & dyameter lune
apparebit soli & maxime distabit
ſz nalis eclipsis fit unquam nisi in
mutatione solis & lune ut in nouilunio
vult fieri tunc eclipsim fuit miraculo
Sed q qn fit eclipsis nalis tunc
luna venit ab oriente obscurans
plus parte solis uersus occidentem
ſ tunc fuit oppositio q luna venit ab
oriente obscurans plus solem ut
patet solis uersus occidentem Secundo
qn fit eclipsis nalis tunc pars que
primo obscurat & primo illuminat tunc
aut hic fuit oppositio q luna qn uenit
ab occidente obscurans solem usq ad
occidentem redit ab occidente & secundo
parte occidentale plus illuminat
Tertio qn fit eclipsis nalis tunc luna
omnino mota & tristis dato ſ ly° ibi non
fiebat ymo q tunc luna subsolem sta
bat ebg horas nicubg & una hora
artificiali que quidem fit tres nales
ergo fuit eclipsis tal eclipsis &
tali hora nona hic tangit xpi mors
& exspiratio Nota in marco habet
Helyr Hely vnde no Et est nomen
dei y idem est q meus vnde ly
deus meus / Lama sigt ut ut quid
sabbatam sigt dereliquisti Nota
q germat Hely Hely ut signifiret
q esset dus dei filius primo q esset
dei filius nalis 2o q esset dei filius
p excellentiam yre dicit ut quid dere
liquisti me Nota q intelligendo
2 hoc q deitas nunquam fuit sepa
abſtractam ymo ab omni materia
rumis semp quieta & nunq sepabit
vn in morte xpi aia fuit sepata
a corpe & in hac ostendit q nalis
fuit mortis tam deitas fuit in
vtraq ſz in aia in limbo & tam
corpe in sepulchro Unde est sic in
telligendo ut quid dereliquisti me
Glosa dugg tormt & passionibus
exposuisti ut ibidem theophilum
ut quid dereliquisti me i natam
humanam passionibus dedisti & inhumanam
populo Quid aut astantes dicebant
Helium vocat iste dugg dicit
q illi fuerunt tonati & no intelligebant
ebraycum aut xpus dixit hely
Gz plus audiuerunt Helium vocat
ergo dixerunt Helium vocat iste /

mysterium postea siens ihesus
q̄ oīa consummata sūt dixit ut
impleret illud ps̄alm⁹ Insu-
per potauerunt me aceto Deo ab
ipsius spūs impletū q̄ dixit xp̄us
pendens merito scripsit q̄ oīa dā
ppheta fuerāt completa propter
illud ergo ut impleret illud dixit
ipe dixit Sitio Et hys q̄ sub sūt stat
licet aliqui spualit exponant Unde
q̄ tamen sanctus sūt q̄ ab eo exclusi
& sūt exclusi ut ipi uolūt & illa
sibi sūt maxima pena Tui isti mi
lites habuerūt nos ad acetū & fel
ligauerūt spongiam ysopo & potā
mū porrexerūt sibi & tui xp̄i
uoluit bibē & dixit Consummatū
est scilicet deus ipse dixit q̄ ppheta
ill consummatū est a pus redemptus
genus humanū Nota spongia & ves
tibus proprijs & multo mō ampere
de liquore quē ipi ligabant ysopo &
alij euangeliste habent arundim
& est idem q̄ theophilus dixit q̄ aru
do sūt ysopus em & arundo filia
habent folia Vel ysopus deb⁹ dia
media p̄ducta ita uel ppe dorus No
ste uersus no est bonus ysopus est
herba & ysopus dat bona uerba q̄
p herba est media p̄ducta deo q̄ hic
uocat ysopus a balio etymologia pa
arundo uocat Et porrexerunt
ori eius q̄ sūt elongata a terra
q̄ no poterāt attingē manibus aliud
& cū accepisset i. madidā gustasset
noluit bibē scz̄ p amplius alij euā
dicit q̄ no bibit q̄ & intelligendo
q̄ mox modicū bibit q̄d bibē p no
bibito tūc sequit⁹ mox alij dixerūt
uero scz̄ qui no porrexerūt sibi ac
tū dixerūt scz̄ ad illud qui porrexē
sibi acetū Eme quasi dicunt Non
desibi bibere ne moriat / si uideam
si ueniat helyas & liberet eum Ihesus
aut clamauit uoce magna Augu
dicit q̄ sola uox clamauit q̄ alij
no potuit & huc ponit dicēs Pater
huius dne commendo spm meū Deinde
dicit q̄ ihesus dixit illud ps̄almū In
te dne speraui no confundar & ipse
ad illud dicēdū In manus tuas dne com
mendo meipsum Alij multi dicunt q̄ xp̄us
ibi mortuus Deus deus meus respice
in me & dixit tribus ipse in manus
tuas dne commendo spm meū & hoc
dixit ps̄alm⁹ ipse ps̄alm dysmutatione quem
sūt .l.i.o. ipse & ps̄alm dysmutatione quem
sūt .l.i.c. & dicit doctores q̄ illud
uocat ppalterium xp̄i Nota hic ho
ihesus aut clamauit uoce magna
& dicit q̄ p hoc ostendit q̄ idem
clamor sūt miraculosus q̄ homines
ita morte sūt debiles & no pnt
clamare & xp̄us tūc sūt debilitatus
q̄ ualuit clamare no potuit & tal
clamor ita ualuit & miraculosus
& ondit eū no esse hominem sed deum
& hominem Nota q̄ ihesus alta uoce clat
propter plures rationes primo admirabi
lem & subtilem naturā ipius in eo exis
te Deo clamauit ad ostendendā passi
onis magnitudinem Deinde ad ondendā diui
tatis eius quantitatem tertio
clamauit ut astantes pueniret
ad compassionē Quinto Deus humanitatis
alta crucis astendit ut etiam inde
alte clamet ut nullus excuset clari
tatem uim sūt ut dicit passus pro
compatiē Quinto Deinde omnis tota
compatiē tutori xp̄o morienti Tal
abscratus est petre sūt sue manu
inti capte sunt Solus mūs homo no
compatitur xp̄o a quo no solo passus
est xp̄us Nota sedm dugg q̄ sūt
si mortue fuerūt siue in umbra desi
cauit & xp̄us tanta fortitudine sua
fuerit uoluit usq̄ adpuncta mortis
ut ostenderet q̄ passiones violente
no possent extrahē animā eius a cor
pore & q̄ ualuit mortuus sit &
sedm ualuit deliberatiua Sed q̄
qn xp̄us uoluit mori tūc fortitudo

quor. Vnus fuit nomine Iacoth vñ
possibile est q aliqui postea fuit vñ
mortui. Sequi. Centuriõ aut. Et qui ad
eo erant custodientes ihm vsq tremo
tu. Et hys que fiebant tuc valde d
hic tangit confessio centuriõis. Cen
turio em qui pest centu. Et iste fuit ibi
constitutus a pylato ut custodiet ne
ihũ tolleret de cruce. Nõ mirum
duit q centuriõ dixit. Vere hic homo
iustus erat. Si hic dicit q dixerit. Vere
filius dei erat iste. Iudei dicit q utrum
potuit dixisse primo primum dñi ad cla
more expirat. Nota q xpus fuit
iustus hoc ex testimonio habet ex
miltis primo a pylato qui lauit mag
dicens. Ego innocens sũ a sanguine
iusti huius. Item ab uxore pylati que
dixit michil tibi et iusto illi. Item a
iuda penitui tradens sanguem iustu
Item a latrone. Nos quidem digne
recepimus hic etc. Item a centuriõne
si dictum est. Vere filius dei erat iste
Erant aut ibi milites mulieres a longe
que secute erant ihm. Hic tangit
miles astrauit deinde ut patet. Item
Sequit. Iudei ergo qm parasceue
erat etc. Hic determinat cum ta de xpo
latrocinio post mortem tm postq
xpus fuit mortuus et crucifixus a pyl
lato. Iudei accedens pylatum petebant
ut crura eius frangerent et hoc fecerit
propter 3 causas primo q in lege eor
fuit scriptum uel deut. q corpus mortuor
nõ debent in patibulo pernoctare p die
deo fecerunt. Ppter hoc crura crucifixor
frangi ut mors eor accelerarentur
Iudei causa erat quia erat parasceue i
sexta feria hora nona incipiebat
plemne festum i. sabbatum et etiã quia
erat infra octauã a festo pasce qd
ibi manebat. Io propter istas solem
nitates occurrentes mandauerunt iude
bant eis si corpa ibi remanerent
et propter hoc fecerunt crura eorum
frangi ut morte cor festinarent
et de eis expedirent. Tunc venerũt
milites frangere crura et primum dixit
sic fuit q unus militum frangebat
crura unius latronis et alterius
et ambo tunc venerunt ad xpm videns
frangere crura ipius tunc muenerunt
xpm mortuum et crura ipius fregerunt
Hoc ut dicit quidam tutor
in speculo hystoriali unus militum ipm
oculo caligauit cum lancea qd
no uidens unq xpus esset mortuus
qui accepit lanceam et infixit lateri
ipius. Et hoc exiuit sanguis et aqua in
mam redemptoris. Deq dicit prima pet
primo talo. Non redempti estis auro
et argento si pocius sanguine domini
nostri ihu xpi et aqua mundauit
me regnantem. Dequo Ezechiel xxxvi
Et effundam super uos aquam mundã
et mundabimini ab omnibus inquinamentis
uris et dabo uobis spm nouum. Nota q
dicit Ensõ q miraculose et contra
naturam q de corpe exsiccato fluat
sanguis et dicit doctores q aqua pura
effluxerit et elementata et no humor
flegmaticus in signum mundicie et hoc
ideo ut xpi constantia haberet q cor
xpi uiuere fuit quamdiu de quatuor
elementis compositus et p hoc eliminatur
duo errores. Primus erat quorundam
hereticorum qui dicebat xpm no habuisse
corpus humanum sed celestem
Eidem errore erat manicheorum
qui dicebant q corpus xpi esset
fantasticum sed non de corpe celesti nec
fantastico emanasset talis aqua et
plenus ille sanguis et ista aqua effluxe
rit in signum ut quantum xpus
Ideo dicit Abacuc xv. capitulo
Ira sua que testimonium dant ita
pr vm et spus sanctus et subdit ex
sua que testimonium dat mihi spus
sanguis et aqua. Vnde q xpus ut fuit
deus de hoc testimonium phibuit pas

de dmitate testificans & hoc audit
in baptismo cū vox patis audita ē
hic est filius meus dilectꝰ in qua phi
buit testimoniū filius qm sic fuit tri
formitatꝫ ꝙ facies eius facti fuit splen
dida. Ista phibuit testimoꝝ spūs sanctꝰ
de xpo dmitate qm in baptismate
xpi in spē columbe visus est. Item in
specie lingue ignee qm discipuli in
die pentē spm sanctū sup eos repositū aut ꝑpert
Sed merito de eius qualitate spūs
s. alia phibuit testimoꝝ qm in eo ꝙ
spm s. aut suam exalauit potuit
ꝙ vere fuit homo vn⁹ cuius spiritꝰ
exalato fuit xpc sanctitatis comite
mato & mlc sanguis & aqua. meo
ꝙ sanguis & aq; de eius corpe mutuit
& dicā ꝙ in lancea sanguis de emicuit
admodū militis qui cū eo oculos
tetigit & statim visū recepit qui post
modū suus fuit & xxxiiii annis no
strā vitā duxit & ꝑ nomē &
amore xpi martirium ꝑfecit et voca
bat longinꝰ. De ista crucifixorū gia
& de ista lanceatione sero volūtate
xpi plura sunt notanda. Primo
quare latrones crura fregerūt & no
xpi qr cultres no fuerūt a pilato missi
xpo aut fuit solū missus & milex
ab omī pena ideo rōne cuius decen
cie congruū fuit ꝙ eius crura no
frangerent. Vota deꝰ ꝙ dux & lan
cea latus eius aperuit / quāe no
mīe hic ꝑtulit ut vulneravit
ut ꝑforavit ꝛ pomū appetit & vidit
Augꝰ ideo dicit ꝙ vnꝰ militū latꝰ
eius aperuit ut intelligas ꝙ ille
aperuit hostiū spūale ꝑ qd sacra
ta ecclie emanaverat & ista latis
aperitio fuit ꝑdicta Genesis. Hoc
fabricans archam iussus fuit ꝙ in
latere eius aperte debebat fabre
fenestra ꝑ qua intrarent alia
que animalia no erant pinna
hec fenestra figurabat latus xpi aperi
endū. Quo effluxerunt sacramenta
ex quoꝝ usu salus salutis qui in
passione xpi sanguinē de volūtate
latali & alys quare in toto sunt
quibꝰ Venus Unde dicit Ps mq
o aue quete dependeras si fecun
ditate animas assimile pennas ut
columbe & vola in volūtate ihu xpi
& mansiones meis & subdit nuspꝫ
quies gratiosior nusquā secundꝰ
uberior quā in volnibꝰ xpi hec
volūtas fuit exquibꝰ emanat tota
salus mea sic ꝑ quasdā venas &
ꝑ quosdam pores fluit mi & hec
mutuat mea. Venus Unde dicit
ꝙ si salvari debemus aperta hec flu
xerūt ystas volnera exquibꝰ fluit
mea & subdit sitio mihi ꝙ no sufficit
aliud michi mea mīa Sed quid
michi de est de mīa meis hac au
dast ipsa de volneribꝰ xpi & no
desint sibi forāmīa ꝙ sūt transfixa
ꝑ que effluit xpi mīa Nam scptm
est foderunt manꝰ meas & pedes meos
& latus ꝑ has vias licet mi sugge
re mel de petra & oleū de
saxo dulcissima & sequit pul mihi
meū est misericordia dni / nec vnq
sine mīa esse pōt ꝙ diu durat
dnm mīa, ꝙ illa durat imper
petuū ideo metuū mīa xpi
nusquā desinet esse & effluens est
de suis volnibꝰ sequit in Johāne
& qui vidit testimoniū phibuit
ste, vates etoīa & vm est testimoꝝ
eius & ille scit ꝙ vera dicit ꝙ vnꝰ
me alius sanctꝰ doctor est ideo dicit
Johannes qui vidit scit ꝙ vera
dicit facta sūt em hec ut scptā
impleretur hic no declara illa ex

phetis & qz duo dicta sint ideo duo
declarat Dicebat em qz crura non
fuerut fracta xpo & quatre ut impletur
illud os no comminuet ex eo ut sic
habet Ezechielis xij° Preceptu fuit de
agno paschali qz debet comedi totus
cu[m] intestinis & capite & pedibus
& ossa no debent frangi & quia
idem agnus fuit figura passionis
xpi ideo sic ossa eiusdem agni no
frangebant sic & ossa xpi qui fuit
verus agnus & figura cui no debebat
frangi Alterum dicebat qz ipse fuit
lanceatus & a milite trisixus hac
lanceatione & trisixione habita
impleta fuit scriptura que dicitur
Zacharie xij° decimo Videbut in
quem trisixerut & illud est rese
rand ad finale iudicium Hic xpi
cicatrices in manibus & latere ostendit
& hic impiis videbit hec unde nonne
qz voluit xpo manebut & remanserut
in corpe suo ad nouissimum diem
propter plures causas Una causa est
me[n] alias ut post xpi resurrectionem
discipuli videne suu[m] volua & scient
eu[m] passu & crucifixu & mortuu
& eu[m] uerus resurrexisse ut in fide
persistent sic factu fuit qd thomas pal
pauit sibi adulna sua Alia ratio
est ideo voluerit xpo remanserut ad
confutandu[m] iudeos in die iudicii qui
hoc ut ostendit eos peccasse & peccasse
passione sua & eo esse mea causa sue
mortis & sue trisixionis qz tue videst
eu[m] eius caro & qui eu[m] pupugerut
Alia ratio quare xpus voluit remanere
in signu victorie ut hostis maligni
qui dicitur in ligno uicerat per xpm
in ligno crucis vincere Quarta
ratio dicit per Bm Anselmu quia
xpus mediator noster per nos patrem eo
ne retinuit sua volua ut patri
ostendat Ista que per pios nostros
accepit propter hoc ut digne mi
serere Post hec rogauit pylatu[m]
Joseph ab Aramathia hic ignis de
xpo tumulatione & eius sepultura
xpo ignis mortuo & clarificato eius late
per sonitu Joseph uenit ab Aramathia
a ciuitate qz fuit xpo discipulus
occultus propter metu[m] iudeor & ex
eis multis discipulis habuit qui
fuerut adulti qz multu timebant
iudeos exigere & a synagoga
expelli qz fuisset eis magnu[m] ultu
periu[m] et de ultis Joseph fuit unus
non eis fuit unus de xij° sz ideo
qz credidit sz mori xpo & doctrine
eius ideo dans fuit eius discipulus
& iste petiuit licentiam a pylato ut
corpus ihu tolleret & sepeliret & hac
primsit pylatus propter peticionis re
uerentiam Joseph qui ille peterat nobilis erat
& no solu[m] propter ipm sz propter mor
xpo in notitia qz pylatus bene
scuit ergo annuit petenti ut sepe
liret eu[m] Habita eis fuit magna
diligentia ad sepulturam suam unde
no sepelierut eu[m] sic decenter sed
honorifice sepelierut eu[m] qz pulchu
fuit in ysop Et eu[m] sepulchrio eius
glasiu quamus fuit ignominiose passu
in fuit glase sepultus Un Joseph
accepit corpus ihu decrucet & sup
uenit nicodemus & qui supuenit
ad ihm noctu & ille erat fuit unus
de adultis discipul ihu & ille accessit
una cu[m] Joseph ad corpus ihu tantu
lit scilicet unguentu nobile qd erat
confectu de mirra & aloe quo
unxerut corpus unxit ihu tanqz
cuius no debet putrefieri & corrupi
quamus no mouisset qz predictu
fuit in pheta Non debuit
stum sanctum corpus tuu[m] uidere corrupcio

q̄ assumpsit corpꝰ deificatū & quia
illud corpꝰ cū anīa fuit deitati vni
tū ideo nō fuisset corruptū etiā si
p mille annos mītā mansisset nū
quid fuisset putrefim ℣ tam ex de
uoto sequuēt modernꝰ & ꝓut
illud vngentū confectū de mirra
& aloe ℣n dicī aloa aloe ḡ̄te ut
aloe aloes · & ℣ arbor nobilissim
odoris de cuius radice & stipite & ligo
fuit vngentū illud confectū & fuit
in pondere quīq centū libraꝝ
ut & hīc innuit. ℣ De posuerūt ergo
corpꝰ ihū & illud q̄si vngentū
& inuoluerūt & imposuerūt linteis
sc̄a legit in septimo capitulo
de lazaro que xp̄us resuscitauit ille
fuit impositꝰ mistis · quibusda
ligaturis unde mistica mistice quedā
est ligatura ℣ at ergo inuoluerūt
corpꝰ ihū mistis & pannis linteis &
posuerūt sicꝰ fieri ē eius sindarū &
aromatibꝰ unxerūt sic mos est ap
udeos sepelīe ut corpꝰ ihū a ve
ri putone ꝑseruaret & prope illud
sabbatū q̄ q̄ corpale q̄d mal tra
habet non debet esse sericeū sed
lineū & de panno lineo ut habet
de consecratione plena & ꝓtanto q̄
corpꝰ xp̄i fuit pannis lineis inuolu
tū ℣ sed dubitat in alio euāo pan
q̄s fuit fuit inuolutū sindone. mō
Ad hoc rndet q̄ possibile fuit q̄ ioh
sepꝰ qui primo supuenit obtenta lite
ra primo inuoluit sindone / sed post
ea sindone mesodemo sequente
sindone depota inuoluit corpꝰ
lineis ℣ ideo vng euāa posuit q̄
sim fuit primo alius posuit q̄ ultimo
fuit dan. ℣ Dubitā aūt ipi pmittere
scīo mēsisse sepulturē ch̄risti q̄ nō
discipuli Ad hoc dat duc ratio
Duua & humana forte humana possit
dici q̄ discipuli timebant sibi ℣
si dicit hoc nō valet q̄ si extorce
rent

dimisserūt q̄ sepulturē nō mēsierūt
ideo cūd ioseph nō debuisset mēsisse
q̄ cūd ℣ timuit & tam ibi fuit duc
q̄ nō est simile q̄ ioseph timuit tū
mg quā discipuli q̄ nobil fuit ciuis
& natus pylato ℣ ideo habuit cōside
ratiōē de eo q̄ esset fauorabilis
sibi ℣ tam scīendo q̄ audeis ꝓ
sepulturā xp̄i ipe meruit ut
fuit ℣ xp̄i cū i morte resurrexit
de sepulcro clauso hostio ediuit ut
patz in euāo · mō ademi ℣ discipli
fuerūt pauores & ideo magis timue
runt & ꝓtanto ibi nō fuerūt alia
duxit ratiōs dīna ex diuina em ordia
tione sīm fuit q̄ nullꝰ discipulorꝝ
mēsuit sepulturē ne ꝑ aliquis
sepulturē eius mēsuisset iudei deinde
postea ad sepulturā exisset xp̄i q̄ cū
sterati fuissent / ꝓpterea ita cum
inuoluerunt corpus ihū linteis
erat dux in loco ubi crucifixꝰ est
ihūs ortus & ille ortus fuit prope
locū caluarie & no longe distans a
loco passionis xp̄i in quo ortō fuit
monumētū nouū q̄ excisū fuit a
petra ut ex petra & hoc fuit sīm
ep̄m ordinationē in quo posue
runt corpꝰ ihū & in illo sepulchro
nondū unquā aliquis positus
fuit & q̄r in loco ꝓximo quo sepelierūt
ipm dicit q̄ propt ꝓpinquitatē iudeoꝝ
q̄ ueppera appinquabat que erat
immediū sequentis festiuitatis sabbi
ti & ecīa quia appinquabat festiui
tas paschal & ideo no poterant
longe ꝓcedere ne sollempnitatē
& vacatiōē sabbi cōfingerēt ideo se
pelierunt in orto. ℣ Dicit in lra
In loco illo · i. ꝓpe locū illum q̄ ar
cīo in nouit post / q̄ in loco
passionis xp̄i erat monumētū
Dubitā quare xp̄us fuit sepult
in orto / dicit q̄ in eo orto in q̄

xpūs exceptus fuit & simlr sepulcr
est admittendū qđ diute passionis
xpi & mortis sue liberatem a pena
damni p̄cto inflicto, quā adam
in ortu deliciar meruit in pctō q̄
est deprivatio caritatis diuine iustitie
Sed quare fuit sepultus in nouo
sepulchro in quo prius nullus fuit
positus tndit Crisp. q illud factū
fuit ordinatione diuina q si aliq̄s
aliquis alius fuisset resuscitatus tue
rent post xpi resurrōem patentē dis
sse xpm no resurrexisse p̄ illos qui
ibi cum eo fuit sepulti Aliū tm̄ q̄ppter
ut sepulcrū vitas exhiberet vitati
sue natiuitatis Nam xpūs fuit
conceptus virgine & natus & uter
eius in quo nullus plus fuit pctōr
& de cuius utero nullus fuit plus
natus ner ante ner post in plus
xpūs ideo fuit sepultus in illo sepul
cro in quo ner ante ner post unquā
fuit aliquis sepultus & quare fuit
sepultus in sepulchro de quo fuit exciso
impet dicit q ideo ne uidei posset
dicit q discipuli eius subfodissent
eum & eū subtraxissent & dicent
plebi surrexit a mortuis & quare
in nouo dicit moraliter q nullus est
xpūs exemptatus corpis xpi q̄ne
deo uel quia ideo in nouo ad de
natandū spualit q in nullo unq̄ xpūs
quieuit & in nullius mente alta &
uerde fructuosa mansit plus cor habi
tauit fuit p primas renouatas & q̄
est modo tempore renouationis prime
Vtrum p primas renouatas & tue
ut tempore corpis xpi posset in nobis
quiescere & remanere ideo prius primo dei
misit & nos a petris mutare sed in
corpe xpi & unitas unitates in gra
confirmas & ad finem in vie p ducens
qui cum eo est ipse deus unus filius
vnigenitus p̄salus noster est passus ut
mēthā iuste adeundo finem p̄ducet
nos q nobis credat qui sine fine vi
& regnat in seculā seculo Amen ac
Explicit sūa hec concordantie trium
sup passos in Hamburga feria sep
time post natale eodem anno illus
trissimo impatore semp Augusto &
serenissimo rege Romano & hereseos
Bohemoy & xpiane fidei de
fensore filio ausfistolatore regnat
primaulti exercitū exercitio tue
ternauia que itate fuit regnata
illustrissimo principe Alberto Austr
anno &c quillo &c xxxvmo &c

Quia prius dicta mouent quedam dubia primum an xpūs prius tempe an oīs re surrexit Ad cuius solone ad illud dubiū sciendū q loquendo de morte corpali adiuta corpalem & qua illud du bium intelligens q̄ q duplex est resurrectio quedam p̄fecta qua ali cui p̄ mortē simr sine actu & potē cia adiuta puenit in mōrtem aliquis imperfecta qua aliquis eripit a mor te filius in actu tm & adiuta tedio mōrtuus subtracta p hoc dat q̄dā ētia sua ad dubiū xpūs primo an oīs alias surrexit a resurrectione p̄fecta Dicit vero q̄ loquendo de resurrectione imperfecta prima pars patz p illud Apoc primo ad Cor 14o Christus resurrexit a mortuis primicie dormientium Dicō q̄ tpe dignitate surrexit Quia autē fuit ista resurrectio p̄fecta patz p ad Romanos vio xpūs resurgens ex mortuis iam non moritur mors illi ultra no dominabit Vñ sequitur q aduenta surrexit in mōrtem eripi tus a morte simr actu sine & potē cia & loquendo de patricia sēm legē dei ordinata Nam in quo cuiq; est patricia moriendi sēm ilem

legem illi mors no dominabitur
ugit. ut dicit pars probat. nam in
ueteri testamento legimus aliqui resus
citati p helia & helizeum ut de helia
patet. iiio regum xvii. & de helizeo
iiio ad vo q. & de hoc etiam apostolus ad
hebreos xio dicit. acceperunt mulieres
de resurrectione mortuos suos. Simr
& xpus an suam passionem tres mor
tuos legit suscitasse. s. filiam archi
synagoge. ut patet. matth. ixo. & filium
vidue ut dicit. luce vii. & lazarum ut
patet. Iohis xio. Quorum resurrectio
fuit impfecta nam iterum recidere adulta
ut iterum morerentur. &c. q
Secundo dubitatur utrum
illi qui resurrexerunt cum
xpo surrexerint mortibus glorioss
seu glorificatis vel an iterato resu
scitati fuerint primum videt. qd de
illis dum est opinio. Quia enim
constat eos surrexisse adulta in
mortem quam magis esset illorum
tum si iterum morerentur. quia si vera
no resurgent an xpm. cuius monu
mento in xpo passionis fuerint aperta
Deo. etiam dicit petrus supra. matth.
no aut an surrexerint. quia resur
gentes dnis vni et cronice dicit q
exeuntes de monumentis post resurrec
eius vastauerunt in sancta ciuitate
&c. hugo in hac ad hoc. hoc
quibusdam videri in morte dni
xpi dicunt talem resurrectionem pmitta
tis qualem habuit in finem primitus
&c. si non tum reposite corporibus
dormierint. Ecclesie quo intelligat
xpus primogenitus a mortuis si
cut in illa resurrectione tot precesserit
&c. sit videtur hoc dictum esse p anti
cipationem ut mon. illo terremotu
aperti intelligatur ad xpum in
cruce pendet resurrexisse autem
ipsorum corpa no. tunc actus fuis
&c. ut ille post resurrexisset. sed ad
repetat quid moueat quosmo petrus
no dicat de dauid si de xpo asserit
fuisse pdem carnem eius no vidisse
corruptionem. p hoc q apostolus eos dat
manifestum dauid & sic illas quibus
si corpus dauid ibi iam no erat q si
ante in retenti sua morte resurrexisset
nec tamen eius videbat corruptionem
patuisset monumentum illius manifestum
aut videbat ut dauid no fuit in illa
resurrectione ipsorum. si eius etiam de
est cuius xpus ex semine quibusdam
placitabat. hoc illud q ad hebreos
xio. de ipsis antiquis dicat ne sine
nobis perficerentur si ita. illa resurrectionis
incorruptionem significata sint que nos
perficiendo insimul promittit. videtur pars
q hugo sensisse videtur. q illi resur
rexerint tum moriturum. Quod etiam
videtur primum illud q petrus dicit
sicut dicit de lazaro surrexit sic
& multa corpa sanctorum resurrexerunt
ut dicit ascendentes resurgentes &c.
sunt q lazarus tunc surrexit tum mori
turus ignorat. tum est iam q in hac
ne de assumptione dicunt an illi qui
surrexerunt mortem pulsum redie
runt an meis pcepta resurrectio sit
completa. rationes enim hugonis
videntur efficaces aliorum rationibus
& dictis pdictis. Alia etiam sunt de
intentione beati hugonis sicut thome pre
dicta quinque huius articulo. ubi dicat
rones hugonis multe efficaces videri
vni pdicta cuncte hugonis tangunt
due rones ad pbandum q illi qui
cum xpo resurrexerunt tum post ho
rum mortui. prima est nam si resur
rexerunt adulti i mortales. vt dicit
fuit vnus exeuntium non si sic tunc
beatus petrus qui asserit illud pmi
mo Actorum meorum equiparet misse. sm

no derelinques aiaz mea nec dabis sctm tuum videre corruptiõ
Ro de dauid ꝑ de xpo est dictu q
aia no est delicta in ihm nec caro
eius vidit corruptiõ nõ sufficient te
mouisset illos quibus hec dicit ꝓbauit
em eis illud mhat q sepulchr̃ seu mo
numtũ ipius dauid erat apud eos usq
in illũ diem / ut ugit loquela de sepulchõ
tm ul de sepulchro cũ corpe ipius dauid
Di pinus tuit no cõmouebat eos quia
nouisset sepulchr̃ ibi fuisse usq in
illũ diem dõ Di aũt in recenti sua
morte resurrexisset nec utro sua uidisset
corruptiõ Di aũt loquebat de sepulchõ
cũ corpe sic oportet dici alias em
testificatio bti petri nõ fuisset efficax
de xpo et sic tam contendit q dauid fuit
unus exillis qui cũ xpo surrexerit
sequit q ipe iterato fuit mortuus
et petri tõne eaa alij Di dicit q no
fuit unus exillis hec uidet dicy et in
verisimile eo q utre utrando utrasset
illi deus q xpus esset de eius semẽ
nasturus et xpus ex semine eius in
deitate ergo ipe dauid fuit unus exis
patribus specialiꝫ a deo pr̃ius electus
electus et dilectus mito ergo ad alios
fuisset resuscitatus si ihs resuscitatus fuisset
adhuc in mõlem / hic tam recepit
promissionẽ etne beatitudinis quos ad
utrumq; solam sue corpis et aie et pfectis
essent tosliman sine nob qd uidet
tõn aptm ad horeas xp̃i vbi dantigs
ustus dicat et ego amis testimonio si
dei ꝓbati muenti no attepert rep
missionẽ deo melius aliq; pudente
ut no sine nob tosliment ad tom
aut altius optimoms qr dici q illis
esset tranus tormtio si tm moreretur
quasi no resurgent dici pot q ho
mo oportz cum mai patant sine do
lore Mam de sancto Iohanne etiã
dicit Ieroms in plogo etiam q q patig
est ad patres suos tam exnegs ad
lore mortis quã a corruptione carnis
muentur alieno &c

Tertio dubitatur utrũ xpus
fuerit primus resurgentium
Iudet q no ut pat̃ p illud psalmi
xxxvij° Et monumenta apta sunt et
multa corpa sctoy que dormierunt surr
rexerut et exeuntes de monumentis
venerut in ciuitatẽ sctam et apparuerũt
multis Ne sdo helias et helizeus fuisti
tauerũt mortuos ut habẽ in libris
regũ go dr̃ Item q xpus suscitauit
tres mortuos igit &c In oppositũ ar
p glõz sicut illud matth xxvij° et mo
numta aperta sunt et ubi dicat glõ
q illi mortui no adhuc surrexerut s.
eod die quo xpus passus est cp 2o
Cor v° dicat q xpus fuit primus qui
resurrexit a mortuis Vn Ieroms
dicit ibi q qn xpus mortuus fuit
tunc multa monumta apta fuerunt
sic q corpa videbãt latencia in
sepulchris no tam adhuc surrexerat
Quarto dubitatur utrũ illi
qui surrexerut cum christo
surrexerut in corpibus glorios
seu glorificat̃ ul an iterato redie
rut ad tre puluem / et uidet q sur
rexerut in corpibus glorios q dicat
Beus Augs q isti sancti qui surrexerũt
cũ xpo surrexerut ve et no sentes
tute et pfectis in corporibus glorios
Item sdo q dicit aliqui doctores
q si vere no surrexissent vi testes
resurrectionis no fuissent Item 3o
q eoy aie utrum fuerint glorificate
nec ex redundancia beatitudinis
sequit glorificato in corpibus igit &c
Item oppo q dicit Hieronimus quia
an xpo resurrexerut ita cũ xpo as
cenderut celos q no esset mirabile
corpibus gloriosis igit &c Ite quia q eles
sancti no resurgunt in die iudicij q
no amplius fuit maturi / Ultimo q

cuid q̄ ipi no reddierut nisi pulueꝛ
q̄ mors est pena pti ꝑ xpi iam erant
ab om̄i pcto ultimate purgati igit ite
rato no fuit mortui q̄ fuit ꝓbandū ꝛ
Prope prima q̄m nond q̄ rsurrectio
est a morte adulta reddicio / mo ꝙ
fuit duplicit primo aliquis reddit
d̄ morte adulta mirlem tm sic omes
qui fuerut an xpi rsurrectionem re
suscitati reddierut adulta mirlem
tm en plus tm ut plus fuerut & ite
rato fuerut mortui ut ꝑz d̄ lazaō
aliq̄ quib reddit d̄ morte adulta
in mirlem sic xpc fuit primus qui
reddit d̄ morte adulta in mirlem
sic etia fuit pmus resurgendi / ame
deo gratias & tm de illo ꝛc /

Planctus s anſelm

Vite me uocare uoem
idest pulchram sed ada
ptam suis primo capitula
consuetud est p ecclesiam
in principio alioꝝ primoꝝ beam ma
ria inuocare p gra spus sancti im
petranda & meritis hac fit q̄ est ipa
fons omiū gratie hoc testaba an-
dicens ei Aue ꝛc Aue gra plena
dns tecū benedicta tu in mu
lieribus ꝛz quia hodie habuit pat
de gracia dei quadi filiū sicut vidit
ante se pendē mercurē / idea timeo
eam hodie salutare ꝛz pectora
mea signo sancte crucis munieng
ad repellandas suggestiones dyabi
& redieng ad principiū pmissi ubi
Vn sciendū q̄ noem fuit vxor
Abymelech que fuit formosa nimis
de ꝙ prope petim pater sui regna
& dominia fuit priuati & mortuo
aut Abymelech tenuit q̄ quid
filius vnig regis eam dilexit
& regnū sibi deferens eam in
vxore duxit & p̄ assequens tenu
it regnare pregno perdito & finaꝛ
hostes deuicit & hereditate pdictam
acquisiuit Quada aut die in bello
uta sibi est vulnerata q̄ uto post
hec abijt deuo audito vxor plan
gere cepit morte mariti sui Unde
cepit querē amatores qui in bello
fuerut / qui reperti ei narrare qua
ordine quar se res habuit & ꝙa
puella pulchra & armis adyma
dei facta Her paup fuit / hec filia
regis altissimi in tanto dilectu
dilexit ut prope eam in sue ind
uere dignata est / hanc i vxore
duxit / q̄n in utero uirginis dñi
taleꝝ huamanitatis gessauit sue bellū
mouuit seu tribuauit q̄n debeata
uirgine maria nasci voluit in hac
seculo pugnat q̄n hostes huig mūdi
deuicit vz mundū dyabolū & eterne
in quo tame bello ultimo & uter
uulnerata est deinde cito mortuus
est q̄ ista mors fuit mutata certe
in dormi iudica / Bella aut hora
usq̄ in finē diem ecclia no cessat
plangē & flere quia no uideret
bonū xpianū q̄ no flet Nam ora
pro filia libraꝝ sanguis ipso tempe plena
sunt sanguine d̄ni mr̄ sue ecclie p
tres dies quasi q̄ flet / & mirat
demente ipius xpi passionē quo
modo ei accidit ut sanct suus Anshel
mus inquirens a virgine pia matre
beata maria ihū xpi de ipius filii
passione ut p̄ordine mysta patebit
& ergo exequio venistis adhuc ut
sciat audiatis de immorte morte fili
uulneratus & egoliū indignū peni nar
rare illud q̄ ut dns sua ex gra si
uoreq̄ spius sibi manifestabit uixe nar
rationē omnē tuā q̄ credendo simul
ut sufficiens scīptū est ex superiorib
id q̄ vnus obmisit alter supplent
quia scribendo h̄ permittu q̄ credendi

dmquestom bti Anselmi Unde no
tandꝫ qꝫ btus Anselmꝰ longo tempe
ad suis lacrimis & stromis rogabat
beatā vrginē ut ei reuelaret quar
eius passus fuit filius dans ꝑ sibi
beata virgo apparuit ei qꝫ dixit tan
ti & talia passus qꝫ filius meꝰ dilec
ꝫ nullis sñ lacrimaꝝ effusion exprimi
potest Dame qꝫ glorificata su flore
amplius no possim / tam pij mei
passione tibi pdone sic facta est ex
plicabo Unde natꝰ quod btus Anselm
mꝰ ꝑ singula ihquisiuit & bta virgo
rndit Ego filius meus a cena facta
ad discipulis surrexit Judas statuto
principes sacdotū adyt & filiū meum
tradidit & ꝑ triginta denarijs eum
vendidit Anselmus quales fuerint
illi denarij quaria rndit hysmahe
litici siclis & hebreis an quatuor
milia Immoꝝ vendūꝫ fuit & hodier
na fuctassione fuerant deualuti ad
illas qui xpm emerut & valet vnꝰ
tm quatuor usuales xxx & nō qꝫ
judas ita auarꝰ fuit qm denarios
vidit qꝫ xpm ꝑ eis tradidit & et in
xpum ei sepius predicauerat et nul
quā eum conuertere poterat Anselm
mus iusti tui ad filiū tuo quarū in
tion sed suas quas cernauit & pedes
discipulorꝫ laudē & corpꝰ sui & sanguis
eis dederat & eis dulciꝰ ꝓdicauerat
& ad iudaeos pontifices adduxit filiꝰ
meus demonte syon ad discipul de
scendit ad pedem montis oliueti vbi
erat ortus quem intrauit & discipul
dormientibꝰ descendit ad pedem mon
oliueti quatuꝫ esset ultra lapidis a dis
cipulis & orauit sic Exaudi me dne
quoniā benigna & mia tua sūm mul
titudinē misericordiarū tuarū respice in me
inclina aurē tuā & libera eam propt
inimicos meos eripe me Anselmus
quare orauit Patria propt tres
causas prima qꝫ delicate nutritus
fuit utpote filius regis & descripe
regia nata & nobiles magꝰ dolent
quod tristati qñ ledunt / 2a tanto qꝫ
tanta angustia eū inuaserat qꝫ gut
tas sanguinis sudauit de toto corpore
suo / qm sicut deus ideo tam que pati
debuit ꝑsensit sicut compunctione
& blasphemia & confusione & hui
Tertio qꝫ ꝑsensit qꝫ iudei no debent
eius misereri / et qñ sic orauit pater
si fieri potest transeat a me calix iste
Angelus ei apparuit confortans eum
et dicens Constans esto dñe qm
modo deꝰ totū genꝰ humanū redimē
postea ad discipulos suos reddyt eas
dem mentes mutauit eisdēq dixit Ad
patuus vna hora vigilare mecū
& dixit Ecce appropinquabit qui me tra
det / et ecce iudas cū magna turba
venerabit me statim & dixit / Duo ita
parata sint sicut Jacobꝰ & ihūs vn
duobus signum deuotionis osculatus fuā
pie est tenere eū et iudas p̄cessisset
mox ihūs ꝑcessit eis obuiā dans
& dicens Quem quitis Qui rndert
Jhm nazarenū quibꝰ ipe ego sum
& ut dixisset ego sum oīs cecidit
retrorsū qd bis sepe est & postea
dixit Si me quaeritis sinite hos
abire vt impleretur p̄mo quod qꝫ
dedisti mihi no perdidi ex eis quēq
huc accedens iudas aptabitꝰ est eū
cui xpus Juda osculo filiū hoīs
tradis At illi iecerunt manꝰ in
ihm & petrꝰ eduxit gladiū & percussit
unū qui vocabat malchus Anselmus
sunt alijꝰ sūt miracula ibi dextra
filius meus apprehendit auriculam
sanauit auriculā eius & dixit petro
mitte gladiū in vaginā eius oīs
enim qui acceperint gladiū gladio

pibunt nomine puellas q̄ possid rogare
patrem & mittet michi plus qua xij
legiones angelor. Tunc dms discipuli
relicto eo fugierat Anshelmꝰ fusti
tus cū eo Charia no Anshelmꝰ qre
rideū tm diligerēs / maria noxe fuit /
nec expectebat ut iuuenculē foras in
uenirent / Anshelmꝰ / tunc ubi fusti
charia in domo sororis mee matris
johannis evāgte cruoma ergo & aquo
nutriatur est tibi qđ sim fuit / charia /
Audi nunc q̄ mihi est lamentabile
venerut discipuli clamēs & gementes
& clamantes carissima domna dilec
filius tuus & mgr̄ ne captus est &
nescimꝰ quo ducat cum ligatus &
cras nescimꝰ utr cum sit actus vel
quid sim sit ei Anshelmꝰ venisti
tunc dna / charia / licz scirem q̄ hūa
gena redimere debet / tam prope
materni affectū doloris gladius
sinecomis tunc animā mea trāsfixit /
Anshelmꝰ / Cuo ductus fuit charia
de ortu p vallem Josaphat p portā
que vocāt aurea. Ductꝰ p plateā
sebaree & pontificū uisę templum
in domū dñe. & ille quesiuit de
doctrina eius & discipuli eius & rpc
dixit ego palam locutꝰ sū quid
me interrogas interroga eos qui audi
erut quid dixerim eis ego. Tunc
assistens vnꝰ ministrorū dedit ei alapā
dicens Sic respondes pontifici
tuo ihū Si male locutꝰ sum testi
monium phibe de malo. Si autē
bene me cedis / Tunc lamauit pīm
culū de carnifica & ligauit oculos
eius cruciq̄ furis qđ in nullo sit
nisi plus dampnet & illuserunt
ei tota nocte & cōpuerut i faciē
eius & luserut dicentes
prophetiza xpe quis est qui te pauit
Tunc gallus exiens intr̄oduxit
petrū quia nocte erat pontificis q̄
uidens hostiariā dixit / Tu ex discī
ipsius homīs es & petrꝰ ter ne
gauit cū iuramto q̄ nūq̄ eū nouis
set statim gallus cantauit & respexit
dns petrū & recordatꝰ est petrꝰ vbi
ibid quod dixerat pius qua gallus
cantet ter me negabis & egressus
foras fleuit amare Anshelmus
ubi fusti carissima domna q̄n hec
fierent / charia / statim ut discipuli
nuciassent michi quod factū fuit
uēri tūc maria magdalē uxor
templū in tumultu audiēs in domo
mea volebam mēere si no fui per
missa unde foris stans plorans
& eiulans dicēs me dilecte filij carissi
mos / quis dabit capiti aquā & oculis
meis fontē lacrimarū & plorabo die
ac nocte q̄ longe factus est a me
consolator & maria magdalena
ululabat p fenestras & ego stabam
audiens anīa que tota nocte ibi
fiebant stolas illusiones & blasphē
& q̄uelias quas filio meo inferebat
& petrū negantē & cū ter negassēt
& filius meus reperisset prope quod
egressus fleuit amare muemt nos
foris stantes / & eiulans dixit heu
carissima dna tam inhabiliter
tractat filius tuus q̄ nulli tibi
explicare patest / et extrens absor
dit se dolore plimore in capite
qui vero gallicantꝰ & no cessa
uit donec xpus mortuus esset
in cruce Anshelmꝰ Dic quid fm
fuit postea / charia / q̄ane facto di
luculo ad caiphā pontificē
& cū primo postquā est captus vi
di eū & admirans quasi laena rapt
scribꝰ videbam illam desiderabile
faciem sputis undiq̄ maculatā
genes eius dilamatas & eiulans &
plorans & alta uoce clamas dixi
Heu dilectissime filij mi qua mi
serabile te modo uideo que tales

tuo amantissimo aspectu gaudebam
et uolens eum amplecti non fui permissa
audeis ꝑ quelibet amota et populo
undiq; crebebat huc qui fletus et lamen
tes dampnant. Anselmus habuit
aliqua spem qd liberari posset Ideo
ait. Credebam q; ingeniosus erat
et facundus et speraueram q; se apud
patrem si aduocatum premisset. Aut
stetit quasi agnus mansuetus et non
aperuit os suum. Item ita fuit amabilis
q; speranda q; debent eius misereri
et modicum tempus elapsum fuit transiuit
utq; leprosus apparebat et multe
alie falsa testimonia contra eum
dicentes eum esse legis destructorem
et populi subuersorem. Tandem duo
falsi testes accesserunt dicentes posse
destruere templum hoc et intra tribus diebus
reedificare. Illud et cayphas dixit
dicit nobis si tu es xpus dic nobis. Ihus respondit
ei dixero uobis non credetis mihi
si autem interrogauero uos non respondebitis
mihi neq; dimittetis. Ame dico uobis
q; uidebitis apertum celum et filium hominis
sedentem a dextris uirtutis dei. Tunc pon
tifex scindit uestimenta sua
dicens. Quid adhuc desideramus
testes audiuimus blasphemiam eius
uos uidetis. Tunc omnes clamabant reum
esse mortis. Tunc ioseph qui fuerat
amicus mortis ausus est. Anselmus dicit
tunc dubius est mater ad iudicem pi
latum anselmus. Speraui tue carissime
mi de uita eius. Ayarti. multum
peraui cum turba uenit autem sepe
dulce ꝓcauerat et quasi infirmos
curauerat et mortuos resurrexerat q;
eum de manibus iudeorum eripere debeant
Tunc uniuersi pariter pylato clamauerunt
crucifige eum. Imposuerunt
ei qd dixisset se filium dei et prohibuisse
tributa dare cesari. Tunc pylatus
quesiuit de regno suo. Ihus aut dixit
regnum meum non est de hoc mundo
nam si esset de hoc mundo ministri mei
utiq; decertarent ut non traderer
iudeis nunc autem regnum meum non est
hic. Dixit itaq; pylatus ergo rex es
tu. Respondit ihus. Tu dicis qm rex sum
ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc
uenio in mundum ut testimonium perhibeam
ueritati. Audit pylatus. Quid est ve
ritas. Erant fortissime questiones
ideo non uoluit ei soluere q; si uoluisset
utiq; deliberasset et ideo genus humanum
redemptum non fuisset. Nota ibi textum
qm iudeis uidens eum dampnatum
reddidit xpm argenteis dicens pe
cuniam tradens sanguine iusto et laqueo
se suspendit. Dixit aut pylatus ad pon
tifices sacerdotes et populum. Nichil inuenio
causam in homine isto. At illi magis
ualebant dicentes commouit populum
a galilea usq; huc. Tunc pylatus au
diens q; galileus esset remisit eum
ad herodem. Herodes autem uisa ihu
gauisus est ualde. Interrogabat
aut eum multis sermonibus si ille esset
prope quem pater eius miracula plurima
fecisset. Item si esset ille qui cecum
illuminauit et lazarum resuscitauit et ado
lescentem filium uidue et multa alia in
terrogauit eum. Interrogauitq; eum ut aliquod
signum faceret promittens ei q; de ma
nibus iudeorum eum eriperet. Ihus
aut nil respondit ei unum. Et posuit
corona spinea caput eius. Hac corona
ab impiis militibus coronant. Et pro
fert ei scyphum si signum faceret q; principe
et coheredem regni faceret. Ihus aut
nil eidem ei unum. Tunc spreuit eum
herodes et indutum ueste alba remi
sit ad pylatum. Et facti sunt amici
herodes et pylatus. Nota textum
istum pylatum. Tunc conuocato pylato
uoluit dimittere ihm et illi petebant

barrabam tūc exclamauit turba
tolle hunc z dimitte nob barrabam
et clamabant crucifige crucifige eū
ille dixit quid enī mali fecit / nullā
causam mortis inuenio in homine isto
corripiam ergo illū z dimittā / ut
illi instabant magnis uocibus dicē
vt crucifigeret / Nota q uxor pylati
ad eum misit ut legit in matheo d
michi tibi z iusto illi / pylatus
aut sperans posse liberare ihesum
deludi eos / ut legitur in Johanne
fecit eū ligari adstatuā z flagellari
a plenta plebis ut sic aduertit capite
nō est mirandū in eo famosas / Per
statua adeo spissa fuit q̄ vix ad
duas palmas manu manū tangē
nō potuit Cū acceperant corrigi
as z manu ligabant et milites plec
tentes coronā despinis imposuerūt
capiti eius Nota de ista corona q nō
fuit despinis sz de iuncis marinis
/ qui habent aculeos quā
vere spineas / hāc coronā ad lancea
passerūt impimēs capiti eius q
sanguis p facē eius defluebat / hāc
coronā habet rex francie / Cūm
Johannem tūc dixit eū ante ubi
tes flagellatū z mōdum ueste purpu
rea z coronā spineā coronā et
dixit ecce homo / quē uidissent pontifices clamabant / crucifige crucifige eū dixit eis pylatus / capite
z sūm legem vram iudicate eum
respōderūt / nos legimus legem hēg
z sūm hanc debet mori q filiū
dei se fecit / Cū ergo audisset pylatus
hūc sermonē magis timuit / ingressus
pylatus iterū imperium dixit ad
ihesum / Vnde es tu / Jhūs aut nō tribuit
ei vīm / dixit ei pylatus michi nō
loqueris nescis q potestatem hā
heo dimittere te / z potestatem hēo
crucifigē te / respōdit ihūs nō haberes
in me potestatē nisi desuper tibi datū
fuisset / propterea qui me tibi tradidit
maius peccatū habet / Nota textum sm
Joh̄em ibi exinde querebat dimittere
ihesum / Judei aut clamabant si hūc
dimittis nō es amicus cesaris Quis
enī qui se regem facit cōtradicit ce
sari / Videns aut pylatus ut legitur
in eodē q michil proficit sz magis
tumultus fiebat in populo / accepta aq̄
lauit manus suas coram populo dicēs
Innocēs ego sum a sanguine huius iusti
vos videritis / Respōdit vniuersus populus
Sanguis eius sup nos z sup filios
nros / ac illi instabant uocibus ut
crucifigeret / z inualescebat uoces
eorū et pylatus adiudicauit fieri
petitionem eorū / Dimisit aut
illis eū / qui propter homicidium missus
fuit in carcerem / Jhūm uō tradidit vo
luntati eorū / Anselmus / Quid fecisti
tuā carissima dñā tu hec audies
quarta gladius tuam animam trāsibit
aiaz meā / Anselmus / Quid factum
fuit postea / Maria / Tulerunt
dilectū meū ut scribit Johannes et
baculans sibi crucē exiuit in vnū
locū qui dicit calualie locus ubi
crucifixerunt eū / et natu q erat
ita magna fuit q habebat xxv.
pedes in longitudine / z sic mi de
bulatus fuit totā nocte exsitiga
tione doloris / q ea portare nō po
terat / Cū mi liue / Apprehenderunt quē
dam symeonem cyrenēū z imposuerūt illi crucē portare post ihm
quod fecerūt nō causa misericordie
quasi compateret sed quia pre
debilitate illud facere nō poterat
Anselmus / Sequebāt aliqui eum
qui eduerent / Maria / Tota turba
ululabat sic q̄n fleres eduant

ad suspendendu ut hic scribitur
sequebat illu turba & mulieres
que eu secute fuerut & lamentabant
plangentes eu sequebat eu et
pueri puientes sup eu luto & lapi
des Quis filius meus adhuc
res dyer filie ierusalē nolite flere
sup me ꝫ sup uos ipas & sup filios vros
flete qui sup me liuo & lapides mit
tut nescientes quid fiunt Quoniā
adhuc dies venet in quibꝫ dicent
beate steriles que no genuerut & ubera
que no lactauerut Tunc incipient
dicere montibꝫ cadite sup nos et
collibꝫ cooprite nos / Quid si in uiridi
hac fiunt in arido quid fiat / In uidi
hac est in me in arido hac est in ipis
meis / Ducebant aut duo nequa
ad eo ut interficent hac fecerut sibi
in maiora cōfusione eius & postqua
venerut in locu caluarie uocatu
eu totalu ubi eu crucifixerut ibi et
duos latrones unu a dextis & unu
a sinistis Anselmꝰ Quomo fecerut
ei dicta Iudi anselme qd mo
uerba mimis & lamentabile & nullus
euangelistaꝝ scribit Tuc venerut ad
locu caluarie nudauerut eu totu
ubi crucifixerut duos latrones / uestibꝫ
suis & ego exutmens sicta sui tame
uelu capitis mei ampies crurigiu
libros eius post hec deposuerut eā
super terrā & eu desuper extendē
rut & primo unu clauu imposuerut
uia sputo qd uic sangꝰ no paterat e
manat uia uelut plebat postea
accipientes ferres traxerut aliu
brachiu & similez clauu magistrut
/ pedes postea eiu traxerut & clauos
mactebant uia qd oia membra
apparebant / & propt hoc ut illud
psalmi impleret Dinumerauerut oia
ossa mea & hoc impleta sunt pphia
Dauid & ipius xpi dicentis Iudi
filia & iude quasi dicat filius meꝫ
Iudi carissima nec Iudi somu mal
leoꝝ & iude qualis mango & pedes
meos confixerut Iudi & iude &
mihi compatere Hic per audies
tuu gladius pmeabis aiam tuā
sicut post hoc exercerut eu cu mag
no labore & fuit ita alte suspensus
qd nullus eiu pedes attingere potui
& eu erectus fuisset Hic propter
pinderositate corpis oia membra
vulnā sue apta sunt & hic primo de
manibꝫ & pedibꝫ filij sangis emana
Nota qd bta virgo mdicta fuit qua
dam uestem qua mlieres illius regi
onis uti solent qua tegit caput &
totu corpus & est quasi cortina ista
uestis quasi totu sanguem de manibꝫ
& pedibꝫ dilecti filij sui fluxerat
qui defluxit & fuit tota uestis de
sangne conspersa Anselmꝰ Quid
factu fuit postea / Quia postqua
crucifixerut eu duxerut sibi uestimenta
sua prius mittentes ut impleretur
qd dictu est p pphetā dicente Diui
serut sibi uestimenta mea & sup ues
tem meā miserut sortem & sedentes
obseruabant eu Et stans Pylatus
scripsit pylatus sup caput eius Ihs
ius hebraice & latine / Ihc naza
renꝰ iudeoꝝ Et dixerut iudei noli
scribere rex iudeoꝝ Sed pylatus
qd scripsi scripsi Preterea blasphe
mauerut eu manen capiti sua
& dicentes bahi qui destruis tem
plu dei & in triduo reedificas id
Salua teipm si filius dei es descen
de nūc de cruce & credimꝰ tibi
Similit & principes eu scribis dice
bant Alios saluos fecit seipsum
saluu facē no pt Si saluu te fac
si rex isti es descende nūc de cru
ce & Confidit in deo liberet eu
nūc si uult dixerat enī qm filius dei
sum Anselmꝰ Quid ad hoc
insultus rndit filius tuus a dextra

te fily mi Anshelme/ cuius sam
fuit posita maria magdalena vidit
ysaph ab arimathia ut tolleret corpus
ihu dicens mecum die rege mihi cor-
pus eius reddaris pulchrum man-
datum pdens rpus multis quae
oculis que tantum dolorem omnes
quod ei compatim Hinc pylatus
fuit si iam esset mortuus et expedit
a centurione de omnibus que sibi cum
dederat ut reddi corpus et venit
et tulit corpus ihu/ Notandum
est lamentabile quod ioseph deponet
corpus maria stabat sinistro pedes
et ad brachium pluies et attingit capit
et osculari/ et ad depositus esset de
cruce et maria caput eius in sinu
suo accipiens amarissime flere cep
dicens heu dilectissime fily quid
consolacio mihi habeo quia mortuus
coram me te habeo Hinc Johannes
venit tendit sup pectus eius plorans
et dicens heu dextro pectore patrui
dulcia modo trahia et lamentabilia
video Hinc petro adiuvit et quod
prius negauit amarissime defleuit
Insup quid agebat plus flere
cepit sup dnm dicens Cuius in
modo petra dimittet/ quis me mo
excusabit caput spinone et caput
sputo meo Hinc deus ad compla
cione matris et discipulorum suorum glo
riosum fuit ibi totus filius Nec in nullo
plaga apparuit preter quinque volnera
que resplendent est medicus
et ideo sanus apparuit ac si nunc
pena passus fuisset Deinde mat
et discipuli no modicum consolati sunt
et ad eum sepelire vellent beatus ihs
corpus sanctissime tenuit et sepelire
no permisit dicens Johannes ca-
rissime et unique michi saltem mortuus
filius meus que habere no potui vi
Sed necesse est ut hac facias rogo
ut me tu eo sepelias Cui Johannes

Eas karissima domina quod alie
esse no poterat et genus humanum sic
redimi debuit Tandem licet invita
permisit ut sepelirent Et ad misericordiam
positus fuisset ad eum mittere voluit
et sic sepulchrum se petens ait et ita
miserabiliter clamauit Johannes ca-
rissime amice no sanus michi hac
munera ut me spes a dilecto filio
meo/ qui licet expectabo donec ma
riam et tum omnes clamauerunt Quia
Johannes tunc quasi violenter acti
piens introduxit cum ante Cuius
videt populus ueste asperga sanguine
madida sanctum fleverunt clama
bant dicentes O quanta miseria ho
die facta est in ihm in ista pul
chra domina et filio eius Eas
compatiebantur ei sic et tum illuc/

Deinde sequitur passio dom
mei ihu xpi secm anshelmum

Quis michi det lacrimas
ut tam oculi carnis/ quam oculi
cordis die nocteque deflere valeam
ingratam mortem mei filii?
Ei fidera aspero no respondebit mihi
ei celi tam lac aspero no mihi dabit mi
hi terram pontus aspero no valebit mi dicere ideo flebo amarissime
quoniam qui templabat ame respexit
ame Quidem quod volo et no invenio
fiendet oculi mei lacrimas quia repletus
sum amaritudine O mater benignissima oculi tui ad te ora
tem et die tu generosi dum mei
fily tui ihu xpi qui audisti tuus oculi
et audisti Quale quo vbi qui et quod
pretium fit passio Audet quia
audi quod videtur cum ingressus esset
portam Jerusalem et vidisset eam
fleuit amare vbi passus tua pri
usque ingressus esset civitate et
venisset in templum huiusmodi eum
dicente in synagoga Vbi doluit
de morte petri Demque ad aspe
quassat ipsius passionis eius mui

tatus a symone phariseo ibi tenet
ci discipul suis et in silentio noctis
ibat ad montē oliueti orare et ma
ri sorore mea magdalena. Cum
aut venisset in illum locum ubi
orauit quidā lōgius et sic orauit
dedisset tamen timuit passione ut
guttas sanguineas meram descen
re sudaret. Deinde uenit ad disci
pulos et ait illis. Tristis est anima mea
usq admortē. Hoc est aut oratio qd
orauit christus discipul pat tu scis
et ego scio qd mea passio multos
redimat qui portant nomen eius
quid a mutilū. Expendet ideo si
possibile est transeat calix iste cru
delissimus et amaru a me. Rendit pr
sibi si tot corpa habes caput qt
membra habes omnia debet
quid una aut pdita amittere es
Constans esto fily im ego tibi aqui
lud decelo psolabor. Sed dicit filij
fiat uoluntas tua. Qd aut
sic orasset venit ad discipulos et ait
ad illos. Sta. Quomodo qui metra
det christum iudas psidissimo ve
ni miste et pharisei et complesen
derunt eum osculo mediante et omn
discipuli cum suo capitaneo fugerunt
Qd aut ad plurimū
Ducere petrū sequeba eum a longe
ter ipm negaturus. Ipm ter hoc nega
uerat et respexit petrus et egressus fo
ras fleuit amare. Ad que venit ma
ria magdalene quos nō uiderat. Qui
ndit vidi eum colaphis cesum fla
uum consputo facie lacerato et
uino sanguine cruentato qd cū
audisset Johannes michi nuntiat
At ego cucurri ut uiderē quid age
retur cū dilectissimo filio mo
o uenim ad plurimū cupies michi
miserabiliter extrusi sumus et ipm
no potui tangere et exterius
circuiui tota domū quem ter ma
aut foramen ut uidem qud sic age
bant de Johannes et chara mag
michi mostrabant unū foramen
p quod respexi et uidi ipm caulos
velatos in inuidissimo velamine et
ipm adtrahi. Preuenerunt et similis
tatā sibi tram extirpauerunt Ac
ego videns exclamaui O me mi
seram infelicē cum mulier ut q
nata sū uidē tam lacrimabilia de fi
lio meo. O iudei inserim et finite
ad abire. Quid na mali fecit et au
dite me pro. O mors vbi est cru
delitas tua ut sumbet cor meū pre
dolore filij mei ut possem mori. Ad
ut unū atq unū introspexi et
uidi ipm denudatū et flagellatū
et totū sui tenoris corpis sanguine
perfusū et ipm audiui dicente Cruci
deberis me viri medices sine ci
flagella pauserunt me et sic corrui
super terram et exanimis facta clamaui
O misere mei et suscipe me
qz mors no sumbit cor meū pdolore
filij mei et unū respexi p unū crucis
et uidi ipm ligatū a tergo et spi
nea corona sup capitis impressa
qd sanguis undiq profluxit. Sic q
nullomō nosse possem et exclamaui
ui lamentabiliter O anima mea qd
defers es in me et p tras dolore
meū exi a me et finam ultra mea
et morar cū dilectissimo filio mo
et venit Johannes et ait mihi dixi
eis O Johannes. Amice dilecte et
frater mea amabilis valde. Plan
gite dolore cordis mei O mors
amara. Cur me miseram et infeli
cissima miley fugis et cur me dere
linquis ut sumbes cor meū ut tu
perent omnia ossa mea. Qd facta
est hora prima et vidi et ecce cum
deberat cū omnib viri nequissimi
et duxerunt cū ad columna lapide
am que sic scissa erat qz ipam

no potuit tibiarum tam distraxerunt
brachia eius q̄ oīa vene cardis eius
rumpebant et dixit consūma sunt dia
ossa mea vidi q̄ aplanta pedis usq̄
aduertice no fuit mtas in eo Et facta
e hora et dixerunt eū de ciuitate
et multitudo populorum eius corpus
sequebat Et ego tristera am̄ miserū
obstricta omnib⁹ membris pdolē cordis
mei p aliā portā ciuitat⁹ eūcti et in
fossato ubi loca sūt suspecta usitate
filio meo abuiare Et vidi ipm̄ cum
nenatore et oculos suos bt̄os velatos
et tabem magnā cum tollo alligata
tam et dixi o spes et cōsolatio die
mee quomo te nūc uideo Consolare
me egena et ab omnib⁹ amicis de
relicta auxilio uoce mea et miserē
mei et dic die mee Et tecū moriar
heu ut quid Mater et pdolore quod
vnquā sui in rege nata Et ipe mihi
loqui no poterat si volebat se m
mirare tue lachrymas quā sup collū li
gatum habuit et portabat ipm̄ de
pressit et caput suū cū ea posuit
quod cerebū sūm p nares efluxit
qua de militis passionib⁹ tam debi
lis factus fuerat quod se no potuit
sustentare Cui hec audissem cecidit
cor meū et tremuit sūt oīa ossa
mea et aīa mea turbata est usq̄
admortē pdolore suo et inuocauit
mortem p ipā fugit ame Cuius
videntes ipm̄ nimis debilem mue
nerunt Symone et simt coegerunt
ut portaret lignū crucis Et dixerunt
eū ad locū passionis Cum
aut illuc puenissent parauerunt
crucē q̄ mē clauas erat nimis lō
ga et ipm̄ de sup proiecerunt et cū
fortiter oīa membra sua distraxerūt
q̄d no erat aliqua pena in toto
corpe suo q̄d tamen expetiuit
Et ipe eleuato in cor oculis dixit
populo meo quid feci ad eum X

aute hec vidissem et audissem va
lens corrue sup pectus p abūsi
delibg quasi suspectissima mulier
sum repudiata Tunc dixi o gabriel
ut quid me decepisti et tue talem
salutacōm attulisti et ma matrem
dei fieri mutasti et ad me stras
miserabile viduari Et ad sic flend
ipe in tribulacōnibg suis no est obli
tus mei et dixit mihi o mat noli
flere quia tu redemptē liberatq̄
cōsolatq̄ eris oīm petra Et ele
uabant eū in cruce et tragau eū
dicens o spes vnica mea o salus
mea o cōsolatio mea o gaudiū
amie mee loquē mihi vna vm
quomo sic ame recedis cui me me
despolata relinquis Prope morti in
sis vere ut sūdeat cor meū et tol
lat vita mea ut tecū moriar filij
mi Cui sic flend respexit me dicens
mulier ecce filius tuus Deinde
dixit Johāni hec mr tua Et stans
mr cruce flēuit amare hec loquit
Anstichen dicens o bone ihesu
dic mi cur tam amarissime plorasti
aut fles qd distredis ab hac mūdi
tudine no fles pdolore no tndet
fles qd abarmissis passus tndet
no fles q̄ mrem tuā ita dolente
et plangente ante te cernis stare
tm no fles q̄ amarissimā morte des
pati tndet no Quid go fles o dilec
me usq̄ tm propter fleo q̄ tuo qd mea
mors et passio amara et multū excedit
mutilit expendet et sic clamauit dico
Et obtuerunt ei vinū mirratū ad
felle mixtū et dixit pater ignosce
illis hec petm q̄ nesciūt quid fa
Tunc vnus ex militibg more longi
accepit lanceā et fixit p latus eius et in
exiuit sangs et aqua et Et lancea alias
mea vna cū alia filij mei trāsiuit
et post hec dixit sitio Mag tuas q̄
mendo spm meū et mediato capite
emisit spm Rogo q̄ deū oīpotēte
ut sua passa tuas nias mīs petoribg
no pdat p qd ipa sit nias speculū
salutis et pg sancta tuta dignē nas
duce aduita sempma Amen

Sequitur sermo de passione dñi nostri ihu xpi ut[ilis] pius potu

Quomodo cecidisti lucifer
qui mane oriebaris.

Ysaye xiiij° capitulo hodie agi
dies mihi quia deus mortuus est et ideo
quilibz homo xpianus debet hodie de
uota mente mutieri xpm in angustia
et doloribz positum et angustias et do
lores passus pristine mee ut abigui
dã eterna nos ducat huic ergo sãc
tissimo dei competit vm qd ppa fiu
et quomo cecidisti lucifer et huic em
qd moris est qm aliqs pdilectum
amicũ fuisse videt mittas habe aliqs
hominibz honoribz et diuicijs in tolo
mutile cadente postea mutuet eũ
abamicis derelictũ et contemptum
et depauperatũ et in corpe misertũ
hic expauerit et amodũ et admi
quẽdo ab amico cuiuslibz accidit
tibi quomo est res multa mirũ
consimili moda cũ hodie homo
xpianus mente recogitat quibz
amicis quos honat quibz diuicijs
quã delicato corpe rebus sic est
natus modo oriens de utero virginis
tamen stella splendida et matutina
et postea cogitat quomo hodie dat
z oblitum abamicis quid pauper
abiectus et mendicus apparuit hinc mihi
patet dicũ lucifer sive stella ma
tutina qui de utero virginis orti
es mane qd pulcz incepit tempus
gracie quomo sic cecidisti de celo ho
est de uita celesti vita in tanto despec
tione et in tam crudelem mortem
in hac cui verbo homo delicatus
trad in xpo considerat sic orta
gaudiosa cur sic vtuosa cur sic
dolorosum primo mihi consideat
orta gaudiosa cũ dicit qui mane
oriebaris de ty orta zacharie
balatam mihi xeremie orietur stella
ex iacob et virga consurget de isrl
ista stella xpus est cui corpalia
defendit exercitus qui prega eius z
eius pius qua nos liberauit et
letificauit et cũ cui sic xpus vtuosa
cũ dicit de celo quid celum significet
xpi ultimum celestem et vtuosam quã
duxerat mr ihu cũ hodie pmorte
pdidit a quo cecidit unde de ui
pribz xpo verificatur est illud paliph
xeye. ut in celum ptingit vita
crudelitas et cum decurrat casu
xpi doluisti cui dicit cecidisti lu
cifer volug sue quomo xpus hodie
cecidit debemg aducere qd homines
qui uerunt cadere quidq mad in aliis
mortalibus in honorem corpe in
uita in hys quibz filius mea stella
matutina sic xpus qui habuit ori
ebat modo de utero virginis hys quibz
cecidit xpus misine cui tristi de hac
mundi pfino miqua xpus cecidit
in amicis qui si eum cum mutuemur
mundo id natum memeng eum
fideles amicus habuisse qui eum
tempe mutatis nullatenus deseru
erunt sic em xpm herodes occide
voluisset auaricia et ioseph xpm no
relinquerent sed cum eo detra illa
recesserunt et in egiptum transierunt
ibi puero cum omni fidelitate seru
erunt si vero xpm contemplatim
misine timemeq xpm ab omnibz dul
cibz derelictus et obliuioni delitus
quid mortuus a cunctis ita qd nullus
ei in vmundo modo fidem seruauit ex
cepta vnica puella filia matre filia in
illa nocte qui capientibz erunt incepit
contristari et mestus esse sic assumptus
ihesus discipule quibz plurimum fidelitas
et dilectionis ostenderat augustinus
et qui maxime debebant ei esse fi
deles sicut petrus iohes et iacobus expa
uit illius tristitia sua pre animo suo
et pre pe filio dulcis christus dic anima mea
usq admortem sit pgressus et pusillum
quatuor lapidus esse posset et
prostratus genibz prudit misericordia et roga
uit patrem ut transire posset passio
abeo apparuit illi angelus de celo
et aliqo assupto corpe consortium eum
a deo aliqua ita qd latro ei dicit
et extimore mortis factus est sudor

eius sagineq; quasi gutte sanguinis
decurrentis mecum. Et in illa nocte
discipuli no fecerunt sic fideles aui
cuius corda tangit tribulatio et angustia
amici sui/ qi ad eos venes muient
eos dormientes qui xpm sudorem
sudauit sanguineu/ pangustia et
timore mortis/ Ita q angli quasi
compatiebant ei. Isti discipuli dor-
miebant et ideo dixit petro. Non po
tuistis uigilare mecu vbi dicit Ecce
uni eu eo mori prius eligerant
nec uigilare poterant. Et ad unu
pgressus est ab eis et oravit eos
muemes dormientes/ tristicia uite
dixit eis Dormite iam et requiescite
si ad aliquam illud dormissent dixit
Surgite eamus. Adhuc eo loquente
ecce iudas appinquabat et ad eo tur-
ba multa cu gladys et fustibus Erant
precepit eis obuiam dicens Quem cumq;
si illi dixerint ihm nazarenu si
dixit eis Ego sum. Et statim abiert
retrorsum et ceciderut mira. Post
hec ad preceptu eius surrexerut Rursum
interrogauit eos que queritis illi
dixerut ihm nazarenu dixit eis
Ego sum. Si me queritis sinite hos
abire Quia illi timetes q no resp
exerint qui dederat eis signu dicens
Quem osculatus fuero ipe est tenete
eum. Et statim iudas appinquabat
ihm et dixit Ave rabbi et osculatus e
eum Quia illi miserunt manus in
ihm et tenuerut eu Et discipuli
obliti omnia mandatoy que ab eo
audierant/ et claritatis/ quia mirabilia
come montis eis onderat Et om
verboy et pinque illoy dulcissimoy
que ab eo eodem fere in cena
audierunt. Omes fugiert extorre
mortis relinquetes eu solu in
manibus hostiu sic ipe conqreuit
Vn Iob xix° Fres mei longe a me
et noti mei qi alieni recesserut
a me. Item illud os beatissimu
q sepe ego mal dulcru et amica
bilis osculator Et ut pie creditur
hodie iudas crudeliter et hostiliter

et dolose osculatus est. Item xpus iam
natus de virgine mirif natus erat/ ma-
nerut eu magi in oriente existentes
et ad eu venientes/ Mouerut eu magi
oriente pastores ipe manentes
et adipm festinantes Sed hodie simo
et ignatius qi electus discipulus eius
petri hodie uiraut non nouisse eu
Ter eu hodie negauit se no nouisse
eu qi eu ihm comprehensu volebat
duce ad damnu principu sacerdotu sicut
Cayphe insidiabant cu domino animo
et dicebat ihm ad illud petri tiera
sequebat a longe timore mortis
ne qis desup videret Sicut unus qui
erat natus in curia introduxit petru
Dixit ergo petro ancilla hostiaria
volens scire quis esset qi hostiaria
erat nimis et tu es ex discipulis ihu
sic hoies ipius et dixit no sum et dixit
Stabat petrus erat stans foris cu ministris
in atrio Quia alia ancilla dixit
hic cu ihu erat et ille cu iuramto
negauit qi no nouisset hominem et
post pusillu qui stabant dixerut
petro/ Vere tu ex illis es nam et loquela tua ma
nifestu te facit Quia tepit detestari
se no nouisse eu Et ideo ergo xpianus
cognitat qi sic fuit derelictus ab aliis
suis Quia nimis pol dicit O ihu
stella splendida et matutina quoo
crudeli sic in animis tuis quomo
do sic oblitus natus es hodie veri
similiter Illud asath ix. Iudas tenebr
et Et fugierut Et eas scripsit tenebr
in rebus suis n. scripsit pauper fuerit
natus in mundo tu qm natus es huius
psepe dialecto in quo tacuit et tenebr
dialibus Et hodierna pauper petitur
qi deserto tectus orbis no habuit
am ubi requiescere posset pes eius Se
qm natus et suis no habuit nisi foeni
dos et pannos quibus fuit inuolutus
tum illi piam vestrebat corpusculu
suu sanctissimu nudu suspensu qi
mentis Et expositu est vento et
pluuijs et soli qi totu nudu suspederit

ad marie ihu q̃ nec filiū remansit
in carne eius sed ihc ego vides filiū
suū ihu nudū & pauperē reperuit
vestes eius capitegio suo ut dr Ieron
Item qñ natꝰ est male sua tulit eū fil
a lacte de suo virginali ubere &
decelo ei ministrū erat sed hodie
felle & aceto potatꝰ fuit / pau hui
xpūc de diuicys huiꝰ mundi sprnꝫ
ugstimtū quo corpꝰ eius troptū &
dr alimentū quo sustentatꝰ est
& ysis hodie spoliatus est & tanquam
exiuus pauꝑ morte nudus suspesꝰ
en ergo homo xpianꝰ hodie xpisti
tam pauꝑis cogitaret mito diceret
o ihu stella splendida & matutina / q̃
cendisti in tanta pauꝑtatem / vñ ipe
conquerē tantis xpiano / pauꝑtate
sua dicens · Detrahare pauꝑtat et tis
mgrationis mee & abiectiõi & fell
patiõne ¶ Item hodie natꝰ in
honore en nr natꝰ est habuit ho-
nestam & iocundam societatē sanctꝰ
uirginē beatā & ioseph iustū / Sed
hodie crudatꝰ est tristibili & de-
testabili societate en em captꝰ
dꝫ erat missꝰ ad eū turba mlta
homies viles sñ truēcia qui con
sueuerut capē latices qui studederet
eū & reperut / fuit em captꝰ ut lat⁹
vñ mistis capientibꝫ se dixit Latro
quia cū latrone existis / Erā fuit in
dictatus ut latro primo dictus quia
latro / quia beatrabatis qui erat latro-
natus / exmalicia / fuit dimissꝰ et x̃
admortē iudicatꝰ / fuit suspensꝰ ut
latro Item puer ihus in natꝰ fuit
fuit honorifice pnitatꝰ in templo dr
hodie est tristibilis pnitatꝰ iudeis
& no vñ iudici sed plurib⁹ sanctꝰ
ut amplius tristimderē & ultiparē
postquā em captꝰ erat volebant
eū duce ad caypham qui erat pn
cepꝫ illo anno · salutatꝰ & dñs in
sirent en domū dñe duxerūt eū
ad illū ut hylbent consensū eius q̃
erat gener cayphe & erat q̃ erat
pontifex Primo plato sic dicit Augꝫ
ut sētm Crisso hoc fecerut propt
dilatiõe q̃ gliabatī in hys que
fiebant quasi trupheū sumiens & post-
quā tota illo fuit tristisꝫ ultipatꝰ
& ligatꝰ tamquā fur sicut ducꝰ ad
caypham & ibi amplius & tristisꝫ
& ultipatꝰ Deinde mane facto
duxerūt eū ad pylatū / qui eū tristisꝫ
& dehonestatū misit eū ad herodem
ut herodes primo gaudiꝫ ipse eo / q̃
a tempe decollatois Iohānis cupiebat
videre eū / sperabat em aliqd sig̃
videre ab eo · Sed postꝫ interrogatꝰ
nichil tndit sprenit eū & induit
veste alba tamꝫ stultū & fatuū re
misit eū ad pylatū & ille tandem eū
tradidit voluntati iudeoꝝ ut crucifi
gerēt eū & ita quasi de pila lusert
eū eo ut ubiꝫ tristinderē sic ipe con
querit p̃ ppham / fluctus sñ tamꝫ
vas pdidit &c Item qñ natꝰ est
angeli sicꝫ erant / ad eius honorem
letanē temerut Gla in altissis deo
& hodie videi tristibilis clamoroꝝ
vocibꝫ insultuerant ei & tinte em
ihu tota anima & illo interrogante
de doctrina & discipul eius & ipo benigne
rndente Ego palā locutꝰ sū mundo
ego mystice assistens dedi alapam
ihu dicens · sic tndes pontifici tui
ipe tndit Si male locutꝰ sū testimoꝝ
phibe de malo &c postea stante eo
coram caypha & ille eo interrogante
adiuro te p deū ut dicas nob si tues
xp̃us filius dei vivi & ipe verum
tndit tu dixisti / & tndit uestimenta sua
dicens blasphemat chas em erat in
deis sinde uestimenta qñ audierit blas
phemiā in signū dolorꝭ & sic oēs
clamauerut Reus est morte & mlta
alia queuntꝰ possent enarrari blas
phemias dicebant in eū / postea
stante eo coram pylato clamauerē
eū esse malefactore & cp sibi tet
populū & pylato volente eū dimittē
clamauerut crucifige crucifige
eū / Perpendat ergo homo xpianꝰ

quia dissimile sit clamore crudel' et
pena cõfusionis quibꝫ hodie xpus
confusꝰ est tantui angelorꝫ quoꝝ
eius natiuitate fuit honoratꝫ vñ
hodie verificatu est illud qđ dicit
Jere. Treno. Decidit corona capitis
nostri. Heu heu decidit ihesus in corpe
suo pulꝝ perdidit amicos res et ho
nores sed etiã corpꝫ ac illecebras
mundi quas ego male sepe plaude
t fastus vnxit hodie diuris vnctus
fuit ligate q̃ ad comphendendum
eum ligauerũt eum. Hz no erat nece
ligare qm tamquã agnꝫ mansuetꝫ
qui uoluit. Item facies illa gratiosa
qua desiderauerũt patres spectꝫ t
ꝓphete qua sepe gaudent in tuitu
sunt deꝫ dicit Jere. Vidig gratiã
eius gratiã qꝫ vngenti et hodie
consueti ora t vultu tui quasi
obtexerũt hom. Ihn em stabat
coram pontifice et pylatꝰ clamauerũt
sup eum. Tolle tolle crucifige eum
mistace eius t alophis eum texerunt
Alophi sũt passiones in collo. Aly
aut ei palmas i faciem dederũt
dicentes ꝓphetiza nob quis est qui te
pauit. Ideo amictꝰ est Iob xpꝰ capitis
expiantes pausarũ maxillã meã
palme em sũt passiones mgnas
Deinde qñ pylatus tamquã mquꝝ
iudex tradidit ihm voluntati eorum
due milites pylati fustigauerũt eum in
atrio t illud corpꝰ sanctissimũ qđ se
pe migmo vngentis molli suauiꝫ pau
pauit lugauerũt ad columpnã t flagella
uerũt t plagis ꝑforauerũt. Heu se
debit Jere. de laudiꝫ pauli in columpna
mo adhuc appareret signꝫ. Postea
subsannatorie miserũt eum clamide
t hoc erat forte aliqua uestis rubea
vilis loco uestis regie t dabant
ei ruinã ad dexteram eius loco sceptꝝ
regalis t coronã fecerũt de spinis
hoc est de rubis vncis asperis et
acutis t pungentibus t imposuerũt ca
piti eius ꝑ diadema regis t capꝝ
ꝙ forte manssset illesũ in flagella
tione vulnerauerũt illa spinea circũ
t congregauerũt ad illud tota cohorte
vlgi t genu flexo ante eũ dixerũt
Aue rex iudeoꝝ t dabant ei alapas
t percutiebant caput eius arundine
Expuebant mihi meũ tamꝫ in hoies
vilem t degenerẽ induerũt eũ talibꝫ
vestimentis tamquã fatuũ t stultũ t ꝑ
cutiebant tamꝫ malefactore t sub
uersurem. Deinde pylatus exiuit
de pretorio ad eos t ihs ad eos flagel
latus t facie cesus t conspunctus t ueste
derisoria indutus t dixit ad eos
Ecce homo qi dicens mihi cum
qualibꝫ vulneribꝫ qsqꝫ est, qualiter
conspunctus et qualiter derisꝫ et mutatꝰ
in eius t sed illi crudeles homicide
no pepercerũt ei Hz clamauerũt
ad pylatũ crucifige eum crucifige eum
t tũc induerũt eum vestimentis suis
t posuerũt crucẽ sup humeros eius
t duxerũt eum extra ciuitatẽ ubi crucifixꝰ
ad locũ ubi crucifigi debebat t cũ
eo ducebant duo latrones homicide
qui eciã debebant mortẽ. Omnis
ergo homo christianꝰ oculos suos cord
intueat lugubre t miserabile facie
dom dei sui t confusibile societate
t uituperabile pondꝰ qꝫ pretium fuꝫ
erunt homicide. Ponderis erat patibuli
in quo suspendendꝰ erat. Facies erat
consputa t sanguinolenta. Qz ex vl
neribꝫ capitis fluxerat sanguis sup
faciem eius t exprussionibꝫ in facie
eius. Ppa facies erat lurida t distꝰ
lorata uti qꝫ erat filius leprosi tali
facie tali societate dei filius hodie
mansit ꝙ ista populosa ciuitate per
tanta patibula sup humeros tamꝫ
latro cuius igit no comparatur
xpo tũ in ineffabile meredenti sui
cuiꝫ igit indiget gra clamat hoc
ad fontẽ mundi t dicit ysaie in
persona xpi filii sui t propter eius pas
sione miserere mei t qꝫ deus me
dormierat t fatigatꝰ erat ꝓpter
gellationẽ et alophizationẽ et faciei

cesione & ludibrijs & obbrobrijs/ et
cum ponderosi erat no potuit portari
crucē vñ xp̄s angariauerūt quendā
namē symonē ut tolleret crucē eius
dem portauit ad locū qui dic̄t caluarie
qui ē locus extra ciuitatē deputatus
morti damnatoy. Ibi fregerūt de tolla
bant homines. Io ibi mueniebant
cadauera ifetida. Caluarie uere testa
capitis cerne & capill' denudata
Item ihūs accepit uina in loco flo
renti q̄ nayterets nūcupabat florē
mutero floriendo q̄ mutero ihūs
dr̄ hodie perdidit uita in loco desper
to ubi iacebant ossa mortuoy. Vn̄ sic
xp̄us miserabilis moriens potuit
dic̄e timor meus mortis tetrdit me
Contra xp̄um tendit mutua den
em homo mi vadit mancf in ho
nore mi rebg mundi & si sola uita
ei remanserit videt ei q̄ quasi me
perdiderit/ q̄ cuncta que habet homo
dabit p̄ dea sua saluanda. Sed dns
ne ihūs xp̄us no solū hodie p̄didit
actus res honore & corpg Sed et
etia crudelissima morte puniti ē
quo em fuit que dolore mortis acu
deliore & amariore reddunt/ salua
teneritudo complexionis Sic em
iudeoy in quolibz corpe humano q̄
membra delicatiq̄ acerbiore dolore
patiūt Unde medici utrū que vir
genitet pes magna dolore misiget
maculo q̄d ē membra delicatiora
& modic volūg morde medū misit
homines ita hit ysomo q̄ simile ho
mines & homo delicatore quibus
& acerbius patit qua homo rudio
xp̄us aūt me oīm hoies fuit de
licatissim fuit em germano q̄nē
regio Quia & q̄nē dauid bene
formatu q̄ a spūd sancto bene fuit
natu q̄ de utero virginis sine labe
pcti/ fuit bene educatu & nutrit q̄
delacte virginis fuit virgineo secreto
nutritus hic ergo homo xp̄ianus
tam fabulose formatq̄ natu tam de
licate educatu/ hodie suspectu ē q̄ im
patibilis tali extensione ut oīa ossa
eius nūari potuerūt Vn̄ angelice
xp̄us hodie p̄ferre dicit Quos amb
qui tristis q̄a attendite & videte
si ē dolor similis sicut dolor meus
Quam q̄d dolore acerbiore reddit
ē doloris multitudo. Dolores aūt
xp̄i fuere multi & ideo vulnera eius
& membra pedibz erāt q̄nua & erāt
admodu. Et dū sic pendes mille
mortales dolores sentiet membris
& pedibus & oīb eius uix caligine
rūt ex longa uigilia/ q̄ tota nocte
medil dormierat & multis lacrimis
fluis/ Capud eius fuit liuid & ymo
pforatu & pruinis defensū & na
res eius essent plene fetore q̄ locus
crucifixionis fetebat ex cadauerib
mortuoy qui ibi misi sepeliebantur
Dicit ficio Et ad dns modi no potuit
habe peculiu atque ad effugiendu
cordam lengua sua q̄ dicitur eid
felle fuit ei ꝓmixtu Vn̄ Ezechiel
in quada ymone Caput angelicum
tremebud spiritibz densitate pmay
tempungit faciem pulchra pfilys
hoīm spuris videoy denudat Oculi
lucidiores pale caligāt in morte lu
ces que audiūt angelicas cantq̄ audi
unt pcuz, insultus dr̄ q̄d dag an
gelos felle & aceto potat Pedes quoy
scabellū adorat crucis clauis affigit
manus que formauerūt celos in
crucis extense fuit & clauis affixe
corpus uerberat latus lanceatur
& quid plura medil remansit inse
lengua ut q̄d appetentibz crearet
& matre discipulo q̄ mandaret Qui
augusti hodie & credat arcta & pellis
xp̄o ꝓmaci ut ei imitat eadem
deuotionis et dicat bibe dne mi
Quia xp̄e pistipatus fuisti tristi
salute Vn̄ Ezechiel in quada ymo
Quid fuit quia ve plus cruciat be
stus quia clauoy dolor Quia de
cruce tetus & desiti clamas Scio
q̄ verū pluit plus alias vas
q̄ corpis mei cruciaty me tenet
& dū sic pendet in cruce pleng mā
libz supplicijs dumpt the pany fuit

& primu demu dedit cuia scribitur
suis filiis mdm sla vn dxit pater
mittte illi qi negnit quid scauit latin
vero pmeti. adextris dedit padisu
vn dxit hui mecu hodie eris mpara
diso. patre aut dedit lohan cui dxit
mlier ecce filius tuus & discipulo ecce
mat tua nobis uero dedit redemptio
cofitatone dicens. Consummatu est
pat aut dedit spm dicens. In manu
tuas qmendo spm meu & exuche
mea delais mortis eternas mdicato
capite emisit spm. Cen igit homo xpi
ang recognitat xpm p morte sic
recedisse pat amito dicit. Quid stella
splendida & matutina. & qui tam
delicato & i mundo tarpe defunctu es
amudo quemo hodie sic recedisti co
spultus & dolores tam dire mortis
sustinuisti. Unde illud hodie visitatu
est ypsie. Resurgendo est fem & rendt
flos apostali sui fem qr hodie ex
pirati sui mside. flos vero exput
qui hodie p morte recedit ut nos
semp viuamg cui ad celia gaudia
p mortis sue mitu nos pducat
qui viuit & regnat cu pre & spancto
spiritu mstaula seculoy. Amen.
Dluces demones de passione dm mirices
insimambg detempe quasi micolai

Sequitur sermo de morte pordie

O quam amara est
memoria tua homini
in iusto &c. Nota qp nauem sui
quoy homo debet esse memor qui
sunt mortis homi. Dicitur & qp salo
mon dixit vn ppta. Congulacui filio ego dor
tiscam ibi nullg sanctu volt ei sacerta
tem & omnis amicicia & societas alioy
omy est contemprenda. Non enim
eu sequit n ad suppendiu & qd dei
est cito ei oblauisci vn martiu dicit
mlab. cisterem mei mserem mei
& scriptu est qp & nudus vn lob
nudus egressus sum de utro matris
mee. Exemplu de rege qui uocabat
balac qui uisit ut curru ferret
p totu regnu suu in ermisa in qui
sepeliendus erat ut staret omis qui pre
erau de ombg diuicijs & deliys non
deferret msi tm sic remanerat mdy
gis sutores. Exemplu de balaam
qui stratu est omes supplectilem
pannis auig suus rpe ditatu & Ba
laam de albatu sige mudi & ideo co
tempnende sue diuicie que nos pro
derunt in die ultionis. Capie vlo
qd possit nob diuite nacam &
secundu est qp minimi cu scientie
sit pcta propie qd deus terms cala
bum minimat. Ha deus ipm qtemp
nauit angli rpm ab hominibg separant
demones cruciant ozb terray. com
cu pugnat vn Apoll. opa em illoy
scient illos sit pctl & ideo studere
debet homo ut cu honesta familia
veniat ne habeat furces & latrones
et laudabat huiusmi in suo ornatu
sit pacius habeat opa iustie que
adiuuant illi qi mo honorificatu
Quarto qd demones ipm expect
tent tue em in eu patefactem
habent ipd em morti nee assistit
sic legit de dio maximo & eria de
mo dicit. Videbes qp in sinistro brachio ecc
sedent & aiie dicebat deus derelinqp
eu psequim & comphendite eu
quia belzebub. apolyon. Zabatanas
Astarotell. Leuathan. demo & amb
ones mphales. ex eo dixit psequim
inimi & comphen. & di spo. amittit
bona male inquisiti ut amisce
sily dispmenti verimbg cruciatu alioy
de hys tibus mitribut adinferiora
tece aduersus traden & mang gli
dy quid in ad demones pres volpu
erint quia ad parentes & sic omis
letificant pt silid deu qui mortis
sue ptio prudat. Exemplu est quod
vadit ad regione ignota ubi mlt
adportat. no mlti sue pmittenda
qd cuig pat mang necessitat opatre
que nec opus nec ratio nec sapia
Caput miserab. qui tu speras
et dnus dicit. Vide ei deficiet
bus manibus suis. Exemplu de ysa
regione ubi gsuetudo fuit qp si
anis gstituerut regem & simito

J. M. difficultimus mortis -

mgistri hermet

amo mſerit cui m mſilia ſterilem
mlias cui quida ſapiens rex factus
fuiſſet habito conſilio primſt quietus
poterat & ſic depoſito tedilla mſilia
miſſo habindault cui alij egerent
/ con conſulit dns ſtate uob armis
demancona angelis ut e defen
dereta eſt q tpis negociatoris
amittit vn crutis negaciam cui
vemo hoc de opam dui dies &
venet em dies in quo nemo opari
pot / hodo ſut nudmes inquibs
homo pat vendē omia pcia & pla
cumtatine ſoluē omia pcia & pat
ſibi aſpice & eme qcam qua perdi
dit / cotrarij omi / bona y amittat
dei & regnū celoy / qd mo e venale
qd alicui pomibs que habet dile
ſce aplis / alcui p mndis ut zacheo
alcui p duobs rmnut ſic vedue / alcui
phauſto aque frigide alcui p nauſ
ſima hora ſic latroni alcui p ſola
bona uolitate ſe no valentibus
apiari / ideo ſemp e opand negō
ciam nē vanua claudit & ne au
diamꝰ negnō vos / Septimū qd
mors auferet omē gaudiū mūdi cra
ſtina / Octauū qd amara e meoria
tua re ſti homi iuſto & pace mis
quetꝰ tuꝰ uie & omibs ſiu dreete
/ ad hec valentibs ſtime ubum
/ ideo contemnendꝰ qi mūdus
Octauū eſt q nulla hora nꝝ pot
ee uuare niſi luis deꝰ vn pbr
mi dns adiuuit me paulꝰ hitil
m mſtio aia mea qm ta ſpe aſſen
dmꝰ / ideo inſtandꝰ e placitui &
ſpate laborandꝰ vn pb / illud oculos
meos ne re / do cphende anima
/ ſuam / texurge m adultiᵒ mꝰ / to
ffunde ſtamea / tecclude re / Nonu
e q putreſcit / Job putrim dixi pre
mee es re / Ergo ſtulde ſpm mitt
expens nutrit ſpm vmbs / naſcet
em vmbs delingua / tuae pcia
depulmone / aſpis ut uace luporum
deſſima horꝝ ſtue pio rutuace / tarditas
detenebres buſſo ut uace pcia ſepbie
& ſic defingit / fugeng ugi re /

Sequitur aliud nutt de confeſſion
Nota q decem genera hom
de aſſumuntur i confeſſione
et depmarie & ſignifica hoc tem
m nauo qua m ueteri teſtamto
p mi ſignifican padam / qui dixit mihi
decepit me quod ſemp e p ayal
ſe & p hoc ſingulariter rogauit da
uid dixit / nan decimes cur meū m
va malicie ad exquirendas exaperi
/ tam quidam ſemp exiſtimt ſe p
dyabolū & ſemp confiten p dyabolo
uel p primo uel p deo qui p dyabo
lo confiten fuit hꝫ qui dixit dya
ſiaſt michi que ſultitia confiteri
p dyalo ad ſe pertiſſe no doleat net
uelit ſatisfacere / imo fauit ei magna
gratia cui ei plm impoſuit / Ded tibi
tpꝰ magnū dapnū & pᵉ multile to
ſſione tua ſatis dꝫ em ſtultiſſa
exaſpato quare hoc feciſti ex quo
inimicꝰ tuus capitat ſuaſit tibi
deus em ſtultus accipit conſilia
abinimico / qꝝ inimicꝰ nuqua bꝫ
ſuadet & ideo digne debes hic & in
etnū confiteri / Item quidā con
fitent de primo q ſuaſit illi ut
ille uel illa ſcat uel tegit me ma
ritus meꝰ uel dns meꝰ ſtim eſt
q nullꝰ pot aliud tuegē ut per
cet malicie imo nec tatꝰ nidꝰ
vn aplus ad tenias nō detrus ſed
q nec mors nec ygladius / &
Item quidā de deo confiten uel p deo
qd peſſimū eſt imponentes ei pcia
ſua / ad hoc ſic ſit ſpūs deuteron
deus fidel inquo no eſt iniqtas
& Job iſte mᵒ appuit ut plm
tollat & plm in eo ſ no eſt Ma
dauit ſi ſ deꝰ no deſtimaſſet mi
nus peccaſſem / qꝝ ſic debuit fieꝰ
qꝝ deus tarde voluit hac omo &
ſtim & plene / & pcit mortaliter
qꝝ ſi credendo hec facit valde ſi
us hereſis eſt deꝰ em iniqua p
deſtinat homm plm qꝝ ſic omia
adit illud vn pbr dnes via mea
adio habui dꝫ tua & indinaſti mi
pria ad illud te traxit no deus
qui illud in tm adit qꝝ in mſtio
homie in angelo etudlue pmit

Deꝰ gra mechi ffiſhentium

dicat tales nullq̄ pt̄ esse sin̄ mundia ꝛ
fraude ꝛ mdacio / no possūt tyri esse
ꝛ mansūt deū quasi negāt quid scāl
aut quid ussit fieri salui ⁊ etiā ḡsse
Tu dicas q̄ no possū esse tamen ō
silēs est nūquid eis tanta dilatōnes
habuisti ad petrū si tacuisses mdubitan
t̄ q̄ statim te homo occidisset postq̄
fecisses qđ abstinuisse ill̄ lepsus
fletur fuisse ill̄ nigussima accend
missus fuisse ill̄ parce ⁊ aquā semp
comedisse ill̄ manꝰ ⁊ pedes tibi pa
si fuissent abstinuisse utiq̄ patuisti
ergo abstine deo ⁊ p̄ alia ꝗmpsisti
Nata q̄ duo fuit quia homo qui semp
exaiuant se in confessione videlicet
vxores in sua luxuria ⁊ viri i sua aua
ritia hoc declara ut scis Quidā sunt
quibus mdicte confitent̄ hȳ signati sp
per cayn requirenti dnm de cayn / vbi
est abel frat̄ tuus tradit negtio q̄e milti
fiūt qui negant hȳ decaput ⁊ dapnant
Cuia confessio debet esse mēg d̄ obg
ammiss ⁊ abmiss ⁊ circūstancijs aggrauā
tibus q̄ aliqn maiore mducit erubes
centiā quia ipm petrū / ⁊ go dz esse mēg
q̄ si mlapses confitendo milli petra
dicēs ⁊ vnū stricte timēs ⁊ negares
no tibi valet confessio vnde uersus
Largā dei pietās veniā no dmmdiabit
aut tibi aut mihi ꝓpriando dabit
vn Johes dicit homines simul secā
mi pabbo / Fiūt quidā qui abstinendo
aliqua decern̄ ill̄ q̄nq̄, anīs seruant petra
⁊ coīant petra negligentes q̄ omia bō
perdunt ill̄ etiā pōdus dmdut ne
mmult̄ viri tales simul spūalit sic
paul ap̄le qui peperit pinguibꝰ
⁊ optimis gregibꝰ ⁊ ideo perdidit
regnū ⁊ dapnat̄ est / Nota hystoria
/ sic precepit tibi deus ut anīs mmittas
tuas ⁊ oīa petra tua audias m cōfe
dentibꝰ tanterus ut nullū vnū re
maneat / ꝑ quādā ut paul volens ⁊
oīa petra amittia / ⁊ milia reputauit
bene confitent̄ ꝑ pmgnia ponderosa
⁊ fetida in cirgulo cardis abscondit
Tales uoluit dyabolo ⁊ deo placere
Cz dicat in cēnō non patest̄ deo
placē ⁊ mamonē / ideo breuit michil

⁊ obtendū Item quida querit anglos
ut volpes consitentes sub quada ab stu
tia q̄ uix pādos pāt mulligē / Nata
tui debet esse pādas q̄ debet tui pe peta
pre ⁊ cordi mtr̄e tui mde debes
confiteri sinus aut sacerdotibꝰ est
cuysi ⁊ verecundia Vn Bn hazdus
d̄ insipiencia "pudet no" magnari pā
et ablui pudet quod verecundaris ta
rem pādare qui ⁊ ut lapis ill̄ ligniū
qđ laqui no pāt / Item pādas est ut
homo morbus nūquā laqueus plg
eis debes cubere tora deo ⁊ toto
modo quod tora pādare vn liciā
xlviij° non qsimdabis p̄ alia tui ver
quod verecundabis / quit times melig
est ut hamies qui sui melo ymo
pre deus te diligat quia pre cōfes
sor / sed abpt q̄ pre mg diligat ymo
semp plus diligit ⁊ p̄ te orat / quia
ei tanta secreta cōmittas que nec
patri nec matri cōcredes Dicty
significā p̄ phatrone / qui in cō
fessione p̄mittit fiāt emendacōne
ute fiat ut licenciā ad petram
mōnem ut ne credan mali ⁊ fraud
sic pharao elicten ad petri p̄sentia pg
pau p̄missio ut tenis ad vomitū
vn hero mdūdū ⁊ cor phariseo
cruciti signā p̄ Achor qui post
quā ducty est ad lapidandū primo
confessus q̄ petra suū / pē milli fa ut
qui semp tacent peta sua / ꝑ dū
vsitant ad nō ꝗuē ita etiā ut ta
cmo moriam̄ tui ta tmalis ⁊ no
amoris dm̄ cōfiten q̄ vident ad
no euade vn Joh dmor simul
no est maritate Exemplū d̄ qda
filius cuidam milius appropinquās
morti cōfessus fuit ⁊ dimissus ⁊
vnctꝰ post morte vero apparuit pri
dicens q̄ esset dampnatus quia
semp habuit propōsitū restituendi
si dem firmitē te euasisset Quilti
signifie p̄ simul qui grauē petrā
et postquā ab illo est a zamuele
dicit petrauit tora dnō tuū me
honora tora semōibꝰ ppli mei Sit

multi nobiles faciut honore freceptes
in confessione / ita q̃ nō aggrauentur
q̃ grue nolūt honerari ponde penitēcie
cōi quas dicit dugy ponat se pnites
in arbitrio cōfessoris siue sacdotis / petrg
Iuliam uxo suppotenti mau dei Secūdi
signū prudam qui dixit peccauī tradens
sanguine iustū & precit xpc cū gentes
& abyt & laqueo se suspendit Tertiū mlti
xpi dicūt desperantes / non posse petrm
dimitti q̃ negauit confessus fuit et sic
desperantes tute laqueo diaboli siue dap
nationis se suspendūt Septimū signū
p Ananyam & Saphiram qui pecuniā
seruantes mentiti sūt petro & subita
rea morte interierūt sic q̃mgit mltos
qui in confessione mentiūt vñ ho
non homi sed deo confitet nam
placendas locū dei sedet in confessione
Octauū signū p phariseū qui dixit
nō sum sic ceteri homines q̃ homo
nō debz collaudare in confessione
Sed sic dicit p consilio p me nō per
cat si quis quēdo dicit domine
ego tm reuto ego tm ero Est me iti
homd ut debeo uta fuit ut aliter
tute nō peccauī q̃ vñ sed sic dicit
ad hō ut confessari placeat peccat
q̃ vñ Dic tu pōr iniquitates
tuas / vñ pta Deus uta mea cum
uiaui tibi &c Et pte dixi confite
bor aduersū me in iustitia mea tu
dimisti &c Item quida iustificant
se nō attendūt quid dicat Job ix.no
non te iustifices an deū tuū q̃ ar
guitor cordis tui rpe est Talibus aut
dicit dñs Luc vos estis qui iustifi
catis uos coram me deus aut nauit
corda vra q̃ q̃ hoibg altū est ab hoi
nibus est apud deū Aplus ad Cor.
Non em qui seipm cmendat pbatus
est sed quē deus cmendat / Nomi sign
p damnatus qui dicit in inferno
intrasse primā agentes & pamgustia
sine Quid nob p sint superbia tal
confessio nō valet q̃ dicit Cū virtus
& famus confitueberis &c omnes sc
Adam ad socia cayn cū rege canopi
Saul achor iudas saphira ananyas dapti
&c

Sequitur ad idem de confessione

Confitebor tibi dñe in toto
corde meo in consilio iustoꝝ
& congregatione sc̃ꝝ sanctoꝝ
ps̃ta Nati ille confitet in toto corde
qui integre & omia que fecit gfitet
Sed ad hoc opz te habe tria primo
& nūs stem mensura tuū ponduꝰ
deuia si deo uis satisfacē primo oz
te nūare et mensurare ac etiam
ponderare peccā q̃ sine hyb tribus
non potis ordinate & integre cō
fiteri Quia quidq̃ deus fecit ut
creauit fecit ad nūm mensurā & po
dere Sap xv. Omia i pondere mensurā
& nūo disposuisti / primo ho omīb
qui vult alii salue q̃d debz p omi
hyb debz ill nūando ut denarios
florenos &c ill pria ita sic primo
dic p tui vis satisfacē deo de pctis
tuis / & q̃ hoc vñ sit pbat in da
mele & in lubo suo cui suis suis &
ad staſd & spexisset ad parietem vi
dit manū vnā i pariete scribentem
hec tria ua ua thane techel phares
& ad hec tria ua ua sapsisset dyabol
mang Rex alii vocauit omīs suas
mgcos & sibas & fecit sibi scpturā
mensurā & no potuerē discrete aut
applicare erat ibi & pillo mpit rex &
mensaty & ei scriptura p manū dēi
milligē do n. ihū xpm fi dei qui
dicit mag p ps̃ta Dicite emittet ma
tua d alto ille dei filius ihūs xpc
qui volt pcore querit a pctis tuis
tpe scribit in corde suo & in filio suo
hec ta ua thane techel phares & hō
est tm dicit mādauit appendit dimisit
Sap Omia imponde & mensura aut
volt aliū salue dz p vñ ex hyb debz
ill nūando ut did & ille sic hec h
Quia dic breuit tuta hystoria quo
nabochodonosor abstulit tota mūdi
quo templū mandit / q̃o omia vasa
dom abstulit mensa sua in templo
ydolay ea collocat Deus balthasar
quicūq̃ fecit & suis principibg & qui
bus in ppetuauit / q̃o descriptia ab
scripsit rex quo damel interpretatꝰ ei
natis fecit / h. het i primo dnatuꝝ
puluis natus est ut sequitur

Tota plana Tu[illegible] ps Sors
applica p ps Dñi &c

Post hec subiunge et dic omnia ista in figura sile facta ut debeg notare qp p nabuch^or et balthā qp pteplū qp puasa quid particulas mag/ qp pter ua impiete septa quid p parete quid pdamelem significet et intendum qp p nabuch^or et balthasare petitores significe/ p templū cor tuū p vasa qnq; sensus qp damele pdicature p articulas sput sūs p tā va/ tā que homo dz habē in cōfessione videlicet nūm et mesuraz et pondus/ p damele ego pdicabā mīstor nabuch^or et balt^ar petre dicē damel et hic ego sū hic qui stu mōert hic nabuch^or petre ho medisti tu templū dei h^o et oia tua mal quipys qui h^o nabu spoliasti tu templū dm sc̄z corpg putate captiuate sua. ego sū hic qui balt^ar immūtē dei bibisti tu vinū pn cipibus hac est dominā tu vasa qnq; sensuū tuor/ bibisti et ppmasti vinū coribus tuis t rūdis tu coribus dns ystoglast salays daz hab ich ul tā tudi ergo ea que hodie scripta p dugi tas spūs sancti imparete cordis tui et hoc facta cora deo et hominibus tan gelis et den nomiq celo et tra aquis et lapidibus etc/ audita cōli et tra qui scribus in cor meū qui verba que si no fuerit in mēte dapnaberis primū nūa ull aliā tua nūq; saluabit mensuraz iuxta et pondera etc/ primo diuinā qp debeo nutrē omnia peccata tua domine ego no possū nutrē hoc ego bn scio eo qp tot sile iam qp secundū nūm sz tu sis bene qp talentū hebes in sermone pudas in mezsuris denarius in bursa pectoris in allodio et mappaff/ vasa in celario modios in stabulo sz quibus aliam tuā sz quibus aliaz tuā voluīsti stare no vis/ mo noli curare nesciis tu nūm pecuz tuoz tua/ dyabolg aut bn sit et deus qui pdicauit in vnū congregauerit et tollo mueruit et voluit tibi omnia in die iudicij ostendē et publi care. cum iob xxiiij^o signasti quasi in sacculo omnia peccata tua mea et obse

rasti delligata est iniquitas effraym te et quid debes facē bone frater ego nequio vere p tā vera qp sm factus libenter pendo/ velo tibi dicē tu debes facē sic velles facē mōli dns tuus rōm qui habes aliqd agendū et ille mandaret tibi facē rem in tra vij dies et si no faceres tē suspende vellet deus qp pax dormēs soluere computa res animas tu animā regentes hac bus te subtrahes dones quid quid vbi peccauiz dm tui expendysses in uenies/ sic fac dno deo tuo creatori tuo et dem p̄sque quia sic qui ergo hec fecis milia pecta auferta et absum dita muenies. que aut sic muenie no potis deus delet tibi p sua maz cia tu sanus qp potes/ secundo dico mensura omnia peccata tua sic ut sup qd quas deo mensurare/ tibi dico sic tu debes mensurare quomodo et quid et quid dui sanus in pectis/ qz quid dui sancti deū honore que a te habē debuit peccasti et semp dyabolo placuisti debes etiā mensurare latitudine das est die tuet/ sem si vnd die leut tōme tuen si ye in vnd vrer vmert sind si si ye grossi sind terra dico pondā omnia peccata qp ipsa sunt et grauia et qp debz dare in armata regis ibi opus tē facē deo si nus ut deus accipiat peccata tua qp grossa sunt mamēas siue mazle mē vn das ex duch ledig sag et no qp no semt ull species vnū mazle ponderare debes si tu uis qp deus te ab eis absoluat p septē septem etiā/ von druis quid ubi quibus auxilio aut quo qui/ aut quo pecta mazlia fecerit illa tilla die illa et illa septimana illo tillo mo illo tillo annorum regnū etc/

Sequitur de confessione peccatoris

Quoniam adme uel ad dominū deū vrm qui bē magnū et multis est dolus sanctus verbis tangi omnē qui debet hominē ad confessionē inducē/ que quidem sile quisq; que dent haues

frequent reduce ad memoria ut con
fidi pt̃a / permitten̄ t̃ querelen ad
dñm / licet mo quisq; putet se adeo
uile illud dicen̄ Domine tu nos dne t̃
cohortem adte / pduta tam quicq; fre
qt̃ cogitare ad conversion̄ mlti capti
mu est huiusne tenuissime fragilitatis
hinc renuntiat palpat homi domicilia
minaces ei cineres in baptẽ t cetera in
die cinerũ dicens cinis homo re / vn
lob defluet omis caro ho mortez
reuertet / pomit alie timẽs multipli
t no in dño loto / qm meo e sedes in
telligentie t meane / qi dicet ei me
mineris quidem t qp cetus cuiq; giuerf
fragilitas huiusne tenuissime appz mho
qp ho tem̃a plus ledit / ut est a mysta
tulisse spmia re vn ps Domine fiam
in ecclipna re et t̃a aleui tui quia
infirmã ut e in spũ tibq; ul patius
/ qp quicq; tam subito moritur / qp mortuus
tam horribilis abusq; efficit qp pe
dus resuta / qp post mortẽ ad anime
die tam caro fidelis fuerit pp ta
cuit ps̃ta cogitaui vias meas / vn
iem t qp sid t quid ei⁹ Domine pedes
meos in testa tua vn dñs audiens
homo vnde venis re / sili audiens mortez
naussia tua t methu no patet re
vn prope fragilitatẽ t epulus tan
dicens huiusne homo t vitat homis
tempat v rebus fragilibq; xp̃o pul
vis t vmbra sumq; re die ei⁹ homi
quid post mortẽ sit venturi si sine
querela redit re Beatus vir qui
stud e diuia mia t benigmtis deq
dicat Domine ad dñm deu vr̃m / qm
benigy e recipi dy / mutuis i gdoletio
patres mbenefitos suos ponẽda / primu
apparz mho qp deus quitente benige
ruput eam si finitz dapnatus tuliss
eam petare si quis reuocat eam vtpz
Rachel vbi vidit deq opa eius t quis
sit re Ita q̃ Quis est mus dei t ppi
cans illius reuertetur / ex̃m patz dela
tione dextra magna quilie adultera
dextra egyptia t filibq / Quem appz
mho qp turpiliꝰ mdulgz t no mq
dulgit ut hic xxxim Impio impie
tas no nocebit in quocuq; die quis fuit
deus ergo mho qp mihi beneficia impedit
ut in patris que fuit depta t eccl̃a
in ayilla ayaz hia ei⁹ fidem figuraui
Imperio cui libram ampli decre
mho qp mi in banu in sumptuam p
gio dampli eam celice aque frigide
Cantu mho qp sua primaz qp sustinuit
mho modo cu quesio duxit re Decem
requisitu est quesiuy a petro gratz
duplitas qr sicp quisq; est dei indutus
pudicia / Induto sicp capiti tuo
Rachel ei⁹ sit si contulit ipse
sicp petro ac tratu deus ad gladio
ps̃ta mi quisq; fuit gladiu re / propt
questo crepuit qpp crepuit ps̃ta qua
dedit timibq se / Ide sicp aqua re
fectionis eluxauit me / re / non quisq;
petat no e dignus fierique quisq; hy
aut tranquilla efficiam vn ad Do
mestica mes re petre semper mihi du
cacemibq p quisq; / na pquo oral
oms sancti mecto vn ps̃ta Orabi
adte omne sanctu qp petrinbq clamati
conducta vn apostol / opp quo dne
est ficare t mr dei / petro est filius
dei vas exprecta dyabolo estus Domi⁹
est sipius ad nose mecto Gaudete t
exultate petre in mysna / Ne ad con
uersu sue angli mihi corrupti quamq
custodiat / diu petore mihi dyaboli si
Domine Domine constituu adusq; petore
t dyabolq fecit adusus petre / petre
recessit petre crucifigit Ad habi
crucifixu cruci figue filiu dei / Domi⁹
xpo volna vngit ayaz diu aut diu
reuenas a uicys vnge caput tuu
i xpm / oleo bteq opm Domini sit
pecta adeo deleta / qb net deus nr
homo r confessor sit aliq in nec sue dz
Dz peteris petri habet domq i meora
sua t dyabolq in carne a sua t habet
ad illud appensa Deus Domine sit re
Domini in omi mysta reput spiritu
corpq xpo petre reuelat reuelatus Do
uersus e pliteps omi tymenaio dñi
petre nulla habz parte cume bonoy
vn dns dicit petro Si no lauero te
no habeb partem mecu Domini qp
sint mere si dorit voed re / vn ad Domos

sermq quos diligentibq deus ꝺ̄s petor
ecia si multa a fatuis multa bona nr̄a mer
uq̄erb dei qui in uno offendit multa
bona perdit / Lere vena fuit apera
cor ymo semp dedie in die erit deo re
mouere / 2o vitare / vel dic q̄ dñs
rq̄rit̄ conuersionis est vtilitas q̄ post
conuersionē sequit̄ dei benedictio / ꝑtinet
sanctis donatio que omia leuia fuit
que fuerut plus ꝺ̄s iuuia ut orare / cō
nare / ꝓdicatores audiere / vn ꝓuerb⁹
Conuersio ad correptionē mea manet
em ꝑse ꝑm angelos / qz ꝓuerbia⁹ vn
Richardq̄ Gaudent angeli in gaudio
ꝑma penitēcie / salus hoīm fuentes lacrime
penitentie vite eor vnde vite plangat⁹
vnde ps⁹ Conuerte ꝑ̄ m h̄ / 2 dies
ple in ve meis hor pauc ni pluribq
religios qui diu viuut vn Ezech
ꝑo adparere addidit deus in armas
sed vrei sanguis / dolo / nō dm d̄ s
ad celū no tantū laudibus mereatur
vn ꝑsal⁹ Conuertent / 2 veniet in syon
ad laude / 2 letitia sempiterna / ꝑo ea cor
Securitas est pene confusibilitas ad em
pene / incipit cogitare q̄ n̄ quitq̄ ꝑ
petuā confundet / q̄ si h̄ est incaut
tū in futuro toti mōs est terit mai
festū vn Lere vigilat iugū iniqui
deconfigurame ꝑ peto Re⁹ in sermone
ye⁹ Erat thut ciens demonia Cū
tu deliciosus gulosus nobilitas
ꝑ / 2 nasz / 2 nouit semp differre
paratꝰ Cr̄ no est hodie eius mag
aptus erit Cento diuitiq̄ drunt tali
magis era dei quouis tui ne tar
tuuer⁹ ad dm̄ / 2 ne differ de die in
diem subitus em venit ira illius vn
ps⁹ nisi cū fuerit gla furi⁹ rc
Tanto mg⁹ petr⁹ augmat q̄ petr⁹
q̄ pemaz no delet cor s. po. ad a
trahit h⁹ paz in loth qui de ebetate
rendit in maesto ho paz de david
qui de illicito visu rendit / adulter
dem in homicidiū Tanto magis in
peto indurant / Rach⁹ posuerit cor
suū ut aduma tres / cū caderit in
a. peta mor. raro querunt Ye Tan
to ꝑstindig in infernū cadit Deo m⁹
defendit in ꝑsindo q̄ lapis apostol
Ye⁹ euulsit angelus lapidem quia
molare magn⁹ / 2 imsit / mare. d̄ h⁹
impetu mitte babilon / 2 ruinā
impiorū illa peccatrix in infernū
q̄z sic in hystoria qua⁹ aquil depetra
eruebat brna passionē vige nūm xp⁹
Deus em tor lapidem bis salz penite
ntio tēporis / 2 extrus misericordie
vel damnatione rei / vel morte tetroz
Sedo spūalis mūdus p tres / sc̄hene
cuig / n cor no pauere si cogitaret
penā infernī / hath dignare a me
ire bis percussa est ab homine petra
diuissima egressa est aquil largissima
benedictione q̄ duz est cor q̄ no ab hac
sed a deo no m̄ bis ꝑ vicies percussa
est / 2 no emisit vna guttam vel lac
ma q̄ritorius Augꝰ Satis durus
est cuig mēs carni dolore corpis ne
quiuit declarare vn nolite differre
conuersionē usq̄z ad horā mortis q̄
dicit Augꝰ Cum multa sint que impe
diunt / 2 abstrahūt languente vnde
periculosū est in tēpo ad martem
penitentie remediū / idem
hac aia confessionē rc / Idem si quis
multā confessionē vel nimitate rc
Ve qui ssmus / multi⁹ dies auffert ssm
Ve non est sensus ubi est amaritudo q̄
ubi est incerta salus vn Conuertim
ad dm̄ deū nr̄m vere / q̄ benigne
2 multū est Augꝰ nullq̄ de dei mia
desperet maior est mia eius quā
mia mīseria tardius sequit̄ videt
ei veniā dare quā petori ignoscere
Ire em festinat a tormento consue
misereri ab pene quā ei plus erat
q̄ passio miseri ꝑm ipm passio sui
tanto mig⁹ a sanctis in celo ꝑ vm
dictu clamat vn apostol / vsq̄ quo
pdictas causas pater illius heremite
q̄ obij pinagnis confessionē primaz dif
ferre voluit dicens nulla de prima
mihi possit fieri no pot tam vgi⁹
restaurare Ipg virginitas / thesaurq̄
irrecuperabil / de ad dñs orna possit
rc / tempq̄ amisso nil plus reuo
cari no pot Opa mor / peto mor
tali facta viuificat / dapna deinsto
liberat rc / Vigesimo rc

Sequitur Sermo bonus de natiuitate
et expositione illoꝝ trium ordinum de thebeis ad.

Parvulus enim natus est nobis vō datur em mdi

q deus mūd tempa ad oculū

Ista patent q deus sua patia tempa hyemale turbidū et triste mūtat in tpus flaridū et vnale. Fit deus in hō sanctissimo tempe hoc est in filio suo nate multa q̄ turbidū et triste antique legis in nouā legem vnde pōli letent celi et exultet tra. Fit celi letati sūt q̄ p tm̄ stellā mysterii vere letatri est tra. q̄ p tm̄ fontē olei effudit. vē mater letatu est q̄ se xpo pbuit caelebile dicit ergo psulg natus est nob. in vis ysis vē ppha duo nob mai tat sc̄z hūaz nitem sal⁹ ihū xpi et excellente caritate dei pres. primo ibi. p nobis em natus e nob. Secūdo no triplicē nitē filij dei. natus est em mediis ab etho patre sm̄ mā quēadmō splendor exlucē in eāmit etia. Oriens stella siue splendor lucis etia tertio die natus pualis omnib⁹ usris p gratiā quēadmō aurora subtra et tam est dubia si q̄ māpit lucē p̄cedere sic et nob. dū oriri pualis q̄ tum gce siue influent nab hanis est etia corpalis i mūdo exiens fine patre quēadmō nascitur rosa de spina que spina no violat sed decorat vn̄ vē pdicit et flos d̄ra dilectus ostendet et propē hab tres natiuitates xpi. Tres misse tam tam hodie prima que etia i nocte sigt etia de pre natem vn̄ eāmit tria dns dixit ad me. Hodie q̄ etia eāmitat in aurora sigt pualē nitem que fit in omnib⁹ usris p gratiā in ūm aut tria luce fulgebit hodie tria que etiā clara die et luce siue tpe lem siue corpalem denigme xpi natiuitate. Et ideo tria eāmit tria puer natus est nobis. Debet natiuitate hic agit. Sed nōnō q̄ hodie natus xpi fuit vnderleuch geneden teuch vnesuenteuch. Prima fuit mirabile q̄ eria vē p̄clamat et dicit deus vnq̄ audiuit tale aut quis iudit huic simile. antiq̄ p terriret i mpiu laboraret pepit. et antiq̄ ma veniret tempus parendi pepit masculū d̄pue prendi puerū no est mīsi post coceptū vnili semine. Sed iste coceptus no est ex vili semine. sed mistico spiritu. vn̄ bn dicit vē. Antiq̄ veniret tpus prendi vn̄ tale mirabile fuit xpi natus. Quid mirabilius natē xpi. p quia tal diuina cuius potentie nullus resistit. cuius sapie nullus inde potuit. cuius glie nullus potuit compare. q̄ gloria et diuitie in domo eius. Et quid mirabilius nātē xpi. p quia tanta discordia placuit q̄ p quē mlta annoy dicuntur. vn̄ dicitur. Pax erit tu veni. Et quid mirabilius xpi natē. p quia tam abiecta ho exaltari ita ut deus et ho vnus sit xpus. Et quid mirabilius xpi nate de meliē. si vlus con federate mortalibus affin modi⁹ affinitas. Sc̄m ludouicū vide. Erat pr̄a et mr. Et. Item quid mirabilius xpi natē que fuit ita mirabile q̄ nec intellectus angelicus capit nec humanus. Item quid mirabilius xpi natte q̄ fuit ita mirabile q̄ angeli homines et demones admirati sūt. Vide quide i primo. Erat pater et mr. Et. Quarto pannus vestis vite mirabilis delectatis. i. pretiosus in virginis beate. ibi. partus sine pena. hoc nunq̄ plus contigit. Genesis. Eua sine prima est que tam data est. Sem. Idoloe pues filiū. ab hac prima maia cepit. Cuius eua lucē maia exultauit. hec est virga que mutata est in massā. vel tam male erant mea sc̄z lignū fac fructū pamg pomū prius prius homo homine. Sed mirabile est si pmg pomū. sed certe sicut omnia mirabilia sūt homo deus. Ludouicus quide q̄ genuit deus pr̄ filiū homo homem. Ho videns q̄ homo genuit deū et habens que erat virgo est et mr. hec duo in maia sola admirabitur. Quod pfigatū est tho regi. ubi dicit q̄ duo cherubim respicebant se uersis rotibus. Exponit. Aritha maia duo cherubim cognitus et scientiarius que se uersis undiq̄ mentis sola respicebat et ab omnib⁹ se auerterat. Et q̄ nec prima visa est nec habet sequentē. Et quid mirabilius xpi natē que sicut in passibile deū passibile q̄ passus est tertio alit homo propē bona complexio

fame sitim frigus hec quid mabilus
xpi natē qñ flevit sic alē puer vn ta
cula vagit mans me alta re cled qre
fleuit xpus ut nos misoream qd mlt
sactissimo corpe festo cauerig a seculari
leticia mqñto est nab uia ad patrē mā
le. Quia dicit ihus Richarda ludebaquo
dam sires implateis t miscetis regali
cubiculo ferebā step me vidiau mozt
qñ fuit hodie ludentes implateis t
in domibg gaudentes mabis t impo
tibus t in oim gnē voluptatis/ super
quos mirm qñ ludit etia mscto regal
cubiculi ferrit vidiau mortis corpis
t anime Quia mlt festo aliquilig to
tugit sic contigit balthasar regi qui
fuit magnū cumulū suis opmatibg
t me pridie vidit manu in parrete
scribente qñe thechel phares t nūa
uit appendit diuisit hec daniel ita sibi
mplauit qd hec vā anducti sint sibi
sinā mortis in domu sua trisissima hec
sinā mlts gaudentibg hodie t ludenti
bus tristitiā/ Nūciat qñ dies tui mūdi
fluit t nus cōz completus est Appedit
es vt gemegin quid bona quid mala
fecisti t nuentes plūa mala fecisse
quia bona Diuisit es vt gepsauden
qñ duudeus ab alas tuis t duuys t
honordus dia a corpe vitā ētra ab
mūdi Quid ergo facia mlt sāc tpe
xpus plorauit pme t ego gaudebo
t ad hut ne luda t deluda lacrimas
eius ut aut bñ dā/ fleuit n' xpus qñ
ppauit etiam propē quia natꝰ est et
homo sius ad pessimū statū aduene
sic iam hei patet qñ iam visio im
pleta est daniel tpe mgm ludouici
ꝓnome xcix. Item fleuit qñ fruit
qñ sua ntās sua paupras siue labor si
passio in multis esset mariā/ maxime
in hijs qui pregne stulg uiant in
mozli peto Quia dicit quida sapies
qñ si oma peti in vna massa t tracta
essent non essent giuia ita/ sic qui
in peto mozli uiant ad ppetuo Qua
nanitas xpi fuit grossa t grademeuch
siue gnedrichsleuch vn ꝓbā eli dissil
luerut sp millies gratia a facie dei

Arē

Di-pi-

synay t dei t homo hodie nati hac
est vē die hymne Haben getrophnizt
trophen der genaden Quia hodie
p totū mūdū mellistui ymo rearistui
t angelistui luxistui lactistui fuit si
teli p̄mo diu mellistui quid dulcig
melle dicī mlt t quid dulcig deg
homo sius vt dicit augꝰ vt deus fier
homo sicl deus qñ dulcig patil crucifi
gitari qñ deus ipe mūd est ab exordio
bus meis t caro de carne mea Ben
Caro eius t sic mr est Habent i me
aia mea pstantate dulcedinis armati
de Deo rocisti facti sūt teli vnd
dicit augꝰ hodie impleta ppha que de
corde celi desiep Clamemig qñ t dicā
hodie yer himel it tawt oben herab
das taw der genaden/ t isal ger mā
bit ut lilium hic no qñ rab tempestate
gratie propē pla/ primo qñ rab gsoe
tat flore flas in pectora mea mā ad ētra
Demane aut exutute rabi confortat
t eleuat de tra Sic grā dei debilita
tas mfide spe t tarditate t alys homis
apibg qui dicūt se no posse resurrec
uigilare t hūg confortat exm de pe
t alys discipul qui antep fuerut
gfortati p gram spus sancti erant
valde debiles p post accepta gram
spus sancti dicebāt apis magro obedie
deo qñ hominibg Hec rab eleuat flore
de tra sic grā dei erigit t releuat
corda homm de terrenis ad celestia Sic
rab dat mitore flari pe grā dei dat
mitore ut agnoscamus ut homo recipiat
cognoscē deū sepm t mūdū t mūdi
tate mūdi Sic rab dat adore flari
pe grā dei dat adorare castitatē in tm
qñ ipe deus delectē t dicat Ite adore
filij mei Sic de cuia grigien margrite
pe de grā dei gringuent virtutes i alia
sic dicit ypocrates Hec aut quedā impedi
qñ rab no pe cadē sup tra sic cuia sic
quedā impedimēta vitioꝝ qñ grā dei no
pōt cadē in aias/ primo t nebula obꝫ
t mundie pbā nebula sic tmem peregrit
sup dyaꝫ mundū sup corda aliquoꝝ
qñ p mundū dyabali intrauit mozb
in arbe traxit Eadem est fluuius male
lingue qñ xem Ab aq̄lone fluuius vei
et ira a petore frigida t tenebrosa ubi

qñe mde Sic ad vim quil ve qñe thechel phares si bñ i mente notarēt
nūq̄ peccāt̄ sed amarā cepta sp̄ecēs
a meliora dares ꝛc

Incipit tractatulus fris Johannis de Ba
selach lectoris fribvrgēsis de m·
strvcōne confessor̄ ergā penitē

Simpliciores & minus ex
pertos confessores de mo
do audiendi confessiones in
formare cupiens aliqua in
hoc tractatulo ad eor̄ instructionē sub
compendio posui/ppque illis dat occasio
de similibus cognoscendi. Hec aut̄ de omnib⁹
de quib⁹ in hoc opusculo fit mentio a fm
me quere/& de pluribus vel paucioribus
sūm statum & condicōnē pson̄e
Huic aut̄e tractatui m duas partes
distinxi ita q̄ primo quedā documenta
salubria pastui & modum inquirendi/de vij
capitalibus vicijs & de quibusdā alijs
pctis que salubr̄ nuerūt prt̄ inhabitū
statuū nūcupatis. Deīo aut̄e de mtrocina
tionibus faciendis cū quibusdam ppīs
dubijs dignitatū statuū & officior̄ instruc
tionē specialē tradidi sūm petita que
ab aliquib⁹ frequenter ac frequentius admitti
debent mone quomodo qualit̄ & a quo
confitens sit absoluendus qualit̄ eciā
famis sit prius imponenda & morientib⁹
intestanda. Nec ista putes ubi sufficere ac malū fiat omissaria. Nam q̄
malum minus & nocivus petus nouisse
conuincionib⁹ & replexionibus se mutuat
Hinc ergo ad tanta & dubia aut
rant lege mīsima fris reymundi/&
in libello questionū casualiū ac alibi
poterit̄ aliud requisitū in suo put
opus fuit consilio petitū. Hoc quoq; ad
uertendū est q̄ ubiq; mīs tractatus
nominat summa uel simile semp intelli
gendū est summa raymundi vbi autem
no nominat summa/q̄ quēq; lib⁹ sit dūt
de hoc sicut libro 1° uel 2° &c/ vel huius
intelligendū q̄ de lib⁹ questionū ca
pitulis qui sūm libros & rotulos sume
raymūdi est distinctus. Omittes ergo
quecūq; ego Johes dictus de Basselach lect̄or fri
burgēsis dum mei ihū xpi adiutorio
q̄ singulas partes p̄sequar put sūm
modū prius apposui videbit̄ opt̄e.

Rubrice prime partis huius tractatuli

Ammonitiones generales 1
De luxuria ij
De auaricia & restitucionibus faciendis iij
De superbia iij
De inuidia v
De ira vj
De accidia vij
De gula viij
De ebrietate pctis ligue & p̄o d' medicio ix.
De iuramento & periurio x
De murmure & detractione suffurratione
De sacrilegijs xij & & subsone xij
De scandalo xiij
De votor̄ violatione xiiij

Rubrice sēde partis huius tractatuli

Ad epos & alios magnates platos 1
Ad clericos & beneficiatos ij
Ad sacerdotes & prouinciales & eor̄ vicarios iij
& confessiones audientes iij
Ad religiosos & claustrales iiij
Ad iudices v
Ad aduocatos & patrocinatores vj
Ad medicos vij
Ad doctores & magistros viij
Ad principes & alios nobiles ix
Ad coniugatos x
Ad mercatores & burgenses xi
Ad artifices & mechanicos xij
Ad rusticos & agricolas xiij
Ad laboratores xiiij
De absolucione & prime iniunctione xv
De prima in ēmis siue mīstrationē h
omnia sequēt̄ ordine/ xvj

Incipiūt ammonitiones generales
ad penitentes in̄e capitula rubricē se

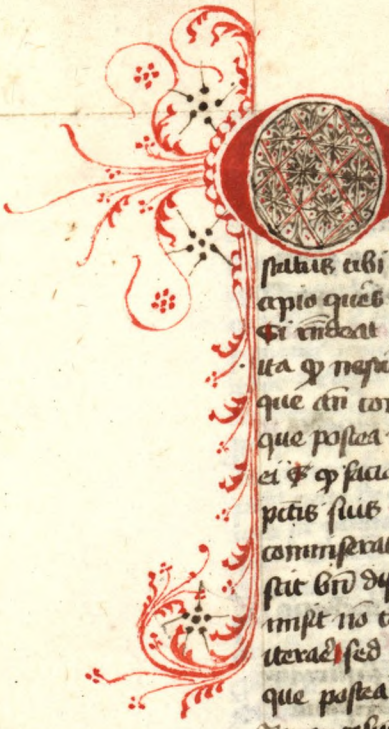

Cum aliquis petit suam confessionem audiri q̃ antea nunquid audiuit ipso confessionis / seu aliquis tibi ignotus est consulo ut in p̃mo pio quas q̃ confessus p̃mere fuit si meminit q̃ diu fuit sin confessionem ita q̃ negrat distingẽ mẽ peccata que in confessione commisit / et ea que postea recordando addiderit dicas ei / q̃ q̃ fuit confessione grauem / de ibi petis fuit si aut illa peccata que ante commisit / et de quibus primam egit fuit bñ distingẽ ab illis que postea commisit no tenẽ confessione de peccatis iteranda / sed pat si vult consuli ea plenius que postea commisit / nisi absistet aliquis duor casuum de quibus post statim dicẽ in quibus salutis tenẽ quis eam confessionem iteranda / si ergo dicat se nolle plus ea confiteri que post primo confessionem commisit quaras an fuerit ante confessus ut suas an possis remittere sup confessionem plus facta an non / Inquisitor enim tabius tenẽ homo satisfactionem confessione iteranda / Primus est si confessor desipiens habuit in auditione / et ideo no potuit absoluere / Secundus si notabile defectum habuit in scia ita q̃ nesciuit confessionem dirigere / Tertius si confitens aliquod peccatum mortale fuerit et tacuit in confessione / Quartus si contempsit aut neglexit satisfacere aut oblitus est satisfactionem iniunctam / Quintus si adhuc memor est et adimplere vellet / Hos casus habes lib. iiii. ca. xxxiiii. de pen. et remissionibus quem lxxxviii. ca. de singulorum tabium quatuor quaras / et si in aliquo eorum dictum defectum inueris / tunc quaras iterum confessionem iteranda / si aut exhibitionem aliqua pars in priori confessionis non dixit nec oportuit propter hoc totum priorem confessionem iteranda / et si aliquid confitetur quod priori confessori ut patet et q. lxxxvii. dist. mod. aut quasi inepcias audire consuluit / Item in principio confessionis inquiras de sententiis excommunicationis si unquam fuit excommunicatus ab aliquo iudice ut si percussit excommunicatum manifeste / vel si fecit eam fieri ligari / vel si intrauit cimeterium late sine pena propter heresim / ut qui uerberauit aut fecit clericum aut religiosam personam ut non defendit / cum tam hec ad ipsum excessus pertinet / Vel interdictum aut fregit cimeterium ut aliquod enorme ibi commisit / Vel monasteria seu ecclesias alias collegiatas aut ecclesiasticas personas illas fecit propter quod rogabat eligi noluerit / Vel de nouo usurpauit sibi aduocatiam in aliquo monasterio ut in aliqua ecclesia / Vel vi extorsit absolutionem ab excommunicatione / Vel fecit aut fecerit fieri statum dedit in essentia eo qui tulit sententiam excommunicationis ut interdicti aut suspensionis / Vel ministrat ut eas quorum excommunicationes late fuerunt de quibus plenius / et aliis plenius suis excommunicationibus inuenies / Item in iii. c. xxxiii. de sent. excom. in vi. et extra de pen. et remiss. c. vltra in illa it. in libello. et q. xxxvi. et sequentibus / Si ergo inueneris eum aliqua fuisse aliqua simili maledictione maiorem quas ei absolui ut qualibet / q. sepe se absolutos reputant qui non sunt absoluti / Hic plerique simplices excommunicati p̃ quatuor absolutionem audire non requirunt postquam satisfecerint et ad cõmunionem fuerit excommunicati / Si ergo adhuc ligatus aliquorum talis excommunicationis inueneris primo eum absoluas si hec auctem si non habes

ẽmitte eu ut absoluat ab eo qui pot
ab illa sma absolue nsi in articulo ne
cessitat extreme q eũ absoluꝫ pot
a quelibꝫ fiedate de hac mã habes in
sima lib. ms. c. xxxiij. de scñt. poen. dis.
t. qꝫ nis. c. xxxvm. Et nũquid in
glo sup v. ad illa t in notula ibidem
in spacio posita Si aũt no teneꝫ vin
culo maioꝝ excmicatiõis aũ in grauẽ de
mori excmicatiõ siquã meruit propẽ
ptiã pctaminꝫ eũ excmicatis in loco
tenẽ cũ salutatiõ aut huiusmõi t ab illo
vmalo eũ absoluas Et si no est mor
de hac ni speciali ad cautela satis eũ
absolue potes dicendo Si tenis aliq
vmalo excmicatiõis a quo te possim
absolue ego auctte qua fungor absol
uo te in nõe patꝝ t filꝫ t spũs scꝫ
Amen Insuper ergo confitebꝫ primo
flectat genua ãt te t absoluas eum
ab excmicatiõe mere si alia no mãdt
uel simplr uel sub condicõne ut premissi
est Postea psistens in genibꝫ fletus
dicẽ pat Confiteor deo t vobis re-
Deinde dicat pater potũ uel ad pedes
tuos uel ad latus put mmis in hac
ẽm patẽ q̃suetudine absuabis Post
ea dicas ei ut peta sua dicat eo or
dine qua melius pot dolẽ qꝫ nõ
ordo enarratiõis Et mãdatꝫ est quẽ
in confessiõe aptat absuãe Ordus
em t ordo stãm quẽ ut qmꝫ plenꝫ
dicũt homines peta sua est stãm pres
sũ status t loci q̃ritate t mora
qua tũ pnãs duris contraxerut
t negocia uel officia q gesserut Ordo
tamen quẽ quelibꝫ pater capit uel or
dinauit qñ peta sua apud se recolleg
t stãm quẽ confitẽ dyspanit desiderã
tio entrat ni mutes uel mercatoribꝫ
no nisi ẽ mercipas qꝫ ꝑ h desiderã
elaborãt aliqua ãt a memoria
ãsitentis que ꝓpoñt confiteri
Ad expedit ut modi aliquo in quo
anmã peta ingnẽ gemeant aput te
t mente habeas Et du ille confitet
diligẽs aduertas de quibꝫ peccatis
plene t de quibꝫ minꝫ plene confitet
Vt postquã anmã dixit de quibus
recolit ti mgrẽ potes de quibꝫ nõ
de quibꝫ mg plene dixit ne de eo
fessis fupflue queras aut no confessa
deprosse plisdas Hinc aũt ordine
ut mg te effugiat in mẽte tenere
patꝝ Primo de septe petis capitalibꝫ
siue viciis scilicꝫ luxuria auaricia aui
dia Inuidia ira gula quẽ quinq̃ h vsi
luxus auaꝝ sup ac inuidꝫ ira gula
t qi hac ordie multi affluenter cõfitẽ
qꝫ primo dnt de luxuria t de male
acquisitis t huiusmõi postea de petis
lingue t de quibusdam alijs ut pa
tebit in pcessu tractatꝫ huius Et dn
q̃ de singulis hui⁹ sequẽt quedam
uidenda pmittenda Istis ergo q
de qualibꝫ malis peto teneꝫ homo
nem suũ et quocies fecit si sit
si nesit de ẽmiate salis duxit ita
que nisi putat hac omissa nam
multũ differt si dubitat an tenẽ
uicibꝫ uel plus hac petra fecit an
si dubitet an decẽ vicibꝫ uel plus
sit sim Item p diuturnitate tpis quo
in peto illo fuit uel in aliquibus
in aliquale natura necessitatis actus
uel malicia uoluntatis patis deuemẽ
Item nota q anmo circumstancias aggꝫ
uantes consues dele dicẽ t propue
que mutat siue mutat in alia spem
peta malis q illas tenẽ est nisi
vide de hoc lib. t. c. xxxvm. de pe-
a. re. q. lxxxij. t in summa eadem
tr. s. xxvj. in textu t glo Ppem
mutat Dic si formicat tibi con
sanguinea q dixit i cestus uel ami
cugata q dixit adulterium Vel

si furat aut formicat in loco sacro q dr
sacrilegiu & hug⁹ / de quibꝫ plura specia
lia tabo in sequentibus singla peta ꝑse
quendo Nota eciã de cupiditatibꝫ illaꝝ ꝙ
cũs qj ubi p qs q̃ens aut quo qn
quilibet obtinet aĩe medicina dado
B exponit in summa e t ſ. xxxj ad aliud
Item mica consonens sepius existente
amoneas ne aliq petm celet & papie
da fine cofoms qñ ia vẽ omnibus
deus audacia maiore suppsit expsse
ei dicta duas bernigne / in q si aliq
petm mortale celauit stiens michil ei
pdest illa confessio ad salute & quo
ad absolu & propẽ hoc eciã petm
venialia que i mensa habet expa
sito celare no debz ne forte pt mor
tale q putat veniale Te moneas
eciã ne mentiat in confessione ea
qualitatis sed q scit simplr / dicat
/ de quo dubitat sicut de hoc se ibi
bitere Item confitens petm alicui
pde no debet in confone n alias
petm sibi expme no posset & sine
illius preiudo / de hoc habes i libello
ar. q. xxix. Te nõ q sufficit petm
expme publice honeste dicendo co
fessor intelligat p hoc quod vult di
cere de hoc hẽs in glosa sup illa
.et. ſ. xxxvj. Nuda sup v / qñ tria aiq
turpia & idem dicebat vl Item
nata q qui no pot uxore ppa sic
dati consilio consilieat principem
vl p scripturam scelo p nuncium scelo p
signa prout pot hys & silibus in
mente habitis consilente maneas
& misereas prout apus esse uberis
pastqua confites dixit q̃dã de
petis suis redivit cu ex gnali ma
meorali petoy q apud te habe
debes ut primi in quo mihi plene
cu confessio iudicas diligenter et
caute inquirendo supplere facias
q sic audire uti & diligenter inqre
est affatu confessoris / item beatu
augꝰ ut patz de pe. de v. cau
volt & in sua e t ſ de vero ad
Post ammonitiones generales sequitur
querẽ de petis in speciali & primo de
luxuria uxtu rubricas sup positis

Questa luxuriam queras
si formicatus est an ab
soluta & quotiens an cu
cognata / & an quot & quoties & filiã
mortuis sequelis queras num sic
an primi Te an ipe cognatus cu
cognata q sic erit duplex adul
terium an cu virgine q tuc fiet
stupꝝ an cu cosenciens vl affine
r. si duas sorores vl duas cogna
tas admisit habuit / aut aliqua
qua an cognata sua cognouerat
vl si mortale habuit hoc dũ in
cessus cu sororibꝫ / si mortale vela
tam habuit duas ei q sit exigentia
p simplicẽ legati in centuma & qd
petat absolucoem ab ordinario vl
a supiore Te an raptu commisit
ſ si puella de domo patris rapuit
volens vl velle aliuiq dr qs
primo petoy sit grue habes
.li. ij. t. v. de raptoribꝫ questio
r. Te an peccauit cu regina vl
que uxo castitate primerit Te
que an petendo aliqua ad peccã
dũ mdixit / que forte alias no
peccasset / vl si petũ aliquis ad
mleres dixit qui forte alias no
vellet ad peccandũ Te si aliqua
vi oppssit Te que cu ille petm cu
miserit die vel noctibꝫ festivis
vel feriatis vigiliis vl in quadra
vl si in loco sacro ſ. ecia vl cimi
terio q ecia tuc locus indiget
reconciliatione maxime si notorie
esset vl si aliter peccatores sicut

mlcō sauro uel sau. Item quē si tempe
menstruoz fuit cū aliqua muliere
fuent & cū vxore legittima q tūc
petus grauit peccat & mō tūbate pti
m reddente & exigente debitū ētra
tpe/ opiones fuit ut p3. li. iij. c. ij. de
matrimonio gone. xcl. Item queras
si tentatione petendi puenit
uel ad mlīa petendā se mutauit
& propē hoc electuaria ualida uel alia
illa matrimtī remedia Item si im
pudice fuē impudice tetigit mlem
uel osculatus fuit aut amplexatus &
hūg⁹ hoc peta mortalia fuit ut patz
li. mº. c. xxxxmº. de pen. & re. q. lxx
xxvijº. Idem est de ubis turpibus
cū mlēbus uel ptis suis ipse siue
p alios ut patz in eadē gone Ite si ma
debito tetigit cū mlere & de hac tan
te quērit est & ty in gne & si aliq
modo inordinatū expserit grat
ultius si aliq⁹ alia inordinatione
ipse & michi ei specialiter ne malū
exstat Ite aut da hanc mām i pmo
queri. sic in gne latme hūsti aliq⁹
gestus inordinatos cū mlēbus
& tactuue sic hastu pmit fraven
gehabt vng mlem gespēdt phet
va & teus monet & ignoras m⁹
male docet Idemod aut inor
dinatis quis sit grūg peccatū &
quis mg grue petm hos. li. ij. t. v.
de raptoribus q. i. & li. mº. t. ij. de
extremo iudicio q. xlj. Quodi si inordinatū
etiā cū vxore legittima valde ē
arguendi/ q. sic dicit Ieronimꝰ vo
luptates que de mētis cū amplex
ibus capiūt in vxore sūt sepinate
in quibus mis effrenata est libido.
Vide latme de uidua tali i pncia gon
xcl. Item si dicit se modus aliquus
inordinatus hūsmodi sit tale aut tale
queras an si q⁹ sim sint petm an no
De petis molliciei & alys petis cōn
nām cautissime querendo est/ q⁹ mlta
nescit quid sit pollutio & pates sic
inopē quendo Si rem quā habuit
ab illa turpe sepmū accepit Si dicat
q⁹ sic/ quē si aliq⁹ ei ex hac accidit
sic cū mlere si de mlerubꝰ an est
confessus & si mlem cognouit/ paliq⁹
pates dicere mlem/ aliq⁹ sibi solum
in sepmo facta/ & tūc quās ultius
si vnq⁹ hac ingitando accidit si di
cat q⁹ no/ p tristabis/ nō forte ex ea
uerbis/ propē verecundiā videat
velle adulitare tūc em est amplig
mpstend/ Si dicat q⁹ sic tūc quās
qualit⁹ hō accidit & animet ut dicat
quid p̄ de hac prie & si aliq⁹ dicit
& si no solū mse ipm/ sz etiā aliū
mse opari p mīstr/ uel mduxit/ uel
si ipe in alio opatus est/ Dicit de
tactibꝰ & luctationibꝰ de quibꝰ sep
habita est mentio cauta in uesti
get/ tm ad aliquid pollutionē pressē
mit/ vīn aut q⁹ hoc esse petm
dicit & aliq⁹ mali uel turpe ex hō
Ite si dicit se pollutū in sepmo
grat an sciat hoc euenisse ex cra
pula uel ex turpibus cogitationibꝰ
p̄cedentibꝰ q⁹ sic aliq⁹ est petm
mōrle aliq⁹ venale de hac hes
li. mº. c. xxxmº. de sanctis ieiunijs uel
no. q. Iterum & c. sequenti Item
queras de malis voluptatibꝰ ad for
nicand & adulterand & ad alia peta
luxurie que pmissa sūt Item de
turpibus cogitationibꝰ delectationibꝰ
moraꝫ mentalibꝰ consensū em in de
lectatiōn carnale etiā sine voluta
te opus/ petm mortale est/ sicut Item

huiꝰ. ⁊ pat. libro .iij. c. xxxiiij. de pe. ⁊ de. q. clxxxxvij. Sꝛ que si filias spurias genuit ⁊ no edutauit seꝛuꝫ uitauit qꝫ ad hec tenet. q. ethim vo. Qui curã suoꝝ no habet fidem negat ⁊ infideli deteꝛioꝛ ⁊ tin

De quarta ⁊ restitucõe faciend in pꝫ.

Deinde circa materiam auaritie ⁊ quãdo ⁊ si aliquem rem eo inuito aut mstio accepit pfectu aut pcapina qꝫ genus est uel si in depnis alicui illatis corpatus fuit consilio uel auxilio uel quocuꝫ modo qꝫ si eo depnio suo non fuisset tenẽ in solido utꝝ lib. iij. c. vj. de furtis. q. iij. Item si mercenaꝛia suãt pcipue loca sacri. qꝫ tuc esset excommicatus ipso facto Item si in bellis fuit iniustus uel populibus bellãtibꝫ pabulũ ferꝛeum pullos ⁊ huiꝰmõi abstulit aut animos eoꝝ constꝛegit ut sibi habitaculũ faceꝛent Sꝛ si fructꝫ aꝛboꝝ aut oꝛtoꝝ multis dño abstulit ⁊ si rem aliꝫ inuenit qua no reddidit ⁊ si pauperibus no subuenit sꝛ potuit maxime ad videt eos multũ indigẽ uel qui habuit stꝛepitum. Nam in hijs duobꝫ casibus tenẽ elemosinã facꝛ exceptis ex pcepto sꝛi qui uidet aliquem in extrema necessitate uel qui habet stꝛepitum statu suo ut patꝝ li. iij. c. viij. de hospitalitate ordinande. q. iij. Sꝛ si adulteꝛ lupit nã si inique uel p fraudẽ ibi aliꝫ acquisiuit uel usuꝝas ibi exeꝛuit uel exeꝛcitio lupit uel alimõ in uitio ⁊ opꝛobꝛio ad ludendũ tꝛaxit uel alteꝛi lucꝛi qꝫ no est sui ueꝛis ut filius sacerdotis uxoꝝ suus religiosꝫ tenẽ ad restitutionẽ dꝫ aut alias lucꝛi in lucro debꝫ pauperibꝫ eroꝝꝫare Item si accepit qꝫ uulgaꝛiꝫ dicit meretꝛicibꝫ au ludentes nec deꝫ nec pactꝫ pcaꝛata sint aliquis sit fidemissoꝝ promittens satisfacꝛe ⁊ soluꝛe ei qui lucꝛatꝫ est ⁊ sic ex pacto accepit aliquid lucꝛi puta duodecim den uel aliud quodcuꝫ si iste ꝛogatꝫ fidemissit ⁊ talem usuꝝam accepit ꝛogatꝫ qꝫ non pdenti tenẽ ꝛestituꝛe qꝫ turpiteꝛ ludendo amisit insi in casu in quo etiã ille lucꝛatꝫ est ei tenẽ ꝛestituꝛe ut promissum est Nec etiã lucꝛanti qꝫ ex pactu promissum ⁊ in plus lucꝛabat qꝫ id qꝺ quantũ fuerat Debẽ io pauperibus eꝛogando ꝛogꝫ tam pdenti qua lucꝛanti ꝛestituendo foꝛet de hac mãa sꝛi. de ludo alee hẽs in fine etiã fine scꝛi lib ⁊ opusculo in fine esse libꝛi sꝛi quod ultima Sꝛ quas si aliquid ꝛepit illicite a clericis uel religiosis de bonis ecclesie puta pstando uel exeꝛcendo uel pmias ⁊ tuc ꝛestituat eccl uel successoꝛi Item si ꝛecepit aliꝫ de huiꝰmõi bonis in turpi causa ut foꝛnic ⁊ alicui psone uel sine iusta causa ut dm ⁊ cognato no indigẽte ꝛestituat stim formã que hẽt li. iij. c. v. de ꝛaptoꝛibꝫ. q. v. ⁊ in fine. et. e. de meretꝛicibꝫ aut Sꝛ quas si ꝛepit petitꝫ p aliqꝺ obsequio uel seꝛuicio qꝺ ꝛogatus facꝛe debuit uel si mis. de pecu. p laboꝛe suo ex toꝛsit Sꝛ si hostiaꝛiis aliquid dedit uel eos ad domũ suã ꝛecepit debẽs hẽs. et. q. viij. Sꝛ si adulatoꝛibꝫ dedit Sꝛ quã si impeditꝫ aliꝫ a gꝛatuito alicui bñficio siue muneꝛis qꝺ honeste ⁊ licite accepꝛat Sꝛ si sic satisfaciat stim foꝛmã

tradita libro q. c. vj. de fitt. q. iij. Ite
si semina effodit vel in simili cau aliqs
fructu impediuit vel debitu suo
tpe no psoluit / satisfaciat prem forꝫ
tradita. e. t. q. v. Item que si rem
sibi comodata ad aliud usus fuit quā
fuit comodata de quo hꝫ. et. q. xij.
& sequentibꝫ Ite si rem apud se depos
tam exmatria perdidit vel ea usus
fuit aut deteriorem reddidit de hoc hꝫ
co. ti. q. xvij. & sequentibꝫ Ite si re sibi
locata ut domo vel pdio puse usus
est vel aliqua iniuria fecit locatoꝛ
vel locatore conductu de hoc hꝫ li. iij.
c. viij. de negocio gestoꝝ q. xvij. ꝛc

Circa usuram quecas si vnquā
pmutuo accepit mug a manu vel
aligua vel ab obsequio vel quodꝫ pe
cuia estimari pot de hoc hꝫ li. viij.
c. vij. de usuris q. iij. Ite si exuperitā
te emat gladiu vel vnu ut tercius
vendet / de hoc habes ibide q. iij.
Item si accepit mutuo pecuniꝫ step
usura sine causa rōnabili vel maiꝫ
aliquē adstrinꝫ subusurā qui hoc
fecit no qsecutꝰ est de hoc hꝫ ibid q. xij.
Item que si usuarius locauit domu
vel locata habet promisit cōm qstitu
tione gregorij decretū hꝫ hꝫ. et.
q. xxij. Item que si pignꝰ aliqd
habuit aug fructu no qputet in
sorte debite tm negociatorꝫ que
primo si vnquā emendo vel vende
do aliquid dolose aggrauit vel pdidit
aliquē decepit Dem que spectant
do si rem tercius vendidit qua ra
tiōe suam quem forte ecta media
tatem usui pij qr tenē restituere in
foro ale ut pat. li. iij. c. vnꝫ de negꝰ
to gestoꝝ. q. v. Iustū pcium est qd
suum estimatum fori illius tempꝰ
quo tractatꝰ fit pōt valē res vendita
ut pat. e. t. q. v. Idem qd decretus
vendite dim est etiā intelligendū
est de ementa p primis pcio Item
si mug debit qr in futuꝝ rem empta
expectauit ut viꝫ aut annona uel
alia mmoria nisi qn verisimile dubi
taret an in dōmo soloms plus aut
mug valet vel si tercius re sua
vendidit qr enim ꝫ soluendi pcij pte
lauit / hic duo ad usuram pmenti
Item si mꝰ pat. debit in pcio eo qd
venditor nescit bonitate rei quia
emptor nouit ut qui emit aug a ve
ditore putatꝰ auditū Idem qrās
de uendente si alig si mꝰ terre ven
dit prope aliquē latentem defec
ōnia hic emendada sue restituto
faciendo vt pat. e. t. q. viij Idem
est si defectus sit in mensura rei vel
mōlitate pura vendit scienē aut
in firmū qd emptor putat sanū
Item quereas si vendens vnū rei
vitiū no dixit / nec de pacto cautū
debuit subtrexit de hac hꝫ. et. q. ix.
Ite si aureas vel alias denarios
falsos scienē pbonis dedit in merca
tōne vel debitoꝝ soluēdo tenē resti
tuere ei si sit qui ex hꝫ datum fuerat
est si negat det pauperibꝫ Quere
ecta pars de duob solis in spali
qui exeunt in duob ostibꝫ macha
mas a in duob negociationibus
qui vere sue valde spām diuisitate
regionū cultuꝝ & qualitatem
horum de quibꝫ aliqua tangunt
in sequentibꝫ in ap̄o ad artistas
& mechanicas Item que si uehen
tes mutuo p terram vel p aquam
theolonia iusta no soluit de hoc hꝫ

li n c v s raptoribꝫ q viij & sequente
ff in fia et q Circa pedigra & sequ
Item que si mercenarij mercede suam
statim no restituit ill alia debita con
volutate addito / soluꝫ destulit Item
si destulit male acquista restituꝫ
ill ꝑ heres illatis satisfacꝫ Interim
cum semp in malo statui fuit si sol
ue potuit / q qui tenet statim absq ꝯ
mo De hijs hes li n c vj de furtis
q viij ff si destulit satisfacꝫ prebitis
ꝓgenitoꝝ suoꝝ ꝑ quibꝫ soluꝫ primsit
vl quibꝫ abintestato successit prill em
tenet satisfacꝫ sic ꝑ se ꝑ ipꝰ in quibꝰ
de hereditate puenit / ill qteng se obli
guit aut si testamtu eay ill aliorꝰ
quoꝝ executor fuit no soluit aut alicꝫ
testari phibuit debet habes li n c v
de raptoribus q xvm & sequentibus
ff queras an dona aliqua acceptꝫ
a iudeis ul usurarijs q si illi ꝓh effraut
no soluendo tenet restituꝫ / ill illis ul
alijs a quibꝫ illa accepit vz li n c xvij
de usuris q v ff si in tortuetmtis
ul hostiliꝫ alicꝫ luctatꝰ fuit fati
ab pauꝑ eteagere msi ipe pueꝫ
esset ff queras si m soluꝯ creditoꝝ
ul alias decepit petuaꝫ fructuꝫ ul
rapta ul rem aliam a debitore qua
fuit no esse sua / q si sic tenet re
stituꝫ & ghalit si res aliena ad eum
puenit putꝫ fructus ul rapta aut
m q bnssetie no habuit protestatem
sue ꝑdonatoꝝ sua ꝑ emptionem
msi hoc bona mentione fecisset sb
ne totaliꝫ ꝑ derꝫ ꝑ parvo emendo
rupaut dno uero / si fuit hoc a pno
tenet restituꝫ si pestmod qpit
qua diu res est apud eu tenet
restituꝫ tenet si aliꝫ desyt esse pos
sessor rei empte durante bona fide
liꝫ possei papuit rem ee uictoꝝ

no tenet restituꝫ msi inquatu homo lucu
plerone suus est de hijs hes msuma
li n c vj de furtis q viij ff quid si
aliquis a q vñ in suma Itemque
cas si decimas ul oblationes no dat
de decimis habes li i c xv de decis
de oblationibꝫ hes ibidem q ix & ꝓ
quentibꝫ Que etiaꝫ si habuit plena
volutate sumendi aut rapiendi ill
rem ꝓpter eo muto timdi / etiaꝫ
que oblata no est seruata ꝯ illud
mandatuꝫ Item si usuras & delis
usus est in hijs que habebat aye
ad homibꝫ / de hoc habes li m c xxx
xvij de pe et re q chon / Inqui
sitorꝫ tubꝫ muemꝰ constitente
obligatuꝫ ad restitucoꝫ famaꝫ restitu
ei cuiꝰ res fuit ul heredibus eius
si fieri possit msi forte ille ante
mortē suā aliud de bonis suis or
dinasset puta omia bona sua gnāli
tradidit religiosis ul tali ꝑsone / ul
omia debita sua / tuc em no here
ditibus sꝰ heredibꝰ instituē soluendꝫ
foret si aut heredes fieri no pnt
ad consilio ecclie si res sit nobilis
ul ad consilio confessoris / si res mo
dica est det pauperibꝰ ꝓ aia illius
si aut msum spes esset quod hꝰ
des inuestigari pnt restituari debet
tam diu donec de hoc deliberatuꝫ est
de hijs hes li n c vij de usuris
q xxj Demo restituendi ad pmaꝫ
usurarios manifestos & qualiter
debent satisfacꝫ ꝑ alibi hes et q
xxxm De forma restituendi multi
hes in suma li n c v de raptoribꝰ
q xlm for restituendi & m libello
et q xlvij ff nā q rem fructuꝫ
ul raptaꝫ aut etiaꝫ usuras siue usu
raria melius est restituē ei cuius
est quā ei siue sibi / quā ei qui absu

lesti / qi ille meli⁹ ius m ea habet
ut patz in stella li. pc. vj. de furtis
. g. / Item quid si aliquis m glo sup v
dem & m notul ibidem m spacio se
nis res furtiua & rapti restitu debet
ad ombus fructibus & lucris que p
cepta fuit & percipi potuissent q tene
ad mle esse & omia dapna ut patet
et ig. / Item quid si res ler exercuit
si res aput eu peat / q. fuit i mora
restituendi ut patz ibidem / si autem
obtulit dno & noluit recipe excusat
bata eciã q ille qui tenẽ restituere
no volt pñs sic frequẽ grigit in
furtis & aultiu dapnis alys faciat
restitui p confessore uel alia psona
oculte ita tam q plena confidenaã
de ea habeat q no subtrahat alias
teneret iteratis ei mitte / se nota
q spaliens & alias m rebus muni
alis & compliues ea / q postq restitue
rit semp debit humilit petẽ uenia
ab hys quos offenderit & q tanto
tempe eis satisfacẽ neglexerunt
/ Item petat / conformit uel alia me
dia psona / si paliqua sit oculta re
stitutio de hac hes m sua li. pc. v.
de raptoribus m fine / Item qñ sit
plusquam paliqua dapna dubia uel
aliq quitas no est cta q̃mittas tamẽ
offerat quatũ probabiliꝰ putat dap
nu illatu fuisse / & tuc dicat ipe uel
media psona pro clausula dapnu
vob fm est ut plabiliꝰ credit ha
ille si quid plus vob debẽ / satisfaciet
si aut mag est & mg est ẽmittat
spẽdu q̃ amplius est ius de boni
uolũtate sua habeat / Item qñ alig
debitũ fuit dubiũ puta teneba ali
qui ex mutuo uel alia causa m. q. pl
dubitat an soluẽ ei an si no con
stito q semp ad cautelam tenebã

ul p arbitriũ satisfaciat / huic em ille
m que q̃mittit considerabit tamen
& qualitate dubij / & q̃m q plus ad
vna p̃tem quã ad alia uel ad neutra
plus m sua cõscia declinat / q̃m hꝰ
plus uel mg uel mediocriter deri uide
bit & sic de dubio fiet cõtinuo nem
Consulo eciã q cõsitus debita occulta
que ignorat illi quibꝫ debent & alia
que tradidores uel spaliati recipere no
pñt uel que testiom plure nequeũt
& grialit anima que m saluti ẽmanet
nisi m quanũ / huic cõsitenti sua cõscia
utat diligẽti cõsideras ut eu de singlis
ad salutem sepius ad mone strias & si
forte m infirmitate mittens talia ad
memoriã p singula euocare no possit
tu eu moneas ul heredes ad solucoẽ
taliũ q̃rito fas est & mfor inarce ut
leas / Frigul m anno illa scriptura
circa ipo legẽ post confessione fcam
m xl^ma / psumo iudico & q tunc
eu diligẽti hortis ad solutiom debi
toꝝ & si dicat se aliquid uel aliqua
soluisse de hys que antea i mente po
suerat uel compositione aliqua mi
uenisse no de facili scriptam totã
delendã / sz plenea subtracta signa
illa debita esse soluta ut si posteã
forsitan obliuiscat se illi soluisse
ei ille dicẽ possis precio q̃ sint
sint soluti & si mg plene soluit
ut sepe contingit in dapnis huiꝰ
posteã attente consita suppleat qd
obmisit & mg de Inuencia

Sequitur de Quarta Superbia

Super ista Superbiam queas
si m mente elatus fuit contra
deu uel eius precepta contempsit si hu
lie se no subiecit eis quibꝫ iure sub
esse debuit ut pueribꝫ & patris & dñis
temporalibꝫ / de hys hes li. m. c. xxxiiij.

de pen. et re. q. cxxxiv. et sequenti. s. tc
cod. li. c. xxxvi. de sma precpti. dif.
et ex a. q. i. et sequentibus Item
si addistendo aliqua mis curiosius fuit
et ad superbia uel ad aliud petm fuit tostius
ordinauit uel si p hec ab alijs bonis operib
quibus potius intendere debuerat impe
ditus fuit de hac hes li. vi. c. xxxvi. de
pen. et re. q. cxi. Set si ludis et spectac
uel et venationibus cu dissolutione
mesuit et precipue si aliqua nociua
uerba uel facta ad ludu assumpsit q. si sit
esset mortale petm. Vel si laicis et temp
in debitis ludo uacabant. Vel si ipso
tempore hom mis agitas fuit De hijs
habes. et. q. i. i. et cvi. et cvi. Set
si coniugate incepit uel coniugauit uel
alios ad coniugandu induxit uel ubi ali
cui in malo placere uoluit. Vel aliqua
inhonesta ibi exercuit De hac ma hes
. et. q. cvi. Item si superfluu ornatu
habuit uel superfluu apparatu uestitu
uel quibuscuq alijs puta equis sellis
frenis domib utensilibus ut cophijs
et huiusmodi illius ornamenti quibuscuq usus
fuit propter consuetudine honestam
et decentem sibi filiu aut minimam
delectationem in talibus habuit
uel propter gloriam mundana uel etiam
minima sollicitudine aut etiam si mis
meratus fuit de statu suo. ipse filie
uicioso est. an sit exmeretrix. sit pre
ypocrisim De hijs habes. et. q. cvi.
et cvii. Item si mlr ornauit se ut
p hoc placeat uiroq appetitibus ad con
cupiscendu ex matrimonio. q. hoc est mor
tale petm ut patet ibidem q. cvii. Secq
si quesit placere uiro legitimo Idem in
diuid est de uiris si querit placere
mlieribus Set si mlr se coloruerit
uel aliud figmentu adhibuit ad appa
rentie pulchritudine maxime si fit
propter lasciuia Et si tam aliqua tur
pitudine uel macula aliqua uel huius
ex infirmitate uel alia causa sequen
ente dele uel occultare contrectare
no esset petm De hijs hes. et. q. cvii.
Item si correcturi incepit purgare
capite no velata. nisi forte ex hoc
scandalu oriret cu est occultu
De hac hes in decta. xxxv. q. v. t. fere
Item si ex lasciuia uel uanitate mlr
usa est veste uirili uel equitis de qua
hes in libello. c. v. b. q. cix. Item
queras si pscriptuosius fuit an fluis
fluus uel mis pfluens de dei ma aut
si desperauit de petor uenia De hijs
habes. et. q. t. xxxv. et sequenti et
clxxxx. Item si simulatoy aliqua
fecit aut dixit ypocrisim de ho udi
cendo est etiam sine propter qua in
tendit bonus apparere uel si mendax
de se dixit qua essent etiam uitate
De hac hes. et. q. clxxvii. et duabus
sequentibus et. q. cl. xxxii. Set si se
iactauit ducendo scz aliq desse siqd
ad qd erat uel ei ad qd homines
de ipo opinabant. Ideo quid si sit
con gloria est dei uel con caritate
proxim sic pharisseus con publica
se iactabat luce. xviii. Vel si predit
ex superbia uel in ami gloi q sit petm
mortale Vel si sit causa lucri uel de
ceptione alioy sic est petm mortale
Alias aut scz an sit propter quond
hanc plausibilia et huiusmodi est petm
veniale De hijs habes. et. q. cl. xxx
et sequenti Item si adulatus fuit
alicui uel hominibus propter inanem
gloriam uel propter lucru uel etiam ma
lis placere uoluit uel laudauit aliq
in quibus laudandus no erat uel

m hys p que ille admarie glam puocatus fuit Nam si laudi in malo ul adulat alicui ul fraudulente no erat ei cor lat ul spualit vel dat ei p hs pbabile occasione peti mortis erit petm mortale ecus si fit solu de ad delectand alios ul adeuitand aliq malu / consequ aliq i mutate q sic no est mortale de hys habes e.t.q. clxxxm. et ebus sequentibus Et si ambitiosi fuit r si habuit in ordinato appetitu honoris ul gle ul gloriatus est de falso aut si prope glam erra patus fuit fide dei sic est mortale petm ecus aut si amor huane glorie no repugnat caritati dei ul pximi de hys hab e.t.q. clxxxi. et dubg sequentibus Item si primo fuit nimis videlic in conceptu ul irrotabilit psistens ul ms de facili & ob mist horiu cepit de hys hab e.t.q. clxxxv.

Sequitur de auaria v. et ca

Ostende de auaria quis si auaricious fuit vel

auaria e cupiditas in bono ppe qua proximo credit a bono spuali nature aquocuq; si aquocuq; a bono diuino cui tenet intendet Auaria ergo est petm mortale qn habet pfectam rationem puta qn ex consensu rationis pleno horret et fugit bonu diuinu adq; ex malitia tenet Si aut solu pugna sit in sensualibus seu in sensualitate cum ratione veniale est de hac habes li.t. xxxiiij. dist pen. et rem. q. xclv. et sequenti Et si negligens fuit circa ea que tenebat facere de ho hab e.t.q. civ. Item qre si sciat symbolu siue articulos fidei mortis Nam post ipsius gratie diuine gitur tenent omes tam maiores qua minores explicite credere misteriu trinitat et incarnatis saluatoris p cipue quatu ad ea que qlibet necessa plemp tenet et publice ponit sicut sut articuli incarnationis passionis resurrectionis et huiusmodi ut patz e.t.q. t. xxxvij. et sequenti Item specialit queras si missam no audiuit qn potuit propter pluuiam diebus dominicis et festiuis nisi si pro mr et luemalia no audiat aut deuotionem aut ext no oriuit ut debuit de hac habes e.t.q. xxxv. Item si ipse diuini officij. mentia uerbis actos uacauit et alios deuotos impediuit ul non inclinauit ad eos quos nominabat nomine dni nri ihu xpi secundum constitutionem gregis x^mi aut negotiatus est aliquis exaut in ecclia ul circa hys hab li.i.t. xxxiij. de qntate culpe q. vij Item si ad audiendu vim dei non attendit si ab hys et alijs bonis operibus alios retraxit Item quere si in dicendis no subuenit ut potuit libo potu uestitu hospitio si no iuuit infirmos captiuos no redemit pauperu sepulturis corporibus n fuit Item si no arcuit ignorante dare dubitanti consulit tristem consolari peccante corrigit qd quida exceptio tenet qn probabiliter credit qd ex sua correctione despicit ut p.li.m. c.x. de doctrina ordinandi q.i. vbi si no remisit offendenti onerosis no portauit et p omnibus no orauit de hys opibus inter sunt versus tales

Visito cibo poto redimo tego colligo condo consulo castigo placare remittere fer orare dubia cedere tam mestitie consilium et doctrina Nota etiam qd iste elemosine spuales absolute et simpliciter sunt meliores de hys

habes lib̃ m·c·vm· de hospitalitate ordi
nandi·q·i·7 sequenti Queras etiã si
elemosina debit q ad eu no ptinuit ul
plus qua debuit sc frequent fauit
sui anallis filij 7 uxores 7 no illis
quibꝫ patuis detrahi erat elemosina
debit ul alias mdistribuendis rebus
aliquibꝫ acceptor psonay fuit ul
si mis parte debit de hys habes 7
q·v·7 rebus sequelibꝫ et de po 7
re·q·c·lxi·7 sequenti Item si mgtꝫ
fuit deo ul ecie chambꝫ de bnficijs
acceptis sꝫ ul no restagnostendo
bnficiu ul no distribuendo uitas
ul ecia malu plano reddendo
q̃ iuꝰ est ault ecia mis de fauli
aliqué uidicas mgrauu bnficiu
subtexuit ul m dignis irrenabiliꝫ
bnficia qulit de hys habes et q·
clxxv·7 sequenti Item si dees do
minos 7 festiuas no obꝫuauit
ut debuit opa seruilia faciendo
absq; magna necessitate ul familia
sua laborale prmittendo 7 maxime si
opa seruilia pati fuit p que magꝫ
festu uiolat de hys habes li·m·c·xij·
deferys q·m·7·iij· Item queras si no
curauit dstr ecia que suꝫ debuit
pdm stabu suu ul egnoranua asser
tatam habuit agndam ul mrandam
de hys habes li·m·c·xxxij· de pems
q·m·7·v· Item si mis sensu suu
rebus ermis 7 carnalibꝫ i mersit
ita q̃ p hoc status est inepti adpci
piendi duid quasi dualis homo
de hac habes li·m·c·xxxm·7 sequti
7·q·clxxx·7 dxj· Item queras si
mmis tumbis 7 pusillanimis fuit
salus fugiendo qs no aperuit ul
no aggrediendo q̃ debuit ault ego
mis mundus ul preps fuit / de hys
habes et·q·clxxxvij·7 duabꝫ sequi
bus 7 q·clxxxem· Queras ecia si fa
milia 7 ꝫ gmissis no gubnauit aut
correxit ut debuit ul m sua ptate
suam peccare prmisit / de hꝰ habes
li·m·c·xij· Qꝫ ordinandꝫ sit de suc
bn tpo q·i·7 si obmisit eme aliꝫ
accipere q̃ uergebat m detrimentu
multitudinis cu tame sufficientem
pbacione habe posset de hꝰ habes
li·m·c·v· de raptoribus q·i·et si
quetibus ul si no potuit pbare
tale crimen prm salte no de
nuciauit ei qui p̃esse potuit /
aut si debita ordine fraterne cor
rectionis non seruauit de hys hes
li·m·c·ix· de doctrina ordinandi
q·vij· Item si suffragia pentibꝫ
7 alys defunctis 7 maxime quibꝫ
specialiꝫ tenebat ul quibꝫ se obli
gauit 7 no soluit si si rudes ul
parentes m domo suscepit ul ei
as plus familiaris fuit qua debuit
debat habes li primo·c·iij· de rudes
7 parentes q·m·7·vj· si si as
quibꝫ suꝫ debuit ul gubernantibꝫ
opa sua no ita fideliꝫ seruauit ut
debuit Item quid si ex gmitatis
immis de fauli gmitauit m loco
albo hospitis 7 hugꝰ q̃ si hoc
fiet m contemptu eccliarum uel
ecclesie sine quasi no curauit
an esset tale exgmitatis an non
morale pcm esset si gmitare ei
ut patz li·m·c·xxxm· de sma
prep dñi 7 exgmitatis q·xxv·
si si gmitat ei m duus peccat mor
taliꝫ ut patz ibid si si exgmitatus
simas cois se latas no curauit d
si lugeꝫ duus aut gmam habꝫ
se m gessit 7 im ille uel

De bapt^mo

Deinde per singula sacramenta q^n tum oportunu & utile uidauerit discutiamq; siue discutere potis inquendo si aliqua negligen circa hec fuit & si habet aliq dubiu de baptismo p^re & de hoc a te queri Andeas put sciabs & inuenie multa potis li. iij^o t. xxiij^o de sacramentis iterandis ubi no. q. iij^a & pl ibus sequentibus hz pre oculos sup^fluus ne ingrabs ei circa hec aliquid Queri aut potis circa hec si ex sua negligen alia ples sua sine bap^mo mortua fuit si ad bap^m ad fastu pduxit aut pa rentas uniq; multiplicauit ubi si filiu spualem in hys que sibi sunt non instruxit ac no essent alij qui face rent q^d ad hec tene patz. c. t. q. xxxvij.

Item de confirmatione quere si confirmatus fuit & non plus ubi unq siue mis confirmari dixit No q^d sacra mta tm unq debz tene ad confirmatoz ohle no debz tene matrimo n^c eccl^e n^c filiu sp^m q^d contigit ibi affinitas & cognatio spualis No confirmatus nullo debz pnture de hys habes .c. t. q. xlvij^a & tm De penitencia De sacrmto pme quid an uirtm de eucaristia primo queras si pfectus adamus dixamus peccat saltem uenie m^l anno fit confessus & cui desp missu est in principio huius tractatus in prima parte de anno maioribus generalibus & si obmisit quid q^d anno obmisit et ex ponas ei si negit sup h^c statuit q^d alij gnalis ee de pma & remissione q^d tale est Dis utrusq; sexus fidel postq; ad an nos discretionis peruent omia sua solq; pcta saltem in anno si debite confitent^r pro facultatibus & iniu cta sibi pniam p uiribus studeat ad

mplere suscipiens teneat^r ad unq in pasca eccl^e sacrm nisi forte de pprio sac dotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad quod abeus precepti duxit abstinendu aliqm a uniee ab missa ecclie arceat^r / & moriens x^pana careat sepultura Un salubre statuit sacrdos m eccl^e publicet^r / ne quisquam ignora te ueritate ualeat excusationis assilat Dicit aut q^d nouit ppe sacerdotis multe omnes sacdos qui habet auctem ista absoluendi siue habeat auctem ordi naria ut papa epus sacdos prochi alis siue auctem delegata ut pnitz pape epor / & frem pdicatoz & minoz ut patz. li. iij^o t. xxxiij^o de pe. & re c. lxvj^a & lxvij^a q^d ubi tm siue frem p dicatorum & minoz in suis priuilegijs p allegandu q^d illis auctus ab ipis ablata est liz se deuoient priuilegi ati in auctate pape absoluat ut ex presso dicat matrimq; papa in priuilegio concesso pdicatoribq; & minoribq; q^d hactenu fuit ut potuer Quialie aut a pmarijs pape uel epo siue a pnule giatis absolutus ostendere debeat sac dotj parochiali ut ei eucaristia pbe at habet .c. t. q. lxix^a & sequenti s. lxx^a Quere eciam si sacrm tacuit & postea aliq petit mortale uel aliquid circa tractante in alia parte peti / uel si mentiq; fuit in confessione / aut si ali qua petit dixit ad illoq; nouimo de hys aliqua dicta st bene & prima rubrica Item quid si de pctis suis ita doluit ut debuit de hac ma habes .c. t. q. lxx^a & sequentibq; usq; ad q. lx^a Item si satisfactione sufficien tem q^d eius confessio ee iniuncta co fessoris no suscepit q^d facere debui tale se ad satisfaciendu exhibuit & ita confessor unq sufficiente pniaz

mi ujus adultorij malig malid ut si
satisfactis no implenit ul complenit
si in peto mortali q reductis post to
fessione q misit de hac ma habes et
q x t septibus usq ad q nes xxvij
De eucaristie sacramento quezas
si postquā ad annos discretionis
puenit quotiens anno saltē semel stricte
in pascha recipit corpus dñi misi ex
aliqua causa de consilio confessoris differat
sum statutū cōmuniter sieri potest Item
si accessit tm costa alicuius peti mortis
ad hoc sacramentū sine contritione et
confessione si confessionē habē potuit
de hac habes li m c xxiiij de sacrament
iterand ul ita q lxiij t sequenti
Quere etiā si iejunij ieiunio nate
t tm debita reuentia suppsit premissa
debita preparatione ul si aliqua negli
gentia ea hac audit Demo etiam
manducandi sine sumendi hoc sacramē
tum dictos t expressos insuper ut no
de uoluat addentes pastores ne forte
aliqua particula ibi remaneat sed tm
ligua t antioribus dentibus q si quidē
do frangit no primendo deuidat
t alias cautelas mstruas in quibus
simplices indoctis indigē ꝛc
De extrema vnctione alayas no
uidetur opus querere misi tantū
si aliqn fuerit mundi an debite
petierit t susceperit si usū habu
erit remis ul si aliq negligentia circa hoc
facti fuit de hoc sacramento et q c xxxvij
t sequentibus usq ad q cxxxvj De
arcubus aliqua habes misi in
Rubrica ad ipos t platos t alios duos
sequentibus habas Demum hoc
misi ad coniugatos in pria parte

Sequitur de mundicia

Post hoc arta mundiam que
rendum est an fuerit in
undis t si contristatus fuit in pplexitate
alicuius ul grauius in aduersitate in
undia sum dam. li q est tristitia malie
nis bonis t hoc intelligo quod illa bo
alienā existimant diminuta ipse glē
vn homines propter mundent d illis
bonis in quibus est gla t in quibus
homines amat honorari t in opinione
qua ut plus diat decus aut esse
si doleret de bonis aliis t incipiunt
eos inuidere pcm ul saltē
q hac fuerit esse sine peto Inundia
ergo ex sua grie t peto mortale
q cōmittat caritati si tam subet
in pfiam rem ul qn assistit in no
tu sensualitatis no in rone delibe
ratione pc est venale debito hēs
li m t x q xxxiij de pen t re q
t tribij t duabus sequentibus

Dem de sequitur de ira uñ ꝑ ca

Quarta tam quere si vnus
appetuit vindictam quia
Tractat appetitus vindicte Si quis appe
tit in usu vindicta expositi t deli
beratione peccat mortaliter si aut hoc
fit subito pcedendo sz inducat rones
ul appetit se in aliquo bono modico
vindicare ut q uelit punitū pau
tralē p capitalis ul huius no est
debito hēs li m c xxxiij de pen
t re q cxxviij Item si minus ut
dens tratus fuit ul minus signifi
re manifestauit qd in no est mor
tale nisi quis se uehemēter ire excedat
adilatione dei t pximi debito hēs
e q Item de iumentorum qui fu
licita ul no t qd malas mutare
sint sustinende ul no habetur
li m t m de raptoribus q xv
t septimi Quere etiā si habuit
odium erga aliq homines no odio
culpam q hoc possit licite fie

de hac hes t de pen t re q cxlim/ Sz quere si aliquis ex ira posset aut alias in psona lesi/ maxime si sup eu no habuit potem/ Nam tal causa excusans videtur esse sic ut patri filius/ dno suus mgra discipl' t hg' vel si aliquis in exacerbauit aut violenter detinuit pt ordine iustic de hys hes li m t xc de eius pcussore q 1 t n/ Item si aliquem vulnauit vl membr mutilat aut accidit vl voluntate habuit huius impetrande sive pcurande t pt ordine iustic vl hor sacerdotib cooptatus fuit vl cooptari voluit de hys habes li ij t 1 de homicidio p totu Quia ecia si discors fuit vl si discordia secta discordia quide est/ qn aliqs sciens t sententialiter a bono dno t a bono pcmi dissentit iniquo debet contradicere t hac est malu potm qn fit ex alterius sz pcm motu hg' sint peta uenialia p actus/ ecia sit sit discordia cm quis mis ptinaciter adhereret ei q putat bonu/ alio contrariu opinionem tenente t vam de hac hes m t i de pen t re q cl/ Item si contentiosus fuit/ aut litigiosus impugnans quippe vitat t mo mordacitate potm malu est Secus si impugnat falsitate msi forte tanta i mo intendendi esset iniquitas q scandalu generaret de hys hes e t q clj t li m t xj de litigios t odio q 1 t n/ Sz si rixatus fuit/ intrinsece siue qn ex se ptinaciter deh hes ubide s de pe t re q clij/ Item si pcussionib aliqs fecit sudendo s aliquid grauitate p pticularitate hac malu e t valde grue siue potm e vl si simpliciter scandalu fuit p suu offensu de hys hes e t q clij/ Sz si grauiter aliquis rogat secus vtiq dre de hoc nefando sz eu p uerba sive facta t si alio de tertio tliter dixit vl fecit sz q malu pecauit/ secus si causa aduersus vl huius aut si gruelius illata tis patiente no sustinuit/ qn tn hoc expediens iudicat t edificatoriu Secus si stultu ex hac audacia sepissime de hys e t q clxm t duabus sequentib

Item aliqui maledixit q si fit ex deliberatione m pcando aliqui malu potm malu est Secus si fiat ex leui motu vl ex surreptione vl si pcm malu est q aptat de hoc e t q clxi/ Item si creatis irronabilibus male dixit de hoc hes e t q clxix/ Item si blasphemia aliqua dixit cm deu attribuendo sz ei q no queunt aut re mouendo ab eo q queunt t hoc quide malu est t graue valde Secus tu si aliquis ex surreptione no aduertens aliqua verba blasphemie &c de hac e t q cxxxij t sequnti/ Item qui si dubia in meliore parte no est mpitatus/ vl si suspiciosus fuit Ita qui d alio in dubio malu suspitione habet iniuriat ei t contempnit eu de hac e t q clxx/ Iuerus ecia si malu consilium sciens dedit i malu alicui vl doloso dequo subtrahendo est sdm illud q nocuit aut nocere intendit vl nocere potuit t tm

In super de Gula sequitur

Posted de Gula quere si in ordinatu appetitu ad delectatiois mdis t patu t siquid tam secundu appetitu erat huius delectationem q ecia patus fuisset agere cm proposito dei ut eas assequeretur potm male est Sz t si immo mis quepiam huius delectatiois tibus t patibus n tam propter hoc potuit aliqs fuere

"honestandi

con legem dei petm̃ venale est de hꝭ hes
li·iij·c·q̃to de sobrietate ord·q·m·
Te quere potis de q̃dã spebꝰ gule
sdm̃ Gregꝰ que hñt m hꝰ usu ꝓto
pe lauit mis ardenꝫ & studiose ꝓpe
2 an quid hat si fit propꝫ necessitatem
ut meris ul infirmitat ul aut huiꝰmõi
no est petm̃ ꝯs si fit sensualitate
petm̃ est / lauta etiã paratio si fit
ex hui⁹te infirmitatis ul ꝑsime q̃suetu
dinis no est petm̃ / si aut fit ꝓpe excess
sũ voluptatis ul q̃ tibi illicitus nec
tũ petm̃ est / Nimis q̃tũ ab excessu
mensũ huiãe ꝓportionate sic petm̃
est ardenꝫ / nimia sꝫ audacitate
sine auiditate / sic estim̃ potuit lenti
clus studiosꝰ dici minus delign
tiã / de hys q̃dã spebꝰ & q̃n fiat mõ
le petm̃ hes·et·q·m·& v· Te si mis
agꝫstus & maturꝫ fuit i fiendo tibid
de hac ibid·q·vj·& vij· Item si meb
atus fuit & siquidem sciens ebrietã
tem merdit mõle petrauit Venus
si ignorans Te si potꝰ aut tibiũ
in tanta ẽmitate fuisset qđ ẽmere
no potuit de hys hes·et·q·1·& ij·
Te si venima ab emã mistrica fregit
absq causa rationabili puta mistr
mitate ul huiꝰmõi q hac esset petm̃
mõle Venus si sit ex causa rõnabili
puta aliꝰ infirmitate ul paupiate
& huiꝰmõi Item si diebus ieunioꝝ
mis deliciis fuit m cibis ul ẽtre
pndiũ vinũ bibit aut electuariũ
in fraude ieunij sumpsit ul hoream
p triduũ diebus ieuniꝝ absq causa
rationabili mis ẽmtempauit / ul tib
in cõsuetis ul no licat usus fuit
de hac mã hes·li·i·c·xij· de sepꝭ
& ieuniꝝ q̃nq· & septibꝰ usq in fine

/ tituli

Sequitur de quibusdam peccatis
ligue & ꝓmo de mendacio cetera

Querere poteris post pdicta
de quibusdam peccatis lig
ue & ꝓmo in gne de ubis otio
sis & turpiloquio & detractione in
dstitu & huiꝰmõi posted in speciali q
ras de mendacio siue fiat verbo siu
signo alio q̃ si pniciosũ est & si ali
cui nocꝫ q̃tumq etiã ꝓfert aliꝰ semꝑ
est mõle petm̃ si si nulli nocꝫ ue
niale est Aliquid tam̃ sit sm̃ peto
ut dicit dnus se mendacium q̃ sit
in iudicio est mõle petm̃ de hac
mã habes·li·i·c·x· de mdacio q·i·
& seqntibꝰ Item si aliquid promisit
& no soluit de hac·e·t·q· ultima
Te si secretũ alicui revelauit mis
forte fluxit aliquid tale qđ tedet
i nocumtũ multitudinis de hꝰ hes
·li·ij·c·v· de raptoribus·q·xlvij·&
·li·iij·c·xxxvij· de pe·& re·q·c·ij·
Te si mduxit aliquẽ ad utendũ mdã

De mde circa iuramentũ quere
an iurare & sine causa rationabili
vel utilitate aliqua minus de facili iu
rauit Item si vnquã iuramtũ prom
ssum violauit Item si scienꝫ aliq
illicitum iurauit vel abnegasse aliq
homi / q̃ falsum putabꝰ fuit Item
si sciens aliq̃ falsum sine mdacio iu
ramto fremuit / q̃ hoc & mõle
petm̃ Te si iuro fiat animo adducat
iurare se vti q̃ fiat ex ꝓposito Te
recepit iuramtũ alicuiꝰ vel exegit
quod ꝓfuit puratum / q̃ si sic hom
ida est ut de hoc bñs dnus de primo
habes·li·ij·c·xj· de iuramto & p
iurio ꝓbatũ ẽt

Sequitur de murmure de detrac
cione & suspicacione p ordinem

Postea etiam quetas si mur
mure etiam peccauit Unde
queritur e obligatus in debito modo
fra cõ dñm uel finy alicuy Circa de
tractionē aī aliqui detrahit dicendo
fz eo absente que fuerut in defectu
sue fame z hō uel ei fiy imponendo
aut petiy eius uicijs finis augendo aut
occultū petiy reuelando aut bonū ipius
finistre interpretando uel erga bonū eius
negando / seu malitiose tacendo de
hijs omnibus modis detractor diminuit
famā alicuius / z hoc quidē petiy fe est
mortale petiy Secus tñ si fiat bona in
tentione ut patz in defensione uel
si fiat ex ca cum leuitate nisi forte
vñ erga locū sit dñm esse adeo grue q
notabiliter famā eius ledat q tūc esset
mortale ex toto g nē vēy Item tenetur
homo ad restitutionē fame / sic cuilibet
rei subtracte de hijs habes li. j. t. v. de
raptoribus / Item si audiuit detractionē
uel induxit aliquē ad detractionē siue
ad detrahendū uel ei placuit alterius detractio
uel si detrahenti applausit fuit uel det
henti no repulit maxie si ex officio hō
ad eū pertinebat / puta q detrahens sub
ditus eius erat de hijs hab. et. q. lxij.
Item si usurpo fuit a. si dissuadiam
me amicus firmat. hac grauq petiy e
quā detractio ut patz. li. m. c. xxxvij.
depen z tem. q. clxvj. Est si aliquem
deripit volens sibi alicui erubescere
uel induce / p hoc q aliq defectū sibi
fuisse in dicto z hoc tone psone que de
ridetur possit fieri ualde grue petiy
vt eo derident sanctiuari uel pentes
de hoc habes. e. t. q. clxvij. z sequenti
Deinde circa finem quere postea
de Sacrilegijs z supstitionibus si ali
qua talia fecit / uel si peccauit se nimi
valde aptus q sunt in allegationibus ubis
vanis in spectaculis z nimis ac varijs
obseruationibus de speculis si p astra
uel p somnia aut p augmia ualuit
fecisse ea ad que huiusmodi no extenditur
puta adactus quamos subiacentes libo
arbitrio Item si usus est aliquibus tris
uel supstit in quibus sit aliqua admixtio
uel inuocatio demonis uel in ḡbus q
timent nomina ignota uel aliq tractes
pt signū cruis huius em illicita sit
de hijs hab pla. li. i. c. xij. de sortilegijs
z in summa. e. t. facias erga eū spaliū
sortilegia que fecit ex pte z modum
dicē / z qr eū quibus rebus fecit uel
qua intentione / huius em frequenter
fuit eū rebus i nudis atz i nudissimis
z eū periculo inte aliquos / quoz erga
ea iuramenti z alijs rebus sacris q g
uissimū petiy est Item quē si aliq
talia docuit si docuit uel aliq ad illa
induxit facias ducta quātū potest
Quere etiam post alia peccata spe
cialia de scandalo salis utrū aliq
sine malo ex scandalizauit sit em scan
dalū dictū uel sim nimis rem alteri plen
occasione ruine z siquidem aliqs malo
sino ex aliud intendit ad petiy mortale
erit speciale petiy si aut pt finem
intentionē alt sine ex cuit erit eius
sentencia ēgruans petiy Item no solū
mala sed eā ea que sūt speties mali
dimittenda sūt ne alius scandalizet
patent hijs. li. m. c. xxx. de scandalo z
plexitatis. q. z duabus sequentibus Et
nota q scandalū est petiy mortale uel
uenniale / si q aliud sequit ruē i petiy
mortale uel uenniale ut patz plenius
e. t. q. m. ic Sequit ultimo de uoto
Ultime ut magis commendetur me
morie queras de uotis si umquā
uouit aliquid deo aut sanctis eius
q nō complenit de uotū aut fregit

tria de nãte ꝑ deliberatio ꝓpositi uolũ
tatis ⁊ remissio siue obligatio in qua
ꝑsistit tacito uoti siue alti obligati ꝓp
missio fiat corde siue ore ꝺolo ergo
ꝓpositũ aliꝗ faciendi nõ obligat ꝺe hõ
hẽs li ij ⁊ vm ꝺecreto q i ⁊ ij Item
quẽ si aliqua sibi uota fecit ⁊ m
sup fuare uoluit qꝺ nõ debuit ut ꝑ
⁊ q m Et si aliqua uota ꝑsime
nãte ⁊ superioris auctte obmisit imple
ut mutauit ꝙ ꝗb mutare ut dis
pensare possit hẽt ⁊ q xiij ⁊ seqb
Si uouit ꝑsonã alteri nãtã uolauit ꝙ
uẽ petauit ⁊ ditas ei q ad ea ꝛ
uerti si ronabilia sint ⁊ possibilia
Si aut difficultate implendi mu
tis ut puta utilitate mutata aliꝗ
opa deo magꝭ accepta si hẽs super
eo auctem abepo in hiis mat sibi
natis qnibꝫ ut pugnantibꝫ et
abstinentie ⁊ sibi Si nõ habes
remitte ad pmariũ epm ut aliꝗ
sup hys auctem eundem cautelam
habes ut heas sup temarios utram
tis ac ducas confitenti q ꝑse nõ uenit
in cõtẽtũ msi uiolasset aliꝗ manifeste
malo ut obmissione alicuiꝰ bone rei
qꝺ tenet ut aliꝗ q esset maioris
boni impedimentu eo tam q in huiꝰ
male utrauit semp tenet primum ꝙ
hẽs qn debuit est an expediat ab
stinere utrumtu ut nõ sine an liꝯ
tu sit an nõ epus dispensare potest
ꝙ in manifeste bonis solus papa
De hys hẽs li ij c ix De iuramẽto
⁊ puerio q vj ⁊ tm ꝺ pa Rubrica

Incipit Rubrica secunde partis cõ
tinentis dederim capla pordinem

Post mstrationem de mter
logationibus eoꝝ petoꝝ
que ut ꝓlimiꝰ mihi
hominꝫ augmẽtꝫ status ꝺmẽ
vale uideram aliqua tradẽ de requi
sitis ombus faciendis de aliquibꝫ ꝑti
cularibus que a quibusꝺa ꝓfessis
diuersis ⁊ dygnitatiũ statuũ ⁊ officiorꝫ
frequẽs ꝙmittunt De hys ergo que
in singulis rubricis ponunt ⁊ silibus
requirat a talibus ꝺom plus ⁊ mꝰ
put ipos confitentes uidebitur indige
Ad archiepõs ⁊ alios plãtos ꝑ papa
Archiepiscopo ergo uel alio plato
quocuꝫ gnaliter primo queras si dygni
tate sua sit legitime assumptus
ꝙz an habuit aliꝗ defectũ recẽs patuit
puta uel propter bigamia ꝺecꝰ hẽs
li m ⁊ m De bigamis ⁊ in fine
et uel qꝺ consanguy est sanguis quo
cuꝫ mõ de quo hẽs in fine li ij ⁊ i
de homicidio uel ꝙ defectꝰ natalium sit
⁊ nõ fuit cũ eo dispensatũ de hys hẽs
in fine li m c xlix de filiis presbꝝ
p totũ Illegitime nõ est natꝰ ad dig
nitate uel ad beneficiũ autem pro
mouẽ nõ pot sine dispensatõe dñi
pape ut patz ibidẽ uel si ex ꝙmixtõ
maioꝝ ex ꝙmixtõe aut suspensio
dñica mystica celebrãe ꝓsupposit uel
alias mo ordine suo etiam assumat
de hõ hẽs in fine li m c xcix
de lapsis ⁊ dispen ꝙ m Videndũ e
Item si recepit ordines in excõ
municatõe maioꝝ ut patz ibidem in glo
sup uerbo Item quẽ si rite ⁊ absq
uicio symonie electus ⁊ confirmatꝰ
⁊ ordinatꝰ fuit Si est symoniace
in ordine recepto suspensus est quo
ad se ⁊ quo ad alios Si in beneficio
qꝺ dedit uel recepit idem ꝺ dimo
sit manifestũ, secus si occultum

de hys hēb in sua li. p. c. i. de symonia
si ex certa pena ſt de pluribꝫ rere
gularitatibꝫ habet in libello questiom
cauſaꝝ li. in. c. xxix. de lap. et dis. q.
Item quē si p laycā pticm violenē
intrusus fuit Item si clericus ante co
firmatiom intrusit ſe d' administratione
cuidā aute suo stātm constitutiom ggii
decim ex de clericis. et aucture et
fabrica ad episcopos sequitur et
Abbes et supiorib⁹ specialē quend
est qualit se in epatu habuerit i uita
Si detent' muctu et uestitu ſt no te
nuerit Si hospital no fuit et pau
peribꝫ stātm modu facultatū suaꝝ
reddituū erat sue liberalit' n dedit
Et si suis consanguineis bona ecclastica
dedit ut ditaret ul sine causa consulti
Et si muneribꝫ aut fauſtu pcurari
et nō hystrionibꝫ et huiusmōi stipēdia
expendit Et si in pdicta ꝓpa mi ar
mis pugnauit q phibē xxiii. q. viii.
c. cauētibꝫ Item si cause sanguis p
pnalē meſtur Item si aliquē ꝓpr
mambꝫ uerberauit qđ non licet
Et si detrahentes nō phibuit ut tenē
Item si fusuriones audiuit / si vsu
tas fuit. Postea quere quomodo
ecclam sibi cōmissam rexit Si ordi
nes suo tempe nō celebrauit Si ordīa
dos prius diligēt ex amari non
fecit / salutem etate m sciencia imo
ribus / et sensibus eius corpis Item
si inter ordines / pmā tonsuram
nō contulit qđ est dispositio ad or
dines Item si in ordinatiom illius
diligēs non fuit ul aliq̄ de cōmpi
tibus obmisit Item si plures simul
ordines contulit quā debuit Et
si extrinsecus sine licētā superioris illius
ordinauit sciens qđ talis epūs suspens
est p annū a collatiom ordinū ut pz
in constitutiom Greg. exit de tempib⁹
ord. ca. vos qui clericos Ite quere
si in pcto mortali exens ordines ul missā
celebrauit aut aliud tale officium
exuit Querus etiā si indignū si
ens ordinauit ul ad bñficiū etiā si
ad primouit qui mortalit peccauit utz
li. in. c. xxii. de etate ordinandoz. q.
xvi. Item si plendas et dignitates
et alia bñficia ad collatiom ipius spec
tātia pſonis meliorib⁹ stātm suā con
sciam nō gerit De hoc hēb. li. in. c.
xxxvi. depen. et rem. q. clxi. et seqti
Item si pbendas ablatis sciens indig
nos instituit papie eos qui de iure
talia bñficia habē nō potant vt illi
qui sūt infra xxiiii. annos / ad bene
ficia curā aiaꝝ habētia Item si cuiꝰ
decime iactitib⁹ nō pudit ſt decime
iactant eccle prochiales que ꝓferunt
puis scitus illius qui nō attigerit xxv. annū
annū / ul si etate legitima nō p- limites
mouent ad sacerdociū infra annū
utz in constitutiom Greg. decimi qua
hēb. li. in. ca. xxiii. q. ordinandoz domui
sue bñ ꝓpositus donec vim. Et repta
ſa uacat / pma ipo iure Et si bñfi
cia contulit ei qui alios bñficiatus
erat deb⁹ hēb. e. t. q. vi. Et si alios
pegnos admisit sine format. Quidā
etiā si epatū sum nō instituit ut de
buit Si multos nō ordinē ſt ecclesiis
suis sciens fusanuit Item si in ustitatā
minis sūptuosus fuit et cū nimia fa
milia venit ulē stipēdia min. vel si ipe
aut familia eius munia accepit super
quo est special pena posita ut patet
e. t. q. xci. Et si ecclas epatus sui non

dedicauit put opus erat / aut dedicari
pcurauit ¶ Item si aliquā symoniam
parua uel magna comisit in collatio
nibus ordinū uel beneficiorū / aut in
uestitura pbendarū seu consecratiōnibꝫ
abbatū aut pfectis dandis & huiusmodi
¶ Item si bnficia contulit suis amicis aut
p hoc esset pcium petitor aut aliquā mūs
cōne carnali qd illicitū est & quidē etiā
sit symoniacū pat. li. i. t. i. de symonia
q. xiiij ¶ Item que si ecclias aliquas ſ
subiectas uel psonas layicas clericis aut
religiosis minus debite offendit uel aliquid
eis ablatū aut eoꝝ pulegia uiolat
Queras etiā si debita siue pcessoris
que contra xerat ministrū siue ecclie
no soluit qr adhuc tenē ¶ Item si sniam
excōicationis uel alias finas puta mē
dicti aut suspensionis no recto zelo uel
sine debita moderatione aut absq; iusta
causa tulit ¶ Si officiales unius
pcias uel deū no timentes et ad fatis
endū hominū uictualia negligentes
mistituit ¶ Item si plus de indulgentia
dedit in consecratiōne ecclie q̄ quam
debuit scz ultra annū in die consecrationis
uel ultra xl dies in anniuersario dedica
tionis ex de pe. t. re. cū ex eo ¶ Item
si hereticos no inquisiuit & inquiri
fecit aut ex pugnauit ut debuit / aut
psecutoribꝫ ecclie / ut bonū pastor
se no opposuit ¶ Item si in edificatione
ecclie siue uel alias absq; causa sufficienti
aggregē sibi quinq; se absen
tauit de hoc hēs. li. in. t. xxxiij. de pe
& re. q. iiij. Quere etiā si questores
mendaces p̄misit deinde homines
uel contēsit eis dignitatem indulgen
tiam sine causa rationabili / uel si
abeis p tali licentia uel indulgen
tia recepit ¶ Si si p̄misit bigamū uel

pulegio clericali / aut sic tonsura
q̄ p̄hibitū est nouo iure in ostiarium
Gregē Decimū ¶ Si malas qualitates
in sua diocesi tollerauit quas abolē
potuit ¶ Item si clicos qui uiuūt cum
scandalo hominū & in corrigibiles no
admonuit ut debuit & p̄iuauit pulegio
clericali quum ¶ Item si testamenta &
ultimas uoluntates decedentiū impleri
no curauit q̄ hoc ad epm̄ pertinet / ut p̄
li. iij. t. v. de raptoribꝫ q. xxxvij. Ite
quē si mīnsit se in absolutionibus
& dispensationibus d̄ casibus qui ad sa
lē papam p̄tinet quos hēs. li. in. t.
xxix. de lapsis & dispo. q. in ¶ Item si
absoluit excōicatos a suis mīstrīs
sine causa rōnali & absq; ordine iuris
¶ Si si autem absoluendi ab excōica
tione uel p̄tium in iudicando p̄misit
pecūnā minus exptis & mīstretis
Quē etiā ab archiepō si absoluit de
suis aliquos excōicatos ab epō suo
suffraganeo in casu no accessu a iure
cuē / etiā si epūs suus superiori hu
iliē no obediuit & si p̄ populo sibi cō
misso fideliē no orauit ut debuit
& p̄dicatiōi non intendit ¶ Si malo
suo exemplo subditos scandalizauit
Nota etiā q̄ epi & alij platī exemplī
cratos & districtos debent eligē cō
fessores de hac hēs. li. in. t. xxxvij.
de pe. & re. q. lxxxvij. & ibꝫ scriptibus
Sequit ad clericos & bnficiatos ꝑtin
Circa alias clericos & canonicos
seu alios bnficiatos simile in pnō
quendo est ¶ Si p aliquā pietatem
symoniacā ordines aut bnficia ha
buerit / q̄ symoniace ordine
suspensus est ipso iure & symonia
in bnficio etiā ipi bnficio tenetur
renunciare Vide de hoc in summa li.

·m·t·i· de symonia circa pena Item quere de irregularitatibg sic sup m
precedenti rubrica ad eras & plures Aliud
quocunq; gravius querendu est si consanguineu
aut coronā clericalem nō portauit
Item de honestate vite mutuu & uestitu de hospitalitate de familiaritate
cū mulieribus & qualis sit familia eius
ut nō sit suspecta Item si est notorie
fornicator suspensus est ipso iure Si
quere si sint negociator si tabulas habuit & frequentauit Si ad aleas lusit
uel ad tabellas qđ clericis sp̄alit est
prohibitū Item quere si ordines m pcto
mortali susceperit Item si excommunicatus
aut suspensus uel interdicti aliqđ diuinū
officiū exerit officiando etiam quia
si sit irregularis essit Item quere si
postquā ad sacros ordines promoti sint
uel postquā beneficiū habuit horas canonicas nō dixit quot exceptis hoc tenet ut patet li·i·t·vij·
de apostatis·q·m·t·m· summa·e·t·
b·x· Nota q̄ scolaribg t·q·ix· Si
nullū m gl̄ō sup v dicas officiye Si
si ipse & sui superioribg inobedientes
fuit Beneficiato quēdā est si p aliū
falsitatem uel ypocrisim beneficiū ob
tinuerit Si si ordine sui qui beneficiū requirebat recipere distulit Si
si plura beneficia recepit sine dispensatione & causa rationabili Si missa
per xxtim annos completos recepit etiam
prochialem & missā annū nō fuit
promotus ad sacerdociū quo in utroq;
ordine tractat etiā ipso iure & quidq;
inde recepit tenet restituere De hoc
habes li·iij·t·xxij· q̄ ordinandis sit
dominus siue benefico ·q·vm· Item si
residenciā non fecit in beneficio·q̄

residenciā requirebat Item si bona
ecclesiastica male expendit & nō diuisit
pauperibg quo turpi expensa tenet
restituere ut patet in summa·li·ij·t·v·de
raptoribg·q·vm· de usuribg aut
·li·i·c·vm· de apostatis·q·xi· ad
finē Item quē si aliqua p̄mutatiōn
fecit dando vnū beneficiū p alio q̄
symoniā est nisi tale p̄mutatio fuit sūm
conditiones que ad hoc requirūt de ho
rabes lib·i·t·i· de symonia·q·ij· Et
moma est Item si diuisauit beneficiū
suo ea conditione ut ipso suo uel alii
uolebat assignare q̄ symoniā est
Et si cognatis suis potuit conferre
beneficia nō pui intuitū sed cāritatis
dicunt quē si in tanto lites fuissent
uel nō elegit instrumētis q̄
putauit meliores Item si impedit
q̄ magis posset aliquis cui de iure
prouidendū erat q̄ illi emendare
tenet Quē eciā si canonici missas
fecerint p̄missiones symoniales
de nepotibus suis p̄mouendis aliq;
eciā p̄mendā ad clericos graues ha
bes missa in rubrica prima ad sa
cerdotes prochiales & in sequentibus

Ad sacerdotes prochiales & eorum vicarios & confessiones audientes

Ad sacerdotes parochiales in
principio eedem possunt fieri ob
que p̄misse sunt gravius de clericis
beneficiatis in tertia prima statim de
symoniacis introitu ad beneficiū uel
ordines & de irregularitatibus
& sibi alie questiones Item quē
a tali si xxtim annos completos
non habuit qui antea recepit & in
tra annū ad sacerdociū promotus nō
fuit & si personalis nō residet nisi
sup hoc ad tempus huius ex causa

dispensaret sic ḡ. omia patent in co
stitucone Gregꝝ decim. ex. de elec
one licet canon. Si ecclām provi
lem q̄mendatam habuit vltra
vi menses nouo iure hoc rectum
est ut patz in constitucone Gregꝝ
x.mi ex. de electom libz canto. De hoc
eadem li. m. c. xcij. q̄ ordinandus
sit domui siue bn̄ ꝓpo. q. ix. Cuiare
ecia qualit̄ se habuit post q̄missū
sibi regimē in ecia Si altare & eccia
vestimta & vasa mīsterij muda no
seruauit Si sine altare consecrato
vl tabula consecrata vl ueslibus
satis armatꝫ ad hō ptinentibꝫ vnꝫ
missam celebrauit vl si consecrāt
hostias ex. tabula cōsecrata ignor̄
Item si in hastia corrupta celebrat
aut ad vmo corrupto Item si sum
lauit se consecrare & no consecrauit
q̄ grauissimū est / q̄ stat hominē
ydolatre q̄ntū in eo fuit Si si hoc
tum consecrare no scipsit Si simas
platoꝝ filioꝝ no seruauit & mandata
& executiones eoꝝ & hui⁹ Item
si ex q̄mata aut suspensus aut in
dictus fuit & celebrauit aut sacra
mta ministrauit q̄ irregularis
est / vl si cora ex q̄mcatis & interdictis
celebrauit Item si in aggrauatiōe
interdicti seu cessationis a diuin
ymagine crucifixi vl bte virginis
aut alioꝝ sanctoꝝ ꝓstrauit mīra
vrtutis aut ssonis suppositū & hui⁹
hoc specialit̄ ꝓhibitū est iure nouo
ꝑ constitucōem dñi decim ut patz li.
vi. c. xxxvi. de sent̄ excō & ex.
q̄mcat. q. lxi. Item si missam plau
de hom celebrauit vl ꝓdentrpos
Si si missā in pcto mortali celebrauit
vl sacramta ministrauit sn confessionē
& confessōm̄ nisi maiore aliqua mīsam
te confessore habē no poterit Si
si duas missas eodem die celebrauit
ꝑ alios a iure admissas siue cōcessas
quas habes in summa li. iii. c. xxxvi.
de sacramtis iterandis vl no q. xvi
Item no debz cantare nisi q̄ q̄n
sacerdos in cubit duas missas eodem
die celebrare in ꝓma missa no debz
sumere ablutionē post corpus & sanguis
nē dñi aliās iterū no esset ex
de celebratiōe missaꝝ ex parte Quia
eccia si ꝓmisit sibi miserere mīstrare
ad altare qđ ꝓhibitū est ex. de eo
habitatiōm clericoꝝ & milit. mihi
bendū Si quē si no diligenter
sub sera seruauit corpus dñi ut sepe
tum est ex. de celebratiōe missaꝝ
Cane tum olim Si si no aperte
& ad huc ꝓcedente ad mīsmos ptauit
eucaristia ut patz ibidem Si si non
bene custodiuit corpus dñi ita q̄ mus
vl aliud aial illud comedat vl si per
didit corpus dñi vl mīra tenebit
penitē debet ꝓsbr qđ habet i sua
li. m. c. xxxvi. de pen. & re. Si si singls
Item si effudit aliqua stilla seu
parte sanḡinis penitet ut habet
ibidem Item si puoratitate vl ebrietatem cuomō eucaristia penitet
sum̄ forma ibidem pasta Si quere
si mimis rare celebrauit / si eucaris
tia mimis diu seruauit & no renouat
ut statutū est / Nota eciā q̄ pbr̄ no
debz celebrare in altari in quo epūs
eadē die celebrauit Si si suffragia
debita ꝓfectis no exoluit aut ꝑ
suis benefactoribus aut eccie siue
fidelit̄ no orauit Si formetur
est quē an cognouit filia sua spūale

m affectame / uel qua baptizauit uel
de fonte puroleuauit aut i confirma
one tenuit Ist si coubina propter
exmitata cognouit eadem fina legit
cū de fina ex qmcauonis Si coubine
Si sit ligitus celebrat erit irregla
ris Item quere si coumia ecie non
seruauit z m hs uel alys ptib suis pr
standalizauit Item si sudas uel alig
no bndxerit ubu uel oronē uel non
egit gras post abū sed statim sdm
statuta qd habet de xlim in fine
non luet Deinde quere qualit se
habuit in regimine subditor Si ggi
sibi gmisso no mendit ut debuit pdi
cando monendo corrigendo confessias
audiendo sacramta modo de
bito amnstrdo z m firmas ustando-
Si negligente no studuit qua negligit
p offm suū de hs hes li m c v de pru
den ord q n Deaudiencia confessoz
queras si no fuit diligens ut debuit
sdm qd multa mipat tractatu gmenti
vel si audiendo confones ms accelerat
Si in plexis z difficilibg casibus
pniores no consuluit ut debuit
ext de pe z re omiss utiq; sexus
debat eccia habes li m c v de pru
denna ordinanda q n Item si alie
nas prohibitas audiuit ms in eubg
acure concessis has causs salues in
suma li m de pen z re ss xvj fallit
regula Item si in mimist se de eubg
de quibus no habuit auctem ut in
qmutatiom uotor de dispensatiombg
quarant z huiusmodi aut in casibus alys
qui deiure ad apas ptinent Item
quas s m suos synodis edidit
sy cauis plures sit quas hes i suma
li m c xxxvm de pen z re ss xvm

Item nūquid z i notul ibide z in
libellis li m c xcix de bapt z dispn
q i hes eius in quibg eccia rpus epus
phibuit est dispensatio si illi casus
remittendi fuit ab papa eccia aut
in casibg rmitte debeat ad superio
hes li m c xxxvm de pen z re q
lxxxix z sequenti z de hoc eadem
muenies m sca in ho arcetani m est
de absolucon z pme mutatione Ist
si ps supplet aliquis psbir qui no
habuit auctem ligandi z soluendi
a papa uel ab epo de hs hes in sma
li m c xxj de peccis z ignotis
in fine z ibidem li eo ca xxxvm
de pen z re ss xvj debz quilibet
z in libello li i c n De plau uires
suas q iiij Item quē si de cosois
secreto in aure z loquitur eccie eadē
si corpus dm umquā dedit mal
petoribus no peniteribg / qz hoc non
debet fieri uel si propter occulta peta
que solus fuit p confessionem negat
alicui qmone petenti in manifesto
de hoc hes in suma li m c xxx mo
de sacramentis me uel no ss in effectu
sacmtoz z in li q lxxxj Item que
si i pme mutatione in aliquo z mo
suspectus fuit Ist si sine rōnabili
causa admisit pl enormia z publica
peta publicat primum i ligē uel eū
qui solempne primam age debuit
ad ipm no admisit / Item si labo
rante in extremis z penitente
no absolut ab omnibg excmicatoibg
quibuscūq; teneat / qz hoc fieri
debuit de hoc hes li m c xxxvm
de pma z re q vnj z in suma
et c lvm Ad illud aut eccie eadē
spectat si umq; qm sit aliqua ne
gligentia i ministrando sacramenta

ut baptismū eucaristiā extremā vnctiō
nem. Pulosum est ni aqua nīs frigida
baptizare ut habet li. v. c. xxxiiii. De
sacramentis vl̄ vtl nō. q. vm m fine
Item quere si aliquid symoniā cō
mīsit exigendo aliquid p baptismo
vl m vnctione mfermoz vl̄ p sepul
turis aut exequijs mortuoz. uel bñ
dictiombz nubentiū. 7 hūg⁹ di hyb
hēs. li. v. c. i. de symonia i plurib⁹ quib⁹
7 m summa. c. t. s. xvi. Et p ḡnem 7
sequentib⁹ Quē etiā si mīnistēs
aliquē sepeliuit quē sepelire nō debuit
vt eū qui sepm incēsat vl̄ illū
qui mortē animo mouens est. vl̄
ex quocūq; alio aliquē mīnistēs qui
phibentur sepelire. De hoc habes m
summa. li. v. c. xv. de sepulturis. y. n. p
hibent Et si sponsos exigentes ui
res ordine non seruato suspensus est
sum forma decreti Innocentij qđ
dū medium alis Item si rogatus ut
exigentes furent furtes mgnē uel
hūg⁹ noluit hoc facē nisi dato pcio
ustrud vendidit Et quē si sponsos
nuptias benedixit Et si p mīstrū ma
las affectiones m parochia sua quas
phibē potuit vl̄ ad suplicē non de
tulit Item si p mīstrū mutes expūmas
vndas fluē m domo de hoc habes
m summa. li. v. c. mm. de vndis 7 far
y. m. circa eos 7 sequenti Et si phi
tamias 7 sortilegas mleres m proch
ia sua sustinuit Et si aliq̄ medacia
cōfinxit ad decipiendū populū m
signis mendaciis 7 hūgmoi Item
si questores mendacia dicē pmisit
m ecclā sua vl̄ si pactū fecit cum
eis d'aliquotā dari q̄ dūg⁹ est
de hoc hēs. li. v. c. i. de symonia. q.
xxxv. Item si pmisit ludos aliq̄s
m honestos vl̄ negotiatōs aut pla
cita secularia m cimiterio sue Item
que si indulgentias p se debit cum
tam nō posuit. vl̄ si plures indul
gentias pmulgauit qđ habet m
ecclā sua Et si reliquias aliquas no
uas exhibuit populo uenerandas
q̄ nō liuet. De hoc hēs m summa. li.
t. xvi. de emunitate ecclie. y. vm.
Et si oblatos extorsit a subditis ad
quos nō tenebant Vt si indicendo
aliquos oblatos m pma subditum
scandalizauit Et si subditos i diebus
7 laboribus diebus festiuis 7 hūg⁹
mō de facili dispensauit sn̄ rationa
bili causa Et quē si res ecclē male
expendit 7 pauperib⁹ nō diuisit Et
si res aliq̄s i mobiles emit de fe
udibus ecclē sum iura dñi ecclē
remanē Item si alieno nomine em
ptam Nota etiā q̄ p̄latos nō de
facto offm̄ pualitate sua. sed de ipo
7 de sanctis de quibus agit̄ q̄nter
m ecclā illā 7 tm Sequitur

Sequitur ad regulares & ad et similiter ad claustrales.

Ante quam de religiosis sub
duas aliquid dicatur prius in
tendū est de platis eoz. & quibus qui
m principio qualiē plantā habuerit
si symoniace. si sit de legitimo thō
7 aliis defectibus ut supius tetigim⁹
m tribus ad quas 7 platos postea
a platos quē specialiē de supbia si
magis velit posse qua posse. si
sit pulte delectat Si subditos n
gubernauit ut debuit si vō exemplo
eos nō edificauit 7 ordinis sui ob
seruatore nō fuit Si aliq̄ manifesti
peccm̄ m subditis dissimulauit 7 non

correxit aut si no manifesta que in
ad eius notitiā aliqualit̄ puenerut
ultus no inquisiuit ut debuit si in
capitulo equus uidex no fuit Si religione subsē libi pmisit Si rex mo
nasty dilapidator fuit Si superiorib⁹
suis ut pape epō uel alys no obedivit
ut debuit Si causis dacrā rōna
uel ab alys suis superioribus ē ipossas
sām consilio petoy no emauit uel
aliquā iniquitate ipsit dequo ple
nius habebit̄ infra in rubrica abundi
Item que si in conferendo aliq̄ ꝑendā
filii subiectū ang aliq̄ imposuit
q̄ phibitū est ut̄z li·i·c·vm· dcuseo
q·xxxij· Ite si pluribꝫ mostys ꝓfuit
simul in mediate epō no liz ut̄z ex
de religiosꝫ domibꝫ Item si indigꝫ
& inpdoneos mofficys posuit mag
me ad curā aliay uel tales mofficys
substituit & sustinuit Item si iura
& priuilegia siue ecclie diligenē non
seruauit & ut debuit tuebat Ite si de
bitibus & inferiorib⁹ compassiū fuit
Ite si in correctiōn aliqua enorme
disciplina dando uel in similibꝫ ex
cessit Si malas cōsuetudines i mōstio
sustinuit uel induxit Si irrationa
bilit̄ uel ins de facili in subditos dis
pensauit /aut in hō unus duꝝ fuit
multa equa debys querē potis ab
abbatissis Item specialr si inmisit
se de ꝑtatione exēptatione uel
absolutiōne aut officio aliquo ordin
q̄ hoc facē no pōt ut patz in summa
li·m·t·xxxem· de impedimto sexus
Et an possit ab officio suspendē que
ibidem in glo sup v ex ēptare.

¶ Subdito querendū est qualit̄
ad religionem sit receptus utz
aliqua symonia ꝑ pactū uel etc

mentalē inierint equa symonia m
tal soluto pna tollit̄ Et si pactū
inierint tam recipiens qua recepta
sunt d̄ monitiō expellendi nisi sup
hoc dispenset̄ de hoc hēs in sua·li·
·c·i· de symonia ·s·xm·cēd fiet Item
si aliquis reddit̄us antiquus uel aliq̄ : omissa
peculiare & occulte retinuit sic ana
thya & sacrilegia ꝙ si no ꝑ deum
intuit & ut sibi habeat mutet in
intione Si mōsterium fuit pnia omit
dumo habuit vnde uiuat & subue
nire potuit & mōstiū mdiguit Si
debita sua ante introitū no soluit
uel se impotēte fecit ad soluendū
Si p introitū suū aliqui facta sunt
mutua ut si fructus minuit sine licē
tia dom̄ dequo habes in summa·li·
·c·viij· cēd dm est uel si intuit
sine licētia quātus post matrimoniū
gstando dequo hēs·e·t·s·vm Item
uxores & ·g·xij· Ite alit & i plurib⁹
alys locis & in libello·li·m·c·ij·
de matrimonio·q·m·& pluribꝫ alys
Vel si plus emptū patri ad structuram
ordinis & ꝑ se sine dispensatiōe
& ea intuit laxatione dequo habes
in summa·li·i·c·vm· de uito·s·x·
Quaerit ēa uatu Ite si decepit re
cipientes se puta qd occulta sint
infirmitate & nobile qua substi
tuit stiens in sui receptiōn magis
si debuit fuit requisitus/ Postmodū
que si statuta sui ordinis no seruat
Si ꝑpetratus fuit uel in graues uel
in obediens mortiū peccauit /qr
ad hꝫ ēi principalia omia statuta alia
ordinant̄ In aliqua transgressione
no est mortale ꝑcm nisi propt
contemptū uel ꝓpositū sine ꝑtis
regule siue plati de hoc hēs·li·m·

·t·xxxvij· de sñia ptep· dñs· 7 ex· gñl· q· ix·
Si dedit uel recepit aliq̃ sine lñia
litera uel mutilē expndit aut sibi
gnnsa pre p mīsit Item si mileri
bus ai scandalo familiar fuit / uel
oculos impudicus habuit uel dñsolutos
7 gestationes no decentes religio
osu maxime ad mlerib⁹ Si ppē
opus turle aliquid dedit aut recepit
Quid de hac faciendū sit habes m sūa
li· n· t· v· de raptoribꝫ ꝯ ix· Sed qō
Que ecia si aliqñ apostatauit uel n
apostasia magnū fuit sacy ordinem
recepit q regulatis est solus papa
dispensit deh⁹ hēs m sūa· li· i· t· viij·
de apostatis Item si mendacē aut
fictē excusauit se ab obedientia alicui
mittī uel iniungendi sibi Si mit
tum sibi negexit aut no erat
mplere· Si horas canonicas no dixit
quattuor Si plures 7 fres suas in
famauit au falso aut ex sola suspi
cione ad superiores tulit uel n sa
mam tenē restituē 7 excusatē quod
est possibile deh⁹ hēs· lib⁹· n· t· v· de
raptoribꝫ· q· lxi· Item si aliquem
petam aut no stelo caritatis uel
si mdatū ibi dixit i iudicio audiendo
uel excusando mōdū petauit ut
lib⁹· i· t· x· de mendacio· q· n· Si mis
delictus fuit in cibo potu uel uestitu
uel plusquā mdigē dispensationibꝫ
usus est aut absq dispensatione ab
aut uestibus phibitis usus est uel
ueniam sui ordinis uoluit Si p
cibo aut uestitu murmurauit Si
habitū suū monachale absq mīa te
mutauit deh⁹ lib⁹ m⁹· t· viij· Item
que si umquā obediuit ad faciend
malum· qđ facē no debuit Si plat⁹
sius reuentia no exhibuit Si symo
niace ex pacto uel mentione cuius
romodi aliquē recepit uel m eū con
sensit aut ad mitorū allexit Item
si elegit aliquē pl̃atū uel aliū
qui eligendus erat p structuram
symoniace uel aliqua sinistra m
tentione aut no meliorē quā sui
iudicio ad illud affn Item si ypocrita
fuit Item si dispositione sui uel sui
malis aliquē scandalizauit Item
si actio uacauit q mlēs mala dat
Item si p recommendationē sui re
commendatus a plato 7 bn fratri
bus fidelit no orauit aut sufficia
ria debita pcuniis aut defunctis
non exhibuit Item si fuit uel coopa
tus fuit ad aliquid conspirationem
uel ad aliq sciēa i monasterio Ite
si elegit libros philosophoy aut
figmenta poetaꝝ seu quecuq
vana aut phibita uel ex ordine sno
aut phibitione ecie ut i magica oma
tica 7 huiusmodi actibꝫ phibitis Item
si in pdicatione habens animis sup
tuosus fuit uel si pdicauit mendacia
aliquid comodi tpalis principaliter
q no licet quā dñm ut patz· i·
corin· Item que si femina oculte
corrupta p̃mīsit se mīt iugnes
tanseat qđ grue pctm est de ll hēs
·li·· c· viij· d' apostat· q· viij·

Sequitur rubrica ad iudices uel
aliam auctoritatem habentes

Quī iudicem siue quamq̃
auctoritatem habentes
ordinaria uel delegata primo que
rendū est qualit sua iurisdictione
seu potestate accepit sit an symo
niace aut usurpatione 7 no equo

q̄ usurpata ptās nō habz auctem dēb̄
habes li. m. c. xxxij. de sma pcep. dif.
7. ex. q. q. n. Item si iudex vel quilz
alius lras dñi pape falsificauit ex
micatz est ipo ure Item quere si
iudex fines mandati seu ptātis sue
excessit Item si fauore vel timore vel
odio ad vna partē plus qua ad alia
declmando equus iudex no fuit 7
si delatus aliquas cām uus fecit 7
ordie iudiciarū nō seruauit 7 si ptē
alterā cām iustitia gruauit 7 si ne
fecit q̄nes quas ab quas videre
no tenebat dēb̄ hēs plenū li. i. t.
v. de raptoribz q. lm Item si ap
pellatōs legitimas nō admisit vel do
lose loci appellandi dedit Item si pol
appellatōm legitimā mālonno m
cauſa pcepit Item si finaz diffini
tua aut melacutoria miquam
sterē tulit / vel fmas ex micatōis
medicū seu suspensionis minis de
facili aut sine nomiā pmissa vel
sine scriptis siue alys cām uris or
dinem sulmauit 7 si nullū pius
7 in suffragijs de iudicijs se intromisit
ad subsidiū potuit 7 si iudicijs
magis pitos nō qsulauit 7 si paupibz
vidūs 7 orphanis nō subuenit
7 si aduocatus nō studuit 7 si alle
gationes frivolas admisit 7 si pte
allegatas tulit finaz cām vitatem
qua ipe nouit dēb̄ hēs li. i. t. ix.
deuocanto quōdā xp̄i 7 si in stri in
qua finaz assumpsit / dēb̄ hēs
et. q. xiij. 7 si secit iudicū fri
tandentis aut aque bullientis
7 huiusmodi vel etiā duelli dēb̄ hēs
li. i. t. xi. de sortilegijs q. v. Item
si pena in ordinate 7 sine causa
sufficienti remisit aut auxit aut
diminuit seu mutauit / dē hijs
hēs li. iij. c. v. de raptoribz q. xij.
7. duabz sequentibz Nota etiā q̄
ubicūz iudex parti alteri vel am
bas sciens ledit aut gruat / ita p̄z
patet mōstrat 7 etiā ad restituēdū
tenet eos q̄ ex pmissis dolo aut
crassam ignorantiā p̄sideriū 7
Sequitur tubrica ad aduoca
tos et procuratores 7 cetera.

**Aduocatus 7 procurato
bus quere si vnquā mitom
sit se de causa ad quā n̄ sufficiēs
erat Item si sciens causā iniquā
assumpsit / vel postq̄ cōpit ee
no sciuit desernit aut aduersarij
in vna causa in solariū accepit
vel xx. libras turon / vel procurator
vel x. libr. vt si id q̄ vlt accepit
no restituit / hec oīa patent
in constit ḡgorij decim. ex de
postulando 7 quāz / vel si aliqua
que in illa constitutōe pmittit
no seruauit / dē hijs 7 hēs li. iij.
t. v. d' raptoribz q. xlij. xl. v.
vt secta te clientuli siu aduisa
rio ptulit siue pdidit dēb̄ ibid
vt si paupibz in causa sua non
assistit seu patrocinatz no fuit q̄n
bono mō potuit dēb̄ et. q. xlvij.
Nota q̄ in quocūq; p auxilio ad
vocati aduersarius gruat vel dap
nificat ipe tenet restituē ut patz
et. q. xlv. de aduocat. Ista habes
in sūma et. ss. xxxix. Etiā ad
uocatos 7 in d' illo.
Sequitur tub'ca ad medicos

A medico quere si fuerit trinsg
sor constitutus sedis apostolice
nqua papa ut ei medico vocatur
ad infirmos an omnia moneat et indu
cat eos ut medicas aduocet diuerid
q nouissimo expecto corpus sacris uell
infirmis ritus et de pen et re dimi
ssrmitas Et si p subite corpis aliq
consulat fieri q urgebat in periu
ue q mea decretali submissa
tione anathetis fieri phibetur de hys
hes in summa li m c xxxm de pe
t re ss xxix Item confessio Item
si clerici in sacis ordinibz constituti
uel sufficiem hospitati aut clausiles
mi commerui se opiri de medicina
ri gtis p missabilibz psonis uel suis
consanguineis in sn paulo de hac
in summa li iii c i de sponsalibz quid
in physicis Item si in cautis uel ne
gligens sine arte alicui apatus est
uel admisit aliquid de cotingentibus
eis infirmis quas in cura sua assu
Sequitur rubrica si placeat sit
ad doctores et magistros pordiez
A magistro seu doctore que
si in sufficiens assupsit sibi offi
cu docendi Item si receptus est
in canonicu ex condicione ut scolas te
neat debet hes li i c m de magis
q n Et si aliquid exegit uel pmisit
plitentia docendi de hoc hes ibidem
q m Item si suas phibitas dimit
uel donuit ut sint anis inquisitoie
et de arte notaria et huiusmodi de
quibz hes li i c xl de sortilegijs
ptatu Et si qui scolares neglexit
exercitia seu negligen sua qe
magnu petu est uel eis in disci
plina moz no erudiuit ut debuit
Et si nimis d scolario accepit mercie
si no deseruiuit Et si exegit collecta
seu polariu ab hys a quibz no de
buit ut a paupibz et cetis phibitus
ut patz li i c m de magis q i
ad primates et ad alios nobiles
Si frem primatem et alium qui
nobilem et in sublimitate consti
tutu puo inquire si opus habeamus
si p aliquid inquisitore uel dolu aut
vias malas quastiois aut mentione
pueripi dignitate sua detrimuit Ite
si superbus aut ambitiosus fuit ad hy
tates nis asperas si nimis sumptuos
et curiosus fuit i cultu apparatu
hoy equoy familie ui cambus
et aubus uenatoribz et hugoi de
quibus sup in rubrica de superbia
dem est satis Et si mueandon pricoy
segetes quetauit et eis alias nocuit
si hostiamibz sua dedit superflue si
ad aleas lusit si in torneamtis fuit
uel torneamenta instituit seu ad hec
nobiles conuocauit ex quibus sp si
qu eom malor que ibi facta fuerit
reus et aut si hospitauit si aliquid
p huiusmodi lucratiuo est q erroget impias
elemosinas et illicite acquisiuit Et
quere si suos amicitias uel alias sub
uersas multos ad malemorum copulat
aut quomet vtud no pmisit uel
uauentes castitate murmurs giuat
Que cura si patris et matribz suis
inobediens fuit si correctus aut
admonitus ab eis sibi factas non
sustinuit uel impacient accepit
equalit aut corrigendus sit pri
cepis uel alia magna psona uel cu
multitudo et mi scele hes li m c xxx
de scandalo q viii Ite que spalis
si ex quocumq uel medicina sinas
no curauit aut si sit legatus domus
se ingessit Et si propter cu multas

ul tra medicta supposita fuit mquo cau
milta sup se mala cumlauit Item
si propt excmicationem mse latam iu
dices ul actores aut mstros gauit
q ex hac ipo facto excmicatu esset ut
patz li m c xxxiij de sura recep dif
t ex q q xxxiij Si si desus pmaneu
cule ecclesiasticay adeu no ptinentibg se
intromisit ul si aliuig electione mpe
duit malicose ul psulencia aliq
intrusit ul si gauit aliq monasteriu
ul collegiu eo q nolebat eligi illu
p quo rogebat q si sic excmicatus
est ipo incre ut patz et q xxxvi t
plures eius adhac ptinentes quere
ibidem Item si ad ecclas mquibus pa
troni fuit ydoneos no pntauit Si
bona ecclastica sibi usurpauit Si mi
nume cleri bnficia qtulit Si symonia
te aliq bnficiu qulit ul p symoniam
aut mi ydoneu ad dignitate aliq pro
mouit Item si hospitalitate immu
aut spoliacon seu extorsion utriusq
equoy q huiusmodi gauit ecclas ul mos
tera ul clicos aut ulos uos aduocacie
siue accepit aut aduocatias nouas
usurpauit debo habet eadem pone
s xxxvi Si emulitate ecclay aut p
ulegia eay uolauit Si decimas
quasi ppias tenet Si spoliauit ecclas
aut ecclastias pbendas sacrilegii com
misit Item si publicos usuras ad
mera sua fiusmuit debo hes li n c
vij de usuris q cxcij Si qui eciam
si iudicia et iustitia no seruit in hys
que siue iurisdictionis erant de hac
tra qui se sup de iudiciis posito
est Si pupillas et uiduas no defen
dit Si si iustitia uendidit ul munera
mique accepit Si fidem p missa uio
lauit aut treugas no seruauit Si ob
sides suos no liberauit Item si in
tra sua p mist latrones mualefactores
ei pstiterc posset q tenet restituere
dapna illata debo hes li n c vj desla
tus q ij Si si alias mpetites no restituit
Item si fures fuit hereticoy aut p
domu seu aliog maleficiog Si si mera
curos ins sustinuit mings mensuras
ul mensa panda aut iustu priu
rez venalia Item si aliquis eorum
nobilid legem statuit ei no passet
debo hes li n c v de raptoribg q
lxem Item si statuit leges mquas
q que sint iste hes q lxem Item si
mouit ul sustinuit malas qsuetu
dines mtra sua Si si mis duxy fuit
ad dispensandy ul prendy mquibg pecu
ul equos ad si mis facul fuit mpudi
cui usticie q qmis utilitate debo habes
q lxv Item si penas siue emdas pe
cuniarie ul odii q no correctionis
delmqnd accepit Item accepit plus
qua debet debo mstima li m c xxxvi
depen q re Item si dedit licentiam
ut vng p alio mpignorare q no
licet q est pbitu sub pena excm
cationis sine late uz p constit Gre
x debo hes li n c vn deusuis quam
xxxvj Item si pigng aliq habuit
cuig fructy no computauit in sortem
Si tutela alicy sibi cmissam fidelit
no egit b patribusque illius erant com
sussit Item si feoda uasall suis abs
uxoria denegauit ul fructu ab eis
indebitu exegit aut fidem no fecit
uel si dnis suis ut debuit fidelis
no fuit sdm q iuramto fidelitat
exprimit dequo habes li i c xcv no
de decimis q xix ul obsequiu de
bitu no pstitit dequo habes ibidez
q xcvj Item si aliqua mutua fecit
dno alienando sua feoda ul no recupi

ando aut diminuendo uel huiusmodi &c

De cambiis feudis de bellis & rapinis et aliis possessionibus sequitur

Quere etiam si minus vindictatis fiunt & homicidia mutilationes incarcerationes vbi & huius feuda iniusticia uel propter vindictam facta aut procurauit. De quibus & similibus plura fiunt sup in rubrica d'nca Item si bellum inquid habuit fuerit aut guerras aut infamatu fugitauit seu mis sibi subiectos suspectauit & no sedauit de hys habes in summa li. iij. c. v. de raptoribus §. xvij. Circa principes & §. xxj. ad quos ergo proposita & scriptis Item si sine ratione bellum mouit debes festinus debas habes li. i. c. xxj. de feys q. in fine Item si aduitor fuit alicui in bello quo fuit habet causam iusta fuit nulla lex in causa etiam dubia iuxta no debz nisi aduocandi seu seruiendi teneat pura miles suus & aut vasallus xxiij. ca. q. i. dz culpa de hoc habes in summa li. iij. c. v. de raptoribus §. xxij. Circa illas Item si ministratus & tyrannos pfectos exe posuit & pauper oppressores & in offica publica indebita posuit qui no lex de hac in summa li. ij. c. iiij. de iudeis & sarracenis §. iij. Circa eos & si mutuas ex causas exemptarios fecit debo in summa li. ij. c. v. de raptoribus §. xv. de gestis & sequentibus & ea que fuerunt communitatis sibi appauit ut siluas campos & huius & si theoloneu noua no fiat auctez instituit aut sine causa ratia & utili instituit uel antiquam theoloneu augmentauit vel etiam antiquum theoloneu exigens strata publica no defendit ut debuit & in hys omnibus casibus tenet restituere debo habes in summa et §. xiij. Circa pedagia & scripta Item si ecclesias uel religiosos ciuitatum ac cepit & no lex ut patz in libello q. vm. Et si naufragantes spoliauit debo in summa &c. §. xij. de naufragiis vel si alias rapinas fecit de quo multa habes in summa Item si intendat fecit uel iussit fieri debo & §. xv. Intendatur & si ablata dissolute restituere Quid etiam & si homines liberos uel alienos dominij uel adueras mittas sibi subiecit iuste uel qui pueros suos sacerdotibus &c

Ad coniugatos sequitur Fabrica

Hconiugatis quere si non publice sed clandestine contraxit q phibitu est de hac ma habes in sua li. iij. c. xvm. de matrimonio cum mo don ecclie p totu Item quid si habeat timore de aliquo impedimento maiori may me se & coniuge puta consanguinitatis affinitatis cognationis spiritualis & huius non opz ei singula impedimenta dicere quia in hac est pnt & si forte confessor aliqua psumptiones uel timore habet de aliquibus q tale uel tale impedimentu esset me eos debo me alia spalia posset querere Et si contraxit matrimoniu an etate legitima uel si filios aut filias matrimonio uel cum debilitet etatem q phibitu est fieri & multa sequuntur puella / puella sedm iura debz esse xij. annoy & masculus xx. annoy debo habes in sua li. iij. c. i. de spalibus §. ij. & requirit uidere & tribus sequentibus Item si contraxit uel filios suos ruptui tradidit & nuptias solempnes celebrauit tempe senatus q no lex utz in summa li. iij. c. xxxvm. de impedimentis senatus & tot Et si debitu tpe iuuenes & debus festinus petut qz matrimonia uite suadet etiam debo habes li. iij. c. ij. de matrio

q xxxvij & sequentibꝫ ℔ si negauit debitū cōiugi utriq; forte propt hoc adulteriū fuit ill dmo cōm uolūtate sua q illiatū est q uir nō habet potestatē sui corpis sed mlr & econtra mlr ergo q actus cōiugalis m duabꝫ cōstibus fit sn pena ꝫ ad fit ut reddat debitū quigi petenti nl ad fit causa plis alias aut pena uoi ale est nisi esset libīde mis effrenata n tm q si nō esset uxor legitima cm ideni fieret tm esset pena mlr ut patz li iij c ij de mrimo q xxxij Item si petiuit debitū tempe menstruo nl tempe puerpij aīt reconciliatōne ecclie/ nl si habuit modū aliqm moꝛdinatū de quibus & multis alys de hac materia posita est satis supꝰ in rubꝛ de luxuria Item si uir sciens temut mlem adulterā incorrigibile q nō lic debꝫ hēs li iij c xxxij de diuorcio propt fornicationē q i Item si uir mis seruus fuit mlem/ nl si mlr molliciens fuit uiro/ nl pena cōm uiꝝ ℔ si mlr exadultio suscepit filiū uel aliū suppositū pretū quē sibi dedit de hoc hēs in summa li iij c v de raptoribus ꝙ xxj mlr Item si mlr dedit de rebus uiri sui cōiugis plus q̄ debuit de hac habes li iij c viij de rebus coniugū seculaꝛibus ꝙ ix ℔ q d uxore Item si uir distraxit res uxoris de hac mā hēs li iij c xxxv de debitis propt nup p tot & in summa eodem titulo Item si uxor uoluit sequi uirū de hac in summa li i c xvj de sepulturis ꝙ iij Nūc uidendꝫ Item si unus fuit alteꝝ cōm sine causa petendi debitū mā hēs li iij c xxxij de diuorciis propt fornicationem q v ℔ si filius nō erubuit ad altare dei ℔ si mlr aliq impedimētū fecit ne ueniret & ideo uiro/ nl si abortū procauit q i uterq; cui ut flamīca uidet debꝫ hēs i summa li iij c i de homicidio ꝙ vj cū si aliquis

Ad mercatores & burgenses rubꝛica

Mercatore & burgense querendū est de peccatis que cōsueuerunt cmitti in negociatōne mibꝫ ut de fraude & dolo Si mis care uendidit aut minus pondꝰ emit Si uendens uitia rei tacuit aut rei bōitate q minori emendo decepit uendente Item si de falsis mensuris de stateris uasis falsitatis Si pcia rei emptꝝ tempe soluto non soluit Si mercenarios suos mercede red dere distulit Item si de usuris uere & misse ꝙ si mutuauit spē lucri Item de pignoratōnibꝫ Item si res furtiuas aut raptas emit sciens uel uendidit aut si in solone recepit dequibꝫ oibꝫ & multis alys silibꝫ hēs supꝰ i rubꝛa d'uastata/ Item si mercatores mensē statuūt fecerūt ut unus pauꝰ alꝫ uno p tis uendant/ nl ut unꝰ solus tales merces uendat gnale peccat debꝫ hēs li iij c viij de negociis sēcular q xxj Item que de medacys d'uxamitis & puerys & alys pānis lingue put uideris opportunū debꝫ poni tam mlr sup mis de pānis lingue/ & misse quētibꝫ rubꝛ specialibꝫ ℔ si peccauas mis cumlauit & p hoc in sepibus lapsus fuit Si monasteria uel alia uel legata dolose cadūt emendo possessiones uel pānas aut quigi mercimoniū cuiuꝝ debꝫ hēs li iij c viij de usuris q xxv Item si colonus suus aut debitoribꝫ suis mis dare fuit Si estimata aut pcialitates m qntitate sustinuit aut fouit Si sibi attinentibꝫ aut famulantibꝫ cōm iustū astutit

Si concilium vel scacio suo fidē no fraudet aut in aliquo consilio sue vtilis sue honestis lesit occulte vel manifeste Item quere si falsos denarios fuerit dedit quasi bonos / q restituē tenet Et si nescit quis in hoc deceptus fuerit det pauperibus sic in aliis vagis restituendo fit Item si mutuauit vllius pmeliori vt annonā antiquā p nouā et hoc causa cōmoditatis pcij restituat quatuor noua plus valz qua tue antiq / seruus si illa eque fuit bona Item

Ad artifices et mechanicos &c

Circa artificem et mechanicū quemadmodū primo considerā si artem sua sine peccato exercere no pōt Et q apata no fuit nisi ad malū usū et talia aptz dimittē alias no agitur prīa Secundo circa fit que vix fieri pōt sine peccato vt mlticia mercatio p circatū ad minimū abusiuū et silia de quibus hec in sil. i. c. vnde nego sil. s. v. Et quod faciet in ipis aptis mīcione dirigē ad bonū finē et sollicite a peccato caue Et quia aliqua apata pnt esse ad bonū usū et ad malū vt pax in facta gladius cultellus sagitta balista arma tornamenta burgus pilosa tunglos et hmōi que qua mīcione fecerint talia Et si ad abusum / vel si scienter dat vel vendit eis quas credit talibus abusuris vel pōt et anīe malos / que ex hac sciunt debys habes in firma et Et ad quid de illis respige ad factura illoz quoz usus ut plurimū est ad malū ut taxillos statuos scyphos vide tn de hac ibidem in glo. sup v in pōt tali Ab hystrionibus mīmis tenet quere si in ludo usus est verbis turpibus vel factis vultuositatibus dicendi ambus et hmōi de hac hen. de n. c. v. de raptoribus q. vii. Admonendus

que si minus appositum de cap. admissa / si leuiore fuit monetam qua sit statuti si falsos numos scienter dedit plumbum Si graviores numos separat aleatoribus et hmōi Aspis torpibus quere si pane mo ponosum sciat / nota q ementes decepti fuerunt et hmōi Tabernario quere si vnus vnū cere vel scindi vendidit p vno alterius pīre vel scindi Item si post qua homines bonū coq in vno suo audierit subtraxit mg bonū vas idem vel d alio vase mg bono dedit vel aqua imposuit Item si permisit in domo sua ludos fieri ad taxillos et dispolationes et puncta et hmōi que phibē potuit Si mercatus furtes latrones recepit Ab arte artistice gnāt quere si dolo aliq fecit et quatenus ex dolo suo aliquis lesus est tenet restituat Item que ab eo si auctoritate aliqua vel nauitate admouent que adiuamitate patuus q ad necessitate pertineat et hmōi Sequit

Sequitur de rusticis rubrica v

Rusticis et aquolibet simplici homine querendū est primo de fide de si credit oīa que xpiana et specialiter si distincte et explicite credat articulos de trinitate et incarnatione saluatoris que solempnizant quīe in ecclia de hac hen sup. in rubrica de accidia circa principiū Et que si sit pr̄ noīe aue maria Item que si confirmatus sit et si plus qua semel et si filius ppīm ad confirmationem tenuit Que circa si paterfamilias suo aliqn non obediuit vel obedies fuit sine primus cum eo vel de eo male locutus fuit Si decimas subtraxit aut q vllum erat debit Si oblationes et alia que parochialibus debent fieri bona ipsius

nō exoluit ℞i festa opando uiolauit
plus tam cōsiando ⁊ postqua uiolauit
satisfacē noluit ℞i ieunia cōie uiolat
abstīz nātie ⁊ luctū Item si exām̄atus
p̄ptiana uel alys d'ciis mādat ⁊ eas
non ciauit uel si lugentis dnus se m
gessit ⁊ spāle si aliqn a sūdate pmu
mpulus uel ligms aut alys dāpnis ex
q̄m̄cary fuit ℞ qđ si testis mquq
fuit ℞i uidno muidit aut aput dm̄
detulit propt̄ q̄ dāpnificatq fuit ℞
qđ defunctis ⁊ alys iuryis uianoy
suoy si mouit p̄ uel p̄buas suas ℞
patalia sua ⁊ papue si mutauit ⁊
mnas agroy qui dnum tenuit
dcarbitrium ℞ aare cōstat ex quo
ryre exercitia ⁊ milia mala surgūt
℞ si marando aliqđ detrim̄ triuia
suo agro addidit ⁊ hec amā ⁊ simlia
restituē suas dauere cuā si dolum
aliqđ admisit in agricultura ℞i tempe
debito exē cultura nō adhibuit ut de
buit in simando ⁊ alys cultus debit⁹
⁊ consuetus debuc hes li ij c ym denega
sēla q xvm Item si tensū tributum
⁊ alia iura dnis nō reddidit dauere
etiam si propt̄ timorē hūanū uel
mudanū fecit aliquid cōtra deū Item
si uotū fecit ⁊ nō compleuit Item si
in flagellis dei ⁊ in mfortuniis mpa
cens fuit uel aliquid cōtra deū in or
dmatiōe lōaty fuit Item quere de ia
cātatiōys choreis sp̄ctis contentionibus
potationibus sup̄fluis ⁊ ebrietatibus
de maledictionibus mendaciis iuramē
tis ⁊ puerys p̄stigijs ⁊ parys ac
fulgis oppressionibus quas multiplicat
ignē rustici ⁊ uenule ⁊ hys similibus

Sequitur tabula ad laboratores

H laboratore pro peto quere si
fraudulenter laboribus ad quos
conductus fuerat se subtraxit uel q p
cui ad qđ conductus fuit nō meruit ℞i
eo uacauit ⁊ si aliqn magr uoluit me
dietare qua laborat ⁊ hoc ex pigritia ⁊ cor
pore Item si in labore impacies fuit
⁊ mitia filia In hē ⁊ in ombus sp̄ialiū
p̄sonaꝝ magis semp̄ curare ad māz
⁊ ministratoz gradem que posita est in
ēstuq opusculi p̄ma pacte ⁊ tm ac

Sequitur de absolutiōne ⁊ penitentie
iniunctione tabula tercia

COmpleta confessione cum
fulciet confitens de nullo peto
amplius memor est ⁊ tu eū moniisti
sām q eū indigē audiebas dicas ei q
si petm̄ obliuiom forsitan tendit ad
memoriā euocauit ad te reuertat si
te scabē patit ⁊ hoc quidē alio fiadat
eciā plures si opus fuerit qua diu
memor potit quod sit q̄fessus ul non
℞i aut habē no patit ⁊ michil i p̄dcī
confessiōe ex proito celauit confiteat
alti quē habē patit ut li m c xxxm
xxxm depen ⁊ te q lxxxvm d'mde
dicas ei ut iterato flectat genua sic
in principio confessionis confonēs q
concludat dicendo sic In istis peccatis
⁊ in multis alijs cognitis ⁊ ignoran
q̄ obmissione mā culpe ideo p̄cor
te ora pme Tu uero antequā absol
uas eū queras si dolet de p̄teritis ⁊ si
habet p̄positū cauendi ab ombus
mortalibus petis Insup si in aliquib
debitis tenē q̄eas si paty sit satisfa
cē absq dilatiōne sām sua possibili
tatem nisi dilatiōem a creditoribus possit
impetrare ℞i rndeat q sic absoluas
eū p̄mittendo oronem q̄situm tu
ompē deus ⁊ p̄pica subiecta sub
ungis absolutiōis dicendo sic dnus
ihus te absoluat ⁊ ego auctte eius

qua fungor absoluo te a tuis peccatis q̄
confessus es & ab omnibꝫ aliis peccatis tuis
In nomine pa. & fi. & spi. sancti. Amen Nec
opꝰ manu capitis absoluendi imponere
mulieri si femina sed magis repetit ea
a signaculo Si aut confitens habet
aliqua peccata a quibꝫ eum absoluere non
ni absoluam dicas sic dns te absoluat
& ego auctre qua fungor absoluo te ab
omnibꝫ peccatis tuis a quibꝫ possum In
nomine pa. & fi. & tue expīmas ea peccata
a quibꝫ eum non potes absoluere & p̄ eam
remittas eum ad absoluendū ad superio-
rem qui absoluere pōt ab illis peccatis
si ad tpm̄ vel ꝑpetuam si tam enorme
peccatum est vel ad primum ioſ cum peccata
quoq; propter que remittis eum ad su
periorem si manifesta sint in cera scribe
quam penitus statim deferat & su
periori ostendat Si aut occulta sunt
dicas penitenti q̄ ore ꝓprio confiteat
superiori in secreto Sed si credis q̄ forte
ad hoc se locus non offerat propter pen
tentie qui mutuum multitudine ut
plerumq; contingit ni cena dominica
qm̄ multi reconciliandi & absoluendi re
mittunt ad tpus vel q̄ nimis districtis
penitentibus singula peccata propter q̄s mutui
forte nesciret expīmere & distingere te
peccata illa ni cera scribe & sub sigillo clau
sa penitenti trade monendo sollicite
ut diligentissime caueat ne cera
perdat vel alicui legenda tradat nisi
ei ad quem mittit ꝓdicamenti & scandali
quantum mite est diligentissime semper ca
uens Vn eam expedire videt ut minus
vel pcta penitentis seruabit / no expīs
nominibus eoꝝ qui commisere hoc nō
ut sic latere primam vel latricia primam
ꝓfanicadio in cestu / aut pcta cum
natura / seu tali vel tali pcto quemcumq;
absoluendo vel absoluendam vre pa-
ternitati transmitto / ut absolomus bene
ficia impendendo ac salutare primam
iungendo nrm̄ vel nram sic mari-
tum reconciliet / talia vel similia uba
quecumq; poterit in huiusmodi cris vel
cartis de hac mea sede aliqua et q̄
lxxxvi & sequenti cap quia quidam
cera insinuationis permittit quemcumq;
sacerdotes ni synodi abusus informa
ti si sic impetrato ad superiore ad te remisso
fuit ꝓpria iungenda Si cera superior
sibi deferat sedm formam illius te ha
beas Si aut sine cera missus venerit
consulo q̄ ad cautelam itaq; aut ab
quolibet ab omnibꝫ peccatis absolvas & ꝓ
priam iungas si a superiore no est i
juncta Vel si iuncta est eum faciat di
ligenter observare Si aut confitens
ab aliquibꝫ peccatis modicis no vult ab
stinere vel no dolet de aliquibꝫ peccatis p
teritis aut no curat restituere inique
ablata sive quecumq; aliena / dicas
ei q̄ no potes eum absoluere & q̄ con
fessio sua no valet eum absentis si sic
decedit & si dom̄ postea cor eius illustra
verit contritione vera i mittendo
sequo modo no pōt absolui iterato co
fiteat ei que tue confessioni habere
contingit ut absolutionem consequat
Nullus em̄ absolui debz nisi quem
confessor credat vere penitentem
& ne posset se absq; solutione tenere
sine qua aliqua utilitate verecundie
confessionis subisse minima ei q̄ pe
nitentis alias utilitates confessionis
mortue constituendo nisi certe obstina
cie que papie solent in anno semel
confiteri ext de pe & re omnis vtriusq;
sexus & si hec no facit moriens
debet tam ecclesiastica sepultura ut dicit

Hortari eam debes illud quatu potes
ut patri deferat qua post confessione
patris frequenti huius admonitus
fuit valde efficaces Hortetis eam ut mi
tem sedulis precibus ut dei implorent mise
ricordiam quibus cor eius adspirare et quodq;
pro bono faciat orationibus operibus mise
ricordie papie ut sepe audiat verbum dei Vn
de ea expediens videtur ut si ea hora no
bilis est negligere aliqd eam nimium au
diendo forsitan ex integro illi impos
sibile videris oportunum Tandem si fuerit
enim ille bene admonitus et informatus q
plus per eo orare valeas nec ulterius ptatez
quamuis extendere valeas / Duas orationes
Misereatur tui opifex deus et ego eum
te absoluas ut premissum est aliqua
tu bona opera ei specialiter imbere potes
no primus satisfactionis ut cor eius
illuminet deus Si enim michil ei specialiter
faciendo dicas forte michil ei magis
placet hoc tu semper ei expimas q ho
no pe esse satisfactio specialis Quae ita
penitente absoluas a peccatis si confessio
eius gratalem audisti eam absoluas
a primis oblitus mucius eam absolvas
confessoribus et si aliqua prius inciderit
memor est qb tu ne impleuit si ex
pedire videatur iniungas eas misericordia
prima iniuria a superiore et per talibus petitis
a quibus tu non habes autem absol
uendi Si deus misericors esset noster
de hac ma habes in summa et si lex
sem ad aliud Rursus eam q si in peccato
mortali satisfactionem mucius complet
no valuit satisfacere Vide tam de
hoc primo in libello et q xm et diligenter
sequentibus Considerato ergo statu
penitentis quando ad petra confessu et
quo adiuuetur et senectute prop
tate diuicias valitudine sanctatem
animi promptitudine ille caritatem
primam multis qua probabile credis eum
impletur et non aliam hac tam semper
illi firmando q tanta nil tanta primam
q petius confessis sustinet et sustinere de
beret Sed determinato est Si q tu non
audes ei illam iniungere qz times q eam
no implet et sic primum admittendo pe
nale primum omittet / primas eam in
scriptas in canonibus quas habes in titulo
penitentia q xxvi et in summa et si xlmo
sequit de his et sequentibus q primum
quales regulariter imponi debet septenis
primis luis ex eius possit minui vel au
geri proportionem secundus xam Si si
lia sua est penalis vel qua formaturi
tua deponet hiis in hoc reus xv ams
peniteat adultera x ams peniteat
voluntaria plus minus q xl dies in pane
et aqua per vii annos Quae mittat
plurimum xii annis peniteat et multe alie
species penitentie pro diuersis peccatis ibidem
ponuntur Si in predicto textu iuris penitentia
put impleri debet exprimit Item q
penitenti nisi iudicantis expimas ad
crucem et quantitatem vulpe et pene debite
recognitione et illius primo q[uo]d[am] confiten
te patri mediis aut expedient videri
primam iniungenda proportionem Nam q ex
integro possit iniungi raro fieri habet
Insuper dicas penitenti et iniungas q[uo]d[am] q
bonum fecerit aut adversi fuerint sit ei in
remissionem peccatorum q aut bona que
per se ex hac intentione gratali facit illa va
leant peccatis hiis et q Item comedas
ei q remissiones seu indulgentias pri
latorum que secundum formam indulgentie me
rei pat filii possit predesse / et moneas
q illas diligenter querat maxime qn
multiplicem penam est debitor Item si

si tunes probabile q̄ sz mō patꝛ sit talē
ut talem pmam suspē & ꝓponat simplē
tam tepestiue circa deuocōne ut propē
sanctate eoꝝ quibꝫ quidē ut alys tales
supuementibꝫ eam nō impleat alia
pmaꝫ sub cōdicōne adiungas Verbi gra
ut si illos ut illos diebꝫ ex aliqua causa
nō teneatur pascat vnū pauperem
aut duos aut det tm in elemosina
ut ꝓ illis faciat q̄ ei i mente fuerit fa
ciendo Dep̄ma nō mutata utile est
aliq̄ mō tale facē ꝓ sp̄iam ut si
forte d'ca nō completa dubitaē con
tingat ad illud redire possit cōsimis
ut confessor & sic nō oportebit propē
hāc cessionē plus factam iterare No
etiā q̄ occulto petō nullatenꝫ est
manifestā pmā imponenda aut deq̄
aliqua pena quousq̄ suspitio aut scanda
lum oriri pot Item caueas q̄ nullam
pmām mutues ꝓ qua fiat alic̄ pre
iudicium sic in seruis filys familia &
huiusmodi & maxime cōiugatis debꝫ
hēs in summa et s. xlix Item quā &
tenā dāmꝫ etiā quatenꝰ honorabiliter
potes ut semp pmam iungas ꝓ cōmi
ni culpe ut deuitemus ab eternā
duntaxat elemosinas supbo arrogāc
debꝫ hēs in summa eod. s. Item nō
q̄ solemne pmam plus equo i ponē
dat ut saltē d'ca mandato sed
publicā puta q̄ ad baculo cubiculi
ut stipulari aut ueste aliqua ad hoc
q̄ficiendū pegnet ꝓmissū ut q̄ stet
an foret etiā & huiusmodi pene pot
quilibꝫ salcadas subdito suo debꝫ
hēs i summa et s. vj. Quēs nō etiā
q̄ n est licite sp̄ peccatū petō manifesto
publicā pmaꝫ ꝓtrā diuino ꝓ bono ex
pmittē pmā eius scandalo satisfaciat
debꝫ hēs i summa et q. v & tm

De penitentia misi moria seu m extre
mis positorum Rubrica viiima ꝛ

Ultimo circa penitentiam mor
tuorum & in funeribus nota q̄ cum
admissus ad confessionis notarij fuerit
in principio queras de suis excessibus
siue sint dubia siue certa de famosis & si malefa
ctis maioris excommunicationis inciden
tibus & petita morte probabile timet
tibi alia ei absoluas & ꝓ suis priusquā
tamento q̄ stet mandatis eccē & si
excommunicatus est propter offensā non
absoluat / nisi prius sufficiēter emenda
tionē faciat si pot aut cautione de
emendatione ꝓstanda q̄m̄ patest
& tūc absoluas ei & de sepultura
processionalibꝫ Si sanus absoluendus
erat a papa pena pecuniaria ratione
manuū mictentiū ut religiosis iungas
ei i mente ꝓpositi ut ita faciat
sedi applice ut eius legato se pniten
tissimꝫ dicas ei q̄ si sanatus fuerit ad
ta uemat ut mandata iusta & rationa
bilia ut ante suspiciat ut ad suplorem
ea suspiendo dirigat pmam q̄ reci
at & in alys q̄ fieri debeat misericorditer
mandata q̄ fieri debent absoluto ꝓ
uiolentia siue violentia mictionis
manuū in ꝓsonas extollentes sub
q̄ p̄apit ei i mente mandati ꝓpo
ne decreto in eternū mortuū ut alicui
religioni committendo nunq̄ mittas
uiolentas nisi se defendendo aut de
mandato suoꝝ fecit platoꝝ ut nisi
sup eo placuerit misericordia aut tum
nō mecū etiā socios esse nostratis
debeat mā habes in summa et n. c.
xxxvij. desiit. prep. dist. & ex. s.
lix. hoc etiā & ꝓ. s. xxvj in absolu
& in libello et q. xlv. Caue tamen
ne aliquid sub debito iuramenti iungas
q̄ illud probabiliter credis nō seruatuꝝ
Si aut d'mortē nō timeā facias

eū pius obtinē absolucōnē ab exḡm
cacōn quā absoluas eū a pcīis debs
hēē in sūma .cc.s.xxxem. ḡz nō hys
p̄missis quand opus fuerit ul possibile
mfirm confess audias ul dyffiratus
ul breuius sdm q̄ vices habuē / ad
uera contricōnē ipm hortaris d̄ pcīis
quatū potes / q̄ firmū ꝓpōat de cete
ro a pcīis cauē / pximque a mōdibus
/ q̄ sūe dolatime satysfactas debito
ribus / si tenē aliqua restituē ul eoḡ
uolūtate defecerit / / q̄ ea hoc absq̄ fit
cōne fauat quātū pot / / tūc eū absol
uas ab omnibꝫ hys / pcīis eo modo
quo p̄missū est / / sanctemne eccīe
reconciliabis / ad sacmenta restituas
post absolucōn aut nō est tali si in
pculo mort est p̄ma mponenda / sed
mnotestanda sdm iura / / hō p̄mod
consolamis ut plus de pcō doleat
q̄ mexticre p̄nam ta ꝑce no pot
/ / pot confessor sic dicē / si tu esses
sanḡ sdm iura talem p̄mā debes
agere / / usq̄ ad tale tpūs q̄z q̄ mfir
mḡes nō mūgo facias tam p̄cīas
cronas / / / alia annexa tuoḡ sufficia
gia ꝓcīis tuis redemptoes / / subsi
dia fiei pot fieri sic potes / / si autem
vnqualuerit venias ad me / / p̄mam
qua tibi fuerō facias quo pmpto
nō se ad pdicta se exhibuīe sacmtū
eucaristie dab ul dari faciet / illum
mslip manes ut sacmtū extreme
vnccionis sibi petat q̄n opūnum
iudebuīt exhiberi / / debys habes
in sūma .li.p.c.xxxem. de p̄ma / /
re.s.lxm. ad illud aut mnabula ibi
dem / / mlibello .et.q.cxc. ḡto dilig
ens / / fidel dei uicarig cta morien
tes / / q̄ mūdo q̄ sūt est se tūc solu
ascendit diligere / / eos qui d̄mūdo
recedūt nō amare / / si qualuē anḡ
mōi fallacia bonū sūt ut mfirmitate
contepto / mutet ꝓpositū ipm si mo
bono potes / / ea / si posse nō uenerit ad
te uocari / / / p̄mam ꝓcīis mponas ꝑm
modū p̄missū / / de sanis penitentibus
/ / si ab aliquibꝫ ex q̄mcōnū fuis ab
soluisti sdm modū p̄missū manda
ta iniuncta / / / rationabilia illi facias ul
ad superiore ut pcēdat est / / p illis sup
ciendis instructus / / / ꝑ alia que fa
cienda sūt iudicias sdm cond uom
sinaḡ quibꝫ sūt mixtuḡ / / si aut
mortuus sūt / / omā que tibi cmisit
diligē / / / fidelit adimplebis / / / here
des quoḡ / / / attendes siqua pro eo
fuē promiserit / / ut ipo uiuente teneā
ut mi statuambꝫ / / / aliis debitoḡ
/ / / testamtoḡ solucōnibꝫ ut defuncto
fidem seruēt / / / / p̄missa mpleant
debita quoq̄ / / / / testamtū valeāt ex
pediant / / / / fregq̄ tibꝫ amicorūbꝫ ꝓpulsis

hactenus e modus dñus q̄ dicunt exemplar

Scandunt aliqua breuia ex dictis Guilhelmi Durandi cui collecta ordinatorij circa ipsum et prima de missa gradibus ad sacerdote faciendis ad ipsum

Dicit enim augustinus quod sacerdos subtiliter sapienter et astute mereaget putorem quod forte ignorat uel verecundia ducat velut occultare ut de peccatis ybi vi. c. i. cer. f. Item utrum peccatis debeat appropriare malitie peccatorum ut ysi. di. sit rector cautus in ipsis omnibus debet esse cautus ut serpente tortuosus obstetricante educat manu Vii consulo mereagratoribus ne descendat ad spectacula picta sed spectacles custodias qui multotiens nunquid tale quod commisserit postea mitalibus gaudet deliquerit vnde sic me roga iustum ne stupeas et qualiter quibus modis in quibus caueas quod dui esse uerasti vtrum ne ex pua assuetudine sis stupus ut aliquem timeas et que causa sit cuius nec tu peccatis detineat gaudium tam in omnes et alia que poni sed sit subquadam mucolutus mereaget Item fere simile mo de qualis vicio mereagis ut est in amis gloria rei inuidia auaricia gula luxuria Insime tamen breuis tractatus qui patria et puc habuero tractabo de ipsis vitijs que luci de ecia patent in principiis nigri malaci dingen spuget de decem preceptis primendo desipicis et que expius predixi et deuitandis eccmalubis etiam ad pms tractatum sextum libri augustini Ire gorij de ipsis adhuc tam ut peccatis sint quid reseruat penitenti et ipm de hijs mereaget Qui enim Gregorius stupidus radix cuius mali e superbia dicit quippe truculenti rabies est de superbia septem principalia oriuntur sicut inanis gloria inuidia ira tristicia auaricia ventris ingluuies et luxuria et quia hijs vitijs nos captos dolunt redemptor noster idcirco a spiritibus prelij luctamine gratie septiformis spiritus uelut plenus qui habent hec singula animas exuuiis sui Nam de inani gloria hec sex vii vicia oriuntur inobedientia iactantia ypocrisis contentio pertinacia discordia nouitatis presumptio de quibus nascuntur sicut quidem furiosus detractio exultatio maledicta afflictio mentis exterminii Deinde oritur illa ser tyre timor mentis conturbatio clamor indignatio blasphemia desperatio oriuntur vi malitia Torpor pusillanimitas desperatio torpor ergo dei precepta Vagatio mentis ergo illicita de auaricia nascuntur vi. peccata fraus fallacia periurium inquietudo et commutatio cordis obduratio Deuentris ingluuie prodigium impetulencia scurilitas et multiloquium hebetudo sensuum cecitas negligencia de luxuria gignuntur acte tractatus mentis mollicies in eosdem precipitatus amor sue cecitatis dei offensa pene seculi horror et desperatio futuri seculi Item mereaget peccatis si aliquo tempore tentatione grauatur qualiter resistat quod cogitet nec consentiendo uel opere et si mentem fecerit opere peccatum quod peccat consistens Item si mereaget de quibus et cuiusmodi confessus et cetera vii oriundo est ubi multo est ubi studuit ubi moratus alias fecit cuius ordinis professionis sue moribus vitaste tui conuictudine religionis ubi ex

ex hys omnib⁹ si ille apparuit consi
deret & caute mīroget confitēte ꝛc
Sequitur de generibus abusionum
Et est primo notandum q⁹ idēo
tractam⁹ de abusionibus ut per
hec mīteligam⁹ in quibus regulares
excedut uel seculares Duabꝰ em sūt
abusiones claustri quibus tacit fiat
religiosa corruptio Est pluralis
negligens discipulis mobediens in
uenis otiosus senex obstinatus mo
nachus clausibus seu transmissus
secularis sine regulari Quis prosit
ubus exquisitus rumor in claust
lis marpilo dissoluto in choro nre
uerēcia uīs alterce In ipsis delinquēs
claustres de quibus pauc sacdos mīro
gare & sdm hec primū iuge Aut
alie abusiones seculariū sapiens
sine opibus senex religione adolescēs
sine obedientia diues sine gloria
femina sine pudicitia Deus sine virtute
ul viuere xpianꝫ contentiosꝰ pau
pr superbus rex in quus spūc negligens
plebs sine lege Ut debēs in mīrogari pīt
sacdates seculares singulariē sdm
status suos & sic ad sibeat sacdas in
habet congrua mediuma Nec aut
admodū pīt medici uno collirio oculos
om curaret sed consideret patiens
& patieꝫ qua & sdm satisfactionem
iugat Aut & alia grā abusionum
que no in foro spuali & alias atten
dunt ut est dyabolꝫ benigne mīrep
tasta clapeus fidelis pbr bellicosus
miles pdicator mīr armata Vn ba
culus iugu ꝛc De officio sacdoꝝ
Sequitur videre & debito ymus
ergo penitentem et est officium
& debitū ut dicat dūgo de pen di vi
G i b Debet esse diligens in qui
rendo subtilis inquisitor sapiens
& astute mīroget peiorem si forsitā
ignorat ul verecundia uelit erubescat
cognito eius crīne uarietates eius
no dubitet inuestigare loca & tempa
mē ponenda cōa qualitates quib⁹
cognitis apte bemuda patus exugere
& sciū lianus parere habeat dulcedīe
in affectione pietate in altius crīne iuret
districtione inuarietate udinet con
sentire orando elias dando & ceteras
bona faciendo pro posse semp adiu
uet lemendo consolando & spem pro
mittendo ut opus fuerit inscrepando
doleat loquenda mstruat opando ut
particeps laboris qui particeps uult
fieri gaudij habeat pseuerantia hec
omnia sūt tū dūgo i pdicto capitulo
Sequitur quis demū primo & quis pcto
Et est sciendum q⁹ in quolꝫ pcto sep
tem penitentia debentur ut xxxcm.
di q⁹ in hoc tpe & q⁹ iuta no sufficit hu
na flagella / ideo statutū est ut sdm
arbitriū sacdotis iudicant primo put
pe iuderit animas confessoꝝ contritione
penitentis dolore in gemiscentis ut
di xxvi q⁹ vii tpa Debet em sacdas
mitteri etatem pubertatem nitatē eg
tudine & sdm hec minore ul alte
rem primam indicit ut in eod capitlo
continet Si ut dicit dor mr nigr
dominus discipulꝰ sacerdos debꝫ consi
derare modū regiminis vn est consi
tens oriundꝰ qualit ille ibi con
uersatus homines feminas & sdm hec
ei consulere Item semp iugat pe
nitentiā continuā Idente / quia si
est gulosus abstinentia si luxuriosus
ieunia / si & ceteros q⁹ hoc genꝰ no
pot eiꝰ mīsi in oribꝰ & ieuniis Si
superbus humilitate & sic uere de omnib⁹
vicijs contrijs uirtutibus ꝛc Sequitur
videre q⁹ sit considerāde debite impōe pme
Et sciendum q⁹ debet considerari
quantitas culpe Unde mdeuotion

p mensuā pcī erit plagaꝝ modus
Item deletio fiue diuinitas / quā diu
tenuit pctm diuinitas pcī auget
pctm ut ex de gsu q̄nto Item q̄lt
pcī vñ ꝑ sup illud locū thaēh hac
ḡne demoꝝ ꝛc Dic sc̄ unicuiq;
morbo ḡnāi adhibenda ē medicīa
nam eā sanat actiua q̄d sanat talia
nec̄ ꝑmanō sanant passiones corpis
& oēs pestis mentis ꝛ alie Item mag
q̄ sic dcā ebg mois offendimꝰ ita
tribus modis ei satisfaciamꝰ cōtrōn
confessione & satisfactione Item debet
cōsiderari status ꝑsonaꝝ sua condō
modus regimis egestuosꝰ pauptas
diuine prouitas pcandi hec & alia
multa debz cōsiderare dyscretus sic
dās que magis opē & actu possint
fieri quā totus lectionē / q tot cō
siderantes q̄d homines tot fine / q̄d
capitū tot diuersitates cōsideranda
quasi cīmā dubia stuāmꝰ ꝛ q̄bz tube ꝛc
Cōꝛ uideamꝰ quid ualeāt remissi
ones que fiunt in pontificalibus et
dedicationibus ecclārum ut sequit
Item hospitalarius templarius &
alius et super hoc fuit septem
opiniones satis ꝓbabiles septima
causam amplectim & tenemꝰ licet
em alie possint esse vere / ꝓmi dicit
q̄ valeant tanquā thesaurꝰ ut no
alia deficerent eccā merita nostra
& no possimꝰ habē ꝛdimere nas
metha tabernacula vñ de villis
inquisitus legit in cōcil' Tolet dicit
q̄ valent cū debeat ignorantie eccā
mōlia uīp illud deleta uanescat
mee ꝛc Tercij dicit q̄ valent q̄o
ad uenialia ablutionē tradita Quarti
dicit tanquā q̄dlibz bonū uel q̄libm
tamē cumulus propē auctoritatē
eccie Quinti dicit q̄ valent q̄o adim
tigationē pene in purgatorio q̄d
hic no pegit propē maiē pcti
pationē / Sexti dicit q̄d valent q̄o
ad pmia negligentē patā Septim
dicit quos amplectim & imitamur
q̄d in ueritate valent & propē pl'a
num dacianē mueꝝ & q eccia abli
gat se & consistit pcto anue unde
no ꝑquoꝝ tmōli pcti duplex pena
deletur sc̄ eterna & tēpalis ut calli
de pe di i eterna remittit propē cordis
contritionē ut de pe i porro tpalē
adhuc est ab eccia infligenda ut e
ar bonū de pe di vij c vel misit
tanta cordis contritio quanta fuit
in latrone ut de cōsecr iij baptiza
uerit nec dicā illis ꝓdesse qui fraude
adhibent uolentes uiue luxuriose &
splendide sz illis prosint qui catho
lica uiuunt simplicitate credentes &
simplicit ac pure quecūq; poluerīs
ꝛc et exem q i Mutauit aliq̄d
si dreꝰ q̄ valent ille remissiones
& ad disputareꝰ cōt claues eccie
q̄d absit ut dī permittat & de pe di
i agite Debemꝰ em credere ver
q̄d dicit eccia & iustū esse q̄d statuit
ar eius legit exem q mp msm ꝛc

Sequitur de nocturna pollutione

Super quo distinguit Gregorius
q̄ aut audit excrapula aut
ex mane msr mitate aut ex pdicti
egestione Si ex crapula uemalis
peccat nec plibet illo die accipit
accipē corpꝰ dñi / si sacerdos ē et
necessitas eū compellit & alius no sit
qui possit nam si adest alius qui
dat missam celebrare no debet
Si uero ex mane infirmitate no
est pcm q̄ magis dolendꝰ est ptulisse
quā fecisse Si aut ex pdicta turpi

uel parenti

cogitatione tuc peccat & cord optz abstinē ut .di. vj. ca testamtū Alij dicut q̄ malū peccat in isto ultio casu q̄d pauſ par dia propē precedēte cogitatiōm ad arborē libidinis ꝛc

De coitu quugali

Videamus vtrum vir peccet cognoscendo uxorem suam Vnde notandū q̄ q̄nq̄ modis cognoscit quis uxorem ſua Aut causa pls creandi & tuc nullū ē pctm ut .vnj. di. nemo Aut reddendi debitū & tuc ꝑlū no peccat ſi eiꝰ meret ut .xxxm. q. v. Si dicat Aut causa quietis vitande ſtz tū p̄uenit voluptate & tuc ē ve male petit ꝑ auctorem cpli ut dicat in ꝑlo ad rom. cor habeat vnuſqſq; Aut causa explende libidinis cum ita calidus & intentus ut potior ſit in officio ut cōmunit fiat licz cum multū appetat & credo ipm tuc mortaliter peccare arte .xxxm. q. iij. ergo qui aut cognoscit uxorem ſuā cū nāli tuc mortaliſſime peccat ut ex .xxxm. q. vij. Adulteri malū & ſic dicūt sacerdos in casu coniugali ſcom istas duas partes aut nullū mdicat pctm̄ aut magnū aut maximum &c

Quod ſiue peccatū cū naturam ē cū aliquis extra locum ad hoc deputatū effundat ſemen videtur q̄ quod ſit detestabile & grue hoc malum cuidam cū qui nullū exercet et in quibus & regionibz publice abutent homines quaſi ex quadam amicitia gratioſa vetat illas cū quibz ſuis pessimū vitiū abhominabile ꝓpter quod ſunt qui male ſunt in orta & oriunt cotidie ni qua pena pmaneant nisi vitia laborant Item que ſunt cauſe huiꝰ pti videamus adprimum ſingule que ꝓdeunt & tractantes

hoc vitiū ē detestabile q̄ magis peccant ciuitates laborantes quā ſi matre ꝓpria cognoscent vn .xxxm. q. vij. Adulteri malū mduant formicarum vincat ab hoc aſtu penis ē em cū matre q̄ nō aliena vxore Quicūq; ſi omniū hoc pessimū est qđ cōm nām ſit horū ergo qđ magis pctm ſit qua cognoſcē matrē Item p hoc vitiū violat ſanctas que cū deo nob esse debet vn dicūt in .xxxm. q. vij. aut plagium que ſue contra nām ubiq; ac ſemp repudianda atq; pmenda ſic qualia zodomitaꝝ fuerū cause ſibi amen grib ſitient orde cōmi diuo lege tenent q̄ nō ſit facit hoc ut ſi ullo utant modo violat quippe ipa ſanctis que cū deo nob debz esse cum eadē natura Sic ipe auctor libidinis ꝑ ſiſtrate pollut Item propē eius detestatione q̄nq; de hoc vitio loqui nō audeinq; ne os & aures mde polluant ut .xxxm. q. iij. Cap meo formatore ſe audiui ſpm esse ꝑ quem ſanctū no tamē vidi q̄ aut gelus bonus in tm̄ ſe elongat a colloquentibus delat vitio licz nō ad petendū ſed ad detestandū inquātū ſanus vacuo ꝓtendit Item pctm̄ ſodomitaꝝ grauiſſimū est nec remittit nec alicui dimittit nisi nomatim confitenti ſi pot confiti & hoc ꝓpositum turpia dmēs & nephandas voluptates carnis que extent bestiale aliq̄ in ordinate quas beatus paulꝰ vocat ignominias in ꝑlo ad rom ubi ait Voluptates carnis ſi delectent fuit passiones & non nominande q̄ huiq; abusiones & ſenissima ſcelera no ſue tatis & q̄ committit peccati huiq; & impenitentes moriūt sepelient in inferno amplius tamen cū tam pessimos peccatores eos deus ſuſtinuit cum in ꝑlo ſua tam

Quia me dicisse aliqn̄ ꝓ minime terminū

aut fuit sodoma & gomorra & tamen
tantates simili no exformatam & ab
eternas post eterne altam sic fuit ex
emplo ygnis eam pena sustinentes
haec q dicit eterne altam idem est
ac si diceret si masculus cu masculo fecit
in forma Et q dicit exformatum i
ee naturam formatte Cetez q ites
fuit digni no solu mente equali sed
etia deo subdit facte fuit exemplo ygnis
etim eternas penas sustinentes &c

Consequenter videamq; male
mde oriantur et orta sunt corri

die Et est sciendu q sodm viam fuit
vna via quae dns deluuio mdixit
& gens quam destruxit ut dicit beatus
methodius in hystoria Galasti in titulo
d'cuss deluuij Et qui laborant tali mo
vicio Zodomitae fuit destructores
homi atq; pessimi emulatores bone fidei
in ser qui effudit semie idest sperma
sup terram & q cu naturam alieno
motus agebat putrefit est a deo & sepul
tus est in infernu vbi nulla est requies
Item vbi aut hy fuit Zodoma & gomor
ra & multi ad laudem dei & appi nos
tinitate patris & propria maledictus
fuerunt pter primu Zodomor pdens
sic primogenitu & nouissimu dei filioz
Item dns emor mitate tanta dns mi
tu tractus est Sic alia aqua ner est
natal nec potabil ubi ferrum natat
& pluma mergit Ubi fuit poma
pulcherrima exterius intus fauilla &
time plena hyb vis describit luxuria
in eod parro lacu fuit arbores fere
tes poma que ad tactu defluunt et
euanescut emittentia pulueres et fu
mum Item ppter respectu lacus co
uersa est in statua salis q legitur
deu nolle ad fetu illius reparare
ne desisteret Delictu sodome q est
maximu pctoz huiq; enormi malles
& effeminati fuit q reseruati ad pha
ticas delicias Sic nuq; legit mulier
effeminata de viro aliquas patres
ita fuit esse plantus sicut sodam
tas vn colligit equla uerus amoris
cuiusdem sceleris amissio esse qua ytus
ut existimo q sic no affirmo Item
bn tndet pene culpe solu subplicia
& ygnis quibus fuit punita Zodomite
q in ardore fue & fetore libidinis
pseuerauerunt q prima pena tabrice
q que mali expectat Zodomitici
orta fuit

Nunc videamq; que
cottidie mde exoriantur et qu

dem ista nam dicit lex q propter ista
crima mduntur mul fames pestilen
cie & bee motus maxim ne luxu
riant cotra naz si no coll vi Item
Zodomite adustam dei gratiam et
destructores gnis huani vident
eam deo dicet tu creasti oms ut mi
tigaret nos aut optam damnus
ut omnes delectat sequitur

Deinde sequitur qua pena pu
niantur in tali vitio laborant

& quali sodm legem duas morte
morant Unde moyses dat qui dor
miet cu masculo coitu femineo ut
q copulatus est nephas & ista morte
moriant & sodm l' mutanda legem
tales de collent Con constantinop
in x li codicis sue ad legem iuliana
de adulteris caue nubit i femina
rum uestes precutrix vbi sexus pdidit
facu vbi stelus est id q no possit
vbi veneno mutat in alia forma
vbi amor querit & no inuenitur
iubemq; in single leges amare
uerum tal stelerum actores gladio
ferire &c Item qui puerum corrupet

pfus flagitio capite puniit ut ipse
in insula deportat ut de pe di qui
pueras / sodm uiriones tales deponi
petuo & ad agenda pnam i mo stud
introduxit ubi ex p de ciuit dei e
ulti tri no vz depositio sodm earum
quatuo d'collatio legis fuit p'leges
item ut dnus p alys pcis penam
infligenda differat p hac patiam
benignitatis exuit se no expectat
ducens sodomitas sed punit eas
tempalit igne celitus dimisso sic de
struxit eas sic in inferno ut puent
sme cillo timo Videamus inter
que sint causa huius peccati
& quid sit pcm cm natura ut aut
leuiticus Causa pcti Zodomitarum
sint habundan panis vini & olei &
ocius & tibus alieng & superbia inte
omia quas aut ipsos homes
Sodomite pessim erant & peiores
coram deo inimis vn aplus multa
ad rama Propta illas deus i pas
sionis ignominie na femine sexy mutas
uerut usu naturalem in eu usu qui est
cm natura sibi & masculi relicto
usu femine exterserut desiderijs suis
in inuicem masculi i masculas turpitudinez
operantes & in semetipsis mercedem
quam oportuit erroris sui recipientes
Naturalis usus
est aut uir & mier in uno quibitu co
euntes cum nat est ut masculus cu
masculo polluat aut masculus masculu
polluit & mier mierem polluat sic
ambra hec aut recto deo propte vsu
latricia humano generi piemsa testat
aplus ut femina femina masculus mas
culi turpi desiderio ad usu appetut
mdebitu mdebitu Quis em est
mutare naturalem usu sublato ei
cessa usu sibi uti qua accessio au
tilla pt corpus no habeat huiusmodi
actu a natura Quod aut homo co
essa no licita in aliu usu conuersa

& alie facta qua pcta tanta sint sic
cm pcm Zodomitay aut Grecy no
uitis tante & tam pessime turpitu
dinis qi admiratione pauli in audi
entia vn deus qi admirans & dub
tans sup tanto scelere introduxerit
pe laqueu Defendat & indebito uere
bile est homines tantu facinus perpetrasse
Item nota quatuor sunt genera
peccatoy qui clamat ad dominum
sz vocem sanguinis fratris sui dicit enim dominus
est vox sanguinis fratris tui clamat
ad me de terra / vox oppressoy & ululatu
qui opprimunt alios vn mema & ge
mitus lacrime vidue ad maxilla descen
dit & clamatio eius sup seruientem
eas / mercenariorum vox & ululatus qui
mercedes mercenarij retinet vn
pauperis in egestate mites operarij
qui messuerat regiones eorum qui
fraudati sunt a quib clamant & cla
mor eius in aures dni sabaoth in
trauit / deo aut clamat ad dnm qi
ipse mouet uis nate inserit / in zodomis
uxo cm natu laborat / in homicidio
cm natis exercuit / in oppressione pau
peris uis inserit / in retentione mer
cenarij natis equitibus detrahit
Item nota qd turpitudine turpius
quid fuit inter scelerata / in lege
uetere qd pia qi coniunxit coitibus
masculus cu masculo & coitus ipsius
in uetere vn lege mlcontento
cu masculo no ministrabit coitu femi
ne qd abhominatus est deus / & ideo fuit vicio
plent corrumpi qui semp sunt in
ocio utentes cottidie delicatissimis
escis quoy deus uentr est Qui
uolunt opem detre alicui exercito
sed fabule & detractionib vn ipo
defecati scripsit a tempestatibus e
iuit vicio Vbi docti scripti p

confessiones dant q̄ plent quidam
carnales carcales copia mulierū
habē no valentes Quida eaz clericī
claustrales nulla m̄ oramb⁹ hōtes
deuotiōe detestant/ carnis materia
cione non attendēs Quia aut petag
venit mero q̄uans defaudi in labidez
Quarda aure audiūt dm̄y dicente hoc
genꝰ euitate demonꝰ nisi p oc̄onez
7 ieu.m Et ho q̄ dr̄ sup eunde lauacꝝ
matꝰ Quomo plenitas dyabolī sipet
ostridat dns ut studiōsa ḡuiora oc̄onib⁹
7 cautius esse suspenda 7 dei m̄ nar
hac remedio posse pluuari carnaliū
em mutabilitas no vmat. nisi spūs
oc̄one confirmet et cito p ieu.m
matrē Quia q̄ sanat oculum
no sanat calcaneū/ vnuuq̄ m̄ubo
fica medicina est adhibenda corpis
passiones Ieunio sanant passiones
mentis/ oc̄one fugant/ propt̄a q̄r
no q̄ eaz abidem dicāt sz q̄ grīale
est no modo abstis sed ab hominb⁹
illecebris carnalib⁹ 7 ab omnib⁹ vicijs
abstinēs/ sic eaz oc̄o grīalis no solū
vis sed m̄ omnib⁹ que absq̄ vicio uidet̄
fidei q̄ deuotoz gerim⁹/ Vñ dicit̄
sn̄ mēmissom oraē q̄ no tassat̄ in
facē Verum sepe du cauti ad dm̄y
post petri uocē nīg adyal⁹ m̄ pug
nam/ Vbi ul adui vnus conciat
ul expulsoris sue vndiq̄ munitam
7 plenitq̄ du inde expellit ac̄iores
temptatiōs exercitat qua prius possederat
quietus Sed ideo nullq̄ desperare de
q̄ ibi ng̃ualet morbꝰ ubi omnipo
tentis meminit manꝰ Sed et ideo
ad pnām excitandus est sepedictus
patꝰ q̄ spūalī grauissimi est n̄r nulꝰ
exercitatio 7 alleuiatio/ qui dnt que e
qued pollutio Sciuera pollutio est
q̄ pollut aiam 7 corpus Ho tamen
est illa que in corpe dormiente fit
sed potaq̄ uigilantiq̄ Vñ breuit dicā
q̄ omnis pollutio q̄uis nature q̄
cuiq̄ no sit/ tuꝰ ta mos inlicos au
dremq̄ s̄ pmali iudico quos volūq
nec audemq̄ ḡrauē est tam mali
cōm nām Et omnis habentiū 3 dubit
tenentiū ut ex scripturis diligenter
cor colligē potui manifestū ē/ Dos
de q̄bus dubitabā eternā dmalibq̄ quid
sint 7 qualis existimant̄ p̄ tantū
qui dicit Deneci 7 tm̄ dilexi
Quapt̄ sancta matrimoy p tale prolog
Quomam frequent̄ penitentialiū di
uisiones etā nūm vmo eaz mediā
quasi glosulates acturus ad honorē
dei 7 aiaꝝ p̄fectū speculadē subiuo
tractare p̄mo de sponsalibq̄ mōnyb
2o de impedimentis matrimoy 3o
qualit̄ ad matrimoniū contrahendū uel
dissuendū agat̄ de filijs in sup legit
timis 7 dubijs 7 donationibq̄ propt̄
nuptias ordinate ordinis ponendo
rubricas in locis debitis 7 dubitatos
diuisis ad rubricas singulis p̄mittendo
ac Deinde tituli ut in ista 7 in 29 fis

Sequntur Tractatulus qui intitulat Suma matrimonij ut patet in Registro & quibus tractat p ordinem

De sponsalibus i capitibz
De matrimonio ij
De errore psone iij
De impedimento condicionis iij
De voto cuiuscūq; cap iiij
De cognatione carnali v
De cognatione legali vj
De impedimento cūne vij
De disparitate cultus xiij cap viij
De impedimto violencie siue metus x
De impedimto ordinis xj
De impedimto ligaminis xij
De publice honestatis iustitia xiij
De affinitate xiij cap xiij
De impetratis vocandi xv
De matrimonio cōtracto medijs tribus xvj
De impedimto feriarū xvij
Qualiter & quando mulier potest aliquid petere in iudicio vel extrajudicio viri si fuit expoliata & econtra xviij
De diuortio propter consanguinitatem vel aliud ppetuum impedimentum xviij
Qualiter circumspecta sit facienda in matrimonio xx cap xx
De diuortio cōtracto formaliter xxi
De filio cepto tempore vnius cum alio xxij
Qui filij sint legitimi vel casibus illis & qui non xxiij
Qualiter non legitimi legitimentur xxiij
De dote & donationibus propter nuptias xxv
De paraphernis uxoris xxvj

Quoniam matrimonia sponsalia precedere consueuerunt ideo primo loco de sponsalibus est agendum. Videndum ergo est quid sint sponsalia et vnde dicantur qualiter contrahantur qua etate contrahi possint quis effectus sponsalium

Circa sponsalia primo dispicias vtrum aliqua sponsalia sint futura et nupcias promissio xxxiij q v. Mater filie despondet filium duorum annorum dicit autem sponsalia apponendo id est promittendo Contrahuntur sponsalia quatuor modis / aliquo modo premisso vel aliquo alio actu sponsalicio aliquo alio uerborum genere confecto sub attestatione aliquorum superueniente clamor. Modo premisso quando dicit vir Accipiam te in meam uxorem et illa respondit Accipio te in meum maritum / vel alia verba equipollentia et ista fuit vera sponsalia que si puerba contrahentium desistit / Si uero puerba presentis temporis consonant / quando dicit vir Accipio te in meam uxorem et illa respondit Accipio te in meum maritum vel consimilia verba quibus mutuus consensus de presenti utriusque significatur puta ille dicit consentio in te tanquam in meam uxorem et illa eodem modo dicit / vel absque tempore teneberis vel habebo te pro uxore / et se mutuo fidem fecerint / et econtra dicit uxor vere ista talia dicuntur sponsalia de futuro / sed nupcie / quia vere est matrimonium tunc quia lex eam carnalem non agnoscat vel quia lex aliquem eorum alii nubere et si ea nupserit quamuis forsan carnalem copulam non nouerit est separanda ab ea et compellendus redire ad priorem / ex desperatione emeritis Si me vis et miserere et de sponsa duo c. i. et ultima Dicto contracto matrimonio dicitur aliqua pecunia vel alias rebus et desponsatis uel arrhe d'anuli subarracionis que a vulgo dicit despensacio sed que sub arracionis nuncupatur ut ff. xxvij. q ij. Siquis desponsauerit demanio habet ee. desponsat. d'ill plerea Sequitur videre qua etate contrahi possunt sponsalia. Possunt

sponsalia possit cõtrahi post septennii
quo tũc dicunt scribẽ distinctionem
tam pueri quã puelle ꝛ exnc placet
consueuerẽ eis sponsalia ẽ de spa i pu
bertãs si uero ante septennii qi ul pter
tes eor nomine contrahit sponsalia melius
agunt xxxx q ij Vbi nõ est cõsensꝰ
sed licꝫ ante septennio cõtrahant ul ma
trimoniũ/ si ad venerit ad septennio in
terpant eis placẽ exhibẽ valet/ ita q
quatus sponsꝰ etatẽ nõ cognoscat car
nalit cõsanguineã eius scribẽ nõ potit
matrimoniũ exercere necnisi ẽ despons/ impube
bertãs attigit duo pueri Ceterũ etas
ad matrimoniũ contrahendũ apta est puella
xij annoꝝ in pube masculo xiiij ẽ
desponsata impube pubes cõmeabat
ꝛ si ante cõiungant nõ ẽ matrimoniũ ꝛc
possunt hic moueri questiones
primo pono q puer puella
impubes cõtrahunt matrimoniũ de p uã
depnti Queritur hic quid agendum
nõ enim uidet cõtrahi matrimoniũ impediente
etate/ nec sponsalia q fiũt verboꝝ
nõ exercent sponsalibꝫ sed matrimonio
Ad qd dicendũ aut intendunt cõtrahere
cõtrahẽ p uã illa matrimoniũ in uia q in
sponsalia aut intendunt cõtrahere finem
ad q passim dictum illud/ si q ago nõ
valet ut ago valeat ut valẽ potest
in primo tñ uidet agit nisi matrimoniũ
q illud cõtrahẽ nõ possit nec sponsa
lia q nolunt/ In dicto vñ tñ tenent
sponsalia desiderio ꝛc pter melligi ẽ
desponsati impuberes nobis ꝛ ar me t
duo pueri q ẽ de condi apposita des
sicut ea. Secundo pono qd pueri ante
septennio sponsalia ul matrimoniũ
p uã depnti contrahunt ul post septennii
sed an pubertate matrimoniũ depnti p
uã videlicẽ contingant nunc exercita
actu confirmant sponsalia/ post
septennii quo ad pubes ul matrimoniũ
post inchoata pubertate quo adultus
ad hoc ducitur q si aduertente etate le
gitima intelligit qd actũ est ꝛ habet
tacitũ expresse ul tacite qd patuit
hoc solo qd nõ contradixerunt celebrari
uidentes sponsalia ul matrimoniũ pre
sertim si simul morabantur ẽ despõ im
puberes attigit duo pueri ẽ de qdã apo
stolus sicut ea. Idem ꝛ p qdã iuramento
credo si parentes contraxerint sponsa
lia ul matrimonia pro filiis siue nomine
filiorũ ꝛ facit ad hoc xxxij q i) nã
omnis ꝛ sic dicitur ergo hic q adultus
contraxit p uã depnti cum puella
impubere tunc primo ante etate pxima
ul etatem ul ambo impubes uidentur
tamen pubertati contrahunt Inquirit
tenet matrimoniũ dicit q si pubertas
supplet etatẽ ꝛ mutuo consensu car
nalit fuit cõiuncti aut ex hoc corpus
quo ptenditur appareat eos posse car
nalit cognoscere tenet matrimoniũ uim
ẽ de def impuberta pubes timebat
ꝛ a nob dicitur uero attestantes existit
ẽ desponsatus ulterius mutuo consensu no
dixi sicut q si puella cum muta
puella cognoscere nõ uidetur sibi p
hoc fieri preiudicium ut in illi timebat
ex xxxix q v propositi ad dimittendum
etiam q no debent distare a pube
tate ultra sex menses licẽ alia con
trahant que sicut dixi certus ẽ de def
impuber timeba tue ff ẽ tutus
Nõdũ hoc dicunt plerique doctores sim
ꝛ ego credo unde nisi essent de ipm
consensu carnalit copulam tue em
credo tuam p nrm̃m iudicandum
etiam si ulterius mensis alegitimaetate
distarent ẽ de def impube a nob
de illis ꝛc Subsequenter uidendum
est quis sit effectus sponsaliũ adꝰ

notaꝝ ꝙ sponsalia quæ cōtrahunt subito
diuine quæ pure debet aut quod te
nendū sit ⁊ ēt in dempcōnis modicis
circa conditōes ⁊ infirma uero non
est permittendū ꝙ liceat sponsalia passe
cōtrahi sub condicōne premisse poenue
ut dictū est no tamē in modū pene
pōt poenalia promitti ⁊ si p̄missa fiunt
no tenet promissio pene nec potest peti
ut si ita dicat nisi teneā contra ea
debito tibi ℭ matthæus / qñ adiectio pene
no valet ad libera debeant esse co
ugia ex de def ⁊ quidam gemma ℭ si
uero pure cōtrahut sponsalia aut si
ambo maiores ꝙ adulti aut ambo
minores i xiij. uel xiiij. an ⁊ sicp sep
tennū aut vnꝰ maior ⁊ alt minor
ita tam ꝙ sponsalia tenuerint / quod
si no tenuerint qꝝ no erant vir an
nuꝰ post pōt petere absolui dū tempus
pubertat ex de def impub accessit
℞ si ambo maiores ⁊ mutuo nerint
iudimenta ⁊ postmodū alt uolt re
silire amissis multis ⁊ datis optio
omibꝰ que fuit sup hoc scripte credo sal
uo meliori iudicio ꝙ si ꝓbabiliē pot
ꝓsumi ꝙ p exqmitationē finam
inducat admonendus fuerit
ul forte timet guerra aut grauis
scandalū nisi iuramentū seruetur
⁊ si contraxit etiā coactꝰ no timē
se similr uxoricidio ul simile pcm
debz adhoc extrema cōsidera cum
pelli / aliꝰ enī no est medicinalis
exqmitatio sed mortalis qđ esse non
debet ij q i multi siue cū plectē
do siue agnoscendo siue ignoscendo
hoc solū bene agit ut ulta ſpūs cor
rigit xxxiij q v pdest ⁊ ita pot
intelligi ex de spōnsal ex libris vero
⁊ de def impu vbi no est cōsensus
aliogn ad nuptias defficiles solet
habere exitꝰ maxime i mōnijs fre
quēt habet ꝓsona ualens resilire
manendi est potius qua cogenda
ex de spōn requisiuit cū loco extra
desponsa duos ℭ ulc ⁊ ita est talis
nequo exns in peto mortali no cogi
ad nuptias propē pcm qui timet
Item si talis exqmiet ⁊ postea cōtrahat
cū alia p uerba de pnti i uiget ei prima
desponsio mutata ⁊ quamuis ⁊ absolue
tur no satisfaciat sup eo p quo fuit
exqmitatꝰ qđ est quia no pōt satisfa
cere soluta sue cum sponsalia propter
forcias vinculū matrimonij supuenies
ex despon de illis in alijs duobus
casibus ille qui maior est ul qui pū
puerit ad etatē adultam dat exspec
tare minorē donec puerilat ad etatē
legitimam ad nuptias consentendo ⁊ tūc
si ille qui minor erat tempe illo quo
fuerit contracta sponsalia ul ambo
si ambo erat minores declamauerit
ul consentire noluerit iudicio ecclasti
co potuerit abinuice separari ex de
despon impu de illis i a nob qui
dam time illas decretales aliter
intelligunt ꝙ sed qđ vni dixi vide
retur ⁊ ꝓpria lra declarat hoc ma
nifeste ꝙ sed nūq qui suus tam pu
ber siue maior cōtrexit sponsalia ul
matrimoniū cū impubē potest resilire
ad ille qui minor fuerat ad etatem
puerilem legitimam velut matrimoniū
cōsummatū / dicas qđ no q exquo
semel consensit in illū no potest am
plius dissentire ex de def impu de
ul i ℭ si tam intelligas ꝙ teneat
matrimoniū ad claudicare ita possit
⁊ consensꝰ no meliem sed est obli

gatus ex alia pmissione cohabere ꝛc
Primo videndu est utrū sponsalia
possint dissolui ad quod notandū
q̄ sponsalia simil contracta semp tenent
et liganti / itā q̄ si cōtrahat sponsꝰ spō
salia postmō ad alia compellendus
est redire ad prima et econuerso ex de spō
se exlitus fallit hoc in casibus in q̄bꝫ
soluit sponsalia / primꝰ est casus
si alter sponsorū intrat ad religionē
q̄s pot facē alto multo ante carnale
copulā et ille qui remanz in seculo
ab soluit a vinculo sponsaliū etiā si
fuerint sponsalia de pnti ex de qui
coniugatoꝝ ter ex publicis Secundꝰ
casus est q̄n aliquis sponsꝰ no multi
q̄ intrasset se ad alia religionē ꝛrepta
tam pactio vel pmissione nō fuerit
prima si p eam steterit quo mīo mrīoīm
fuit cōsūmatū ex de spō de vel Tertius
casus si alē sponsoꝝ post contracta spō
salia mīrit lepram vel paliam ante
oculos vel nasū cruxit seu quicquid
et turpius euenit ex d' quigi lep
litatis ex de uxe tua quemadmō
Quartꝰ casus si fuquemat affinitas
puta q̄ sponsus cognouit et q̄sting
vmea sponsā et eiusdē ex eadē q̄ n si
quis sponsꝰ filiꝰ quidā despōsauit
et ad hoc sufficit plene sola fama
ex de consanguī et affīm super eo
Quintus casus est si multus se absol
uerit ex de spon ptereā quidam
tamen casum vltō no reputat et di
cit q̄ illa no est decretal vel de
pmissione compatiua intelligitur
Sextus casus est si alē eam fuerit for
mitatus ex de mo mr quemadmō
Septimꝰ est q̄n sponsi defuctus ad
alū vel sponsus ad alia contrahit
per verba de pnti vel pterita defuctus
et sequit carnal copula tūc soluit p
ma sponsalia propē mans vinculū
sequentes Sed debz agi primo de fide
vel pmissione veritas mentita ex de
spon si me mrīm et de despō duo
C. 1. Sed q̄ si ad prima contraxit spō
salia defuctus sīm. ad secunda postea
similē defuctū sed mēposito iuramento
Credo q̄ debz redire ad primā et age
primo de puero q̄ emptī iuramēto
illicito iuramētū em no pot esse vin
culū iniquitatis ex de uxe tua quato
ex de spon se ex xxn q. iij. iij mal
pmissa et sunde fidem in turpi vota
multa decreta Octauus casus est
q̄n minor venit ad etatem adultam
et potuit ab soluī a vinculo sponsaliū
et dari licentia nubendi alij ex de
spon m pu de illis primo a nob si
nota q̄ omnes isti casus pt primus sz
q̄n vult intrare ad religionē intelli
gendi sunt tm de spō defuctō q̄n
tūc vere et pūe duxit sponsalia
tm m dubiis casibus dep̄dictis spō
sa vere soluit sponsalia sz q̄n alter
intrat religionē et q̄n intrat sine
cōsēsu mrīoīm ad alīs vel altera
In casibus vero casibus soluendi sunt
p iudicem cause cum sequit ꝛc

Sequitur de Matrimonio ca. ij

Postquam sufficienter est tra
ctatum de sponsalibus cōse
quenter de matrimonio est agendū et primo
videndū est quid sit mrīom vnde
dicat qualiter cōstituit cum fuit in
stitutus et ubi fuit institutus et quibꝫ
verbis Circa causā constitutionis
Circa pmi cōiugij mrīom Circa fi
nis matrimonij Circa bona mrīom
et qualiter ex eis et a peccato Circa
impedimenta mrīom impedientia Notandū
ergo matrimoniū est vnio et inclu
sio indiuidua inter

sue consuetudine etiam xxxvij q. ij. si ex. d. presumpserit illud usque denuptum ij. no dicat uxorem uel mulierem, nec uxori uel mulieri q. nec omnis uir plures uxores nec una mulier plures uiros simul habet pot. xxxij. de dispensatione cui tui quid si infidelis consentiat matrimonio et nimoniale. xxxij. c. conjugii. Indubitata consuetudine tenet hoc ecclesia q. neuter absque consensu alterius pot. profiteri uel orationem vacare et q. me eas duo uiuente uinculo priori coniugale ut neuter liceat se alteri copulare et ut minime illi alii exhibeat q. quibus sine quibus xxxij. c. i. et. Effectus est et potest etiam aliter diffiniri matrimonium. Est matris et femine coniugis coniugalis cum uite diuidi et hoc in uiris quamuis eius. ff. de ritu nup. l. i. Dicit aut mitonimus quasi minus munium idest officium q. dat mulieribus esse mires uel ideo dicitur matrimonium a matre a mire quod aperiat quia eius officium magis et plus appareat in matrimonio quia officium uiri consistit aut matrimonium solo consensu qui solus si sit defuit tota omnia et tunc ipso habitu uel habitu celebrata frustrantur ex. de sponsa. duo et tuas duodecim xxxvij q. ij. sufficiat coniuges uerum tamen ex quo eam uir cognouit puerba de presenti in mulierem maritali affectu et mulier mutuum sine uerbis efficacibus adiecit accipio te in uirum meum uxorem et illa respondit accipio te in meum maritum uel sic uolo te habere de cetero ut uxorem et illi dicit uolo te habere ut uirum uel quibuscunque alijs uerbis uel equa signis expimatur consensus statim matrimonium est. Signis ideo dicitur q. mutuus et sufficiens presentialis matrimonium ex. de sponsa. duo et tuas duodecim ex. desponsat si me tibi accipere Verumtamen si loqui presentialiter non tamen tunc fuit uerba quod ad esse consensu mutuum experimentia ex. de sponsa. fraternitatis. Solet queri utrum hoc intelligatur de consensu cohabitationis aut de consensu carnali copule duas q. de neutro simpliciter Nam de consensu cohabitationis intelligeret me frem et proterem me filium et mulierem esset matrimonium et de consensu carnali cum me maria et ioseph non fuisset matrimonium proficerat enim bta virgo nuptie nisi ei deus aliud reuelasset Intelligi ergo de consensu matrimonii mali sine coniugali practice qui patet expresse ruleris formatione qua dicitur non formauit de capite uiri ne dna uideret nisi de pede ne aliqua ipsum eum sed de latere ut collateralis et socia haberet ex hoc consensu sine coniugali practice apparet eos cohabitare et indiuidua uite consuetudine absque xxxij. c. ij. ergo Dicimus q. aliquis desponsat aliquid non hoc proficit contrahendi sed capiendi ut possit copulam ab ea exterquere carnalem Deinde cognoscit eam carnaliter nunquam stabit hic primo In hoc tam diuersi diuersa sentiunt michi tamen uidetur salubrius aliud iudicio q. si ille non proficit eam conduxit in uxorem nec unquam consensit in eam non debet ex illo facto consumi matrimonium iudicium in meo iuba coniugali omnibus non valeat inueniri quoniam ex altera parte dolus plurimus affuit et defuit omnis consensus sine quo ceteri nequeunt federa effici coniugale hec desponsio habet expresse ex. de sponsa. tua nos Ille aut deceptor

si uera vult age primam uxore habere illa
sine fraude duce uxore quam meo c
si pot ut detur ei una sibi quemente
ut alias sibi satisfacere uxe testimoniu
veritat si offero mung aut aurale
Nunc uidendum est qm fuit institu
tum matrimoniu et ubi et quibus
verbis et dicendo est q impadisi et
an petm xxxij q. ij. hys itaq tribz
quibus vis fuit mstitut quida dicut
q illis b spite et multi et rep. et ita
Sed no credo esse vni fuerut em po
tius tm illa bndicto nubentiu unde
dicendu est q vis ade ore ppheta p
latis fuit mstitutu prima ad affiam ad
dixit hoc nunc os exossi me et car de
car me. propt hoc dimittet homo
patrem et matre et adherebit uxori sue
et erut duo in carne una sic legit
ex deduor. Gaudemq post petm vo
et ex paradisum fuit mstitutu adre
medu ut carnis vitiu cohibeatur
Causa mstitutionis matrimonij fuit duo
principales seu fuit susceptio sobol
et vitiou fornicationis xxxij q. ij.
hys ita propt prima mstituit dns mrimo
m padiso et an petm mlt primos pentes
quibz dixit crescite et mltiplicat et
in est propt petm vn aplus propter
formatione unusquisq suu uxorem
habeat et una quoq unu suu virum
re sunt multe patis reformatio pulch
tudo uxoris diuitie et similia Sed
nuquid tenet matrimoniu propter hoc
huiusmodi m honestas vidz pulchtu
dine uel diuitias contractu dicas q
tenet liz em causa moues sit turp
pis uel m honesta timori ex quo in
tendue contrahe matrimoniu et contra
hue m hoc p vba depnti sufficiunt
xxxij q. ij. solet queri patz ex
ex eo q sicut legit in Gen vides
iacob q rachel esset decora facie et ve
nusto aspectu eam diligens ait ad la
ban. vij annis seruiu tibi prachel
Deuteronomio si videris mulere pul
chram i medio captiuoy et amauis ea
voluisq uxore habe introduces ea
in domu tua Vita em mala uel mti
tio alicuius p uerba no grauat to
tiusq sacrm Potest contrahe mrio
omis homo qui consentire pot m to
tugalem essem et carnis copulam id
exprsse phibeat hoc ideo dixi saltz qui
consentire pot qm puer lis et legittiaz
etate mstituty hoc est in xiij annis
uel in xij puella dicat verba ad mat
monium contrahendu capti cu q consen
tire no pot nullu est mrio ex despo
sat tue sponsalitat et ille qui ceret ut
testimoniu consentiue no pot ex defi
et male q p simbz si furiosus uel
mstus dicat illa verba no contrahit
q alio consentire no pot xxxij q.
vij. negz furiosq et hoc unde est quia
dui mstitue est consensus quos si ge
delirida infirmitas et aliqn redit ad
sanitatem mentis et nubet pot et testa
et omnia que alys pnt ut est ar. m q.
ix. Indicamus h manu. vij q. i. qui
uis tryste et c de tadicell nec ad to
dicellas Quod uero sicpdem msi
expresse phibeat ideo additu e q
eductio de matrimonio contrahendo est p
hibitarum idest omnis qui no phibe
admittit et contrahe pot ex despo tu
q pde phibent em aliqui propt
votu propt ordine et propt alia
mpedimenta dequibus infra dicetur
Sed nuquid me absentes pot p procu
tores contrahi matrimoniu Dicu q pot
xxxv q. ij. Gd ergo Gd si aliquis
consentit absenti p verba depnti
deinde mittit procuratore adillam

& antequā illam simꝫ consentiat ipe
dissentit postea illi consentit credens
illū m primo pduxāe consensū Solucio
pulso iudicio melioꝝ Credo q si iste
uacauit matrimoniū & reuocari potuit
ab petitore re integra idest antequā
illa consentiēt michil actū est ar ex
de pac m ma si uero potuit postq
iam consenserat no tenz simꝫ ma
timoniū q. nec vere nec mīpetuue
contractū erant ḡsensus ꝙ tm constet
eccie de primo consensu uiri d matri
dato p̄uaricatorio & consensu infelicis
sub spāli & no constet de dissensu
psato caueat vir propē placitū de
fini cohabitare mīcamiū Si aut postq
misit p̄uaricatore nec consensit nec dis
sensit tradens forte sīm quid oblitus
propē occupacōm uel aliam causam
videt simꝫ standū esse p matrimo
nio ppē eius favore cui q. no liz obiice
crimē voluntatis ex defectu re uel
duobꝫ ex. de bāp. & eius effi. malo
q tes nisi effectus matrimonij est exequo
sentiē est coniugiū sine matrimonio
nec aliqs finis nuꝫ desinit esse licet
si aliud coniugiū efficiat hereticus xxx
q vij. c. i. & ij. ex. deducitur q̄stio
nec pot maritus dimittē uxorem
siue lepra siue alia efficiat uel aliq
simile incidat nec uxor virū xxxiij
q. v. Horrendus siquis uxorem
nisi fornicationis sed si hec dimittat
maneat sine coniuge uel reconciliet
uxori xxxiij q. i. dicit dns Item alig
effectus q̄ nūc patiem sui corpis no
habet sed nūc unde fit q postq
est mē eos secutus carnal copula
nec religio pot alter eligē alterū
mittere nec continentiā p̄fiteri xxxvij
q. v. Sul qui dicit Cōpsit nobis
xxxiij q. v. C. i. ij. iij. & iiij. Est &

alius effectus q̄ compellendꝫ & reddē
debitū vir uxori. liz nuptia magno
uel etiā & etiāsi non obstante assimi
tate nupcia supuenēte. ex. de eo. qui
cog. & sag. uxor sue discretione. e. p.
deuocio. Sed nuꝫ peccant quiges
exigendo uel reddendo debitū in solep
nitatibꝫ festiuitatū diebꝫ ieiuniorū
uel in loco sacro Ad hec dicas q̄ ꝙ
actus debz semp reddi ubi caute &
sine adulterij p̄iculo possit differri
exigi no debz in p̄dictis diebus Vn
aplus talibus loquit dicens ad Cor
in. a. Nolite fraudare inuicē nisi forte
ex consensu ad tp̄us ut vacetis orōni
bus & reuertimini in idipm ne tēptet
vos Satanas propē incontinentiam
meam Hoc aūt dico secm indulgentiā
no secm imperiū Si dubij exactus ad
uxore sua aliqn liz quemē aliqn
non propē pressuras em dies et
ieiunij aliqn quemē non licet. q.
eciā aliquis ab stinendū est ut facilius
impetrari possit qd postulat Deo qui
cuius uel dies festus uel reliquie alie
festiuitates aduenerit no solū a co
ubinatu consensu sed eciā a ppria
uxoribꝫ est abstinendū Item pone
q̄ uir sit adulter uxorem de adultio
petit uxor debitū si te pendente
nuꝫ tenē reddē uel si reddit spontaneꝫ
uel eciā ab ecclia compulsꝫ nuꝫ efficit
irregularis ut demceps promoueri no
possit Solucio Circa primū distingo
uel est notoriū illā esse adulteram
esse aut non primo casu nec reddē
nec exigē debz debitū nisi ipa velit
abstinē & primꝫ agere xxxiij q. i.
C. i. ij. iij. & iiij. & sequentibꝫ ex de
diuor significasti & de adultio si uir
uel nisi ipe simꝫ fuerit fornicatus
nec em parua cā dispensandi

tollunt ex de duor significasti ex de
adultio. o plr. t. ulc. ysc. dugg. nichil
inquiunt quā causa formationis dicte
vxorem si et ipa contigat formicari ac
currat cum illud. inquo altum iudicas
tempus contemptus. t. exxxcij. q. vj.
nichil. t. m. c. sequentibus. In isto
tali debz petenti reddi qz no debet
eam spoliare aut sententiari ex de duor.
porro. ex. vt lite pen. laudabilem
vm. q. iij. m. ma. Sed nunquid inq
tenenti qmsso adultio amittit ipo
uere uos petendi debitu. Vide. q. si
quattuor adulteria absq; fulten. qui
peccandi in legem impunitatem reddebat
se indignū. t. ideo no dec. petere. nisi
purgata culpa p penitentiā. Si tamen
petat iste debet reddi ut dicit est
Aliud qd quesitum est vtz iudex
effiacit nequitiis qui talis reddit de
bitū credo q sic. x. m. sicut. de pnis
in titulo de bigamis. Item quid
si maritus. Nota q in istis casibus
no pot vir vxorē dimittē etiā ob
formicationis. Si. Si uir meam sic
cognoscit. si eam postulet. nō. Si ei
occasione formicandi debitū. nō. Si
propter minima mora viri vxor for
nicata fuit. vel. si propē longa
absentia eiusdem alij nupsit. vxa
Si violenter oppressa fuit. vj. Si sub
specie viri alterius eam occulte violauit
siue cognouit vel. dū in domo reti
nuit. vel de ipo post sim. omnibus
suspicit. Item bona matrimonij pn
cipalia sūt tria scilicz fides ples t
sacramentū. vn dugg. Nuptiale
bonū tripartitū est fides ples t
sacrm. In fide attenditur ne post fide
sponsum aliud quugale ad alio uel
alia coeat. In ple ut amanter suscipiat
et religiose educat. In sacrmto
ut coniugii no separet. liz eam separatis
corpal fiat medium causa formicationis
uel ex mutuo consensu causa orationis
siue religionis sacrmtal tam separatio
no pot fieri nisi ad tempus. Unicum
esse inimicum q mīe fideles nequam
contingit. nisi p ingressū religionis
an alterius corpus. p morte alterius
uel alterius coniugis. Sed nunquid hec
tria sunt adeo necessaria ut si aliquod eoz
desint no teneat matrimoniū. Ad hoc
dicas. q si tempore contractus intendit
ista seruare liz postea mutet
voluntatem contra facias tenet matrimoniū. t. c. Ipsius ideo duo si
nichil cogitant de istis bonis sufficit
eum q no apponant conditionem ut
pactum ut contrafaciat. t. i. de nupt
omnino contrahi volunt. Item nō q bō
prelis no ducit ipa ples. que quoq;
queritur propter hereditatem successoz
sed spes uel desiderium quod ples ad hoc
queritur uel religionis informe. Vn
multi habent plem qui no habet bonum
prelis nec ideo tm desinit esse con
iugium. Item no q tria bona quugij
ducit sacrmtū nō q sit pm coniugium
sed q. e. eiusdem rei sacre signum
i. spūale. t. inseparabile coniunctionis xpi
et ecclie pacis exprimit. q. duo pma
bona quoq; commutari inuicem quia
no dicitur ideo inseparabile ad hoc
quadiu durat matrimoniū. Valent
hec bona ad exclusionem petii si b
nata fide thori causa plus quam
quugales. Vn nō q in aliqn causa
reddendi debiti uel causa incontinentie
siue vitande formicationis aliqn
causa existit vitande libidinis. In
primo. t. isto tali nullū est pcm
Motu est veniale. In q. to est mor
tale. De primo dugg. Coniugal con
tubitus generandi gratia no hz culpam

Aplus Si nupserit virgo non peccat si em
sine peto no possit fieri concubitus coniugal
no precipisset dns post diluuium eos copla
ri diuinis literis & multiplicam ad ia
sine eternali cupia no pot ministeri
De stis luxi Redde debitu & si no ex
igis redde p sanctificacion pfecta deg
tibi computabit si no q tibi debetur
exigis sed redds qd des vxori De
filio luxi forte aliquis dicet Si
vema contigit aplus ergo peccm
nuptie qui em vema nisi peto quedr
& ii vema quedens aplus quibitu
attendit coniugiu vbi est idemme
tie malu In cotinentie malu est
q vir cognoscit vxore eciam ultra
ad ntalitatem procreadi filios sed etiam
ibi est nupcie bonu & ii no propt
illud malu aulpabile est hoc bonum
sed illud malu fit venale propter
bonu nupciale De qrto phus ad
ult est m fide vxore amator ordem
nior & Jerog Sapies iudicio aut
coniugem no affim no regnat in
eo impetus voluptatis net pceps
fertur ad coitu Nichil est fedius qz
vxore amare qi adulterum De hys
omnibg que dixi eta bonu mrimoij
multiplicis xxxij q ii p totu & q mp
origo & m libo im sniaz in tractatu
de mrimonio Item nonn q mrimoniu
aliud legitim aliud clandestinu le
gitim e qm ab hys qui sup femaz
potestatem habe videntur vxor petit
& apentibg sponsat & legitibg dotat
& sacdotibg ut mos est bnedicitur
& a patranymphis custodit ac sole
mit accipit Si alie psumitur no co
iugiu sed adulteriu vel fornicatio
diat vt dr xxxv q v alit & tue
dicit clandestinu no tn intelligis
qd no possit esse sine solempnitatibg
huiq verbi mrimoniu Sed loqui ea no
stam qz etia psunt ea qd pbai non
pot vel dic q m hoc sacrom sic & alys
quebam fuit primu ad fidem ut
consensus dep[ar]ti qui solus sufficit
vt s.e Cubitu quod vero primu
ad honorem & honestatem ut solemp
nitates pdute sine quibg uery est
coniugii & legitim quo ad utilitatem
& no qntu ad honestate Vn cosulen
dum est talibus in foro pme net de
nouo consentiat ul cognoscant
& agnoscent publice in facie ecie qd
occulte fecerunt & faciunt penaz
qz scandalizauerit etiam & exposue
rint se magno periculo posset enim
alii alteri dimitte qui vellet & desti
tui alio coniugi & sic in adulterio ppt
defectu pbationis impune quotidie
ad ecclam militante manere Item
matrimoniu dicit aliqn inicatu
aliqn psumtu seu cosummatu Inicatu
p consensu dep[ar]ti xxvij q v ut
inicat coniuges psumit aut seruo co
summatu dicit p carnis copula ex
debito debitu sed stam hoc iudex
qd me beate virgine & Joseph no
fuit psumptum mrimoniu qd esset mis
abscondiu Dicas ergo qd very fuit
illud mrimoniu Vn luxi beata
maria psumit se p seueritatem vir
ginem nisi deus aliter ei reuelauit
Committens ergo virginitate sua
diuine dispositioni consensit in car
nalem copula no illa appetendo
sed diuine inspiratioi in vtroq obe
diendo postea vero simul cu viro
labiis expressit & ultra i virgini
tate pmansit xxxvij q v Cu ergo
Item ait luxi me eas psum fuisse
coniugio psumptu no significatione

sed sanctitate vñ scribens ad quandam
mulierem que sine cā viro volū emisat
visitare sine cā dicit Non q̄ patre
malibus malibus a cōmixtōe car
nali ideo marit⁹ tuus esse desierat
vmo quanto sanctius cōuges mane
batis tanto sanctiora cōtordie pla
cita seruabat xxxm q. m. q̄ ideo
fuit eā pfectio illud cōugiū propt
triplex nupciay bonū implet⁹ est i
illis pentibꝫ xpo ꝓles fides ꝫ sa
cramentū ꝓles tognostmy ipm dmm
fidem q̄ nullū adulteriū Adcrm
q̄ nullū diuoꝛciū solus ibi nupcial
cōnubius no fiut q̄ matre pcū
fieri no poterat sine pudenda cōi
cupiscencia carnis que acidit ex pcto
sine qua cōcipi voluit q̄ fiuus erat
sine pcto pat⁹ ex hys q̄ pfectum
et cōstatū dicit cōugiū sanctitate
eccl̄ā cōm eternale copulam ut dictū
est dicat aūt pfm sigmficatiōne
p carnis copulam cū eam sit sacra⁹
est ꝫ sacꝫ sigmd ꝫ sacre rei idest
cōiunctōis xpi ꝫ ecclie sic aūt aplus
Relinquet homo patre ꝫ matrem
ꝫ adherebit vxori sue ꝫ erunt duo i
carne vna hoc aūt magnū est sacrm
Ego aūt dico in xpo ꝫ in ecclia Na
sic mē cōuges est cōiunctio animay
ꝫ corpoꝛ sic eccl̄ā xpo copulat⁹ ꝫ nā
q̄ idem vult cū eo ꝫ ipe nam hoīs
assumpsit vñ copulata est sponsa spūs
spūalit ꝫ corpalit ꝫ caritate ac nate
confirmitate de hoc Ps ꝫ firma dē
pemencia m. dicit de bigamis
Secunda eccl̄ā dicit mrīo⁹ mutatio
p spūm sc̄m defuncte vxoꝛis p cōsensū
dc̄i pncipis cōsciaū p carnis copulā
Et matrimoniū aliud legitimū ꝫ
ratū legitimū ꝫ no ratū est q̄d le
gali institucōe vel pncipis moribꝫ
nō cōsummatū dñi cōstat ꝫ hoc est
mē infideles inquib⁹ no est ratum
matrimoniū q̄ sine fide fuit sc̄m illā
q̄d aūt dicitꝫ no est ratū quoniā q̄d
sine deo est ratū ꝫ no legitimū est
q̄d inē fideles legitimum tam q̄dam
sed sine legitima solempnitate cō
stat ut Sc. Et matrimoniū aliud est
legitimū aliud celatū Et no q̄ mrīom
hoc est ratū q̄ indyssolubile ꝫ cē
ffus legitimū aūt ꝫ rabd est inē fide
les si in sic cū debita solempnitate
contractū hec dicit. ꝓbat xxxviij q.
Et aliud dicitꝫ esse de duoꝛ quanto
grauemy Vltimo videndū est que
ꝫ quot sint impedimenta que impediūt
matrimoniū cōtrahendū ꝫ dirimunt
ꝫ contractū si tam ipa ul aliqua
eoꝝ precedit matrimoniū quoꝛ cōse
sū coniugalem excludit Si uero segt
matrimoniū no prēnt impedimēta
sic ꝑz p ipsa exempla furioso non
pot cōtrahere matrimoniū tñ si cōtrahit
ante furiositatem no soluit matrimoniū
xxxvij q. vij. illi qui sam Et affim
tas impedit matrimoniū cōtrahendū
ꝫ dirimit ꝫ contractū ꝑ si postea
cōsensū contractū matrimoniū sequeat
etiā si no sit carnal copula inter
cōuges subsecuta no soluit matrimoniū
ꝫ marit⁹ reddē tenē vxori debitū
ex de eo qui cognoscit consangīneā vxoris
tunc Illud idem d. omnibꝫ malis
aliis impedimēt⁹ intelligendū est
Reue aūt sint impedimenta m. or
Apaulus continent ut sequitur Re
cedat animus noster cogitatus crimen
Cultus dyspares vis ordo ligamen
honestas. Et si sis affinis si forte ne
quid inde nequibus. Hec seruanda
sunt connubia ne aliter tractent
Plura duodecim impedimenta que

que impedit & dirimit mmoñiu alia duo ꝫ impedimenta que impedit cõ hendu ꝫ no dirimit tam contractu ſz tpe ferue & medietate cuiꝰ vnuſq cuiꝰ ꝑtiu nemo tempus ſeruitutem impedit fieri p̃mittit ſia teneri eque qualiꝫ intelligi debeant inſeq tibus dicitur & tm de ſpõ capitulo

Sequitur de errore perſone C iij

Communitatis impedimentis que et quod ſint de ſingulis p ordine locutus p̃ſequitur & p̃mo de impedimento erroꝝ ꝑſone qđ erat ex na ſia no ex conſtitutione eccie ſic plerq impedimta matrimonia male conſenſu excludit quoꝝ qui erat no conſentit ſt de mr oi m ſi errore & erat voluntas nulla eſt C de nũc & fa ug ut p teſtamtu no dicto vñ ſi mulier ſeu vr erret i matrimoniu cõtrahendo nullus eſt conſenſus qui ſolus fac matrimoniu Et ſic eo deficiente nullu eſt vinculu & hoc expreſſe placet xxxv q i hys utiq; dd q no q ad hoc q aliqs ut aliqua erat conſentiendo i vnu qua putat aliũ nãm eſt q p viſu audiꝰ ut fama habeat aliqua no tiã illius abſentis ꝑſone qua cõiit ſtam p̃ntem & qr ibi p̃ntꝫ ignoꝛãs nec aſſentiꝰ nec conſenſus dirigi poſſuꝫ dr ſt de cõſens ep ad ab eo me ſam vñ ut conſentiat in ꝑſonam abſente aliqualiꝫ ut dictu eſt ſibi no tam qua putat eſſe p̃ntem conſtat q no conſentit in ꝑſente ſed illa qua p̃ntem eſſe putat & ſic no eſt mrõm qm in ꝑſona erat Et ſi ad nulla notitia habeat mr de ꝑſa abſente erret no erret in ea ſed d'cipit in p̃nte Verbi gra Si aliqs anglicꝰ ruſticꝰ veniat ad aliqꝫ nobilem mulierem ducis ſe filiũ regis an glie cuꝰ notitia mulier nulla habeat cõſtat illa ut eo credens ei filiũ regis no impedit mrõm q no fuit error ꝑſone ſed potius qualitat qui no impedit ſic nec error fortune xxxix q i hys utiq; aut error qualitat qm putat bonus vel nobil ut virgo & hyſtria & ſ tam malus & ignobil & corrupta & econtra error fortune qm credit ducis & e pauꝑ

De impedimento conditionis Ca m q iii

Sequitur videre de impedimento conditionis ideſt ſeruitutis qđ impedimentu inducit eſt ab eccia in ſeruore libertatis de quo breuit ſtendꝫ eſt q ſi libera mr cõſtit ut ſuo ut liber ut ancilla ſtenti tenꝫ mrõm ſeruꝰ huiuſmodi qr fit dolus no mſert ſtenti ſic dicit lex xxix q i Siquis liber ut ancilla Si vero libera cõſtit cum ſuo ignorante credens ſeruꝫ ſib cum liberꝫ ut libertu ancilla qua credit libertu nullu eſt mrõm xxix q v Siquis mygenꝫ ſi femina in ultima genua habeat uti vm eſt q nullum mrõmoniu eſt inꝫ eos niſi poſtqua vir nouit eius conditionem eſſe talem ꝰ conſenſit in eam verbo ut facto ſz p ter nalem copulã xxix q ii Siquis in genꝫ eſt ſi femina in genua ex de cubitu ꝓpoſuit ab mrõm Item nota q error conditionis determinis huius ſz impedit matrimoniu cõtrahendum & dirimit contractu ut dictu eſt ſed no error patris ut melioris conditionis ut ſi filius ignorante cõſtit cui an ancilla quã credit liberã ut cui libera quã credit ancillã qr no dicit nec habet q ei obiciat ar xxxvii q v p totu ex de dictor ſignificaſti Ut alia ratione qr edictu tale eſt p̃hibi torꝝ hoc eſt quantuꝫ no p̃hibeat admittit Quodſi dicis conditionib et multis mr̃ finis contracti ſint matrimonia dic q propt hoc no ſint diſſoluenda debita tam et ꝓfecta

fructa no mg debent ꝓcrys dominꝰ exhiberi ex de qui ser. c. i. Pone qꝺ dns ꝓpiat filio uxorꝫ aliquꝺ eoꝝ tempe petit uxor debitu & equesꝫ Ad hoc credo filio meliꝰ cuilibet esse distinguendꝫ qm aut uxorē filius de consentiente dno aut eo ignorā te ut conducente In primo tm debet reddē debitu qm ei dns consensit principale filiꝰ matrimoniū intelligi accessoria tenetur ex de ost. de c. preterea nisi in seruando uero casu uidē qꝺ debeat dm mandatu adimplere nisi ꝓbabilit & meat periculu adulteri ex dilatione aliocꝰ possit dns filiꝰ filii sui omnō sine culpa sua prenudi qꝺ esse non debet ℞ ꝑ. Proximo fuit ad hanc solutiꝰ que uolebat matrimoniū d mancipio d uxore & de filio familias &c in summa de pe mutu de negociis sanctis Sed quer. circa hoc & ꝓ. papiensis sequentibꝰ Ne qꝺ filius ordinato dno ignorante uel nolente condicte uel consentiente &c in summa de pe mutu de seruis non ordi. Circa conditiones aut que apponit in dispensationibꝰ est distinguendꝫ qm aut ea dicio est honesta aut inhonesta Ne si honesta aut nulla aut uoluntaria Si uero est turpis & inhonesta Ad hoc sic distingue/ qꝺ aut est cum effectu sine matrimonij aut nō Conditio honesti ꝙ nulla est que si apponat nichil agit de hoc ℞ ii. de dispi cultui in pn Conditio honesta & uoluntaria est que honeste potest apponi non apponi ut cum ista tenuit si pr meus uoluit uel si debis michi &c hec si apponat suspendit sponsalia usq; euentu conditionis Ecclia si metuerat uitamentu nisi matrim consensus de pnti uel uerbis copulā

fuit sine effectu qn tuc dicit esse ueꝝ matrimoniū inter eos qꝺ uidentur a conditione ꝓposita recessisse ex de qꝺ ex capo inter. d ill sicq eo ꝙ tuto conditio inhonesta & cum naturam seu sacram matrimonij est ei dicit cum tacita tenui si generationē prolis cui tes uel donec mutuā aliud honore uel facultatibꝰ dignoscem aut si ꝙ queri adulterandi te teadas qꝺ si apponat nichil agit ex eo. q. i. matela exercen. q. n. aliqn solꝫ quid ex de condi. capo. inter. c. Ultimo in honesta conditio que no est cum natu matrimonij est ei dicit cuilibet tacite si filiꝰ sine uel si homicidā inter hoc si apponat infringenda est uel ꝙ adiecta habenda & tenent sponsalia siue matrimoniū ex de condi. capo. c. i. & ultimo &c Sequitur qnt de impedimento voti Ca. m. p. tum

Consequenter agendū est de impedimento voti Sed quoniā circa usum articuli multi inueniūtur dubia mouere ut plenius intelligatur quid teneri debeat videndū est quod sit votū cuius possit siue cuia etate teneat votū Quod spes voti sit votū dubitat matrimoniū iam contractū Unde notandū est q votū sic describit votū est alicui bono ꝑ deliberatum facta promissio ℞ In summa de pnia in. p. ii. Sic votū ē conceptio boni ꝓpositi cum deliberatione firmata quo quis adstringit faciendi uel no faciendi se deo obligat Et licq dubia sint uota sed dubie rei qui ualent uota tm cum tamen impedit matrimoniū ꝙ dimittit Cuius siue possit uidendum est sciendū ꝙ quidē sane mente nisi expresse ꝓhibeat qm uotum legē sancti spiritus inspirat ꝓhibent eam coniuges uotū contrahere emittē nisi pari consensu & uolū

tute per ad religione alle aliquo potest
sine consensu alterius & si alle vouit sine
consensu alterius ul intrat monasterium
reuocari pot abbatis uouere & qd loqui
habet post carnale copula Nam cu
carnalem copulam licet sit matrimoy
p vā depntiā int eos contractū potest
alt ab alto multo & remanente intre
religione & alt remanes mutuā ad
trahe Item filius minor dno volue
non potest uouere monasticā uitā eligē
Item pueri siue puelle si votū emi
serint an tempa pubertatis qd ē in
puō xiij annoy in puella xij an
pot & mat reuocare pnt absq; peti
sed debet plenā maturā & firmā
tatem in titulo de redemptum votoy
in e. ē pubes absq; peto Hanc mtē
deo dixi qm si homo alienate intē
uouerat ul monasteriū intrat no
tenet votū ex de regla & tūc ad re
gionē sic tenor Oms alius p̄s
pe istius credo solempnē posse votū
& emittē & in summa de po m c
n. potest aut votū p plate vō scipi
ons usq; ad sequit iudicē m eodē
ti Item m et Item alt quinquiē & in
y. sequentibq; Sequit inde qua etate
possit solempnizari votū Ad qd dicendū
q; Gras xij annoy & in mulieri legit
tima xij an in masculo Item q; si
post illam etate solempne votum
emittant vel illud qd an in minori
etate promiserint siue promiserit non
reuocauerit vñ ad legitimā etatē
venerit possint votū illud mōdo
firmū maneat & tacitum exq; q
illud q. n. t. & n. ex dere & tūc
ad re ab meam significatū Cui simq
re debat in summa de pe patet aut
votū uerū Item impubes Ruf in
dendū est q; sūt species voti sūt en
dus est votū simē & votū solepne

Votum simplex est qd simpliciter emit
tit nulla solempnitate adhibita ut
ut dicit Galeo qmencia Volo esse
monachū & non plus dicit Votū
solempne qndo post votū solempnitas
sequit de hac solempnitate siue solep
nitate nata q; quidā dicūt tribq;
modis solempnizari votū p̄ Nam p
festucam p̄ fratrē ordinē p habitū
susceptionem Sed qm quedā capitula
expssa dicūt q; hiis sine pfessione
non fiunt monachi & impedit ma
trimoniū contrahendū & no dirimit ea
contractū ex de regla & tūc ad re
portatū ex q; clerici vel vo qsulunt
deos ipi dicūt q; triplex & hiis qbā
doms sic qui nullū habet votū annexū
unq; tamen intelligunt qd legit
ex de verborum ex trinitatis Conuer
sionis qd habet votū continentie
annexū sed no solempne in quo
tamen intelligunt illud dec Cui clerici
vel vo consulunt pfessionis qd hz
votū solempne annexū & ita in
telligūt illud C. xxvij. 8. qd intro
gressi & ex de regla & tūc scip eo
rum hz tales qui hoc dicūt sibi tutē
vident monēi sed illa dubitas habi
tum qua fiunt nō penitus probatur
nec p apparentia dubiū hiis de
monstrat Vn credo cū alijs q;
plus hiis nisi aliud sequat ul p
sumat no solempniter votū sed
sed vera sola pfessio ul principia votū
monachatus facit solempne ut in p
alle duabq; dec consulunt portiū
psumptā ideo dixi q; siquis sumat
habitū in monastō qui detrī pfiten
tibq; consuevit ul si nō sit habitus
pfectus distinctus ab hiis mundanis
tpe tame in capitulo & mensa facit
omnia sic mādū pfitentē pfessionem

emisse di. xxvm qđ interrogati ita eam si uellet uxorare se no attendisse eo dem ore q̄ ibi esset p̄cepto no audiret ex de regula vidua ⁊ de hoc i summa de pe. et. Queritur etiam utrum ⁊ d̄s s⁹ se quetibꝫ Si uero suscipiat habitu ex monasterio no p̄sumit p̄fessione fecisse nec uotum solempniter esse sed tm̄ simplex uotu est qui di. ul. no constituit ex de regula portetur Si uero habitu suscipiat in domo p̄pria ⁊ uotum emittat in manu publice p̄sone iudicatur uotu suu solempniter esse Item q̄ si contrahat matrimoniu separat extra qui di. ul. no nisi mutuo ⁊ hoc propter p̄fessionem quam fecit non propter habitu alius esset tenenda illa tenebitur ⁊ sic credo sine aliqua dubitatione dicendu q̄ sola p̄fessio uera ul p̄sumpta uotu monachatꝫ reddit solempne Quid de quibusdam qui longo tempore portauerunt habitu monachatu ul regulare licet tam ipm̄ ⁊ alios se regulares esse dicant dicentes se no teneri ad obseruantia p̄cepti uel contemptu ⁊ alias obligationes religiosorum/ q̄ no habitus facit monachu sed p̄fessio regularis Dic q̄ tales qui plurimo deum dubio vite mgredi non verentur/ ut postquam p annum quem fuerint huius regule sedm̄ formam ordinis p̄fitentur ⁊ fuerint p̄fessi possunt ecclesiastica uera sepulta tangendi ex de regularibꝫ et. tñs. ad uel ex pte Item solempnitas uotu p̄fessionis ordinis sustentatione ⁊ in summa de pe. mo. ti. Item quid sit maritꝫ ⁊c Sequit̄ qđ uotu impedit matrimoniu consensu in tm̄ q̄ si uir qui simplex uouit p̄stitit uiamentu postea alii nu q̄ ea duxit ni uxore debz uotu adimplere ⁊ agere primam de uiamento illicito p̄sito ex qui di. ul. no fuerit

di. no sim̄ sepius contigit postea p̄ ua. de p̄nti tenet matrimoniu di. xxvii. si uero ecclia allegatu dei fuisse uotu illud postmodum impedit consensu ⁊ diremit ta contractum di. xxvii. Nouentibꝫ xxvi q. i. fere p totu ex qui di. ul. no. mentimus et hec breuitatis causa de uoto dicta sufficiant ⁊c Sequit̄ de impedimento cognationis carnalis ⁊a sectio

Extracto impedimento uoti subsequenter dicendu est de impedimento cognationis ad quod sciendu est q̄ cognatio triplex est sc. carnalis spiritualis ⁊ legalis Cognatio carnalis que consanguinitas appellat alias dicas spes p̄debit naturalis ideo primo de ea videamus Et quamuis super ipsa sint multe ⁊ uarie de consanguinitate doctoribꝫ et maioribꝫ nostris sup exposita tam arboris quam duplex canonu qui superficialiter uident esse contrarii tam tam de multis pauca utilia que ad p̄sentis doctrina sufficiant hic fuit compilata Videndu ergo q̄ sit consanguinitas Vnde dicat quid linea consanguinitatis ⁊ quot sint lineae Item quid sit gradus qualis gradus computent ⁊ usq̄ ad quem gradum p̄hibeat matrimoniu Et consanguinitas est vinculum psonaꝝ ab eodem stipite descendentium carnali propagatione contractu Et dicitur dicta psona aqua aliqui duxerunt origine sicut adam fuit stipes caym ⁊ abel ⁊ filioꝝ qui ab eis processerunt dicat aut consanguinitas est ea ⁊ sanguine qui communem sanguinem habentes uel d̄ uno sanguine descendentes linea ⁊ ordinata collectio psonaꝝ consanguinitate coniunctaꝝ ab eodem stipite descendentium duplex gradus continens linee sunt tres ascendentium descendentium ⁊ transuersalium

siue collateralis sit triplex & duplex primo
quor sciu consanguineor prima & ascendens
a quibus originem trahimus sit pmus duus
dua pauus pauus paua abauus abaua
Secda descendens a qui duxerit origines
a nob ut filius filia nepos neptis pro
nepos pronepos abnepos ab neptis Alia
& trinsuersal seu alatè veniens a qbus
non duximus originem nec ipi a nobis
ut sit sororis filij duay fratris qui dicit
fres patrueles. & filij duay sororis q
dicit consobrini & eor eorum filij & ne
potes sic cepisse not xxxv q v gdu
& no q due linee descendentes vna
faciunt trinsuersalem ut appz mhor ex
filij duay frm attinet sibi linea trin
uersali & quilib eor recta linea descend
albanio eor ei qui fuit quinq supes
a quo trauerunt originem & sic d omn
bus alijs intelligendo est tam remo
rioribus quia propinquioribus Sequit
videre quid sit gradus ad q nondu
q sdm diuisas computatus legalis q
& canonicus diuidimo describit gradus
nam sdm leges quelibz persona facit
gradu sdm canones in transuersali li
nea que persone faciunt gdu inuenta duo
fres sue in primo gdu sdm canos
qui sut in secdo sdm leges filij duor
frm in secdo qui sue sdm leges i qrto
& sic deinceps que diuisas computa
tionis & diffinitiones inuenta & ab ex
positis quor iuris decretor & arbitris
doctissimis Sed quando ad presentem mate
riam q in q consanguinitas computetur
debet p matrimonio contrahendo uel dis
trahendo q exigit peritia persone si
numerande sit vna precise exactitudo
& gradus distinguendi & computandi
exercitio q latere ei de consang &
affin ge literis in si qs dilectus fo

ad pns sufficiat hec diffinitio Gradus
q habitudo distantie psonarum qua
cognoscit quanta gradualis distantia
due psone inter se differant. Gradus
uel computant in linea ascendenti pri
me sue in primo gdu duus aua i secdo
pauus paua in tcio abduus abaua
in quarto In descendenti uo hoc modo
computant filius filia sue i primo
gdu nepas neptis i secdo. p neptis
p nepos in tcio ab nepas abneptis
in qrto gdu In transuersali linea ita
computant sdm canones duo fres
sue in primo gdu. filij duor frm in
secdo nepotes eor in tcio pronepotes
eor in qrto Vbra que gradu nulla
habet consanguitas q sic net olim
ultra viij gdu progredit xxxv
q v ad sedem Sed sdm leges duo
fres sue in secdo gradu filij eor in
quo & sic deinceps In quotz gradu
Primo computationis istius tam sm
leges qua sdm canones videt q
qualis consanguinitas est adinuem
enda & computanda inter aliquas du
as sue de consanguinitate aliquorum
quando inter se differunt recte ad
quem persona a qua trauerit origi
nem ut patrem generauit seu & tiam
qui fuerit fres siue primo gradus
si uero no pat sunt quis sue pat
eor dicas seu & tiam fuerit fres
Hoc ideo dico q fres semp ponebat
sue in primo gradu ut fr & soror ut
due sorores Deinde prede in com
putatione & fiunt fres qui ut
dictu est fuerunt primo gradu item
b genuit a tres sui gdus a & ga
b. tres tertius gradus b genuit c
tres in secdo gdo De quo inter agitur
peruenit ad alium frem & prede sic

tius & sextus fuerunt fres in primo
gdu duus tius genuit y. ter stirps
gradus & genuit h. ter tius gdus
h genuit l. ter qrtus gdus de quo agi
& ita hes tmo gdu ut dictu est. & sic
vir duo vir & uxor dicunt ipsualiter
attingere sibi in vna parte in .iij. gdu
in alio uero in qrto. Vsualit dico q
non attingent sibi reuera in qrto gdu
sed in .iij. gdu in ut .i. e. proximo &
pari in doctrina actionis. Illud idem fa
endu est de hijs qui magis vnum sum
in consanguinitate & dicendu est melius
gdu & tali attingere sibi. Et ita sunt
distinguendi gradus & computandi et
ppter nomina vel equipollentia vide
re quo nomine persone inuicem copulate
a stipite id est a pentho vel ger
manis expresse colligit deducibus dic
ex de consang vua nas ex de testib. li
ex quadu. Sed pone q aliqui p̃sone
attingeat sibi ex vna parte in secundo
vel tmo gradu & alia uero in quarto
sum q̃ predictum quia sup̃ monstratum
nunquid poterit quarto. Dicendu est
q sic q semp standu est vocatori p
pone mo consanguinitate ex de cons & .ssi
e vlt. In hac em causa vocatur p̃s
ex meri consanguinitate existit. Vnde
no attingit illi ex quo de cuius con
sanguinitate non est. Quam sic olim
omnis consanguinitas .vij. gradu &
multabat .xxxv. q. v. ad sedem. Ita
hodie omnis consanguinitas tmat in
iij. gdu salua quo ad prohibitionem
copule coniugal nec te moueat q
dicit ysidorus .ij. q. e. consanguinitas
tmat in .6. gdu quia ipe ponit
primu gradu in filijs duor fratrum
vbi nos ponim̃ sum & ita ille qui sum
uera illa & computandi erunt. & vi
esset nob vnus & qui hodie sum cum
computandi esset ei tmo nob esset quar
Vltimo videndu est usq̃ adque gdum
aliquis prohibeat duas uxores de con
sanguinitate sua & est dicendu q usq̃
ad qrtu gdu inclusiue. Itaq̃ si quis
cum prohibitione huius p̃sumpserit co
pulari nulla longinquitate defendit
annoy. Nec diuturnitas tps no mutat
pcm̃ si dugs centos q̃ uera sint
cma tanta in stirpe ant̃ siue alterum
duorum dimittat allegata ex de con
sang no tenet siue no debz. Quod
si aliqui olim contraxerit de facto
in q̃rto vel vltiori gdu prohibito post
ea tollit illud impedimentu
statuendo q̃d in tali gdu licite possit
contrahi matrimoniu ex in habitat
aliquo tpe qui sic plus fuerat copulatus
nunquid ratificat matrimoniu videt
q no q̃ in matrimonio spuali
electio que abinitio & retro tpe
p̃ subsequente consensu no patit
esse rata. ex de el. Audius credo
tn q̃ si scientes sublatu esse impe
dimentu in matrimoniali affectu
morant & carnalit̃ cognoscunt pro
matrimonio sit videndu q̃ ignoluit
semp debz iudicii p matrimonio ma
xime in mrio in quo matrimoniu expresse
p̃hibet de matrimonio potest contrahi
& despensari pone q̃ pueri & de
errore condi. v. Si vero libera con
traxit ad huc ignorante & tm

De cognatione spirituali ca. vnicum

Postquam sufficienter tractatum est de cognatione carnali
cum videndu est de cognatione spuali
que ex baptismo & legali. Vnde
videndu est quod sit cognatio spualis

que eius species quid uerus sit de ma
trimonio talium dem̃ quedã utilia sup
addenda sint Cognatio spualis est p
propinquitas puenies ex fidei carnis dacione
uel ab ipa tricione Vt cum baptizat sacerdos
puerum tu eum suscipis utq; verum est eum
spualis pr̃ xxx q. i. omnes ex d'cognatione
spuali Species cognationis spualis
sunt tres una dicit que attenditur compater
nitas que attenditur inter spualem patrem
pium & carnalem nam unus compater
semper est pater spualis pius unus semper
cum compatre pr̃ spualis alius
carnalis nec fallit regula talis alia
dicit paternitas & hec attendit inter illum
qui suscipit & illum qui eum suscepit siue
masculi sive femina sit Secunda dicit
fraternitas que attendit inter filium tuum
spualem & filios tuos carnales &
restat ut videamus quid uerus sit de ma
trimonio talium & primo de compa
ternitate dicimus ad quod non p̃ due sint species
compaternitatis una directa scz cum
ego suscipio de sacro fonte filium Bertrade
miserus uel ipa mecum & econtra nunquam
patrem in precem accipe & si acceperis est
separandi quibus xxx. q. i. nisi ex
de cog. spuali veniens Alia dicit in
directa qñ unus gurgio postquam fuit
una caro effecti filios alios suscipit
inter eos ambos pendet infinitus
compatres efficiunt Alii gurgio qui
non suscipit. qñ quidem sibi quidem
actiones xxx. q. m̃ Dicitur Quis ex uno
ex de cogna spu dixerit Bertradam
Si uero filium uxoris tue que alio uiro
genuerunt aliqua mihi de sacro fonte
leuauit uel ad confirmandum tenuerit
tenuerit illa mihi est quasi tue ve
roris & non tua non dissimulo si secuta
fuit naturalis copula mecum te & uxore
tua uel non q. no fuit ibi quidem
acquisita & deos mortua uxore tua
poteris talem quidem habere
in uxorem spem est si filius tuus ab
aliquo suscipiat que genuisti ex alia
muliere quia non est acquisita affinitas

pndet q̃ nullomo ex de cog. spi. m̃ Ber
chtam & sit tam directa cõpaternitas
quam indirecta matrimoniũ impedit
contrahendi & dirimit tam contractum q̃
etiã colligit ex capitul. p allegatis xxx.
q. m̃ Dicitur Siquis ex uno Solet
queri an aliquis duas quidmatres possit
habe in uxores una post alia sup ista
questiõ ita tenendũ est q̃d effert uis
quidmatrimonium precedat matrimoniũ uel seqũt
si precedit matrim̃ uel saltem carnalem
copula iuste post habe quis duas ꝯ
matres in uxores Verbi gratia Ma
ria & sarra fuit quidmatres postea
martinus contraxit cũ Bertha ea mor
tua parte consẽ cũ maria & si prima
cognouit post compaternitatem con
tractũ dum tamen no ante & hec e
causa q. p uiroꝝ carnis sequente
non transitur ad uinculũ quod precede
tem xxx q. m̃ post uxoris obitum
Si uero quidmatrimonium sequit matrimoñ
distinguit Si uxor tua postquam fuit
ate carnalit cognita suscepit filiũ
alterius illa cuius filius suscipit effici
tibi quidmatr̃ p fim uxoris tue & mor
tua uxore tua no potes illa habe
in uxore & eandem quidpaternitatem
intelligis acquiri uxori per maritum
xxx q. m̃ Dicitur Siquis ex uno
ex de cogna spu duxerit Bertradam
Si uero filiũ uxoris tue que alio uiro
genuerunt aliqua mihi de sacro fonte
leuauit uel ad confirmandum tenuerit
tenuerit illa mihi est quidmatr̃ tue ve
roris & no tua non dissimulo si secuta
fuit naturalis copula mecum te & uxore
tua uel non q. no fuit ibi quidmatrimonium
acquisita & deos mortua uxore tua
poteris talem quidmatrem eius habere
in uxorem spem est si filius tuus ab
aliquo suscipiat que genuisti ex alia
muliere quia no est acquisita affinitas

vxori tue ⁊ ita mihi tu ſic in ꝓmo
aliquis potuit duas q̃matres vxores
habe ⁊ aliqua duas compatres ma
tuas habe xxxx q. m. qui ſpualem
post vxoris ⁊ hanc diſtinctionem de qua
libus tomatibꝫ in vxores hmõi mꝰ
verſpaulis comprehendẽ potes ut ſequi
Cue m̃ ul quis mea natu ſõte leuauit
h mea q̃mat fieri mea nõ valet vxor
Si qua mee natu no ex me ſõte leuauit
hãt poſt fata mee nõ in vetabor habere
Tractauit de compatrinitate nũc vide
dũ eſt de patrinitate que attendit mꝰ
ſuſcipientem ⁊ ſuſceptũ id eſt me patrem
ſpualem ⁊ filia ſpualem ul me matrem
ſpualem ⁊ filiũ ſpualem. ⁊ dicendũ
q̃ nulla põt eſſe matrimõ. mꝰ tales
⁊ ſi coniugant fiet ſeparandi xxx q. de
eo qđ metrogaſti xxxiii q. v. Quis
cũ matre ſpuali Quid ſi aliquis no
ui illa filia compatris qua compres
eſſe fecit ſed ad alia cõiũxit matrimõ.
dic hmõi eſſe a tali quagio abſtine
ſi tam coniuxerit tenet matrimoniũ
xxx q. m. Illud etiã Item quia
an aliquis papa ul duus i mundo
ordinibꝫ conſtitutus poſſit matrimõ.
cõtrahere cũ illa qua ſuus mandatus
baptizauit / ⁊ eſt dicendũ q̃ nõ. quia
eius filia ſpualis eſt ſic illa qua fuit
ceptus xxx q. i. Omnis. Et ſi contractus
fuit matrimoniũ mꝰ eos nichil fuit
ſeparandi Quidã dicit q̃ ſic. xxx q. i
omnis ꝛc de eo qđ metrogaſti multi
videt qđ ſumus ponitur eſſet conſulendũ
qm nouus articulus eſt ex de triſta. Et
mꝰ corpalia Vltimo videndũ eſt de
femmitate ſpuali que attendit mꝰ illud
qui ſuſcipit ⁊ filias ⁊ filias carnales
pris ſiu ſpualis Et eſt ſtendũ q̃ ſup
ſto articulo tanta fuerunt opiniones
⁊ dubia orta emanauerunt Quidã dice
bãt q̃ filij duoꝝ compatꝝ nichil eam
poterant in ſimil copulari ſiue cũ
compatrinitate ſiue eſſent geniti ſiue
poſtea alij no dicebant qđ geniti
poſt compatrinitate tm no poterunt
copulari hijs omnibꝫ premiſſis ⁊ ſine
aliqua dubitatione tenendũ q̃ omnes
filij duoꝝ compatꝝ ſiue an compa
trinitate geniti ſint ſiue poſtea pnt
legitime matrimonialiter copulari
excepta illa ꝑſona qua mediante pa
trinitas eſt contracta Illa ꝑſona
nichil pot copulari aliqui filiaꝝ pris
ſui ſpualis xxx q. m. Sup quibus
puncta non opus eſt de tot ſpiãli
tate nas Item quereꝛ ſi filius ſpe
datis ul alterius viri qui baptizauit
puellam poſſit cõſulere ut ea qua pa
ter baptizauit ⁊ duxerit quidã q̃ ſic
ſi cõtra teneat nemo uxor ymo etiã
eſt ſi contractus fuit matrimoniũ ſeparandũ
eſt de tot ſpiãli ⁊ ult Vltimo videndũ
eſt an natalicia domini pentecoſtes q̃ reſa
tramenta ſpualis cognatio contrahat
⁊ quidã dicit q̃ ſic ſicut vñ dona ſpiãli
ſancti ita ſiue ſic dona baptiſmi ſcilꝫ
a ſimo pabulo ſacratis labiis uſq; ad to
ſiacone ſiue confirmatiõ q̃ ſit p ꝓm
⁊ in quibꝫ eoꝝ cõtrahit compatrinitas ita q̃
nõ põt eſſe matrimoniũ inter tales cognatas
ſpuales xxx q. i. puerũ mihi ali dicit
q̃ ptia ſententia tm contrahit ſpualis cog
natio ſic q̃ catheciſmum baptiſmi ⁊ confirma
tionis eſt de cõſe di. ꝛ in catheciſmo
dicit dicit eũ quidã ſencio idem q̃ ſibi
ſ q̃ p illa ptia dicunt contrahit compa
trinitas Differũt tam mihi q̃ hijs per
baptiſmum ⁊ confirmationem contrac
ta compatrinitas impediat ⁊ dirimat
matrimoniũ xxx q. i. ſiquis filiã de
hijs qui et q̃ m̃ ſiquis ex uno xxxiii
q. ii. Siquis cũ matre ſpuali ꝛc de
tot ſpiãli q̃ talem illa tam que contrahit
q̃ catheciſmum adeo exilis eſt ⁊ nulla
lida q̃ uix impedit matrimoniũ contrahẽdũ

liquid aut dirimit contractū ex de qq
pud contractū & ro principal qz ad
bapt̄m pt arma & fundamtū oīm sacrā
xxxvij. d. Vez m si ex de psputeo nō
bapt. i. & ultiō patz q cathecūsing nō
est parentū Item an bapt̄m nō est fi
lius eccie qz si moreret meritū pueri
ergo nec filius spūalis ergo peccm ut
nulla vel quasi nulla contractꝰ est
compatinus Sz ut multa peccata ecia
matrimonia euitent statuit leo papa
q nō plures ad suscipiendū de bapt̄mo
infantē accedant quā vnꝰ filiꝰ ut
filius mlr Post confirmacōm vero idem
fiat Si tam nūtas coiuerit in cathe
cūsmo & in baptismo & in confirma
cōne posset fieri vnꝰ patrinꝰ de qb
di m nō plures in cathecūsmo Item
notandū q in bapt̄mo & confirmatione
nō pt aliud suscipē in filiolū ipse
qui no est baptizatꝰ uel confirmatꝰ
de cog. di. m. in bapt̄mo Et prohibitū
est abbatibus monachis de bapt̄mo
suscipē filios & matres habē xxx.
q. j. placuit omnibꝰ d regularibus
& alijs plurib⁹ dr. ex de postulando
expte & tm Sequitur Sequenter
de cognatione legali ca. octauū

Post tractatum de cognatione
naturali & spuali consequenter de
legali dicendū est Quod tpa sūt que
eius species sūt & qualit impediat
matrimoniū Cognatio legalis est que
permittit ex adoptione puenire
sed q̄ mutare tantum modo de
hac nūa tractat Ideo ad instructiōz
simplicium plenā de adoptione trac
tatū subiungā Videndū agit̄ q
sit adoptio que eius species eius
pat adoptare eius possit adoptū
eius effectus adoptionis Unde nō
adoptio sic describit̄ est extranee
psone in filiū uel nepotē uel dem
ptis assumptio legitima Species aut
sūt due una dicit̄ arrogatio alia finx
adoptio Arrogat̄ ille qui sui iuris est idest
qui nō hz patrem uel si hz emancipatus
est & tenet in patrem arrogantis Si ista
fieri debz auctē principis Adoptat̄ ille
qui est in patre sui patris & nō tenet in
patrem p adoptantē & hz sic in pio.
magistratu ff. de adop. li. n. & l. si
pater Ex arrogo qui suus & hz
mīs ee mīe patrē adopto suū nec pris
desinit esse Adoptare pōt pr̄fulmis
qui sui iuris est & qui gnare pōt quaz
qui nō generare ut spado uel frigidꝰ
nō pōt adoptare ff. de adop. l. n. sed
Ille qui minor est xxv. an. nō pt
adoptare nisi iusta causa mediante
ff. et. si pat Ultimo & inseqnendo
demonstrat. Mlr uero adoptare nō
pōt nisi ex rescripto principis in filiū
filiorū amissorū ei contrahā ff. de adop
Nam asinē. c. e. t. mlere potest ad
optare quilibz tam masculū quā femel
la dumo sit minoris etatis pre adop
tiuo Ita q filius eius nātus esse possit
ff. et. Adoptio est Effectus adoptionis
est ut ille qui adoptat p omnia quasi
filius habeat̄ ita cuz ut abintestato
succedat v. c. e. t. l. plāne Item arro
gatus & eius filius uel nepotes si qō
in patre habz desinunt in patrē arro
gantis qō nō est in eo qui adoptat
Item alia & dra me eu qui adoptat
& illū qui arrogat̄ qm pr̄ arroga
tor tenet̄ reinque filio arrogato q̄la
partem oīm bonorū que hz siue in
testamto siue eū uelut emancipare
ez pat̄ adoptator filio adoptiuo nec
tenet̄ reinque nisi uelit. v. c. e. t.
l. j. & l. pnlt Videndū in principio
quid cognatio legalis Aut videamꝰ
que sint eius species & qn & quales
impediat matrimoniū Quoniam tam nō

q eũ plus efficat cognatꝰ ille q̃ adoptꝫ
qui fuit in ptate patris adoptiui ff. et
qui in adopcione spes adoptiꝰ fuit
tres vna q̃ defendendum Alia quasi
ex latere veniendum Tercia est que le
galis affinitas dui pat̃ ꝓma q̃ defe
denduꝫ de attendit inẽ me priꝰ ad
optantẽ & filiam tuã vl neptẽ ad
optatam Sedo q̃ ex latẽ veneꝫ
attenditꝰ inẽ filiũ meũ natale & fi
liam mea adoptata Tua sꝫ legal
affinitas inẽ me & uxorẽ filiꝫ mei
adoptiui simꝫ inẽ filiũ meũ adop
tiuũ & vxore mea Cognatio legal
in fide ꝓpe impedit matiõ quia
dui sunt in eiusdem patis ptate ea
quoq; pluri morte vl emancipacõ
filiꝫ adoptiui vel naturalis postea
non impedit ex de cognon legali
c. i. xxxx q. iij. Nã diligẽ post fus
ceptam In prima vo specie videlicꝫ
q̃ defendendum & tercia sꝫ legali affi
nitate oim tpe impedit matrimoniũ
qm pr adoptator no pot cognoscere
cũ filia sua adoptata vl nepte Ter
cio illa que fuit vxor filiꝫ sui adoptiui
tui post emancipacione ff. de ritu
nup Item adoptiuus ffi de nup. l. ij
in fi. Simili filius adoptiuus post
mortẽ patris adoptiui no pot cõtrahẽ
cũ illa que fuit vxor patris sui ff.
de nup Nam adoptiuus fit hec de
cognationibꝫ legali spuali & terre
dicta sufficiant & tm̃ ꝛc Sequitur
De impedimento crimis ca. xv

**Quinta multa sunt que im
pediũt matrimoniũ cõtrahendum**
propt eoꝝ enormitatẽ sic est in
testus. xxxvij. q. vij. Siquis vidua
que dormierit cũ iudaeis Item ille
qui vxorẽ sua mutauit alia accipe
no debet. xxxvij. q. ij. Amante me
fectores Item ille qui rapuit sponsam
alterius xxxvij. q. ij. statutũ Item qui
in odium matrimonij ꝓpter filium defun
te suscepit ut possit priuare coniugem
carnali debito & copia sui xxxij. q. i.
de eo dub Item qui meretrix pbrm
ex de pe & te. a pbrm. Item sacer
me penitus. xxxij. q. ij. De hijs
antiqui canones alie iste emma
& forte aliqui alia impediant mat
mariũ contrahendũ gratia tamen si
adolescentes sine & timeat de coitu
eoꝝ tria debet eis concedi nuptiarum
licencia ar. xxxvij. q. ij. Antiqui in
adolescẽtia ex de eo qui cognatã spiritꝫ
vxoris sue ex litteris Item nõdꝫ
est q̃ quis sint multa emma sunt
sup dictũ est que impediũt matrimoniũ
contrahendũ nulla tam sunt que contra
dicendum nisi tria Primum est si ali
quis adulterat cũ aliqua quagata &
ipse vl ipa matrimoniũ sunt machinati
tem viri ipius adulteri vl i morte
morte vxoris ipius adulteri tum
effectũ ut simul contrahant postea ipa
adulterio In hoc tam contrahi no dent
& si contraxerint sunt separandi xxxvij
q. i. Siquis mutuente ex de eo qui
du in matrim. quia pollutꝫ p ad
sup hoc sanctificasti nemo Sedus
tamen est si posset fidem adulterꝫ q̃
ducat eam post mortẽ legitimi
eius mariti vl post mortẽ vxoris
ipius adulteri xxxvij. q. i. relatũ et
in omnibꝫ predictis ar. Tercius tamen
q̃ si no possit fidem adulterꝫ de
ducendo eam ꝓ principalꝫ ducit
et tũ eo contrahit qm̃ plus q̃ ducẽ
qua fidem dare deducendo ex d eo
qui du. erat matrim. pol. ꝓ ad. tñ
habet ex litteris q̃si nũ nullꝫ iste

aſtim mulierem & adulter mortua vx
ore ſua vel vno adulter contraxit cu
ipa quod plus polluerit p adulteriu
tenet matrimoniu ut m aſſeuit ea
capitul dicit. Sed aut dicendu ſicut
qd qn adulter dederit fidem adultere
vel vxore adulti debent ſeparari inter
legendu eſt q tam adulter quod adultera
ſtrebant impedimentu qn ſic coniuxerut
ſi eni alter ignoraret talem credens illu
ad quo coniux eſſet ſalutu poſſet cu
illo eſſe poſt mortem legitimi & hanc
propter hoc fidem quam habuit ex
deo qui dixit in matrimonio quod
polluit propriu veneno ex de ſpon
ſu m aperiat ſe no q primu matrimoniu
facit q ſidem no tollet ſi durante pri
mo ſponſalio contrahat qn primu matrimoniu
fuit ver & legitimu Nam ſi primu no
fuit ver ſz in putatiu no preſtat
impedimentu primo ſponſalio matrimonio ex
deſponſat veneno ex d mrio contracti
q me eaue exclu m ſi ſi tam primu
matrimoniu fuit contractu in facie eccie
& alter an dnoraz p verba de preſenti celebratu
vel cu me dutu eſſet cognitu eaue ad
alia peruat & debz dge primu ſed
tz mobilem mg mrio ut dictu eſt
vt in pall de cō ex lras m ſi de ma
trimonio cu me ea contracto ſtante
q aliquis mulieri quugate cu qua
no du qmſit adulteriu dat fidem dadu
cendo eam post mortem viri legitimi
vel vxoris ſue ſi ipe eſt quugatus vel
cognitu cu ea defuncto nequid poſſit per
mortem vxoris ſue vel viri adultere
matrimoniu potuit cu illa contrahere aut ſi
contraxit nequid debet ſeparari videt
q poſſint cognosci qz vera ſuperius alle
gata loquunt qn adulter dat fidem
adultere vel cognit cu ea q aut no
ſit hic ſolubo. determinatu eſt vtre

ſolutio

natus q ſine aut fidem datam vel
matrimoniu d ſuo contractu ſine poſtea
legitima ſuſcepta cognouit illa debet
omo ſeparari aliqn ſi nec ante nec poſt
quicquid meruerit talis copula Secundus
vero ſtatus p qd in hoc gnus deliquerut
ſit prima mutatio no eſt tamen ma
trimoniu qd tamen ea cognouit poſt vxoris
obitu debent diremi ex de eo
qui duxit in matrimoniu qm pol p ad
ſuperius vxore &c. per quā

Sequitur de diſpari cultu ſalutz quando vnus coz qui contrahe

volut eſt catholicus & alter hereticus
vnus xpianus & alter iudeus vel pagan
ecy hoc ita diſtingas aut fidel cognit
cu infideli iudeo vel pagano ſine he
retico aut infideles me ſe & poſtea la
bi alter coz mulieremq in primo eau
nullo eſt matrimoniu ſponſalia tam
poſt fidel cu infideli cognitu ſub con
ditione ut infidel conuertat ad fidem
xxxvi iſt q ij lxbys miſme eaue xpi
anę no opz minuere & phibuit
dnus dicens Noli accipere vxore
de filiabus aliegenaru ſeyr tuis
ne intraducat eos poſt deos ſuos
In ſido eaue ſz cu quibus fuit in fi
deles puta iudei vel ſarracenus nec
eſt matrimoniu & ſi alter quorumlibet
ad fidem alter remaneat in iudaiſmo
vel in gentilitate errore ſi infidel
no volt cohabitare fideli vel ſi volt co
habitare no tn ſine iniuria et blaſ
phemia nominis xpi ut eu pertrahat
ad infidelitate vel ad aliud malum
peccm In iſtis tribz caſibz ſolutum
vinculum matrimonij ita
fidelem ſic ideo poſt fidel lucem ſpe

ex. de conv. infi. gaudemq; si uerum fidelis uolt cohabitare fideli sine aliquo pricto. fidel si uolt ei cohabitare benefacit q hoc magis q plus ad Cor. 5. vij. dicit. Si quis fr uxorem habet infidelem &c. Si aut no uolt ei cohabitare no est compellendus. Nam illo uiuente no potuit contrahere quo durante mria. ex. deduc. gaudemq; Et hic quidam distinxerunt dicentes ad esse mundus aliud mpaganis quia ipi uidebant quia deus ad fidem no debet esse nec cohabitare uxori infideli uel ti cohabitare. sed sarracenis uel paganis quorum pacem uidet hodie eccia in diuersis mundi partibus. ex. de conv. infi. fidelibus. et ex. ti. mteragatu. Quod sine uidet uel paganis contrahunt cum consanguineis sum ritus suos nunquid post questionem remanebit talis copulatio. Dicas q sic. q. apud infideles unde est matrimoniu non eni actum contractus mysticum. et p sacm baptismi no soluit contagia. sed crimina dimittunt ex. deduc. gaudemq; in pn. xxxvj. d. una tantu hac tm intelligo no contrahent in gradibus. quia lege plus q. & leuit xx. Quid si infidelis plures habens simul uxores tenet nunquid remebit omes aut quia ex omnib; remebit dic q primu tm est uxor ideo nulla solum pot remedium eni abnuit. v. tosti in una sententia sit quasi et septima duxa teneret. qd propter hoc relinquet homo patre et matrem et adherebit uxori sue. t. e. d. m. c. v. nec dicit tres uel plures. sed duo. nec dicat ad herebit uxoribus sed uxori ps q nulli nunquid licuit plures simul habe uxores. nisi cui dicta fuit re

uelacon concessio. p qm sic Jacob a mendacio reflexe. a furto et sacrilegium ab homicidio sic et patriarche et alii uiri sancti qui plures simul legunt habuisse uxores ab adultio excusant. ex. deduc. gaudemq; q ua[illegible] dicta ecclie hys q infideles sum ritus suos et legitima repudiauit uxore ad tale repudiu. vitas m eccie reprobauit nisi quod ea uiuente. licite potest aliam duxa ad fidem ppter quam habere nisi melius casibus notatis. s. e. eccia pn. ex. deduc. gaudemq; Cui autem dz nunquid uir gentilis tam ad fidem deberet restitui uxori muste p hoc repbatu repudiu spoliate si peteret restitutionem dicas q no si ipsa ad hoc remanet infidelis. q sum dictum se aut soror non est in huiusmodi subiectus putauit. Sed si uero conuersum ad fidem et ipsa gentilis sequat. pt quia propter uerba cuiusdam poetici supra. in pn. legitimas illic ducat uxore eam recipere compellet ex. deduc. gaudemus. Cui aut dz q si uerisimum q q. apte phat q si aliqua de ritus suis potuit. s. e. eccia pn. melioriat potuit sum mria. quia ad nuptias sed no quo ad stabilem nisi tunc demu cum eam contraxit cu alia matrimonium. Et ideo dixit dictus se eam uel sororem non esse nuptias subiectis in huius et ratione contumelie patroni potuit uis mria sed uis r. mutuo obligationem siue ser uitute matrimonij. xxxvj. q. i. si infidelis. Gaudemus tam alie sentiunt alienum sensum a littera exorquentes in qua tam. s. qm fideles contrahunt me se et postea alie habit in heresim uel infidelitatem errare no pot cohe qui relinquit no distincte utrum uenerit carnali copula uel no et tenc

contrahē. licz in hoc tm̄ maior appareat
cautela creatoris quā in prima lex
est qm̄ matrimoniū fidelium est ratum
et ideo nullo tm̄ casu perpetue potest dis
solui sacramentū cum fidei q̄d semel
admissū est nunquā amittit ratū efficat
quoq; sacramentū matrimoniū vero
infidelium non est ratū et ideo dissolui le
gitime pot̄ ex. de diuor. c. gaudemus si
catholicus cōiugit ad hereticā bāptā
vel econtra nunquid tenet matrimoniū
videt̄ q̄ nō propt̄ disparē cultū sic
ditū est sup̄ in primo pncipio et expresse
dicit ambro. xxviij. q. i. Cauē xpiane
ꝙ. Cauē nunquid gentilem aut iudeā
alterigenā hoc est hereticā nō
accipias vxorē tibi cum nō oportet
cū hominib; hereticis mixte cōnubia
dicit tam hic q̄ sup̄ talē matrimoniū
cōiugi nō debuit contractū tam debz
et tenet sicut tenet ad eo communicatis
Sufficit enī si ambo imbuti sint sacra
mento baptismatis ut multo. c. Cauē
xpiane Ꝙd pone q̄ iudeus gentil vel
hereticus non baptizatus nō mouent
aliquid vel aliquis qui ad baptiset cō
sint ei anīa peccata dimissa q̄ bap
tizatus est baptismo flāmis nunquid
pot̄ cōtrahere matrimoniū ad xpiana
dicit hoc q̄ non q. idonea cum quacū
mq; est bapts. xxxij. d. Vera et
optime facit ad hoc illud. c. Cauē xpi
ane Si xpiana sit nō est satis nisi
ambo imbuti sint sacramēto baptis

De impedimento violencie siue metus. capitulum vndecimum Sequi

Q Varta impedimentum violencie
Nota q̄ ex natura sui etiam sine
constitutione ecclie matrimoniale con
sensū excludit Item ubi metus vel vo
catio intercedit nō pōt consensus locum
habere per consequens nec matrimoniū
ad pleū consensū cōtrahit. xxxvij. q. nō sic
fiunt ex. de sponsal ad hoc. Et q. me
vim et vim q̄q; est dicā me metuē
metui ex. de sponsal de multa Circo vi
dendū est quid sit vis siue coactio et q̄
metus que violencia excusat et quis me
tus Vnus est maioris rei impetus qui re
pelli non potest ff. quod metus causa
l. i. vltimo Metus est mentis vel
futuri pericli mentis trepidatio ut in
eadem l. dr. Vt alia taceas que vio
lē quis metus excusat nō q̄ coactio
sed vis alia levis alia violentia levis
no excludit consensū matrimonialem
violencia consensū excludit ar. d. c.
pleriq; ex. de sponsal verum n°. xxxi.
q. n. c. i. et v. que sit violencia coac
tio patet sic ad quis capiat ut trahit
muliē ducat vel cogat ibi. de hijs
qui vi me ca facit Item metus alius
cadit in constantē virū alius no Ille
qui cadit in constantē vir excusat
et excludit consensū matrimonij ex.
de hijs quos vi me ve causa pleriq;
ad audientia sacris ex. de sponsalis
Verum vero Cuius aut metu excusat
et cadit in constantē virū dic q̄ me
tus mortis et corpis cruciatus ex. de
hijs quos vi me ve ca ad dilecti filij
Item metu stupri et fructus ff. e. t.
nec timore Isti quidem. c. ii. m. li
istos quatuor modos de metu ii. v. vi
plenius Circa metu istos posse
putat q. nepos Stupri sine stuprū
verbis alijs metus Sc nō q̄ talis metu
cadat in virū qui no debuerē videre
nī aliud q̄ nō est ī simile hominem
dare dignitatis morbe timuisse. vel
q̄ tex pui militis metu timeat ff. q̄
metus causa nō est veri simile xxxvi.
q. ij. Lotarius Verūtam si apertis
simas plationes habeat repellitur

psumptio que cõ eu est ut ibide dr
& sic uidet sm̃ dubitate pnaz & la
tz udicabit qual sit metꝰ & udica
bit matrimoniu aliqꝑ uel nullu ꝓ
nõiatu est ꝙ qualisq; sit metus
uel uiolencia in matrimonio contrahendo
si mlr que allegat metu simulauit p timo
& dmittit ad maritu & consensit in
carnalem copulam no debz postea au
diri si allegat metu uel violentiam
ex de sponsal ad dd ex qui mria ex
tus pos mlr adducti ex de eo qui
duxit in matrimoniu qm̃ pall p ad
signi ficauit ꝛc Sequitur nunc
De impedimento ordinis ca xxij
Nunc autem de impedimento
ordinis agendum est ad qd nõ
ꝙ clerici in quor ordines mandatis
ordinibz constituti nisi sint monachi
uel regulares canonici uel in alia
religione constituti que quidem
assit licite prie contrahere d xxxvij
Siquis uero sciens xxxvm d de
hijs ex de clere qui c i n m Si ita
m sacris ordinibz est constitutus aliqs
priua pbre diaconꝰ subdiaconꝰ con
tracte no pot & si contraxerit separẽ
d xxxvij Siquis eay lectores exu
berant placuit ex qui dei uel ma
trimoniu contrahi possint c i t n
De hac mã hre queda valida in sua
de pe mu deuatus ꝛc ꝙ si maritꝰ
De impedimento ligationis c xm
Sequitur de impedimento liga
tionis sciliz cui quis uere cõiugi
sue sponse est alligatus qd impedi
mtu semp valid fuit etiã an quã
siqꝑ hac aliquid abeciã constituere
Nuquid em alligatus uxori patest
uel potuit alia accipe nec umq
licuit Siquis hoc facã adulteriu
qm̃ sit nisi au diuina reuelatione
& mstrante spũs scõti reuelatio
fuit ut patriarchis ex de diuor gaudeg
i 7 b de dispi cultur Quid si infidelis
ex qm̃ alij fuit ligatus p sponsalia alij p
matrimoniu quid uerius sit in utroq;
tm uideam & primo de sponsalibus
Et est nõdz ꝙ si aliquis contrahat sponsalia p uerba de futuro no debz cõ
here cũ alia nec alia cũ alio & si
cõiuxit tantu sponsalia firmitr p ua
de futuro debz dimitte priorem & reuer
ti ad primã Si uero cõiuxit cũ priori p
ua de pnti uel p ua de futuro & sequa
carnal copula debz stare cũ priori et
agere penam de fide mentita ex de
spon duoz c i ex de sponsal sunt
ex littis & quo mihi dictu est hac de
hac matia muemat ad plenu sup
desponsalibus Ultimo si uo mat
monialit & alligatus uxori sciliz
qꝫ contraxerit p ua de pnti si no
dum sint p carnalem copulã una
caro effecti pot ille cuã alia cito
intrare ad religionem & qui remanet
pot cõtrahere matrimoniu cũ alio ex de diuor
tuuer qui uxor expublico despon
du lis pter solutu si aut sit forsan
carnal copula nec aliq; nuquid lic
uiro dimitte uxore uel uxori dimit
tere uiru nisi propter fornicatione
& tunc pot eam dimittere ita ꝙ aliam
ducere no pot Et si dimiserit reuo
cetur uxori aut maneat sine
uxore & si aliam duxerit medietatis
xxxij q vij c i v & m Pone ꝙ
uxor credit uiru mortuu & cõtrahit
cũ alio dicꝰ ꝙ quidem ita creditur
nec ille reuertit constat de adul
tio & fornicatione propter ignorantia
facti & filij siquos ex isto suscepit
iudicant legitimi Sed statim
ut reuertit primꝰ dz redire a isto

& redire ad pmu qđ si nō fuit adultera
iudicit · xxxiiij q · v · ut p bellum ad
captiuitate si uxor & qđ quid si no
reuertit & tredit tamē eā uiuē quid
faciet nō exigat debitū a marito q
accepit sed ei exigenti reddat · expt
de sponsis nuptys dom ac redemptore
se pone q uir iuit in exercitu contra
sarracenos uel in regione longinq
no reuertit nec sit an sit uiuus uel
mortuus quid faciet uxor Dic q
quātūcūq; inuetula sit tenēbē non
potest donec sit certa de morte multi
ex · de sponsal in pncia & qualiter
certificabit · Videndū p uiam et illius
sub quo militauit uel erit aliquis
qui morte eius bene nouerit pot
uidimentū huiusmodi sufficiens nubē post
ex · de sponsis nuptys sup illa re ·

De publice honestatis iustitia ·

Postquam uidimus de impedi
mento ligaminis uideamus de
publice honestatis iustitia qđ impedimēt
est ab ecclia introduct propt eius hones
tatem tuic due spes erant vn olim una
que cōtrahebat ex sponsis nuptys & hec
est hodie sublata remedio · ex · de con ·
sang · & affi · no debz alia que cōtr ex
cōtrahit ex desponsatione puta si aliquis
desponsauit puellam · vir amoy uel
uitra & licz eam no cognouerat tam
nullo de consanguinitate eius poterit
eam habere in uxorem nec ipe aliquā
eius consanguineam · ex · de sponsal · c · 1 ·
Inuenis ad audiendā ex · de sponsal
inpu contrahebat Vltimo ideo dixi
vir amoy qm si ad septenniū con
tracta sunt sponsalia nullius iudicit
esse momenti nec prestant aliqd
impedimentū nisi post septennium
qui autē contraxerat sponsalia ap

pbauit ex · de spon impu litteras accepit
& requid & de · s · pone q pud Quid si
sponsalia nō tenuerūt qr nō debuere p
defectū trīm contracta fuerūt vbi grauia
desponsauit aliquis consanguineā uel
matrē uel aliam in gradibus ordinibus
constitutis uel frigidus uel penio male
ficio maleficiatus uel sectus desponsat
defectū aliquid / nunquid talia sponsalia
que nulla fuit patū impedimentū con
sanguineis ut no possit contrahē ad illis
siue talibus sponsis defectū & si conuerit
no teneat matrimoniū ad hoc & s · & ·
plerique tūc eo senciunt qđ hmōi prales pa
tatur impedimentū consanguineis de
primo tūc habet expresse · ex · de sponsal
ad audiam & uidet expresse de omibz
· xxxv · q · ij · Siquis uxore desponsauit
quidā desponsauit uxore / vide tū
qđ ut dicta opinio mutet hoc aut
no est propt affinitatē que no contrahit
nisi paternale copula p̄ est propt
publice honestatis iustitiā que contrahit
p sponsalia puerba siue depnti siue
de futuro tm̄ contracta excepto tūc posito
p · e · cta pnd qn videlicet puer ut puel
la an septimū sponsalia contraxerit
ad sortē io & spale in illo tūc mgr
qr in illis ad animā q corpus & de facto

Sequitur de affinitate capl̄m xv m.

Dictum est de publice honestatis
iustitia que quibus iusta est af
finitas propt quandā similitudinē
& ideo consequenter de affinitate trac
tem̄ videndū est quis sit affinitas
quot sint gnā affinitatis qualis
affinitas contrahit vsq; adq̄ gradu
phibeat matrimoniū Vñ notandum
affinitas & pximitas psonaꝝ ex carnali
copula prouenies omī carnis
penitela & carnali copule io dixi

quaz tam pformacoz siue pfarmacna
copula qua plegitur conglt affinitas
xxxv. q. m. nec eam ex. d'eo qui cog
consag vxo distrctoz tue frastratis
dza gnā affinitat fuerit olim ꝙ hodie
pmu geng tm sciat .p.ª. t .m.ª. sublatio
.ex. de consang. no debz pmu geng affi
nitatis conglt exppsna addita ppsne
p tertias ppagacone mutat gradum
t no geng attmencie t ppsna addita
ppsne p tertias copula mut genus
attmencie vn v. Mutat nupta geng
ꝑ gnāti gradu. Et ut melius intelli
gatur exempla ym medio ꝓnanng
sore eom. t sorore mea vna consag
nitatis sumg. Accipiat sororem mea ma
rito uel amasio licat. p. videlz ipse
pr. t addita ppsne consanguin mee
p tertias copula mutat geng attme
tue ꝙ no gradu qz ꝑ sororem mea t
mihi consanguinea m primo gradu ut
t ipse p. est mihi affinis m primo gdu
t qd dictu est de sorore mea istem
m intelligas de quibus consanguinea
mea t de quibus consanguineo meo
q omes maritu consanguineay meay
fuit mihi affines m primo gne affini
tatis t m hys gradibg m quibg duo
res eay attment mihi dicta. Si qua
est mihi in isto gdu consanguinitat
maritus eius m primo gne affinitat
t m isto gdu maritu eius t m primo
gne m affinitat t m isto gdu t sic
de ceteris gradibus. qm gradus com
putat inf affines ꝓportni consang
nitatis un. xxxv. q. v. Porro t qd
dictu est de maritis consanguineay
meay. Item p omia intelligas de
vxoribg consanguineay meay. quia
fuit mihi affines omes m primo gne
affinitat t m illis gradibg in quib
maritu eay consanguinei fuit mihi
t eom. similit. sum eis affines m eod
gne t m eisdem gradibg. Ite omnes
consanguinei vxoris mee fuit m affines
m primo gne affinitat et m eisdem
gradibus in quib fuit consanguinei vx
oris mee t omn mei t consanguinei
similit mo fuit affines vxori mee m
primo gne affinitatis t in eisde gradibg
in quibg mihi fuit consanguinei ꝑ hac
tibi ꝓbat ex de consang. qd sup hys
xxxv. q. ii. Sane dicat illud primu geng
affinitat habebat olim ꝓhibitionem
usq ad vn gdu hodie aut usq
ad quartu gradu mitigatur sic tpa tan
sanguinitis. xxxv. q. n. de affinitate
nullu equalit ex de consang t affini
q sup no debz In summa vero non
est ꝓtermittendu qd gradus dicit esse
in affinitate t computat in eis ex
parte consanguinitat in vn cu de af
finitate aliquay ꝓpinquay querit in
quo gradu sibi attineat ratiocend
est ad ꝓsona illius qua mediante
venit sicut ad affinitate t quicun
q quarto gdu stat ab illa ꝓsona
de qua agit stem regula assignata
sup in titulo de consanguinitate ubi
ostensu est qualit gradus sint com
putandi t quarto gradu distant
in consanguinitate tot t distant in
affinitate Item no q si ꝓsona q
est tibi affinis p appositione sui
generat filiu t gnat eu de con
sanguinea tua filius ille gnatus est
tibi consanguineus no affinis Si na
gnat filiu de extranea t no de con
sanguinea filius ille nichil tibi attri
nebit p appositionem. Cui ideo dica
tur si tibi est aliquis affinis ꝓpter tui
appositione t q tu te sis appositus
consanguinitati eius si gnat filium
ille erit tibi affinis sic parenti

sumꝫ in eodem gne ꝑ in alio ꝓcedu ſſe
nō q̄ his moꝛtuꝰ consanguineꝰ quo me
diante cōtrax affinitas ꝑsona que sup
viuit remanet affins xxxv q x ſine
mitatis ſi cōtrax affinitas no ſolum
p mꝛiomale ꝑ errā p formitatē ſed
ſero formitatiū ordiū dū tam ſit ordi
natiē ſi uero cōtra ordinē fiat est
ex vas uel tractꝰ vas debitū aliquis
pollue aliquā no impedit ab hac
aliquis de sua cōsanguinitate illam
duxe in uxoꝛe quauis eis polluto
timosa sit & dapnabile nisi ea sua ig
noꝛanti cōsensit xxxv q ij ē ordi
natā ex de eo qui cog cōsang suas
uxoꝛ fraternitatis aut tactꝰ aut quig dā
est q̄ talis polluto nec facit sententia
q̄ntumcūq nec actus unitatē p quā
cōtrax affinitas xxxv q ij finitas Quod
si nuqꝫ clausa pudoꝛis no tamen
puerit cōsummatione opis credo q̄ sicut
proximo dictū est et ꝓpter eandē causā ꝛ

Sequitur de impotentia coeundi & ꝛ

Fuerit alia impedimenta matri
monij impossibilitas coeundi ma
xime obtinet locū q̄ ex sua natā
ꝓcauis quā ex constitutione ecclie im
pedit matrimoniū Cū enim omne matrimoniū
aut causa ꝓsequende prolis aut ꝛ
monimentū fiat impossibilitas co
eundi utꝝ causā remouet Ex q̄ no
omnis impossibilitas coeundi matrimo
nio male consensu excludit Ideo ut ple
nius elucescat quid de uno fieri de
beat in hac parte uidendū est Quod
sit impossibilitas coeundi Que sint
eius ꝑcies Que impotentia coeundi
impediat matrimoniū et que no Quis
& q̄n duoꝝ fieri debet cū impos
sibilitas coeundi allegat Vn nomē
impossibilitas coeundi est uitium ani
uel corpis uel utriusq̄ qua ꝙs impedit
alia ꝛ naturalis q̄misceri & ꝑs eius sit ples
q̄ alia est naturalis impotentia ut frigi
ditas in uiro ꝛ in mulere defectus etiā
qui est in ꝑte Alia est accidentalis ut ma
tractus maleficio q̄ sit p quedā male
ficia que dicūt fieri uel fortes uel naturā
& temꝑal impotentia que est in puero
que impedit q̄ quia dum in est ei no ꝓt
contrahere xxxv q vi c i ex de fri & mu
lesi q̄ eodem Naturalis impotentia alia
temꝑal alia ꝑpetua Infrigidatio q̄le est
ꝑpetua impedit matrimoniū contrahendū & dis
mit id contractū xxxv q i & ii ex de
frigi & male Laudabile de actatem
que in mulieribꝰ est propter quā fit ꝛ epte
aduentes complexus Est ei tenendū
q̄ licet sit a natā si ꝓt ei subueniri
medicine beneficio uel ꝑ assiduū usum
uel sine cōuenientē fortune no impedit
matrimoniū ex de frigi & maleficiis ex eis
dē q̄ si ꝑ actionē separat a primo qui
eam cognouit no ꝓt & ꝑ usū alterius
qui postea se copulauit sic facta ꝑmixtio
primo separanda est a ſcdo & reddendo p
ex de impotē totū fraternitat Si uero
talis sit actactus q̄ ei absq̄ cōporali
periculo subuenī no possit impedit ma
trimoniū contrahendū & dirimit ea contractū
sic ipa frigiditas ut i pall decretal ex
littens fraternitatē Sequit ℣ xvij

De impotentia coeundi accidentali ca

Diximus de naturali impotē
sequitur ut de accidentali uideaꝫ
& primo d̄ restitutione stulti cui quis
habet secta & uicilia & mihi fieri
tenendū est q̄d tales q̄ in eptis fuit ad
reddendū debitū matrimonio contrahē no
ꝓnt sic nec pueri ex de frigi & male
q̄d eodem Si contrahxerint duuden
di fuit q̄m nullū est matrimoniū Si uē
matrimoniū ꝓssit eos sectione no sequā
matrimoniū licet uir suus sit mentis

adredendu uxori debitu .xxxij. q. vij. illi
qui ei ut dicitur ob quo frequenter ceditur aut
dutu pt de statone sequente que no
sequ separat matrimoniu Idem intelligen
du est de quolibz impedimto q. si sequens
no rescindat matrimoniu prius contractu
legitime Illud eadem ratione est dicendu
trina ratione uendi que p maleficiu pueni
q. sup si uenerit no dirimit matrimoniu
Si uero predicta distinguit aut maleficiu
est temporale aut ppetuu. si tale nullu
prestat impedimtu matrimonio Si ppetuu
impedit matrimoniu contrahendu z dirimit
ut habetur .xxxiij. q. i. Si per
sortilegas Si aut quesierit quomo cog
noscat ueritas maleficiu sit tale
uel ppetuu Ad hoc a principio quodlibet
maleficiu presumit quale. q. omnis
homo credit posse ad tempus sequio
p triennium cohabitauerint dantes operam
carnali opere studiose si adhuc duret
impedimentu pfuit maleficiu esse pe
tuu Quidam tam doctores seculi quam
alii dicentes q. nullu maleficiu separat
coniugium a matrimonio nec matrimoniu etiam
consensu alludentes consuetudini romane
ecclie que consuevit in libellis iudicare
ut quas uiri tanquam uxores exhibeat
desiderat matrimoniu fruat ecclam
q. c. illud si p sortilegas non tenet sed
eque omnino est omnino abhorrenda tanquam
dura z nimis honerosa. quo pacto ret ma
trimoniu homicidio si homo secreto eam
uxore z eam agnoscere no possit qui
ad alias mulieres potens z ydoneus
esset Rationabile uide posse plau
sos male sentire q. omne matrimoniu
sit causa in contrahendo uel causa pro
lis q. causa iste desinat cui impedi
mentu p maleficiu ergo eis cessantibz
nullu est matrimoniu Quomo uidendu
est carnalis a qui debeat fieri diuortiu
cu allegat impossibilitas coeundi adhuc
quidam sapientes dixerunt q. si allegata
impotentia rone frigiditatis uiri uel
senectutis uel aliarum mulier statim
post diuortiu celebratu q. ista impe
dimenta statim possit fieri palpe per as
pectu corpus manifesta z sine pro
de fri c. i. Si uero dicta impedimen
tes per maleficiu no dicit separari p
tridenu ut dr de nup. p attestationem
hoc qui licet dicit rationabiliter quidam mouet
uidentes q. abuntur eis decretal licet sit
ar pro eis in eodem de fri. laudabile
un michi uidet esse dicendu q. nisi
manifestissimis signis z plumbus
constet illas frigidas esse uel illas
actus uta q. per hoc sortilegium homis eis
subuenire non possit no sunt abmittende
separandi dr tridenu ut in pall dict
laudabiliter z in dr de nup. p attes
tationem ar de fri z male fermentatis
Item notari q. z dra mulieres frigidas z
maleficiatas q. frigidus nullam
post cognoscere mulierem nec mouet
ad uenerem uoluntate coeundi Sed
maleficiatus post alias mulieres cog
noscere pt illam cui qua maleficiatus
est Et ideo cui celebrat diuortium
rone frigiditatis no dat licentia uis
qd ducat aliam Et si dicit separat
hoc carnaliter eam cognouit quam
matrimoniu z restituit primu. qui apparet
deceptam fuisse etiam .xxxiij. q. i.
de hys requisisti Idem est q. separat
propter actationem mulieris si ipa
nubit alii ex de fri z maleficiatis
tis sentit est si rone maleficii
separant coniuges q. uir licet alia
accipiat no restituit prime .xxxiij.
q. i. si per sortilegia Hinc uidendu est
qualiter diuortiu fieri debeat si ambo

procedit ad iudicium et proclamat ille alle
gat tantu & consitent ambo q̄ no possit
carnalit cōmisceri equide nisi euidens
sit impedimentu p quo valeant statim
separi ut dictu est / sapiens est eis ut
uter & cohabitent bona fide dantes apam
ad carnis copulam & si uster adhuc
cohabitantes no p̄nt effici una caro tūc
uterare d̄nt septima manu ppinquor ill
bonor uiroz conradiduc qui d' causa
cognoscit uir aut debet iurare q̄ sui
dioram opam dedit bona fide & sine fe
aude q̄ eam cognouit & no potuit
pfice Mulier iurabit q̄d p̄d non sta
tut nec fraudem adhibuit q̄n maritus
cognouit eam sed no fuit ab eo cogni
Sacramentales uidebit q̄ credut eas vnd
uaysse ar. ēē de pur. can. q̄nes &
tales d̄nt esse sacramentales siue com
purgatores qui cognoscunt vitam
eoz & conuersationē & credēn nulle
plurare. ēē de pur. can. nec salluudies
Et ipse uicariis pfatus si propter
frigiditate sequent̄ detur muliert
licentia nubendi & no uiro. xxxv.
q. i. requisisti Et propē arrisionem
mulier detur uiro licēn nubendi &
no muliert ēē de impō. facundi
frādentat Et si post ille cui denegt
licentia cōiuxerit sepand est sdm
matmoū & p̄mū remitegrandi Si
uero propē maleficiū sepant ulq;
detur licēn nubendi xxxv. q. i.
Si ppinquior Si alie mlē petat
& dicat q̄ uir eam cognoscē no pt
& uir dicat q̄ no sit & uterinū
firmauit q̄ ad cognoscend sterilis
est uerius uiri q̄ caput est mlis.
xxxv. q. i. Siquis accepit. ēē de ppin.
impuber contrahebat̄ nisi inde uellit
placere cōi eum q̄ dicit ad inquirendū
& ostendat se virginē p aspectū cor

pis huc cui stand est pbationi mlis ar.
xxvii. q. i. nec aliqua & est expressum
ēē de pbationib; ppositis Et equū ita
pbauit separi p̄nt cautela tam e magr
adhibendi in huiusmōi aspectu videlz ut
fiat p duas uel plures matronas honestas
& pitas in ope nuptiali. ēē &c. ulr
ff. de uerb. inspi. l. i & hoc q. tres illa
caulta est & no pcuia uisui propē q
dicit canon q̄ magna obseruatio & cautg
sepe fallit. xxvii. q. i. nec aliqua Si
alie uer pretext adhibendi & dicat se no
posse cognosce uxorem & ille dicat se cog
nitū ab eo fuisse si alie pbationes no
sint pueto quamus dicat caput mlis
tm ri no est credend in hoc cui dam
q̄ est actor & si non pbat q̄d asseuat
mlē cui est rea & si nichil p̄sterit
absolui debz a petitione uri. vi. q. p.
actor. ēē de causa pos & ppē cui etiā
ēē de vsu. uir &. ulr. dam etiā quia
si crederet verbis uri mihi no form
darent in aurē puerili ut possent
diuidi ab uxoribus imo si etiā ambo
coniuges consiterent cōi matrimoniū
no esset propē hoc ab inuicē separand
ut b. e. huic uidendū est cui q̄ nonulli
mē se cōi matrimoniū propē hoc uellet
colludē si sine confessioni adderent
esse stand tam propē fauorē matrimo
nii ēē de eo qui cognouit consensit uxo
sine cui eo ēē de frā et re. iud. &
ulr. Quid si uir sciens se frigidū
uel aliē impotē ad matrimoniū cōtrahēt
cōtrahit mr tam se quid si sciens cōtrahit
cui mlere arta se quid si mlis sciens
cōtrahit cui uiro frigido uel setto nuptias
tales petere p̄nt absolutionem uel sepa
rationē sētiā dd primū mihi videtur
q̄ no pot vir a tali uxore recedere
si ipa uult ei cohabitare. ur. ēē de

eo qui duxit in matrimoniu quā primo pollut
per adulū & p eū & cōsultatiōm & ide in eau
uerso sulus si mlc stuens se actu cōiūxit
ad aliquo. Idalia duo uidet simlis dōm
ar eē eo & p illa aut et ē despon l ille
ut duxit qđ sibi nupuret si stuens quota
est tali psone & quid sero accipit moēs
quos ducendo talem ppria i matrimonio
probeuit ff de adult si uxor mi si
quid si stupidy cōiūxit ad acta & uelys sat
stuu impedimtu credo q si ambo con
sentiāt sepatiōm debent stare alterm
se fo & soror ut in pall cōsultatiōe
& x̄ps per simle sup de impedimtis omdi
tiōis Item nota hec que dicta sunt
p fingendo adipm casū. Sat & q ppter
tale impedimtu no possit pete sepa
tiōe alē bn possit puta si alt uiuet
inhoneste aut alias inhoneste. uel
si male tractaret eam & mmlg nollet
se corrige & multo forcius si alt qui
potens esset cōiūgere matrimoniu ad
alia psona dr eē. dicit quēadmodu
& x̄ps sup despon ille. Ut ergo simus
congruat prius & medius ad utrāq;
extimoy. Quand q emā impedimtū
supius nūcata integrā matrimoniū
contrahēti nichilominꝰ seruat dict
tōmibz sup qualibz impedimtis pcedis
impediūt matrimoniu cōtrahendū & dir
mut iam contractū. sed si postea se
quat no impediūt nec dirimut in
futuru nōdū & q impedta supy expli
cata laicalit sint qui illi qui matrimoniu
cōtrahere dēnt sint fideles ambo. si em
ambo sint infideles & uoluerit legitie
stum tribu fuit si postea conuertant ad
fidem uis sint consanguinei uel affines
in gdo uel mo gdu qui hō separari non
dēnt. ep de diuor gaudemus i pncio
hys qui erant in infidelitate sit fidelis
& alius infidel n pnt cohe & c sup
de dispi. alter &

Contractu que impediūt contrahendū
sed non dirimūt capitu xvij m &c

De contractibus impedimentis ma
trimonij que impediūt matrimoniū
contrahendū & dirimut ad contractū
consequēt videndū est de hys que
impediūt cōtrahendo sed no dirimunt cō
tractu alue sint ipius seruat & mē
dicitū eccie In tpe feriay cōtrahi pnt
sponsalia & in matrimoniu qđ solū con
sensu cōtrahit sed traduas uxoris nup
tiaq; solemnitas & cārlis copula
phibent ex de matrimonio contracto
cōtra mēdaū eccie ptatu & xxxiiij q
iij no aptz & tribus capitulis seqntibz
Item tempus quod feriay est ab octa
ua domi est ad octaū ad octaū epiphanie
& a septuagesima usq; ad octaū pasche
& a tribz septimanis an festū nativis
tatis baptiste .33. q. iij no opto & septua
desius tam tribz septimanis duplē
fuerut quando ap mones qn fi m
ptent sed determinatū est hodie q m
capiūt tribz diebz an astensionem
& pdent usq; ad octaua pentecosten
sic lē ex de feriis capellanus &c

Sequitur de interdicto ecclesie qñ
aliquis phibetur cōtrahere Ca m 18m

Sequitur de interdicto ecclesie qñ
quando aliquis prohibetur cōtra
here ad aliquid q sorte est consangu
nea eius uel affinis ul sponsa alterius
uel propē aliquid aliud sup hoc
articulo duplex dubitatiō fuit dicebat que
ad pns pcedis fuit videndū qua diuersi
de qb sūt tenendū qt fuit aliqua
dubitatiō q illi quoy matrimoniū
medium no dirit cōtrahere sed si cōtra
hut nisi aliud impedimtū pcedis
impediat pnt simul pmanere & non
fuit sepandi nisi adhuc ut agant
penitiam q mandat eccie qtempsert

fie expresse legit de matrimonio contracto cum
mlibus ecclie p totā. Si vero aliquā
uenit decreta que dnt tales contractus
esse separandos exponenda est littera q
ad tempus fiat separandi sic dam est &
ducte tres decretales expsse hoc dicut
Quare ut dubia ecclia matrimonia pcula
euitent statutū fuit in concilio generali
ut ad matrimoa fienda contrahenda in
ecclis publice p pbros ꝓponant compe
tenti tēpus primis ut infra illud qui
voluit & valuit legitimū impedimentū
opponat & ipi pbri nichilomin mueſ
tigent utr aliqd impedimentū obsistat
Si aut apertum possibile interfectura
cum copula contrahenda contractus
mediat expresse dicas quid fieri de
beat sup eo manifestis constituerit
documentis Si aut prohibeat succedas
tales contractus contestationes phibere
contempserit aut quibus ecclia iniur
qui eis psumpserat interesse premiū
ab officio suspendet Grauiq puniendo
si culpe qualitas postulauit Sed hijs
qui talib⁹ copulari psumpserit ecclia nisi
diu concesso tandiu prima iniungit
Siquis quoq ad impediendā legitimā
copulā maliciose impedimentū obie
cerit prius primū quid debz agere
de peto ei nomiam no debz effugere
dilatione pbanti ex. de clandestī despon
ad imbuti ecclia pnā & Same & siquis
aut & licet dempedimenti matrimo
ny dicti sufficiant ad Sequitur
Qualiter & qñ potest Mulier aliq
petere m uirū uel restitutionem viri
si fuit spoliata uel e con. Ca xxxvij

Postquam tractauiq de impe
dimentis matrimonij que et qua
lia sint & quid ueris sit. mqualibz impe
dimento expedit simiabm tangē qualit
& qñ mlr potest aliqle petē ip virum
uel restitutione viri si fuit spoliata & eccīs
& ecclia ecclia hoc q sint est utilitati permittendum
aliquat qualit in causis matrimonialibus sit
procedendū Ad qd nota q quis agit ad ma
trimoniū contrahendū. quis ad matrimoniū
dissuadendū Et si ad mriam dissuadendū
aut in toto celebrat diuorciū utq quib⁹
coꝝ contrahē potest uel alt tm sic dictū est in
titulo de impotentia coeundi. aut in pte
celebrat ꝑz quo admittit petitio tam
debiti uel cohabitationis. utq q neut eorū
contrahē licz. sic fit in hijs qui separant
propter adulteriū gmissio uel fornicatiōis
uel causa religionis. et qualibz mqualibz
illoz agendū sit p ordinē iudicarium
Ꝑz quoniā nec quicūq nec separatio
matrimonij faciendi est nisi aliquibz
agentibz & testificantibz Ad cto oīdaq
qui matrimoniū attare uel qui ni cōtra ma
trimoniū testificari pnt & qui sibi iudica
tur legitimi visi de dote tractatum
supponaq que attestatio est matrimonij
Si mlr aliqs pent in virū uel egrius
videndū est vtr illi qui agit velit
intentare petitorium uel possessorium
iudicium Dest an mlr ducat aliquem
esse suū maritū q contrahit ad ea & pe
tat eū sibi aduocari in maritū qd
est agere petitorie qi agit de proprietate
an uero petat sibi restitui eid tanq
munus sit ab eo dimissa que dicat se
contrahisse & hoc est agere possessorie qm
petit possessionē viri sui sibi adiu
dicari de quo dicit se minus expul
sam & sum dubitare utrū petitorio
duplo modo est agendū Si mlr p
agit petitorie & petit aliquē dicens
ipm esse suū maritū & ille negat
& excipit cām eam dicens. no potes
esse uxor mea quia consanguinea mea
es uel affinis uel aliqd aliud legitimū
impedimentū obuiat. prima tractabit
exceptio maritū quod petitio uxoris

quo ꝓbata exceptione mariti ꝑncipal ꝙ
uxoris ꝓmittꝫ ⁊ est absoluendꝰ uir abeig
petitione ⁊ de ordine augmtan. ⁊ ⁊ Si
uero agit possessorio petens ſ restitui sibi
meritu lit⁹ maritꝰ dicat no potes esse
meci uxor qm consanguis est mr nra
uel aliqđ aliud impedimtu obiciat seu
crimen aliud ꝓmꝫ debet fieri restitutio
ꝛpō mulieri quia de exceptione viri te
gatur sed cognoscat ⁊ ⁊ de repi spon ex
tongme ⁊ de duor porro ⁊ ista desinit
ad pom tota ⁊ de rest spon ad lras
Quod aut dictu est mlierem ꝓme aliqua
exceptione posse restituendam fallit in
quibusdam casibꝰ ꝓmꝫ est si obiciat
mulieri publica formicatio tūc em resti
tui no debꝫ si hec fuit ꝓbata uel ipa
confitetur uel a deo sit notaria qđ non
possit aliqua tergi uersatione celari
nisi ipa ꝛplicet ⁊ ꝓbet uirū adulteriū
ꝑmisisse ꝙ tūc restitui debet quamus
sit publice formicata ut ⁊ de duor
significasti Secus cum est si obiciat
copulatas in diuia lege ꝓhibita ⁊
patus est hoc ni contineri ꝓbare nisi
em cum lit⁹ fiat restitutio mortis tem
pus ad quem lis copulā non restituit
⁊ de rest spons Iras dni ſmen ..
Tertius casus est si obiciat exceptio rei
iudicate aqua no est appellatiu non
est em tūc restituto facienda nisi p
d' illa ſma cognoscat ut ⁊ ut de
officio dele causam matrimonij Quar
tus casus in quo uir petens restitutione
restitui non debet ſꝫ qn tanta est se
uicia eius qđ mulieri cohabitanti no
pot sufficiens securitas prudenti uel qꝫ
ꝓsequit uxorē odio capitali ut ⁊ de
rest spol ex transmissa Iras in fine
In omnibꝰ alijs casibꝰ credo mlierem
petentem restitui uiri esse restituendā
⁊ eqđo ſme aliqua qualibꝫ exceptiō
dimo ꝓbet se in possessione fuisse ⁊ a
uiro spoliata ſme uiris ordine ⁊ ꝙ
hoc duo ꝓcare debet ꝓbare ⁊ de rest spol
consultationibꝰ ⁊ qui sibi sit legitima
causa tā ⁊ Si uero ipa se placuerit uire
sio recedendo uidelz ipa audiri a uiro
⁊ ſme culpa uiri tūc lit⁹ restitutione
petierit no est audienda qz tūc no
ipa ꝑ uir petens dicī spoliatus xxxij
q. i. de beneficio Plene tñ casum
sicp primo positū ꝙ ecclīa decepta p
falsos testes uel aliomo celebrat duor
cū mr aliquas dem uir suus est sal
uas postea mortuus est ecclīa deceptam
fuisse nūquid iste debeat restitui uxal
Credo ꝙ si no pot triduo adhibita
diligentia uiri restitui uir ꝙ ecclīa monachus
restituere ei uel e ⁊ tenē sibi reddere
debuit uxori petenti ꝑ no debꝫ exigi
ꝙ quatuor mēs est solempniter uota
⁊ ⁊ m sitma de pe deuotis Vel alē ꝙ
ingressu ⁊ Vel ꝙ si maritꝰ ⁊ susceperit est no
tanta debitis Quod si mlier cui possit
prius ⁊ succubuit in causa nūquid pot
postea agere petitorio Dicas ꝙ pot
ꝑ si egit petitorio ⁊ succubuit no potest
postea agi petitorio possessorio Si
uero incepit agi no tamen perēgit
⁊ no dū est renunciatū testibꝰ nec plene
liquet de causa potest admitti iudex
petitorium ⁊ inchoatre possessorium
⁊ de causis possessionis ⁊ ꝓpe pasto
ralē ⁊ lex dicit ꝙ no inde remouere
possessorem qui rem vendicat cepit
⁊ post iudicium possessorium intentat
dimissis iudicio rei vendicationis ut ff
de adquirendis poss natalis michi lomng
in fine nō ꝙ si reus confessus fuit
in iudicio qđ actor ꝓmit standū
est confessioni eius nisi p confessionem
illam fiet preiudicium matrimonio de
quo agit uel ecclīe alteri matrimonio
de quo agit tenē em tūc colludium
⁊ declarat de spon qđ nōb ⁊ de eo
qui cognatꝰ consanguinee uxoris ei ⁊ si

uero mercatus in uxore negat qđ ꝓbm̃
pbare debꝫ qui ꝓmisit ꝛ si no ꝓbat suc
cumbit ex̃. de causa ꝓbac ꝛ ꝓbe cu etiã
ex̃. de uxore mea ꝛ ubi ꝓbe no est ꝓ
mittendũ qđ ad omia quibꝫ ꝛstituendꝫ
est de quibꝫ ꝓbauit se ꝓbatũ ꝛ ut
gaudeat pacifica possessione ꝛ plena
securitate ꝛc. m. q. i. remgrandi sed
si mlr dicat se habe uxu suspectum
qđ eam lesat in ꝑsona uel rebꝫ diuinodo
uisilem eam ꝛ causã ostendit qđ hmõi
ꝑm suspectu ad officiũ iudicis spectat
uile tamẽ sibi sufficienti cautione qđ
maritus tractabit eã in lecto ꝛ in
mensa ꝛ in omnibꝫ sic uir tractare
debꝫ uxorem ꝛ qđ no lesat eã ꝑsnã
uel rebus nec aliquomõ dehonestabit
eam salua tñ correctione honesta ma
ritali ꝛ hanc cautꝫ debꝫ ꝓbare maritꝫ
ꝓ uadimoniũ. xxxv. q. i. de benedicto ꝛ
si mlr no consistit de uadimõio uiri qꝫ
forte parũ timet uadimoniũ illã cau
tione debꝫ ꝓbare qua magis timet ꝑ
pignoracionẽ uel fideiussoriã autꝫ
sub ꝓmissa pena ar. ex̃. ut lite no
g. quo fregit ultimo. xxxv. q. v. ꝓ
dest et q. m. eam vndaꝫ ꝛc

De duorũ ꝓpter consanguinitatẽ uel alid ꝑpetuũ impedimentũ capitulũ xx.m

Q Ostitum est supra ad matrimoniũ
qualiter contrahendi agatur sed qꝫ
plerꝫq; contrahi sepe ideo ꝑsequẽti
uidendũ est qualiter matrimoniũ sepet
qꝫ accusatio debꝫ ꝓcedere duorũ ꝛ ideo
primo uidendũ est qui matrimoniũ ac
cusare ꝛ in ꝑm testificari possint ꝛ
qualiter accusatio sit ꝓsequenda ad hoc
ꝓsequendũ est qꝫ quilibꝫ ꝓt accusare ma
trimoniũ ad plenũ duorũ celebrem
dum est qui no ꝓhibet admittit ꝓhibẽ
quasq; ꝛgaliter oms extranei quauisꝫ
sit aliqui de consanguinitate coniugi
qui uelint ꝛ possint matrimoniũ ac
cusare consanguineis aut deficientibꝫ
admittunt antiquiores ꝛ ueriꝰ ui
dimi quibꝫ ꝑmixtas eadem nota sit
ꝛ est ꝙd spale qꝫ consanguinei ad accu
sationẽ matrimoniũ admittunt ꝓut pr
mater soror ꝛ patruus auunculꝫ amita
matertera ꝛc. no eos ꝓcreatio ut. xxxv.
q. vi. c. i. ex̃ qui matrimoniũ accꝰ pꝫ
uidẽ nob ꝛõ aut est quia unusquisꝫ
facilꝫ genealogiam ex testibus ꝛ tabul
is recentium maiorꝫ scire laborat ueru
tam in multis locis hec hodie seruatur
qm extranei audiunt ad accusationem
eius existentibꝫ consanguineis qui hec ꝑ
sunt ꝙd tam maritus qua uxor ꝑ
matrimoniũ accusare ꝛ tam tam ꝛpõ
denges qua extranei ꝓhibebant olim
ab accusatione ꝓpter diuturnitatẽ ꝛ est
subsistere sunt simul sine ꝙmõe ꝑ. xx. ui
xerunt an. ꝛ uera scꝫ hoc prodita erut
ꝛ scꝫ eis multa uocata que omnia
reuocarunt expresse ꝑ. q. i. qaly gñal
ex̃. de consang. ꝛ assi. non debꝫ ꝓhibi
cio ꝙ dicꝫ ergo cum ustꝫ adꝙrendꝫ
dum ꝓhibito coniugal copule ꝑt re
stituta seu restricta eam uolũ esse
ꝑpetuã no obstantibꝫ constitucionibus
scꝫ hoc dicũ editis uel ab alijs uel
a nob ut siquis cont ꝓhibitionẽ huiꝰ
moi ꝑsiperit copulã nulla ꝛmqui
tate defendat amoꝛ cu diuturnitas
tempis no minuit petꝫ sed auget
tanto ꝙ fit grauora crimẽ quanto din
ius in scelere animã detinet alligatã
ꝙne q. aliquis tempe contractus ma
trimoniũ tacuit postea uolt accusare
matrimoniũ mouẽdũ ꝓut ad hoc suf
ficiat distinctio decretal ex̃ qui ma
trimoniũ uacꝫ. ꝓbac. in tua. ꝛ. ꝛ. si
uero post contractu matrimoniũ aliꝫ
appareat impedimẽtũ cui no prodiderit
in publicũ qn̄ bene ꝛe ꝓstam ꝙsenti
ũme in cuius edebant uir uxor sua
debeat audiri admitti merito qrꝫ

pot sicp quis sit dicendu dyssingruendo
si tempe denuntiationis premisse hys qui
tam coniuctos impedit ei dyu exystebat
uel alys denuntiatio non potuit ad eius
notitia pertinere utputa si minime in
fremitus feruore laborans sane me
tus pacebat quidu uel in armis tam te
neris constitutus qp ad amphensyon
talium eius etas sufficere no valeat seu
alia causa legitima impeditus eius
actio debz audiri Aliosqui cu ronabile
psumatur qd denuntiationem publicatam
tum idem xpens in tota dyocesi minime
ignorauit tamqz suspectus est prout
dubio repellendus nisi ipo fremitu
mutato qp postea dixerit ea que ab
uerit z ad hoc ex malicia no procedit
qz tuc ecia si iudicasset ab illis qui
denuntiationis tempe silucrut claudi
no debet eidem addictus audiendi qm
si ab accusatione huius culpa de silencio
tali contractu illas excludet iste animo
ueri nequiret cui culpabil no exystit
Patet ex hys que dicta sut de accusa
qui possint testificari cu matrimoniu
z qui non qm ams qui admittuntur
ad accusationem admittunt ad testimoniu
Primo sint legitime psone ad testifi
candu alias z qui phibent ad accusa
tionem phibent a testimonio Infirma
nota qp si fiat accusatio sicp federe ma
trimonij hoc est qz dicit matrimoniu
nullu esse prope consanguinitate uel ad
petuu impedimentu patest cu quidam
lite no qrelle predi ad testiu receptoz
uel ecia ad diffinitiua sententia Si aut
fiat accusatio de adultio adhuc ari sepatis
pcus est ei ut sic no qr. c. i. z quia
secuit parto sic lig pr z mat sint
pones testes pfilio uel filia ubi agit
de federe matrimonij idest utz sit filius
consanguineus siue affinitatis me uellas
de quibz agit que debeat impedire mat
moniu uel non ut ex qui matrimoniu
accusare possint Vide nob tame si
de ipa contractu inutz matrimonij sit
me eos correctiu qo pertulet tamqua
suspecti sunt repellendi ubi ille uiri
filius uel filia coniuncta dicit superior est
diuitys nobilitate potencia uel honore
z hac ideo quia parentes videntur
filios mimenitu z timore diligere
ei de testi sicp eo qp sit in causa ma
trimoniali idem pt esse accusator z testis
ar. xxxv q. vi. ipe in synodo depen
tela ei de testi eo pterea ac sequi

De accusatione matrimonij Cap. xxiij

Postquu tractatum de hys qui
matrimoniu accusare possunt et qui
no consequenter uidendu est qualiter accu
satio fieri debeat Ad qd nota qp ma
trimonio impie dicit accusatio qui non
fit inspecto z dicit denuntiatio que
fit sine scripto propter pericu in quo per
manenti fiat aut denuntiatio quia in
scriptis ad hoc est ar. ei de test. spoliatis
extra qui matrimo ac pro a nob huius
accusationis uel denuntiationis forte talis
qt Ego talis Dico uel denuntio vob
dne hoc qp matrimoniu petri z marie
stare no potest qz sunt consanguinei in
tali gdu uel si est aliq impedimentu ad ipsum
debeo pone uel apponere in libello
Preterea in consanguinitate uel affinitate
solet atri alius libellus z petit adiu
se ostendi ut sciat qd impedit quod ac
tor uelit probare utrum quidem gdus
consanguinitatis z psone inter quas nomina
designate Postquu no libellus sic
meritu de veritate dicendi a petri
tius sumpsit z examinatio z publicatio
fiat p ordine psone cp frater duo
consanguinei sint duas sorores z duas
consanguineas in uxores sue alterius
z uxore sua fuerit soror duoruu prope
consanguinitate abiecta fuerit utz
alterer alie prope hoc possit separari

ab uxore sua aut qualit̃ ea ipa debeat se hre
Hac diuis q̃ nullomo prope hoc pot
separi q̃ tres mē alios actu alijs no pu
duxit ex de fide mstitu mē delatus ex
tio aut ad tres mos topicula distingue
q̃ aut sit consanguitate uel aliud spetum
impedimtū esse mē se t uxore suam
aut credit in pmo tm nec exigat nr
reddat In scdo si credit ex causa pbabili
reddat sed no exigat / si aut credat
ex causa leui uel temeraia reddat et
si pot depanat erronea conscientia
t post exigat ex de fma exe In quis
tiom In fuma no est pmittendu q̃ in
contractu ad matrimoniu actatis lond
habz in consendo uero nequit quia
no habet land actatis cu no sit q̃ le
gitime actari possit / si pot denuntiat
consanguitas uel aliud impedimentu
p quo matrimoniu phibet ex de spon
in pn ad dyssoluendu Item antequa
contrahat matrimoniu uel sponsalia
sufficit sola denuntatio sine pbatione
si no meliꝰ iudicetur Aliqn nrie est
plures saltem fumam ex despon pter
de muliere ex de consanguitate t affini
tate sup eo q̃ ic Sequitur Cui ad
mittunt ad accusationē de duorum
propē formicationē Capitm xxxiij
In superiori uero titulo sufficienter
ostensum est qui admittant ad ac
cusationem matrimony t qualit̃ sit fa
ciendā ad duorum pertinet in totum
tm̃ videndū est qui admittant ad
accusationē mutuā fmutuā t talis actio
magis ppe dicit actio quia illa dr
dicta q̃ in precedenti titulo q̃m ista sit
propt adulteriū emoi t fit ad mspiam
Item lex tam̃ sdm canonē q̃ sdm
leges quilibz bone fame admittat
ad accusationē adulterij uel ad pena
agit legalem uel temporalē mittuꝰ
dam ad illā accusationē matrimo
ny que fit adulterio emissio anny

agit ad ecclesiasticā separationē nullꝰ admittit
msi maritus uel uxor de qua in pmo titulo
tractare intendimus Videndū est ergo q̃o
t qualit̃ huiusmodi actatio debeat fieri t q̃n
maritꝰ phibeat ab actatione phibite mule
ris t adulte / t quis sit effectus actationis
si pbat q̃d intendit Circa pmū actio
teneas q̃ maritꝰ volens actare uxorem
de adulterio coram iudice secular ad penam
legalem debz in scdo t libello actatois
facit t ad penā talionis se obligare q̃
si coram ecclesiastico iudice vult eam actare
ad ecclesiasticā separationē tenet et dare libellū
actationis ꝑ no debz se obligare ad pēz
talionis / quoniam si no pbaret q̃d obi
ceret siue no haberet q̃d vellet t puare
ab amplexu uxoris ex de pbationibz
tue frabuntur Nondū aut q̃ in hac ac
tatione sic in reliquis causis matrimonia
libus pot maritꝰ agere t illi rndere
p procuratore quoniꝰ secundus in pncia
principalium psonaꝝ ageret ut dict in
eadem decretali tue firmatur Sor uero
actationis libelli talis esse debz Anno
dom mi l xpi ag cc xxxxv epūs
duo rc Sequit inde q̃n maritꝰ pot
uxorē de adulterio actusare t q̃n non
uel eqlis uxor uiz q̃ in hac cau non
admittat iudicat ut xxxij q i Itaq
uxore t q v pcipit dns xpiana fi e
quidq̃ gratie uni q̃ maritꝰ pot actu
sare t admittē uxorē propt formica
tionē t eqlis discrete dns m ecclesiā
omnis qui dimittit uxorē excepta ca
formicationis facit eam mechari et q̃
dimissam ducit mechat Ista causa
extendit ad formicationis supplicio
q̃s intelligo ubi est adeo violenta sus
picio ut merito illa pcula videat cessa
pbata formicatio Verbi gratia si
pbatū est q̃ fuit plus cū muliere sola
nuda ad nuda in eodē leo latens
leonis t leenis secreto t adhibitis remediis

xxxvi q. i. dicat dñs mi. etc. Obiiciꝫ vꝫ
est fornicatio aꝰ fornicationis suspitio libe
ꝛor ergo dimittat ex de pñtib⁹ lib⁹ tue fcat
mtat. Ille credo q extendit ad omem sodo
mitud ut propt id possit uxor dimittꝫ vr
t eg. xxxvi q. vii. oms causis adulteꝛy
malum. Item intelligend est etiã de spẽci
ali fornicatione ubi grã. Si maritus
uꝫ uxor macabat in hereſim iudaycam
uꝫ gentilitatis errorem. xxviii q. v. ydola
tra. ex. Deduor. quesitum de illa quanto
est tam dra in hac q propt fornicatiõ
carnalem sciẽm quamcuꝫ pot vr dimittꝫ
uxore t uxor uꝫ propt fornicatiõ
aut spualem non pot si uelit se uxoꝛe
ex. de duor. de illa. Aut tam quidam
casus in quib⁹ uxor adultꝫ nõ pot amo
ueri auꝛo. primo si ipe cõuicit fornicatã
v. xxxii. q. vi. p totũ ex. de duor. Secm
sixtum. Item si ipe pstituit eam extra
de eo qui. ducit cons. uxo. f. distrectꝫ
Tertius est cui ipa credebat uirũ defuncto
t nupsit alii q. maritꝫ rediens tenet
eam accipere nõ obstante tali adulterio
nisi forte sciens ad suũ maritꝫ postꝫ
primus venit ut xxxiii. q. v. ad per hoc
dit si uirgo. Quartus si virginita fuit latens
ab aliquo que credebat esse propriũ uiꝛy
ut e. ca. xxxiii. q. ii. in lectũ matriti
duxit est si fuit mo[illegible]ssa ut xxxiii. q.
ii. v. posito. Hec aut intelligo de ui ab
soluta nã si meꝰ uel pcepta potestãꝫ
penitꝰ instancia consanguinei uel alia
consimili causa formidaret ad aliquo
eciã cõsentiendo uel illo defuncto nõ excusa
retur. xxxiii. q. viii. oms accusationes
Sextus est qñ reconciliauit eam sibi post
adulteriũ omissũ uel ad publice adul
terante remeꝛet in consoꝛcio maritali
xxxii. q. v. c. i. ii. iii. Ille ad legem
uel de adulteris omen adulteriũ Septꝫ
est licꝫ raro accurrat q si aliquis ma
delis uxuge infidelem dimittat dcto
sibi libello repudy t ea nubat alii
sum suũ uirũ si ille uoluerit ad fidẽ
t pacẽ tenẽ accipe eum nõ obstante q sit
ab alio cognita cui se cõiuxerat nisi
alit fuit fornicata. ex. de duor. gentilꝫ
uel ipius huiꝰ accusationis est q si ma
ritus probat qd intendit uel mulier
hec confitet nisi mulier replicet cũ
eum aliꝫ dep[illegible]das viii. casibus absolutus
ab eius cohabitatiõe t absolute q sibi te
nebat t habuit religionis ea ratiõe
sicut pat ut xxvii. q. v. legitimi et
nisi talis fuit ea uiuẽ pat sed tamen
tenet quod dui illa uiuit pone
q lata est sẽtia duoꝛũ ad separationẽ
thori propt adulteriũ uxoris postea
uir adulterat querit utꝝ mulier
possit ipm repetere nõ obstante sẽtia
Dolo dicit quidã q nõ t credo uerũ
esse de uiris regore. ar. vi. q. iii. qd
femina semel diffamata est nulla debꝫ
iteratam detractiõem iudex tam exosã
uiro suo debꝫ ipm cogere redire ad uxo
rem. ar. ex. de uir. uir. Item nõ
ex. deduor. ex litteris si aplis ad Cors
i. iii. Ubi matrimonio inter fideles pacto
nõ ego sed dñs uxoꝛe a uiro nõ dis
cedere q si discesserit maneat inn
nupta aut uiro suo reconcilietur
t uir uxore nõ dimittat Pone q
uir uult eam reconciliare sibi post
fornicatiõem illa nõ uult. numquid est co
genda aut pectat si nõ reddeat uir
mi qd si uir innocens est q nõ pec
cauit adulterando potest petere illa
eciã inuita sibi reconciliari. non ob
stante fama quod fauore meo uitro
ducto est mi detrimẽtum meũ retorqui
nõ debꝫ. t. de legibꝰ qd fauore
pone qd uir adulteratꝫ est etiãe
uxor manifeste. Numquid patest
uir eam accusare t pfectꝫ diuite sñ

Augustus Bal omnipotentem

Quia me diuisse aliquando penituit. tacuisse nunq̃